Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026

Byrådets budsjettforslag - Sak 1

Foto: Nikolai Kobets Freund

En grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle

Budsjett 2023 og økonomiplan for 2023 — 2026

Til Oslo bystyre 2
Om byrådets budsjettforslag 3
Leseveiledning - Slik leses budsjettforslaget 23
Klimabudsjett 26
Økonomiplan 2023-2026 66
Kommunens tjenesteområder 110
Bydelene (HEI, AIS og OVK) 110
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI) 169
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) 229
Oppvekst og kunnskap (OVK) 293
Byutvikling (BYU) 368
Miljø og samferdsel - miljø (MOS) 413
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS) 490
Næring og eierskap (NOE) 522
Kommunale foretak 553
Kultur, idrett og frivillighet (KIF) 579
Byrådsleders kontor (BLK) 641
Finans (FIN) 671
Bystyrets organer (BYS) 708
Hovedoversikter 723
Felles inntekter og utgifter 740
Økonomireglementet 2023 771
Budsjettekniske merknader 789
Innstilling til vedtak 802
Vedlegg 829

Til Oslo bystyre

Byrådet legger med dette fram sitt forslag til budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026.

Under «Om byrådets budsjettforslag» presenteres hovedprioriteringer og profil i budsjettforslaget.

Under «Klimabudsjett» presenteres kommunens klimabudsjett, et verktøy som viser hvor utslippene skal kuttes og hvem som har ansvar for det.

Detaljert informasjon om økonomiplanen og de enkelte sektorenes budsjettposter og tiltak, omtales under «Kommunens tjenesteområder».

Oslo, 21. september 2022

Raymond Johansen

Einar Wilhelmsen

Om byrådets budsjettforslag

Trygt gjennom en urolig tid

Krig i Europa, ekstremvær som følge av klimaendringer og urolige økonomiske tider med stor prisvekst, rentehevinger og svært høye energipriser, påvirker livene til Oslos innbyggere. Også budsjettet for 2023 er preget av dette. Den svært krevende energisituasjonen i Norge og Europa, som i stor grad er utløst av Russlands invasjon av Ukraina, har dramatisk forsterket behovet for å redusere og effektivisere energibruken, og produsere mer energi lokalt. Som følge av krigen har vi også bosatt langt flere flyktninger enn tidligere år. Oslo er anmodet om å bosette i alt 2 000 flyktninger i 2022. Å integrere disse på en god måte i Oslo er viktig for byrådet.

Prisvekst

Energimangel og krig bringer også med seg høyere strømpriser og lønns- og prisvekst som påvirker økonomien til folk i Oslo og belaster kommunens budsjett. 3 mrd. i driftsbudsjettet er satt av til å håndtere lønns- og prisveksten. I tillegg settes det av om lag 200 mill. til egne avsetninger til høye strømutgifter, i Boligbygg 50 mill. og ellers i kommunen 150 mill. Byrådet foreslår også å øke risikoavsetningen til pågående investeringsprosjekter med 500 mill. i 2023 og 200 mill. i 2024 på grunn av økning i priser på byggematerialer og energi.

Den billigste og mest miljøvennlige energien er den man ikke bruker. Byrådet foreslår samlet om lag 174 mill. til energieffektivisering i kommunale bygg for å få ned strømforbruket og øke den lokale strømproduksjonen.

174 mill. til energieffektivisering og solceller på kommunale bygg

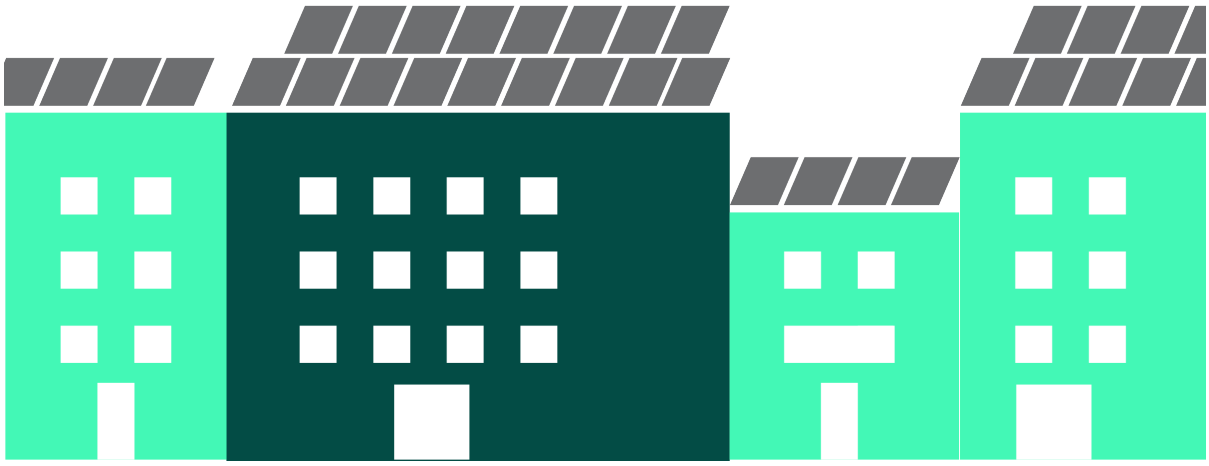

Kommunens eierskap i kraftsektoren bidrar til å gjøre omfordeling mulig. I 2023 forventer byrådet et utbytte på 2,5 mrd.

Byrådets viktigste prioriteringer er sosial utjevning, arbeid til alle og kampen mot klimaendringene. Dette er også i tråd med det pågående arbeidet med å oppfylle FNs bærekraftsmål, verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Redusere forskjeller

Byrådet vil utjevne sosiale forskjeller og legge til rette for at flere kan delta i samfunnet. Alle barn i Osloskolen får nå gratis deltidsplass i aktivitetsskolen fra 1.-4. klasse. En familie med ett barn vil dermed spare inntil 100 000 kr i løpet av fire år. Billigere enkeltbilletter i kollektivtransporten vil også bidra til lavere utgifter for de som ikke reiser ofte nok til at det lønner seg med månedskort. Byrådet setter i dette budsjettforslaget av 190 mill. til billigere og mer fleksible enkeltbilletter, som vil gi inntil 40% rabatt.

6,5 %
justering av satsene i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp

Prisveksten rammer de som har minst spesielt hardt. Sosialhjelpssatsene justeres derfor med forventet konsumprisindeks, 6,5%, for å møte økt prisvekst og sikre kjøpekraft for mottakerne. Brukerbetalingene justeres av samme grunn mindre enn prisstigningen kunne tilsi og justeres med 3,8% i 2023.

For å gjøre fritidsaktiviteter tilgjengelig for alle barn setter byrådet av penger til meråpne skoler, nabolagsklubber og åpner Biblo på Holmlia i 2023.

Flere i arbeid

Etter to år med høye arbeidsledighetstall som følge av koronapandemien er situasjonen på arbeidsmarkedet bedret. Det er samtidig bekymringsfullt at så mange i arbeidsfør alder i byen vår står uten arbeid og utdanning. I juni 2021 utgjorde dette 19% av befolkningen, 92 000 personer i alderen 20-66 år. Over halvparten av disse mottar ikke trygd og er ikke registrert som arbeidssøkere hos NAV. Å legge til rette for at flere i denne gruppa kommer i arbeid eller utdanning er en viktig oppgave for byrådet.

Arbeidsrettede tiltak for å øke sysselsettingsandelen i bydeler og delbydeler der denne er særlig lav styrkes. Det settes av mer penger for å kunne gi flere tilrettelagt arbeid og vi styrker rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser. Byrådet er særlig bekymret for de unge som ikke er i aktivitet og fortsetter derfor det oppsøkende arbeidet rettet mot unge i

2023. Jobbsenteret som er etablert på Mortensrud videreføres og det settes av mer til innsatser som kan gi flere muligheter for arbeid som for eksempel Hurtigspor og Koding for arbeid. Satsingen på sommerjobber i regi av bydelene gjøres varig.

Kutte utslipp

Klimautfordringene krever tydelige valg og at Oslo bruker de virkemidlene kommunen har. Klimaarbeidet skal ikke overlates til noen andre, et annet sted eller til en annen tid. Oslos klimagassutslipp skal kuttes med 95% fram mot 2030. I dette budsjettet har byrådet prioritert nye og skjerpede virkemidler for å kutte utslipp fra avfallsforbrenning og veitrafikk spesielt, men har også prioritert en storstilt satsing på energiproduksjon og energieffektivisering. De viktigste klimatiltakene i dette budsjettet er realisering av karbonfangstanlegget på Klemetsrud avfallsanlegg, som vil kutte utslippene med 17%, reduserte kollektivpriser og nye takster i bomringen.

En trygg by med god beredskap

Koronapandemien har gitt langvarige konsekvenser for deler av byens befolkning, og bidratt til å synliggjøre sammenhengene mellom levekår, psykisk og fysisk helse. Erfaringene med lavterskel psykologstillinger i alle bydeler er så gode at tilbudet blir gjort varig i dette budsjettet. Beredskapsarbeidet og evne til krisehåndtering evalueres også nå med tanke på læring og forbedring.

Det er også en sentral satsing for byrådet å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i vann- og avløpsledningsnettet innen 2030, blant annet for å redusere utslipp av urenset avløpsvann. Dette bidrar til å gjenopprette en god kjemisk og økologisk tilstand i vassdragene og i Oslofjorden.

Det er kostbart å etablere en ny vannforsyning og å ta igjen vedlikeholdsetterslepet, men dette er helt nødvendig for å trygge en av samfunnets mest grunnleggende funksjoner. Byrådet følger systematisk opp at Vann- og avløpsetaten driver sin virksomhet på en målrettet og effektiv måte, til lavest mulig kostnad for samfunnet.

Byrådet foreslår å øke investeringsnivået i Brann- og redningsetaten for å sikre nødvendig utskifting av beredskapsmateriell.

Byrådets budsjettforslag for 2023 er på totalt 90 mrd. Driftsbudsjettet er på 71 mrd., mens 19 mrd. er foreslått satt av til investeringer. Byrådet er opptatt av at kommunens eiendomsportefølje holdes ved like og forsterker arbeidet. Byrådet setter derfor av 4,7 mrd. til dette arbeidet i økonomiplanperioden.

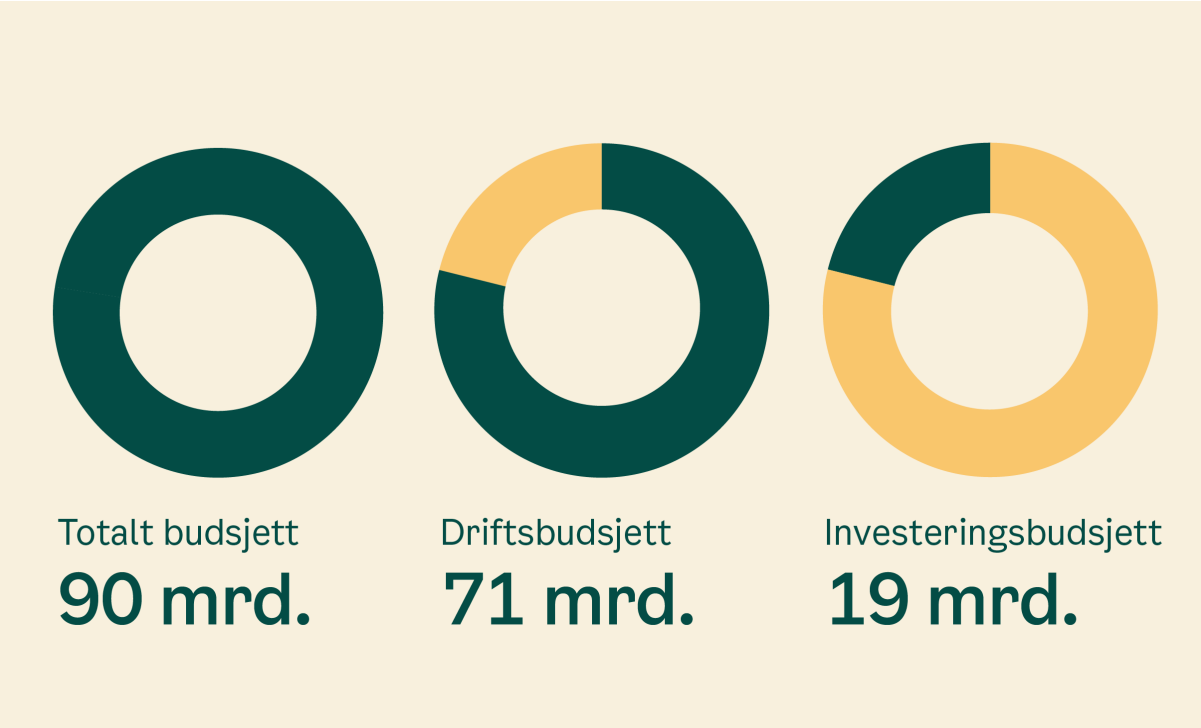
Totalt budsjett
90 mrd.
Driftsbudsjett
71 mrd.
Investeringsbudsjett
19 mrd.

En grønnere by

Oslo er en grønn og levende by. De senere årene er fellesområder rustet opp, sykkelveier bygget, trær planta og utslipp fra veitrafikk og klimagasser redusert. Framover skal luftforurensning og klimagassutslipp reduseres ytterligere, og vi skal bruke energi på en effektiv måte. Det skal bli enklere å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Byrådet vil at Oslos innbyggere skal oppleve et bilfritt byliv, flere grøntområder, renere luft, flere sykkelveier og enda bedre og billigere kollektivtransport.

Reduksjon av klimagassutslipp

Klimakrisa fører til ekstremvær, tørke og flom i hele verden. Vi ser også konsekvensene i Norge. Kampen mot klimaendringene er avgjørende. Klimagassutslippene i Oslo går nedover. Forslaget til klimabudsjett viser at utslippene i 2023 forventes å være minst 33% lavere enn i 2009. Dette er en formidabel utslippsreduksjon. I 2023 har byrådet prioritert nye og skjerpede virkemidler for å kutte utslipp fra avfallsforbrenning og veitrafikk, men byrådet har også prioritert å redusere indirekte utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet og en storstilt satsing på energiproduksjon og energieffektivisering. Fra høsten 2022 ble det innført blant annet nulltakst for tunge kjøretøy på biogass i bomringen i minst fem år (til 2027). Vedtaket er ventet å gi betydelig vekst i salget av slike kjøretøy og reduksjon i utslipp. Bompengeøkningen for personbiler vil kutte klimagassutslippene med rundt 5% 2023 og 6% i 2024.

Karbonfangst på Klemetsrud

Karbonfangst på Klemetsrud forbrenningsanlegg er det viktigste enkelttiltaket for å få ned klimagassutslipp i Oslo, og byrådet tar nå grep for å fjerne dette utslippet. Transaksjonen som sikrer gjennomføring av karbonfangstanlegget ble vedtatt i april 2022. Anlegget, som skal stå ferdig i 2026, er avgjørende for at Oslo kan nå sitt klimamål, men det er også et viktig prosjekt for Europa og verden. Det er også en industrisatsing som kan få stor betydning for næringsutviklingen i Oslo.

Karbonfangst på avfallsforbrenning er ny teknologi, og erfaringene fra dette prosjektet i Oslo kan også redusere utslipp fra avfallsforbrenning i andre land. Anlegget kan fange inntil 400 000 tonn CO2, både av fossil og biologisk opprinnelse. Fra anlegget er i full drift vil det fange fossile utslipp på 165 000 tonn CO2. Dette tilsvarer en 17% reduksjon av Oslos totale utslipp i 2026. Byggeprosjektet har en kostnadsramme på 5,55 mrd. Oslo kommune skal finansiere prosjektet gjennom å tilby lån på inntil 2,1 mrd., noe som koster kommunen om lag 125 mill. i 2023.

Billig og bra kollektivtransport

Byrådet har lovet folk lavere priser på enkeltbilletter, for at enda flere skal ha råd til å velge kollektivt i stedet for bilen. For at kollektivtrafikken fortsatt skal være det mest attraktive valget for innbyggerne i Oslo, lanserer byrådet et nytt, fleksibelt billettprodukt som vil gi reisende inntil 40% billigere reiser når de kjøper enkeltbilletter.

Under det rødgrønne byrådet har det blitt 4 000 flere ukentlige avganger i kollektivtransporten. De nærmeste årene skal det investeres i nytt signalanlegg på t-banen, ny Fornebubane og annen infrastruktur som vil øke antall avganger ytterligere, blant annet vil frekvensen på Grorudbanen via Tøyen kunne dobles. Et viktig element for å sikre finansiering av dette var ny Oslopakke 3 avtale hvor økte bompenger bidrar til finansieringen.

Økt satsing på energieffektivisering og solenergi

I den spesielt krevende energisituasjonen vi nå står i, ønsker byrådet at kommunens innsats for energieffektivisering og energiproduksjon trappes opp. Ved å legge til rette for at kommunen selv, innbyggere og næringsliv effektiviserer energibruken, vil det samtidig frigjøres energi til den elektrifiseringen som må til innenfor transport-, bygg- og anleggsektoren for å nå kommunens klimamål om 95 % utslippsreduksjon innen 2030.

Energieffektivisering innebærer lavere utgifter for kommunen, men vel så viktig er samfunnsansvaret som ligger i å forbruke mindre strøm over det ordinære strømnettet i en pågående energikrise. Byrådet foreslår samlet om lag 174 mill. til energieffektivisering.

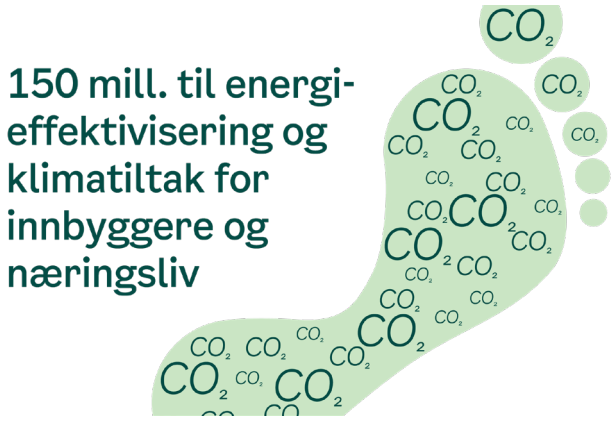

Byrådet ønsker også å øke støtten til energieffektivisering og lokal energiproduksjon i husholdninger og næringsliv. Derfor foreslås en økning av klima- og energifondets tilsagnsramme fra 120 mill. til 150 mill. i 2023. Støttesatsene for energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller blir økt for å gi ekstra sterk stimulans til gjennomføring av slike tiltak.

Trafikkreduksjon

Redusert biltrafikk er viktig både for få ned utslipp og lokal forurensing som svevestøv og mikroplast, og for å frigjøre areal til folk, kultur og næringsliv og for å bidra til nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken. Byrådet har derfor som mål å redusere biltrafikken i Oslo.

Byrådet foreslår å differensiere parkeringssatsene geografisk, slik at det blir dyrere å parkere i indre by, hvor arealknappheten er størst, og billigere å parkere i ytre by. Endringen gjelder både fossildrevne og nullutslippskjøretøy. Byrådet vil fortsette arbeidet med bildeling og øke antallet plasser reservert for bildeling til 1 000. Det vil også gjennomføres en pilot for bildeling i kommunale virksomheter. Bompengeøkningen for personbiler anslås å redusere trafikken med om lag 10% det første året.

Bilfritt byliv med levende gater og trær

Byrådet fortsetter å prioritere mennesker og aktiviteter framfor biltrafikk. Bilfritt byliv gjør sentrum hyggeligere med mer handel, uteservering, kunst og kultur, flere benker, flere leke- og aktivitetsmuligheter og mer beplantning. Nå blir dette også utvidet til Tøyen og Grønland. Tiltakene der skal sees i sammenheng med områdesatsingen. Totalt foreslås om lag 50 mill. til Bilfritt byliv i 2023.

Det skal også etableres en ordning med “Levende gater”, der beboere sammen kan søke om å få stenge en gate midlertidig for biltrafikk for å kunne bruke arealet til sosiale formål og aktivitet. Det jobbes med flere mindre pilotprosjekter for å teste ut løsninger for en endelig ordning. Det settes av 2 mill. til tiltaket i 2023.

Byrådet har også satt seg mål å gjennomføre en treplantingsdugnad sammen med innbyggere, næringsliv og utbyggere for å skape en hyggeligere by, men også bidra til klimatilpasning og renere luft. Målet er å plante 100 000 trær i Oslo innen 2030. Vi setter derfor av 9,5 mill. til dette arbeidet årlig.

Trafikksikkerhet

For å prioritere gående og andre myke trafikanter i hverdagen og sikre god trafikksikkerhet, er det fortsatt behov for å øke bevilgningene til gjennomføring av trafikksikkerhetstiltak. Byrådet foreslår derfor å sette av til sammen 97 mill. i 2023 og 2024 til arbeidet. Arbeidet med trafikksikkerhet videreføres i 2025 og 2026, med henholdsvis 10 og 15 mill.

Byrådet ønsker å videreføre arbeidet med hjertesoner og foreslår 10 mill. til tiltaket i 2023 og 10 mill. i 2024.

Sykkel

Byrådet fortsetter satsingen på å bygge trygt og sammenhengende sykkelveinett. Neste år settes det av over 600 mill. til nye sykkelveier, noe som tilsvarer om lag 25 km ny sykkelvei i 2023. Totalt har det blitt bygget ut nærmere 70 km sykkelvei, og over 38 km sykkelvei er oppgradert siden 2015. Sykkeltrafikken har økt med 50% siden 2014.

Trygg og tilgjengelig sykkelparkering er et viktig tiltak for å få flere til å velge sykkel. 45% svarer at risikoen for sykkeltyveri gjør at de sykler mindre enn de selv ønsker i Oslo. Byrådet foreslår derfor å styrke arbeidet med sikker sykkelparkering med 2,5 mill. i 2023 og 2024.

Dyrevelferd

Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd. Byrådet vil etablere en tilskuddsordning for organisasjoner og andre aktører som jobber for godt dyrevern. Det foreslås at det settes av 2 mill. årlig til formålet.

En varmere by

Urolige tider rammer ofte dem som har mest behov for hjelp i utgangspunktet. Det skal være godt å vokse opp i, leve i og bli gammel i Oslo. Innbyggerne skal ha mulighet til å leve frie og meningsfulle liv hvor de opplever tilhørighet, mestring og trygghet. Oslos innbyggere skal ha gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester, hvor de møter medarbeidere med riktig kompetanse og nok tid. Byrådet vil legge til rette for trygge og gode oppvekstsvilkår for barn og unge, og et bedre hverdagsliv for eldre. Innbyggere med rusutfordringer skal få hjelp ut fra sine behov.

Sykehjem og omsorg+

Oslos eldre er friskere og lever lengre enn noen gang og det vil derfor også bli flere eldre i årene som kommer. Eldre skal ha mulighet til å bo trygt hjemme så lenge de ønsker, samtidig som de skal være trygge på å få sykehjemsplass når de trenger det.

Siden 2015 er 493 Omsorg+-boliger ferdigstilt og det er planer for om lag 400 nye kommunale Omsorg+ frem mot 2030. I bystyreperioden er Solfjellshøgda helsehus og Lindeberghjemmet ferdigstilt, og i 2023 åpner Lambertseter sykehjem, Dronning Ingrids Hage og Furuset Hageby. Dronning Ingrids Hage og Furuset Hageby er i landsbyformat, og blir et helt nytt tilbud til Oslos eldre.

Kommunen skal være i førersetet i drift av grunnleggende velferdstjenester, i samarbeid med private ideelle aktører. Innen utgangen av 2023 vil alle sykehjem i Oslo være drevet av kommunen eller ideelle aktører.

En aktiv alderdom

For at flere eldre skal kunne leve aktive liv, er aldersvennlig transport, de rosa bussene, etablert som en fast ordning i seks bydeler inklusive Marka fra 2022. For prisen av en vanlig honnørbillett eller månedskort kan folk over 67 år hentes der de bor, og komme seg dit de vil innenfor de bydelene som har dette tilbudet. Med utvidelsen byrådet nå legger opp til vil Østensjø omfattes av ordningen neste år, og ytterligere to nye bydeler inkluderes i 2024.

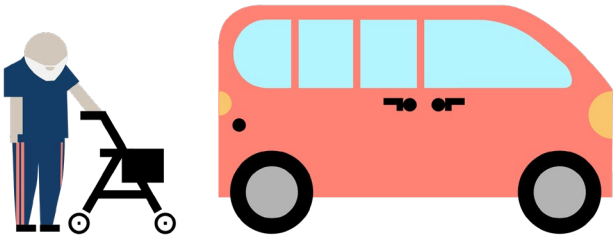

2023: Sju bydeler med aldersvennlig transport. Ytterligere to bydeler fra 2024

Mange ønsker å bo hjemme hvis de føler at det er trygt. Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom styrkes derfor med 10 mill. årlig fra 2023 og øker til 30 mill. årlig i 2026. I tillegg styrkes tildelingen til aktivitet og trening på seniorsentrene.

Byrådet vil fortsette satsingen på velferdsteknologi for å gi økt trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger, og til kronisk syke som ved hjelp av digital hjemmeoppfølging kan mestre sin hverdag bedre.

Ernæring og munnhelse

Mange eldre er i risiko for underernæring. Tidlig kartlegging er viktig for å bidra til økt sykelighet og behov for tjenester som følge av underernæring. Byrådet styrker derfor hjemmetjenesten med én klinisk ernæringsfysiolog i hver bydel. I tillegg videreføres en pilot som skal teste ut spisevenn til hjemmeboende og ambulerende ernærings- og måltidsteam på sykehjem.

Munnhelse er vesentlig for både for matinntak og god helse. Byrådet vil tilrettelegge for å bedre eldres munnhelse i samarbeid med Tannhelsetjenesten.

Lavterskel helsetilbud

Koronapandemien har synliggjort et stort behov for å styrke lavterskeltilbudet til mennesker med psykiske lidelser. I tillegg sliter mange med senvirkninger etter koronasykdom som pustebesvær, utmattelse, angst og nedstemthet. Byrådet har derfor satt av 60 mill. i 2022–2024 for å styrke bydelenes lavterskel friskliv- og behandlingstilbud i denne perioden.

Flere hjelpetjenester, fagmiljøer, innbyggere og/eller deres pårørende melder om økt forekomst av psykiske helseutfordringer som følge av koronapandemien. I budsjett 2021 ble hver bydel tilført ett ekstra årsverk midlertidig til styrking av lavterskeltiltak for psykisk helse. Dette etableres som en fast ordning fra 2023.

Den særskilte tildelingen til bydelene for å styrke helsestasjoner, skolehelsetjenesten, helsestasjonene for ungdom og Oslohjelpa videreføres i 2023.

Bedre rusomsorg

Byrådet vil fortsette å vri rusomsorgen fra institusjonsbaserte tilbud til helseorientert hjelp. Det betyr hjemmebaserte tiltak i lokalmiljøene, boliger med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats. Særskilte tildelinger til styrket rusomsorg og bo-oppfølgingstiltak videreføres øremerket. Samtidig opprettholdes midlene til desentraliserte tiltak i lokalmiljøet, til ruskonsulenter for unge i alle bydeler og til tilbud om hasjavvenningsprogram. Byrådet trygger bosituasjoner og styrker bemanningen i bo- og behandlingsenhetene Lassonløkken og Svingen samt Thereses hus og akuttplasser med 7,2 mill. årlig fra 2023.

Gratis skolemat

Et viktig tiltak for å redusere ulikhet og sosiale helseforskjeller er å gi barn og ungdom tilgang på gratis skolemat. Det er enklere å yte mer og holde konsentrasjon og aktivitet oppe når man spiser jevnlig, det er rett og slett bra for læring. For at det skal ha utjevnende effekt må alle ha tilgang til skolemat, uavhengig av inntekt og sosiale forhold. Et gratis felles skolemåltid gjør det enklere for ungdommer å spise sunt, det bidrar til gode fellesskap og familiene slipper stress og sparer penger. Byrådet har derfor innført gratis skolemat fra høsten 2022 i videregående skoler og vil innføre det i ungdomsskoler i 2023.

Utsatte lokalområder og kriminalitet

Alle områder i byen skal være gode og trygge steder å bo og vokse opp. Kriminalitet har store konsekvenser for ofre, men også for utøvere, ungdomsmiljøet rundt og for samfunnet som helhet. Det er noen få unge som står for nesten halvparten av den registrerte ungdomskriminaliteten i Oslo. Forsterket innsats rettet mot unge som er registrert for gjentatt kriminalitet opprettholdes. Bydeler med en høy andel unge i målgruppa prioriteres. Øvrige bydeler inkluderes i et program i regi av Velferdsetaten. Det er satt av 20 mill. i økonomiplanperioden til denne satsingen. Det situasjonsbestemte arbeidet i nærmiljøet på Mortensrud fortsetter i 2023. Byrådet følger opp områder med ulike utfordringer knyttet til levekår, sosialt miljø og fysiske omgivelser gjennom områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og indre øst med 119 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Styrking av barnevernet i Oslo

Byrådet har som mål at barnevernet i Oslo skal oppleves som trygt og nyttig for barn og unge og være en hjelpetjeneste som tar utgangspunkt i barns behov og rettigheter. Byrådet setter av 20 mill. i budsjettet for 2023 slik at Barne- og familieetaten kan styrke og omstille tjenestetilbudet for å imøtekomme barns behov og bydelenes etterspørsel etter tjenester og tiltak. Byrådet har også en ambisjon om å fase ut kommersielle aktører fra barnevernet og styrke det kommunale tilbudet, supplert av ideelle. Dette krever en omstilling av barnevernet, både i bydelene og i Barne- og familieetaten.

Disse midlene vil gi rom for en større satsing på kompetanseutvikling i tiltakene og gradvis innfasing av nye tiltak hvor faglig grunnlag og metodikk er godt innarbeidet. Styrkingen skal gi bedre muligheter for å kunne gi tilbud der barn bor og oppholder seg. Midlene vil også legge til rette for å øke antall spesialiserte fosterhjem og styrke behandlingstilbudet til ungdom som uttrykker seg gjennom vold, trusler og andre kriminelle handlinger.

Legevakt

Oslo kommune og Oslo universitetssykehus etablerer i samarbeid ny storbylegevakt på Aker sykehusområde. Den nye legevakten vil sikre Oslos innbyggere omfattende og tverrfaglig akutt hjelp i et nytt og moderne bygg som vil stå ferdig i 2023. Parallelt med dette åpnes et døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum.

Det er økt publikumspågang på legevaktsentralen og byrådet styrker derfor Legevaktsentralen med 11,5 mill. årlig for å bedre responstiden på telefonhenvendelser.

Mer skapende by

Oslo skal være en attraktiv kunnskapshovedstad og en næringsvennlig by. Byrådet fortsetter å styrke opplæringstilbudet i Osloskolen og gi skoler i levekårsutsatte områder en særlig styrket økonomi. Enda flere elever skal fullføre og bestå opplæringen. Alle barn og unge i Oslo skal ha en trygg oppvekst hvor alle inkluderes og får like muligheter. Kunst og kultur, fysisk aktivitet og frivillig arbeid skal gi kvalitet til alle som bor i Oslo. Oslo har de senere årene blitt rangert blant Norges mest næringsvennlige fylker og kommuner. Byrådet har som mål å skape enda bedre rammebetingelser for næringslivet, og utdanne flere fagarbeidere i årene framover.

Alle barn fra 1.-4.klasse får gratis deltidsplass i AKS

Gratis deltidsplass i AKS er en av byrådets viktigste satsinger for å utjevne sosiale forskjeller, ved at alle barn får muligheten til å delta i lek, læring og sosialt fellesskap og være sammen med trygge voksne etter skoletid. Tidligere var deltakelsen i AKS ved en del skoler ned mot 30%, nå ligger den på om lag 90% over hele byen.

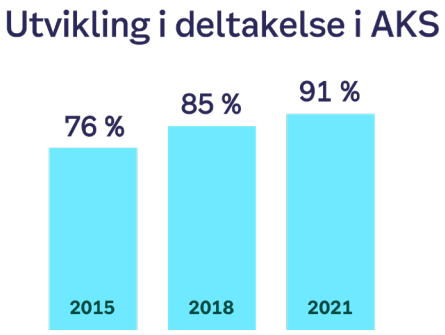

Fra høsten 2023 får alle elever i Osloskolen gratis deltidsplass i AKS uavhengig av inntekt eller bosted. Byrådet fullfører utvidelsen med gratis deltidsplass i AKS til 4. trinn på skolene i bydelene Ullern, Frogner, St. Hanshaugen, Vestre Aker, Nordre Aker, Østensjø og Nordstrand. Budsjettet for 2023 økes også med 10 mill. for å legge til rette for at barn med særskilte behov i AKS skal kunne få et tilrettelagt tilbud.

Flere skal få tilbud om videregående opplæring

Fullført og bestått videregående opplæring gir en sikrere inngang til arbeidslivet og en mer varig tilknytning til arbeidslivet. Byrådet opprettholder styrkingen av Oslo Voksenopplæring i økonomiplanperioden for å gi flere tilbud om videregående opplæring.

Innovasjonsdistriktene

Campusstrategien skal styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som en næringsvennlig by. Byrådet foreslår 10,3 mill. til oppfølging av campusstrategien og videre utvikling av innovasjonsdistriktene Oslo Science City, Sentrum og Hovinbyen sirkulære Oslo.

Byrådet foreslår også 3,9 mill. i økonomiplanperioden til nettsiden Welcome to Oslo. Nettsiden skal gjøre det enklere for nyankomne å få oversikt over relevante tjenester og prosesser forbundet med å flytte til og etablere seg i Oslo.

Kunst og kultur

Felles møteplasser og opplevelser skaper viktige fellesskap og er arenaer der det bygges tillit og forståelse, i en tid med polarisering og økende forskjeller. Kulturlivet gir et bredt tilbud av opplevelser for publikum, er en viktig ytringsarena og en stor næring i Oslo.

Byrådet støtter opp om ulike typer kunstnerisk produksjon, som film, musikk, teater og visuell kunst gjennom produksjonslokaler, innkjøp og annen tilrettelegging.

Kulturtilskuddene, som i 2023 er foreslått til 367 mill., bidrar til et bedre kulturtilbud for barn og eldre, til kor og korps og til et bredt spekter av profesjonelle aktører innen ulike sjangre og gir positive ringvirkninger for lokalmiljøer og kreative næringer.

I 2023 åpner den nye kulturstasjonen på Voldsløkka. Gjennom en styrking av kulturskolen ønsker byrådet å nå ut til flere barn og unge med opplæring innen musikk, dans, teater og visuell kunst. Det er viktig å rekruttere nye generasjoner med utøvere, men også å gi kulturell innsikt og ferdigheter til flere.

Idrett

Framover vil det bli viktig å invitere nye publikumsgrupper og gi flere mulighet til å delta i kultur- og idrettslivet. De neste årene skal byrådet investere 4,9 mrd. i nye idrettsanlegg, og nye Valle Hovin åpner i 2023.

Mange barn har ikke råd til å delta i organisert idrett. Oslo kommune og idretten samarbeider om prosjektet nabolagsklubber som skal bidra til deltakelse for alle. I dette budsjettforslaget gjøres satsingen varig med 10 mill. årlig.

Næringsetaten

Byrådet setter av 2,3 mill. til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan som gir føringer for serverings- og skjenkenæringen for 2021 til 2024. Hovedsatsingene er arbeidet mot økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Sommerskolen

Sommerskolen har gjennom mange år vært en viktig arena for faglig og sosial læring og sosial utjevning for barn i Oslo. For å kunne tilby flere plasser og tilrettelegge for et variert og kvalitativt godt tilbud, vil byrådet øke bevilgningen til Sommerskolen med 16 mill. i 2023 og 2024. Det vil også igangsettes et arbeid for å sikre god samordning av kommunens ulike sommertilbud til barn og unge.

En by med plass til alle

Oslo skal være en åpen, inkluderende og tolerant by, med plass til alle, også for dem som er på flukt og får opphold i Norge. Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap. Levekårsforskjellene skal reduseres og flere skal gis mulighet til arbeid også i en tid med krise. Vi skal legge til rette for en aktiv fritid. Byrådet legger opp til en god boligpolitikk, og sørger for at Oslo er en trygg by med god beredskap.

Flere i arbeid

Jobb er et av de viktigste tiltakene for å redusere de sosiale forskjellene i byen vår. Deltakelse i arbeidslivet er sentralt for å bedre leve-, bo- og oppvekstvilkår. Derfor styrkes, forlenges og forsterkes innsatser som skal gi flere som står utenfor arbeidslivet muligheter til jobb. Byrådet er særlig bekymret for de unge som står utenfor arbeid og utdanning, og som ikke er registrert som arbeidsledig. I 2022 styrket derfor byrådet innsatsen gjennom et målrettet oppsøkende arbeid. Byrådet fortsetter satsingen i 2023. Bydelene styrkes slik at de gjennom et målrettet oppsøkende arbeid som særlig retter seg mot unge, kan hjelpe flere inn i aktivitet med mål om kompetanseheving og relevant arbeid.

150,3 mill. i økonomiplan-perioden for å gi flere mulighet til arbeid

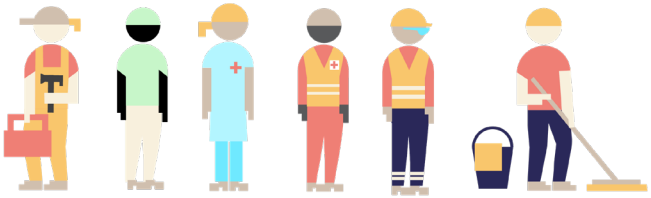

Sommerjobber til ungdom og sommeraktiviteter

180 mill. til 4000 jobber for ungdom i regi av bydelene i økonomiplan-perioden

Byrådets satsing på sommerjobber for ungdom har gitt gode resultater. Fritidstiltak i nærmiljøene med kompetente og trygge ungdomsarbeidere er viktige bidrag til gode oppvekstsvilkår for barn og unge. Det gir verdifull erfaring til senere yrkesliv, og Oslopolitiet har tidligere uttalt at sommerjobber forebygger ungdomskriminalitet. Byrådet styrker innsatsen og setter av 45 mill. hvert år i økonomiperioden til jobber for ungdom og ferietiltak for barn og unge i regi av bydelene. Til sammen vil dette realisere om lag 4 000 sommerjobber hvert år.

Bosetting og integrering av flyktninger

Oslo kommune er anmodet om å bosette 2 000 flyktninger i 2022. En stor andel av flyktningene kommer fra Ukraina, de har midlertidig kollektiv beskyttelse og rett til introduksjonsprogram og språkopplæring fra kommunen. Mange av de som er kommet til oss, vil ta del i dette gjennom 2023. Tett samarbeid på tvers av tjenester skal gi flyktningene relevant opplæring og veiledning med mål om overgang til arbeid. Byrådet legger opp til at vi også i 2023 skal ta imot de vi anmodes om å bosette.

Flere i heltidsarbeid

Mye deltidsarbeid påvirker kvaliteten på tjenestene. I tillegg kan små stillinger gi lite forutsigbarhet både for de ansatte, brukere av tjenester og arbeidsgivere. Andelen heltidsansatte i Oslo er økende, og Oslo ligger best an blant landets største kommuner. Byrådet styrker innsatsen for heltidskultur i Oslo kommune i 2023, blant annet ved å åpne en sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren og ved å åpne Lambertseterhjemmet med kun hele stillinger.

Frivillighet og mangfold

Frivilligheten i Oslo er mangfoldig og verdifull for byen. Byrådet fordeler i alt 158,3 mill. i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner innen helse-, sosial- og mangfoldsområdet i 2023.

En sentral del av byrådets frivillighetspolitikk handler om å bistå frivillig sektor med lokaler. I 2023 etablerer Oslo et frivilligkontor, for at frivillig sektor skal ha et sted å henvende seg for veiledning og bistand fra kommunen. Dette vil styrke kommunens tilrettelegging for frivilligheten, særlig knyttet til lokaler. I 2023 gjøres også 10 skoler meråpne, noe som betyr at skolene skal bli lettere å låne, og mer tilgjengelige for frivilligheten.

Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger skal motvirke hatkriminalitet mot personer på

grunn av seksuell orientering, kjønn, kjønnsuttrykk, etnisitet og religion. Byrådet starter arbeidet med å fornye handlingsplanen stolt og fri.

Bolig

Boligprisene i Oslo er de høyeste i landet, og mange sliter med å komme seg inn på boligmarkedet. Byrådet jobber, i samarbeid med utbyggerne, for å utvikle en tredje boligsektor som skal sørge for et tilbud av rimeligere eie- eller leieboliger. Det gjøres på flere ulike måter, blant annet gjennom oppstarten av selskapet Oslobolig. Oslobolig eies av Oslo kommune, OBOS, Bane Nor Eiendom og NREP. Selskapet er opprettet for å kunne tilby en alternativ vei inn i boligmarkedet, til de som ellers sliter med å komme seg inn. Søkere som oppfyller visse kriterier, vil kunne søke om å få kjøpe av bolig gjennom Oslobolig. DNB er også med, ved å tilby finansiering til disse kundene. Oslobolig skal kjøpe prosjekterte og nybygde boliger fra utbyggere, og selge disse videre gjennom en spesiell boligkjøpsmodell. I starten vil dette være basert på deleie. Ambisjonen er å nå 1 000 boliger i løpet av 5-7 år. Med kjøp av ni nye leiligheter på Østensjø, markerte Oslobolig den 13.09.22 sin offisielle start på boligselskapet som skal gi flere mulighet til å kjøpe leilighet i Oslo.

Kommunen vil også jobbe videre med pilotprosjekter i egen regi for å teste ut nye boligpolitiske virkemidler som kan bidra til at flere kan komme seg inn på boligmarkedet, og viderefører den årlige bevilgningen på 4 mill. i økonomiplanperioden.

Plan- og bygningsetaten er styrket med 12 mill. i 2023 for å oppnå raskere plan- og byggesaksbehandling, herunder tilrettelegge for økt boligbygging, oppfølging av midlertidige forbud mot tiltak, oppfølging av ulovligheter og klagesaksbehandling.

Kommunale boliger

Oslo skal stille opp for de som ikke klarer å skaffe seg egen bolig. Trygge og gode boliger er vesentlig for å kunne stå i arbeid, og for barn og unges oppvekstsvilkår. Byrådet er opptatt av at flere av beboerne i kommunale boliger skal få en tryggere økonomi og at flere kommer i inntektsgivende arbeid. Nye bostøtteordninger for leietakere i kommunale boliger innføres i løpet av 2022. Byrådet vil igangsette et forsøk med leie til eie i kommunale boliger for at flere vanskeligstilte på boligmarkedet kan bli eiere av egen bolig. Det settes av 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025.

For å fremskaffe flere boliger har byrådet samlet arbeidet med å bestille og etablere flere

kommunale boliger for vanskeligstilte i en sentral enhet. Byrådet setter av 1,13 mrd. til anskaffelse av kommunale boliger i økonomiplanperioden.

Universell utforming

Kommunens bygninger og byrom skal være tilgjengelige for alle innbyggerne våre. Universell utforming av bygninger, uterom, kollektivtrafikk og IKT løsninger handler om likestilling og er en forutsetning for at alle skal kunne inkluderes i utdanning, arbeid, kultur og øvrig samfunnsliv. For å nå målet om at Oslo skal være universelt utformet innen 2030, legger byrådet inn 125 mill. i investeringsmidler til tiltak for universell utforming av uteområder, offentlige bygg som skoler, barnehager, idrettsbygg, kulturbygg, omsorgsboliger og sykehjem, samt til samferdselstiltak.

Leseveiledning - Slik leses budsjettforslaget

Byrådets budsjettforslag er kun tilgjengelig på web, og det foreligger ikke som en trykt bok, slik det har gjort tidligere. Det er laget et eget pdf-dokument, som inneholder tilsvarende informasjon som byrådets budsjettforslag på web. Link til pdf-dokumentet ligger tilgjengelig sammen med budsjettdokumentene på kommunens nettside.

Innholdet i Sak 1

Strukturen på innholdet er relativt lik tidligere års Sak 1. Menyen øverst til høyre viser alle hovedkapitlene. Hovedkapitlene er også tilgjengelig fra startsiden, og de vises når en skroller nedover siden.

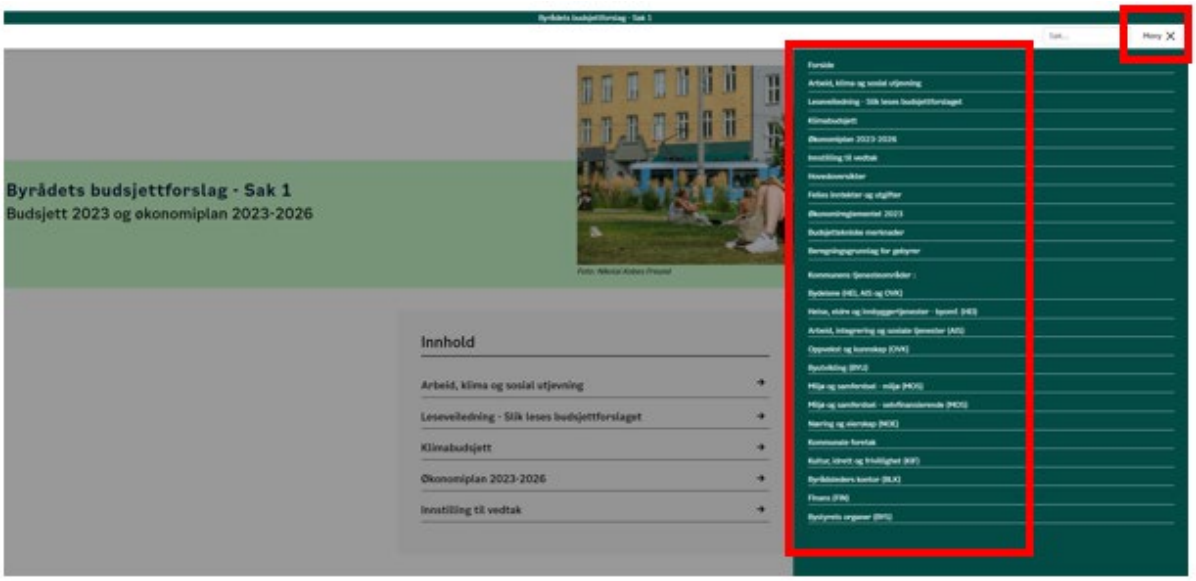

Dersom en klikker på et av hovedkapitlene, vises undermenyen til dette kapitlet øverst til venstre. Undermenyen vil vises i skjermbildet til venstre, når en leser på dette hovedkapitlet. Nærmere omtale av virksomhetene/de enkelte budsjettkapitlene vises når en trykker på "Kapittel +" . Hovedmenyen vil alltid være tilgjengelig øverst til høyre, dersom en ønsker å bytte til et annet hovedkapittel.

Rammebudsjettering

Oslo kommune, som de fleste andre kommuner, bruker rammebudsjettering. Det betyr at de ulike virksomhetene i kommunen, får en ramme de skal drifte innenfor. Etter bystyret har vedtatt rammene for de enkelte virksomhetene, utarbeider den enkelte virksomhet detaljbudsjett innenfor vedtatte rammer.

Tallforslagene

Tallforslagene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026 (videre omtalt som Budsjett 2023), presenteres i tabellene "Driftsbudsjett med endringer". Tabellene vises både på sektornivå, og på den enkelte virksomhet/budsjettkapittel. Tallforslagene er tidligere år omtalt på sektornivå under tabellen "Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer", og under "Merknader til driftsbudsjettet" under det enkelte budsjettkapittel/virksomhet.

I Sak 1 for Budsjett 2023, beskrives det hvilke endringer som foreslås i forhold til vedtatte ramme for Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025 (videre omtalt som Budsjett 2022). Utgangspunktet for budsjett i 2026, settes lik vedtatt budsjett i 2025. Endringsforslagene presenteres i tabellene "Driftsbudsjett med endringer".

Beløpene på de enkelte tiltakene, som det ble bevilget midler til i Budsjett 2022, vil ikke vises i tabellene i Budsjett 2023. Øverste del av tabellen "Driftsbudsjett med endringer", viser vedtatt Budsjett 2022 jf bildet under. Første linje i tabellen viser vedtatt budsjett 2022 videreført, det er summen av tiltak som er vedtatt med likt beløp i hele økonomiplanperioden. Dersom tiltaket som ble vedtatt i Budsjett 2022, ble vedtatt med ulikt beløp i økonomiplanen, vil tiltaket vises i tabellen under overskriften "Vedtak forrige periode". Tallene som vises i tabellen er endringen det enkelte året (2023-2026) fra 2022, ikke totalt bevilget beløp til tiltaket jf vedtatt Budsjett 2022. Ved å klikke på det blå navnet, kan en lese om det enkelte tiltaket. Summen "Vedtatt økonomiplan 2022-2025" er totalt vedtatt Budsjett 2022 i ny økonomiplanperiode.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	221 919	221 919	221 919	221 919
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-100	-100	-100	-100
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-2 226	-4 170	-4 265	-4 265
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS	875	875	875	875
Tilpasse rammen til valgår	55 194	-6	55 194	55 194
Valg av meddommere, året etter kommunevalg	0	4 800	0	0
Sum Vedtak forrige periode	**53 743**	**1 399**	**51 704**	**51 704**
Vedtak forrige periode	53 743	1 399	51 704	51 704
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	275 662	223 318	273 623	273 623

Nederste del av tabellen "Driftsbudsjett med endringer", viser byrådets forslag til endringer pr tiltak fra Budsjett 2022. Tiltakene er fordelt på tiltakskodene "Justert for andre aktivitetsnøytrale forhold", "Justert for engangstiltak" osv., som vist i bildet under. Summen som

vises nederst i tabellen er total ramme på sektor/budsjettkapittel.

Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**11 958**	**11 958**	**11 958**	**11 958**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	11 958	11 958	11 958	11 958
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Korrigering av ramme budsjett 2023 jf. vedtak FOUV	-143	-143	-143	-143
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-143**	**-143**	**-143**	**-143**
Justering for engangstiltak				
Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027	6 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**6 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendring 2023-2026	546	1 179	546	-500
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**546**	**1 179**	**546**	**-500**
Spesifiserte rammeendringer				
Tilpasse rammen til valgår	0	0	0	-55 200
Utgifter til todagersvalg	6 000	0	6 000	0
Økte kostnader Stortings- og kommunevalg	5 400	0	5 400	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**11 400**	**0**	**11 400**	**-55 200**
Endringer	17 803	1 036	11 803	-55 843
Ramme 2023-2026	305 423	236 312	297 384	229 738

Klimabudsjett

Klimagassutslippene i Oslo skal være 95 % lavere i 2030 enn i 2009. For å målrette klimaarbeidet bruker Oslo kommune klimabudsjett som et styringsverktøy. Klimabudsjettet viser mål og tiltak som gjennomføres i Oslo for å kutte utslipp innenfor Oslos grenser og beskriver viktige satsinger for å nå målene i Klimastrategien (sak 109/20). Ansvaret for gjennomføring av tiltak og virkemidler fordeles på de kommunale virksomhetene og innebærer rapporteringskrav på lik linje med virksomhetenes økonomiske rapportering. Klimabudsjettet legges fram for hele økonomiplanperioden 2023-2026.

Byrådets nye og styrkede satsinger for å kutte klimagassutslipp i Oslo

Veitrafikk, avfallsforbrenning og annen mobil forbrenning (bruk av anleggsdiesel) stod for nesten 90 % av de totale klimagassutslippene innenfor Oslos grenser i 2020. Resten av utslippene stammer i hovedsak fra sjøfart, nedlagte avfallsdeponier og oppvarming av bygg. I dette klimabudsjettet har byrådet prioritert nye og skjerpede virkemidler for å kutte utslipp fra avfallsforbrenning og veitrafikk spesielt, men har også prioritert å redusere utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet og en storstilt satsing på energiproduksjon og energieffektivisering. Byrådet har mange store nye satsinger, men vil nedenfor trekke fram fire spesielt:

- Klarsignal for bygging av karbonfangst på Klemetsrud
- Reduserte kollektivpriser, nye takster i bomringen, fritak i bomringen for biogass og tunge utslippsfrie kjøretøy til 2027
- Nytt mål og ny politikk for å redusere utslipp fra materialbruk i bygg
- Storstilt satsing på energiproduksjon og energieffektivisering

Utover disse satsingene, er det verdt å nevne at den usikkerheten som har eksistert om hvorvidt bruk av biodrivstoff (utover den andelen som følger av det nasjonale omsetningskravet) gir klimagevinst, ligger an til å bli fjernet etter at Stortinget i behandlingen av revidert budsjett for 2022 vedtok følgende:
Stortinget ber regjeringen [...] snarest mulig utarbeide et rapporteringssystem for bruk av bærekraftig biodrivstoff utover omsetningskravet, som oppfyller bærekraftskriteriene for biodrivstoff, og som ikke inneholder biodrivstoff med avskogingsrisiko. [...]

Karbonfangst på Klemetsrud forbrenningsanlegg

Våren 2022 ble det inngått en avtale mellom Staten, Oslo kommune og de nye eierne av energi-gjenvinningsanlegget på Klemetsrud (Hafslund Oslo Celsio) som sikrer fullfinansiering av karbonfangst på avfallsanlegget fra 2026. Karbonfangst på Klemetsrud vil redusere de fossile utslippene fra anlegget med inntil 94 %, tilsvarende i underkant av 165 000 tonn CO2-ekvivalenter (ekv.) i 2030. Det vil også bli fanget en betydelig mengde, biogent CO2, dvs. karbon fra organisk materiale (som trevirke, papp/papir, matrester). Karbonfangst både av biogent og fossilt CO2 på avfallsanlegget på Klemetsrud, kan gjøre det mulig å bli en "karbonnegativ by" innen 2030, slik visjonen i klimastrategien sier.

Oslo kommune investerer inntil 2,1 mrd. (CAPEX), finansiert med eksterne lån (ikke gjennom

bykassa). FNs klimapanel (IPCC) peker på at karbonfangst er en teknologi verden trenger hvis vi skal klare klimamålene. Oslo kommune ønsker å ta sin del av ansvaret gjennom å bidra til at dette anlegget bygges. Anlegget er avgjørende for at Oslo kan nå sitt klimamål, men det er også et viktig prosjekt for Europa og verden. Karbonfangst på avfallsforbrenning er ny teknologi, og overføring av teknologien kan også redusere utslipp fra avfallsforbrenning i andre land.

Reduserte kollektivpriser, nye takster i bomringen, fritak i bomringen for biogass og tunge utslippsfrie kjøretøy til 2027

Gjennom pandemien holdt kollektivtrafikken hjulene i gang slik at de som måtte reise, hadde mulighet til å reise. Kollektivtrafikken har tapt markedsandeler til privatbil, men vinner stadig tilbake flere reisende. Byrådet har som mål at flere reiser skal skje med sykkel, gange og kollektiv fremfor privatbil. Pris er et av virkemidlene for å nå dette målet. De som har minst å rutte med er overrepresentert blant dem som er avhengig av kollektivtilbudet. Det er viktig at pris ikke blir et hinder for å reise kollektivt. Byrådet er i dialog med Viken fylkeskommune om pristiltak som kan bidra til å styrke kollektivtransportens konkurranseevne overfor bil. Byrådet foreslår å lansere et nytt fleksibelt billettprodukt med løpende rabatt og utvidelse av familierabatten til hverdager etter kl 18.

Oslopakke 3 (O3) er en avtale mellom Oslo og Viken som gir en overordnet plan for utbygging og finansiering av veier og kollektivtrafikk i Oslo og Akershus. Bomringen har flere formål: den er et viktig virkemiddel for å finansiere viktige samferdselsprosjekter, i tillegg til å bidrar den til å redusere biltrafikken og til å fremskynde overgangen til nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biogass.

Viken fylkeskommune og Oslo kommune ble våren 2022 enige om en ny tilleggsavtale til O3. Et viktig element i tilleggsavtalen er økte bompenger fra 01.09.2022 og 01.01.2024. Avtalen sikrer utbygging av Fornebubanen. Sammen med nytt signal- og sikringsanlegg og en oppgradering av Majorstuen stasjon vil kapasiteten i T-banenettet øke i tillegg til å finansiere avtalen bidrar takstendringene til å oppnå bystyrets klima- og trafikkmål mot 2030. Takstendringene for lette kjøretøy anslås å redusere trafikken med om lag 10 % i 2024 og klimagassutslippene med rundt 5 og 6 % i hhv 2023 og 2024.

Byrådet har i mange år jobbet for at tunge kjøretøy på biogass skal få fritak i bomringen. Fra 01. 09.2022 innføres endelig slik nulltakst etter vedtak i tilleggsavtalen til Oslopakke 3. En viktig del av tilleggsavtalen er også at tunge, utslippsfrie kjøretøy og biogasskjøretøy er sikret fritak fra å betale i bomringen i minst fem år (til 2027). Vedtaket gir næringsaktører nødvendig forutsigbarhet om driftskostnader ved investering i ny klimavennlig teknologi og er ventet å gi betydelig vekst i salget av slike kjøretøy. Effekter på klimagassutslipp og trafikk av dette kommer i tillegg til effektene omtalt over.

Redusere klimagassutslippene fra materialer i nye og rehabiliterte bygg med 30 %

Oslo kommune, samt næringsliv og befolkning i Oslo bidrar til klimagassutslipp utenfor kommunens grenser gjennom blant annet kjøp og transport av varer. Dette “indirekte utslippet” inngår ikke i det kommunefordelte klimagassregnskapet fra Miljødirektoratet, og inngår ikke i klimabudsjettet og virkemidler omtalt i tabell “Tiltak og virkemidler i klimabudsjettet” (nedenfor). Oslo kommune jobber for at Oslos indirekte klimagassutslipp er betydelig lavere i 2030 enn i

2020.

For Oslo kommunes egen virksomhet utgjør utslipp fra materialbruk i våre bygg og infrastruktur anslagsvis opp mot 50 % av de indirekte klimagassutslippene og er dermed den største kilden til indirekte utslipp.

Byrådet tar nå et viktig skritt videre i arbeidet med å redusere indirekte utslipp, ved å sette et mål om å redusere klimagassutslippene fra materialene som brukes i kommunens nye og rehabiliterte bygg med 30 %, sammenlignet med utslippsnivåene for materialer i FutureBuilt ZEROs referansebane.

For å nå dette målet må Oslo kommune rive mindre, øke gjenbruken av materialer når vi bygger og øke bruken av lavutslippsmaterialer, som trevirke, lavkarbonbetong og -stål. Dette vil gi betydelige utslippskutt fra produksjon av materialer som brukes i Oslos kommunale bygg.

Før nye byggeprosjekter besluttes, vil byrådet ha en grundig vurdering av om behovene kan løses gjennom å rehabilitere fremfor å rive og bygge nytt, der det er praktisk mulig og klimamessig gunstig. Vurderingen skal dokumenteres i forbindelse med utarbeidelse av konseptvalgutredning eller tilsvarende tidligfaseutredning.

Byrådet legger opp til at målet skal revideres i 2024. Det kan innebære at målet skjerpes ytterligere og at det tallfestede målet utvides til nye områder, slik som bygging av infrastruktur (gater og fortau, sykkelvei, bilvei, vann- og avløp, energiutbygging m.m.). Samtidig som det høstes noe mer erfaring og utarbeides kunnskapsgrunnlag for å tallfeste et klimamål for materialer til bruk i infrastruktur, vil det fremover stilles klimakrav på materialer i ulike anskaffelser av infrastruktur, slik som for eksempel er gjort ved kjøp av asfalt.

Økt satsing på energieffektivisering og solenergi

Den svært krevende energisituasjonen i Norge og Europa, som i stor grad er utløst av Russlands invasjon av Ukraina, har dramatisk forsterket behovet for å redusere og effektivisere energibruken, og produsere mer energi lokalt. Byrådet ønsker at kommunens innsats for energieffektivisering og energiproduksjon trappes opp. Ved å legge til rette for at kommunen selv, innbyggere og næringsliv effektiviserer energibruken, vil det samtidig frigjøres energi til den elektrifiseringen som må til innenfor transport- og bygg- og anleggsektoren for å nå kommunens klimamål om 95 % utslippsreduksjon innen 2030.

Det er viktig at kommunen går foran og trapper opp innsatsen for å effektivisere egen energibruk og produsere mer energi lokalt. Byrådet vil derfor identifisere og gjennomføre nye og styrkede energisparetiltak gjennom høsten 2022 og vil fortsette dette arbeidet i 2023. Byrådet foreslår å sette av ytterligere 132 mill. i 2023 til energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller i egne bygg. Inkludert mva-refusjon kan dette finansiere tiltak for 165 mill. I tillegg er det i vedtatt økonomiplan innarbeidet 9 mill. i 2023, slik at det totalt er avsatt 174 mill. til formålet i 2023. For å sikre en koordinert oppfølging av energiplanleggingen i kommunen, foreslår byrådet at det settes av 2 mill. i 2023 og deretter 4 mill. årlig for å styrke kapasitet og kompetanse på energispørsmål i Klimaetaten gjennom opprettelse av en egen “energienhet” i etaten. Energienheten vil gis en særlig rolle i å koordinere det tverretatlige kommunale arbeidet og sikre god samhandling mellom energiselskap, myndigheter og utbyggere med sikte på å kunne realisere kommunens mål om økt lokal energiproduksjon og å redusere det samlede energiforbruket i Oslo

med 10 % innen 2030.

I den spesielt krevende energisituasjonen vi nå står i, ønsker byrådet å øke støtten til energieffektivisering og lokal energiproduksjon i husholdninger og næringsliv. Derfor foreslås en økning av klima- og energifondets tilsagnsramme fra 120 mill. til 150 mill. i 2023. Støttesatsene for energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller blir økt for å gi ekstra sterk stimulans til gjennomføring av slike tiltak. Denne økte støtten gjøres i utgangspunktet tidsbegrenset ut 2023, for å stimulere til rask handling. Byrådet vil kontinuerlig vurdere behovet for ytterligere tilpasninger av fondets innretning i denne situasjonen.

Oslos klimamål

De fem målene i Oslos klimastrategi mot 2030:

1. Oslos klimagassutslipp i 2030 er redusert med 95 % sammenliknet med 2009, og med et delmål på 52 % i 2023
2. Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon økes mot 2030
3. Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenliknet med 2009
4. Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100
5. Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Oslo skal bli en by tilnærmet uten klimagassutslipp og som kan håndtere konsekvensene av klimaendringene. I sak 109/20 Klimastrategi for Oslo mot 2030 vedtok Oslo bystyre fem hovedmål for klimaarbeidet, gjengitt i boksen ovenfor. Klimastrategien inneholder også en beskrivelse av hvordan disse målene skal nås. Klimabudsjettet omhandler tiltak og virkemidler for å redusere utslippene innenfor Oslos grenser (mål nr. 1 i strategien). Klimaarbeid for de resterende målene omtales i siste del av dette klimabudsjettet.

Dersom Oslo når sine klimamål, vil byen levere betydelige bidrag både til Norges internasjonale klimaforpliktelser under Parisavtalen og til regjeringens mål om 55 % reduksjon i innenlandske utslipp mot 2030. Dette vil bli enda viktigere sett i lys av at EU også har økt sitt ambisjonsnivå til en utslippsreduksjon på 55 % til 2030. Samtidig er Oslo avhengig av forsterkede regionale og statlige virkemidler for å nå sine klimamål.

Behovet for å jobbe helhetlig mot alle fem målene i klimastrategien er satt ytterligere på agendaen gjennom FNs klimapanel og FNs naturpanel sine siste rapporter. FNs klimapanel vurderer nå at virkninger klimaendringene har på naturen er større og mer omfattende enn tidligere antatt. Ifølge klimapanelet er det et kortvarig handlingsrom for å sikre en levelig og bærekraftig framtid for alle, og det neste tiåret vil bli avgjørende. Det haster mer enn tidligere antatt å begrense og tilpasse seg klimaendringene og samtidig oppnå bærekraftig utvikling. Ifølge klimapanelet må globale utslipp nå toppen innen 2025 og reduseres med 43 % innen 2030 dersom vi skal nå målet om 1,5 graders oppvarming.

Natur- og klimakrisen må altså forstås og løses i sammenheng. FNs naturpanel peker på at nedbygging av natur gjennom endret arealbruk er hovedårsak til naturkrisen. Vi står overfor en

masseutryddelse i et tempo og omfang som vi ikke har sett tidligere i historien. Ifølge FNs klimapanel er også endret arealbruk en sentral årsak til klimakrisen. Den siste rapporten fra klimapanelet viser at vi må se tiltak for å redusere utslipp i sammenheng med tiltak for å tilpasse oss klimaendringene. Å bevare økosystemer er ifølge klimapanelet fundamentalt for en klimarobust utvikling. Gjennom å inkludere mål om klimarobust utvikling i klimastrategien, har Oslo et godt utgangspunkt for en helhetlig vurdering av klimatiltak både for utslippskutt og klimatilpasning

Hovedmål 1 i Oslos klimastrategi

Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap ligger til grunn for utarbeidelsen av klimabudsjettet. Siste tall i klimagassregnskapet er for 2020. Regnskapet er oppdatert tilbake til 2009 for de årene hvor det foreligger regnskapstall. Miljødirektoratet har ikke klimagassregnskap for årene 2010, 2012 og 2014. Miljødirektoratets klimaregnskap har fortsatt store usikkerheter, men er under kontinuerlig forbedring. Siste publiserte klimagassregnskap viser at utslippene innenfor Oslos grenser er blitt redusert med 25 % fra 2009 til 2020. Fra 2019 til 2020 gikk utslippene ned med 5,2 %, i hovedsak grunnet en økning i andel elbiler og redusert kjøring. Redusert kjøring er et resultat av restriksjoner i forbindelse med koronapandemien. Foreløpige analyser og nasjonale utslippstall, viser blant annet at trafikken har økt, noe som kan tyde på at vi ikke vil få tilsvarende utslippsreduksjoner i 2021 som i 2020. Klimagassutslippene fra sektorene avfall og avløp, industri, olje og gass, luftfart, oppvarming og veitrafikk var i 2020 på sitt laveste nivå siden 2009. Dette viser at Oslo er på god vei med å redusere utslipp, samtidig er det et godt stykke igjen til målet om 95 % reduksjon i 2030.

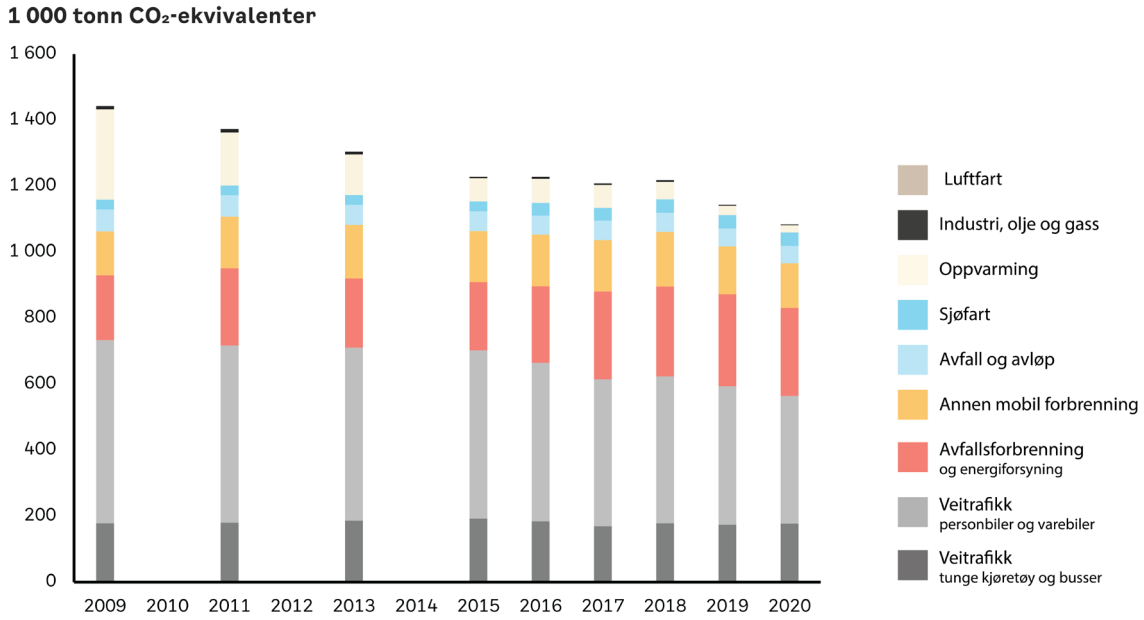

Klimagassutslipp i Oslo fordelt på utslippssektor, 2009-2020

Som vist i figuren nedenfor, var de største utslippskildene i 2020 veitrafikk (52 %), avfallsforbrenning og energiforsyning (25 %, i hovedsak forbrenning av fossilt avfall) og annen mobil forbrenning (12 %).

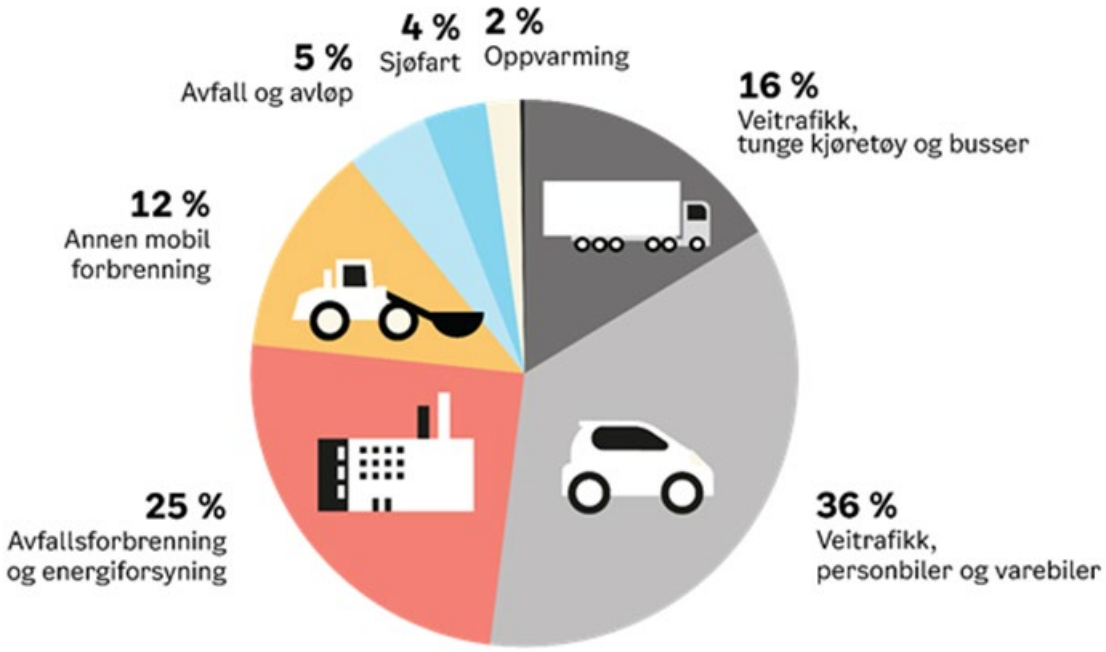

Klimagassutslipp i Oslo fordelt på utslippssektor, 2020

Hovedmål 1 inkluderer et delmål om at Oslos klimagassutslipp skal være redusert med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009. Det er stor avstand mellom utslippsreduksjonene fra 2020 på 25 % og 2023-målet. Samtidig fanger ikke Miljødirektoratets kommunefordelte klimaregnskap opp effekten av alle virkemidler som er iverksatt i Oslo. Avstanden til måloppnåelse kan derfor være mindre enn det tallfestede nivået. Det antas likevel som lite sannsynlig at 2023-målet vil nås. Byrådet arbeider målrettet med å forsterke vedtatte virkemidler og innføre nye virkemidler, for å komme nærmest mulig måloppnåelse for 2023 og for at 2030-målet skal nås.

Samlet effekt av Klimabudsjett 2023

Med de vedtatte virkemidlene i dette klimabudsjettet anslås det at klimagassutslippene i Oslo går ned med 33 % i 2023 og 49 % i 2026 sammenlignet med 2009-nivå. Klimaeffekten av de vedtatte virkemidlene er målt mot en referansebane laget av CICERO, som anslår Oslos utslipp fram mot 2030 uten ytterligere virkemidler etter 2021.

Beregninger av utslippsreduserende effekt av virkemidler i klimabudsjettet og utvikling i referansebanen har betydelig usikkerhet. Utdypende informasjon om referansebanen og beregninger finnes i kapittel 4 i Vedlegg til Klimabudsjett 2023.

Forslag til vedtak

Byrådet skal søke å nå utslippsrammene år for år for å nå 2030-målet, og må derfor aktivt arbeide for å sikre gjennomføring av de virkemidlene som er vedtatt, utvikle nye og styrke eksisterende virkemidler.

Tabellen nedenfor viser utslippsrammene for økonomiplanperioden 2023 og 2026, samt forventet utslippsreduserende effekt av vedtatte virkemidler inkludert referansebanen.

Rammer for klimagassutslipp i Oslo kommune 2023-2026

	2009 (referanseår)	2020 (regnskap)	2023	2026
Historiske utslippskutt og referansebane	0 %	-25 %	-28 %	- 32 %
Vedtatte virkemidler (inkl. ref.banen)	-	-	-33 %	-49 %
Utslippsnivå (tonn CO2ekv.)*	1 442 878	1 084 233	962 000	736 600
Utslippsramme	-	- 25 %	- 52 %	- 73 %
Differanse vedtatte virkemidler og utslippsramme			19 pp	24 pp

*Tallene er basert på siste tilgjengelige klimagassregnskap fra Miljødirektoratet. Disse tallene kan endres over tid som følge av metodeutvikling og datatilgang i direktoratet.

Basert på ovenstående foreslår byrådet følgende vedtak for klimabudsjettet i Sak 1:
Bystyret ber byrådet arbeide for en reduksjon i klimagassutslippene som følger utslippsrammen mot 95 % reduksjon i 2030. Dette innebærer en utslippsramme på -52 % i 2023 og -73 % i 2026, sammenlignet med utslippsnivået i 2009. Bystyret slutter seg til virkemidlene *i tabell "Tiltak og virkemidler i klimabudsjettet" i Sak 1. Byrådet rapporterer, som en del av den ordinære rapporteringen til bystyret, om status i oppfølgingen av virkemidlene og oppnåelse av utslippsrammen i 2023 og 2026. Rapporteringen baseres på status for gjennomføring av virkemidlene, samt indikatorene for klimagassutslipp i Oslo, «Klimabarometeret».*

Tiltak i klimabudsjett 2023–2026

Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap ligger til grunn for utarbeidelsen av klimabudsjettet. Se kapittel 2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2023 for informasjon om klimagassregnskapet og utslippsutviklingen fra 2009-2020.

Tabellen nedenfor (i tidligere klimabudsjetter: tabell 2.2a og 2.2b) viser vedtatte tiltak og virkemidler i klimabudsjettet, og estimerte utslippsreduserende effekter innenfor økonomiplan-perioden.

Effekten av virkemidlene omfatter utslippsreduksjonene som skjer innenfor kommunens

geografiske grense. Indirekte utslipp som kommunen eller kommunens innbyggere og næringsliv er årsak til gjennom sitt forbruk, er ikke inkludert.
Beregningene tar hensyn til forventet utslipp i referansebanen samme år. Det er altså kun den ytterligere effekten utover det som er forventet utslippsnivå i referansebanen, som vises. Nesten hele effekten fra dagens takster i bomringen ligger for eksempel i referansebanen. I tabellen er det kun effekten av takstendringene i den nye tilleggsavtalen til Oslopakke 3, godkjent av bystyret 22.06.2022, som presenteres.

Enkelte virkemidler er overlappende, det vil si at de påvirker samme utslippskilde, slik som en del virkemidler som vil redusere utslipp fra personbiler. I slike tilfeller vil effekten som oppgis i tabellen være justert for å unngå dobbelttelling.

For noen av virkemidlene er det ikke oppgitt utslippsreduserende effekt. Det skyldes enten at datagrunnlaget for å kunne estimere effekt er for svakt eller at virkemidlene tilrettelegger for utslippsreduksjoner og derfor ikke kan kvantifiseres. For eksempel gir ikke etablering av ladere for elbiler en direkte klimaeffekt, men er tilretteleggende for at man skal kunne bruke og velge å kjøpe en elbil. For å supplere effektberegningene og angi status for utviklingen i Oslo, brukes Klimabarometeret som følger utviklingen innenfor veitrafikk og avfallsforbrenning i Oslo, i tillegg vises utviklingen av salg av anleggsdiesel for årene før 2021. Klimaetaten jobber med å utvikle flere indikatorer i Klimabarometeret for å kunne følge utviklingen for de vedtatte virkemidlene enda tettere.

I kapittel 4.2 og 4.3 i Vedlegg til Klimabudsjett 2023 er metoden som er brukt og antakelser som er gjort for å beregne effekt av virkemidlene i tabellen nedenfor, nærmere beskrevet.

Tiltak og virkemidler i klimabudsjettet

Utslippssektor/tiltak	Nr.	Virkemidler	Ansvarlig	Effekt 2023	Effekt 2026
				(tonn CO2ekv.)	
Avfallsforbrenning og energiforsyning					
Utslippsfri produksjon av fjernvarme	1	Etablering av gasskjel for produksjon av fjernvarme fra deponigass	REG* , EBY	200	300
Avfallsforbrenning med karbonfangst	2	Karbonfangst på Klemetsrudanlegget	Hafslund Oslo Celsio/NOE	0	103 100
Avfall og avløp					
Uttak av deponigass	3	Vedlikehold av deponigassanlegg på Rommen og Grønmo	EBY*, REG	Ikke beregnet	
Veitrafikk					
Overordnete virkemidler	4	Nye takster i bomringen		17 200	18 200
	5	Innkjøp av utslipps- og fossilfrie kjøretøy i kommunen	Alle*, UKE*	1 100	1 000
	6	Etablering av nullutslippssone i området for bilfritt byliv	BYM*, KLI	0	6 400
Redusert trafikk	7	Insentiver for økt sykling og gange (tilskudd klimavennlige jobbreiser, infrastruktur sykkel)	BYM*, KLI*	Tilretteleggende tiltak	
	8	Forbedre kollektivtransporten (øke framkommelighet, nye trikker, utbedringer for t-banen mm)	Ruter*, BYM*		
	9	Tilrettelegge for bruk av deleløsninger (bildeling, el-sykkeldeling mm)	BYM*, Ruter*		
	10	Parkeringsvirkemidler (øke takster, fjerne parkeringsplasser, ny parkeringsnorm mm)	BYM*, PBE*	Ikke beregnet	
	11	Redusere transport av masser og avfall	KLI*, FOB*, UKE, Oslobygg, Oslo havn, PBE, EBY, BYM, VAV		
Utslippsfrie personbiler	12	Etablere ladeinfrastruktur for personbiler	BYM*	Tilretteleggende tiltak	
	13	Insentiver for utslippsfrie drosjer fra 2025 (krav, tilskudd, ladeinfrastruktur mm)	BYM*, KLI*	5 800	9 600
Utslippsfrie varebiler	14	Krav til utslippsfri varelevering på oppdrag for kommunen	Alle*, UKE*, KLI	900	400
	15	Insentiver for utslippsfrie varebiler (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, samlastsentre, lastelommer parkering mm)	KLI*, BYM*		
Utslippsfri/biogass busser	16	Anskaffelse av utslippsfrie busser i kollektivtrafikken	Ruter*, MOS	14 000	20 700
	17	Anskaffelse av utslippsfri tilrettelagt transport		800	800

	18	Insentiver for utslippsfrie tur- og ekspressbusser (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur)	KLI*, BYM*, UDE, UKE	Ikke beregnet	
Utslippsfri/biogass lastebiler	19	Krav til bruk av utslippsfrie lastebiler på oppdrag for kommunen	Alle*, UKE*	2 400	14 000
	20	Insentiver for utslippsfri tungtransport i Oslo (fritak i bomringen, etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, fremskaffe arealer til energistasjoner mm)	KLI*, EBY, BYM*		
Annen mobil forbrenning					
Utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet	21	Krav om utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for kommunen	Alle*, UKE*	11 900	14 800
	22	Krav om fossilfri bygg- og anleggsvirksomhet i reguleringsplaner	PBE*, KLI*	17 900	38 600
Utslippsfrie maskiner og motorredskaper	23	Tilrettelegge for utslippsfri håndtering av varer og last på Oslo havn	Oslo Havn*	300	2 000
	24	Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark	Alle*, UKE*	1 300	2 900
	25	Insentiver til utslippsfrie motorredskaper og arrangementer (tilskudd, strøm til arrangementer)	KLI*, BYM*	500	700
Sjøfart					
Utslippsfrie båter i kollektivtrafikken	26	Anskaffelse av utslippsfrie hurtigbåter	Ruter*, MOS	0	1 400
Utslippsfri havneligge	27	Etablere landstrøm for container-, tank- og cruiseskip	HAV*, NOE	0	1 900
Summert effekt av virkemidler i klimabudsjettet				74 300	236 800

* Angir rapporteringsansvar

Under gis det en kortfattet beskrivelse av de vedtatte virkemidlene innenfor hver sektor. Innledningsvis gis en beskrivelse av hva som forårsaker utslippene i sektoren, samt hva som må til for å redusere disse ytterligere utover eksisterende, vedtatte tiltak.

Avfallsforbrenning og energiforsyning

Fjernvarmen i Oslo produseres primært gjennom forbrenning av avfall. Med fangst av karbon fra det største avfallsanlegget i Oslo på Klemetsrud, vil utslippene fra denne sektoren kunne reduseres med om lag 60 % i 2030. Det brukes fortsatt mindre mengder fossil energi til spisslast i fjernvarmeproduksjonen. Det har vært en betydelig nedgang i bruk av fossil energi, men det er fremdeles et potensial for videre utfasing av særlig fossil gass. Hafslund Oslo Celsio arbeider aktivt for å finne løsninger for en 100 % fossilfri fjernvarmeproduksjon. For å redusere utslippene utover det som vil oppnås med de eksisterende virkemidlene, har byrådet igangsatt arbeid for å vurdere virkemidler for å redusere utslipp fra Hafslund Oslo Celsios avfallsforbrenningsanlegg på Haraldrud, og kommunens eget avfallsforbrenningsanlegg på Haraldrud. Byrådet foreslår å sette av 5 mill. til beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet 65 % gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering i 2023.

Utslippsfri produksjon av fjernvarme

1. *Etablering av gasskjel for deponigass*

Det har blitt etablert gasskjeler på Klemetsrud og Tokerud som skal utnytte metangass fra deponiene på Grønmo og Rommen i fjernvarmeproduksjon. I 2022 skal Renovasjons- og gjenvinningsetaten i samarbeid med Hafslund Oslo Celsio igangsette gasskjelen på Klemetsrud som skal utnytte metangass fra Grønmo avfallsdeponi. Varmen fra gasskjelen vil delvis kunne erstatte bruk av fossilgass og olje i fjernvarmeproduksjonen.

Avfallsforbrenning med karbonfangst

2. Karbonfangst på Klemetsrud

Fra sommeren 2026 vil det i regi av Hafslund Oslo Celsio fanges karbon fra forbrenning av avfall på Klemetsrud. Anlegget forbrenner i overkant av 380 000 tonn avfall årlig. Det er forventet at anlegget oppnår full renseeffekt fra 2028, tilsvarende en reduksjon på i underkant av 165 000 tonn fossile CO2ekv.

Avfall og avløp

Metangass som siver ut fra nedlagte avfallsdeponi er hovedkilden til utslipp av metan i Oslo. Anleggene på Grønmo og Rommen har begge systemer for metanuttak ("fangst" av metan). Dannelsen av metan i bakken reduseres over tid etter hvert som avfallet gradvis brytes ned og det ikke tilføres nytt avfall på deponiene. Det er likevel behov for å jobbe for å øke uttaket av metangassen frem mot 2030. Den fangete metangassen forbrennes til CO2, som gir en betydelig lavere klimapåvirkning (se omtale av hvordan deponigassen utnyttes til fjernvarmeproduksjon under virkemiddel 1 over).

Uttak av deponigass

3. Vedlikehold av deponigassanlegg på Rommen og Grønmo

Eiendoms- og byfornyelsesetaten har gassoppsamlingsanlegg på avfallsdeponiene på Rommen og Grønmo. For å sikre høyt uttak av metan i anlegget, er kontinuerlig vedlikehold og oppgradering viktig.

Byrådet øker bevilgning av driftsmidler med 4 mill. årlig i økonomiplanperioden for å sikre nødvendig drift og forvaltning av kommunale deponier. Byrådet overfører ansvar for del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget fra Renovasjons og gjenvinningsetaten til Eiendoms- og byfornyelsesetaten. Energigjenvinningsløsning er etablert på Klemetsrudanlegget og skal igangsettes 2022. Byrådet avsetter 2 mill. årlig fra og med 2023 til drift av del av gassanlegget. Bevilgningene øremerkes gjennom økning av midler til kommunale deponier.

Veitrafikk

Utslippene fra veitrafikk har hatt en stabil nedgang siden 2009. Dette skyldes i hovedsak økt andel elbiler og økt innblanding av biodrivstoff. Samtidig står veitrafikk fortsatt for over halvparten av de direkte utslippene i Oslo.

Bomringen i Oslo har over lang tid bidratt til å begrense trafikkmengden i byen, i tillegg til å gi insentiv for å velge utslippsfrie biler. Virkemidler som krav i anskaffelser, parkeringstakster, forbeholdte parkeringsplasser og fritak i bomringen for nullutslippskjøretøy har vært viktig for å redusere utslippene fra veitrafikk. Dersom Oslo skal nå klimamålet i 2030, må hele personbilparken og tilnærmet alle tunge kjøretøy som kjører i Oslo være fossilfrie eller utslippsfrie. For å bidra til dette, må virkemidler som stimulerer overgang fra fossile til utslippsfrie kjøretøy og bidrar til å redusere trafikk styrkes.

Overordnete virkemidler

4. Nye takster i bomringen

Våren 2022 ble det framforhandlet og vedtatt nye takster i bomringen (trafikantbetalingssystemet). I tillegg til at takstene i bomringen stimulerer til redusert trafikk og gir insentiv for å bruke nullutslippskjøretøy, går inntektene til å finansiere infrastruktur spesielt for kollektivtrafikk, sykkel og gange. Inntektene vil, med nye takster, øke med 5 mrd. for perioden 2023-2026.

5. Innkjøp av utslipps- og fossilfrie kjøretøy i kommunen

85 % av kommunens egen bilpark er utslippsfri eller går på bærekraftig fornybart drivstoff. En så høy andel er et resultat av Oslo kommunes ambisiøse mål om utslippsfri bilpark. Alle virksomheter i Oslo kommune kjøper inn utslippsfrie kjøretøy (personbiler, varebiler og tunge kjøretøy). Hvis utslippsfrie kjøretøy ikke er et alternativ, skal bærekraftig biodrivstoff (fortrinnsvis biogass) benyttes.

Byrådet setter av 39 mill. i økonomiplanperioden for å kjøpe nye renovasjonsbiler som går på biogass.

6. Etablering av nullutslippssone innenfor bilfritt bylivområdet (utenom Grønland og Tøyen

Byrådet vil innføre en nullutslippssone innenfor bilfritt byliv i sentrum av Oslo fra 2023. En nullutslippssone er en sone der kun el-, hydrogen- og biogasskjøretøy har lov til å kjøre. Dette er et effektivt virkemiddel for å raskt omstille kjøretøyparken i Oslo fra fossil til nullutslipp, og gjennom dette kutte klimagassutslipp fra veitrafikken i Oslo. Ved innføring av sonen, vil det være Bymiljøetaten som har ansvaret for omskilting mm.

Redusert trafikk

7. Insentiver for økt sykling og gange (tilskudd klimavennlige jobbreiser, infrastruktur sykkel, bedre tilrettelegging for gående mm)

Blant de viktigste virkemidlene for å gjøre Oslo til en sykkelby for alle, er et sammenhengende sykkelveinett. Bymiljøetaten drifter, vedlikeholder, oppgraderer, bygger og utvikler ny sykkelinfrastruktur, samt bruker kommunikasjon og kampanjer aktivt for å påvirke reisevaner.

Klimaetaten har flere tilskuddsordninger rettet mot private bedrifter med formål å tilrettelegge for at ansatte skal velge å gå, løpe eller sykle til jobb: *Trygg sykkelparkering på jobb, Aktiv til jobb, Vrakpant for parkeringsplass*. Her støttes blant annet oppgradering av garderobe, ladestasjoner for el-sykkelbatterier og sykkelvask. Bymiljøetaten har også opprettet en sykkelpilot for bedrifter i Oslo, med formål om å finne effektive løsninger som inspirerer flere til å velge sykkelen til og fra jobb.

Oslo kommune har fra 2022 forsterket innsatsen med å legge til rette for at flere ansatte skal kunne velge en aktiv og klimavennlig jobb- og tjenestereise. Alle virksomheter i Oslo kommune er bedt om å lage planer for hvordan de kan bidra til dette.

Gjennom snarveiprosjektet tilrettelegger Bymiljøetaten for økt gange ved å oppgradere snarveier som gjør det enklere og raskere å forflytte seg som fotgjenger. Prosjektet har så langt resultert i fem oppgraderte snarveier. Nye snarveier skal bygges de kommende årene, i hovedsak rundt t-banenettet.

Byrådet foreslår å sette av 2,5 mill. årlig i 2023 og 2024 for å øke satsingen på trygg sykkelparkering. Videre foreslår byrådet å bevilge 62 mill. til trafikksikkerhetstiltak og 68 mill. til trafikkreduksjon i 2023 og 2024. Dette innebærer tiltak som reduserte fartsgrenser, innsnevringer, fartsdumper og å omdisponere areal fra bil til myke trafikanter og kollektivtransport.

8. Forbedre kollektivtransporten (økt framkommelighet, nye trikker, utbedringer for t-banen mm)

Gjennom mange år med langsiktig og målrettet satsing, har kollektivtilbudet i Oslo blitt et konkurransedyktig alternativ til privatbil. Bruken av kollektivtransporten har imidlertid ikke tatt seg helt opp igjen etter koronapandemien. Byrådet vil derfor forsterke innsatsen for å øke andelen reiser med kollektivtransport, blant annet gjennom lavere kollektivpriser. Utbygging av Fornebubanen, nytt signal- og sikringsanlegg samt oppgradering av Majorstua stasjon slik at stasjonen får større kapasitet, er viktige infrastrukturprosjekter som prioriteres de kommende årene. Innen 2024 skal Ruter sette i drift nye trikker med plass til flere passasjerer.

Bedre framkommelighet for bybussene er en viktig brikke i å styrke kollektivtilbudet. Bymiljøetaten har ansvar for å etablere kollektivfelt, endre områder for parkering og varelevering, bedre skilting, i tillegg til å forbedre framkommeligheten gjennom prosjektet «Kraftfulle fremkommelighetstiltak» som vil videreføres i 2023. På oppdrag fra styringsgruppen til Oslopakke 3, koordinerer Ruter et arbeid med en handlingsplan for framkommelighet i de viktigste transportårene i byen.

Byrådet foreslår å sette av 206,4 mill. i 2023 og 215 mill. resten av årene i økonomiplanperioden

for å sikre lavere billettpriser i kollektivtrafikken. Videre foreslås det å sette av ytterligere 72 mill., ut over kommunal deflator, for å dekke kostnadsvekst grunnet ekstraordinær prisstigning i 2023.

9. Økt bruk av deleløsninger (bildeling, el-sykkeldeling mm)

Økt bruk av deleløsninger innebærer at kommunen legger til rette for at innbyggerne har tilgang til mobilitetstilbud som reduserer avhengigheten til å eie egen bil. Dette for å redusere bilbruk og bruk av offentlig veiareal til parkering, samtidig som innbyggerne får frihet til å velge det transportmidlet som til enhver tid passer best.

Bymiljøetaten legger til rette for økt bruk av deleløsninger ved å forbeholde arealer til delebiler, stativer til bysykkelordning og til utleie av elektriske sparkesykler og sykler. Bymiljøetaten gjennomfører en prøveordning der 600 offentlige parkeringsplasser har blitt forbeholdt bildeling. Byrådet vil reservere ytterligere 400 parkeringsplasser til bildeling. Byrådet vurderer også løsninger for å øke elbilandelen blant bildelingsbilene.

Ruter ser på hvordan tilbud av bysykkel, elektriske sparkesykler og andre former for delemobilitet kan integreres i Ruter-appen for å muliggjøre en sømløs reise med ulike former for transportmidler. Ruter har flere piloter med delemobilitet som formål, hvor innbyggerne får tilgang til delebiler, elektriske lastesykler og andre relevante tjenester, som sykkelverksted. Ruter planlegger også piloter med delte selvkjørende kjøretøy, samt samkjøring av passasjerer og gods.

10. Parkeringsvirkemidler (fjerning av parkeringsplasser, økte takster, ny parkeringsnorm, beboerparkering)

Kommunen prioriterer framkommelighet for blant annet sykkel og kollektivtrafikk over parkering for bil og omprioriterer gategrunn fra parkering til andre formål. Siden 2015 har kommunen fjernet over 6000 parkeringsplasser. I tillegg har byrådet de siste årene økt parkeringstakster for å redusere bilbruk. I 2023 vil byrådet sette takstene i indre by opp, blant annet fordi det der er et svært godt kollektivtilbud. Takstene settes ned i ytre by. Se en mer detaljert omtale av takstene i MOS-sektoromtale.

Kommunen har også innført beboerparkering, en ordning der beboere får bedre tilgang på og reduserte årspriser for parkering i sitt område, mens besøkende må betale avgift pr time. Dette bidrar til mindre fremmedparkering i beboerområdene og mer forutsigbar parkering for dem som bor i området.

Byrådet har lagt frem forslag til nye parkeringsnormer som skal behandles i bystyret i 2022. Normene skal være veiledende for fastsettelse av parkeringsdekning for bil og sykkel i nye reguleringsplaner. I den nye parkeringsnormen er minimumsgrense for antall parkeringsplasser erstattet med en maksimumsgrense. I tillegg stilles det krav til lademuligheter på minst 50 % av parkeringsplassene, og det er krav til antall og kvalitet på sykkelparkeringer. Opp mot 10 % av parkeringsplassene i større parkeringsanlegg bør vurderes avsatt til bildeling og i reguleringsplaner skal det ses på mulighet for sambruk.

Kommunens virksomheter er i 2022 bedt om å vurdere om parkeringsplasser ved tjenestestedene kan fjernes og/eller om det er relevant å etablere lademuligheter.

11. Redusert transport av masser og avfall

Kommunen jobber aktivt for å redusere transport av masser og avfall fra bygge- og anleggsplasser i Oslo ved å øke gjenbruk av masser i kommunale prosjekter eller internt i byen. Utviklings- og kompetanseetaten jobber for å øke kunnskapen blant Oslo kommunes innkjøpere av massetransporttjenester om hvordan masser kan gjenbrukes.

I den tverretatlige kommunale arbeidsgruppen, bestående av Plan- og bygningsetaten, Klimaetaten, Oslobygg Oslo KF, Oslo Havn KF, Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten, Bymiljøetaten og Fornebubanen, og prosjektet Pådriv i Hovinbyen, utforskes nye løsninger og logistikk for massehåndtering. Eiendoms- og byfornyelsesetaten fremskaffer arealer til massehåndtering på bestilling fra relevante kommunale virksomheter.

Plan- og bygningsetaten ber forslagsstiller i alle nye plansaker hvor det er relevant, om å redegjøre for spørsmål knyttet til massehåndtering. Klimaetaten og Plan- og bygningsetaten jobber med å fremskaffe arealer til lokal massehåndtering gjennom planprosesser, i tillegg til å utrede handlingsrom for å sikre at det settes av arealer til massehåndtering. Plan- og bygningsetaten har opprettet en toårig stilling for en massekoordinator som startet 01.09.2022.

Fornebubanen reduserer transport av masser i sine prosjekter ved å stille krav til at entreprenørene tar klimavennlige valg ved levering av avfall og masser. Entreprenørene måles blant annet på kilometer transport for å skape bevissthet rundt antall kjøretøy, og det benyttes lokale mottak for masser der det er mulig.

Utslippsfrie personbiler

12. Etablere ladeinfrastruktur for personbiler

Et godt tilbud av ladeinfrastruktur er avgjørende for å elektrifisere transportsektoren, og for en vellykket innføring av andre virkemidler som for eksempel nullutslippssoner, klimakrav til taxinæringen og klimakrav i anskaffelser. Bymiljøetaten skal etablere 150 ordinære ladepunkter og sørge for kommunal involvering i 10 hurtig- og lynladere i byen i 2023.

Gjennom Klima- og energifondet gir kommunen tilskudd til ladeplasser for elbil i borettslag og sameier. Ordningen er viktig for å gi mulighet for overgang til elbil for alle som trenger tilgang til bil, også de som bor i borettslag og sameier. Siden tilskuddsordningens oppstart i 2017 er det utbetalt om lag 80 mill. som har muliggjort nesten 55 000 ladeplasser.

13. Insentiver for utslippsfrie drosjer fra november 2024 (krav, tilskudd, ladeinfrastruktur mm)

Kommunen bidrar til å tilrettelegge for at alle drosjer som kjører i Oslo, skal være utslippsfrie innen november 2024, etter forskrift om miljøkrav for drosjetransport i Oslo. Bymiljøetaten skal i 2023 etablere 12 nye ladepunkter forbeholdt drosjer, gjennomføre piloter for hurtiglading og tilrettelegge for at utslippsfrie drosjer er prioritert på drosjeholdeplasser. Gjennom Klima- og energifondet gis det tilskudd til hjemmelading for drosjesjåfører.

Utslippsfrie varebiler

14. Krav til utslippsfri varelevering på oppdrag for kommunen

Kommunen stiller krav til at alle varer og tjenester som leveres til Oslo kommune transporteres med klimavennlig drivstoff. Krav til kjøretøy og drivstoff skal enten settes som et minimumskrav eller som et tildelingskriterium i anskaffelser. Kravstillingen gjelder også driftskontrakter. I anskaffelsene blir leverandørenes andel av utslippsfrie og/eller kjøretøy på biodrivstoff (fortrinnsvis biogass) vektlagt.

Alle etater er ansvarlig for å bruke Oslo kommunes standard klima- og miljøkrav til transport i anskaffelser av varer og tjenester. Det stilles også klima- og miljøkrav til transport i kommunens kontrakter innenfor bygg- og anlegg. Byrådet har strammet inn kravene, slik at alle samkjøpsavtaler stiller krav til/premierer transport av varer og tjenester med nullutslipp/biogass. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

15. Insentiver for utslippsfrie varebiler (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, samlastsentre, lastelommer parkering mm)

Oslo kommune legger til rette for bruk av utslippsfrie varebiler ved at Bymiljøetaten etablerer ladeinfrastruktur og prioriterer parkeringsplasser til elektriske vare- og nyttekjøretøy. Når de 15 gjenværende næringsparkeringsplassene skiltes om til å forbeholdes elektriske varebiler i 2023, vil alle næringsparkeringsplasser i sentrum være forbeholdt elektriske varebiler. Elektriske varebiler passerer gratis i bomringen og står gratis i beboerparkeringsområdene. Eiendoms- og byfornyelsesetaten har i oppdrag å fremskaffe arealer til samlastsentraler etter bestilling.

Bymiljøetaten tilrettelegger for omlasting av varer på Filipstad ved å sikre tilgang på strøm og ladepunkter på de tre bylogistikkterminalene. Dette reduserer utslipp ved at Posten, DHL og Schenker laster om til elektriske varebiler og benytter disse til levering i siste ledd av transporten.

Gjennom Klima- og energifondet gir kommunen støtte til ladeinfrastruktur hos bedrifter og hurtigladere for elektriske varebiler.

Utslippsfri/biogass busser

16. Bruk av utslippsfrie busser i kollektivtrafikken

Ruter har inngått nye busskontrakter som innebærer at alle busser innenfor Oslo blir elektriske innen utgangen av 2023, med unntak av busslinjen over Ulvøybrua som ikke tåler vekten av en elektrisk buss. Dermed vil all kollektivtrafikk i Oslo på land være utslippsfri, da t-bane og trikk allerede er elektrisk.

17. Anskaffelse av utslippsfri tilrettelagt transport

Ruter har inngått en ny kontrakt som videreføre bruk av biogass og elektriske spesialbiler (i stor grad minibusser) for den tilrettelagte transporten (TT-tjenester) i Oslo. Tilrettelagt transport er et tilbud for dem som ikke har mulighet til å benytte ordinær kollektivtransport.

18. Insentiver for utslippsfrie tur- og ekspressbusser (etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur)

Oslo stiller krav i anskaffelser om at bussene som kjører på oppdrag for kommunen er utslippsfrie. Det brukes allerede elektriske turbusser til skoleskyss, og flere selskaper har anskaffet elektriske busser for å kunne kjøre på oppdrag for Oslo kommune.

Klimaetaten gir tilskudd til ladere for lastebil og buss gjennom Klima- og energifondet. Bymiljøetaten etablerer offentlig tilgjengelige hurtigladere tilrettelagt for tunge kjøretøy.

Biogassfritak i bomringen og forutsigbarhetsvedtak for at tunge kjøretøy på nullutslipp og biogass har avgiftsfritak i bomringen til ut 2027, reduserer risikoen ved å investere i utslippsfrie busser for selskaper som kjører mye i Oslo.

Utslippsfri/biogass lastebiler

19. Krav til bruk av utslippsfrie lastebiler på oppdrag for kommunen

Kommunen stiller krav i anskaffelser om at alle kjøretøy som benyttes til transport i forbindelse med leveranse av varer eller tjenester til Oslo kommune (inkludert bygg og anlegg), leveres med elektrisitet, hydrogen eller biogass. Fra 2025 vil dette gjelde som standardkrav. Kravet har vært viktig for å få i gang markedet for utslippsfri tungtransport.

Fra 2020 har Oslo kommune stilt krav om fossilfri transport av masser til og fra byggeplass i egne prosjekter. I tillegg brukes tildelingskriterier for å fremme bruk av elektrisitet, hydrogen og biogass, i tillegg til å kjøre så korte distanser som mulig. Alle relevante virksomheter stiller krav i nye kontrakter der det er aktuelt.

20. Insentiver for utslippsfri tungtransport i Oslo (fritak i bomringen, tilgang i kollektivfeltet, etablere/tilskudd til ladeinfrastruktur, fremskaffe arealer til energistasjoner mm)

Virkemidlene for utslippsfri tungtransport skal redusere utslipp fra lastebiler i Oslo ved å forsere overgangen fra diesel til el, hydrogen eller biogass. Bymiljøetaten skal legge til rette for 20 nye ladepunkter tilrettelagt for vare- og nyttetransport i 2023

Klimaetaten og Eiendoms- og byfornyelsesetaten jobber for å legge til rette for energistasjoner som tilbyr lading og fylling av fornybare drivstoff, slik som biogass, hydrogen og hurtiglading. Gjennom Klima- og energifondet er det etablert tilskuddsordninger for hurtigladestasjoner for tunge kjøretøy og biogassfyllestasjoner. Formålet med ordningene er å sikre et tilstrekkelig tilbud av lade- og fyllemuligheter i byen. Ordningene kommer i tillegg til eksisterende tilskuddsordning for etablering av lading på eget område for bedrifter. I 2022 ble det bestemt at biogasslastebiler ikke skal betale i bomringen, sammen med et forutsigbarhetsvedtak om fritak fra takst minimum til 2027. Oslo kommune vurderer sammen med Statens Vegvesen hvordan kollektivfeltene kan innrettes slik at de fremmer trafikk- og klimagassreduksjon, blant annet vurderes om elektriske lastebiler eller lastebiler som går på biogass skal få kjøre i kollektivfeltet.

Klimaetaten har fått midler fra Klimasats til å videreføre arbeidet med å gjøre Oslo til en foregangsby for utslippsfri tungtransport. En viktig del av dette arbeidet er å ha god dialog med

næringslivet gjennom blant annet nettverkene slik som Næring for klima og Grønt landtransport-program.

Annen mobil forbrenning

Utslippene fra maskiner som benytter anleggsdiesel (ikke-veigående maskiner) var på samme nivå i 2020 som i 2009. Utslippene har likevel gått ned siden 2018. Gjennom Oslos målrettede arbeid for å få ned utslippene fra bygge- og anleggsplasser, antas utslippene å reduseres videre i årene som kommer. Som ledd i dette må en omfattende infrastruktur for lading av både anleggsmaskiner og tungtransport bygges ut, og byrådet har igangsatt et arbeid for å vurdere hvordan kommunen kan legge til rette for at dette kommer raskt på plass. Samtidig stammer omtrent halvparten av utslippene fra annen mobil forbrenning fra maskiner brukt andre steder enn på bygge- og anleggsplasser. For å redusere utslippene fra sektoren ytterligere, er det viktig å få identifisert hvor disse maskinene benyttes og hvilke virkemidler som kan iverksettes for å få disse maskinene fossilfrie eller utslippsfrie. Det er en del usikkerhet knyttet til denne utslippssektoren i Miljødirektoratets klimaregnskap, i tillegg til at effekten av Oslos klimatiltak, i mange tilfeller ikke fanges opp.

Utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet

21. Krav om utslippsfri bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for Oslo kommune

Oslo kommune stiller krav til at alle maskiner som benyttes på kommunale bygge- og anleggsplasser benytter fossilfritt drivstoff. Fra 2025 vil kravet forsterkes til utslippsfrie maskiner. I dagens anskaffelser bruker kommunen tildelingskriterier for å premiere utslippsfrie (inkl. biogass) maskiner og løsninger. Utvikling- og kompetanseetaten har ansvar for å følge opp kravene.

22. Krav om fossilfri bygg- og anleggsvirksomhet i reguleringsplaner

Siden 2020 har Oslo kommune stilt krav om at alle nye reguleringsplaner har fossilfri bygg- og anleggsvirksomhet. Kravet gjelder både private og statlige utbyggere. Plan- og bygningsetaten har ansvar for å følge opp kravet. Det er svært vanskelig å anslå utslippseffekten av dette virkemiddelet. Framover vil kommunen vurdere hvordan nødvendig strømforsyning kan gjøres tilgjengelig før byggestart.

Gjennom Klima- og energifondet ble tilskuddsordningen *Mobile ladestasjoner til byggeplasser* lansert våren 2022. Gjennom ordningen kan byggherrer og entreprenører få tilskudd til å kjøpe, leie eller lease mobile ladestasjoner til bruk på bygg- og anleggsplasser. Ladestasjonene skal ha energilagring og kan både flyttes internt på byggeplass og mellom byggeplasser.

Utslippsfrie maskiner og motorredskaper

23. Innkjøp av utslippsfrie maskiner i Oslo kommunes maskinpark

Oslo kommune jobber med å skifte ut alle egne maskiner og kjøretøy til å være utslippsfrie innen 2025. Dette vil gi store investeringsbehov i nytt utstyr i tiden fremover. Byrådet foreslår å sette av 100 mill. for å skifte ut maskiner og kjøretøy som brukes ved avfallsanleggene (gjenbruksstasjoner mv.) i økonomiplanen.

24. Utslippsfri håndtering av varer og last på Oslo havn

Oslo havn jobber med å tilrettelegge for at all aktivitet og transport knyttet til godshåndteringen på havneområdet blir utslippsfri innen 2025. Godshåndteringen omfatter i denne sammenheng lasting og lossing utført av kraner og maskiner på havna, men ikke kraner og utstyr som er en del av skipene.

25. Insentiver til utslippsfrie motorredskaper og arrangementer

Kommunen jobber for å redusere utslipp fra bruk av diesel fra mindre utslippskilder. Bymiljøetaten arbeider for å bytte ut dieselaggregater med strøm på kommunale arealer som leies ut til utendørs arrangementer, som konserter og festivaler.

Gjennom Klima- og energifondet kan bedrifter søke støtte til innkjøp av elektriske motorredskaper, for eksempel traktorgressklippere, løvblåsere eller små traktorer. Det stilles krav til at motorredskapet som kjøpes inn, må ha effekt på minimum 5 kW og erstatte inntil 10 000 liter diesel per år. Dersom maskinen som kjøpes inn, erstatter mer enn 10 000 liter diesel per år, har ENOVA en tilskuddsordning. Oslos tilskuddsordning utfyller dermed Enovas tilskuddsordning.

Sjøfart

Utslippene fra sjøfart sto for omtrent 4 % av klimagassutslippene i Oslo i 2020. Utslippene omfatter næring- og passasjertrafikk på sjø innenfor kommunens grenser. Det er iverksatt en rekke tiltak for å få ned utslippene de siste årene: Nesoddbåtene og båtene til øyene i Oslofjorden ble elektriske i henholdsvis 2020 og 2022. Danmarksfergene tok i bruk landstrøm fra 2019 (Vippetangen). Sementskip fikk landstrømanlegg i 2021. For videre utslippsreduksjoner vil byrådet få på plass flere landstrømanlegg, siden de største utslippene fra sjøfart i Oslo kommer fra skip i havn.

Utslippsfrie båter i kollektivtrafikken

26. Anskaffelse av utslippsfrie hurtigbåter

Fylkestinget i Viken vedtok sommeren 2022 at Ruter snarest skal i gang med å bygge om dagens hurtigbåter (Baronen og Baronessen) til el-båter på sambandet Slemmestad-Vollen-Oslo. Båtene skal få satt inn batteripakker og skrogene forlenges slik at det blir plass til like mange

passasjerer som i dag pluss enda flere sykler (ca. 20 stk.). De nye båtene skal være klare til drift innen 01.07.2024.

Utslippsfri havneligge

27. Etablere landstrøm for container-, tank- og cruiseskip

Oslo Havn er i prosess med å etablere landstrømanlegg på Sydhavna for container-, cruise. Anleggene er planlagt å fases inn fra 2024. Det er påbegynt et arbeid for at bilskip og tankskip skal ligge på landstrøm til kai i Oslo. Landstrøm erstatter bruk av dieselaggregater når skipene ligger til havn. Skipene bruker likevel noe diesel til blant annet oppvarming, selv om de er tilknyttet landstrøm. I tillegg til å redusere klimagassutslipp, bidrar landstrøm til mindre luftforurensning og støy.

Nye bevilgninger til klimatiltak 2023–2026

Drift

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Overføring av trykksatt del av deponigass på Grønmo*	2 000	2 000	2 000	2 000
Kostnadsvekst grunnet prisutvikling	72 000			
Lavere kollektivpriser	206 400	215 000	215 000	215 000
Økt satsing på trygg sykkelparkering	2 500	2 500		
SUM	**282 900**	**219 500**	**217 000**	**217 000**

*Oslo kommune forvalter fire nedlagte avfallsdeponier; Grønmo, Rommen, Langøyene og Stubberud. Byrådet øker bevilgningen av øremerkede driftsmidler med 4 mill. årlig i økonomiplanperioden for å sikre nødvendig drift og forvaltning av deponiene.

Investering

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Trafikkreduksjon	40 000	28 000		
Trafikksikkerhetstiltak	25 000	37 000		
SUM	**65 000**	**65 000**		

Drift - selvfinansierende

				Tall i tusen
Navn	2023	2024	2025	2026
Oppfølging utredning om 65 % gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering	5 000			
SUM	**5 000**			

Investering - selvfinansierende

				Tall i tusen
Navn	2023	2024	2025	2026
Kjøp av nye renovasjonsbiler (biogass)			10 100	28 900
Overgang til nullutslipp - anleggsmaskiner og kjøretøy	17 500	33 800	48 200	
SUM	**17 500**	**33 800**	**58 300**	**28 900**

Muligheter for måloppnåelse mot 2030

Figuren under viser forventet utslippsutvikling mot 2030 ut ifra dagens situasjon, hvor store reduksjoner det kan være mulig å oppnå med nye, identifiserte virkemidler, og den politisk satte utslippsrammen. Den anslåtte utviklingen i klimagassutslipp inkluderer vedtatte virkemidler i klimabudsjettet og er beregnet til å gi en reduksjon på 62 % i 2030 sammenliknet med 2009-nivå. Som figuren viser, er ikke effektene av virkemidlene i dette klimabudsjettet store nok til å nå klimamålet i 2023 eller 2030. Byrådet vil fortsette innsatsen med å forsterke virkemiddelbruken og ta i bruk helt nye virkemidler de kommende årene.

Beregningene av både vedtatte og identifiserte virkemidler er usikre, spesielt jo lenger fram i tid beregningene gjelder for. Virkemidlene kan ha større effekt enn det som legges til grunn her, eller de kan gi lavere effekt dersom de ikke blir fulgt opp tilstrekkelig. Høye bensinpriser, strømpriser, koronapandemien, krigen i Ukraina m.m. vil kunne endre forutsetningene som ligger til grunn for beregningene og gi et annet resultat enn det som vises i figuren.

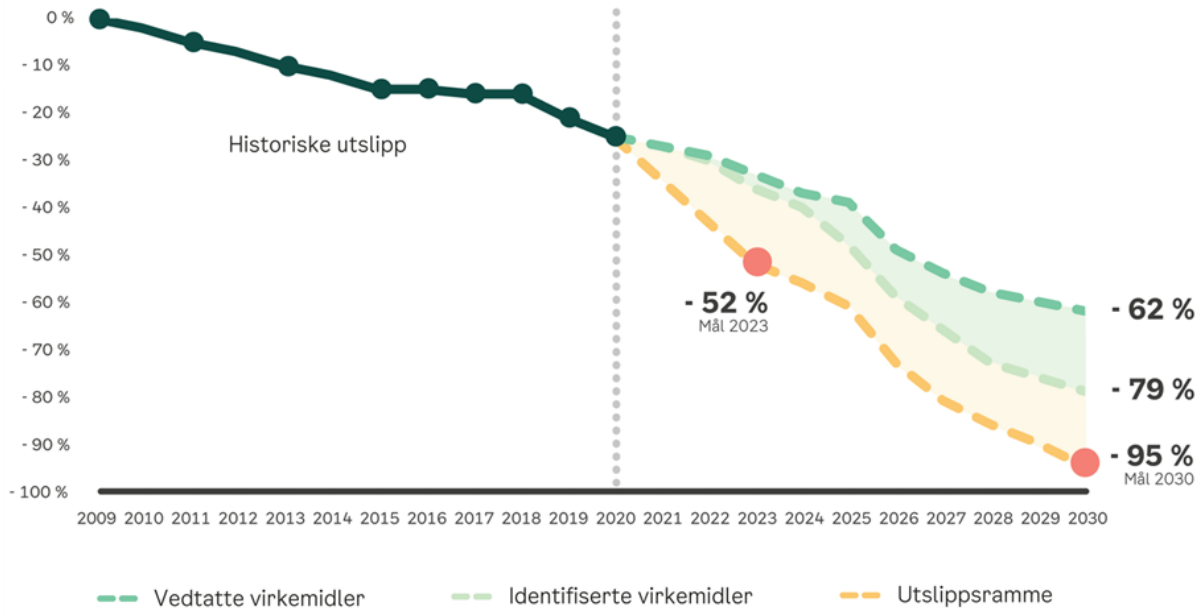

Anslått utslippsutvikling mot 2030 som følge av vedtatte virkemidler, potensial for utslippskutt ved nye, identifiserte virkemidler og utslippsramme

I tillegg til anslått utslippsutvikling som følge av vedtatte virkemidler, inkluderer figuren også mulig effekt av identifiserte virkemidler. Identifiserte virkemidler er virkemidler som ikke er vedtatt, men som ved gjennomføring vil bidra til å redusere utslipp i Oslo. Disse er blant annet identifisert i Oslo sin klimastrategi (sak 109/20), Klimakur 2030 og i Handlingsplan for Oslo havn (sak 352/18). Alle virkemidler som Klimaetaten kjenner til og som er relevante for å redusere Oslos utslipp, er inkludert.

De fleste identifiserte virkemidlene antas å tidligst kunne gi en effekt fra 2024/2025, ettersom det tar tid å få dem vedtatt og gjennomført, i tillegg til at det ofte tar tid før virkemidler gir maksimal utslippsreduserende effekt. Dersom alle de identifiserte virkemidlene gjennomføres med full styrke, er det anslått at dette kan gi en utslippsreduksjon på opp mot 79 % i 2030 sammenliknet med 2009-nivå. Innretning av virkemidlene er imidlertid hverken avklart lokalt eller nasjonalt, og den endelige utformingen av virkemidlene kan gi en annen effekt enn det analysen viser.

Flere av de identifiserte virkemidlene er nasjonale, eller kan først implementeres dersom Oslo blir gitt tilstrekkelig handlingsrom fra staten. For å tette utslippsgapet mot 2030, er Oslo derfor avhengig av forsterket nasjonal klimapolitikk. Regjeringen må fjerne barrierer som hindrer utslippskutt i storbyene og må forsterke virkemiddelbruken ut over det som ligger i regjeringens klimaplan.

Tabellen nedenfor viser hvilke identifiserte virkemidler som er inkludert i figuren over. Effekten som oppgis i tabellen er den isolerte effekten av hvert virkemiddel og kan ikke summeres fordi flere av virkemidlene kan påvirke samme utslippskilde (dobbelttelling). Dobbelttelling av effekt er hensyntatt i figuren over. Virkemidler som ikke har estimert effekt, er forutsettende eller tilretteleggende for å kunne gi utslippsreduksjoner.

Som grunnlag for arbeid med klimabudsjettet, har Klimaetaten utarbeidet veikart for utslippsutvikling i Oslo. Veikartene gir en oversikt over vedtatte virkemidler, mulige nye identifiserte virkemidler og nødvendig utslippsutvikling innenfor hver utslippssektor (eks. veitrafikk) for å nå det samlede klimamålet for 2030. For nærmere beskrivelse av veikartene, de identifiserte virkemidlene og beregningene, se kapittel 5.2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2023.

Identifiserte virkemidler og estimert isolert effekt

Sektor	Virkemidler	Estimert isolert effekt [tonn CO2ekv.]
Veitrafikk	Økte takster i bomringen (opp til 100 kr i differanse mellom fossil- og elektriske- kjøretøy)	45 000
	Nullutslippssone innenfor Ring 2	20 000
	CO2-avgift for veitrafikk på 2000 kr/tonn i 2030 uten kompenserende tiltak	45 000
	Opptrapping av omsetningskrav av biodrivstoff til 40 % i veitrafikken i 2030	20 000
	Tilgang for utslippsfrie/biogassdrevene tunge kjøretøy i kollektivfelt	
	Arealer til lade- og fylleinfrastruktur	
Avfalls- forbrenning og energiforsyning	Karbonfangst på alt husholdningsavfall til Oslo kommune	45 000
	Ettersorteringsanlegg for husholdningsavfallet fra Oslo kommune	20 000 - 30 000
	Redusere utslipp fra forbrenning av næringsavfall på anlegget til Hafslund Oslo Celsio på Haraldrud	20 000 - 30 000
	Økt tekstilgjenvinning	3 000 - 4 000
	Forbedret utsortering av fossilt avfall i andre land og kommuner (EUs reviderte rammedirektiv om avfall)*	7 000 - 16 000
	Fjernvarme uten bruk av fossil olje og gass	1 000 - 11 000
Annen mobil forbrenning	Krav til at alle bygge- og anleggsplasser er utslippsfrie senest i 2030	10 000 - 15 000
	CO2-avgift på 2000 kr/tonn i 2030 for bygg- og anleggsvirksomhet	1 000
Sjøfart	Krav om nullutslippsløsninger for utenriksfergene	10 000 - 12 000
	Miljødifferensiering av havneavgifter ved kai	1 000
	Krav om nullutslippsløsninger ved kai	5000 - 7000
	Samarbeid med andre cruisehavner om felles krav om landstrøm	1 000 - 3 000
	Erstatte bruk av oljefyr til oppvarming ved havneligge med fornybare alternativer	4 000 - 5 000
Oppvarming	Nasjonalt forbud mot bruk av gass til oppvarming	14 000

**en del husholdningsavfall og næringsavfall fra andre kommuner og land forbrennes i Oslo*

Klimaomstilling

Kampen mot klimaendringene er blant byrådets viktigste prioriteringer. Samtidig har klimatiltak også flere andre viktige effekter som renere luft, bedre kollektivtilbud, tryggere skoleveier og et næringsliv som er bedre rustet for å konkurrere i en verden med gradvis strammere klimapolitikk.

Oslo kommune jobber strategisk på flere plan for å sikre at utslippene reduseres og at nye muligheter som den grønne omstillingen gir, tas i bruk. Omstillingen til nullutslippsbyen har pågått siden byrådet tiltrådte i 2015, og det har skjedd store endringer.

For å kunne nå målene i klimastrategien, er det en grunnleggende forutsetning at både næringslivet og innbyggerne får mulighet til å delta i omstillingen. Derfor skal Oslo kommune tilrettelegge for klimavennlig innovasjon og omstilling gjennom tett samarbeid mellom kommunen og byens næringsliv, forskere, organisasjoner og innbyggere. Samtidig skal klimatiltak søkes innrettet slik at de bidrar til å skape en sosialt bærekraftig by med like muligheter.

Arbeidet med klimaomstilling i Oslo foregår ikke i et vakuum, ettersom Oslo er avhengig av innsats nasjonalt, regionalt og internasjonalt for å lykkes. Kommunen er også avhengige av at næringslivet og befolkningen er med på omstillingen. Kommunen deltar derfor i flere ulike samarbeidsprosjekter, for eksempel Smartere transport i Oslo-regionen (STOR). Prosjektet er et samarbeid mellom Bymiljøetaten i Oslo kommune, Ruter og Statens vegvesen og går ut på å forbedre eksisterende og teste nye tjenester for transport i tett samarbeid med næringsliv og innbyggere.

Byrådet er opptatt av at klimatiltakene skal bidra til å skape en sosialt bærekraftig by med like muligheter. Oslo skal bli et nullutslippssamfunn samtidig som forskjeller utjevnes og alle kan delta i et anstendig arbeidsliv. Rettferdig omstilling vektlegges i Parisavtalen. Oslo kommune jobber aktivt for at blant annet tilskuddsordninger skal treffe hele befolkningen, også lavinntektsgrupper, og både store og små bedrifter.

I Oslo skal fordelingseffekter vurderes i alle saker som fremmes for byråd og bystyre. I kap 6.2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2023, er det gjort en overordnet vurdering av fordelingseffekter av virkemidler for klimavennlig transport og bygge- og anleggsplasser, ettersom dette er virkemidler som i stor grad treffer befolkning og næringsliv. Overordnet sett bidrar transporttiltakene til en omfordeling av ressurser fra dem som har tilgang til bil til dem uten. Kravene til bygge- og anleggsbransjen gir økte kostnader for hele bransjen, og kan være mer utfordrende å møte for mindre aktører.

Under er en nærmere beskrivelse av hvordan Oslo kommune legger til rette for at befolkning og næringsliv kan delta i omstillingen. Videre belyses statens rolle og kommunens arbeid internasjonalt.

Befolkningens rolle

For å få til den nødvendige klimaomstillingen til en nullutslippsby, må befolkningen endre vaner og gjøre klimavennlige valg i sin hverdag. Det viktigste Oslo kommune gjør for å bidra til dette, er å

legge til rette for byutvikling som fremmer mer effektiv og klimavennlig transport. For å redusere bilbruken i byen, legger byrådet til rette for byliv, grøntarealer, fotgjengere, syklister, kollektivreisende og bedre framkommelighet for kollektivtransporten. Gjennom langsiktig og målrettet satsing er kollektivtilbudet bygget opp over mange år, og er i større grad blitt en reell konkurrent til bilen. Biltrafikken i Oslo er redusert over tid, men koronapandemien har gitt en spesiell situasjon for både kollektivtrafikken og biltrafikken.

Samtidig jobber kommunen også på flere områder for å bidra til at befolkningen er med i det grønne skiftet, blant annet med målrettede tilskuddsordninger og kommunikasjon. Gjennom Klima- og energifondet har kommunen en rekke støtteordninger rettet mot befolkningen, som tilskudd til solceller, isolasjon av bolig og ladeinfrastruktur til borettslag og sameier. Tilskuddsordningene markedsføres og innrettes slik at alle skal få informasjon og ha mulighet til å søke om tilskudd.

Oslo kommune har også en rekke kampanjer for å markedsføre tilskuddsordningene og formidle informasjon om klimaløsninger og byens rolle i klimaarbeidet. Flere av satsningene er rettet mot barn og unge, for eksempel Klimaskolen.no som er en kompetanseportal med ressurser til klima- og miljøundervisning. Oslos klimapiloter holder foredrag for om lag 5.500 elever i ungdomsskolen og videregående skole årlig. Nettsiden Klimaoslo.no skal bidra til å øke kunnskapen om effekt av klimatiltak, inspirerer og mobiliserer folk til egen handling ved å vise praktiske eksempler på klimaomstilling. Renovasjons- og gjenvinningsetaten har også informasjonskampanjer for å øke kildesortering i husholdningene.

Klimaetatens årlige klimaundersøkelse viser at mange har tatt klimavennlige valg i løpet av året og at det er sannsynlig at de vil gjøre klimavennlige tiltak i tiden fremover. Sammenlignet med 2021 er det også en økning i de som allerede har energieffektivisert hjemmet, reiser klimavennlig til jobb eller skole, byttet til elbil, spist mindre kjøtt og redusert matsvinn og forbruk. Undersøkelsen viser også at det er bred og stabil støtte for Oslos klimamål, og 58 % mener at arbeidet med å nå klimamålene gjør byen bedre å bo i. Samtidig er det en økende bekymring i befolkningen over at Oslo ikke er godt nok rustet til å takle klimaendringer og ekstremvær.

Næringslivets rolle

Næringslivet har en nøkkelrolle for at Oslo skal kunne nå klimamålene. Oslos næringsliv kan særlig påvirke utslippene gjennom å satse på utslippsfri transport, utvikle løsninger for en sirkulær økonomi og gjennom å stille krav til leverandører. Ikke minst kan finansnæringen bidra til omstilling gjennom sine investeringsstrategier, dersom disse innrettes på en måte som fremmer klimavennlige løsninger.

Klimaetatens Klimaundersøkelse for 2022 viser at stadig flere bedrifter er i gang med det grønne skiftet. Andelen bedrifter som ser nye kommersielle muligheter i omleggingen til en grønnere økonomi er nesten doblet fra 2018 til 2022 (fra 14 % til 27 %). Andelen bedrifter som anser det som viktig å bli oppfattet som klima- og miljøvennlig av kundene har økt med tolv %-poeng i samme periode (fra 71 % til 83 %). Nær en av fem bedrifter fører nå klimaregnskap.

Oslo kommune jobber målrettet for å bidra til klimaomstilling i næringslivet. Her er strategien å gå foran ved å redusere utslipp fra egne virksomheter og prosjekter, samtidig som kommunen samarbeider tett med det private for å fremme omstilling og grønn konkurransekraft. Oslo

kommune har god dialog med foregangsbedrifter gjennom sitt eget klimanettverk Næring for klima, som har 140 medlemsvirksomheter fra en rekke bransjer. Samarbeidet gjør blant annet at kommunen kan målrette egne tilskuddsordninger og insentiver for klimavennlig omstilling i næringslivet. Oslo samarbeider også med andre aktører, som Skift, Miljøfyrtårn, Klimapartnere og UN Global Compact for å forbedreklimaregnskap i næringslivet. I 2022 lanserte Næring for klima et partnerskap for medlemmer i samarbeid med det nasjonale nettverket Klimapartnere. Partnere får bistand til å utarbeide klimaregnskap, og rapporterer på dette årlig til Næring for klima.

Mye av næringslivet i Oslo er innovativt og går foran med klimaomstillingen. Flere store bedrifter har tatt en lederrolle i det grønne skiftet og krever sterkere klimahandling fra nasjonale myndigheter, blant annet gjennom klimanettverket Skift – Næringslivets klimaledere. Store aktører som Posten, DHL og DB Schenker distribuerer varer utslippsfritt fra egne sentraler på Filipstad, og Oslobuss viser at også turbussene kan gå over til utslippsfri transport.

At næringslivet bidrar med økt etterspørsel etter ombruks- og resirkulerte materialer, er en forutsetning for overgang til en mer sirkulær økonomi. I byggebransjen kan digitale plattformer og ombrukssenter bli viktige verktøy for å tilrettelegge for mer ombruk av byggematerialer. Også handelsnæringen spiller en nøkkelrolle i overgangen til en mer sirkulær økonomi, med større grad av delingsordninger og ombruk.

Overgangen til utslippsfri vare- og nyttetransport er avgjørende for å nå Oslos klimamål. Gjennom prosjektet Foregangsby for utslippsfri tungtransport samarbeider kommunen med næringslivet om å akselerere overgangen til utslippsfri tungtransport. Innen utgangen av 2022 skal Everfuel og Gasum ha etablert energistasjoner som tilbyr hydrogen, biogass og lading på kommunens tomter på Kjelsrud og Ryen. Disse vil være viktig for næringstransport og drosjer. Per 01.09.2022 bruker 30 % av solgte lastebiler (over 3,5 tonn) i Oslo elektrisitet eller biogass, nesten tre ganger andelen for Norge som helhet.

Omstillingen som er nødvendig for å nå Oslos klimamål, er svært omfattende. Til tross for at det finnes mange gode klimatiltak og enkelteksempler på framtidsrettede løsninger og bedrifter i Oslos næringsliv, gjenstår det at løsningene utbres i stor skala og at enda flere bedrifter tar nødvendige grep. Overgangen til nullutslippssamfunnet forutsetter også kompetanse og ressurser som ikke alle bedrifter har. Særlig vil små bedrifter kunne trenge bistand for å gjøre nødvendige endringer. Aktørene som i størst grad har lagt om strategien og gått foran i å innføre nye løsninger, står best rustet til å beholde tilgang til markeder og kapital når klimareguleringer fra EU, økt vektlegging av klimarisiko i finansbransjen og strengere klimakrav i anskaffelser trappes opp de neste årene.

Statens rolle

For å nå egne klimamål er Oslo avhengig av nasjonale rammebetingelser og klimapolitikk. Samtidig er staten også avhengig av at kommunene legger til rette for utslippsreduksjoner dersom Norge skal nå sine klimamål og internasjonale forpliktelser.

Staten har egne virkemidler som er svært viktige for Oslos klimamål og legger premissene for handlingsrommet til kommuner, blant annet gjennom lovverket. Oslo kommune jobber opp mot staten for å få utvidet det lokale handlingsrommet for å gjennomføre klimatiltak, i tillegg til å sikre et tilstrekkelig ambisjonsnivå nasjonalt. Her jobber Oslo ved å delta i samarbeidsprosjekter

med staten, være høringspart ved ny politikkutvikling og ved å stille tydelige forventninger til nasjonale myndigheter. Nedenfor er eksempler på viktige klimatiltak hvor Oslo ønsker mer samarbeid eller økt innsats fra staten.

Økt juridisk handlingsrom:

- Plan- og bygningsloven må gjennomgås og styrkes som klimaverktøy for kommunene
- Staten må få på plass de juridiske rammene for at Oslo og Bergen kan innføre pilotprosjekt med nullutslipp sone, slik de har planlagt
- Kommuner bør få hjemmel til å kunne stille konkrete klimakrav til kommersielle bussruter og pålegge private å ta betalt for parkering

Avgiftspolitikk:

- Staten bør øke engangsavgiften på fossilbiler og sørge for at leasing av fossilbiler blir mindre gunstig, slik at salget av fossile biler stanses innen 2025, i tråd med Stortingets mål.
- Staten bør øke CO2-avgiften for avfallsforbrenning for å gi tilstrekkelige insentiver til å redusere utslipp fra avfallsforbrenning.

Finansiering/investering:

- Sentrale kollektivprosjekter i Oslo er underfinansiert. De siste årenes pris- og kostnadsøkning for infrastrukturprosjekter, blant annet Fornebubanen, gjør denne situasjonen mer prekær. Staten må prioritere investeringer og drift av kollektivtrafikk og nedprioritere investering i veier som gir vekst i biltrafikk inn mot byene og som ikke bidrar til klima- og trafikkmål.
- Det er behov for en ladestrategi som sikrer utbygging av en helhetlig infrastruktur for elektriske kjøretøy. Ettersom offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur for tunge kjøretøy er nærmest fraværende i Norge per 2022, må tunge kjøretøy få en sentral rolle i ladestrategien.
- Statlig støtte gjennom ENOVA og Klimasats bør økes

Andre virkemidler:

- Gjøre klimamålene førende for oppdragene til transportetatene som skal danne grunnlag for ny Nasjonal transportplan
- Staten bør lage en felles standard for selskapers klimagassregnskap
- For å imøtekomme de andre hovedmålene i klimastrategien er det blant annet behov for:
    - Et bedre rammeverk som vil gjøre det lettere og mer lønnsomt å utveksle lokalt produsert energi i nærområder
    - Et tydeligere nasjonalt rammeverk for håndtering av overvann, for eksempel ved å tydeliggjøre ansvarsforhold

- Bedre rammebetingelser for sirkulær økonomi, for eksempel for å oppnå økt utsortering og materialgjenvinning, særlig plastholdig avfall i næringsavfall

Internasjonalt arbeid

Internasjonalt samarbeid spiller en viktig rolle i Oslo kommunes klimaarbeid. For det første gir internasjonalt samarbeid kommunen mulighet til å få et større mangfold i løsningene for å nå de vedtatte klimamålene. For det andre er samarbeidet viktig for å utvikle globale markeder som etterspør utslippsfri teknologi. For det tredje er internasjonalt samarbeid en mulighet for Oslo til å bidra internasjonalt med løsninger der Oslo er ledende.

I Europa jobber Oslo spesielt opp mot EU. Oslo har søkt og fått status som en av EUs 100 klimanøytrale byer. Deltakende byer kan søke om midler fra EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, Horisont Europa. I lys av at Norge har en avtale om å gjennomføre klimamålet for 2030 i samarbeid med EU, gir EUs klimapolitikk enda viktigere rammebetingelser enn før. Oslo har derfor arbeidet aktivt for å påvirke EUs store klimapakke «Fit for 55» som ble lagt fram i juli 2021, både gjennom Eurocities og innspill til regjeringen. Oslo deltar også innen flere andre samarbeidsarenaer, som EU-prosjektet MOVE 21, et innovasjonsprosjekt for testing av nye mobilitets- og logistikkløsninger.

Globalt er det etterspørsel etter kunnskap om Oslos erfaringer og resultater. Høsten 2020 etablerte kommunen et tettere samarbeid med C40 – et globalt klimanettverk for byer – hvor arbeidet har som mål å videreutvikle og dele klimaløsninger på områder der Oslo er ledende, med særskilt satsning innen utslippsfrie bygg- og anleggsplasser, klimaledelse og klimabudsjett. I 2022 har Oslo vært "lead city" i C40s pilot på klimabudsjetter. Piloten har bistått byer som London, Paris, Los Angeles, Rio de Janeiro og Mumbai i å utvikle sine første klimabudsjetter.

Gjennom Eurocities, Carbon Neutral Cities Alliance (CNCA) og Local Governments for Sustainability (ICLEI) er Oslo med på å skape større markeder for nye klimaløsninger og drive frem bedre nasjonale og internasjonale rammebetingelser for gjennomføring av klimatiltak. For å øke etterspørselen etter nullutslippsmaskiner deltar Oslo blant annet i forum som C40 Clean Construction og EU Big Buyers Initiative hvor vi både deler erfaringer fra utslippsfrie bygge- og anleggsplasser og jobber for at flere byer skal stille krav i offentlig anskaffelser. Her er også maskinprodusentene aktivt representert.

Oslos arbeid med å følge opp klimastrategien

Klimastrategi for Oslo fram mot 2030 (sak 109/20) har fem overordnete mål og 16 tilhørende satsingsområder. Gjennomføring av strategien er en forutsetning for å nå Oslos ambisiøse klimamål, bidra til reduserte utslipp utenfor kommunegrensen, og at Oslo blir rustet til å møte klimaendringene. Byrådet skal i de årlige budsjettene vise hvordan klimastrategien følges opp. Nedenfor er det gitt en kort beskrivelse av de viktigste satsningene i 2023 og arbeidet som vil bli gjort i økonomiplanperioden innenfor hovedmålene (hovedmål 1 er omtalt i de foregående kapitlene da det er en del av klimabudsjettet).

I tillegg til omtalen nedenfor, er det også en rekke tverrgående satsninger og utviklingsprosjekter i regi av kommunen som er med på å oppfylle flere av målene i Klimastrategien. For eksempel

jobber Bykuben, Oslos senter for byøkologi, for å fremme klimavennlig byutvikling og bærekraftig byliv.

Kommuneplanens arealdel

Revidering av Oslo kommunes arealdel i kommuneplanen etter visjonene fra samfunnsdelen om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle, er sentral for å kunne oppfylle klimastrategien. Et av hovedformålene i revideringen er å bidra til å nå målet om 95 % reduksjon av klimagassutslipp i kommunen gjennom byutvikling langs banenettet, prioritering av utvikling innenfra og ut, og legge til rette for en robust by i møte med klimaendringene. Både arealprioriteringer og bestemmelser i arealdelen vil være viktige forutsetninger for at Oslo skal nå klimamålene.

For å lykkes med klimaomstillingen er det behov for arealer til klimavennlig infrastruktur, som lading, samlast og massehåndtering. Vellykket fortetting forutsetter at felleskapsfunksjoner, naturmangfold, vassdrag og grøntområder i nærmiljøet ivaretas og styrkes. Byrådet vil som en del av arbeidet med kommuneplanens arealdel legge til rette for disse hensynene på et overordnet nivå. Nye prosesskrav knyttet til klima vil gi forutsigbarhet for aktørene. Dette er nødvendig for omstillingen til nullutslippsbyen.

Klimastyring

I byrådserklæringen fra 22.10.2019 står det at «Byrådet vil synliggjøre klimakonsekvenser og fordelingskonsekvenser i alle relevante saker som fremmes for bystyret. Videre lyder Klimastrategiens satsingsområde 14 som følger: «Oslo kommunes system for klimastyring skal videreutvikles. [...] Hensyn til utslippsreduksjoner og et endret klima skal ivaretas i alle relevante beslutninger».

Byrådet har på denne bakgrunn besluttet at klimakonsekvenser skal belyses, der det er relevant, i saker som skal besluttes av byrådet eller bystyret. Byrådet og bystyret skal kjenne konsekvensene av sine vedtak. Kommunen har god oversikt over kilder til klimagassutslipp og tiltak og virkemidler for å redusere utslippene, blant annet i klimabudsjettet. Samtidig er det behov for et system som også fanger opp om beslutninger fører til økte utslipp eller økt sårbarhet for klimaendringer.

Klimaetaten har utarbeidet en veileder for å kunne vurdere klimakonsekvensene en sak vil ha. Denne vil deles med alle kommunens virksomheter, og benyttes til å vurdere klimakonsekvenser i saksunderlag som skal behandles i byråd og bystyre.

Plan- og bygningsetaten har utviklet et verktøy for beregning av klimaeffekt fra henholdsvis kommuneplanens arealdel og innsendte planer, som skal brukes for å vurdere klimaeffekt fra transport, arealbruk og bygg i sammenheng. Dette kommer i tillegg til et sett med klimakriterier til bruk i plan- og byggesaksbehandlingen.

Byrådet har tidligere fått på plass at det gjøres klimavurderinger av budsjettinnspill og plansaker. Byrådet jobber med å revidere Standard kravspesifikasjoner for Oslo kommune (SKOK). SKOK gjelder for ulike typer formålsbygg, og det vurderes blant annet skjerpede miljø- og klimakrav.

Med byrådets beslutning om at klimavurderinger skal synliggjøres i alle øvrige saker som fremmes for byråd og bystyre, utvikler kommunen styringssystemet på klima ytterligere.

Mål 2 Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt, og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030

Ivaretakelse av karbonlagre og økt opptak av klimagasser i skog og vegetasjon gjelder både for byggesonen og Marka. Ifølge Miljødirektoratets klimagassregnskap for skog og annen arealbruk økte opptaket i skog fra 106 000 tonn CO2ekv. i 2010 til 113 000 tonn CO2ekv. i 2015, tilsvarende en økning på 6,5 % (7 000 tonn CO2ekv.). Samtidig var det et utslipp på rundt 20 000 tonn CO2ekv. fra nedbygging av arealer. Statistikken viser altså at CO2-utslipp knyttet til nedbygging av arealer er større enn CO2-opptaket i skog. Det er stor usikkerhet i denne statistikken, men det er forventet at neste publisering, som vil komme i løpet av 2022, vil ha flere forbedringer.

Oslo skal drive skogen på en måte som gir en positiv effekt for klima, naturmangfold og friluftsliv. Med klima menes både at skogen er mindre sårbar for klimaendringene, at karbonlagrene beskyttes, opptaket av CO2 øker og at trevirket søkes brukt til langlevde kvalitetsprodukter. Byråden for miljø og samferdsel har besluttet 13 tiltak for drift av Oslo kommunes skog som imøtekommer disse hensynene. Det mest omfattende og viktigste prinsippet, er at byrådet vil fortsette arbeidet med å konvertere skogen til fleralderskog og blandingsskog med økt innslag av furu og løvtrær. Dette er en skogsdrift som simulerer naturlig utvikling av skogen gjennom blant annet lukkete hogstformer og naturlig foryngelse. I 2023 vil det jobbes videre med operasjonalisering av tiltakene i samarbeid med Klimaetaten og Bymiljøetaten. Eksempler på tiltak er blant annet økning av omløpstiden før hogst, fastsettelse av samlet hogstnivå og tynningsintensitet ut fra klimahensyn, vurdering av mer klimaoptimal utnyttelse av tynningsvirke, og videreføring og videreutvikling av arbeidet med restaurering av myr.

Videre legges det til grunn at ødeleggelse av myr ikke skal skje, og avskoging kun bør skje når det er tungtveiende grunner til dette. Myr bidrar med et mangfold av goder, som karbonbinding, flomdemping, biologisk mangfold og viktige landskapselementer for opplevelse. Siden 2007 har Oslo kommune restaurert over 400 dekar myr og opparbeidet betydelig erfaring og kunnskap innen fagområdet som det vil bygges videre på.

Videre vil det vurderes hvordan kommunen gjennom blant annet krav i anskaffelser kan stimulere til økt etterspørsel av saktevokst og bærekraftig tømmer av større dimensjoner som kan bidra til langlevde treprodukter av god kvalitet, og hvor en større del av tømmerstokken kan utnyttes.

Innenfor byggesonen er det igangsatt flere strategiske satsninger og prosjekter som vil bringe oss nærmere måloppnåelse. NIBIO har på oppdrag fra Klimaetaten, utarbeidet et kart som viser hvilke arealer i byggesonen som gir opptak og utslipp av karbon i byggesonen, og disse arealenes evne til å takle klimaendringer, som å regulere temperatur og ta av for nedbør.

Mål 3 Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 % sammenliknet med 2009

Samlet energiforbruk omfatter forbruk av elektrisitet, fjernvarme, vedfyring, fyringsolje/-parafin og petroleumsprodukter i transportsektoren. Det finnes i dag ikke noe offisielt samlet energiregnskap for norske kommuner. Oslo har sammen med Stavanger, Bergen og Trondheim bedt nasjonale myndigheter om at det etableres et nasjonalt energiregnskap for norske kommuner. Kommunen har selv sammenstilt tall for energiforbruk basert på statistikk fra SSB, Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap og Norsk Fjernvarme. Tallgrunnlaget inkluderer ikke bruken av biodrivstoff i kommunen. Beregningene viser at samlet energiforbruk i Oslo har gått ned med 13 % i perioden 2009 til 2020, ekskludert biodrivstoff. Samtidig har det i perioden vært en befolkningsvekst på 20 %, noe som tyder på at energiforbruk per innbygger har gått ytterligere ned. Nedgangen antas å skyldes energieffektivisering som følge av overgang til elbiler og overgang fra bruk av fyringsolje til oppvarming av bygg til mer energieffektive løsninger. Elektrisitetsforbruket har holdt seg ganske stabilt i perioden og utgjør 66 % av det totale energiforbruket i 2020. Det er forventet at strømforbruket vil øke som følge av elektrifisering i flere sektorer.

På bakgrunn av de høye strømprisene og den krevende energisituasjonen i Europa, vil byrådet at kommunens innsats for energieffektivisering og energiproduksjon trappes opp. EU-kommisjonen la i mai fram en plan (REPower EU) som, hvis den vedtas, blant annet vil innebære en massiv satsning på solenergi i Europa og Norge, slik som solceller på alle nye offentlige bygg innen 2026 og eksisterende bygg innen 2027. Kommisjonen foreslår også å heve målet for redusert energiforbruk fra 9 til 13 %, ekskludert biodrivstoff. Byrådet foreslår å sette av ytterligere 132 mill. i 2023 til energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller i egne bygg. Inkludert mva-refusjon kan dette finansiere tiltak for 165 mill. I tillegg er det i vedtatt økonomiplan innarbeidet 9 mill. i 2023, slik at det totalt er avsatt 174 mill. til formålet i 2023. Ved å legge til rette for at kommunens virksomheter, innbyggere og næringsliv både velger mer energieffektive løsninger og produserer mer lokal energi, vil det frigjøres energi til den massive elektrifiseringen som må til i transport- og bygg- og anleggssektoren for å nå målet om 95 % utslippsreduksjon i 2030.

Det er også en satsning i Klimastrategien at en større andel av energien i Oslo skal produseres lokalt. Kommunen produserer allerede komprimert biogass fra avløpsslam ved Bekkelaget renseanlegg, flytende biogass fra avløpsslam ved Slemmestad (Veas) og det produseres biogass fra Oslos matavfall på Romerike biogassanlegg.

For å sikre en koordinert oppfølging av energiplanleggingen i kommunen, foreslår byrådet at det settes av 2 mill. i 2023 og deretter 4 mill. årlig for å etablere en energienhet i Klimaetaten. Arbeidet med energispørsmål berører flere virksomheter i kommunen, både når det gjelder byutvikling, nybygg, eksisterende bygg, tilgang til strøm til lading, fjernvarme og kjøling. Energienheten vil gis en særlig rolle i å koordinere det tverretatlige kommunale arbeidet.

I den spesielt krevende energisituasjonen vi nå står i, ønsker byrådet å øke støtten til energieffektivisering og lokal energiproduksjon i husholdninger og næringsliv. Derfor foreslås en økning av klima- og energifondets tilsagnsramme fra 120 mill. til 150 mill. i 2023. Støttesatsene for energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller blir økt for å gi ekstra sterk stimulans til gjennomføring av slike tiltak. Denne økte støtten gjøres i utgangspunktet tidsbegrenset ut 2023, for å stimulere til rask handling. Byrådet vil kontinuerlig vurdere behovet for ytterligere tilpasninger av fondets innretning i denne situasjonen.

Denne økte støtten gjøres tidsbegrenset ut 2023, for å stimulere til rask handling og for å unngå å tappe fondet for ressurser for raskt.

Mål 4 Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100

En av de største utfordringene for Oslo som følge av klimaendringene, er økende styrtregn med påfølgende overvann og urban flom. For å møte denne utfordringen, har kommunen vedtatt en handlingsplan for overvann (sak 291/19). Arbeidet med overvannshåndtering koordineres av Plan- og bygningsetaten. Det pågående arbeidet med å utvikle temakart for overvann og urban flom vil bli et sentralt faggrunnlag for trygg håndtering av overvann i Oslo. Kommunen utarbeider en veileder for overvannshåndtering som vil være et viktig verktøy i dialogen med utbyggere og privatpersoner. Plan- og bygningsetaten reviderer norm for blågrønn faktor. Dette er et verktøy som brukes for å ivareta blågrønn struktur (vannveier og grøntområder) i byggeprosjekter i byen.

Vann- og avløpsetaten fortsetter sitt viktige arbeid med bekkeåpninger. Hovinbekken åpnes som en del av oppgradering av Klosterenga park og ferdigstilles i 2023. Vann- og avløpsetaten gjennomfører et forprosjekt i samarbeid med Bymiljøetaten om åpning av Bakåsbekken på Furuset. Klimaetaten koordinerer pilotprosjekter for å legge til rette for fordrøyning av overvann (skogen holder igjen regnvann), ved å ivareta bunnvegetasjon i Marka.

Riktig arealforvaltning er viktig i Oslos arbeid med å bli en klimarobust by. Det pågående arbeidet med kommuneplanens arealdel legger grunnlaget for at Oslo kan utvikles for å takle klimaendringene. Sentralt i dette er planbestemmelser knyttet til risiko- og sårbarhetsanalyser og arbeid med å ivareta vannveier og grøntområder i byggesonen. Det å ta vare på byens naturlige vannveier og grøntområder, er viktig for natur i by, naturlig overvannshåndtering, temperaturregulering og opplevelseskvaliteter. Bykubens prosjekt "Oslotrær", med målsetning om at det skal plantes 100 000 flere trær i byen, er et viktig bidrag i dette arbeidet. Det er satt av 9,5 mill. årlig til prosjektet "Oslotrær" årlig i økonomiplanen.

Byrådet er opptatt av å ta vare på biologisk mangfold og skape robuste økosystem for å legge til rette for naturens egen evne til å tilpasse seg klimaendringene. Klimaetaten og Bymiljøetaten har iverksatt et pilotprosjekt for reintroduksjon av ålegras i Oslofjorden. Ålegras har en viktig funksjon som habitat for yngel av flere arter, forbedrer vannkvaliteten og forhindrer erosjon. En vellykket reintroduksjon av ålegras vil gi positive virkninger for biologisk mangfold og karbonopptak- og lagring. Bymiljøetaten gjør også et omfattende arbeid med å forebygge og bekjempe fremmede arter som lettere får fotfeste i et endret klima.

Mål 5 Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Oslo kommune, næringsliv og befolkning i Oslo bidrar til klimagassutslipp utenfor Oslo kommunes grenser gjennom blant annet kjøp og transport av varer. Dette "indirekte utslippet" inngår ikke i det kommunefordelte utslippsregnskapet fra Miljødirektoratet. Oslo kommune jobber for at Oslos klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020. Byrådet vil fremover

følge opp arbeidet med indirekte utslipp på en mer systematisk måte, blant annet gjennom et indikatorsett, se forslag til foreløpig indikatorsett under. Kommunen er tildelt 1,5 mill. fra Klimasats til å utvikle et styringssystem for å redusere de indirekte utslippene. Det innebærer blant annet å videreutvikle indikatorsettet for å kunne følge utviklingen i disse utslippene (se nærmere omtale av indikatorsettet under).

Byrådets nye og styrkede satsinger for å kutte klimagassutslipp utenfor kommunen

Redusere klimagassutslippene fra materialer i kommunens nye og rehabiliterte bygg med 30 %

Byrådet tar nå et viktig skritt videre i arbeidet med å redusere indirekte utslipp og setter et mål om å redusere klimagassutslippene fra materialene som brukes i kommunens nye og rehabiliterte bygg med 30 % sammenlignet med utslippsnivåene for materialer i FutureBuilt ZEROs referansebane. Se mer om dette under "nye/styrkede" satsinger i innledningen til klimabudsjettet.

Klimakrav i anskaffelser

Oslo kommune er en stor innkjøper og gjør anskaffelser for i underkant av 30 mrd. årlig. Byrådet arbeider for at kommunen i samkjøpsavtaler for møbler, tekstil og IKT tilrettelegger for redesign, reparasjon, rehabilitering, oppgradering og bruktkjøp. I tillegg arbeider kommunen (ved Utviklings og kompetanseetaten) med å utvikle et verktøy som kan måle utslipp fra kommunens innkjøp. Det kan bli et viktig verktøy for kommunen for å systematisk jobbe med å redusere utslippene fra innkjøp. Miljødeklarasjoner på ulike produkter kan gi nyttig og sammenlignbar informasjon, som gjør det enklere og velge de mest miljø- og klimavennlige produktene. Oslo kommune vil derfor arbeide mer med krav om miljødeklarasjoner i 2023.

Bærekraftig mat, redusert kjøttforbruk og redusert matsvinn

Byrådet arbeider for at matsvinnet i egne virksomheter og per innbygger halveres innen 2030. Kjøttforbruket i egen virksomhet skal halveres innen utgangen av 2023, og andelen frukt, grønt, belgvekster og sesongvarer skal økes i kommunale virksomheter. Byrådet vil videre fremover jobbe for å få på plass nye samkjøpsavtaler på mat som skal støtte opp under målene.

Bakgrunnen for at byrådet satser på plantebasert mat, er både av hensyn til klima, natur, matsikkerhet, selvforsyning, helse og dyrevelferd.

Fra januar 2022 er vegetarmat standardvalget ved kommunens møter og arrangementer. Videre vil byrådet legge til rette for læring, konsentrasjon og motivasjon i Osloskolen ved å tilby gratis sunn og bærekraftig skolemat fra skoleårets start 2022–2023 i videregående skole, og fra skoleårets start 2023–2024 i ungdomsskolen. Til sammen vil dette gjelder 36 900 elever. I Økonomiplan 2022-2025 ble det fra 2023 innarbeidet 40 mill. årlig til skolemåltid i videregående skole. Dette foreslås nå styrket med ytterligere 19 mill. til 59 mill. årlig. I Økonomiplan 2022-2025 ble det fra 2023 innarbeidet 28 mill. og fra 2024 56 mill. årlig til skolemåltid i

ungdomsskolen. Dette foreslås nå styrket med ytterligere 15 mill. til 43 mill. i 2023 og 19 mill. til 75 mill. årlig fra 2024.

Redusert trafikk med færre biler og mindre veiutbygging

Bystyret har vedtatt et mål om å redusere trafikken med en tredel sammenlignet med 2015. Redusert trafikk gir reduserte direkte og indirekte utslipp. Ved å gjøre det mindre attraktivt å eie egen bil, kan det bidra til færre biler og dermed lavere utslipp fra produksjon av disse. Byrådet vil ikke bygge nye store veier/motorveier, arbeider for å nedskalere eksisterende veier og omdisponerer areal fra veitrafikk til grønne formål. Det er også med på å redusere de indirekte utslippene, blant annet fra produksjon av asfalt mm. Se mer om virkemidler for trafikkreduksjon under omtale av vedtatte virkemidler i klimabudsjettet (over). Byrådet foreslår å sette av 1 mill. i 2023 og 1 mill. i 2024 til en pilot der to bydeler benytter seg av bildelingstjenester i markedet fremfor egne biler. Ved å etterspørre bildelingstjenester bidrar kommunen til å bygge opp markedet for delingsbiler. Flere delebiler vil kunne redusere de indirekte utslippene. I tillegg foreslår byrådet å sette av til sammen 4,5 mill. i perioden 2023-2025 til å etablere et flåtestyringsverktøy for kjøretøy og maskiner i Oslo kommunes virksomheter. Videre settes det av 0,5 mill. årlig fra 2024 til drift av verktøyet. Et flåtestyringsverktøy som gir oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet til å booke osv., skal gjøre det enklere å dele på kommunens 1500 kjøretøy og 2000 maskiner.

Indikatorer for forbruksbaserte klimagassutslipp

Oslo kommune jobber med å utvikle et indikatorsett for forbruk og indirekte utslipp fra kommunens virksomheter, byens befolkning og næringsliv. Transport, byggematerialer, kjøttforbruk, matsvinn, elektronikk, møbler og inventar er identifisert som viktige kategorier kommunen skal jobbe med for å redusere indirekte utslipp. Formålet med indikatorene er å få et bedre grunnlag for å måle utviklingen av de indirekte utslippene og forbruket opp mot målene i Klimastrategien og Strategi for bærekraftig og redusert forbruk, samtidig som indikatorene kan bidra til å utvikle treffsikre virkemidler. Indikatorsettet vil imidlertid ikke nødvendigvis si noe om hvordan det samlede forbruket og de samlede indirekte utslippene i Oslo utvikler seg.

NORSUS m.fl. har i en utredning beregnet indirekte utslipp fra innkjøp av varer og tjenester i kommunens virksomhet, og indirekte utslipp fra mobilitet fra kommunens virksomhet, innbyggere og næringsliv. Blant annet på bakgrunn av tallgrunnlag i utredningen, har Klimaetaten utviklet et foreløpig indikatorsett for indirekte utslipp (se tabell 2.4 som gir en samlet oversikt):

Transport – befolkning og næringsliv

I følge NORSUS m.fl. var det indirekte utslippet fra personbiler og næringskjøretøy i Oslo nesten 870 000 tonn CO2ekv. i 2019. I dette tallet ligger utslipp fra produksjonen av drivstoff og utslipp knyttet til produksjon og vedlikehold av kjøretøy og infrastruktur (materialer til bygging av for eksempel vei). De direkte utslippene fra personbiler og næringskjøretøy Oslo, i henhold til Miljødirektoratets klimagassregnskap, var på om lag 530 000 tonn CO2ekv. samme år. Beregningene er gjort med ulik metodikk og avgrensning, noe som gjør at de ikke kan sammenlignes. Tallene for indirekte utslipp vil ha vesentlig større usikkerhet enn tallene for de

direkte utslippene i Miljødirektoratets klimagassregnskap. Likevel bekrefter tallene at utslipp fra produksjon av biler og bygging av veier gir store klimagassutslipp og de viktigste tiltakene for å redusere indirekte utslipp fra transport, er å redusere antall biler i Oslo og redusere veibygging.

- Indikatorer for antall biler i befolkningen og næringsliv inngår i det foreløpige indikatorsettet. Tallgrunnlag for å lage en indikator for redusert veibygging foreligger ikke per i dag.

NORSUS m.fl. har beregnet utslippet fra Oslos befolkning og næringsliv sine flyreiser til hhv. 140 000 og 15 000 tonn CO2ekv. i 2019. I dette tallet ligger produksjonsutslippet og forbrenningen av drivstoffet, i tillegg til utslippet knyttet til produksjon og vedlikehold av fly og infrastruktur. Datagrunnlaget for flyutslipp er vesentlig svakere enn for bilutslipp, og blant annet interkontinentale reiser er ikke med i beregningene. Uansett usikkerheter, viser disse tallene at utslippet fra flyreiser er betydelig, og at det vil bidra til å redusere det indirekte klimagassutslippet dersom Oslofolk og næringsliv flyr mindre.

- En indikator basert på spørreundersøkelser vil brukes for å måle utviklingen for flyreiser for næringsliv og befolkning, selv om en slik indikator er vurdert som usikker. Det foreligger per i dag ikke et mer robust datagrunnlag, men Klimaetaten vil arbeide videre med det.

Transport/kjøretøy – kommunens virksomhet

Indirekte utslipp fra kommunens egne kjøretøy og maskiner er beregnet til om lag 3 500 tonn CO2ekv. i 2019. Redusert antall kjøretøy og maskiner og redusert veibygging vil bidra til å redusere det indirekte utslippet. Kommunens virksomheter rapporterer allerede på antall kjøretøy og maskiner.

- Indikatorer på antall kjøretøy og maskiner i kommunen og indikator på andel kommunal vei som er bygget med klimavennlig asfalt inngår i det foreløpige indikatorsettet. Datagrunnlag og definisjon av hva som er klimavennlig asfalt må utvikles. Det kan endre seg over tid etter hvert som produksjonsprosess og bruk av materialer utvikler seg.

Utredningen fra NORSUS m.fl. viste at kommunale flyreiser ga et utslipp på 140 tonn CO2ekv. i 2019. Disse tallene er svært usikre, og er basert på bestillinger gjennom reisebyrået Berg-Hansen, men ikke alle kommunens ansatte bestiller flyreiser gjennom denne rammeavtalen.

- Indikator for kommunale flyreiser vil inngå i det endelige indikatorsettet, men datagrunnlaget må videreutvikles for at det skal bli meningsfullt å følge utviklingen.

Byggematerialer

Klimagassutslipp fra materialer til bygg og infrastruktur er anslått å stå for opp mot 50 % av de indirekte utslippene kommunale virksomheter forårsaker. Det nye målet om å redusere

klimagassutslippene fra materialer i nye og rehabiliterte bygg med 30 %, vil derfor være svært viktig for å redusere kommunale virksomheters indirekte utslipp.

- Prosentvis klimagassreduksjon fra byggematerialer i kommunens nye og rehabiliterte bygg, vil inngå som en indikator i det foreløpige indikatorsettet.

Kjøttforbruk og matsvinn

Produksjonen av innkjøpt mat i kommunens virksomhet er beregnet til om lag 12 000 tonn CO2ekv. i 2019, hvorav det største utslippet stammer fra innkjøp av kjøtt med over 3 000 tonn CO2ekv. per år. For innbyggerne i Oslo er det ingen gode datakilder som sier noe om utvikling i kjøttforbruk, men data kan innhentes gjennom den årlige Klimaundersøkelsen.

Matsvinn gir også store klimagassutslipp og er lite ressurseffektivt, og det er derfor relevant å følge utviklingen i matsvinn. Dette er utfordrende å måle, men for innbyggere er mengde matavfall som kastes og andel utsortert matavfall indikatorer som vil supplere hverandre og gi et bilde av utviklingen. Det er også utfordrende å måle redusert matsvinn fra kommunens virksomheter. Det krever mye ressurser å systematisk veie matavfallet for alle kommunens virksomheter gjennom hele året.

- Indikatorer for kg innkjøpt kjøtt per år og kg matavfall per bruker i kommunale virksomheter inngår i det foreløpige indikatorsettet. For innbyggerne inngår indikatorer som viser kg matavfall kastet, andel utsortert matavfall og redusert kjøttforbruk i det foreløpige indikatorsettet.

Elektronikk

Innkjøp av elektronikk i kommunen ga utslipp på rundt 7 400 tonn CO2ekv. i 2019. Bærbare datamaskiner utgjorde størst andel av utslippene.

- Indikatorer for hhv gjenbruk av PCer og mobiltelefoner inngår i indikatorsettet. Det vil i videreutviklingen av indikatorsettet ses på om det er hensiktsmessig å inkludere indikatorer for dette for befolkning og næringsliv.

Møbler og interiør

Utslipp fra kommunens innkjøp av møbler og interiør var på rundt 1 800 tonn CO2ekv. i 2019. Institusjonsmøbler stod for det største bidraget til klimagassutslipp i perioden. Det vil i videreutviklingen av indikatorsettet vurderes om det er hensiktsmessig å inkludere indikatorer for møbler og interiør, både for kommunens drift og for befolkningen.

Generelt forbruk

Indirekte utslipp fra forbruket til Oslos befolkning er utfordrende å tallfeste på grunn av manglende pålitelige datakilder. Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører nå en undersøkelse

for å kartlegge hva husholdninger i Norge bruker penger på. SSB sin forbruksundersøkelse ble sist gjennomført i 2012. Det forventes at den nye undersøkelsen vil kunne gi informasjon om Oslos befolknings forbruk.

- Kilo avfall per innbygger gir noe informasjon om innbyggernes forbruk og indikatorer for hhv. husholdningsavfall totalt, tekstilavfall og plastavfall inngår i det foreløpige indikatorsettet. Andel ombruk og materialgjenvinning av husholdningsavfallet, herunder særlig utsortert glass/metall, inngår også i indikatorsettet.

Foreløpig indikatorsett

Tabellen nedenfor presenterer et foreløpig indikatorsett med mulige datakilder, og vurdering av kvaliteten på datakildene og modenheten til indikatorene. Indikatorer som er vurdert å være modne, har kjente datakilder som kan innhentes årlig. For de som er vurdert som umodne, må det undersøkes nærmere om det finnes tilgjengelige datakilder. Datakilder som er vurdert som usikre, er datakilder hvor Klimaetaten ikke kjenner godt nok til datagrunnlaget og ikke kan vurdere om kvaliteten er høy eller lav. Klimaetaten arbeider videre med indikatorsettet i 2022-2023.

Indikatorer for kommunens egen virksomhet har de mest sikre datakildene og er mest presise. I tillegg er det innenfor disse kategoriene kommunen har flest virkemidler for å påvirke de indirekte utslippene. Det er imidlertid på bynivå de indirekte utslippene er størst og der ny politikk vil monne mest. Derfor vil det bli viktig med gode virkemidler og indikatorer som kan måle utviklingen også for befolkning og næringsliv.

Når indikatorsettet ferdigstilles, vil det legges ut på klimaoslo.no eller på kommunens nettsider. Det skal rapporteres på indikatorsettet minimum en gang årlig, og resultatene legges inn på kommunens nettsider/Klimaoslo innen 01.06.2023.

Foreløpig indikatorsett for indirekte utslipp

Sektor/ utslipps-kilde	Foreslått indikator	Datakilde	Kvalitet på datakilde	Modenhet
Befolkning og næringsliv				
Transport	Antall biler i Oslo per 1000 innbyggere	SSB tabell 07849 Oslos Statistikkbank	Høy	Moden
	Antall næringskjøretøy per 1000 innbyggere	-	-	Umoden
	Antall private flyreiser per innbygger per år	Klimaetatens klimaundersøkelse Oslos Statistikkbank	Lav	Moden
	Antall flyreiser i jobbsammenheng per innbygger per år	Klimaetatens klimaundersøkelse	Lav	Moden

		Oslos Statistikkbank		
Generelt forbruk	Kg husholdningsavfall per innbygger per år	Oslos miljøstatus Oslos Statistikkbank	Høy	Moden
	Kg tekstilavfall per innbygger per år	Oslos miljøstatus Oslos Statistikkbank	Usikker	Moden
	Kg plastavfall per innbygger per år	Oslos miljøstatus Oslos Statistikkbank	Usikker	Moden
	Andel ombruk og materialgjenvinning av husholdningsavfallet	Oslos miljøstatus	Høy	Moden
Mat/matsvinn	Kg matavfall kastet per innbygger per år	Oslos miljøstatus Oslos Statistikkbank	Høy	Moden
	Andel utsortert matavfall per år	Oslos miljøstatus	Høy	Moden
	Andel innbyggere som har redusert eget kjøttforbruk	Klimaetatens klimaundersøkelse	Lav	Moden
Kommunens drift				
Transport og kjøretøy	Antall kjøretøy i kommunale virksomheter	Rapportering fra UKE	Høy	Moden
	Antall maskiner i kommunale virksomheter	Rapportering fra UKE	Høy	Moden
	Antall flyreiser (per ansatt) per år	Rapportering fra UKE	Lav	Moden
	Andel kommunal vei bygget med klimavennligasfalt (gjenbrukt asfalt og/eller plantebasert bindemiddel)	-	-	Umoden
Byggematerialer	Prosentvis klimagassreduksjon fra byggematerialer i kommunens nye og rehabiliterte bygg	Rapportering fra Oslobygg	Usikker	Moden
Mat/ Matsvinn	Kg innkjøpt kjøtt per år	Rapportering fra UKE (KMD-systemet)	Høy	Moden
	Kg matavfall per bruker	Rapportering fra etater	Lav	Umoden
Elektronikk	Andel gjenbrukte PCer	Rapportering fra UKE	Usikker	Moden
	Andel gjenbrukte telefoner	Rapportering fra UKE	Usikker	Moden

Nye bevilgninger til klimatiltak som støtter opp under mål 2, 3, 4 og 5 i klimastrategien

Indirekte utslipp

Drift

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Felles flåtesystem for Oslo (kjøretøy og maskiner)		500	500	500
Pilotering av bildeling som tjeneste for Oslo kommunes kjøretøy og maskiner	1 000	1 000		
Gratis sunn og bærekraftig skolemat i videregående skole	19 000	19 000	19 000	19 000
Gratis, sunn og bærekraftig skolemat på ungdomstrinnet	15 000	19 000	19 000	19 000
SUM	**35 000**	**39 500**	**38 500**	**38 500**

Investering

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Felles flåtesystem for Oslo (kjøretøy og maskiner)	1 500	1 500	1 500	
SUM	**1 500**	**1 500**	**1 500**	

Energitiltak

Drift

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Energieffektivisering - etterisolering loft	15 000			
Etablere energienhet for å sikre koordinert oppfølging av energiplanleggingen i kommunen	2 000	4 000	4 000	4 000
SUM	**17 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**

Investering

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Energieffektivisering -etterisolering	40 000			
Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring	19 500			
Utskifting av varmegjenvinnere og vifter	7 500			
ENØK-pott	50 000			
SUM	**117 000**			

Byrådet foreslår å sette av ytterligere 132 mill. (15+117) i 2023 til energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller i egne bygg. Inkludert mva-refusjon kan dette finansiere tiltak for 165 mill. I tillegg er det i vedtatt økonomiplan innarbeidet 9 mill. i 2023, slik at det totalt er avsatt 174 mill. til formålet i 2023.

Klimatilpasning

Drift

				Tall i tusen
Navn	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Oslotrær - ivareta lokalt artsmangfold og redusere klimagassutslipp	9 500	9 500	9 500	9 500
SUM	**9 500**	**9 500**	**9 500**	**9 500**

Økonomiplan 2023-2026

I teksten under omtales økonomiske hovedstørrelser i budsjettet i økonomiplanperioden som omfatter hele kommunen.

Det redegjøres for økonomisk status ved fremleggelse av byrådets budsjettforslag, samt hva som foreslås innarbeidet i kommende økonomiplan av prioriterte satsinger i driftsbudsjettet og prioriterte investeringer. Det redegjøres for hovedstørrelser i driftsbudsjettet som netto driftsresultat, frie inntekter, finansposter og sektorenes driftsrammer. Videre omtales låneopptak, utviklingen i kommunens langsiktige rentebærende lånegjeld og hvordan kommunens pensjonskostnader forventes å utvikle seg i kommende økonomiplanperiode. Til slutt omtales befolkningsutviklingen, som er «motoren» for endringer i tjenestebehov.

Fokuset er endringene i ny økonomiplan sammenlignet med det som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2022-2025. I utgangspunktet forutsettes det at driftsrammen i 2026 er identisk med rammen for 2025 i vedtatt økonomiplan, slik at endringer som fremkommer i 2026 er i forhold til samme ramme i 2025.

Økonomisk status

Koronapandemien preget driften av kommunen også i 2021. Oslo kommune oppnådde likevel et godt driftsresultat i 2021. Samlet netto driftsresultat ble på ca 3,5 mrd. og et regnskapsmessig overskudd på driften med ca. 2,6 mrd. hvorav ca. 2 mrd. for bykassen.

At kommunens økonomiske status er god blir også bekreftet av Standard & Poor's (S&P). Oslo kommunes soliditet og gjeldsbetjeningsevne vurderes årlig av det internasjonale kredittvurderingsbyrået Standard & Poor's (S&P). Byrået gir Oslo kommune høyeste oppnåelige karakter, AAA, som kun deles med staten selv og Kommunalbanken i norsk sammenheng.

S&Ps vurdering av byrådets evne til økonomisk styring og budsjettgjennomføring er svært god hva gjelder driftsbudsjetter og etterfølgende resultat. Herunder at realiserte overskudd og lavere utgifter delvis er anvendt til nedbetaling av gjeld. Videre vurderer S&P kommunens valg om å samle sitt eierskap i energisektoren som en langsiktig positiv faktor for gjeldsbetjeningsevnen.

I revidert budsjett 2022, som ble vedtatt av bystyret i juni, ble bykassens overskudd fra 2021 disponert. I revidert budsjett ble handlingsrommet ytterligere styrket ved bl.a. økte frie inntekter (skatt og rammetilskudd fra staten) med 1 935 mill., og økt aksjeutbytte med 313 mill.

Koronapandemien har også preget driften av kommunen første halvår 2022. I revidert budsjett ble kommunens virksomheter kompensert med 1,3 mrd. (eksklusiv kollektivtransport) for første halvår 2022 hvorav kun ca. 116 mill. dekkes med kompensasjon fra staten. I revidert budsjett ble det også satt av 300 mill., finansiert med egne midler, for å kompensere virksomhetene for 2. halvår 2022. Regjeringen foreslo i RNB 2022 ingen økning i koronakompensasjon til kommunesektoren for første halvår 2022. Arbeidsgruppen i departementene som beregner kommunesektorens koronakostnader leverte en siste rapport 1. september. Rapporten omhandler første halvår 2022. Regjeringen vil i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet for 2022, som forventes lagt frem i november, vurdere koronakompensasjon for 2022.

I revidert ble det også satt 558 mill. for å korrigere lønns- og prisjusteringen av driftsbudsjettet. I

tillegg ble det satt av 250 mill. for å kompensere kommunens virksomheter for høye strømutgifter hvorav 50 mill. fortsatt står som en ufordelt sentral avsetning.

I prisomregningen av Sak 1/2023 er det lagt til grunn en ytterligere økt prisvekst i 2022 utover det som ble lagt til grunn i revidert budsjett før ferien.

Krig i Europa og ekstremvær som følge av klimaendringer gjør at det er knyttet stor usikkerhet til videre utvikling i prisene på spesielt mat, strøm og drivstoff. Samtidig er det høy aktivitet i norsk økonomi med stort behov for mer arbeidskraft. Dette skaper inflasjonspress i økonomien med påfølgende økte renter. Styringsrenten til Norges bank er økt, og forventes å øke ytterligere fremover, for å stabilisere prisveksten.

Byrådet vil, samtidig med fremleggelsen av Tilleggsinnstillingen, legge frem en ny revidering av budsjettet for 2022. Denne vil blant annet være basert på byrådets rapportering pr. 2. tertial, oppdatert prognose for årets skatteinngang, og behov for koronakompensasjon til virksomhetene 2. halvår 2022. I tillegg må det ses nærmere på behovet for å kompensere kommunens virksomheter ytterligere som følge av høye strømutgifter.

Driftsbudsjettet 2023 - 2026

Sammenlignet med vedtatt økonomiplan 2022-2025 har handlingsrommet i ny økonomiplan 2023-2026 økt. Dette skyldes bl.a. økte frie inntekter, økte inntekter fra eiendomsskatt og økt aksjeutbytte. Det økte handlingsrommet bidrar til å styrke tjenestetilbudet på en rekke områder utover det som er forutsatt i vedtatt økonomiplan 2022-2025. Disse tiltakene vil bidra til at Oslos befolkning vil oppleve at kommunens tjenester blir enda bedre.

Hvilke tjenester som den enkelte innbygger vil oppleve er viktigst vil i stor grad være avhengig av hvor man aldersmessig er i livet.

Styrkinger som er viktig for ulike aldersgrupper er:

- tilbud om gratis aktivitetsskole
- styrket innsats på skoler i levekårsutsatte områder
- satsing på sommerjobber, fritidsaktiviteter og andre satsinger for barn og unge
- økt satsing på trafikksikkerhet, spesielt rundt skolene (hjertesoner)
- frukt og grønt og skolemat i ungdomsskolene og skolemat i videregående skole
- tilpassede institusjonstilbud til barn og unge

Byrådet ønsker også å styrke kvaliteten på tjenester som er viktig for hele befolkningen. Satsinger som er viktig for hele befolkningen er:

6. økt satsing på klimatiltak
7. et attraktivt og rimelig kollektivtilbud
8. en trygg og sikker sykkelinfrastruktur
9. gi mulighet for flere i arbeid
10. bedre kommunale boliger
11. videre satsing på aldersvennlig transport (rosa busser)

Byrådet ønsker også å utvikle det fremtidige tjenestetilbudet i samsvar med befolkningsbehovet. Det forslås derfor blant annet avsatt midler i investeringsbudsjettet til:

2. flere omsorgsboliger
3. en betydelig satsing på sykehjem
4. flere boliger til vanskeligstilte
5. en satsing på skoler inkludert flerbrukshaller
6. økt innsats for å ivareta kommunens bygningsmasse (rehabilitering/modernisering)
7. en satsing på idrettsanlegg

Det vises til tabeller nedenfor som viser de viktigste prioriteringene i hhv. drifts- og investeringsbudsjettet sammenlignet med vedtatt økonomiplan.

For en mer utførlig omtale av de ulike tiltakene vises det til sektoromtalene.

Faktorer som endrer kommunens økonomiske handlingsrom

I arbeidet med 2023-budsjettet og økonomiplanen for 2023-2026 er det økonomiske handlingsrommet til kommunen styrket. De viktigste faktorene som bidrar til å øke handlefriheten sammenlignet med hva som er forutsatt i vedtatt økonomiplan er:

- Økning i frie inntekter med 1 566 mill. i 2023, 2024 og 2025, og 1 656 mill. i 2026.
- Økning i eiendomsskatt med 40 mill. i 2023, 180 mill. i 2024 og 2025, og 190 mill. i 2026, hovedsakelig som følge av økte boligpriser.
- Det er innarbeidet et økt aksjeutbytte fra energiselskapene på 1 066 mill. i 2023, 744 mill. i 2024, 245 mill. i 2025 og i 2026. Dette skyldes i hovedsak forventning om økte strømpriser i tiden fremover.
- Det er innarbeidet en økning i øvrige generelle statstilskudd med 23 mill. i 2023, 19 mill. i 2024, 13 mill. i 2025 og 12 mill. i 2026. Dette er knyttet til rentekompensasjonsordninger og økt rentenivå.
- Avsetninger barnehager er pga færre barn i barnehager enn forutsatt redusert med 51 mill. i 2023, 67 mill. i 2024, 28 mill. i 2025 og økt med 26 mill. i 2026.
- Det er også innarbeidet økte inntekter knyttet til parkering med 58 mill. i 2023, 84 mill. i 2024 og 124 mill. i 2025 og i 2026.
- Høyere gebyrinntekter på grunn av høyere kalkulatorisk rentekostnad er hovedårsaken til endringen på selvkost-området (VAR-sektor) med 279 mill. i 2024 til 1 196 mill. i 2026.

De viktigste faktorene som har bidratt til å redusere den økonomiske handlefriheten er:

- Det foreslås å benytte noe av det økte handlingsrommet til å reversere deler av forutsatte effektiviseringsuttak/rammekutt som ligger i vedtatt økonomiplan. Til sammen foreslås 137 mill. reversert i 2023, 321 mill. i 2024, 137 mill. i 2025 og i 2026 er det innarbeidet økt rammekutt med tilsammen 50 mill.
- Endring i pensjonskostnadene medfører en økt utgift på 123 mill. i 2023, 114 mill. i 2024 og 40 mill. i 2026.

- Lønns- og prisomregning av budsjettet til 2023-kroner gir en merutgift på 881 mill. årlig. Dette skyldes bl.a. at lønns- og prisveksten i 2022 blir høyere enn forutsatt. Denne lønns- og prisveksten gir også høyere utgifter utover i økonomiplanperioden.
- Som følge av justering av avsetning til husleie/drift skoler og idrettsanlegg er det innarbeidet en økning på 79 mill. i 2023, 205 mill. i 2024, 138 mill. i 2025 og 277 mill. i 2026.
- Utbytte fra Oslo Havn KF er i 2023 er redusert med 60 mill.

Overføring fra drift til investering 2023-2026

				Beløp i mill.kr
	2023	**2024**	**2026**	**2026**
DOK 3/2021 overføringer fra drift til investeringer 2021-2024	**57**	**30**	**58**	**58**
Viktigste faktorer som bidrar til økt økonomisk handlefrihet:				
Endring frie inntekter	1 566	1 566	1 566	1 656
Endring eiendomsskatt	40	180	180	190
Øvrige generelle statstilskudd (rentekompensasjon)	23	19	13	12
Økt aksjeutbytte	1 066	744	245	245
Avsetninger - barnehage	51	67	28	-26
Justert demografikompensasjon	59	58	62	-115
Tilpasse rammen til valgår				55
Endring parkeringsinntekter	58	84	124	124
Endringer i VAR-sektoren	-34	279	659	1 196
Avsetning og bruk av disposisjonsfond	84	15		-284
Økt økonomisk handlefrihet	**2 913**	**3 012**	**2 878**	**3 054**
Viktigste faktorer som bidrar til redusert økonomisk handlefrihet:				
Endring effektiviseringsuttak og rammereduksjon	-137	-321	-137	50
Endring pensjonskostnader, OPF	-123	-114	11	-40
Endret finanskostnader (renter + avdrag)	22	-73	-323	-499
Oppgradering av kontor- og samhandlingsløsning i kommunen	-75	-85	-80	-84
Effekt av lønns- og prisjustering	-881	-881	-881	-881
Justering avsetning husleie/drift skoler og idrettsanlegg	-79	-205	-138	-277
Økonomisk sosialhjelp - styrking av barnefamiliene	-68	-68	-68	-68
Økte kostnader Stortings- og kommunevalg	-11		-11	

Avsetning rentekostnader og strategisk eiendomskjøp	-10	-20	-32	-73
Avsetning for markedsleie vs. selvkostleie VAR	-38	-38	-38	-38
Redusert utbytte Oslo Havn	-60	-33	-33	-35
Deflatoreffekt av at eiendomsskatt næringsbygg ikke indeksreguleres				-30
Diverse andre forhold	-15	-26	-24	-12
Redusert økonomisk handlefrihet	**-1 678**	**-1 864**	**-1 755**	**-1 986**
Status overføring fra drift til investering pga. ovennevnte forhold	**1 292**	**1 178**	**1 182**	**1 126**

Samlet sett øker kommunens økonomiske handlingsrom (målt i form av hva som kan overføres fra drift til investering) med mellom 1 126 og 1 292 mill. årlig sammenlignet med forutsetningene i opprinnelig vedtatt økonomiplan (dok 3/2022).

Tabellen nedenfor viser hva som er innarbeidet av prioriterte tiltak i kommende økonomiplanperiode for at Oslo i samsvar med byrådets ambisjon skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Det vises i denne sammenhengen til kapittelet Om byrådets budsjettforslag hvor byrådets målsettinger og prioriteringer er nærmere omtalt og til kapittelet om klimabudsjettet.

En grønnere by

- Det er innarbeidet 12 mill. i 2023, 17 mill. i 2024 og 13 mill. årlig i 2025 og 2026 til klimatiltak. Midlene skal bl.a. benyttes til drift av nedlagte avfallsdeponier, etablering av energienhet i Klimaetaten, pilotering av bildelingstjeneste for kommunens virksomheter og økt satsing på trygg sykkelparkering.
- 206 mill. i 2023 og 215 mill. årlig i perioden 2024-2026 til lavere kollektivpriser. Det er i 2023 satt av 72 mill. - ut over kommunal deflator - for å kompensere for ekstraordinær prisstigning.
- Det er avsatt 32 mill. i 2023 og 25 mill. årlig i 2024-2026 til Byutvikling - Bærekraftig by. Midlene skal bl.a. benyttes til lovpålagte oppgaver i Plan- og bygningsetaten, universell utforming, gjennomføring av byutviklingsområder, prosjektet levende gater og planting av trær.
- 2 mill. årlig er foreslått avsatt til en tilskuddsordning til organisasjoner og andre aktører som jobber for godt dyrevern.

En varmere by

- Det er innarbeidet 48 mill. i 2023, 57 mill. i 2024 og 63 mill. årlig i 2025 og 2026 til styrket eldreomsorg. Midlene skal bl.a. benyttes til endring fra ordinære til skjermede plasser, mindre boenheter på langtidshjem og utvidelse av tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024.
- Det er innarbeidet 74 mill. i 2023, 108 mill. i 2024, 98 mill. i 2025 og 103 mill. i 2026 til forebyggende helsetjenester/storbylegevakt. Midlene skal bl.a. benyttes til videre drift av

15 nye årsverk i lavterskeltiltak, varmtvannsbasseng/terapibad, krisesentertjenester, styrking av Legevaktsentralen, døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum og styrking av Frisklivssentralene i bydelene (rehabilitering etter covid-19 i 2023 og 2024).

- Det er innarbeidet 165 mill. i 2023, 144 mill. i 2024 og 143 mill. årlig i 2025 og 2026 til forebyggende innsats overfor barn og unge. Midlene skal bl.a. benyttes til barn med særskilte behov i AKS, forebygging av vold og trusler i Osloskolen, styrking av tannhelsetjenesten, 50 % rabatt til 21- og 22-åringer i tannhelsetjenesten og styrking av spesialgrupper i videregående skole.
- Det er innarbeidet ytterligere 34 mill. i 2023 og 38 mill. årlig i 2024-2026 til gratis frukt/grønt og mat i skolene. Fra skoleårets start 2022-2023 i videregående og fra skoleårets start 2023-2024 i ungdomsskolen.
- Det er innarbeidet 11 mill. i 2023, 13 mill. i 2024, 10 mill. i 2025 og 9 mill. i 2026 til inkludering i arbeidslivet/heltidskultur. Midlene skal bl.a. benyttes til pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid og prosjektet Trygg bosituasjon - forsvarlig arbeidsmiljø.
- Det foreslås å innarbeide 35 mill. i 2023 og 45 mill. i 2025 til styrking av rusomsorgen.
- Det er innarbeidet 6 mill. i 2023 og 5 mill. årlig i 2024 og 2025 til forsøket Leie til eie.

En mer skapende by

- Fra høsten 2023 får alle elever i Osloskolen gratis deltidsplass i AKS uavhengig av inntekt eller bosted. Byrådet fullfører utvidelsen med gratis deltidsplass i AKS til 4. trinn på skolene i bydelene Ullern, Frogner, St. Hanshaugen, Vestre Aker, Nordre Aker, Østensjø og Nordstrand. Budsjettet for 2023 økes også med 10 mill. for å legge til rette for at barn med særskilte behov i AKS skal kunne få et tilrettelagt tilbud.
- Det er innarbeidet midler til økt deltakelse i barnehage og gratis kjernetid i barnehage.
- På kulturfeltet innarbeides det 74 mill. i tilskudd i 2022, samt 2 mill. årlig som driftsstøtte til Nobelinstituttet.
- For å fremme innovasjon og bidra til næringsutvikling innarbeider byrådet midler bl.a. til videre utvikling av innovasjonsdistriktene og midler til nettsiden Welcome to Oslo. Nettsiden skal gjøre det enklere for nyankomne å få oversikt over relevante tjenester og prosesser forbundet med å flytte til og etablere seg i Oslo.
- Det er innarbeidet 10 mill. i 2023 til utredningsmidler til idrettsprosjekter samt til forsøk med vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll. Det er videre fra 2024 innarbeidet midler til drift av Kalbakken servicebygg.
- For å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet i kommunene er det innarbeidet 34 mill. i 2023 deretter 41 mill. årlig til diverse informasjonssikkerhetstiltak.
- Det er innarbeidet midler til ulike kulturtiltak som Byen vår- byjubileet 2024, frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer og til Ila hybelhus og Myntgata 2 til bruk som midlertidige atelier.
- For å styrke oppfølgingen av investeringsprosjekter er det innarbeidet midler til etablering av et eget team i byrådsavdelingene.
- Det er innarbeidet midler til ulike fritidsaktiviteter som bla. gjelder oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv, Pop-up-bibliotek i bydel St.Hansahugen og midler til Nabolagsklubber.

En by med plass til alle

- Boligbygg Oslo KF tilføres 50 mill. i 2023, 75 mill. i 2024 og 50 mill. årlig i 2025 og 2026 for å opprettholde innsatsen knyttet til vedlikehold av boliger.
- 35 mill. i 2023 i tilskuddsmidler til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosial og mangfoldsområdet.
- Det er innarbeidet 29 mill. i 2023 og 21 mill. årlig fra 2024 til ulike beredskapstiltak.
- Det er innarbeidet 37 mill. i 2023, 18 mill. i 2024 og 13 mill. årlig i 2025 og 2026 til satsingen for å få flere i arbeid. Det er videre innarbeidet 4 mill. årlig i økonomiplanperioden til etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren.
- Byrådet har innarbeidet 7 mill. årlig til Meråpen skole/utlån av skolelokaler.
- Det er innarbeidet et tilskudd fra bykassa til Oslobygg KF på 15 mill. i 2023 til gjennomføring av energieffektiviseringstiltak i foretakets eiendomsmasse.
- Sommerskolen er styrket med 16 mill. årlig i 2023 og 2024. Byrådet foreslår videre å styrke satsingen på sommerjobber for ungdom og ferieaktiviteter for barn og unge med 26 mill. i 2023 deretter med 30 mill. årlig i 2024-2026.

Endret overføring fra bykassens driftsbudsjett til investering som følge av foreslåtte prioriteringer

				Beløp i mill.kr.
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Status overføring fra drift til investering	**1 292**	**1 178**	**1 182**	**1 126**
Innarbeidede prioriteringer til Sak 1				
En grønnere by				
Klimatiltak	-12	-17	-13	-13
Kollektivsatsing	-278	-215	-215	-215
Byutvikling - Bærekraftig by	-32	-25	-25	-25
Dyrevelferd	-2	-2	-2	-2
En varmere by				
Eldreomsorg	-48	-57	-63	-63
Forebyggende helsetjenester/storbylegevakt	-74	-108	-98	-103
Forebyggende innsats ovenfor barn og unge	-165	-144	-143	-143
Gratis frukt/grønt og mat i skolene	-34	-38	-38	-38
Inkludering i arbeidslivet/Heltidskultur	-11	-13	-10	-9
Rusomsorg	-35	-45		
Sosial utjevning	-6	-5	-5	
Mer skapende by				

Barnehage	-2	-6	-6	
Aktivitetsskolen	-75	-75	-75	-75
Kulturtilskudd	-76	-2	-2	-2
Næringsvennlig kunnskapshovedstad	-9	-7	-4	-4
Idrett	-10	-2	-2	-2
Informasjonssikkerhet	-34	-41	-41	-41
Kulturtiltak	-14	-6	-1	-1
Oppfølging investeringer	-3	-5	-5	-5
Fritidsaktiviteter	-19	-13	-13	-13
En by med plass til alle				
Vedlikehold boliger	-50	-75	-50	-50
Tilskuddsmidler frivillige og ideelle organisasjoner	-35			
Beredskap	-29	-21	-21	-21
Flere i arbeid	-41	-22	-17	-17
Meråpne skoler	-7	-7	-7	-7
Energieffektivisering	-15			
Sommerjobb til ungdom og sommeraktiviteter	-42	-46	-30	-30
Overføring fra bykassens driftsbudsjett til investering Sak 1	**135**	**183**	**298**	**249**

Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett – Bykassen + KF

Netto driftsresultat

					Tall i mill.
	Dok 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Sum frie disponible inntekter*	-53 121	-57 399	-57 546	-57 511	-57 600
Netto driftsutgifter virksomhetene	50 981	55 822	54 513	53 310	52 639
Netto finansutgifter	1 453	984	2 252	3 569	4 100
Netto driftsresultat	**-686**	**-593**	**-781**	**-632**	**-861**
Benyttet slik:					
Netto fondsavsetninger	-161	-159	-158	-282	-101
Overføring fra drift til investering-generell	299	360	414	521	494
Overføring fra drift til investering-midler fra fond	548	392	525	394	467
Sum disponering av netto driftsresultat	**686**	**593**	**781**	**632**	**861**

Dok 3/2022 er i 2022-kroner. Økonomiplan 2023-2026 er i 2023-kroner.

* Skatt på inntekt og formue (kap 800), eiendomsskatt (kap 810), rammetilskudd (kap 840) og andre generelle statstilskudd (kap 845 og kap 850)

Netto driftsresultat (driftsinntektene fratrukket driftsutgifter og netto finansutgifter) reduseres med 93 mill. fra 2022 til 593 mill. i 2023. Dette skyldes at netto driftsutgifter i virksomhetene øker noe mer enn økningen i de frie inntektene og reduksjonen i netto finansutgifter. Netto driftsresultat utover i økonomiplanperioden er noe høyere og varierer mellom 632 og 861 mill.

I beregningen av netto driftsresultat tas det utgangspunkt i pensjonskostnaden, mens kommunens reelle utgifter til pensjon er pensjonspremien som betales. Forskjellen mellom beregnet pensjonskostnad og den reelle utgiften i form av pensjonspremie er i praksis et lån. Kommunens pensjonskostnader ligger i gjennomsnitt på om lag 4,5 mrd. årlig i økonomiplanperioden. Det vises til nærmere omtale av pensjon i kapittelet om kommunens pensjonskostnader.

Samlede overføringer fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet, inklusive de kommunale foretakene, ligger på mellom 360 mill. og 521 mill. årlig i forslaget til ny økonomiplan (eksklusiv overføring av midler fra driftsfond). Dette innebærer at ca. 2,4 % av investeringene i kommende økonomiplanperiode blir finansiert med driftsmidler. I vedtatt økonomiplan 2022-2025 utgjør driftsfinansieringen av investeringene ca 1 ,4 %.

Tabell: Overføring fra drift til investering i ny økonomiplan (ekskl. overføring av midler fra driftsfond)

					Tall i mill.
Overføring fra drift til investeringsbudsjettet	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Bykassen	83	57	30	58	
Kommunale foretak	216	225	212	125	
Sum vedtatt økonomiplan	**299**	**282**	**242**	**183**	
Bykassen		135	183	298	249
Kommunale foretak		225	231	223	245
Sum ny økonomiplan		**360**	**414**	**521**	**494**

Fra 2022 til 2026 vokser de frie disponible inntektene med ca. 4,5 mrd., fra 53,1 mrd. til 57,6 mrd.

Tabell: Frie disponible inntekter

					Tall i mill.
Frie inntekter	**Dok 3/2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Skatt på inntekt og formue (kap. 800)	-40 100	-42 600	-42 650	-42 700	-42 750
Rammetilskudd fra staten (kap. 840)	-11 010	-12 036	-12 076	-12 116	-12 156
Eiendomsskatt (kap. 810)	-1 750	-1 990	-2 130	-2 130	-2 140
Andre generelle driftsinntekter (kap. 845+kap. 850)	-261	-773	-690	-565	-554
Sum frie disponible inntekter	**-53 121**	**-57 399**	**-57 546**	**-57 511**	**-57 600**

Økningen i skatt på inntekt og formue og rammetilskudd skyldes i første rekke at beløpene er prisjustert, at det er lagt inn inntektsvekst knyttet til forventet befolkningsvekst, videreføring av merskattevekst i 2022, basert på oppdaterte anslag i revidert nasjonalbudsjett, og realvekst i 2023 basert på regjeringens signaler i kommuneproposisjonen for 2023 som ble lagt frem i mai.

Økningen i eiendomsskatt i økonomiplanperioden er hovedsakelig knyttet til prisvekst for boliger i 2022.

Andre generelle statstilskudd gjelder integreringstilskudd flyktninger og midler fra rentekompensasjonsordningen knyttet til investeringer i skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg. Den relativt store økningen i tilskudd fra 2022 til 2023 må ses i sammenheng med

mottak av flyktninger fra Ukraina.

Det vises til kapittelet om felles inntekter og utgifter for nærmere omtale av frie disponible inntekter.

Gjennom hele økonomiplanperioden er det en betydelig vekst i finansutgiftene, fra ca. 4,3 mrd. i 2023 til ca. 6,4 mrd. i 2026. Finansinntektene varierer mellom ca. 3,3 mrd. og 2,3 mrd. i perioden. Renteinntektene ligger stabilt på ca. 0,8 mrd. årlig mens aksjeutbytte går fra 2,5 mrd. i 2023 til 1,5 mrd. fra 2025. Aksjeutbytte i opprinnelig budsjett 2022 er på ca. 1,6 mrd. I revidert budsjett 2022 ble aksjeutbytte oppjustert med ca. 0,3 mrd. til ca. 1,9 mrd. Det vises til kapittelet om felles inntekter og utgifter for nærmere omtale av aksjeutbytte fra energiselskapene.

Økningen i finansutgiftene skyldes et høyt investeringsvolum med stor grad av lånefinansiering, noe som må ses i sammenheng med store investeringer i sosial og teknisk infrastruktur. I økonomiplanperioden foreslår byrådet at det gjøres investeringer for til sammen ca. 76 mrd. hvorav ca. 46,4 mrd. eller 61 % finansieres med lån.

Tabell: Finansinntekter og finansutgifter i driftsbudsjettet

					Tall i mill.
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Utbytte fra aksjeselskaper	-1 629	-2 500	-2 000	-1 500	-1 500
Renteinntekter	-776	-799	-781	-783	-756
Sum finansinntekter	**-2 405**	**-3 299**	**-2 781**	**-2 283**	**-2 256**
Renteutgifter	1 515	1 634	2 113	2 639	2 987
Avdrag på lån	2 343	2 649	2 920	3 213	3 370
Sum finansutgifter	**3 858**	**4 283**	**5 033**	**5 852**	**6 356**
Sum netto finansutgifter	**1 453**	**984**	**2 252**	**3 569**	**4 100**

Driftsrammer for bykassesektorene

Tabell: Netto driftsrammer for bykassesektorene

Netto driftsrammer bykassesektorene

Beløp i mill kr

Org id 2	Org nivå 2	Opprinnelig budsjett i fjor	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026
10	Bydelene (HEI, AIS og OVK)	26 262	27 944	27 763	27 663	27 814
15	Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	2 768	3 325	3 344	3 341	3 332
20	Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	2 252	2 304	2 221	2 165	2 152
25	Oppvekst og kunnskap (OVK)	15 546	16 816	16 987	16 813	16 813
30	Byutvikling (BYU)	567	636	609	599	596
35	Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	3 775	4 441	4 221	4 242	4 231
40	Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	-962	-1 251	-1 674	-2 161	-2 700
45	Næring og eierskap (NOE)	127	125	103	103	102
50	Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 304	2 546	2 612	2 695	2 720
55	Byrådsleders kontor (BLK)	732	776	774	769	767
60	Finans (FIN)	854	1 026	1 012	998	995
65	Bystyrets organer (BYS)	222	305	236	297	230
70	Avsetningskapitler (FIN)	499	661	474	322	444
75	Finansposter (FIN)	-1 741	-1 658	-1 689	-1 676	-1 632
Totalsum		**53 206**	**57 996**	**56 991**	**56 172**	**55 863**

Tabellen viser hvordan netto driftsrammer fordeles mellom de ulike sektorene. Sektorene har ulik finansiering. Enkelte sektorer er i stor grad forutsatt egenfinansiert av kommunen (eksempelvis oppvekst og kunnskap-OVK). Andre sektorer har store inntekter, noe som blant annet medfører at miljø- og samferdsel sine selvfinansierende etater har en negativ netto driftsramme (dvs. at inntektene er høyere enn utgiftene).

Ca. 77 % av bykassens samlede netto driftsramme vil i 2023 bli benyttet til de to største sektorene, bydelene og oppvekst og kunnskap. Det er derfor bare i begrenset grad mulig å øke tjenestetilbudet på disse områdene ved å omprioritere fra øvrige sektorer. I arbeidet med å utvikle tjenestetilbudet til befolkningen er det nødvendig å ha et hovedfokus på hvordan ressursene benyttes innenfor den enkelte sektor.

Tabell: Brutto driftsrammer for bykassesektoren

Brutto driftsramme bykassen

Beløp i mill kr

Org ID 2	Org Nivå 2	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
10	Bydelene (HEI, AIS og OVK)	32 347	32 166	32 066	32 217
15	Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	8 096	8 115	8 112	8 102
20	Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	3 898	3 815	3 784	3 771
25	Oppvekst og kunnskap (OVK)	18 590	18 762	18 587	18 588
30	Byutvikling (BYU)	1 124	1 117	1 108	1 104
35	Miljø og samferdsel - miljø (MOS)	5 938	5 862	5 849	5 838
40	Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	2 376	2 371	2 359	2 369
45	Næring og eierskap (NOE)	202	181	181	180
50	Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 994	3 060	3 143	3 168
55	Byrådsleders kontor (BLK)	833	831	826	824
60	Finans (FIN)	1 817	1 803	1 789	1 785
65	Bystyrets organer (BYS)	349	272	341	266
70	Avsetningskapitler (FIN)	846	659	507	629
75	Finansposter (FIN)	2	2	2	2
Totalsum		**79 411**	**79 014**	**78 653**	**78 842**

Tabellen viser hvordan brutto driftsrammer fordeles mellom de ulike sektorene. Samlet brutto driftsramme er på ca. 78 mrd. i 2023 (når det ses bort fra linjene for avsetningskapitler og finansposter). I prisomregningen av driftsbudsjettet er virksomhetenes driftsutgifter økt med ca. 3 mrd.

Bruttobudsjettet i 2023 er ca.19,6 mrd. høyere enn tilsvarende netto driftsramme (når det ses bort fra linjene avsetningskapitler og finansposter). Mye av forskjellen skyldes ekstern finansiering i form av brukerbetalinger, gebyrinntekter og statlige overføringer etc. Deler av forskjellen skyldes imidlertid også internsalg mellom ulike sektorer. Helse, eldre og innbyggertjenester (byomfattende) har eksempelvis ca. 4,8 mrd. høyere bruttobudsjett enn tilsvarende nettobudsjett. Årsaken til dette er i hovedsak at bydelene betaler for sykehjemsplasser, barnevernsplasser og rusmiddelplasser som sektoren produserer.

Finansielle måltall

Med finansielle måltall siktes det til politiske mål for økonomisk utvikling, eksempelvis mål for utvikling i netto driftsresultat, gjeldsgrad og driftsreserver. Finansielle måltall skal benyttes som styringsverktøy, og etter den nye kommuneloven har kommunestyret en plikt til å fastsette slike.

Dette vil kunne bidra til å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og bedre kunnskapen om kommunens økonomiske stilling og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Kommuneloven stiller ikke nærmere krav til valg av måltall og hvilket nivå måltallene bør ligge på. Dette må vurderes individuelt av den enkelte kommune. Måltallene må fastsettes slik at de gjenspeiler hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling. Loven krever ikke at de finansielle måltallene skal være bindende for årsbudsjettet og økonomiplanen.

Bystyret har vedtatt en resultatgrad på 1,5 % som finansielt måltall for Oslo kommune.

Resultatgrad

Resultatgraden viser netto driftsresultat som andel av driftsinntektene.

$$\text{Resultatgrad} = \frac{\text{netto driftsresultat}}{\text{sum driftsinntekter}}$$

Resultatgrad

Netto driftsresultat fremkommer på følgende måte:

	Driftsinntekter
-	Driftsutgifter
-	Avskrivninger
	Finansinntekter
-	Finansutgifter
-	Avdrag på lån
+	Motpost avskrivninger
=	Netto driftsresultat

Et positivt netto driftsresultat kan benyttes til å finansiere investeringer (jf overføringer fra drift til investering) eller avsettes til driftsfond.

Mange kommuner benytter resultatgrad som finansielt måltall. Det er store variasjoner mellom norske kommuners størrelse, utvikling og økonomi, et gjennomsnittstall kan dermed gi et lite tilpasset mål.

Som følge av eiendomsreformen i Oslo kommune, med etablering av egne kommunale eiendomsforetak og med en mer profesjonell ivaretakelse av eiendomsmassen, benyttes en resultatgrad som er 0,5 %-poeng lavere sammenlignet med anbefalingen fra det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU).

Tabell: Netto driftsresultat og resultatgrad

				Tall i mill.
	2023	**2024**	**2025**	**2026**
Netto driftsresultat bykassen	-368	-550	-394	-616
Netto driftsresultat KFene	-225	-231	-238	-245
Samlet netto driftsresultat Oslo kommune	**-593**	**-781**	**-632**	**-861**
Resultatgrad Sak 1	**0,8 %**	**1,1 %**	**0,9 %**	**1,2 %**

I forslag til økonomiplan 2023-2026 ligger resultatgraden i intervallet mellom 1,2 % og 0,8 %. En resultatgrad på 1,5 % innebærer at netto driftsresultat må ligge på om lag 1 mrd. For å nå målet om en resultatgrad på 1,5 % vil det være behov for å forbedre netto driftsresultat med i størrelsesorden 400 mill. i 2023, ca 220 mill. i 2024, ca. 370 mill. i 2025 og med ca 140 mill. i 2026. Skal netto driftsresultat forbedres må enten utgiftene reduseres og/eller inntektene økes.

Budsjettert resultatgrad i 2023 er på 0,8 %. Resultatgraden utover i økonomiplanperioden ligger på mellom 0,9 og 1,2 %.

Perioden 2012-2021 viser følgende utvikling i resultatgraden for Oslo kommune:

Tabell: Resultatgrad

	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Budsjett	1,20 %	2,00 %	1,20 %	2,30 %	1,70 %	1,20 %	2,70 %	2,30 %	2,00 %	0,50 %
Regnskap	3,00 %	1,50 %	1,50 %	2,60 %	2,90 %	4,40 %	4,10 %	4,80 %	3,00 %	3,10 %
Måltall	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**	**1,50 %**

De relativt gode resultatene de siste årene skyldes i hovedsak økte skatteinntekter men også mindreforbruk i virksomhetene. I Sak 1/2023 legges det til grunn, som i alle budsjetter, at virksomhetene bruker opp det driftsbudsjettet de får tildelt.

I beregninger av resultatgraden for Oslo kommune fram til og med 2020 ble det korrigert for driftsresultatene til Oslo Havn KF og VAR-sektor. Fra og med 2021 korrigeres det ikke lenger for Oslo Havn KF da det nå i løpet økonomiplanperioden legges til grunn utbytte fra foretaket til bykassen. Det korrigeres heller ikke for VAR-sektor (dette gjelder avregning mot selvkostfond som utgjør relativt små beløp). Byrådet mener at resultatgraden blir lettere tilgjengelig dersom det ikke gjøres korrigeringer.

Investeringsbudsjett 2023 - 2026

Oversikt over endringer i investeringer 2023-2026

Byrådet foreslår et investeringsbudsjett for økonomiplanperioden 2023-2026 på til sammen 76,1 mrd. hvorav 45,3 mrd. for bykassen og 30,8 mrd. i de kommunale foretakene. I vedtatt økonomiplan 2022-2025 er samlet investeringsbudsjett på 75,7 mrd.

Tabell: Endring i investeringsbudsjettet mellom vedtatt og ny økonomiplan

						Tall i mill.
Investeringer i varige driftsmidler	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**Sum**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025						
Bykassen	10 619	10 359	10 027	11 422		42 427
KF	9 220	9 567	7 988	6 522		33 297
Sum Oslo kommune*	**19 840**	**19 927**	**18 014**	**17 944**		**75 724**
Ny økonomiplan 2023-2026						
Bykassen		11 077	12 177	12 077	9 921	45 252
KF		8 125	8 606	8 155	5 929	30 816
Sum Oslo kommune*		**19 202**	**20 784**	**20 233**	**15 850**	**76 069**

*Korrigert for investeringstilskudd mellom bykassen og KF

I ny økonomiplan ligger det inne investeringer for 19,2 mrd. i 2023 fordelt med 11,1 mrd. på bykassen og 8,1 mrd. i de kommunale foretakene.

Til eiendomskjøp i bykassens investeringsbudsjett er det satt av 300 mill. i 2023 og 100 mill. årlig i 2024-2026. I tillegg er det gjort en avsetning i bykassens driftsbudsjett for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av strategisk eiendomskjøp med 900 mill. årlig i 2023-2026. Investeringsmidler til strategisk eiendomskjøp vil først komme inn i budsjettet når det foreligger et konkret kjøp.

Endringene i ny økonomiplanperiode fremgår av tabell 3.12 og 3.13 nedenfor.

Tabell: Oversikt over hva byrådet foreslår av endringer i bykassens investeringsbudsjett

Tall i mill.

Endringer investeringer - bykassen	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Fornebubanen	-107	665	958	4 038
Ny vannforsyning til Oslo	-202	789	-832	3 136
Øvrige endringer VAR-sektor	98	239	349	1 057
Uskkerhetsavsetning KF	500	200	0	0
Universell utforming	100	0	0	25
Sentral avsetning ENØK-tiltak kommunale bygg	50	0	0	0
BYM-Sykkelprosjektet	-25	134	91	589
Oslo Origo - digitalisering	0	0	0	100
BYM-Trafikksikkerhet/trafikkreduksjon	65	65	10	15
HEL-Tannklinikker	0	0	20	31
UDE-Inventar, utstyr, IKT	-146	39	-75	222
EBY - Eiendomserverv	0	0	0	100
EBY-Hallprosjekt Hausmania	35	0	0	0
PBE-Nytt fagsystem	19	0	0	0
BYM-byutviklingsprosjekter	0	0	0	158
UKE-diverse IKT	60	2	2	50
BYM-kunstgressbaner	50	0	0	0
BYM-Kaldbakken servicebygg	21	26	0	0
KUL-parkinfrastruktur Middelalderbyen	17	17	0	0
BYM-bedre gate- og parkbelysning	6	2	10	15
BYM-Operastranda	8	0	0	0
BYM-hjertesoner	0	10	0	0
BYM-Biologisk mangfold	0	10	0	0
BYM-Bildeling	9	0	0	0
BRE-Ustyr, transportmidler	25	2	7	34
Diverse øvrige endringer	135	-50	115	352
Sum endringer bykassen	**717**	**2 150**	**655**	**9 921**

Tabell: Oversikt over hva byrådet foreslår av endringer i foretakenes investeringsbudsjett

				Tall i mill.
Endringer investeringer - kommunale eiendomsforetak	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Omsorg+ investeringer	-422	-165	183	119
Sykehjemsinvesteringer	-977	-1 124	-250	485
Skoleinvesteringer	-315	555	302	3 842
Barnehageinvesteringer	427	597	312	260
Lokale omsorgsboliger	-334	-188	64	-
Boliger til vanskeligstilte	-73	-52	250	350
Idrettsinvesteringer	-305	153	512	491
Klimatiltak	84			
Oslo Havn investeringer	-62	74	99	383
Sum endringer kommunale eiendomsforetak	**-1 977**	**- 150**	**1 472**	**5 930**

Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen + KF

Investeringer i varige driftsmidler. Tabellen under viser Oslo kommunes samlede investeringer i varige driftsmidler fordelt pr. bykassesektor og kommunale foretak.

Investeringer i varige driftsmidler Oslo kommune

Beløp i mill.

Investeringer i varige driftsmidler	2022	2023	2024	2025	2026	Sum 2023 - 2026
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	64	65	58	58	58	239
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	257	307	208	225	192	932
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	7	7	7	7	7	26
Oppvekst og kunnskap (OVK)	170	121	175	158	224	678
Byutvikling (BYU)	409	392	138	138	138	806
Miljø og samferdsel (MOS)	3 865	4 192	5 285	5 880	4 950	20 308
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	4 828	4 636	5 552	5 146	4 193	19 527
Næring og eierskap (NOE)	293	775	525	325	25	1 648
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	386	278	125	84	78	564
Byrådslederens kontor (BLK)	81	70	16	4	4	93
Finans (FIN)	210	184	89	54	53	380
Avsetningskapitler (FIN)	50	50	0	0	0	50
Sum bykassen	**10 619**	**11 077**	**12 177**	**12 077**	**9 921**	**45 252**
Oslo Havn KF	314	337	345	283	383	1 349
Boligbygg Oslo KF	1 102	1 205	810	600	350	2 965
Oslobygg KF	7 804	6 583	7 451	7 272	5 196	26 502
Sum kommunale foretak	**9 220**	**8 125**	**8 606**	**8 155**	**5 929**	**30 816**
Sum Oslo kommune	**19 840**	**19 202**	**20 784**	**20 233**	**15 850**	**76 069**

Tabell: Investeringer i varige driftsmidler fordelt pr objekt/kategori

Sak 1/2023		Økonomiplan 2023-2026					
Investeringer i varige driftsmidler - mill.kr	**Dok 3/2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**sum 2023-2026**	**%-andel 2023-2026**
Skolebygg	2 064	2 803	4 395	4 804	3 678	15 680	21 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner*	3 208	2 166	1 367	1 184	604	5 320	7 %
Barnehager	531	687	873	432	260	2 253	3 %
Kommunale utleieboliger	1 102	1 205	810	600	350	2 965	4 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	8 970	9 017	10 946	10 938	9 329	40 230	53 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv**	2 470	1 808	1 443	1 239	736	5 226	7 %
Byutvikling	682	699	348	482	317	1 847	2 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	812	817	601	553	577	2 548	3 %
Sum totalt Oslo kommune	**19 840**	**19 202**	**20 784**	**20 233**	**15 850**	**76 069**	**100 %**

*Inklusiv midler til ny Storbylegevakt med 338 mill. i 2023

**For idrett inngår bygging av fleridrettshaller på skoler

De viktigste investeringene

Investeringer i varige driftsmidler i 2023 utgjør 19,2 mrd. For hele økonomiplanperioden 2023-2026 foreslås investeringer i anleggsmidler for til sammen 76,1 mrd. hvorav 16,0 mrd. til Fornebubanen og 18,9 mrd. til Vann- og avløpsetaten. Ca. 40 %, eller 30,8 mrd., av investeringene i kommende økonomiplanperiode er lagt til de kommunale foretakene.

Foretakene

Byrådet foreslår investeringer i anleggsmidler for de kommunale foretakene med ca. 8,1 mrd. i 2023, hvorav ca. 6,6 mrd. i Oslobygg KF, 1,2 mrd. i Boligbygg Oslo KF og 0,3 mrd. i Oslo Havn KF. For hele økonomiplanperioden foreslås det investeringer i foretakene med 30,8 mrd. hvorav 29,5 mrd. i regi av de to eiendomsforetakene og 1,3 mrd. for Oslo Havn KF.

Oslobygg KF

Skoleanlegg

I økonomiplanperioden foreslås det at det investeres for totalt ca. 15,8 mrd. i skolebygg inkludert åtte flerbrukshaller i tilknytning til skoler (beløpet er eksklusiv eventuelle tomtekostnader).

For Oslobygg foreslås det avsatt ca. 1,7 mrd. til kapasitetsutvidelse, rehabilitering, nybygg i økonomiplanperioden, hvorav 454 mill. til Bentsebrua 8-10 skole, 248 mill. til Voldsløkka 8-10 skole, 446 mill. til Refstad 1-7 skole, 358 mill. til Hovseter 8-10 skole og 210 mill. til utvidelse av Nordstrand 8-10 skole.

Byrådet foreslår i tillegg at det i perioden avsettes ca. 8,5 mrd. på foretakets investeringsbudsjett som ufordelt til kapasitetsutvidelse/rehabilitering og nybygg. Disse midlene vil bli fordelt til spesifikke skoleprosjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Byrådet foreslår at det avsettes ca. 1,4 mrd. i økonomiplanperioden til konkrete skoleprosjekter for å opprettholde kapasiteten i eksisterende skoler. Dette gjelder Haukåsen vgs. skole med 688 mill. og Hartvig Nissen vgs. med 724 mill. I tillegg foreslås avsatt ytterligere ca. 2,8 mrd. til en ufordelt avsetning i økonomiplanperioden til kapasitetsbevarende tiltak i eksisterende skoler. Disse midlene vil senere bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Det foreslås avsatt 2,0 mrd. i økonomiplanperioden til rehabilitering av skoler.

Tiltakene i skolebehovsplanen vil påvirke kommunens budsjett vesentlig i mange år fremover.

Det vises til nærmere omtale av skoleprosjektene under Oppvekst og kunnskap.

Barnehager

Til barnehager foreslås det avsatt ca. 2,2 mrd. på Oslobyggs investeringsbudsjett i økonomiplan-perioden. Ca. 1,8 mrd. er avsatt til ufordelte barnehageprosjekter hvor det ikke foreligger kvalitetssikrede kostnadsrammer. Det er videre avsatt 0,4 mrd. til generell rehabilitering av ulike barnehager.

Sykehjem og omsorgsboliger

Det foreslås avsatt totalt 2,6 mrd. til sykehjem i økonomiplanperioden. Ca. 1,1 mrd. gjelder Tåsenhjemmet, Furuset hageby og Majorstuhjemmet. Dette er prosjekter som har fått en vedtatt kostnadsramme. Ca. 1,2 mrd. er avsatt på en ufordelt avsetning som gjelder prosjekt på Mortensrud hvor det ikke foreligger kvalitetssikrede kostnadsrammer. Det er videre avsatt 280 mill. til generell rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger.

Til Omsorg+-prosjekter foreslås det avsatt ca. 1,3 mrd. i økonomiplanperioden. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Byrådet foreslår at det avsettes 184 mill. i økonomiplanperioden til lokale omsorgsboliger. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke

prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Til etablering av boliger for vanskeligstilte foreslås det avsatt 28 mill. i økonomiplanperioden. Midlene skal benyttes til prosjekter som gjennomføres i kommunens egen regi. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Idrettsanlegg
Det foreslås totalt avsatt ca. 3,9 mrd. til idrettsanlegg i økonomiplanperioden som er fordelt som følger:

2,4 mrd. gjelder idrettsprosjekter som har gjennomgått kvalitetssikring av kostnadsrammen. Dette gjelder prosjektene Nytt Tøyenbad med flerbrukshall, Stovner bad, Valle Hovin isbane, Løren aktivitetspark og flerbrukshall og Dælenenga flerbrukshall.

Ca. 1,2 mrd. er foreslått avsatt til en ufordelt avsetning til diverse idrettsanlegg. Dette gjelder Mortensrud friidrettshall og cricketbane mm., Løren ishall og Frognerbadet.

Til rehabilitering av idrettsanlegg foreslås det avsatt 290 mill. i økonomiplanperioden, samt 11,6 mill. til biler og maskiner.

Klimatiltak
Det foreslås avsatt ca. 43 mill. til klimatiltak som gjelder solceller, utskifting av varmegjenvinnere og vifter samt oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring.

Øvrige prosjekter
Det foreslås avsatt ca. 0,3 mrd. i 2023 til Ny storbylegevakt.

Byrådet foreslår at det avsettes 58 mill. i 2023 til ny Sentrum brannstasjon.

Boligbygg Oslo KF

Til kjøp av boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne foreslås det avsatt 1,1 mrd. i økonomiplanperioden.

I tillegg foreslås det avsatt 2,2 mrd. i økonomiplanperioden til rehabilitering av boliger, hvorav 50 mill. er til brannsikring av kommunale boliger.

Det er videre avsatt 50 mill. til klimatiltak knyttet til etterisolering av loft.

Oslo Havn KF

Investeringene til Oslo Havn KF gjelder blant annet investeringer knyttet til følgende områder:

- Hjortnes-Filipstad – transformasjon av havnearealer på Filipstad til byområder med bolig, næring, kultur- og offentlige bygg/byrom

- Pipervika, Revier og Vippetangen som bl.a. innebærer landstrømsanlegg for cruiseskip ved Revierkaia
- Sydhavna

Bykasseinvesteringene

For bykassen foreslås det investeringer i varige driftsmidler for ca. 11,1 mrd. i 2023 og for ca. 45,3 mrd. i hele økonomiplanperioden (beløpene er eksklusiv bykassens investeringstilskudd til de kommunale foretakene som til sammen utgjør ca. 0,59 mrd. i økonomiplanperioden).

De største investeringene til bykassen i kommende økonomiplanperiode er:

- Det foreslås avsatt 16,0 mrd. i økonomiplanperioden til bygging av Fornebubanen hvorav ca. 3 mrd. i 2023. Til sykkelinfrastruktur foreslås det avsatt til sammen ca. 2,2 mrd. i perioden hvorav ca. 0,6 mrd. i 2023. Til kollektivprioriteringer settes det av ca. 233 mill. i økonomiplanperioden hvorav 40 mill. i 2023. Til lading av el-kjøretøy settes det av til sammen 153 mill. hvorav ca 61 mill. i 2023. Til byutviklingsprosjekter i regi av Bymiljøetaten er det satt av om lag 860 mill. i perioden hvorav 191 mill. i 2023. Det foreslås avsatt 190 mill. til trafikksikkerhet og trafikkreduksjon hvorav 90 mill. i 2023. I tillegg settes det av 20 mill, hvorav 10 mill. i 2023, til "hjertesoner".

- Til vann, avløp og renovasjon (VAR-sektor) foreslås det i økonomiplanperioden avsatt til sammen ca. 19,5 mrd. til diverse prosjekter, hvorav ca 4,6 mrd. i 2023. Den største bevilgningen i økonomiplanperioden er 14,4 mrd. til prosjektet Ny vannforsyning til Oslo (inklusiv stamnettprosjektet) hvorav ca. 3,2 mrd. i 2023. Til rehabiliteringsplan for vann- og avløp settes det av 1,6 mrd. hvorav 426 mill. i 2023. I tillegg er det satt av ca. 1,6 mrd. til ufordelte prosjekter innen vann- og avløp i økonomiplanperioden (anslagsbevilgning for en rekke mindre prosjekter knyttet til bl.a. eksisterende ledningsnett og nybygg). Innen renovasjon foreslås det avsatt til sammen 591 mill. i økonomiplanperioden hvorav bl.a. 209 mill. til nye renovasjonsbiler og 160 mill. til rehabilitering av utsorteringsanleggene, energigjenvinningsanlegget på Haraldrud og biogassanlegget på Romerike.

- Det foreslås avsatt 600 mill. til eiendomserverv i økonomiplanperioden fordelt med 300 mill. i 2023 og med 100 mill. pr år i 2024-2026.

- Til idrettsinvesteringer i regi av Bymiljøetaten foreslås det avsatt 221 mill. i perioden hvorav bl.a. 102 mill. til rehabilitering av kunstgressbaner, 46 mill. til Kaldbakken servicesenter og 28 mill. til skateanlegg og klubbhus på Jordal

- Til kunstnerisk utsmykking foreslås det avsatt 179 mill. i perioden hvorav ca 41 mill. i 2023.

- Til universell utforming av kommunale bygg (tilgjengelighetstiltak) foreslås det avsatt 198,4 mill. i perioden hvorav 124,6 mill. i 2023.

- Det foreslås avsatt til sammen 616 mill. i perioden til inventar, utstyr og IKT-investeringer i Utdanningsetaten.

- Til Oslo Origo (digitalisering av innbyggertjenester) foreslås det avsatt 505 mill. i perioden og 119 mill. i 2023. Det foreslås videre avsatt til sammen 369 mill. til diverse IKT-investeringer i UKE hvorav 181 mill. i 2023.

For detaljert oversikt over bykasseinvesteringene 2023-2026 vises det til egne investeringstabeller med prosjektoversikt pr. budsjettkapittel under sektoromtalene.

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen+KF

Tabell: Samlet finansieringsbehov i investeringsbudsjettet

						Tall i mill.
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**Sum 2023-2026**
Investeringer i varige driftsmidler	19 840	19 202	20 784	20 233	15 850	76 069
Tilskudd til andres investeringer	25	24	24	24	24	96
Utlån	2 767	2 907	2 749	1 806	1 806	9 268
Avdrag på lån	917	984	1 061	1 114	1 114	4 273
Avsetninger til fond	0	0	16	0	0	17
Sum finansieringsbehov	**23 549**	**23 117**	**24 633**	**23 177**	**18 795**	**89 722**

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett i 2023 utgjør ca. 23,1 mrd. Foruten investeringer i varige driftsmidler med 19,2 mrd., foreslås det i investeringsbudsjettet i 2023 utlån med 2 907 mill., hvor 1 806 mill. gjelder videreutlånsordningen av Husbankmidler og 1 101 mill. til Sporveien for anskaffelse av nye trikker. Til avdrag på lån foreslås det avsatt 984 mill. i 2023 som gjelder betjening av kommunens lån i Husbanken knyttet til videreutlånsordningen. Det foreslås i tillegg tilskudd til andres investeringer med 24 mill. og gjelder i hovedsak rehabilitering av kirker.

Finansiering av Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen + KF

Tabell: Finansiering av investeringsbudsjettet

						Tall i mill.	
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**Sum 2023 - 2026**	**Sum 2023 - 2026 - %-andel**
Bruk av lån	-16 345	-14 091	-15 601	-13 981	-10 820	-54 492	61 %
Salg av varige driftsmidler	-290	-261	-161	-151	-141	-714	1 %
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 916	-1 651	-1 688	-1 613	-1 215	-6 168	7 %
Mottatte avdrag på utlån, refusjoner og tilskudd fra andre	-4 040	-6 213	-6 093	-6 368	-5 507	-24 181	27 %
Utdeling fra selskaper (utbytte)	-112	-150	-150	-150	-150	-600	1 %
Overføring fra drift-midler fra driftsfond	-548	-392	-525	-394	-467	-1 778	2 %
Overføringer fra drift-generell	-299	-360	-414	-521	-494	-1 790	2 %
Sum finansiering	**-23 549**	**-23 117**	**-24 633**	**-23 177**	**-18 795**	**-89 722**	**100 %**
Andel lånefinansiering av sum finansieringsbehov	**69 %**	**61 %**	**63 %**	**60 %**	**58 %**		

Det foreslås et samlet låneopptak i 2023 med ca. 14,1 mrd., hvilket finansierer 61 % av de totale utgiftene på ca. 23,1 mrd. (inklusiv utgifter til utlån, avdrag på lån, tilskudd til andres investeringer og avsetning til fond) i investeringsbudsjettet til Oslo kommune. For hele økonomiplanperioden sett under ett er lånefinansieringsandelen også 61 % av samlet finansieringsbehov.

Tabell: Finansiering av investeringer i varige driftsmidler

OSLO KOMMUNE - tall i mill. kr	2023	Fin. i %	2024	Fin. i %	2025	Fin. i %	2026	Fin. i %	Sum 2023-2026	Fin. i %
Investeringer i varige driftsmidler	19 202		20 784		20 233		15 850		76 069	
Finansiering:										
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 651	9 %	-1 688	8 %	-1 613	8 %	-1 215	8 %	-6 168	8 %
Tilskudd fra andre	-3 905	20 %	-4 975	24 %	-5 188	26 %	-4 344	27 %	-18 412	24 %
Salg av varige driftsmidler	-261	1 %	-161	1 %	-151	1 %	-141	1 %	-714	1 %
Utdeling fra selskaper (utbytte)	-150	1 %	-150	1 %	-150	1 %	-150	1 %	-600	1 %
Bruk av lån	-12 291	64 %	-12 870	62 %	-12 172	60 %	-9 020	57 %	-46 351	61 %
Mottatte avdrag på utlån egne midler	-193	1 %	0	0 %	-44	0 %	-19	0 %	-256	0 %
Overføring fra drift-generell	-360	2 %	-414	2 %	-521	3 %	-494	3 %	-1 790	2 %
Overføring fra drift-midler fra driftsfond	-392	2 %	-525	3 %	-394	2 %	-467	3 %	-1 778	2 %
Sum finansiering	**-19 202**	**100 %**	**-20 784**	**100 %**	**-20 233**	**100 %**	**-15 850**	**100 %**	**-76 069**	**100 %**

Andelen lån som finansierer investeringer i varige driftsmidler er 64 % i 2023 og utgjør ca. 12,3 mrd. For hele økonomiplanperioden sett under ett er låneandelen 60,9 %, tilsvarende 46,4 mrd.

Kompensasjon for merverdiavgift finansierer 8,1 % av investeringene i økonomiplanperioden.

Tilskuddsfinansiering av investeringer, som utgjør 24,2 % i økonomiplanperioden, gjelder i hovedsak midler fra staten knyttet til investeringer i bl.a. boliger for vanskeligstilte, omsorg+-prosjekter, sykehjem og Fornebubanen, samt midler fra Oslopakke 3. I tillegg mottar kommunen grunneierbidrag til byutviklingsprosjekter.

Midler fra driftsfond finansierer 2,3 % av investeringene i økonomiplanperioden. I 2023 foreslås det brukt 392 mill. fra driftsfond.

Overføringer fra driften finansierer 2,4 % av investeringene i økonomiplanperioden. I 2023 foreslås det overført 360 mill. fra driften fordelt med 135 mill. for bykassen og 225 mill. for kommunale foretak.

Salg av varige driftsmidler finansierer 0,9 % av investeringene i økonomiplanperioden. Dette gjelder salg av eiendom.

Nærmere om låneopptak og utvikling av langsiktig rentebærende lånegjeld

Tabell: Samlet låneopptak for Oslo kommune

						Tall i mill.
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**Sum 2023-2026**
Låneopptak bykassen	9 522	8 900	9 626	7 903	6 592	33 021
Låneopptak kommunale foretak	6 822	5 191	5 975	6 078	4 227	21 471
Samlet låneopptak Oslo kommune	**16 345**	**14 091**	**15 601**	**13 981**	**10 820**	**54 492**

Det foreslås et samlet låneopptak i 2023 på ca 14,1 mrd. fordelt med 8,9 mrd. på bykassen og 5,2 mrd. for kommunale foretak. For hele økonomiplanperioden foreslås det et samlet låneopptak på 54,5 mrd., hvor 7,2 mrd. gjelder lån i Husbanken til videreutlånsordningen (startlån). Låneopptaket er betydelig lavere siste året i økonomiplanperioden, noe som må ses i sammenheng med at investeringsnivået også er noe lavere dette året.

Tabell: Nærmere spesifisering av samlet låneopptak

						Tall i mill.
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**Sum 2023-2026**
Bruk av lån Oslo kommune	16 345	14 091	15 601	13 981	10 820	54 492
Fordelt på:						
Lån i lånefondet til egne investeringer	14 545	12 291	13 801	12 181	9 020	47 292
Lån i husbanken til videreutlånsordningen	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800	7 200
Sum bruk av lån Oslo kommune	**16 345**	**14 091**	**15 601**	**13 981**	**10 820**	**54 492**

Tabell: Netto gjeldsøkning

						Tall i mill.
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**Sum 2023-2026**
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	2 343	2 649	2 920	3 213	3 370	12 151
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	917	984	1 061	1 114	1 114	4 273
Sum avdrag på lån	3 259	3 633	3 980	4 327	4 484	16 424
Sum bruk av lån	16 345	14 091	15 601	13 981	10 820	54 492
Netto gjeldsøkning	**13 085**	**10 458**	**11 620**	**9 654**	**6 336**	**38 068**

Samtidig som kommunens samlede låneopptak øker med 54,5 mrd. i økonomiplanperioden, så er samlet avdrag på lån i drifts- og investeringsbudsjettet på ca. 16,4 mrd. Dette medfører en netto gjeldsøkning i løpet av økonomiplanperioden på 38,1 mrd. Det vises til egen omtale av kommunens gjeldsgrad nedenfor.

Økte investeringer gir økte finanskostnader

Befolkningsvekst og endringer i befolkningssammensetningen innebærer at det må investeres for å sikre tilstrekkelig kapasitet i det kommunale tjenestetilbudet. Det innarbeides også midler til ny storbylegevakt og nytt Tøyenbad med flerbrukshall for å kunne tilby bedre tjenester til befolkningen og det foreslås et økt omfang av rehabiliteringsmidler for å sikre en god standard på kommunens bygningsmasse. For å kunne finansiere disse investeringene er det nødvendig for kommunen å gjøre låneopptak. Dette medfører igjen økte finanskostnader som må dekkes over kommunens driftsbudsjett.

46,4 mrd. av kommunens planlagte investeringer på 76,1 mrd. vil i kommende økonomiplanperiode bli finansiert med lån. Årlige rente- og avdragsutgifter vil øke fra ca. 4,3 mrd. i 2023 til ca. 6,4 mrd. i 2026. I forslag til økonomiplan 2023-2026 er det lagt til grunn en langsiktig innlånsrente på 3,4 %.

Tabell: Forventet utvikling i rente- og avdragsutgifter i driftsbudsjettet 2023-2026 Oslo kommune

					Tall i mill.
	Dok. 3/2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Renteutgifter	1 515	1 634	2 113	2 639	2 987
Avdrag på lån	2 343	2 649	2 920	3 213	3 370
Sum finansutgifter	**3 858**	**4 283**	**5 033**	**5 852**	**6 356**
Økning fra året før		425	750	819	504
Økning fra året før i %		11 %	18 %	16 %	9 %
Økning fra 2022 akkumulert		425	1 175	1 994	2 498

Gjeldsgraden

Gjeldsgraden viser brutto lånegjeld som andel av driftsinntektene.

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{brutto lånegjeld}}{\text{sum driftsinntekter}}$$

Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Det er et krav i den nye kommuneloven at det skal redegjøres for kommunens gjeldsutvikling.

Det er ikke noe fasit på hvor stor gjeldsgraden bør være. Til syvende og sist blir det et spørsmål om hvor store finanskostnader man har rom til å belaste driften med.

<u>Hva som inngår i beregningen av gjeldsgrad</u>
Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av kommunens gjeldsgrad. Det ses bort fra pensjonsforpliktelsene som ikke er en rentebærende lånegjeld. Videre ses det bort fra lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere betaler det samme til kommunen som kommunen må betale til Husbanken). Oslo Universitetssykehus sin andel av ny storbylegevakt er trukket ut.

Figur: Utvikling i gjeldsgrad 2016-2026

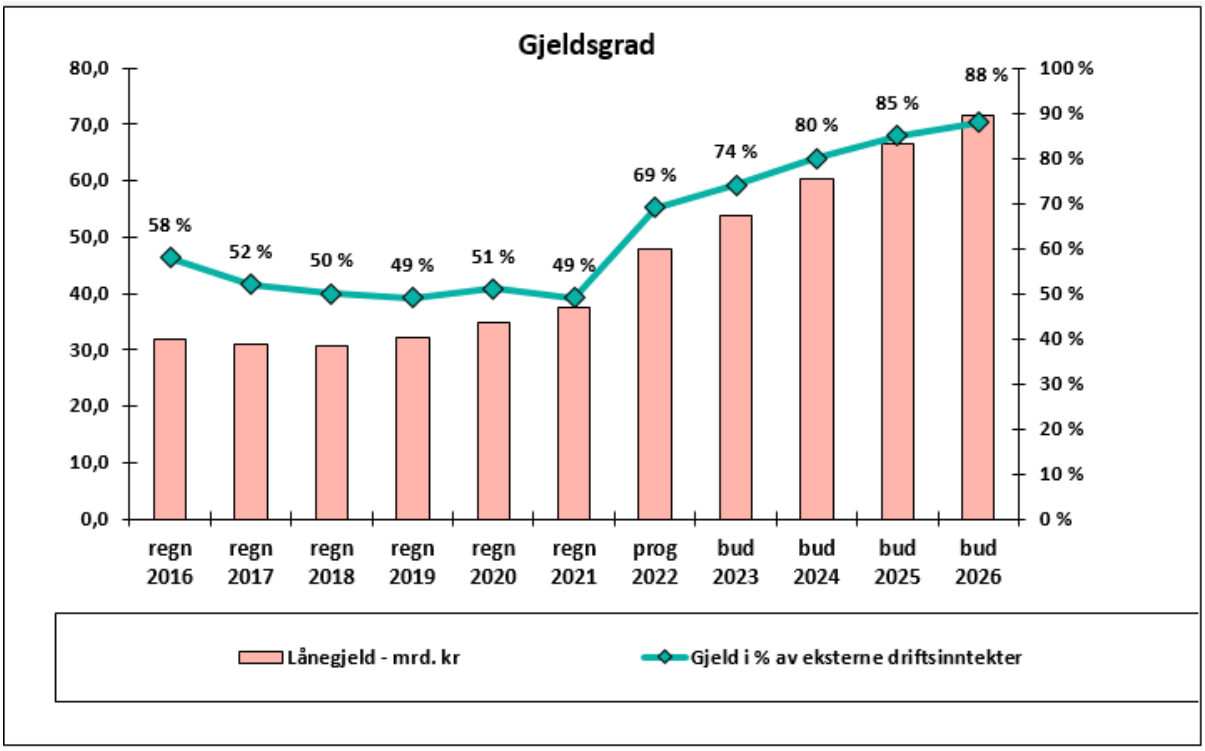

Figuren viser at kommunens gjeldsgrad vil øke fra 49 % i 2021 til 88 % i 2026. Veksten i gjeldsgrad er kraftigst i de tre første årene i perioden og flater ut det siste året. Dette skyldes at investeringsnivået er lavere det siste året.

Erfaringsmessig vil det imidlertid være et visst omfang av investeringene som blir gjennomført noe senere enn budsjettert. Et påregnelig etterslep i 2026 vil isolert sett redusere gjeldsgraden i 2026. Kommunens finansstrategi med ikke å ta opp lån før det likviditetsmessig er behov for det, vil også medføre at veksten i gjeldsgraden vil bli noe forskjøvet ut i tid.

I beregningen av gjeldsgrad er det forutsatt at de løpende driftsinntektene vil øke med 3 % årlig etter 2023 som følge av at kommunen årlig blir kompensert for forventet lønns- og prisvekst (i kommunens driftsbudsjett er alle driftsinntekter og driftsutgifter i faste 2023-kroner alle årene i økonomiplanperioden 2023-2026).

Strategisk eiendomskjøp i økonomiplanperioden er ikke inkludert i den beregnede gjeldsgraden. Dersom det blir realisert eiendomskjøp på 900 mill. årlig i kommende økonomiplanperiode, vil dette isolert sett medføre at gjeldsgraden økes med anslagsvis 1,5 %-poeng årlig (aggregerende).

Tabell: Korrigert netto gjeldsøkning

Oslo kommune (bykassen + KF)						*Tall i mill.*
		Øk.plan 2023-2026				Sum 2023-2026
Prognose 2022		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	2 407	2 649	2 920	3 213	3 370	12 151
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	966	984	1 061	1 114	1 114	4 273
Sum avdrag på lån	**3 373**	**3 633**	**3 980**	**4 327**	**4 484**	**16 424**
Sum bruk av lån	**19 863**	**14 091**	**15 601**	**13 981**	**10 820**	**54 492**
Netto gjeldsøkning	**16 490**	**10 458**	**11 620**	**9 654**	**6 336**	**38 068**
Tallene inkluderer VAR-sektor, videreutlån, ny storbylegevakt og Oslo Havn og utgjør følgende netto gjeldsøkning:						
	5 990	4 720	5 434	4 947	3 968	19 069
Korrigerer man for dette får vi følgende netto gjeldsøkning:						
Korrigert netto gjeldsøkning	**10 500**	**5 738**	**6 186**	**4 707**	**2 368**	**18 999**

I forslag til økonomiplan 2023-2026 er det en netto gjeldsøkning i perioden på 38,1 mrd., hvorav 19 mrd. inngår i beregning av gjeldsgraden.

I økonomiplanen er det budsjettert med en innlånsrente på 3,4 prosent. Da majoriteten av kommunens gjeld er i lån med fastrente, er usikkerheten i planperioden relativt liten. På sikt vil utviklingen i renten ha stor påvirkning på renteutgiftene.

Kommunens pensjonskostnader

Pensjonskostnadens betydning for kommunens økonomiske handlefrihet

Ansatte i stat og kommune er medlemmer i en offentlig tjenestepensjonsordning (OfTP). Ny OfTP fra og med 01.01.2020 medfører at alle årskull født fra og med 1963 tjener opp pensjon etter tilsvarende prinsipper som i Folketrygden og kan ta denne ut fleksibelt fra 62 års alder. Årskullene før 1962 beholder tidligere ytelsesordning med garantert ytelsesnivå. Ytelsesnivået er 70% eller 67,3% av sluttlønn etter 30 opptjeningsår, avhengig av om man var tilsatt før eller etter 01.01.2012.

Fra og med 01.01.2021 er kravet om minimum 20 % stillingsstørrelse for å bli tatt opp som medlem i pensjonsordningen fjernet.

Oslo kommune betaler pensjonspremie til Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) som er kommunens

heleide livsforsikringsselskap, og til Statens Pensjonskasse (SPK) for undervisningspersonalet. Den betalte pensjonspremien er kommunens finansiering av de ansattes OfTP. Finansieringen av de to ordningene er grunnleggende forskjellig. I ordningen i OPF er det i henhold til forsikringsvirksomhetsloven et krav om at alle fremtidige pensjonsforpliktelser skal være fullt ut fonderte etter hvert som de oppstår. Dette innebærer at pensjonsmidlene som forvaltes av OPF til enhver tid skal tilsvare pensjonsforpliktelsene kommunen har påtatt seg overfor sine arbeidstakere. Det vil si at kommunen må innbetale pensjonspremie i dag for ytelser som skal utbetales i fremtiden (inntil 80 år for fremtidig etterlattepensjon). Ordningen i SPK er derimot, i all hovedsak, en såkalt «pay-as-you-go-ordning». Foruten å betale engangspremie for årets lønnsvekst til de yrkesaktive, innebærer dette at det er tilstrekkelig at årlig innbetalt premie skal dekke de årlige pensjonsutbetalingene. Som følge av at OfTP finansieres ulikt i OPF og SPK innebærer dette at pensjonspremien til de to ordningene utvikler seg forskjellig. Forenklet sagt har ordningen i OPF forskuddsvis innbetaling av fremtidige pensjonsutbetalinger (sparing), mens ordningen i SPK er refusjon av årlig utbetalt pensjon. Som følge av usikkerhet om størrelsen på de fremtidige pensjonsutbetalingene, varierer årlig premie til OPF vesentlig mer enn premie til SPK. Av denne grunn vil den etterfølgende delen av kapitlet i all hovedsak omhandle tjenestepensjonsordningen i OPF.

Sentrale begreper

Pensjonspremie

Oslo kommunes tjenestepensjonsordning skal til enhver tid være fondert. Dette innebærer at Oslo kommune må innbetale pensjonspremie til OPF slik at pensjonsmidlene kommunen har innbetalt til selskapet tilsvarer de fremtidige pensjonsforpliktelsene kommunen har påtatt seg overfor sine arbeidstagere frem til i dag. I en fondert ordning er det arbeidsgiveren som har ansvaret for at avsetningene på pensjonsfondet øker i takt med forpliktelsene overfor nåværende ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene som er tilknyttet ordningen. Premiens størrelse vil avhenge av flere forutsetninger. OPF må benytte premietariffer som tilfredsstiller Finanstilsynets krav. Videre vil den realiserte lønnsveksten og avkastningen på pensjonsmidlene avgjøre hvor stor premieinnbetalingen må være for at fonderingen av pensjonsmidlene skal tilsvare pensjonsforpliktelsene. Pensjonspremien kan følgelig anta stor variasjon fra år til år.

Pensjonskostnad

Kommunen skal, i henhold til forskrift, regnskapsføre en årlig pensjonskostnad. Pensjonskostnaden er kalkulatorisk, og skal gjenspeile et antatt stabilt kostnadsnivå på lang sikt. Det er Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) som fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som inngår i kostnadsberegningen. Årsaken til at man ikke kostnadsfører pensjonspremien direkte er for å oppnå mer stabilitet i kommunenes regnskap. Det er viktig å merke seg at det er pensjonspremien som skal innbetales til OPF, og ikke den kalkulatoriske regnskapsførte kostnaden. Det er pensjonspremien, og ikke pensjonskostnaden som gir uttrykk for den realøkonomiske utgiften ved å ha tjenestepensjonsordning.

Premieavvik

Det er en sammenheng mellom pensjonskostnad og pensjonspremie som gjør at den regnskapsførte kostnaden vil utgjøre det samme som den innbetalte premien over tid. Årlig differanse mellom premie og kostnad leder til premieavvik som skal regnskapsføres som et tillegg til årlig pensjonskostnad over de etterfølgende 7 årene i like store årlige andeler. Dette omtales som amortisering, og regnskapsmessig tilsvarer det avdrag på lån.

Forutsetningene for beregning av pensjonskostnad, fastsatt av KDD, har tidligere undervurdert faktisk utvikling i pensjonspremie ved at man har underestimert forholdet mellom faktisk lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene. Dette har systematisk ledet til at norske kommuner har hatt en lavere regnskapsført pensjonskostnad i kommuneregnskapet enn den pensjonspremien som er innbetalt til forsikringsselskapene. Dette har medført et stadig økende premieavvik som må avdras etterfølgende år. Når årlige premieavvik overstiger årlige amortiseringskostnader, vil man akkumulere premieavvik. Effekten av det akkumulerte premieavviket synliggjøres gjennom pensjonskostnader som etter hvert blir langt høyere enn den årlige økningen i pensjonsforpliktelse skulle tilsi. Dette fordi de årlige amortiseringskostnadene etter hvert utgjør en stor andel av den totale pensjonskostnaden.

I ordningen i SPK hvor innbetalingene i all hovedsak tilsvarer de løpende utbetalingene vil man ikke ha tilsvarende premieavvik. KDD har strammet noe inn på parameterne for beregning av pensjonskostnad. Samtidig forventes ny OfTP på noe lengre sikt å kunne gi lavere variasjon mellom innbetalt premie og årlig beregnet kostnad. Disse forholdene vil lede til større samsvar mellom den regnskapsførte kostnaden og de betalte premier i fremtiden. På den andre siden er reguleringen av pensjon under utbetaling endret fra G fratrukket 0,75 %, til gjennomsnittet av lønns- og prisveksten i samfunnet. Dette vil bidra større vekst i premieavviket når prisveksten i samfunnet er høy.

Fond for avvikling av premieavvik

Det er etablert et eget internt ubundet driftsfond i bykassen for dekking av premieavvik. Dette for å redusere rentekostnaden/slippe å ta opp lån, når likviditetseffekten av å innbetale pensjonspremie er høyere enn hva nivået på pensjonskostnaden i regnskapet tilkjennegir.

Premiefond i OPF

I tillegg til avsatte pensjonsmidler har kommunen, som alle øvrige forsikringstakere i OPF, et premiefond tilknyttet tjenestepensjonsordningen. Premiefondet forvaltes av OPF og kan utelukkende anvendes til å finansiere pensjonspremie. Premiefondet tilføres midler i den utstrekning OPF realiserer avkastningsoverskudd på forvaltningen av pensjonsmidlene. I tillegg tilføres fondet eventuelle frigjorte reserver, som følger av systemmessige endringer i tjenestepensjonsordningen. Pensjonsordningen skal til enhver tid være fullfondert. Midler utover det som til enhver tid er nødvendig for å sikre fullfondert ordning, og eventuell styrkning av kapitalbuffere i selskapet, blir satt på premiefond for å finansiere fremtidige premiekrav, når ordningen ikke lenger er fullfondert. Som budsjettforutsetning for kommunens pensjonskostnad er det, som tidligere år, forutsatt at OPF realiserer et slikt overskudd tilsvarende 0,5 % av pensjonsmidlene årlig i ny økonomiplan.

Som følge av OPFs gode avkastningsresultat i 2020 og i 2021, og frigjøring av reserver i forbindelse med innføringen av ny OfTP, er premiefondet tilført betydelige midler. KDD la i Kommuneproposisjonen for 2022 til grunn at det fremtidige økonomiske rammeverket vil baseres på at kommunene disponerer midlene på premiefond tilknyttet reservefrigjøring jevnt utover en syvårsperiode. Dette prinsippet er videreført i forslaget til ny økonomiplanperiode.

I forslaget til ny økonomiplanperiode er det lagt til grunn at premiefondsmidlene i sin helhet innarbeides i pensjonspolisen ved å disponeres for å dempe veksten i akkumulert premieavvik og dermed veksten i fremtidige pensjonskostnader. Etter disse disposisjonene er handlingsrommet i premiefondet i sin helhet bundet opp i ny økonomiplanperiode.

Variasjoner i pensjonsutgifter
Endringer i KDDs beregningsparametere og OPFs premietariffer resulterer i endrede pensjonsutgifter. Disse endringene vil normalt bli varslet et år i forveien. Følgelig er det mulig å predikere premie- og kostnadseffekten av disse. Forhold som fremtidig realisert lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene, samt usikkerhet knyttet til endringer i ansattebestanden, vil systematisk utgjøre en usikkerhet i beregningen av fremtidige pensjonsutgifter.

Usikkerhet knyttet til realisert lønnsvekst og avkastning
Når realisert lønnsvekst og avkastning avviker fra beregningsforutsetningene, påvirkes både pensjonspremie og fremtidig kostnad. Dersom lønnsveksten viser seg å bli høyere enn forutsatt, må dette kompenseres gjennom økt premieinnbetaling. Tilsvarende vil premien måtte økes dersom finansavkastningen på pensjonsmidlene viser seg å være svakere enn forutsetningene som lå til grunn for beregningene. Ettersom økt premie leder til økt premieavvik, vil effekten slå direkte ut i neste års kostnad gjennom amortiseringskostnaden for tidligere års premieavvik.

Usikkerhet knyttet til bestandsendringer
Et annet usikkerhetsmoment ved beregning av pensjonsutgifter er endringer i ansattebestanden. Et av hovedelementene i kostnadsberegningen er årets pensjonsopptjening for de yrkesaktive medlemmene. Årets pensjonsopptjening reflekterer pensjonskostnaden for Oslo kommune ved å ha medlemmene ansatt i ett år til. Kostnadselementet vil avhenge av den ansattes alder, kjønn og lønnsnivå for arbeidstakere med ny OfTP. For arbeidstakere født 1962 eller tidligere vil også forutgående tjenestetid påvirke pensjonskostnaden. Dette følger av at nødvendig størrelse på årlig opptjening avhenger av disse variablene for å sikre det fastsatte fremtidige pensjonsnivået. Forutsetningene for kostnadsberegningene vil dermed endres når ansatte slutter og erstattes av nytilsatte, også for tilfellet at nytilsatt har samme lønnsnivå som den som avslutter sitt arbeidsforhold.

Økonomiplan

Egenandelsordningen for AFP 62-64
Egenandelsordningen for uføretilfeller ble avviklet i 2020. Ny offentlig AFP blir en ytelse som tas ut av alle som kvalifiserer, og kan fritt kombineres med arbeid. Dette i motsetning til dagens AFP som er en ren tidligpensjonsytelse. Det vil derfor ikke være behov for egenandelsordning med ny AFP. Nåværende AFP vil gradvis utfases frem til den er helt avviklet fra og med 2028. Egenandelsordningen for AFP vil utfases i samme takt. Byrådet vil i tilleggsinnstillingen komme tilbake til fordeling av budsjettramme til virksomhetene som er omfattet av ordningen.

Utvikling i pensjonskostnader for ordningen i OPF
Nedenstående tabell viser byrådets forslag til budsjett for 2023 og økonomiplanperioden 2023-2026.

Tabell Premie- og kostnadsutvikling for ordningen i OPF i planperioden 2023 – 2026

	2022*	2023	2024	2025	2026
Pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 312	4 692	4 592	4 382	4 430
Pensjonspremie inkl. arbeidsgiveravgift	4 011	4 013	4 007	5 947	5 939

**Dok3/2022 i 2022-kroner, økonomiplanperioden er i 2023-kroner*

Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

Nedenstående tabell viser utviklingen i pensjonskostnadene for ordningene i OPF og SPK fra 2018 til 2026. Tallene for 2018 til 2021 er regnskapstall, tall for 2022 er vedtatt budsjett, mens tall for 2023 – 2026 er hva som er budsjettert for økonomiplanperioden.

Tabell Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Kostnad OPF inkl. arbeidsgiveravgift	3 479	3 889	4 051	3 930	4 312	4 692	4 592	4 382	4 430
Kostnad SPK inkl. arbeidsgiveravgift	729	702	628	655					
Samlet kostnad inkl. arbeidsgiveravgift	**4 208**	**4 591**	**4 679**	**4 585**					
Kostnadsprosent OPF	23,30 %	20,50 %	21,20 %	21,90 %	21,90 %	21,90 %	21,40 %	20,40 %	20,70 %
Kostnadsprosent SPK	13,70 %	14,10 %							

Utvikling i akkumulert premieavvik

Nedenstående figur illustrerer utviklingen i akkumulert premieavvik for ordningen i OPF. Premieavviket er svært avhengig av hvilken lønnsvekst, G-vekst og avkastning som realiseres. I 2022 ble trygdeoppgjøret i staten særdeles sterkt (4,77 %). I tillegg medfører ny regulering av pensjon under utbetaling at premieavviket øker som en konsekvens av høy lønns- og prisvekst i samfunnet. Premieavviket i 2022 er dermed økt sammenlignet med forutsetningene for vedtatt budsjett. Veksten i det akkumulerte premieavviket i ny økonomiplanperiode avdempes av disposisjoner fra premiefondet hos OPF.

Figur Utvikling i akkumulert premieavvik

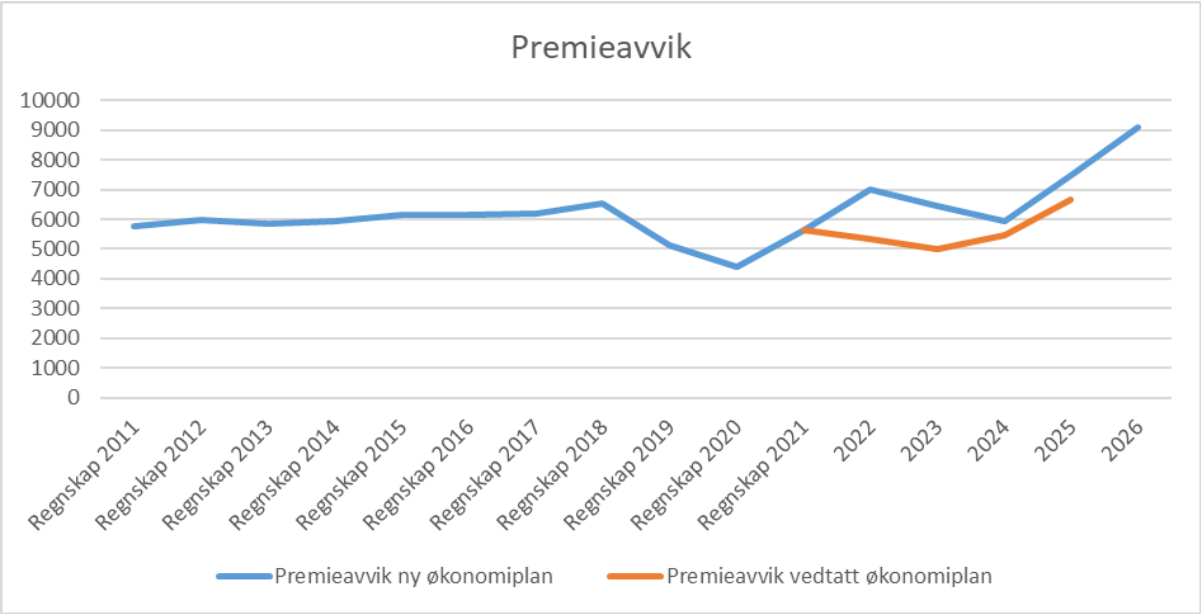

<u>Utviklingen i premieavviksfondet</u>
I regnskap 2021 utgjør premieavviksfondet ca. 2,91 mrd. Årlig avsetning til premieavviksfondet fra 2011-2020 er vist i figuren under.

Figur Årlig avsetning til premieavviksfondet fra 2011 til 2021

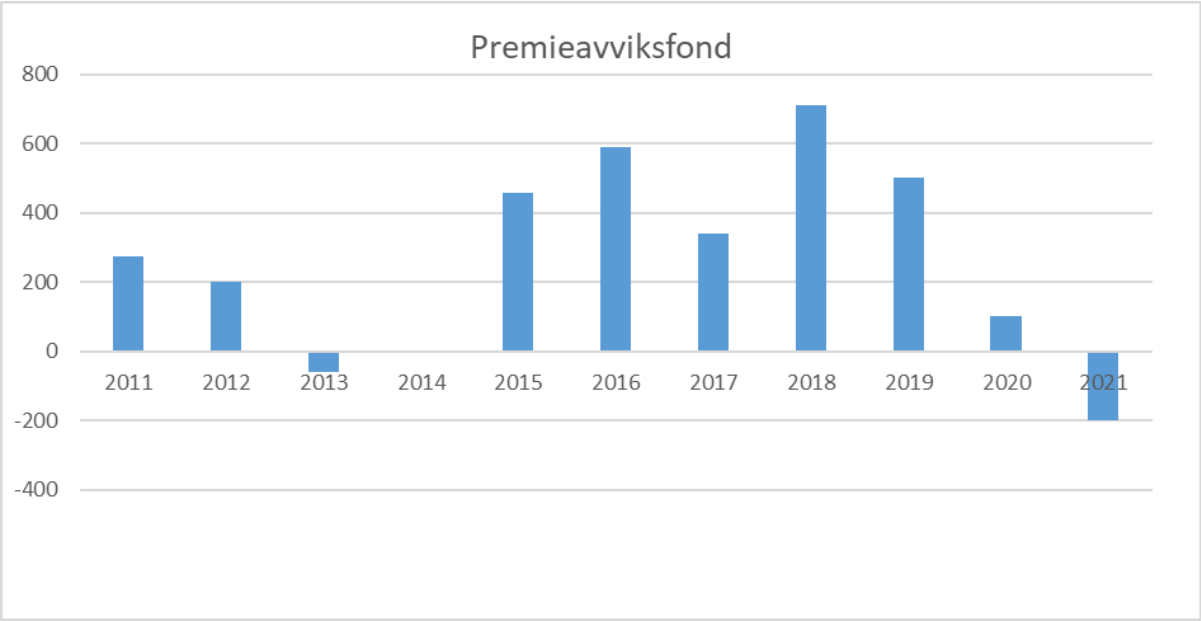

Vedtatt økonomiplans forutsetning om disposisjon av ytterligere 50 mill. i 2022 er videreført i forslaget til ny økonomiplanperiode. Fondet utgjør etter dette 2,86 mrd.

Figur Utvikling i premieavviksfondet 2011 til 2026

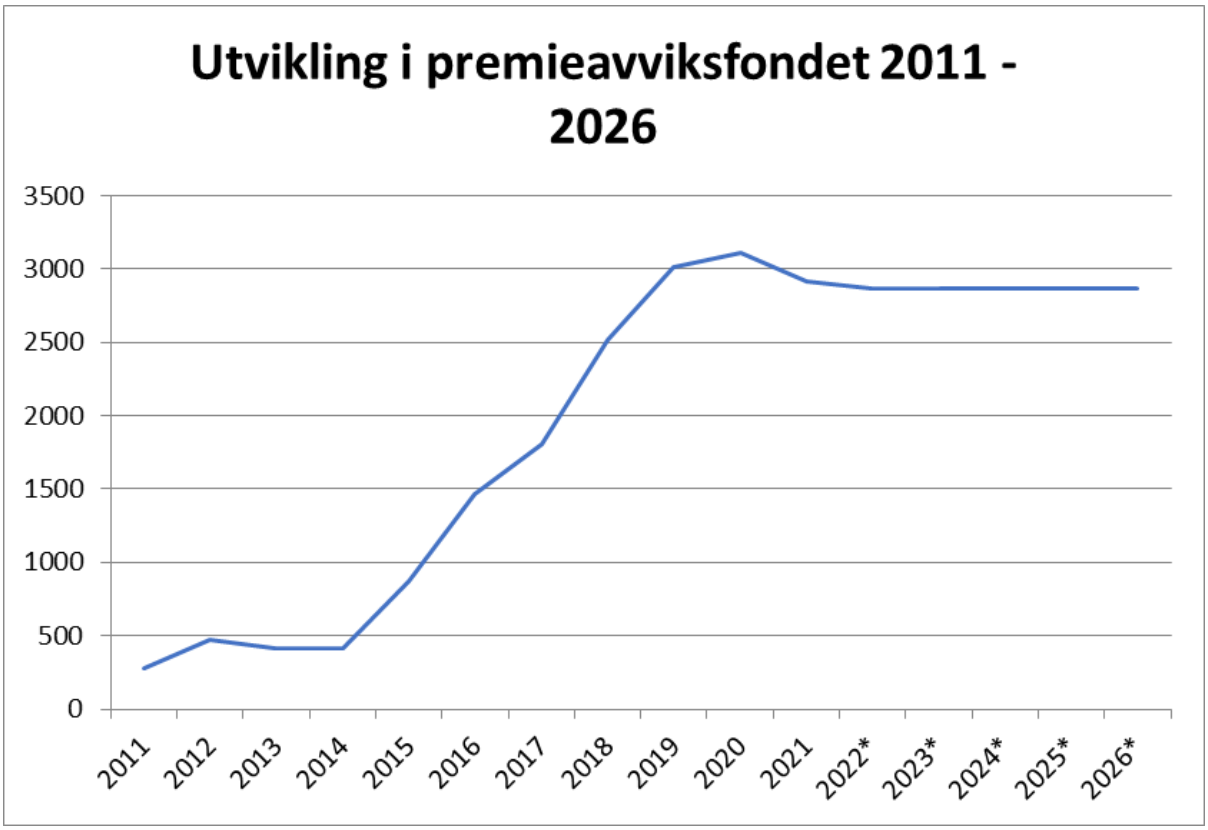

*Dok 3/2022

Utviklingen i premiefondet hos OPF

Premiefondet hos OPF er etter resultatdisponeringen for 2021 tilført 2 936 mill. som følge av god avkastning i 2021. Etter disposisjon av 1 350 mill. i 2021 utgjør total fondsreserve 6 643 mill.

Når OPF realiserer høyere avkastning enn forventet vil dette redusere fremtidig pensjonskostnad. Samtidig blir ikke pensjonspremien redusert tilsvarende før den realiserte overskuddsavkastningen avsatt til premiefond benyttes til å finansiere pensjonspremien.

I inneværende år anvendes 1 480 mill. av den realiserte overskuddsavkastningen på premiefondet for å motvirke deler av veksten i premieavviket i 2022 som følger av årets lønns- og G-vekst. Dette er i tråd med forutsetningene i vedtatt økonomiplan. For pensjonskostnaden i ny økonomiplanperiode er det lagt til grunn at realiserte premiefondsmidler fases inn i pensjonspolisen. Midlene er fordelt over hele økonomiplanperioden. Premiefondsbruken bidrar således til å redusere det akkumulerte premieavviket.

Årlige premieavvik avhenger av realisert avkastning hos OPF. Det innebærer at jo større andel av premieutgiften som kan finansieres med avkastning, desto lavere blir årlig premieavvik. Forutsetningen om ny årlig tilførsel til premiefond tilsvarende 0,5 % avkastningsoverskudd er videreført i forslaget til pensjonskostnader i ny økonomiplanperiode.

Finansiering av akkumulert premieavvik

Ettersom både premiefondet i OPF og fond for dekking av premieavvik er potensielle finansieringskilder for akkumulert premieavvik, må disse sees i sammenheng for å vurdere midler avsatt til å dekke premieavviket.

Et vesentlig forhold er differansen mellom premieavviket, som kan beskrives som et lån, og hva som er avsatt i fond. Siden både premieavviksfondet er bygget opp fra 2014, og premiefondet i OPF er tilført betydelige midler etter 2021 er differansen mellom det som er avsatt i fond, både bykassens driftsfond og premiefond i OPF og premieavviket redusert.

Når man disponerer midler fra premiefond i OPF for å finansiere pensjonspremie vil premieavviket reduseres tilsvarende. Ettersom disposisjoner fra premiefond, vil redusere det akkumulerte premieavviket tilsvarende som disposisjonen, vil finansieringsgraden om lag opprettholdes. Disposisjoner fra premiefond i OPF fungerer dermed som ekstraordinære avdrag på akkumulert premieavvik. Disponeres midler derimot fra premieavviksfondet i bykassen vil premieavviket ikke bli påvirket, og graden av underfinansiering øker.

Befolkningsutvikling

Per 1. januar 2022 bodde det 699 827 innbyggere i Oslo. Gjennom 2021 økte folkemengden i Oslo med totalt 2 817 innbyggere. Dette var 700 lavere enn befolkningsveksten i 2020, og den laveste årlige veksten i Oslo siden 2000. Befolkningsveksten i Oslo var avtagende gjennom 2020 og 2021, men i 2022 har trenden snudd og folkemengden økte med over 4 000 personer i første halvår. Ved inngangen til juli i år var det dermed 703 979 innbyggere i Oslo.

Dersom vi summerer de fire siste kvartalene, og dermed ser ett år tilbake i tid, ser vi befolkningsutviklingen slik den har vært fra sommeren i fjor til sommeren i år (se figur under). I denne perioden vokste Oslo med 7 891 innbyggere. Til sammenligning hadde Oslo, for nøyaktig ett år siden, hatt en befolkningsvekst på 1 111 personer gjennom fire kvartaler med pandemi og smitteverntiltak. Det har med andre ord vært et betydelig taktskifte i befolkningsveksten det siste året.

Figur: Løpende befolkningsutvikling, fire siste kvartaler summert. 2004–2.kvartal 2022. (Framskrevet befolkningsvekst ihht Oslo kommunes befolkningsframskrivning, oktober 2021.)

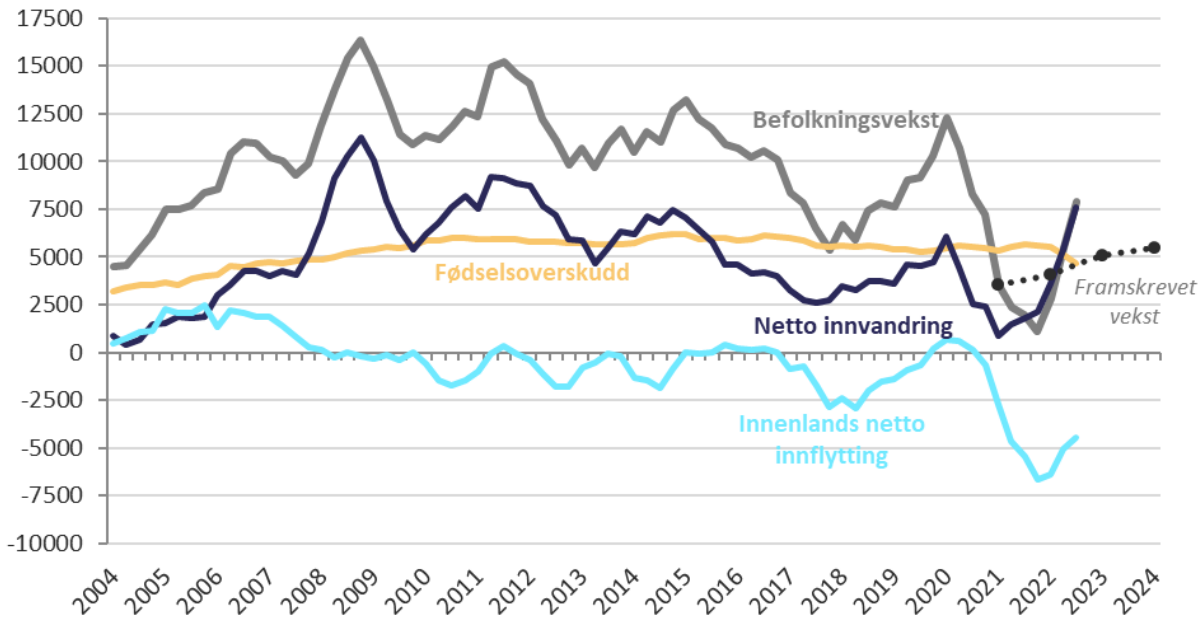

Løpende befolkningsutvikling, fire siste kvartaler summert. 2004–2.kvartal 2022. (Framskrevet befolkningsvekst ihht Oslo kommunes befolkningsframskrivning, oktober 2021.)

Økende innvandring og lav fruktbarhet i første halvår 2022

Det var først og fremst økt netto innflytting som sørget for at befolkningsveksten i Oslo tok seg opp det første halvåret i 2022. Den samlede nettoinnflyttingen til Oslo i første halvår, på 1 986 personer, var omtrent på linje med 2019-nivå, altså året før pandemien. Dette var betydelig høyere enn for første halvår i fjor da Oslo hadde en netto *utflytting* på 3 999 personer.

Den samlete nettoinnflyttingen kan splittes opp i to separate flytteregnskap, *netto innvandring* (summen av flytting mellom Oslo og utlandet) og *innenlands netto innflytting* (summen av flytting

mellom Oslo og andre kommuner). Begge flytteregnskapene har hatt en positiv utvikling i første halvdel av 2022. Sammenlignet med første halvår i fjor har særlig innvandringen tatt seg opp mens den høye utflyttingen til andre kommuner er redusert.

Nettoinnvandringen for første halvår i år, på 3 953 personer, var over 4 000 høyere enn fjorårets netto innvandring for første halvår (-73). Når det gjelder nettoinnflyttingen innenlands, var denne på minussiden i årets første halvår, med -1 967 personer. Dette var likevel 2 000 høyere enn første halvår i fjor (-3 926).

Gjennom de to første kvartalene i år ble det registrert 7 385 innvandringer til Oslo, nesten 3 000 flere enn for tilsvarende periode i fjor. Vi må tilbake til 2013 for å finne et første halvår med høyere innvandring. Ukrainske flyktninger har bidratt til økningen, men forklarer bare deler av den. I første halvår i år bosatte Oslo 876 flyktninger, og av disse var 701 ukrainske flyktninger. Dette tyder på at også andre typer innvandring, som arbeidsinnvandring og familiegjenforeninger, har bidratt til økt innvandring.

I løpet av de to første kvartalene i 2022 ble det gjort 15 155 flyttinger fra Oslo til andre kommuner. Dette var over 3 000 færre utflyttinger enn i tilsvarende periode i 2021. Selv om det ikke lenger er snakk om noen koronaflukt, og antall utflyttinger innenlands har sunket betydelig sammenlignet med i fjor, er antall utflyttinger fortsatt temmelig høyt sammenlignet med tidligere år.

Det ble i løpet av det første halvåret i år født 4 179 barn i Oslo. Dette var det laveste antall fødsler i et første halvår siden 2003, og 784 færre fødte enn på samme tid i fjor. I fjor økte imidlertid fruktbarheten i Oslo noe, etter flere år med nedgang. Fødselstallene for 2022 tyder så langt på at den økte fruktbarheten i fjor var et blaff, og at nedgangstrenden fra de foregående årene vil fortsette i 2022.

I løpet av første halvår i år døde 2 013 innbyggere i Oslo. Dette var en økning på litt over 100 døde sammenlignet med første halvår i fjor. Samlet sett ga antall fødte, fratrukket antall døde, et fødselsoverskudd på 2 166 personer. Det var hele 900 lavere enn på samme tid i fjor, og var med det det laveste fødselsoverskuddet et første halvår siden 2005.

Befolkningsutviklingen i et lengre perspektiv

Sett i et lengre perspektiv har Oslo hatt meget høy befolkningsvekst etter årtusenskiftet. Folkemengden i Oslo har økt med 187 000 innbyggere de siste 20 årene. Det tilsvarer en øking på 37 prosent. Befolkningsveksten i Oslo fikk en kraftig oppsving i årene etter 2004, som følge av høy arbeidsinnvandring, spesielt fra det som da var nye EU-land i Øst-Europa. Befolkningsveksten nådde et toppunkt i 2008, og har etter dette hatt en varierende men likevel noe fallende trend.

Befolkningsutviklingen i Oslo har de senere årene vært preget av et jevnt høyt fødselsoverskudd (fødte minus døde) på 5 000–6 000. De til dels store svingningene i befolkningsveksten har skyldtes variasjon i nettoinnflyttingen til Oslo, både som følge av variasjon i netto innvandringen og i den innenlandske netto innflyttingen. Den avtagende veksten i perioden 2015-2017 skyldtes økende utflytting fra Oslo, spesielt til Akershus, sammen med jevnt synkende innvandring. Gjennom 2018 og 2019 snudde trenden som følge av moderat økende innflytting og lavere utvandring. Fra mars i 2020 og ut 2021 var befolkningsutviklingen i Oslo preget av Covid 19-

pandemien. Pandemien resulterte umiddelbart i mindre flytting over landegrensene, lavere netto innvandring og etter hvert en kraftig økning i innenlands utflytting fra Oslo. Så langt i 2022 har Oslo vært skånet for inngripende smitteverntiltak, og befolkningsutviklingen det første halvåret har lignet mer på 2019 enn på pandemiårene 2020 og 2021.

Alderssammensetning

Oslo har en alderssammensetning som skiller seg betydelig fra alderssammensetningen i landet som helhet. Oslo har en større andel barnehagebarn enn landet, men en lavere andel skolebarn. Videre har Oslo en vesentlig høyere andel unge voksne enn landet og gjennomgående noe lavere andeler i 45-årsalderen og eldre enn landet.

Aldersprofilen til Oslo holdes ved like av et gjentagende livsfasebasert flyttemønster. De høye andelene i ung voksen-alder skyldes kraftig tilflytting i forbindelse med studier og jobb blant unge voksne. Mange unge voksne stifter familie i Oslo, men flytter ut av kommunen mens barna er relativt små. Utflyttingsoverskuddet fortsetter også videre gjennom grunnskolealder og gjør at Oslo har en lavere andel barn i skolealder enn landet.

Både for Oslo og Norge ser vi en topp i andel som er rundt 75 år. Dette skyldes de store etterkrigskullene som ble født i 1946 og senere.

Figur: Alderssammensetning. Fordeling etter alder i andel av hele befolkningen. Oslo og Norge per 01.01.2022.

Alderssammensetning. Fordeling etter alder i andel av hele befolkningen. Oslo og Norge per 01.01.2022.

Befolkningsframskrivingene

Oslo kommune lager hvert år en framskrivning av befolkningen som benyttes til planlegging av kommunens investeringer, tjenestetilbud og planarbeid. Det er usikkerhet knyttet til alle faktorer som inngår i framskrivingene og det blir derfor laget et høy-, et lav- og et mellomalternativ av framskrivningen. Mellomalternativet blir lagt til grunn i budsjettsammenheng. I figuren nedenfor vises anslag for utviklingen i befolkningen i den siste framskrivingen som er laget i Oslo. Den ble laget høsten 2021. Gitt de forutsetningene som da ble lagt til grunn viste mellomalternativet en befolkning i 2040 på over 794 000. Høyalternativet ga om lag 881 000 innbyggere, mens lavalternativet ga 712 000 innbyggere. Anslagene var noe lavere i 2021-framskrivingen enn i framskrivingen fra 2020.

Figur: Faktisk befolkning (1986-2021) og befolkningsframskrivinger (2022-2050)

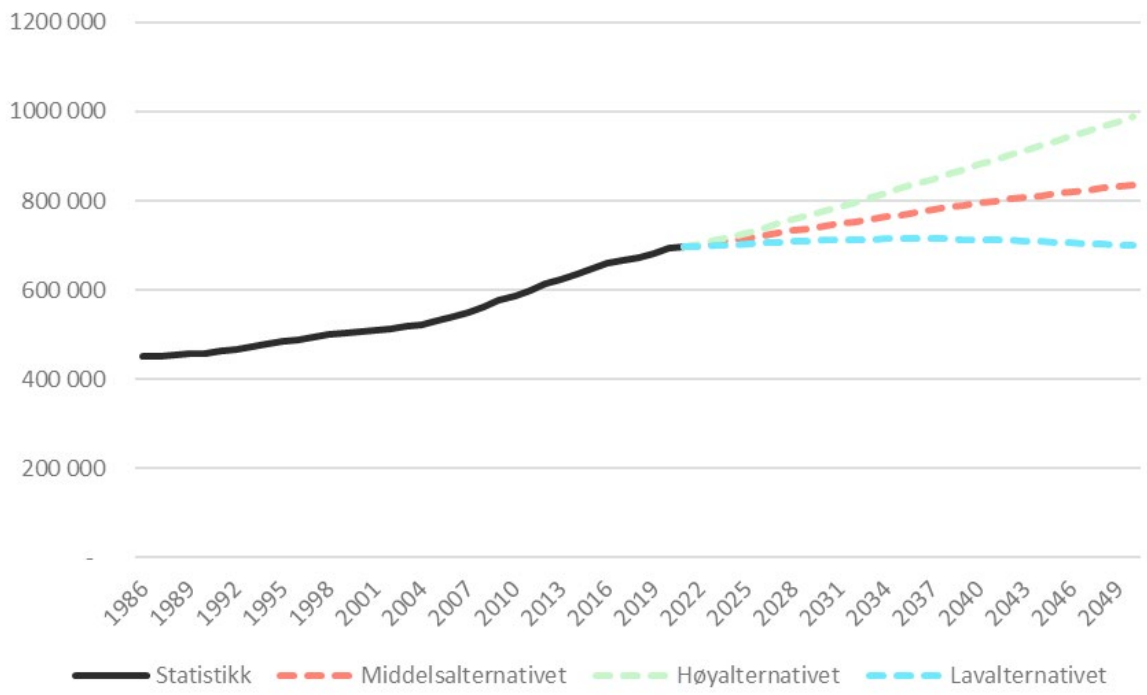

Faktisk befolkning (1986-2021) og befolkningsframskrivinger (2022-2050)

En befolkningsframskriving kan være en god pekepinn på framtidens befolkningsutvikling og således være et godt og viktig planleggingsverktøy, men det bør tas forbehold. Framskrivingsmodellen bygger på historien og forhold vi kan lese ut av statistikk. Dermed kan man generelt si at en framskriving vil treffe godt så lenge årene vi har foran oss blir noenlunde like de årene vi har lagt bak oss. Uforutsette samfunnsendringer som finanskriser, flyktningkriser, endringer i regelverk for innvandring, pandemier e.l., kan påvirke flytteatferd så vel som fruktbarhet og dødelighet. I løpet av framskrivingsperioden (2022–2050) vil det garantert oppstå misforhold mellom virkeligheten og de forutsetningene framskrivingen hviler på. Jo lenger fram i tid vi framskriver desto større er sjansen for at det vil oppstå samfunnsendringer som passer dårlig med forutsetningene i framskrivingen.

Nye befolkningsframskrivinger vil bli lagt frem i oktober 2022, og byrådet vil komme tilbake med

omtale av nye framskrivinger i Tilleggsinnstillingen.

Utviklingen i befolkningen er en avgjørende faktor å ta hensyn til ved planlegging av kommunens tjenesteproduksjon. Antall innbyggere og utviklingen av ulike aldersgrupper påvirker både investeringsbehovet i kommunen og den løpende tjenesteytingen. Befolkningsutviklingen vil påvirke det økonomiske handlingsrommet til kommunen både på utgifts- og inntektssiden. Virkningen for kommunen av befolkningsvekst avhenger av hvilke aldersgrupper som vokser. Det er stor forskjell mellom behovet for kommunale tjenester for et barn og en ung voksen i yrkesaktiv alder. Vekst i den yrkesaktive delen av befolkningen kan også bety økte skatteinntekter til kommunen.

Når det for eksempel skal planlegges skoler og barnehager er det også av betydning hvordan befolkningen utvikler seg i ulike deler av byen. Planene må derfor løpende tilpasses utviklingen i befolkningen. Oslo har i en rekke år hatt en svært høy befolkningsvekst som har krevd store investeringer. Det tar tid å øke kapasiteten f.eks. innenfor skolesektoren. Det er derfor viktig at tidsperspektivet i planleggingen strekker seg noe lenger enn økonomiplanperioden. Oslo har derfor lagt stor vekt på å lage oppdaterte framskrivinger hvert år for å fange opp endringer. Små endringer i fødselsrater kan gi relativt store utslag i etterspørselen etter barnehager og på litt sikt også skoler. Her er det også en utfordring i framskrivingene at mange barn flytter ut av Oslo før de når skolealder. Små endringer i flyttemønsteret kan gi betydelige utslag i størrelsen på barnebefolkningen.

Det er en kontinuerlig prosess å forbedre framskrivingene. Kommunen har kontakt med andre fagmiljøer, bl.a. SSB for å diskutere hvilke forutsetninger som bør legges til grunn. I arbeidet med budsjett og økonomiplan i Oslo kommune lages det på sektorer som skole og eldreomsorg rullerende planer som skal fange opp framtidig behov og endringer som følge av befolkningsutviklingen. Dette er viktige verktøy i planleggingen av tjenestene i kommunen.

Tabell: Befolkningsframskrivingen fra 2021 fordelt på alder for 2025, 2030, 2035 og 2040

	Statistikk	Framskrivning				Endring i %		
	2022	2025	2030	2035	2040	2022-25	2022-30	2022-40
0-5 år	47 396	47 396	49 735	53 211	56 286	-	4,9	18,8
6-15 år	71 550	70 711	67 732	68 320	71 991	-1,2	-5,3	0,6
16-18 år	19 697	21 428	21 900	20 960	20 921	8,8	11,2	6,2
19-29 år	127 266	127 550	133 043	135 582	134 656	0,2	4,5	5,8
30-49 år	231 119	234 375	238 467	242 530	246 036	1,4	3,2	6,5
50-66 år	123 483	128 866	135 667	141 145	146 207	4,4	9,9	18,4
67-79 år	57 643	60 724	63 542	69 066	74 582	5,3	10,2	29,4
80-89 år	16 803	20 139	27 272	30 697	32 863	19,9	62,3	95,6
90+ år	4 870	5 060	5 560	7 442	10 525	3,9	14,2	116,1
I alt	**699 827**	**716 249**	**742 918**	**768 953**	**794 067**	**2,3**	**6,2**	**13,5**

Tabellen viser faktisk folketall per 1. januar 2022 og mellomalternativet av befolkningsfram-skrivingene laget høsten 2021. Gitt forutsetningene av fjorårets framskriving forventes det en vekst i alle aldersgrupper fram mot 2040. Aldersgruppene 0-5 år og 50-66 år antas å få en noe høyere vekst enn Oslo i alt, mens aldersgruppene 6-18 år og 19-49 år antas å få en noe lavere vekst enn for Oslo i alt. Det er likevel befolkingen over 67 år som vil øke mest og befolkningen 80 år over vil antakelig bli doblet fram mot 2040. Det skyldes i all hovedsak de store etterkrigskullene. Selv om eldrebefolkningen får en kraftig økning, vil aldersstrukturen på befolkningen bli temmelig lik som i dag ettersom de eldre utgjør en relativt liten del av befolkningen.

Kommunens tjenesteområder

Bydelene (HEI, AIS og OVK)

Sektoransvar

Dette kapitlet omfatter bydelsøkonomi. Her presenteres økonomiplan 2023–2026 for bydelene samlet og alle sentrale avsetningskapitler. Dette omfatter tjenesteområder under både Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK) og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS).

Det gis også en overordnet oversikt over årsbudsjett 2023 for bydelene. Dette omfatter:
- fordeling av budsjettet mellom drift og økonomisk sosialhjelp
- fordeling av budsjettet etter funksjonsområde
- fordeling av budsjettet gjennom kriteriebasert tildeling, særskilte tildelinger og sentrale avsetninger.

Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelene

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	30 649,9	32 347,1	32 165,7	32 065,9	32 216,5
Driftsinntekter	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0
Netto utgifter	**26 246,9**	**27 944,1**	**27 762,7**	**27 662,9**	**27 813,5**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		32,2 %			

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
FO2A Barnehager: Andel 1. trinns elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 Opplæringsloven)	23,3 %	24,7 %	24,5 %	22,4 %
FO2A Barnehager: Andel barn i barnehage 1-2 år i forhold til innbyggere (prosent)	80,5 %	83,0 %	84,5 %	86,1 %
FO2A Barnehager: Andel barn i barnehage 3-5 år i forhold til innbyggere (prosent)	95,6 %	95,4 %	96,3 %	95,8 %
FO2A Barnehager: Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen (prosent)	33,3 %	35,3 %	36,3 %	37,2 %
FO2A Barnehager: Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	86,0 %	87,5 %	90,4 %	92,6 %
FO2A Barnehager: Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale og private barnehager	81,0 %	83,0 %	83,2 %	85,9 %
FO2A Barnehager: Andel styrere med godkjent utdanning	98,1 %	98,4 %	99,2 %	99,0 %
FO2A Barnehager: Barn i barnehage 1-2 år (antall)	13 933	13 855	13 831	13 783
FO2A Barnehager: Barn i barnehage 3-5 år (antall)	22 676	22 749	22 176	21 306
FO2A Barnehager: Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehage (f201) per barn i kommunal barnehage (kr)	185 057	192 423	190 919	224 628
FO2B Barnevern: Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-24 år	0,0 %	3,0 %	3,0 %	2,8 %
FO2B Barnevern: Netto driftsutgifter per innbygger 0-24 år til barnevernet	0	7 283	7 323	7 858
FO2C A Aktivitetstilbud barn og unge: Antall unge på hasjavvenningskurs arrangert av bydelen	0	0	187	186
FO2C A Aktivitetstilbud barn og unge: Den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten, antall anmeldelser med mistenkte 10-17 år blant 1000 innbyggere	45	47	35	31
FO2C A Aktivitetstilbud barn og unge: Sommerjobb for ungdom i regi av bydelene	1 200	1 700	2 447	3 100
FO2C A Aktivitetstilbud barn og unge: Unge som har fått hjelp ved Ungdom og rus på Legevakten	790	793	418	441
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, pr. innb.0-19 år	3 457	3 823	4 207	4 999
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Antall fødte i løpet av året	9 309	9 343	9 199	9 563
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Fullførte 2-3 årskontroller	8 252	8 120	7 035	7 457
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Fullførte 4 årskontroller	6 802	6 963	6 359	6 415
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Helseundersøkelse av spedbarn inn 8. uke	8 876	8 918	8 810	8 875
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten – årsverk totalt	570	641	658	654

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – barnetrinn	117	140	149	154
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – ungdomstrinn	40	42	48	49
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – vgs.	27	29	30	29
FO2C Helsestasjons- og skolehelsetjeneste: Årsverk jordmødre	58	69	75	82
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Andel mottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	43	44	41	40
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	52	51	50	50
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker	82	81	88	82
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Antall deltakere i introduksjonsordningen i løpet av året	1 901	1 604	1 029	756
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet i løpet av året	2 363	2 267	2 061	2 088
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av året	20 401	19 648	20 182	19 515
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Finansiering kjøp av bolig - andel søknader behandlet innen 1 mnd.	80	88	69	72
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottagere 25-66 år (måneder)	7	7	7	6
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	5	5	5	5
FO4 Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak: Søknad om kommunal bolig - andel søknader behandlet innen 3 mnd.	95	85	97	98

Øvrige nøkkeltall

Øvrige nøkkeltall knyttet til Funksjonsområdene (FO) vises under HEI, AIS og OVK.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO1. Mål 1 Funksjonsområde 1 (HEI): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Resultatindikator mål 1 Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	72,9 %	73,4 %	>73%	1)
FO2A. Mål 01 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Tiltak 1: Videreføre utviklingsarbeidet med Barnehjernevernet, herunder blant annet: • Tilby styrere og pedagogiske ledere kompetanseheving om vold og seksuelle overgrep • Gjennomføre barnevernsøvelser i barnehagene					
	Tiltak 2: Følge opp at alle barnehager reviderer sine lokale handlingsplaner mot mobbing etter endringene i barnehageloven som ble innført i 2021, og styrke barnehagemedarbeidernes kompetanse om hvordan en sørger for inkluderende leke- og læringsmiljø.					
	Tiltak 3: Gi riktig og rask hjelp til barn og familier gjennom satsingen Oslohjelpa. ☒ ☒ ☒					
	Resultatindikator mål 1 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Foreldreundersøkelse: Barns trivsel	4,7	4,7	4,7	4,7
FO2A. Mål 02 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Barnehagebarn skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte	Tiltak 1: Videreføre arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og lederutdanning for pedagogiske ledere.					
	Tiltak 2: Igangsette et utviklingsprosjekt i samarbeid med Høgskolen i Innlandet, med fokus på å styrke samarbeidet					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	mellom bydelene om kvalitet i barnehagen og profesjonsutvikling for styrere på tvers av bydeler.					
	Tiltak 3: Videreføre prosjektet med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder og forsøket med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager.					
	Resultatindikator mål 2 Funksjonsområde 2A Barnehage (OVK)	Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale barnehager	38,5 %	41,1 %	43,0 %	46,0 %
		Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale barnehager	85,5 %	89,3 %	89,0 %	93,0 %
		Andelen barne- og ungdomsarbeidere i kommunale barnehager	18,0 %	20,9 %	22,0 %	24,0 %
FO2A. Mål 03 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring	Tiltak 1: Følge opp ny strategi for kvalitet i barnehagen.					
	Tiltak 2: Gi barnehagebarn økt kunnskap om miljø og bærekraft gjennom blant annet videreutvikling av MUV – kreativt gjenbrukssenter					
	Resultatindikatorer mål 3 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Foreldreundersøkelse: Barnets utvikling	4,6	4,6	4,7	4,7
FO2A. Mål 04 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser	Tiltak 1: Alle kommunale og alle nye private barnehager skal følge Oslostandard for inkluderende leke- og språkmiljø, Oslostandard for tilvenning og Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS					
	Tiltak 2: Videreføre lavterskeltilbud som åpen barnehage i bydeler med lav barnehagedeltakelse					
	Resultatindikatorer mål 4 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Foreldreundersøkelse: Forberedelse til skolestart	4,3	4,3	4,4	4,4
		Foreldreundersøkelse: Språklig og sosial utvikling	4,6	4,7	4,7	4,7

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO2A. Mål 08 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK): Kapasiteten i barnehageplasser skal møte forventet vekst i antall barn, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø	Tiltak 1: Jobbe for bedre dimensjonering av barnehagekapasiteten i Oslo ved å etablere nye barnehageplasser i områder med behov, samtidig som antall plasser reduseres i områder med overkapasitet.					
	Tiltak 2: Sikre tilstrekkelig areal til barnehageplasser i fremtidig byutvikling.					
	Resultatindikatorer mål 10 Funksjonsområde 2A Barnehager (OVK)	Dekningsgrad 1-5-åringer	89,2 %	91,7 %	93,0 %	92,0 %
FO2B. Mål 01 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK): Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Tiltak 1: Barneverntjenesten skal delta i videreutvikling av Oslohjelpa og Oslo som Traumeinformert by.					
	Tiltak 2: Gjennomføre barnevernøvelser i samarbeid med andre tjenester.					
	Tiltak 3: Styrke samarbeidet med aktuelle oppvekst- og helsetjenester.					
FO2B. Mål 09 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK): Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse, og som gir nyttig og trygg hjelp.	Tiltak 1: Barnevernstjenesten skal legge FNs barnekonvensjon til grunn i sin praksis.					
	Tiltak 2: Gjennomføre systematisk internkontroll slik at barns rettigheter ivaretas.					
	Tiltak 3: Delta i utvikling og utprøving av nye arbeidsformer i henhold til “Kvalitetsreform for Oslos barnevern”.					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	Tiltak 4: Begynne forberedelser til nytt kompetansekrav for ansatte i barnevernstjenesten fra 2030.					
	Resultatindikator mål 9 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK)	Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	94,0 %	96,0 %	100,0 %	100,0 %
FO2B. Mål 10 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK): Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak	Tiltak 1: Søke å rekruttere fosterhjem i barnets familie og nære nettverk når det er det beste for barnet.					
	Tiltak 2: Gi barn og unge i alle typer botiltak nødvendig oppfølging.					
	Tiltak 3: Sikre gjennomføring av tverrfaglig helsekartlegging i samarbeid med BFE.					
	Resultatindikator mål 10 Funksjonsområde 2B Barnevern (OVK)	Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	94,0 %	96,0 %	100,0 %	100,0 %
FO2C Mål 01 Funksjonsområde 2C Helsestasjon og skolehelsetjenesten (OVK): Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Tiltak 1: Bydelene skal gi systematisk tilbud om helsekontroller i tråd med nasjonale anbefalinger.					
	Tiltak 2: Skolehelsetjenesten skal samarbeide med skoleansatte, elever og spesialisthelsetjenesten om lavterskel psykisk helsetilbud og tiltak.					
	Tiltak 3: Ansatte i skolehelsetjenesten skal være synlige og oppsøkende i skolehverdagen, samt sikre god informasjon til elevene om kommunikasjon og informasjon via DigiHelsestasjon.					
	Tiltak 4: Styrke samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og helsestasjonene for ungdom.					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO2C Mål 07 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge (AIS): Levekårsforskjellene er redusert	Tiltak 1: Forebygge rus- og kriminalitet blant barn og ungdom gjennom SaLTo-modellen					
	Tiltak 2: Tilrettelegge for og tilby jobb til ungdom					
	Tiltak 3: Gi fritidstilbud til barn og unge i alderen 10 – 18 år					
FO2C Mål 08 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge (AIS): Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i felleskap	Tiltak 1: Legge til rette for at barn og unge får medvirke i alle tiltak som påvirker barn og unge					
	Tiltak 2: Sørge for tett oppfølging av ungdommer som blir registrert for gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til					
FO2C Mål 11 Funksjonsområde 2 C Helsestasjons- og skolehelsetjenesten (OVK): Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeiderne har høy kompetanse.	Tiltak 1: Tilgjengeligheten i HFUene økes og den psykiske helsekompetansen styrkes					
	Tiltak 2: Samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og helsestasjonene for ungdom skal styrkes.					
	Tiltak 3: Unge under 16 år som ønsker det, skal få tilbud om gratis prevensjon					
FO2C Mål 12 Funksjonsområde 2C Helsestasjon og skolehelsetjenesten (OVK): Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere	Tiltak 1: Svangerskaps- og barselomsorgen skal øke oppmerksomheten om psykisk helse både under og etter svangerskapet og gi hjelp og støtte til kvinner som trenger det i samarbeid med andre lavterskeltilbud					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
har høy kompetanse.						
	Tiltak 2: Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell helse og reproduksjon skal få tilbud om råd, veiledning og gratis langtidsvirkende prevensjon					
	Tiltak 3: Svangerskaps- og barselomsorgen skal samarbeide tett med helseforetakene for å sikre gode overganger mellom fødested og helsestasjonstjenesten.					
	Tiltak 4: Økt samarbeid mellom jordmødre og fastleger for å gi helhetlig omsorg til kvinner som velger kombinasjonsløp.					
	Tiltak 5: Nye Familier videreutvikles i alle bydeler.					
FO3. Mål 1 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Mindre og tverrfaglige team skal sikre færre og faste medarbeider som besøker den enkelte					
	Tiltak 2 : Kliniske ernæringsfysiologer i hjemmetjenesten i alle bydeler					
	Tiltak 3: Sikre sammenhengende tjenestetilbud fra hjem til hjem i samarbeid med etater og spesialisthelsetjenesten					
	Tiltak 4: Sikre riktig kompetanse på riktig sted: -Ta i bruk felles digitalt introduksjonsprogram (onboardingsprogram) for helse- og omsorgssektoren -Kartlegge kompetansebeholdningen i virksomheten og vurdere fremtidige kompetansebehov					
	Tiltak 5: Utvikle Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtaler og prioriterte satsninger					
FO3. Mål 2 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Flere bor	Tiltak 1: Oslostandarder og overordnede planer for helse- og omsorgssektoren legges til grunn for tjenesteutviklingen					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
trygt i eget hjem og lever selvstendige liv						
	Tiltak 2: Følge opp føringer i byrådets sak om Aldersvennlig Oslo gjennom tverrsektorielt arbeid					
	Tiltak 3: Videreutvikle og tilpasse aktivitetstid i samarbeid med brukere og virksomhetene					
	Tiltak 4: Sikre at boliger realiseres i tråd med målene i Strategisk boligplan for eldre med hjelpebehov					
	Tiltak 5: Videreutvikle og utvide aldersvennlig transport (Rosa busser)					
	Tiltak 6: Legeplan for Oslo 2020–2024 legges til grunn for tjenesteutviklingen. Bydelene skal sikre at det er minimum 4% ledig listekapasitet for bydelens innbyggere hos bydelens fastleger					
FO3. Mål 3 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Videreutvikle likeverdige og sammenhengende rehabiliteringstilbud for tjenester i eget hjem, helsehus og spesialisert rehabilitering					
	Tiltak 2: Tilrettelegge for å bedre eldres munnhelse i samarbeid med Tannhelsetjenesten					
	Tiltak 3: Samarbeide med Helseetaten, spesialisthelsetjenesten, kommunens lindrende enhet ved Solvang helsehus og ambulerende palliative hjemmetjenester om ambulerende palliative tilbud					
	Tiltak 4: Styrke lavterskel friskliv- og behandlingstilbud til mennesker med psykisk uhelse					
	Tiltak 5: Evalueringer og erfaringer fra pandemien legges til grunn for videreutvikling av tjenestene					
	Tiltak 6 Plan for seksuell og reproduktiv helse skal legges til grunn for tjenesteutviklingen					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO3. Mål 4 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Levekårsforskjeller er redusert	Tiltak 1: Videreutvikle og synliggjøre frisklivstilbudet i tråd med innbyggernes behov					
	Tiltak 2: Helse- og omsorgstjenestene/virksomhetene skal innrettes for å utjevne sosial ulikhet i helse					
	Tiltak 3: Helserelatert informasjon fra kommunen skal ta hensyn til at innbyggerne har ulike forutsetninger for å forstå og dra nytte av denne informasjonen					
FO3. Mål 5 Funksjonsområde helse og omsorg: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Tiltak 1: Legge til rette for systematisk involvering av innbyggerne i utvikling av tjenester og tilbud					
	Tiltak 2: Videreføre og etablere nye dagaktivitetstilbud til personer med kognitiv svikt og demenssykdom					
	Tiltak 3: Videreføre utprøving av spisevenn for hjemmeboende i samarbeid med frivillige organisasjoner					
	Tiltak 4: Tilrettelegge for samfunnsdeltagelse og livsutfoldelse gjennom universell utforming					
	Tiltak 5: Legge til rette for bruker- og pårørendemedvirkning i utvikling av tjenester og tilbud					
	Tiltak 6: Sikre at FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelser (CRPD) legges til grunn i tjenesteutviklingen					
FO3. Mål 6 Funksjonsområde helse og omsorg (HEI): Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Tiltak 1: Være aktive bidragsytere i å utvikle digitale løsninger i tjenestene					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	Tiltak 2: Legge til rette for økt bruk av digitale selvhjelpsverktøy i tjenestene					
	Tiltak 3: Legge til rette for økt digital kompetanse blant eldre i samarbeid med ulike organisasjoner					
	Tiltak 4: Enkel og lett tilgang til kommunens lavterskeltilbud og omsorgstjenester på nettet					
FO3. Resultatindikatorer	Resultatindikatorer FO3	Andel av kommunale årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	78,2 %	79,6 %	80 %	>80 %
		Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd pr 1 000 innbyggere	6,9	7,7	8,4	1)
		Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiatriske sykehusavd.1)	864	863	<863	1)
		Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare fra somatiske sykehusavd. og rehabiliteringsopphold 1)	1 431	2 286	< 2 286	1)
		Andel mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	30,7 %	31,4 %	50,0 %	50,0 %
		Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring	6 872	7 458	>7 600	> 7 600
		Antall mottakere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom	746	743	>900	>900
		Antall brukere med aktivitetstid	1 299	1 153	>1 300	>1 300
FO4A. Mål 1 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Sikre rask og helhetlig oppfølging, og god tilgjengelighet til de sosiale tjenestene					
	Tiltak 2: Gi kvalifisert økonomisk rådgivning og kartlegge privatøkonomi i tidlig fase					
	Tiltak 3: Sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO4A. Mål 2 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i tjenesteytingen					
	Tiltak 2: Bruke startlån og tilskudd aktivt for å bidra til at flere får etablert seg i egen bolig					
	Tiltak 3: Bidra til at flere med rus- og psykiske helseutfordringer kan etablere seg i egen bolig					
FO4A. Mål 3 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Mobilisere innbyggerens egeninnsats, egne ressurser og inntektsevne for økt selvhjulpenhet					
	Tiltak 2: Bidra til helseavklaring og kartlegging av kompetanse og ferdigheter					
	Tiltak 3: Legge til grunn Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid og Oslostandard for rusfaglig arbeid					
FO4A. Mål 4 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene med lavest sysselsettingsandel	Tiltak 1: Tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid					
	Tiltak 2: Oppsøke unge som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, for å kunne bistå disse inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid					
	Tiltak 3: Bidra til å øke sysselsettingsandelen gjennom målrettet innsats overfor personer utenfor arbeid					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO4A. Mål 5 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Tiltak 1: Legge til rette for at arbeidstrening og opplæring i størst mulig grad skjer på arbeidsplassen og i det ordinære arbeidslivet					
	Tiltak 2: Forsterket og individuelt tilpasset oppfølging av unge. Egne ungdomsteam og ungdomskontakter med særskilt kompetanse på oppfølging av unge					
	Tiltak 3: Tilpasse tiltak for arbeidssøkere med psykiske helseutfordringer eller rusproblemer slik at flere kan få innpass i arbeidslivet					
FO4A. Mål 7 Funksjonsområde Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS): Levekårsforskjeller er redusert	Tiltak 1: Bidra til varig inntektssikring for innbyggere med omfattende helseproblematikk og som har lav eller ingen inntektsevne					
	Tiltak 2: Sikre barnas behov og mulighet til deltakelse i fritids- og sosiale aktiviteter ved utmåling av sosialhjelp					
	Resultatindikatorer Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak (AIS)	Andel positive vedtak for kommunal bolig effektuert innen 6 mnd.	85,0 %	82,0 %	90,0 %	90,0 %
		Antall mottakere av kontantstøtte pr desember hvert år	1 362	1 171	<1 362	<1 172
		Personer med rusutfordringer bosatt i bolig fra institusjon	340	414	>365	>365
		Sysselsettingsandel 25–66 år	76,8 %	76,7 %	>76,8 %	<76,8 %
		Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført program	62,0 %	45,0 %	>69,0 %	>69,0 %
		Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker	88,0 %	82,0 %	95,0 %	95,0 %
		Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde	41,3 %	39,9 %	<45%	<40,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
FO4C. Mål 1 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS): Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Følge Oslostandarden for arbeid med inkludering og integrering av flyktninger					
	Tiltak 2: Bidra til helhetlig oppfølging av flyktninger i tverrfaglige bosettingsteam					
FO4C. Mål 7 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS): Levekårsforskjeller er redusert	Tiltak 1: Bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø gjennom aktiv bruk av boligsosiale virkemidler, låne- og tilskuddsordninger					
	Tiltak 2: Kvalifisere flyktninger til arbeid og varig deltakelse i arbeidslivet gjennom introduksjonsprogram med utgangspunkt i deltakernes ressurser og med vekt på utdanning					
FO4C. Mål 8 Funksjonsområde Mottak og integrering av flyktninger (AIS): Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Tiltak 1: Legge til rette for at frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre kan bidra i integreringsarbeidet					
	Resultatindikatorer Funksjonsområde 4C Mottak og integrering av flyktninger (AIS)	Andelen som bosettes innen 6 mnd. fra innvilget oppholdstillatelse	61,0 %	67,0 %	>92,0 %	>92,0 %
		Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting	44,0 %	50,0 %	>66,0 %	>66,0 %
		Andel deltakere som er i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram	64,0 %	xx	>65%	>65,0 %

Virkemiddel for å nå mål

1) Måltall for 2023 er minst like godt resultat som i 2022 og vil være kjent før bydelene vedtar årsbudsjett 2023

Resultatindikatorer for helse og omsorgstjenester – forklaring til resultatindikatorer

Økningen for hoftebrudd fra 2020 til 2021 forklares med en begynnende normalisering etter pandemien.

Antall betalingspliktige liggedøgn ble mer enn halvert fra 2 970 i 2019 til 1 431 i 2020, og resultatet på 2 286 i 2021 må ses på bakgrunn av dette. Det er uvisst i hvilken grad pandemien har påvirket utviklingen i 2021.

Antall mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko og antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring er økt noe i 2021. Antall mottagere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom er omtrent som i 2021, mens antall brukere med aktivitetstid er noe redusert. Resultatene i 2021 er noen preget av pandemien, men i mindre grad enn i 2020.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**26 246 863**	**26 246 863**	**26 246 863**	**26 246 863**
Vedtak forrige periode				
Lovfestet rett til barnekoordinator (FO3)	9 000	9 000	9 000	9 000
Aldersvennlig transport – Rosa busser (kap. 308)	2 600	7 600	7 600	7 600
Arbeid til alle - flere i arbeid 2022-2025	-38 500	-43 500	-43 500	-43 500
Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)	18 800	18 800	18 800	18 800
Avvikling av midlertidige lokaler	2 500	2 500	2 500	2 500
Bedre kjørelogistikk og digitale låser i hjemmetjenesten (FO3)	0	-5 000	-10 000	-10 000
Bemanningsavtalen	25 600	39 380	39 380	39 380
Bosettingstilskudd flyktninger år 1	20 160	20 160	20 160	20 160
Bydelsprosjektet (kap. 308)	2 000	2 000	2 000	2 000
Demografikompensasjon FO2B Barnevern	5 000	9 000	12 000	12 000
Demografikompensasjon FO2C Helsestasjon	7 000	7 000	8 000	8 000
Demografikompensasjon FO3 Helse og omsorg	111 000	257 000	442 000	442 000
Digitalisering av sykelønnsoppfølgning	-9 960	-9 960	-9 960	-9 960
Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden	-30 224	17 276	32 976	32 976
Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	3 007	3 007	3 007	3 007
Etablering kommunale barnehageplasser 2021	20 991	20 991	20 991	20 991
Etablering kommunale barnehageplasser 2022	30 660	30 660	30 660	30 660
Etablering private barnehageplasser 2021	9 420	9 420	9 420	9 420
Etablering private barnehageplasser 2022	17 381	17 381	17 381	17 381
Generell rammereduksjon kap. 307	-70	-1 250	-1 250	-1 250
Gratis kjernetid i barnehagen	53 303	53 303	53 303	53 303
IKT - fagsystemer bolig og sosial, akutte tiltak	4 000	6 000	6 000	6 000
Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Kløverveien barnepark FO2C	-300	-300	-300	-300
Kompensasjon for bortfall av statlig tilskudd til FACT team (FO3)	5 000	5 000	5 000	5 000
Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+ (kap. 308)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	30 000	30 000	30 000	30 000
Kompetansekartlegging innen hjemmetjenesten (kap. 308)	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kvalitet og kompetanse i barnehagen	20 100	20 100	20 100	20 100
Kvalitetsreform i barnevernet	6 000	6 000	6 000	6 000
Midlertidig styrking av lavterskel psykisk helse 2021-2023 (FO3)	0	-12 000	-12 000	-12 000
Midlertidig styrking av helsestasjon, skolehelsetjeneste, HFU og Oslohjelpa 2021-2023 (FO2C)	-12 000	-24 000	-24 000	-24 000
Nasjonal minstesats foreldrebetaling	52 475	52 475	52 475	52 475
Nye Familier	34 201	34 201	34 201	34 201
Oppfølging av prosjekter i bydelene (kap. 308)	1 000	1 000	1 000	1 000
Rammekutt i vedtatt økonomiplan 2022–2025 (bydelsfordelt ramme)	-181 250	-471 250	-577 365	-577 365

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)	-60	-1 072	-1 072	-1 072
Redusert makspris familiebarnehager	1 000	1 000	1 000	1 000
Redusert makspris ordinære barnehager	49 300	49 300	49 300	49 300
Sentralisering av myndighetsoppgaver barnehage	-4 690	-5 500	-5 500	-5 500
Sommerjobber/ferieaktiviteter barn og unge	-14 000	-18 000	-18 000	-18 000
Spisevenn for hjemmeboende (kap. 308)	0	-1 500	-1 500	-1 500
Styrking av samisk barnehage FO2A	-800	-800	-800	-800
Styrking av årsverk hjemmetjenesten (FO3)	-58 000	-58 000	-58 000	-58 000
Terapibad (kap. 308)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	40 000	12 500	12 500	12 500
Tilbakeføre opprinnelig budsjett, teknisk korrigering	-253 985	-253 985	-253 985	-253 985
Tilbakeføre opprinnelig budsjett, teknisk korrigering	-84 001	-84 001	-84 001	-84 001
Tilbakeføre opprinnelig budsjett, teknisk korrigering	-50 428	-50 428	-50 428	-50 428
Tilbakeført for utsatt merforbruk Bydel Vestre Aker	23 009	23 009	23 009	23 009
Uspesifisert rammeendring	-649	-1 231	-1 231	-1 231
Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager	10 000	10 000	10 000	10 000
Vedlikehold av fagsystemer for bydelene	3 000	3 000	3 000	3 000
Økonomisk likebehandling av private barnehager	23 000	23 000	23 000	23 000
Økt deltakelse i barnehagen	5 500	5 500	5 500	5 500
Økt husleie Teisen Omsorg+ Bydel Alna (FO3)	2 500	2 500	2 500	2 500
Andre tiltak	25 000	25 000	25 000	25 000
Sum Vedtak forrige periode	**-102 410**	**-244 714**	**-151 129**	**-151 129**
Vedtak forrige periode	**-102 410**	**-244 714**	**-151 129**	**-151 129**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**26 144 453**	**26 002 149**	**26 095 734**	**26 095 734**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 243 096**	**1 243 096**	**1 243 096**	**1 243 096**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 243 096**	**1 243 096**	**1 243 096**	**1 243 096**
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon FO2B	-13 000	-18 000	-21 000	-23 000
Demografikompensasjon FO2C	-14 000	-9 000	-8 000	-8 000
Demografikompensasjon FO3	-81 000	-81 000	-82 000	130 000
Sum Demografiske forhold befolkning	**-108 000**	**-108 000**	**-111 000**	**99 000**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Budsjettmidler for oppgaver i Helseetaten (kap. 308)	-4 200	-4 200	-4 200	-4 200
Finansiering av felles dokumentsenter for bydelene i regi av Kulturetaten	-41 000	-41 000	-41 000	-41 000
Flyktninger årgang 2	-251 608	0	0	0
Flytting av LPU til særskilte tildelinger	54 524	54 524	54 524	54 524
Inndekking kjøp av inventar og utstyr til nytt bydelshus Søndre Nordstrand	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kompensasjon prisjustering barnehager - pga makspris	7 600	7 600	7 600	7 600
Ny kommunal bostøtteordning - virkninger økonomisk sosialhjelp	15 000	15 000	15 000	15 000
Ressurskrevende beboere på langtidshjem – finansiering fra bydel og kap. 372	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Tolketjenester økte satser	6 800	6 800	6 800	6 800
Økte utgifter knyttet til integrering	443 000	308 000	151 000	141 000

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**223 116**	**339 724**	**182 724**	**172 724**
Justering for engangstiltak				
Bydel Vestre Aker – inndekking av resterende merforbruk i 2021	-11 180	0	0	0
Flyktninger årgang 2	-27 957	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**-39 137**	**0**	**0**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**-1 300**	**-1 300**	**-1 300**	**-1 300**
Uspesifiserte rammeendringer				
Justering av rammekutt i økonomiplan 2023-2026	104 319	166 271	104 319	1 400
Uspesifisert rammeendring fordelt	649	1 231	1 231	1 231
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**104 968**	**167 502**	**105 550**	**2 631**
Spesifiserte rammeendringer				
Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid	32 085	11 085	6 085	6 085
Barnehjernevernet	200	200	200	200
Bemanningsavtalen	-10 000	-8 780	-8 780	-8 780
Budsjettmidler for nye, faste oppgaver til Helseetaten og Sykehjemsetaten (kap. 308)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom (FO3)	10 000	20 000	25 000	30 000
Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden	30 224	-22 789	20 743	63 703
Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	5 162	5 162	162	232
Etablering kommunale barnehageplasser 2021	-20 542	-20 542	-20 542	-20 542
Etablering kommunale barnehageplasser 2022	-16 638	-16 638	-16 638	-16 638
Etablering kommunale barnehageplasser 2023	18 208	43 699	43 699	43 699
Etablering private barnehageplasser 2021	-9 420	-9 420	-9 420	-9 420
Etablering private barnehageplasser 2022	-11 264	-11 264	-11 264	-11 264
Etablering private barnehageplasser 2023	8 449	20 278	20 278	20 278
Flyktninger årgang 2	251 608	0	0	0
Færre barn i familiebarnehage (F02A)	-746	-746	-746	-746
Gratis kjernetid i barnehagen	2 923	2 923	2 923	2 923
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten	1 000	418	418	418
Informasjonssikkerhet og personvern i bydelene (FO1)	7 500	15 000	15 000	15 000
Justering av husleieavsetning for kommunale barnehager (F02A)	-2 051	-2 051	-2 051	-2 051
Klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten (FO3)	7 500	15 000	15 000	15 000
Kvalitet og kompetanse i barnehagen	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Nasjonal minstesats foreldrebetaling	2 875	2 875	2 875	2 875
Nedgang i antall barn i barnehage i 2021 (FO2A)	-117 776	-117 776	-117 776	-117 776
Nye Familier	1 971	1 971	1 971	1 971
Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid	-250	-250	-250	-250
Realøkning i tilskudd til private barnehager (F02A)	54 626	54 626	54 626	60 226

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Rehabilitering etter covid-19 – styrking av Frisklivssentralene i bydelene (FO3)	30 000	15 000	0	0
Sentralisering av myndighetsoppgaver	4 690	-30	-30	5 500
Sommerjobber ungdom/ferieaktiviteter barn og unge	26 000	30 000	30 000	30 000
Språkstimulering førskolebarn	-500	-500	-500	-500
Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	-2 095	1 405	1 405	1 405
Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024	0	5 000	10 000	10 000
Varmvannsbasseng/terapibad	6 500	6 500	6 500	6 500
Videre drift av 15 nye årsverk i lavterskeltiltak (FO3)	0	12 500	12 500	12 500
Økonomisk likebehandling private barnehager	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
Økonomisk sosialhjelp - styrking av barnefamiliene	68 400	68 400	68 400	68 400
Økt deltakelse i barnehagen	300	300	300	300
Økt tilskudd til private barnehager - overført fra kapittel 306	15 600	15 600	15 600	10 000
Økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp (FO2A)	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**376 939**	**119 556**	**148 088**	**201 648**
Endringer	**556 586**	**517 482**	**324 062**	**474 703**
Ramme 2023-2026	**27 944 135**	**27 762 727**	**27 662 892**	**27 813 533**

Vedtak forrige periode

Lovfestet rett til barnekoordinator (FO3)

Som en del av Likeverdsreformen er det fra 1. august 2022 innført en lovfestet rett til barnekoordinator. Hver bydel har fått midler til å opprette en stilling til dette formålet. Det er bevilget 9 mill. i 2022, og som videreføres med 18 mill. årlig fra 2023. Midlene fordeles som særskilt tildeling innenfor FO3 Helse og omsorg.

Aldersvennlig transport – Rosa busser (kap. 308)

I økonomiplanen 2022-2025 ble det satt av midler til å etablere aldersvennlig transport (Rosa busser) som en varig ordning i seks bydeler inklusive Marka fra og med 2022, og til å utvide tilbudet i ytterligere én bydel (Østensjø) fra 2023. Derfor er rammen økt med 2,6 mill. i 2023 og med 7,6 mill. fra 2024.
I økonomiplanen for 2023-2026 er tilbudet foreslått utvidet i ytterligere to bydeler fra 2024.

Arbeid til alle - flere i arbeid 2022-2025

I økonomiplan 2022-2025 er det innarbeidet en nedtrapping av arbeidssatsingen. Byrådet styrker innsatsen for å gi flere muligheter til arbeid i budsjett 2023, økonomiplan 2023-2026. I alt settes det av 180,3 mill. til ulike innsatser. Det er en styrking på 80,3 mill. sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)

Det er avsatt 15 mill. i 2023 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2023 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Avvikling av midlertidige lokaler
Det er avsatt 2,5 mill. årlig til avvikling av midlertidige barnehagelokaler.

Bedre kjørelogistikk og digitale låser i hjemmetjenesten (FO3)
På grunn av forventet utgiftsreduksjon ved utvikling av digitale løsninger for bedre kjørelogistikk og spart tid ved innføring av digitale låser, er bydelsrammen på FO3 Helse og omsorg redusert med 5 mill. i 2024 og økende til 10 mill. fra og med 2025.

Bemanningsavtalen
Det er avsatt 25,6 mill. i 2023 og 39,4 mill. i resten av økonomiplanperioden til Bemanningsavtalen. Målene i bemanningsavtalen for kommunale barnehager, er 50 % barnehagelærere og 25 % barne- og ungdomsarbeidere.

Bosettingstilskudd flyktninger år 1
Det er satt av bosettingstilskudd år 1 ut fra en forutsetning om at Oslo skal ta imot og bosette 350 flyktninger i 2023. Bydelene mottar 0,140 mill. pr bosatt flyktning.

Bydelsprosjektet (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble rammen til bydelsprosjektet redusert med 2 mill. som et engangstiltak. Beløpet er derfor tilbakeført fra 2023.

Demografikompensasjon FO2B Barnevern
Teknisk justering som følge av demografiske endringer.

Demografikompensasjon FO2C Helsestasjon
Teknisk justering som følge av endringer i demografiske forhold.

Demografikompensasjon FO3 Helse og omsorg
Demografikompensasjon er lagt inn med 111 mill. Dette er 80 % av fremskrevet utgiftsvekst som en følge av prognose for befolkningsvekst i 2021.

Digitalisering av sykelønnsoppfølgning
Bydelsrammen er redusert med 10 mill. fra 2023 fordi det forventes innsparinger ved digitalisering av sykelønnsarbeidet.

Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden
Avsetningen til drift av barnehageplasser i 2023 er redusert med 30,2 mill. I 2024 er det avsatt 17,3 mill. til nye barnehageplasser, og i 2025 og videre er det satt av 33 mill. årlig til nye barnehageplasser. Midler er avsatt sentralt, og vil bli fordelt til bydelene på et senere tidspunkt. Befolkningsprognosene ligger til grunn for beregningen av avsetningen.

Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)
Det er avsatt 3 mill. årlig, til etablering av nye barnehageplasser.

Etablering kommunale barnehageplasser 2021
Det er avsatt 21 mill. årlig til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2021. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2021. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Etablering kommunale barnehageplasser 2022
Det er avsatt 30,7 mill. årlig, til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2022. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2022. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Etablering private barnehageplasser 2021
Det er avsatt 9,4 mill. årlig til private barnehageplasser etablert i 2021. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall private barnehageplasser i 2021. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Etablering private barnehageplasser 2022
Det er avsatt 17,4 mill. årlig, til private barnehageplasser etablert i 2022. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall private barnehageplasser i 2022. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Generell rammereduksjon kap. 307
I økonomiplan for 2022-2025 er det innarbeidet et rammekutt på 1,250 mill. frem mot 2025.

Gratis kjernetid i barnehagen
Det er avsatt 53,3 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2 til 5 år fra familier med lav inntekt. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

IKT - fagsystemer bolig og sosial, akutte tiltak
Midler til drift, vedlikehold og utvikling av fagsystemer på sektoren er videreført i ny økonomiplan. Det er med dette avsatt 11,1 mill. i 2023 og 13,1 mill. årlig i 2024, 2025 og 2026.

Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager
Det er budsjettert med 29 mill. i inntekter fra refusjoner for utenbys barn i Oslos private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Kløverveien barnepark FO2C
Kløverveien barnepark er en foreldredrevet, non-profit barnepark i Bydel Nordre Aker. Parken har vært stengt under pandemien. Det er derfor budsjettreserve i bydelen tilsvarende ett års tildeling. Tildelingen i Sak 1 for 2022 er derfor videreført.

Kompensasjon for bortfall av statlig tilskudd til FACT team (FO3)
Bydelsrammen er økt med 5 mill. fra og med 2023 for å kompensere for at statlig bevilgning til FACT-team i bydelene blir redusert.

Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+ (kap. 308)
I 2022 er det er avsatt 2 mill. som kompensasjon av tomgangsleie ved oppstart av Teisen Omsorg+ i Alna bydel. Midlene videreføres ikke i 2023.

Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern
Det er avsatt 30 mill. årlig, for å kompensere bydeler som får uforutsette omfattende tiltak i barnevernet i løpet av året.

Kompetansekartlegging innen hjemmetjenesten (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble det bevilget 1 mill. til kompetansekartlegging innen hjemmetjenesten. Dette er et engangstiltak.

Kvalitet og kompetanse i barnehagen
Det er avsatt 20,1 mill. årlig til til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene.

Kvalitetsreform i barnevernet
Det er satt av 6 mill. årlig, til oppfølging av arbeidet med kvalitetsreform i barnevernet.

Midlertidig styrking av lavterskel psykisk helse 2021-2023 (FO3)
I vedtatt økonomiplan 2022-2025 er bydelene er styrket med ett årsverk hver til psykisk helsearbeid i perioden 2021-2023. Dette er et tiltak for å dempe ettervirkninger av koronapandemien. I forslag til økonomiplan 2023-2026 foreslås det at denne satsingen er varig.

Midlertidig styrking av helsestasjon, skolehelsetjeneste, HFU og Oslohjelpa 2021-2023 (FO2C)
I forbindelse med oppfølging av koronapandemien ble det avsatt ekstra midler til en midlertidig styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, helsestasjonen for ungdom og Oslohjelpa. Det ble i budsjett 2022 innarbeidet 32,2 mill. i 2022, og 20,2 mill. i 2023. Inkludert i disse beløpene ligger en fast styrking på 8,2 mill. årlig i hele økonomiplanperioden. Endringen fra 2022 til 2023 er en reduksjon på 12 mill. i 2023, som gjelder den midlertidige satsingen. Inkludert prisjustering er det satt av 21,2 mill. i særskilt tildeling til formålet i 2023, og 8,6 mill. videre i økonomiplanperioden.

Nasjonal minstesats foreldrebetaling
Det er avsatt 52,5 mill. årlig til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling.

Nye Familier
Det er avsatt 34,2 mill. til Nye Familier årlig.

Oppfølging av prosjekter i bydelene (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble avsetningen redusert med 1 mill. som et engangstiltak. Beløpet er derfor tilbakeført fra 2023.

Rammekutt i vedtatt økonomiplan 2022–2025 (bydelsfordelt ramme)
Vedtatt rammekutt er på 181,3 mill. i 2023 og øker til 577,4 mill. fra og med 2025.

Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)
Vedtatt rammekutt er på 0,06 mill. i 2023 og øker til 1,1 mill. fra og med 2024. Rammekuttet i 2023 er fordelt på de ulike tiltakene.

Redusert makspris familiebarnehager
Redusert maksimalpris fra 01.08.2022 medfører økte satser for driftstilskudd til private familiebarnehager. Bydelene får en egen særskilt tildeling i grønt hefte for å dekke utgiftene til

private familiebarnehager. Nedgangen i foreldrebetalingen er anslått å øke tilskuddet til private familiebarnehager for 2022 med om lag 0,8 mill. Reduksjonen i maksimalpris får helårseffekt i 2023, og det legges derfor inn ytterligere 1 mill.

Redusert makspris ordinære barnehager
Maksimalprisen for en heltids barnehageplass reduseres fra kr 3 315 til kr 3 050 per måned fra 01.08.2022. Prisreduksjonen medfører lavere inntekter fra foreldrebetalingen for bydelene og høyere tilskudd til private barnehager. Beregnet kompensasjonsbehov utgjør 41,2 mill. i 2022 og 90,5 mill. fra 2023. Kompensasjonen fordeles mellom bydelene etter fordelingsnøkkelen på FO2A Barnehager.

Sentralisering av myndighetsoppgaver barnehage
Det er innarbeidet en forventet innsparing på 4,7 mill. i 2023 og 5,5 mill. fra 2024 som følge av eventuell overføring av myndighetsoppgaver på barnehageområdet til en sentral enhet i kommunen.

Sommerjobber/ferieaktiviteter barn og unge
I økonomiplan for 2022-2025 er midler til sommerjobber ungdom og ferieaktiviteter barn og unge tatt ned med 14 mill. til 19 mill. i 2023 og til 15 mill. årlig i 2024 og 2025. Byrådet styrker innsatsen i budsjett 2023 til et varig nivå på 45 mill. årlig

Spisevenn for hjemmeboende (kap. 308)
Det er etablert et prosjekt over to år med å prøve ut en ordning med spisevenn for hjemmeboende. Bevilgningen på 1,5 mill. opphører fra 2024.

Styrking av samisk barnehage FO2A
Gjennom forliket om budsjett 2022 ble det lagt inn en engangssum på 0,8 mill. til samisk barnehage. I budsjettet for 2023 blir det overført om lag 0,9 mill. fra kapittel 306 Bydelene - diverse barnehagetiltak til bydelsrammen for å videreføre styrkingen.

Styrking av årsverk hjemmetjenesten (FO3)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble bydelsrammen innenfor FO3 Helse og omsorg økt med 58 mill. for å kunne øke årsverksinnsatsen i hjemmetjenesten. Midlene er ikke videreført i 2023.

Styrking flere i arbeid - flere i tillrettelagt arbeid
I økonomiplan for 2022-2025 er innsats for å gi flere tilrettelagt arbeid tatt ned med 2 mill. Byrådet styrker innsatsen i 2023-2026.

Terapibad (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble det avsatt 5 mill. til terapibad/varmtvannsbasseng. Bevilgningen ble ikke videreført fra 2023.
I økonomiplan 2023-2026 er bevilgningen foreslått videreført.

Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning
Det er avsatt 40 mill. i 2023, og 12,5 mill. fra 2024 til tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning.

Tilbakeført for utsatt merforbruk Bydel Vestre Aker
Bydel Vestre Aker ble i Dok 3 2022 trukket 23 mill. på grunn av utsatt inndekking av merforbruk fra tidligere år. Beløpet tilbakeføres bydelsrammen fra 2023.

Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager
Det er avsatt 10 mill. årlig til refusjon for Oslobarn i utenbys private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Vedlikehold av fagsystemer for bydelene
Det er avsatt 3 mill. årlig, til vedlikehold av fagsystemer i bydelene.

Økonomisk likebehandling av private barnehager
Det er avsatt 23 mill. årlig til økonomisk likebehandling private barnehager. Avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter og dekke opp for usikkerhet rundt tilskuddssatsene til private barnehager.

Økt deltakelse i barnehagen
Det er avsatt 5,5 mill. årlig til tiltak for å øke deltakelsen i barnehagen.

Økt husleie Teisen Omsorg+ Bydel Alna (FO3)
Bydelsrammen er økt med 2,5 mill. fra 2023 for å kunne dekke deler av husleieutgifter i privat Omsorg+ i Bydel Alna. Med dette sikres likebehandling mellom bydelene.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon FO2B
Teknisk justering som følge av demografiske endringer.

Demografikompensasjon FO2C
Teknisk justering som følge av demografiske endringer.

Demografikompensasjon FO3
Befolkningsveksten i 2021 ble vesentlig lavere enn forventet. Derfor justeres demografikompensasjonen i 2023 ned med 81 mill. og til 30 mill. Denne reduksjonen videreføres i 2024 og 2025. I 2026 legges det inn ytterligere 130 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Budsjettmidler for oppgaver i Helseetaten (kap. 308)
Helseetaten får tilført tilsammen 4,2 mill. for disse faste oppgavene:

- EQS - utarbeide og forvalte felles prosedyrer for bydelene (1,2 mill.)
- Samarbeidsutvalg Helsefellesskap (3 mil.)

Etablering kommunale barnehageplasser 2022
Avsetningen reduseres med 16,6 mill. årlig. Det er totalt avsatt 14,0 mill. på kapitlet til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2022. Tildelingen til bydelene vil være basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2022 og vil bli fordelt i løpet av 2023.

Finansiering av felles dokumentsenter for bydelene i regi av Kulturetaten
Bystyret besluttet i budsjett 2021 å innføre felles dokumentsenter for bydelene i regi av Kulturetaten. I løpet av 2022 overføres oppgaver og personell fra bydelene. Fra 2023 blir driften finansiert med en rammebevilgning på 41 mill. til kap. 502 Kulturetaten, finansiert med et uttrekk på 20 mill. fra kap. 308 og 21 mill. fra bydelene.

Flyktninger årgang 2
Det overføres 251,6 mill. i integreringstilskudd til bydelene for årgang 2 ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1500 flyktninger i 2022. Midlene var avsatt på kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid integrering og sosiale tjenester.

Fordeling av avsatte midler til spisevenn hjemmeboende (FO3)
Bydelene får tilført 1,5 mill. for å prøve ut en ordning med spisevenn for hjemmeboende.

Fordeling av ufordelt bydelsrammer til bydelene i 2023
Jfr. mail fra AGL 14/9-22

Inndekking kjøp av inventar og utstyr til nytt bydelshus Søndre Nordstrand
Bystyret vedtok følgende 8. desember 2021 i sak 309/2021:
Bydel Søndre Nordstrand inndekker kjøp av inventar og utstyr til nytt bydelshus gjennom et trekk i driftsrammen på 2 mill. i fem år fra og med 2022.

Kompensasjon prisjustering barnehager - pga makspris
Bydelene kompenseres med 7,6 mill. som følge av et forventet avvik mellom prisjusteringen av maksimalprisen i barnehage i 2023 og korrigert bydelsdeflator for 2023.

Kompensasjon tapt husleieinntekt samlokaliserte boliger
Midlene er fordelt bydelene er kriterier for funksjonsområde 3.

Ny kommunal bostøtteordning - virkninger økonomisk sosialhjelp
Ny kommunal bostøtteordning innføres i løpet av 2022. Kommunalt disponerte boliger som omfattes av kommunal bostøtte fordeler seg ulikt mellom bydelene og siden de økonomiske virkningene har en profil som avviker vesentlig fra en fordeling etter kostnadsnøklene i fordelingssystemet til bydelene, kompenseres bydelene for en estimert utgiftsøkning på 15 mill. gjennom en særskilt tildeling det første året. Kompensasjon er fordelt etter andel kommunalt disponerte boliger omfattet av kommunal bostøtte. Kompensasjonen som gis dekkes av midler avsatt forbindelse med innføringen i vedtatt i Budsjett 2022 - Økonomiplan 2022-2025.

Redusert statlig tilskudd Ung Arena Vest
Fra og med 2023 opphører statlig finansiering av Ung Arena Vest. Bortfall av tilskudd kompenseres med tilsvarende beløp avsatt til psykisk helse på kap. 308.

Ressurskrevende beboere på langtidshjem – finansiering fra bydel og kap. 372
Enkelte beboere krever ekstra ressurser den første tiden de er på langtidshjem. Dette medfører ekstrautgifter for Sykehjemsetaten som etaten til nå har fakturert bydelene for. Fra 2023 styrkes Sykehjemsetatens budsjett med 10 mill. årlig til dekning av disse merutgiftene, og bydelene blir dermed ikke fakturert for dette forholdet. Styrkingen finansieres ved at 5 mill. trekkes ut av bydelsrammen og 5 mill. fra avsetning på kap. 372.

Språksenteret – Bydel Grünerløkka
Språksenteret i Bydel Grünerløkka er en del av skolehelsetjenesten i bydelen og tilbyr helsetjenester til mottaks elever fra hele byen. Som følge av flyktningsituasjonen ventes at antall nyankomne elever øker. Tjenesten styrkes derfor med en ekstra helsesykepleier i 100 % stilling i 2023.

Språkstimulering førskolebarn
Avsetningen til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder, reduseres med 0,5 mill årlig. Totalt er det avsatt 24,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Tolketjenester økte satser
Fra 1. januar 2022 er bruk av tolk i offentlig sektor regulert i en egen lov, Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven). Behovet for bruk av tolk er økende og som ledd i å beholde og rekruttere kvalifiserte tolker i Oslo Tolketjeneste, økes satsene.

Bydelene kompenseres for økte priser som følge av styrking av tjenesten. Helårsvirkning innarbeides fra 2023 med 6,8 mill.

Økte utgifter knyttet til integrering
Situasjonen i Ukraina gjør det krevende å anslå faktisk bosetting i år, anmodning om bosetting i 2023 og dermed budsjettere integreringstilskuddet fra staten fremover.

Integreringstilskudd for 2023-2026 forslås inntil videre budsjettert ut fra en forutsetning om at det bosettes 2 000 flyktninger i 2022 (anmodningen fra IMDi). Fra 2023 er lagt til grunn at Oslo anmodes om å bosette 350 flyktninger årlig.

Neste bosettingskvote bli bestemt av Stortinget i forbindelse behandlingen av statsbudsjettet for 2023.

Det fordeles 251,6 mill. til bydelene og 28,0 til Utdanningsetaten ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1 500 flyktninger i 2023. Bosetting utover dette og tilsvarende anmodningen fra IMDi om å ta imot 2 000 flyktninger, kompenseres av midlene avsatt sentralt.

Justering for engangstiltak

Bydel Vestre Aker – inndekking av resterende merforbruk i 2021
Bydelen fikk i 2021 et merforbruk på 42,651 mill. Bydelen har i 2022 inndekket 31,471 mill. av dette beløpet. Resterende 11,180 mill. inndekkes i 2023.

Flyktninger årgang 2
Det overføres 28,0 mill. i integreringstilskudd til Utdanningsetaten for årgang 2 ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1500 flyktninger i 2022. Midlene var avsatt på kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid integrering og sosiale tjenester.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS
For å følge opp byrådets innsatser rettet mot barn og unge, blant annet sommerjobbene, jobbsentre og forebyggende aktivitet, styrkes kapasiteten i Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) med en hel fast stillingshjemmel. Årsverket dekkes av midler satt av til barn og unge på kap. 307 Bydelene - avsetninger AIS. Midlene 1,3 mill. overføres kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene.

Uspesifiserte rammeendringer

Justering av rammekutt i økonomiplan 2023-2026
Tilbakeføring av rammekutt for 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Uspesifisert rammeendring fordelt
Uspesifisert rammeendring vedtatt i Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025, er fordelt på avsetningene på budsjettkapitlet.

Spesifiserte rammeendringer

Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid
Arbeid til alle er blant byrådets viktigste hovedprioriteringer. Byrådet styrker satsinger for å gi flere muligheter til arbeid. Det er innarbeidet i alt 150,3 mill. til ulike tiltak i økonomiplanperioden. Det er en styrking på 81,3 mill. sett i forhold til økonomiplan 2022-2025. Midlene er satt av på kapittel 307 Bydelene - avsetninger (AIS) og på kap. 371 Byomfattende tiltak - avsetninger (AIS). I 2023 er det satt av i alt 61,1 mill.

Barnehjernevernet
Midler til Barnehjernevernet styrkes med 0,2 mill. årlig. Det er da totalt avsatt 4 mill. årlig til Barnehjernevernet.

Bemanningsavtalen
I vedtatt budsjett er det avsatt 25,6 mill. i 2023 og 39,4 mill. i resten av økonomiplanperioden til Bemanningsavtalen. Avsetningen reduseres med 25,6 mill. i 2023 og 24,4 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden.

Budsjettmidler for nye, faste oppgaver til Helseetaten og Sykehjemsetaten (kap. 308)
Helseetaten får tilført tilsammen 5 mill. for disse faste oppgavene:

12. Etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren (4 mill.)
13. FRA – Styrking av forsterket rehabilitering Aker (1 mil.)

Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom (FO3)
Bevilgningen gjelder en gradvis utvidelse av dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom.

Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden
Avsetningen til drift av barnehageplasser etter 2023 er justert slik at det totalt er avsatt -5 mill. i 2024, 53,7 mill. i 2025 og 96,7 mill. i 2026 til nye barnehageplasser. Midler er avsatt sentralt og vil bli fordelt til bydelene på et senere tidspunkt. Befolkningsprognosene ligger til grunn for beregningen av avsetningen.

Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)
Avsetningen til prosjekter for etablering av nye barnehageplasserer, er økt med 5,2 mill. årlig, til totalt 8,2 mill. årlig. Avsetningen skal blant annet dekke utgifter til utrednings- og utviklingsprosjekter og utgifter knyttet til kjøp eller leie av barnehageseksjoner.

Etablering kommunale barnehageplasser 2021
Midler som var avsatt til kommunale barnehageplasser etablert i 2021, trekkes ut. Bydelsrammen er justert for endring i barnehageplasser i 2021.

Etablering kommunale barnehageplasser 2022
Avsetningen reduseres med 16,6 mill. årlig. Det er totalt avsatt 14,0 mill. på kapitlet til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2022. Tildelingen til bydelene vil være basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2022 og vil bli fordelt i løpet av 2023.

Etablering kommunale barnehageplasser 2023
Det er avsatt 18,2 mill. i 2023, og 43,7 mill. i 2024 og videre til etablering av kommunale barnehageplasser i 2023. Midlene vil bli overført til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2023, basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2023.

Etablering private barnehageplasser 2021
Midler som var avsatt til private barnehageplasser etablert i 2021, trekkes ut. Bydelsrammen er justert for endring i barnehageplasser i 2021.

Etablering private barnehageplasser 2022
Avsetningen er redusert med 11,3 mill. årlig. Bydelenes utgifter til å tildele tilskudd for private barnehageplasser etablert i 2022 vil bli dekket av denne avsetningen. Det er totalt avsatt 6,1 mill. til formålet årlig. Tildelingen til bydelen vil være basert på etablering av private plasser i løpet av 2022 og vil bli fordelt i løpet av 2023.

Etablering private barnehageplasser 2023
Det er avsatt 8,5 mill. i 2023, og 20,3 mill. i 2024 og videre til etablering av private barnehageplasser i 2023. Midlene vil bli overført til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2023, basert på veksten i antall private barnehageplasser i 2023.

Flyktninger årgang 2
Det overføres 251,6 mill. i integreringstilskudd til bydelene for årgang 2 ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1500 flyktninger i 2022. Midlene var avsatt på kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid integrering og sosiale tjenester.

Færre barn i familiebarnehage (FO2A)
Særskilt avsetning til driftstilskudd til private familiebarnehager reduseres med 0,7 mill. som følge av at det er blitt færre barn i familiebarnehage.

Gratis kjernetid i barnehagen
Avsetningen til gratis kjernetid i barnehagen, økes med 2,9 mill. årlig. Det er totalt avsatt 56,2 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2 til 5 år fra familier med lav inntekt. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten
Det er satt av 1 mill. i 2023 til prosjektet DigiHelsestasjon. I perioden 2024-2026 er det satt av 0,4 mill. årlig til tiltak innenfor helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Informasjonssikkerhet og personvern i bydelene (FO1)
Styrking av bydelene arbeid med å sikre at kravene til informasjonssikkerhet og personvern er i tråd med nytt regelverk.

Justering av husleieavsetning for kommunale barnehager (FO2A)
Bydelene får kompensasjon for husleieutgifter i kommunale barnehager gjennom en egen særskilt tildeling. En oppdatert beregning for 2023 tilsier en realnedgang i behovet for husleiemidler. Det foreslås derfor å redusere tildelingen med om lag 2,1 mill.

Klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten (FO3)
Bydelsrammen styrkes med 7,5 mill. i 2023 og med 15 mill. fra 2024 til dekning for ett årsverk klinisk ernæringsfysiolog i hjemmetjenesten i hver bydel. Midlene fordeles som særskilt tildeling innenfor FO3.

Kvalitet og kompetanse i barnehagen
Teknisk reduksjon i avsetningen til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene, er 1,6 mill. årlig. Totalt er det avsatt 18,5 mill. årlig til formålet i perioden 2023-2026, mens det i 2022 var satt av 18,7 mill. Midlene vil bli benyttet til ulike kompetansetiltak for barnehageansatte, som bl.a. lederutdanning for pedagogiske ledere. Midlene skal også benyttes til andre tiltak for å øke kvaliteten i barnehagene, som oppfølging av strategi for kvalitet i barnehagen, stipend for styrere som tar nasjonal lederutdanning, gode systemer for kommunikasjon mellom barnehage og hjem og til utredningsarbeid i byrådsavdelingen.

Nasjonal minstesats foreldrebetaling
Det foreslås å øke avsetningen til Nasjonal minstesats foreldrebetaling med 2,9 mill. årlig. Det er totalt avsatt 55,4 mill. til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

Nedgang i antall barn i barnehage i 2021 (FO2A)
I 2021 var det en reduksjon i aktiviteten i barnehagene med om lag 1 000 storbarnsplasser grunnet mindre barnekull. 117,8 mill. trekkes derfor ut av bydelsrammen.

Nye Familier
Midler avsatt til Nye Familier er styrket med 2 mill. årlig. Det er da totalt avsatt 36,2 mill. årlig til Nye Familier.

Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid
Beløpet gjelder delfinansiering av stilling med medisinsk fagkompetanse i HEI. Hovedoppgavene som legges til stillingen vil være strategisk arbeid knyttet til utvikling av helsetjenestene, beredskap, akuttilbudet innen helsetjenester i Oslo, samt støtte i arbeidet med ny sykehusstruktur i Oslo.

Realøkning i tilskudd til private barnehager (F02A)
Realvekst i tilskuddet til private barnehager gir behov for å øke bydelsrammen med 54,6 mill. i 2023-2025 og 60,2 mill. i 2026.

Rehabilitering etter covid-19 – styrking av Frisklivssentralene i bydelene (F03)
Hver bydel styrkes med midler til dekning av to engasjementstillinger ved frisklivssentralene i to år fra 2022. Bydelene er styrket med 30 mill. i 2023 og 15 mill. i 2024, og som en øremerket særskilt tildeling. Stillingene skal sikre et fysisk og psykisk rehabiliteringstilbud etter covid-19.

Sommerjobber ungdom/ferieaktiviteter barn og unge
Sommerjobb for ungdom har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring og en forståelse for arbeidslivets forventninger, krav og rettigheter. Byrådet styrker satsningen på sommerjobb og gjør den varig fra 2023. Det avsettes i alt 45 mill. årlig til sommerjobber for ungdom og til ferieaktiviteter for barn og unge i regi av bydelene. Innsatsen er med det styrket med 116 mill. i økonomiplanperioden.

Språkstimulering førskolebarn
Avsetningen til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder, reduseres med 0,5 mill årlig. Totalt er det avsatt 24,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning
Avsetningen reduseres med 3 mill. i 2023, og økes med 0,5 mill. årlig fra 2024. Totalt er det avsatt 37 mill. til tiltak for tidlig innsats i barnehagen i 2023, og 13 mill. årlig fra 2024. Om lag 24 mill. av bevilgningen skal gå til å finansiere videreføring av forsøket med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Deler av midlene skal gå til å videreføre satsingen *Oslohjelpa*. Bydelene skal arbeide mot en mer behovsdrevet arbeidsform i barnehagen med barnet og dets familie i sentrum. Midlene skal benyttes til deltagelse i lærings- og utviklingsarbeid og til stimulering til å endre arbeidsform i arbeidet med tidlig innsats i barnehagen og til forsterket innsats i utvalgte barnehager i levekårsutsatte områder.

Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024
Aldersvennlig transport (Rosa busser) er nå et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Bjerke og Alna samt marka. Tilbudet utvides til Bydel Østensjø i 2023 og to nye bydeler fra 2024.

Varmvannsbasseng/terapibad
Avsetningen gjelder utvidelse og videreføring av tilbudet om varmtvannsbad/terapibad.

Videre drift av 15 nye årsverk i lavterskeltiltak (F03)
I vedtatt økonomiplan 2022-2025 er bydelene er styrket med ett årsverk hver til psykisk helsearbeid i perioden 2021-2023. Dette er et tiltak for å dempe ettervirkninger av koronapandemien. I forslag til økonomiplan 2023-2026 foreslås det at denne satsingen er varig.

Økonomisk likebehandling private barnehager
Denne avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter og dekke opp for usikkerhet rundt tilskuddssatsene til private barnehager. I 2022 ble pensjonspåslaget redusert både for private kjedebarnehager og enkeltstående barnehager, og det er varslet en ytterligere reduksjon i pensjonspåslaget for enkeltstående barnehager fra 2023. Redusert pensjonspåslag betyr at flere private barnehager vil ha krav på ekstra pensjonstilskudd etter søknad.

I budsjettet for 2022 var det avsatt midler for å ta høyde for usikkerhet knyttet til utfallet av rettssaken om kommunens beregning av tilskudd til private barnehager. Oslo kommune vant denne saken i tingretten. Avsetningen reduseres derfor med 13 mill.

Totalt er det avsatt 10 mill. årlig, for å ta høyde for en forventet økning i utbetaling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager.

Økonomisk sosialhjelp - styrking av barnefamiliene
Byrådet vil utjevne sosiale forskjeller, at alle barn skal ha like muligheter og legge til rette for trygge og gode oppvekstvilkår for barn og unge. Byrådet forslo derfor å styrke den økonomiske situasjonen for barnefamilier i behov av økonomisk sosialhjelp i revidert budsjett 2022. Fra 1.sept. 2022 økte barnetilleggene i veiledende norm for livsopphold og sats for enslige forsørgere, og avkortningen i barnetilleggene fra og med barn 4 opphørte.

Økt deltakelse i barnehagen
Avsetningen til økt deltakelse i barnehagen øker med 0,3 mill. i 2023, til totalt 5,8 mill. Midlene skal benyttes til å kompensere bydelene Grorud, Stovner, Alna, Bjerke og Søndre Nordstrand for tapte inntekter som følge av gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i husholdninger med årlig inntekt under 693 200.

Økt tilskudd til private barnehager - overført fra kapittel 306
Overføring fra kap. 306 til bydelsrammen på 15,6 mill. for å finansiere økt tilskudd til private barnehager som følge av bemanningsavtalen i kommunale barnehager og forsøket med økt grunnbemanning.

Økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp (F02A)
Bydelene kompenseres for økte utgifter til spesialpedagogisk hjelp i barnehage gjennom en økning på 2 mill. i den særskilte tildelingen til formålet.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
002	Bydel Grünerløkka	2 750	0	0	0
003	Bydel Sagene (3) (B)	2 200	0	0	0
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	13 400	9 500	9 500	9 500
308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	46 600	48 500	48 500	48 500
Totalsum		**64 950**	**58 000**	**58 000**	**58 000**

Bydelsfordeling av ordinær drift og økonomisk sosialhjelp

Tabell: Utvikling av bydelsfordelt ramme og spesifikasjon av rammen for 2023

Beløp i 1 000 kr

Kapittel	Regnskap 2021	Dok.3/2022	Forslag 2023	Herav drifts-ramme 2023	Herav økonomisk sosialhjelp 2023
001 Bydel Gamle Oslo	2 303 582	2 184 015	2 312 500	2 108 309	204 191
002 Bydel Grünerløkka	2 003 442	1 906 392	2 049 638	1 863 893	185 745
003 Bydel Sagene	1 622 595	1 534 493	1 659 329	1 535 992	123 337
004 Bydel St. Hanshaugen	1 237 135	1 164 669	1 232 383	1 137 687	94 696
005 Bydel Frogner	1 738 206	1 716 160	1 787 554	1 690 794	96 760
006 Bydel Ullern	1 282 926	1 257 233	1 334 840	1 306 265	28 575
007 Bydel Vestre Aker	1 774 662	1 668 788	1 800 477	1 766 015	34 462
008 Bydel Nordre Aker	1 915 177	1 858 838	1 964 578	1 913 985	50 593
009 Bydel Bjerke	1 474 037	1 393 208	1 471 835	1 379 348	92 487
010 Bydel Grorud	1 386 903	1 296 344	1 366 164	1 284 929	81 235
011 Bydel Stovner	1 690 083	1 567 713	1 683 751	1 566 083	117 668
012 Bydel Alna	2 374 429	2 251 844	2 395 222	2 251 174	144 048
013 Bydel Østensjø	2 137 891	2 084 644	2 182 279	2 114 611	67 668
014 Bydel Nordstrand	1 957 497	1 914 747	2 013 460	1 970 332	43 128
015 Bydel Søndre Nordstrand	1 852 841	1 742 985	1 866 501	1 729 901	136 600
Sum bydelsfordelt ramme	**26 751 405**	**25 542 073**	**27 120 511**	**25 619 318**	**1 501 193**

I tabellen vises hvordan bydelsfordelt budsjettramme på 27,1 mrd. er foreslått fordelt på de 15 bydelenes driftsrammer og økonomisk sosialhjelp for 2023.

Spesifikasjon av budsjettrammer for bydelene

Bydelssektorens budsjettramme

Av den bydelsfordelte rammen på 27,1 mrd. utgjør 24,8 mrd. kriteriefordelt ramme inklusiv lønns- og priskompensasjon og 2,3 mrd. særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk. Etter å ha lagt til 852,6 mill. i sentrale avsetninger får man 28,0 mrd. Når anslag for bydelenes inntekter på 4,4 mrd. er lagt til, blir bydelssektorens brutto budsjettramme 32,4 mrd. Anslag for bydelenes inntekter kan endres som følge av bydelenes budsjetter og oppdateres i vedtatt budsjett (Dok.3/23).

Tabell: Bydelssektorens brutto budsjettramme

	Beløp i 1000 kr
Rammer	**Forslag budsjett 2023**
Kriteriefordelt ramme inkl. lønns- og priskompensasjon	24 845 832
Særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk	2 274 679
Samlet bydelsfordelt budsjettramme i byrådets budsjettforslag	27 120 511
Sentrale avsetninger (jf. spesifikasjon i tabell 5.4)	852 624
Bydelssektorens samlede budsjettramme ekskl. egenbetaling m.m.	27 973 135
Bydelenes anslåtte inntekter (brukerbetalinger, salgsinntekter, statstilskudd mv.)	4 373 990
Bydelssektorens samlede brutto budsjettramme	**32 347 125**

Av budsjettet som fordeles bydelene i byrådets budsjettforslag, tildeles det meste gjennom kriteriefordelt ramme. Særskilte tildelinger har sin bakgrunn i særlige satsinger som få bydeler har, eller som må fordeles på annen måte enn gjennom kostnadsnøklene i fordelingssystemet.

Tabell: Sentrale avsetninger

	Beløp i 1000 kr
Kapittel	**Forslag budsjett 2023**
303 Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	80 172
305 Bydelene - etablering av nye barnehager (FO2A) (OVK)	46 796
306 Bydelene - diverse barnehagetiltak (FO2A) (OVK)	243 045
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	399 448
308 Bydelene - avsetninger eldre, helse og innbyggertjenester (HEI)	83 163
Sum sentrale avsetninger	**852 624**

Tabellen over viser at det er avsatt 852,6 mill. i sentrale avsetninger til senere fordeling og bruk. Hoveddelen av avsetningen vil bli fordelt etter ulike fordelingsnøkler i løpet av budsjettåret. På kapittel 305 fordeles midler til bydelene når antall nye barnehageplasser blir kjent. På kapitlene 303, 306, 307 og 308 er det en rekke tiltak hvor midlene først kan fordeles når ulik bakgrunnsinformasjon er klar. For eksempel inntektsdata som ligger til grunn for kompensasjon for redusert foreldrebetaling i barnehager kap. 306, omfattende barnevernssaker på kap. 303 og bosatte flyktninger på kap. 307.

Bydelssektorens samlede budsjettramme på 28,0 mrd. fordeles i hovedsak etter kriteriene i bydelenes fordelingssystem mens det resterende fordeles som særskilte tildelinger. Dette er i tråd med byrådets målsetning om at størst mulig andel av midlene skal fordeles etter kriteriene i fordelingssystemet.

Fordeling av rammer til bydelene

Bydelene tildeles midler gjennom et rammebudsjetteringssystem. Hver bydel tildeles en ramme for ordinær drift og en ramme for økonomisk sosialhjelp (jf. tabell 5.2). De danner utgangspunktet for bydelsutvalgenes budsjettfordeling. Bydelsutvalgene er frie til å prioritere rammen til ordinær drift mellom ulike tjenesteområder i egen bydel, men må i opprinnelig lokalt budsjett vedta en ramme for økonomisk sosialhjelp som samsvarer med sentralt vedtatt sosialhjelpsramme.

Innbyggernes behov for bydelenes tjenester varierer mellom bydelene og fordelingssystemet er basert på at det finnes systematiske sammenhenger mellom målbare kjennetegn ved innbyggerne og deres behov for bydelenes tjenester. For eksempel vil ulike aldersgrupper etterspørre ulike tjenester, mens sosioøkonomiske kriterier og andre kjennetegn ved innbyggerne gir ytterligere indikasjoner på behovet for ulike tjenester i bydelen. Eksempel på slike kjennetegn er sivilstand, landbakgrunn, utdanningsnivå og inntektsnivå.

På bakgrunn av statistikk over forbruk av kommunale tjenester, forskning og undersøkelser om behovsskapende forhold hos ulike befolkningsgrupper er det utarbeidet fordelingsnøkler for det enkelte funksjonsområde. Fordelingsnøkkelen består av kriterier som er gitt ulik vekt.

For funksjonsområde FO2A barnehage er fordelingen av rammen basert på faktisk produksjon av barnehageplasser, ikke analyser og statistikk. Fordelingsnøkkelen for barnehage framkommer derfor som en sammenvekting av småbarn/storbarn, private og kommunale. Midler til familiebarnehager er lagt som en særskilt tildeling.

For barnevern under FO2B og økonomisk sosialhjelp under FO4C fordeles 20 % av rammen ut fra regnskapsandel og 80 % av rammen ut fra kostnadsnøklene.

For nærmere informasjon om oppbygging av kriteriesettene på funksjonsområder, herunder kriteriedata, kriterievekter og beregning av kostnadsnøkler, vises til vedlegg til byrådets budsjettforslag for 2023 – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene (Grønt hefte).

Bydelsfordelt ramme fordeles mellom funksjonsområdene som vist under, jf. tidligere vedtak i bystyret og forslag i denne sak.

Tabell: Bydelsfordelt budsjettramme fordelt på ordinær kriteriefordeling og annen tildeling

Funksjonsområde	Ordinær kriteriefordeling samt kompensasjon for lønns- og prisjustering	Særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk	Samlet bydelsfordelt budsjettramme
FO1 Administrasjon og fellestjenester	159 176	20 387	179 563
FO2A Barnehager	6 282 362	1 297 767	7 580 129
FO2B Barnevern	2 198 939	5 678	2 204 616
FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	930 968	109 835	1 040 803
FO3 Helse og omsorg	12 080 192	279 863	12 360 054
FO4A Sosiale tjenester	1 207 781	551 309	1 759 090
FO4B Kvalifiseringsprogram	506 241		506 241
FO4 Økonomisk sosialhjelp	1 483 193	18 000	1 501 193
Utsatt dekning av merforbruk		-11 180	-11 180
Sum	**24 848 852**	**2 271 659**	**27 120 511**

Tabell: Den enkelte bydels beregnede budsjettandel gjennom fordelingssystemet på det enkelte funksjonsområde i prosent

Bydel	FO1	FO2A	FO2B	FO2C	FO3	FO4A	FO4	FO4
	Administrasjon og felles-tjenester	**Barnehager (vektede heltidsplasser)**	**Barnevern**	**Aktivitetstilbud barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjenste**	**Helse og omsorg**	**Sosiale tjenster**	**Kvalifiserings-program**	**Økonomisk sosialhjelp**
1 Gamle Oslo	7,647	8,894	10,949	8,270	6,449	12,221	13,533	13,603
2 Grünerløkka	7,906	8,455	8,073	7,926	5,641	10,435	12,111	12,200
3 Sagene	6,652	7,174	6,538	5,810	4,941	6,535	7,867	8,118
4 St. Hanshaugen	6,237	5,458	3,439	3,929	3,756	5,214	6,371	6,342
5 Frogner	7,564	5,854	4,078	5,263	7,741	6,345	6,758	6,479
6 Ullern	5,829	5,816	2,452	4,799	5,699	2,147	1,758	1,909
7 Vestre Aker	7,018	8,213	3,394	7,865	7,534	2,756	2,258	2,284
8 Nordre Aker	7,203	9,530	3,755	7,682	7,281	3,961	3,314	3,381
9 Bjerke	5,850	5,328	6,113	6,075	5,079	6,460	6,099	6,199
10 Grorud	5,296	3,351	6,934	4,636	5,595	5,924	5,273	5,428
11 Stovner	5,710	3,844	9,302	6,210	6,435	9,086	8,334	7,880
12 Alna	6,872	6,914	12,300	8,312	9,205	10,657	9,790	9,644
13 Østensjø	6,979	7,545	6,874	7,964	9,593	5,021	4,332	4,497
14 Nordstrand	7,104	8,147	4,421	7,657	8,764	3,534	2,904	2,871
15 Søndre Nordstrand	6,131	5,478	11,378	7,603	6,287	9,704	9,297	9,164
Sum	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Tabell: Utvikling i bydelsfordelt ramme fra året før (Beløp i 1000 kr)

Bydelsfordelt Dok.3/2022	**25 542 073**
Reelle endringer	349 677
- herav justering for demografiske forhold	15 000
- herav justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	118 264
- herav justering for engangstiltak	-47 271
- herav justering for oppgaveendringer mellom sektorer	0
- herav uspesifiserte rammeendringer	-76 931
- herav spesifiserte rammeendringer	340 615
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	1 228 761
- herav generell lønns- og priskompensasjon	1 228 761
- herav kompensasjon for endring i løpende pensjonsutgifter	0
Bydelsfordelt budsjett 2022	**27 120 511**

For en utførlig opplisting av endringer på bydelssektoren vises til 5.4 Bydelenes økonomiske rammer. Under er omtalt noen endringer som inngår i bydelsfordelt ramme.

Demografi

I bydelsfordelt nettoramme for 2023 er det en demografikompensasjon for FO2B Barnevern på -8 mill., for FO2C Aktivitetstilbud på -7 mill. og for FO3 Helse og omsorg på +30 mill.

Uspesifiserte rammeendringer (rammekutt)

På bydelskapitlene er det innarbeidet en uspesifisert rammeendring på -76,9 mill. i 2023.

Lønns- og prisjustering

Bydelsfordelt budsjettramme justeres hvert år for forventet utvikling i lønninger og priser (deflator). Kompensasjonen for antatt lønns- og prisvekst utgjør 1 228,8 mill. fordelt med 1159,5 mill. til ordinær drift og 69,3 mill. til økonomisk sosialhjelp.

For 2023 er det en forventet lønnsvekst på 4,3 % og en prisvekst i øvrige driftsutgifter på 3,1 %. I vedtatt budsjettet for 2022 (Dok. 3) er det forutsatt en lønnsvekst på 3,2 %. Resultatet fra årets lønnsoppgjør ga en lønnsvekst på 3,84 % i 2022, dvs. 0,64 % høyere enn forutsatt i budsjettet. Endelig prisvekst for 2022 er ikke kjent, men det forventes at veksten på kommunale driftsutgifter blir på 4,3 % i 2022, mens det i vedtatt budsjett er forutsatt en vekst på 1,60 %.

Den økte lønnsveksten i 2022 gir også økte utgifter i kommende økonomiplanperiode, som det korrigeres for. Det må også korrigeres for den økte prisveksten i 2022, som vil ha konsekvenser for økonomiplanperioden.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85 % lønnsandel i deflator og 15 % andel for øvrige kommunale driftsutgifter. For disse justeres nettorammen med 4,120 % som er korrigert budsjettdeflator i bydelsrammen.

Rammen til økonomisk sosialhjelp er justert med kommunal deflator som er 3,8 %. Justering for økonomisk sosialhjelp er fordelt i henhold til nøklene for FO4C Økonomisk sosialhjelp.

Pensjon

Brutto pensjonskostnader til Oslo pensjonsforsikring AS (OPF) i 2023 utgjør 21,9 % av pensjonsgivende lønn og belastes virksomheten ved lønnsutbetaling. Dette er uendret fra 2022.

Ny særskilt tildeling for flyktninger år 2-5

Byrådet foreslår en ny modell der bydelenes andel av integreringstilskuddet fordeles som en særskilt tildeling, basert på antall bosatte flyktninger, bosettingsår og gjeldende satser for Integreringstilskuddet . Dette gir bedre samsvar mellom hva kommunen har mottatt i tilskudd for den enkelte og hva bydelene mottar i tilskudd for samme person. Omleggingen vil gi bydelene mer forutsigbare og likeverdige rammebetingelser ved bosetting av flyktninger. En ny fordeling av integreringstilskuddet i 2023 forutsetter at man trekker ut den delen av dagens integreringstilskudd fra kriteriefordelt ramme for så å fordele det som en særskilt tildeling. Som konsekvens av dette må kriteriet som fanger opp innbyggere som utløser 2.-5. års integreringstilskudd fjernes fra fordelingsnøkkelen for FO4A. De samlende omfordelingskonsekvensene av en slik omlegging vil være relativt beskjedne, og innenfor det bydelene vanligvis håndterer. Forslag til ny modell innebærer at integreringstilskuddet som ligger inne i kriteriefordelt ramme i år flyttes over til en særskilt tildeling for budsjettet for 2023 i tråd med beskrivelsen over. Basert på anslag på integreringstilskuddet for kommende år, vil endringen i tilskuddets størrelse fra 2023 bli lagt til den særskilte tildelingen på samme måte.

Sentrale avsetninger bydelene

Se midler avsatt på avsetningskapitlene, under “Virksomheter” øverst på siden, for nærmere omtale vises det til sektoromtalen for henholdsvis HEI, OVK og AIS.

Klimakonsekvenser - bydelene samlet

Bydelene forventes å oppnå en andel på 93 % nullutslippskjøretøy ved utgangen av 2022 for tjenestebiler under 3 500 kg. Ved utgangen av første kvartal 2022 var andelen 91 %. Tilsvarende tall ved utgangen av 2021 var 89%.

Det er få tunge kjøretøy i bydelene, og ved årets slutt forventes det at 2 av 16 kjøretøy vil være nullutslipp og at ytterligere 10 av 16 kjøretøy vil gå på biodrivstoff. Det vil dermed kun være 4 tunge bensin- og dieselbiler i bydelene ved utgangen av 2022.

For transportbehovene som gjelder rekkevidde og lastekapasitet, ser det ut til å være løpende leasingavtaler og tilgjengelighet på nullutslippsalternativer som er de vesentligste hindringene for utskifting av denne type kjøretøy.

Forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren

Samlede tilskuddsmidler i bydelssektoren (beløp i 1000 kr)

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådets forslag Sak 1/2023	Sum 2021 -Sak 1/2023
4	Aksept kontaktsenter	9 500	9 500	9 500	28 500
7	Nordmarka vel	150	150	150	450
8	Marka eldresenter	1 700	1 700	1 750	5 150
8	Kløvervegen barnepark *	250	560	260	1070
Sum		**11 600**	**11 910**	**11 660**	**35 170**

* I tillegg til dette beløpet har bydelene avsatt en øremerket budsjettreserve på 810 000 tilsvarende to budsjettår, som følge av at parken har vært stengt under pandemien.

Samlet oppstilling av øremerkede midler bydelssektoren

Det vises til oppstillingene under sektoromtalen for henholdsvis HEI, OVK og AIS for oversikt over øremerkede midler på kapittel 303, 305, 306, 307 og 308. I tillegg fordeles følgende øremerkede midler direkte til bydelene. Omfanget av øremerkede midler øker i forhold til 2022.

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede bydelsfordelte midler (beløp i 1000 kr)

Bydel	Type tildeling	Beløp
Bydel St. Hanshaugen	Aksept kontaktsenter	9 500
Bydel Vestre Aker	Nordmarka vel	150
Bydel Nordre Aker	Kløvervegen barnepark	260
Alle bydeler	Ekstra årsverk lavterskel psykisk helse (FO3 Helse og omsorg)	13 500
Alle bydeler	Styrking av frisklivssentralene (FO3 Helse og omsorg)	30 000
Alle bydeler	Ekstra aktivitetstilbud seniorsentre (FO3 Helse og omsorg)	28 000
Alle bydeler	Booppfølgingstiltak (FO4A Sosiale tjenester)	32 400
Alle bydeler	Styrket rusomsorg (FO4A Sosiale tjenester)	62 500
Alle bydeler	Desentraliserte rustiltak i bydelene (FO4A Sosiale tjenester)	22 450

Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)

Ansvarsområde

Barnevernets arbeid er hjemlet i lov om barneverntjenester. Oslo kommune har et helhetlig ansvar for barnevernet.

Bydelenes barneverntjenester skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barneverntjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0 – 18 år, men tiltak og bistand kan fortsette som frivillig hjelpetiltak etter fylte 18 år og fram til fylte 23 år. Barne- og familieetaten ivaretar ansvaret tilsvarende det ansvaret det statlige, regionale barnevernet (Bufetat) har ellers i landet. Det vil blant annet si drift av egne institusjoner og kjøp av institusjonsplasser. Bydelene dekker alle kostnader knyttet til opphold i institusjoner.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**84 001**	**84 001**	**84 001**	**84 001**
Vedtak forrige periode				
Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)	3 800	3 800	3 800	3 800
Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	30 000	30 000	30 000	30 000
Kvalitetsreform i barnevernet	6 000	6 000	6 000	6 000
Nye Familier	34 201	34 201	34 201	34 201
Tilbakeføre opprinnelig budsjett, teknisk korrigering	-84 001	-84 001	-84 001	-84 001
Uspesifisert rammeendring	-649	-1 231	-1 231	-1 231
Vedlikehold av fagsystemer for bydelene	3 000	3 000	3 000	3 000
Sum Vedtak forrige periode	**-7 649**	**-8 231**	**-8 231**	**-8 231**
Vedtak forrige periode	**-7 649**	**-8 231**	**-8 231**	**-8 231**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**76 352**	**75 770**	**75 770**	**75 770**
Uspesifiserte rammeendringer				
Uspesifisert rammeendring fordelt	649	1 231	1 231	1 231
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**649**	**1 231**	**1 231**	**1 231**
Spesifiserte rammeendringer				
Barnehjernevernet	200	200	200	200
Helsestasjons- og skolehelsetjenesten	1 000	418	418	418
Nye Familier	1 971	1 971	1 971	1 971
Sum Spesifiserte rammeendringer	**3 171**	**2 589**	**2 589**	**2 589**
Endringer	**3 820**	**3 820**	**3 820**	**3 820**
Ramme 2023-2026	**80 172**	**79 590**	**79 590**	**79 590**

Vedtak forrige periode

Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)

Det er avsatt 15 mill. i 2023 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2023 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern

Det er avsatt 30 mill. årlig, for å kompensere bydeler som får uforutsette omfattende tiltak i barnevernet i løpet av året.

Kvalitetsreform i barnevernet

Det er satt av 6 mill. årlig, til oppfølging av arbeidet med kvalitetsreform i barnevernet.

Nye Familier

Det er avsatt 34,2 mill. til Nye Familier årlig.

Vedlikehold av fagsystemer for bydelene

Det er avsatt 3 mill. årlig, til vedlikehold av fagsystemer i bydelene.

Uspesifiserte rammeendringer

Uspesifisert rammeendring fordelt
Uspesifisert rammeendring vedtatt i Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025, er fordelt på avsetningene på budsjettkapitlet.

Spesifiserte rammeendringer

Barnehjernevernet
Midler til Barnehjernevernet styrkes med 0,2 mill. årlig. Det er da totalt avsatt 4 mill. årlig til Barnehjernevernet.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten
Det er satt av 1 mill. i 2023 til prosjektet DigiHelsestasjon. I perioden 2024-2026 er det satt av 0,4 mill. årlig til tiltak innenfor helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Nye Familier
Midler avsatt til Nye Familier er styrket med 2 mill. årlig. Det er da totalt avsatt 36,2 mill. årlig til Nye Familier.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	1 621	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	26 476	84 001	80 172
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 321	0	0
Sum Driftsutgifter	**29 418**	**84 001**	**80 172**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-21 039	0	0
Overføringsinntekter	-138 208	0	0
Sum Driftsinntekter	**-159 247**	**0**	**0**
Sum	-129 828	84 001	80 172

Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)

Ansvarsområde

På kapitlet er det avsatt midler til drift av nye barnehageplasser etablert i 2021 eller senere. Midler knyttet til drift av barnehageplasser etablert før 2021 blir tildelt bydelene gjennom kriteriefordelt ramme på funksjonsområde 2A. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for kommunale barnehager og kapitaltilskudd i private barnehager etablert før 2021, blir fordelt til bydelene som særskilte tildelinger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**50 428**	**50 428**	**50 428**	**50 428**
Vedtak forrige periode				
Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden	-30 224	17 276	32 976	32 976
Etablering kommunale barnehageplasser 2021	20 991	20 991	20 991	20 991
Etablering kommunale barnehageplasser 2022	30 660	30 660	30 660	30 660
Etablering private barnehageplasser 2021	9 420	9 420	9 420	9 420
Etablering private barnehageplasser 2022	17 381	17 381	17 381	17 381
Tilbakeføre opprinnelig budsjett, teknisk korrigering	-50 428	-50 428	-50 428	-50 428
Sum Vedtak forrige periode	**-2 200**	**45 300**	**61 000**	**61 000**
Vedtak forrige periode	**-2 200**	**45 300**	**61 000**	**61 000**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**48 228**	**95 728**	**111 428**	**111 428**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden	30 224	-22 789	20 743	63 703
Etablering kommunale barnehageplasser 2021	-20 991	-20 991	-20 991	-20 991
Etablering kommunale barnehageplasser 2022	-16 638	-16 638	-16 638	-16 638
Etablering kommunale barnehageplasser 2023	18 208	43 699	43 699	43 699
Etablering private barnehageplasser 2021	-9 420	-9 420	-9 420	-9 420
Etablering private barnehageplasser 2022	-11 264	-11 264	-11 264	-11 264
Etablering private barnehageplasser 2023	8 449	20 278	20 278	20 278
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-1 432**	**-17 125**	**26 407**	**69 367**
Endringer	**-1 432**	**-17 125**	**26 407**	**69 367**
Ramme 2023-2026	**46 796**	**78 603**	**137 835**	**180 795**

Vedtak forrige periode

Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden
Avsetningen til drift av barnehageplasser i 2023 er redusert med 30,2 mill. I 2024 er det avsatt 17,3 mill. til nye barnehageplasser, og i 2025 og videre er det satt av 33 mill. årlig til nye

barnehageplasser. Midler er avsatt sentralt, og vil bli fordelt til bydelene på et senere tidspunkt. Befolkningsprognosene ligger til grunn for beregningen av avsetningen.

Etablering kommunale barnehageplasser 2021
Det er avsatt 21 mill. årlig til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2021. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2021. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Etablering kommunale barnehageplasser 2022
Det er avsatt 30,7 mill. årlig, til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2022. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2022. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Etablering private barnehageplasser 2021
Det er avsatt 9,4 mill. årlig til private barnehageplasser etablert i 2021. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall private barnehageplasser i 2021. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Etablering private barnehageplasser 2022
Det er avsatt 17,4 mill. årlig, til private barnehageplasser etablert i 2022. Midlene overføres til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2022, basert på veksten i antall private barnehageplasser i 2022. Midler for 2023 og videre, overføres til bydelene i Budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Etablering kommunale barnehageplasser 2022
Avsetningen reduseres med 16,6 mill. årlig. Det er totalt avsatt 14,0 mill. på kapitlet til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2022. Tildelingen til bydelene vil være basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2022 og vil bli fordelt i løpet av 2023.

Spesifiserte rammeendringer

Drifts- og husleieutgifter nye barnehageplasser senere i perioden
Avsetningen til drift av barnehageplasser etter 2023 er justert slik at det totalt er avsatt -5 mill. i 2024, 53,7 mill. i 2025 og 96,7 mill. i 2026 til nye barnehageplasser. Midler er avsatt sentralt og vil bli fordelt til bydelene på et senere tidspunkt. Befolkningsprognosene ligger til grunn for beregningen av avsetningen.

Etablering kommunale barnehageplasser 2021
Midler som var avsatt til kommunale barnehageplasser etablert i 2021, trekkes ut. Bydelsrammen er justert for endring i barnehageplasser i 2021.

Etablering kommunale barnehageplasser 2022

Avsetningen reduseres med 16,6 mill. årlig. Det er totalt avsatt 14,0 mill. på kapitlet til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2022. Tildelingen til bydelene vil være basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2022 og vil bli fordelt i løpet av 2023.

Etablering kommunale barnehageplasser 2023
Det er avsatt 18,2 mill. i 2023, og 43,7 mill. i 2024 og videre til etablering av kommunale barnehageplasser i 2023. Midlene vil bli overført til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2023, basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2023.

Etablering private barnehageplasser 2021
Midler som var avsatt til private barnehageplasser etablert i 2021, trekkes ut. Bydelsrammen er justert for endring i barnehageplasser i 2021.

Etablering private barnehageplasser 2022
Avsetningen er redusert med 11,3 mill. årlig. Bydelenes utgifter til å tildele tilskudd for private barnehageplasser etablert i 2022 vil bli dekket av denne avsetningen. Det er totalt avsatt 6,1 mill. til formålet årlig. Tildelingen til bydelen vil være basert på etablering av private plasser i løpet av 2022 og vil bli fordelt i løpet av 2023.

Etablering private barnehageplasser 2023
Det er avsatt 8,5 mill. i 2023, og 20,3 mill. i 2024 og videre til etablering av private barnehageplasser i 2023. Midlene vil bli overført til bydelene i egen budsjettjusteringssak i 2023, basert på veksten i antall private barnehageplasser i 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	34 004	50 428	46 796
Sum Driftsutgifter	**34 004**	**50 428**	**46 796**
Sum	34 004	50 428	46 796

Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)

Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter (barnehageloven). Tilbudet omfatter både kommunale og private barnehager.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for barnehager, herunder å etablere tilstrekkelig antall plasser i barnehage for barn i kommunen slik at den lovfestede retten til barnehageplass blir innfridd.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene og er også lokal barnehagemyndighet.

Omsorgsbygg Oslo KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**253 985**	**253 985**	**253 985**	**253 985**
Vedtak forrige periode				
Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)	15 000	15 000	15 000	15 000
Avvikling av midlertidige lokaler	2 500	2 500	2 500	2 500
Bemanningsavtalen	25 600	39 380	39 380	39 380
Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	3 007	3 007	3 007	3 007
Gratis kjernetid i barnehagen	53 303	53 303	53 303	53 303
Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
Kvalitet og kompetanse i barnehagen	20 100	20 100	20 100	20 100
Nasjonal minstesats foreldrebetaling	52 475	52 475	52 475	52 475
Sentralisering av myndighetsoppgaver barnehage	-4 690	-5 500	-5 500	-5 500
Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	40 000	12 500	12 500	12 500
Tilbakeføre opprinnelig budsjett, teknisk korrigering	-253 985	-253 985	-253 985	-253 985
Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager	10 000	10 000	10 000	10 000
Økonomisk likebehandling av private barnehager	23 000	23 000	23 000	23 000
Økt deltakelse i barnehagen	5 500	5 500	5 500	5 500
Andre tiltak	25 000	25 000	25 000	25 000
Sum Vedtak forrige periode	**-12 190**	**-26 720**	**-26 720**	**-26 720**
Vedtak forrige periode	**-12 190**	**-26 720**	**-26 720**	**-26 720**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**241 795**	**227 265**	**227 265**	**227 265**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Bemanningsavtalen	-25 600	-24 380	-24 380	-24 380
Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	5 162	5 162	162	232
Gratis kjernetid i barnehagen	2 923	2 923	2 923	2 923
Kvalitet og kompetanse i barnehagen	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Nasjonal minstesats foreldrebetaling	2 875	2 875	2 875	2 875
Sentralisering av myndighetsoppgaver	4 690	-30	-30	5 500
Språkstimulering førskolebarn	-500	-500	-500	-500
Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	-3 000	500	500	500
Økonomisk likebehandling private barnehager	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
Økt deltakelse i barnehagen	300	300	300	300
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-27 750**	**-27 750**	**-32 750**	**-27 150**
Endringer	**-27 750**	**-27 750**	**-32 750**	**-27 150**
Ramme 2023-2026	**214 045**	**199 515**	**194 515**	**200 115**

Vedtak forrige periode

Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)
Det er avsatt 15 mill. i 2023 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2023 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Avvikling av midlertidige lokaler
Det er avsatt 2,5 mill. årlig til avvikling av midlertidige barnehagelokaler.

Bemanningsavtalen
Det er avsatt 25,6 mill. i 2023 og 39,4 mill. i resten av økonomiplanperioden til Bemanningsavtalen. Målene i bemanningsavtalen for kommunale barnehager, er 50 % barnehagelærere og 25 % barne- og ungdomsarbeidere.

Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)
Det er avsatt 3 mill. årlig, til etablering av nye barnehageplasser.

Gratis kjernetid i barnehagen
Det er avsatt 53,3 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2 til 5 år fra familier med lav inntekt. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager
Det er budsjettert med 29 mill. i inntekter fra refusjoner for utenbys barn i Oslos private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Kvalitet og kompetanse i barnehagen
Det er avsatt 20,1 mill. årlig til til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene.

Nasjonal minstesats foreldrebetaling
Det er avsatt 52,5 mill. årlig til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling.

Sentralisering av myndighetsoppgaver barnehage
Det er innarbeidet en forventet innsparing på 4,7 mill. i 2023 og 5,5 mill. fra 2024 som følge av eventuell overføring av myndighetsoppgaver på barnehageområdet til en sentral enhet i kommunen.

Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning
Det er avsatt 40 mill. i 2023, og 12,5 mill. fra 2024 til tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning.

Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager
Det er avsatt 10 mill. årlig til refusjon for Oslobarn i utenbys private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Økonomisk likebehandling av private barnehager
Det er avsatt 23 mill. årlig til økonomisk likebehandling private barnehager. Avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter og dekke opp for usikkerhet rundt tilskuddssatsene til private barnehager.

Økt deltakelse i barnehagen
Det er avsatt 5,5 mill. årlig til tiltak for å øke deltakelsen i barnehagen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Språkstimulering førskolebarn
Avsetningen til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder, reduseres med 0,5 mill årlig. Totalt er det avsatt 24,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Spesifiserte rammeendringer

Bemanningsavtalen
I vedtatt budsjett er det avsatt 25,6 mill. i 2023 og 39,4 mill. i resten av økonomiplanperioden til Bemanningsavtalen. Avsetningen reduseres med 25,6 mill. i 2023 og 24,4 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden.

Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)
Avsetningen til prosjekter for etablering av nye barnehageplasserer, er økt med 5,2 mill. årlig, til totalt 8,2 mill. årlig. Avsetningen skal blant annet dekke utgifter til utrednings- og utviklingsprosjekter og utgifter knyttet til kjøp eller leie av barnehageseksjoner.

Gratis kjernetid i barnehagen
Avsetningen til gratis kjernetid i barnehagen, økes med 2,9 mill. årlig. Det er totalt avsatt 56,2 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2 til 5 år fra familier med lav inntekt. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

Kvalitet og kompetanse i barnehagen
Teknisk reduksjon i avsetningen til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene, er 1,6 mill. årlig. Totalt er det avsatt 18,5 mill. årlig til formålet i perioden 2023-2026, mens det i 2022 var satt av 18,7 mill. Midlene vil bli benyttet til ulike kompetansetiltak for barnehageansatte, som bl.a. lederutdanning for pedagogiske ledere. Midlene skal også benyttes til andre tiltak for å øke kvaliteten i barnehagene, som oppfølging av strategi for kvalitet i barnehagen, stipend for styrere som tar nasjonal lederutdanning, gode systemer for kommunikasjon mellom barnehage og hjem og til utredningsarbeid i byrådsavdelingen.

Nasjonal minstesats foreldrebetaling
Det foreslås å øke avsetningen til Nasjonal minstesats foreldrebetaling med 2,9 mill. årlig. Det er totalt avsatt 55,4 mill. til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

Språkstimulering førskolebarn
Avsetningen til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder, reduseres med 0,5 mill årlig. Totalt er det avsatt 24,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning
Avsetningen reduseres med 3 mill. i 2023, og økes med 0,5 mill. årlig fra 2024. Totalt er det avsatt 37 mill. til tiltak for tidlig innsats i barnehagen i 2023, og 13 mill. årlig fra 2024. Om lag 24 mill. av bevilgningen skal gå til å finansiere videreføring av forsøket med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Deler av midlene skal gå til å videreføre satsingen *Oslohjelpa*. Bydelene skal arbeide mot en mer behovsdrevet arbeidsform i barnehagen med barnet og dets familie i sentrum. Midlene skal benyttes til deltagelse i lærings- og utviklingsarbeid

og til stimulering til å endre arbeidsform i arbeidet med tidlig innsats i barnehagen og til forsterket innsats i utvalgte barnehager i levekårsutsatte områder.

Økonomisk likebehandling private barnehager
Denne avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med høye pensjonsutgifter og dekke opp for usikkerhet rundt tilskuddssatsene til private barnehager. I 2022 ble pensjonspåslaget redusert både for private kjedebarnehager og enkeltstående barnehager, og det er varslet en ytterligere reduksjon i pensjonspåslaget for enkeltstående barnehager fra 2023. Redusert pensjonspåslag betyr at flere private barnehager vil ha krav på ekstra pensjonstilskudd etter søknad.

I budsjettet for 2022 var det avsatt midler for å ta høyde for usikkerhet knyttet til utfallet av rettssaken om kommunens beregning av tilskudd til private barnehager. Oslo kommune vant denne saken i tingretten. Avsetningen reduseres derfor med 13 mill.

Totalt er det avsatt 10 mill. årlig, for å ta høyde for en forventet økning i utbetaling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager.

Økt deltakelse i barnehagen
Avsetningen til økt deltakelse i barnehagen øker med 0,3 mill. i 2023, til totalt 5,8 mill. Midlene skal benyttes til å kompensere bydelene Grorud, Stovner, Alna, Bjerke og Søndre Nordstrand for tapte inntekter som følge av gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i husholdninger med årlig inntekt under 693 200.

Økt tilskudd til private barnehager - overført fra kapittel 306
Overføring fra kap. 306 til bydelsrammen på 15,6 mill. for å finansiere økt tilskudd til private barnehager som følge av bemanningsavtalen i kommunale barnehager og forsøket med økt grunnbemanning.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	2 339	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 483	267 985	238 045
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	27	0	5 000
Overføringsutgifter	27 387	15 000	0
Sum Driftsutgifter	**43 236**	**282 985**	**243 045**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 631	-29 000	-29 000
Refusjoner	-1 721	0	0
Overføringsinntekter	-111 262	0	0
Sum Driftsinntekter	**-114 614**	**-29 000**	**-29 000**
Sum	-71 379	253 985	214 045

Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**209 630**	**209 630**	**209 630**	**209 630**
Vedtak forrige periode				
Arbeid til alle - flere i arbeid 2022-2025	-38 500	-43 500	-43 500	-43 500
Bosettingstilskudd flyktninger år 1	20 160	20 160	20 160	20 160
Generell rammereduksjon kap. 307	-70	-1 250	-1 250	-1 250
IKT - fagsystemer bolig og sosial, akutte tiltak	4 000	6 000	6 000	6 000
Sommerjobber/ferieaktiviteter barn og unge	-14 000	-18 000	-18 000	-18 000
Sum Vedtak forrige periode	**-28 410**	**-36 590**	**-36 590**	**-36 590**
Vedtak forrige periode	**-28 410**	**-36 590**	**-36 590**	**-36 590**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**181 220**	**173 040**	**173 040**	**173 040**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**9 008**	**9 008**	**9 008**	**9 008**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**9 008**	**9 008**	**9 008**	**9 008**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Flyktninger årgang 2	-251 608	0	0	0
Kompensasjon tapt husleieinntekt samlokaliserte boliger	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Språksenteret – Bydel Grünerløkka	-1 000	0	0	0
Økte utgifter knyttet til integrering	443 000	308 000	151 000	141 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**180 392**	**298 000**	**141 000**	**131 000**
Justering for engangstiltak				
Flyktninger årgang 2	-27 957	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**-27 957**	**0**	**0**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**-1 300**	**-1 300**	**-1 300**	**-1 300**
Spesifiserte rammeendringer				
Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid	32 085	11 085	6 085	6 085
Sommerjobber ungdom/ferieaktiviteter barn og unge	26 000	30 000	30 000	30 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**58 085**	**41 085**	**36 085**	**36 085**
Endringer	**209 220**	**337 785**	**175 785**	**165 785**
Ramme 2023-2026	**399 448**	**519 833**	**357 833**	**347 833**

Vedtak forrige periode

Arbeid til alle - flere i arbeid 2022-2025

I økonomiplan 2022-2025 er det innarbeidet en nedtrapping av arbeidssatsingen. Byrådet styrker innsatsen for å gi flere muligheter til arbeid i budsjett 2023, økonomiplan 2023-2026. I alt settes det av 180,3 mill. til ulike innsatser. Det er en styrking på 80,3 mill. sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Bosettingstilskudd flyktninger år 1
Det er satt av bosettingstilskudd år 1 ut fra en forutsetning om at Oslo skal ta imot og bosette 350 flyktninger i 2023. Bydelene mottar 0,140 mill. pr bosatt flyktning.

Generell rammereduksjon kap. 307
I økonomiplan for 2022-2025 er det innarbeidet et rammekutt på 1,250 mill. frem mot 2025.

IKT - fagsystemer bolig og sosial, akutte tiltak
Midler til drift, vedlikehold og utvikling av fagsystemer på sektoren er videreført i ny økonomiplan. Det er med dette avsatt 11,1 mill. i 2023 og 13,1 mill. årlig i 2024, 2025 og 2026.

Sommerjobber/ferieaktiviteter barn og unge
I økonomiplan for 2022-2025 er midler til sommerjobber ungdom og ferieaktiviteter barn og unge tatt ned med 14 mill. til 19 mill. i 2023 og til 15 mill. årlig i 2024 og 2025. Byrådet styrker innsatsen i budsjett 2023 til et varig nivå på 45 mill. årlig

Styrking flere i arbeid - flere i tillrettelagt arbeid
I økonomiplan for 2022-2025 er innsats for å gi flere tilrettelagt arbeid tatt ned med 2 mill. Byrådet styrker innsatsen i 2023-2026.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Flyktninger årgang 2
Det overføres 251,6 mill. i integreringstilskudd til bydelene for årgang 2 ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1500 flyktninger i 2022. Midlene var avsatt på kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid integrering og sosiale tjenester.

Kompensasjon tapt husleieinntekt samlokaliserte boliger
Midlene er fordelt bydelene er kriterier for funksjonsområde 3.

Språksenteret – Bydel Grünerløkka
Språksenteret i Bydel Grünerløkka er en del av skolehelsetjenesten i bydelen og tilbyr helsetjenester til mottaks elever fra hele byen. Som følge av flyktningsituasjonen ventes at antall nyankomne elever øker. Tjenesten styrkes derfor med en ekstra helsesykepleier i 100 % stilling i 2023.

Økte utgifter knyttet til integrering
Situasjonen i Ukraina gjør det krevende å anslå faktisk bosetting i år, anmodning om bosetting i 2023 og dermed budsjettere integreringstilskuddet fra staten fremover.

Integreringstilskudd for 2023-2026 forslås inntil videre budsjettert ut fra en forutsetning om at det bosettes 2 000 flyktninger i 2022 (anmodningen fra IMDi). Fra 2023 er lagt til grunn at Oslo anmodes om å bosette 350 flyktninger årlig.

Neste bosettingskvote bli bestemt av Stortinget i forbindelse behandlingen av statsbudsjettet for 2023.

Det fordeles 251,6 mill. til bydelene og 28,0 til Utdanningsetaten ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1 500 flyktninger i 2023. Bosetting utover dette og tilsvarende anmodningen fra IMDi om å ta imot 2 000 flyktninger, kompenseres av midlene avsatt sentralt.

Justering for engangstiltak

Flyktninger årgang 2
Det overføres 28,0 mill. i integreringstilskudd til Utdanningsetaten for årgang 2 ut fra en forutsetning om at det bosettes og blir boende i alt 1500 flyktninger i 2022. Midlene var avsatt på kap. 307 Bydelene - avsetninger arbeid integrering og sosiale tjenester.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS
For å følge opp byrådets innsatser rettet mot barn og unge, blant annet sommerjobbene, jobbsentre og forebyggende aktivitet, styrkes kapasiteten i Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) med en hel fast stillingshjemmel. Årsverket dekkes av midler satt av til barn og unge på kap. 307 Bydelene - avsetninger AIS. Midlene 1,3 mill. overføres kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene.

Spesifiserte rammeendringer

Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid
Arbeid til alle er blant byrådets viktigste hovedprioriteringer. Byrådet styrker satsinger for å gi flere muligheter til arbeid. Det er innarbeidet i alt 150,3 mill. til ulike tiltak i økonomiplanperioden. Det er en styrking på 81,3 mill. sett i forhold til økonomiplan 2022-2025. Midlene er satt av på kapittel 307 Bydelene - avsetninger (AIS) og på kap. 371 Byomfattende tiltak - avsetninger (AIS). I 2023 er det satt av i alt 61,1 mill.

Sommerjobber ungdom/ferieaktiviteter barn og unge
Sommerjobb for ungdom har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring og en forståelse for arbeidslivets forventninger, krav og rettigheter. Byrådet styrker satsningen på sommerjobb og gjør den varig fra 2023. Det avsettes i alt 45 mill. årlig til sommerjobber for ungdom og til ferieaktiviteter for barn og unge i regi av bydelene. Innsatsen er med det styrket med 116 mill. i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	1 777	-1 300	-1 300
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 781	196 950	386 237
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	75	0	0
Overføringsutgifter	504	13 980	14 511
Sum Driftsutgifter	**9 137**	**209 630**	**399 448**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-50	0	0
Refusjoner	-104	0	0
Sum Driftsinntekter	**-155**	**0**	**0**
Sum	8 982	209 630	399 448

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)							
IKT fagsystemportefølje AIS	LØPENDE		13 400	9 500	9 500	9 500	41 900
Sum Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)		**35 000**	**13 400**	**9 500**	**9 500**	**9 500**	**41 900**
Sum investeringsprosjekter		35 000	13 400	9 500	9 500	9 500	41 900

IKT fagsystemportefølje AIS

Investeringsmidler til vedlikehold og utvikling av fagsystemporteføljen i AIS er videreført med 134 mill. i 2023 og 9,5 mill. årlig i perioden 2024-2026.

Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**106 746**	**106 746**	**106 746**	**106 746**
Vedtak forrige periode				
Aldersvennlig transport – Rosa busser (kap. 308)	2 600	7 600	7 600	7 600
Bydelsprosjektet (kap. 308)	2 000	2 000	2 000	2 000
Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+ (kap. 308)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kompetansekartlegging innen hjemmetjenesten (kap. 308)	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Oppfølging av prosjekter i bydelene (kap. 308)	1 000	1 000	1 000	1 000
Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)	-60	-1 072	-1 072	-1 072
Spisevenn for hjemmeboende (kap. 308)	0	-1 500	-1 500	-1 500
Terapibad (kap. 308)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	**-2 460**	**28**	**28**	**28**
Vedtak forrige periode	**-2 460**	**28**	**28**	**28**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**104 286**	**106 774**	**106 774**	**106 774**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**5 327**	**5 327**	**5 327**	**5 327**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**5 327**	**5 327**	**5 327**	**5 327**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Budsjettmidler for oppgaver i Helseetaten (kap. 308)	-4 200	-4 200	-4 200	-4 200
Finansiering av felles dokumentsenter for bydelene i regi av Kulturetaten	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Fordeling av avsatte midler til spisevenn hjemmeboende (FO3)	-1 500	0	0	0
Redusert statlig tilskudd Ung Arena Vest	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-27 700**	**-26 200**	**-26 200**	**-26 200**
Spesifiserte rammeendringer				
Budsjettmidler for nye, faste oppgaver til Helseetaten og Sykehjemsetaten (kap. 308)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid	-250	-250	-250	-250
Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024	0	5 000	10 000	10 000
Varmvannsbasseng/terapibad	6 500	6 500	6 500	6 500
Sum Spesifiserte rammeendringer	**1 250**	**6 250**	**11 250**	**11 250**
Endringer	**-26 450**	**-19 950**	**-14 950**	**-14 950**
Ramme 2023-2026	**83 163**	**92 151**	**97 151**	**97 151**

Vedtak forrige periode

Aldersvennlig transport – Rosa busser (kap. 308)
I økonomiplanen 2022-2025 ble det satt av midler til å etablere aldersvennlig transport (Rosa busser) som en varig ordning i seks bydeler inklusive Marka fra og med 2022, og til å utvide tilbudet i ytterligere én bydel (Østensjø) fra 2023. Derfor er rammen økt med 2,6 mill. i 2023 og med 7,6 mill. fra 2024.
I økonomiplanen for 2023-2026 er tilbudet foreslått utvidet i ytterligere to bydeler fra 2024.

Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)
Det er avsatt 15 mill. i 2023 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2023 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Bydelsprosjektet (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble rammen til bydelsprosjektet redusert med 2 mill. som et engangstiltak. Beløpet er derfor tilbakeført fra 2023.

Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+ (kap. 308)
I 2022 er det er avsatt 2 mill. som kompensasjon av tomgangsleie ved oppstart av Teisen Omsorg+ i Alna bydel. Midlene videreføres ikke i 2023.

Kompetansekartlegging innen hjemmetjenesten (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble det bevilget 1 mill. til kompetansekartlegging innen hjemmetjenesten. Dette er et engangstiltak.

Oppfølging av prosjekter i bydelene (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble avsetningen redusert med 1 mill. som et engangstiltak. Beløpet er derfor tilbakeført fra 2023.

Rammekutt sentrale avsetninger HEI (kap. 308)
Vedtatt rammekutt er på 0,06 mill. i 2023 og øker til 1,1 mill. fra og med 2024. Rammekuttet i 2023 er fordelt på de ulike tiltakene.

Spisevenn for hjemmeboende (kap. 308)
Det er etablert et prosjekt over to år med å prøve ut en ordning med spisevenn for hjemmeboende. Bevilgningen på 1,5 mill. opphører fra 2024.

Terapibad (kap. 308)
Ved bystyrebehandling av budsjett 2022 ble det avsatt 5 mill. til terapibad/varmtvannsbasseng. Bevilgningen ble ikke videreført fra 2023.
I økonomiplan 2023-2026 er bevilgningen foreslått videreført.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Budsjettmidler for oppgaver i Helseetaten (kap. 308)
Helseetaten får tilført tilsammen 4,2 mill. for disse faste oppgavene:

8. EQS - utarbeide og forvalte felles prosedyrer for bydelene (1,2 mill.)
9. Samarbeidsutvalg Helsefellesskap (3 mil.)

Finansiering av felles dokumentsenter for bydelene i regi av Kulturetaten
Bystyret besluttet i budsjett 2021 å innføre felles dokumentsenter for bydelene i regi av Kulturetaten. I løpet av 2022 overføres oppgaver og personell fra bydelene. Fra 2023 blir driften finansiert med en rammebevilgning på 41 mill. til kap. 502 Kulturetaten, finansiert med et uttrekk på 20 mill. fra kap. 308 og 21 mill. fra bydelene.

Fordeling av avsatte midler til spisevenn hjemmeboende (FO3)
Bydelene får tilført 1,5 mill. for å prøve ut en ordning med spisevenn for hjemmeboende.

Redusert statlig tilskudd Ung Arena Vest
Fra og med 2023 opphører statlig finansiering av Ung Arena Vest. Bortfall av tilskudd kompenseres med tilsvarende beløp avsatt til psykisk helse på kap. 308.

Spesifiserte rammeendringer

Budsjettmidler for nye, faste oppgaver til Helseetaten og Sykehjemsetaten (kap. 308)
Helseetaten får tilført tilsammen 5 mill. for disse faste oppgavene:

- Etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren (4 mill.)
- FRA – Styrking av forsterket rehabilitering Aker (1 mil.)

Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid
Beløpet gjelder delfinansiering av stilling med medisinsk fagkompetanse i HEI. Hovedoppgavene som legges til stillingen vil være strategisk arbeid knyttet til utvikling av helsetjenestene, beredskap, akuttilbudet innen helsetjenester i Oslo, samt støtte i arbeidet med ny sykehusstruktur i Oslo.

Utvide tilbudet Aldersvennlig transport (Rosa busser) i to nye bydeler fra 2024
Aldersvennlig transport (Rosa busser) er nå et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Bjerke og Alna samt marka. Tilbudet utvides til Bydel Østensjø i 2023 og to nye bydeler fra 2024.

Varmvannsbasseng/terapibad
Avsetningen gjelder utvidelse og videreføring av tilbudet om varmtvannsbad/terapibad.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	5 963	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	23 171	106 746	83 163
Overføringsutgifter	3 510	0	0
Finansutgifter	-70	0	0
Sum Driftsutgifter	**32 573**	**106 746**	**83 163**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-1 993	0	0
Overføringsinntekter	-10 948	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	70	0	0
Sum Driftsinntekter	**-12 871**	**0**	**0**
Sum	19 703	106 746	83 163

Investeringsbudsjett

På dette kapitlet avsettes midler til låneordningen for elbiler samt til videreutvikling av fagsystemporteføljen som Helseetaten har drifts- og utviklingsansvar for på vegne av bydelene.

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)							
El-biler	LØPENDE		20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
IKT fagsystemporteføljе/plattform	LØPENDE		26 600	28 500	28 500	28 500	112 100
Sum Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)		**0**	**46 600**	**48 500**	**48 500**	**48 500**	**192 100**
Sum investeringsprosjekter		0	46 600	48 500	48 500	48 500	192 100

El-biler

Avsetningen gjelder låneordning for elbiler.

IKT fagsystemporteføljе/plattform

Avsetningen dekker videreutvikling av fagsystemporteføljen som Helseetaten har utviklingsansvar for på vegne av bydelene. Utviklingsarbeidet i Helseetaten er med på å komplettere digitaliseringsarbeidet i regi av Oslo Origo og må ses i sammenheng med dette.

Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)

Sektoransvar

Sektorområdet omfatter sykehjem (langtidshjem), helsehus (korttidsplasser og rehabilitering), helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid knyttet til folkehelse og smittevern og. Sektoren har ansvar for støtte- og rådgivingsfunksjoner innen helse- og omsorgsområdet.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	7 302,2	8 096,0	8 114,7	8 112,0	8 102,4
Driftsinntekter	-4 533,8	-4 770,8	-4 770,8	-4 770,8	-4 770,8
Netto utgifter	**2 768,4**	**3 325,3**	**3 343,9**	**3 341,3**	**3 331,7**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		8,1 %			

Brutto driftsutgift pr. kapittel

Prosentvis fordeling

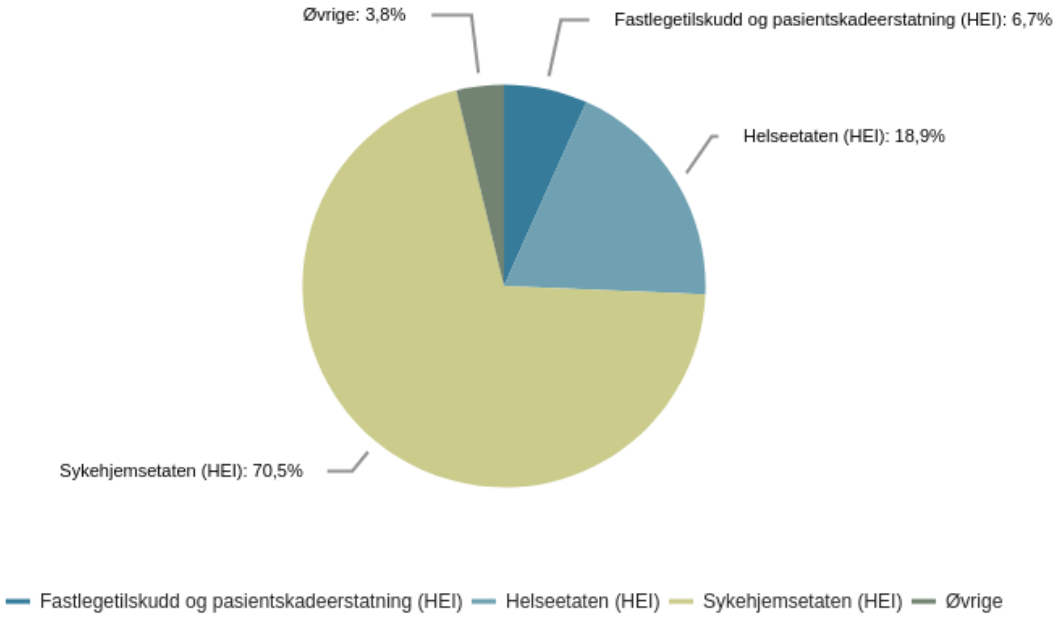

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Daglig, gratis og sunt skolemåltid i videregående skoler innføres fast fra høsten 2022 og på ungdomstrinnet fra høsten 2023
- Aldersvennlig transport (Rosa busser) utvides med én bydel i 2023 og ytterligere to bydeler i 2024
- Dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom styrkes
- Hjemmetjenesten styrkes med klinisk ernæringsfysiolog i hver bydel
- Ny storbylegevakt etableres i 2023 i samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo universitetssykehus
- Det offentlige tannhelsetilbudet til lovpålagte grupper styrkes
- Lavterskeltiltak for psykisk helse utvides og etableres som et fast tilbud

Byrådets ambisjoner for sektoren

I Oslo skal helsehjelp og omsorg være tilgjengelig når du trenger det, med lav terskel for å få god hjelp og omsorg hele livet. Oslo kommune skal legge til rette for god helse, livskvalitet og mestring, uavhengig av alder og helseutfordring. Ren luft, arbeid, bolig, transport, hverdagsaktivitet, sunn mat og mindre ensomhet, stress og press er viktig for folkehelsen. Byrådet vil bidra til et mer bærekraftig kosthold i tråd med helse- og miljøfaglige anbefalinger.

Oslos innbyggere skal oppleve at de har gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester. Byrådet vil sørge for at kommunehelsetjenestene er bedre rustet til å løse sine oppgaver, i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Byrådet vil styrke arbeidet med rehabilitering, både på helsehus og i eget hjem.

Byrådet ønsker å gå fra institusjonsbaserte tjenester til eldre til en aktiv alderdom hvor gode tjenester gis i eget hjem. Samtidig skal alle være trygge på at en sykehjemsplass står klar når den trengs. Organisering av hjemmetjenestene er viktig for opplevelsen av trygg og forutsigbar hjelp. Byrådet satser på en tillitsbasert organisasjonsform med tverrfaglige team, som har bedre tid til omsorg og aktivitet.

Byrådet vil samarbeide med ulike aktører for å utvikle flere velferdsteknologiske løsninger for å gi mer trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger.

Byrådet vil fortsette med å styrke ernæringsarbeidet både for hjemmeboende eldre og de som bor på sykehjem.

Tjenester til eldre skal være best mulig, ikke billigst mulig. Kommunen skal være i førersetet for utvikling av drift av våre tjenester, men også å fortsette det gode samarbeidet med private ideelle aktører.

Byrådet mener det haster med nye sykehus som kan betjene en voksende befolkning. Aker sykehus må prioriteres som et stort akuttsykehus for Oslo og bydelene i Groruddalen. De ideelle sykehusene bør få flere oppgaver for innbyggerne i sine bydeler og samtidig gis et større ansvar for befolkningen i Oslo.

Byrådet vil styrke lokalsykehusfunksjonene til befolkningen slik at alle er sikret gode og likeverdige helsetjenester. I dag tas for mange beslutninger som påvirker kommunens helsetjenester uten at kommunen er involvert. Byrådet mener det må være et styrende prinsipp at ingen beslutning skal tas om kommunen, uten kommunens involvering, og vi vil jobbe for at kommunen får fast plass i styrene i helseforetakene.

De neste årene får Oslo mange nye pensjonister. Den nye eldregenerasjonen har bedre utdanning, helse, boforhold og økonomi enn tidligere generasjoner. Byrådet vil fortsette arbeidet med å gjøre Oslo til en aldersvennlig by for å bidra til hverdagsmestring og god livskvalitet. Eldre skal ha mulighet til å leve selvstendige og aktive liv.

Oslo skal fortsatt ha gode transportordninger som sikrer at folk med bevegelseshemning har mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med alle andre. Aldersvennlig transport (Rosa busser) er en slik transportløsning som har gitt mange eldre større muligheter til å leve gode liv.

I dag opplever personer med funksjonsnedsettelser barrierer som fører til innskrenket frihet fordi samfunnet ikke er tilrettelagt for dem. Byrådet legger FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelser (CRPD) til grunn for kommunens arbeid.

Fortsatt er det for mange som ufrivillig jobber deltid. I kommunen skal heltid være en rettighet for alle. Byrådet vil at kommunen skal ha ordninger med vikarpool med hele og faste stillinger, og vil prøve ut egne heltidsavdelinger på sykehjem i Oslo.

Byrådet vil sørge for at elever på ungdomstrinnet og i videregående skole får et gratis måltid i løpet av skoledagen. Sunn og bærekraftig mat vil være med på å gi elever i Osloskolen en bedre skolehverdag med likere muligheter for læring, trivsel og helse.

Oslo kommune skal være åpen og tilgjengelig, og kommunisere klart og forståelig. Med digitalisering og bedre bruk av data skal vi prioritere utviklingen av mer sømløse og personlig tilpassede tjenester. Digital kompetanse må bli en kjernekompetanse i alle deler av kommunen. Kommunen vil fortsette å bygge kompetanse på bruk av digital teknologi og data i tjenesteutviklingen. Oslo kommune har ambisjon om at arbeidet skal gi nyttevirkninger også i et nasjonalt perspektiv. Byrådet vil forhindre økt digitalt utenforskap gjennom likeverdige tjenester som er universelt utformet.

Oslo kommune vil tilrettelegge for bedre samarbeid mellom egne virksomheter, med næringslivet, gründermiljøer, forskningsmiljøer, utdanningsinstitusjoner, og andre offentlige virksomheter, for i størst mulig grad bidra til at det offentlige kan levere gode, innbyggerorienterte, digitale tjenester. Byrådet vil legge til rette for at løsninger utviklet i Oslo kan gjenbrukes i resten av Norge.

Hovedmål

- 1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid
- 2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv
- 3. Flere opplever god helse og mestring
- 4. Levekårsforskjellene er redusert
- 5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap
- 6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Målene og de viktigste tiltakene

Byrådets mål for bydelene og de byomfattende tjenestene innen helse, eldre og innbyggertjenester

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Byrådet er opptatt av at innbyggerne skal motta tjenester der de er og at tjenestene skal være lett tilgjengelige. Innbyggere og samarbeidspartnere som henvender seg til bydelene om helse- og omsorgstjenester skal møte en samlet kommune og der det er «én dør inn» til bydelenes tjenester. Innbyggere skal møte medarbeidere som har myndighet og kompetanse til raskt å avklare behovet for hjelp og tjenester uavhengig av alder og funksjon. Tilbudene skal henge sammen og være dynamiske, og det skal være samarbeid på tvers av bydeler og etater. Tjenestene skal basere seg på innbyggernes behov med utgangspunkt i spørsmålet «Hva er viktig for deg?».

Byrådet har utarbeidet en strategisk rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo. Denne skal bidra til å sikre riktig kompetanse, målrettet rekruttering og til å redusere turnover. Planen fremmes for bystyret høsten 2022.

Oslo kommune og Oslo universitetssykehus etablerer i samarbeid ny storbylegevakt på Aker sykehusområde. Den nye legevakten vil sikre Oslos innbyggere omfattende og tverrfaglig akutt hjelp i et nytt og moderne bygg som vil stå ferdig i 2023. Satsingen Helsedata i Oslo har som mål at innbyggerne opplever forbedring av brukerreisen og at legevakten fremtrer som én felles legevakt.

For sårbare grupper i sentrum skal det etableres et døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon i tilknytning til relevante etablerte lavterskeltilbud, herunder stasjonære, ambulante og digitale legevaktfunksjoner og digitale akutte sosiale funksjoner. Dette tilbudet skal være på plass før legevakten flytter til Aker i 2023.

Helsefellesskap Oslo er etablert mellom kommunen og byens sykehus. Formålet er at bydelene og sykehusene skal samarbeide bedre om pasienten, overgang mellom nivåer og være likeverdige partnere. Helsefellesskapet vil bli utviklet videre i tråd med samarbeidsavtaler, prioriterte satsninger og sårbare grupper.

Velferdstjenestenes plikt til å samarbeide for å gi barn og unge et helhetlig og samordnet tjenestetilbud er tydeliggjort i velferdstjenestelovene, gjeldende fra 1. august 2022. Byrådet vil fremme en helhetlig plan for det forebyggende arbeidet på oppvekstfeltet i løpet av 2023.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Det skal oppleves trygt og meningsfylt å bo hjemme også når behov for helse- og omsorgstjenester melder seg. Byrådets styrking av hjemmetjenesten med flere årsverk har bidratt til at flere kan bo lenger i eget hjem. Samtidig skal de som har behov for en tilpasset bolig eller en langtidsplass på sykehjem være trygg på at de får et tilrettelagt botilbud som oppleves som et hjem når de trenger det. Den enkelte beboer skal være i sentrum og få mulighet til å leve etter egne verdier.

Byrådet ønsker en dreining mot flere fleksible boligløsninger for eldre. Fleksible boligløsninger skal gjøre det mulig for eldre å bli boende i samme bolig selv om hjelpebehovet endrer seg. Boligen skal kunne tilpasses den enkeltes endrede behov for hjelpemidler og tjenester. Omsorg+ er en slik fleksibel boligløsning, og hittil er om lag 1 100 slike boliger ferdigstilt. I 2023–2026 er det planer for ytterligere om lag 156 Omsorg+ boliger og 34 lokale omsorgsboliger for personer med kognitiv svikt.

Personer med funksjonsnedsettelser skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilhørighet. FN-konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal ligge til grunn for tjenesteutviklingen. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er et bidrag for å styrke mennesker med nedsatt funksjonsevnes muligheter for å delta aktivt i samfunnet, og er rettet mot personer med langvarig og stort behov for bistand. Byrådet planlegger å fremme en sak om BPA i løpet av 2022.

Ny teknologi skal gi innbyggerne bedre muligheter til å mestre egen sykdom, skape sosiale nettverk, være aktive, bidra med egne ressurser og føle seg trygge i eget hjem. Byrådet vil fortsette satsingen på velferdsteknologi for å gi økt trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger, og til kronisk syke som ved hjelp av digital hjemmeoppfølging kan mestre sin hverdag bedre. Med økende antall eldre er det et stort behov for å videreutvikle tjenestene på måter som utnytter mulighetene teknologien gir. Byrådet fortsetter og forsterker derfor satsingen på dette området også i Oslo Origo.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Helsetilstanden til Oslos befolkning er i hovedsak svært god og den forventede levealderen ved fødsel har aldri vært høyere. Oslo er likevel fortsatt en by med stor sosial ulikhet i helse. Byrådet vil sikre et systematisk folkehelsearbeid for å utjevne forskjeller og bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling. Første halvår 2023 fremmes derfor en ny folkehelsestrategi for Oslo som gir retning for å utjevne sosial ulikhet i helse.

Koronapandemien har synliggjort et stort behov for å styrke lavterskeltilbudet til mennesker med psykiske lidelser. I tillegg sliter mange med senvirkninger etter koronasykdom som pustebesvær, utmattelse, angst og nedstemthet. Byrådet har derfor satt av 60 mill. i 2022–2024 for å styrke bydelenes lavterskel friskliv- og behandlingstilbud i denne perioden.

Innbyggerne i Oslo skal motta gode og likeverdige rehabiliteringstjenester og oppleve at de har en aktiv og medvirkende rolle i rehabiliteringsforløpet. Byrådet vi videreutvikle likeverdige og sammenhengende rehabiliteringstilbud for tjenester i eget hjem, helsehus og spesialisert rehabilitering, og fremmer høsten 2022 en egen temaplan for rehabilitering.

Munnhelse er vesentlig for både for matinntak og god helse. Byrådet vil tilrettelegge for å bedre eldres munnhelse i samarbeid med Tannhelsetjenesten.

Mål 4 Levekårsforskjellene er redusert

Oslo er en mangfoldig by. Variasjoner i boforhold, sosiale forhold, personlig økonomi, familiesituasjon og helsetilstand gir ulikheter i levekår. Det er nær sammenheng mellom levekår og befolkningens psykiske og fysiske helse. Forskjeller i levekår kan påvirke den enkeltes helsesituasjon, som igjen kan bidra til å forårsake eller forsterke levekårsutfordringer. Koronapandemien har vist at det er de mest sårbare av byens innbyggere som også opplever de største negative konsekvensene av pandemien.

Bydelenes samlede virkemiddelapparat står sentralt i arbeidet med å redusere levekårsforskjeller. Når det gjelder helse- og omsorgstjenestene vil byrådet at tjenestene innrettes slik at de kompenserer for systematiske skjevheter mellom innbyggere fra ulike sosiale lag. Helserelatert informasjon fra kommunen må i større grad ta hensyn til at innbyggerne har ulike forutsetninger for å forstå og dra nytte av denne informasjonen. Lavterskeltilbud og forebyggende tilbud i sektoren skal bidra til at spesielt utsatte personer fanges opp og følges opp med sikte på å redusere de helsemessige konsekvensene av vanskelige levekår. Innbyggerens fokus og den enkeltes livssituasjon skal være utgangspunkt for all tjenesteyting, slik at den enkelte får størst mulig utbytte av tjenestene som ytes, uavhengig av levekår.

Byrådet fremmer første kvartal 2023 en ny folkehelsestrategi for Oslo for som skal gjelde til 2030. Kunnskap om utjevning av sosial ulikhet i helse er viktig i arbeidet med strategien, og virksomhetene skal legge strategien til grunn for tjenesteutviklingen.

Et viktig tiltak for å redusere ulikhet og sosiale helseforskjeller er å gi elever tilgang på gratis skolemat. For at det skal ha utjevnende effekt må alle ha tilgang til skolemat, uavhengig av inntekt og sosiale forhold. Byrådet har derfor satt av midler til å innføre gratis skolemat for elever i videregående skoler fra høsten 2022 og på ungdomstrinnet fra høsten 2023.

Den offentlige tannhelsetjenesten er styrket for å gi 21- og 22-åringer 50 % rabatt på offentlige tannhelsetjenester, styrke eldres tann- og munnhelse og ta ned etterslepet for lovpålagte grupper.

Mål 5 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Oslo skal oppleves som en god by å bo i for alle innbyggere. En manglende opplevelse av tilhørighet og fellesskap kan føre til ensomhet, manglende integrering og en svekket fysisk og psykisk helse. Fellesskap oppnås gjennom deltakelse i arbeidsliv, fritidstilbud og aktiviteter, gjennom gode bomiljø og samhold som skapes på institusjoner. Det er viktig for byrådet at det legges til rette for at alle kan oppleve å være del av et fellesskap og at alle opplever at de kan bidra inn i et fellesskap, uavhengig av hva som er den enkeltes utgangspunkt.

Eldre kan ha utfordringer med, eller klarer ikke å benytte seg av, ordinær offentlig transport. For disse er aldersvennlig transport et godt tilbud som bidrar til økt aktivitet og selvstendighet blant eldre. Tilbudet er etablert i seks bydeler inklusive Marka, og utvides til bydel Østensjø i 2023 og to nye bydeler i 2024.

Oslo kommune jobber kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet for alle. Målet er at Oslo innen 2030, innenfor et bærekraftig perspektiv, er universelt utformet slik at alle har muligheter for samfunnsdeltagelse og livsutfoldelse. En sektorovergripende handlingsplan for universell utforming vil bli fremmet for bystyret i 2023.

Mål 6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Innbyggernes behov dekkes i økende grad av tjenestetilbud fra flere sektorer, og dermed i økende grad på tvers av eksisterende organisatoriske skillelinjer. Tjenestetilbudet til innbyggerne skal være likeverdig uavhengig av hvor i byen man bor. Brukerorienterte metoder og tjenestedesign, gjør det mulig å avdekke hvordan kommunen på en bedre måte enn før, kan tilby likeverdige og sammenhengende tjenester som dekker innbyggernes individuelle behov.

Digitaliseringen av samfunnet skjer i et stadig økende tempo. Kunnskap om hvordan man kan bruke og tilpasse digital teknologi til å løse utfordringer, videreutvikle og forenkle offentlige tjenester og gjøre tjenestetilbudet i Oslo mer tilgjengelig for innbyggerne og næringsliv, er å anse som kjernekompetanse. Det er derfor helt nødvendig å bygge opp slik kompetanse internt gjennom egne ansatte for å sikre at kunnskap og erfaringer blir værende i kommunen.

Byrådet vil jobbe for at de digitale tjenestene som kommunen tilbyr blir stadig bedre, mer sammenhengende og målrettet. Det krever at vi ser på hvordan arbeidsprosesser, interne rutiner og dagens samarbeidsformer med innbyggerne våre kan endres gjennom å ta i bruk mulighetene teknologien gir. Å omsette dette i bedre tjenester vil ofte innebære mer enn bare teknologi. Det vil også dreie seg om organisasjonsendringer, regelverksendringer og endrede arbeidsprosesser. Det er derfor avgjørende at dette gjøres i tett samarbeid med innbyggere, men også med ansatte og ledere i de tjenestene det gjelder.

Det er først når arbeidsprosesser endres og måten tjenester leveres på til innbyggerne, at digital

transformasjon lykkes. Oslo Origo vil samarbeide tett med virksomhetene med sikte på utvalgte brukerreiser og arbeidsprosesser knyttet til disse.

Det er definert to overordnede retningslinjer for digitaliseringsarbeidet:

1. Vi forstår innbyggerne våre og tilbyr våre tjenester når de ønsker og trenger det

2. Vi løser innbyggernes behov uavhengig av offentlig sektors organisering

Byrådet har etablert og vil videreutvikle *Helsedata i Oslo* – en felles satsing mellom Helseetaten og Oslo Origo med ambisjon om å bli et økosystem for samhandling for Oslo kommunes helsetjenester. Helseinformasjon skal deles og gjenbrukes på en mer effektiv og sikker måte mellom tjenestene, og med innbygger. For å gi gode helsetjenester til innbyggerne og sikre bærekraft i helsetjenestene våre, skal økosystemet legge til rette for et samspill mellom leverandørmarked og helsefellesskapet i Oslo. Den nye storbylegevakten skal tilby et sammenhengende og sømløst akuttmedisinsk tjenestetilbud fra både Oslo universitetssykehus og Oslo kommune. Dette forutsetter gode digitale løsninger som snakker sammen. *Helsedata i Oslo* har som første satsingsområde å bygge deler av den digitale infrastrukturen som kreves på legevakten.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**2 768 365**	**2 768 365**	**2 768 365**	**2 768 365**
Vedtak forrige periode				
Avsetning husleier nye/rehabiliterte sykehjem (kap. 328)	32 686	32 686	32 686	32 686
Effektivisering på grunn av digitalisering	-1 035	-1 035	-1 035	-1 035
Evaluering av koronapandemien (kap. 372)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Forsterkede plasser i sykehjem (kap. 372)	10 000	10 000	10 000	10 000
Helseetaten – økte FDV kostnader ny storbylegevakt	3 200	4 800	4 800	4 800
Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole	20 000	20 000	20 000	20 000
Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen	22 000	50 000	50 000	50 000
Helseetaten – IKT kostnader ny Storbylegevakt	2 750	4 350	4 350	4 350
Helseetaten – spesialistutdanning leger	2 200	2 200	2 200	2 200
Helseetaten – utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat	-1 700	-4 000	-4 000	-4 000
Helseetaten – økt netto husleie ny storbylegevakt	16 133	24 200	24 200	24 200
Heltid – utprøving av heltid og nye arbeidstidsordninger (kap. 372)	14 000	14 000	14 000	14 000
Omlegging av tilskudd til fastleger (kap. 317)	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Oslo Origo – driftsmidler nye satsingsområder	5 300	8 500	11 800	11 800
Rammekutt – Helseetaten	-3 337	-13 934	-13 934	-13 934
Rammekutt - Oslo Origo	-546	-1 241	-1 241	-1 241
Rammekutt – Sentrale avsetninger	-5 255	-5 255	-6 171	-6 171
Rammekutt – Sykehjemsetaten	-3 094	-10 068	-10 068	-10 068
Sykehjemsetaten – administrasjon av lager for smittevernutstyr under pandemien	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet	-3 600	-4 700	-4 700	-4 700
Sykehjemsetaten - forsøk med måltidsverter og menyvalg	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sykehjemsetaten - Husleie og FDV nye sykehjem	48 314	48 314	48 314	48 314
Sykehjemsetaten – styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem	1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Tilbakeføring sykehjem til kommunal eller ideell drift (kap. 372)	62 830	73 924	73 924	73 924
Utviklingstiltak kap. 372	955	955	955	955
Sum Vedtak forrige periode	**209 501**	**238 396**	**240 780**	**240 780**
Vedtak forrige periode	**209 501**	**238 396**	**240 780**	**240 780**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**2 977 866**	**3 006 761**	**3 009 145**	**3 009 145**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**165 285**	**165 285**	**165 285**	**165 285**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**165 285**	**165 285**	**165 285**	**165 285**
Demografiske forhold befolkning				
Helseetaten – demografikompensasjon Legevakt og Psykososiale tjenester (PST)	1 550	1 550	1 550	1 550
Helseetaten – demografikompensasjon tannhelse	950	950	950	950

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Sum Demografiske forhold befolkning	**2 500**	**2 500**	**2 500**	**2 500**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bortfall kapitalkostnader Silurveien	-9 600	-14 400	-14 400	-14 400
Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten	22 000	0	0	0
Helseetaten – endret finansieringsform for av tids- og timeregistreringssystemet GAT	14 400	14 400	14 400	14 400
Helseetaten – EQS	1 200	1 200	1 200	1 200
Helseetaten – Samarbeidsutvalg Helsefellesskap	3 000	3 000	3 000	3 000
Helseetaten – Sosial Ambulant Akuttjeneste – utgifter til akutte døgnovernattingsopphold	1 600	1 600	1 600	1 600
Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger (kap. 372)	2 100	2 100	2 100	2 100
Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem	21 000	24 000	24 000	24 000
Ressurskrevende beboere på langtidshjem	5 000	5 000	5 000	5 000
Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet - korreksjon for 2023	500	0	0	0
Sykehjemsetaten – effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader	1 600	2 800	3 600	3 600
Sykehjemsetaten – endring fra ordinære til skjermede plasser	15 000	15 000	15 000	15 000
Tolketjenester økte satser	100	100	100	100
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**77 900**	**54 800**	**55 600**	**55 600**
Uspesifiserte rammeendringer				
Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende	4 965	10 830	4 965	-4 600
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**4 965**	**10 830**	**4 965**	**-4 600**
Spesifiserte rammeendringer				
Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum	8 000	16 000	16 000	16 000
Helseetaten – 50 % rabatt til 21- og 22-åringer i tannhelsetjenesten	21 765	21 765	21 765	21 765
Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole – tillegg	19 000	19 000	19 000	19 000
Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen – tillegg	15 000	19 000	19 000	19 000
Helseetaten – styrking av den offentlige tannhelsetjenesten	11 147	11 147	11 147	11 147
Helseetaten – styrking av forsterket rehabilitering Aker	1 000	1 000	1 000	1 000
Helseetaten – styrking av Legevaktsentralen – trinn 1	11 000	11 000	11 000	11 000
Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid	-1 550	-1 550	-1 550	-1 550
Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet	2 400	2 400	2 400	2 400
Sykehjemsetaten – etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren	4 000	4 000	4 000	4 000
Universell utforming – sektorovergripende tiltak	5 000	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**96 762**	**103 762**	**103 762**	**103 762**
Endringer	**182 127**	**171 892**	**166 827**	**157 262**
Ramme 2023-2026	**3 325 278**	**3 343 938**	**3 341 257**	**3 331 692**

Vedtak forrige periode

Avsetning husleier nye/rehabiliterte sykehjem (kap. 328)
Midler til husleie til fornyede sykehjem i 2023 er innarbeidet i Sykehjemsetatens ramme for 2023. Det er avsatt 32,7 mill. årlig til husleie/FDV for nye bygg i økonomiplanperioden.

Effektivisering på grunn av digitalisering
Rammen er redusert med 1,1 mill. fra 2023 på grunn av forventet utgiftsreduksjon som følge av digitalisering (sykemeldinger og porto).

Evaluering av koronapandemien (kap. 372)
Det er avsatt engangsmidler på 5 mill. i 2022 til å evaluere koronapandemien i HEI-sektor.

Forsterkede plasser i sykehjem (kap. 372)
Flere pasienter som tidligere ble behandlet i sykehus behandles nå i sykehjem og har i større grad behov for mer omfattende medisinsk og helsefaglig oppfølging. Pasienter med alvorlige psykiske lidelser er overført fra langtidsenheter i spesialisthelsetjenesten til kommunen, hvor mange av dem fortsatt har et behov for heldøgns pleie og omsorg. Mange av dem har behov for å bo i tilpassede omgivelser med ekstra forsterket bemanning (4:1). Oslo kommune har ikke et eget tilbud tilpasset disse brukerne og bydelene kjøper i dag plasser hos private aktører. Dette er plasser som kan koste 5–10 mill. på årsbasis og som bydelene i dag må kjøpe fra andre enn Sykehjemsetaten og uten kommunale subsidier. Ved etablering av slike plasser i regi av Sykehjemsetaten vil betalingssats for bydelene være betydelig lavere enn i dag, men høyere enn ved kjøp av ordinære langtidsplasser. For kommune samlet vil det være mer ressurseffektivt å etablere et slikt tilbud i egen regi. I den grad bydelene i dag må kjøpe slike plasser utenbys, vil det å etablere et tilbud i Oslo kunne gi kortere reisetid for pårørende. Det vil ta noe tid å få etablert slike spesialtilpassede plasser. Inntil disse plassene er tilgjengelige kan det derfor være hensiktsmessig å benytte deler av avsetningen til å subsidiere bydelene for kjøp av forsterkede plasser fra andre enn Sykehjemsetaten.

Helseetaten – økte FDV kostnader ny storbylegevakt
Ny storbylegevakt settes i drift i 4. kvartal 2023. Dette medfører økte FDV kostnader.

Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole
Gratis skolemat i videregående skole innføres fra høsten 2022. I økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet 20 mill. årlig fra 2022. Helårsvirkning fra 2023 er beregnet til 59 mill. og Helseetaten styrkes med 39 mill. årlig fra 2023. Se også tilsvarende forslag *Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole – tillegg*.

Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen
Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen innføres fra høsten 2023. I økonomiplan 2022–2025 ble det innarbeidet 6 mill. i 2022 for et forsøk med innføring på ungdomstrinnet. Midlene er videreført i perioden. Delårsvirkning i 2023 er beregnet til 43 mill. og helårsvirkning fra 2024 til 75 mill. Helseetaten styrkes derfor med 37 mill. i 2023 og 69 mill. årlig fra 2024. Se også tilsvarende forslag *Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen – tillegg*.

Helseetaten – IKT kostnader ny Storbylegevakt

Ny storbylegevakt settes i drift i 4. kvartal 2023. Dette medfører økte IKT-kostnader.

Helseetaten – spesialistutdanning leger
For kommunalt ansatte leger i klinisk arbeid er det innført en spesialistutdanning. Denne er under innfasing og trappes opp med 2,2 mill. fra 2023.

Helseetaten – utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat
Det har vært behov for å innhente et mere representativt og bredere kunnskapsgrunnlag som en del av forberedelsene til innføring av skolemat. En kunnskapsinnhenting fra andre kommuners erfaringer i pågående prosjekter og en utvidelse av prøveprosjektet med ytterligere seks skoler. Prøveprosjektene varer til og med 1. halvår 2023. Som en følge av dette reduseres etatens rammen med 1,7 mill. i 2023 og 4 mill. fra 2024.

Helseetaten – økt netto husleie ny storbylegevakt
Ny storbylegevakt settes i drift i 4. kvartal 2023. Dette medfører økt netto husleie for etaten.

Heltid – utprøving av heltid og nye arbeidstidsordninger (kap. 372)
Avsetningen gjelder flere forsøk med ansettelse i kun hele faste stillinger.

Omlegging av tilskudd til fastleger (kap. 317)
I forbindelse med styrking av tilskuddsordningen for fastleger i 2021 ble det i tillegg til økt basistilskudd etablert en midlertidig styrking. Derfor reduseres rammen fra 2023 med 1,8 mill.

Oslo Origo – driftsmidler nye satsingsområder
Det er igangsatt flere varige utviklingstiltak som medfører økt aktivitet i løpet av økonomiplanperioden. Dette gjelder blant annet Helsedata Oslo og satsing innen oppvekst.

Rammekutt – Helseetaten
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 3,3 mill. i 2023 økende til 13,9 mill. fra 2024. I økonomiplanen 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre 3,3 mill. i 2023, slik at rammekuttet blir null. For tilbakeføring 2024-2026, se merknad til *Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende*.

Rammekutt - Oslo Origo
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 0,6 mill. i 2023 økende til 1,2 mill. fra 2024.

Rammekutt – Sentrale avsetninger
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 5,3 mill. i 2023 økende til 6,2 mill. fra 2025. Rammekuttet er fordelt på de ulike tiltakene.

Rammekutt – Sykehjemsetaten
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 3,1 mill. i 2023 økende til 10,1 mill. fra 2024. I økonomiplanen 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre 1,6 mill. i 2023. For tilbakeføring 2024-2026, se merknad til *Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende*.

Sykehjemsetaten – administrasjon av lager for smittevernutstyr under pandemien
Etatens ansvar for forvaltning av lager for smittevernutstyr opphører fra 2023.

Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet
Manglerudhjemmet vil bli fraflyttet våren 2023, noe som gir redusert husleie med 3,1 mill. i 2023 og 4,7 mill. årlig fra 2024. Se også korreksjon av beløp i tilsvarende tiltak.

Sykehjemsetaten - forsøk med måltidsverter og menyvalg
Det er etablert en forsøksordning med måltidsverter og menyvalg i enkelte sykehjem. Prosjektet videreføres ikke i 2023.

Sykehjemsetaten - Husleie og FDV nye sykehjem
Det er innarbeidet dekning for helårsvirkning husleie og FDV for Lambertseterhjemmet og Dronning Ingrids hage.

Sykehjemsetaten – styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem
Etatens budsjett er styrket med 1,5 mill. i 2022 og 3 mill. i 2023 for å teste ut et ambulerende ernærings- og måltidsteam bestående av både klinisk ernæringsfysiolog og kokk. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Tilbakeføring sykehjem til kommunal eller ideell drift (kap. 372)
Avsetningen gjelder merutgifter for sykehjem som tilbakeføres til ideell eller kommunal drift i 2022/2023.

Utviklingstiltak kap. 372
Midlene er avsatt til utviklingstiltak i etatene.

Demografiske forhold befolkning

Helseetaten – demografikompensasjon Legevakt og Psykososiale tjenester (PST)
Helseetaten styrkes med 1,55 mill. i demografikompensasjon fra 2023 som følge av befolkningsvekst.

Helseetaten – demografikompensasjon tannhelse
Tannhelsetjenesten styrkes med 0,95 mill. i demografikompensasjon. Dette for å møte økt utgiftsbehov som følge av forventet befolkningsvekst.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bortfall kapitalkostnader Silurveien
Deler av Silurveien sykehjem vil bli fraflyttet mai 2023, noe som gir redusert husleie med 9,6 mill. i 2023 og 14,4 mill. årlig fra 2024.

Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten
Helseetaten tilføres 22 mill. i 2024 til dekning av dobbelt husleie i 8 mnd. og til dekning av utgifter til vakthold og enkelt renhold i perioden fra 01.05.2023 og ut året.

Helseetaten – endret finansieringsform for av tids- og timeregistreringssystemet GAT
Helseetaten tilføres 14,4 mill. årlig til dekning av bortfall av egenbetaling fra virksomhetene for bruk av tids- og timeregistreringssystem GAT for sine ansatte.

Helseetaten – EQS
Etaten tilføres 1,2 mill. fra 2023 for i utarbeide og forvalte felles prosedyrer for hjemmetjenesten i bydelene i kvalitetssystemet EQS. Midlene dekkes ved å redusere rammen på kapittel 308.

Helseetaten – Samarbeidsutvalg Helsefellesskap
Helseetaten tilføres 3 mill. fra kap. 308 til dekning av sekretariatsfunksjon i Helsefellesskap Oslo.

Helseetaten – Sosial Ambulant Akuttjeneste – utgifter til akutte døgnovernattingsopphold
Sosial Ambulant Akuttjeneste ved Aker bestiller gjennom året akutt døgnovernatting ved Velferdsetatens institusjoner. Dette gir årlige merutgifter på om lag 1,6 mill. som etaten blir kompensert for.

Helseetaten – spesialistutdanning leger
Kommunene er forpliktet til å tilby spesialistutdanning til alle leger som er ansatt i kommunen etter 1. mars 2017. Det er opprettet en egen enhet i Helseetaten som organiserer denne ordningen på vegne av berørte etater og bydeler. Midler til å finansiere spesialistutdanningen flyttes fra kap. 372 til Helseetaten fra og med 2023.

Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger (kap. 372)
Sentrale nasjonale satsinger i regi av Direktoratet for e-helse har til og med 2021 vært finansiert gjennom bevilgninger til statlige aktører. I statsbudsjettet for 2022 ble det innført betalingsplikt for kommunene og midler til finansiering av dette ble overført til kommunene. Oslos andel på 35,4 mill. ble lagt til HEI-sektor. Oppdatert informasjon fra Norsk Helsenett viser at den årlige utgiften er 2,1 mill. høyere enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet. Dette merbehovet innarbeides årlig fra 2022 i HEIs rammer på kap. 372.

Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem
Nye sykehjem bygges med mindre boenheter. Dette er nasjonalt besluttet og er et vilkår for oppnå husbanktilskudd til nye sykehjem. Dette gir mer behov for flere ansatte på kveldsvakt. Sykehjemsetaten kompenseres for merutgiftene dette medfører.

Prisjustering tilbakeført sykehjem
Fra kap. 372 er det overført 70 mill. til kap. 313 Sykehjemsetaten for sykehjem som tilbakeføres til kommunen eller til ideell drifter i 2022. Beløpet er i 2022- kroner, og prisjusteringen til 2023-kroner, 3,15 mill., er ført på kap. 372. Dette overføres dermed til kap. 313.

Ressurskrevende beboere på langtidshjem
Enkelte beboere krever ekstra ressurser den første tiden de er på langtidshjem. Dette medfører ekstrautgifter for Sykehjemsetaten som etaten til nå har fakturert bydelene for. Fra 2023 styrkes Sykehjemsetatens budsjett med 10 mill. årlig til dekning av disse merutgiftene, og bydelene blir dermed ikke fakturert for dette forholdet. Styrkingen finansieres ved at 5 mill. trekkes ut av bydelsrammen og 5 mill. fra avsetning på kap. 372.

Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet - korreksjon for 2023
Se forklaring i tiltaket Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet

Sykehjemsetaten – effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader

Nye digitale løsninger og innføring av velferdsteknologi gir lisenskostnader som er høyere enn for eldre og enklere systemer. Samtidig er det økte kostnader til reanskaffelse av sluttbrukerutstyr som har kortere levetid. Sykehjemstjenesten tilføres midler til dekning for disse merutgiftene.

Sykehjemsetaten – endring fra ordinære til skjermede plasser
Utvikling i behov for eldreomsorg tilsier at behovet for ordinære langtidsplasser går ned, mens behovet for skjermede demensplasser øker. Nye sykehjem er derfor planlagt med flere skjermede enn ordinære plasser, sammenlignet med sykehjem som er avviklet. Dette gir en merutgift på 15 mill. årlig som Sykehjemsetaten kompenseres for.

Sykehjemsetaten – tilbakeføring til ideell/kommunal drift
I 2022 tilbakeføres ett sykehjem til kommunal drift og fire til ideell drift. Dette utgjør tilsammen 70 mill. i varige merutgifter fra 2023 som overføres fra kap. 372 til Sykehjemsetaten.

Tolketjenester økte satser
Bystyret har vedtatt å øke interne satsene for kjøp av tolketjenester fra Velferdsetaten. Virksomhetene blir kompensert for dette.

Uspesifiserte rammeendringer

Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende
Rammekuttet er fordelt på Helseetaten og Sykehjemstetaten

Spesifiserte rammeendringer

Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum
Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevakttilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker.
På kapittel 372 er det innarbeidet en avsetning på 8 mill. i 2023 og 16 mill. fra og med 2024 til dette tiltaket.

Helseetaten – 50 % rabatt til 21- og 22-åringer i tannhelsetjenesten
Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det bevilget 168 mill. til en ny ordning hvor 21 og 22 åringer får 50 % prisrabatt for behandling som går gjennom den offentlige tannhelsetjenesten. Midlene er varige. Oslo kommunes andel av bevilgningen er på 21,8 mill. og er lagt inn som en varig styrking av Tannhelsetjenesten.

Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole – tillegg
Se forklaring til tiltaket *Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole*.

Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen – tillegg
Se forklaring til tiltaket *Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen*.

Helseetaten – styrking av den offentlige tannhelsetjenesten
Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det bevilget 100 mill. gjennom rammetilskuddet for å styrke den offentlige tannhelsetjenesten. Midlene er varige. Oslo kommunes andel av bevilgningen er på 11,1 mill. og er lagt inn som en varig styrking av Tannhelsetjenesten.

Helseetaten – styrking av forsterket rehabilitering Aker
Helseetaten tilføres 1 mill. årlig fra 2023 til halv stilling logoped og til kompetansehevende tiltak for bydeler og helsehus. Midlene overføres fra kap. 308.

Helseetaten – styrking av Legevaktsentralen – trinn 1
Akuttmedisinforskriften § 13 stiller krav til at 80 % av alle telefonhenvendelser skal besvares innen to minutter. Legevaktsentralen I Storgata 40 håndterer alle inngående anrop til legevakten. I perioden 2019–2021 har antall anrop økt og det er behov for å øke bemanningen for å håndtere økningen i inngående samtaler. Helseetaten er tilført 5,5 mill. i revidert budsjett 2022 for å øke bemanningen og bedre responstiden. Bevilgningen videreføres på helårsbasis med 11 mill. i øremerkede midler fra 2023.

Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid
Beløpet gjelder delfinansiering av stilling med medisinsk fagkompetanse i HEI. Hovedoppgavene som legges til stillingen vil være strategisk arbeid knyttet til utvikling av helsetjenestene, beredskap, akuttilbudet innen helsetjenester i Oslo, samt støtte i arbeidet med ny sykehusstruktur i Oslo.

Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet
Oslo Origo tilføres 2,4 mill. årlig til ressurs for å sikre at kravene til informasjonssikkerhet og personvern er i tråd med nytt regelverk.

Sykehjemsetaten – etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren
For å bidra til at flere får hele og faste stillinger etableres en sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren lokalisert til Sykehjemsetaten. Etaten tilføres 4 mill. årlig til dekning av utgiftene ved drift av ressurspoolen.

Universell utforming – sektorovergripende tiltak
Det avsettes 5 mill. til sektorovergripende tiltak innen universell utforming.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
121	Oslo Origo (HEI)	118 900	144 900	141 400	100 000
313	Sykehjemsetaten (HEI)	32 500	10 000	10 000	10 000
314	Helseetaten (HEI)	74 250	10 000	30 141	38 434
372	Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	81 800	43 300	43 300	43 300
Totalsum		**307 450**	**208 200**	**224 841**	**191 734**

FO1 Administrasjon og fellestjenester

Tabell: Driftsbudsjett – FO1 Administrasjon og fellestjenester

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		187 182	179 563
	Sum utgifter		**187 182**	**179 563**
	Netto utgifter	**353 813**	**187 182**	**179 563**

Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester er rendyrket til administrasjon, fellestjenester og enkelte nærmiljøoppgaver.

Følgende nærmiljøoppgaver sorterer under Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester: Plan- og byggesaksbehandling, eierseksjonering, boligbygging og fysiske bomiljøtiltak, kommunal næringsvirksomhet, naturforvaltning og friluftsliv, rekreasjon i tettsted, kulturminneforvaltning, kunstformidling, idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg, kulturaktiviteter og kulturbygg.

FO3 Helse og omsorg

Tabell: Driftsbudsjett – FO3 Helse og omsorg (bydelsfordelt)

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		11 774 388	12 360 054
	Sum utgifter		**11 774 388**	**12 360 054**
	Netto utgifter	**12 441 503**	**11 774 388**	**12 360 054**

1 Ansvarsområde

Helse- og omsorgstjenestene i bydelene omfatter disse tilbudene:

- hjemmebaserte tjenester
- aktivisering og servicetilbud
- heldøgns helse- og omsorgstjenester
- habilitering- og rehabilitering
- fastlegetjenester
- folkehelse
- miljørettet helsevern
- smittevern.

Tilbudet og tjenestene er uavhengig av alder, diagnose og funksjonsnivå.

Helse- og omsorgstjenestene skal legge til rette for at flere skal kunne leve selvstendige og aktive liv, utsette behovet for helse- og omsorgstjenester, samt tilby tjenester av god kvalitet når det er nødvendig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Helsetilstanden til Oslos befolkning er i hovedsak svært god. Oslo en mangfoldig by, og helsetilstanden i befolkningen varierer med sosial og økonomisk bakgrunn. Forventet levealder fødsel har økt de senere årene og er nå 81,4 år for menn og 84,9 år for kvinner. Det er likevel fortsatt stor forskjell på forventet levealder mellom bydelene.

Nabobydeler og delbydeler kan være ulike både i alderssammensetting, sosioøkonomiske kjennetegn, innvandrerandel og boligtype. Helhetlig folkehelsearbeid med virkningsfulle tiltak er sentralt for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. Å utjevne sosial ulikhet i helse og fremskaffe mer kunnskap om dette er viktig i arbeidet med kommende Folkehelsestrategi for Oslo.

Koronapandemien har gitt langsiktige konsekvenser for deler av byens befolkning, og bidratt til å synliggjøre sammenhengene mellom levekår, psykisk og fysisk helse. Beredskapsarbeid og evne til krisehåndtering evalueres med tanke på læring og forbedring. Gjennom pandemien har bydelenes hjemmebaserte tjenester, sammen med seniorsentrene, seniorveilederne og frivillige organisasjoner, fulgt opp eldre på nye måter. Dette har gitt ny innsikt og erfaringer som samarbeid med frivillige organisasjoner, digitale løsninger, og mindre team som følger opp brukerne.

Psykisk helse har hatt stort fokus i pandemiperioden, og det er bekymring for hvordan pandemien i fremtiden vil påvirke innbyggernes psykiske helse. Sosial støtte, mestring, deltakelse og tilhørighet er viktig for at innbyggere skal oppnå god psykisk helse og livskvalitet. Implementeringen av En psykt bra by – strategi psykisk helse i Oslo er godt i gang. Strategien fremhever betydningen av å samarbeide med den det gjelder når tjenestetilbudet skal tilrettelegges og utvikles. Flere lavterskel behandlingstilbud for psykisk helse er styrket, og bydelene legger vekt på at tjenestene skal være lett tilgjengelige og ha «én dør inn».

Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse 2022–2025 understreker betydningen av god seksuell og reproduktiv helse for befolkningen, uansett kjønn, seksuell legning og alder. Planen vektlegger åpenhet, kompetanse og samarbeid.

Befolkningsprognosene viser stor vekst i eldrebefolkningen frem mot 2050. Gruppen eldre over 80 år er beregnet til å øke over 150 %, fra i underkant av 22 000 til i underkant av 55 000. Flere eldre vil gi økt behov for alle typer helse- og omsorgstjenester og det ventes at antall innbyggere med kognitiv svikt og demenssykdommer vil øke. Forebyggende tiltak, rehabilitering og tilgang på velferds- og trygghetsskapende teknologi, bidrar til økt selvstendighet og til å utsette behov for mer omfattende helse- og omsorgstjenester.

Ved utgangen av 2021 hadde 743 hjemmeboende et dagaktivitetstilbud. Med økende forekomst av demenssykdom, er det nødvendig med flere dagaktivitetstilbud slik at flere skal kunne bo trygt hjemme og at pårørende får avlastning.

Ny demensplan for Oslo vil bidra til en demensvennlig by med gode og forutsigbare tilbud til både til dem som er rammet og deres pårørende.

Bydelenes etterspørsel etter langtidsplasser i sykehjem går ned. Når eldre har egnede og tilpassende boliger kan de bo trygt hjemme, også med store hjelpebehov. Fleksible boligløsninger, som Omsorg+, gjør det mulig for eldre å bli boende i samme bolig selv om hjelpebehovet endrer seg.

For yngre mennesker med store helseutfordringer grunnet pågående og langvarig illegal rusbruk, er det behov for en tilpasset omsorgstilbud. Byrådet utreder videre oppfølging.

Oslo kommune skal jobbe kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet for alle. En sektorovergripende handlingsplan for universell utforming vil ferdigstilles i 2023.

Rehabiliteringstjenestene kan oppleves som fragmenterte. Uavklarte ansvarsforhold skaper utfordringer med å prioritere riktig hjelp til riktig tid, både i overgangen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, og mellom kommunens tjenester. For å sikre et mer helhetlig rehabiliteringstilbud for Oslos befolkning, utarbeider byrådet en temaplan for

rehabilitering.

Oslo har en god og variert legetjeneste som utfordres av økende krav til å yte flere oppgaver og å tilby mer omfattende helsehjelp. Legeplan for Oslo 2020–2024 skisserer utvikling og forbedring av legetjenestene i tråd med myndighetskrav, befolkningens behov og fremtidige utfordringer. Legetjenesten har vært sentral og under kraftig press under koronapandemien. Bydelene utarbeider lokale handlingsplaner for sine legetjenester for å sikre at innbyggerne har tilgang til fastleger med kompetanse og tilstrekkelig tid til å gi god og helhetlig helsehjelp.

Helsefellesskap Oslo er etablert mellom kommunen og byens sykehus. Formålet er at bydelene og sykehusene skal samarbeide bedre om pasienten, overganger mellom ulike nivåer og være likeverdige partnere.

Personer med funksjonsnedsettelser skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilhørighet. FN-konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal ligge til grunn for bydelenes tjenesteutvikling.

Aldersvennlig Oslo følges opp gjennom tverrsektorielt arbeid slik at eldre kan bo trygt hjemme. Sosiale møteplasser i nærmiljøet, seniorsentre og aldersvennlig transport bidrar til at flere kan leve gode sosiale liv. Innbyggerinvolvering er viktig, og det er behov for ytterligere innsikt i hvilke forventninger eldre har til fremtidens omsorgstjenester. Dialog med eldre med minoritetsbakgrunn og hvordan de kan inkluderes i utvikling av tjenester og tilbud er påbegynt.

Aldersvennlig transport (Rosa busser) er nå et tilbud i bydelene Nordre Aker, Sagene, Vestre Aker, Ullern, Bjerke og Alna samt marka. Det er pr. august måned 2022 gjennomført over 210 000 turer og i underkant av 6 000 forskjellige eldre har benyttet tilbudet siden oppstart i 2017. Tilbudet utvides til Bydel Østensjø i 2023 og to nye bydeler fra 2024.

Aktivitetstid bidrar til at eldre kan være mer aktive og oppleve større frihet i hverdagen. Bydelenes erfaringen er kartlagt og vil bli brukt for å videreutvikle tilbudet.

Mange eldre hjemmeboende er i risiko for underernæring og ernæringsstatus skal kartlegges og følges opp. Kliniske ernæringsfysiologer inngår i hjemmetjenestene i om lag halvparten av bydelene. Gjennom styrking/øremerking av midler skal alle bydelene ha kliniske ernæringsfysiologer i hjemmetjenesten. Arbeid med ny strategi for ernæringsarbeidet rettet både mot hjemmeboende og sykehjemsbeboere pågår i regi av Helseetaten. Utprøving av spisevenn for hjemmeboende eldre som kan ha nytte av dette videreføres.

Munnhelse er vesentlig for både for matinntak og god helse. Det pågår et prosjekt for å bedre munnhelsen til hjemmeboende eldre i samarbeid mellom Tannhelsetjenesten og bydeler. Gjennom prosjektet vil flere hjemmeboende med rett på gratis tannhelsetjeneste få slikt tilbud.

Det skal tilrettelegges for god lindrende behandling og omsorg for personer som ønsker å tilbringe sin siste tid hjemme, samtidig skal de som trenger institusjonsplass og avlastning få det. Ambulerende palliative team og samarbeid med spesialisthelsetjenesten bidrar til å sikre likeverdige palliative tjenester. Helsefellesskapet er en viktig arena for dette samarbeidet. Sykehjemsetaten tester ut ambulerende palliativt team ved kommunens lindrende enhet ved Solvang helsehus i samarbeid med to bydeler.

Som følge av samfunns- og befolkningsutviklingen står Oslo kommune overfor store utfordringer for å sikre tilstrekkelig kompetanse i helse- og omsorgstjenestene. Strategisk rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo kommune skal følges opp med en sentral handlingsplan med tiltak som vil være førende for virksomhetenes lokale planer. Onboarding – et felles digitalt opplæringsprogram og ledelsesverktøy hjelper den nyansatte til å bli raskt integrert på sin nye arbeidsplass tas i bruk.

For å bidra til at flere får hele og faste stillinger etableres en sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren. Dette vil også bidra til redusert bruk av vikarbyrå. Ressurspoolen er lokalisert til Sykehjemsetaten og bydelene vil aktivt delta i opprettelsen og organiseringen av ressurspoolen.

Tillitsbasert styring og ledelse (TLS)er et bærende prinsipp for helse- og omsorgstjenestene. Bydelenes erfaringer med TLS i hjemmetjenesten er nå evaluert. Evalueringen viser at hjemmetjenesten har tatt viktige skritt i retning av en mer helhetlig og tverrfaglig tjeneste hvor myndighet er plassert hos den enkelte fagperson. Det henger også tett sammen med arbeid med heltidskultur og flere årsverk i hjemmetjenesten. Byrådet er opptatt av å bygge videre på den kunnskapen evalueringen gir og bruke dette som grunnlag for å videreutvikle helse- og omsorgstjenestene.

Utvikling i nøkkeltall:
Oslo kommune deltar i nettverk som består av de største kommunene i Norge: Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Oslo. Nøkkeltallene nedenfor viser utviklingen i Oslo og i ASSS-kommunene de tre siste årene.

Indikatorer for kommunehelse

Indikatorer for kommunehelse	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS 2019	ASSS 2020	ASSS 2021
Årsverk fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere	8,8	8,8	8,7	9,0	8,9	9,0
Årsverk ergoterapeuter pr. 10 000 innbyggere	4,9	5,2	5,0	5,5	5,4	5,9
Årsverk leger pr. 10 000 innbyggere	10,4	9,7	10,1	10,6	10,6	10,9
Netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelsetjenesten (1 000 kr)	1,9	2,5	4,4	1,9	2,5	3,6
Reservekapasitet fastleger	103	105	104	100	101	99

Det er en betydelig utgiftsvekst og dermed økning i netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelsetjenesten. Dette skyldes at merutgifter til TISK-V arbeidet (testing, isolering, smittesporing, karantene og vaksinering) under koronapandemien har vært ført på funksjon 233 og 241. Utgiftsveksten er høyere i Oslo enn gjennomsnittet for ASSS, og dette reflekterer den høye smittebelastningen i Oslo sammenlignet med resten av landet.

Indikatorer for omsorgstjenester

Indikatorer for pleie og omsorg	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS 2019	ASSS 2020	ASSS 2021
Andel av innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester (%)	27,4	26,1	25,7	27,2	26,0	25,8
Andel av innbyggere 80 år og eldre som bor i langtidsopphold i institusjon	12,8	11,9	11,3	11,6	11,3	10,9
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 0-66 år pr bruker 0-66 år (i 1 000 kr)	549	576	659	450	460	509
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år+ pr. bruker 67 år+ (i 1 000 kr)	130	143	160	149	157	166

Felles for Oslo og ASSS er en stor andel innbyggere over 80 år som klarer seg uten omsorgstjenester. Utbygging av Omsorg+ boliger, styrking av rehabiliteringstjenester, tilbud om aktivitetsfremmende tiltak og teknologisk utvikling bidrar til økt mestring og selvhjulpenhet for hjemmeboende eldre i Oslo.

Bruksraten går ned for både hjemmetjenester og langtidsopphold i institusjon. Samtidig skjer en vridning fra institusjon til hjemmetjenester. Innenfor hjemmetjenestene øker omfanget av helsetjenester i hjemmet mens praktisk bistand til daglige gjøremål over tid er redusert.

I 2021 var netto driftsutgifter per hjemmetjenestemottaker 0–66 år høyere i Oslo enn gjennomsnittet for ASSS. Oslo tildeler flere timer per uke til aldersgruppen enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene.

For hjemmetjenestemottagere 67 år og over var netto driftsutgifter pr. mottager lavere enn ASSS snittet i 2021, og gjennomsnittlig antall timer pr. mottager noe lavere enn ASSS snittet.

6 Klimakonsekvenser

Bydelene forventes å oppnå en andel på 93 % nullutslippskjøretøy ved utgangen av 2022 for tjenestebiler under 3 500 kg. Ved utgangen av første kvartal 2022 var andelen 91 %. Tilsvarende tall ved utgangen av 2021 var 89%.

Det er få tunge kjøretøy i bydelene, og ved årets slutt forventes det at 2 av 16 kjøretøy vil være nullutslipp og at ytterligere 10 av 16 kjøretøy vil gå på biodrivstoff. Det vil dermed kun være 4 tunge bensin- og dieselbiler i bydelene ved utgangen av 2022.

For transportbehovene som gjelder rekkevidde og lastekapasitet, ser det ut til å være løpende

leasingavtaler og tilgjengelighet på nullutslippsalternativer som er de vesentligste hindringene for utskifting av denne type kjøretøy.

Tilskuddsmidler

Det vises til Forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler kap. 308 - tall i 2023-kroneverdi:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	*Beløp i 1 000*
	Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester (FO1)	
230802	Oppfølging av - og prosjekter i bydeler	2 500
230803	Utviklingstiltak bydelene	2 500
230804	Digitalisering	7 000
230806	Bydelsprosjektet	6 000
	Ufordelt avsetning	963
	Funksjonsområde 3 Helse og omsorg (FO3)	
230808	Folkehelsetiltak	4 600
230809	Opptrappingsplan - habilitering og rehabilitering	9 000
230810	Ruter aldersvennlig transport	29 000
230811	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	6 600
230812	Heltidskultur	4 000
230813	Psykisk helse	2 000
230814	Økt digital kompetanse eldre	2 000
230816	Terapibad, drift	7 000

Oppført beløp er årets bevilgning til tiltakene/prosjektene, prisjustert og omregnet til 2023 prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2023. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

I tillegg har sektoren øremerkede midler på kap. 314 Helseetaten og på kap. 372 Byomfattende - avsetninger helse, og eldre og innbyggertjenester. Vi viser til oppstillingen under disse kapitlene.

Oslo Origo (HEI)

Ansvarsområde

Oslo kommune har etablert Oslo Origo for å gjøre kommunens tjenester enklere og mer tilgjengelig for innbyggerne og næringslivet i Oslo gjennom å utvikle gode, digitale løsninger for å realisere kommunens visjon– «Historien om Tim».

Oslo Origo skal jobbe med virksomheter i kommunen og bydeler for å sikre raskere og gode endringsprosesser for arbeidet med bedre bruk av data og digital teknologi i tjenestene våre. Sammen med blant annet Helseetaten og Utviklings- og kompetanseetaten skal Oslo Origo bidra til bedre kompetanse om bruk av data og digital teknologi og ha ansvar for kommunens verktøykasse for beste praksis i tjenesteutviklingen.

Sammen med Helseetaten, har Oslo Origo ansvar for å utvikle infrastruktur for tillitsbasert datadeling mellom helsepersonell og tjenester i helsefellesskapet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo Origo har fått i oppdrag å etablere satsinger på innbyggerrettede tjenester både innenfor og på tvers av sektorer. Origo har satsinger knyttet til bedre tjenester innen helse, bedre tjenester for eldre, familier med barn samt frivillighet og meråpen by.

Helsedata i Oslo er en felles satsing mellom Helseetaten og Oslo Origo med ambisjon om å bli et økosystem for samhandling for Oslo kommunes helsetjenester. Helseinformasjon skal deles og gjenbrukes på en mer effektiv og sikker måte mellom tjenestene, og med innbygger. For å gi gode helsetjenester til innbyggerne og sikre bærekraft i helsetjenestene våre, skal økosystemet legge til rette for et samspill mellom leverandørmarked og helsefellesskapet i Oslo.

Helsedata i Oslo er en sentral oppgave i Oslo Origo. Satsingen er i oppstartsfase, men det er ambisjoner for nyttevirkninger også i et nasjonalt perspektiv.
Oslo kommune bygger nå en ny storbylegevakt på Aker som åpner høsten 2023. Den nye storbylegevakt skal tilby et sammenhengende og sømløst akuttmedisinsk tjenestetilbud fra både Oslo universitetssykehus og Oslo kommune. Dette forutsetter gode digitale løsninger som snakker sammen. *Helsedata i Oslo* har som første satsingsområde å bygge deler av den digitale infrastrukturen som kreves på legevakten.

Oslo Origo har etablert et utviklingsarbeid som skal bidra til å gi eldre mulighet til å ivareta god helse og mestring slik at flere trygt kan bo hjemme lenger – blant annet gjennom å bedre tilgangen til oversikt over forebyggende lavterskeltjenester og bidra til bedre kartlegging av

behov hos innbyggerne.

Innen oppvekstområdet arbeider Origo med løsninger for å gi innbyggere en oversiktlig og forutsigbar tilgang til barnehage plass ved å forenkle støtteordninger, og gi personlig tilpasset, forenklet og forutsigbar opplevelse for foreldre som søker barnehageplass i Oslo.

For å legge bedre til rette for frivilligheten arbeider Origo med løsninger som bidrar til å møte frivillighetens behov for oversikt, booking og tilgang til lokaler. Etaten utvikler også flere meråpne tjenester for innbyggerne for å sikre økt tilgjengelighet av kommunens tjenester.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Etablere og videreføre samarbeid med utvalgte sektorer for å bygge opp tjenestenære digitale miljøer					
	Gjennom satsingen rundt Helsedata i Oslo skal Origo • jobbe sammen med tjenestesiden for å utvikle et økosystem for samhandling for Oslos helsetjenester • bedre brukerreisen rundt legevaktsmottak					
6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Jobbe helhetlig med viktige brukerreiser for å sikre at innbyggerbehov blir forstått og kan danne utgangspunkt for utvikling					
	Forsterke kommunens interne miljø og kompetanse innen utvikling av digitale løsninger og utforming av teknologi for innbyggertjenester					
Resultatindikator Oslo Origo, kap. 121	Resultatindikator Oslo Origo	Innbyggertilfredshet målt med sentrale digitale innbyggertjenester utviklet av Origo	86 %	86 %	>70 %	>80 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**110 668**	**110 668**	**110 668**	**110 668**
Vedtak forrige periode				
Oslo Origo – driftsmidler nye satsingsområder	5 300	8 500	11 800	11 800
Rammekutt - Oslo Origo	-546	-1 241	-1 241	-1 241
Sum Vedtak forrige periode	**4 754**	**7 259**	**10 559**	**10 559**
Vedtak forrige periode	**4 754**	**7 259**	**10 559**	**10 559**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**115 422**	**117 927**	**121 227**	**121 227**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**6 059**	**6 059**	**6 059**	**6 059**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**6 059**	**6 059**	**6 059**	**6 059**
Spesifiserte rammeendringer				
Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet	2 400	2 400	2 400	2 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	**2 400**	**2 400**	**2 400**	**2 400**
Endringer	**2 400**	**2 400**	**2 400**	**2 400**
Ramme 2023-2026	**123 881**	**126 386**	**129 686**	**129 686**

Vedtak forrige periode

Oslo Origo – driftsmidler nye satsingsområder

Det er igangsatt flere varige utviklingstiltak som medfører økt aktivitet i løpet av økonomiplanperioden. Dette gjelder blant annet Helsedata Oslo og satsing innen oppvekst.

Rammekutt - Oslo Origo

I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 0,6 mill. i 2023 økende til 1,2 mill. fra 2024.

Spesifiserte rammeendringer

Styrking av informasjonssikkerhetsarbeidet

Oslo Origo tilføres 2,4 mill. årlig til ressurs for å sikre at kravene til informasjonssikkerhet og personvern er i tråd med nytt regelverk.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	67 340	73 907	77 558
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	28 970	36 761	46 323
Overføringsutgifter	4 717	0	0
Finansutgifter	40 811	0	0
Sum Driftsutgifter	**141 837**	**110 668**	**123 881**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	28	0	0
Refusjoner	-6 113	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-40 811	0	0
Sum Driftsinntekter	**-46 896**	**0**	**0**
Sum	94 941	110 668	123 881

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Oslo Origo (HEI)							
ORIGO - Digitalisering	2025	IA	118 900	144 900	141 400	100 000	505 200
Sum Oslo Origo (HEI)		**0**	**118 900**	**144 900**	**141 400**	**100 000**	**505 200**
Sum investeringsprosjekter		0	118 900	144 900	141 400	100 000	505 200

ORIGO - Digitalisering
Midlene brukes til eksisterende og nye prioriterte digitaliseringssatsinger som gjennomføres i regi av Oslo Origo. De viktigste satsingene er knyttet til bedre tjenester innen helse, bedre tjenester for eldre, familier med barn samt frivillighet og meråpen by.

Klimakonsekvenser

Oslo Origo har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Sykehjemsetaten (HEI)

Ansvarsområde

Sykehjemsetaten har ansvar for at innbyggere i Oslo får tilbud om opphold i langtidshjem og helsehus når det foreligger vedtak om dette. Etaten skal utvikle differensierte tilbud, sikre valgfrihet, tilstrekkelig kapasitet og krav til kvalitet i tråd med bystyrets vedtak, bydelenes bestillinger, lov og forskrift. Sykehjemsetaten har ansvar for å gjennomføre tilbakeføring av sykehjem til kommunal eller ideell drift når dette er besluttet.

Sykehjemsetaten har ved inngangen av 2023 ansvar for driften av 19 kommunale sykehjem og fire helsehus. I tillegg har etaten kontraktsoppfølging av 16 private langtidshjem, hvor av 15 er driftet av ideelle aktører. Dette tilsvarer rundt 3 700 plasser totalt på langtidshjem og helsehus og rundt 400 dagsenterplasser. I 2022 ble 35 % av sykehjemsplassene driftet av ideelle.

Situasjonsbeskrivelse

Bydelene har de siste årene kjøpt færre ordinære sykehjemsplasser til sine innbyggere. Flere eldre innbyggere er friskere, det er opprettet flere Omsorg+ boliger, bygget leiligheter med livsløpsstandard, hjemmetjenesten har blitt styrket med 500 årsverk og mange av dem som for få år siden ville vært på sykehjem, bor nå i eget hjem med tjenester rundt seg.

Sykehjemsetaten opplever en endring i behov av type plasser. Det er flere personer med demenssykdom, alvorlige sykdommer, psykiske lidelser, rusproblematikk og adferdsutfordringer som har behov for sykehjemsplass. Å tilpasse seg et økende behov for spesialplasser vil kreve tilpasning av bygg, forsterket bemanning og økt kompetanse. Dette påvirker hvordan vi innretter tjenestene våre fremover. I perioden 2020–2021 ble 60 korttidsplasser omgjort til rehabiliteringsplasser for å møte økende behov.

Fremover vil det bli flere eldre, men færre til å jobbe i tjenestene. Sykehjemsetaten jobber med å planlegge hvordan dette kan løses. Hensiktsmessig oppgavedeling vil bidra til bedre utnyttelse av helsefaglige ressurser. Samtidig medfører det mindre turnover blant medarbeiderne, økt kontinuitet og stabilitet.

Det er vanskelig å rekruttere medarbeidere med formell kompetanse i psykiatri. I 2022 har Sykehjemsetaten utdannet 40 egne ansatte innen alderspsykiatri i samarbeid med Fagskolen og Oslo Met. Samarbeidet videreføres i 2023.

Høsten 2022 starter Sykehjemsetaten arbeidet med å opprette en sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren. Dette vil bidra til flere hele stillinger og mindre innleie fra vikarbyråer.

Sykehjemsetaten har gjennom flere år jobbet med systematisk ernæringsarbeid og for å gi gode måltidsopplevelser. Konseptet måltidsvert, valgfri middag og bærekraftig mat er blitt testet ut. I 2022 og 2023 testes ambulerende ernærings- og måltidsteam bestående av både klinisk ernæringsfysiolog og kokk.

I den neste ti-årsperioden vil bygg med dårlig teknisk standard erstattes av nye, gode,

fremtidsrettede bygg som møter innbyggernes behov. I 2023 åpner tre sykehjem: Dronning Ingrids Hage, Lambertseterhjemmet og Furuset hageby med tilsammen 372 plasser. Lambertseterhjemmet etableres med bare hele stillinger.

Langtidshjemmene har tatt i bruk velferdsteknologi og digitale løsninger. Dette medfører blant annet at medarbeidere får bedre tid til pasientnære oppgaver.

Sykehjemsetaten har testet ut en løsning for elektronisk informasjonsdeling (ELISE) om pasienter som har behov for tjenester fra flere kommunale helse- og omsorgsenheter. Dette gir mer helhetlige pasientforløp, effektive overganger og styrker pasientsikkerheten. Løsningen innføres i langtidshjem og helsehus.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon	98,0 %	98,3 %	97,4 %	97,6 %
Beleggsprosent, korttidsplasser i institusjon	90,7 %	89,4 %	77,6 %	81,4 %
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold	71,4 %	64,3 %	64,8 %	64,0 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	7,7 %	7,5 %	7,4 %	7,6 %
Andel rehabiliteringsplasser	3,5 %	3,9 %	3,6 %	4,5 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	20,8 %	21,5 %	21,5 %	22,2 %

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Legge til rette for at sykehjem eller avdelinger kan driftes med kun hele stillinger. Det vil bidra til at den enkelte beboer har få og faste hjelpere som kjenner den enkelte og deres behov					
	Videreføre bruk av oppgavedeling og ambulerende team på sykehjem for å bidra til at tjenenestene har rett og tilpasset kompetanse					
	Sykehjemsetaten skal ta i bruk relevant og tilgjengelig teknologi					
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Avlastning- og trygghetsopphold skal være fleksible ut fra brukernes og					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	pårørendes behov og ønsker					
3. Flere opplever god helse og mestring	Innføre ambulerende team ved kommunenes lindrende enhet ved Solvang helsehus. Bydelene skal involveres i dette arbeidet					
	Mat og ernæringsoppfølging skal ivareta den enkeltes behov og være i tråd med helse- og miljøfaglige anbefalinger					
5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Beboere og pårørende skal ha mulighet for medvirkning					
	Personsentrert omsorg skal være grunnleggende i all aktivitet					
Resultatindikatorer Sykehjemsetaten, kap. 313	Resultatindikatorer Sykehjemsetaten	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	50,4%	50,8%	51%	1)
		Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem	81%	80,2%	85%	85%
		Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,6	0,6	>=0,6	>=0,6
		Andel beboere på sykehjem over 67 år med legemiddelgjennomgang	82%	91%	>=86%	>=91%
		Andel beboere på sykehjem over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	83%	83,3%	>80%	>=80%
		Andel av pasienter utskrevet til fra helsehus til eget hjem	71%	65%	>=70,5%	>=70,5 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**1 130 247**	**1 130 247**	**1 130 247**	**1 130 247**
Vedtak forrige periode				
Effektivisering på grunn av digitalisering	-745	-745	-745	-745
Rammekutt – Sykehjemsetaten	-3 094	-10 068	-10 068	-10 068
Sykehjemsetaten – administrasjon av lager for smittevernutstyr under pandemien	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet	-3 600	-4 700	-4 700	-4 700
Sykehjemsetaten - forsøk med måltidsverter og menyvalg	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sykehjemsetaten - Husleie og FDV nye sykehjem	48 314	48 314	48 314	48 314
Sykehjemsetaten – styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem	1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Sum Vedtak forrige periode	**35 375**	**24 301**	**24 301**	**24 301**
Vedtak forrige periode	**35 375**	**24 301**	**24 301**	**24 301**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**1 165 622**	**1 154 548**	**1 154 548**	**1 154 548**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**63 260**	**63 260**	**63 260**	**63 260**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**63 260**	**63 260**	**63 260**	**63 260**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Bortfall kapitalkostnader Silurveien	-9 600	-14 400	-14 400	-14 400
Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem	21 000	24 000	24 000	24 000
Prisjustering tilbakeført sykehjem	3 150	3 150	3 150	3 150
Ressurskrevende beboere på langtidshjem	10 000	10 000	10 000	10 000
Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet - korreksjon for 2023	500	0	0	0
Sykehjemsetaten – effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader	1 600	2 800	3 600	3 600
Sykehjemsetaten – endring fra ordinære til skjermede plasser	15 000	15 000	15 000	15 000
Sykehjemsetaten – tilbakeføring til ideell/kommunal drift	70 000	70 000	70 000	70 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**111 650**	**110 550**	**111 350**	**111 350**
Uspesifiserte rammeendringer				
Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende	1 628	4 561	1 628	-3 155
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 628**	**4 561**	**1 628**	**-3 155**
Spesifiserte rammeendringer				
Sykehjemsetaten – etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Endringer	**117 278**	**119 111**	**116 978**	**112 195**
Ramme 2023-2026	**1 346 160**	**1 336 919**	**1 334 786**	**1 330 003**

Priser institusjonsplasser

Sak 1/2023 Priser institusjonsplasser	
	Pris Sak 1/2023
Langtidsplasser	
Ordinær langtidsplass	1 026 710
Plass i skjermet avdeling for demens	1 026 710
Forsterket plass - psykiatri	1 026 710
Ekstra forsterket plass	1 026 710
Forsterket plass - MRSA	1 026 710
Forsterket plass - rusavhengighet	1 026 710
Andre typer plasser	
Korttidsplass forhåndsbestilt "en bloc" 1) 2)	954 840
Korttidsplass ved kjøp utover "en bloc" 1) 2)	1 050 324
Rehabiliteringsplass	954 840
Forsterket plass - lindrende behandling	903 505
Aldershjemplass	687 896
Dagsenterplass - ordinær	143 739
Dagsenterplass - demens	143 739

1) Bydelene forhåndsbestiller et bestemt antall korttidsplasser "en bloc" med mulighet for å justere antallet plasser hvert halvår. Kjøp av korttidsplasser utover dette gis et prispåslag på 10 %.
2) For opphold i helsehus som sammenhengende varer mer enn 40 døgn gis et prispåslag på 10 % pr. døgn etter dette tidspunktet. Kapitaldelen av sykehjemmets husleiekostnad er ikke inkludert i pris og driftskostnad pr plass.

Vedtak forrige periode

Effektivisering på grunn av digitalisering
Rammen er redusert med 1,1 mill. fra 2023 på grunn av forventet utgiftsreduksjon som følge av digitalisering (sykemeldinger og porto).

Rammekutt – Sykehjemsetaten
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 3,1 mill. i 2023 økende til 10,1 mill. fra 2024. I økonomiplanen 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre 1,6 mill. i 2023. For tilbakeføring 2024-2026, se merknad til *Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende*.

Sykehjemsetaten – administrasjon av lager for smittevernutstyr under pandemien
Etatens ansvar for forvaltning av lager for smittevernutstyr opphører fra 2023.

Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet
Manglerudhjemmet vil bli fraflyttet våren 2023, noe som gir redusert husleie med 3,1 mill. i 2023 og 4,7 mill. årlig fra 2024. Se også korreksjon av beløp i tilsvarende tiltak.

Sykehjemsetaten - forsøk med måltidsverter og menyvalg
Det er etablert en forsøksordning med måltidsverter og menyvalg i enkelte sykehjem. Prosjektet videreføres ikke i 2023.

Sykehjemsetaten - Husleie og FDV nye sykehjem
Det er innarbeidet dekning for helårsvirkning husleie og FDV for Lambertseterhjemmet og Dronning Ingrids hage.

Sykehjemsetaten – styrking av mat og ernæringsfaglig kompetanse på langtidshjem
Etatens budsjett er styrket med 1,5 mill. i 2022 og 3 mill. i 2023 for å teste ut et ambulerende ernærings- og måltidsteam bestående av både klinisk ernæringsfysiolog og kokk. Midlene trekkes ut av rammen fra 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Bortfall kapitalkostnader Silurveien
Deler av Silurveien sykehjem vil bli fraflyttet mai 2023, noe som gir redusert husleie med 9,6 mill. i 2023 og 14,4 mill. årlig fra 2024.

Konsekvenser av mindre boenheter i langtidshjem
Nye sykehjem bygges med mindre boenheter. Dette er nasjonalt besluttet og er et vilkår for oppnå husbanktilskudd til nye sykehjem. Dette gir mer behov for flere ansatte på kveldsvakt. Sykehjemsetaten kompenseres for merutgiftene dette medfører.

Prisjustering tilbakeført sykehjem
Fra kap. 372 er det overført 70 mill. til kap. 313 Sykehjemsetaten for sykehjem som tilbakeføres til kommunen eller til ideell drifter i 2022. Beløpet er i 2022- kroner, og prisjusteringen til 2023-kroner, 3,15 mill., er ført på kap. 372. Dette overføres dermed til kap. 313.

Ressurskrevende beboere på langtidshjem
Enkelte beboere krever ekstra ressurser den første tiden de er på langtidshjem. Dette medfører ekstrautgifter for Sykehjemsetaten som etaten til nå har fakturert bydelene for. Fra 2023 styrkes Sykehjemsetatens budsjett med 10 mill. årlig til dekning av disse merutgiftene, og bydelene blir dermed ikke fakturert for dette forholdet. Styrkingen finansieres ved at 5 mill. trekkes ut av bydelsrammen og 5 mill. fra avsetning på kap. 372.

Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet - korreksjon for 2023
Se forklaring i tiltaket Sykehjemsetaten - bortfall husleie og FDV/Manglerudhjemmet

Sykehjemsetaten – effekter av nye digital bygg – lisens og garantikostnader

Nye digitale løsninger og innføring av velferdsteknologi gir lisenskostnader som er høyere enn for eldre og enklere systemer. Samtidig er det økte kostnader til reanskaffelse av sluttbrukerutstyr som har kortere levetid. Sykehjemstjenesten tilføres midler til dekning for disse merutgiftene.

Sykehjemsetaten – endring fra ordinære til skjermede plasser
Utvikling i behov for eldreomsorg tilsier at behovet for ordinære langtidsplasser går ned, mens behovet for skjermede demensplasser øker. Nye sykehjem er derfor planlagt med flere skjermede enn ordinære plasser, sammenlignet med sykehjem som er avviklet. Dette gir en merutgift på 15 mill. årlig som Sykehjemsetaten kompenseres for.

Sykehjemsetaten – tilbakeføring til ideell/kommunal drift
I 2022 tilbakeføres ett sykehjem til kommunal drift og fire til ideell drift. Dette utgjør tilsammen 70 mill. i varige merutgifter fra 2023 som overføres fra kap. 372 til Sykehjemsetaten.

Uspesifiserte rammeendringer

Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende
Rammekuttet er fordelt på Helseetaten og Sykehjemstetaten

Spesifiserte rammeendringer

Sykehjemsetaten – etablering av sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren
For å bidra til at flere får hele og faste stillinger etableres en sentral ressurspool for helse- og omsorgssektoren lokalisert til Sykehjemsetaten. Etaten tilføres 4 mill. årlig til dekning av utgiftene ved drift av ressurspoolen.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	2 600 333	2 149 671	2 285 638
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	558 922	517 796	634 109
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 165 922	2 539 781	2 710 077
Overføringsutgifter	91 331	77 019	80 923
Finansutgifter	34 071	0	0
Sum Driftsutgifter	**5 450 578**	**5 284 267**	**5 710 747**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-3 793 856	-4 154 020	-4 364 587
Refusjoner	-232 937	0	0
Overføringsinntekter	-6 495	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-33 840	0	0
Sum Driftsinntekter	**-4 067 128**	**-4 154 020**	**-4 364 587**
Sum	1 383 451	1 130 247	1 346 160

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Sykehjemsetaten (HEI)							
Bytte varslingssystemer	2023	IA	7 500	0	0	0	7 500
Inventar og utstyr sykehjem	LØPENDE		25 000	10 000	10 000	10 000	55 000
Sum Sykehjemsetaten (HEI)		**0**	**32 500**	**10 000**	**10 000**	**10 000**	**62 500**
Sum investeringsprosjekter		0	32 500	10 000	10 000	10 000	62 500

Bytte varslingssystemer
Det er lagt inn 7,5 mill. i 2023 til fornyelse av utgåtte pasientvarslingssystem.

Inventar og utstyr sykehjem
Avsatt beløp gjelder inventar og pasientrettet utstyr i langtidshjem og helsehus.

Klimakonsekvenser

Sykehjemsetatens bilpark består av elleve kjøretøy med tillatt totalvekt inntil 3 500 kg, hvorav ni er nullutslippsbiler. Ett av de to resterende kjøretøy vil være erstattet med nullutslippskjøretøy i 2023. Det siste kjøretøyet er en bil tilpasset personer med fysiske funksjonsnedsettelser med særskilte krav til rullestolplasser. For denne er det foreløpig ikke funnet nullutslippsalternativer som dekker behovene.

Alle transportavtaler Sykehjemsetaten har inngått har krav om nullutslipp.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Helseetaten (HEI)

Ansvarsområde

Helseetaten har ansvar for å tilby innbyggerne kommunale helsetjenester som allmennlegevakt, overgrepsmottak, akutt psykososial oppfølging, akutt døgntilbud, forsterket rehabilitering og tannhelsetjenester. Etaten har ansvar for det helhetlige folkehelsearbeidet, ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven og er delegert myndighet om miljørettet helsevern i saker som gjelder flere bydeler. Helseetaten har en sentral rolle i kommunens smittevern- og beredskapsarbeid. Etaten har en rådgivende og koordinerende funksjon inn mot bydelenes helse- og omsorgstjenester og skal bidra med kompetanseheving, analyse, fag-, forsknings- og kvalitetsutvikling.

Helseetaten ivaretar det operative ansvaret for anskaffelse, videreutvikling og forvaltning av kommunens fagsystemer på helse- og velferdsområdet. Dette innebærer ansvar for fagsystemer innen barnevern, sosiale tjenester, helse- og omsorg, barnehage, helsestasjon og bolig. Disse eies av sektorene helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), oppvekst og kunnskap (OVK), og arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS), innenfor respektive fagområder. Etaten har i tillegg ansvar for kommunens arbeid med velferdsteknologi og er, sammen med Oslo Origo, sentrale rådgivere for kommunen innen bruken av digital teknologi, transformasjon og endringsprosesser.

Situasjonsbeskrivelse

Helsetilstanden i Oslos befolkning er i hovedsak svært god, men Oslo er fortsatt en by med stor sosial ulikhet i helse. Et systematisk folkehelsearbeid med gjennomføring av virkningsfulle tiltak er sentralt for å utjevne forskjeller og for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. Ny Folkehelsestrategi for Oslo 2023–2030 vil gi retning for å utjevne sosial ulikhet i helse.

Psykisk helse har hatt stort oppmerksomhet under koronapandemien, og det er bekymring for hvordan pandemien i fremtiden vil påvirke innbyggernes psykiske helse. En psykt bra by- Strategi for psykisk helse i Oslo ivaretar utviklingen av psykisk helse i Oslo. Helseetaten har en sentral oppgave i oppfølgingen av strategien og i å innhente kunnskap fra satsningene på psykisk helse etter koronapandemien.

Helseetaten har en sentral rolle i kommunens helseberedskap i situasjoner der kommunens ansvar er å gi nødvendig helsehjelp og oppfølging. Koronapandemien har utfordret helse- og omsorgstjenestene og gitt langsiktige konsekvenser for deler av byens befolkning. Pandemien har blant annet bidratt til å synliggjøre sammenhengene mellom levekår, psykisk og fysisk helse. Helseetaten koordinerer TISK+V strategien (testing, isolasjon, smittesporing, karantene, vaksinering). Beredskapsarbeidet og evne til krisehåndtering under pandemien evalueres med tanke på læring og forbedring.

Allmennlegevakta og Sosial og ambulant akuttjeneste er viktige døgnåpne sikkerhetsnett for byens befolkning ved behov for akutt helsehjelp. Oslo storbylegevakt åpner i fjerde kvartal 2023 på Aker sykehusområde. Helseetaten planlegger, i samarbeid med Oslo universitetssykehus, for tilstrekkelig kapasitet, god kvalitet og en trygg innflytting for både pasienter og ansatte. Det

gjennomføres organisasjonsutvikling med vekt på kontinuerlig forbedring av operasjonell drift gjennom digitalisering og nye arbeidsmåter. Parallelt bidrar Helseetaten i utredningen av bydelsnære helsesentre med legevaktfunksjoner, hvor ett av sentrene spesielt skal tilpasses sårbare grupper i sentrum.

Den nye storbylegevakt skal tilby et sammenhengende og sømløst akuttmedisinsk tjenestetilbud fra både Oslo universitetssykehus og Oslo kommune. Dette forutsetter gode digitale løsninger som snakker sammen. Helseetaten skal sammen med Oslo Origo sørge for realisering av ambisjonene som ligger i den felles satsingen på Helsedata i Oslo. Satsingen er i oppstartsfase, men det er ambisjoner for nyttevirkninger også i et nasjonalt perspektiv.

Oslo har en god og variert legetjeneste som utfordres av økende krav til å yte flere oppgaver og å tilby mer omfattende helsehjelp. Legeplan for Oslo 2020–2024 skisserer hvordan kommunen skal lede, utvikle og forbedre legetjenestene i tråd med myndighetskrav, befolkningens behov og fremtidige utfordringer. Legetjenesten har vært sentral og under kraftig press under pandemien. Det tilstrebes å utjevne systematiske forskjeller i legetilbudene. Bydelene utarbeider lokale handlingsplaner og Helseetaten koordinerer oppfølgingen.

Helseetaten har inngått en avtale med Helsedirektoratet om regionalt ALIS-kontor (allmennleger i spesialisering) i Oslo. Helseetaten gjennomfører kompetansetiltak og koordinerer spesialiseringsløpet ALIS for alle leger som er ansatt i bydeler og etater etter 1. mars 2017.

Helsefellesskap Oslo er etablert mellom kommunen og byens sykehus. Helsefellesskapet involverer alle aktører i helse- og omsorgstjenestene på alle nivåer. For å avklare uklarhet i ansvarsforhold erfares det å være viktig med en tydelig samarbeidsstruktur, felles planlegging og bedre og forpliktende beslutningsprosesser. Helsefellesskapet prioriterer de mest sårbare pasientgruppene. Helseetaten har sekretariatsfunksjonen for Helsefellesskap Oslo.

Forsterket rehabilitering Aker (FRA) opplever stor etterspørsel og kapasiteten er økt til 25 plasser. Kapasiteten ved FRA og Kommunal akutt døgnenhet (KAD) har vært redusert gjennom pandemiperioden og driften er i ferd med å normaliseres.

Tannhelsetjenesten har fortsatt oppmerksomheten rettet mot at lovpålagte grupper innkalles til riktig tid og innhente etterslepet. Tjenesten har utarbeidet retningslinjer for ordningen hvor 21- og 22 - åringer kan benytte seg av private tannhelseaktører for å få oppfylt sine lovmessige rettigheter om tannhelsetilbud med redusert honorar. Oslo kommune er i en langsiktig omstillingsprosess der eldre tannklinikker blir erstattet av nye og større enheter for å gi bedre kvalitet og mer effektiv drift.

Helseetaten koordinerer satsningen med å innføre gratis skolefrukt og skolemat i Osloskolen, og gjennomføringen skjer i tett samarbeid med Utdanningsetaten. Gratis skolefrukt tilbys alle elever i ungdomsskolen. Elever i videregående skoler tilbys et daglig sunt skolemåltid fra høsten 2022, og elever på ungdomstrinnet fra høsten 2023.

FN-konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) skal ligge til grunn for kommunens tjenesteutvikling. Personer med funksjonsnedsettelser skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilhørighet. Helseetaten har en sentral rolle i å bistå bydelene med kompetanseheving for økt kvalitet og likeverdighet i tjenestetilbudet.

Handlingsplan for seksuell og reproduktiv helse 2022–2025 skal ligge til grunn for kommunens tjenesteutvikling innen seksuell og reproduktiv helse. Oslo ble i 2022 en del av Fast-Track Cities, et initiativ for å bekjempe HIV/AIDS. Helseetaten koordinerer oppfølgingen av arbeidet.

Helseetaten har en sentral rolle i å sikre at kurs- og kompetansetilbud er i tråd med overordnede planer og behov.

Med flere velferdsteknologiske produkter i bruk hjemme hos innbyggerne øker behovet for infrastruktur og forvaltning av systemene. Dette krever både investering i infrastruktur og ressurser til utvikling av teknologien. Helseetaten arbeider både med å styrke eksisterende systemer og å utvikle framtidsrettede løsninger.

Behovet for vedlikehold og videreutvikling av fagsystemene er stort og det pågår et arbeid med å kartlegge status og sette mål for fremtiden. Tilpasninger, utvikling og fleksibilitet i fagsystemer og IKT er en vesentlig forutsetning for arbeidet med forenkling av arbeidsprosesser, tjenesteutvikling og omstilling.

Utbruddet av koronapandemien har gitt mulighet for å skape nye digitale løsninger ved å sette sammen ressurser fra flere miljøer med ulik kompetanse. I tillegg har det vist hvor viktig det er at kommunen tar større kontroll over dataene som er lagret i de ulike fagsystemene, slik at de kan tilgjengeliggjøres på nye måter til det beste for tjenestene og innbyggerne.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Tannhelse - årsverk pr 10 000 innbyggere under tilsyn	13,1	13,5	13,7	13,3
Tannhelse - etterslep i innkallinger barn og unge, antall	14 605	11 775	14 740	9 894
Tannhelse - andel 5-åringer uten karies	72,0 %	74,0 %	78,0 %	77,2 %
Kommunal akutt døgnenhet - beleggsprosent	77,0 %	87,0 %	64,0 %	64,0 %
Kommunal akutt døgnenhet - gjennomsnittlig liggetid, døgn	4,3	4,3	4,3	4,4
Allmennlegevakt - gjennomsnittlig behandlingstid, min	82	82	92	104
Legevakt Aker - gjennomsnittlig behandlingstid, min	44	42	48	79
Forsterket rehabilitering Aker - gjennomsnittlig liggetid, døgn	19	23	22	24
Forsterket rehabilitering Aker - økning i funksjonsnivå	48,0 %	54,0 %	50,0 %	49,0 %

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Utvikle Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtaler og prioriterte satsninger					
	Bidra i satsingen rundt Helsedata i Oslo for å forbedre brukerreisen rundt legevaktsmottak					
	Sikre trygg innflytting i Oslo storbylegevakt for både pasienter og ansatte					
	Etablere et døgnåpent tilbud med legevaktfunksjoner for sårbare grupper i sentrum i tilknytning til relevant etablert lavterskeltilbud. Tilbudet skal være på plass før Oslo storbylegevakt flytter til Aker					
	Styrke bemanning og effektivisere driften ved Legevaktsentralen for bedre tilgjengelighet for innbyggerne					
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Bidra med kunnskap, utarbeidelse og implementering av sentrale strategier og planer på helse- og omsorgsområdet					
	Koordinere, følge opp implementering og forberede revidering av Legeplan for Oslo 2020–2024					
	Understøtte og koordinere bydelenes arbeid med skalering av trygghetsskapende teknologi					
	Gå i dialog med fastleger og sykehus i helsefellesskapet for å legge til rette til en skalering av digital hjemmeoppfølging (DHO) i bydelene					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
3. Flere opplever god helse og mestring	Videreutvikle likeverdige og sammenhengende rehabiliteringstilbud for tjenester i eget hjem, helsehus og forsterket rehabilitering • Styrke FRA med logoped • FRA skal gjennomføre kompetansehevende tiltak i bydeler og helsehus					
	Samarbeide om ambulerende palliative team med spesialisthelsetjenesten, bydelene og Sykehjemsetaten					
4. Levekårsforskjellene er redusert	Bidra til å fremme sunt og bærekraftig kosthold i tjenestene • Samarbeide med Utdanningsetaten om innføring av gratis skolemåltid i ungdomsskolen • Bistå og følge opp bydelenes arbeid for godt kosthold og ernæring i bydelenes helse- og omsorgstjenester					
	Evaluering og erfaringer fra koronapandemien legges til grunn for videreutvikling av tjenestene					
	Jobbe systematisk med effektiv kapasitetsutnyttelse og behovsdekning i Tannhelsetjenesten • Bedre eldres tann- og munnhelse i samarbeid med bydelene • Redusere etterslepet for lovpålagte grupper					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	Bidra til å styrke og videreutvikle helsefremmende og forebyggende tverrsektorielt arbeid, samt traumeinformerte praksiser, i tjenester rettet mot barn, unge og deres familier					
5. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Legge til rette for bruker- og pårørendemedvirkning i utvikling av tjenester og tilbud					
	Legge til rette for at helserelatert informasjon til innbyggerne er i tråd med prinsippene for universell utforming					
	Videreutvikle og gjennomføre kvalitetsmålinger og brukerundersøkelser i pleie - og omsorgstjenestene					
6. Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Utvikle teknologisk arkitektur og konsept for forvaltning slik at den er bedre tilpasset spredningen av digitale tjenester og velferdsteknologi					
	Informasjon om kommunens helsetjenester skal være enkel og lett tilgjengelig på nett					
	Legge til rette for og koordinere bydeler og etater for å øke bruk av digitale løsninger i tjenestene for å bidra til økt kvalitet og mer effektive tjenester					
Resultatindikatorer Helseetaten, kap. 314	Resultatindikatorer Helseetaten	Andel fast ansatte i heltidsstillinger	56,2%	57,7%	>57,7%	1)
		Andelen lovpålagte grupper innkalt til tannklinikk til planlagt tid	82%	89%	100%	100%
		Svartid Legevaktsentralen < 2 minutter	43 %	34 %	80 %	80 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**911 802**	**911 802**	**911 802**	**911 802**
Vedtak forrige periode				
Effektivisering på grunn av digitalisering	-290	-290	-290	-290
Helseetaten – økte FDV kostnader ny storbylegevakt	3 200	4 800	4 800	4 800
Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole	20 000	20 000	20 000	20 000
Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen	22 000	50 000	50 000	50 000
Helseetaten – IKT kostnader ny Storbylegevakt	2 750	4 350	4 350	4 350
Helseetaten – utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat	-1 700	-4 000	-4 000	-4 000
Helseetaten – økt netto husleie ny storbylegevakt	16 133	24 200	24 200	24 200
Rammekutt – Helseetaten	-3 337	-13 934	-13 934	-13 934
Sum Vedtak forrige periode	**58 756**	**85 126**	**85 126**	**85 126**
Vedtak forrige periode	**58 756**	**85 126**	**85 126**	**85 126**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**970 558**	**996 928**	**996 928**	**996 928**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**59 829**	**59 829**	**59 829**	**59 829**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**59 829**	**59 829**	**59 829**	**59 829**
Demografiske forhold befolkning				
Helseetaten – demografikompensasjon Legevakt og Psykososiale tjenester (PST)	1 550	1 550	1 550	1 550
Helseetaten – demografikompensasjon tannhelse	950	950	950	950
Sum Demografiske forhold befolkning	**2 500**	**2 500**	**2 500**	**2 500**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten	22 000	0	0	0
Helseetaten – endret finansieringsform for av tids- og timeregistreringssystemet GAT	14 400	14 400	14 400	14 400
Helseetaten – EQS	1 200	1 200	1 200	1 200
Helseetaten – Samarbeidsutvalg Helsefellesskap	3 000	3 000	3 000	3 000
Helseetaten – Sosial Ambulant Akuttjeneste – utgifter til akutte døgnovernattingsopphold	1 600	1 600	1 600	1 600
Helseetaten – spesialistutdanning leger	20 100	20 100	20 100	20 100
Tolketjenester økte satser	100	100	100	100
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**62 400**	**40 400**	**40 400**	**40 400**
Uspesifiserte rammeendringer				
Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende	3 337	6 269	3 337	-1 445
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**3 337**	**6 269**	**3 337**	**-1 445**
Spesifiserte rammeendringer				
Helseetaten – 50 % rabatt til 21- og 22-åringer i tannhelsetjenesten	21 765	21 765	21 765	21 765
Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole – tillegg	19 000	19 000	19 000	19 000

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen – tillegg	15 000	19 000	19 000	19 000
Helseetaten – styrking av den offentlige tannhelsetjenesten	11 147	11 147	11 147	11 147
Helseetaten – styrking av forsterket rehabilitering Aker	1 000	1 000	1 000	1 000
Helseetaten – styrking av Legevaktsentralen – trinn 1	11 000	11 000	11 000	11 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**78 912**	**82 912**	**82 912**	**82 912**
Endringer	**147 149**	**132 081**	**129 149**	**124 367**
Ramme 2023-2026	**1 177 536**	**1 188 838**	**1 185 906**	**1 181 124**

Vedtak forrige periode

Effektivisering på grunn av digitalisering
Rammen er redusert med 1,1 mill. fra 2023 på grunn av forventet utgiftsreduksjon som følge av digitalisering (sykemeldinger og porto).

Helseetaten – økte FDV kostnader ny storbylegevakt
Ny storbylegevakt settes i drift i 4. kvartal 2023. Dette medfører økte FDV kostnader.

Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole
Gratis skolemat i videregående skole innføres fra høsten 2022. I økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet 20 mill. årlig fra 2022. Helårsvirkning fra 2023 er beregnet til 59 mill. og Helseetaten styrkes med 39 mill. årlig fra 2023. Se også tilsvarende forslag *Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole – tillegg*.

Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen
Gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen innføres fra høsten 2023. I økonomiplan 2022–2025 ble det innarbeidet 6 mill. i 2022 for et forsøk med innføring på ungdomstrinnet. Midlene er videreført i perioden. Delårsvirkning i 2023 er beregnet til 43 mill. og helårsvirkning fra 2024 til 75 mill. Helseetaten styrkes derfor med 37 mill. i 2023 og 69 mill. årlig fra 2024. Se også tilsvarende forslag *Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen – tillegg*.

Helseetaten – IKT kostnader ny Storbylegevakt
Ny storbylegevakt settes i drift i 4. kvartal 2023. Dette medfører økte IKT-kostnader.

Helseetaten – utvidet kunnskapsgrunnlag skolemat
Det har vært behov for å innhente et mere representativt og bredere kunnskapsgrunnlag som en del av forberedelsene til innføring av skolemat. En kunnskapsinnhenting fra andre kommuners erfaringer i pågående prosjekter og en utvidelse av prøveprosjektet med ytterligere seks skoler. Prøveprosjektene varer til og med 1. halvår 2023. Som en følge av dette reduseres etatens rammen med 1,7 mill. i 2023 og 4 mill. fra 2024.

Helseetaten – økt netto husleie ny storbylegevakt
Ny storbylegevakt settes i drift i 4. kvartal 2023. Dette medfører økt netto husleie for etaten.

Rammekutt – Helseetaten
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 3,3 mill. i 2023 økende til 13,9 mill. fra 2024. I økonomiplanen 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre 3,3 mill. i 2023, slik at rammekuttet blir null. For tilbakeføring 2024-2026, se merknad til *Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende*.

Demografiske forhold befolkning

Helseetaten – demografikompensasjon Legevakt og Psykososiale tjenester (PST)
Helseetaten styrkes med 1,55 mill. i demografikompensasjon fra 2023 som følge av befolkningsvekst.

Helseetaten – demografikompensasjon tannhelse
Tannhelsetjenesten styrkes med 0,95 mill. i demografikompensasjon. Dette for å møte økt utgiftsbehov som følge av forventet befolkningsvekst.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Doble husleiekostnader/overlapp driftsfunksjoner legevakten
Helseetaten tilføres 22 mill. i 2024 til dekning av dobbelt husleie i 8 mnd. og til dekning av utgifter til vakthold og enkelt renhold i perioden fra 01.05.2023 og ut året.

Helseetaten – endret finansieringsform for av tids- og timeregistreringssystemet GAT
Helseetaten tilføres 14,4 mill. årlig til dekning av bortfall av egenbetaling fra virksomhetene for bruk av tids- og timeregistreringssystem GAT for sine ansatte.

Helseetaten – EQS
Etaten tilføres 1,2 mill. fra 2023 for i utarbeide og forvalte felles prosedyrer for hjemmetjenesten i bydelene i kvalitetssystemet EQS. Midlene dekkes ved å redusere rammen på kapittel 308.

Helseetaten – Samarbeidsutvalg Helsefellesskap
Helseetaten tilføres 3 mill. fra kap. 308 til dekning av sekretariatsfunksjon i Helsefellesskap Oslo.

Helseetaten – Sosial Ambulant Akuttjeneste – utgifter til akutte døgnovernattingsopphold
Sosial Ambulant Akuttjeneste ved Aker bestiller gjennom året akutt døgnovernatting ved Velferdsetatens institusjoner. Dette gir årlige merutgifter på om lag 1,6 mill. som etaten blir kompensert for.

Helseetaten – spesialistutdanning leger
Kommunene er forpliktet til å tilby spesialistutdanning til alle leger som er ansatt i kommunen etter 1. mars 2017. Det er opprettet en egen enhet i Helseetaten som organiserer denne ordningen på vegne av berørte etater og bydeler. Midler til å finansiere spesialistutdanningen flyttes fra kap. 372 til Helseetaten fra og med 2023.

Tolketjenester økte satser
Bystyret har vedtatt å øke interne satsene for kjøp av tolketjenester fra Velferdsetaten. Virksomhetene blir kompensert for dette.

Uspesifiserte rammeendringer

Endring rammekutt i 2023-2026 HEI byomfattende
Rammekuttet er fordelt på Helseetaten og Sykehjemstetaten

Spesifiserte rammeendringer

Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum
Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevakttilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker.
På kapittel 372 er det innarbeidet en avsetning på 8 mill. i 2023 og 16 mill. fra og med 2024 til dette tiltaket.

Helseetaten – 50 % rabatt til 21- og 22-åringer i tannhelsetjenesten
Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det bevilget 168 mill. til en ny ordning hvor 21 og 22 åringer får 50 % prisrabatt for behandling som går gjennom den offentlige tannhelsetjenesten. Midlene er varige. Oslo kommunes andel av bevilgningen er på 21,8 mill. og er lagt inn som en varig styrking av Tannhelsetjenesten.

Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole – tillegg
Se forklaring til tiltaket *Helseetaten – gratis skolemat i videregående skole*.

Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen – tillegg
Se forklaring til tiltaket *Helseetaten – gratis skolemat på ungdomstrinnet i grunnskolen*.

Helseetaten – styrking av den offentlige tannhelsetjenesten
Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det bevilget 100 mill. gjennom rammetilskuddet for å styrke den offentlige tannhelsetjenesten. Midlene er varige. Oslo kommunes andel av bevilgningen er på 11,1 mill. og er lagt inn som en varig styrking av Tannhelsetjenesten.

Helseetaten – styrking av forsterket rehabilitering Aker
Helseetaten tilføres 1 mill. årlig fra 2023 til halv stilling logoped og til kompetansehevende tiltak for bydeler og helsehus. Midlene overføres fra kap. 308.

Helseetaten – styrking av Legevaktsentralen – trinn 1
Akuttmedisinforskriften § 13 stiller krav til at 80 % av alle telefonhenvendelser skal besvares innen to minutter. Legevaktsentralen I Storgata 40 håndterer alle inngående anrop til legevakten. I perioden 2019–2021 har antall anrop økt og det er behov for å øke bemanningen for å håndtere økningen i inngående samtaler. Helseetaten er tilført 5,5 mill. i revidert budsjett 2022 for å øke bemanningen og bedre responstiden. Bevilgningen videreføres på helårsbasis med 11 mill. i øremerkede midler fra 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	1 186 276	877 692	941 150
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	740 983	257 762	446 613
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	277 097	93 061	117 804
Overføringsutgifter	116 163	26 580	28 308
Finansutgifter	51 400	0	0
Sum Driftsutgifter	**2 371 919**	**1 255 095**	**1 533 875**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-427 547	-146 409	-151 973
Refusjoner	-396 155	-190 884	-198 138
Overføringsinntekter	-8 755	-6 000	-6 228
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-51 398	0	0
Sum Driftsinntekter	**-883 855**	**-343 293**	**-356 339**
Sum	1 488 064	911 802	1 177 536

Investeringsbudsjett

I perioden blir det gjennomført investeringer i moderne inventar og utstyr i flere nye tannklinikker. Det er også avsatt midler til løpende utskiftning av utrangert inventar og utstyr.

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Helseetaten (HEI)							
Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon	2026	IA	7 500	0	0	0	7 500
Helseetaten - inventar og utstyr	LØPENDE		7 500	7 500	7 500	7 500	30 000
IKT storbylegevakt HEL	2025	IA	14 500	2 500	2 500	0	19 500
Tannklinikkplan - Inventar og utstyr nye klinikker	2027	99 375	44 750	0	20 141	30 934	95 825
Sum Helseetaten (HEI)		**99 375**	**74 250**	**10 000**	**30 141**	**38 434**	**152 825**
Sum investeringsprosjekter		99 375	74 250	10 000	30 141	38 434	152 825

Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon
Avsetningen gjelder nødvendig utstyr og innredninger knyttet til planlagt etablering av et døgnåpent legevakttilbud med legevaktfunksjoner for sårbare grupper i sentrum.

Helseetaten - inventar og utstyr
Avsetningen dekker investeringer til løpende utskiftning av utrangert inventar og utstyr.

IKT storbylegevakt HEL
Avsetninger knyttet til IKT-kostnader ved den nye storbylegevakten.

Tannklinikkplan - Inventar og utstyr nye klinikker
I perioden blir det gjennomført investeringer i moderne inventar og utstyr i flere nye tannklinikker. Det er planlagt investeringer og utvidet kapasitet ved tannklinikkene på Huseby, Majorstua, Lambertseter og Grorud.

Klimakonsekvenser

Helseetaten har totalt ti kjøretøy med tillatt totalvekt inntil 3 500 kg hvorav åtte er nullutslippsbiler. Ett av de to resterende kjøretøyene vil være erstattet med nullutslippskjøretøy i 2023. Det siste kjøretøyet brukes i Sosial og ambulant akuttjeneste og fungerer også som beredskapsbil. For dette kjøretøyet er det foreløpig ikke funnet tilfredsstillende nullutslippsalternativer.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektene prisjustert og omregnet til 2023 prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede midler (beløp i 1000 kr)

Type tildeling	Beløp 2023 prisnivå
Gratis skolemat - videregående skole	62 000
Gratis skolemat - ungdomstrinnet i grunnskolen	45 000
Styrking av tannhelsetjenesten	34 500
Styrking av legevaktsentralen	11 500
Spesialistutdanning - kommunalt ansatte leger i etater og bydeler	21 100

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)

Ansvarsområde

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har hovedansvar for å formidle lærlinger innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til barnehager, skoler, sykehjem og hjemmesykepleie og tilrettelegge for at kvalifiserte søkere får læreplass.

Bystyret har vedtatt at alle lærlinger som er kvalifisert skal få tilbud om læreplass. Opplæringskontoret for helse og oppvekstfag bidrar til at Oslo kommunes målsetting om 275 læreplasser innen helse- og oppvekstfag fylles med lærlinger, og til å sikre god kvalitet på opplæringen.

Opplæringskontoret bistår virksomheter som tar inn lærlinger i helsearbeiderfaget og i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Situasjonsbeskrivelse

Opplæringskontoret mottok 74 flere søknader om læreplass i 2021 enn året før. I 2021 besto 225 fagprøven og ble godkjent som fagarbeidere, og det ble tegnet 255 ordinære lærekontrakter. I tillegg er det tegnet lærekontrakt med 58 ufaglærte assistenter under ordningen *Fagbev på jobb*.

En betydelig andel av søkere fyller ikke kravene til norskkunnskaper, faglig nivå, oppmøte og motivasjon, og tilbys derfor ikke læreplass i helse- og oppvekstjenestene.

Prøvestasjon for fagprøven innen helsearbeiderfaget ble innført i 2021. Dette har løftet kvaliteten på opplæringen og gitt gode resultater.

Opplæringskontoret har som følge av pandemien hatt liten grad av mulighet til å møte lærlingene og opplæringsansvarlige fysisk ute i bedriftene, men har utviklet digitale arenaer både for lærlinger og opplæringspersonell i bedriftene.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Formidle lærlinger innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til medlemsbedriftene					
	Bistå medlemsbedriftene med å øke kvaliteten i opplæringen					
	Øke rekruttering til fagene					
Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag, kap. 316	Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse og omsorgsfag	Kvalifiserte lærlinger som får lærekontrakt	225	255	275	275
		Andel avsluttede kontrakter som endte med fagbrev	84,7%	85,2%	85%	86%

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**3 370**	**3 370**	**3 370**	**3 370**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**3 370**	**3 370**	**3 370**	**3 370**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**643**	**643**	**643**	**643**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**643**	**643**	**643**	**643**
Ramme 2023-2026	**4 013**	**4 013**	**4 013**	**4 013**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	13 051	7 986	8 381
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	24 588	4 443	4 701
Overføringsutgifter	5 318	12 377	13 182
Sum Driftsutgifter	**42 956**	**24 806**	**26 264**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-39 527	0	0
Refusjoner	-1 024	-21 436	-22 251
Sum Driftsinntekter	**-40 551**	**-21 436**	**-22 251**
Sum	2 406	3 370	4 013

Klimakonsekvenser

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)

Ansvarsområde

Helseetaten overfører basistilskudd til fastlegene. Utbetalingen gjøres i henhold til antall pasienter legen har på sin liste og etter satser fremforhandlet mellom staten og Legeforeningen.

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) fakturerer kommunene for erstatningsutbetalinger etter behandling i primærhelsetjenesten. Utgiftene fordeles per innbygger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**490 575**	**490 575**	**490 575**	**490 575**
Vedtak forrige periode				
Omlegging av tilskudd til fastleger (kap. 317)	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Sum Vedtak forrige periode	**-1 800**	**-1 800**	**-1 800**	**-1 800**
Vedtak forrige periode	**-1 800**	**-1 800**	**-1 800**	**-1 800**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**488 775**	**488 775**	**488 775**	**488 775**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**26 989**	**26 989**	**26 989**	**26 989**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**26 989**	**26 989**	**26 989**	**26 989**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Ramme 2023-2026	**515 764**	**515 764**	**515 764**	**515 764**

Vedtak forrige periode

Omlegging av tilskudd til fastleger (kap. 317)
I forbindelse med styrking av tilskuddsordningen for fastleger i 2021 ble det i tillegg til økt basistilskudd etablert en midlertidig styrking. Derfor reduseres rammen fra 2023 med 1,8 mill.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 553	0	7 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	427 508	473 459	502 054
Overføringsutgifter	34 785	32 191	34 283
Sum Driftsutgifter	**467 846**	**505 650**	**543 337**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-26 929	0	-27 000
Overføringsinntekter	0	-15 075	-573
Sum Driftsinntekter	**-26 929**	**-15 075**	**-27 573**
Sum	440 916	490 575	515 764

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)

Ansvarsområde

Avsetningen gjelder husleie og FDV til fornyede sykehjem. Midlene overføres til Sykehjemsetatens ramme når nye bygg ferdigstilles.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**5 158**	**5 158**	**5 158**	**5 158**
Vedtak forrige periode				
Avsetning husleier nye/rehabiliterte sykehjem (kap. 328)	32 686	32 686	32 686	32 686
Sum Vedtak forrige periode	**32 686**	**32 686**	**32 686**	**32 686**
Vedtak forrige periode	**32 686**	**32 686**	**32 686**	**32 686**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**37 844**	**37 844**	**37 844**	**37 844**
Ramme 2023-2026	**37 844**	**37 844**	**37 844**	**37 844**

Vedtak forrige periode

Avsetning husleier nye/rehabiliterte sykehjem (kap. 328)
Midler til husleie til fornyede sykehjem i 2023 er innarbeidet i Sykehjemsetatens ramme for 2023. Det er avsatt 32,7 mill. årlig til husleie/FDV for nye bygg i økonomiplanperioden.

Sykehjemsetaten - Husleie og FDV nye sykehjem
Det er innarbeidet dekning for helårsvirkning husleie og FDV for Lambertseterhjemmet og Dronning Ingrids hage.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	5 158	37 844
Sum Driftsutgifter	**0**	**5 158**	**37 844**
Sum	0	5 158	37 844

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

Avsetningen gjelder midler avsatt til byomfattende prosjekter og oppgaver innen helse, eldre og innbyggertjenester.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**115 512**	**115 512**	**115 512**	**115 512**
Vedtak forrige periode				
Evaluering av koronapandemien (kap. 372)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Forsterkede plasser i sykehjem (kap. 372)	10 000	10 000	10 000	10 000
Helseetaten – spesialistutdanning leger	2 200	2 200	2 200	2 200
Heltid – utprøving av heltid og nye arbeidstidsordninger (kap. 372)	14 000	14 000	14 000	14 000
Rammekutt – Sentrale avsetninger	-5 255	-5 255	-6 171	-6 171
Tilbakeføring sykehjem til kommunal eller ideell drift (kap. 372)	62 830	73 924	73 924	73 924
Utviklingstiltak kap. 372	955	955	955	955
Sum Vedtak forrige periode	**79 730**	**90 824**	**89 908**	**89 908**
Vedtak forrige periode	**79 730**	**90 824**	**89 908**	**89 908**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**195 242**	**206 336**	**205 420**	**205 420**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**8 445**	**8 445**	**8 445**	**8 445**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**8 445**	**8 445**	**8 445**	**8 445**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Helseetaten – spesialistutdanning leger	-20 100	-20 100	-20 100	-20 100
Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger (kap. 372)	2 100	2 100	2 100	2 100
Prisjustering tilbakeført sykehjem	-3 150	-3 150	-3 150	-3 150
Ressurskrevende beboere på langtidshjem	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sykehjemsetaten – tilbakeføring til ideell/kommunal drift	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-96 150**	**-96 150**	**-96 150**	**-96 150**
Spesifiserte rammeendringer				
Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum	8 000	16 000	16 000	16 000
Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid	-1 550	-1 550	-1 550	-1 550
Universell utforming – sektorovergripende tiltak	5 000	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**11 450**	**14 450**	**14 450**	**14 450**
Endringer	**-84 700**	**-81 700**	**-81 700**	**-81 700**
Ramme 2023-2026	**118 987**	**133 081**	**132 165**	**132 165**

Vedtak forrige periode

Evaluering av koronapandemien (kap. 372)
Det er avsatt engangsmidler på 5 mill. i 2022 til å evaluere koronapandemien i HEI-sektor.

Forsterkede plasser i sykehjem (kap. 372)
Flere pasienter som tidligere ble behandlet i sykehus behandles nå i sykehjem og har i større grad behov for mer omfattende medisinsk og helsefaglig oppfølging. Pasienter med alvorlige psykiske lidelser er overført fra langtidsenheter i spesialisthelsetjenesten til kommunen, hvor mange av dem fortsatt har et behov for heldøgns pleie og omsorg. Mange av dem har behov for å bo i tilpassede omgivelser med ekstra forsterket bemanning (4:1). Oslo kommune har ikke et eget tilbud tilpasset disse brukerne og bydelene kjøper i dag plasser hos private aktører. Dette er plasser som kan koste 5–10 mill. på årsbasis og som bydelene i dag må kjøpe fra andre enn Sykehjemsetaten og uten kommunale subsidier. Ved etablering av slike plasser i regi av Sykehjemsetaten vil betalingssats for bydelene være betydelig lavere enn i dag, men høyere enn ved kjøp av ordinære langtidsplasser. For kommune samlet vil det være mer ressurseffektivt å etablere et slikt tilbud i egen regi. I den grad bydelene i dag må kjøpe slike plasser utenbys, vil det å etablere et tilbud i Oslo kunne gi kortere reisetid for pårørende. Det vil ta noe tid å få etablert slike spesialtilpassede plasser. Inntil disse plassene er tilgjengelige kan det derfor være hensiktsmessig å benytte deler av avsetningen til å subsidiere bydelene for kjøp av forsterkede plasser fra andre enn Sykehjemsetaten.

Helseetaten – spesialistutdanning leger
For kommunalt ansatte leger i klinisk arbeid er det innført en spesialistutdanning. Denne er under innfasing og trappes opp med 2,2 mill. fra 2023.

Heltid – utprøving av heltid og nye arbeidstidsordninger (kap. 372)
Avsetningen gjelder flere forsøk med ansettelse i kun hele faste stillinger.

Rammekutt – Sentrale avsetninger
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 5,3 mill. i 2023 økende til 6,2 mill. fra 2025. Rammekuttet er fordelt på de ulike tiltakene.

Tilbakeføring sykehjem til kommunal eller ideell drift (kap. 372)
Avsetningen gjelder merutgifter for sykehjem som tilbakeføres til ideell eller kommunal drift i 2022/2023.

Utviklingstiltak kap. 372
Midlene er avsatt til utviklingstiltak i etatene.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Helseetaten – spesialistutdanning leger
Kommunene er forpliktet til å tilby spesialistutdanning til alle leger som er ansatt i kommunen etter 1. mars 2017. Det er opprettet en egen enhet i Helseetaten som organiserer denne ordningen på vegne av berørte etater og bydeler. Midler til å finansiere spesialistutdanningen flyttes fra kap. 372 til Helseetaten fra og med 2023.

Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger (kap. 372)
Sentrale nasjonale satsinger i regi av Direktoratet for e-helse har til og med 2021 vært finansiert gjennom bevilgninger til statlige aktører. I statsbudsjettet for 2022 ble det innført betalingsplikt for kommunene og midler til finansiering av dette ble overført til kommunene. Oslos andel på 35,4 mill. ble lagt til HEI-sektor. Oppdatert informasjon fra Norsk Helsenett viser at den årlige utgiften er 2,1 mill. høyere enn det som ble lagt til grunn i statsbudsjettet. Dette merbehovet innarbeides årlig fra 2022 i HEIs rammer på kap. 372.

Prisjustering tilbakeført sykehjem
Fra kap. 372 er det overført 70 mill. til kap. 313 Sykehjemsetaten for sykehjem som tilbakeføres til kommunen eller til ideell drifter i 2022. Beløpet er i 2022- kroner, og prisjusteringen til 2023-kroner, 3,15 mill., er ført på kap. 372. Dette overføres dermed til kap. 313.

Ressurskrevende beboere på langtidshjem
Enkelte beboere krever ekstra ressurser den første tiden de er på langtidshjem. Dette medfører ekstrautgifter for Sykehjemsetaten som etaten til nå har fakturert bydelene for. Fra 2023 styrkes Sykehjemsetatens budsjett med 10 mill. årlig til dekning av disse merutgiftene, og bydelene blir dermed ikke fakturert for dette forholdet. Styrkingen finansieres ved at 5 mill. trekkes ut av bydelsrammen og 5 mill. fra avsetning på kap. 372.

Sykehjemsetaten – tilbakeføring til ideell/kommunal drift
I 2022 tilbakeføres ett sykehjem til kommunal drift og fire til ideell drift. Dette utgjør tilsammen 70 mill. i varige merutgifter fra 2023 som overføres fra kap. 372 til Sykehjemsetaten.

Spesifiserte rammeendringer

Døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum
Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevakttilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker.
På kapittel 372 er det innarbeidet en avsetning på 8 mill. i 2023 og 16 mill. fra og med 2024 til dette tiltaket.

Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid
Beløpet gjelder delfinansiering av stilling med medisinsk fagkompetanse i HEI. Hovedoppgavene som legges til stillingen vil være strategisk arbeid knyttet til utvikling av helsetjenestene, beredskap, akuttilbudet innen helsetjenester i Oslo, samt støtte i arbeidet med ny sykehusstruktur i Oslo.

Universell utforming – sektorovergripende tiltak
Det avsettes 5 mill. til sektorovergripende tiltak innen universell utforming.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	3 178	15 000	15 741
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	80 328	95 656	98 074
Overføringsutgifter	46 236	4 856	5 172
Finansutgifter	33 300	0	0
Sum Driftsutgifter	**163 043**	**115 512**	**118 987**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-1	0	0
Overføringsinntekter	-1 920	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-33 300	0	0
Sum Driftsinntekter	**-35 221**	**0**	**0**
Sum	127 821	115 512	118 987

Investeringsbudsjett

På dette kapitlet avsettes midler til inventar og utstyr til private og kommunale Omsorg+ og til velferdsteknologi (digitalisering og IKT-infrastruktur). Forventede kostnader til nytt nødnett tilknyttet Legevaktsentralen er avsatt på dette kapitlet, og det ligger også avsetninger knyttet til IKT-kostnader ved den nye storbylegevakten i 2023.

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)							
IKT storbylegevakt HEI	2023	IA	23 500	0	0	0	23 500
Inventar og utstyr Omsorg +	LØPENDE		8 000	8 000	8 000	8 000	32 000
Nytt nødnett legevaktsentral	2023	IA	15 000	0	0	0	15 000
Velferdsteknologi	LØPENDE		35 300	35 300	35 300	35 300	141 200
Sum Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)		**0**	**81 800**	**43 300**	**43 300**	**43 300**	**211 700**
Sum investeringsprosjekter		0	81 800	43 300	43 300	43 300	211 700

IKT storbylegevakt HEI

Avsetningen gjelder trådløst nettverk, opplegg for sporingsteknologi samt kabling av sensorer for strøm og data. Det er også behov for betydelig oppgradering av utstyr og IKT - infrastruktur i legevaktsentralen.

Inventar og utstyr Omsorg +

Avsetning av midler til inventar og utstyr til private og kommunale Omsorg+.

Nytt nødnett legevaktsentral

På bakgrunn av etablering av en ny nasjonal løsning er det behov for et nytt nødnett tilknyttet Legevaktsentralen. Forventede utgifter til dette er avsatt på dette kapitlet.

Velferdsteknologi
Avsetningen gjelder midler til velferdsteknologi (digitalisering og IKT-infrastruktur).

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler kap. 372 - tall i 2023-kroneverdi

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
237202	Tilskudd til livssyns- og trossamfunn	5 100
237203	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	3 000
237204	Utviklingstiltak	2 887
237205	Tilbakeført sykehjem	16 500
237207	Forsterkede plasser i sykehjem	25 000
237211	Heltid – utprøving av heltid og nye arbeidstidsordninger	14 500
237208	Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger	39 000
237212	Avsetning til døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum	8 000
237209	Universell utforming	5 000

Oppført beløp er årets bevilgning til tiltakene, prisjustert og omregnet til 2023 prisnivå. Midlene forutsettes brukt i 2023. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Nærmere forklaring til avsetningene:

Tilskudd til livssyns- og trossamfunn
Midlene er satt av til inndekning av kostnader til åndelige og eksistensielle samtaler for mennesker som bor i langtidshjem.

Trygg og mangfoldig eldreomsorg
Midlene er varige og avsatt til tiltak innen eldreomsorg i etatene.

Utviklingstiltak
Midlene er avsatt til utviklingstiltak i etatene.

Tilbakeført sykehjem
Avsetningen gjelder merutgifter for sykehjem som tilbakeføres til ideell eller kommunal drift.

Heltid – utprøving av heltid og nye arbeidstidsordninger
Avsetningen gjelder flere forsøk med ansettelse i kun hele faste stillinger.

Kommunal betalingsplikt for drift og vedlikehold av nasjonale e-helseløsninger
Sentrale nasjonale satsinger i regi av Direktoratet for e-helse betales fra 2022 av kommunene. Oslos andel er avsatt på dette kapitlet.

Avsetning til døgnåpent tilbud med legevaktfunksjon for sårbare grupper i sentrum
Bystyret har vedtatt at det skal etableres et døgnåpent legevakttilbud for sårbare grupper i sentrum, som skal åpne før flytting av dagens legevakt til ny storbylegevakt på Aker. På kapittel 372 er det innarbeidet en avsetning på 8 mill. i 2023 og 16 mill. fra og med 2024 til dette tiltaket.

Universell utforming
Avsetningen gjelder sektorovergripende tiltak innen universell utforming.

Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)

Ansvarsområde

Avsetningen gjelder utredningskostnader frem til investeringsrammer for konkrete prosjekter er vedtatt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**1 033**	**1 033**	**1 033**	**1 033**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**1 033**	**1 033**	**1 033**	**1 033**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**60**	**60**	**60**	**60**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**60**	**60**	**60**	**60**
Ramme 2023-2026	**1 093**	**1 093**	**1 093**	**1 093**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 373	1 033	1 093
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 341	0	0
Sum Driftsutgifter	**14 714**	**1 033**	**1 093**
Sum	14 714	1 033	1 093

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Sektoransvar

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) har ansvar for tjenester i bydelene innen arbeid, NAV, rusfeltet, boligsosialt arbeid, fritidsklubber og fritidstilbud rettet mot barn og unge, kriminalitetsforebyggende arbeid for ungdom, SaLTo, bosetting og integrering av flyktninger, mangfold og tilrettelagt transport. I tillegg ligger Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo, Fagskolen Oslo og Oslo Voksenopplæring til denne byrådsavdelingen. Rådet for flerkulturelle minoriteter og Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo er administrativt lagt til byrådsavdelingen. Hovedprioriteringer og satsinger i bydelene og innen byomfattende tjenester er omtalt i kap. 1 under «En varmere by» og «En by med plass til alle.»

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	3 554,40	3 724,90	3 677,30	3 646,10	3 633,00
Driftsinntekter	-1 529,30	-1 593,80	-1 593,80	-1 618,80	-1 618,80
Netto utgifter	**2 025,10**	**2 131,10**	**2 083,50**	**2 027,30**	**2 014,20**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		3,70 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

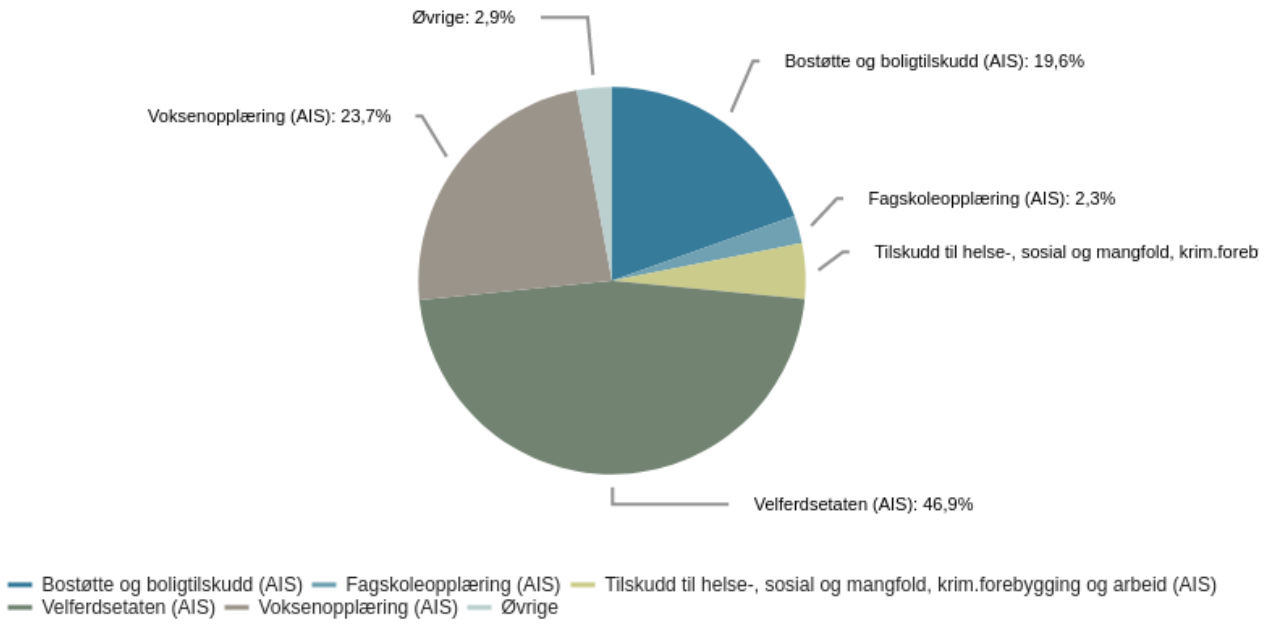

Bydelene

- Det er innarbeidet 150,3 mill. i økonomiplanperioden til tiltak for å gi flere muligheter til arbeid. Innsatsen styrkes dermed med 81,3 mill.
- Det er innarbeidet 180 mill. til sommerjobber og til ferieaktiviteter barn og unge i økonomiplanperioden, 45 mill. hvert år. Satsingen gjøres varig.
- Satsene i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp økes med 6,5 % for å møte prisvekst og for sikre kjøpekraft for sosialhjelpsmottakere

Byomfattende tiltak

- Det er innarbeidet 15 mill. til gjennomføring av forsøk med leie-til-eie i kommunale boliger i perioden 2023-2025
- Det er innarbeidet 28,8 mill. til styrket bemanning i bo- og behandlingsenheter i rusomsorgen i økonomiplanperioden, 7,2 mill. hvert år.
- Forsterket innsats overfor ungdom som begår gjentatt kriminalitet videreføres med 20 mill. i økonomiplanperioden
- Styrking av Oslo voksenopplæring i 2022 for å gi flere voksne et opplæringstilbud opprettholdes i økonomiplanperioden
- Det fordeles 153,8 mill. i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner og tiltak på helse-sosial- og mangfoldsfeltet i 2023

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets overordnede visjon er en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

En av de største utfordringene i Oslo er de store sosiale forskjellene i byen vår. Forskjellene går langs mange dimensjoner som inntekt og formue, deltakelse i arbeid, deltakelse i barnehage, skoleresultater og gjennomføring i videregående utdanning, helse, botilbud og fritidsaktiviteter. Byrådet vil derfor legge frem en byrådssak om sosial utjevning våren 2023.

Den økonomiske situasjonen for barnefamilier i behov av økonomisk sosialhjelp er styrket. Fra 1.september 2022 økte barnetilleggene i veiledende norm for livsopphold og sats for enslige forsørgere, og avkortningen i barnetilleggene fra og med barn 4 opphørte. I 2023 foreslås å prisjustere alle satsene i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp med konsumprisindeks for å møte prisvekst og sikre kjøpekraft for de som mottar økonomisk sosialhjelp.

Å øke deltakelsen i arbeidslivet er et viktig levekårsutjevnende tiltak.

Etter to år med høy arbeidsledighet er situasjonen på arbeidsmarkedet endret. Ved slutten av juli var det registrert om lag 10 500 arbeidsledige i Oslo og ledigheten er med det lavere enn ved starten av pandemien. Allikevel er sysselsettingsandelen lav i Oslo. I 2021 stod 92 000 personer i alderen 20–66 år utenfor arbeid eller utdanning. Disse personene var ikke registrert som arbeidsledige i NAV og de utgjorde i overkant av 19 prosent av befolkningen i denne aldersgruppen. Over halvparten mottok ikke trygd. Parallelt med at mange står utenfor arbeid, sliter mange virksomheter i Oslo med å rekruttere nok arbeidskraft med riktig kompetanse. SSB

sine framskrivninger av kompetansebehovet viser en forventning om høyere arbeidsledighet blant personer som ikke har utdanning ut over grunnskoleopplæring eller studieforberedende videregående opplæring.

Byrådet er særlig bekymret for de unge som står utenfor arbeid og utdanning, og som ikke er registrert som arbeidsledige. I 2022 styrket derfor byrådet innsatsen gjennom et målrettet oppsøkende arbeid. Byrådet fortsetter satsingen i 2023. Bydelene styrkes slik at de gjennom aktivt oppsøkende arbeid særlig rettet mot unge, kan hjelpe flere inn i aktivitet med mål om kompetanseheving, varig og relevant arbeid.

Sysselsettingsandelene varierer mellom bydelene og innad i bydelen. Byrådet styrker satsingen på tiltak for å øke deltakelsen i arbeidslivet i bydelene med lavest sysselsettingsandeler.

I tillegg til å styrke bydelenes satsing på oppsøkende arbeid blant ungdom i 2023, styrkes innsatsen for å øke sysselsettingsandelen i bydeler der denne er lav. Byrådet styrker også Innsatser knyttet til inkluderende rekruttering. Dette gjelder Flere i tilrettelagt arbeid, Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser, samt andre arbeidsrettede tiltak som Hurtigspor, Koding for arbeid og Kompetansejobber.

Oslo kommune er en av Norges største arbeidsgivere. Byrådet vil at kommunen skal være en inkluderende arbeidsgiver og har derfor igangsatt flere satsinger for å gi flere muligheter til å komme i jobb. Byrådet samler innsatsen i et program for inkluderende rekruttering som koordineres i Velferdsetaten. Innsatsene omfatter tilrettelagt arbeid, rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser, utvikling av hurtigspormodeller og kompetansejobber.

Gjennom 2020 og 2021 var det en betydelig økning av søkere med rett til videregående opplæring for voksne. Det er grunn til å tro at pandemien har medvirket til økningen. Det forventes en ytterligere økning med innføringen av Fullføringsreformen i 2023, en reform med tiltak for at flere ungdom og voksne skal få studie- eller yrkeskompetanse og være godt forberedt til videre utdanning og arbeidslivet. Mange deltakere til voksenopplæringen rekrutteres fra NAV og de har behov for stønader fra NAV for å kunne prioritere deltakelse i opplæring. Oslo VO og NAV har over mange år samarbeidet om ulike opplæringsløp for voksne, blant annet gjennom Delprogram sysselsetting i områdesatsingen. Med Fullføringsreformen og utvidelsene av voksnes rettigheter til videregående opplæring, blir det viktig å bygge videre på samarbeidsmodellene og implementere gode grep fra prosjekter inn i ordinær drift av tjenestene.

Sommerjobb for ungdom har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring og en forståelse for arbeidslivets forventninger, krav og rettigheter. Det er viktig for videre tilknytning til arbeidslivet at ungdom kommer tidlig inn i arbeidsmarkedet og får jobberfaring. Byrådet styrker satsningen på sommerjobb og gjør den varig.

Det har vært en rekordstor bosetting av flyktninger i Oslo gjennom 2022, som følge av krigen i Ukraina. Arbeidet med disse flyktningene vil også prege 2023. Flyktningene skal få tilbud om introduksjonsprogram og språkopplæring fra bydelene og Oslo Voksenopplæring. Mange flyktninger vil ha behov for ulike tjenester fra bydelene for å integreres i arbeidsliv og lokalsamfunn.

Byrådet vil at alle skal ha et godt sted å bo og at sosiale forskjeller utjevnes. I 2022 er arbeidet med å fremskaffe boliger til vanskeligstilte styrket blant annet gjennom å sentralisere

bestilleransvaret for kommunale boliger. Byrådet vil se nærmere på hvordan flere kan hjelpes til å kjøpe egen bolig, herunder hvordan grupper som i dag ikke kommer inn på boligmarkedet, kan gis mulighet til eie egen bolig. Byrådet vil foreslå ny forskrift for tildeling av kommunal bolig og rullere Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger i 2023.

Byrådet følger opp strategiene og tiltakene i Handlingsplanen mot hatefulle ytringer og holdninger – «Ord betyr noe". Målet med handlingsplanen er å forebygge og begrense skade forårsaket av hatefulle ytringer og holdninger motivert av hat, frykt og beskyttelse av eksisterende privilegier. Handlingsplanen "Stolt og fri» for kjønn-, kjønnsuttrykk og seksualitetsmangfold følges opp og skal fornyes i 2023. Skytingen ved London pub i Oslo sentrum 25. juni, hvor to personer ble drept og 21 personer ble skadet, har forsterket utryggheten for mange.

Oslo har gjennom SaLTo-samarbeidet et nettverk for å forebygge og bekjempe kriminalitet blant unge. Kommunene samarbeider med Oslo politidistrikt i dette arbeidet. Byrådet vil legge frem en byrådssak om SaLTo-modellen i 2022. Gjennom handlingsplanen for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo, er det opparbeidet viktig kunnskap på feltet. Byrådet viderefører innsatsen. Bydeler med høy andel i målgruppen prioriteres. Øvrige bydeler inkluderes i et program i regi av Velferdsetaten. Den situasjonsbestemte satsningen i Mortensrudområdet videreføres.

Hovedmålet for ruspolitikken er at færre innbyggere utvikler rusproblemer, og at innbyggere med rusproblemer skal få bistand ut fra sine behov til å leve et meningsfylt liv. Det er et mål for byrådet at voksne i aktiv rus skal kunne nyttiggjøre seg ordinære helse- og sosialtilbud, og motta kommunale tjenester i bydelen der de bor.

Bystyret vedtok 21. april 2021 sak 90/21 byrådssak 226/20 «Institusjonsplass til rett tid og rett sted – Temaplan for Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021 – 2030». I perioden vil noen rusinstitusjonsplasser avvikles, noen vil omstilles og noen vil opprettes. Bydelenes etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser fortsetter å gå ned, men det er samtidig en dreining i etterspørselen mot plasser til personer i aktiv rus med større omsorgsbehov. I tråd med bystyrets vedtak, fastsatte Byrådet 30. september 2021 byrådssak 1117/21 "Handlingsplan for Oslo kommunes rusinstitusjoner 2022-2023". Byrådet foreslår å styrke bemanningen ved de forsterkede bo- og behandlingsenhetene Lassonløkken og Svingen samt Thereses hus fra 2023.

Bystyret har bedt byrådet om å utrede åpning av ytterligere et brukerrom sentralt i Oslo. Byrådet har orientert bystyret om oppfølgingen av utredningen i eget notat.

Hovedmål

- 1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid
- 2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv
- 3. Flere opplever god helse og mestring
- 4. Deltakelsen i arbeidslivet er økt i bydelene med lavest sysselsettingsandel
- 5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid
- 6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger
- 7. Levekårsforskjellene er redusert
- 8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap
- Resultatindikatorer Velferdsetaten, kap. 315

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

I Oslo skal alle møte tjenester som tar utgangspunkt i den enkeltes behov. Tjenestene skal utvikles sammen med innbyggerne, medarbeidere, frivilligheten, ideelle og næringslivet. Byrådet er i særlig grad opptatt av at dette skal bidra til at flere gis mulighet til arbeid. Tilskuddsnivået til organisasjoner og frivillige på helse- sosial- og mangfoldsfeltet i Sak 1 2022 videreføres.

NAV skal være en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, som gir tjenester tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av lovverket. Brukerne skal møte et NAV som yter integrerte tjenester av høy kvalitet.

Velferdstjenestenes plikt til å samarbeide for å gi barn og unge et helhetlig og samordnet tjenestetilbud er tydeliggjort i velferdstjenestelovene, gjeldende fra 1. august 2022.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Byrådet vil fortsette å legge til rette for at flest mulig skal kunne bo selvstendig, være deltakende og ta i bruk egne ressurser. En trygg og forutsigbar bosituasjon gir innbyggerne mulighet til å ha fokus på arbeid, mestring og aktiv deltakelse i samfunnet. Det boligsosiale arbeidet i bydelene

skal videreføres slik at flere kan bosettes i egen eller leid bolig.

Byrådet vil intensivere arbeidet med å fremskaffe boliger til vanskeligstilte. Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021–2030 viser at det er et behov for flere kommunale boliger.

Startlån og tilskudd til etablering skal brukes aktivt for å bidra til at personer som har utfordringer med å få lån til bolig i vanlig bank kan kjøpe egen bolig.

Byrådet vil igangsette et prosjekt med leie-til-eie for kommunale boliger slik at flere personer i denne gruppen kan få muligheten til å bli eiere av egen bolig.

I tråd med temaplan Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021-2030, fortsetter arbeidet med å vri innsatsen fra et institusjonsbasert rusfelt til boligtilbud i egen bydel med desentraliserte tjenester der folk bor og med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats.

Byrådet legger inn midler for å styrke bemanningen i forsterket bo- og behandlingsenhet ved Lassonløkken og Svingen samt Thereses hus.

Det er et behov for et tilpasset omsorgstilbud for yngre personer med store helseutfordringer, som følge av pågående og langvarig illegal rusbruk. Byrådet utreder videre oppfølging.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Byrådets satsing på arbeid vil bidra til at flere opplever god helse og mestring.

Byrådet vil at tjenestene til personer med rusproblemer skal bidra til flere friske leveår og redusere negative konsekvenser av rusproblemer for den enkelte, familien og for samfunnet. Rusproblemer skal først og fremst møtes som et helse- og sosialproblem. Somatiske, psykiske og rusrelaterte helseforhold må i større grad ses i sammenheng. Medarbeidere skal ha tilstrekkelig kompetanse om brukernes behov. Det skal legges til rette for at medarbeidere får mer kunnskap om rusrelaterte helseforhold. Bydelene tildeles særskilte midler for å drive bydelsnære tilbud til personer med rusproblemer. Kompetansesenter rus Oslo kan tilby relevant opplæring til bydeler og etater.

Mål 4 Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsandel

Byrådet vil legge til rette for økt deltakelse i arbeidslivet og øke sysselsettingsandelen.

Andelen sysselsatte varierer mellom bydelene og innad i den enkelte bydel. I enkelte delbydeler i Oslo er sysselsettingsandelen ned mot 50 %. Mange står utenfor arbeid og utdanning, og mange av disse er heller ikke registrert som arbeidsledige. Byrådet foreslår å avsette midler til arbeidsrettede tiltak for å få flere inn i arbeid i bydeler der sysselsettingsandelen er særlig lav.

Bydelene, NAV-kontorene og Oslo Voksenopplæring skal bidra til at flere får delta i opplæring og arbeid. Arbeidet skal skje i nært samarbeid med næringsliv og arbeidsliv. Arbeidsmarkedsbedriftenes kapasitet og kompetanse skal brukes aktivt.

Byrådet styrker innsatsen overfor unge mellom 17-30 år som står utenfor arbeid og utdanning. Gjennom oppsøkende arbeid i bydelene, skal disse hjelpes inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid.

Mål 5 Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Gjennom å drive de arbeidsrettede og sosialfaglige tjenestene godt, bidra til å skape nye jobber og tilby relevant kompetanseheving til voksne, vil byrådet legge til rette for at flest mulig kan delta i arbeidsfellesskapet. Byrådet styrker arbeidet med å gi flere muligheter for tilrettelagt arbeid, og viderefører prosjektet Kompetansejobber i kommunen.

Mål 6 Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Byrådet vil at opplæringstilbudene som Oslo Voksenopplæring og Fagskolen Oslo gir skal bidra til å møte arbeidsgiveres kompetansebehov. Tilbud om gratis karriereveiledning ved Karriere Oslo skal bidra til at innbyggerne som ønsker det får økt kunnskap om muligheter for utdanning, omskolering og hvordan man kan håndtere omstillinger i et arbeidsliv i rask endring. Byrådet vil videreføre dialogen med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene i Kompetanseforum Oslo, om hvordan vi kan samarbeide for å møte byens kompetansebehov.

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

En av de største utfordringene for en by som Oslo er forskjeller i levekår. Forskjellene går langs mange dimensjoner som inntekt og formue, deltakelse i arbeid, deltakelse i barnehage og skole, skoleresultater, gjennomføring i videregående utdanning, helse, botilbud og fritidsaktiviteter. Byrådet vil fremme en byrådssak om sosial utjevning våren 2023.

I Oslo bor 17 % av alle barn i husholdning med vedvarende lavinntekt. Det er langt over gjennomsnittet for Norge, på 11 %. Byrådet satser på å sikre at flere voksne får mulighet til å fullføre og bestå videregående opplæring samt å skape flere jobber for personer med lavere formell kompetanse.

Byrådet vil at flere barn og unge skal ha mulighet til å ha en aktiv fritid på ulike arenaer. Ulike ordninger som økonomisk støtte, tilgang til utstyr o.l. bidrar til det. Alle bydeler har tiltak for at utsatte barn og unge skal kunne delta i fritidsaktiviteter og tilskuddsordninger som skal dekke utgifter til medlemskap til lag og foreninger. Tilgang til fritidsklubber og aktiviteter gir alle mulighet for deltakelse og utvikling, og er en viktig arena for å styrke barn og unges levekår. Bydelenes fritidstiltak skal være attraktive møteplasser for barn og unge og byrådssak 189/19 Klubben vår! ligger til grunn for innsatsen. Oslo har gjennom SaLTo-samarbeidet et nettverk for å forebygge kriminalitet blant unge.

Veiledende norm for økonomisk sosialhjelp justeres med forventet konsumprisindeks på 6,5% for å møte økt prisvekst og sikre kjøpekraft for mottakere av økonomisk sosialhjelp.

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap

Oslos bydeler og etater har et selvstendig ansvar for å imøtegå hatefulle ytringer og ha en ikke-diskriminerende praksis. Det innebærer et ansvar for å tilby ledere og ansatte i sine virksomheter opplæring om mangfold og likeverd og for oppfølging av hatytringer og diskriminering. Alle virksomheter anbefales å utnevne en OXLO-kontakt for å følge opp egen aktivitet knyttet til opplæring av ansatte og utforming av likeverdige tjenester. Byrådet fornyer handlingsplanen Stolt og fri.

Bydelene skal legge til rette for at barn og unge involveres i saker som angår dem, sikre reell medvirkning og sørge for at barn og unge tas med i oppstart og evaluering av aktuelle prosesser.

Mål 9 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Byrådet vil at det skal være enkelt for innbyggerne å møte kommunen. Oslo skal være en åpen og tilgjengelig kommune som kommuniserer klart og forståelig. Gjennom innovativ tjenesteutvikling, bedre digitale løsninger og ved å ta i bruk flere digitale tilbakemeldingsverktøy skal Oslo bli en bedre kommune for innbyggerne.

Nytt bostøttesystem innføres høsten 2022 for å forenkle og effektivisere de nye kommunale bostøtteordningene som bystyret har vedtatt. Bostøttesystemet vil bli videreutviklet med sikte på å forenkle dialogen med søkerne, sikre at stønadsbeløpet blir justert ved endring i inntekt og for å effektivisere interne arbeidsprosesser.

Det har de siste par årene vært fokus på stabil drift og tilpasning til nye lovkrav i kommunens sosialsystem. Dette er i stor grad oppnådd, og fokuset vil rettes på effektive arbeidsprosesser for å frigjøre tid til tettere oppfølging av personer som mottar tjenester fra NAV. Arbeidet med forbedring av løsning for digital søknad, innsyn og dialog i NAV, vil bli videreført.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**2 025 117**	**2 025 117**	**2 025 117**	**2 025 117**
Vedtak forrige periode				
Effektivisering på grunn av digitalisering	-1 085	-1 085	-1 085	-1 085
Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)	1 598	1 598	756	756
Generell rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)	-23	-533	-533	-533
Generell rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)	-71	-71	-71	-71
Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)	-8 026	-17 927	-17 927	-17 927
Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)	-5 605	-16 780	-16 780	-16 780
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	-5 000	-15 000	-15 000	-15 000
KonsekvensJustering drift og tilskudd	2 357	2 357	2 357	2 357
Omstilling rusfeltet	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Overført til kap. 319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold	-35 357	-35 357	-35 357	-35 357
Porto og digitale sykemeldinger	-176	-176	-176	-176
Styrking av kriminalforebyggende tiltak	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Styrking flere i arbeid - flere i tillrettelagt arbeid	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Tilskuddsmidler AIS - Bystyret	-17 590	-17 590	-17 590	-17 590
Voksenopplæring, økt kapasitet	-5 000	-10 000	-15 000	-15 000
Sum Vedtak forrige periode	**-101 978**	**-138 564**	**-144 406**	**-144 406**
Vedtak forrige periode	**-101 978**	**-138 564**	**-144 406**	**-144 406**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**1 923 139**	**1 886 553**	**1 880 711**	**1 880 711**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**111 639**	**111 639**	**111 639**	**111 639**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**111 639**	**111 639**	**111 639**	**111 639**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	15 000	25 000	0	0
Krisesentertjenester fra 2024	0	10 700	10 700	10 700
Oslo Voksenopplæring - helårsvirkning husleie midlertidig økt kapasitet	4 000	4 000	4 000	4 000
Tolketjenesten - kompensasjon økte satser	100	100	100	100
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**16 100**	**36 800**	**11 800**	**11 800**
Justering for engangstiltak				
Leie til eie - forsøk	5 000	5 000	5 000	0
Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon	20 000	20 000	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**25 000**	**25 000**	**5 000**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	1 300	1 300	1 300	1 300
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**0**	**0**	**0**	**0**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)	0	-672	0	0
Generell rammeendring Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)	23	533	533	533
Generell rammeendring Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)	71	71	71	71
Generell rammeendring Velferdsetaten (kap. 315)	2 331	5 638	1 933	-2 882
Generell rammeendring Voksenopplæring (kap. 294)	1 554	3 759	1 442	-1 922
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**3 979**	**9 329**	**3 979**	**-4 200**
Spesifiserte rammeendringer				
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	2 500	4 500	4 500	4 500
Arbeid til alle - rekrutteringsordning msk med funk.nedsetteler	2 500	2 500	2 500	2 500
Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet	35 000	0	0	0
Trivselsvektere	4 000	0	0	0
Trygge bosituasjoner - styrket bemanning	7 200	7 200	7 200	7 200
Sum Spesifiserte rammeendringer	**51 200**	**14 200**	**14 200**	**14 200**
Endringer	**96 279**	**85 329**	**34 979**	**21 800**
Ramme 2023-2026	**2 131 057**	**2 083 521**	**2 027 329**	**2 014 150**

Vedtak forrige periode

Effektivisering på grunn av digitalisering
Rammen er redusert med 1,1 mill. fra 2023 på grunn av forventet utgiftsreduksjon som følge av digitalisering (sykemeldinger og porto).

Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)
I økonomiplan for 2022-2025 er innarbeidet en generell rammendring på 1,6 mill. i 2023.

Generell rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)
I økonomiplan for 2022-2025 er det innarbeidet et akkumulert rammekutt på 0,5 mill. i 2024. Byrådet tilbakefører rammekutt i budsjett for 2023. Det vises til omtale under endring i rammekutt.

Generell rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)
I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,071 mill. Byrådet reverserer rammekuttet i budsjett 2023.

Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)
I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet et rammekutt på 8,0 mill. i 2023 økende til 17,9 mill. i 2024. Byrådet foreslår å redusere rammekutt i økonomiplan 2023-2026. Det vises til kommentar under generell rammeendring.

Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 5,6 mill. i 2023 økende til 16,8 mill. i 2024. I økonomiplanperioden for 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre rammekutt. Det vises til merknad under generell rammeendring.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser
Det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. I økonomiplan for 2022-2025 er Velferdsetaten kompensert for reduserte inntekter med 15 mill. i 2022 og 10 mill. i 2023. I byrådets forslag til budsjett for 2023 og i økonomiplan 2023-2026, kompenseres etaten for reduserte inntekter med 25 mill. i 2023 og tilsvarende i 2024.

KonsekvensJustering drift og tilskudd
Tilskuddsmidler innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid budsjetteres på kap. 319.

Omstilling rusfeltet
I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet en forventet utgiftsreduksjon på 20 mill. knyttet til dreiningen på rusfeltet fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Byrådet reverserer utgiftsreduksjonen i 2023 og 2024.

Overført til kap. 319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold
I økonomiplan for 2022-2025 er tilskuddsrammen innen helse- sosial og mangfold redusert med 35,3 mill. sammenlignet med Sak 1 2022. I budsjettet for 2023 foreslår byrådet å øke rammen med 35 mill.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Styrking av kriminalforebyggende tiltak
I tilleggsinnstillingen til budsjett 2021 ble det innarbeidet 12 mill. fordelt med 6 mill. i 2021 og tilsvarende i 2022 til kriminalitetsforebyggende innsats. Byrådet styrket innsatsen med 5 mill. årlig i 2022. Denne innsatsen er videreført i budsjett 2023 og økonomiplan for 2023-2026.

Styrking flere i arbeid - flere i tillrettelagt arbeid
I økonomiplan for 2022-2025 er innsats for å gi flere tilrettelagt arbeid tatt ned med 2 mill. Byrådet styrker innsatsen i 2023-2026.

Tilskuddsmidler AIS - Bystyret
Bystyrets påplussinger under behandlingen av budsjettet for 2022, økonomiplan 2022 -2025, gjelder 2022.

Voksenopplæring, økt kapasitet
I vedtatt budsjett 2022, økonomiplan 2022-2025, ble kapasiteten i voksenopplæringen styrket. Det ble innarbeidet ialt 30 mill. fordelt med 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2024 og 5 mill. i 2025. Styrkingen er videreført i byrådets forslag til budsjett for 2023. Endringen fra 2022 til 2023 er 5 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk
Midler avsatt for å kompensere virksomhetene for økte satser tolk er fordelt.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser

Det er en villet utvikling at det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. Dette medfører imidlertid tap av inntekter for Velferdsetaten som ikke lar seg kompensere med tilsvarende utgiftsreduksjon. Velferdsetaten kompenseres for inntektstap med 25 mill. i 2023 og tilsvarende i 2024.

Krisesentertjenester fra 2024
Det er innarbeidet 10,7 mill. i Velferdsetatens ramme til videreføring av krisesentertjenester i Oslo ihht ny avtale fra 2024. Merbehovet har sammenheng med at utgifter til eiendomsforvaltning, lønn og andre driftsutgifter er økt.

Oslo Voksenopplæring - helårsvirkning husleie midlertidig økt kapasitet
Som følge av flyktningesituasjonen i 2022 har det vært behov for frigjøre plasser til videregående opplæring på Kuben vgs. og for å øke kapasiteten i voksenopplæringen midlertidig. Det etableres100-150 nye plasser til voksenopplæringen. Oslo VO kompenseres for økte husleieforpliktelser.

Tolketjenesten - kompensasjon økte satser
Fra 1. januar 2022 er bruk av tolk i offentlig sektor regulert i en egen lov, Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven). Behovet for bruk av tolk er økende og som ledd i å beholde og rekruttere kvalifiserte tolker i Oslo Tolketjeneste økes satsene. Velferdsetaten kompenseres med 0,1 mill. for økte utgifter. Etatens utgifts- og inntektside er konsekvensjustert med 5 mill. som følge av de økte satsene i Tolketjenesten i Oslo kommune.

Justering for engangstiltak

Leie til eie - forsøk
Det er satt av 15 mill. fordelt med 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025 til gjennomføring av forsøk med leie-til-eie i kommunale boliger.

Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon
Forventet utgiftsreduksjon knyttet til vridning fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg og dermed færre rusinstitusjonsplasser, innarbeidet med 20 mill. i gjeldende økonomiplan, reverseres i 2023 og 2024.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Oppfølging av tiltaket Flere i tilrettelagt arbeid overføres til Velferdsetaten. Avsatte midler tilsvarende ett årsverk overføres Velferdsetaten fra kapittel 371 Byomfattende tiltak – avsetninger AIS fra og med 2023.

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Det overføres 1,3 mill., midler tilsvarende 1 årsverk til Velferdsetaten som overtar oppfølgingen av tiltaket Flere i tilrettelagt arbeid

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)
Byrådet tilbakefører innarbeidet kutt på 0,5 mill. i sin helhet.

Generell rammeendring Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)
Rammekuttet tilbakeføres fullt ut fra 2023.

Generell rammeendring Velferdsetaten (kap. 315)
Byrådet tilbakefører rammekutt i budsjett 2023, økonomiplan 2023-2026. Rammekutt i 2023 reduseres med 2,3 mill. fra 8,0 mill. til 5,7 mill.

Generell rammeendring Voksenopplæring (kap. 294)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre deler av innarbeidet rammekutt. Rammekutt i 2023 er redusert fra 5,6 mill. til 4 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Byrådet styrker Tilrettelagt arbeid med ialt 16 mill. i økonomiplanperioden. Det er med det innarbeidet 15 mill. hvert år i perioden 2023-2026 for å kunne gi flere tilrettelagt arbeid.

Arbeid til alle - rekrutteringsordning msk med funk.nedsetteler
Byrådet styrker rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser med 10 mill. i økonomiplanperioden, 2,5 mill. årlig.

Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet
Byrådet øker tilskuddsrammen til frivillige og ideelle organisasjoner innen helse- sosial og mangfold med 35 mill. i 2023 og sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Trivselsvektere
Det er innarbeidet midler i Velferdsetatens ramme for å videreføre ordningen med trivselsvektere i Oslo sentrum i 2023.

Trygge bosituasjoner - styrket bemanning
Byrådet foreslår å styrke bemanningen ved de forsterkede bo- og behandlingsenhetene Lassonløkken og Svingen samt Thereses hus fra 2023.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
315	Velferdsetaten (AIS)	5 190	5 190	5 190	5 190
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1 400	1 400	1 400	1 400
427	Tap på utlån (AIS)	4 000	4 000	4 000	4 000
Totalsum		**10 590**	**10 590**	**10 590**	**10 590**

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tabell: Driftsbudsjett – Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	Budsjett 2022	Forslag 2023
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 019 301	1 040 803
	Sum utgifter		**1 019 301**	**1 040 803**
	Netto utgifter	**1 094 724**	**1 019 301**	**1 040 803**

Funksjonsområdet omfatter tilbud og tjenester til barn og unge og er delt inn i to ansvarsområder: Skolehelsetjeneste og helsestasjon samt aktivitetstilbud for barn og unge. Skolehelsetjeneste og helsestasjonene er omtalt i Del 8 Oppvekst og kunnskap, mens driftsbudsjettet over inkluderer alle oppgaver innen dette funksjonsområdet.

Ansvarsområde

Tilbudene som bydelene organiserer omfatter i første rekke de mange fritidsklubbene, men også tilbud som motorsentre, media- og musikkverksteder og oppsøkende miljøarbeid. I tillegg samarbeider bydelene med ulike kultur- og idrettstiltak. Dette omtales under kapittel 12 Kultur, idrett og frivillighet.

SaLTo er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt for å forebygge rusmisbruk og kriminalitet blant barn og unge, samt forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme.

Arbeidet er nært knyttet til fritidstilbudene for barn og unge. Bydelene koordinerer arbeidet gjennom egne SaLTo-koordinatorer. Se for øvrig kapittel 7.11 Kriminalitetsforebygging blant ungdom.

2 Situasjonsbeskrivelse

De kommunale fritidstiltakene i bydelene er viktige møteplasser for barn og unge. Trygge og inkluderende fritidstilbud i barn og unges nærmiljø er viktige for å fremme integrering og fellesskap og redusere levekårsforskjeller. Fritidstilbudene ligger til grunn for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet som organiseres gjennom SaLTo-modellen. Jobbtiltak for unge er også en viktig del av dette arbeidet. SaLTo-modellen er evaluert og det vil bli fremmet en byrådssak om SaLTo-modellen høsten 2022.

Barn og unges kunnskap og meninger er avgjørende for et velfungerende demokrati og for utviklingen av tilbud og tiltak for barn og unge. På oppdrag fra Oslo kommune arrangerer UngOrg årlig en ungdomshøring for ungdommer fra alle bydeler. Høringen skal sikre medvirkning fra ungdom som ikke normalt deltar i ungdomsråd etc.

Ung i Oslo-undersøkelsen gir viktig kunnskap om barn og unges levekår i Oslo. I 2021 inkluderte den for første gang også barn i barneskolealder for hele byen og den har dermed favnet barn og unge fra 5.trinn i barneskolen til og med videregående skole. Neste Ung i Oslo-undersøkelse vil gjennomføres allerede i 2023. Dette gir mulighet til å fange opp eventuelle senvirkninger av pandemien ett år tidligere.

Fritidsaktiviteter
Det finnes fritidstilbud i nærmiljøene for barn og unge i alle bydeler. Tilbud og aktivitetene som organiseres av bydelene, er i hovedsak gratis for deltakerne. Fritidstilbudene skal dekke hele aldersspennet fra 10 -18 år. I noen bydeler er det også behov for å tilrettelegge tilbud til unge over 18 år. De skal være attraktive for både gutter og jenter, og de skal være universelt utformet, slik at også barn og unge med funksjonsnedsettelser inkluderes. Trygge og kompetente medarbeidere er vesentlig for å kunne ivareta barn og unge i fritidstiltakene. Bydelene skal sørge for at medarbeiderne har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta også utsatte barn og unge.

Sommerjobber
Sommerjobben er for mange det første møtet med arbeidslivet, og en arena for mestring og læring, der ungdom får ansvar og lærer å ta ansvar. Målgruppen er unge i alderen 13 til 19 år. Tilbudet har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring på CV-en, referanser og attester for senere jobbsøking.

Alle bydeler har tilbud om sommerjobb til unge, og de fleste bydelene har også jobber for unge gjennom hele året, i skoleferier, helger og deltid. Det er også gitt tilbud om sommerjobb til unge i regi av Velferdsetaten i Oslo. Idrettslag, lokalt næringsliv og kommunenes egne virksomheter er sentrale samarbeidspartnere og viktige bidragsytere i dette arbeidet.

I 2021 har rundt 3000 ungdommer hatt sommerjobb i regi av bydelene, og over 1000 ungdommer jobb i andre skoleferier, helger og på deltid. Til sammen har dette gitt feriejobber til over 4000 ungdommer. Flere ungdommer har også fått avtaler med arbeidsgiver om videre deltids- eller

ekstrajobb etter sommerjobberfaringen. Det er også i 2023 avsatt midler til at det kan tilbys et variert og allsidig aktivitets- og jobbtilbud for unge.

FO4A Sosiale tjenester

Tabell: Driftsbudsjett – FO4A Sosiale tjenester

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 333 878	1 759 091
	Sum utgifter		**1 333 878**	**1 759 091**
	Netto utgifter	**1 533 924**	**1 333 878**	**1 759 091**

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2022 vises til vedlegg 3 i Dok.3/22.

1 Ansvarsområde

Sosiale tjenester ytes i stor grad gjennom NAV-kontorene. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) regulerer det kommunale ansvaret og oppgavene som NAV-kontoret skal utføre eller medvirke til, og inngår i kommunens ansvar for å yte velferdstjenester. Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet.

Sosialtjenesteloven representerer et siste sikkerhetsnett innenfor velferdstjenestene. Den gir NAV et særlig ansvar for å fange opp og bidra til å løse sosiale problemer og skal sikre at tjenestene er tilgjengelige for alle som trenger dem, både digitalt, på telefon og ved fremmøte. Tolk skal benyttes når det er nødvendig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Mange barn i Oslo lever i familier med vedvarende lav inntekt. Andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er høyere i Oslo enn i resten av landet. Dette er familier der forsørgerne har svak tilknytning til arbeidslivet. Familier med omfattende

hjelpebehov skal gis en helhetlig oppfølging. Det innebærer å følge opp økonomiske forhold, arbeid og kvalifisering, helseutfordringer, bolig og ivaretagelse av barnas behov. I tillegg til at at barnetilleggene i veiledende norm for økonomisk sosialhjelp justeres opp fra 1.9.2022, vil alle satsene i veiledende norm justeres med forventet vekst i konsumprisindeksen, dvs. med 6,5 prosent fra 2022 til 2023. Veiledende norm justeres for å møte økt prisvekst og sikre kjøpekraft for sosialhjelpsmottakere.

Arbeid er avgjørende for å bekjempe fattigdom og dårlige levekår. Deltagelse i arbeidslivet er viktig for å bedre leve-, bo- og oppvekstsvilkår, og motvirke sosial eksklusjon. Det er også viktig å øke deltakelsen i arbeidslivet for å svare på næringslivets behov for arbeidskraft. Mange bedrifter mangler arbeidskraft. Kvalifisering og arbeidsformidling gjennom NAV, voksenopplæring og arbeidsmarkedsbedrifter, skal bidra til å møte bedriftenes behov for arbeidskraft.

I slutten av juli 2022 var det registrert om lag 10 500 ledige i Oslo. Arbeidsledigheten er nå lavere enn den var før pandemien. Antall sosialhjelpsmottakere gikk også ned fra om lag 20 200 i 2020 til om lag 19 500 i 2021. Nedgang har fortsatt inn i 2022. Det er imidlertid ingen tydelig sammenheng mellom ledighetstallene og antall sosialhjelpsmottakere. De som står lengst fra arbeidslivet er trolig de som fortsetter å motta sosialhjelp, og som har vanskeligst for å fylle arbeidsmarkeds krav til kompetanse. De med lav utdanning utgjør nå en høyere andel av de ledige enn før pandemien.

I tillegg til de registrert ledige, har Oslo mange innbyggere som ikke er sysselsatt. I juni 2021 stod 92 000 personer i alderen 20–66 år utenfor arbeid og utdanning. Sysselsettingsandelene varierer mellom og innad i bydelene. Byrådet er særlig bekymret for lav sysselsettingsandel blant unge mellom 17-30 år med lav utdanning. I 2022 er avsatt midler til oppsøkende arbeid blant ungdom og tiltak for å øke sysselsettingsandelene i bydeler med lavest sysselsettingsandel. Byrådet foreslår å styrke disse tiltakene ytterligere, for å inkludere flere innbyggere i arbeidslivet.

BrukerPlan-kartleggingen viser at omlag 4 000 innbyggere mottar tjenester i bydelene på grunn av rusproblemer. Oslostandarden for rusfaglig arbeid skal bidra til likeverdige tjenester og kvalitet i rusarbeidet. Bydelene skal bidra til omstillingen på rusfeltet ved å legge til rette for helseorientert hjelp i lokalmiljøet, med vekt på aktiviteter og arbeid, egen bolig med bo-oppfølging og bomiljøarbeid.

Arbeid med ny strategi for ernæringsarbeidet rettet mot hjemmeboende pågår i regi av Helseetaten. Kliniske ernæringsfysiologer inngår i hjemmetjenestene i om lag halvparten av bydelene. Byrådet innarbeider midler i bydelsrammen slik at alle bydelene skal kunne ha kliniske ernæringsfysiologer i hjemmetjenesten i løpet av 2023. Byrådet vil i løpet av 2022 også legge frem en sak for bystyret med informasjon om ernæringssituasjonen for personer med rusproblemer med forslag til tiltak.

I 2021 ble det registrert en nedgang i antall overdosedødsfall nasjonalt. Det samme var tilfelle for Oslo, hvor det ble registrert 37 personer som døde av overdose i 2021, mot 53 personer i 2020. Byrådet reviderer for tiden “Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene” som skal bidra til likeverdige tjenester og kvalitet i det forebyggende arbeidet.

Ordningen med rådgivende enheter for russaker ble innført gjennom endringer i helse- og omsorgstjenesteloven i 2022. De rådgivende enhetene har ansvar for å møte personer når oppmøte i enheten er en strafferettslig reaksjon, I Oslo er bydelene ansvarlig for rådgivende

enhet. Bydelene er kompensert for utgiftene til etableringen.

I Oslo regnes 6,4 prosent av innbyggerne som vanskeligstilte på boligmarkedet, mot 3,4 prosent på landsbasis. Det er store forskjeller både mellom bydelene og innad i enkelte bydeler, mellom delbydeler. Det boligsosiale arbeidet skal bidra til at flere kan bo i gode boliger og i trygge bomiljøer. Boligsosialt arbeid omfatter alt fra fremskaffelse av bolig, til bomiljøtiltak og individuell oppfølging med tjenester og tiltak som hjelper den enkelte til å mestre boforholdet og beholde boligen.

Byrådet ønsker at flere vanskeligstilte skal kunne kjøpe egen bolig gjennom startlånsordningen. Nytt fellesskriv om saksbehandling av søknader om startlån skal sikre likere behandling av søknader og bedre utnyttelse av ordningen. Ny forskrift om etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig, bygger opp under dette arbeidet.

Ny behovsprøvd kommunal bostøtteordning er innrettet slik at støtten ikke reduseres i like stor grad som før dersom beboer får økte inntekter. Byrådet vil revidere forskrift om tildeling av kommunal bolig.

Boligsosialt utviklings- og innovasjonsprogram (BOSin) gir støtte til prosjekter i bydelene som bidrar til å løse utfordringer på boligområdet. Prosjektene bidrar til fagutvikling på feltet og til en sammenhengende kjede av boligvirkemidler for vanskeligstilte. Gjennom BOSin vil byrådet gi bydelene muligheter til å prøve ut innovative metoder for å styrke kommunens tiltak for å redusere bostedsløshet og bidra til bedre boforhold.

Indikatorer for sosialtjenesten	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS 2018	ASSS 2019	ASSS 2020	ASSS 2021
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten1) pr. innbygger 18-66 år	7 677	7 953	8 544	6 052	6 234	6 290	6 684
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år av innbyggere 18-24 år	4	4	4	5	5	5	4
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år av innbyggere 25-66 år	4	4	4	4	4	4	4
Stønad (bidrag+lån) pr sosialhjelpsmottaker	66 634	68 520	69 295	58 773	59 267	60 803	62 766
Andel deltakere som gikk til arbeid/utdanning etter fullført KVP	67	62	49	66	59	71	45

- Sosialtjenesten omfatter i denne sammenheng KOSTRA-kategoriene F242, 243, 273, 276 og 281.

I tabellen over sammenlignes utviklingen i Oslo på noen sentrale områder med utviklingen (vektet gjennomsnitt) i sammenlignbare kommuner. ASSS-nettverket består av de største kommunene i Norge: Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Oslo.

Oslo kommune har høyere netto driftsutgifter til sosiale tjenester per innbygger enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Det relativt høye utgiftsnivået i Oslo må sees i sammenheng med at Oslo også har det høyest beregnede utgiftsbehovet for sosiale tjenester pr innbygger i statens inntektssystem for kommunene.

FO4B Kvalifiseringsprogram

Tabell: Driftsbudsjett – FO4B kvalifiseringsprogram

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		483 972	506 241
	Sum utgifter		**483 972**	**506 241**
	Netto utgifter	**388 946**	**483 972**	**506 241**

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2022 vises til vedlegg 3 i Dok.3/22.

Midlene som tildeles forventes å dekke et aktivitetsnivå tilsvarende gjennomsnittlig 1 700 deltakere i kvalifiseringsprogram pr mnd. Det vises for øvrig til omtale under FO 7.5 A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak.

FO4C Mottak og integrering av flyktninger

1 Ansvarsområde

Bydelene har ansvar for å bosette flyktninger og tilby introduksjonsprogram. Målet er varig arbeid og samfunnsdeltakelse. Bydelene og Oslo Voksenopplæring samarbeider om introduksjonsprogrammet. Bydelene skal legge til rette for at flyktninger har mulighet til å delta sosialt, kulturelt og politisk på linje med resten av befolkningen. Dette skal skje i samarbeid med den enkelte flyktning og sivilsamfunnet. Norskopplæring og grunnopplæring av flyktningene er Voksenopplæringens ansvar.

2 Situasjonsbeskrivelse

Antall flyktninger som Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har anmodet kommunen om å bosette økte betydelig i 2022 som følge av ankomsten av flyktninger fra Ukraina. Oslo kommune ble anmodet om å bosette 2 000 flyktninger. Primo august var det bosatt i underkant av 1 200 flyktninger, hvorav om lag 1 000 var fra Ukraina. For at flyktningene skal integreres i bolig- og arbeidsmarkedet på en rask og god måte er det avgjørende at deres ressurser blir sett og tatt i bruk.

Flyktninger fra Ukraina har midlertidig kollektiv beskyttelse, mens flyktninger fra andre land har beskyttelse på individuelt grunnlag. Det er ulike rettigheter knyttet til integreringsprosessen avhengig av beskyttelsesgrunnlaget. Velferdsetaten har en koordineringsrolle i Oslo i arbeidet med å fortolke og implementere nytt regelverk.

Resultatene i introduksjonsprogrammet har variert mellom bydelene. Gjennomsnittlig gikk 70 prosent av deltakerne rett over til arbeid eller utdanning i 2021, med en variasjon mellom bydelene fra 53 til 92 prosent. Det er et mål å redusere forskjellene mellom bydelene for å sikre et mer likeverdig tilbud.

I 2022 er ny Oslostandard for arbeid med integrering og inkludering av flyktninger vedtatt. Denne skal ligge til grunn for arbeidet med integrering og bidra til at det gis likeverdige tilbud i bydelene.

FO4D Økonomisk sosialhjelp

Tabell: Driftsbudsjett – FO4C Økonomisk sosialhjelp (Ytelse til livsopphold)

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
14	Overføringsutgifter		1 419 044	1 501 193
	Sum utgifter		**1 419 044**	**1 501 193**
	Netto utgifter	**1 289 935**	**1 419 044**	**1 501 193**

Det er budsjettert med et utgiftsbehov til økonomisk 1,5 mrd. i 2023.

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig og sekundær ytelse i påvente av andre inntekter. Ytelsen skal sees i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktivitet. For at det skal foreligge rett til økonomisk sosialhjelp, må den enkelte ha utnyttet fullt ut alle reelle muligheter til å forsørge seg selv ved arbeid, egne midler eller ved å gjøre gjeldende trygderettigheter eller andre økonomiske rettigheter.

Barnetilleggene i Oslos veiledende norm for økonomisk sosialhjelp er økt fra 1.september 2022. I

2023 justeres alle satsene i veiledende norm med forventet konsumprisindeks på 6,5 prosent for å møte økt prisvekst og sikre kjøpekraft for mottakerne.

Verbalvedtak

Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

TAKSTER, AVGIFTER OG VERBALVEDTAK KNYTTET TIL TAKSTER OG AVGIFTER

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende norm for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd. justeres med 6,5 % og fastsettes slik for 2023:

Enslig aleneboende	8 214
Ektepar/samboere	12 889
Enslige forsørgere	9 585
Barnetillegg 0-10 år	3 519
Barnetillegg 11-18 år	4 660
Unge hjemmeboende 18-23 år	4 660
Personer i bofellesskap	5 804

Bydelsbetaling for opphold i rusinstitusjoner/botiltak i rusomsorgen under Velferdsetaten:

- Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner/botiltak under Velferdsetaten prisjusteres 5,1 % og utgjør kr 1 104 pr. døgn pr. beboer.
- For Svingen og i forsterket bolig utgjør bydelsbetalingen kr 1 915 pr. døgn pr. beboer
- Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for beboere med særlige utfordringer

Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten
Bydelsbetalingen justeres med 5,1 %.

Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

- For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr 9 497 pr. måned. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen.
- For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene.

Tabell: Egenbetalingen ved den enkelte institusjoner er prisjustert med 3,8 % kan maksimalt utgjøre:

Institusjon	*Maks egenbetaling*
Bjørnerud	6 552
Bygdøy	5 486
Karlsborg	6 836
Lassonløkken	6 978
Liakollen	6 552
Liakollen Dyretråkket leiligheter	5 486
Østensjøveien hus 1. og 2.etasje	6 409
Østensjøveien hus leiligheter 3.etasje	5 486
Østensjøveien Svingen (5)	7 619
BoSatt H25	5 486
Fredheim	8 686
Haugenstua ressurssenter	6 978
Stensløkka ressurssenter	5 486
Exit	8 686
Gjennomgangsleilighetene	5 486
Vestli rehabiliteringssenter	5 486

- Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten.

TT – tjenesten
Egenandelene prisjusteres med 3,8 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Gjennom de siste årene er denne satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandel for TT-reiser i Oslo
Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser settes til kr 66 for voksne og kr 33 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandelstak for faste reiser
Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke.

Egenandel for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen
Månedlig egenandel for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

Transporttjenesten for forflytningshemmede – fritidsreiser
For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede fra og med 6 år settes kvoten til 150

reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

Tilrettelagt transport: Egenandel for turer til Viken kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune
I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune.

I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune.

Egenandel for fritidsreise til Viken kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr 133 for voksne og kr 66 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Faste reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke
Egenandel for faste TT-reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke, settes til kr 66 for voksne og kr 33 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser
I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise. Egenandelen for TT-reiser til Oslo lufthavn Gardermoen settes til kr 251 for voksne og kr 126 for barn under 18 år.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) - Funksjonsområde 2C A Aktivitetstilbud barn og unge:

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
23071000	Forebyggende arbeid barn og unge, sommerjobber	45 000
23071002	Situasjonsbestemte satsinger ungdom	10 000
23072113	Senter for jobbaktivitet Mortensrud	10 000
23071001	Byomfattende ungdomstiltak i bydelene	7 000
	Sum	**72 000**

Tabell: Øremerkede kommunale midler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) - Funksjonsområde 4 Sosiale tjenester og ytelser:

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
23071306	Tilskudd til flyktninger år 2-5, usikkerhetsavsetning	162 435
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 11)	51 306
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 14)	19 114
23071103	Arbeid til alle - målrettet innsats unge	28 000
23071104	Arbeid til alle - arbeidsrettede tiltak i bydelene	10 000
23071101	Arbeid til alle - flere i arbeid	7 585
23072114	Rådgivende enheter russaker	18 000
23071101	Levekår, bolig og sosiale tjenester	14 000
23071201	IKT tiltak AIS sektor	11 125
23071200	Oppfølging og utviklingstiltak AIS	5 883
	Sum	**327 448**

Sommerjobber ungdom
Det settes av 45 mill. årlig til sommerjobber for ungdom og til ferieaktiviteter barn og unge.

Situasjonsbestemte satsinger ungdom
Det settes av 10 mill. årlig til situasjonsbestemte satsinger ungdom. Mortensrudområdet er fortsatt prioritert i 2023.

Senter for jobbaktivitet Mortensrud
Det settes av 10 mill. til senteret for jobbaktivitet på Mortensrud.

Byomfattende ungdomstiltak i bydelene
Midler til byomfattende ungdomstiltak i bydelene er videreført med 7 mill.

Tilskudd til flyktninger årgang 2-5
Det er satt av midler i en usikkerhetsavsetning ut fra en forutsetning om at det bosettes 2 000 flyktninger i 2022 og at de blir boende i tilskuddperioden. Det er fordelt midler til bydelene og til Utdanningsetaten ut fra en forutsetning om at det bosettes 1 500 flyktninger i 2022.

Bosettingstilskudd flyktninger år 1
Oslo tar i mot flyktninger i tråd med det kommunen anmodes om å bosette. På grunn av

situasjonen i Ukraina er det betydelig usikkerhet knyttet til anmodningen for 2023. Det er satt av bosettingstilskudd ut til bosetting av 350 flyktninger og inntil 153 selvbosettere i 2023. Bosettingtstilskuddet fordeles til bydelene med 0,140 mill. pr bosatt flyktning fordelt med 0,102 mill. til sosiale tjenester og 0,038 mill. til økonomisk sosialhjelp.

Arbeid til alle - flere skal gis mulighet til arbeid
Byrådet setter av tilsammen 150,3 mill. til ulike innsatser for å gi flere muligheter til arbeid. Det er en styrking på 81,3 mill. i økonomiplanperioden, 37,3 mill. i 2023. Det settes av 28 mill. til å fortsette det målrettede oppsøkende arbeidet rettet mot unge i 2023. Det settes av 30 mill. til arbeidsrettede tiltak i bydelene for å øke sysselsettingsandelen i bydeler/delbydeler der denne er særlig lav, 10 mill. i 2023. Det settes av 7,6 mill. til ulike arbeidsrettede tiltak som Hurtigspor, Koding og arbeid og kompetansejobber og til samordning av innsatser i 2023, og videreført med 5,6 mill. hvert år til og med 2026.

Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser styrkes med 10 mill. og flere i tilrettelagt arbeid styrkes med ialt 16 mill. sammenlignet med gjeldende økonomiplan. Midler til disse to innsatsene er satt av på kapittel 371.

Rådgivende enheter russaker
Det settes av 18 mill. til rådgivende enheter for russaker etablert i bydelene i 2022.

Levekår, bolig og sosiale tjenester
Det settes av ialt 14 mill. til tiltak for å utjevne sosiale forskjeller, til BOSin prosjekter, oppfølging NAV mm.

IKT- tiltak
Det er videreført 11,2 mill. til oppfølging og utvikling av fagsystemene i sektoren.

Oppfølging- og utviklingstiltak
Det settes av 5,9 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak som vil kunne oppstå gjennom året.

Midlene som avsettes forventes benyttet i 2023. Dersom det skjer endringer som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell: Øremerkede avsetninger byomfattende tiltak – arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
23711000	Spir Oslo	15 705
23711001	Flere i tilrettelagt arbeid	15 000
23712112	Forsøkt med leie til eie	5 000
23711100	Oppfølging og utviklingstiltak (AIS)	5 225
23712113	Rekrutteringsordning mennesker med funksjonsnedsettelser	2 500
23711002	Regionreform - innlemming av tilskuddsmidler	2 069
	Sum	**45 499**

Spir Oslo
Tilskuddet er prisjustert. Det overføres 15,7 mill. i tilskudd til Spir Oslo i 2023.

Forsøk med leie til eie
Byrådet vil bidra til at beboere i kommunale boliger skal få muligheten til å bli eiere av egen bolig. Det settes av ialt 15 mill. til forsøk med leie til eie, 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025.

Oppfølgings- og utviklingstiltak
Det settes av 5,2 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak det vill kunne være behov for i løpet av året.

Regionreform - tilskuddsmidler
Avsetningen gjelder midler overført i forbindelse med Regionreformen og benyttes til aktivitet knyttet kommunens mangfolds- og integreringsarbeid, inkl. OXLO.

Arbeid til alle - Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser
Ordningen styrkes med 10 mill. i økonomiplanperioden, 2,5 mill. hvert år.

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Det avsettes 15 mill. årlig for å bidra til å gi flere tilrettelagt arbeid. Det er en styrking på 16 mill. sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Tabell: Øremerkede tilskudd helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
23192200	Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet 1)	140 093
23192201	Tilskudd til integrerings- og mangfoldtiltak 1)	18 292
23192205	Tilskudd til bedriftsintern opplæring	7 515
23192202	Tilskudd til akuttovernatting og sanitærtilbud for tilreisende bostedsløse	6 855
23192203	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring	5 368
23192204	Tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner	3 489
	Sum	**181 612**

- Inkl tilbakebetalte midler fra tidligere år

Tabell: Øremerkede midler kriminalitetsforebyggende tiltak (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
23620001	Kriminalitetsforebyggende tiltak	10 720

Tabell: Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	**Beløp i 1 000**
23751000	Prosjekteringsmidler AIS	862

Tabell: Boligtilskudd – tilskuddsordninger bolig (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
24280130	Tilskudd til etablering i bolig	85 400
24280100	Tilskudd til tilpassing av bolig	8 400
24280150	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 300
	Sum	**99 100**

Tilskuddsordningene er prisjustert.

Særskilte tildelinger

Funksjonsområde 2 C Aktivitetstilbud barn og unge

Tabell: Særskilte tildelinger Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud barn og unge

		Beløp i 1000
	Dok 3 2022	**Sak 1 2023**
Fordelt alle bydeler - SaLTo	8 550	9 000
Bydel Gamle Oslo - Riverside	6 710	7 000
Bydel Sagene - Ung Metro	1 240	1 300
Bydel Stovner - Stovner Rockefabrikk/ Groruddalen motorsenter	4 545	4 775
Bydel Søndre Nordstrand - Hvervenbukta motorsenter	3 615	3 800
Bydel Nordre Aker - Kløverveien barnepark 1)	560	260

Tiltakene er prisjustert

- Parken har vært stengt under pandemien. Det er er derfor en budsjettreserve i bydelen som gjør at tildelingen i byrådets forslag til budsjett for 2022 videreføres. Midlene er øremerket.

Funksjonsområde 4 Sosiale tjenester og ytelser

Tabell: Funksjonsområde 4A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

		Beløp i 1000
	Dok 3 2022	**Sak 1 2023**
Fordelt alle bydeler - styrket rusomsorg , booppfølging rus og psyk. 1)	59 500	62 500
Booppfølgingstiltak sosiale tjenester 1)	30 850	32 400
Desentraliserte rustiltak i bydelene 1)	21 375	22 450
Fordelt alle bydeler - ruskonsulent for unge 2)	7 800	8 175
NAV-konsulenter i videregående skoler 2)	5 775	6 055
Nettverk etter soning 2)	1 755	1 865
Bydel Ullern - særskilt botilbud	300	300

- Øremerket tildeling prisjustert
- Prisjustert

Tabell: Funksjonsområde 4C Mottak og integrering av flyktninger

		Beløp i 1000
	Dok 3 2022	**Sak 1 2023**
Bydel Grünerløkka - Quo Vadis	3 700	3 900

Prisjustert

Tabell: Funksjonsområde 4D Økonomisk sosialhjelp

		Beløp i 1000
	Dok 3 2022	**Sak 1 2023**
Bydel Grünerløkka - Human Trafficking Support Oslo	3 000	3 000

Fagskoleopplæring (AIS)

Ansvarsområde

Fagskolen Oslo eies av Oslo kommune, og tilbyr opplæring til voksne i tråd med fagskoleloven. Fagskolen Oslo gir tilbud om høyere yrkesrettet utdanning, primært til personer som allerede har erfaring fra yrkeslivet. Opplæringen er gratis. Fagskolen Oslo har utdanningstilbud innen bygg- og anleggsbransjen, elektro, helsefag, oppvekstfag og ledelse. De ulike utdanningene har en varighet fra halvt år til to år, og tilbys som heltids- eller deltidsstudier, på skole eller som nettstudier.

Situasjonsbeskrivelse

Fagskolen Oslo har omtrent 850 studenter. Skolen holder til på Kuben yrkesarena på Økern i Oslo. Fagskolen i Oslo har samarbeid med Viken og er en del av nettverket for fagskolene på Østlandet.

Mange arbeidsgivere i Oslo oppgir at de har stort behov for personer med fagskoleutdanning. Høyere yrkesfaglig utdanning skiller seg fra annen høyere utdanning på en del områder, blant annet ved at det ikke er krav om at opplæringen skal være forskningsbasert. Derimot er et viktig krav at utdanningenes innhold er relevante for det enkelte yrket. Tilbudene skal være direkte koblet til arbeids- og næringslivets behov. Fagskoleutdanningene blir derfor utviklet i nær kontakt med arbeidsgivere, og kan raskt svare på endrede behov i arbeidsmarkedet.

Fagskolen i Oslo opplever økt pågang som gjør at det er behov for å se på nye løsninger knyttet til lokaler og samarbeid.

Det skal vedtas nye vedtekter for Fagskolen Oslo i 2023. Det er behov for nye vedtekter blant annet for å tydeligjøre forskjeller mellom rollene til eierne av Fagskolen Oslo, som er Oslo kommune, og skolens styre. Det skal fra 2023 gjennomføres en eller to generalforsamlinger i året med Fagskolen Oslo sitt styre, for å sikre tettere dialog mellom eiernivå og styret.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger	Tiltak 1: Utvikle relevante studier for arbeidslivet i Oslo					
8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap	Tiltak 1: Tilby kurs og studier som er relevante for personer som står utenfor arbeidslivet					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**0**	**0**	**0**	**0**
Vedtak forrige periode				
Sum Vedtak forrige periode	**0**	**0**	**0**	**0**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 303**	**1 303**	**1 303**	**1 303**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 303**	**1 303**	**1 303**	**1 303**
Ramme 2023-2026	**1 303**	**1 303**	**1 303**	**1 303**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	43 154	36 041	37 821
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 724	8 048	8 515
Overføringsutgifter	122 134	37 348	39 499
Sum Driftsutgifter	**182 012**	**81 437**	**85 835**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 174	0	0
Refusjoner	-7 094	-81 437	-84 532
Overføringsinntekter	-163 544	0	0
Sum Driftsinntekter	**-172 812**	**-81 437**	**-84 532**
Sum	9 199	0	1 303

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Voksenopplæring (AIS)

Ansvarsområde

Utdanningsetaten ved Oslo Voksenopplæring (Oslo VO) forvalter opplæring til voksne i tråd med opplæringslovens kapittel 4A og introduksjonsloven § 17-20. Opplæring under opplæringsloven innebærer grunnskoleopplæring, spesialundervisning på grunnskolens område, videregående opplæring og realkompetansevurdering. Opplæring under introduksjonsloven innebærer opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Oslo VO består av opplæringssentrene Rosenhof, Helsfyr, Skullerud, Sinsen, Nydalen og Grønland, samt Oslo VO Servicesenter som er inntakskontoret til all opplæring. Nydalen ivaretar mesteparten av spesialundervisningen og Grønland ivaretar undervisning for innsatte i fengsel.

Situasjonsbeskrivelse

Det er til enhver tid godt over 7 000 deltakere i voksenopplæringen, og gjennom et helt skoleår har omtrent 12 000 personer fått et opplæringstilbud. Mange av deltakerne i voksenopplæringen mottar også tjenester fra NAV. Det er viktig med et tett samarbeid mellom Oslo VO og NAV for å sikre at voksne får tilbud om kvalifisering som er tilpasset deres behov og muligheter for progresjon.

Oslo VO bidrar inn i Utdanningsløftet. Oslo VO har ansvar for tiltaket som skal gi tilbud om opplæring på videregående nivå, til voksne som er permittert og arbeidsledige. Det skal prøves ut løsninger for samarbeid med NAV og organisering av opplæringsløp som kan videreføres når Fullføringsreformen skal innføres i 2023.

Fullføringsreformen er en nasjonal reform med tiltak for at flere ungdom og voksne skal bestå med studie- eller yrkeskompetanse og være godt forberedt til videre utdanning og arbeidslivet. Flere voksne vil kunne få rett til videregående opplæring med denne reformen.

Voksenopplæringen skal sørge for at deltakere som skal ut i arbeid får innsikt i rettigheter og plikter i arbeidslivet. Organisasjoner, arbeidsgivere og sivilsamfunn skal inviteres inn i

samarbeidsprosjekter for å gjøre opplæringen praksisnær og relevant.

Ny modell for organisering av grunnskoleopplæringen for voksne er under implementering. Målet er å sikre at flere får tilbud og at tilbudene som gis er mest mulig tilpasset den enkeltes behov for opplæring.

Oslo VO har en sentral rolle i integreringen av flyktninger i Oslo. Oslo VO samarbeider tett med Velferdsetaten om å håndtere økningen i antall flyktninger som bosettes i Oslo som følge av krigen i Ukraina. Oslo VO er styrket i revidert budsjett for 2022 for å kunne utvikle tilbud, blant annet digitale læringsressurser, til et økt antall flyktninger også i 2023. Dette arbeidet vil pågå utover i 2023.

Oslo VO servicesenter er inntakskontoret til all opplæring for voksne. De har en viktig rolle i å kartlegge deltakernes behov for opplæring, veilede inn i opplæringsløp og gi støtte til VO-senternes videre arbeid med deltakerne. Karriere Oslo er en del av Oslo VO Servicesenter. Karriere Oslo skal samarbeide med Velferdsetaten og NAV om å gi god informasjon til flyktningene.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	1 923	2 067	1 922	1 821
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	608	625	536	570
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	3 851	3 264	2 688	2 485
Antall deltakere i videregående opplæring for voksne	1 385	1 609	1 552	1 779

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Bidra til utvikling av tilbud om kvalifisering for voksne innvandrere i samarbeid med bydelene og Velferdsetaten og NAV Oslo					
	Tiltak 2: I samarbeid med NAV, bydeler og Velferdsetaten implementere og videreutvikle ny modell for grunnskoleopplæring for voksne					
	Tiltak 3: Styrke samarbeidet på tvers av opplæringssentre om utvikling og bruk av læringsressurser					
4. Deltakelsen i arbeidslivet er økt i bydelene med lavest sysselsettingsandel	Tiltak 1: Videreutvikle tilbudet om norskopplæring og barnepass til personer som er hjemmeværende med små barn					
6. Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger	Tiltak 1: I samarbeid med NAV, bydeler og arbeidsgivere finne løsninger for at flere voksne kan fullføre og bestå et videregående opplæringsløp som leder til muligheter for varig arbeid					
8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap	Tiltak 1: Invitere organisasjoner, arbeidsgivere og sivilsamfunn inn i samarbeidsprosjekter for å gjøre opplæringen praksisnær og relevant					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**474 178**	**474 178**	**474 178**	**474 178**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)	-5 605	-16 780	-16 780	-16 780
Porto og digitale sykemeldinger	-176	-176	-176	-176
Voksenopplæring, økt kapasitet	-5 000	-10 000	-15 000	-15 000
Sum Vedtak forrige periode	**-10 781**	**-26 956**	**-31 956**	**-31 956**
Vedtak forrige periode	**-10 781**	**-26 956**	**-31 956**	**-31 956**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**463 397**	**447 222**	**442 222**	**442 222**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**27 634**	**27 634**	**27 634**	**27 634**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**27 634**	**27 634**	**27 634**	**27 634**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Oslo Voksenopplæring - helårsvirkning husleie midlertidig økt kapasitet	4 000	4 000	4 000	4 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Voksenopplæring (kap. 294)	1 554	3 759	1 442	-1 922
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 554**	**3 759**	**1 442**	**-1 922**
Endringer	**5 554**	**7 759**	**5 442**	**2 078**
Ramme 2023-2026	**496 585**	**482 615**	**475 298**	**471 934**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Voksenopplæring (kap. 294)
I vedtatt økonomiplan 2022–2025 er det innarbeidet rammekutt på 5,6 mill. i 2023 økende til 16,8 mill. i 2024. I økonomiplanperioden for 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre rammekutt. Det vises til merknad under generell rammeendring.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Voksenopplæring, økt kapasitet
I vedtatt budsjett 2022, økonomiplan 2022-2025, ble kapasiteten i voksenopplæringen styrket. Det ble innarbeidet ialt 30 mill. fordelt med 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2024 og 5 mill. i 2025. Styrkingen er videreført i byrådets forslag til budsjett for 2023. Endringen fra 2022 til 2023 er 5 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Oslo Voksenopplæring - helårsvirkning husleie midlertidig økt kapasitet
Som følge av flyktningesituasjonen i 2022 har det vært behov for frigjøre plasser til videregående opplæring på Kuben vgs. og for å øke kapasiteten i voksenopplæringen midlertidig. Det

etableres100-150 nye plasser til voksenopplæringen. Oslo VO kompenseres for økte husleieforpliktelser.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Voksenopplæring (kap. 294)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det forslått å tilbakeføre deler av innarbeidet rammekutt. Rammekutt i 2023 er redusert fra 5,6 mill. til 4 mill.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	584 826	600 713	630 388
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	203 511	151 076	154 218
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	69 861	56 866	58 183
Overføringsutgifter	23 143	36 452	38 821
Finansutgifter	11	0	0
Sum Driftsutgifter	**881 352**	**845 107**	**881 610**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-174 016	-95 806	-99 447
Refusjoner	-203 562	-275 123	-285 578
Overføringsinntekter	-14 152	0	0
Sum Driftsinntekter	**-391 730**	**-370 929**	**-385 025**
Sum	489 622	474 178	496 585

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Velferdsetaten (AIS)

Ansvarsområde

Velferdsetaten (VEL) er kommunens fagetat på rusfeltet. Velferdsetaten har ansvar for oppgaver innen arbeidsfeltet herunder program for inkluderende rekruttering, mangfolds- og integreringsområdet og innenfor sosiale boligvirkemidler. Velferdsetaten har også ansvar for å utvikle og gi byomfattende tjenester innenfor sosial- og helseområdet som et supplement til bydelenes tjenestetilbud.

Velferdsetaten har et betydelig arbeid rettet mot rusfeltet, herunder drift av ulike spesialiserte bolig- og institusjonstilbud, tilbud om lavterskel helsehjelp, drift av brukerrom, overdoseforebygging, forebyggende og oppsøkende arbeid mot utsatte grupper og koordinering av sentrumsarbeidet. Velferdsetaten koordinerer også det byomfattende SaLTo-samarbeidet, som er Oslos rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid rettet mot ungdom.

Velferdsetaten leverer faglige innspill og analyser innenfor arbeidsfeltet og sosiale tjenester, driver egne arbeidsrettede tiltak og understøtter NAV kontorene gjennom blant annet kompetansetiltak.

Velferdsetaten gir faglig støtte til bydelenes boligsosiale arbeid, i tillegg til forvaltningsoppgaver knyttet til oppfølgingen av kommunens startlånsportefølje, bostøtte og boligtilskudd. Velferdsetaten bistår også bydelene med fremskaffelse av tilvisningsboliger.

Velferdsetaten har det byomfattende koordineringsansvaret for kommunens arbeid på mangfolds- og integreringsområdet, som blant annet omhandler kommunens overordnede innsats for å fremme inkludering og deltakelse i bysamfunnet, og innsats mot diskriminering og rasisme. Velferdsetaten har også ansvar for byomfattende oppgaver ved bosetting og integrering av flyktninger, samt administrasjon av statlige tilskudd for flyktninger.

Videre forvalter Velferdsetaten tilskuddsordninger innenfor helse-, sosial-, integrerings- og mangfoldsområdet, samt tilskudd til bedriftsintern opplæring (BIO-midler). Etaten har også ansvar for anskaffelser av helse- og sosialtjenester på vegne av bydelene og kontraktsoppfølging, samt oppfølging av inngåtte rammeavtaler. Etaten er sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd og Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede.

Situasjonsbeskrivelse

Rus

Velferdsetaten koordinerer Program for rusfeltet i Oslo 2020-2024, som er en operasjonalisering av Strategisk plan for rusfeltet. Programmet støtter opp under bydelenes tjenesteutvikling og arbeid med å etablere boliger og boligløsninger i velfungerende bomiljø, samt legger til rette for erfaringsdeling på tvers av bydelene.

I 2021 hadde 1 206 personer opphold i en av rusinstitusjonene under Velferdsetaten, mot 1 255 personer i 2020. Bydelenes etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser har vært synkende over flere år.

Byrådet har innenfor rammen av temaplanen vedtatt en to-årig handlingsplan for årene 2022-2023. I denne perioden skal det gjennomføres en forsiktig omstilling med reduksjon fra 657 plasser til 605 plasser. Antall brukerstyrte plasser vil økes i flere tjenestekategorier.

Samtidig som etterspørselen etter rusinstitusjonsplasser har gått ned, har det vært en dreining i etterspørselen mot plasser til personer i aktiv rus med større omsorgsbehov På bakgrunn av erfaringer med opphold i utrednings- og videreformidlingsenhetene vil byrådet endre oppholdstiden fra 60 dager til 90 dager for å kunne gjennomføre utredningene på en best mulig måte med hensyn til bydelenes og innbyggerens behov.

Oslo har i likhet med andre storbyer utfordringer med åpne rusmiljøer i sentrum. Det registreres fortsatt en høy andel utenbystilhørende i de åpne rusmiljøene i sentrum. Dialog med andre kommuner om bedre ivaretakelse av de som oppholder seg i rusmiljøene og som ikke har tilhørighet til Oslo, blir viktig også i 2023.

I 2021 ble det registrert en nedgang i antall overdosedødsfall nasjonalt. Det samme var tilfelle for Oslo, hvor det ble registrert 37 personer som døde av overdose i 2021, mot 53 personer i 2020. Byrådet har nylig revidert Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene, og som vil bli fulgt opp i 2023.

Arbeidsfeltet

I 2022 overtar Velferdsetaten oppfølgingsansvaret for tiltakene Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser og Flere i tilrettelagt arbeid, Hurtigspor og Kompetansejobber. Tiltakene er samlet i program for inkluderende rekruttering, der Velferdsetaten skal være kontaktpunktet for kommunens virksomheter, for å bidra til at Oslo kommune øker antallet inkluderende rekrutteringer. Velferdsetaten forvalter også tilskudd til bedriftsintern opplæring, som skal bidra til at bedrifter i Oslo kan utvikle de ansattes kompetanse i tråd med behovet for omstilling i arbeidslivet og nye krav bedriftene møter.

Boligsosiale virkemidler

Byrådet innfører i 2022 Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte (KBB) som erstatning for Bostøtte for leietakere i kommunale boliger (BKB).

Bydelene har ansvar for saksbehandling av søknader om kommunal bostøtte mens Velferdsetaten har det overordnede faglig ansvaret for ordningene samt bruken av de midlene som er avsatt. Velferdsetaten har videre ansvar for å gi opplæring i de reglene som gjelder for bostøtteordningene samt i det saksbehandlingssystemet som understøtter ordningene.

Totalt er det over 8 000 aktive startlån og boligtilskudd som forvaltes av Velferdsetaten. Blant personer med startlån i Oslo økte andelen som fikk avdragsutsettelse med 36 prosent fra 2019 til 2020. Dette krever aktiv oppfølgning av låntakere med betalingsproblemer også i 2023.

Velferdsetaten skal legge til for at startlån og tilskudd kommer de som faller inn under ordningen til gode og skal bistå bydelene i saksbehandling av søknader om startlån.

Kriminalitetsforebygging

Oslo kommune og Oslo politidistrikt samarbeider om det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge gjennom SaLTo-modellen. SaLTo-sekretariatet i Velferdsetaten driver det

byomfattende nettverket med samarbeidspartnere i modellen og gjennom dette støtte til koordinatorene i bydelene.

Handlingsplanen for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo 2019-2021 har gitt verdifulle erfaringer. Den særlige innsatsen rettet mot unge som begår gjentatt kriminalitet videreføres, og vil være et viktig arbeidsområde for Velferdsetaten også i 2023. SaLTo-sekretariatet har en viktig rolle i oppfølgingen av tiltakene i bydelene og utviklingen av arbeidet.

Velferdsetaten har fått i oppdrag å utarbeide en byomfattende modell for å bidra til at unge voksne finner en vei ut av alvorlig og gjentatt kriminalitet og en toårig EXIN Oslo-modell starter høsten 2022.

Velferdsetaten har også ansvar for ekstremismeprosjektet for forebygging av radikalisering, voldelig ekstremisme og hatprat. Mentorprosjektet her er utviklet videre med en opplæringspakke i samarbeid med RVTS Øst. (Regionalt ressurssenter om vold, traumatisert stress og selvmordsforebygging, region øst).

Mangfold og likeverd

Velferdsetaten skal følge opp punkter i handlingsplanen Stolt og fri og Ord betyr noe – handlingsplan mot hatefulle holdninger og ytringer, følge opp OXLO-kontakter i de kommunale virksomhetene, arrangere den årlige OXLO-uka og utdelingen av OXLO-prisen, og koordinere kommunens deltakelse i Oslo Pride. Utvikling av en kompetanseenhet på mangfoldsfeltet fortsetter i 2023.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Tiltak 1: Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for rusfaglig arbeid					
	Tiltak 2: Bidra til bedre sammenheng i tjenester til innbyggere med rusutfordringer					
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Følge opp tiltak i Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger					
	Tiltak 2: Bidra til flere varierte kommunale utleieboliger ved å bistå bydelene i arbeidet med å inngå leie- og tilvisningsavtaler					
	Tiltak 3: Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i kommunale boliger					
3. Flere opplever god helse og mestring	Tiltak 1: Bidra til gjennomføringen av døgnåpent tilbud med legevaktfunksjoner for sårbare grupper i sentrum					
	Tiltak 2: Bistå bydelene i arbeidet med etablering av lavterskel aktivitets- og helsetilbud lokalt, og legge til rette for erfaringsutveksling mellom bydelene.					
	Tiltak 3: Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Tiltak 1: Tilby Individual Placement and Support (IPS) ved kommunale rusinstitusjoner og dagtilbud					
	Tiltak 2: Tilby flere og mer differensierte arbeidsplasser for personer med rusproblemer og andre av etatens brukergrupper					
	Tiltak 3: Bidra til at flere benytter Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser og tiltaket Flere i tilrettelagt arbeid					
7. Levekårsforskjellene er redusert	Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom i samarbeid med bydelene					
	Tiltak 2: Gjennomføre forsøk som lar beboere i kommunale boliger få kjøpe boligen gjennom leie til eie					
	Tiltak 3: Utvikle og prøve ut modeller for at unge finner veier ut av kriminalitet					
8. Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap	Tiltak 1: Legge til grunn Oslostandard for pårørendesamarbeid og bidra til at brukere og pårørende i større grad medvirker i tjenesteutviklingen					
	Tiltak 2: Bidra til økt kompetanse i kommunale virksomheter om					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	mangfoldsledelse og kjønns- og seksualitetsmangfold, likeverdige tjenester, inkluderende arbeidsmiljø og holdningsskapende innsats mot hatefulle ytringer og holdninger					
Resultatindikatorer Velferdsetaten, kap. 315	Resultatindikator Velferdsetaten	Personer med rusutfordringer bosatt fra institusjon til bolig med bo-oppfølging	330	414	>365	>365
		Sysselsettingsgrad blant innvandrere 25-66 år	63,6%	66,4%	>65,6%	>66,4%

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**755 478**	**755 478**	**755 478**	**755 478**
Vedtak forrige periode				
Effektivisering på grunn av digitalisering	-1 076	-1 076	-1 076	-1 076
Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)	-8 026	-17 927	-17 927	-17 927
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	-5 000	-15 000	-15 000	-15 000
KonsekvensJustering drift og tilskudd	2 357	2 357	2 357	2 357
Omstilling rusfeltet	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Sum Vedtak forrige periode	**-31 745**	**-51 646**	**-51 646**	**-51 646**
Vedtak forrige periode	**-31 745**	**-51 646**	**-51 646**	**-51 646**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**723 733**	**703 832**	**703 832**	**703 832**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**41 898**	**41 898**	**41 898**	**41 898**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**41 898**	**41 898**	**41 898**	**41 898**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser	15 000	25 000	0	0
Krisesentertjenester fra 2024	0	10 700	10 700	10 700
Tolketjenesten - kompensasjon økte satser	100	100	100	100
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**15 100**	**35 800**	**10 800**	**10 800**
Justering for engangstiltak				
Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon	20 000	20 000	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**20 000**	**20 000**	**0**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	1 300	1 300	1 300	1 300
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**1 300**	**1 300**	**1 300**	**1 300**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Velferdsetaten (kap. 315)	2 331	5 638	1 933	-2 882
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**2 331**	**5 638**	**1 933**	**-2 882**
Spesifiserte rammeendringer				
Trivselsvektere	4 000	0	0	0
Trygge bosituasjoner - styrket bemanning	7 200	7 200	7 200	7 200
Sum Spesifiserte rammeendringer	**11 200**	**7 200**	**7 200**	**7 200**
Endringer	**49 931**	**69 938**	**21 233**	**16 418**
Ramme 2023-2026	**815 562**	**815 668**	**766 963**	**762 148**

Vedtak forrige periode

Effektivisering på grunn av digitalisering

Rammen er redusert med 1,1 mill. fra 2023 på grunn av forventet utgiftsreduksjon som følge av digitalisering (sykemeldinger og porto).

Generell rammereduksjon Velferdsetaten (kap. 315)

I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet et rammekutt på 8,0 mill. i 2023 økende til 17,9 mill. i 2024. Byrådet foreslår å redusere rammekutt i økonomiplan 2023-2026. Det vises til kommentar under generell rammeendring.

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser
Det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. I økonomiplan for 2022-2025 er Velferdsetaten kompensert for reduserte inntekter med 15 mill. i 2022 og 10 mill. i 2023. I byrådets forslag til budsjett for 2023 og i økonomiplan 2023-2026, kompenseres etaten for reduserte inntekter med 25 mill. i 2023 og tilsvarende i 2024.

KonsekvensJustering drift og tilskudd
Tilskuddsmidler innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid budsjetteres på kap. 319.

Omstilling rusfeltet
I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet en forventet utgiftsreduksjon på 20 mill. knyttet til dreiningen på rusfeltet fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Byrådet reverserer utgiftsreduksjonen i 2023 og 2024.

Overført til kap. 319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold
I økonomiplan for 2022-2025 er tilskuddsrammen innen helse- sosial og mangfold redusert med 35,3 mill. sammenlignet med Sak 1 2022. I budsjettet for 2023 foreslår byrådet å øke rammen med 35 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Kompensasjon for redusert etterspørsel rusinstitusjonsplasser
Det er en villet utvikling at det etterspørres færre rusinstitusjonsplasser. Dette medfører imidlertid tap av inntekter for Velferdsetaten som ikke lar seg kompensere med tilsvarende utgiftsreduksjon. Velferdsetaten kompenseres for inntektstap med 25 mill. i 2023 og tilsvarende i 2024.

Krisesentertjenester fra 2024
Det er innarbeidet 10,7 mill. i Velferdsetatens ramme til videreføring av krisesentertjenester i Oslo ihht ny avtale fra 2024. Merbehovet har sammenheng med at utgifter til eiendomsforvaltning, lønn og andre driftsutgifter er økt.

Tolketjenesten - kompensasjon økte satser
Fra 1. januar 2022 er bruk av tolk i offentlig sektor regulert i en egen lov, Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven). Behovet for bruk av tolk er økende og som ledd i å beholde og rekruttere kvalifiserte tolker i Oslo Tolketjeneste økes satsene. Velferdsetaten kompenseres med 0,1 mill. for økte utgifter. Etatens utgifts- og inntektside er konsekvensjustert med 5 mill. som følge av de økte satsene i Tolketjenesten i Oslo kommune.

Justering for engangstiltak

Omstilling rusfeltet - forventet utgiftsreduksjon
Forventet utgiftsreduksjon knyttet til vridning fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg og dermed færre rusinstitusjonsplasser, innarbeidet med 20 mill. i gjeldende økonomiplan, reverseres i 2023 og 2024.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Oppfølging av tiltaket Flere i tilrettelagt arbeid overføres til Velferdsetaten. Avsatte midler tilsvarende ett årsverk overføres Velferdsetaten fra kapittel 371 Byomfattende tiltak – avsetninger AIS fra og med 2023.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Velferdsetaten (kap. 315)
Byrådet tilbakefører rammekutt i budsjett 2023, økonomiplan 2023-2026. Rammekutt i 2023 reduseres med 2,3 mill. fra 8,0 mill. til 5,7 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Trivselsvektere
Det er innarbeidet midler i Velferdsetatens ramme for å videreføre ordningen med trivselsvektere i Oslo sentrum i 2023.

Trygge bosituasjoner - styrket bemanning
Byrådet foreslår å styrke bemanningen ved de forsterkede bo- og behandlingsenhetene Lassonløkken og Svingen samt Thereses hus fra 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	880 071	818 667	866 309
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	246 574	198 341	213 471
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	213 115	479 009	504 246
Overføringsutgifter	305 282	152 826	162 345
Finansutgifter	3 036	0	0
Sum Driftsutgifter	**1 648 078**	**1 648 843**	**1 746 371**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-383 267	-675 713	-706 596
Refusjoner	-167 194	-139 397	-144 694
Overføringsinntekter	-66 759	-78 255	-79 519
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 452	0	0
Sum Driftsinntekter	**-618 673**	**-893 365**	**-930 809**
Sum	1 029 405	755 478	815 562

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Velferdsetaten (AIS)							
BYM - Oslo sør-satsingen	2024	IA	0	10 800	0	0	10 800
Velferdsetaten - vedlikehold, inventar og utstyr	LØPENDE		5 190	5 190	5 190	5 190	20 760
Sum Velferdsetaten (AIS)		**0**	**5 190**	**15 990**	**5 190**	**5 190**	**31 560**
Sum investeringsprosjekter		0	5 190	15 990	5 190	5 190	31 560

BYM - Oslo sør-satsingen
Reperiodisering ihht. revidert budsjett.

Midlene benyttes til Oslo sør-satsingen.

Velferdsetaten - vedlikehold, inventar og utstyr
Investeringsmidler til indre vedlikehold i rusinstitusjoner med styrket med 5 mill. fra og med 2022. Disse er videreført sammen med årlige midler til fornying av inventar og utstyr.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Tilskudd innen helse-, sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid

Ansvarsområde

Tilskuddsordninger innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid budsjetteres samlet på dette kapittelet. Velferdsetaten forvalter tilskuddsordningene.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**182 253**	**182 253**	**182 253**	**182 253**
Vedtak forrige periode				
Overført til kap. 319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold	-35 357	-35 357	-35 357	-35 357
Tilskuddsmidler AIS - Bystyret	-17 590	-17 590	-17 590	-17 590
Sum Vedtak forrige periode	**-52 947**	**-52 947**	**-52 947**	**-52 947**
Vedtak forrige periode	**-52 947**	**-52 947**	**-52 947**	**-52 947**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**129 306**	**129 306**	**129 306**	**129 306**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**8 405**	**8 405**	**8 405**	**8 405**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**8 405**	**8 405**	**8 405**	**8 405**
Spesifiserte rammeendringer				
Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet	35 000	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**35 000**	**0**	**0**	**0**
Endringer	**35 000**	**0**	**0**	**0**
Ramme 2023-2026	**172 711**	**137 711**	**137 711**	**137 711**

Vedtak forrige periode

Overført til kap. 319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold
I økonomiplan for 2022-2025 er tilskuddsrammen innen helse- sosial og mangfold redusert med 35,3 mill. sammenlignet med Sak 1 2022. I budsjettet for 2023 foreslår byrådet å øke rammen med 35 mill.

Tilskuddsmidler AIS - Bystyret
Bystyrets påplussinger under behandlingen av budsjettet for 2022, økonomiplan 2022 -2025, gjelder 2022.

Spesifiserte rammeendringer

Tilskudd på helse- sosial og mangfoldsfeltet
Byrådet øker tilskuddsrammen til frivillige og ideelle organisasjoner innen helse- sosial og mangfold med 35 mill. i 2023 og sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	0	182 253	172 711
Sum Driftsutgifter	**0**	**182 253**	**172 711**
Sum	0	182 253	172 711

Tilskuddsmidler

Tabell: Tilskuddsordninger innen helse, sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid

Kap. nr.	Tilskuddsordning	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
319	Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet 1)	136 793	144 141	140 093
319	Tilskudd til integrerings- og mangfoldtiltak 1)	14 572	16 303	18 292
319	Tilskudd til akuttovernatting og sanitærtilbud for tilreisende bostedsløse	6 386	6 437	6 855
319	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring	5 000	5 040	5 368
319	Tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner	3 250	3 276	3 489
319	Tilskudd til bedriftsintern opplæring	7 056	7 056	7 515
Sum		**173 057**	**182 253**	**181 612**

- Inkl. tilbakebetalte midler fra tidligere år

Trygdeordninger (AIS)

Ansvarsområde

Ordningene gjelder primært kommunalt frikort.

Utgiftene reguleres i Forskrift om tildeling av kommunalt frikort, Oslo kommune, fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Frikortordningen sikrer at personer med inntekt tilsvarende eller mindre enn folketrygdens minsteytelse kan benytte seg av helsetjenester. Gjennom frikortet dekkes egenandel på medisiner, legekonsultasjon mv. for alders- uføre-, etterlattepensjon og for personer med tjenestepensjon regulert i særlov.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**6 624**	**6 624**	**6 624**	**6 624**
Vedtak forrige periode				
Sum Vedtak forrige periode	**0**	**0**	**0**	**0**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**6 624**	**6 624**	**6 624**	**6 624**
Ramme 2023-2026	**6 624**	**6 624**	**6 624**	**6 624**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 504	199	199
Overføringsutgifter	5 655	6 425	6 425
Sum Driftsutgifter	**7 159**	**6 624**	**6 624**
Sum	7 159	6 624	6 624

Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter midler til kriminalitetsforebyggende arbeid. Tilskuddsordningen «*Midler til kriminalitetsforebyggende tiltak i Oslo i regi av frivillige og ideelle organisasjoner*» er flyttet til kap. 319 Tilskudd innen helse og sosiale tjenester, mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune og Oslo politidistrikt samarbeider om det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge i SaLTo-modellen. Det er SaLTo-koordinatorer i alle bydelene, i Utdanningsetaten og i Velferdsetaten. Bydelene tildeles særskilte midler som dekker størstedelen av et årsverk til SaLTo-koordinator. Arbeidet mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme følges også opp i SaLTo-modellen, basert på en egen handlingsplan. SaLTo-modellen er evaluert og det vil bli fremmet en egen sak om SaLTo-modellen til bystyret høsten 2022.

SaLTo-rapporten 2022 viser at den registrerte kriminaliteten for unge under 18 år fortsatt er preget av pandemien. For hele pandemiperioden var nedgangen på 12 % i antall anmeldelser sammenlignet med perioden før pandemien. Politiets prioriteringer og innsatser påvirker tall for registrert kriminalitet. Pandemien endret politiets kontrollvirksomhet og kontrollen traff et annet og bredere utvalg av ungdom. Det var også en nedgang i antall unge som ble registrert for gjentatt kriminalitet. Det var 126 unge under 18 år som ble anmeldt for 4 eller flere lovbrudd i Oslo kommune i 2021. Av disse er 114 registrert bosatt i Oslo kommune.

Styrket innsats med tett oppfølging av unge som begår gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til, er videreført med 5 mill. årlig, i alt 20 mill. i økonomiplanperioden. Bydeler med større levekårsutfordringer og mange unge i målgruppen prioriteres. Bydeler med færre unge i målgruppen får bistand fra mentorprosjektet i Velferdsetaten.

Ungdom som vokser opp i områder med sammensatte levekårsutfordringer er særlig utsatt for å bli fanget opp av miljøer som vil ha negativ innflytelse på dem. Byrådet har derfor avsatt 10 mill. årlig til forebyggende innsatser for å bidra til gode oppvekstsvilkår for barn og unge. Prioriteringen av Mortensrudområdet videreføres i 2023.

I tråd med russtrategien er byrådets ambisjon fortsatt en forebyggingsoffensiv og tidligere innsats når rusproblemer oppstår, blant annet gjennom Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom. Alle bydeler tilbyr hasjavvenningsprogram. Programmet har særlig fokus på forebygging og rask hjelp til de yngste og deres pårørende. I tråd med russtrategien fortsetter forebyggingsoffensiv og tidligere innsats når rusproblemer oppstår, blant annet gjennom Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom. Fra 1. mai 2022 opphørte ordningen med bruk av rusmiddeltesting av barn og unge under 18 år som del av såkalt «frivillig ruskontrakt» eller «ungdomskontrakt» med tyngende vilkår.

Se for øvrig bydelene funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge Oppvekst A Forebyggende barne- og ungdomsarbeid for nærmere beskrivelse.

Kapitlet er prisjustert med 0,6 mill.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**16 136**	**16 136**	**16 136**	**16 136**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon	-71	-71	-71	-71
Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)				
Styrking av kriminalforebyggende tiltak	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Sum Vedtak forrige periode	**-6 071**	**-6 071**	**-6 071**	**-6 071**
Vedtak forrige periode	**-6 071**	**-6 071**	**-6 071**	**-6 071**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**10 065**	**10 065**	**10 065**	**10 065**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**584**	**584**	**584**	**584**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**584**	**584**	**584**	**584**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring	71	71	71	71
Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)				
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**71**	**71**	**71**	**71**
Endringer	**71**	**71**	**71**	**71**
Ramme 2023-2026	**10 720**	**10 720**	**10 720**	**10 720**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)
I gjeldende økonomiplan er det innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,071 mill. Byrådet reverserer rammekuttet i budsjett 2023.

Styrking av kriminalforebyggende tiltak
I tilleggsinnstillingen til budsjett 2021 ble det innarbeidet 12 mill. fordelt med 6 mill. i 2021 og tilsvarende i 2022 til kriminalitetsforebyggende innsats. Byrådet styrket innsatsen med 5 mill. årlig i 2022. Denne innsatsen er videreført i budsjett 2023 og økonomiplan for 2023-2026.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)
Rammekuttet tilbakeføres fullt ut fra 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	16 136	10 720
Overføringsutgifter	3 250	0	0
Sum Driftsutgifter	**3 250**	**16 136**	**10 720**
Sum	3 250	16 136	10 720

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler

		Beløp i 1 000
23620001	Kriminalitetsforebyggende tiltak	10 720

Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

Her avsettes midler til byomfattende tiltak innen arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**37 965**	**37 965**	**37 965**	**37 965**
Vedtak forrige periode				
Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)	1 598	1 598	756	756
Styrking flere i arbeid - flere i tillrettelagt arbeid	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Vedtak forrige periode	**-402**	**-402**	**-1 244**	**-1 244**
Vedtak forrige periode	**-402**	**-402**	**-1 244**	**-1 244**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**37 563**	**37 563**	**36 721**	**36 721**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 232**	**2 232**	**2 232**	**2 232**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 232**	**2 232**	**2 232**	**2 232**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**	**-3 000**
Justering for engangstiltak				
Leie til eie - forsøk	5 000	5 000	5 000	0
Sum Justering for engangstiltak	**5 000**	**5 000**	**5 000**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**-1 300**	**-1 300**	**-1 300**	**-1 300**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)	0	-672	0	0
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**-672**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid	2 500	4 500	4 500	4 500
Arbeid til alle - rekrutteringsordning msk med funk.nedsetteler	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum Spesifiserte rammeendringer	**5 000**	**7 000**	**7 000**	**7 000**
Endringer	**5 700**	**7 028**	**7 700**	**2 700**
Ramme 2023-2026	**45 495**	**46 823**	**46 653**	**41 653**

Vedtak forrige periode

Generell rammeendring Byomfattende AIS (kap. 371)
I økonomiplan for 2022-2025 er innarbeidet en generell rammendring på 1,6 mill. i 2023.

Overført til kap. 319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold

I økonomiplan for 2022-2025 er tilskuddsrammen innen helse- sosial og mangfold redusert med 35,3 mill. sammenlignet med Sak 1 2022. I budsjettet for 2023 foreslår byrådet å øke rammen med 35 mill.

Styrking flere i arbeid - flere i tillrettelagt arbeid
I økonomiplan for 2022-2025 er innsats for å gi flere tilrettelagt arbeid tatt ned med 2 mill. Byrådet styrker innsatsen i 2023-2026.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk
Midler avsatt for å kompensere virksomhetene for økte satser tolk er fordelt.

Justering for engangstiltak

Leie til eie - forsøk
Det er satt av 15 mill. fordelt med 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025 til gjennomføring av forsøk med leie-til-eie i kommunale boliger.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Det overføres 1,3 mill., midler tilsvarende 1 årsverk til Velferdsetaten som overtar oppfølgingen av tiltaket Flere i tilrettelagt arbeid

Spesifiserte rammeendringer

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Byrådet styrker Tilrettelagt arbeid med ialt 16 mill. i økonomiplanperioden. Det er med det innarbeidet 15 mill. hvert år i perioden 2023-2026 for å kunne gi flere tilrettelagt arbeid.

Arbeid til alle - rekrutteringsordning msk med funk.nedsetteler
Byrådet styrker rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser med 10 mill. i økonomiplanperioden, 2,5 mill. årlig.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	988	-800	-840
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	981	23 365	30 404
Overføringsutgifter	36 280	14 980	15 495
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**38 249**	**37 545**	**45 059**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	0	420	436
Refusjoner	-141	0	0
Overføringsinntekter	-22 184	0	0
Sum Driftsinntekter	**-22 326**	**420**	**436**
Sum	15 923	37 965	45 495

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede avsetninger byomfattende tiltak – arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	
23711000	Spir Oslo	15 705
23711001	Flere i tilrettelagt arbeid	15 000
23712112	Forsøkt med leie til eie	5 000
23711100	Oppfølging og utviklingstiltak (AIS)	5 225
23712113	Rekrutteringsordning mennesker med funksjonsnedsettelser	2 500
23711002	Regionreform - innlemming av tilskuddsmidler	2 069
	Sum	**45 499**

Spir Oslo
Tilskuddet er prisjustert. Det overføres 15,7 mill. i tilskudd til Spir Oslo i 2023.

Forsøk med leie til eie
Byrådet vil bidra til at beboere i kommunale boliger skal få muligheten til å bli eiere av egen bolig.

Det settes av ialt 15 mill. til forsøk med leie til eie, 5 mill. hvert år i perioden 2023-2025.

Oppfølgings- og utviklingstiltak
Det settes av 5,2 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak det vill kunne være behov for i løpet av året.

Regionreform - tilskuddsmidler
Avsetningen gjelder midler overført i forbindelse med Regionreformen og benyttes til aktivitet knyttet kommunens mangfolds- og integreringsarbeid, inkl. OXLO.

Arbeid til alle - Rekrutteringsordningen for mennesker med funksjonsnedsettelser
Ordningen styrkes med 10 mill. i økonomiplanperioden, 2,5 mill. hvert år.

Arbeid til alle - flere i tilrettelagt arbeid
Det avsettes 15 mill. årlig for å bidra til å gi flere tilrettelagt arbeid. Det er en styrking på 16 mill. sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Ansvarsområde

Her utgiftsføres utredningskostnader for investeringsprosjekter frem til investeringsprosjektet er vedtatt.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**815**	**815**	**815**	**815**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**815**	**815**	**815**	**815**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**47**	**47**	**47**	**47**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**47**	**47**	**47**	**47**
Ramme 2023-2026	**862**	**862**	**862**	**862**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 187	815	862
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	188	0	0
Sum Driftsutgifter	**1 375**	**815**	**862**
Sum	1 375	815	862

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler

		Beløp i 1 000
23751000	Prosjekteringsmidler AIS	862

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)

Ansvarsområde

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune er organisert i en byomfattende enhet, administrert av Bydel Bjerke. Hjelpemiddelformidlingen bidrar til at personer med behov for hjelpemidler får dette på en enkel og rask måte. Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune ivaretar den kommunale delen av ansvaret for distribusjon, montering, reparasjon og vedlikehold av hjelpemidler. Hjelpemiddelformidlingen skal bidra til at den enkelte kan bo trygt i eget hjem og at de som trenger hjelpemidler for å kunne stå i arbeid, får det.

Situasjonsbeskrivelse

Gode og tidsmessige hjelpemidler på rett plass til rett tid gir bedre forutsetninger for rehabilitering, mulighet til å leve godt i eget hjem og fungere i arbeidslivet. Om lag 50 000 personer, hver trettende innbygger, benytter seg av Hjelpemiddelformidlingens tjenester.

Eldre over 80 år er de som er mest avhengige av hjelpemidler. Det forventes en dobling av antall innbyggere i denne aldersgruppen fra 2022 til 2040.

Arbeidet med kvalitet og effektivitet i formidlingen av hjelpemidler fortsetter i 2023.

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune deltar sammen med flere bydeler og helsehus i det statlige digitale utviklingsprosjektet DigiHot. Dette skal forbedre tjenestene til innbyggernes beste.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
2. Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Tiltak 1: Invitere brukere og pårørende til samarbeid når tjenester skal forbedres					
	Tiltak 2: Utvikle og vedlikeholde informasjonskanaler som treffer flest mulig brukere og samarbeidspartnere					
3. Flere opplever god helse og mestring	Anskaffe hjelpemidler i samsvar med innbyggernes behov	Levering av hjelpemidler i akutte situasjoner innen 48 timer	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Tilrettelegge for at de som har mulighet til å hente hjelpemidler selv, kan gjøre det					
	Gi informasjon og opplæring i bruk av hjelpemidler					
5. Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid	Tiltak 1: Formidle hjelpemidler som kan bidra til at flere kan beholde og komme i jobb					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**37 772**	**37 772**	**37 772**	**37 772**
Vedtak forrige periode				
Effektivisering på grunn av digitalisering	-9	-9	-9	-9
Generell rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)	-23	-533	-533	-533
Sum Vedtak forrige periode	**-32**	**-542**	**-542**	**-542**
Vedtak forrige periode	**-32**	**-542**	**-542**	**-542**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**37 740**	**37 230**	**37 230**	**37 230**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 002**	**2 002**	**2 002**	**2 002**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 002**	**2 002**	**2 002**	**2 002**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)	23	533	533	533
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**23**	**533**	**533**	**533**
Endringer	**23**	**533**	**533**	**533**
Ramme 2023-2026	**39 765**	**39 765**	**39 765**	**39 765**

Vedtak forrige periode

Effektivisering på grunn av digitalisering

Rammen er redusert med 1,1 mill. fra 2023 på grunn av forventet utgiftsreduksjon som følge av digitalisering (sykemeldinger og porto).

Generell rammereduksjon Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)

I økonomiplan for 2022-2025 er det innarbeidet et akkumulert rammekutt på 0,5 mill. i 2024. Byrådet tilbakefører rammekutt i budsjett for 2023. Det vises til omtale under endring i rammekutt.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Hjelpemiddelformidlingen (kap. 384)

Byrådet tilbakefører innarbeidet kutt på 0,5 mill. i sin helhet.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	34 875	26 413	27 718
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 926	13 381	14 146
Overføringsutgifter	1 439	0	0
Finansutgifter	1 620	0	0
Sum Driftsutgifter	**45 860**	**39 794**	**41 864**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 060	-2 022	-2 099
Refusjoner	-3 645	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-868	0	0
Sum Driftsinntekter	**-6 574**	**-2 022**	**-2 099**
Sum	39 286	37 772	39 765

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)							
Digitalisering av hjelpemiddelformidling	LØPENDE		1 400	1 400	1 400	1 400	5 600
Sum Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)		**5 600**	**1 400**	**1 400**	**1 400**	**1 400**	**5 600**
Sum investeringsprosjekter		5 600	1 400	1 400	1 400	1 400	5 600

Digitalisering av hjelpemiddelformidling
Det er videreført 1,4 mill. årlig for å ta i bruk digitale verktøy.

Utskifting av biler - fornying av bilpark

Når det gjelder fornying av bilparken kan Hjelpemiddelformidlingen benytte seg av låneordningen for elbiler budsjettert på kap. 308 Bydelene - avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Tap på utlån (AIS)

Ansvarsområde

Kapitlet viser utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Her regnskapsføres netto avsetninger til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kommunens utlån er i all hovedsak sikret med pant i bolig, og restanser blir derfor gjort opp enten ved betaling fra låntakerne, ved salg av bolig eller ved friskmelding av lån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med husbankmidler, vil dette bli finansiert av tapsfondet. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Låneporteføljen av videreutlån 31. august 2022 utgjør omlag 9,7 mrd. og fordeler seg på 6 153 lån.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Ramme 2023-2026	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	68	4 000	4 000
Sum Driftsutgifter	**68**	**4 000**	**4 000**
Sum	68	4 000	4 000

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Tap på utlån (AIS)							
Tap på utlån	LØPENDE		4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Sum Tap på utlån (AIS)		**0**	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**	**16 000**
Sum investeringsprosjekter		0	4 000	4 000	4 000	4 000	16 000

Bostøtte og boligtilskudd (AIS)

Ansvarsområde

Boligsosiale virkemidler som individuell oppfølging og låne- og tilskuddsordninger, skal bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø. Bostøtte og boligtilskudd er personrettede boligvirkemidler som hjelper vanskeligstilte på boligmarkedet og som bidrar til sosial utjevning.

Budsjettet omfatter midler til støtte til kjøp og tilpasning av bolig, kommunale bostøtteordninger og tilgjengelighetstiltak i tilknytning til bolig.

Situasjonsbeskrivelse

Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte
Bystyret har vedtatt ny forskrift om kommunale bostøtter som innfører Oslobostøtta og Kommunal behovsprøvd bostøtte (KBB). De nye bostøttene trer i kraft i løpet av 2022.

Forskrift om tilskudd etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig
Bystyret har vedtatt ny forskrift om tilskudd til etablering i egen bolig og tilskudd til tilpasning av bolig. Målet med forskriften er at flere skal få mulighet til å skaffe og beholde egen nøktern eid bolig. Tilskudd til etablering kan gis til kjøp, utbedring og refinansiering.

Ved rentefastsettelse på videreutlån benyttes adgangen til å øke husbankrenten med 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader i bydelene, se kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Budsjettkapitlet er prisomregnet med 27,5 mill.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**509 896**	**509 896**	**509 896**	**509 896**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**509 896**	**509 896**	**509 896**	**509 896**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**27 534**	**27 534**	**27 534**	**27 534**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**27 534**	**27 534**	**27 534**	**27 534**
Ramme 2023-2026	**537 430**	**537 430**	**537 430**	**537 430**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 094	0	0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	249	0	0
Overføringsutgifter	634 366	691 842	729 201
Sum Driftsutgifter	**635 709**	**691 842**	**729 201**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-175	0	0
Refusjoner	-96	0	0
Overføringsinntekter	-211 509	-181 946	-191 771
Sum Driftsinntekter	**-211 779**	**-181 946**	**-191 771**
Sum	423 930	509 896	537 430

Tilskuddsmidler

Tabell: Tilskuddsordninger (tall i tusen)

Kap. nr.	Tilskuddsordning	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
428	Tilskudd til etablering i bolig	81 000	81 000	85 400
428	Tilskudd til tilpassing av bolig	8 000	8 000	8 400
428	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 000	5 000	5 300
Sum		94 000	94 000	99 100

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler

		Beløp i 1 000
24280130	Tilskudd til etablering i bolig	85 400
24280100	Tilskudd til tilpassing av bolig	8 400
24280150	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 300

Oppvekst og kunnskap (OVK)

Sektoransvar

Sektoransvaret for oppvekst og kunnskap omfatter barnehage, barnevern, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, grunnskoleopplæring, videregående opplæring, Pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT) og Aktivitetsskolen (AKS).

Driftsbudsjettet for barnehage, barnevern og helsestasjons- og skolehelsetjenesten inngår i bydelsrammen, og nøkkelstørrelser er vist i bydelskapitlet. Klimakonsekvenser av bydelsbudsjettet er beskrevet samlet i bydelskapitlet.

I profileringsomtalen er oppvekst og kunnskap i hovedsak omtalt under *varmere by* og *skapende by.*

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	17 328,10	18 590,20	18 761,80	18 587,40	18 587,60
Driftsinntekter	-1 782,40	-1 774,60	-1 774,60	-1 774,60	-1 774,60
Netto utgifter	**15 545,60**	**16 815,60**	**16 987,20**	**16 812,80**	**16 813,00**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		18,5 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

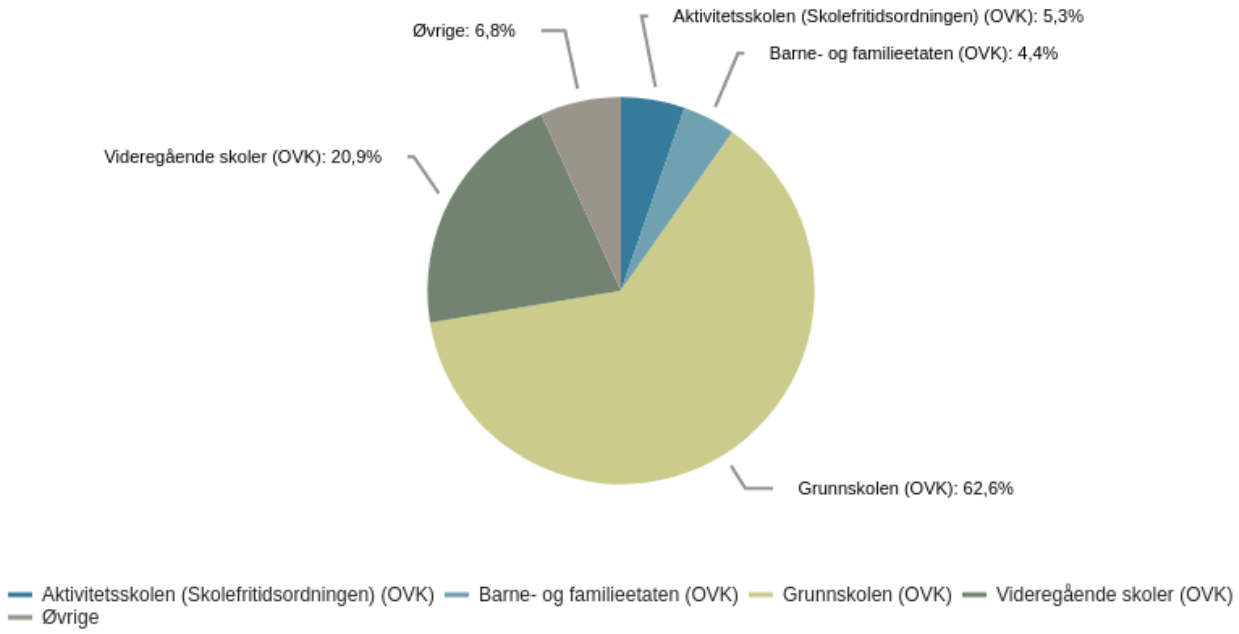

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Gratis deltidsplass i aktivitetsskolen (AKS) utvides til 4. trinn på alle skoler i 2023. Dermed vil alle elever på 1. til 4. trinn i Osloskolen få tilbud om gratis AKS.

- Barne- og familieetaten styrkes med 20 mill. i 2023 til omstilling og tilpassing av tjenestetilbudet.

- Sommerskolen styrkes med 16 mill. i 2023 og 2024.

- Bevilgningene til tilretteleggende tiltak for barn og unge med særskilte behov i barnehage, AKS, grunnskolen og videregående skole økes med til sammen 74 mill.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets visjon for oppvekst- og kunnskapssektoren er:

I Oslo skal alle barn og unge ha en trygg og inkluderende oppvekst med like muligheter. Familiene skal få god støtte og hjelp, så raskt som mulig. Barn og unge skal selv oppleve at hjelpesystemene er nyttige, trygge og samarbeidende. Oslos barnehager og skoler skal ha høye ambisjoner og forventninger til den enkeltes faglige og sosiale utvikling og motivere til lek, læring, nysgjerrighet, engasjement og kreativitet. Barn og unge skal oppmuntres til å delta i utvikling av et demokratisk og bærekraftig samfunn.

For oppvekst- og kunnskapssektoren er det særlig viktig å bidra i kommunens utjevning av sosiale forskjeller og sikre et likeverdig tilbud til barn og unge uavhengig av familiens inntekt, utdanningsnivå eller bosted. Virksomhetene i oppvekst- og kunnskapssektoren skal styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid og ta forpliktende ansvar for å rette ressursbruken mot de som har størst behov. I vurdering av tiltak rettet mot barn og unge skal tidlig innsats, forebygging og helsefremmende arbeid prioriteres. Som en del av den nasjonale oppvekstreformen ble flere velferdstjenestelover endret fra 1. august. I tråd med de nye bestemmelsene skal tjenestene inngå i forpliktende samarbeid med andre tjenester, både på systemnivå og i oppfølging av det enkelte barn der det er behov for det. Byrådet vil legge fram en helhetlig plan for det forebyggende arbeidet på oppvekstfeltet i løpet av 2023. Barn og unge skal være en særlig viktig samarbeidspartner for å finne gode strategier for tidligere innsats. Medarbeidere skal oppleve faglig tillit. Ledere skal gi handlingsrom til sine ansatte og legge til rette for etisk og faglig refleksjon på arbeidsplassene og utprøving av nye arbeidsformer.

Byrådet har fremmet *Kvalitetsreform for Oslos barnevern,* og i 2023 ferdigstilles en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. Kvalitetsreformen skisserer sentrale utviklingsområder på barnevernsområdet knyttet til barns rettigheter, kompetanse- og tiltaksutvikling, finansiering og organisering.

Barne- og familieetatens budsjettmessige rammebetingelser er i 2022 betydelig styrket for å gi etaten bedre forutsetninger for å oppfylle byrådets mål om å styrke det kommunale barnevernet og fase ut kommersielle aktører. I budsjettet for 2023 er Barne- og familieetaten styrket med ytterligere 20 mill. for å omstille og tilpasse tjenestetilbudet.

Strategi for utvikling av Oslo som en traumeinformert by 2022-2030 ble våren 2022 fremmet til bystyret. Strategien er en videreføring av barnehjernevernet og skal bidra til å redusere forekomst og konsekvenser av vold, overgrep, omsorgssvikt og øvrige belastende livserfaringer for kommunens innbyggere i et livsløpsperspektiv.

Gratis deltidsplass i aktivitetsskolen er blant byrådets viktigste satsinger for å utjevne sosiale forskjeller og legge til rette for at barn skal få like muligheter til lek, læring og fellesskap. Byrådet fullfører i 2023 utrullingen av gratis deltidsplass i AKS for alle barn på 1. til 4. trinn i Osloskolen. I takt med utrullingen av gratis deltidsplass i AKS satser byrådet på økt kvalitet i tilbudet gjennom kompetanseheving hos medarbeidere i AKS og samarbeid med kultur, idrett og frivilligheten.

Sommerskolen er en sentral arena for faglig og sosial læring og for å utjevne sosiale forskjeller. Byrådet vil øke bevilgningen med 16 mill. i 2023 og 2024 for å legge til rette for høy kvalitet og kapasitet i Sommerskolen.

Byrådet vil fortsette å styrke barnehager i levekårsutsatte områder. Forsøket med økt grunnbemanning i utvalgte barnehager videreføres i 2023. Fra høsten 2022 får også utvalgte kommunale og private barnehager i levekårsutsatte områder statlige midler til å øke pedagogtettheten.

I budsjettet for 2018 presenterte byrådet i tillegg til de overordnede målene for kommende budsjettår langsiktige resultatmål for å angi retning for oppvekst- og kunnskapspolitikken i Oslo kommune. Flere av målene strekker seg ut over økonomiplanperioden. Målene videreføres også i 2023.

<u>Elevenes motivasjon for læring og følelse av mestring skal være like høy gjennom hele grunnskolen og videregående opplæring</u>
Elevundersøkelsen viser at elevenes motivasjon for læring synker allerede fra 5. trinn, og dette forsterkes fra 7. til 10. trinn. Gjennom strategier som *Motivasjon for læring, Strategi for læringsteknologi og digital praksis i barnehager og skoler* og *Elevmedvirkning - Byrådets strategi for elevenes medvirkning og påvirkning i skolehverdagen* vil byrådet gi elevene en mer praktisk, variert og motiverende skoledag med større grad av medvirkning og eierskap til egen læring og utvikling.

<u>Minst 1 av 3 elever skal søke yrkesfag</u>
For å møte arbeidslivets behov og for at kommunen skal gi tjenester av høy kvalitet, trenger vi ha flere fagarbeidere. Til skolestart i 2016 søkte 21,8 % av elevene yrkesfaglige utdanningsprogram. Trenden har siden vært oppadgående. I 2022 søkte rundt 27 % av elevene et yrkesfag. Viktige innsatser som strategien *Yrkesveien* og *Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv,* har fungert. Byrådet fortsetter å følge opp disse innsatsene og vil dessuten legge fram en sak til bystyret om læreplasser i kommunen.

<u>85 prosent av elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring</u>
Andelen elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring *i løpet av fem/seks år,* har økt de siste årene. Blant elevene som begynte i videregående skole i Oslo i 2015, fullførte og bestod 80,6 % av disse elevene innen seks år. Ser en på andelen som har fullført og bestått *det enkelte skoleåret,* var gjennomføringen i fjor for første gang over 85 %. I 2015 var tilsvarende tall 78,8 %. Byrådet vil øke gjennomføringen ytterligere og har en egen strategi for

økt gjennomføring i videregående opplæring, i tillegg til en rekke forebyggende og kompenserende innsatser som skal hindre frafall og støtte opp under elever som strever med skolen.

Barnehagedekningen i Oslo skal økes

Barnehagedeltakelsen i Oslo har hatt en positiv utvikling siden 2015 med en økning fra 86,5 % (2015) til 91,7 % (2021) i alderen 1-5 år. Likevel er det fremdeles mange barn som står utenfor barnehagefellesskapet. Det er relativt store forskjeller innad i kommunen, og deltakelsen er betydelig lavere i levekårsutsatte områder, spesielt i aldersgruppen 1-2 år. Byrådet vil rekruttere flere barn til barnehagen gjennom bedre informasjon til foreldrene, prismoderasjonsordninger, styrket samarbeid med helsestasjonene og tjenester som *Oslohjelpa* og *Nye Familier*. Byrådet legger opp til utbygging av nye barnehager i områder med lavere barnehagedekning, samt i større byutviklingsområder hvor det er forventet stor innflytting av barnefamilier.

Barnehagene skal ha 50 prosent barnehagelærere

Byrådet inngikk i desember 2016 en bemanningsavtale der det er ambisjon om på sikt å øke andelen barnehagelærere til 50 %. I tillegg skal andelen barne- og ungdomsarbeidere økes til opp mot 25 %. Ved utgangen av 2021 var andelen barnehagelærere og andelen fagarbeidere i kommunale barnehager henholdsvis 41 % og 23 %. I 2015 var til sammenligning andelen barnehagelærere i kommunale barnehager 31 % og andelen fagarbeidere 12 %.

Alle barn 0-5 år skal få tilbud om regelmessige konsultasjoner ved helsestasjonen

Helsekonsultasjoner er viktig for å sikre en positiv helseutvikling hos barn, forebygge og avdekke forhold som påvirker barnet negativt eller som er skadelige for barnet, og for å trygge og veilede foreldre i omsorgsrollen. Byrådet mener helsestasjonstjenestens universelle tilbud og gjennomføring av *alle* de anbefalte helsekontrollene er nødvendig, og at barn som uteblir fra disse, må følges opp raskt i tråd med kommunens rutiner for dette. I tillegg til de ordinære helsekonsultasjonene skal det tilbys hjemmebesøk gjennom *Nye familier*-programmet, som skal bidra til å styrke den universelle og tidlige innsatsen overfor barn og deres familier.

Det skal være minst ett helsesykepleierårsverk per 300 elever i barneskolen i Oslo

Byrådet vil at elevene skal oppleve en tilgjengelig skolehelsetjeneste. Skolehelsetjenesten er viktig for det helsefremmende og forebyggende arbeidet og for å styrke elevenes fysiske og psykososiale læringsmiljø. Bystyret har vedtatt en bemanningsnorm for helsesykepleiere i skolehelsetjenesten. Normen skal sikre et minstekrav til bemanning og gjøre tjenesten mer tilgjengelig for den enkelte. Normen er fullfinansiert og skal oppfylles på alle trinn. Siden 2015 er antallet helsesykepleiere på barnetrinnet økt med over 120 %. Bydelene er samlet sett i ferd med å nå målet om minst ett årsverk pr. 300 elever i barneskolen. Det manglet pr. 31.03.22 om lag 15 årsverk på barnetrinnet for Oslo som helhet. Oppgaver som pålegges helsesykepleier gjennom nasjonale retningslinjer, har økt siden bemanningsnormen ble vedtatt i Oslo. Byrådet vurderer nå om normen er tilfredsstillende og i tråd med elevenes behov og ønsker.

Et jordmorårsverk i svangerskaps- og barselomsorgen skal kunne gi en god og individuell omsorg til om lag 100 kvinner før og etter fødsel

Byrådet er opptatt av at bydelene sikrer en tilgjengelighet som ivaretar denne retten for kvinnene og mener at en individuell og tilpasset svangerskaps- og barselomsorg som møter kvinnen med de forutsetninger hun har, er et av de viktigste folkehelsetiltakene i Oslo. Kvinners fysiske og psykiske reaksjoner på svangerskapet kan ha stor betydning for kvinnens fremtidige helse og barnets utvikling. Antall årsverk jordmødre har økt med 150 % siden 2015. Dette betyr at flere

gravide og barselkvinner har fått oppfylt sin rett til å kunne velge om de vil motta omsorg fra jordmor eller fastlege. Gjennom basisprogrammet for friske gravide tilbys 8 konsultasjoner, men ved behov skal det tilbys ekstra oppfølging. Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell og reproduktiv helse eller dårlige norskkunnskaper vil kunne ha et utvidet oppfølgingsbehov eller mer tid i møte med jordmor. Mange av disse kvinnene vil også ha behov for råd, veiledning og tilbud om langtidsvirkende prevensjon for å kunne ta godt informerte valg knyttet til egen kropp, helse og reproduksjon.

Hovedmål

- 01. Elever og lærlinger skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep
- 02. Elever og lærlinger skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte
- 03. Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring
- 04. Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser
- 05. Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet
- 06. Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenking
- 07. Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv
- 08. Kapasiteten i skole- og læreplasser skal møte forventet vekst i antall elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø
- 09. Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp
- 10. Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak
- 11. Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse
- 12. Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Alle barn og unge i Oslo skal få vokse opp og utfolde seg i trygge miljøer og omgivelser, i barnehage, skole og lærebedrift, eller fritidsaktiviteter. Barn og unge skal bli sett, lyttet til og anerkjent. Tjenester som møter barn og barnefamilier, skal ha et felles verdi- og kunnskapsgrunnlag i tråd med barns grunnleggende rettigheter etter FNs barnekonvensjon.

Strategi for utvikling av Oslo som en traumeinformert by skal bidra til at ansatte i kommunens innbyggerrettede tjenester får økt kunnskap og bevissthet om omfang og konsekvenser av belastende livserfaringer og betydningen disse har for innbyggernes helsemessige og sosiale utvikling i et livsløpsperspektiv. Strategiens mål og veivalg skal bidra til å forebygge og begrense konsekvensene av slike belastninger gjennom universell innsats rettet mot hele befolkningen, i tillegg til mer individrettet innsats.

Reglene i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø krever at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestenging og mobbing, og at de skaper et godt miljø der barn trives og er sosialt inkludert. Alle barnehager skal revidere sine lokale handlingsplaner mot mobbing etter endringene i barnehageloven. Arbeidet med å sikre et godt og trygt psykososialt miljø i barnehager og skoler skal sees i sammenheng med andre pågående satsinger som *Oslohjelpa, Barnehjernevernet og Traumeinformert by.* Utdanningsetaten skal bl.a. i samarbeid med KoRus-Oslo utvikle og implementere en kompetanseplattform for barnehjernevernet i skolen.

Alle skoler skal ha gode rutiner og systemer for å gripe inn og stoppe voldsbruk/utagering, og medarbeidere i Osloskolen skal få nødvendig opplæring og praktisk øvelse i forebygging og håndtering av vold og trusler. Byrådet vil i løpet av høsten 2022 legge fremme en helhetlig plan for forebygging og håndtering av vold og trusler i Osloskolen. Som ledd i dette arbeidet, settes det av 15 mill. i 2023 og 2024 og 8 mill. fra 2025 til opplæring og forebygging av vold og trusler i Osloskolen.

I 2021 satte byrådet i gang et større utviklingsarbeid rettet mot skoler i levekårsutsatte områder. Innsatsen skal involvere og forplikte ulike tjenester og aktører som er avgjørende for å skape en positiv utvikling, både faglig og sosialt, for elevene.

Det er opprettet et lærlingråd i samarbeid med Elevorganisasjonen Oslo. Lærlingrådet skal bidra til at alle lærlinger og lærekandidater har et godt arbeids- og læringsmiljø, og at de får nødvendig informasjon og kjenner til egne rettigheter.

Sommerskolen har gjennom mange år vært en viktig arena for faglig og sosial læring og sosial utjevning. Byrådet vil øke bevilgningen til Sommerskolen med 16 mill. i 2023 og 2024. Det vil settes i gang et arbeid for å sikre samordning av kommunens ulike sommertilbud til barn og unge.

Et viktig tiltak for å redusere ulikhet og sosiale helseforskjeller er å gi barn og ungdom tilgang på gratis skolemat. For at det skal ha utjevnende effekt må alle ha tilgang til skolemat, uavhengig av

inntekt og sosiale forhold. Byrådet har derfor satt av midler til å innføre gratis skolemat for elever i videregående skoler fra høsten 2022 og på ungdomstrinnet fra høsten 2023.

Satsingen *Oslohjelpa* er et tverrsektorielt lavterskeltilbud. Tjenesten skal tilby hjelp til barn, unge og deres familier og veilede barnehager og skoler. Medarbeiderne i *Oslohjelpa* skal se de som trenger hjelp, i relasjon til sin familie, sitt nettverk og sine tidligere erfaringer. *Oslohjelpa* skal videreutvikles som en operativ, ubyråkratisk tjeneste med høy faglig kvalitet i alle bydelene. I *Oslohjelpa* skal bydelens samlede kompetanse benyttes på best mulig måte, og tjenesten skal utvikles gjennom samarbeid mellom tjenestene i bydelen og være i tråd med innbyggernes behov. For å være sikker på at hjelpen som gis møter behovet, skal tilbakemeldinger fra innbyggerne være styrende for hvordan *Oslohjelpa* utvikles.

Mål 2 Barnehagebarn og elever skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

At barn og unge møter kompetente medarbeidere er av stor betydning for deres læring og utvikling. Det er behov for innsats rettet mot å rekruttere og beholde medarbeidere i barnehagene, Aktivitetsskolen og skolene. I bemanningsavtalen for de kommunale barnehagene som Oslo kommune har inngått med Utdanningsforbundet og Fagforbundet, er det mål om å øke andelen barnehagelærere til 50 %. I tillegg skal andelen fagarbeidere økes til 25 %. Det er et kontinuerlig arbeid for bydelene å jobbe mot disse målene, og arbeidet tar tid. Dette gjelder særlig rekruttering av barnehagelærere. Det har blant annet bakgrunn i høy konkurranse om barnehagelærere.

Byrådet vil i 2023 videreføre forsøket med styrket grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Målet med forsøket er å utjevne sosiale forskjeller gjennom å styrke barnehagetilbudet i utvalgte barnehager i særlig levekårsutsatte områder. Forsøket omfatter 21 kommunale barnehager som til sammen er styrket med 38 stillinger. I budsjettet for 2023 er det innarbeidet 24 mill. til videreføring av dette forsøket. Ordningen følgeevalueres av FAFO, og sluttrapport foreligger i april 2024. For barnehageåret 2022/23 har staten satt av midler til å styrke bemanningen i barnehager i levekårsutsatte områder for å utjevne sosiale forskjeller. Oslo kommune fikk tildelt om lag 43 mill. kroner, og midlene tildeles utvalgte kommunale og private barnehager i levekårsutsatte områder.

Lederutdanningen for pedagogiske ledere i barnehagen vil bli videreført, og det vil fortsatt legges til rette for at medarbeidere kan ta arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Stipendordningen for styrere som tar den nasjonale lederutdanningen, vil også bli videreført.

I 2022 startet Oslo kommune sammen med Høgskolen i Innlandet (HINN) et felles treårig kompetanseprosjekt for de kommunale barnehagene i Oslo kalt *Læring i profesjonsfellesskapet*. Gjennom satsingen skal det bygges solide profesjonsfellesskap i barnehagene. Satsingen rettes mot alle de kommunale barnehagene, barnehagelederne i de 15 bydelene og byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap.

Sommeren 2022 ble det toårige forsøket med ressurspool i kommunale barnehager i bydelene Alna, Grorud og Stovner avsluttet. Formålet var å sikre faste, stabile vikarer i barnehagene og redusere bruken av private vikarbyråer. Evalueringen av forsøket viser at barnehagene opplevde

at kvaliteten på de ansatte i ressurspoolen var god og høyere enn i de private vikarbyråene. Dette er en tydelig bekreftelse på at en ressurspool er et godt tiltak for å få inn flere kompetente vikarer i barnehagene. En viktig erfaring fra forsøket er at det er avgjørende å ha en organisering som sikrer tett oppfølging av vikarene og barnehagene. Det har vært krevende for organiseringen at forsøket har blitt gjennomført under en pandemi. Høyt vikarbehov i denne perioden har også gjort det vanskelig å redusere bruken av private vikarbyråer. Men pandemien har også synliggjort hvor viktig det er med stabile og gode vikarer. Byrådet vil ta med seg erfaringene og vurdere hvordan en permanent ordning for ressurspool kan innrettes.

Byrådet har lagt økonomisk til rette for at alle skolene i Oslo kan oppfylle den nasjonale normen for lærertetthet i grunnskolen og at skoler med særskilte behov får ekstra ressurser og muligheter utover normkravene. Oslo kommune bidrar med om lag 335 mill. årlig av egne frie midler til lærernormen som følge av manglende statlig finansiering og for å legge til rette for at skoler med stort behov fortsatt kan få ekstra ressurser. Byrådet utarbeider nå med en ny strategi for å rekruttere og beholde medarbeidere i Osloskolen. Strategien er et ledd i arbeidet med sosial utjevning, et likeverdig opplæringstilbud og en god og trygg oppvekst for alle barn og unge.

Kunnskapsdepartementet har i 2022 foreslått endringer i kompetansekravene til lærere. Byrådet vil følge nøye med på utviklingen i kravene og tilpasse tilbudet av videreutdanning etter dette. For nyutdannede lærere i Osloskolen gis et eget introduksjonsprogram for Osloskolen, og skoleledere i Oslo tilbys flere kurs og moduler i samarbeid med ulike høyere utdanningsinstitusjoner.

Byrådet har prioritert AKS høyt i flere år og brukt betydelige midler på gratis deltidsplass. I 2023 utvides ordningen med gratis deltidsplass til å omfatte 4. trinn på alle skoler. Byrådet er dessuten opptatt av kvaliteten i tilbudet i AKS. Byrådet har satset på bærekraftige måltider samt styrket samarbeid mellom AKS, Oslo Kulturskole og Oslo Idrettskrets gjennom egne pilotprosjekter. Disse fortsetter i 2023. For å videreutvikle kompetansen til medarbeiderne og ledere gis en rekke tilbud som e-læring, samlinger for baseledere, språkopplæring for assistenter, kursrekker og studietilbud. Videre har det blitt satset på kvalitetsheving av tilbudet, herunder samarbeid mellom AKS, kultur, idrett og frivillighet og sunne og bærekraftige måltider. Byrådet vil i 2023 legge frem en egen strategi om økt kvalitet i AKS.

Mål 3 Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Byrådet ønsker å sikre et godt og inkluderende barnehagetilbud til alle barn. Barnets første møte med Oslobarnehagen skal være preget av omsorg, trygghet og tilknytning, og barna skal få utfolde seg gjennom lek, utforskning og kreativitet.

Det allmennpedagogiske arbeidet i barnehagen skal styrkes slik at barnehagen kan håndtere flere utfordringer innenfor det ordinære tilbudet. Ny kunnskap tilsier at dette er en riktig vei å gå, at allmennpedagogiske tiltak i mange tilfeller kan løse mange av utfordringer barn har. Å styrke det allmenpedagogiske tilbudet innebærer å tilpasse det pedagogiske tilbudet til det enkelte barns forutsetninger og møte deres behov innenfor barnehagefellesskapet. Byrådet er også opptatt av at de barna som trenger ekstra hjelp og støtte i sin utvikling, får et godt barnehagetilbud. Barnevernsøvelser vil bidra til at ansatte i barnehagene skal få økt kompetanse i å håndtere ulike utfordringer hos barna i barnehagen. *Oslohjelpa* som en tverrsektoriell tjeneste i alle bydeler skal gi barn, unge og familier rask og riktig hjelp ved behov. Tjenesten skal også tilby

veiledning til barnehager og skoler.

De siste årene har det vært en økning i andel barn i barnehage med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. I budsjettet for 2022 ble derfor kompensasjonen til bydelene økt med 12 mill. for å dekke økte utgifter ved spesialpedagogiske tiltak. Byrådet foreslår å øke tildelingen med ytterligere 2 mill. i 2023.

Byrådet jobber med en strategi for kvalitet i barnehagen og legger følgende formål til grunn for strategien; et likeverdig og godt barnehagetilbud til alle barn, tidligere innsats og sosial utjevning. Strategien vil ses i sammenheng med relevante strategier, planer og satsinger på kommune- og virksomhetsnivå.

Det er ansatt kjøkkenassistenter i utvalgte kommunale barnehager gjennom Helseetatens satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*. Formålet med satsingen er å tilrettelegge for at flere kan komme i arbeid, styrke mattilbudet i barnehagene og frigjøre tid til at andre medarbeidere i barnehagene kan tilbringe mer tid sammen med barna. Tiltaket blir videreført i 2023.

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Byrådet vil at alle barn skal lære seg norsk i barnehagealder, men at barn også skal få utvikle morsmålet sitt. Barnehagene må støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk. I bydeler i levekårsutsatte områder deltar mange barnehager i utviklingsprosjekter som bidrar til økt kvalitet og systematikk i barnehagenes arbeid med språkutvikling.

Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø i barnehagen ble implementert i barnehagene våren 2020. Målet er at barnehagen skal være en arena for godt språkmiljø, og at alle barn får god støtte og hjelp i sin språkutvikling. Medarbeidere i barnehagene får tilbud om kurs og kompetanseheving knyttet til språkstandarden. Standarden må sees i sammenheng med *Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS* og de andre oslostandardene for innhold og kvalitet i kommunens barnehager.

Byrådet vil legge til rette for å øke barnehagedeltakelsen der behovet er størst. Fra prosjektet *Rekruttering av barn til barnehage* har kommunen fått økt kunnskap om hvilke barrierer som ligger til grunn for tidlig barnehagestart. Gjennom nettverksarbeid og erfaringsdeling på tvers , og kommunens ressursbank for arbeid med økt barnehagedeltakelse, har flere bydeler fått økt bevissthet og aktivitet rundt dette innsatsområdet. Byrådet vil videreføre ordningen med utvidet gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i utvalgte bydeler og fortsette satsingen på åpen barnehage og andre lavterskeltilbud i bydeler med lav barnehagedeltakelse. Tildeling av øremerkede midler til bydelene skal stimulere dette arbeidet.

Mål 5 Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet

De grunnleggende ferdighetene er avgjørende for at elevene skal utvikle kompetanse i alle fag, og de skal bidra til mestring av et fremtidig utdannings- og yrkesliv. Elever som står i fare for å henge etter i lesing, skriving eller regning, skal få intensiv opplæring.

Byrådet vil videreutvikle innsatsen for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter, blant annet gjennom kompetanseutviklingstiltak, erfaringsdeling mellom skoler og videreutvikling og oppdatering av støttemateriell og digitale ressurser. Det er et eget utviklingsarbeid knyttet til styrking av norskspråklige ferdigheter. Oslo har også tiltaksplan, *Osloskolens tiltak for elever med dysleksi og dyskalkuli,* som legger til rette for bedre oppfølging av elever med dysleksi og dyskalkuli og at det blir flere dysleksivennlige skoler i Oslo.

Det spesialpedagogiske tilbudet i Osloskolen skal videreutvikles innenfor rammen av nasjonale føringer og forventninger på området, jf. blant annet *Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO* , hvor det uttrykkes en tydelig forventning om at det skal legges til rette for en inkluderende praksis ved at kompetanse, hjelp og støtte finnes tilgjengelig der barna er. PPT skal være tett på barnehager og skoler med vekt på tidlig- og vedvarende innsatser for å sikre et godt utbytte av opplæringen i skolen og tilbudet i barnehagen. For å gjøre spesialundervisningen mer treffsikker og bidra til bedre ressursutnyttelse har byrådet igangsatt en helhetlig gjennomgang av spesialundervisningen i Osloskolen. Gjennomgangen skal foreligge våren 2023 og vil gi anbefalinger om hvordan tilgjengelige ressurser best kan benyttes for å gi et likeverdig og treffsikkert tilbud, og hvilke ressursbehov dette vil medføre.

I tillegg til byrådets igangsatte og omfattende gjennomgang fattet bystyret i sitt møte 08.06.2022 vedtak om at byrådet i løpet av 2022 skal legge frem en sak om elever som har krav på omfattende spesialundervisning, hvor man kartlegger hvilket tilbud de har i dag og hvordan disse elevene får en bedre skolehverdag i fremtiden, etter opplæringslovens bestemmelser. Byrådet vil følge opp dette.

Andel elever i skolen med behov for omfattende spesialundervisning har over flere år vært økende. Byrådet foreslår en økning på 62 mill. i budsjettet for 2023 til styrking av tilbudet til elever med omfattende behov for spesialundervisning. Midlene skal gå til å finansiere særskilt tilrettelagte plasser i videregående skole og til å styrke den særskilte tildelingen til ordinære grunnskoler med elever med omfattende behov for spesialundervisning. I tillegg foreslår byrådet en økning med 10 mill. for å legge til rette for at barn med særskilte behov skal få et tilrettelagt tilbud i aktivitetsskolen.

Mål 6 Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenkning

Som by behøver vi enda flere kreative, kritisk tenkende og skapende borgere for å løse komplekse utfordringer som for eksempel det grønne skiftet. Osloskolens innhold må være fremtidsrettet, praktisk og variert.

Det nye læreplanverket gir stort rom for å arbeide utforskende, tverrfaglig, kreativt og gå i dybden. For å realisere potensialet i læreplanverket er det behov for kompetanseutvikling og bevisst bruk profesjonsfellesskapet på skolene. Skolene er nå godt i gang med dette arbeidet.

Elevenes skolemotivasjon har sunket, både nasjonalt og i Oslo. Det er også en flere elever som opplever for mye press om å gjøre det godt på skolen. Gjennom strategien *Motivasjon for læring* legger byrådet til rette for en mer praktisk og variert skolehverdag. Strategien har flere tiltak, blant annet gjennomgang og utprøving av ulike typer vurderingspraksis, samt mindre av bruk av karakterer og hjemmelekser. I tillegg vektlegges psykisk helse, stress og press som faktorer som bidrar til demotivasjon. Ved utbygging av nye skoler og rehabilitering av eksisterende skoler, legges det vekt på at byggene skal bidra til mer kreative arbeidsformer og praktisk undervisning.

Skolenes digitale praksis og bruk av læringsteknologi kan gi økt motivasjon og mer variert skolehverdag. Byrådet har lagt frem en ny strategi for bruk av læringsteknologi i Osloskolen, som bygger på erfaringer gjort under koronapandemien. Byrådet ønsker ikke en heldigital skole, men er opptatt av at digitale læremidler må eksistere side om side med bøker og tradisjonelle læremidler og utnyttes til det beste for elevenes læring og motivasjon, og bidra til å utjevne forskjeller mellom elevene.

Byrådet har lagt frem strategien *Elevmedvirkning - Byrådets strategi for elevenes medvirkning og påvirkning i skolehverdagen*. Strategien vektlegger de demokratiske prosessene i skolen og elevenes eierskap til egen læring og utvikling. Strategien er derfor tett koblet til verdigrunnlaget i overordnet del av læreplanverket og skal styrke elevmedvirkning i Osloskolen som et pedagogisk prinsipp.

Mål 7 Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv

Byrådets innsats mot frafall omfatter tidlig innsats og forebyggende og kompenserende tiltak for de som står i fare for frafall eller allerede har gjort det. Økt barnehagedekning, deltakelse i AKS og intensivopplæring i grunnleggende ferdigheter på barnetrinnet er viktig for å motvirke frafall. Det samme er en mer motiverende, praktisk og variert skolehverdag, fleksible opplæringsløp og særskilte innsatser og kompenserende tiltak for elever som kommer til videregående skole med et krevende utgangspunkt.

Skolene og hjelpeapparatet må se helheten i barn og unges liv, og det må bygges sterke lag rundt elevene. I byrådets *Strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring* legges en slik helhetlig tilnærming til grunn, og strategien inneholder en rekke viktige tiltak. Et eksempel er tilbudet *Fundament*, hvor elever som går ut av ungdomsskolen med store faglige hull, får mulighet til å ta et frivillig ekstra år for å være bedre forberedt på videregående opplæring. Et annet eksempel er *OT-Ulven*, der elever i alderen 15-23 år bosatt i utvalgte bydeler, gis et helhetlig opplæringstilbud. Et tredje eksempel er ordningen med NAV-veiledere på et utvalg videregående skoler.

Byrådet har fra det tiltrådte i 2015 satset på yrkesfagene, blant annet gjennom strategien *Yrkesveien*, læreplassgarantier og *Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv*. Innsatsen har virket, søkertallene til yrkesfagene i Oslo har hatt en oppadgående trend. Byrådet vil fortsette satsingen på yrkesfagene og har startet et treårig lærlingprosjekt for å gjøre elevene kvalifisert til

læretiden. Byrådet vil også legge frem en egen sak om læreplasser i kommunen.

Lærekandidatordningen er tilpasset de elevene som ønsker videregående opplæring i bedrift, men mangler forutsetninger for å nå kravene til fag- og svenneprøve. Byrådet ønsker å utvide mulighetene denne elevgruppen har for gjennomføring av en mer arbeidsrettet videregående opplæring som lærekandidatordningen. En utvidelse av ordningen skal ses i sammenheng med byrådets satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*.

Noen videregående skoler har lav søking, mange elever med krevende utgangspunkt og lav eller ingen inntaksgrense. Byrådet har allerede endret ressursfordelingsmodellen for videregående skole i Oslo. Stykkprissystemet er tonet ned, det er bedre samsvar mellom skolenes tildelinger og faktiske behov og økt forutsigbarhet i tildelingene. Skolene med mange elever med krevende utgangspunkt, er satt bedre i stand til å følge opp elevene. Nå arbeider byrådet med en eventuell ny inntaksordning til videregående skolen. Dagens inntaksordning har flere negative konsekvenser som byrådet ønsker å motvirke, som økt segregering blant elevene i videregående skole. Byrådet vil også se på dimensjonering og plassering av utdanningsprogram og hvordan en kan gjøre enkeltskoler mer attraktive for søkerne.

Mål 8 Kapasiteten i barnehage-, skole- og læreplasser skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø

Etter at byrådet etablerte 3 000 nye barnehageplasser i perioden 2016-2019 samtidig som antall barn i barnehagealder gikk ned i samme periode, har kommunen nå totalt sett nok barnehageplasser til å møte etterspørselen. Det vil likevel være behov for å etablere nye barnehageplasser i årene som kommer. Byrådet er opptatt av å bygge barnehager nær der folk bor for å gjøre hverdagen enklere for barn og foreldre. Nye barnehagebygg skal støtte opp under det pedagogiske arbeidet i barnehagene og stimulere til lek, utforsking og nysgjerrighet hos barna.

Byrådet la fram barnehagebehovsplanen 2021-2030 sammen med tilleggsinnstillingen til budsjett 2022. Planen viser at for Oslo samlet sett er det ikke behov for å øke barnehagekapasiteten de nærmeste årene. God tilgang til barnehageplasser betyr at flere barn kan få barnehageplass før den lovfestende retten inntrer og forenkler bydelenes viktige arbeid med rekruttering av barn til barnehage.

For å kunne etablere nye barnehageplasser i områder med behov, som større byutviklingsområder og områder med lav barnehagedeltakelse, uten at den totale kapasiteten øker, legger barnehagebehovsplanen opp til nedskalering av kapasitet andre steder. Dette skal først og fremst skje gjennom nedleggelse av midlertidige barnehager, og små og uhensiktsmessige barnehager med lav tilsøkning. Erfaringen så langt viser imidlertid at nedskalering av kapasitet i stor grad skjer gjennom at bydeler med overkapasitet stenger enkelte avdelinger, mer eller mindre permanent, fremfor å avvikle hele barnehager. Det kan være en fordel for foreldre og barn, som ikke trenger å bytte barnehage, og det gir muligheten for å øke kapasiteten senere hvis antall søkere øker. Det betyr imidlertid samtidig at den totale kapasiteten i Oslos barnehagebygg ligger an til å øke i takt med at nye barnehager etableres i områder der det er behov for det. For at overkapasiteten ikke skal bli for stor, må utbyggingsstrategien slik den presenteres i barnehagebehovsplanen derfor justeres noe. Byrådet legger fortsatt opp til at det

skal etableres barnehager der befolkningen bor, helst 6-8 avdelinger på egne tomter og ved knutepunkter, men i vurderingen av hvilke prosjekter som skal realiseres, må det legges til grunn mindre avvikling enn tidligere antatt. Byrådet vil fremover også ha fokus på å videreutvikle behovsanalysene og sikre god utnyttelse av kapasiteten i eksisterende barnehager, slik at overkapasiteten kan begrenses.

Planleggingen av skolekapasitet er nært knyttet til de overordnede målene for Osloskolen. Skoleanleggene og skolestrukturen skal sikre tilstrekkelig kapasitet til å møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger, bidra til økt læringsutbytte og et trygt og godt læringsmiljø og legge til rette for at flere elever fullfører og består det trettenårige utdanningsløpet.

For grunnskolen er det i Oslo som helhet god kapasitet i planperioden, samtidig som det er kapasitetsutfordringer i noen områder av byen, spesielt gjelder dette for ungdomstrinnet. For grunnskolen vil det fremover hovedsakelig være behov for rehabilitering av eksisterende skoler for å bevare den kapasiteten vi har.

For videregående opplæring er det et stort behov for økt kapasitet. I tillegg til den forventede elevtallsveksten, vil Fullføringsreformen gi rett til opplæring for flere elever. Fullføringsreformen og revidert opplæringslov forventes å tre i kraft fra høsten 2024. Samtidig er det allerede iverksatt omfattende tiltak for å få flere til å fullføre og bestå videregående opplæring, eksempler på dette er tilbud om realkompetansevurdering og rekvalifisering. Dette skaper ytterligere kapasitetsutfordringer. Kapasitetsbehovet kommer tidligere enn etableringen av de planlagte nye skolene. Det arbeides derfor med ulike kortsiktige tiltak ved å leie lokaler knyttet til eller i nærheten av eksisterende skoler.

Skolene vi bygger, skal være naturlige møteplasser for lokalmiljøene. Det innebærer at de skal være arena for idrett og fysisk aktivitet, lokale kulturhus og at det skal legges til rette for frivillig aktivitet. Skolene, skolegårdene og fleridrettshallene skal være aktive, levende bygg. Skolebehovsplanen og planlegging av nye skoler skal også være verktøy som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.

Økt utlån av skoler til frivilligheten er et klart mål for byrådet, og det er i 2023 satt av midler til å fortsette arbeidet med å gjøre flere skoler meråpne. I løpet av et normalt driftsår låner skolene ut over 250 000 timer i året til frivilligheten. I arbeidet med å legge til rette for at skolene brukes mer enn i dag, er det avdekket et antatt potensial på ytterligere 10-15 % utlån. Midlene som er satt av, sikrer at man kan fortsette utrullingen til 10 nye skoler med gjennomføring av nødvendige tiltak i byggene, etablering av felles vektertjeneste og avsetting av administrative ressurser. Erfaringene fra de 10 skolene vil også brukes til Origos utvikling av en digital bookingløsning som skal forenkle utlånet og dermed legge til rette for økt utlån. Det skal også opprettes et tverrsektorielt meråpent team som skal sikre frivillig sektor økt tilgang til lokaler og god koordinering i kommunen for å møte frivillig sektors behov.

For å kunne utvikle gode skolebygg er det avgjørende å få innspill fra elevene, lærerne og skoleledere, samt andre aktuelle aktører og interessenter i skoleplanleggingen i Oslo. Involvering av barn og unge må sikres.

Når det skal etableres nye skoler og barnehager, legges det vekt på nærhet til brukerne for å minimere unødvendig transport. Planleggingen av nye skoler og barnehager inngår i Oslo kommunes helhetlige planer for å drive god områdeutvikling og bidra til en klimavennlig utvikling

for Oslo fremover. I tillegg skal bygningene være energi- og miljøvennlig og universelt utformet for å sikre tilgjengelighet for alle grupper. Nye skoler og barnehager etableres med miljøvennlige løsninger, som for eksempel bruk av massivtre i hele eller deler av konstruksjonene, utstrakt bruk av solcellepaneler og grønne tak. Under byggeprosessene satses det på fossilfrie byggeplasser, gjenbruk av materialer og grundige vurderinger av om bygningsmasse kan gjenbrukes. Innslaget av trær og naturlige materialer benyttes når nye uteområder rustes opp eller etableres, og bruken av gummiasfalt trappes ned. Det legges til rette for flere humlevennlige prosjekter, og det settes av plass til urban dyrking der det er mulig.

I 2014 ble det fastsatt et måltall om 355 etablerte og klargjorte læreplasser i kommunens virksomheter. Kommunerevisjonen fant i sin rapport *Oslo kommunes arbeid med å få flere læreplasser* at måltallet er utdatert, vanskelig målbart og lite hensiktsmessig, og at det hefter noe usikkerhet rundt tallgrunnlaget. Byrådet arbeider nå med å utvikle nye, ambisiøse måltall for læreplasser i kommunens egne virksomheter, i tillegg til en egen sak til bystyret om arbeidet med læreplasser i kommunen.

Mål 9 Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp

Barnevernet skal beskytte barn som er utsatt for vold, seksuelle overgrep og/eller omsorgssvikt. FNs barnekonvensjon skal legges til grunn for barnevernets praksis. Barn og familier skal møte et tilgjengelig og kompetent barnevern som samarbeider på en trygg måte, slik at hjelpen oppleves som nyttig. Barn og familiers synspunkter og barnevernets vurderinger skal ligge til grunn for beslutninger og valg av tiltak.

Som et ledd i å sikre at barnerettighetene praktiseres i barnevernets arbeid, utarbeides det en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. For å sikre implementering, læring, trening og veiledning knyttet til Oslostandarden, samt til barnevernsøvelser og informasjonsarbeid/dialog på barn og unges arenaer utvikler Barne- og Familieetaten en digital kompetansepakke.

Ny barnevernlov, som trer i kraft 1.januar 2023, skal bidra til økt rettssikkerhet, forebygging og tidlig innsats i tråd med oppvekstreformen. Det skal i større grad bygges på ressurser i barnets familie, nettverk og lokalmiljø. Barnevernet skal aktivt samarbeide og samhandle med oppvekst- og helsetjenester slik at "laget" til barnet styrkes og barnets helhetlige behov ivaretas. I dette ligger blant annet at barnevernstjenesten må utvikle og prøve ut nye arbeidsformer og organisering av arbeidet, ved for eksempel å være mer til stede på barn og familiers naturlige arenaer. Barnevernet skal på lik linje med andre tjenester i bydelen samhandle tett i utvikling og utøvelse av tverrsektoriell tjenester, som blant annet *Oslohjelpa*.

Gjennom ny barnevernlov kommer det flere nye kompetansekrav i barnevernet. Det er innført nye krav om bemanning og kompetanse i barnevernsinstitusjoner fra 1. januar 2022. Nytt krav om master i kommunalt barnevern skal innfris fra 1. januar 2030.

Kvalitetsreform for Oslos barnevern er et sentralt verktøy for å iverksette byrådets ambisjoner for Oslos barnevern. Kvalitetsreformen skisserer sentrale utviklingsområder på barnevernsområdet knyttet til barns rettigheter, kompetanse- og tiltaksutvikling, finansiering og organisering og skal bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og anbefalinger.

Mål 10 Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak

Når barn ikke kan bo hjemme, skal barnevernstjenesten samarbeide med barnet og familien om å finne det beste alternative bostedet for barnet. Barnevernstjenesten skal lage en plan som blant annet ivaretar barnets rett til samvær med sin familie og dokumentere barnets synspunkter til dette. Flytting utenfor hjemmet er i utgangspunktet midlertidig, og familiegjenforening er et mål når det vurderes som det beste for barnet.

For å sikre god opplevd kvalitet i botiltaket er det viktig at barnevernstjenesten og tiltaket samarbeider godt seg i mellom – og med barnet og familien. Mange barn som må bo utenfor hjemmet bærer med seg traumer og må møtes med trygg omsorg, kunnskap og traumesensitivitet.

I tråd med ny nasjonal fosterhjemsstrategi 2021 - 2025 har byrådet igangsatt et arbeid som skal kartlegge og utvikle områder av fosterhjemsarbeidet i Oslo kommune.

Barne- og familieetaten har i oppgave å omstille sitt tjenestetilbud for bedre å kunne tilby botiltak som møter det enkelte barns behov og fase ut bruken av kommersielle aktører. Etaten skal samarbeide med bydelene om dette. Videre skal etaten følge opp avtalen mellom partene og Landsforeningen for barnevernsbarn og ideelt barnevernforum, samt ideelle aktører for å styrke og omstille sitt tjenestetilbud.

Barne- og familieetaten har i flere år hatt redusert økonomisk handlingsrom som en følge av en nedgang i bruk av institusjonsplasser. Svak økonomi har påvirket etatens mulighet til å lykkes med å omstille sitt tilbud. Byrådet har derfor styrket etatens rammebetingelser ved å innføre ny prismodell for akuttinstitusjonene, tilførsel av 18 mill. til omstillingsarbeidet, samt ettergitt merforbruket fra 2021. Disse tiltakene har i betydelig grad virket risikoreduserende for etaten og bedret forutsetningene for å lykkes med omstillingsarbeidet. I budsjettet for 2023 foreslår byrådet å øke bevilgningen med 20 mill. for å støtte ytterligere opp om etatens arbeid med å omstille og tilpasse tjenestetilbudet.

Etter at samkjøpsavtalen for private institusjonsplasser ble avsluttet i 2021, er en betydelig større andel av institusjonsplassene i kommunal regi. I 2022 er det inngått en ny samkjøpsavtale om hjelpetiltak med ideelle leverandører. Videre er samkjøpsavtalen med ideelle leverandører av institusjonsplasser forlenget.

Etaten har utviklet arenafleksible tiltak for barn og unge som står i fare for å måtte flytte ut av hjemmet. Som et ledd i styrkingen av det kommunale tiltakstilbudet, har etaten fått i oppdrag å utrede fremtidig behov for hjelpetiltak i kommunal regi, supplert av ideelle. Etaten deltar i nasjonal utprøving om gjennomføring av tverrfaglige helsekartlegginger.

Mål 11 Gravide, nye foreldre og barn skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg helsestasjonstjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

En individuell og tilpasset svangerskaps- og barselomsorg er et av kommunens viktigste folkehelsetiltak og bidrar til bedre kvinnehelse, forebygger en negativ utvikling allerede fra fosterlivet av og gir barnet en trygg start på livet. Mors fysiske og psykiske helse under

svangerskapet har stor betydning for både hennes og barnets helse senere i livet.

Kvinner har selv rett til å velge om de ønsker å motta omsorg fra jordmor eller fastlege. En reell valgmulighet er derfor nødvendig for å ivareta denne retten, og byrådet har derfor tilført jordmortjenesten i bydelene betydelige ressurser over år. Antall årsverk har økt med 150 % siden 2015. Økte jordmorressurser kan bidra til sosial utjevning, og det er nødvendig at bydelene fortsetter å bygge opp tjenesten i tråd med lokale behov og etterspørsel, slik at bydelstilhørighet ikke er avgjørende for hvilken omsorg befolkningen har tilgang til. For å sikre en helhetlig omsorg for kvinner som velger kombinasjonsløp, er et systematisert samarbeid mellom jordmortjenesten og fastleger nødvendig.

Hjemmebesøksprogrammet *Nye familier* er en av byrådets viktigste satsinger for tidlig innsats. Gjennom *Nye familier* tilbys det hjemmebesøk til alle førstegangsfødende i Oslo, de i Oslo som får barn i Norge for første gang og flerbarnsfamilier med ekstra behov. Tilbudet gis fra svangerskapets uke 28 og frem til barnet er to år, og samme helsesykepleier følger barnet og familien fra svangerskapet og frem til skolestart. Det er satt av midler til alle bydeler for å gjennomføre *Nye familier*. Helsestasjonene er totalt tilført 37,3 helsesykepleierårsverk for å gjennomføre programmet. Oslo hadde ca. 5 400 førstegangsfødende i 2021 og 5 145 familier mottok konsultasjoner gjennom *Nye familier*, dvs. 57 % av alle fødsler i 2021. Overordnet har implementering av programmet og bydelenes aktiviteter vært positive tross utfordringer knyttet til pandemien.

Mål 12 Barn og unge skal møte en samarbeidende, tilgjengelig og trygg skolehelsetjeneste der medarbeidere har høy kompetanse

Skolehelsetjenesten er en viktig del av laget til elevene og deres skolehverdag. En tilgjengelig skolehelsetjeneste bidrar til å bedre det psykososiale miljøet ved skolen og til at elever får hjelp og støtte på et tidlig tidspunkt, slik at utfordringer ikke utvikler seg til å bli mer alvorlige. Byrådet har vært opptatt av å øke bemanningen av helsesykepleiere i skolehelsetjenesten over år for å innfri nasjonale myndighetskrav og for at elevene skal oppleve at tjenesten er tilgjengelig når de har behov for den.

Bemanningsnormen for skolehelsetjenesten er fullfinansiert, men byrådet er i prosess med å vurdere om normen virker etter intensjonen og er i tråd med elevenes behov og ønsker.

Erfaringer fra pandemien viser at det fremover er behov for økt kompetanse og innsats med hensyn til psykisk helse. Byrådet styrket derfor tjenestene med 48 mill. over 3 budsjettår i revidert budsjett 2021 og la til en ytterligere styrking på 8,2 mill. i tilleggsinnstillingen til budsjett 2022. I budsjettet for 2023 er det satt av 21,2 mill. til en særskilt tildeling til bydelene for å styrke skolehelsetjenesten, helsestasjonene for ungdom og Oslohjelpa.

Samarbeid mellom skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom er sentralt for å gi unge et helhetlig tilbud. Oslos 15 HFUer er tilgjengelig på tidspunkt hvor skolehelsetjenesten er stengt, og unge kan selv velge hvilken HFU de ønsker å besøke uavhengig av bydelstilhørighet. HFUene er godt besøkt og etterspørselen etter tjenesten er høy.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**15 545 631**	**15 545 631**	**15 545 631**	**15 545 631**
Vedtak forrige periode				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210	8 900	8 900	8 900	8 900
Demografikompensasjon - PPT	-165	-198	-698	-698
Demografikompensasjon grunnskole	-39 900	-92 900	-163 200	-163 200
Demografikompensasjon videregående opplæring	39 400	101 200	159 500	159 500
Diverse husleiejusteringer - grunnskole	-14 500	-14 500	-13 900	-13 900
Etterstad skole - akutte bygningsmessige tiltak	-3 750	-3 750	-3 750	-3 750
Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)	-637	-5 192	-11 558	-11 558
Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)	-6 429	-6 429	-6 733	-6 733
Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)	-231	-1 848	-4 012	-4 012
Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)	-11 064	-88 528	-194 123	-194 123
Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)	-221	-1 842	-4 081	-4 081
Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)	11 139	9 171	6 460	6 460
Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)	-3 566	-28 661	-62 877	-62 877
Husleiejusteringer -tidligere budsjetter	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
Kjøp av utslippsfrie transporttjenester	100	0	-200	-200
Kompensasjon for utlån av skolelokaler	400	900	1 300	1 300
Midlertidig paviljong for Skøyenåsen skole fra 2022	-12 500	-12 500	-12 500	-12 500
Midlertidig paviljong for Årvoll skole	500	500	500	500
Nye plasser i byomfattende spesialgrupper	12 500	12 500	12 500	12 500
Porto og digitale sykemeldinger	-5 704	-5 704	-5 704	-5 704
Samarbeid mellom kulturskolen og AKS	2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000
Tekn korr kap 250 mot 210	-412	-412	-412	-412
Tilpasse institusjonsbygg til barns behov	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
Treårig satsing på lærlinger og læreplasser	3 000	3 000	-7 000	-7 000
Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg	112 700	210 100	335 800	335 800
Utvidelse av gratis AKS - 3. trinn	30 000	75 000	75 000	75 000
Utvidelse av ordning med gratis AKS	35 400	35 400	35 400	35 400
Videreføring av støtte til Oslo Fjordhage	-500	-500	-500	-500
Økt kvalitet i AKS, samarbeid med eksterne	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Vedtak forrige periode	**119 960**	**138 207**	**88 612**	**88 612**
Vedtak forrige periode	**119 960**	**138 207**	**88 612**	**88 612**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**15 665 591**	**15 683 838**	**15 634 243**	**15 634 243**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**735 637**	**735 637**	**735 637**	**735 637**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**735 637**	**735 637**	**735 637**	**735 637**
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon grunnskole	23 800	22 100	19 600	-55 900

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Demografikompensasjon PPT	1 100	1 100	1 000	0
Demografikompensasjon vgs	21 800	23 900	25 700	69 400
Sum Demografiske forhold befolkning	**46 700**	**47 100**	**46 300**	**13 500**
Demografiske forhold husleie				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210	65 300	74 100	74 100	74 100
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 230 Videregående skoler	15 000	15 000	15 000	15 000
Justert avsetning husleie skoler	-2 493	81 193	65 379	130 789
Sum Demografiske forhold husleie	**77 807**	**170 293**	**154 479**	**219 889**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk	1 000	1 000	1 000	1 000
Teknisk justering - forsering av gratis AKS på 3. trinn	45 000	0	0	0
Økte utgifter knyttet til integrering	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**47 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Justering for engangstiltak				
Flyktninger årgang 2	27 957	0	0	0
Omstilling av barnevernet	20 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**47 957**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Aktivitetsskolen (kap. 211)	0	3 876	0	-1 157
Generell rammeendring Barne- og familieetaten (kap. 360)	4 452	4 380	4 452	-448
Generell rammeendring Fagopplæring (kap. 231)	0	1 292	0	-386
Generell rammeendring Grunnskolen (kap. 210)	0	62 483	0	-18 652
Generell rammeendring Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)	0	1 478	0	-441
Generell rammeendring Utdanningsetaten (kap. 200)	0	2 675	0	-799
Generell rammeendring Videregående skoler (kap. 230)	0	20 488	0	-6 117
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**4 452**	**96 672**	**4 452**	**-28 000**
Spesifiserte rammeendringer				
Fullføre utrullingen av gratis deltidsplass i AKS	30 000	75 000	75 000	75 000
Konsekvensjustering som følge av revidert budsjett 2022	-150	-2 200	-2 200	-2 200
Meråpen skole	3 500	3 500	3 500	3 500
Omstilling av tjenestetilbudet i BFE	18 000	18 000	18 000	18 000
Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler	15 000	15 000	8 000	8 000
Spesialgrupper i videregående skole	37 200	37 200	37 200	37 200
Styrking av tilbud i Sommerskolen	16 000	16 000	0	0
Særskilt elevpris	25 000	25 000	25 000	25 000
Teknisk justering - Forlengelse av midlertidig paviljong på Bakås skole	17 000	17 000	17 000	17 000
Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør	18 900	45 200	45 200	45 200
Trygge og varme ungdomsskoler	0	-8 000	-8 000	-8 000
Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS	10 000	10 000	17 000	17 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**190 450**	**251 700**	**235 700**	**235 700**
Endringer	**414 366**	**567 765**	**442 931**	**443 089**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ramme 2023-2026	**16 815 594**	**16 987 240**	**16 812 811**	**16 812 969**

Vedtak forrige periode

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Demografikompensasjon - PPT
Demografikompensasjonen på kapittel 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste er justert som følge av endringer i elevtall. I vedtatt økonomiplan for 2022-2025 ble det lagt til grunn et lavere elevtall enn i byrådets budsjettforslag for 2022. Demografikompensasjonen ble derfor justert ned med 0,2 mill. i 2023, 0,2 mill. i 2024 og 0,7 mill. i 2025.

Demografikompensasjon grunnskole
Demografikompensasjonen til grunnskolene justeres som følge av endringer i elevtall. i økonomiplanen for 2022-2025 ble det lagt til grunn en nedgang i antall elever sammenlignet med 2021 på 409 i 2023, 911 i 2024 og 1 579 i 2025. Demografikompensasjonen ble derfor justert ned med 39,9 mill. i 2023, 92,9 mill. i 2024 og 163,2 mill. i 2025.

Demografikompensasjon videregående opplæring
Demografikompensasjon i videregående skole blir justert ut fra endringer i elevtall. I økonomiplanen for 2022-2025 ble det lagt til grunn en vekst i elevtallet sammenlignet med 2021 på 815 i 2023, 1 306 i 2024 og 1 769 i 2025. Demografikompensasjonen ble derfor økt med 39,4 mill. i 2023, 101,2 mill. i 2024 og 159,5 mill. i 2025.

Diverse husleiejusteringer - grunnskole
Avsetningen på kapitlet er justert som følge av justerte husleieavtaler for skoleanlegg.

Etterstad skole - akutte bygningsmessige tiltak
Engangsbevilgning i år 2022 er ikke videreført.

Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 211 Aktivitetsskolen på 9,0 mill. i 2023 og 13,5 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 360 Barne- og familieetaten er 6,5 mill. fra 2023.

Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 231 Fagopplæring på 3,2 mill. i 2023 og 4,8 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 210 Grunnskolen på 152,1 mill. i 2023 og 229,6 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste på 3,2 mill. i 2023 og 4,8 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)
Tidligere vedtatt rammeøkning på kap. 200 Utdanningsetaten utgjør 47,8 mill. i 2023 og 45,8 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 230 Videregående skoler på 49,3 mill. i 2023 og 74,4 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Kjøp av utslippsfrie transporttjenester
Det er avsatt 0,1 mill. mer i 2023 enn i 2022. På kapitlet er det innarbeidet totalt 0,8 mill. i 2023, 0,7 mill. i 2024, 0,5 mill. i 2025 og 0,5 mill. i 2026 til kjøp av utslippsfrie transporttjenester.

Kompensasjon for utlån av skolelokaler
På kapitlet er det innarbeidet 0,4 mill. mer i 2023 enn i 2022. Totalt er det innarbeidet 23,0 mill. i 2023, 23,5 mill. i 2024, 23,9 mill. i 2025 og 23,9 mill. i 2026 til full kompensasjon av skolene for utgifter knyttet til utlån og utleie av skolelokaler.

Midlertidig paviljong for Skøyenåsen skole fra 2022
I økonomiplanen for 2022-2025 ble det lagt inn 15 mill. i 2022 og 2,5 mill. årlig fra 2023-2025 til etablering av midlertidig kapasitet ved Skøyenåsen ungdomsskole. Bevilgningen på kapitlet reduseres derfor med 12,5 mill. fra 2023.

Midlertidig paviljong for Årvoll skole
Kostnadsanslagene for den midlertidige paviljongen på Årvoll skole er oppdatert, og det er derfor behov for en justering i bevilgningen. Denne paviljongen skal brukes av elever fra Løren frem til ny skole på Økern er ferdigstilt.

Nye plasser i byomfattende spesialgrupper
Avsetningen er økt med 12,5 mill. i 2023 for å opprette nye byomfattende spesialgrupper for elever med autisme.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Samarbeid mellom kulturskolen og AKS
Det er innarbeidet en økning på 2 mill. i 2023 til å videreføre og styrke samarbeidet mellom Kulturskolen og AKS. Totalt er det satt av 4 mill. til formålet i 2023.

Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien
Tidligere innarbeidet bevilgning til kompenserende tiltak etter pandemien reduseres med 10 mill. i 2023 og 20 mill. fra 2024.

Tekn korr kap 250 mot 210
Kapittel 210 Grunnskolen er redusert med 0,4 mill. fra 2023 som følge av teknisk korrigering i forbindelse med overflytting av ansvaret for Fagskolen fra byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap til byådsavdeling for arbeid, inkludering og sosiale tjenester.

Tilpasse institusjonsbygg til barns behov
Engangsbevilgning i år 2022 er ikke videreført.

Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien
Tidligere innarbeidet bevilgning til å øke gjennomføringen i videregående skole i lys av pandemien reduseres med 5 mill. i 2023 og 10 mill. fra 2024.

Treårig satsing på lærlinger og læreplasser
Bevilgningen er økt med 3 mill. fra 2022, til totalt 10 mill. årlig i 2023 og 2024 til byrådets satsing på lærlinger og læreplasser.

Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg
På kapitlet er det innarbeidet uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen. Det er innarbeidet 112,7 mill. i 2023, 210,1 mill. i 2024 og 335,8 mill. i 2025 og 2026.

Utvidelse av gratis AKS - 3. trinn
Fra høsten 2022 er det innført gratis deltidsplass i AKS på 3. trinn ved alle skoler. Midlene skal dekke utgiftene ved denne utvidelsen, sammen med midlene som ble bevilget i revidert budsjett 2022.

Utvidelse av ordning med gratis AKS
Det er innarbeidet 36 mill. til utvidelse av ordningen med gratis AKS. Avsetningen legger til rette for at gratis Aks på 1.-2. trinn på alle skoler. I tillegg videreføres gratis AKS på 3.-4 trinn på skolene i indre øst, Groruddalen og Bydel Søndre Nordstrand.

Videreføring av støtte til Oslo Fjordhage
Engangsbevilgning i år 2022 er ikke videreført.

Økt kvalitet i AKS, samarbeid med eksterne
Avsetningen er redusert fra 4 mill. i 2022 til 2 mill. i 2023. Det innebærer at det er satt av 2 mill. til videreføring av forsøket med samarbeid mellom AKS og idrett/frivillighet fram til sommeren 2023. Byrådet vil evaluere prosjektet og vurdere videre satsinger.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon grunnskole
Det er innarbeidet endringer i demografikompensasjon for grunnskolen med 23,8 mill. i 2023, 22,1 mill. i 2024, 19,6 mill. i 2025 og -55,9 mill. i 2026. Det blir foretatt nye elevtellinger 1.10.2022, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Demografikompensasjon PPT
Det er innarbeidet økt demografikompensasjon for Pedagogisk-psykologisk tjeneste på 1,1 mill. i 2023, 2024 og 2025. Beregningen av demografikompensasjonen vil bli oppdatert i tilleggsinnstillingen ut fra nye elevtall per 01.10.2022.

Demografikompensasjon vgs
Det er innarbeidet økt demografikompensasjon i videregående skole med 21,8 mill. i 2023, 23,9 mill. i 2024, 25,7 mill. i 2025 og 69,4 mill. i 2026. Beregningen av demografikompensasjonen vil bli oppdatert til tilleggsinnstillingen med nye elevtall per 01.10.2022.

Demografiske forhold husleie

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kapittel 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 230 Videregående skoler
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kapittel 230 Videregående skoler i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Justert avsetning husleie skoler
Avsetningen er justert i hht behov i Skolebehovsplan.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk
Kapittel 200 Utdanningsetaten er foreslått økt med 1 mill. fra 2023 for å kompensere for økte tolkesatser.

Teknisk justering - forsering av gratis AKS på 3. trinn
I revidert budsjett 2022 ble det bevilget 45 mill. for å finansiere gratis deltidsplass i aktivitetsskolen på 3. trinn våren 2023. Midlene ble satt av på fond og overføres til kapittel 211 Aktivitetsskolen i budsjettet for 2023.

Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler
I budsjettet for 2022 ble det lagt inn 43,9 mill. på kap. 200 Utdanningsetaten for å dekke økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. I budsjettforslaget for 2023 fordeles 43,6 mill. av disse midlene ut på Utdanningsetatens øvrige budsjettkapitler. Kap. 203 økes med 0,2 mill, kap. 210 økes med 31,2 mill, kap. 211 økes med 0,2 mill. og kap. 230 økes med 12,1 mill.

Tolketjenester økte satser
Det er lagt inn en økning på 0,65 mill. på kapitlet for å kompensere Utdanningsetaten for økte tolkesatser.

Økte utgifter knyttet til integrering
Det er innarbeidet en økning på 1 mill. årlig i økonomiplanperioden for å kompensere Utdanningsetaten for økte utgifter ved integrering av flyktninger.

Justering for engangstiltak

Flyktninger årgang 2
Integreringstilskudd for flyktninger årgang 2, i alt 1500 flyktninger (1150+350)

Omstilling av barnevernet
Byrådet foreslår å øke bevilgningen til Barne- og familieetaten i 2023 med 20 mill. slik at etaten kan styrke og omstille tjenestetilbudet for å imøtekomme barns behov og bydelenes etterspørsel etter tjenester og tiltak.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Aktivitetsskolen (kap. 211)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Generell rammeendring Barne- og familieetaten (kap. 360)
I økonomiplanperioden er det innarbeidet en reduksjon i rammekuttene for Barne- og familieetaten med om lag 4,5 mill. årlig 2023-2025.

Gjenværende rammereduksjoner for Barne- og familietetaten utgjør 2,0 mill. i 2023, 2,0 mill. i 2024, 2,3 mill. i 2025 og 7,2 mill. i 2026.

Generell rammeendring Fagopplæring (kap. 231)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Generell rammeendring Grunnskolen (kap. 210)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Generell rammeendring Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Generell rammeendring Utdanningsetaten (kap. 200)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Generell rammeendring Videregående skoler (kap. 230)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Spesifiserte rammeendringer

Fullføre utrullingen av gratis deltidsplass i AKS
Byrådet foreslår å bevilge 30 mill. i 2023 og 75 mill. fra 2024 til å fullføre utrullingen av gratis deltidsplass i Aktivitetsskolen. Det betyr at alle barn på 1. til 4. trinn i Osloskolen vil ha tilbud om gratis deltidsplass i AKS fra høsten 2023.

Konsekvensjustering som følge av revidert budsjett 2022
Det ble i revidert budsjett innarbeidet flere tiltak med budsjettmessige konsekvenser utover i økonomiplanperioden. Budsjettkonsekvensene for 2023-2026 er innarbeidet i økonomiplanen.

Meråpen skole
Det er innarbeidet midler til å fortsette arbeidet med å gjøre flere skoler Meråpne. Utdanningsetaten bevilges 3,5 mill. årlig til prosjektet, hvor 1 mill. er til en administrativ ressurs som skal følge opp arbeidet og 2,5 mill. til mindre tiltak for å klargjøre byggene til utlån.

Omstilling av tjenestetilbudet i BFE
Barne- og familieetaten styrkes med 18 mill. til omstilling av tjenestetilbudet.

Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler
Byrådet foreslår å bevilge 15 mill. i 2023 og 2024 og 8 mill. fra 2025 til opplæring av ansatte i skolen for å forebygge vold og trusler.

Spesialgrupper i videregående skole
Bevilgningen på kapittel 230 Videregående skoler økes med 37,2 mill. fra 2023 for å dekke økte utgifter til spesialplasser i videregående skole.

Styrking av tilbud i Sommerskolen
I økonomiplanperioden er det innarbeidet 16 mill. i 2023 og 2024 for å styrke tilbudet i Sommerskolen.

Særskilt elevpris
Avsetningen på kapitlet er økt med 25 mill. som følge av økt antall elever på nærskolene med omfattende behov for spesialundervisning og som utløser særskilt elevsats i budsjettildelingen til skolene.

Teknisk justering - Forlengelse av midlertidig paviljong på Bakås skole
Det er behov for å forlenge bevilgningen til husleie for den midlertidige paviljongen på Båkas skole. Paviljongen skal fra skolestart 2023 tas i bruk av Ellingsrud skole i påvente av at Ellingsrud skole skal rehabiliteres og utvides. Bevilgningen på kapittel 210 Grunnskolen økes derfor med 17 mill. fra 2023.

Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør
I tariffoppgjøret i 2022 ble det inngått avtale om økt tidsressurs for kontaktlærere i Osloskolen med virkning fra 01.08.2023. Utdanningsetaten kompenseres for de økte utgiftene med 18,9 mill. i 2023 og 45,2 mill. fra 2024.

Trygge og varme ungdomsskoler
Avsetningen til *Trygge og varme ungdomsskoler* er foreslått redusert med 8 mill. fra og med 2024.

Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS
Byrådet foreslår å øke bevilgningen på kapittel 211 Aktivitetsskolen med 10 mill. i 2023 og 2024 og 17 mill. fra 2025 for å kompensere Utdanningsetaten for økte utgifter ved å gi et tilrettelagt tilbud i Aktivitetsskolen til barn med særskilte behov.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
200	Utdanningsetaten (OVK)	87 400	151 900	154 800	221 510
271	Bydelsoppgaver (OVK)	30 450	20 400	0	0
360	Barne- og familieetaten (OVK)	3 400	2 800	2 700	2 300
Totalsum		**121 250**	**175 100**	**157 500**	**223 810**

FO2A Barnehager

Tabell: Driftsbudsjett – Barnehager FO2A

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		7 223 441	7 580129
	Sum utgifter		**7 223 441**	**7 580129**
	Netto utgifter	**7 664 638**	**7 223 441**	**7 580129**

Bydelsrammen på FO2A Barnehager er økt med 2 mill. fra 2023 for å styrke spesialpedagogiske tiltak for barn i førskolealder. Videre er bydelsrammen økt med 15,6 mill. fra 2023 for å kompensere bydelene for merutgifter knyttet til grunnbemanningsavtalen for de kommunale barnehagene. Det er også en økning i rammen på F02A med 70,2 mill. for å kompensere bydelene for anslått realvekst i tilskuddet til private barnehager i 2023. Nedgang i antall barn i barnehage i 2021 medfører en reduksjon i bydelsrammen med 117,8 mill. fra 2023. Rammen på funksjonsområdet er økt med 7,6 mill. for å kompensere bydelene for et forventet avvik mellom prisjustering av maksimalprisen i barnehage og faktisk kostnadsvekst. Videre er rammen på FO2A økt med 50,3 mill. for å kompensere bydelene for reduserte inntekter som følge av at reduksjonen i maksimalprisen fra 01.08.2022 får helårsvirkning i 2023.

Budsjettendringene på de sentrale avsetningskapitlene på barnehageområdet er omtalt under bydelene.

1 Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter (barnehageloven). Tilbudet omfatter både kommunale og private barnehager.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for barnehager, herunder å etablere tilstrekkelig antall plasser i barnehage for barn i kommunen slik at den lovfestede retten til barnehageplass blir innfridd.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene og er også lokal barnehagemyndighet.

Oslobygg KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

2 Situasjonsbeskrivelse

Utviklingstrekk i deltagelse
Ved utgangen av 2021 gikk om lag 35 400 barn i barnehage i Oslo. Antallet barnehagebarn har gått litt ned de siste årene som følge av mindre barnekull. Dekningsgraden ved årsskiftet for barn 1-5 år var 91,7 %, en økning fra 87,8 % i 2016. Barnehagedeltakelsen i Oslo er fortsatt litt lavere enn gjennomsnittet på landsbasis, men forskjellen er blitt vesentlig mindre de siste årene.

Barnehagedeltakelsen blant minoritetsspråklige barn har økt kraftig de siste årene. I 2021 gikk 92,6 % av minoritetsspråklige barn 1-5 år i barnehage, mot 81,9 % i 2016. Økningen må ses i sammenheng med etableringen av nasjonale moderasjonsordninger for lavinntektsfamilier, den utvidede lokale ordningen med gratis kjernetid for 4- og 5-åringer i enkelte bydeler og det aktive rekrutteringsarbeidet som gjøres lokalt for å øke deltakelsen i barnehage.

Utviklingstrekk i kvalitet, innhold og kompetanse
Andelen barnehagelærere i grunnbemanningen i Oslo kommunale barnehager var i 2021 41 %, mot 39 % året før. I de private barnehagene var andelen barnehagelærere 37 % i 2021. I 2015 var andelen barnehagelærere i kommunale barnehager 31 %. Ved utgangen av 2021 hadde 89,3 % av de pedagogiske lederne i kommunale barnehagene godkjent utdanning, en økning fra 85,8 % i 2020. Det er fortsatt en utfordring for mange kommunale og private barnehager å rekruttere nok barnehagelærere til å oppfylle pedagognormen. Opptrappingen mot målet i kommunens grunnbemanningsavtale om 25 % fagarbeidere, fortsatte i 2021. Andelen fagarbeidere i de kommunale barnehagene økte fra 22 % til 23 %. I 2015 var til sammenligning andelen fagarbeidere i kommunale barnehager 12 %.

Resultatene for Oslos barnehager i den nasjonale foreldreundersøkelsen i regi av Utdanningsdirektoratet viser at foreldrenes tilfredshet med barnehagetilbudet er på samme nivå som året før. Foreldrene er i stor grad ganske eller meget fornøyd med barnehagetilbudet, og svarprosenten er høy. 60 % av foreldrene er totalt sett meget fornøyd med tilbudet, mens 32 % er ganske fornøyd. De private barnehagene har litt høyere foreldretilfredshet enn de kommunale barnehagene, men på de fleste områder er forskjellene marginale, og betydelig mindre enn forskjellene mellom barnehager uavhengig av eierform. De største forskjellene er knyttet til

spørsmål om mattilbudet, hygiene og leker og utstyr. Høyere tilfredshet med mattilbudet i de private barnehagene må sees i sammenheng med at foreldre som regel betaler en høyere pris for mat i private barnehager enn i kommunale.

Foreldreundersøkelse 2021 – barnehage

Tema	Gjennomsnitt
Ute- og innemiljø	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,7
Informasjon	4,4
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,5
Tilvenning og skolestart	4,4
Tilfredshet	4,5

Utviklingstrekk i kapasitet

Oslo har totalt sett en god barnehagekapasitet, noe som gjør av vi kan tilby plass til flere barn enn dem med lovfestet rett til barnehageplass. Barnehagekapasiteten og deltakelsen er noe ujevnt fordelt mellom områder og bydeler. Noen bydeler har god kapasitet og høy dekningsgrad, mens andre bydeler har lavere barnehagekapasitet og dekningsgrad. Etableringen av barnehageplasser fremover kommer til å være mer dempet og vil konsentreres i utviklingsområder og områder med lav barnehagedeltakelse.

Det ferdigstilles totalt tre nye barnehager i løpet av 2022. To av disse er kommunale, og én er privat. Den samlede etableringen gir oss til sammen 342 nye plasser, hvorav 144 er kommunale og 198 private. Samtidig avvikles det åtte barnehager, tilsvarende ca. 400 plasser. I bestillingene av ny kapasitet har byrådet vektlagt å utjevne forskjeller i barnehagekapasiteten i byen. Dette gir mulighet til å rekruttere flere barn til barnehagen der dekningsgraden i dag er lav.

Sammenlikningsdata for barnehage (ASSS)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Nedenfor følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

ASSS-indikatorer – barnehage

Indikator	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS-snitt 2020	ASSS-snitt 2021
Netto driftsutgifter til barnehage, per innbygger 1-5 år, i kroner	181 590	207 938	173 494	192 151

Ressursbruk, korrigert for forskjeller i utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter	1,009	1,041	1,000	1,000
Dekningsgrad 1-2 åringer	84,5 %	86,1 %	85,9 %	87,8 %
Dekningsgrad 3-5 åringer	96,3 %	95,8 %	96,9 %	97,0 %
Antall barn per barnehagelærer, kommunale barnehager	14,7	14,0	14,0	13,7
Andel ansatte menn i grunnbemanningen	17,3 %	17,4 %	14,0 %	14,2 %

Oslo har høyere netto driftsutgifter til barnehage enn gjennomsnittet av ASSS-kommunene, noe som blant annet skyldes at kommunen fordeler mer av administrasjonsutgiftene ut på tjenestefunksjonene enn andre storbykommuner. Høye driftsutgifter i 2021 må også ses i sammenheng med at Oslo var hardere rammet av covid 19-pandemien enn mange andre kommuner og derfor hadde høye utgifter til vikarer og smitteverntiltak. Korrigert for forskjeller i utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter er ressursbruken litt høyere enn gjennomsnittet i ASSS. Barnehagedeltakelsen er fortsatt litt lavere enn gjennomsnittet i ASSS, særlig blant de yngste barna. Pedagogtettheten er litt lavere enn gjennomsnittet, mens andelen menn i grunnbemanningen er nest høyest i nettverket.

FO2B Barnevern

Tabell: Driftsbudsjett – Funksjonsområde 2B Barnevern

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		2 123 878	2 204 616
	Sum utgifter		**2 123 878**	**2 204 616**
	Netto utgifter	**1 983 921**	**2 123 878**	**2 204 616**

Budsjettendringene på det sentrale avsetningskapitlet 303 *Bydelene - avsetninger barn og unge* er omtalt under bydelene.

1 Ansvarsområde

Barnevernets arbeid er hjemlet i lov om barneverntjenester. Oslo kommune har et helhetlig ansvar for barnevernet.

Bydelenes barnevernstjenester skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.

Barnevernstjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0 – 18 år, men tiltak og bistand kan fortsette som frivillig hjelpetiltak etter fylte 18 år og fram til fylte 25 år.

Barne- og familieetaten driver institusjoner, kommunale beredskapshjem og familiehjem. Barne–

og familieetaten er i tillegg fagetat på barnevernsområdet i Oslo. Etaten skal være oppdatert på forskning, kunnskap og utvikling av nasjonal politikk på barnevernsområdet og tilrettelegge og støtte opp under barnevernstjenestens arbeid.

2 Situasjonsbeskrivelse

Ved utgangen av 2021 var det i alt 3 428 barn og unge med tiltak i barnevernet. Av disse hadde 2 141 tiltak i familien, mens 1 287 hadde tiltak som innebar at de hadde flyttet. Det kom i alt 9 564 meldinger til barnevernstjenestene i Oslo i 2021, og disse gjaldt i alt 5 396 barn. Bydeler med en befolkning som har større innslag av familier med levekårsutfordringer, har klart større andel barn med meldinger enn gjennomsnittet av bydelene. De fleste undersøkelsene som ble startet i Oslo, gjaldt barn i barneskolealder, og omtrent en like stor andel gjaldt barn i førskolealder og tenåringer. For Oslo har denne aldersfordelingen vært stabil over år.

Antallet barn og unge i alderen 0-24 år gikk litt ned fra 2020 til 2021. Befolkningsprognosen for økonomiplanperioden anslår en svak vekst. Dersom andelen barn og unge som får hjelp av barnevernstjenesten blir den samme som i 2021, betyr det at vi vil få en svak økning i antallet barn og unge med melding, undersøkelse og tiltak. Måten oppvekstjenestene jobber på er imidlertid i endring, så det er usikkerhet knyttet til hvordan antallet som får hjelp av barnevernstjenesten vil utvikle seg.

FNs barnekonvensjon er forankret i grunnloven og gir nasjonale føringer for arbeidet med barn. Ny barnevernlov og oppvekstreform skal blant annet styrke barns rettssikkerhet. I Oslo kommune har det over tid vært arbeidet med å integrere reelt samarbeid med barn som del av barnevernets praksis. Dette arbeidet formaliseres nå med utvikling av en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet.

Ny nasjonal fosterhjemsstrategi 2021 – 2025 peker på hvilke mål, prioriteringer og tiltak som kan bidra til å nå regjeringens mål på fosterhjemsområdet. I den statlige fosterhjemsstrategien ligger det anbefalinger om mer standardisering av godtgjørelsen til fosterforeldrene. Disse innebærer en økt kostnad på kort sikt, men vil føre til besparelser på lengre sikt dersom hensikten med standardiseringen oppnås. Bedre og mer forutsigbar betaling til fosterforeldre vil være et viktig bidrag for å unngå brudd, slik at barn må flytte ut av fosterhjem og til midlertidige og mer kostnadskrevende tiltak. Ansvar og oppgaver på fosterhjemsområdet er delt mellom bydel og Barne- og familieetaten. Barne- og familieetaten har fått oppdrag om sammen med bydelene å kartlegge og utvikle områder av fosterhjemsarbeidet.

Byrådet følger opp enigheten mellom partene og Landsforeningen for barnevernsbarn og Ideelt barnevernsforum om å utvikle tilbud i egen og ideell regi, i samarbeid med barn og unge i barnevernet, medarbeidere og tillitsvalgte. Barne- og familieetaten samarbeider videre med bydelene om utvikling av kommunens tiltaksvifte på barnevernsfeltet, inkludert blant annet hjelpetiltak til barn som begår kriminelle handlinger og har utøvet vold.

Ny barnevernlov trer i kraft 1. januar 2023. Den nye loven skal bidra til bedre barnevernsfaglig arbeid, styrke barns og foreldres rettssikkerhet og bidra til økt fokus på forebygging og tidlig innsats. Byrådet fremmet våren 2022 en sak til bystyret – *Kvalitetsreform for Oslos barnevern* med forslag til tiltak for å styrke barnevernets arbeid. Kvalitetsreformen skisserer sentrale utviklingsområder på barnevernsområdet knyttet til barns rettigheter, kompetanse- og tiltaksutvikling, finansiering og organisering og skal bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og anbefalinger.

Oslo kommune deltar i DigiBarnevern, som er et samarbeidsprosjekt mellom syv kommuner, Bufdir og KS. DigiBarnevern skal øke kvaliteten til det kommunale barnevernet og sikre raskere og bedre hjelp til barn og unge som trenger det. Nytt fagsystem rulles ut i løpet av 2023.

ASSS–indikatorer barnevern

Indikator	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS-snitt 2019	ASSS-snitt 2020	ASSS-snitt 2021
Andel barn med tiltak som ikke er tiltak utenfor hjemmet	72 %	71 %	70 %	67 %	68 %	68 %
Brutto driftsutgifter per barn i barnevernet (f 244)	66 809	69 288	83 951	59 355	59 784	70 615
Brutto driftsutgifter per barn med tiltak i opprinnelig familie (f. 251)	44 673	49 758	61 955	46 021	46 858	54 289
Brutto driftsutgifter pr barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (f. 252)	414 637	422 479	407 525	452 092	442 926	442 774
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder	94 %	94 %	96 %	91 %	92 %	84 %

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. I tabellen ovenfor vises indikatoren for barnevernet hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS-kommunene.

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tabell: Driftsbudsjett – Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Budsjett 2022**	**Forslag 2023**
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 019 301	1 040 803
	Sum utgifter		**1 019 301**	**1 040 803**
	Netto utgifter	**1 094 724**	**1 019 301**	**1 040 803**

Bydelsrammen på FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste er redusert med 12 mill. som følge av en nedgang i den særskilte tildelingen til midlertidig styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, helsestasjonene for ungdom og Oslohjelpa. Tildelingen skal bidra til å dempe ettervirkningene av pandemien, og det er satt av 21,2 mill. til formålet i 2023.

Funksjonsområdet omfatter aktivitetstilbud for barn og unge og helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Aktivitetstilbud for barn og unge er omtalt i kapitlet om bydelene.

1 Ansvarsområde

Å fremme psykisk og fysisk helse, bidra til gode sosiale og miljømessige forhold, samt å forebygge sykdom og skader, er formålet til helsestasjon- og skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom. Tjenestetilbudet skal være universelt, lett tilgjengelig og tilpasset den enkelte. Tilbudet er en lovfestet rett for alle barn og unge, og tjenestene er sentrale i kommunes folkehelsearbeid. Tjenesten har tilnærmet 100 % oppslutning og møter alle barn, unge og deres familier i Oslo og følger barna fra før svangerskapet og gjennom hele skoleløpet. Bydelene i Oslo har ansvar for å organisere tjenestene og skal legge Barnekonvensjonens art. 12, «barns rett til å si sin mening og bli hørt» til grunn i tjenesteutøvelsen.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bydelene gir tilbud om helsefremmende og forebyggende tjenester, svangerskaps- og barselomsorg gjennom helsestasjons- og skolehelsetjeneste n og helsestasjon for ungdom (HFU). Helsestasjons- og skolehelsetjenestens målgruppe er gravide og barn og unge fra 0-19 år og deres foresatte, mens målgruppen for HFUene er unge i alderen 12-24.

Det er en helsestasjon i hver bydel i Oslo, samtlige tilbyr skolehelsetjeneste. I tillegg har Oslo to byomfattende helsestasjoner: Helsestasjon for gutter i Bydel Frogner og Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) lokalisert i Bydel Grünerløkka. Disse har et fagspesifikt ansvar for å gi tilbud til utvalgte målgrupper. Oslo kommune leder det nasjonale utviklingsprosjektet, DigiHelsestasjon, og nå tilbys digitale innbyggerløsninger for sikker kommunikasjon og informasjon i helsestasjons- og skolehelsetjenesten via Helsenorge. En egen løsning for ungdom er under utvikling og forventes ferdigstilt i 2023.

I hovedmålgruppen for tjenesten – aldersgruppen 0-19 år ventes en beskjeden befolkningsvekst i økonomiplanperioden. Samtidig har fødselstallene etter år med nedgang, økt i 2021 og antallet 0-åringer forventes å øke mer enn befolkningsveksten totalt. Med hensyn til førskolebarn og barn i barneskolealder forventes antallet å reduseres noe, mens antallet i ungdomsskolealder forventes å øke med mer enn 6 %, og det forventes en økning på 15 % for unge i alderen 16-19 år. Ressursbehovet i tjenesten kan ikke knyttes utelukkende til befolkningstall, men betinges også av levekårsvariabler og helsetilstanden i befolkningen som helhet. Det er forventet at tjenesten vil erfare økt etterspørsel etter pandemien, særlig med hensyn til psykisk helse-tematikk. Byrådet er derfor, ved siden av å styrke tjenesten, opptatt av å sikre tett samarbeid med ulike lavterskeltilbud, herunder Oslohjelpa, samt gjøre vurderinger av type kompetansebehov i tjenesten. I arbeidet med bemanningsnormen i skolehelsetjenesten gjøres vurderinger av dette.

Siden 2016 har antall jordmorårsverk i svangerskap- og barselomsorgen økt med om lag 150 %. Styrkingen har bidratt til at flere kvinner får mulighet til å velge svangerskapsomsorg fra jordmor, og at omsorgen i større grad tilpasses den enkeltes forutsetninger, behov og ønsker. Jordmors kompetanse og tilgjengelighet er et av kommunens viktigste folkehelsetiltak. Byrådet har i tillegg gjennomført prosjektet FAFUS2 for å styrke tilbud og informasjon til kvinner med lave kunnskaper om egen kropp og seksuell og reproduktiv helse. Gjennom prosjektet har helsesykepleiere og jordmødre fått opplæring i administrasjon av langtidsvirkende prevensjon (LARC), og kvinner i målgruppen har fått tilbud om gratis LARC. Alle bydeler fikk i 2022 midler slik at tiltaket implementeres i ordinær drift.

For at barn skal få en trygg og god oppvekst, er mestring av foreldrerollen er en viktig faktor. Hjemmebesøksprogrammet *Nye familier* er universelt og tilbys i alle bydeler. Gjennom *Nye familier* gis alle førstegangsfødende, de i Oslo som får barn i Norge for første gang og flerbarnsfamilier med ekstra behov, tilbud om hjemmebesøk av helsesykepleier. Tilbudet gis fra svangerskapets uke 28 og frem til barnet er to år. Hjemmebesøksprogrammet et etablert i alle bydeler. Helsestasjonene er totalt tilført 37,3 helsesykepleierårsverk for å gjennomføre programmet. Overordnet har implementering av programmet og bydelenes aktiviteter vært positive tross utfordringer knyttet til pandemien. Oslo hadde Oslo ca. 5 400 førstegangsfødende i 2021 og 5 145 familier mottok konsultasjoner gjennom *Nye familier*, dvs. 57 % av alle fødsler i 2021.

Det er en HFU i hver bydel, og unge kan benytte seg av den HFU de selv ønsker, uavhengig av bydelstilhørighet. HFUene har åpent utvalgte dager på ettermiddag og kveld. Erfaringer fra pandemien viser at det er behov for styrket kompetanse, særlig med hensyn til psykisk helse, samt øke tilgjengelighet ved HFUene. Byrådet har fordelt 48 mill. til helsestasjons- og skolehelsetjenesten og Oslohjelpa over 3 budsjettår for å styrke innsatsen knyttet til psykisk helse. I 2023 er det satt av 21,2 mill. til en særskilt tildeling til bydelene for å styrke skolehelsetjenesten, helsestasjonene for ungdom og Oslohjelpa. Byrådet forutsetter at midlene bidrar til både kompetanse og tilgjengelighet i tjenesten.

Bemanningsnormen i skolehelsetjenesten er fullfinansiert, og antallet helsesykepleiere i tjenesten har økt med 120 % siden 2015. Byrådet er i prosess med å vurdere om bemanningsnormen er i tråd med elevenes behov og ønsker og om normen gir muligheter for å ivareta dagens myndighetskrav.

HKS gir tilbud til LHBTIQ-befolkningen opp til 30 år og har i tillegg et særskilt ansvar for å bidra til økt kompetanse om LHBTIQ- tematikk til andre tjenester i det ordinære hjelpeapparatet. HKS erfarer en særlig økende etterspørsel etter hjelp og kompetanse knyttet til kjønnsinkongruens. Helsetilbudet til kjønnsinkongruente er mangelfullt på nasjonalt nivå. Byrådet vil derfor søke staten om HKS kan bli et nasjonalt kompetansesenter.

Sammenligningsdata for helsestasjons- og skolehelsetjenesten (ASSS)
Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Her er indikatoren for kommunehelsetjenesten som omhandler helsestasjons- og skolehelsetjenesten hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS-kommunene. Oslo har høy bemanning i helsestasjons- og skolehelsetjenesten sammenlignet med andre ASSS-kommuner, og årsverksinnsatsen har økt markant de siste årene.

ASSS-indikatorer – helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Indikator	Oslo 2019	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS-snitt 2019	ASSS-snitt 2020	ASSS-snitt 2021
Årsverk helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	47,7	51,4	57,1	41,0	43,4	47,0

Skolebehovsplan 2022-2031

Skolebehovsplan 2022-2031 ble tatt til orientering av bystyret 16.02.2022. I utgangspunktet skulle byrådet høsten 2022 fremme en ordinær skolebehovsplan for perioden 2023-2032. Da inneværende skolebehovsplan altså relativt nylig er blitt behandlet og tatt til orientering av bystyret, har det ikke vært hensiktsmessig å fremme en full skolebehovsplan allerede høsten 2022. Det vises i den forbindelse til notat 476/22 til kultur- og utdanningsutvalget.

Som et vedlegg til Sak1/2023 er det derfor utarbeidet en i omfang begrenset skolebehovsplan, som er en oppdatering av Skolebehovsplan 2022-2031. Dette vedlegget gir en status for porteføljen av skoleprosjekter i Skolebehovsplan 2022-2031, samt en status for byrådets oppfølging av vedtakene fra bystyrets behandling av denne.

Tilskuddsmidler

Oppvekst- og kunnskapssektorens samlede tilskuddsmidler (1 000 kr)

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådets forslag i Sak 1/2023	Sum 2021-2023
200	Elevorganisasjonen	600	616	649	1 865
210	Kommunalt foreldreutvalg	575	590	622	1 787
230	Ungt Entreprenørskap	625	642	677	1 944

Verbalvedtak

Byrådet foreslår at følgende vedtak oppheves fra og med 2023:

Måltall for etablering av læreplasser i Oslo kommune
Bystyret fattet 12.11.2014 følgende vedtak (punkt 1) i sin behandling av sak 308 *Flere lærlinger i Oslo kommunes virksomheter - Muligheter og tiltak*:

1. Oslo kommune skal bidra til å etablere 355 læreplasser årlig fra 2015, dels gjennom økning av antallet plasser i kommunens virksomheter og dels gjennom å kreve at leverandører av tjenester til kommunen øker sitt inntak av lærlinger.

Måltallet som ble vedtatt, er utdatert, vanskelig målbart og lite hensiktsmessig som styringsverktøy, jf. bl.a. Kommunerevisjonens rapport 6/2017. Byrådet vil utarbeide et nytt måltall for læreplasser i Oslo kommune og komme tilbake til bystyret med dette.

Byrådet foreslår at følgende verbalvedtak oppheves fra og med 2023:

Innføre rapportering av antall klasser og elever ved alle grunnskoler (K30/2018)
Bystyret ber byrådet innføre en rapportering av antall klasser og antall elever i hver klasse på hver enkelt grunnskole i Oslo.

Rapportering av antall klasser og elever (K35/2018)
Bystyret ber byrådet innføre en rapportering av antall klasser og antall elever i hver klasse på hver enkelt videregående skole i Oslo.

Intensjonen med vedtakene er dekket av følgende verbalvedtak:

Elevtelling pr. 1. oktober – rapportering av antall klasser og elever i hver klasse (K35/2019)
Bystyret ber byrådet i forbindelse med elevtelling pr. 1. oktober, å rapportere inn antall klasser på hvert trinn og antall elever i hver klasse. En klasse defineres som den gruppeenheten elevene er i mesteparten av undervisningstida.

Prøveprosjekt med helsesykepleiere
Ved behandling av sak 215 fra Ungdommens bystyremøte høsten 2018 - *En skolehelsetjeneste tilpasset eleven* fattet bystyret følgende vedtak:

3. Bystyret ber byrådet søke om å få gjennomføre et prøveprosjekt der helsesykepleiere i Oslo kommune kan skrive erklæringer som gir elever gyldig fravær.

Viktige samarbeidsparter som Utdanningsforbundet, Norsk sykepleierforbund Oslo (NSF Oslo) og Helseetaten har gitt innspill i arbeidet. Innspillene viser at samarbeidspartene er kritiske til at forsøket gjennomføres fordi det vil være i strid med helselovgivningen og de nasjonale faglige retningslinjene for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Forsøket innebærer oppgaver som ligger utenfor helsesykepleiernes kompetanseområder og vil komme i konflikt med de arbeidsoppgavene som skolehelsetjenesten skal tilby. Samarbeidspartene mener forsøket kan medføre dårligere kvalitet og tilgjengelighet på helsesykepleiertilbudet for elevene, i tillegg til å være lovstridig. Byrådet foreslår på denne bakgrunn å oppheve vedtaket.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet/prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell: Øremerkede kommunale midler, kap. 303 og 306 B
eløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2 303 0001	OVK – Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	30 000
2 303 0002	OVK – Nye Familier	36 172
2 303 0003	OVK – Barnehjernevernet	4 000
2 303 0005	OVK – Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	1 000
2 303 0007	OVK – Kvalitetsreform i barnevernet	6 000
2 303 0009	OVK – Vedlikehold av fagsystemer for bydelene	3 000
2 306 0003	OVK– Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning	15 000
2 306 0004	OVK – Språkstimulering førskolebarn	24 500
2 306 0005	OVK – Etablering av nye barnehageplasser	8 169
2 306 0006	OVK – Avvikling av midlertidige barnehagelokaler	2 500
2 306 0007	OVK – Økonom.likebeh.priv.barnehager	10 000
2 306 0010	OVK – Økt deltakelse i barnehagen	5 800
2 306 0011	OVK – Kvalitet og kompetanse i barnehage	18 500
2 306 0013	OVK – Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	37 000

Utdanningsetaten (OVK)

Ansvarsområde

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for Osloskolen, som omfatter grunnskoleopplæring, videregående opplæring, spesialundervisning, fag- og yrkesopplæring, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Aktivitetsskolen (AKS) og Sommerskolen Oslo. Det faglige, økonomiske og administrative ansvaret er lagt til Utdanningsetaten. Ansvaret for voksenopplæringen og fagskolen ligger hos Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten hjemlet i opplæringsloven, lov om fagskoleutdanning og introduksjonsloven, samt retningslinjer som Oslo kommune fastsetter.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo har nesten 92 000 elever/studenter og mer enn 17 000 medarbeidere fordelt på rundt 180 undervisningssteder, i tillegg til over 3 800 aktive lærekontrakter i løpet av året.

Utdanningsetaten la i juni 2022 frem rapporten Osloskolen i pandemi, hvor det fremkommer at elever og ansatte i Osloskolen uttrykker at to år med pandemi har vært utfordrende for Osloskolens elever både faglig og sosialt. Rapporten viser at både lærere og elever opplever at elevene har lært mindre, og at kvaliteten på opplæringen har vært dårligere i periodene med hjemmeopplæring. Samtidig har elevene i snitt fått høyere karakterer under pandemien, færre elever har sluttet og gjennomføringen av videregående opplæring har vært høy. Det er avsatt betydelige ressurser, både nasjonalt og lokalt, til tiltak som kan bidra til forsterket opplæring for å redusere de negative konsekvensene av koronapandemien på elevenes læring og trivsel gjennom hele pandemien.

Deltakelsen i Aktivitetsskolen (AKS) har økt fra 76 % i 2015 til rundt 90 % i 2021 for elever ved kommunale grunnskoler. Fra og med skolestart 2016 innførte byrådet 12 timer gratis opphold i uka for elever på et utvalg aktivitetsskoler. I 2023 tilbyr alle skoler gratis deltidsplass på 1.-4. trinn.

Sommerskolen Oslo er et av Norges største arrangementer for barn og unge, med svært mange deltakere og tilbud. Sommeren 2022 ble det tilbudt til sammen over 23 700 elevplasser, fordelt på om lag 17 000 plasser i Sommerskolen Oslo og 6 700 plasser i lokalt arrangerte sommertilbud.

I 2021 søkte nesten 27 % av elevene i Oslo seg til et yrkesfaglig utdanningsprogram i Vg1. I 2016 var tilsvarende tall 21,8 %. Trenden for søking til yrkesfagene er dermed oppadgående. Også søkingen til læreplass har økt noe i 2022. Samtidig er det vedvarende utfordringer knyttet til formidling av lærlinger, særlig søkere til læreplass som har lave kvalifikasjoner og innenfor enkelte lærefag.

Utviklingstrekk i resultater

Skoleresultater lar seg ikke måle bare gjennom statistikk. Viktige indikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen, grunnskolepoeng, eksamensresultater og gjennomføringstall i videregående opplæring er likevel med på å gi en indikasjon på utviklingstrekk i Osloskolen.

Sammenlignet med resten av landet har Oslo høyere andel elever på de høyeste mestringsnivåene og lavere andel på de lavere nivåene på nasjonale prøver. Men resultatene gir rom for forbedring, som i lesing hos gutter på 5. trinn. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng er høyere i Oslo enn landsnittet og var skoleåret 2021/2022 på 44,8 (på grunn av avlyste eksamener inkluderer grunnskolepoengene de siste årene kun standpunktkarakterer). Til sammenligning var resultatet for gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Osloskolen i 2015 på 40,9.

Gjennomføring av videregående opplæring måles ved andelen av elevene som har fullført og bestått opplæringen fem/seks år etter at de begynte. Andelen elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring i Oslo, har over de siste fem årene økt fra 76 % (2009-kullet) til 80,6 % (2015-kullet). Generelt er gjennomføringen høyest på de studieforberedende utdanningsprogrammene og lavest på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Forskjellene i gjennomføring må ses i sammenheng med ulikheter i grunnskolepoeng mellom de som velger studieforberedende og de som velger yrkesfag.

Gjennomføringen av videregående opplæring kan også måles som andel av elevene, på alle tre trinn, som fullførte og besto det aktuelle undervisningsåret. Denne indikatoren er i en svært positiv utvikling og var i fjor på 85,2 % i Oslo. Dette er det høyeste nivået som foreløpig er målt.

Oslos resultater på Elevundersøkelsen har ikke endret seg vesentlig fra 2020 til 2021. De fleste Osloelevene opplever høy trivsel og god støtte fra lærer. Andelen elever som opplever mobbing, har holdt seg stabil. Fortsatt oppgir en del elever at de har lav motivasjon, særlig på ungdomstrinnet. Det er også på ungdomstrinnet at færrest elever oppgir at de har godt elevdemokrati og god medvirkning i skolehverdagen.

Lærlingeundersøkelsen viser at de fleste lærlingene trives på arbeidsplassen. Andelen lærlinger som oppgir å ha blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene, har sunket fra 7,6 % i 2019 til 5,0 % i 2021.

Foreldreundersøkelsen for 2021 viser at rundt 85 % av foresatte opplever at barna har et trygt skolemiljø.

Utviklingstrekk i kvalitet, innhold og kompetanse

Kunnskapsdepartementet har foreslått endringer i kompetansekravene til lærere. Dette vil ha betydning for hvilket videreutdanningstilbud kommunen vil gi. Byrådet følger med på utviklingen i kravene.

Byrådet har lagt til rette for at alle skolene i Oslo skal kunne oppfylle den nasjonale lærernormen. Det er også lagt til rette for at skolenes tildeling gjenspeiler ulike ressursbehov, noe som gir muligheter til en lærerdekning utover normkravene.

I 2018 startet arbeidet med å innføre det nye læreplanverket LK20 da ny overordnet del ble tilgjengelig. Koronapandemien har redusert skolenes kapasitet til innføringen av de nye læreplanene og forsinket innføringen noe sammenlignet med hva den ville vært i en normal

skolehverdag, men arbeidet med de nye læreplanene er godt i gang.

Byrådet har lagt til rette for å videreutvikle kompetansen til medarbeidere og ledere i Aktivitetsskolen (AKS) i tråd med revidert rammeplan for AKS og byrådets ambisjoner om økt deltakelse og kvalitet i AKS.

Fremtidens oppgaver må løses smartere og mer effektivt. Innbyggerne i Oslo skal få et heldigitalt møte med kommunen gjennom smartere og mer samordnede tjenester, og innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Det er gjort betydelige investeringer i skolenes IKT-løsninger de senere årene.

Utviklingstrekk i kapasitet og rehabilitering

Oslos befolkningsvekst er nå mer dempet enn for få år siden. Fødselstallene og innflyttingen til byen har gått ned. En stor andel av kapasitetsutvidelsen i Osloskolen de senere år har vært konsentrert til grunnskolen, og de store årskullene er nå på vei inn i den videregående skolen. Flere prosjekter i den videregående skolen er under planlegging, men behovet for økt kapasitet gjør seg gjeldende før disse prosjektene vil stå ferdig. Parallelt med planleggingen av disse prosjektene leies det derfor i tillegg inn kapasitet. For grunnskolen vil det fremover hovedsakelig være behov for rehabilitering av eksisterende skoler for å bevare dagens kapasitet.

For å møte elevtallsveksten legger byrådet opp til etablering av nye skoler. I tillegg oppgraderes, rehabiliteres og utvides eksisterende skoler. I 2023 er det lagt opp til en samlet etablering av 900 skoleplasser, av disse er det 720 nye skoleplasser ved nye Voldsløkka skole og 180 plasser knyttet til utvidelse av Lambertseter vgs. Til skolestart 2022 ble Bakås skole rehabilitert og utvidet med 196 nye plasser, i tillegg ble bygg A og C på Nøklevann skole rehabilitert uten at dette medførte en kapasitetsøkning.

Sammenlikningsdata for skole (ASSS-indikatorer)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Nedenfor følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

ASSS-indikatorer – Skole

Indikator	Oslo 2020	Oslo 2021	ASSS-snitt 2020	ASSS-snitt 2021
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning (f202), per elev, konsern (kroner)	100 381	111 780	93 939	101 278
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. trinn	14,1	13,6	13,9	13,6
Andel elever som får spesialundervisning	6,6	6,6	6,9	6,9
Årstimer spesialundervisning per elev med spesialundervisning	141,0	145,9	136,9	139,6
Nasjonale prøver 5. trinn, snitt andel nivå 2-3	81,4 %	81,5 %	77,7 %	79,0 %
Nasjonale prøver 8. trinn, snitt andel nivå 3-5	79,6 %	78,3 %	74,6 %	74,8 %
Nasjonale prøver 9. trinn, snitt andel nivå 3-5	84,3 %	83,7 %	82,6 %	82,0 %
Eksamen snitt engelsk, matematikk og norsk	-	4,1	-	4,0
Elevundersøkelsen, Vurdering for læring	3,6	3,6	3,6	3,6

Bestillingsoversikten

Bestillingsoversikten viser de prosjektene som har vært gjennom et forprosjekt og ekstern eller intern kvalitetssikring del 2 (KS2), samt mindre prosjekter som ikke omfattes av investeringsregimet, og hvor det under kapitlet *Næring og eierskap – Eiendomsforetakene* foreslås kostnadsramme for prosjektene. Husleiemidler bevilges over Utdanningsetatens budsjett og fremgår av bestillingsoversikten under. Til prosjekter der KS2 ikke er gjennomført, er det avsatt husleiemidler på sentralt budsjettkapittel 208 Avsetning husleier skole.

Bestillingsoversikten

Kapittel		Total kapasitet etter utbygging	Nettoøkning elevplasser	Sum årlig husleie, tusen kr	Endret husleie innarbeidet i økonomiplan, tusen kr	Husleie beregnes fra
210	Voldsløkka skole	720	720	65,2	65,2	3-23
210	Majorstua flerbrukshall	0	0	3,6	3,6	3-23
210	Haugen skole – spesialavdeling					
210	Sogn – spesialavdeling	40	40	13,0	13,0	1-23
230	Elvebakken vgs. - innleie	240	0	2,0	2,0	1-23

Omtale av skoleprosjektene

Voldsløkka skole

Ny ungdomsskole på Voldsløkka med flerbrukshall og kulturfunksjoner ferdigstilles til skolestart 2023.

Skolen skal ta imot ungdomsskoleelever fra Berg, Bjølsen og deler av Tåsen skole.

Majorstua flerbrukshall

Nye Majorstuen flerbrukshall ferdigstilles etter planen mot slutten av 2022, og skoler i nærområdet vil være brukere av hallen på dagtid.

Haugen skole – spesialavdeling

Det settes opp en ny midlertidig paviljong ved Haugen skole for elever med autismespekterforstyrrelser. Paviljongen ferdigstilles til skolestart 2023 og skal stå i 8 år.

Sogn – spesialavdeling

Det opprettes 40 midlertidige spesialplasser for videregående skole på Sogn. Plassene ferdigstilles til skolestart 2022 og skal brukes frem til igangsettelse av den planlagte utbyggingen på Sognsveien 80.

Elvebakken vgs. - innleie

Forlenget innleie av lokaler i Østre Elvebakke 1 og 3 for Elvebakken vgs. Leieavtalen sikrer skolen forlenget opphold i dagens lokaler frem til 2032, i tillegg vil det bli utført oppgraderinger av ventilasjon, overflater og elektrisk anlegg.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Elever og lærlinger skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Styrke skolenes arbeid med trygt og inkluderende læringsmiljø.					
	Osloskolen skal samarbeide med bydelene og andre tjenester for å sikre at barn og unge har et godt skole- og oppvekstmiljø.					
	Legge fram og følge opp helhetlig plan for forebygging og håndtering av vold og trusler i Osloskolen.					
	Resultatindikatorer Mål 1	Elevundersøkelsen, Mobbing 7.trinn (Skala fra 1-5, der 1 er best)	1,3	1,3	1,0	1,0
		Elevundersøkelsen, Mobbing 10.trinn (Skala fra 1-5, der 1 er best)	1,2	1,2	1,0	1,0
		Elevundersøkelsen, Mobbing Vg1 (Skala fra 1-5, der 1 er best)	1,1	1,2	1,0	1,0
		Lærlingeundersøkelsen: Mobbing på arbeidsplassen	5,7 %	5,0 %	0,0 %	0,0 %
		Foreldreundersøkelsen: Trygt miljø		84,6 %	>85,0%	>86,0 %
02. Elever og lærlinger skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte	Legge fram og følge opp strategi for å rekruttere og beholde lærere.					
	Videreutvikle kompetansen til medarbeidere i AKS.					
	Videreutvikle partnerskap med UH-sektoren for å gi gode profesjonsfelleskap på skolene og kontinuerlig læring og kompetansebygging hos ansatte i Aktivitetsskolen, lærere, skoleledere og skoleeier.					
	Resultatindikatorer Mål 2	Andel lærere som har minst 30 studiepoeng i norsk, matematikk eller	73,4 %	74,6 %	79,0 %	79,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
		engelsk på trinn 1-7 og underviser i faget				
		Andel lærere som har minst 60 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 8-10 og underviser i faget	82,8 %	87,5 %	85,0 %	90,0 %
		Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 7. trinn	4,4	4,3	>4,5	>4,5
		Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 10. trinn	4,0	4,0	>4,1	>4,1
		Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer Vg1	4,1	4,1	>4,2	>4,2
05. Alle elever skal ha grunnleggende ferdigheter tidlig i skoleløpet, og ferdighetene skal videreutvikles gjennom hele det 13-årige løpet	Sikre rask og egnet intensiv opplæring i grunnleggende ferdigheter for elever med behov for dette, gjennom hele skoleløpet.					
	Gi et kompetanseutviklingstilbud til lærere knyttet til begynneropplæringen og intensivoppfølging.					
	Følge opp Oslostandard om samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS.					
	Resultatindikatorer Mål 5	Nasjonale prøver, lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	21,0 %	22.4 %	<17,0 %	<17,0 %
		Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	23,7 %	25,2 %	<21,0 %	<21,0 %
		Nasjonale prøver regning 5 trinn, andel elever på nivå 1	20,6 %	20,0 %	<16,0 %	<16,0 %
		Nasjonale prøver lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	17,9 %	18,1 %	<16,0 %	<16,0 %
		Andel elever i AKS 1. trinn	96,2 %	96,3 %	99,0 %	99,0 %
06. Elevenes kompetanse i og på tvers av fag skal utvikles gjennom medvirkning, dybdelæring, etisk og kritisk tenking	Styrke elevenes motivasjon og lærelyst gjennom økt elevmedvirkning og eierskap og engasjement til egne læringsprosesser.					
	Bruke profesjonsfelleskapet på skolene til å utvikle en praksis som ivaretar					

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	intensjonene i læreplanen og styrke lærernes evne til å utforske og forbedre egen praksis.					
	Fremme læring gjennom økt bruk av nye læringsformer, nye former for vurderingspraksis og læringsteknologi.					
	Resultatindikatorer Mål 6	Elevundersøkelse, Elevdemokrati og medvirkning vg 1	3,6	3,6		3,8
		Elevundersøkelsen, Elevdemokrati og medvirkning 10. trinn	3,4	3,4		3,6
		Elevundersøkelsen, Elevdemokrati og medvirkning 7. trinn	3,7	3,7		3,9
		Elevundersøkelsen, Motivasjon 7. trinn	3,8	3,7	>4,1	>4,1
		Elevundersøkelsen, Motivasjon 10. trinn	3,5	3,5	>3,7	>3,7
		Elevundersøkelsen, Motivasjon vg 1	3,8	3,7	>3,9	>3,9
		Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 7. trinn	3,8	3,7	>4,0	>3,9
		Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 10. trinn	3,4	3,4	>3,5	>3,6
		Elevundersøkelsen: Vurdering for læring Vg1	3,5	3,5	>3,6	>3,7
		Grunnskolepoeng	44,7	44,7	>46,0	>45,0
07. Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv	Styrke skolenes arbeid med elevenes overganger mellom ulike skoleslag, og fra skole til læretid, studier og arbeid.					
	Videreføre arbeidet med oppfølgingen av byrådssakene Yrkesveien, Studieveien og Økt gjennomføring i videregående opplæring.					
	Gjennomføre forebyggende og kompenserende tiltak for elever som står i fare for å ikke fullføre og bestå.					
	Resultatindikatorer Mål 7	Andel lærlinger oppnådd fag-/svennebrev etter 5 år	80,1 %	79,2 %	79,5 %	80,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
		Andel elever som søker yrkesfaglig utdanningsprogram	27,8 %	26,8 %	>29,0 %	>29,0 %
		Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (%)	81,1 %	80,6 %	82,0 %	83,0 %
		Fullført og bestått videregående opplæring årlig(%)	83,8 %	85,2 %	85,0 %	87,0 %
08. Kapasiteten i skole- og læreplasser skal møte forventet vekst i antall elever og lærlinger, og byggene skal bidra til et trygt og inkluderende læringsmiljø	Legge til rette for flere læreplasser i private, kommunale og statlige lærebedrifter og legge frem en egen sak om læreplasser i kommunen.					
	Sikre funksjonelle og trygge skoleanlegg, som også møter andre kommunale behov, ved involvering av skolens brukere og andre aktører i utredning og planlegging av nye skoler.					
	Sikre riktig kapasitet ved nye og eksisterende skoler gjennom gode utredninger og presise bestillinger.					
	Resultatindikatorer Mål 8	Antall nye opplærings- og lærekontrakter	1 903	1 923	2 050	2 100
		Antall nye elevplasser	204	520	200	580

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**446 026**	**446 026**	**446 026**	**446 026**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)	11 139	9 171	6 460	6 460
Kjøp av utslippsfrie transporttjenester	100	0	-200	-200
Kompensasjon for utlån av skolelokaler	400	900	1 300	1 300
Porto og digitale sykemeldinger	-106	-106	-106	-106
Sum Vedtak forrige periode	**11 533**	**9 965**	**7 454**	**7 454**
Vedtak forrige periode	**11 533**	**9 965**	**7 454**	**7 454**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**457 559**	**455 991**	**453 480**	**453 480**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**21 969**	**21 969**	**21 969**	**21 969**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**21 969**	**21 969**	**21 969**	**21 969**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk	1 000	1 000	1 000	1 000
Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler	-43 647	-43 647	-43 647	-43 647
Økte utgifter knyttet til integrering	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-41 647**	**-41 647**	**-41 647**	**-41 647**
Justering for engangstiltak				
Flyktninger årgang 2	27 957	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**27 957**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Utdanningsetaten (kap. 200)	0	2 675	0	-799
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**2 675**	**0**	**-799**
Spesifiserte rammeendringer				
Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler	15 000	15 000	8 000	8 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**15 000**	**15 000**	**8 000**	**8 000**
Endringer	**1 310**	**-23 972**	**-33 647**	**-34 446**
Ramme 2023-2026	**480 838**	**453 988**	**441 802**	**441 003**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Utdanningsetaten (kap. 200)

Tidligere vedtatt rammeøkning på kap. 200 Utdanningsetaten utgjør 47,8 mill. i 2023 og 45,8 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Kjøp av utslippsfrie transporttjenester

Det er avsatt 0,1 mill. mer i 2023 enn i 2022. På kapitlet er det innarbeidet totalt 0,8 mill. i 2023, 0,7 mill. i 2024, 0,5 mill. i 2025 og 0,5 mill. i 2026 til kjøp av utslippsfrie transporttjenester.

Kompensasjon for utlån av skolelokaler

På kapitlet er det innarbeidet 0,4 mill. mer i 2023 enn i 2022. Totalt er det innarbeidet 23,0 mill. i 2023, 23,5 mill. i 2024, 23,9 mill. i 2025 og 23,9 mill. i 2026 til full kompensasjon av skolene for utgifter knyttet til utlån og utleie av skolelokaler.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Innføring ny tolkelov 1.1.2022 - økte satser tolk
Kapittel 200 Utdanningsetaten er foreslått økt med 1 mill. fra 2023 for å kompensere for økte tolkesatser.

Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler
I budsjettet for 2022 ble det lagt inn 43,9 mill. på kap. 200 Utdanningsetaten for å dekke økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. I budsjettforslaget for 2023 fordeles 43,6 mill. av disse midlene ut på Utdanningsetatens øvrige budsjettkapitler. Kap. 203 økes med 0,2 mill, kap. 210 økes med 31,2 mill, kap. 211 økes med 0,2 mill. og kap. 230 økes med 12,1 mill.

Tolketjenester økte satser
Det er lagt inn en økning på 0,65 mill. på kapitlet for å kompensere Utdanningsetaten for økte tolkesatser.

Økte utgifter knyttet til integrering
Det er innarbeidet en økning på 1 mill. årlig i økonomiplanperioden for å kompensere Utdanningsetaten for økte utgifter ved integrering av flyktninger.

Justering for engangstiltak

Flyktninger årgang 2
Integreringstilskudd for flyktninger årgang 2, i alt 1500 flyktninger (1150+350)

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Utdanningsetaten (kap. 200)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Spesifiserte rammeendringer

Opplæring av ansatte i skolen - forebygging av vold og trusler
Byrådet foreslår å bevilge 15 mill. i 2023 og 2024 og 8 mill. fra 2025 til opplæring av ansatte i skolen for å forebygge vold og trusler.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	256 296	368 840	356 258
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	206 444	75 910	121 980
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	29 264	46 799	49 853
Overføringsutgifter	13 361	0	0
Finansutgifter	257 826	0	0
Sum Driftsutgifter	**763 190**	**491 549**	**528 091**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-9 536	-15 570	-16 162
Refusjoner	-86 458	-29 953	-31 091
Overføringsinntekter	-55 453	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-252 308	0	0
Sum Driftsinntekter	**-403 756**	**-45 523**	**-47 253**
Sum	359 434	446 026	480 838

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Utdanningsetaten (OVK)							
Fornyelse av utstyr til yrkesfag	LØPENDE		5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
IKT-utvikling skoler	LØPENDE		50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Utdanningsetaten - inventar og utstyr	2024	IA	32 400	96 900	99 800	166 510	395 610
Sum Utdanningsetaten (OVK)		**57 000**	**87 400**	**151 900**	**154 800**	**221 510**	**615 610**
Sum investeringsprosjekter		57 000	87 400	151 900	154 800	221 510	615 610

Fornyelse av utstyr til yrkesfag
Det er innarbeidet 5 mill. til fornyelse av utstyr til yrkesfagene årlig i perioden 2023-2026.

IKT-utvikling skoler
Det foreslås bevilget 50 mill. årlig til modernisering av Utdanningsetatens IKT-systemer og skolenes infrastruktur. Midlene skal blant annet benyttes til nytt skoleadministrativt system, Skoleplattform Oslo, læringsteknologi og vedlikehold av skolenes lokale infrastruktur.

Utdanningsetaten - inventar og utstyr
Det er avsatt midler i økonomiplanperioden til inventar og utstyr til nye skoleprosjekter og til oppgradering/utvikling av skolegårder.

Klimakonsekvenser

Det er ingen nye tiltak i 2023 under Utdanningsetatens ansvarsområde som vil ha en vesentlig klimaeffekt.

Utdanningsetatens bidrag i Klima- og miljøarbeidet skjer hovedsakelig gjennom undervisning og bevisstgjøring av elevene om klimakonsekvenser og verdien av kildesortering og gjenbruk.

Utdanningsetaten samarbeider med Klimaetaten om nettsiden klimaskolen.no og Klimapilotene, foredragsholdere for elever på ungdomsskolen og ved videregående skole. Samarbeidet skal fremme økt kunnskap om klima og miljø. Arbeidet videreføres også i 2023. Tiltakene finansieres av Klimaetaten.

Tilskuddsmidler

På kap. 200 er det foreslått tilskudd til Elevorganisasjonen på 649 000 kroner i 2023.

På kap. 210 Grunnskolen er det foreslått avsatt 622 000 kroner i tilskudd til Kommunalt foreldreutvalg i 2023.

På kap. 230 er det foreslått tilskudd på 677 000 kroner til Ungt entreprenørskap i 2023.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til Utdanningsetatens budsjettkapitler.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Fra 2019 - Ferdigstilte sakkyndige vurderinger (antall) ****	0	4 799	4 421	4 774
Fra 2019 Gjennomsnitt behandlingstid per sakkyndig vurdering (dager) ****	0,0	79,7	66,8	70,4
Fra 2019 Antall sakkyndige vurderinger (enkeltbarn/elev) per årsverk ****	0,0	30,0	27,8	30,7
Antall henviste systemsaker ****	0	398	317	418

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**240 481**	**240 481**	**240 481**	**240 481**
Vedtak forrige periode				
Demografikompensasjon - PPT	-165	-198	-698	-698
Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)	-221	-1 842	-4 081	-4 081
Porto og digitale sykemeldinger	-82	-82	-82	-82
Sum Vedtak forrige periode	**-468**	**-2 122**	**-4 861**	**-4 861**
Vedtak forrige periode	**-468**	**-2 122**	**-4 861**	**-4 861**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**240 013**	**238 359**	**235 620**	**235 620**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**12 545**	**12 545**	**12 545**	**12 545**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**12 545**	**12 545**	**12 545**	**12 545**
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon PPT	1 100	1 100	1 000	0
Sum Demografiske forhold befolkning	**1 100**	**1 100**	**1 000**	**0**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler	236	236	236	236
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**236**	**236**	**236**	**236**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)	0	1 478	0	-441
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**1 478**	**0**	**-441**
Endringer	**1 336**	**2 814**	**1 236**	**-205**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Ramme 2023-2026	**253 894**	**253 718**	**249 401**	**247 960**

Vedtak forrige periode

Demografikompensasjon - PPT
Demografikompensasjonen på kapittel 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste er justert som følge av endringer i elevtall. I vedtatt økonomiplan for 2022-2025 ble det lagt til grunn et lavere elevtall enn i byrådets budsjettforslag for 2022. Demografikompensasjonen ble derfor justert ned med 0,2 mill. i 2023, 0,2 mill. i 2024 og 0,7 mill. i 2025.

Generell rammereduksjon Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste på 3,2 mill. i 2023 og 4,8 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon PPT
Det er innarbeidet økt demografikompensasjon for Pedagogisk-psykologisk tjeneste på 1,1 mill. i 2023, 2024 og 2025. Beregningen av demografikompensasjonen vil bli oppdatert i tilleggsinnstillingen ut fra nye elevtall per 01.10.2022.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler
I budsjettet for 2022 ble det lagt inn 43,9 mill. på kap. 200 Utdanningsetaten for å dekke økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. I budsjettforslaget for 2023 fordeles 43,6 mill. av disse midlene ut på Utdanningsetatens øvrige budsjettkapitler. Kap. 203 økes med 0,2 mill, kap. 210 økes med 31,2 mill, kap. 211 økes med 0,2 mill. og kap. 230 økes med 12,1 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Pedagogisk psykologisk tjeneste (kap. 203)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	220 210	207 363	218 836
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	21 023	45 045	47 337
Overføringsutgifter	4 579	3 748	3 992
Sum Driftsutgifter	**245 811**	**256 156**	**270 165**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-2 513	-277	-288
Refusjoner	-16 713	-15 398	-15 983
Sum Driftsinntekter	**-19 225**	**-15 675**	**-16 271**
Sum	226 586	240 481	253 894

Avsetning husleier skoler (OVK)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**12 463**	**12 463**	**12 463**	**12 463**
Vedtak forrige periode				
Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg	112 700	210 100	335 800	335 800
Sum Vedtak forrige periode	**112 700**	**210 100**	**335 800**	**335 800**
Vedtak forrige periode	**112 700**	**210 100**	**335 800**	**335 800**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**125 163**	**222 563**	**348 263**	**348 263**
Demografiske forhold husleie				
Justert avsetning husleie skoler	-2 493	81 193	65 379	130 789
Sum Demografiske forhold husleie	**-2 493**	**81 193**	**65 379**	**130 789**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Sum Spesifiserte rammeendringer	**0**	**0**	**0**	**0**
Endringer	**-2 493**	**81 193**	**65 379**	**130 789**
Ramme 2023-2026	**122 670**	**303 756**	**413 642**	**479 052**

Vedtak forrige periode

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Uspesifiserte avsetninger husleier skolebygg
På kapitlet er det innarbeidet uspesifisert avsetning til framtidige husleier i tråd med prosjektene i skolebehovsplanen. Det er innarbeidet 112,7 mill. i 2023, 210,1 mill. i 2024 og 335,8 mill. i 2025 og 2026.

Demografiske forhold husleie

Justert avsetning husleie skoler
Avsetningen er justert i hht behov i Skolebehovsplan.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	12 463	122 670
Sum Driftsutgifter	**0**	**12 463**	**122 670**
Sum	0	12 463	122 670

Grunnskolen (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall elever totalt	64 660	65 208	65 864	65 427
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,3 %	6,9 %	6,6 %	6,6 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	19,5 %	18,8 %	18,7 %	18,9 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole (202), per elev	95 604,4	102 671,2	102 532,9	115 421,5
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 1.-4. trinn	4,1 %	3,8 %	3,7 %	3,8 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 5.-7. trinn	9,2 %	8,5 %	7,9 %	7,9 %
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, 8.-10. trinn	10,2 %	9,8 %	9,3 %	9,2 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**10 346 530**	**10 346 530**	**10 346 530**	**10 346 530**
Vedtak forrige periode				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210	8 900	8 900	8 900	8 900
Demografikompensasjon grunnskole	-39 900	-92 900	-163 200	-163 200
Diverse husleiejusteringer - grunnskole	-14 500	-14 500	-13 900	-13 900
Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)	-11 064	-88 528	-194 123	-194 123
Husleiejusteringer -tidligere budsjetter	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
Midlertidig paviljong for Skøyenåsen skole fra 2022	-12 500	-12 500	-12 500	-12 500
Midlertidig paviljong for Årvoll skole	500	500	500	500
Nye plasser i byomfattende spesialgrupper	12 500	12 500	12 500	12 500
Porto og digitale sykemeldinger	-3 885	-3 885	-3 885	-3 885
Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000
Tekn korr kap 250 mot 210	-412	-412	-412	-412
Videreføring av støtte til Oslo Fjordhage	-500	-500	-500	-500
Sum Vedtak forrige periode	**-87 861**	**-228 325**	**-403 620**	**-403 620**
Vedtak forrige periode	**-87 861**	**-228 325**	**-403 620**	**-403 620**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**10 258 669**	**10 118 205**	**9 942 910**	**9 942 910**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**469 749**	**469 749**	**469 749**	**469 749**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**469 749**	**469 749**	**469 749**	**469 749**
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon grunnskole	23 800	22 100	19 600	-55 900
Sum Demografiske forhold befolkning	**23 800**	**22 100**	**19 600**	**-55 900**
Demografiske forhold husleie				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210	65 300	74 100	74 100	74 100
Sum Demografiske forhold husleie	**65 300**	**74 100**	**74 100**	**74 100**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler	31 151	31 151	31 151	31 151
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**31 151**	**31 151**	**31 151**	**31 151**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Grunnskolen (kap. 210)	0	62 483	0	-18 652
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**62 483**	**0**	**-18 652**
Spesifiserte rammeendringer				
Konsekvensjustering som følge av revidert budsjett 2022	-150	-2 200	-2 200	-2 200
Meråpen skole	3 500	3 500	3 500	3 500
Styrking av tilbud i Sommerskolen	16 000	16 000	0	0
Særskilt elevpris	25 000	25 000	25 000	25 000
Teknisk justering - Forlengelse av midlertidig paviljong på Bakås skole	17 000	17 000	17 000	17 000
Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør	17 800	42 600	42 600	42 600
Trygge og varme ungdomsskoler	0	-8 000	-8 000	-8 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**79 150**	**93 900**	**77 900**	**77 900**
Endringer	**199 401**	**283 734**	**202 751**	**108 599**
Ramme 2023-2026	**10 927 819**	**10 871 688**	**10 615 410**	**10 521 258**

Vedtak forrige periode

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kap. 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Demografikompensasjon grunnskole
Demografikompensasjonen til grunnskolene justeres som følge av endringer i elevtall. i økonomiplanen for 2022-2025 ble det lagt til grunn en nedgang i antall elever sammenlignet med 2021 på 409 i 2023, 911 i 2024 og 1 579 i 2025. Demografikompensasjonen ble derfor justert ned med 39,9 mill. i 2023, 92,9 mill. i 2024 og 163,2 mill. i 2025.

Diverse husleiejusteringer - grunnskole
Avsetningen på kapitlet er justert som følge av justerte husleieavtaler for skoleanlegg.

Generell rammereduksjon Grunnskolen (kap. 210)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 210 Grunnskolen på 152,1 mill. i 2023 og 229,6 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Midlertidig paviljong for Skøyenåsen skole fra 2022
I økonomiplanen for 2022-2025 ble det lagt inn 15 mill. i 2022 og 2,5 mill. årlig fra 2023-2025 til etablering av midlertidig kapasitet ved Skøyenåsen ungdomsskole. Bevilgningen på kapitlet reduseres derfor med 12,5 mill. fra 2023.

Midlertidig paviljong for Årvoll skole
Kostnadsanslagene for den midlertidige paviljongen på Årvoll skole er oppdatert, og det er derfor behov for en justering i bevilgningen. Denne paviljongen skal brukes av elever fra Løren frem til ny skole på Økern er ferdigstilt.

Nye plasser i byomfattende spesialgrupper
Avsetningen er økt med 12,5 mill. i 2023 for å opprette nye byomfattende spesialgrupper for elever med autisme.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Styrking av grunnskolene under og etter koronapandemien
Tidligere innarbeidet bevilgning til kompenserende tiltak etter pandemien reduseres med 10 mill. i 2023 og 20 mill. fra 2024.

Tekn korr kap 250 mot 210
Kapittel 210 Grunnskolen er redusert med 0,4 mill. fra 2023 som følge av teknisk korrigering i forbindelse med overflytting av ansvaret for Fagskolen fra byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap til byådsavdeling for arbeid, inkludering og sosiale tjenester.

Videreføring av støtte til Oslo Fjordhage
Engangsbevilgning i år 2022 er ikke videreført.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon grunnskole
Det er innarbeidet endringer i demografikompensasjon for grunnskolen med 23,8 mill. i 2023, 22,1 mill. i 2024, 19,6 mill. i 2025 og -55,9 mill. i 2026. Det blir foretatt nye elevtellinger 1.10.2022, og beløpene blir derfor justert i tilleggsinnstillingen.

Demografiske forhold husleie

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 210
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kapittel 210 Grunnskolen i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler
I budsjettet for 2022 ble det lagt inn 43,9 mill. på kap. 200 Utdanningsetaten for å dekke økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. I budsjettforslaget for 2023 fordeles 43,6 mill. av disse midlene ut på Utdanningsetatens øvrige budsjettkapitler. Kap. 203 økes med 0,2 mill, kap. 210 økes med 31,2 mill, kap. 211 økes med 0,2 mill. og kap. 230 økes med 12,1 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Grunnskolen (kap. 210)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Spesifiserte rammeendringer

Konsekvensjustering som følge av revidert budsjett 2022
Det ble i revidert budsjett innarbeidet flere tiltak med budsjettmessige konsekvenser utover i økonomiplanperioden. Budsjettkonsekvensene for 2023-2026 er innarbeidet i økonomiplanen.

Meråpen skole
Det er innarbeidet midler til å fortsette arbeidet med å gjøre flere skoler Meråpne. Utdanningsetaten bevilges 3,5 mill. årlig til prosjektet, hvor 1 mill. er til en administrativ ressurs som skal følge opp arbeidet og 2,5 mill. til mindre tiltak for å klargjøre byggene til utlån.

Styrking av tilbud i Sommerskolen
I økonomiplanperioden er det innarbeidet 16 mill. i 2023 og 2024 for å styrke tilbudet i Sommerskolen.

Særskilt elevpris
Avsetningen på kapitlet er økt med 25 mill. som følge av økt antall elever på nærskolene med omfattende behov for spesialundervisning og som utløser særskilt elevsats i budsjettildelingen til skolene.

Teknisk justering - Forlengelse av midlertidig paviljong på Bakås skole
Det er behov for å forlenge bevilgningen til husleie for den midlertidige paviljongen på Båkas skole. Paviljongen skal fra skolestart 2023 tas i bruk av Ellingsrud skole i påvente av at Ellingsrud skole skal rehabiliteres og utvides. Bevilgningen på kapittel 210 Grunnskolen økes derfor med 17 mill. fra 2023.

Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør
I tariffoppgjøret i 2022 ble det inngått avtale om økt tidsressurs for kontaktlærere i Osloskolen med virkning fra 01.08.2023. Utdanningsetaten kompenseres for de økte utgiftene med 18,9 mill. i 2023 og 45,2 mill. fra 2024.

Trygge og varme ungdomsskoler
Avsetningen til *Trygge og varme ungdomsskoler* er foreslått redusert med 8 mill. fra og med 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	6 781 401	7 151 641	7 567 385
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 745 096	687 239	729 818
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 664 459	3 008 393	3 145 368
Overføringsutgifter	237 690	185 893	197 976
Finansutgifter	54 758	0	0
Sum Driftsutgifter	**11 483 404**	**11 033 166**	**11 640 547**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-332 416	-21 943	-22 777
Refusjoner	-839 107	-406 973	-422 438
Overføringsinntekter	-35 579	-257 720	-267 513
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-14 370	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 221 472**	**-686 636**	**-712 728**
Sum	10 261 932	10 346 530	10 927 819

Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	80,6 %	84,5 %	85,9 %	87,9 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til sfo, per kommunale bruker (kr)	35 172,5	36 038,5	37 225,1	41 091,6

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**640 008**	**640 008**	**640 008**	**640 008**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)	-637	-5 192	-11 558	-11 558
Porto og digitale sykemeldinger	-202	-202	-202	-202
Samarbeid mellom kulturskolen og AKS	2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Utvidelse av gratis AKS - 3. trinn	30 000	75 000	75 000	75 000
Utvidelse av ordning med gratis AKS	35 400	35 400	35 400	35 400
Økt kvalitet i AKS, samarbeid med eksterne	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Vedtak forrige periode	**64 561**	**99 006**	**92 640**	**92 640**
Vedtak forrige periode	**64 561**	**99 006**	**92 640**	**92 640**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**704 569**	**739 014**	**732 648**	**732 648**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**41 130**	**41 130**	**41 130**	**41 130**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**41 130**	**41 130**	**41 130**	**41 130**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk justering - forsering av gratis AKS på 3. trinn	45 000	0	0	0
Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler	185	185	185	185
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**45 185**	**185**	**185**	**185**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Aktivitetsskolen (kap. 211)	0	3 876	0	-1 157
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**3 876**	**0**	**-1 157**
Spesifiserte rammeendringer				
Fullføre utrullingen av gratis deltidsplass i AKS	30 000	75 000	75 000	75 000
Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS	10 000	10 000	17 000	17 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**40 000**	**85 000**	**92 000**	**92 000**
Endringer	**85 185**	**89 061**	**92 185**	**91 028**
Ramme 2023-2026	**830 884**	**869 205**	**865 963**	**864 806**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Aktivitetsskolen (kap. 211)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 211 Aktivitetsskolen på 9,0 mill. i 2023 og 13,5 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Samarbeid mellom kulturskolen og AKS
Det er innarbeidet en økning på 2 mill. i 2023 til å videreføre og styrke samarbeidet mellom Kulturskolen og AKS. Totalt er det satt av 4 mill. til formålet i 2023.

Utvidelse av gratis AKS - 3. trinn
Fra høsten 2022 er det innført gratis deltidsplass i AKS på 3. trinn ved alle skoler. Midlene skal dekke utgiftene ved denne utvidelsen, sammen med midlene som ble bevilget i revidert budsjett 2022.

Utvidelse av ordning med gratis AKS
Det er innarbeidet 36 mill. til utvidelse av ordningen med gratis AKS. Avsetningen legger til rette for at gratis Aks på 1.-2. trinn på alle skoler. I tillegg videreføres gratis AKS på 3.-4 trinn på skolene i indre øst, Groruddalen og Bydel Søndre Nordstrand.

Økt kvalitet i AKS, samarbeid med eksterne
Avsetningen er redusert fra 4 mill. i 2022 til 2 mill. i 2023. Det innebærer at det er satt av 2 mill. til videreføring av forsøket med samarbeid mellom AKS og idrett/frivillighet fram til sommeren 2023. Byrådet vil evaluere prosjektet og vurdere videre satsinger.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk justering - forsering av gratis AKS på 3. trinn
I revidert budsjett 2022 ble det bevilget 45 mill. for å finansiere gratis deltidsplass i aktivitetsskolen på 3. trinn våren 2023. Midlene ble satt av på fond og overføres til kapittel 211 Aktivitetsskolen i budsjettet for 2023.

Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler
I budsjettet for 2022 ble det lagt inn 43,9 mill. på kap. 200 Utdanningsetaten for å dekke økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. I budsjettforslaget for 2023 fordeles 43,6 mill. av disse midlene ut på Utdanningsetatens øvrige budsjettkapitler. Kap. 203 økes med 0,2 mill, kap. 210 økes med 31,2 mill, kap. 211 økes med 0,2 mill. og kap. 230 økes med 12,1 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Aktivitetsskolen (kap. 211)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Spesifiserte rammeendringer

Fullføre utrullingen av gratis deltidsplass i AKS
Byrådet foreslår å bevilge 30 mill. i 2023 og 75 mill. fra 2024 til å fullføre utrullingen av gratis deltidsplass i Aktivitetsskolen. Det betyr at alle barn på 1. til 4. trinn i Osloskolen vil ha tilbud om gratis deltidsplass i AKS fra høsten 2023.

Økt bevilgning til barn med særskilte behov i AKS
Byrådet foreslår å øke bevilgningen på kapittel 211 Aktivitetsskolen med 10 mill. i 2023 og 2024 og 17 mill. fra 2025 for å kompensere Utdanningsetaten for økte utgifter ved å gi et tilrettelagt tilbud i Aktivitetsskolen til barn med særskilte behov.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	962 535	706 879	749 894
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	68 411	145 606	224 473
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	16 646	5 893	6 211
Overføringsutgifter	15 015	9 768	10 403
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**1 062 607**	**868 146**	**990 981**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-349 314	-160 259	-89 639
Refusjoner	-63 163	-67 879	-70 458
Sum Driftsinntekter	**-412 477**	**-228 138**	**-160 097**
Sum	650 130	640 008	830 884

Videregående skoler (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	17 937	18 276	18 904	19 409
Antall elever per lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	11,3	11,0	11,3	11,2

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**3 394 831**	**3 394 831**	**3 394 831**	**3 394 831**
Vedtak forrige periode				
Demografikompensasjon videregående opplæring	39 400	101 200	159 500	159 500
Etterstad skole - akutte bygningsmessige tiltak	-3 750	-3 750	-3 750	-3 750
Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)	-3 566	-28 661	-62 877	-62 877
Porto og digitale sykemeldinger	-1 275	-1 275	-1 275	-1 275
Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien	-5 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Vedtak forrige periode	**25 809**	**57 514**	**81 598**	**81 598**
Vedtak forrige periode	**25 809**	**57 514**	**81 598**	**81 598**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**3 420 640**	**3 452 345**	**3 476 429**	**3 476 429**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**159 659**	**159 659**	**159 659**	**159 659**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**159 659**	**159 659**	**159 659**	**159 659**
Demografiske forhold befolkning				
Demografikompensasjon vgs	21 800	23 900	25 700	69 400
Sum Demografiske forhold befolkning	**21 800**	**23 900**	**25 700**	**69 400**
Demografiske forhold husleie				
Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 230 Videregående skoler	15 000	15 000	15 000	15 000
Sum Demografiske forhold husleie	**15 000**	**15 000**	**15 000**	**15 000**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler	12 075	12 075	12 075	12 075
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**12 075**	**12 075**	**12 075**	**12 075**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Videregående skoler (kap. 230)	0	20 488	0	-6 117
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**20 488**	**0**	**-6 117**
Spesifiserte rammeendringer				
Spesialgrupper i videregående skole	37 200	37 200	37 200	37 200
Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør	1 100	2 600	2 600	2 600
Sum Spesifiserte rammeendringer	**38 300**	**39 800**	**39 800**	**39 800**
Endringer	**87 175**	**111 263**	**92 575**	**130 158**
Ramme 2023-2026	**3 667 474**	**3 723 267**	**3 728 663**	**3 766 246**

Vedtak forrige periode

Demografikompensasjon videregående opplæring

Demografikompensasjon i videregående skole blir justert ut fra endringer i elevtall. I økonomiplanen for 2022-2025 ble det lagt til grunn en vekst i elevtallet sammenlignet med 2021 på 815 i 2023, 1 306 i 2024 og 1 769 i 2025. Demografikompensasjonen ble derfor økt med 39,4 mill. i 2023, 101,2 mill. i 2024 og 159,5 mill. i 2025.

Etterstad skole - akutte bygningsmessige tiltak

Engangsbevilgning i år 2022 er ikke videreført.

Generell rammereduksjon Videregående skoler (kap. 230)
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 230 Videregående skoler på 49,3 mill. i 2023 og 74,4 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Porto og digitale sykemeldinger
Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Tiltak for å øke gjennomføringen i lys av koronapandemien
Tidligere innarbeidet bevilgning til å øke gjennomføringen i videregående skole i lys av pandemien reduseres med 5 mill. i 2023 og 10 mill. fra 2024.

Demografiske forhold befolkning

Demografikompensasjon vgs
Det er innarbeidet økt demografikompensasjon i videregående skole med 21,8 mill. i 2023, 23,9 mill. i 2024, 25,7 mill. i 2025 og 69,4 mill. i 2026. Beregningen av demografikompensasjonen vil bli oppdatert til tilleggsinnstillingen med nye elevtall per 01.10.2022.

Demografiske forhold husleie

Bestillingsliste - overføring fra kap.208 til kap. 230 Videregående skoler
Det overføres midler fra sentral fordelt avsetning til kapittel 230 Videregående skoler i tråd med bestillingslisten for nye, rehabiliterte eller utvidede skolebygg.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Teknisk justering - SPK 2022 viderefordelt andre kapitler
I budsjettet for 2022 ble det lagt inn 43,9 mill. på kap. 200 Utdanningsetaten for å dekke økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. I budsjettforslaget for 2023 fordeles 43,6 mill. av disse midlene ut på Utdanningsetatens øvrige budsjettkapitler. Kap. 203 økes med 0,2 mill, kap. 210 økes med 31,2 mill, kap. 211 økes med 0,2 mill. og kap. 230 økes med 12,1 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Videregående skoler (kap. 230)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Spesifiserte rammeendringer

Spesialgrupper i videregående skole
Bevilgningen på kapittel 230 Videregående skoler økes med 37,2 mill. fra 2023 for å dekke økte utgifter til spesialplasser i videregående skole.

Tidsressurs for kontaktlærere - konsekvens av tariffoppgjør
I tariffoppgjøret i 2022 ble det inngått avtale om økt tidsressurs for kontaktlærere i Osloskolen med virkning fra 01.08.2023. Utdanningsetaten kompenseres for de økte utgiftene med 18,9 mill. i 2023 og 45,2 mill. fra 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	2 118 467	2 256 094	2 540 091
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	671 316	274 372	219 938
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	685 329	928 206	969 883
Overføringsutgifter	98 233	141 814	151 032
Finansutgifter	31 129	0	0
Sum Driftsutgifter	**3 604 474**	**3 600 486**	**3 880 944**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-130 763	-42 297	-43 904
Refusjoner	-231 433	-163 358	-169 566
Overføringsinntekter	-6 173	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-13 847	0	0
Sum Driftsinntekter	**-382 216**	**-205 655**	**-213 470**
Sum	3 222 258	3 394 831	3 667 474

Fagopplæring (OVK)

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	2 243	2 413	2 380	2 467
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 469	1 539	1 582	1 700
Antall lærlinger, læreplassfylke	3 651	3 783	3 800	3 810
Antall beståtte fag- og svenneprøver	1 542	1 682	1 548	1 609
Antall nye lærekontrakter i kommunens virksomheter	219	231	313	301

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**215 246**	**215 246**	**215 246**	**215 246**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)	-231	-1 848	-4 012	-4 012
Porto og digitale sykemeldinger	-72	-72	-72	-72
Treårig satsing på lærlinger og læreplasser	3 000	3 000	-7 000	-7 000
Sum Vedtak forrige periode	**2 697**	**1 080**	**-11 084**	**-11 084**
Vedtak forrige periode	**2 697**	**1 080**	**-11 084**	**-11 084**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**217 943**	**216 326**	**204 162**	**204 162**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**13 469**	**13 469**	**13 469**	**13 469**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**13 469**	**13 469**	**13 469**	**13 469**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Fagopplæring (kap. 231)	0	1 292	0	-386
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**1 292**	**0**	**-386**
Endringer	**0**	**1 292**	**0**	**-386**
Ramme 2023-2026	**231 412**	**231 087**	**217 631**	**217 245**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Fagopplæring (kap. 231)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 231 Fagopplæring på 3,2 mill. i 2023 og 4,8 mill. fra 2024. Samlet omtale av rammereduksjoner i Utdanningsetaten i perioden 2023-2026 ligger under omtalen av generelle rammeendringer for de ulike kapitlene i økonomiplan 2023-2026.

Porto og digitale sykemeldinger

Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Treårig satsing på lærlinger og læreplasser

Bevilgningen er økt med 3 mill. fra 2022, til totalt 10 mill. årlig i 2023 og 2024 til byrådets satsing på lærlinger og læreplasser.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Fagopplæring (kap. 231)
I økonomiplanen for 2023-2026 er det innarbeidet en reduksjon i rammekutt for Utdanningsetaten i 2024 med 92,3 mill. i 2024. Samtidig er det lagt inn et nytt rammekutt i 2026 på 27,6 mill.

Innarbeidede rammekutt 2023-2026 for Utdanningsetaten utgjør 4,6 mill. i 2023, 24,6 mill. i 2024, 270,2 mill. i 2025 og 297,7 mill. i 2026. Byrådet vil vurdere å redusere rammereduksjonene dersom det økonomiske handlingsrommet bedrer seg.

Fordeling per kap.	2023	2024	2025	2026
200 Utdanningsetaten	11 139	11 846	6 460	5 661
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste	-221	-364	-4 081	-4 522
210 Grunnskolen	-11 064	-26 045	-194 123	-212 775
211 Aktivitetsskolen	-637	-1 316	-11 558	-12 715
230 Videregående skole	-3 566	-8 173	-62 877	-68 994
231 Fagopplæring	-231	-556	-4 012	-4 398
Sum Utdanningsetaten	-4 580	-24 608	-270 191	-297 743

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	41 095	29 617	31 080
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	53 982	58 426	64 668
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	276 990	225 752	237 943
Overføringsutgifter	423	567	604
Sum Driftsutgifter	**372 491**	**314 362**	**334 295**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 222	-496	-515
Refusjoner	-149 434	-98 620	-102 368
Overføringsinntekter	-6 000	0	0
Sum Driftsinntekter	**-156 656**	**-99 116**	**-102 883**
Sum	215 835	215 246	231 412

Barne- og familieetaten (OVK)

Ansvarsområde

Barne- og familieetaten har plikt til å bistå bydelene ved å fremskaffe barnevernstiltak til barn og unge som skal bo utenfor hjemmet. Ved siden av å skaffe til veie et tilstrekkelig antall plasser i barnevernsinstitusjoner og spesialiserte fosterhjem har etaten ansvaret for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale og private barnevernsinstitusjoner.

Barne- og familieetaten rekrutterer og formidler fosterhjem og gir opplæring og veiledning til fosterforeldre.

Etaten fører saker for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker på vegne av barnevernstjenestene.

Barne- og familieetaten har også en viktig rolle som fagetat for barnevernet i Oslo. Dette innebærer blant annet at etaten skal bistå bydelene med kunnskapsoverføring og bidra til bydelenes kompetanse- og metodeutvikling.

Gjennom Barnevernsvakten skal Barne- og familieetaten ivareta barnevernstjenestens oppgaver utenom ordinær åpningstid.

Barne- og familieetaten tilbyr også avlastningstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelser.

Situasjonsbeskrivelse

Barne- og familieetaten fortsetter et målrettet arbeid med å styrke og videreutvikle tjenestetilbudet i samarbeid med bydelene. Etaten har utviklet arenafleksible tiltak og deltar i nasjonal utprøving av gjennomføring av tverrfaglige helsekartlegginger. Som et ledd i styrkingen av det kommunale tiltakstilbudet, har etaten fått i oppdrag å gjennomføre en utredning om fremtidig behov for og utvikling av hjelpetiltak.

Bruken av institusjonsplasser i barnevernet i Oslo er redusert med 46 % i løpet av de fire siste årene. I samme periode er bruken av plasser i private barnevernsinstitusjoner redusert med 59 %. I en situasjon med redusert etterspørsel etter institusjonstiltak, har andelen kommunale plasser som benyttes, økt. Videreutviklingen av tjenestetilbudet er et langsiktig arbeid som skal bidra til å forbedre og videreutvikle tjenestene, og gjøre det bedre tilpasset bydelenes etterspørsel og barn og unges behov for spesialiserte tjenester.

Etatens omstillingsarbeid har som mål at kommunen selv skal ta ansvar for botilbud til barn og unge som må flytte ut av hjemmet etter at samkjøpsavtalene med private leverandører er avsluttet. Etatens budsjettmessige rammebetingelser er i 2022 betydelig styrket for å gi etaten bedre forutsetninger for å oppfylle byrådets mål med omstillingsarbeidet.

I budsjettet for 2023 er Barne- og familieetaten styrket med ytterligere 20 mill. for å omstille og tilpasse tjenestetilbudet. Denne styrkingen vil gi rom for en større satsing på kompetanseutvikling i tiltakene og en gradvis innfasing av nye tiltak hvor faglig grunnlag og metodikk er godt innarbeidet. Det skal gi bedre muligheter for å øke kapasiteten i arenafleksible tiltak,

spesialiserte fosterhjem og behandlingstilbudet til ungdom som uttrykker seg gjennom vold, trusler og andre kriminelle handlinger.

Ny nasjonal fosterhjemsstrategi 2021 – 2025 peker på hvilke mål, prioriteringer og tiltak som kan bidra til å nå regjeringens mål på fosterhjemsområdet. Ansvar og oppgaver på fosterhjemsområdet er delt mellom bydel og Barne- og familieetaten. Barne- og familieetaten er gitt i oppdrag sammen med bydelene å kartlegge og utvikle områder av fosterhjemsarbeidet.

Ny barnevernlov trer i kraft 1. januar 2023. Den nye loven skal bidra til bedre barnevernsfaglig arbeid, styrke barns og foreldres rettssikkerhet og bidra til økt fokus på forebygging og tidlig innsats. Det er innført nye krav om bemanning og kompetanse i barnevernsinstitusjoner fra 1. januar 2022. Byrådet fremmet våren 2022 en sak til bystyret – *Kvalitetsreform for Oslos barnevern*. Flere av de foreslåtte tiltakene vil bidra til å utvikle etaten som fagetat og tiltaksleverandør.

FNs barnekonvensjon gir nasjonale føringer for arbeidet med barn. Ny barnevernslov og oppvekstreform skal blant annet styrke barns rettssikkerhet. I Oslo kommune har det over tid vært arbeidet med å integrere reelt samarbeid med barn som del av barnevernets praksis. Det utarbeides derfor en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. For å sikre implementering, læring, trening og veiledning knyttet til Oslostandarden, samt til barnevernsøvelser og informasjonsarbeid/dialog på barn og unges arenaer, utvikler BFE en digital kompetansepakke.

Bydelene står fritt til å kunne velge hvilket bolig- og avlastningstiltak de ønsker å tilby sine beboere; egne tiltak i bydel, Barne- og familieetatens tiltak, eller tiltak fra tilbydere Oslo kommune har inngått rammeavtale med. Etter at det periodevis har vært nedgang i bruken av etatens tiltak, er det behov for at etaten iverksetter et arbeid for å gjøre tiltakene bedre kjent for bydelene.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
OPPHOLDSDØGN	0	0	0	0
Barnevernsinstitusjoner (BFE)	21 018	17 970	18 204	17 953
Beredskapshjem (BFE)	11 165	10 991	10 603	11 049
Familiehjem (BFE)	4 899	4 525	3 485	3 396
Hjemmebaserte barneverntiltak (BFE)	0	0	255	6 712
Private barnevernsinstitusjoner (barn og ungdom)	25 049	18 340	17 180	13 633
Private familiehjem	33 624	30 128	31 728	26 265
Avlastningstiltak (BFE)	8 006	7 494	7 227	7 063
Gruppeavlastning (BFE)	1 755	1 395	1 096	1 200
ANNET	0	0	0	0
Antall barn med barneverntiltak i løpet av året	572	540	537	623

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
09. Barn og unge skal oppleve et samarbeidende og tilgjengelig barnevern med medarbeidere som har høy kompetanse og som gir nyttig og trygg hjelp	Sørge for at barn og unge i fosterhjem og institusjon møtes av trygge, omsorgsfulle og kompetente voksne.					
	Samarbeide med bydeler, etater og andre eksterne aktører om videreutvikling av kompetansehevende tiltak.					
	Samarbeide med bydelene om videreutvikling av spesialiserte hjelpetiltak.					
	Resultatindikatorer Mål 9					
10. Barn og unge som ikke kan bo hjemme, skal få trygge og stabile botiltak	Rekruttere, lære opp og veilede et tilstrekkelig antall fosterhjem og familiehjem tilknyttet institusjon.					
	Omstille institusjonstilbudet slik at det samlede tilbudet om institusjonsplasser, i tråd med barn og unges behov, er i kommunal eller ideell regi.					
	Resultatindikatorer Mål 10	Hastetilbud framskaffet innen 2 timer	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**250 046**	**250 046**	**250 046**	**250 046**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)	-6 429	-6 429	-6 733	-6 733
Porto og digitale sykemeldinger	-82	-82	-82	-82
Tilpasse institusjonsbygg til barns behov	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sum Vedtak forrige periode	**-9 011**	**-9 011**	**-9 315**	**-9 315**
Vedtak forrige periode	**-9 011**	**-9 011**	**-9 315**	**-9 315**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**241 035**	**241 035**	**240 731**	**240 731**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**17 116**	**17 116**	**17 116**	**17 116**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**17 116**	**17 116**	**17 116**	**17 116**
Justering for engangstiltak				
Omstilling av barnevernet	20 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**20 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Barne- og familieetaten (kap. 360)	4 452	4 380	4 452	-448
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**4 452**	**4 380**	**4 452**	**-448**
Spesifiserte rammeendringer				
Omstilling av tjenestetilbudet i BFE	18 000	18 000	18 000	18 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**18 000**	**18 000**	**18 000**	**18 000**
Endringer	**42 452**	**22 380**	**22 452**	**17 552**
Ramme 2023-2026	**300 603**	**280 531**	**280 299**	**275 399**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Barne- og familieetaten (kap. 360)

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kapittel 360 Barne- og familieetaten er 6,5 mill. fra 2023.

Porto og digitale sykemeldinger

Voksenopplæringens ramme er redusert 0,2 mill. som følge av forventede reduserte utgifter knyttet til digitalisering, porto og digitale sykemeldinger.

Tilpasse institusjonsbygg til barns behov

Engangsbevilgning i år 2022 er ikke videreført.

Justering for engangstiltak

Omstilling av barnevernet

Byrådet foreslår å øke bevilgningen til Barne- og familieetaten i 2023 med 20 mill. slik at etaten kan styrke og omstille tjenestetilbudet for å imøtekomme barns behov og bydelenes etterspørsel etter tjenester og tiltak.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Barne- og familieetaten (kap. 360)
I økonomiplanperioden er det innarbeidet en reduksjon i rammekuttene for Barne- og familieetaten med om lag 4,5 mill. årlig 2023-2025.

Gjenværende rammereduksjoner for Barne- og familietetaten utgjør 2,0 mill. i 2023, 2,0 mill. i 2024, 2,3 mill. i 2025 og 7,2 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Omstilling av tjenestetilbudet i BFE
Barne- og familieetaten styrkes med 18 mill. til omstilling av tjenestetilbudet.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	584 517	637 552	669 047
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	68 269	59 581	96 999
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	14 146	46 905	48 247
Overføringsutgifter	9 351	7 690	8 190
Finansutgifter	1 883	0	0
Sum Driftsutgifter	**678 167**	**751 728**	**822 483**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-191 777	-88 588	-93 088
Refusjoner	-50 359	-413 094	-428 792
Overføringsinntekter	-3 540	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 883	0	0
Sum Driftsinntekter	**-247 560**	**-501 682**	**-521 880**
Sum	430 607	250 046	300 603

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Barne- og familieetaten (OVK)							
BFE - Hjelpemidler og spesialutstyr	2026	IA	1 100	500	400	0	2 000
BFE - inventar og utstyr	LØPENDE		2 300	2 300	2 300	2 300	9 200
Sum Barne- og familieetaten (OVK)		**0**	**3 400**	**2 800**	**2 700**	**2 300**	**11 200**
Sum investeringsprosjekter		0	3 400	2 800	2 700	2 300	11 200

BFE - Hjelpemidler og spesialutstyr
Byrådet foreslår å øke investeringsbudsjettet på kap. 360 med 1,1 mill. i 2023, 0,5 mill. i 2024 og 0,4 mill. i 2025 til utskifting av hjelpemidler og spesialutstyr i bolig- og avlastningstiltakene i Barne- og familieetaten.

BFE - inventar og utstyr
Det er avsatt 2,3 mill. årlig i investeringsmidler på Barne- og familieetatens budsjett til investering i inventar og utstyr i institusjoner.

Klimakonsekvenser

Det er ingen nye tiltak i 2023 under Barne- og familieetatens ansvarsområde som vil ha en vesentlig klimaeffekt.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler relatert til kap. 360 Barne- og familieetaten.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til kap. 360 Barne- og familieetaten.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Byutvikling (BYU)

Sektoransvar

Byutviklingssektoren omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, arkitekturpolitikk, byutvikling, eiendomserverv, eiendomsutvikling og områdepolitikk. Oppgavene innenfor dette området er sektorovergripende og utføres i all hovedsak av Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	948,6	1 124,3	1 117,3	1 108,0	1 104,5
Driftsinntekter	-381,9	-488,8	-508,8	-508,8	-508,8
Netto utgifter	**566,7**	**635,5**	**608,6**	**599,2**	**595,7**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		1,1 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

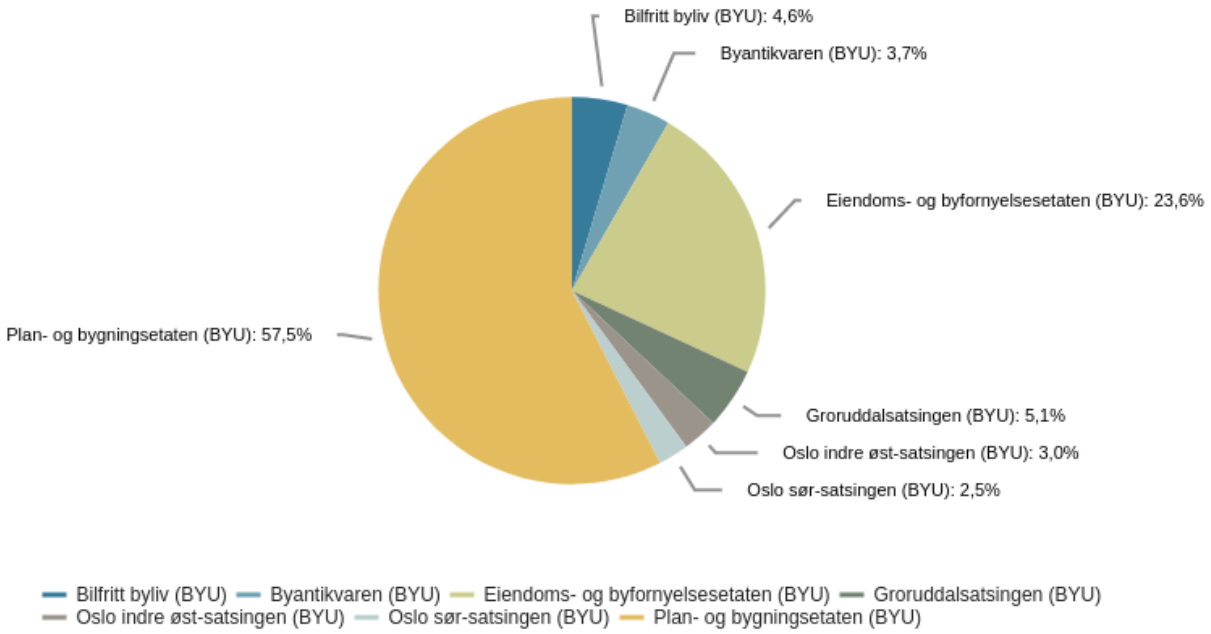

Sektorens hovedsatsinger:

- Oslo sør-satsingen - 28,5 mill.
- Groruddalsatsingen - 57,0 mill.
- Oslo indre øst-satsingen - 33,3 mill.
- Bilfritt byliv - 50,1 mill.
- Oslotrær - 9,5 mill.
- Levende gater - 2,0 mill.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets visjon er en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Basert på dette ønsker byrådet at byutviklingssektoren bidrar til at Oslo blir en grønn nullutslippsby som er god å bo i.

Plan- og bygningsloven er et av de viktigste virkemidlene for å påvirke utslipp av klimagasser i Norge. Gjennom arealplanlegging er det mulig å redusere utslippene, særlig fra transport og stasjonær energi. Samordnet areal- og transportplanlegging og oppfølging av handlingsprogrammet i regional plan for Oslo og Akershus er sentrale bidrag til bærekraftig byutvikling. Fra 2022 har Oslo kommune sekretariatsfunksjonen for det regionale plansamarbeidet. Byrådet er opptatt av å sikre tett samarbeid med Viken, spesielt Akershusområdet, slik at det gode samarbeidet om klima- og miljøvennlig areal- og transportplanlegging kan utvikles videre.

Kommuneplanens samfunnsdel med byutviklingsstrategi, vedtatt 30.01.2019, legger opp til fortetting i kollektivknutepunkter, langs eksisterende banestruktur, byutvikling innenfra og ut for å redusere bilbruk, og tilrettelegger for økt kollektivbruk, sykkel og gange. Planprogrammet for ny arealdel ble fastsatt av bystyret 15.12.2021. Byrådet arbeider med en ny arealdel til kommuneplanen som vil bli lagt ut på offentlig ettersyn i 2023. I 2021 startet byrådet både revisjon av småhusplanen, for ta bedre vare på småhusområdene, og revisjon av høyhusstrategien, for å se om det kan bygges høyere ved utvalgte kollektivknutepunkt enn i dag.

Byrådet har utarbeidet en klimastrategi som danner overbygning for klimaarbeidet i Oslo kommune. Strategien ble behandlet i bystyret våren 2020. Byrådet implementerte i 2019 et kriteriesett for vurdering av klimakonsekvenser i planbehandlingen. Formålet med klimakriteriene er å legge til rette for at kommende utbyggingsprosjekter har så lave direkte klimagassutslipp som mulig, ikke bidrar til indirekte klimagassutslipp, er robuste mot klimaendringer og ikke øker klimasårbarheten i området. Kriteriesettet har to funksjoner: Det skal være et verktøy for saksbehandlingen og synliggjøre effekt på klimagassutslipp og konsekvenser for klimatilpassing. Verktøyet skal brukes i kommunens egenplanlegging og i dialog med forslagsstillere. Kriteriesettet skal sikre at det gjøres kvalitative vurderinger av klimakonsekvenser i arealplanleggingen. Alle arealplaner skal sikre og bygge opp om Oslos klima- og miljømål, bl.a. legger byrådet i nye reguleringsplaner inn bestemmelser om fossilfrie bygge- og anleggsplasser. Ved revisjon av kommuneplanens arealdel ønsker byrådet å legge inn bestemmelse med krav om utslippsfrie anleggsplasser, slik at det etter hvert blir krav til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser.

Oslo er en by i vekst, og befolkningsøkningen forventes å fortsette i årene fremover, selv om enkeltår under pandemien ikke hadde vekst. Befolkningsveksten skaper behov for boligbygging med tilhørende teknisk, sosial, kulturell og grønn infrastruktur. Byutviklingssektoren er en tilrettelegger for boligbygging slik at byen får et variert og godt boligtilbud, med tilhørende infrastruktur. Byrådet vil at takten i boligbyggingen skal øke og legger til rette for at det årlig kan bygges flere tusen nye boliger i Oslo. Byrådets mål om god tilrettelegging for boligbygging, kollektivutbygging, nye skoler, flerbrukshaller, sykehjemsplasser, grøntområder, sykkelvei m.m., fordrer at plan- og byggesaksmyndighetene har tilstrekkelig kapasitet til å ha god fremdrift i saksbehandlingen av kommunale og private prosjekter. Byrådet fortsetter å styrke Plan- og bygningsetaten for raskere plan- og byggesaksbehandling.

Byrådet legger til rette for utvikling av nye boliger og sørger for utarbeidelse av nye arealplaner som muliggjør områdeutvikling med gode kvaliteter. Transformasjon av tidligere næringsarealer er Oslos store arealreserve, og byrådet tilrettelegger for at hovedvekten av nye boliger kommer innenfor de store transformasjonsområdene. Byrådet ønsker aktiv kommunal styring gjennom kommunale egenplaner, som sikrer klimahensyn, kvalitet og stedstilpasning.

Byrådet ønsker at formålsbygg og teknisk og grønn infrastruktur kommer på plass så raskt som mulig ved utvikling av nye boligområder, og arbeider for å sikre sammenheng mellom omfanget av overordnede planer i utviklingsområdene og nødvendig ressursbehov for gjennomføring av planene. Målsettingen er å sikre koordinert planlegging og gjennomføring og dermed tilrettelegge for økt bolig- og byutvikling. Byrådet fortsetter å styrke byutviklingssektoren med ressurser til nødvendig planlegging- og gjennomføringsaktiviteter for å tilrettelegge for økt gjennomføring i utviklingsområdene.

Byrådet er opptatt av god og reell medvirkning. Medvirkningsprosessene må tilpasses planoppgaven og den lokale situasjonen. Bydelene er viktige bindeledd mellom lokalbefolkningen og de kommunale etatene. Byrådet ønsker en innovativ medvirkning og viser til at Oslo kommune skal være en foregangskommune på medvirkning. Byrådet har gode erfaringer med utprøving av medvirkningsmetoden borgerpanel i arbeidet med revisjon av småhusplanen og høyhusstrategien. Metoden søker å sikre mer mangfold og representativt utvalg av innbyggere, og byrådet ønsker å jobbe videre med denne metoden.

Byrådet ønsker å utvide den kommunale boligpolitikken for å bidra til en mangfoldig by med gode boliger folk flest kan ha råd til. Byrådet la i 2019 frem mål og strategier for byrådets videre arbeid med å utvikle boligpolitikken. Det skal i 2023 arbeides videre med gjennomføring av pilotprosjekter for å teste ut nye boligpolitiske virkemidler.

Byrådet ønsker å tilrettelegge bedre for myke trafikanter og bedre fremkommelighet for kollektivtransport gjennom arbeidet med Bilfritt byliv. Kjerneområdet for innsatsen er fra og med 2020 utvidet fra å gjelde sentrumskjernen, til også å omfatte Tøyen og Grønland. Handlingsprogram for økt byliv og områderegulering for gater og byrom i sentrum danner grunnlaget for endringene i bruken av gatearealene byrådet legger opp til – der målet er redusert biltrafikk samt økt aktivitet og uteopphold for alle grupper.

Byrådet samarbeider med staten og privat næringsliv i sentrum, bl.a. gjennom samarbeidsorganet Levende Oslo for å skape gode gater og byrom som både ivaretar publikums og næringslivets interesser, samt bidrar til økt byliv og mer aktivitet.

ByKuben – Oslo senter for byøkologi, skal vise frem Oslo som klimavennlig miljøby, utgjøre et kunnskaps- og innovasjonssenter og fungere som et møtested for arbeid med klimavennlig byutvikling og bærekraftig byliv. Innovasjon innenfor alle områder vil være nødvendig for å virkeliggjøre det grønne skiftet i Oslo, sikre effektivitet og konkurransekraft, og nå Oslos klima- og miljømål. ByKuben har utviklet seg til å bli et viktig kommunalt verktøy som pådriver for en byutvikling som balanserer naturen og menneskenes aktiviteter, i samhandling med byens innbyggere og virksomheter. Byrådet vil fortsette arbeidet med at ByKuben skal være en arena for samarbeid på tvers av fagmiljøer, og slik finne muligheter for byøkologisk innovasjon. Bykuben har også ansvar for prosjektet Oslotrær, som skal sikre økt kunnskap om bytrær både i kommunens egen forvaltning og blant befolkningen, og bidra til at det plantes 100 000 nye trær i Oslo innen 2030.

Byrådet har startet opp en ny ti-års periode for kommunens deltakelse i FutureBuilt-samarbeidet (10-årig program for å utvikle klimanøytrale bygg og byområder med høy kvalitet) med forbildeprosjekter som skal fremme klimasmart innovasjon i ulike bygg, herunder boliger. Byrådet arbeider for at fremtidige kommunale bygg skal være FutureBuilt -prosjekter og i hovedsak holde plusshus standard.

Økt utbygging og arealknapphet gir et press på den grønne infrastrukturen. Med økt befolkning er Marka og de grønne kvalitetene i byggesonen viktigere enn noensinne. Byrådet fremhever at pandemien viste at de nære grøntområdene og Marka er blitt enda viktigere for byens befolkning. Byrådet vil fremme en byutvikling som skaper gode nærmiljøer, gir livskvalitet og fremmer folkehelse. Byutviklingen skal sikre Oslos blågrønne omgivelser og byens historiske og bevaringsverdige kvaliteter.

Byrådet er opptatt av å gjeninnføre natur i byen, bevare og styrke Oslos blågrønne omgivelser gjennom arealplanleggingen, og har utviklet en metode (grøntregnskap) som overvåker utviklingen i byggesonen. Plan- og bygningsetaten har utviklet et sett av kriterier, «Blå-grønn faktor», for å sikre overvannshåndtering og vegetasjon. Normen som er behandlet av bystyret, brukes i plan- og byggesaksbehandlingen. Byens blågrønne elementer skal knyttes opp mot urbant landbruk/dyrking, grønne tak, klimatilpasninger, biologisk mangfold og rekreasjon.

Byrådet er opptatt av å legge bedre til rette for fjordnært byliv og å åpne opp stadig flere områder langs fjorden for rekreasjon og bading for byens befolkning. I tillegg til arbeidet som gjøres i Bilfritt byliv, har byrådet startet arbeidet med områderegulering for Akersneset, som skal legge til rette for bl.a. mer byliv på strekningen fra Rådhusplassen til Vippetangen. Bystyret vedtok i 2020 områderegulering for Filipstad, inkludert ny havnepromenade, ny stor park og sjøbad, som vil bidra til å nå de samme målene som er satt for Bilfritt byliv. Byrådet vil i samarbeid med Oslo Havn arbeide videre for å åpne området opp for byens befolkning. I 2020 vedtok bystyret også prinsippavtaler mellom Oslo kommune og grunneierne om finansiering og gjennomføring av den offentlige infrastrukturen på Filipstad. Oslo kommune skal i henhold til avtalene bygge ut byrommene gjennom en egen gjennomføringsetat. Etaten er under etablering. Byrådet vil komme tilbake med nærmere informasjon om etablering av etaten.

Byrådet er opptatt av god forvaltning og etterdrift av kommunens nedlagte deponier, hvor fangst av klimagasser og håndtering av sigevann er viktig. Riktig forvaltning av de nedlagte deponiene er av stor betydning for klimaet, da gassoppsamling utgjør store volum.

Det er økt behov for utbygging av teknisk, sosial, kulturell og grønn infrastruktur, som skoler,

barnehager, parker og grøntdrag. Byens begrensede byggesone gjør det utfordrende for kommunen å sikre nok arealer til ulike kommunale formål og behov. Byrådet har utarbeidet en eiendomsstrategi for kommunal eiendomsposisjonering som grunnlag for langsiktig kjøpspolicy. Strategisk arealutnyttelse gjennom sambruk og samkjørte utbyggingsprosjekter er viktig for å øke arealeffektiviteten og for at Oslo kommune bedre skal nå sine klimamål. Strategien skal videre bidra til byutvikling og økt boligbygging gjennom strategiske eiendomskjøp og salg. Byrådet vil også tilrettelegge for midlertidighet og kunst/kultur for å stimulere til ønsket byutvikling.

Byrådet har utviklet en områdepolitikk som skal bidra til at alle skal ha like muligheter til å kunne bo og vokse opp i gode og trygge nærmiljøer med god kvalitet. Områdepolitikken skal gi byrådet et samlet grep for å følge opp utsatte lokalområder i Oslo. Politikken skal sørge for at kommunen er i stand til å identifisere de områdene som har behov for et ekstra løft, og igangsette helhetlige og koordinerte innsatser for å sikre en positiv utvikling i de aktuelle områdene. Områdepolitikken skal også motvirke at nye områder utvikler seg i en negativ retning slik at de i fremtiden vil møte tilsvarende utfordringer som de mest utsatte lokalområdene står overfor i dag. Det viktigste virkemiddelet i områdepolitikken er områdesatsinger. Frem til og med 2026 gjennomfører kommunen i samarbeid med staten områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og Oslo indre øst.

Byrådet har et ansvar for å sikre at Oslo er en barne- og aldersvennlig by som er god for alle. Byrådet har trappet opp innsatsen for å planlegge og utvikle områder på en helhetlig måte, slik at det settes av arealer til gode møteplasser, torg, parker og trygge ferdselsårer for gående og syklende. Dette er byrom som er tilgjengelig for alle, og som særlig er viktig for barn og eldre i byen. På den måten sikres at den fysiske utformingen av byen inkluderer og tar vare på alle innbyggere. I arbeidet med de mest utsatte lokalområdene, vil byrådet utvide medvirkning og involvering av eldre i det geografiske området.

Byrådet vil dele og styrke kunnskap om helhetlig byutvikling og storbyregioner med andre storbyer i Europa. Temaer som klima, miljø, tilrettelegging for rimelige boliger og virkninger av Covid-19 vektlegges. Byutviklingssektoren vil samhandle innenfor storbynettverk som EMA, EUROCITIES og METREX, og følge initiativer innenfor programmer for forskning og erfaringsutveksling.

Saksbehandlingen i kommunen skal være effektiv og brukertilpasset. Kommunen har en utfordring med de lovbestemte fristene for innsendte reguleringsplaner. Byrådet har et pågående prosjekt, som i dialog med bransjen jobber for å redusere tidsbruken. En pilot i byggesak startet høsten 2020 har gitt lovende resultater og utvides til flere byggesaksenheter.

Byrådet har fokus på effektivisering, herunder også mulige digitale eller automatiserte løsninger, som bidrar til økt økonomisk handlingsrom, økt kvalitet eller effektiviserer saksbehandling og oppgaveløsing.

Byrådet vil forsterke innsatsen på avklaring av ledige bygg i kommunalt eie. Salg, rivning og rehabilitering av ledige bygg til kommunale og/eller private formål vurderes være aktuelle tiltak.

Hovedmål

- 01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter
- 02. Tilrettelegge for økt boligbygging
- 03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp
- 04. Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren
- 05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**566 684**	**566 684**	**566 684**	**566 684**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet	-340	-340	-340	-340
Bilfritt byliv - 1-årig reduksjon	1 000	1 000	1 000	1 000
Filipstad infrastruktur	10 000	10 000	10 000	10 000
Formålsbygg i Plan- og bygningsetaten	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Generell rammereduksjon - Bilfritt byliv (kap. 490)	-524	-1 000	-1 023	-1 023
Generell rammereduksjon - Byantikvaren (kap. 520)	0	-332	-348	-348
Generell rammereduksjon - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	-1 359	-3 289	-3 380	-3 380
Generell rammereduksjon - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	-2 791	-6 573	-6 759	-6 759
Høyhusstrategi	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Levende gater	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Nedlagte kommunale deponier - overvåkning og etterdrift	-6 100	-6 100	-6 100	-6 100
Oslotrær og jobber til ungdom	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Reduksjon i forventede inntekter på tomteleie/feste	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Tredje boligsektor	-10 700	-10 700	-10 700	-10 700
Sum Vedtak forrige periode	**-27 214**	**-33 734**	**-34 050**	**-34 050**
Vedtak forrige periode	**-27 214**	**-33 734**	**-34 050**	**-34 050**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**539 470**	**532 950**	**532 634**	**532 634**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**36 270**	**36 270**	**36 270**	**36 270**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**36 270**	**36 270**	**36 270**	**36 270**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Budsjettoverføring av inntektskrav - leie for bruk av arealer på Grønmo	-6 100	-6 100	-6 100	-6 100
Drift av nedlagte avfallsdeponier	4 000	4 000	4 000	4 000
Eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister	4 000	4 000	0	0
Følge av Regionreformen	1 000	1 000	1 000	1 000
Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter	20 000	0	0	0
Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**24 900**	**4 900**	**900**	**900**
Justering for engangstiltak				
Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien	500	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**500**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendringer i 2023-2026 BYU	1 890	3 936	1 890	-1 600
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 890**	**3 936**	**1 890**	**-1 600**
Spesifiserte rammeendringer				
Behandling av formålsbygg - overført fra Oslobygg	3 000	3 000	3 000	3 000
KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning	4 000	4 000	1 000	1 000
Levende gater	2 000	0	0	0
Oslotrær	9 500	9 500	9 500	9 500
Økt innsats til gjennomføring av byutviklingsområder	2 000	2 000	2 000	2 000
Økte midler til lovpålagte oppgaver	12 000	12 000	12 000	12 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**32 500**	**30 500**	**27 500**	**27 500**
Endringer	**59 790**	**39 336**	**30 290**	**26 800**
Ramme 2023-2026	**635 530**	**608 556**	**599 194**	**595 704**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme med 0,34 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet. Beløpet er fordelt forholdsmessig på sektorens etater.

Bilfritt byliv - 1-årig reduksjon

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig reduksjon på Bilfritt byliv.

Filipstad infrastruktur

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet 5,0 mill. til utvikling av Filipstad, deretter 15,0 mill. årlig.

Formålsbygg i Plan- og bygningsetaten

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årlig bevilgning på 3,0 mill. til arbeid med formålsbygg hos Plan- og bygningsetaten.

Generell rammereduksjon - Bilfritt byliv (kap. 490)
Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 0,5 mill., 1,0 mill. og 1,0 mill.

Generell rammereduksjon - Byantikvaren (kap. 520)
Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 0, 0,3 mill. og 0,3 mill.

Generell rammereduksjon - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)
Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 1,4 mill., 3,3 mill. og 3,4 mill.

Generell rammereduksjon - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)
Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 2,8 mill., 6,6 mill. og 6,8 mill.

Høyhusstrategi
Det ble i budsjettet for 2021 innarbeidet 2,0 mill. årlig for årene 2021 og 2022 til arbeid med høyhusstrategi.

Levende gater
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årlig bevilgning på 4,0 mill. til Levende gater. Se for øvrig nytt tiltak innarbeidet i budsjettet for 2023 om Levende gater.

Nedlagte kommunale deponier - overvåkning og etterdrift
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet 13,6 mill. til nedlagte kommunale deponier (overvåkning og etterdrift), deretter ble det innarbeidet 7,5 mill. årlig fra og med 2023.

Oslotrær og jobber til ungdom
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig bevilgning på 5,0 mill. til Oslotrær og jobber til ungdom. Se for øvrig nytt tiltak innarbeidet i budsjettet for 2023 om Oslotrær.

Reduksjon i forventede inntekter på tomteleie/feste
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig reduksjon på tomteleie og tomtefesteinntekter med 2,4 mill. hos Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Tredje boligsektor
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig bevilgning på 10,7 mill. til arbeid med tredje boligsektor.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Budsjettoverføring av inntektskrav - leie for bruk av arealer på Grønmo
Byrådet overfører inntektskrav fra Bymiljøetaten (BYM) til Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) med bakgrunn i at Renovasjons- og gjenvinningsetaten leie av areal på Grønmo overføres fra BYM til EBY. Etatens inntektskrav økes derfor med 6,1 mill.

Drift av nedlagte avfallsdeponier

Oslo kommune forvalter fire nedlagte avfallsdeponier; Grønmo, Rommen, Langøyene og Stubberud. Utslipp fra deponi overvåkes iht. krav fra forurensningsmyndighetene. Byrådet øker bevilgningen med 4 mill. årlig for å sikre nødvendig drift og forvaltning av deponiene.

Eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister
Byrådet avsetter 4 mill. i 2023 og i 2024 til eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister forvaltet av Eiendoms- og byfornyelses-etaten (EBY). Dette i all hovedsak som en konsekvens av opprettelse av Oslobygg KF, som gir behov for opprydding mellom bykassen v/EBY som kommunens formelle grunneier og det nye foretaket.

Følge av Regionreformen
Forvaltningsmyndighet overført fra Riksantikvaren til Byantikvaren fra 01.01.2020 gjennom Regionreformen, har vist seg å være mer ressurskrevende enn antatt, Byantikvaren styrkes derfor med ett årsverk.

Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter
Byrådet kompenserer for forventet gebyrsvikt i 2023 som en følge av at kommunens nye gebyrregulativ for plan- og byggesaker, i 2022 har vist at inntektene pr byggesak er redusert samtidig med en lavere inngang av nye plansaker.

Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget
Byrådet overfører ansvar for del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget fra Renovasjons- og gjenvinningsetaten til Eiendoms- og byfornyelsesetaten. Energigjenvinningsløsning er etablert på Klemetsrudanlegget og skal igangsettes 2022. Byrådet avsetter 2 mill. årlig fra og med 2023 til drift av del av gassanlegget.

Justering for engangstiltak

Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien
Oppfølgning av tidligere bevilgning til revisjon av småhusplanen og høyhusplanen.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendringer i 2023-2026 BYU
Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet en samlet rammeøkning på 1,9 mill. fordelt på sektorens etater og Bilfritt byliv. Samlet rammeøkning er på 3,9 mill. i 2024, deretter 1,9 mill. i 2025, mens det er en samlet rammereduksjon i 2026 på 1,6 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Behandling av formålsbygg - overført fra Oslobygg
Det innarbeides i budsjettet for Plan- og bygningsetaten 3 mill. årlig fra og med 2023 til behandling av formålsbygg, finansiert ved overføring fra Oslobygg KF. Dette er tidligere finansiert ved internfakturering.

KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning
Staten har besluttet at KOSTRA-rapportering for kommunale formålsbygg skal hentes fra matrikkelen fra regnskapsåret 2022. Plan- og bygningsetaten gis ressurser til innrapportering av

løpende data, samt et toårig prosjekt for å gjøre de omlegginger og oppdateringer som er nødvendige i matrikkelen.

Levende gater
Det skal etableres en ordning med "Levende gater", der beboere sammen kan søke om å få stenge en gate midlertidig for biltrafikk for å kunne bruke arealet til sosiale formål og aktivitet. Det jobbes med flere mindre pilotprosjekter for å teste ut løsninger for en endelig ordning. Det settes av 2 mill. til tiltaket i 2023.

Oslotrær
Det gjennomføres en storstilt treplantingsdugnad i samarbeid med innbyggere, utbyggere og næringsliv, med mål om at det plantes 100.000 trær innen 2030, og det foreslås innarbeidet 9,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Økt innsats til gjennomføring av byutviklingsområder
Eiendoms- og byfornyelsesetatens innsats til gjennomføring av byutviklingsområder styrkes med 2 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Økte midler til lovpålagte oppgaver
Plan- og bygningsetaten styrkes for å oppnå raskere plan- og byggesaksbehandling herunder tilrettelegging for økt boligbygging, oppfølging av midlertidige forbud mot tiltak, oppfølging av ulovligheter og klagesaksbehandling.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
425	Andre utbyggingsformål (BYU)	367 000	132 000	132 000	132 000
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	25 375	6 000	6 000	6 000
Totalsum		**392 375**	**138 000**	**138 000**	**138 000**

Tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådets forslag Sak 1/2023	Sum 2021 - Sak 1/2023
520	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500	1 500	1 500	4 500
Sum		**1 500**	**1 500**	**1 500**	**4 500**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.400.06	Kommunal boligpolitikk	4 000
2.400.08	Filipstad	15 000
2.400.09	Kommunale deponier	13 500
2.481.01	Oslo sør-satsingen	28 500
2.482.01	Groruddalssatsingen	57 000
2.483.03	Oslo indre øst-satsingen	33 300
2.490.02	Bilfritt byliv	50 076
2.490.03	Levende gater	2 000
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygg i privat eie	1 500
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørvika	3 500
2.609.09	FutureBuilt	2 000
2.609.11	Bykuben - Oslo senter for byøkologi	4 000
2.609.13	Arkeologiske undersøkelser	2 000
2.609.16	Oslotrær	9 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)

Ansvarsområde

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og klimavennlig nullutslippsby med flere boliger og bedre bomiljø, i tillegg til å bidra til byutvikling i tråd med gjeldende kommuneplan.

Etaten ivaretar bykassens eierrolle for grunneiendom og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling, kjøp, salg, samt ekspropriasjon til kommunale formål. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling gjennom koordinering av utbyggingsprosesser, inngåelse av utbyggingsavtaler, kjøp av eiendom til kommunale formål og strategiske kjøp med hensikt å fremme ønsket byutvikling.

Etaten er pålagt oppgaver etter plan- og bygningsloven, konsesjonsloven, lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder og lov om oreigning av fast eiendom (ekspropriasjon). Etaten skal inneha kompetanse om boligmarkedet og boligbygging.

Situasjonsbeskrivelse

Etatens kjerneoppgave er som grunneier å ha ansvaret for forvaltning, strategisk bruk og utvikling av bykassens eiendommer, eiendomserverv til kommunale formål og for å fremme ønsket byutvikling, salg av eiendommer for boligutbygging og salg av ledigstilte bygg som ikke skal brukes i kommunal tjenesteproduksjon.

Etaten tilrettelegger for byutvikling på større områder med både kommunal og privat grunn gjennom regulering, eiendomsutvikling og fremforhandling av utbyggingsavtaler med private grunneiere som sikrer gjennomføring av nødvendig offentlig infrastruktur som veier, friområder, idretts-, fritids- og kulturtiltak i utviklingsområder. Etatens arbeid inkluderer markedsanalyser, kartlegging av behov for kommunal infrastruktur og vurdering av gjennomføringsmodeller. Etaten innhenter informasjon fra andre kommunale behovshavere og eiendomsforvaltere, utarbeider oversikter over ledige eiendommer og avklarer alternativ kommunal bruk, utvikling, regulering og/eller salg.

Byutvikling av flere nye områder i byen krever koordinert innsats mellom kommunens sektorer. Etaten samarbeider med andre etater for å kartlegge kommunens muligheter for å oppnå målsetningene til å utløse boligpotensiale i kommuneplanen.

Byutviklingen fører til økt behov for sosial og kommunalteknisk infrastruktur, arealer til idrettsformål og grøntstruktur. Også i årene som kommer må kommunen sikre arealer til kommunale formål som skoler, barnehager, omsorg m.m.

Etatens rolle som strategisk eier er styrket gjennom ansvar for oppfølging av eiendomsstrategi, kommunens strategiske eiendomskjøp og som koordinerende virksomhet for avklaring av ledigstilt eiendom. Etaten fremskaffer eiendommer dels gjennom kjøp i markedet og dels ved

omdisponering/utvikling av kommunal eiendom. Etatens eiendomsoversikter sammen med behovsoversikter fra de ulike sektorene er sentrale verktøy for planlegging og gjennomføring av eiendomsutvikling, salg og kjøp i årene fremover. Strategisk arealutnyttelse gjennom sambruk og samkjørte utbyggingsprosjekter søker å løse flere kommunale arealbehov kostnadseffektivt gjennom å øke arealeffektiviteten og bidra til å nå Oslos byutviklings- og klimamål.

Oslo kommune er en stor grunneier med fokus på god forvaltning og utvikling av kommunal grunneiendom. Gode oversikter over kommunens eiendomsportefølje skal bidra til bedre utnyttelse av eiendommene. Etaten står for forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, tomtearealer og bygninger som ikke forvaltes av annen kommunal virksomhet. Etaten er operasjonelt ansvarlig for oppfølging og effektiv gjennomføring av byrådets eiendomsstrategi.

Etaten kartlegger og overvåker forurenset bykassegrunn, har ansvar for etterdrift av nedlagte avfallsdeponier og iverksetter eventuelle tiltak for å hindre uønsket påvirkning av miljøet fra forurensede lokaliteter.

Etaten har ansvar for å sikre at forkjøpsrett på vegne av leietakerne kan benyttes gjennom bruk av kommunal forkjøpsrett i tråd med lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder. Oslo kommune skal også vurdere forkjøp på egne vegne.

Etaten administrerer og koordinerer arbeidet med «Levende Oslo» og arbeidet med tildeling av torg- og møteplassmidler for å ruste opp og etablere nye møteplasser lokalt i bydelene, samt bidrar til arbeidet tilknyttet bilfritt byliv.

Etaten bistår byrådsavdelingen i oppfølgingen av byrådssak 145/2019 «Nye veier til egen bolig». Etaten er som del av oppfølgingen bl.a. gitt i oppgave å gjennomføre konseptvalgutredninger og forprosjekter for piloter angitt i byrådssaken.

Som forløper til en egen gjennomføringsetat for den offentlige infrastrukturen på Filipstad, jf. byrådssak 233/19 «Prinsippavtaler om utbygging av Filipstad» vedtatt av bystyret 24. juni 2020, opprettet byrådet i 2020 et midlertidig prosjekt i EBY, som bl.a. arbeider med oppdatering av eksisterende kvalitetsprogram (miljøoppfølgingsprogram) og infrastrukturplan, samt utarbeiding av en mobilitetsplan. Den permanente gjennomføringsetaten er under etablering. Det er avsatt 15 mill. til etatens arbeid i 2023. Inntil videre er midlene avsatt på EBYs budsjett, og det er etaten som ivaretar gjennomføringsetatens oppgaver inntil den er etablert.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Tomtefestekontrakter antall	623	619	605	607
Tomteutleiekontrakter antall	481	478	495	493
Tomtefeste- og tomteutleiekontrakter - inntekt (millioner)	0	0	0	169
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	0	5	2	0
Antall vedtatte utbyggingsavtaler	0	0	0	10
Antall utbyggingsavtaler hvor det er kunngjort oppstart av forhandlinger	0	0	0	14

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Regulere egen eiendom til nye grønt- og aktivitetsområder	Antall regulerte eiendommer med bekkeåpning, grøntdrag, friområde, park, torg eller idrettsareal	2	2	2	2
	Redusere utslipp av deponigass	Reduksjon i utslipp av klimagass i antall tonn CO2-ekvivalenter fra Rommen og Grønmo	166 664	157 909	160 000	19 800
	Sikre gjennomføring av bekkeåpninger, grøntdrag, friområder, park, torg og/eller idrettsarealer gjennom utarbeidelse av utbyggingsavtaler	Vedtatte utbyggingsavtaler med relevante ytelser/bidrag				15
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	Utarbeide utbyggingsavtaler	Vedtatte utbyggingsavtaler	10	15	15	15
	Gjennomføre strategiske kjøp for å fremme byutvikling	Antall saker fremmet som strategiske kjøp	3	2	2	2
	Regulere og utvikle kommunale eiendommer	Antall regulerte eiendommer	2	2	2	2
04. Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren	Erverv av eiendom til kommunale formål	Erverv (kjøp)	953 mill.	1 000 mill.	1 400 mill.	1 200 mill.
	Ajourføre oversikter over kommunale behov og ledige eiendommer, samt avklare alternativ kommunal bruk eller salg/utleie	Antall eiendommer avklart til kommunal bruk, salg, utleie og rivning	13	10	10	20
		Oppdatert oversikt og vurdering av Oslo kommunes ledige bygg	100 %	100 %	100 %	kvartalsvis
	Forvalte feste- og utleiekontrakter	Festetomter og utleie - inntekt	213 mill.	224 mill.	215 mill.	227 mill.
	Behandle forkjøpssaker på vegne av beboere og Oslo kommune	Andel forkjøpssaker vurdert og behandlet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Lede og bidra inn i tverrsektorielle samarbeidsarenaer og prosesser, herunder oppfølging av kommunens eiendomsstrategi og kommunens utviklingsområder.	Gjennomføringsfrekvens	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig
	Brukertilpasse, digitalisere og effektivisere rutiner og prosesser for å øke kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen	Gjennomføringsfrekvens				regelmessig
	Samle oversikt over kommunens arealbehov	Gjennomført arealbehovskartlegging				regelmessig (hvert 2 år)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**69 327**	**69 327**	**69 327**	**69 327**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet	-131	-131	-131	-131
Filipstad infrastruktur	10 000	10 000	10 000	10 000
Generell rammereduksjon - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	-1 359	-3 289	-3 380	-3 380
Nedlagte kommunale deponier - overvåkning og etterdrift	-6 100	-6 100	-6 100	-6 100
Reduksjon i forventede inntekter på tomteleie/feste	-2 400	-2 400	-2 400	-2 400
Tredje boligsektor	-10 700	-10 700	-10 700	-10 700
Sum Vedtak forrige periode	**-10 690**	**-12 620**	**-12 711**	**-12 711**
Vedtak forrige periode	**-10 690**	**-12 620**	**-12 711**	**-12 711**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**58 637**	**56 707**	**56 616**	**56 616**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**10 695**	**10 695**	**10 695**	**10 695**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**10 695**	**10 695**	**10 695**	**10 695**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Budsjettoverføring av inntektskrav - leie for bruk av arealer på Grønmo	-6 100	-6 100	-6 100	-6 100
Drift av nedlagte avfallsdeponier	4 000	4 000	4 000	4 000
Eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister	4 000	4 000	0	0
Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**3 900**	**3 900**	**-100**	**-100**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendringer i 2023-2026 BYU	548	1 141	548	-464
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**548**	**1 141**	**548**	**-464**
Spesifiserte rammeendringer				
Økt innsats til gjennomføring av byutviklingsområder	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**2 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Endringer	**6 448**	**7 041**	**2 448**	**1 436**
Ramme 2023-2026	**75 780**	**74 443**	**69 759**	**68 747**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme med 0,34 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet. Beløpet er fordelt forholdsmessig på sektorens etater.

Filipstad infrastruktur

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet 5,0 mill. til utvikling av Filipstad, deretter 15,0 mill. årlig.

Generell rammereduksjon - Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)

Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 1,4 mill., 3,3 mill. og 3,4 mill.

Nedlagte kommunale deponier - overvåkning og etterdrift
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet 13,6 mill. til nedlagte kommunale deponier (overvåkning og etterdrift), deretter ble det innarbeidet 7,5 mill. årlig fra og med 2023.

Reduksjon i forventede inntekter på tomteleie/feste
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig reduksjon på tomteleie og tomtefesteinntekter med 2,4 mill. hos Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Tredje boligsektor
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig bevilgning på 10,7 mill. til arbeid med tredje boligsektor.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Budsjettoverføring av inntektskrav - leie for bruk av arealer på Grønmo
Byrådet overfører inntektskrav fra Bymiljøetaten (BYM) til Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) med bakgrunn i at Renovasjons- og gjenvinningsetaten leie av areal på Grønmo overføres fra BYM til EBY. Etatens inntektskrav økes derfor med 6,1 mill.

Drift av nedlagte avfallsdeponier
Oslo kommune forvalter fire nedlagte avfallsdeponier; Grønmo, Rommen, Langøyene og Stubberud. Utslipp fra deponi overvåkes iht. krav fra forurensningsmyndighetene. Byrådet øker bevilgningen med 4 mill. årlig for å sikre nødvendig drift og forvaltning av deponiene.

Eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister
Byrådet avsetter 4 mill. i 2023 og i 2024 til eiendomsopprydding og videreutvikling av kommunens eiendomsregister forvaltet av Eiendoms- og byfornyelses-etaten (EBY). Dette i all hovedsak som en konsekvens av opprettelse av Oslobygg KF, som gir behov for opprydding mellom bykassen v/EBY som kommunens formelle grunneier og det nye foretaket.

Overføring av del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget
Byrådet overfører ansvar for del av gassanlegg på Grønmo og Klemetsrudanlegget fra Renovasjons- og gjenvinningsetaten til Eiendoms- og byfornyelsesetaten. Energigjenvinningsløsning er etablert på Klemetsrudanlegget og skal igangsettes 2022. Byrådet avsetter 2 mill. årlig fra og med 2023 til drift av del av gassanlegget.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendringer i 2023-2026 BYU
Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet en samlet rammeøkning på 1,9 mill. fordelt på sektorens etater og Bilfritt byliv. Samlet rammeøkning er på 3,9 mill. i 2024, deretter 1,9 mill. i 2025, mens det er en samlet rammereduksjon i 2026 på 1,6 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Økt innsats til gjennomføring av byutviklingsområder
Eiendoms- og byfornyelsesetatens innsats til gjennomføring av byutviklingsområder styrkes med 2 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	140 905	134 658	141 310
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	116 724	99 185	108 947
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	15 205	0	0
Overføringsutgifter	30 912	14 456	15 396
Finansutgifter	23 142	0	0
Sum Driftsutgifter	**326 888**	**248 299**	**265 653**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-251 431	-115 798	-124 298
Refusjoner	-21 065	-61 571	-63 911
Overføringsinntekter	-2 811	-1 603	-1 664
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-23 102	0	0
Sum Driftsinntekter	**-298 409**	**-178 972**	**-189 873**
Sum	28 479	69 327	75 780

Klimakonsekvenser
Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler
Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak
Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler
Tabell: Øremerkede midler Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.400.06	Kommunal boligpolitikk	4 000
2.400.08	Filipstad	15 000
2.400.09	Kommunale deponier	13 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Fornebu-utbyggingen (BYU)

Andre utbyggingsformål (BYU)

Investeringsbudsjett

Byrådet har utarbeidet eiendomsstrategi for kommunal eiendomsposisjonering som grunnlag for en langsiktig kjøpspolicy, slik at kommunen får en langsiktig og kostnadseffektiv arealberedskap for sine behov. Avsetning til strategisk eiendomskjøp ble i 2019 tatt ut av investeringsbudsjettet. Det ble i stedet gjort en avsetning i driftsbudsjettet i kap. 192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter, for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av eiendomskjøp. Avsetning til rentekostnader skal være dekkende for erverv av eiendom for 900 mill. årlig i økonomiplanperioden. Investeringsmidler til strategisk eiendomskjøp vil først komme inn i budsjettet når det foreligger et konkret kjøp. Disse eiendomskjøpene skal primært være tomter til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner, kjøp av grunneiendommer for å utløse boligbygging i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder, samt kjøp av tilgrensede eiendommer for å øke eiendomsverdier.

Dersom etaten erverver eiendommer med et større vedlikeholdsetterslep vil disse normalt ikke kunne settes i stand for midlertidig utleie innenfor etatens ordinære budsjett. Ved erverv av slike eiendommer må nødvendige midler bevilges. Dette for å sikre at kjøpsobjektene kan settes i stand for midlertidig utleie slik at man kan gjennomføre forsvarlig drift og vedlikehold av eiendommene i forvaltningsperioden, inntil eiendommene er utbygget til ønskede kommunale formål. Dette forutsettes vurdert og innarbeidet i de enkelte kjøpsaker.

Det er innarbeidet 300 mill. i 2023 til kjøp av eiendom som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling, deretter 100 mill. årlig i økonomiplanperioden, og 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktede kjøp. Midlene brukes til gjennomføring av kontraktsforpliktede kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner. Det er også innarbeidet 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv og 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten har siden 2018 jobbet med hallprosjektet i Hauskvartalet, i samarbeid med Hausmania som brukere. Tiltaket innebærer oppføring av nytt kulturbygg på ca. 1.500 kvadratmeter og vurderes som siste ledd for å realisere gjeldende reguleringsplan for kvartalet. Det er tidligere avsatt 76 mill. til formålet. Prosjektet har vist seg mer krevende enn antatt i tidligere faser, og på tross av betydelig innsats for å redusere risiko og kostnad er det fortsatt ikke mulig å gjennomføre prosjektet innenfor gjeldende budsjettramme. I henhold til oppdaterte kalkyler, er det behov for en ekstra bevilgning på 35 mill. for å sikre at prosjektet kan gjennomføres som planlagt.

Eiendomssalg foreslås satt til 75,0 mill. årlig for perioden 2023-2026. Samlet eiendomssalg for økonomiplanperioden blir med det 300,0 mill., i all hovedsak forutsatt realisert ved salg av eiendommer som ikke egner seg til annen kommunal bruk: ferdig klargjorte nærings- og boligtomter, utviklingseiendommer, grunneiendommer mv. Salgsinntekter og økt avsetning til kjøp begrunnes i behov for å optimalisere eiendomsporteføljen i tråd med kartlagte kommunale behov, redusere kommunens FDV-utgifter, samt å bidra til å tilrettelegge for økt boligbygging.

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Andre utbyggingsformål (BYU)							
Eiendomserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.	LØPENDE		300 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Haus (kulturhus)	2024	35 000	35 000	0	0	0	35 000
Kontraktsforp.kjøp	LØPENDE		20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Opprustning torg og møteplasser	LØPENDE		10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
Rehabilitering	LØPENDE		2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Sum Andre utbyggingsformål (BYU)		**35 000**	**367 000**	**132 000**	**132 000**	**132 000**	**763 000**
Sum investeringsprosjekter		35 000	367 000	132 000	132 000	132 000	763 000

Eiendomserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.

Byrådet foreslår å avsette 300,0 mill. kr i 2023, deretter 100 mill kr årlig ut økonomiplanperioden til kjøp av eiendom som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling..

Haus (kulturhus)

Det er i budsjett 2023 innarbeidet en ekstra bevilgning på 35 mill. for å sikre at prosjektet kan gjennomføres.

Kontraktsforp.kjøp

Det er innarbeidet 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktede kjøp.

Opprustning torg og møteplasser

Det foreslås budsjettert med 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv.

Rehabilitering

Det foreslås budsjettert 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Oslo sør-satsingen (BYU)

Ansvarsområde

Områdesatsinger er tverrfaglige og tverrsektorielle innsatser i de mest utsatte områdene i Oslo. Innsatsene skal ikke erstatte ordinær drift, men være supplementer til denne. Områdesatsinger som metode innebærer rom for innovasjon og uttesting i både tjeneste- og nærmiljøutvikling. Områdesatsingene i Oslo gjennomføres som et samarbeid med staten og har en vedtatt varighet til og med 2026. Satsingene er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst og utdanning

Satsingens overordnede mål er å bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder i Oslo sør der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltakende i lokalsamfunn og storsamfunn.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo samt oppfølging av Delprogram nærmiljø og bomiljøtilskudd. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo.

I tillegg til måloppnåelse på byrådets mål 3 for byutviklingssektoren, omtalt under, bidrar satsingens delprogram for sysselsetting og oppvekst og utdanning til oppnåelse innen følgende av byrådets mål:

Byrådets mål 4 for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsgrad.

Byrådets mål 7 for oppvekst- og kunnskapssektoren: Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene. I tillegg har andre involverte sektorer ansvar for oppfølging av prosjekter og tiltak innenfor sine områder. I Oslo sør-satsingen har Bydel Søndre Nordstrand et særskilt ansvar innenfor Delprogram nærmiljø, hvor årlige lokale programplaner oversendes byrådet som innstilling fra bydelsutvalget. Involverte etater deltar med prosjekter og tiltak inn i bydelens lokale plan. I de to tjenesteutviklingsprogrammene for oppvekst og sysselsetting har Bydel Søndre Nordstrands tjenestesteder ansvar for å drive utviklingsarbeid innenfor egne tjenester samt i samarbeid med Nav Oslo, Voksenopplæringen, Utdanningsetaten og Velferdsetaten. Disse har på sin side ansvar for å utvikle egne tjenester innenfor rammene av områdesatsingen.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo sør-satsingen avløste i 2018 Handlingsprogram Oslo sør, som hadde vart fra 2007 til og med 2017. I nærmiljøprogrammet er innsatsen avgrenset til delbydelene Bjørnerud (Mortensrud/Rudshøgda) og Holmlia syd, mens innsatsen i sysselsettings- og oppvekst og utdanningsprogrammene dekker tjenestetilbudet i bydelen som helhet. Siden oppstart i 2018 er det i nærmiljøprogrammet bl.a. bevilget midler til bygging og opprusting av parker og lekeplasser i nærmiljøene, gitt støtte til oppstart av Forandringshuset Holmlia, blitt utviklet nye kultur- og fritidstilbud til barn og unge, samt gitt over 20 mill. i støtte til ulike sosiale og fysiske tiltak i bo- og nærmiljøene i regi av borettslag, sameier, velforeninger, frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører. I oppvekst og utdanningsprogrammet jobbes det bl.a. med utvikling av et «nærmiljøbarnehage»-konsept og utvikling av mangfoldskompetanse i tjenestene, herunder modell for mangfoldsrekruttering til barnehagelærerutdanningen. I delprogram sysselsetting pågår det arbeid knyttet til såkalt oppgaveglidning for å skape flere arbeidsplasser, samt oppsøkende metodikk overfor unge som ikke er i verken jobb eller utdanning. Disse prosjektene ses i sammenheng med og støtter opp under sentrale satsinger fra byrådet om Kompetansejobber og oppsøkende arbeid overfor unge voksne. Totalt har det i Oslo sør-satsingen i 2022 pågått 19 prosjekter innenfor Delprogram nærmiljø, 17 prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning og fire prosjekter i Delprogram sysselsetting, i tillegg til noen samarbeidsprosjekter på tvers av områdesatsingene.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene	Andel av årlig kommunal og statlig avsetning til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	92,5 %	100,0 %	100,0 %	95,0 %
	Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken	Andel oppdaterte statistiske data i monitoreringssystem for lokalområder i Oslo	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**28 500**	**28 500**	**28 500**	**28 500**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**28 500**	**28 500**	**28 500**	**28 500**
Ramme 2023-2026	**28 500**	**28 500**	**28 500**	**28 500**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	28 500	28 500
Overføringsutgifter	5 840	0	0
Finansutgifter	401	0	0
Sum Driftsutgifter	**6 242**	**28 500**	**28 500**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-565	0	0
Overføringsinntekter	-34 000	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-401	0	0
Sum Driftsinntekter	**-34 966**	**0**	**0**
Sum	-28 725	28 500	28 500

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede midler Oslo sør-satsingen

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.481.01	Oslo sør-satsingen	28 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Groruddalssatsingen (BYU)

Ansvarsområde

Områdesatsinger er tverrfaglige og tverrsektorielle innsatser i de mest utsatte områdene i Oslo. Innsatsene skal ikke erstatte ordinær drift, men være supplementer til denne. Områdesatsinger som metode innebærer rom for innovasjon og uttesting i både tjeneste- og nærmiljøutvikling. Områdesatsingene i Oslo gjennomføres i samarbeid med staten og har en vedtatt varighet til og med 2026 og er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst- og utdanning

Satsingens overordnede mål er å bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder i Groruddalen der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltakende i lokalsamfunn og storsamfunn.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo samt oppfølging av Delprogram nærmiljø og bomiljøtilskudd. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo.

I tillegg til måloppnåelse på byrådets mål 3 for byutviklingssektoren, omtalt under, bidrar satsingens delprogram for sysselsetting og oppvekst og utdanning til oppnåelse innen følgende av byrådets mål:

Byrådets mål 4 for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsgrad.

Byrådets mål 7 for oppvekst- og kunnskapssektoren: Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene. I tillegg har andre involverte sektorer ansvar for oppfølging av prosjekter og tiltak innenfor sine områder. I Groruddalssatsingen har bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner særskilte ansvar innenfor Delprogram nærmiljø, hvor årlige lokale programplaner oversendes byrådet som innstillinger fra bydelsutvalgene. Involverte etater deltar med prosjekter og tiltak inn i bydelenes lokale planer. I de to tjenesteutviklingsprogrammene for oppvekst og sysselsetting har de fire groruddalsbydelenes tjenestesteder ansvar for å drive utviklingsarbeid innenfor egne tjenester samt i samarbeid med Nav Oslo, Voksenopplæringen, Utdanningsetaten og Velferdsetaten. Disse har på sin side ansvar for å utvikle egne tjenester innenfor rammene av områdesatsingen.

Situasjonsbeskrivelse

Pågående groruddalssatsing startet i 2017 som en videreføring og videreutvikling av Groruddalssatsingen 2007-2016. I nærmiljøprogrammet er innsatsen avgrenset til lokalområdene Trosterud-Haugerud, Furuset, Veitvet-Sletteløkka, Linderud, Romsås, Grorud, Vestli, Stovner sentrum og Haugenstua, mens innsatsen i sysselsettings- og oppvekst og utdanningsprogrammene dekker tjenestetilbudet i bydelene som helhet. Siden oppstart i 2017 er det i nærmiljøprogrammet bevilget midler til bl.a. bygging og oppgraderinger av parker og torg, etablering av nye innendørs møteplasser, nye fritidstilbud, gatekunst, nye bibliotektilbud og nye former for samarbeid med lokal frivillighet. I tillegg er det blitt gitt over 36 mill. i støtte til ulike sosiale og fysiske tiltak i bo- og nærmiljøene i regi av borettslag, sameier, velforeninger, frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører. I oppvekst og utdanningsprogrammet jobbes det bl.a. med en rekke utviklingsprosjekter rettet mot barnehagene, uttesting av alternative videregående opplæringsløp, kvalitetsutvikling i barneskolen og nye former for foreldresamarbeid og involvering. I delprogram sysselsetting jobbes det blant annet med utvikling av nye yrkesfaglige opplæringsløp, modeller for lokal jobbskaping, digitaliseringsprosesser for mer effektiv saksbehandling, nye veiledningssystemer for arbeidssøkende, bedre og mer tilpassede voksenopplæringsløp samt modeller for mer effektiv arbeidspraksis. Totalt har det i Groruddalssatsingen i 2022 pågått 63 prosjekter innenfor Delprogram nærmiljø, 26 prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning og 32 prosjekter i Delprogram sysselsetting.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene	Andel av årlig kommunal og statlig avsetning til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	95,0 %
	Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken	Andel oppdaterte statistiske data i monitoreringssystem for lokalområder i Oslo	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**57 000**	**57 000**	**57 000**	**57 000**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**57 000**	**57 000**	**57 000**	**57 000**
Ramme 2023-2026	**57 000**	**57 000**	**57 000**	**57 000**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 161	57 000	57 000
Overføringsutgifter	8 415	0	0
Sum Driftsutgifter	**9 576**	**57 000**	**57 000**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-824	0	0
Overføringsinntekter	-63 780	0	0
Sum Driftsinntekter	**-64 604**	**0**	**0**
Sum	-55 028	57 000	57 000

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede midler Groruddalssatsingen

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.482.01	Groruddalssatsingen	57 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Oslo indre øst-satsingen (BYU)

Ansvarsområde

Områdesatsinger er tverrfaglige og tverrsektorielle innsatser i de mest utsatte områdene i Oslo. Innsatsene skal ikke erstatte ordinær drift, men være supplementer til denne. Områdesatsinger som metode innebærer rom for innovasjon og uttesting i både tjeneste- og nærmiljøutvikling. Områdesatsingene i Oslo gjennomføres som et samarbeid med staten og har en vedtatt varighet til og med 2026 og er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst og utdanning

Satsingens overordnede mål er å bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder i Oslo indre øst der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltakende i lokalsamfunn og storsamfunn.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo samt oppfølging av Delprogram nærmiljø og bomiljøtilskudd. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo.

I tillegg til måloppnåelse på byrådets mål 3 for byutviklingssektoren, omtalt under, bidrar satsingens delprogram for sysselsetting og oppvekst og utdanning til oppnåelse innen følgende av byrådets mål:

Byrådets mål 4 for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsgrad.

Byrådets mål 7 for oppvekst- og kunnskapssektoren: Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene. I tillegg har andre involverte sektorer ansvar for oppfølging av prosjekter og tiltak innenfor sine områder. I Oslo indre øst-satsingen har Bydel Gamle Oslo et særskilt ansvar innenfor Delprogram nærmiljø, hvor årlige lokale programplaner oversendes byrådet som innstilling fra bydelsutvalget. Involverte etater deltar med prosjekter og tiltak inn i bydelens lokale plan. I de to tjenesteutviklingsprogrammene for oppvekst og sysselsetting har Bydel Gamle Oslos tjenestesteder ansvar for å drive utviklingsarbeid innenfor egne tjenester samt i samarbeid med Nav Oslo, Voksenopplæringen, Utdanningsetaten og Velferdsetaten. Disse har på sin side ansvar for å utvikle egne tjenester innenfor rammene av områdesatsingen.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo indre øst-satsingen avløste i 2019 Områdeløft Tøyen, som hadde vart fra 2014 til og med 2018. I nærmiljøprogrammet er innsatsen avgrenset til Tøyen og Grønland, mens innsatsen i sysselsettings- og oppvekst og utdanningsprogrammene dekker tjenestetilbudet i bydelen som helhet. Siden 2019 er det i nærmiljøprogrammet igangsatt arbeid med opprusting av flere byrom, herunder Rudolf Nilsens plass og Gartnerløkka, det jobbes med styrking av den lokale frivilligheten og det er bevilget 18 mill. i støtte til ulike sosiale og fysiske tiltak i bo- og nærmiljøene i regi av borettslag, sameier, velforeninger, frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører. I oppvekst og utdanningsprogrammet jobbes det bl.a. med utvikling av et nærmiljøskolekonsept for Vahl skole på Grønland og Bydel Gamle Oslo deltar sammen med groruddalsbydelene i det større FoU-prosjektet Språksterk 1-6, som både jobber konkret med språkutviklingsmodeller i barnehagene og har en større internasjonal forskningsdel om flerspråklighet blant barnehagebarn. Det jobbes også med utvikling av mer helhetlig oppfølging av unge som er registrert for gjentatt kriminalitet, og deres familier, som et samarbeid mellom Bydel Gamle Oslo, Politiet, Velferdsetaten og Utdanningsetaten. I sysselsettingsprogrammet jobbes det bl.a. med utvikling av en ny modell for inntektssikring ved lange kvalifiseringsløp samtidig som det pågår et innsiktsarbeid knyttet til unge under 30 som ikke er i jobb. Totalt har det i Oslo indre øst-satsingen i 20221 pågått 23 prosjekter innenfor Delprogram nærmiljø, seks prosjekter i Delprogram oppvekst og utdanning og to prosjekter i Delprogram sysselsetting, i tillegg til flere samarbeidsprosjekter på tvers av områdesatsingene.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
03. Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene	Andel av årlig kommunal og statlig avsetning til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	100,0 %	100,0 %	100,0 %	95,0 %
	Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken	Andel oppdaterte statistiske data i monitoreringssystem for lokalområder i Oslo	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**33 300**	**33 300**	**33 300**	**33 300**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**33 300**	**33 300**	**33 300**	**33 300**
Ramme 2023-2026	**33 300**	**33 300**	**33 300**	**33 300**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	33 300	33 300
Overføringsutgifter	8 611	0	0
Sum Driftsutgifter	**8 611**	**33 300**	**33 300**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-565	0	0
Overføringsinntekter	-31 900	0	0
Sum Driftsinntekter	**-32 465**	**0**	**0**
Sum	-23 854	33 300	33 300

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede midler Oslo indre øst-satsingen

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.483.03	Oslo indre øst-satsingen	33 300

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Bilfritt byliv (BYU)

Ansvarsområde

Byrådet fortsetter arbeidet med å skape en grønnere og mer levende by med plass for alle. I perioden 2017-2019 har Program bilfritt byliv blitt gjennomført i Oslo sentrum innenfor Ring 1. I perioden 2020-2023 fortsetter arbeidet i sentrum, men satsingen på bilfritt byliv utvides til også å gjelde Tøyen og Grønland.

Situasjonsbeskrivelse

Byrådet vil ha en mer levende by. En by hvor menneskene står i sentrum, hvor det er mer plass til barn som leker, grønne lunger, sykkeltilrettelegging og kulturaktiviteter. Program Bilfritt byliv ble opprettet med mål om å skape et bedre bymiljø og økt byliv innenfor Ring 1, hvor et bilfritt sentrum skulle være et virkemiddel. I perioden 2020-2023 er målet for satsingen uendret, men Bilfritt byliv er utvidet til å gjelde Tøyen og Grønland i tillegg til sentrum. Målet for satsningen er knyttet til hovedmålene i Handlingsprogram for økt byliv, jf. bystyrets vedtak i sak 258, av 05.09.2018, (byrådssak 42/18) «Mål og strategier for økt byliv i Oslo sentrum». Handlingsprogrammet har et 10 års perspektiv og inneholder analyser, strategier og forslag til ulike tiltak som i sum vil medvirke til bedre bymiljø og økt byliv i Oslo sentrum, jf. bystyrets vedtak i sak 200, av 19.06.2019, (byrådssak 49/19) «Byliv for alle – Område-regulering med konsekvensutredning for gater og byrom i Oslo sentrum». Tiltakene som gjennomføres på Tøyen og Grønland skal ses i sammenheng med områdesatsingen slik at disse to satsingene kan samspille.

Bevilgningen til satsningen er samlet på kap. 490 Bilfritt byliv (BYU), og midler vil bli budsjettjustert til aktuelle virksomheter på bakgrunn av vedtatte handlingsplaner.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Skape økt byliv og bedre bymiljø gjennom fysiske tiltak og samarbeid med bylivsaktørene	Hvor godt liker innbyggerne å være ute på gater plasser i sentrum (snitt på skala 1-5)			3,9	3,9
		Hvor fornøyd er innbyggerne med folkelivet, stemningen i sentrum (snitt på skala 1-5)			3,8	3,8

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**53 458**	**53 458**	**53 458**	**53 458**
Vedtak forrige periode				
Bilfritt byliv - 1-årig reduksjon	1 000	1 000	1 000	1 000
Generell rammereduksjon - Bilfritt byliv (kap. 490)	-524	-1 000	-1 023	-1 023
Levende gater	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Vedtak forrige periode	**-3 524**	**-4 000**	**-4 023**	**-4 023**
Vedtak forrige periode	**-3 524**	**-4 000**	**-4 023**	**-4 023**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**49 934**	**49 458**	**49 435**	**49 435**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendringer i 2023-2026 BYU	142	286	142	-120
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**142**	**286**	**142**	**-120**
Spesifiserte rammeendringer				
Levende gater	2 000	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**2 000**	**0**	**0**	**0**
Endringer	**2 142**	**286**	**142**	**-120**
Ramme 2023-2026	**52 076**	**49 744**	**49 577**	**49 315**

Vedtak forrige periode

Bilfritt byliv - 1-årig reduksjon

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig reduksjon på Bilfritt byliv.

Generell rammereduksjon - Bilfritt byliv (kap. 490)

Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 0,5 mill., 1,0 mill. og 1,0 mill.

Levende gater

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årlig bevilgning på 4,0 mill. til Levende gater. Se for øvrig nytt tiltak innarbeidet i budsjettet for 2023 om Levende gater.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendringer i 2023-2026 BYU

Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet en samlet rammeøkning på 1,9 mill. fordelt på sektorens etater og Bilfritt byliv. Samlet rammeøkning er på 3,9 mill. i 2024, deretter 1,9 mill. i 2025, mens det er en samlet rammereduksjon i 2026 på 1,6 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Levende gater

Det skal etableres en ordning med “Levende gater”, der beboere sammen kan søke om å få stenge en gate midlertidig for biltrafikk for å kunne bruke arealet til sosiale formål og aktivitet. Det jobbes med flere mindre pilotprosjekter for å teste ut løsninger for en endelig ordning. Det settes av 2 mill. til tiltaket i 2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	53 458	52 076
Overføringsutgifter	200	0	0
Sum Driftsutgifter	**200**	**53 458**	**52 076**
Sum	200	53 458	52 076

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.490.02	Bilfritt byliv	50 076
2.490.03	Levende gater	2 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Byantikvaren (BYU)

Ansvarsområde

Byantikvaren ivaretar de antikvariske interessene i Oslo og er kommunens rådgiver i saker som behandles etter plan- og bygningsloven. Byantikvaren har ansvaret for statlige oppgaver delegert etter kulturminneloven og administrerer tilskuddsmidler til istandsetting av fredede og verneverdige bygninger.

Byantikvaren arbeider for at Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i utvalget av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer og kulturlandskap.

Etaten utarbeider alternative planforslag der det er nødvendig, og saker hvor det er lagt ned midlertidig forbud mot tiltak prioriteres særskilt. Etaten utarbeider verneplaner og fredningssaker, samt yter service, rådgivning til publikum og formidler forståelse av byens historie.

Situasjonsbeskrivelse

Hovedmengden av saksbehandlingsressursene hos Byantikvaren er knyttet til uttalelser i plan-, bygge- og rivesaker, samt arbeidet med arkeologiske registreringer i regulerings- og byggesaker, og formidling av tilskudd til verneverdige bygninger. Uttalelser til plan- og byggesaker er prioritert, da disse har lovpålagte tidsfrister. Byantikvaren opplever jevnt økende saksmengde, mer krevende og komplekse saker, samt større krav til deltakelse i komplekse byutviklingsprosesser mv. Antall dispensasjonssaker fra kulturminneloven har økt med 40 % fra 2020 til 2021. Byantikvaren startet i 2021 arbeidet med å forbedre og gjøre etatens web-sider mer brukervennlige, dette arbeidet fortsetter i 2023.

Forslag til en ny kulturmiljømelding som skal erstatte Bystyremelding 4/2003 Kulturminnevern i Oslo, som har vært styrende for etaten i 15 år, lå ute til høring i 2021. Den nye meldingen skal være en strategisk plan for ivaretakelse av kulturminner i hele Oslo inkludert Marka og fjorden. I arbeidet med meldingen har det blitt lagt til rette for medvirkning fra innbyggere, frivillige lag og organisasjoner, eiere av bevaringsverdige objekter, arkitekter, eiendomsutviklere og utbyggere.

Byantikvaren tilbyr publikumsmottak betjent med saksbehandler, hvor publikum gis tilbud om avklaringer over disk og behandling av enklere saker. Ordningen med publikumsmottak gir gode effekter, herunder effektiv saksbehandling og god brukerservice. Fra februar 2022 har saksbehandling over disk blitt styrket. Det er innført timebestilling, som er godt mottatt av publikum. Etaten har åpnet for innledende drøftinger av “større” byggesaker over disk. Publikumsmottaket har også økt sin åpningstid fra 7,5 timer i uken til 15 timer i uken.

Byantikvarens rådgivning om gjenbruk av bygningsmasse og vedlikehold/istandsetting av bygningsdeler støtter opp under arbeidet med å redusere klimautslippene. Etaten er en aktiv formidler av byens kulturminner gjennom foredrag, byvandringer, presseinnspill, publikasjoner og sosiale media.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Byggesaker etter plan- og bygningslov	1 437	1 378	1 561	1 523
Disp- og byggesaker etter kulturminnelov	60	79	74	101
Rivesaker etter plan- og bygningslov	289	294	250	222
Plansaker inkl. konsekvensutredninger	104	95	82	103

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Tidlig avklaring av kulturinteresser i aktuelle saker	Avklart kulturminneinteresser tidlig i aktuell saker	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Fremme reguleringsplaner for å sikre bevaringsinteresser	Antall vedtatte reguleringsplaner hvor det er nedlagt midlertidig forbud mot tiltak				2
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Gi raske tilbakemeldinger til Plan- og bygningsetaten slik at lovens behandlingsfrister kan overholdes	Antall dager *	25,3	30,0	30,0	30,0
	Saksbehandlerbetjent kundemottak	Antall timer pr uke *		7,5	7,5	15,0

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**35 490**	**35 490**	**35 490**	**35 490**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet	-14	-14	-14	-14
Generell rammereduksjon - Byantikvaren (kap. 520)	0	-332	-348	-348
Sum Vedtak forrige periode	**-14**	**-346**	**-362**	**-362**
Vedtak forrige periode	**-14**	**-346**	**-362**	**-362**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**35 476**	**35 144**	**35 128**	**35 128**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 943**	**1 943**	**1 943**	**1 943**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 943**	**1 943**	**1 943**	**1 943**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Følge av Regionreformen	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**1 000**	**1 000**	**1 000**	**1 000**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendringer i 2023-2026 BYU	0	210	95	-80
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**210**	**95**	**-80**
Endringer	**1 000**	**1 210**	**1 095**	**920**
Ramme 2023-2026	**38 419**	**38 297**	**38 166**	**37 991**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme med 0,34 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet. Beløpet er fordelt forholdsmessig på sektorens etater.

Generell rammereduksjon - Byantikvaren (kap. 520)

Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 0, 0,3 mill. og 0,3 mill.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Følge av Regionreformen

Forvaltningsmyndighet overført fra Riksantikvaren til Byantikvaren fra 01.01.2020 gjennom Regionreformen, har vist seg å være mer ressurskrevende enn antatt, Byantikvaren styrkes derfor med ett årsverk.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendringer i 2023-2026 BYU

Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet en samlet rammeøkning på 1,9 mill. fordelt på sektorens etater og Bilfritt byliv. Samlet rammeøkning er på 3,9 mill. i 2024, deretter 1,9 mill. i 2025, mens det er en samlet rammereduksjon i 2026 på 1,6 mill.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	33 598	32 070	33 654
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 568	4 053	5 331
Overføringsutgifter	4 049	1 947	2 074
Finansutgifter	431	0	0
Sum Driftsutgifter	**42 646**	**38 070**	**41 059**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 774	-1 000	-1 000
Refusjoner	-2 295	-1 580	-1 640
Overføringsinntekter	-3 577	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-431	0	0
Sum Driftsinntekter	**-8 077**	**-2 580**	**-2 640**
Sum	34 569	35 490	38 419

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Byantikvaren har en ordning med kommunalt tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie. Bevilgningen for 2023 er 1,5 mill.

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
520	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500	1 500	1 500
Sum		**1 500**	**1 500**	**1 500**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygg i privat eie	1 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Plan- og bygningsetaten (BYU)

Ansvarsområde

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, plan- og byggesakstjenester. Etaten skal ivareta bokvalitet og gode offentlige rom, bevaring av kulturminner, sikre grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene samt miljø- og nabohensyn. Etaten har en viktig rolle ved veiledning og opplæring av brukerne og holder bl.a. ulike kurs for bransjen. Etaten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, i henhold til plan- og bygningslovens og forvaltningslovens krav.

Situasjonsbeskrivelse

Prioriterte oppgaver for Plan- og bygningsetaten:

- Overholde lovbestemte frister
- Pådrag
- Bidrag til arbeidet med å redusere klimagassutslippene
- Pådriver for god byutvikling, inkl. å styrke byens blågrønne struktur
- Fremme arealplaner som tilrettelegger for økt boligbygging
- Medvirkning og kommunikasjon med brukerne
- Samhandling internt og mellom etater for å oppnå mer effektive tjenester
- Utnytte digitale plattformer

Befolkningsveksten krever planmessig og områdebasert tilrettelegging for fremtidig byutvikling og infrastruktur. Gjennom kommuneplanen er det etablert et overordnet plangrunnlag, som det krever ressurser å følge opp. Kommuneplanen og de større områdeplanene/-programmene er grunnsteiner i tilretteleggingen for økt boligbygging, og skal sikre en overordnet kommunal styring av byutviklingen. Bolig- og byromskvalitet, samt klimavennlig utvikling står sentralt. Sterk vekst i regionen gjør det nødvendig med samarbeid om regionale areal- og transportstrukturer for å møte de felles klima- og miljøutfordringene. Kommuneplan 2018 (samfunnsdel med byutviklingsstrategi) ble vedtatt 30.01.2019. Etaten skal følge opp byutviklingsstrategi mot 2040 og bidra i arbeidet med ny arealdel til kommuneplanen.

Byrådet har ambisiøse klimamål: Redusere klimagassutslipp med 95 % i 2030 (sammenlignet med 1990-nivå) og redusere bilbruk med 33 % i 2030 (sammenlignet med 2015). Oppdaterte tall fra SSB viser at klimagassutslipp i Oslo er større enn tidligere antatt, mye på grunn av utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet. Byrådet har derfor innført krav til fossilfrie bygg- og anleggsplasser i reguleringsplaner og arbeider videre for å oppnå ytterligere reduksjon av klimagassutslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet.

For å nå klimamålene, må utvikling av grønn mobilitet der gange, sykkel og kollektivtilretteleggelse prioriteres. Videreutvikling av banenettet og kollektivfremkommelighet er sentrale tiltak. Både ny jernbanetunnel og ny metrotunnel er prosjekter der det er behov for ressurser til byutvikling når prosjektene starter opp.

Planlegging for ny byutvikling påvirker både rammene for folks liv og store økonomiske verdier.

Etaten legger til grunn at praksisen for medvirkning i planprosesser skal videreutvikles, og at Oslo kommune skal være en foregangskommune på dette feltet. Etaten har de senere årene forsøkt ulike former for forsterket medvirkning og vektlegger bedre formidling av planer, flere verktøy i formidlingsarbeidet og styrket kompetanse på medvirkning i organisasjonen. Pandemien har gitt gode erfaringer med digital medvirkning.

Etaten arbeider aktivt for styrket kommunal planlegging og store egenplanoppgaver pågår for områder over hele byen. Det er pågående prosesser på bl.a. Smestad, Slemdal, Grorud stasjon, Stubberud, Lambertseter og Karlsrud, Akersneset og Oppsal. Etaten samarbeider med de andre etatene i Grønt-teknisk forum om en årlig rullering av «program for overordnede planer». Hensikten er å ha en oppdatert oversikt over samlede gjennomføringsforpliktelser av vedtatte og igangsatte områdeplaner, samt forutsigbarhet for hvilke nye områder som prioriteres for planlegging. Programmet revideres årlig som underlag til budsjettprosessene.

Saksinngangen av innsendte detaljreguleringer har vært relativt stabil siden 2017 med om lag 50 i året, men de siste årene har det vært en nedgang. Det er ventet at etter hvert som flere utviklingsområder blir overordnet planavklart, vil inngangen av planforslag øke noe. Etter 1. halvår 2022 er mottatte planforslag igjen på et mer normalt nivå.

Økt tempo i boligbyggingen generelt og i utbyggingen av formålsbygg spesielt skoler, er et prioritert saksbehandlingsområde. Kommunens virksomheter har meldt en rekke behov for sterk forsering av plan- og byggesak, for utbygging av både teknisk og sosial infrastruktur. Samtidig er det økende kompleksitet i mange saker, særlig i indre bydeler og byutviklingsområder.

Etaten mottar og produserer normalt om lag 6 000 byggesaker i året. Etaten ser en nedgang i innkommende byggesaker på rundt 10 % pr august 2022. Per 31.07.2022 har etaten godkjent om lag tilsvarende antall boenheter som å samme tid i fjor. Antall igangsettingstillatelser er lavere enn på samme tidspunkt i fjor, men det er for tidlig å si om det skyldes usikkerhet i markedet. Etatens saksbehandlingstid har vært ganske stabil de siste årene, men det har siden høsten 2019 vært en økning i tidsbruken. Dette påvirker etatens mulighet til å produsere innenfor lovbestemte frister, da særlig i kombinasjon med økende porteføljer.

Etatens tilsynsstrategi er at tilsyn og ulovlighetsoppfølging skal være synlig. Saker som innebærer fare for liv, helse, miljø og sikkerhet, og større overtredelser/lovbrudd prioriteres. Oppfølging av gjentatte ulovligheter og regelbrudd for å motvirke useriøsitet i byggebransjen er også viktig.

Plan- og bygningsetaten har ansvaret for å koordinere implementeringen av handlingsplan for overvannshåndtering i Oslo. Etaten øker tilsyn med overvannshåndtering i byggesaker for å sikre at relevant fagkunnskap legges til grunn i overvannsarbeidet. Bystyret har behandlet Norm for blå-grønn faktor for Oslo. Normen er et verktøy som skal synliggjøre om enkeltprosjekter klarer å oppfylle kommunens krav om at overvannet skal håndteres åpent og lokalt. Grøntregnskapet settes opp hvert fjerde år, og gir et viktig kunnskapsgrunnlag for planleggingen av byen slik at det gjennom føringer sikres at viktig grøntstruktur ikke bygges ned. Oslo vil fotograferes på nytt i forbindelse med arbeidet med rulleringen av kommuneplanen. Denne kartleggingen vil vise hvordan de grønne strukturene har utviklet seg siden 2017.

Arkitekturpolitikken inneholder fire satsingsområder med tilhørende mål og forslag til oppfølging: Etaten skal legge til rette for en attraktiv, grønn og klimanøytral byutvikling med nyskapende

prosjekter som er i samspill med byens egenart. Arkitekturdebatten har fått et oppsving. Ikke bare fasader, men uterom mellom husene, kompakt by med levende, fotgjengervennlige gater, ønske om parker, frihet fra støy, muligheter for tett lav bebyggelse mv. debatteres. Godt tilrettelagt medvirkning på ulike plannivåer kan bidra til en opplyst debatt der innbyggerne får reell innflytelse på hva slags by vi skal leve i. Etaten skal fremover sammen med en byarkitekt og Rådet for byarkitektur, ta en større rolle i den offentlige diskusjonen om arkitektur og urbanisme.

Den digitale kommunen stiller forventninger til Plan- og bygningsetaten, samtidig som digitalisering og økning av etatens digitale kompetanse skal skje innenfor gjeldende rammer. Gjennom etatens digitaliseringsstrategi skal man bruke digitalisering til å fornye, forenkle og forbedre arbeidsprosesser med mål om økt effektivitet, bedre samhandling og bedre tjenestetilbud enn i dag. Fremdriftsplanen er at implementering av nytt fagsystem skal begynne i kommende økonomiplanperiode. I første omgang byggesaksbehandlingen, men trinnvis så til plansaksbehandlingen, måle/dele, seksjonering m.m. Etaten vil i tillegg jobbe for å gjøre administrativ saksbehandling mer elektronisk.

Revisjon av EUs gjenbruksdirektiv kan få konsekvenser for hjemmelsgrunnlaget for å ta betalt for kart og eiendomsdata. Kommunal- og moderniseringsdepartementet utreder konsekvenser for kommuner og Kartverket ved implementering av endringer i gjenbruksdirektivet. Høringsforslag knyttet til implementering i norsk rett er sendt ut. Det er knyttet stor usikkerhet til om hjemmelsgrunnlaget faller helt bort, delvis eller ikke. Dersom hjemmelsgrunnlaget faller bort, vil dette gi etaten et inntektstap på om lag 20 mill.

Etatens informasjonskvelder for eiendomsmeklere og privatpersoner med byggeplaner, samt kurs for forslagsstillere er populære tiltak som vil bli videreført i 2023, sammen med dialog- og informasjonsarena som Brukerforum, Bydelsforum og Boligforum.

Byrådet vil i plan- og byggesaksbehandlingen prioritere følgende:

- Større boligprosjekter, herunder studentboliger
- Offentlig infrastruktur: Barnehager, sykehjem, skoler, omsorgsboliger, brannstasjoner, sykehus og større idrettsprosjekter
- FutureBuilt prosjekter
- Tiltak knyttet til økt byliv, grønn mobilitet og styrking av grøntstruktur
- Prosjekter med byøkologisk profil eller som inkluderer medvirkning og alternative boformer

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Kommune(del)planer	4	4	1	1
Egne reguleringssaker	2	0	2	0
Innsendte detaljreg.saker u/sanerte	53	39	30	28
Antall regulerte boliger	810	2 158	4 561	1 313
Byggesaker	5 891	5 747	6 018	6 252
Godkjente boligenheter	3 354	2 840	3 200	3 208
Deletillatelser	151	157	121	139
Målebrevsaker	400	411	369	286
Seksjonseringssaker	511	533	438	466

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Utvikle klimanøytrale byområder gjennom helhetlige planlegging som sikrer knutepunktutvikling, grønn mobilitet og styrker blågrønnstruktur gjennom oppfølging av kommuneplanens arealdel og byutviklingsstrategi	Kommuneplanens arealdel legges ut til offentlig ettersyn				I løpet av 2023
	Være pådriver for en klimavennlig byutvikling	Andelen plan- og byggesaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser*		80,0 %	100,0 %	100,0 %
		Prøvd ut innovative teknologier og løsninger for å samle og vise miljødata i en digitalmodell				I løpet av 2023
		Tilrettelagt "Min grønne utfordring" for Osloskolens undervisning				I løpet av 2023
		Utarbeidet veileder for byøkologiske prinsipper for byutvikling				I løpet av 2023
		Antall nye FutureBuilt forbildeprosjekter	3	3	3	3
		Antall plantede trær			2 000	5 000
	Følge opp arkitekturpolitikken	Antall saker i Rådet for byarkitektur *		27	16	16
02. Tilrettelegge for økt boligbygging	Vurdere om plan- og byggesaker er egnet for boligformål	Antall områdereguleringer oversendt til politisk behandling			2	2
		Saker vurdert egnet for boligformål; innsendte reg.planer og søknad om tiltak på min 5 000 m2 BRA i indre by *	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Resterende boligpotensial i områdereserven *		37 746	36 000	36 000
05. Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Prioritere etatens kjerneoppgaver og overholde lovens saksbehandlingsfrister	Byggesak - lovbestemt frist 3 uker	2,8 uker	2,7 uker	3 uker	3 uker

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
		Byggesak - lovbestemt frist 12 uker	8,4 uker	7,9 uker	12 uker	12 uker
		Innsendt plan - offentlig ettersyn - lovbestemt frist 12 uker	10,1 uker	12,4 uker	12 uker	12 uker
		Deletillatelser - lovbestemt frist 12 uker	7,3 uker	7,3 uker	12 uker	12 uker
		Matrikkelsaker - lovbestemt frist 16 uker				16 uker
	Lede, delta og bidra i tversektorielle samarbeidsarenaer	Gjennomføringssekvens	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**289 609**	**289 609**	**289 609**	**289 609**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet	-195	-195	-195	-195
Formålsbygg i Plan- og bygningsetaten	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Generell rammereduksjon - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	-2 791	-6 573	-6 759	-6 759
Høyhusstrategi	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Oslotrær og jobber til ungdom	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	**-12 986**	**-16 768**	**-16 954**	**-16 954**
Vedtak forrige periode	**-12 986**	**-16 768**	**-16 954**	**-16 954**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**276 623**	**272 841**	**272 655**	**272 655**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**23 632**	**23 632**	**23 632**	**23 632**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**23 632**	**23 632**	**23 632**	**23 632**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter	20 000	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**20 000**	**0**	**0**	**0**
Justering for engangstiltak				
Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien	500	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**500**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendringer i 2023-2026 BYU	1 200	2 299	1 105	-936
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 200**	**2 299**	**1 105**	**-936**
Spesifiserte rammeendringer				
Behandling av formålsbygg - overført fra Oslobygg	3 000	3 000	3 000	3 000
KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning	4 000	4 000	1 000	1 000
Oslotrær	9 500	9 500	9 500	9 500
Økte midler til lovpålagte oppgaver	12 000	12 000	12 000	12 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**28 500**	**28 500**	**25 500**	**25 500**
Endringer	**50 200**	**30 799**	**26 605**	**24 564**
Ramme 2023-2026	**350 455**	**327 272**	**322 892**	**320 851**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, dig. sykemeldinger og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme med 0,34 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet. Beløpet er fordelt forholdsmessig på sektorens etater.

Formålsbygg i Plan- og bygningsetaten

Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årlig bevilgning på 3,0 mill. til arbeid med formålsbygg hos Plan- og bygningsetaten.

Generell rammereduksjon - Plan- og bygningsetaten (kap. 609)

Det er i vedtatt økonomiplan 2022-2025 innarbeidet en rammereduksjon for 2023, 2024 og 2025 med hhv. 2,8 mill., 6,6 mill. og 6,8 mill.

Høyhusstrategi
Det ble i budsjettet for 2021 innarbeidet 2,0 mill. årlig for årene 2021 og 2022 til arbeid med høyhusstrategi.

Oslotrær og jobber til ungdom
Det ble i budsjettet for 2022 innarbeidet en 1-årig bevilgning på 5,0 mill. til Oslotrær og jobber til ungdom. Se for øvrig nytt tiltak innarbeidet i budsjettet for 2023 om Oslotrær.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Nytt gebyrregulativ for plan- og byggesak og svikt i forventede salgsinntekter
Byrådet kompenserer for forventet gebyrsvikt i 2023 som en følge av at kommunens nye gebyrregulativ for plan- og byggesaker, i 2022 har vist at inntektene pr byggesak er redusert samtidig med en lavere inngang av nye plansaker.

Justering for engangstiltak

Revisjon småhusplanen og høyhusstrategien
Oppfølgning av tidligere bevilgning til revisjon av småhusplanen og høyhusplanen.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendringer i 2023-2026 BYU
Det er i budsjettet for 2023 innarbeidet en samlet rammeøkning på 1,9 mill. fordelt på sektorens etater og Bilfritt byliv. Samlet rammeøkning er på 3,9 mill. i 2024, deretter 1,9 mill. i 2025, mens det er en samlet rammereduksjon i 2026 på 1,6 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Behandling av formålsbygg - overført fra Oslobygg
Det innarbeides i budsjettet for Plan- og bygningsetaten 3 mill. årlig fra og med 2023 til behandling av formålsbygg, finansiert ved overføring fra Oslobygg KF. Dette er tidligere finansiert ved internfakturering.

KOSTRA-rapportering fra matrikkelen for kommunal eiendomsforvaltning
Staten har besluttet at KOSTRA-rapportering for kommunale formålsbygg skal hentes fra matrikkelen fra regnskapsåret 2022. Plan- og bygningsetaten gis ressurser til innrapportering av løpende data, samt et toårig prosjekt for å gjøre de omlegginger og oppdateringer som er nødvendige i matrikkelen.

Oslotrær
Det gjennomføres en storstilt treplantingsdugnad i samarbeid med innbyggere, utbyggere og næringsliv, med mål om at det plantes 100.000 trær innen 2030, og det foreslås innarbeidet 9,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Økte midler til lovpålagte oppgaver
Plan- og bygningsetaten styrkes for å oppnå raskere plan- og byggesaksbehandling herunder tilrettelegging for økt boligbygging, oppfølging av midlertidige forbud mot tiltak, oppfølging av ulovligheter og klagesaksbehandling.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	470 493	405 722	536 262
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	68 035	30 081	71 287
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	30 940	33 839	32 866
Overføringsutgifter	20 955	20 285	6 304
Finansutgifter	2 738	0	0
Sum Driftsutgifter	**593 160**	**489 927**	**646 719**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-245 517	-180 688	-261 888
Refusjoner	-54 055	-19 630	-34 376
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 711	0	0
Sum Driftsinntekter	**-302 283**	**-200 318**	**-296 264**
Sum	290 877	289 609	350 455

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Plan- og bygningsetaten (BYU)							
IKT-utstyr	LØPENDE		6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Nytt fagsystem PBE	2026	IA	19 375	0	0	0	19 375
Sum Plan- og bygningsetaten (BYU)		**0**	**25 375**	**6 000**	**6 000**	**6 000**	**43 375**
Sum investeringsprosjekter		0	25 375	6 000	6 000	6 000	43 375

IKT-utstyr
Det forslås budsjettert med 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering IKT.

Nytt fagsystem PBE
Det avsettes midler til nytt fagsystem i Plan- og bygningsetaten slik at det kan sikre en effektiv plan- og byggesaksbehandling fremover.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørvika	3 500
2.609.09	Futurebuilt	2 000
2.609.11	Bykuben - Oslo senter for byøkologi	4 000
2.609.13	Arkeologiske undersøkelser	2 000
2.609.16	Oslotrær	9 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Miljø og samferdsel - miljø (MOS)

Sektoransvar

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, enøktiltak, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, trafikksikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, brann og redning, vann og avløp, renovasjon og energigjenvinning.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	5 316,8	5 938,2	5 862,4	5 848,6	5 837,7
Driftsinntekter	-1 543,5	-1 497,2	-1 641,7	-1 606,3	-1 606,2
Netto utgifter	**3 773,3**	**4 441,0**	**4 220,7**	**4 242,4**	**4 231,5**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		5,9 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

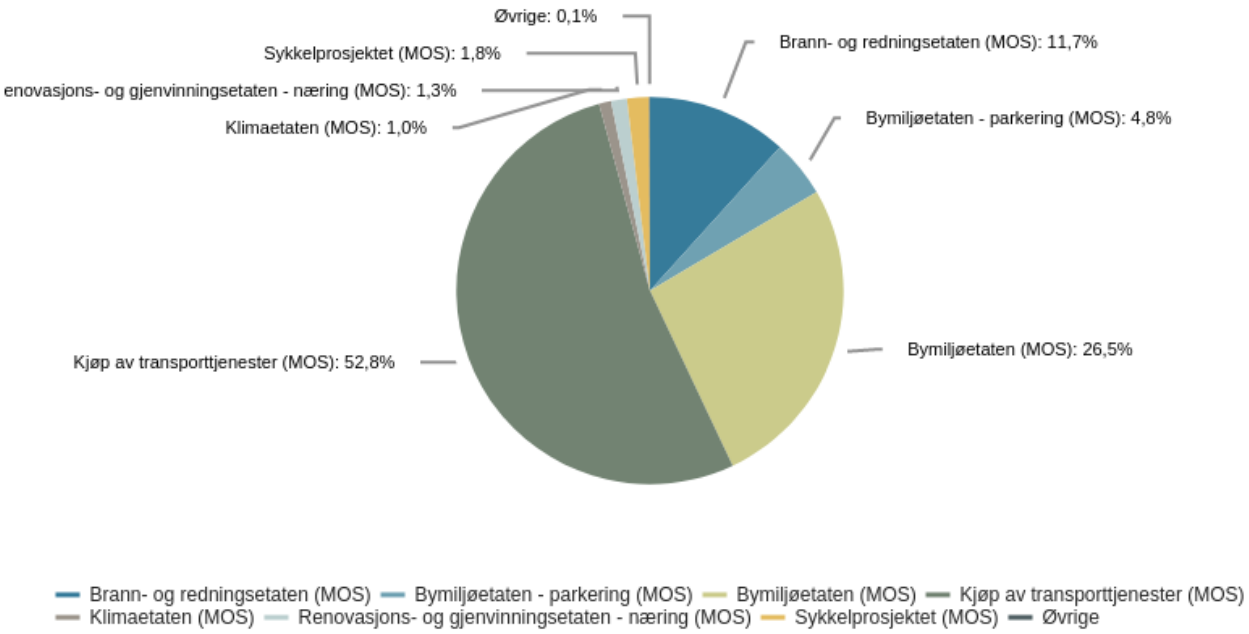

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Et nytt, fleksibelt billettprodukt som vil gi reisende rabatt ved kjøp av enkeltbilletter.
- Utvikling og tilpasning av kollektivtilbudet for å sikre at kollektivtransport fortsatt skal være innbyggernes foretrukne valg framfor privatbil.
- Tilnærmet utslippsfri kollektivtransport i Oslo innen utgangen av 2023.
- 2. mill. i 2023 og 4 mill. årlig fra 2024 til å etablere en energienhet i Klimaetaten
- Styrke satsingen på trygg sykkelparkering med 2,5 mill. i 2023 og 2024
- Styrke satsingen på trafikksikkerhet og trafikkreduksjon med 65 mill. i både 2023 og i 2024, og videreføring av hjertesonearbeidet også i 2024.
- Innføre differensierte satser for beboerparkeringsordningen, der satsene settes opp i indre by og senkes i ytre by.
- Styrking av investering i beredskapsmateriell for Brann- og redningsetaten i økonomiplanperioden.

Byrådets ambisjoner for sektoren

I 2019 var det globale utslippet av klimagasser 52,4 milliarder tonn CO2-ekvivalenter. Dette er mer enn dobbelt så mye som i 1970. FNs Klimapanel, IPCC, har i 2021 og 2022 lagt frem tre delrapporter av sin sjette hovedrapport. Delrapport 1 tegner et dystert bilde av fremtiden, og det er enda mer tydelig at verdenssamfunnet raskt må få på plass en drastisk snuoperasjon for å begrense dramatiske klimaendringer. Vi må starte med oss selv, med Norge og med Oslo.

Oslos klimapolitikk er viktig for at de nasjonale klimamålene nås, og den nasjonale klimapolitikken er viktig for at Oslos klimamål nås. Klimautfordringene krever tydelige valg og at Oslo bruker de virkemidlene kommunen har. Klimaarbeidet skal ikke overlates til noen andre, et annet sted eller til en annen tid. Kommunens Klimastrategi for 2020–2030 (sak 109/20) har ambisiøse mål for omstilling av Oslo til en klimatilpasset nullutslippsby. Oslo skal redusere klimagassutslippene med 95 % innen 2030, og Oslos evne til å tåle klimaendringer skal styrkes frem mot 2030. Bystyret har videre satt mål om å ivareta naturlige karbonlagre, redusere energiforbruket og redusere Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen.

Gange, sykkel og kollektivtrafikk skal være førstevalget for reiser i Oslo. Det er et mål at biltrafikken, inkludert gods- og varetransport, reduseres med en tredel innen 2030, sammenliknet med 2015-nivå. Byrådet endrer takstene for parkering, slik at det blir dyrere i indre by og billigere i ytre by. Prisen for å parkere skal bidra til redusert trafikk og reduserte klimagassutslipp. Differensierte satser brukes som et aktivt virkemiddel for å oppnå formålet og samtidig kunne tilpasse prisnivået til geografiske forhold. Samtidig vil byrådet jobbe for varig endring fra privatbilisme til mer bærekraftig mobilitet. Redusert biltrafikk er viktig for å bidra til nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken. Satsing på trafikksikkerhet og etablering av fysiske trafikksikkerhetstiltak er viktig også for trafikkreduksjon. Etter pandemien har biltrafikken i Oslo økt, og det er nødvendig med et krafttak for å snu utviklingen. Byrådet ønsker å styrke arbeidet med trafikkreduksjon og trafikksikkerhet og foreslår å sette av tilsammen 50 mill. i 2023 og 47 mill. i 2024 til arbeidet med trafikksikkerhet, en økning på 25 mill. i 2023 og 37 mill. i 2024. Det foreslås også å sette av 40 mill. i 2023 og 28 mill. i 2024 til arbeidet med trafikkreduksjon. Samtidig skal flere parkeringsplasser reserveres for bildeling. Under pandemien økte sykkeltrafikken vesentlig. Selv om veksten fortsatt er god, er det avgjørende at folk beholder de gode vanene de har lagt til seg. Byrådet vil derfor fortsette sykkeltilretteleggingen og styrke

arbeidet for trygg sykkelparkering.

Et effektivt og attraktivt kollektivtilbud er et av byrådets sentrale virkemidler for å nå mål om redusert biltrafikk og økt grønn mobilitet. Innbyggerne skal tilbys effektive og attraktive kollektivreiser gjennom videreutvikling av kollektivtilbudet, utforsking av nye transportløsninger og utvikling av nye kundetjenester. Byrådets satsing sikrer at Ruter vil kunne legge opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart av kommende busskontrakter i Oslo. Dette innebærer at Oslos bussdrift vil være nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023, noe som er en forsering av mål om utslippsfri kollektivtransport innen 2028. Byrådet fortsetter arbeidet med elektrifisering av transportsektoren og etablerer ladeinfrastruktur til drosjer, personbiler og tunge kjøretøy. Arbeidet med å sikre barna i byen en tryggere skolevei fortsetter, blant annet ved å videreføre satsingen på trafikksikkerhetstiltak og hjertesoner rundt byens skoler. Det viktige arbeidet med å gjøre det enklere og tryggere å gå og sykle i Oslo videreføres.

Byrådets visjon er at Oslo skal bli en renere og grønnere by, og byrådet har de siste årene derfor vedtatt flere strategier og handlingsplaner for redusert plastforurensning, urbant landbruk, overvannshåndtering og bærekraftig og redusert materielt forbruk. Disse satsningene følges opp med tiltak som skal bidra til å gjøre det enklere å ta grønne valg, fremme lokale tiltak for en bærekraftig utvikling og ivareta det folkelige engasjementet i byen på disse områdene. En temaplan for sirkulær økonomi er under utvikling, og byrådet jobber med en handlingsplan for å ivareta og stanse tap av biologisk mangfold i byen vår.

Avfallshåndtering er en viktig del av den sirkulære økonomien og det grønne skiftet. Oslo kommunes kretsløpbaserte avfallssystem skal videreutvikles for å fjerne klimagassutslipp og møte kommende krav til materialgjenvinning. En ny avfallsstrategi for Oslo er under utarbeidelse.

Arbeidet med å etablere en fullgod reservevannforsyning til Oslo er igang og i rute til ferdigstillelse innen 2028. Sammen med en rekke andre tiltak ved begge renseanleggene for Oslos avløpsvann (Bekkelaget renseanlegg og Veas AS) er rensekapasiteten kraftig styrket, slik at utslipp av næringsstoffer til Oslofjorden blir redusert.

Byrådet vil i 2023 opprettholde brannberedskapen med nødvendige midlertidige lokaler og innflytting i ny sentrum brannstasjon. Samtidig styrkes investeringene i beredskapsmateriell (brannbiler osv.) for å sikre nødvendig utskifting over tid.

Hovedmål

- 01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009
- 02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget
- 03. Oslo skal være en grønn og levende by
- 04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering
- 05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009

Den siste offisielle statistikken over norske kommuners klimagassutslipp viser en utslippsreduksjon i Oslo på 25 % i perioden fra 2009 til 2020. Det er imidlertid grunn til å anta at utslippsreduksjonen har vært større enn tallene viser, siden Miljødirektoratets utslippsregnskap bare delvis fanger opp effekten av Oslo klimatiltak. Det er like fullt behov for at Oslo fortsetter å styrke virkemiddelbruken for å nå klimamålene som bystyret har vedtatt. Størstedelen av klimagassutslippene i Oslo stammer fra tre aktiviteter: Veitrafikk (52 %), avfallsbehandling (25 %) og bygg- og anleggsvirksomhet (12 %). Byrådet vil videreføre og styrke eksisterende tiltak, og iverksette nye tiltak, for å redusere utslipp særlig fra disse tre aktivitetene. Utslippstatus og tiltak i alle sektorer er beskrevet i sin helhet under Klimabudsjettet og under hver virksomhetsomtale.

De fire største satsingene innenfor klima i budsjett for 2023 er:

- Klarsignal for bygging av karbonfangst på Klemetsrud
- Reduserte kollektivpriser, nye takster i bomringen, fritak i bomringen for biogass og tunge utslippsfrie kjøretøy i bomringen til 2027
- Nytt mål og ny politikk for å redusere utslipp fra materialbruk i bygg
- Storstilt satsing på energiproduksjon og energieffektivisering

For å sikre en koordinert oppfølging av energiplanleggingen i kommunen, foreslår byrådet at det settes av 2 mill. i 2023 og deretter 4 mill. årlig for å styrke kapasitet og kompetanse på energispørsmål i Klimaetaten gjennom opprettelse av en egen “energienhet” i etaten. Energienheten vil gis en særlig rolle i å koordinere det tverretatlige kommunale arbeidet og sikre god samhandling mellom energiselskap, myndigheter og utbyggere med sikte på å kunne realisere kommunens mål om økt lokal energiproduksjon og å redusere det samlede energiforbruket i Oslo med 10 % innen 2030.

Ved å legge til rette for at kommunen selv, innbyggere og næringsliv effektiviserer energibruken, vil det samtidig frigjøres energi til den elektrifiseringen som må til innenfor transport- og bygg- og anleggsektoren for å nå kommunens klimamål om 95 % utslippsreduksjon innen 2030.

Gjennom tilskudd til klima- og energitiltak legger byrådet til rette for at innbyggere og næringsliv i Oslo selv kan gjennomføre tiltak som bidrar til reduserte klimagassutslipp og mer effektiv energibruk. Byrådet er opptatt av at det skal lønne seg å velge miljøvennlig og å gå foran i å ta i bruk nye løsninger og ny teknologi. I lys av den svært krevende energisituasjonen i Europa, som i stor grad er utløst av Russlands invasjon av Ukraina, er behovet for å redusere og effektivisere energibruken og produsere mer energi lokalt, blitt dramatisk større. Innretningen av flere av støtteordningene under klima- og energifondet er endret for å stimulere til en enda raskere og mer omfattende gjennomføring av tiltak for ENØK og energiproduksjon i Oslo. Byrådet vil kontinuerlig vurdere behovet for ytterligere tilpasninger av fondets innretning i denne

situasjonen. Byrådet foreslår også at fondets tilsagnsrammer økes med 30 mill. til 150 mill. i 2023.

Aktive tilskuddsordninger som også er aktuelle tilskuddsordninger i 2023:

- Veitrafikk:
    - Tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier
    - Tilskudd til ladeinfrastruktur i bedrifter med el-varebiler
    - Tilskudd til hurtiglader til varebil
    - Tilskudd til ladestasjon for el-drosjer
    - Tilskudd til kjøp av elektrisk lastesykkel i bedrifter
    - Tilskudd til klimasmarte jobbreiser i bedrifter
    - Tilskudd til etablering av trygg sykkelparkering i borettslag og sameier
    - Tilskudd til lading av tunge kjøretøy
    - Tilskudd til lading av lastebil og buss
    - Tilskudd til biogasstasjoner
    - Tilskudd til offentlig tilgjengelig hurtiglading for tunge kjøretøy
- Bygg og anlegg:
    - Tilskudd for å kartlegge hvordan en anleggsplass kan bli utslippsfri
    - Tilskudd til elektriske motorredskaper
    - Tilskudd til mobile ladestasjoner til byggeplass
- Energiforbedring:
    - Tilskudd til installasjon av solcellepaneler i borettslag, sameier og yrkesbygg
    - Tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier
    - Tilskudd til energiforbedring i privatboliger
- Alle sektorer:
    - Tilskudd til pilot- og utviklingsprosjekter for klimakutt og energisparing

Detaljert informasjon om tilskuddsordningene blir fortløpende kunngjort på klimaoslo.no og på kommunens nettsider.

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget

Prioriterte områder for å bidra til økt grønn mobilitet i 2023 er:

- gjennomføre tiltak som bidrar til trafikkreduksjon og trafikksikkerhet
- gjennomføre pristiltak for å øke kollektivtrafikkens konkurranseevne overfor privatbil
- sikre et fortsatt effektivt og attraktivt kollektivtilbud
- fase inn elektriske bybusser
- videreutvikledigitale kundetjenester og piloterenye mobilitetsløsninger innen kollektivtransporten
- drift av sykkelveier, tilrettelegge ny og oppgradere eksisterende sykkelinfrastruktur
- trappe opp arbeidet med sikker sykkelparkering
- tilrettelegge for god og trygg fremkommelighet for fotgjengere

- bygge ut offentlig ladeinfrastruktur
- geografisk differensiering av takstene for parkering, med økning i indre by og reduksjon i ytre by

Oslo har lenge blitt utviklet på bilens premisser, noe som har gått på bekostning av fremkommeligheten til det store flertallet av reiser, som skjer til fots, med sykkel eller kollektivtransport. Det har ført til høye klimagassutslipp, helsefarlig luft og utrygge skoleveier, og har hatt en rekke andre negative konsekvenser på byutviklingen og folkehelsen. Den utviklingen har snudd de siste årene, men arbeidet må intensiveres. Byrådet har et mål om å redusere biltrafikken i Oslo med en tredel innen 2030. Det skal gjøres ved å prioritere gange og sykkel og gjøre kollektivtransporten mer attraktiv. Samtidig må det gjennomføres trafikkreduserende tiltak som økte bomtakster og parkeringsavgifter, parkeringsrestriksjoner og innstramming i kjøremuligheter for privatbil.

Gjennom pandemien holdt kollektivtrafikken hjulene i gang slik at de som måtte reise, hadde mulighet til å reise. Kollektivtrafikken har tapt markedsandeler til privatbil, men vinner stadig tilbake flere reisende.

Byrådet har som mål at flere reiser skal skje med sykkel, gange og kollektiv fremfor privatbil. Pris er et av de virkemidlene for å nå dette målet. De som har minst å rutte med er overrepresentert blant dem som er avhengig av kollektivtilbudet. Det er viktig at pris ikke blir et hinder for å reise kollektivt.

For at kollektivtrafikken fortsatt skal være ryggraden for persontransport i Oslo, lanserer byrådet nå en kraftfull satsing på et nytt, fleksibelt billettprodukt som vil gi reisende rabatt ved kjøp av enkeltbilletter. Målsetningen er å øke kollektivtrafikkens attraktivitet, og gjøre det enklere og billigere å kombinere kollektivreiser med gange og sykkel. Den reisende vil opparbeide en personlig rabatt basert på hvor hyppig man reiser over tid. Jo flere billetter kunden kjøper, desto billigere blir det å reise, og det er mulig å oppnå maksimal rabatt på 40 %. I gjennomsnitt vil enkeltbillettene rabatteres med 20 %. På denne måten vil de kollektivreisende kunne unngå å måtte låse seg til en forhåndsdefinert periode. Det nye billettproduktet er i første omgang tiltenkt reisende i Ruters Sone 1, og vil være tilgjengelig for kjøp i Ruters app. Innføringen forutsetter enighet med Viken fylkeskommune.

Oslo skal være barnas by, fordi en by som er bra for barna, er bra for alle. Redusert biltrafikk gjør at flere barn kan vokse opp uten astma, at folk på bussen slipper å stå i bilkø, og at skoleveiene blir tryggere. Mindre plass til parkerte og kjørende biler frigjør også plass til sykkeltilrettelegging, lekeplasser, fortausrestauranter og gågater. Byen blir også triveligere å oppholde seg i når det er mindre støyende og forurensende biltrafikk i gatene.

Videreutvikling av kollektivtilbudet har, sammen med oppgradering og vedlikehold av infrastrukturen, gjennom flere år vært et satsingsområde for byrådet. Kollektivtransporten i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028. Byrådet ønsker en raskest mulig innfasing av utslippsfri kollektivtransport. I 2023 er det oppstart av flere store busskontrakter i Oslo der Ruter legger opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart. Med byrådets budsjettforslag vil dermed båt- og busstilbudet i Oslo være nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023. For nærmere omtale se kap. 10.0.8.

Trafikantbetalingssystemet er det viktigste virkemidlet for å finansiere utbygging av infrastruktur for kollektivtransport og sykkeltilrettelegging, og for å redusere klimautslippene og biltrafikken. Det bidrar også til å øke fremkommeligheten på veiene. Trafikken over Osloringen ble redusert med 7,7 % i 2020. Reduksjonen skyldes trolig i hovedsak koronapandemien.

I handlingsprogram 2022–2025 for byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 er det for 2023 lagt til grunn 3 700 mill. i inntekter fra bompenger. Av Oslos andel går 99 % til gang-, sykkel- og kollektivtiltak. Av bompengene er ca. 400 mill. satt av til drift av kollektivtransporten, som bl.a. omfatter videreføring av styrket drift av T-bane og busstilbudet i sentrum, drift av holdeplasser og sanntidsinformasjon, betjenening av lån for ny base for T-banevogner på Avløs og oppgradering av trikkebasene på Grefsen og Holtet. Videre er 326 mill. av bompengene satt av til nytt signal- og sikringsanlegg på T-banen. Til planlegging av oppgradering og kapasitetsøkende tiltak på Majorstuen stasjon vil det bli benyttet belønningsmidler eller omdisponering av tidligere bevilgede bompenger. Til videre planlegging av ny sentrumstunnel for T-banen vil tidligere bevilgede, men ikke benyttede, bompenger benyttes. Det er satt av 775 mill. i bompenger til Fornebubanen, i tillegg til at det er lagt til grunn 1 476 mill. i statsbidrag. Det er satt av 1 237 mill. i bompenger til oppgraderinger på trikk og T-bane. Prioriterte tiltak i 2023 er holdeplasstiltak, oppgradering av Ekerbergbanen mellom Konows gate og Ekebergparken, fellesstrekningene Etterstad-Hellerud og oppgradering av Tøyen T-banestasjon.

Rammene til vedlikehold og oppgradering av infrastrukturen økes i planperioden, og vedlikeholdsetterslepet for Sporveiens infrastruktur øker ikke i økonomiplanperioden.

Arbeidet med sykkel og gange videreføres gjennom økonomiplanperioden. Et tett, godt utbygget og godt driftet sykkelveinett er nødvendig for å nå målet om vekst i sykkeltrafikken og kutt i bilbruken. Det er viktig å øke sykkeltilrettelegging og gi nettet høyere standard med fysisk adskilte løsninger, gjennom både oppgradering og nybygging.

Sykkeltyverier er et utbredt problem i Oslo. I 2020 ble det stjålet over 6 600 sykler. I holdningsundersøkelsen om sykling i Oslo (2022) svarer 45 prosent at risikoen for sykkeltyveri gjør at de sykler mindre enn de selv ønsker. Trygg og tilgjengelig sykkelparkering er derfor et viktig tiltak for å få flere til å velge sykkel. Byrådet foreslår derfor å styrke arbeidet med sikker sykkelparkering med 2,5 mill. i 2023 og 2024.

Byrådet er opptatt av å legge enda bedre til rette for gange. Bedre tilrettelegging for fotgjengere vil ikke minst være viktig for å nå målsettingen om en aldersvennlig by. Snarveiprosjektet ble etablert i 2020 og har til nå kartlagt ca. 700 snarveier, og oppgradering og etablering av snarveier er i gang. Arbeidet videreføres i 2023 og tiltakene ses i sammenheng med tilrettelegging for sykkel, etablering av hjertesoner og tiltak for trafikksikkerhet og trafikkreduksjon.

Oslo kommune har i Klimastrategien fastsatt et mål om å redusere biltrafikken med en tredel innen 2030. For å nå det målet må det jobbes systematisk med å bygge om byen til å bli mer tilrettelagt for fotgjengere, syklister og kollektivreisende, samtidig som det blir mindre attraktivt å kjøre bil. Sykkeltiltak, trafikksikkerhets- og trafikkreduksjonstiltak, arbeid med hjertesoner, gateopprustning og omprioritering av areal til myke trafikanter er viktige tiltak for å redusere biltrafikken. Kommunen jobber systematisk med trafikksikkerhet, og ulykkesstatistikken i Oslo har hatt en positiv trend de siste årene. Byrådet ønsker å styrke arbeidet med hjertesoner, trafikkreduksjon og trafikksikkerhet og foreslår å videreføre midlene til hjertesoner med 10 mill. i

2024. Det foreslår videre å sette av henholdsvis 50 mill. i 2023 og 47 mill. i 2024 til arbeidet med trafikksikkerhet, en økning på 25 mill. i 2023 og 37 mill. i 2024. Det foreslås også å sette av 40 mill. i 2023 og 28 mill. i 2024 til arbeidet med trafikkreduksjon.

Tilgang til effektiv ladeinfrastruktur med god dekningsgrad er avgjørende for å elektrifisere transportsektoren, og byrådet fortsetter arbeidet med å etablere ladeinfrastruktur for personbiler, drosjer og tunge kjøretøy (som lastebiler, trailere og busser). Gjennom Klima- og energifondet vil byrådet fortsatt gi tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier. Bystyret har vedtatt miljøkrav til drosjer fra 1. november 2024, men det gjennomføres allerede tiltak for å insentivere til raskere overgang til nullutslipp.

Arbeidet med nullutslippssoner i trafikken fortsetter. Parkeringsregulering er et viktig virkemiddel for å redusere biltrafikk og gjøre det mest mulig attraktivt å benytte nullutslippskjøretøy hvis man først må kjøre. Byrådet foreslår å differensiere parkeringssatsene geografisk, slik at det blir dyrere å parkere i indre by, hvor arealknappheten er størst, og billigere å parkere i ytre by. Endringen gjelder både fossildrevne kjøretøy og nullutslippskjøretøy. Videre foreslås det å videreføre prisøkningen for lading fra revidert budsjett 2022, og i tillegg å øke prisen for normallading i primæravgiftstid slik at det fortsatt er dyrere å stå på ladeplass enn parkeringsplass for elbil i indre by. Byrådet foreslår også å sette av 8,5 mill. til å videreføre arbeidet med å omgjøre 400 parkeringsplasser til bildelingsplasser.

Mål 3: Oslo skal være en grønn og levende by

Byrådet ønsker at Oslo skal være en grønnere og mer levende by. Parker, friområder, veier, torg og andre byrom skal ha godt renhold, god avfallshåndtering, godt vedlikehold og stedstilpasset belysning. Oslo sentrum skal tilrettelegges for aktivitet og opphold. Byrådet foreslår nærmere 29 mill. årlig for å dekke økte driftfølgevirkninger over Bymiljøetatens budsjett. Midlene skal blant annet gå til drift av nye vei- og belysningsanlegg og sikkerhet og vedlikehold av kaier langs havnepromenaden og i Bjørvika-området. Det foreslås også å sette av 6 mill. i 2023 til verdibevarende vedlikehold av belysningsinfrastrukturen. Videre foreslås det å sette av 10 mill. årlig til prisøkninger som følge av at nye og økte miljøkrav er priset inn i kontraktene med Bymiljøetaten.

Oslo skal være godt tilrettelagt for idrett og friluftsliv, spesielt for barn og unge. For å finansiere friluftslivstiltak i Behovsplan for idrett og friluftsliv 2021–2030, er det satt av 23 mill. i økonomiplanen for 2023. Byrådet foreslår videre å styrke tilskudd til frilufts- og naturvernorganisasjoner med 3 mill. i 2023. Det foreslås videre å sette av 2,5 mill. årlig til livreddertjenesten, i tråd med vedtaket i revidert budsjett 2022. Tjenesten ble i revidert budsjett tilpasset utviklingen med flere besøkende og de nyåpnede sjønære byrommene til rekreative formål i Bjørvika og Bispevika. Det foreslås også å sette av 1,5 mill. årlig til drift av servicebygget på Huk.

Byrådets visjon er at Oslo skal bli en renere og grønnere by, og Oslo har derfor flere strategier og handlingsplaner for redusert plastforurensning, urbant landbruk og bærekraftig og redusert materielt forbruk. For å følge opp den kommende handlingsplanen for å ivareta og stanse tap av biologisk mangfold er det allerede satt av midler til drift og investering i 2023, og byrådet foreslår å styrke arbeidet med ytterligere 10 mill. til investering i 2024.

Innsatsen for en renere og rikere Oslofjord fortsetter. Tilførslene av næringsstoffer til fjorden er betydelig redusert etter omfattende utvidelser av renseanleggene på Bekkelaget og Slemmestad (Veas AS). Nå vurderes mulighetene for å rense disse utslippene enda bedre. Fornyelsestakten i byens avløpsnett er økt. Tiltak mot mikroplast, bl.a. fra båtpuss og gamle fiskeredskaper, er iverksatt og fortsetter i 2023, samtidig som arbeidet med trafikkreduksjon gir redusert slitasje fra bildekk. Likeledes fortsetter arbeid for å forbedre habitater for fisk og andre vannlevende organismer, bl.a. et prøveprosjekt for reetablering av viktige ålegrasenger. Arbeidet med gjenåpning av lukkede vassdrag fortsetter. Prosjektet Klosterenga Park, der en del av Hovinelva blir gjenåpnet, skal stå ferdig i 2023.

Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd. Byrådet vil etablere en tilskuddsordning for organisasjoner og andre aktører som jobber for godt dyrevern. Det foreslås at det settes av 2 mill. årlig til formålet.

Byrådet ønsker at det, i tråd med reguleringen for Munch-området i Bjørvika, skal oppføres et servicebygg i tilknytning til Operastranda. Byrådet foreslår å sette av 8 mill. i 2023 til kjøp av tomt og forprosjektering og klargjøring av tomten. Byrådet vil komme tilbake til behov for investeringsmidler til oppføring av bygg i senere budsjett.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering

Oslo kommunes ansvar for lovpålagt renovasjon ivaretas av Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Kildesorterte avfall skal håndteres som en ressurs: Innsamlet plast, papir, metall og glass blir gjenvunnet til nye produkter, matavfall blir til drivstoff (biogass) og biogjødsel. Restavfallet som forbrennes gir varme til Oslos fjernvarmenett.

En ny avfallsstrategi for Oslo er under arbeid. Endringer i europeiske og nasjonale rammebetingelser har gitt behov for nye vurderinger i dette arbeidet. Oslo har mål om økt materialgjenvinning og en avfallshåndtering tilnærmet uten utslipp innen 2030. Dette krever endring i hvordan husholdningsavfall, kommunalt avfall og næringsavfall håndteres. Byrådet arbeider også med fremtidig organisering av Romerike biogassanlegg og Haraldrud forbrenningsanlegg, herunder vurdering av muligheten for forbrenning av husholdningsavfall med karbonfangst.

Det utarbeides for tiden en temaplan for sirkulær økonomi i Oslo. Kjernen i dette arbeidet er at vi i fremtiden bruker så lite vi kan. Av det vi bruker må mest mulig brukes om igjen, eller til å lage noe nytt. Når vi ikke lenger kan lage noe nytt, må omdanningen til energi skje uten utslipp. Temaplan for sirkulær økonomi blir viktig ikke bare med tanke på miljø, men også for verdiskaping og arbeidsplasser. Det er utarbeidet et omfattende faggrunnlag som viser tverrsektorielle behov og mulige løsninger. En mer sirkulær økonomi vil kunne skape flere trygge arbeidsplasser, men dette forutsetter at næringslivet utvikler nye forretningsmodeller, teknologier og markeder for gjenbruk av ressurser. Det ligger et stort potensial for nye og grønne arbeidsplasser innen ombruk, reparasjoner, deling og andre sirkulære løsninger. Byrådet vil gjennom temaplanen legge til rette for samarbeid, påvirke rammebetingelser og anskaffelser og bidra med støtte til bedrifter i oppstartsfasen.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder.

Vann- og avløpssektoren ivaretar noen av samfunnets mest kritiske funksjoner og er avgjørende for helse og miljø. Vann- og avløpsetaten i Oslo skal produsere trygt og tilstrekkelig drikkevann, og etaten skal levere forsvarlig renset avløpsvann til vassdragene og fjorden.

Oslo har et av landets eldste vann- og avløpsnett, og har utfordringer med vannlekkasjer og utslipp av avløpsvann. Vi kan vente oss enda mer klimaendringer i fremtiden – slik som tørke og styrtregn – noe som forsterker de eksisterende utfordringene for sektoren.

Det er en sentral satsing for byrådet å etablere en fullgod reservevannforsyning for Oslo slik at byen ikke behøver å bekymre seg for drikkevannet. Byggingen av en fullgod reservevannforsyning startet høsten 2020 og skal stå ferdig innen 2028. Bystyret vedtok i juni 2021 ny kostnadsramme for prosjektet. For å kunne forsyne hele byen med drikkevann fra nytt vannbehandlingsanlegg på Huseby, må stamnettet (overføringsledningene) oppgraderes og knyttes sammen, slik at de kan overføre vann til hele byen fra begge vannbehandlingsanleggene. Investeringsbeslutning for Stamnettprosjektet ble vedtatt i bystyret i desember 2021. I revidert budsjett 2022 besluttet bystyret å slå de to prosjektene Ny vannforsyning til Oslo og Stamnettprosjektet til ett felles prosjekt for å forenkle kostnadsoppfølging og rapportering, samt redusere grensesnittusikkerhet.

Blant annet for å redusere utslipp av urenset avløpsvann er det også en sentral satsing for byrådet å ta igjen vedlikeholdsetterslepet i vann- og avløpsledningsnettet, innen 2030. Det bidrar til å gjenopprette en god kjemisk og økologisk tilstand i vassdragene og i Oslofjorden.

Det er kostbart å etablere en ny vannforsyning og å ta igjen vedlikeholdsetterslepet. Vann- og avløpsgebyrene vil derfor øke fremover, men dette er helt nødvendig for å trygge en av samfunnets mest grunnleggende funksjoner. Byrådet følger systematisk opp at Vann- og avløpsetaten driver sin virksomhet på en effektiv måte til en lavest mulig kostnad.

Brann- og redningsetatens mannskaper bidrar til en trygg by ved sin døgnkontinuerlige innsats rundt om i byen og gjennom systematisk brannforebyggende arbeid på tvers av sektorer. Oslo skal ha en beredskap som kan håndtere omfattende branner og ulykker. Ved hjelp av tilstrekkelig bemanning, god kompetanse og driftssikkert materiell, skal liv, miljø og verdier kunne reddes. Byrådet sikrer nødvendige midlertidige brannstasjoner mens varige løsninger ved fraflytting fra hovedbrannstasjonen utredes.

Mange tiår med bilbasert byutvikling har ført til trafikkfarlige nærområder og utrygge skoleveier for mange av byens barn. Byrådet mener at barnas trygghet bør prioriteres over bilen og at det bør være en selvfølge at det er trygt å sende barn til skolen uten at de må kjøres. Derfor legger byrådet opp til å videreføre satsingen på trafikksikkerhetstiltak og hjertesoner og også sette av midler til trafikkreduksjon. Aktuelle tiltak er reduserte fartsgrenser, flere fartshumper og opphøyde gangfelt, innsnevring av kjørebane og andre trafikkreduserende og fartsdempende tiltak. Tiltak på skoleveier er særlig prioritert.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**3 773 295**	**3 773 295**	**3 773 295**	**3 773 295**
Vedtak forrige periode				
Bompenger	170 000	93 000	217 000	217 000
CO2-avgift på forbrenning av avfall	0	0	-150	-150
Digital sykmelding, ny grafisk profil	-72	-72	-72	-72
Digitalisert sykemelding, ny grafisk profil	-247	-247	-247	-247
Driftsfølgevirkninger Bymiljøetaten	-13 006	-13 006	-13 006	-13 006
Endret parkeringsinntekter	8 900	8 900	8 900	8 900
Endringer i feiegebyr	-10 494	-10 535	-10 491	-10 491
Forprosjektmidler Markveien	-4 250	-4 250	-4 250	-4 250
Generell rammereduksjon Andre utgifter MOS	-13	-23	-24	-24
Generell rammereduksjon Brann- og redningsetaten	1 528	-3 830	-4 094	-4 094
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten	3 499	-8 167	-8 768	-8 768
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten parkering	-126	-2 246	-2 352	-2 352
Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester	-46	-832	-832	-832
Generell rammereduksjon Klimaetaten	-836	-1 300	-1 322	-1 322
Generell rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring	-80	-768	-800	-800
Generell rammereduksjon Sykkelprosjektet	-676	-1 400	-1 436	-1 436
Helårseffekt takstendring - parkering	900	900	900	900
Hjertesoner, administrasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Husleie sentrum brannstasjon	6 000	12 000	12 000	12 000
Innsparing, digital sykemelding og visuell identitet	-682	-682	-682	-682
Kjøp av transporttjenester, opprettholde tilbud	-135 000	-135 000	-135 000	-135 000
Kutt i fyrverkeri	500	500	500	500
Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal	0	0	-2 000	-2 000
Løst inventar/brukerutstyr/flyttekostnader sentrum brannstasjon	0	-3 850	-3 850	-3 850
Midler til oppfølging av byutviklingsplaner	1 000	1 000	1 000	1 000
Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst	-1 950	1 208	1 208	1 208
Nullutslippssoner	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner	10 000	-5 000	-5 000	-5 000
STOR - elektriske Filipstad	-500	-500	-500	-500
Styrke tilbudet og årlig 50 mill til utslippsfri drift	133 000	157 000	157 000	157 000
Støtteordning for klimavennlige jobbreiser	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Urbant landbruk/Spirende Oslo	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Veibruksavgift - statsbudsjettet	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Økt fremmedparkering elbil til 30% av sats for fossilbil	15 000	15 000	15 000	15 000
Økt kapasitetsbehov - måloppnåelse sykkelsatsingen	3 000	3 000	3 000	3 000
Økt kontingent OOF	-300	-300	-300	-300
Økt sats elbil	2 500	2 500	2 500	2 500
Økte inntekter parkering + 50 %	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Sum Vedtak forrige periode	**150 749**	**66 200**	**187 032**	**187 032**
Vedtak forrige periode	**150 749**	**66 200**	**187 032**	**187 032**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**3 924 044**	**3 839 495**	**3 960 327**	**3 960 327**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**248 235**	**248 235**	**248 235**	**248 235**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**248 235**	**248 235**	**248 235**	**248 235**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Endring bompengeinntekter fra Oslopakke 3	-42 000	-80 000	-130 000	-130 000
Endring selvkost feiing	9 965	16	146	190
Prisøkning i parkdriftskontrakter	2 000	2 000	2 000	2 000
Prisøkning i veidriftskontrakter	8 100	8 100	8 100	8 100
Økt fremmedparkering elbil til 30% av sats for fossilbil	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Økt sats elbil	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Økte lørdags- og søndagstillegg Brann- og redningsetaten	7 300	7 300	7 300	7 300
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-32 135**	**-80 084**	**-129 954**	**-129 910**
Justering for engangstiltak				
Økt satsing på trygg sykkelparkering	2 500	2 500	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**2 500**	**2 500**	**0**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Teknisk justering - budsjettoverføring av inntektskrav for leieinntekter fra BYM til EBY	6 100	6 100	6 100	6 100
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**6 100**	**6 100**	**6 100**	**6 100**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Andre utgifter MOS	2	13	6	-8
Generell rammeendring Brann- og redningsetaten	702	3 303	1 656	-1 460
Generell rammeendring Bymiljøetaten	779	4 198	2 139	-2 887
Generell rammeendring Bymiljøetaten parkering	0	0	0	-774
Generell rammeendring Klimaetaten	117	710	323	-435
Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring	69	429	195	-263
Generell rammeendring Sykkelprosjektet	0	771	350	-473
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 669**	**9 424**	**4 669**	**-6 300**
Spesifiserte rammeendringer				
110-sentralen - resultat av forhandlinger ABBR	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
BRE stab og støtte	2 000	1 000	1 000	1 000
Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området	5 400	5 400	5 400	5 400
Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området	600	600	600	600
Driftsfølgevirkninger - Park og skog	2 900	2 900	2 900	2 900
Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg	700	700	700	700
Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg	6 300	6 300	6 300	6 300
Energienhet	2 000	4 000	4 000	4 000
Felles 110-nødmeldesentral	6 200	6 200	6 200	6 200
Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner	3 000	0	0	0
Huk servicebygg	1 500	1 500	1 500	1 500
Kostnadsvekst grunnet prisutvikling	72 000	0	0	0

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Lavere kollektivpriser	206 400	215 000	215 000	215 000
Livredningstjenester	2 500	2 500	2 500	2 500
Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon	7 000	4 000	4 000	4 000
Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon - husleiejustering	-700	-1 900	-1 900	-1 900
Oppfølging handlingsplan for plast	0	0	-2 000	-2 000
Prisendringer parkering	-20 000	-46 000	-86 000	-86 000
Tilskuddsordning for dyrevern	2 000	2 000	2 000	2 000
Toalettdrift ved Gamlebyen sport og fritid	300	300	300	300
Videreføre driftsfølgevirkninger i økonomiplanperioden	13 000	13 000	13 000	13 000
Økt sats elbilparkering	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**290 600**	**195 000**	**153 000**	**153 000**
Endringer	**268 734**	**132 940**	**33 815**	**22 890**
Ramme 2023-2026	**4 441 013**	**4 220 670**	**4 242 377**	**4 231 452**

Vedtak forrige periode

CO2-avgift på forbrenning av avfall
I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt 192 kroner per tonn i CO2-avgift på forbrenning av avfall. Det er derfor avsatt 1,5 mill. på kapitlet til å dekke økt CO2-avgift.

Digitalisert sykemelding, ny grafisk profil
Andel av uttrekk som for alle virksomheter til digitalisert sykemelding og ny grafisk profil.

Endret parkeringsinntekter
Bevilgningen på kapittelet ble økt i budsjettet for 2021 som følge av høyere parkeringstakster.

Endringer i feiegebyr
Endret inntekt for å ta høyde for endring i feiegebyr.

Forprosjektmidler Markveien
I budsjettet for 2022 ble det satt av 4,25 mill. til forprosjekt gateopprustning i Markveien. Midlene var ettårige og tas ut av budsjettet fra 2023.

Generell rammereduksjon Bymiljøetaten
Det er lagt inn rammereduksjon på kapittelet.

Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester
Rammen er redusert i tråd med tidligere vedtak om generelt rammekutt på de fleste budsjettkapitler.

Generell rammereduksjon Klimaetaten
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,83 mill. i 2023 økende til 1,32mill. i 2026.

Generell rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring
Dette er tidligere vedtatte rammeendringer.

Helårseffekt takstendring - parkering
I budsjettet for 2021 ble det vedtatt takstendringer for parkering. Bevilgningen ble i tilleggsinnstillingen justert for å ta høyde for helårseffekten av takstendringer.

Hjertesoner, administrasjon
Det ble i budsjettet for 2020 satt av 1 mill. årlig til Bymiljøetatens arbeid med hjertesoner. Midlene gikk til en prosjektstilling i perioden 2020-2022, og tas derfor ut av budsjettet fra 2023.

Husleie sentrum brannstasjon
Ny sentrum brannstasjon står ferdig i 2023. Midlene skal dekke husleie for bygget til Oslobygg.

Innsparing, digital sykemelding og visuell identitet
Tidligere vedtatt reduksjon.

Kjøp av transporttjenester, opprettholde tilbud
Engangsbevilgning i 2022 for å opprettholde kollektivtilbudet etter pandemien.

Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal
Det ble i budsjettet for 2022 satt av midler til leie av ladecontainer i perioden 2022-2024. Midlene tas ut av budsjettet fra 2025.

Midler til oppfølging av byutviklingsplaner
Det ble i budsjettet for 2022 satt av 1 mill. årlig til Bymiljøetatens oppfølging av byutviklingsplaner.

Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst
Husleie for midlertidige brannstasjoner på Eikenga og Marienlyst.

Nullutslippssoner
Det ble i budsjettet for 2021 satt av 4 mill. årlig i 2021 og 2022 til en utredning om nullutslippssoner. Midlene tas ut av budsjettet fra 2023.

Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner
Det ble i budsjettet for 2022 lagt inn midler til oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner i 2022 og 2023.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 MOS Miljø
Byrådet foreslår å reversere rammekutt som er tidligere lagt inn.

STOR - elektriske Filipstad
Det ble i budsjettet for 2020 lagt inn midler til STOR - elektriske Filipstad. Midlene tas ut av budsjettet fra 2023.

Styrke tilbudet og årlig 50 mill til utslippsfri drift
Kollektivtilbudet ble besluttet styrket i planperioden før pandemien, og budsjettet ble økt med 50 mill. årlig for å sikre utslippsfri drift.

Urbant landbruk/Spirende Oslo
Bevilgningen til urbant landbruk / spirende Oslo reduseres med 2,8 mill.

Veibruksavgift - statsbudsjettet
Justering ihht. statens veibruksavgift.

Økt fremmedparkering elbil til 30% av sats for fossilbil
I budsjettet for 2022 ble satsen for fremmedparkering for elbil satt til 30% av satsen for fossilbil.

Økt kapasitetsbehov - måloppnåelse sykkelsatsingen
I budsjettet for 2022 ble det satt av midler til Bymiljøetatens oppfølging av sykkelprosjekter.

Økt kontingent OOF
I bystyrets behandling av budsjettet for 2020 ble det lagt inn en ettårig økning i kontingenten til Oslo og Omland friluftsråd. Midlene ble tatt ut av budsjettet fra 2021.

Økt sats elbil
I budsjett for 2022 ble satsen for beboerparkeringstillatelse for elbil satt til 30% av satsen for fossilbil.

Økte inntekter parkering + 50 %
Bevilgningen på kapittelet ble justert i 2021 som følge av vedtak om økte parkeringstakster.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Endring selvkost feiing
Samlet justering av selvkostbudsjettet.

Prisøkning i parkdriftskontrakter
Bymiljøetaten har et kontraktsvolum for parkdrift på om lag 90 mill. årlig. Kontraktene har varighet på 4+1 år, og en kontraktsfestet årlig prisjustering knyttet til relevante bransjeindekser angitt av SSB. I 2022 var disse betydelig høyere enn ordinær prisjustering og dette ble delvis kompensert i revidert budsjett. Den endringen foreslås her videreført.

Prisøkning i veidriftskontrakter
Bymiljøetaten har et kontraktsvolum for veidrift (drift av vei og gate, fortau, gangveier og sykkelveier) på om lag 305 mill. årlig over kap. 542 og 761. Kontraktene har varighet på 4+1 år, og en kontraktsfestet årlig prisjustering knyttet til relevante bransjeindekser angitt av SSB. I 2022 var økningen i disse indeksene klart høyere enn ordinær prisjustering. Avviket ble delvis kompensert i revidert budsjett for 2022, og dette foreslås videreført i 2023.

Økte lørdags- og søndagstillegg Brann- og redningsetaten
Brann- og redningsetaten har utstrakt turnusarbeid gjennom hele døgnet for å opprettholde beredskapen. I tariffoppgjøret for perioden 2020 til 2022 ble det avtalt en økning av lør- og søndagstillegg for turnusarbeid. Årlig merkostnad er 5 mill. som ble bevilget i revidert budsjett 2022. I tillegg har tariffoppgjøret for 2022 resultert i ytterligere økning i lørdag og søndagstillegget, fra 120,- til 125,- per time. Kostnaden for kronesøkningen i lør-/søndagstillegget 2022 er 1,3 mill. per år. I tillegg ble det i oppgjøret besluttet at alle underbrannmestere får et tillegg utover den generelle lønnskompensasjonen på 10.000 kr årlig. Det er 64 underbrannmestere i etaten. Kostnaden for dette utgjør 1 mill. per år.

Justering for engangstiltak

Økt satsing på trygg sykkelparkering
Sykkeltyverier er et utbredt problem i Oslo. I 2020 ble det stjålet over 6 600 sykler. I holdningsundersøkelsen om sykling i Oslo (2022) svarer 45 prosent at risikoen for sykkeltyveri gjør at de sykler mindre enn de selv ønsker. Trygg og tilgjengelig sykkelparkering er derfor et viktig tiltak for å få flere til å velge sykkel. I motsetning til på andre områder av sykkelsatsingen, har innbyggernes tilfredshet med sykkelparkering ikke økt vesentlig. Det er behov for et bedret kunnskapsgrunnlag og en prioriteringsplan for å kunne trappe opp og jobbe mer strategisk og målrettet med sykkelparkering.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Teknisk justering - budsjettoverføring av inntektskrav for leieinntekter fra BYM til EBY
Forslaget er teknisk budsjettoverføring av inntektskrav knyttet til at Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) betaler leie for bruk av arealer på Grønmo. Inntektene overføres fra Bymiljøetaten (kap. 542) til Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400).

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Andre utgifter MOS
Det er i tidligere vedtatt budsjett lagt inn generelt rammekutt som foreslås delvis reversert i 2023-2025 og økt i 2026.

Generell rammeendring Brann- og redningsetaten
Byrådet foreslår å endre rammekutt som er lagt inn tidligere, også før forrige økonomiplanperiode. Det er innarbeidet økt ramme på 0,7 mill. i 2023, 3,3 mill. i 2024 og 1,7 mill. i 2025. I 2026 er rammen redusert med 1,5 mill. Samlet er rammen økt med 2,2 mill. i 2023 og redusert med 0,5 mill. i 2024, 2,4 mill. i 2025 og 5,6 mill. i 2026.

Generell rammeendring Bymiljøetaten
Byrådet foreslår å redusere rammekutt som er lagt inn tidligere, også før forrige økonomiplan. Det er innarbeidet en redusert rammereduksjon på 0,8 mill. i 2023, 4,2 mill. i 2024 og 2,1 mill. i 2025 og 2026.

Samlet er endringen, sammenliknet med forrige økonomiplan, økt ramme på 4,3 mill. i 2023, redusert ramme på 4,0 mill. i 2024 og redusert ramme på 6,6 mill. i 2025 og 2026.

Generell rammeendring Bymiljøetaten parkering
Byrådet foreslår økt generelt rammekutt på 0,8 mill. i 2026. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 0,1 mill. i 2023, økende til 3,1 mill. i 2026.

Generell rammeendring Klimaetaten
Byrådet foreslår å redusere rammekutt som er lagt inn tidligere. Det er innarbeidet en redusert rammereduksjon på 0,11 mill. i 2023, og en økende rammereduksjon med 0,36 mill. i 2026. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 0,72 mill. i 2023 økende til 1,76 mill. i 2026.

Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring

Det er i tidligere vedtatt budsjett lagt inn generelt rammekutt som foreslås delvis reversert i 2023-2025 og økt i 2026.

Byrådet foreslår å endre rammekutt som er lagt inn tidligere. Det er innarbeidet redusert rammereduksjon på 69 000 i 2023, 0,4 mill. i 2024, 0,2 mill. i 2025 og økt rammekutt på 0,3 mill. i 2026. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 11 000 i 2023 økende til 1,1 mill. i 2026.

Generell rammeendring Sykkelprosjektet
Byrådet foreslår å endre rammekutt som er lagt inn tidligere. Det er innarbeidet redusert rammereduksjon på 0,7 mill. i 2024 og 0,4 mill. i 2025. I 2026 er det lagt inn økende rammereduksjon med 0,5 mill. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 0,7 mill. i 2023, 0,6 mill. i 2024, 1,1 mill. i 2025 og 1,9 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

110-sentralen - resultat av forhandlinger ABBR
I revidert budsjett 2022 ble det bevilget 6,2 mill. til økte kostnader i avtalen med Asker og Bærum om felles 110-nødmeldesentral, det ble anslått at dette var årlig effekt. Økningen var signalisert allerede ved inngåelse av avtalen første gang. Det ble tatt forbehold om endelig utfall av forhandlingene med Asker og Bærum. Forhandlingene er nå gjennomført, og inntektstapet for Oslo kommune er nedjustert til 3,7 mill.

BRE stab og støtte
Brann- og redningsetaten er en stor organisasjon med en liten administrasjon sammenlignet med andre etater av samme størrelse. Det er behov for å styrke administrasjonen og støttefunksjonene for ledelsen for å gjøre etaten bedre i stand til å levere på alle forventninger knyttet til styring og internkontroll.

Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området
Bymiljøetaten har de senere årene overtatt ansvaret, herunder også det langsiktige ansvaret, for tyngre vedlikehold og sikkerhet for flere brygger og kaianlegg. Overtakelse av totalkonstruksjoner slik som brygger og kaianlegg, er en ny oppgave for etaten. Det er nå avklart at ansvaret også innebærer vedlikehold og sikkerhetsansvar for de delene av konstruksjonene som er under vann, og det gjelder et utvidet ansvar for vedlikehold av havnepromenaden sammenlignet med hva etaten tidligere har vært klar over. Erfaringer fra Oslo Havn viser at det er behov for et kontinuerlig vedlikeholdsarbeid basert på årlig kontroll av bryggene. Ved ikke å følge opp kaifronten kontinuerlig og utbedre mindre skader, vil resultatet bli større skader og betydelige kostnader.

Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området
Bymiljøetaten har de senere årene overtatt ansvaret, herunder også det langsiktige ansvaret, for tyngre vedlikehold og sikkerhet for flere brygger og kaianlegg. Overtakelse av totalkonstruksjoner slik som brygger og kaianlegg er en ny oppgave for etaten. Det er nå avklart at ansvaret også innebærer vedlikehold og sikkerhetsansvar for de delene av konstruksjonene som er under vann, og det gjelder blant annet et utvidet ansvar for vedlikehold av havnepromenaden sammenlignet med hva etaten tidligere har vært klar over. Erfaringer fra Oslo Havn viser at det er behov for et kontinuerlig vedlikeholdsarbeid basert på årlig kontroll av

bryggene. Ved ikke å følge opp kaifronten kontinuerlig og utbedre mindre skader vil resultatet bli større skader og betydelige kostnader.

Driftsfølgevirkninger - Park og skog
Bymiljøetaten overtar flere områder og digitale systemer som får driftsfølgevirkninger, herunder blant annet lekeplasser, parker, stauder og trær på ulike områder, lysløyper og bookingapp for Langøyene.

Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg
Etaten vil ha et årlig merbehov som følge av overtakelse av nye vei– og belysningsanlegg både fra private utbyggere (realytelser) og byutviklingsprosjekter. Videre er det anlegg som oppgraderes til høyere standard og som dermed gir høyere driftskostnader. I 2022/2023 er det også forventet at nye digitale systemer bl.a. for forenklet saksbehandling og koordinering vil tas i bruk, og dette er forventet å gi noe høyere drifts- og forvaltningskostnader. Etaten må kompenseres for disse utgiftene.

Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg
Etaten vil ha et årlig merbehov som følge av overtakelse av nye vei– og belysningsanlegg både fra private utbyggere (realytelser) og byutviklingsprosjekter. Videre er det anlegg som oppgraderes til høyere standard og som dermed gir høyere driftskostnader. I 2022/2023 er det også forventet at nye digitale systemer bl.a. for forenklet saksbehandling og koordinering vil tas i bruk, og dette er forventet å gi noe høyere drifts- og forvaltningskostnader.

Felles 110-nødmeldesentral
Avtalen om felles 110-nødmeldesentral mellom Oslo kommune og Asker og Bærum IKS (ABBR)er reforhandlet med effekt fra 01.01.2022. Etaten styrkes med 6,2 mill. for å ivareta forpliktelsene ihht. ny avtale.

Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner
I Oslo skal det være lett å leve et aktivt liv, uavhengig av fysikk, alder, bakgrunn og økonomi. Nytt kunnskapsgrunnlag på friluftslivsdeltakelse blant barn og unge i Oslo underbygger viktigheten av å jobbe aktivt for å bygge ned barrierer mot deltagelse, i samarbeid med idretten i Oslo, og gjøre friluftsliv, uorganisert aktivitet og idrett mer tilgjengelig for alle.

Det har vært en klar trend de siste 6 årene at differansen mellom søknadssum og innvilget støtte har økt. I 2021 bevilget Bymiljøetaten kun 24,7 % av summene organisasjonene hadde søkt om, mot 40 % i 2015. Byrådet foreslår derfor å øke tilskuddsbeløpet i 2023 med 3 mill.

Huk servicebygg
Servicebygget på Huk ble satt i drift i 2022, og utgifter til renhold, energi, kommunale avgifter og løpende vedlikehold påløper årlig.

Kostnadsvekst grunnet prisutvikling
Generell prisøkning i bransjen og for strøm kompenseres i 2023.

Lavere kollektivpriser
Nytt fleksibelt billettprodukt og utvidet grupperabatt for barn og unge.

Livredningstjenester
Livreddertjenesten ble i revidert budsjett 2022 tilpasset utviklingen med flere besøkende og de nyåpnede sjønære byrommene til rekreative formål i Bjørvika og Bispevika. Merbehovet er tilsvarende i kommende år.

Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon
Hovedbrannstasjonen må fraflyttes pga. bygging av nytt regjeringskvartal og i 2022 flytter ansatte på dagtid til midlertidige lokaler. Fra 2023 er merkostnadene blant annet knyttet til økte husleiekostnader og noe innfasing. Det ble tidlig i arbeidet med budsjettet satt av 7 mill. i 2023 og 4 i mill. årlig fra 2024.

Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon - husleiejustering
Nye lokaler for dagtidsansatte i Brann- og redningsetaten som følge av fraflytting fra hovedstasjonen har en årlig husleie på 10,5 mill. Dagens husleie på hovedbrannstasjonen er 8,4 mill. per år. I 2023 legges det til grunn at husleie for eksisterende hovedbrannstasjon vil påløpe første halvår i tillegg til nye midlertidige lokaler. Dette gir netto merbehov på husleie for kontorlokaler for dagtidsansatte i etaten. Merbehovet ble nedjustert i løpet av byrådets arbeid med budsjettet. Samlet foreslås bevilgningen til flytting og husleie økt med 6,3 mill. i 2023 og 2,1 mill. årlig fra 2024.

Byrådet vil komme tilbake til husleie for sentrum brannstasjon når dette er endelig avklart. Sentrum brannstasjon skal stå ferdig i 2023 før fraflytting fra dagens hovedbrannstasjon.

Oppfølging handlingsplan for plast
Det foreslås reduksjon i bevilgningen til oppfølging av handlingsplanen for plast med 2 mill. i 2025 og 2026. Byrådet vil vurdere i senere budsjettprosesser hvilke tiltak som skal prioriteres i Tiltakslisten.

Prisendringer parkering
Parkeringsrestriksjoner, både gjennom redusert tilgang til parkeringsareal og økte kostnader for å parkere, er et vesentlig virkemiddel for å redusere biltrafikken. Det foreslås at prisene for beboerparkeringsordningen differensieres mellom indre og ytre by. Bydelene Frogner, St. Hanshaugen, Sagene, Grünerløkka og Gamle Oslo omtales som «indre by», mens de resterende bydelene omtales som «ytre by».

Det foreslås at taksten for beboerparkeringstillatelse og takstene for fremmedparkering økes i indre by og reduseres i ytre by sammenlignet med i dag. For fossilbil vil ny prisen i indre by bli 475 kr per måned. I ytre by vil prisen bli 267 kr per måned. For elbil vil prisen bli 160 kr per måned i indre by, og 113 kr per måned i ytre by. Det foreslås at endringen trer i kraft 1.1.2023.

Dette gir forventede merinntekter i 2023 på henholdsvis 1 mill. for beboerparkeringstillatelsene og 17 mill. for fremmedparkering og andre takstsoner, totalt 18 mill. Det understrekes at anslagene er svært usikre. Det er stor usikkerhet knyttet til hvordan publikum vil tilpasse seg til de nye prisene.

Det foreslås videre å øke prisen for normallading i primæravgiftstiden, slik at denne fortsatt er noe høyere enn for parkering for elbil i indre by. Det vil bidra til sirkulasjon på ladeplassene.

Under er de foreslåtte endringene beskrevet for helårspris samt for fremmedparkering i

beboerparkeringssoner.

Beboerparkeringstillatelse privatbil ytre by per år:
- Takst for fossilbil reduseres fra 5400 kroner til 3200 kroner.
- Takst for elbil reduseres fra 1620 kroner til 1360 kroner.

Beboerparkeringstillatelse privatbil indre by per år:
- Takst for fossilbil økes fra 5400 kroner til 5700 kroner.
- Takst for elbil økes fra 1620 kroner til 1920 kroner.

Timespris i beboerparkeringssonen i ytre by:
- Takst for fossilbil reduseres fra 50 kroner til 36 kroner.
- Ingen endring for elbil, som vil koste 15 kroner.

Timespris i beboerparkeringssonen indre by:
- Takst for fossilbil økes fra 50 kroner til 54 kroner i 2023, videre til 58 kroner i 2024, deretter 64 kroner i 2025.
- Takst for elbil økes fra fra 15 kroner til 19 kroner i 2023, videre til 23 kroner i 2024, deretter 29 kroner i 2025.

Timespris for lading i hele byen:
- Takst for normallading endres fra 18 til 20 kroner i primæravgiftstid

Tilskuddsordning for dyrevern
Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd. Byrådet vil etablere en tilskuddsordning for organisasjoner og andre aktører som jobber for godt dyrevern. Det foreslås at det settes av 2 mill. årlig til formålet.

Toalettdrift ved Gamlebyen sport og fritid
Gamlebyen sport og fritid (GSF) er en velforening som i mange år har gitt barn og unge fritidstilbud i bydel Gamle Oslo. GSF drifter Gamlebyen Arena, en kulturell møteplass og aktivitetsområde med skateanlegg, leke- og markedsplass og scene i Gamlebyen. I forbindelse med bystyrets behandling av revidert budsjett 2022 fattet bystyret følgende verbalvedtak: *Bystyret ber byrådet gjøre drift av toalettene ved Gamlebyen sport&fritid til et permanent tiltak.* Forslaget er en oppfølging av dette.

Økt sats elbilparkering
Satsene for parkering med elbil ble økt i revidert budsjett 2022. Tiltaket videreføres med helårseffekt fra 2023. Inntektsanslaget er heftet med betydelig usikkerhet.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
542	Bymiljøetaten (MOS)	523 470	436 820	575 428	289 170
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	65 476	61 476	30 500	0
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	42 413	42 425	42 400	34 000
712	Fornebubanen (MOS)	2 954 053	4 241 982	4 772 222	4 038 226
761	Sykkelprosjektet (MOS)	606 750	502 750	459 750	589 000
Totalsum		**4 192 162**	**5 285 453**	**5 880 300**	**4 950 396**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Bymiljøetaten (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunale byrom i Oslo.

Bymiljøetaten er Oslo kommunes fagmyndighet for samferdsel og mobilitet. Etaten har ansvar for trafikksikkerhet og for utvikling, drift og vedlikehold av infrastruktur for gående, syklende og motorisert transport. Med infrastruktur menes kommunale veier, fortau, sykkelveier, parkeringsplasser, ladeplasser, trafikkstyringsanlegg og belysning. Bymiljøetaten drifter og forvalter 1 280 km gater og veier, og samarbeider med Ruter og Sporveien om gjennomføring av tiltak for å bedre fremkommeligheten for kollektivtransporten.

Bymiljøetaten legger til rette for rekreasjon, natur- og kulturopplevelser og har forvaltningsansvar for kommunens øyer i indre Oslofjord og skogeiendommer i Marka, i tillegg til majoriteten av kommunens turveier, parker, badestrender og friområder. Bymiljøetaten skal sikre byens biologiske mangfold og tilrettelegge for urbant landbruk. Etaten har også koordineringsansvar for tiltak mot luftforurensning, kommunens arbeid med miljøtilstanden i Oslofjorden, redusert plastforbruk, urbant landbruk og et bærekraftig og redusert forbruk.

Etatens bybetjenter utgjør en del av det synlige kommunale trygghetsarbeidet. Etaten har også en rolle i kommunens sikringsarbeid og gjennomfører fysiske sikringstiltak i byrommet i samarbeid med andre virksomheter i kommunen.

Bymiljøetaten er delegert myndighet etter en rekke lover og forskrifter og ivaretar kommunens myndighetsutøvelse på flere områder. Dette gjelder blant annet markaloven, friluftsloven, miljøinformasjonsloven, viltloven, hundeloven, lakse- og innlandsfiskeloven, forurensningsloven, motorferdselloven, jordloven, vassdragsloven, skogbruksloven, odelsloven, konsesjonsloven, vegloven, vegtrafikkloven og yrkestransportloven. Etaten er også delegert myndighet til å håndheve deler av politivedtekten for Oslo og utøver kommunens delegerte skiltmyndighet.

Bymiljøetatens arbeid knyttet til tilrettelegging for sykkel omtales nærmere under kap. 761 Bymiljøetaten Sykkelprosjektet. Etatens arbeid med parkering omtales nærmere under kap. 543 Bymiljøetaten Parkering. Etatens arbeid med tilrettelegging for idrett omtales nærmere under kap. 545 Bymiljøetaten/Idrett under Kultur, idrett og frivillighet.

Situasjonsbeskrivelse

Utover den særskilte økningen i bruken av uteområdene som følge av korona, har bruken av byrommene og naturen også økt i takt med befolkningsveksten i Oslo. Fra 2011 til 2021 økte Oslos innbyggertall med nesten 100 000. Økt bruk er ønskelig, men det fører også til mer slitasje på områdene. De siste årene har Bymiljøetaten overtatt en rekke nye anlegg og byområder til forvaltning og drift. I tillegg er det høye forventninger fra befolkningen til tilrettelegging av tilbud og utvikling av, og standard på, byrommene.

Oslo har forandret seg til å bli en fjordby med god tilgang til bademuligheter og åpning av nye havneområder. Dette har medført økt kommunal drift og forvaltning, behov for kommunal

infrastruktur og utvidete oppgaver for Bymiljøetaten, som ivaretakelse av kaifronter.

Gjennom blant annet utbygging av sykkelveinettet, fremkommelighetstiltak og kollektivprosjekter er Bymiljøetaten en viktig bidragsyter til å stimulere til klima- og miljøvennlige transportløsninger og til å redusere klimagassutslippene og biltrafikken. Bymiljøetaten er videre en sentral bidragsyter til gjennomføring av tiltak for økt byliv og områdeløft. Etaten planlegger og gjennomfører flere store prosjekter. Flere gater skal rustes opp og prioriteres for gående og syklende, og etaten planlegger fremtidige tiltak i blant annet Skippergata og Markveien.

Etaten gjennomfører tiltak for å redusere biltrafikk og bedre trafikksikkerheten, både gjennom hjertesoner rundt skoler og ulike tiltak i hele byen som bidrar til å omprioritere areal fra bil til myke trafikanter.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall km langrennsløyper oppkjørt	16 051	15 256	2 165	7 568
Antall daa hogst for fleralderskog	1 368	630	1 825	1 200
Antall bytrær 1)	15 371	15 689	16 090	17 850
Antall besøkende på øyene 2)	459 301	306 144	0	206 265
Antall innvilgede søknader for kommunens tilskuddsordning for landbrukstiltak 3)	48	52	63	84

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Bymiljøetaten skal bidra til vridning av biltrafikken, inkludert næringstrafikk, mot løsninger som gir redusert klimagassutslipp.	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3 500 kg , jf. Klimabudsjettet	100,0 %	0,0 %	100,0 %	100,0 %
	Bymiljøetaten skal redusere klimagassutslipp fra egen drift og egne prosjekter.	Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff for tjenestebiler under 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	97,0 %	97,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport av masser og avfall hvor det stilles krav til utslippsfrie kjøretøy eller kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel av Bymiljøetatens maskiner som er utslippsfrie/går på bærekraftig biodrivstoff av total maskinpark, jf. Klimabudsjettet	95,0 %	88,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer bruk av maskiner hvor det stilles krav til utslippsfrie maskiner eller maskiner som går på bærekraftig biodrivstoff, jf. Klimabudsjettet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Bymiljøetaten skal tilrettelegge for Oslo som gå- og sykkelby.					
	Bymiljøetaten skal bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.					
	Bymiljøetaten skal arbeide for å redusere biltrafikken i Oslo.					
03. Oslo skal være en grønn og levende by	Bymiljøetaten skal sikre byens blågrønne strukturer, det biologiske mangfoldet	Antall nye kvadratmeter med dyrket urbant landbruksareal som følge	29 654 m2	5 818 m2	>1 000 m2	>1 000 m2

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	og tilrettelegge for friluftsliv og urbant landbruk.	av tilskuddsordning for urbant landbruk				
		Antall inngrep i naturtypeområder med A-verdi (nasjonal verdi) som har ført til forringelse av kvaliteten i løpet av det siste året		1,0	0,0	0,0
	Bymiljøetaten skal bidra til reduksjon i lokal luftforurensning og støy.	NO2- årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <40 ⊠g/m3)	28 ⊠g/m3	29 ⊠g/m3	<40 ⊠g/m3	40 ⊠g/m3
		PM10- årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <25 ⊠g/m3)	19 ⊠g/m3	21 ⊠g/m3	<20 ⊠g/m3	<20 ⊠g/m3
	Bymiljøetaten skal legge til rette for økt byliv.	Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår der de bor	84%	80%	>80%	>80%
		Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum	79%	66%	>75%	>75%
		Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker1)		66%	>80%	>80%
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom.	Andel av befolkningen som er tilfreds med belysningen	80%	75%	>75%	>75%
	Bymiljøetaten skal bidra til å realisere nullvisjonen innenfor trafikksikkerhet.	Antall grunnskoler med hjertesoner	15	2	10	15
		Antall km vei med gjennomført trafikksikkerhetsinspeksjon			10	10
		Antall nye trafikksikkerhetstiltak på veinettet			100	100
	Bymiljøetaten skal tilrettelegge for effektiv håndtering av overvann på sine forvaltningsområder.	Antall sandfang som tømmes hvert år	10 267,0	11 958,0	6 500,0	6 500,0

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**700 629**	**700 629**	**700 629**	**700 629**
Vedtak forrige periode				
Bompenger	170 000	93 000	217 000	217 000
Driftsfølgevirkninger Bymiljøetaten	-13 006	-13 006	-13 006	-13 006
Forprosjektmidler Markveien	-4 250	-4 250	-4 250	-4 250
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten	3 499	-8 167	-8 768	-8 768
Hjertesoner, administrasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Innsparing, digital sykemelding og visuell identitet	-682	-682	-682	-682
Kutt i fyrverkeri	500	500	500	500
Midler til oppfølging av byutviklingsplaner	1 000	1 000	1 000	1 000
Nullutslippssoner	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner	10 000	-5 000	-5 000	-5 000
STOR - elektriske Filipstad	-500	-500	-500	-500
Urbant landbruk/Spirende Oslo	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Økt kapasitetsbehov - måloppnåelse sykkelsatsingen	1 500	1 500	1 500	1 500
Økt kontingent OOF	-300	-300	-300	-300
Sum Vedtak forrige periode	**159 961**	**56 295**	**179 694**	**179 694**
Vedtak forrige periode	**159 961**	**56 295**	**179 694**	**179 694**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**860 590**	**756 924**	**880 323**	**880 323**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**62 432**	**62 432**	**62 432**	**62 432**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**62 432**	**62 432**	**62 432**	**62 432**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Endring bompengeinntekter fra Oslopakke 3	-42 000	-80 000	-130 000	-130 000
Prisøkning i parkdriftskontrakter	2 000	2 000	2 000	2 000
Prisøkning i veidriftskontrakter	6 000	6 000	6 000	6 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-34 000**	**-72 000**	**-122 000**	**-122 000**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
Teknisk justering - budsjettoverføring av inntektskrav for leieinntekter fra BYM til EBY	6 100	6 100	6 100	6 100
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**6 100**	**6 100**	**6 100**	**6 100**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Bymiljøetaten	779	4 198	2 139	-2 887
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**779**	**4 198**	**2 139**	**-2 887**
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området	5 400	5 400	5 400	5 400
Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området	600	600	600	600
Driftsfølgevirkninger - Park og skog	2 900	2 900	2 900	2 900
Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg	700	700	700	700
Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg	6 300	6 300	6 300	6 300
Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner	3 000	0	0	0

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Huk servicebygg	1 500	1 500	1 500	1 500
Livredningstjenester	2 500	2 500	2 500	2 500
Oppfølging handlingsplan for plast	0	0	-2 000	-2 000
Tilskuddsordning for dyrevern	2 000	2 000	2 000	2 000
Toalettdrift ved Gamlebyen sport og fritid	300	300	300	300
Videreføre driftsfølgevirkninger i økonomiplanperioden	13 000	13 000	13 000	13 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**38 200**	**35 200**	**33 200**	**33 200**
Endringer	**11 079**	**-26 502**	**-80 561**	**-85 587**
Ramme 2023-2026	**934 101**	**792 854**	**862 194**	**857 168**

Vedtak forrige periode

Forprosjektmidler Markveien
I budsjettet for 2022 ble det satt av 4,25 mill. til forprosjekt gateopprustning i Markveien. Midlene var ettårige og tas ut av budsjettet fra 2023.

Generell rammereduksjon Bymiljøetaten
Det er lagt inn rammereduksjon på kapittelet.

Hjertesoner, administrasjon
Det ble i budsjettet for 2020 satt av 1 mill. årlig til Bymiljøetatens arbeid med hjertesoner. Midlene gikk til en prosjektstilling i perioden 2020-2022, og tas derfor ut av budsjettet fra 2023.

Innsparing, digital sykemelding og visuell identitet
Tidligere vedtatt reduksjon.

Midler til oppfølging av byutviklingsplaner
Det ble i budsjettet for 2022 satt av 1 mill. årlig til Bymiljøetatens oppfølging av byutviklingsplaner.

Nullutslippssoner
Det ble i budsjettet for 2021 satt av 4 mill. årlig i 2021 og 2022 til en utredning om nullutslippssoner. Midlene tas ut av budsjettet fra 2023.

Oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner
Det ble i budsjettet for 2022 lagt inn midler til oppfølging av politisk vedtatte strategier og handlingsplaner i 2022 og 2023.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 MOS Miljø
Byrådet foreslår å reversere rammekutt som er tidligere lagt inn.

STOR - elektriske Filipstad
Det ble i budsjettet for 2020 lagt inn midler til STOR - elektriske Filipstad. Midlene tas ut av budsjettet fra 2023.

Urbant landbruk/Spirende Oslo
Bevilgningen til urbant landbruk / spirende Oslo reduseres med 2,8 mill.

Økt kapasitetsbehov - måloppnåelse sykkelsatsingen
I budsjettet for 2022 ble det satt av midler til Bymiljøetatens oppfølging av sykkelprosjekter.

Økt kontingent OOF
I bystyrets behandling av budsjettet for 2020 ble det lagt inn en ettårig økning i kontingenten til Oslo og Omland friluftsråd. Midlene ble tatt ut av budsjettet fra 2021.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Prisøkning i parkdriftskontrakter
Bymiljøetaten har et kontraktsvolum for parkdrift på om lag 90 mill. årlig. Kontraktene har varighet på 4+1 år, og en kontraktsfestet årlig prisjustering knyttet til relevante bransjeindekser angitt av SSB. I 2022 var disse betydelig høyere enn ordinær prisjustering og dette ble delvis kompensert i revidert budsjett. Den endringen foreslås her videreført.

Prisøkning i veidriftskontrakter
Bymiljøetaten har et kontraktsvolum for veidrift (drift av vei og gate, fortau, gangveier og sykkelveier) på om lag 305 mill. årlig over kap. 542 og 761. Kontraktene har varighet på 4+1 år, og en kontraktsfestet årlig prisjustering knyttet til relevante bransjeindekser angitt av SSB. I 2022 var økningen i disse indeksene klart høyere enn ordinær prisjustering. Avviket ble delvis kompensert i revidert budsjett for 2022, og dette foreslås videreført i 2023.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Teknisk justering - budsjettoverføring av inntektskrav for leieinntekter fra BYM til EBY
Forslaget er teknisk budsjettoverføring av inntektskrav knyttet til at Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) betaler leie for bruk av arealer på Grønmo. Inntektene overføres fra Bymiljøetaten (kap. 542) til Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400).

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Bymiljøetaten
Byrådet foreslår å redusere rammekutt som er lagt inn tidligere, også før forrige økonomiplan. Det er innarbeidet en redusert rammereduksjon på 0,8 mill. i 2023, 4,2 mill. i 2024 og 2,1 mill. i 2025 og 2026.

Samlet er endringen, sammenliknet med forrige økonomiplan, økt ramme på 4,3 mill. i 2023, redusert ramme på 4,0 mill. i 2024 og redusert ramme på 6,6 mill. i 2025 og 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området
Bymiljøetaten har de senere årene overtatt ansvaret, herunder også det langsiktige ansvaret, for tyngre vedlikehold og sikkerhet for flere brygger og kaianlegg. Overtakelse av totalkonstruksjoner slik som brygger og kaianlegg, er en ny oppgave for etaten. Det er nå avklart at ansvaret også innebærer vedlikehold og sikkerhetsansvar for de delene av konstruksjonene som er under vann, og det gjelder et utvidet ansvar for vedlikehold av havnepromenaden

sammenlignet med hva etaten tidligere har vært klar over. Erfaringer fra Oslo Havn viser at det er behov for et kontinuerlig vedlikeholdsarbeid basert på årlig kontroll av bryggene. Ved ikke å følge opp kaifronten kontinuerlig og utbedre mindre skader, vil resultatet bli større skader og betydelige kostnader.

Driftsfølgevirkninger - Kaier: Havnepromenaden og Bjørvika-området
Bymiljøetaten har de senere årene overtatt ansvaret, herunder også det langsiktige ansvaret, for tyngre vedlikehold og sikkerhet for flere brygger og kaianlegg. Overtakelse av totalkonstruksjoner slik som brygger og kaianlegg er en ny oppgave for etaten. Det er nå avklart at ansvaret også innebærer vedlikehold og sikkerhetsansvar for de delene av konstruksjonene som er under vann, og det gjelder blant annet et utvidet ansvar for vedlikehold av havnepromenaden sammenlignet med hva etaten tidligere har vært klar over. Erfaringer fra Oslo Havn viser at det er behov for et kontinuerlig vedlikeholdsarbeid basert på årlig kontroll av bryggene. Ved ikke å følge opp kaifronten kontinuerlig og utbedre mindre skader vil resultatet bli større skader og betydelige kostnader.

Driftsfølgevirkninger - Park og skog
Bymiljøetaten overtar flere områder og digitale systemer som får driftsfølgevirkninger, herunder blant annet lekeplasser, parker, stauder og trær på ulike områder, lysløyper og bookingapp for Langøyene.

Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg
Etaten vil ha et årlig merbehov som følge av overtakelse av nye vei– og belysningsanlegg både fra private utbyggere (realytelser) og byutviklingsprosjekter. Videre er det anlegg som oppgraderes til høyere standard og som dermed gir høyere driftskostnader. I 2022/2023 er det også forventet at nye digitale systemer bl.a. for forenklet saksbehandling og koordinering vil tas i bruk, og dette er forventet å gi noe høyere drifts- og forvaltningskostnader. Etaten må kompenseres for disse utgiftene.

Driftsfølgevirkninger - Vei- og belysningsanlegg
Etaten vil ha et årlig merbehov som følge av overtakelse av nye vei– og belysningsanlegg både fra private utbyggere (realytelser) og byutviklingsprosjekter. Videre er det anlegg som oppgraderes til høyere standard og som dermed gir høyere driftskostnader. I 2022/2023 er det også forventet at nye digitale systemer bl.a. for forenklet saksbehandling og koordinering vil tas i bruk, og dette er forventet å gi noe høyere drifts- og forvaltningskostnader.

Friluftsliv - oppfølging av behovsplanen for idrett og friluftsliv 2021–2030 - Økning i tilskudd til natur- og friluftslivsorganisasjoner
I Oslo skal det være lett å leve et aktivt liv, uavhengig av fysikk, alder, bakgrunn og økonomi. Nytt kunnskapsgrunnlag på friluftslivsdeltakelse blant barn og unge i Oslo underbygger viktigheten av å jobbe aktivt for å bygge ned barrierer mot deltagelse, i samarbeid med idretten i Oslo, og gjøre friluftsliv, uorganisert aktivitet og idrett mer tilgjengelig for alle.

Det har vært en klar trend de siste 6 årene at differansen mellom søknadssum og innvilget støtte har økt. I 2021 bevilget Bymiljøetaten kun 24,7 % av summene organisasjonene hadde søkt om, mot 40 % i 2015. Byrådet foreslår derfor å øke tilskuddsbeløpet i 2023 med 3 mill.

Huk servicebygg
Servicebygget på Huk ble satt i drift i 2022, og utgifter til renhold, energi, kommunale avgifter og løpende vedlikehold påløper årlig.

Livredningstjenester
Livreddertjenesten ble i revidert budsjett 2022 tilpasset utviklingen med flere besøkende og de nyåpnede sjønære byrommene til rekreative formål i Bjørvika og Bispevika. Merbehovet er tilsvarende i kommende år.

Oppfølging handlingsplan for plast
Det foreslås reduksjon i bevilgningen til oppfølging av handlingsplanen for plast med 2 mill. i 2025 og 2026. Byrådet vil vurdere i senere budsjettprosesser hvilke tiltak som skal prioriteres i Tiltakslisten.

Tilskuddsordning for dyrevern
Oslo skal være en foregangskommune for god dyrevelferd. Byrådet vil etablere en tilskuddsordning for organisasjoner og andre aktører som jobber for godt dyrevern. Det foreslås at det settes av 2 mill. årlig til formålet.

Toalettdrift ved Gamlebyen sport og fritid
Gamlebyen sport og fritid (GSF) er en velforening som i mange år har gitt barn og unge fritidstilbud i bydel Gamle Oslo. GSF drifter Gamlebyen Arena, en kulturell møteplass og aktivitetsområde med skateanlegg, leke- og markedsplass og scene i Gamlebyen. I forbindelse med bystyrets behandling av revidert budsjett 2022 fattet bystyret følgende verbalvedtak: *Bystyret ber byrådet gjøre drift av toalettene ved Gamlebyen sport&fritid til et permanent tiltak.* Forslaget er en oppfølging av dette.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	526 861	534 348	577 640
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 000 425	792 795	853 741
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	6 748	8 668	11 136
Overføringsutgifter	335 625	118 422	129 419
Finansutgifter	482 356	0	0
Sum Driftsutgifter	**2 352 015**	**1 454 233**	**1 571 936**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-550 168	-482 364	-397 798
Refusjoner	-452 182	-359 532	-401 230
Overføringsinntekter	-168 834	88 292	161 193
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-477 269	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 648 453**	**-753 604**	**-637 835**
Sum	703 562	700 629	934 101

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Bymiljøetaten (MOS)							
Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)	2026	IA	10 000	10 000	10 000	15 000	45 000
Bildeling	2026	15 000	8 500	0	0	0	8 500
Biomangfold	2026	IA	14 000	10 000	0	0	24 000
BYM - Byutviklingsprosjekter	2024	IA	12 200	8 200	7 200	0	27 600
Byutvikling	LØPENDE		190 800	188 300	322 700	157 850	859 650
Etablering av nullutslippssone i Oslo	2025	IA	10 000	10 000	10 000	0	30 000
Friluftsliv	LØPENDE		23 300	6 000	6 000	6 000	41 300
Furuset bygate	2023	IA	50 000	0	0	0	50 000
Hjertesoner	2024	10 000	10 000	10 000	0	0	20 000
Klosterenga park	2024	89 000	5 600	8 700	0	0	14 300
Kollektivprioriteringer	LØPENDE		40 000	33 500	129 208	30 000	232 708
Operastranda servicebygg	2026	IA	8 000	0	0	0	8 000
Opparbeidelse p-plasser/p-automater/parkometre	2026	IA	4 000	0	0	0	4 000
Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan overvann	2025	IA	5 000	10 000	10 000	0	25 000
Program Gateopprustning	LØPENDE		20 000	20 000	25 000	25 000	90 000
Rehabiliteringsprosjekter	LØPENDE		16 000	16 000	20 000	20 000	72 000
Røakrysset	2023	IA	4 750	0	0	0	4 750
Skogavgiftsfondfinansiert tiltak	LØPENDE		320	320	320	320	1 280
Støy- og luftforurensning	LØPENDE		5 000	6 000	7 500	7 500	26 000
Trafikkreduksjon	2026	IA	40 000	28 000	0	0	68 000
Trafikksikkerhet	LØPENDE		50 000	47 000	10 000	15 000	122 000
Universell utforming	LØPENDE		0	10 000	12 500	12 500	35 000
Utstyr, transportmidler, maskiner	LØPENDE		0	4 000	5 000	0	9 000
Sum Bymiljøetaten (MOS)		**114 000**	**527 470**	**426 020**	**575 428**	**289 170**	**1 818 088**
Sum investeringsprosjekter		114 000	527 470	426 020	575 428	289 170	1 818 088

Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)
Formålet med prosjektet er å oppgradere gate- og parkbelysningen i byen.

Biomangfold
Reperiodisering ihht. revidert budsjett.

Midlene går til ivaretakelse av det biologiske mangfoldet i Oslo.

BYM - Byutviklingsprosjekter
Prosjektet omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder

Byutvikling
Løpende prosjekt. Videreført i 2026.

Prosjektet omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder.

Etablering av nullutslippssone i Oslo

Tidligere vedtatt økning til 10 mill. årlig i 2023-2025.

Friluftsliv
Reperiodisering ihht. revidert budsjett. Løpende prosjekt. Videreført 2026.

Formålet med prosjektet er å realisere kommunens vedtatte behovsplan for friluftsliv

Furuset bygate
Reperiodisering ihht. revidert budsjett.

Midlene går til bygate på Furuset.

Klosterenga park
Reperiodisering ihht. revidert budsjett. Videreført i 2026.

Midlene går til oppgradering av Klosterenga park.

Kollektivprioriteringer
Reperiodisering ihht. revidert budsjett. Videreført 2026.

Formålet med prosjektet er å bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken i Oslo.

Operastranda servicebygg
Det følger av regulering vedtatt i bystyret for Munch-området i Bjørvika 26.04.2014 (jf. byrådssak 120/14) at det skal oppføres et servicebygg i tilknytning til Operastranda. Tomta eies per i dag av HAV eiendom AS. Det foreslås å sette av midler til kjøp av tomten og forprosjekt for et servicebygg. Investeringskostnad for oppføring av bygg vil byrådet komme tilbake til i senere budsjett når forprosjekt er gjennomført.

Opparbeidelse p-plasser/p-automater/parkometre
Det vises til omtale av parkeringsvirkemidler under kap. 543 drift. Under følger investeringsbehov som følge av endringsforslagene.

Innføring av differensierte satser for beboerparkeringsordningen i indre og ytre by utløser behov for å endre skilting i store deler av byen. Det foreslås derfor å sette av 4 mill. til dette over investeringsbudsjettet i 2023.

Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan overvann
Tidligere vedtatt økning til 5 mill. i 2023.

Program Gateopprustning
Tidligere vedtatt reduksjon til 20 mill. i 2023.

Formålet med prosjektet er å kunne gjøre mindre oppgraderingstiltak av eksisterende gateinfrastruktur, herunder rehabilitering av brosteinsgater og andre veier, reinvestering i teknisk infrastruktur som rekkverk og støttemurer m.m.

Rehabiliteringsprosjekter

Midlene vil brukes til å rehabilitere bygningsmasse og infrastruktur som Bymiljøetaten forvalter for kommunen.

Røakrysset
Midlene benyttes til planlegging av tiltak i Røakrysset.

Skogavgiftsfondfinansiert tiltak
Det foretas løpende skogplanting, skogkultur (tynning, ungskogpleie) og veivedlikehold. Hvilke tiltak som kan gjennomføres med midler fra skogavgiftsfondet, er regulert i lov.

Støy- og luftforurensning
Formålet med prosjektet er å etablere ulike støyreduserende tiltak på steder der støynivå overskrides, og innkjøp av måleinstrumenter for å holde oversikt over luftkvaliteten i kommunen.

Trafikkreduksjon
Oslo kommune har i Klimastrategien fastsatt et mål om å redusere biltrafikken med en tredel innen 2030. For å nå målet må det jobbes systematisk med å bygge om byen til å bli mer tilrettelagt for fotgjengere, syklister og kollektivreisende, samtidig som vi gjør det mindre attraktivt å kjøre bil. Etter pandemien har biltrafikken i Oslo økt, og det er nødvendig med et krafttak for å snu utviklingen. Formålet med dette tiltaket er å øke innsatsen med å omfordele dagens gateareal fra bil til fotgjengere, syklister, kollektivtransport og byliv. Slike tiltak bidrar til trafikkreduksjon og økt trivsel og også lokal overvannshåndtering.

Bymiljøetaten vil kartlegge hvor og hvordan arbeidet med bilfrie soner utenfor sentrum kan utvides. Formålet er å lage eksempler på gode bymiljø med trygge og grønne områder der gående og syklende prioriteres. Andre aktuelle tiltak kan være å redusere fartsgrenser, helt eller delvis stenge gater for biltrafikk, skilte om gater til å bli enveiskjørte, fjerne parkeringsplasser eller bygge ned trafikkareal, som for eksempel bygge om kryss slik at de tar mindre areal, og arealet kan omdisponeres til fordel for gående, syklende og grønne elementer. Slike tiltak vil bidra til trafikkreduksjon lokalt og forhåpentligvis oppleves som positive bidrag til lokalmiljøet. Dette vil være tiltak som gir høyere trafikksikkerhet, samtidig som veikapasiteten begrenses.

De konkrete tiltakene for økt trafikksikkerhet er dels overlappende med tiltak for redusert trafikk. Det vises derfor også til omtalen av 115012 Trafikksikkerhet.

Trafikksikkerhet
Kommunen jobber kontinuerlig og systematisk med trafikksikkerhet, og ulykkesstatistikken i Oslo har hatt en positiv trend de siste årene. I tillegg har den kontinuerlige satsingen på trygghet for dem som går, sykler og reiser kollektivt bidratt til at veitrafikken i Oslo ikke har økt i takt med den økte befolkningen i byen. Samtidig viser ulykkesstatistikken at myke trafikanter er særlig utsatt, og det er derfor viktig at vi trapper opp innsatsen med å gjennomføre trafikksikkerhetstiltak og redusere biltrafikken. Redusert trafikk er blant det viktigste vi gjør for å bidra til nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken, og satsing på trafikksikkerhet og etablering av fysiske trafikksikkerhetstiltak er viktig også for trafikkreduksjon. Derfor er det viktig å se disse satsingene i sammenheng.

Prioritering av hvilke trafikksikkerhetstiltak som skal gjennomføres, gjøres med innspill fra bydelene, publikum og andre med vesentlig lokal kjennskap. Alle innspill vurderes og prioriteres

ut fra forventet effekt og økonomiske rammer. Etaten utfører også trafikksikkerhetsinspeksjoner av veinettet for å dokumentere konkrete behov for tiltak.

Med bakgrunn i innspill og inspeksjoner, utarbeides det en årlig plan for tiltak fordelt over hele byen. Eksempler på tiltak er ombygging av kryss for å redusere fart hos biler og sikre krysningspunkter for gående og syklende, fartsreduserende tiltak, etablering av mindre fortau, flytting av gangfelt og skilting.

De konkrete tiltakene for økt trafikksikkerhet er dels overlappende med tiltak for redusert trafikk. Det vises derfor også til omtalen av 123026 Trafikkreduksjon.

Universell utforming
Formålet med prosjektet er å arbeide kontinuerlig og målrettet med universell utforming og tilgjengelighet mot 2035, og på den måten bidra til at alle gis mulighet for samfunnsdeltakelse og livsutfoldelse.

Utstyr, transportmidler, maskiner
Rammen benyttes til supplering og fornyelse av etatens maskin- og kjøretøypark.

Klimakonsekvenser

Bymiljøetaten har skiftet ut alle fossile kjøretøy med nullutslippskjøretøy der dette er mulig, og benytter bærekraftig biodrivstoff på maskiner og kjøretøy der det er mulig. Dette vil medføre reduserte utslipp i Oslo. Det pågår omfattende bygge- og graveaktivitet i regi av Bymiljøetaten, og etaten stiller krav om nullutslippsteknologi for kjøretøy og maskiner der dette er mulig. Det er imidlertid noen kjøretøy/maskiner der det ikke er mulig å stille krav til nullutslipp, fordi det er behov for kraftigere kjøretøy enn det som finnes med nullutslipp i markedet per i dag. I de tilfellene skal biodrivstoff benyttes. Bymiljøetaten jobber med å få på plass de rutiner som er nødvendige for å kontrollere at alle miljøkrav følges opp i hele leddet av kontraktsoppfølging.

Bussparken som betjener ordinær kollektivtrafikk, er i ferd med å byttes ut mot nullutslippskjøretøy. Bymiljøetaten jobber sammen med Ruter for å sikre bedre framkommelighet for kollektivtrafikken og for å sikre areal til for eksempel pantografer på endeholdeplasser (for lading av el-busser). Dette er krevende oppgaver i en by der det er begrenset med ledig areal.

Bymiljøetaten er i sluttfasen med å anskaffe et nytt system for gravekoordinering. Systemet vil kunne være med å bidra til reduksjon av anleggsutslipp. Målet er at saksbehandling av plassering av ledninger i veigrunn og graving skal bli enklere, både for søker og for kommunen. Samtidig vil datagrunnlaget gi verdifull informasjon om fremkommelighet på veinettet.

Etatens arbeid med utfasing av unødvendig engangsplast, og mindre bruk av plast generelt bidrar til at mindre fossil plast går til forbrenning. Arbeidet med å redusere materielt forbruk og å redusere matsvinn bidrar til klimagassutslippsreduksjon. Etaten arbeider også med økt ombruk, gjenbruk, avfallsreduksjon, deling og andre sirkulære løsninger.

Hyppigere og kraftigere nedbør er den konsekvensen av pågående klimaendringer som sannsynligvis vil ramme Oslo hardt i fremtiden. Bymiljøetaten samarbeider bl.a. med Vann- og avløpsetaten om overvannsløsninger for å håndtere overvann åpent og lokalt. Den nye gatenormalen til Oslo inneholder normer for etablering av store og små overvannstiltak for å ta

hånd om veivann, og slik sett bidra til mindre flom ved styrtregn. Generelt arbeides det med å bygge solide løsninger og å ta i bruk ny teknologi som vil kunne fungere over lang tid.

Tilskuddsmidler

Tabell: Bymiljøetatens ramme omfatter tilskudd til følgende formål og organisasjoner:

Kap.nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
542	Tilskuddordning for frilufts- og naturvernorganisasjoner	3 156 000	3 241 000	6 322 000
542	Tilskuddsordning urbant Landbruk	2 000 000	2 000 000	2 000 000
542	Tilskuddsordning for dyrevern			2 000 000
542	Støytilskudd	500 000	500 000	500 000
542	Medlemskontingent Oslofjordens Friluftsråd (OF)	3 995 000	4 124 000	4 336 000
542	Medlemskontingent Oslo og Omland Friluftsråd (OOF)	1 387 000	1 694 000	1 435 000
542	Medlemskontingent Oslomarkas fiskeadministrasjon	650 000	650 000	650 000
542	Skjærgårdstjenesten	1 365 000	1 402 000	1 437 000
542	Redningsselskapet – redningsskøyta "Uni Oslofjord"	100 000	100 000	100 000
542	Naturvernforbundet Oslo og Akershus	500 000	500 000	500 000
542	DNT Oslo og omegn	900 000	900 000	900 000
542	Østensjøvannets venner	150 000	150 000	150 000
542	Østmarkas venner	100 000	100 000	100 000
542	Maridalens venner	250 000	250 000	250 000
542	Groruddalen Miljøforum	100 000	100 000	100 000
542	Dyrebeskyttelsen Oslo/Akershus	250 000	250 000	250 000
542	Oslo Elveforum	190 000	190 000	190 000
542	Matsentralen Oslo	400 000	400 000	400 000
542	Dyrenes Hus	100 000	100 000	100 000
542	Tilskuddsordning for redusert plastforurensning	-	3 000 000	3 000 000
Sum		**16 093 000**	**19 651 000**	**24 720 000**

Merknader til tilskuddstabellen
Tilskudd til frilufts- og naturvernorganisasjoner: Tilskudd til frilufts- og naturvernorganisasjoner er i budsjettet for 2023 foreslått justert med 2,5 % og økt med ytterligere 3 mill.

Skjærgårdstjenesten: Beløpet for 2023 skal baseres på bevilgning fra staten i 2023. Det er ikke mulig å beregne på forhånd hva som eventuelt blir vedtatt fra statens side i 2023. Det er i tilskuddstabellen lagt på 2,5 % i forhold til 2022-budsjettet. Staten finansierer 50 %, kommunene 40 % og Oslofjordens friluftsråd 10 % av Skjærgårdstjenesten. Kommunenes bidrag er basert på statens bevilgning.

Oslomarkas Fiskeadministrasjon (OFA): Medlemskontingenten utgjør 50 øre per innbygger i Oslo. I tillegg er det satt av tilskudd til ekstra driftsstøtte.

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF): Medlemskontingenten utgjør 2,05 kr pr innbygger i Oslo.

Folkemengde og befolkningstall for Oslo pr 1. januar 2022: 699 827, jf. tall hentet fra SSB og Oslo kommune statistikkbank.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Bymiljøetaten - parkering (MOS)

Ansvarsområde

Kapittelet omfatter den budsjettmessige delen av virksomhetsområdet til Bymiljøetaten som defineres som parkeringsvirksomheten. Virksomhetsområdet bidrar med et netto overskudd til bykassen etter at inntektene finansierer de utgiftene kommunen har til forvaltning og drift av parkeringsområdet.

Inntektene fra parkeringsvirksomheten kommer i hovedsak fra parkeringsavgifter, parkeringsgebyrer, salg av beboerparkeringstillatelser og kontrollsanksjoner. I tillegg omfatter driftsbudsjettet også inntekter fra betaling for lading, hurtigladere, bildelingsordningen, piggdekkgebyr, inntauing og miljøgebyr.

Bymiljøetaten håndhever trafikk- og parkeringsbestemmelsene på offentlig gate og vei og sikrer tilgjengelighet og fremkommelighet for alle i byen.

Prioriterte oppgaver er trafikksikkerhet, trygghet gjennom tilstedeværelse, kontroll og håndhevingsoppgaver. Bymiljøetaten prioriterer spesielt fremkommelighet for kollektivtrafikk, tilgang til parkeringsplasser for forflytningshemmede og varelevering, feilparkering i sykkelfelt samt elsparkesykler som hindrer fremkommelighet. Bymiljøetaten utfører drift og vedlikehold av betalingsautomater, trafikkskilt og ladestolper på kommunal vei i Oslo.

Bymiljøetaten er tillagt myndighet til å håndheve deler av politivedtekten som omfatter forsøpling, reklame, gårdeiers særlige plikter til renhold/rassikring av snø/is og containerplassering. Etaten har også i oppgave å kontrollere ordningen med gebyr for piggdekkbruk i Oslo, samt fjerne bilvrak og uregistrerte kjøretøy som opptar plass i gatenettet og har en negativ miljøeffekt.

Bymiljøetaten har en døgnåpen vaktsentral som ivaretar oppgaver knyttet til innlevering, oppbevaring og utlevering av inntauede kjøretøy. Sentralen har også oppgaver som alarmsentral og tar imot henvendelser om feilparkering og meldinger om feil på betalingsutstyr og ladestolper.

Situasjonsbeskrivelse

Bymiljøetaten administrerer i overkant av 42 500 parkeringsplasser i Oslo. Av disse var det ved utgangen av 2021 om lag 27 600 beboerparkeringsplasser, 4 200 avgiftsplasser, 2 174 ladeplasser, 1 450 HC-plasser, 450 bildelingsplasser og om lag 6 350 utfartsparkeringsplasser.

Parkeringsrestriksjoner, både gjennom tilgang til parkeringsareal og kostnaden for å parkere, er et vesentlig virkemiddel for å redusere biltrafikken.

Beboerparkering skal sikre beboere best mulig tilgjengelighet til offentlige parkeringsplasser innenfor et avgrenset område samt å bidra til redusert trafikk i Oslo. Ordningen bidrar også til å redusere fremmedparkering. Ved utgangen av 2021 var det fem bydeler i Oslo som hadde innført beboerparkering i hele bydelen, og seks bydeler som har innført ordningen i deler av bydelen. En

videre utvidelse av ordningen med beboerparkering skjer etter vedtak i bydelene.

Taksten for parkering i gul sone, inkludert fremmedparkering i beboerparkeringssonene, økte med 25% i 2022. Det foreslås å endre satsene for beboerparkering og fremmedparkering i beboersonene fra 2023. Det foreslås å dele inn parkeringssonene, slik at bydelene Frogner, St. Hanshaugen, Sagene, Grünerløkka og Gamle Oslo utgjør én takstgruppe (heretter kalt indre by) og de resterende bydelene i en annen takstgruppe (heretter kalt ytre by). Sammenlignet med takstnivået i 2022, foreslås det å sette takstene opp i indre by opp og ned i ytre by. Det foreslås at endringene trer i kraft 1.1.2023. Endringene i takster for parkering skal bidra til å redusere trafikken og klimagassutslippene. Videre foreslår byrådet å sette opp prisene på normallading i primæravgiftstid. Se nærmere omtale av forslagene under *Spesifiserte rammeendringer*.

Prøveordningen for parkeringstillatelser for bildelingsbiler på offentlig grunn er godt i gang. Bildelingsselskaper kan også kjøpe allsonetillatelser som gjelder i alle områder der det er innført beboerparkering. Ved utgangen av 2021 hadde Bymiljøetaten godkjent 13 bildelingsfirmaer i ordningen. Bymiljøetaten har fått i oppdrag å utvide antall bildelingsplasser til 1000, og dette arbeidet vil pågå i 2023.

Utbygging av ladeinfrastruktur for både personbiler og næringstransport er et viktig virkemiddel for å redusere klimagassutslipp fra transport. I 2021 ble det etablert 200 nye ordinære ladepunkter. Ved utgangen av 2021 driftet Oslo kommune totalt 2 174 ordinære ladepunkter og har tilrettelagt for totalt 39 hurtigladere. Det arbeides målrettet fra etaten for rask utbygging av ordinære ladepunkter, samtidig som det inngås avtaler med private aktører om utbygging av flere hurtigladestasjoner. Ved utgangen av 2021 var det etablert totalt 136 ladepunkter for nyttetransport og 15 ladepunkter for drosjer. I årene fremover forventes en økt elektrifisering av transportbransjen som vil kreve tilrettelagt ladeinfrastruktur for disse segmentene, spesielt i en tidlig fase før dette markedet er kommersielt interessant. Dette arbeidet vil nå styrkes for å nå klimamålet for transport i Oslo. Fra november 2024 vil det være krav om nullutslippskjøretøy for drosjer i Oslo.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall miljøgebyrer 1)	519	607	528	1 185
Antall P-kort for forflytningshemmede	4 807	4 839	4 868	4 749
Andel HC-plasser i forhold til alle kommunale P-plasser i %	3,5 %	3,4 %	3,5 %	3,5 %
Antall p-plasser for næringsparkering i sentrum	84	111	115	117
Totalt antall ordinære kommunale ladepunkt	1 279	1 605	2 091	2 174
Totalt antall hurtigladepunkt med kommunal involvering	150	35	39	39
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for drosje	14	9	9	15

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Bymiljøetaten skal bidra til vridning av biltrafikken, inkludert næringstrafikk, mot løsninger som gir redusert klimagassutslipp.	Antall nye ordinære kommunale ladepunkt	576	200	200	150
		Antall nye etablerte hurtigladepunkt med kommunal involvering	4	8	6	10
		Antall nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering	0	0	14	20
		Antall nye ladepunkt tilrettelagt for drosje med kommunal involvering	0	6	6	12
		Antall nye dedikerte parkeringsplasser for utslippsfrie vare- og nyttebiler	25	25	25	15
	Bymiljøetaten skal arbeide for å redusere biltrafikken i Oslo.					
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Bymiljøetaten skal bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.	Gjennomsnittlig responstid ved kollektivstans som følge av feilparkering skal være maks	15 min	13 min	22 min	22
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom.	Antall timer bybetjentene har vært i aktiv tjeneste, hele døgnet	98 188	109 517	100 000	100 000

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**-244 510**	**-244 510**	**-244 510**	**-244 510**
Vedtak forrige periode				
Endret parkeringsinntekter	8 900	8 900	8 900	8 900
Generell rammereduksjon Bymiljøetaten parkering	-126	-2 246	-2 352	-2 352
Helårseffekt takstendring - parkering	900	900	900	900
Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal	0	0	-2 000	-2 000
Økt fremmedparkering elbil til 30% av sats for fossilbil	15 000	15 000	15 000	15 000
Økt sats elbil	2 500	2 500	2 500	2 500
Økte inntekter parkering + 50 %	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Sum Vedtak forrige periode	**12 174**	**10 054**	**7 948**	**7 948**
Vedtak forrige periode	**12 174**	**10 054**	**7 948**	**7 948**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**-232 336**	**-234 456**	**-236 562**	**-236 562**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 595**	**1 595**	**1 595**	**1 595**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 595**	**1 595**	**1 595**	**1 595**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Økt fremmedparkering elbil til 30% av sats for fossilbil	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Økt sats elbil	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-17 500**	**-17 500**	**-17 500**	**-17 500**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Bymiljøetaten parkering	0	0	0	-774
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**0**	**0**	**-774**
Spesifiserte rammeendringer				
Prisendringer parkering	-20 000	-46 000	-86 000	-86 000
Økt sats elbilparkering	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-40 000**	**-66 000**	**-106 000**	**-106 000**
Endringer	**-57 500**	**-83 500**	**-123 500**	**-124 274**
Ramme 2023-2026	**-288 241**	**-316 361**	**-358 467**	**-359 241**

Vedtak forrige periode

Endret parkeringsinntekter
Bevilgningen på kapittelet ble økt i budsjettet for 2021 som følge av høyere parkeringstakster.

Helårseffekt takstendring - parkering
I budsjettet for 2021 ble det vedtatt takstendringer for parkering. Bevilgningen ble i tilleggsinnstillingen justert for å ta høyde for helårseffekten av takstendringer.

Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal
Det ble i budsjettet for 2022 satt av midler til leie av ladecontainer i perioden 2022-2024. Midlene tas ut av budsjettet fra 2025.

Økt fremmedparkering elbil til 30% av sats for fossilbil
I budsjettet for 2022 ble satsen for fremmedparkering for elbil satt til 30% av satsen for fossilbil.

Økt sats elbil
I budsjett for 2022 ble satsen for beboerparkeringstillatelse for elbil satt til 30% av satsen for fossilbil.

Økte inntekter parkering + 50 %
Bevilgningen på kapittelet ble justert i 2021 som følge av vedtak om økte parkeringstakster.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Bymiljøetaten parkering
Byrådet foreslår økt generelt rammekutt på 0,8 mill. i 2026. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 0,1 mill. i 2023, økende til 3,1 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Prisendringer parkering
Parkeringsrestriksjoner, både gjennom redusert tilgang til parkeringsareal og økte kostnader for å parkere, er et vesentlig virkemiddel for å redusere biltrafikken. Det foreslås at prisene for beboerparkeringsordningen differensieres mellom indre og ytre by. Bydelene Frogner, St. Hanshaugen, Sagene, Grünerløkka og Gamle Oslo omtales som «indre by», mens de resterende bydelene omtales som «ytre by».

Det foreslås at taksten for beboerparkeringstillatelse og takstene for fremmedparkering økes i indre by og reduseres i ytre by sammenlignet med i dag. For fossilbil vil ny prisen i indre by bli 475 kr per måned. I ytre by vil prisen bli 267 kr per måned. For elbil vil prisen bli 160 kr per måned i indre by, og 113 kr per måned i ytre by. Det foreslås at endringen trer i kraft 1.1.2023.

Dette gir forventede merinntekter i 2023 på henholdsvis 1 mill. for beboerparkeringstillatelsene og 17 mill. for fremmedparkering og andre takstsoner, totalt 18 mill. Det understrekes at anslagene er svært usikre. Det er stor usikkerhet knyttet til hvordan publikum vil tilpasse seg til de nye prisene.

Det foreslås videre å øke prisen for normallading i primæravgiftstiden, slik at denne fortsatt er noe høyere enn for parkering for elbil i indre by. Det vil bidra til sirkulasjon på ladeplassene.

Under er de foreslåtte endringene beskrevet for helårspris samt for fremmedparkering i beboerparkeringssoner.

Beboerparkeringstillatelse privatbil ytre by per år:
- Takst for fossilbil reduseres fra 5400 kroner til 3200 kroner.
- Takst for elbil reduseres fra 1620 kroner til 1360 kroner.

Beboerparkeringstillatelse privatbil indre by per år:
- Takst for fossilbil økes fra 5400 kroner til 5700 kroner.
- Takst for elbil økes fra 1620 kroner til 1920 kroner.

Timespris i beboerparkeringssonen i ytre by:
- Takst for fossilbil reduseres fra 50 kroner til 36 kroner.

- Ingen endring for elbil, som vil koste 15 kroner.

Timespris i beboerparkeringssonen indre by:
- Takst for fossilbil økes fra 50 kroner til 54 kroner i 2023, videre til 58 kroner i 2024, deretter 64 kroner i 2025.
- Takst for elbil økes fra fra 15 kroner til 19 kroner i 2023, videre til 23 kroner i 2024, deretter 29 kroner i 2025.

Timespris for lading i hele byen:
- Takst for normallading endres fra 18 til 20 kroner i primæravgiftstid

Økt sats elbilparkering
Satsene for parkering med elbil ble økt i revidert budsjett 2022. Tiltaket videreføres med helårseffekt fra 2023. Inntektsanslaget er heftet med betydelig usikkerhet.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	102 020	106 049	111 288
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	152 265	140 534	152 975
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	343	0	0
Overføringsutgifter	31 436	19 113	20 355
Finansutgifter	25 251	0	0
Sum Driftsutgifter	**311 314**	**265 696**	**284 618**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-512 318	-497 930	-560 117
Refusjoner	-17 987	-12 276	-12 742
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 045	0	0
Sum Driftsinntekter	**-535 350**	**-510 206**	**-572 859**
Sum	-224 036	-244 510	-288 241

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Bymiljøetaten - parkering (MOS)							
Lading av elkjøretøy - pakke	2025	IA	61 476	61 476	30 500	0	153 452
Sum Bymiljøetaten - parkering (MOS)		**0**	**61 476**	**61 476**	**30 500**	**0**	**153 452**
Sum investeringsprosjekter		0	61 476	61 476	30 500	0	153 452

Lading av elkjøretøy - pakke
Parkeringsområdet, inkludert etablering av ladeinfrastruktur, innebærer betaling for parkering/lading og er ikke omfattet av kommunenes mva.-kompensasjonsordning. Det skal derfor budsjetteres eks mva. I byrådets forslag til budsjett for 2022–2025 ble det ved en feil budsjettert med forventet mva.-kompensasjon. Feilen korrigeres her for å sikre at det er tilstrekkelig investeringsmidler til å gjennomføre planlagte tiltak.

Prosjektnr	Prosjektnavn	2022	2023	2024	2025
108063	Nye ladestasjoner for el-biler	14 200*			
122024	Utvidelse av beboerparkering	1 080			
122030	Lading av elkjøretøy - pakke	3 000	12 300	12 300	6 100
	Sum endringsbehov (økning)	18 280	12 300	12 300	6 100

*Korrigeringen for 108063 Nye ladestasjoner for el-biler gjelder dermed både for feilen i 2021 (7,1 mill.) og i 2022 (7,1 mill.).

Klimakonsekvenser

Parkeringsrestriksjoner bidrar til redusert biltrafikk og dermed reduserte utslipp. Parkeringstakstene er likevel betydelig lavere for nullutslippskjøretøy, slik at det er insentiv til å benytte nullutslippskjøretøy om man først skal bruke bil.

Etablering av ladeinfrastruktur for både privat- og nyttetrafikk bidrar til at det er enklere å velge nullutslippsløsninger slik at overgang til slike kjøretøy fremfor fossildreven transport kan skje raskere.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS)

Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring skal sikre et godt tilbud til næringsdrivende med mindre mengder avfall til gjenvinning. Tilbudet omfatter innsamling av avfall, papiravfall, og mottak av grovavfall og farlig avfall. Næringsdrivende kan også levere hestemøkk og park- og hageavfall på mottaks- og komposteringsanlegget på Grønmo.

Situasjonsbeskrivelse

REG samler inn kildesortert avfall fra Oslo kommunes skoler. Kildesorteringen på skolene gir mer matavfall og plastemballasje til materialgjenvinning, og er holdningsskapende for elevene. Etaten har også et tilbud om innsamling av kildesortert avfall i lilla (plastemballasje) og grønne (matavfall) poser fra mindre næringsdrivende. Dette tilbudet blir stadig utvidet til å inkludere flere av etatens næringskunder.

Næringskunder og privatpersoner som ikke bor i Oslo, må betale for å levere avfall ved gjenbruksstasjonene i Oslo. Osloinnbyggere som leverer avfall på gjenbruksstasjonene, må identifisere seg med en QR-kode, GjenbruksID, som er en del av «Oslonøkkelen».

En ny avfallsstrategi er til behandling. Strategien omfatter alt avfall som oppstår i Oslo, både i husholdningene og hos næringsaktører.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Tonn totalt næringsavfall	30 382	32 512	30 051	28 570
Antall næringsbesøkende på gjenbruksstasjonene	18 683	23 233	23 074	22 424
Tonn restavfall direkte til forbrenning eller grovsortering	10 121	8 523	7 884	7 410
Tonn kildesortert avfall til sortering	1 560	1 645	1 070	1 686

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering	Virksomhetsspesifikt mål 1: Økt materialgjenvinning og redusert restavfall per innbygger	Andel næringsavfall til materialgjenvinning	43,0 %	39,0 %	43,0 %	45,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**-27 266**	**-27 266**	**-27 266**	**-27 266**
Vedtak forrige periode				
CO2-avgift på forbrenning av avfall	0	0	-150	-150
Generell rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring	-80	-768	-800	-800
Sum Vedtak forrige periode	**-80**	**-768**	**-950**	**-950**
Vedtak forrige periode	**-80**	**-768**	**-950**	**-950**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**-27 346**	**-28 034**	**-28 216**	**-28 216**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**107**	**107**	**107**	**107**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**107**	**107**	**107**	**107**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring	69	429	195	-263
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**69**	**429**	**195**	**-263**
Endringer	**69**	**429**	**195**	**-263**
Ramme 2023-2026	**-27 170**	**-27 498**	**-27 914**	**-28 372**

Vedtak forrige periode

CO2-avgift på forbrenning av avfall

I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 ble det vedtatt 192 kroner per tonn i CO2-avgift på forbrenning av avfall. Det er derfor avsatt 1,5 mill. på kapitlet til å dekke økt CO2-avgift.

Generell rammereduksjon Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring

Dette er tidligere vedtatte rammeendringer.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Renovasjons- og gjenvinningsetaten næring

Det er i tidligere vedtatt budsjett lagt inn generelt rammekutt som foreslås delvis reversert i 2023-2025 og økt i 2026.

Byrådet foreslår å endre rammekutt som er lagt inn tidligere. Det er innarbeidet redusert rammereduksjon på 69 000 i 2023, 0,4 mill. i 2024, 0,2 mill. i 2025 og økt rammekutt på 0,3 mill. i 2026. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 11 000 i 2023 økende til 1,1 mill. i 2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	41 044	35 324	37 069
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	18 866	34 487	38 472
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 273	2 690	2 835
Overføringsutgifter	9 196	451	480
Finansutgifter	11 860	0	0
Sum Driftsutgifter	**94 241**	**72 952**	**78 856**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-110 596	-100 121	-105 926
Refusjoner	-1 788	-65	-67
Overføringsinntekter	-115	-32	-33
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-11 859	0	0
Sum Driftsinntekter	**-124 358**	**-100 218**	**-106 026**
Sum	-30 118	-27 266	-27 170

Klimakonsekvenser

Renovasjons- og gjenvinningsetaten henter kildesortert avfall hos mindre næringsvirksomheter og skolene i Oslo. CO2-utslipp beregnes i dag ut fra mengde, og ikke på sammensetning av avfallstypen. Med økt kildesortering av plast, reduseres klimagassutslipp fra forbrenningen av restavfallet.

Etaten har lagt planer for å nå kommunens mål innen 2025 om at alle kjøretøy og maskiner enten er nullutslipp, eller går på fossilfri biogass. I tillegg stilles det krav til nullutslipp eller fossilfri biogass i etatens anskaffelser av varer og tjenester, der det er mulig.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Brann- og redningsetaten (MOS)

Ansvarsområde

Brann- og redningsetaten skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, ulykker med farlig stoff eller farlig gods, i tillegg til å håndtere andre akutte hendelser. Brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunen ansvaret for etablering og drift av et brannvesen som skal ivareta forebyggende arbeid og beredskapsoppgaver på en effektiv og sikker måte.

Etaten er tillagt en rekke beredskapsoppgaver utover den lovpålagte ordinære brann- og redningstjenesten. Blant disse er ambulansetransport med båt, redningsinnsats og kjemikalievern til sjøs samt drukningsberedskap. Etaten bidrar også med hjelpetjenester ved avsporing av trikk og T-bane, heisstopp og innlåsing og med restverdiredning ved brann- og vannskader eller andre skader på bygg.

Brann- og redningsetaten ivaretar Oslo kommunes rolle som vertskommune for interkommunal beredskap mot akutt forurensning i regionen Indre Oslofjord. Etaten drifter også den interkommunale 110-nødmeldesentralen for kommunene Asker, Bærum og Oslo. Etaten følger opp kommunens forpliktelser gjennom beredskapsavtaler med staten for redningsberedskap og kjemikalievern til sjøs.

Kommunene er pålagt ansvaret for lagring og vedlikehold av Sivilforsvarets materiell gjennom sivilbeskyttelsesloven. Det praktiske arbeidet knyttet til dette gjøres for tiden av Nedre Romerike brann- og redningsvesen for Oslo og Akershus sivilforsvarskrets, men det pågår et arbeid med nye lokaler for lagring som på sikt vil kunne påvirke hvordan dette ivaretas.

Etatens virksomhet finansieres av bykassen og ved salg av tjenester relatert til primæroppgavene. Feievirksomheten fullfinansieres ved innkreving av tilsynsgebyr for ildsted, og det føres selvkostregnskap for denne tjenesten.

Situasjonsbeskrivelse

Etaten gjennomfører risiko- og sårbarhetsanalyser innenfor beredskap og brannforebyggende arbeid på regelmessig basis, som danner grunnlaget for etatens arbeid.

Økt brannsikkerhet for utsatte grupper er hovedprioriteringen i etatens forebyggende arbeid. Kommunen har plikt til å kartlegge grupper som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann. Brann- og redningsetaten er pådriver opp mot helsesektoren, bydelene og kommunale foretak. Det er inngått samarbeidsavtaler med bydelene og Boligbygg Oslo KF for å styrke brannsikkerheten i kommunale boliger, som er overrepresentert i statistikken med antall hendelser. Røyking er hovedårsaken til dødsbranner. Etaten vil i 2023 øke antall tilsyn i særskilte brannobjekter basert på prioriterte områder ut fra risikovurderinger.

Brann- og redningsetaten drifter den interkommunale 110-nødmeldesentralen for Asker, Bærum og Oslo. Det er planlagt at 110-sentralen skal lokaliseres på politihuset på Grønland når dagens politihus er rehabilitert noen år frem i tid, tidligst i 2027.

Dagens hovedbrannstasjon må fraflyttes på grunn av regjeringens planer for nytt regjeringskvartal. Ny brannstasjon i sentrum har innflytting i 2023. Det er etablert en midlertidig brannstasjon på Eikenga. Beredskapen vil opprettholdes, men det er nødvendig med en permanent løsning for beredskapen og dagtidsansatte. Det er foreløpig ikke avklart hvordan en permanent løsning vil bli. Briskeby brannstasjon gjennomgår en totalrehabilitering og det er etablert en midlertidig brannstasjon i Suhms gate – Marienlyst brannstasjon. Totalrehabiliteringen av Briskeby er forventet ferdigstilt i løpet av 2022. Marienlyst brannstasjon er aktuell å videreføre i en noe lenger periode mens varige løsninger for brann- og redningsberedskapen etableres, dette avhenger av etatens utredninger og eventuelle nødvendige tillatelser.

Etter tariffoppgjøret 2022 har etaten avtalegrunnlag for å utarbeide ny skiftplan som blant annet vil bidra til å redusere brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Dette arbeidet pågår i etaten og vil fortsette i 2023.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall omkomne i brann	6	5	4	5
Antall bygningsbranner	379	361	365	398
Røykvarslerdekning i boliger (nytt)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	95,0 %
Responstid (gjennomsnitt) i 110-sentralen fra nødanrop besvares til utvarsling starter	1,50	1,34	1,34	1,34
Responstid i utrykning fra utvarsling starter til første bil er fremme på stedet	7,03	6,43	7,00	7,14
Antall reddede personer i branner og ulykker	160	123	105	107
Antall utrykninger	14 700	14 724	12 586	13 771
Antall unødige utrykninger (tilknyttet alarmanlegg)	5 168	5 214	4 712	5 460

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Økt brannsikkerhet i utsatte gruppers boliger gjennom tett samarbeid med andre kommunale virksomheter og oppfølging av bekymringsmeldinger.	Andel bekymringsmeldinger om manglende bokompetanse som er fulgt opp med relevante tiltak innen 6 mnd.			50,0 %	50,0 %
	Økt brannsikkerhet i byens særskilte objekter gjennom økt tilsynsvirksomhet.	Tilsyn i særskilte brannobjekter etter en risikovurdering		98,0	400,0	400,0
	Brann- og ulykkesberedskap med rask respons og høy kvalitet	Responskvalitet – Kompetanse i henhold til kompetansekrav (andel medarbeidere med nødvendig sertifisering)			100,0 %	100,0 %
		Responskvalitet – Bemanning i henhold til fastsatt minimumsnivå (andel vakter med forskriftsmessig bemanning)			100,0 %	100,0 %
		Responskvalitet – Status beredskapsmateriell (andel vakter med foreskrevet førsteinnsatsmateriell disponibelt)			100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**486 235**	**486 235**	**486 235**	**486 235**
Vedtak forrige periode				
Digitalisert sykemelding, ny grafisk profil	-247	-247	-247	-247
Endringer i feiegebyr	-10 494	-10 535	-10 491	-10 491
Generell rammereduksjon Brann- og redningsetaten	1 528	-3 830	-4 094	-4 094
Husleie sentrum brannstasjon	6 000	12 000	12 000	12 000
Løst inventar/brukerutstyr/flyttekostnader sentrum brannstasjon	0	-3 850	-3 850	-3 850
Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst	-1 950	1 208	1 208	1 208
Sum Vedtak forrige periode	**-5 163**	**-5 254**	**-5 474**	**-5 474**
Vedtak forrige periode	**-5 163**	**-5 254**	**-5 474**	**-5 474**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**481 072**	**480 981**	**480 761**	**480 761**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**28 454**	**28 454**	**28 454**	**28 454**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**28 454**	**28 454**	**28 454**	**28 454**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Endring selvkost feiing	9 965	16	146	190
Økte lørdags- og søndagstillegg Brann- og redningsetaten	7 300	7 300	7 300	7 300
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**17 265**	**7 316**	**7 446**	**7 490**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Brann- og redningsetaten	702	3 303	1 656	-1 460
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**702**	**3 303**	**1 656**	**-1 460**
Spesifiserte rammeendringer				
110-sentralen - resultat av forhandlinger ABBR	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
BRE stab og støtte	2 000	1 000	1 000	1 000
Felles 110-nødmeldesentral	6 200	6 200	6 200	6 200
Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon	7 000	4 000	4 000	4 000
Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon - husleiejustering	-700	-1 900	-1 900	-1 900
Sum Spesifiserte rammeendringer	**12 000**	**6 800**	**6 800**	**6 800**
Endringer	**29 967**	**17 419**	**15 902**	**12 830**
Ramme 2023-2026	**539 493**	**526 854**	**525 117**	**522 045**

Vedtak forrige periode

Digitalisert sykemelding, ny grafisk profil

Andel av uttrekk som for alle virksomheter til digitalisert sykemelding og ny grafisk profil.

Endringer i feiegebyr

Endret inntekt for å ta høyde for endring i feiegebyr.

Husleie sentrum brannstasjon

Ny sentrum brannstasjon står ferdig i 2023. Midlene skal dekke husleie for bygget til Oslobygg.

Midlertidige brannstasjoner Eikenga og Marienlyst
Husleie for midlertidige brannstasjoner på Eikenga og Marienlyst.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 MOS Miljø
Byrådet foreslår å reversere rammekutt som er tidligere lagt inn.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Endring selvkost feiing
Samlet justering av selvkostbudsjettet.

Økte lørdags- og søndagstillegg Brann- og redningsetaten
Brann- og redningsetaten har utstrakt turnusarbeid gjennom hele døgnet for å opprettholde beredskapen. I tariffoppgjøret for perioden 2020 til 2022 ble det avtalt en økning av lør- og søndagstillegg for turnusarbeid. Årlig merkostnad er 5 mill. som ble bevilget i revidert budsjett 2022. I tillegg har tariffoppgjøret for 2022 resultert i ytterligere økning i lørdag og søndagstillegget, fra 120,- til 125,- per time. Kostnaden for kronesøkningen i lør-/søndagstillegget 2022 er 1,3 mill. per år. I tillegg ble det i oppgjøret besluttet at alle underbrannmestere får et tillegg utover den generelle lønnskompensasjonen på 10.000 kr årlig. Det er 64 underbrannmestere i etaten. Kostnaden for dette utgjør 1 mill. per år.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Brann- og redningsetaten
Byrådet foreslår å endre rammekutt som er lagt inn tidligere, også før forrige økonomiplanperiode. Det er innarbeidet økt ramme på 0,7 mill. i 2023, 3,3 mill. i 2024 og 1,7 mill. i 2025. I 2026 er rammen redusert med 1,5 mill. Samlet er rammen økt med 2,2 mill. i 2023 og redusert med 0,5 mill. i 2024, 2,4 mill. i 2025 og 5,6 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

110-sentralen - resultat av forhandlinger ABBR
I revidert budsjett 2022 ble det bevilget 6,2 mill. til økte kostnader i avtalen med Asker og Bærum om felles 110-nødmeldesentral, det ble anslått at dette var årlig effekt. Økningen var signalisert allerede ved inngåelse av avtalen første gang. Det ble tatt forbehold om endelig utfall av forhandlingene med Asker og Bærum. Forhandlingene er nå gjennomført, og inntektstapet for Oslo kommune er nedjustert til 3,7 mill.

BRE stab og støtte
Brann- og redningsetaten er en stor organisasjon med en liten administrasjon sammenlignet med andre etater av samme størrelse. Det er behov for å styrke administrasjonen og støttefunksjonene for ledelsen for å gjøre etaten bedre i stand til å levere på alle forventninger knyttet til styring og internkontroll.

Felles 110-nødmeldesentral
Avtalen om felles 110-nødmeldesentral mellom Oslo kommune og Asker og Bærum IKS (ABBR)er reforhandlet med effekt fra 01.01.2022. Etaten styrkes med 6,2 mill. for å ivareta forpliktelsene ihht. ny avtale.

Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon
Hovedbrannstasjonen må fraflyttes pga. bygging av nytt regjeringskvartal og i 2022 flytter ansatte på dagtid til midlertidige lokaler. Fra 2023 er merkostnadene blant annet knyttet til økte husleiekostnader og noe innfasing. Det ble tidlig i arbeidet med budsjettet satt av 7 mill. i 2023 og 4 i mill. årlig fra 2024.

Midlertidige lokaler for brannforebyggende avdeling, stab og administrasjon - husleiejustering
Nye lokaler for dagtidsansatte i Brann- og redningsetaten som følge av fraflytting fra hovedstasjonen har en årlig husleie på 10,5 mill. Dagens husleie på hovedbrannstasjonen er 8,4 mill. per år. I 2023 legges det til grunn at husleie for eksisterende hovedbrannstasjon vil påløpe første halvår i tillegg til nye midlertidige lokaler. Dette gir netto merbehov på husleie for kontorlokaler for dagtidsansatte i etaten. Merbehovet ble nedjustert i løpet av byrådets arbeid med budsjettet. Samlet foreslås bevilgningen til flytting og husleie økt med 6,3 mill. i 2023 og 2,1 mill. årlig fra 2024.

Byrådet vil komme tilbake til husleie for sentrum brannstasjon når dette er endelig avklart. Sentrum brannstasjon skal stå ferdig i 2023 før fraflytting fra dagens hovedbrannstasjon.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	488 115	499 347	531 611
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	94 479	95 801	101 319
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	33 529	31 410	45 426
Overføringsutgifter	28 401	16 086	17 132
Finansutgifter	33 806	0	0
Sum Driftsutgifter	**678 330**	**642 644**	**695 488**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-126 141	-111 421	-109 297
Refusjoner	-55 057	-44 988	-46 698
Overføringsinntekter	-19	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-32 187	0	0
Sum Driftsinntekter	**-213 403**	**-156 409**	**-155 995**
Sum	464 927	486 235	539 493

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Brann- og redningsetaten (MOS)							
Utstyr, transportmidler, maskiner	2026	IA	42 413	42 425	42 400	34 000	161 238
Sum Brann- og redningsetaten (MOS)		**0**	**42 413**	**42 425**	**42 400**	**34 000**	**161 238**
Sum investeringsprosjekter		0	42 413	42 425	42 400	34 000	161 238

Klimakonsekvenser

Brann- og redningsetaten har tre hovedområder for utslipp av CO2; kjøretøy, bygningsmasse og brann- og redningsbåt.

Etatens budsjett viderefører drift på linje med tidligere år og vil gi klimagassutslipp fra bygningsmasse, bilpark og brannbåt i tilnærmet samme omfang. Bygningsmassen er under fornying, noe som vil kunne redusere klimagassutslipp på sikt, ny sentrum brannstasjon vil tas i bruk i 2023.

Etaten har et pågående prosjekt med innkjøp av en miljøvennlig mannskapsbil med hybriddrift (Concept fire truck fra produsenten Rosenbauer). Denne er forsinket på grunn av korona. Etatens bidrag til utvikling av denne type el-brannbil, tilpasset nordiske forhold, kan på sikt medføre muligheter for at flere utrykningskjøretøy kan elektrifiseres. Eventuell utskiftning av mannskapsbiler og overgang til hybrid drift må imidlertid ses i et lengre tidsperspektiv. Etaten har de senere årene skiftet ut bilparken til nyere euro-klasser, som reduserer etatens utslipp av NOx og svevestøv og dermed bidrar til renere Osloluft. Etaten har anskaffet elbiler som erstatning for fossildrevne lette kjøretøy, der det har vært mulig. For etatens utrykningskjøretøyer finnes det foreløpig ingen gode alternativer til diesel, og det er konkludert med at biodiesel ikke er et hensiktsmessig alternativ.

Det er behov for å skifte ut dagens brann- og redningsbåt om noen år og det vil vurderes om en hybridløsning er et hensiktsmessig motoralternativ.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Kjøp av transporttjenester (MOS)

Ansvarsområde

Budsjettkapittelet omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester gjennom Ruter AS, som inngår avtaler med operatører om rutegående kollektivtransport i Oslo kommune og Akershus i Viken fylkeskommune. Ruter AS eies av Oslo kommune (60 %) og Viken fylkeskommune (40 %) og er administrasjonsselskap for kollektivtransport. Selskapet har som mål å drive helhetlig, rasjonelt og markedstilpasset kollektivtransport for hele Oslo- og Akershusregionen.

Situasjonsbeskrivelse

Et effektivt og attraktivt kollektivtilbud er et av byrådets sentrale virkemidler for å nå målet om å redusere biltrafikken i Oslo med en tredel innen 2030, og 20 % innen utgangen av 2023. Oslo kommune forventer en befolkningsvekst i Osloregionen fremover. Det er derfor behov for å utvikle kollektivtilbudet videre og vedlikeholde infrastrukturen. Det er i tillegg behov for å investere i ny infrastruktur, som T-bane til Fornebu, Majorstuen kollektivknutepunkt, ny sentrumstunnel for T-bane, utvidelser av trikkenettet og nytt signal- og sikringsanlegg for T-banen.

Det har i en årrekke vært sterk vekst i antall kollektivreiser, og veksten har vært betydelig høyere enn befolkningsveksten. Over flere år har det vært gjennomført flere kollektive reiser i Oslo, enn reiser med privatbil. Prognosen ved inngangen til 2020 viste en sterk vekst i kollektivtrafikken. Resultatene for 2020 og 2021 ble imidlertid preget av effekten av koronapandemien, med omfattende tiltak for å begrense smittespredning og en oppfordring om ikke å reise kollektivt hvis det ikke er nødvendig.

Oslo står etter koronapandemien overfor en betydelig utfordring på kollektivområdet. Ettervirkninger av koronapandemien gir både endret og redusert etterspørsel etter kollektivtransport, samt reduserte billettinntekter. Kollektivtransporten har tapt markedsandeler til personbiltrafikk, noe som er i strid med mål om økt grønn mobilitet på bekostning av personbiltrafikken. Kollektivtransportens andel av motorisert transport i Oslo er redusert fra 56 % i 2019 til 42 % i 2021. I mai 2022 var kollektivtransportens markedsandel på 46 %, noe som er betydelig lavere enn hva politiske mål tilsier.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til hvilke langsiktige konsekvenser koronapandemien vil ha for trafikkutviklingen og endringer i befolkningens reiseatferd. Økt digitalisering i samfunnet og endret reisevaner gir utfordringer for kollektivtransporten, men også nye muligheter. For Ruter samlet er befolkningens tilfredshet med kollektivtilbudet noe redusert, men befolkningen i Oslo har fortsatt høy tilfredshet med kollektivtilbudet. I mai 2022 svarte 82,5 % av de spurte Oslo-innbyggerne i Ruters markedsundersøkelser at de var tilfreds med kollektivtilbudet.

Nedgangen i antall reisende medfører et betydelig bortfall av billettinntekter. Staten har vedtatt at de vil kompensere for inntektstapet i fylkeskommunenes lokale kollektivtransport ut juli 2022, og har bevilget 500 mill. kr til omstilling av kollektivtransporten. Prognosen viser at statlig kompensasjon vil dekke inntektstapet til enten ut oktober eller november 2022 avhengig av utvikling i passasjertall høsten 2022.

Kollektivtransport har tapt betydelige markedsandeler til personbiltrafikk, og måloppnåelse krever at konkurranseevnen overfor personbil styrkes. På samme tid er det en ekstraordinær kostnadsvekst i kollektivsektoren som følge av prisvekst generelt i samfunnet. Dersom kollektivtilbudet nedskaleres i tråd med prognose for redusert trafikkvolum og billettinntekter og økte kostnader, vil reduksjonen av tilbudet bli så stort, at det i seg selv kan få trafikkavvisende effekt. Byrådet ønsker å sikre et fortsatt attraktivt kollektivtilbud. I tillegg ønsker byrådet å ta i bruk ny virkemiddelbruk for å sikre en bærekraftig transport i Osloregionen også etter pandemien.

Byrådet lanserer en kraftfull satsing på et nytt, fleksibelt billettprodukt som vil gi reisende rabatt ved kjøp av enkeltbilletter. Målsetningen er å øke kollektivtrafikkens attraktivitet, og gjøre det enklere og billigere å kombinere kollektivreiser med gange og sykkel. Den reisende vil opparbeide en personlig rabatt basert på hvor hyppig man reiser over tid. Jo flere enkeltbilletter kunden kjøper, desto billigere blir det å reise, og det er mulig å oppnå maksimal rabatt på 40 %. I gjennomsnitt vil enkeltreisene rabatteres med 20 %. På denne måten vil de kollektivreisende unngå å måtte låse seg til en forhåndsdefinert periode. Det nye billettproduktet er i første omgang tiltenkt reisende i Ruters Sone 1, og vil være tilgjengelig for kjøp i Ruters app. Innføringen forutsetter enighet med Viken fylkeskommune.

Ruter har over flere år hatt en solid økonomi, og det har vært økonomisk handlingsrom til at Ruters økonomi har tatt deler av kostnadene ved politiske satsninger. Ruter har lagt opp til et betydelig regnskapsmessig underskudd i 2022, og det vil være et begrenset handlingsrom til å håndtere politiske satsinger gjennom Ruters økonomi.

Oslo kommune har vedtatt mål om at kollektivtransporten i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028. Trikk og T-bane er allerede utslippsfrie. Omleggingstakten for øvrige driftsarter avhenger av faktorer som kontraktsperioder, teknologiutvikling, utbygging av ladeinfrastruktur, tilgjengelighet i markedet og kostnader. Videre innfasing vil skje løpende frem mot 2028 ved rullering av anbud. For å bidra til raskest mulig reduksjon av klimagassutslipp fra kollektivtrafikken har byrådet stilt krav til Ruter om at det ved nye anbud og kontrakter skal stilles krav om nullutslippsteknologi dersom driftsmessige og økonomiske rammer tillater dette.

I 2023 vil det være oppstart av flere store busskontrakter i Oslo. Inngåelse av nye busskontrakter gir mulighet til å videreutvikle kollektivtilbudet for å sikre effektive og attraktive kollektivreiser, samt å sette økte miljøkrav. I 2023 rulleres busskontraktene for Oslo indre by og Oslo vest, samt for Oslo nordøst, Østensjø og linje 25 Majorstuen-Furuset. I arbeidet med de nye busskontraktene legger Ruter opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart. Dette innebærer at Oslos bussdrift kan bli nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023.

Kollektivtilbudet i Oslo finansieres av billettinntekter, tilskudd fra Oslo kommune og statlige midler gjennom Oslopakke 3 og belønningsmidler. Normalt har billettinntekter stått for om lag halvparten av finansieringen. Konsekvensen av lavere etterspørsel og reduserte billettinntekter i kollektivtransporten er at andelen tilskudd fra Oslo kommune må økes. På samme tid er det en ekstraordinær prisvekst i kollektivsektoren. For å sikre et fortsatt attraktivt kollektivtilbud, og samtidig utvikle ny virkemiddelbruk, foreslår byrådet å øke tjenestekjøpet i 2023.

Forvaltning av TT-tjenesten (tilrettelagt transport for personer med funksjonsnedsettelse) ble overført fra Velferdsetaten til Ruter fra 2021. Ruter har ansvar for kjørekontor, inngåelse og

oppfølging av kontrakter med operatørselskapene. Myndighetsoppgavene knyttet til utstedelse av TT-kort ligger fortsatt under Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester – bydelene. Overføringen av forvaltningsansvaret for TT-tjenesten til Ruter forutsatte full kompensasjon til Ruter for de nye oppgavene. Ruter har utarbeidet et oppdatert kostnadsberegning basert på tjenestens faktiske investeringsbehov og reelle administrasjonskostnader som viser et økt tilskuddsbehov. Det er særlig investeringen i digitale systemer for å sikre leveransesvikt som bidrar til økt tilskuddsbehov. Investeringen er nødvendig når Ruter skal overta oppfølgingen av TT-brukerne som innebærer om lag 170 000 kundehenvendelser og nær 1 mill. reiser per år. Byrådet vil vurdere tilskuddsbehovet frem mot Tilleggsinnstillingen 2023.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	All kollektivtransport i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028.	Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Ruterområdet		9,0 %	17,0 %	24,0 %
	All kollektivtransport i Oslo skal være utslippsfri innen utgangen av 2023 (nytt fra 2022)	Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Oslo (buss- og båtkontrakter i Oslo)			36%	57 %
	Tilby attraktiv og effektiv kollektivtransport.	Markedsandel for kollektivtransporten	45,0 %	55,0 %	55,0 %	55,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**2 714 038**	**2 714 038**	**2 714 038**	**2 714 038**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester	-46	-832	-832	-832
Kjøp av transporttjenester, opprettholde tilbud	-135 000	-135 000	-135 000	-135 000
Styrke tilbudet og årlig 50 mill til utslippsfri drift	133 000	157 000	157 000	157 000
Veibruksavgift - statsbudsjettet	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Vedtak forrige periode	**-6 046**	**17 168**	**17 168**	**17 168**
Vedtak forrige periode	**-6 046**	**17 168**	**17 168**	**17 168**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**2 707 992**	**2 731 206**	**2 731 206**	**2 731 206**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**147 757**	**147 757**	**147 757**	**147 757**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**147 757**	**147 757**	**147 757**	**147 757**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Kostnadsvekst grunnet prisutvikling	72 000	0	0	0
Lavere kollektivpriser	206 400	215 000	215 000	215 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**278 400**	**215 000**	**215 000**	**215 000**
Endringer	**278 400**	**215 000**	**215 000**	**215 000**
Ramme 2023-2026	**3 134 149**	**3 093 963**	**3 093 963**	**3 093 963**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Kjøp av transporttjenester
Rammen er redusert i tråd med tidligere vedtak om generelt rammekutt på de fleste budsjettkapitler.

Kjøp av transporttjenester, opprettholde tilbud
Engangsbevilgning i 2022 for å opprettholde kollektivtilbudet etter pandemien.

Styrke tilbudet og årlig 50 mill til utslippsfri drift
Kollektivtilbudet ble besluttet styrket i planperioden før pandemien, og budsjettet ble økt med 50 mill. årlig for å sikre utslippsfri drift.

Veibruksavgift - statsbudsjettet
Justering ihht. statens veibruksavgift.

Spesifiserte rammeendringer

Kostnadsvekst grunnet prisutvikling
Generell prisøkning i bransjen og for strøm kompenseres i 2023.

Lavere kollektivpriser

Nytt fleksibelt billettprodukt og utvidet grupperabatt for barn og unge.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	372	-242	-17
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 655 865	2 575 500	3 125 145
Overføringsutgifter	190 815	138 780	9 021
Sum Driftsutgifter	**3 847 053**	**2 714 038**	**3 134 149**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-190 896	0	0
Overføringsinntekter	-164	0	0
Sum Driftsinntekter	**-191 060**	**0**	**0**
Sum	3 655 992	2 714 038	3 134 149

Klimakonsekvenser

Byrådets forslag til bevilgning til kjøp av transporttjenester bidrar til at kollektivtransporten kan gjenopprette konkurranseevnen overfor privatbilen, og igjen være innbyggernes foretrukne valg fremfor bil. I tillegg sikrer bevilgningen omstilling av Oslo til en nullutslippsby ved innfasing av utslippsfri kollektivtransport.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Fornebubanen (MOS)

Ansvarsområde

Etaten Fornebubanen ble vedtatt opprettet 22.11.2016 med virkning fra 01.01.2017, i byrådssak 1106/16. Etaten er organisatorisk plassert under Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) i Oslo kommune. Etaten har ansvar for planlegging og bygging av Fornebubanen.

Fornebubanen er et felles utbyggings- og samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Oslo kommune skal være byggherre for prosjektet. Fornebubanen går fra Fornebu senter til Majorstuen, med påkobling til det øvrige nettet. Traséen er ca. 8,0 km og går hovedsakelig i tunnel. Ca. 5,0 km av banen ligger i Oslo og 3,0 km i Viken. Banen får seks stasjoner, hvorav tre på Fornebu og resterende på Lysaker, Vækerø og Skøyen.

Situasjonsbeskrivelse

Fornebubanen varslet i januar 2022 om økte kostnader og forsinket fremdrift for prosjektet. Etatens siste usikkerhetsanalyse viste at kostnadene lå over vedtatte kostnads- og styringsramme. Byrådet gjennomføre våren 2022 en ekstern kvalitetssikring av usikkerhetsanalysen. Ekstern kvalitetssikrer anbefalte en ny kostnadsrammen på 26,4 mrd. 2021-kroner eks. lønns- og prisstigning og mva. og 31,3 mrd. inkl. lønns- og prisstigning og eks. mva., og ny styringsramme på 23,3 mrd. kroner eks. lønns- og prisstigning og mva. og 27,6 mrd. kroner inkl. lønns- og prisstigning og eks. mva.

Bystyret vedtok 22.06.2022 ny kostnads- og styringsramme for prosjektet i tråd med anbefalingene fra ekstern kvalitetsikrer. Fylkestinget i Viken fattet tilsvarende vedtak 21.06.2022.

Fornebubanen vil ha stor aktivitet i 2023. Det pågår forberedende arbeider på Skøyen, Lysaker og Madserud. Entreprisen for tunnel fra Vækerø til Lysaker skal etter planen starte i 3. kvartal 2022, og entreprisene for tunnel fra Skøyen til Vækerø og tunnel fra Majorstuen til Skøyen er planlagt å starte i 2023.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
I Oslo skal klima- og miljøvennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget	Gjennomføre byggingen av Fornebubanen med optimaliserte løsninger.	Ferdigstille entrepriser			100,0 %	100,0 %
		Ferdigstille kontraktsgrunnlag for entrepriser		100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Inngå kontrakt med entreprenører		100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Oppstart av entreprisekontrakter			100,0 %	100,0 %
	Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen med optimaliserte løsninger innenfor gjeldende reguleringsplaner					
Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenliknet med 2009	Bidra til Oslo kommunes klimabudsjett ved å identifisere og gjennomføre tiltak for reduksjon av totale klimagassutslipp.	Andel entrepriser hvor det er tilrettelagt for full elektrisk anleggsdrift				100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer bruk av maskiner hvor det stilles krav til utslippsfrie maskiner, eller maskiner som går på bærekraftig biodrivstoff.		100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport av masser og avfall hvor det stilles krav til utslippsfrie kjøretøy eller kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff		100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles krav til utslippsfrie kjøretøy, eller kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff		100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Være pådriver for valg av klimavennlige løsninger i anleggsvirksomheten	Andel av entreprisens objekter hvor det foreligger dokumentert vurdering av alternative og mer			100,0 %	100,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
		miljøvennlige materialer				
		Andel nye kontrakter som innebærer anleggsdrift hvor det stilles krav til dokumentasjon av klimaresultater og bærekraftprestasjon.			100,0 %	100,0 %
Oslo skal være en grønn og levende by	Tilrettelegge for trygg fremkommelighet for alle	Andel plastsøppel på avveie.				0,0 %

Bidra til Oslo kommunes klimabudsjett ved å identifisere og gjennomføre tiltak for reduksjon av totale klimagassutslipp.

Tiltak 1: Vurdere reformulering av kontraktskrav med tanke på reduksjon av transportavstander på massehåndtering. Tiltak 2: Løpende vurdere muligheter for gjenbruk og gjenvinning av masser for de enkelte entreprisene. Tiltak 3: Tilrettelegge for elektrisk anleggsdrift og utforske muligheter for utslippsfri anleggsdrift.

Gjennomføre byggingen av Fornebubanen med optimaliserte løsninger.

Tiltak 1: Ferdigstille entreprise K4 Grunnarbeider Fornebu stasjon og base. Tiltak 2: Ferdigstille entreprise K1C Forberedende arbeider Madserud. Tiltak 3: Gjennomføre entreprise K2A Tunnel Fornebu – Lysaker. Tiltak 4: Oppstart entreprise K2D Tunnel Skøyen Vækerø. Tiltak 5: Oppstart entreprise K5A Råbygg Fornebu stasjon og base. Tiltak 6: Oppstart entreprise K1B Tunnel Majorstuen - Skøyen Tiltak 7: Ferdigstille konkurransegrunnlaget K6 Fornebuporten og Flytårnet stasjon Tiltak 8: Ferdigstille konkurransegrunnlag K7 Vækerø stasjon Tiltak 9: Ferdigstille konkurransegrunnlag K5A Råbygg Forneu stasjon og base

Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen med optimaliserte løsninger innenfor gjeldende reguleringsplaner

Tiltak 1: Fortsette etablering og mobilisering av byggherreorganisasjonen for anskaffelse og oppfølging av entreprisekontrakter. Tiltak 2: Sikre nødvendige reguleringsvedtak uten unødige forsinkelser. Tiltak 3: Gjennomføre gjenstående grunnerverv.

Tilrettelegge for trygg fremkommelighet for alle

Tiltak 1: Trygg stasjonsutforming for alle. Tiltak 2: Utarbeide og følge opp entreprisespesifikke planer for sikker trafikkavvikling og adkomster for alle trafikantgrupper, inkludert anleggstrafikk. Tiltak 3: Tilrettelegge for god kommunikasjon og merking av omkjøringsruter og anleggsplasser. Tiltak 4: Bidra til å redusere plast utenfor plastkretsløpet.

Være pådriver for grønne anskaffelser

Tiltak 1: Tilrettelegge for utslippsfri anleggsvirksomhet i samarbeid med entreprenørene. Tilføre tilstrekkelig strøm til anleggsplass for å for å kunne benytte elektrisk anleggsutstyr. Tiltak 2: Redusere transportavstander på overskuddsmasser av stein. I samarbeid med entreprenører for å benytte gjenbruksstasjoner for stein/og eller lokale massedeponi. Tiltak 3: Legge til rette for massetransport på sjø.

Være pådriver for valg av klimavennlige løsninger i anleggsvirksomheten

Tiltak 1: Utvikle miljøvennlig og fremtidsrettet profilering av prosjektet og vektlegge miljøaspektene i kontakt med media. Arrangere digitale nabomøter og promotere bruk av publikumsmodellen i tilgjengelige kanaler og treffpunkter, for å redusere behovet for trykket materiell. Tiltak 2: Kontinuerlig fokus på å redusere materialbruk i prosjekteringen. Vurdere alternative og mer miljøvennlige materialer i konstruksjoner, hvor praktisk mulig. Tiltak 3: Stille krav til dokumentasjon av klimaresultater og bærekraftprestasjon i nye kontrakter.

Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen i samsvar med kvalitetssikret KS2, forprosjekt.

Tiltak 1: Videreutvikle etablering og mobilisering av byggherre-organisasjonen for anskaffelse og oppfølging av entreprisekontrakter. Tiltak 2: Fortsette arbeidet med gjenstående reguleringsplaner. Tiltak 3: Gjennomføre grunnerverv for entreprisekontrakter med oppstart i 2022.

Være pådriver for valg av klimavennlige løsninger i anleggsvirksomheten

Tiltak 1: Utvikle miljøvennlige og fremtidsrettet profilering av prosjektet og vektlegge miljøaspektene i kontakt med media. Arrangere digitale nabomøter og promotere bruk av publikumsmodellen i tilgjengelige kanaler og treffpunkter, for å redusere behovet for trykket materiell. Tiltak 2: Kontinuerlig fokus på å redusere materialbruk i prosjekteringen. Vurdere alternative og mer miljøvennlige materialer i konstruksjoner der praktisk mulig. Tiltak 3: Reduksjon av indirekte utslipp gjennom å maksimere bruk av lavkarbon-betong A/lavvarme-betong i relevante konstruksjoner på stasjoner/ base som ikke påvirker driftstid og sikkerhet.

Gjennomføre bygging av Fornebubanen i samsvar med overordnet plan etter kvalitetssikret forprosjekt.

Tiltak 1: Ferdigstille entreprise Grunnarbeider Fornebu stasjon og base Tiltak 2: Ferdigstille entreprise Forberedende arbeid Lysaker Tiltak 3: Oppstart entreprise Tunnel Vækerø - Lysaker Tiltak 4: Oppstart entreprise Råbygg Fornebustasjon og base Tiltak 5: Oppstart entreprise Forberedende arbeider Madserud Tiltak 6: Oppstart entreprise Tunnel Majorstuen - Skøyen

Bidra til Oslo kommunes klimabudsjett ved å identifisere og gjennomføre tiltak for reduksjon av totale klimagassutslipp.

Tiltak 1: Vurdere reformulering av kontraktskrav med tanke på reduksjon av transportavstander på massehåndtering. Tiltak 2: Løpende vurdere muligheter for gjenbruk og gjenvinning av masser for de enkelte entreprisene. Tiltak 3: Tilrettelegge for elektrisk anleggsdrift og utforske muligheter for utslippsfri anleggsdrift.

Gjennomføre byggingen av Fornebubanen med optimaliserte løsninger.

Tiltak 1: Ferdigstille entreprise K4 Grunnarbeider Fornebu stasjon og base. Tiltak 2: Ferdigstille entreprise K1C Forberedende arbeider Madserud. Tiltak 3: Gjennomføre entreprise K2A Tunnel Fornebu – Lysaker. Tiltak 4: Oppstart entreprise K2D Tunnel Skøyen Vækerø. Tiltak 5: Oppstart entreprise K5A Råbygg Fornebu stasjon og base. Tiltak 6: Oppstart entreprise K1B Tunnel Majorstuen - Skøyen Tiltak 7: Ferdigstille konkurransegrunnlaget K6 Fornebuporten og Flytårnet stasjon Tiltak 8: Ferdigstille konkurransegrunnlag K7 Vækerø stasjon Tiltak 9: Ferdigstille konkurransegrunnlag K5A Råbygg Forneu stasjon og base

Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen med optimaliserte løsninger innenfor gjeldende reguleringsplaner

Tiltak 1: Fortsette etablering og mobilisering av byggherreorganisasjonen for anskaffelse og oppfølging av entreprisekontrakter. Tiltak 2: Sikre nødvendige reguleringsvedtak uten unødige forsinkelser. Tiltak 3: Gjennomføre gjenstående grunnerverv.

Tilrettelegge for trygg fremkommelighet for alle

Tiltak 1: Trygg stasjonsutforming for alle. Tiltak 2: Utarbeide og følge opp entreprisespesifikke planer for sikker trafikkavvikling og adkomster for alle trafikantgrupper, inkludert anleggstrafikk. Tiltak 3: Tilrettelegge for god kommunikasjon og merking av omkjøringsruter og anleggsplasser. Tiltak 4: Bidra til å redusere plast utenfor plastkretsløpet.

Være pådriver for grønne anskaffelser

Tiltak 1: Tilrettelegge for utslippsfri anleggsvirksomhet i samarbeid med entreprenørene. Tilføre tilstrekkelig strøm til anleggsplass for å for å kunne benytte elektrisk anleggsutstyr. Tiltak 2: Redusere transportavstander på overskuddsmasser av stein. I samarbeid med entreprenører for å benytte gjenbruksstasjoner for stein/og eller lokale massedeponi. Tiltak 3: Legge til rette for massetransport på sjø.

Være pådriver for valg av klimavennlige løsninger i anleggsvirksomheten

Tiltak 1: Utvikle miljøvennlig og fremtidsrettet profilering av prosjektet og vektlegge miljøaspektene i kontakt med media. Arrangere digitale nabomøter og promotere bruk av publikumsmodellen i tilgjengelige kanaler og treffpunkter, for å redusere behovet for trykket materiell. Tiltak 2: Kontinuerlig fokus på å redusere materialbruk i prosjekteringen. Vurdere alternative og mer miljøvennlige materialer i konstruksjoner, hvor praktisk mulig. Tiltak 3: Stille krav til dokumentasjon av klimaresultater og bærekraftprestasjon i nye kontrakter.

Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen i samsvar med kvalitetssikret KS2, forprosjekt.

Tiltak 1: Videreutvikle etablering og mobilisering av byggherre-organisasjonen for anskaffelse og oppfølging av entreprisekontrakter. Tiltak 2: Fortsette arbeidet med gjenstående reguleringsplaner. Tiltak 3: Gjennomføre grunnerverv for entreprisekontrakter med oppstart i 2022.

Være pådriver for valg av klimavennlige løsninger i anleggsvirksomheten

Tiltak 1: Utvikle miljøvennlige og fremtidsrettet profilering av prosjektet og vektlegge miljøaspektene i kontakt med media. Arrangere digitale nabomøter og promotere bruk av publikumsmodellen i tilgjengelige kanaler og treffpunkter, for å redusere behovet for trykket materiell. Tiltak 2: Kontinuerlig fokus på å redusere materialbruk i prosjekteringen. Vurdere alternative og mer miljøvennlige materialer i konstruksjoner der praktisk mulig. Tiltak 3: Reduksjon av indirekte utslipp gjennom å maksimere bruk av lavkarbon-betong A/lavvarme-betong i relevante konstruksjoner på stasjoner/ base som ikke påvirker driftstid og sikkerhet.

Gjennomføre bygging av Fornebubanen i samsvar med overordnet plan etter kvalitetssikret forprosjekt.

Tiltak 1: Ferdigstille entreprise Grunnarbeider Fornebu stasjon og base Tiltak 2: Ferdigstille entreprise Forberedende arbeid Lysaker Tiltak 3: Oppstart entreprise Tunnel Vækerø - Lysaker Tiltak 4: Oppstart entreprise Råbygg Fornebustasjon og base Tiltak 5: Oppstart entreprise Forberedende arbeider Madserud Tiltak 6: Oppstart entreprise Tunnel Majorstuen - Skøyen

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Fornebubanen (MOS)							
Fornebubanen	2028	18 500 000	2 954 053	4 241 982	4 772 222	4 038 226	16 006 483
Sum Fornebubanen (MOS)		**18 500 000**	**2 954 053**	**4 241 982**	**4 772 222**	**4 038 226**	**16 006 483**
Sum investeringsprosjekter		18 500 000	2 954 053	4 241 982	4 772 222	4 038 226	16 006 483

Klimakonsekvenser

Fornebubanen er nå inne i fasen med omfattende bygge- og anleggsaktivitet. Prosjektet har ambisiøse miljømål og tilrettelegger for i stor grad bygge ut med elektriske anleggsmaskiner og miljø- og klimavennlige materialer, men klimautslipp i forbindelse med anleggsgjennomføringen er likevel ikke til å unngå. Når banen er tatt i bruk, vil den legge til rette for klima- og miljøvennlig transport og en bærekraftig og fremtidsrettet byutvikling langs traseen.

Det er utarbeidet en klimabaseline fordelt på objekt/entreprise, i hovedsak basert på anslag fra KS2. Klimabaseline brukes i hovedsakelig til å identifisere utslippene fra de største innsatsfaktorene i prosjektet. Dette brukes til å iverksette tiltak for å redusere utslippene i prosjekterings- og anleggsfasen. Fornebubanens totale utslipp er estimert til 314 988 tonn CO2-ekvivalenter, inkludert 60 års drift og vedlikehold av byggematerialer og konstruksjoner. Etaten utarbeider fremover reviderte klimagassbudsjett basert på prosjekterte mengder og innarbeidede klimatiltak på objekt-/entreprisenivå som vil følges opp i anleggsgjennomføringen. Utslipp fra materialproduksjon er i klimabaseline beregnet til 208 365 tonn CO2-ekvivalenter og utbyggingsaktiviteter til 52 869 tonn CO2-ekvivalenter.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskudd på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på dette kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)

Ansvarsområde

Utgifter over kapitlet går til Oslo kommunes andel av Regionkontor Landbruk (RKL), medlemsavgift i Trygg trafikk og diverse utredninger og prosjekter i sektoren.

Situasjonsbeskrivelse

Bystyret vedtok 06.05.2020 (sak 114/20) ny avtale om Regionkontor landbruk (RKL), et felles landbrukskontor for kommunene Rælingen, Oslo og Lørenskog, med Lørenskog som vertskommune. RKL ivaretar Oslo kommunes landbruksfaglige oppgaver, herunder en rekke lovpålagte oppgaver.

Midlene til RKL utgjør 2,23 mill. og skal dekke Oslos andel av driftsbudsjettet, forvaltning av nasjonalt utvalgte kulturlandskap i Nordmarka og Sørkedalen, videre arbeid med kystgeit-prosjektet, tiltak mot *Phytophthora* (plantesykdom) og skjøtsel i Sørkedalen.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**3 224**	**3 224**	**3 224**	**3 224**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Andre utgifter MOS	-13	-23	-24	-24
Sum Vedtak forrige periode	**-13**	**-23**	**-24**	**-24**
Vedtak forrige periode	**-13**	**-23**	**-24**	**-24**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**3 211**	**3 201**	**3 200**	**3 200**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**201**	**201**	**201**	**201**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**201**	**201**	**201**	**201**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Andre utgifter MOS	2	13	6	-8
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**2**	**13**	**6**	**-8**
Endringer	**2**	**13**	**6**	**-8**
Ramme 2023-2026	**3 414**	**3 415**	**3 407**	**3 393**

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Andre utgifter MOS
Det er i tidligere vedtatt budsjett lagt inn generelt rammekutt som foreslås delvis reversert i 2023-2025 og økt i 2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 937	1 094	1 146
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	40	0	0
Overføringsutgifter	2 977	2 130	2 268
Sum Driftsutgifter	**4 954**	**3 224**	**3 414**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-904	0	0
Sum Driftsinntekter	**-904**	**0**	**0**
Sum	4 050	3 224	3 414

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler på kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Sykkelprosjektet (MOS)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvaret for å følge opp Sykkelstrategien for 2015–2025 og Plan for sykkelveinettet i Oslo. Ansvaret innebærer å utvikle et finmasket sykkelveinett som er trygt og attraktivt. Plan for sykkelveinettet er utarbeidet av Statens vegvesen og Oslo kommune, og inkluderer både statlige og kommunale veier. Bymiljøetaten skal i tillegg være pådriver for å gjennomføre nye tiltak og ulike pilotprosjekter som bidrar til å fremme økt bruk av sykkel i befolkningen.

Bymiljøetaten har også ansvaret for aktiviteter og tiltak for gange i Oslo. De aller fleste samferdsels- og sykkelprosjekter bidrar også til bedre tilrettelegging for gående og økt trafikksikkerhet.

Situasjonsbeskrivelse

Hovedvekten av sykkelsatsingen består av å planlegge, bygge og oppgradere sykkelinfrastruktur, og å drifte sykkelveinettet med høy standard. Dette skal bidra til å gjøre Oslo til en god sykkelby året rundt. Byrådet vil videreføre sykkelsatsingen gjennom økonomiplanperioden.

Bymiljøetaten planlegger og bygger byens sykkelinfrastruktur. Investeringsprosjektene under kap. 761 spenner fra større prosjekter som pågår over flere år til mindre strakstiltak som planlegges og gjennomføres løpende gjennom året. Det omfatter også mindre punkttiltak og etablering av sykkelstativer og sykkelparker. Investeringer på sykkel finansieres i hovedsak over Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

Med stadig flere syklende øker også behovet for trygg og tilgjengelig sykkelparkering. Når flere velger el-sykler og større lastesykler blir det også behov for andre typer sykkelparkering, både hjemme og i byen generelt. Byrådet jobber derfor med å styrke sykkelparkeringstilbudet i byen, både gjennom tiltak i offentlig rom og gjennom ulike støtteordninger.

Bymiljøetatens snarveisprosjekt har kartlagt ca. 700 snarveier. Behovet for oppgradering av snarveier er stort, og det vil oppgraderes flere snarveier.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Totalt antall km sykkelveinett i Oslo (kommunalt og statlig)	216	234	242	254
Vekst i sykkeltrafikken (sykkelindeks, basisår 2014=100)	130	130	177	150
Prosentandel av befolkningen som synes det er trygt å sykle i Oslo 1)	20	0	28	0
Prosentandel av befolkningen som syns vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om sommeren1)	49	0	62	0
Prosentandel av befolkningen som syns vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om vinteren1)	10	0	18	0
Prosentandel av befolkningen som syns sykkelveinettet i Oslo har god standard1)	19	0	31	0

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Bymiljøetaten skal tilrettelegge for Oslo som gå- og sykkelby.	Antall km ny- og oppgradert sykkelinfrastruktur	11	21	25	25
		Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i sommerhalvåret	180	180	180	180
		Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i vinterhalvåret	120	120	120	120
		Antall nye og oppgraderte sykkelstativ med Oslostandard	608	311	300	300

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**80 576**	**80 576**	**80 576**	**80 576**
Vedtak forrige periode				
Digital sykmelding, ny grafisk profil	-32	-32	-32	-32
Generell rammereduksjon Sykkelprosjektet	-676	-1 400	-1 436	-1 436
Økt kapasitetsbehov - måloppnåelse sykkelsatsingen	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Vedtak forrige periode	**792**	**68**	**32**	**32**
Vedtak forrige periode	**792**	**68**	**32**	**32**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**81 368**	**80 644**	**80 608**	**80 608**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**5 017**	**5 017**	**5 017**	**5 017**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**5 017**	**5 017**	**5 017**	**5 017**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Prisøkning i veidriftskontrakter	2 100	2 100	2 100	2 100
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**2 100**	**2 100**	**2 100**	**2 100**
Justering for engangstiltak				
Økt satsing på trygg sykkelparkering	2 500	2 500	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**2 500**	**2 500**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Sykkelprosjektet	0	771	350	-473
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**0**	**771**	**350**	**-473**
Endringer	**4 600**	**5 371**	**2 450**	**1 627**
Ramme 2023-2026	**90 985**	**91 032**	**88 075**	**87 252**

Vedtak forrige periode

Økt kapasitetsbehov - måloppnåelse sykkelsatsingen
I budsjettet for 2022 ble det satt av midler til Bymiljøetatens oppfølging av sykkelprosjekter.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Prisøkning i veidriftskontrakter
Bymiljøetaten har et kontraktsvolum for veidrift (drift av vei og gate, fortau, gangveier og sykkelveier) på om lag 305 mill. årlig over kap. 542 og 761. Kontraktene har varighet på 4+1 år, og en kontraktsfestet årlig prisjustering knyttet til relevante bransjeindekser angitt av SSB. I 2022 var økningen i disse indeksene klart høyere enn ordinær prisjustering. Avviket ble delvis kompensert i revidert budsjett for 2022, og dette foreslås videreført i 2023.

Justering for engangstiltak

Økt satsing på trygg sykkelparkering
Sykkeltyverier er et utbredt problem i Oslo. I 2020 ble det stjålet over 6 600 sykler. I holdningsundersøkelsen om sykling i Oslo (2022) svarer 45 prosent at risikoen for sykkeltyveri gjør at de sykler mindre enn de selv ønsker. Trygg og tilgjengelig sykkelparkering er derfor et viktig tiltak for å få flere til å velge sykkel. I motsetning til på andre områder av sykkelsatsingen, har innbyggernes tilfredshet med sykkelparkering ikke økt vesentlig. Det er behov for et bedret kunnskapsgrunnlag og en prioriteringsplan for å kunne trappe opp og jobbe mer strategisk og målrettet med sykkelparkering.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Sykkelprosjektet
Byrådet foreslår å endre rammekutt som er lagt inn tidligere. Det er innarbeidet redusert rammereduksjon på 0,7 mill. i 2024 og 0,4 mill. i 2025. I 2026 er det lagt inn økende rammereduksjon med 0,5 mill. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 0,7 mill. i 2023, 0,6 mill. i 2024, 1,1 mill. i 2025 og 1,9 mill. i 2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	22 451	25 974	28 831
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	70 013	64 679	72 403
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	166	175
Overføringsutgifter	17 267	7 714	8 215
Finansutgifter	16 749	0	0
Sum Driftsutgifter	**126 481**	**98 533**	**109 624**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-15 304	-10 434	-10 830
Refusjoner	-17 011	-7 523	-7 809
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-16 745	0	0
Sum Driftsinntekter	**-49 061**	**-17 957**	**-18 639**
Sum	77 420	80 576	90 985

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Sykkelprosjektet (MOS)							
Gang og sykkelveier, sykkelparkering	2026	4 000	275 000	270 000	160 000	0	705 000
Gang og sykkelveier, sykkelparkering	2027	IA	211 750	180 750	298 750	0	691 250
Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	2028	IA	50 000	30 000	1 000	0	81 000
Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	LØPENDE		70 000	22 000	0	589 000	681 000
Sum Sykkelprosjektet (MOS)		**4 000**	**606 750**	**502 750**	**459 750**	**589 000**	**2 158 250**
Sum investeringsprosjekter		4 000	606 750	502 750	459 750	589 000	2 158 250

Gang og sykkelveier, sykkelparkering
Midlene benyttes til gang- og sykkelveier og sykkelparkering.

Gang- og sykkelveier, sykkelparkering
Midlene benyttes til gang- og sykkelveier og sykkelparkering.

Gang-, sykkelveier og sykkelparkering
Midlene benyttes til gang- og sykkelveier og sykkelparkering.

Klimakonsekvenser

Investering i ny og oppgradert sykkelinfrastruktur bidrar til å øke sykkelandelen, og derved redusere utslippene fra persontransport.

I 2020 ble det etablert et snarveisprosjekt for gående der målet er å gjøre det mer attraktivt å ferdes til fots. Prosjektet er videreført og vil fortsette i 2023. Kommunens sykkelstrategi for 2015–2025 skal følges opp for å nå målet om 16 % sykkelandel innen 2025. Sykkelanlegg og sykkelparkering skal bygges og oppgraderes.

For øvrige klimakonsekvenser vises det til omtalen under kap. 542 Bymiljøetaten.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd på kapitlet. Tilskudd som fremmer sykling tildeles fra Klima- og energifondet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak på kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Klimaetaten (MOS)

Ansvarsområde

Klimaetaten skal være en pådriver for å nå målet om at Oslo skal bli en klimarobust nullutslippsby. Klimaetaten har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo 2020–2030 (sak 109/20) og forvaltning av ordningen Tilskudd til klima- og energitiltak, jf. Kap. 770.

Klimaetaten skal være pådriver for og bidra til kraftfull klimaledelse og -styring i Oslo kommune. Etaten skal koordinere kommunens klimatilpasningsarbeid. Etaten skal være et sentralt fagmiljø i kommunen og skal samarbeide med befolkningen, næringslivet, kunnskapsmiljøer, organisasjoner og andre offentlige myndigheter for å utvikle gode klimaløsninger i Oslo. Etaten skal mobilisere til atferdsendring for å nå Oslos klimamål og bygge nettverk for gjennomføring av klimatiltak.

For å sikre at klimamålene blir nådd, utarbeider byrådet et årlig klimabudsjett for Oslo kommune jf. kapittel 2 Klimabudsjett. Klimaetaten har ansvaret for det faglige grunnlaget for klimabudsjettet og skal være en rådgiver og pådriver i gjennomføringen av tiltakene i klimabudsjettet. Klimaarbeidet og ansvaret for gjennomføring av klimatiltak er, gjennom klimabudsjettet, tydelig plassert i styringslinjen og hos dem som er ansvarlige for gjennomføring av tiltak i Oslo kommune. Klimabudsjettet inneholder tiltak som kommunale, statlige og private virksomheter er ansvarlige for å gjennomføre. Klimaetaten har en sentral rolle i å følge opp og videreutvikle klimabudsjettet som styringsverktøy, og i å utvikle nye styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet til Oslo kommune.

Situasjonsbeskrivelse

I januar 2022 la Miljødirektoratet frem nye utslippstall for Oslo for årene 2009 til 2020. Utslippsregnskapet viser at utslippene har gått ned med 25 % i perioden 2009 – 2020. Det er viktig å videreføre og styrke det målrettede arbeidet som pågår for å nå kommunens klimamål i 2030. For omtale av klimabudsjettet vises det til kapittel 2.

Klimaetaten har utarbeidet et sett med indikatorer for å vurdere hvordan klimagassutslippene vil utvikle seg frem mot neste publisering av utslippstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) og Miljødirektoratet. Oslos klimabarometer ligger på nettsiden klimaoslo.no. Indikatorene gir en situasjonsbeskrivelsen av klimaarbeidet i Oslo. Klimaetaten rapporterer på klimaindikatorene i Klimabarometeret tre ganger i året, i forbindelse med byrådets rapportering til bystyret. Klimaetaten har også lansert indikatorer for klimatilpasning. Formålet med disse er å følge hvordan klimaet har endret seg i Oslo, hva kommunen gjør for å bli en klimarobust by og kommunisere dette.

Klimaetaten koordinerer nettverket Næring for klima, som høsten 2022 har 139 medlemmer. Nettverket skal mobilisere en større andel av Oslos næringsliv til å redusere sine klimagassutslipp. I Oslos næringsliv generelt, og i Næring for klima spesielt, er det mange bedrifter som går foran og viser vei i klimaarbeidet. Medlemmer i nettverket bidrar med innspill til arbeidet med klimatiltak i Oslo, samarbeider om utfordringer i eget klimaarbeid og går foran og viser gjennom sitt eget klimaarbeid hvordan næringslivet kan kutte utslipp. Fra 2022 har bedrifter også mulighet til å bli partnere i nettverket, med tettere oppfølging og rapportering på

klimaarbeid og klimagassutslipp.

Klimaetaten gir faglige bidrag i internasjonalt samarbeid på klimafeltet, særlig i tilknytning til bysamarbeidet C40 og dets satsing på utslippsfri bygg og anleggsvirksomhet, samt klimabudsjett og klimastyring. Det internasjonale samarbeidet bidrar til å fremme Oslos klimaløsninger og gir grunnlag for å styrke Oslos egen klimainnsats. C40-arbeidet vil øke den globale etterspørselen etter nullutslippsløsninger og på den måten drive frem teknologiutvikling innenfor bygg og anlegg.

Klimahuset ved Naturhistorisk museum i Botanisk hage på Tøyen skal med moderne virkemidler formidle forskningsbasert kunnskap om klima og klimaendringer. Klimaetaten samarbeider med Klimahuset om klimakommunikasjon, spesielt rettet mot barn og unge i Oslo.

For å løfte klimakompetansen blant elever i Osloskolen, er det etablert en portal for klimakunnskap, klimaskolen.no. I portalen ligger det undervisningsopplegg om klima og miljø, knyttet til konkrete kompetansemål i læreplanene. Ungdomsskoler og videregående skoler kan også bestille besøk av «Klimapiloter». Klimapilotene er studenter på masternivå som har fått opplæring for å kunne tilby kunnskapsbaserte foredrag om klima i ungdomsskolen og videregående skoler. Klimaetaten og Utdanningsetaten samarbeider om disse tiltakene.

Klimaetaten fasiliteter årlig kommunens prosess for søknader til Klimasats. I 2022 fikk Oslo kommune innvilget støtte på totalt 15,5 mill. fordelt på 11 søknader som er helt eller delvis innvilget. Klimaetaten fikk 3,8 mill. til å videreføre arbeidet for med å gjøre Oslo til en foregangsby for utslippsfri tungtransport og 1,5 mill. til å videreutvikle arbeidet med å redusere Oslo kommunes indirekte utslipp.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Klimaetaten skal være en pådriver for at Oslo kommune har en kraftfull klimaledelse, og bidra til tilstrekkelige styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet i Oslo.	Utslippsreduksjon i prosent sammenlignet med utslippsnivået i 2009		45,0 %	43,0 %	52,0 %
	Klimaetaten skal i samarbeid med relevante virksomheter utarbeide forslag til utslippskutt gjennom tiltak og virkemidler slik at klimamålene kan følges opp.	Antall gjennomførte klimatiltak (tabell 2.2a og 2.2b i klimabudsjett 2022) i samarbeid med Oslo kommunes virksomheter	17,0	24,0	27,0	27,0
		Kvantifiserte utslippsreduksjoner presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett 2024 (prosent av nødvendige kutt for å nå utslippsrammen)	61,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
	Klimaetaten skal som rådgiver og pådriver bidra til gjennomføring av klimastrategien til Oslo kommune og tiltakene i klimabudsjettet.					
	Klimaetaten skal gjennom sine kommunikasjonstiltak bidra til atferdsendring hos innbyggere og næringsliv som reduserer direkte og indirekte klimagassutslipp.	Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer direkte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)	39,0 %	55,0 %	55,0 %	55,0 %
		Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer indirekte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)	25%	30%	35%	35%
		Andel bedrifter som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	20,0 %	25,0 %	25,0 %	25,0 %

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
		Andel bedrifter som stiller klima- og miljøkrav til sine underleverandører (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	53,0 %	55,0 %	55,0 %	55,0 %
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Klimaetaten skal bidra til å forebygge de negative konsekvensene av forventede endringer i klima- og værforhold for å gjøre Oslo til en trygg og klimarobust by.					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**60 369**	**60 369**	**60 369**	**60 369**
Vedtak forrige periode				
Digital sykmelding, ny grafisk profil	-40	-40	-40	-40
Generell rammereduksjon Klimaetaten	-836	-1 300	-1 322	-1 322
Støtteordning for klimavennlige jobbreiser	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Sum Vedtak forrige periode	**-10 876**	**-11 340**	**-11 362**	**-11 362**
Vedtak forrige periode	**-10 876**	**-11 340**	**-11 362**	**-11 362**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**49 493**	**49 029**	**49 007**	**49 007**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 672**	**2 672**	**2 672**	**2 672**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 672**	**2 672**	**2 672**	**2 672**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Klimaetaten	117	710	323	-435
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**117**	**710**	**323**	**-435**
Spesifiserte rammeendringer				
Energienhet	2 000	4 000	4 000	4 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**2 000**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Endringer	**2 117**	**4 710**	**4 323**	**3 565**
Ramme 2023-2026	**54 282**	**56 411**	**56 002**	**55 244**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Klimaetaten

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,83 mill. i 2023 økende til 1,32mill. i 2026.

Uspesifiserte rammeendringer

Generell rammeendring Klimaetaten
Byrådet foreslår å redusere rammekutt som er lagt inn tidligere. Det er innarbeidet en redusert rammereduksjon på 0,11 mill. i 2023, og en økende rammereduksjon med 0,36 mill. i 2026. Samlet er det innarbeidet rammereduksjon på 0,72 mill. i 2023 økende til 1,76 mill. i 2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	35 276	35 339	43 346
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 937	23 392	10 066
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 800	3 701	3 700
Overføringsutgifter	7 366	3 077	3 000
Finansutgifter	2	0	0
Sum Driftsutgifter	**65 380**	**65 509**	**60 112**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-6	0	-700
Refusjoner	-8 042	-3 084	-5 052
Overføringsinntekter	-810	-2 056	-78
Sum Driftsinntekter	**-8 858**	**-5 140**	**-5 830**
Sum	56 522	60 369	54 282

Klimakonsekvenser

Klimaetaten er en fagetat som utreder tiltak for utslippskutt og klimatilpasning i samarbeid med andre kommunale og private virksomheter. Etaten er en rådgiver og pådriver i gjennomføring av klimatiltak, og etaten sammenstiller klimarapporteringer og utarbeider fagunderlag til klimabudsjettet. I tillegg har Klimaetaten ansvar for utadrettet virksomhet i form av atferdsendring og kommunikasjonstiltak. Etatens budsjettforslag er i all hovedsak innrettet for å redusere klimagassutslipp i Oslo kommune.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på kapitlet.

Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)

Sektoransvar

Renovasjons- og gjenvinningsetaten har ansvaret for å samle inn og håndtere husholdningsavfall i Oslo på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Etaten er en viktig del av Oslo kommunes satsning på sirkulærøkonomi og det grønne skiftet.

Vann- og avløpssektoren ivaretar samfunnets mest kritiske funksjoner og er avgjørende for helse og miljø. Vann- og avløpsetaten i Oslo skal produsere og levere trygt og tilstrekkelig drikkevann, og etaten skal håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for vassdragene og fjorden.

Tilskudd til klima- og energitiltak er ordninger som utbetales fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Det er Klimaetaten som har ansvar for forvaltning av ordningen. Fondets midler skal i henhold til vedtektene, brukes til å stimulere tiltak som reduserer klimagassutslippene i Oslo og tiltak som gir redusert og/eller mer effektiv energibruk.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	2 211,2	2 375,8	2 371,0	2 358,7	2 369,4
Driftsinntekter	-3 172,8	-3 626,9	-4 045,4	-4 520,1	-5 069,5
Netto utgifter	**-961,6**	**-1 251,2**	**-1 674,5**	**-2 161,4**	**-2 700,1**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		2,4 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

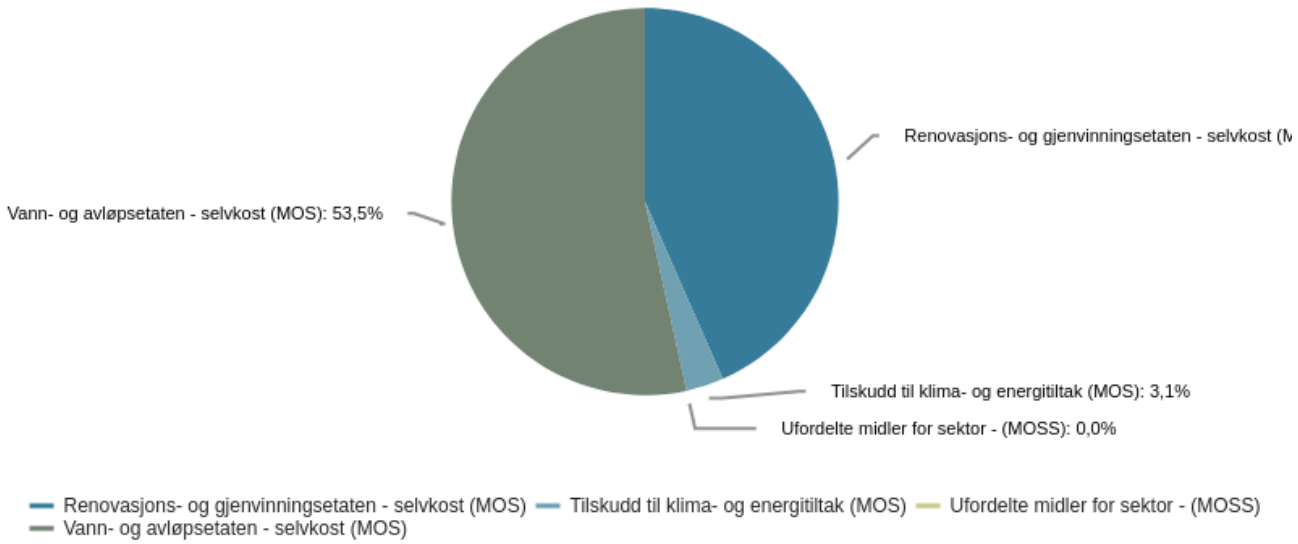

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- 24 mill. til å dekke ekstraordinære kostnader til strøm, drivstoff og transport
- 5 mill. i utredningsmidler i 2023 knyttet til videre arbeid for å nå 65 % materialgjenvinning.
- 100 mill. til å skifte ut kjøretøy og maskiner til nullutslipp.
- Seks nye investeringsprosjekter som gjelder fornyelse av vann- og avløpsnettet, med en samlet styringsramme på 571 mill., for å sikre vannforsyningen og redusere forurensningen til vassdrag og Oslofjorden.
- Klima- og energifondets tilsagnsramme økes fra 120 mill. til 150 mill. i 2023.
- Tilskuddssatsene til energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller i husholdninger og næringsliv økes for å gi ekstra sterk stimulans for å gjennomføre slike tiltak. Denne økte støtten gjøres tidsbegrenset ut 2023, for å stimulere til rask handling.

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets ambisjoner omtales under sektoren Miljø og samferdsel - miljø.

Hovedmål

- 01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009
- 03. Oslo skal være en grønn og levende by
- 04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering
- 05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Målene og de viktigste tiltakene

Mål og tiltak omtales under de ulike virksomhetene i sektoren.

For øvrig er følgende lagt inn på budsjettkap. 192 Sentrale avsetninger:

Kostnadsbasert leie internt i kommunen
Det er avdekket feil i dagens praksis for hvordan selvkostetaters leiekostnader for kommunale arealer og bygg dekkes gjennom gebyrer. Av selvkostforskriften fremgår det at kun kommunens faktiske kostnader ved utleie kan belastes selvkostgebyrene. Det vil si at kommunen ikke kan la markedspris eller andre påslag inngå i selvkostberegningen og derigjennom belaste gebyrene, slik praksisen har vært fram til nå.

Byrådet gjennomfører derfor en kartlegging av leieforhold mellom kommunale etater og etatene som gebyrfinansieres (selvkostetatene). Byrådet arbeider med å etablere ny praksis slik at kun faktiske kostnader inngår i regnskapet for selvkost. Arbeidet er ikke kommet langt nok til å fastslå beløp for faktiske kostnader.

Byrådet foreslår at det avsettes midler på bykassen for å kompensere selvkostetatene når arbeidet er sluttført. Det er satt av midler tilsvarende 90 % av selvkostetatenes leieutgifter i 2022. Selvkostetatene har beregnet at de i 2022 samlet har ca. 42 mill. i leiekostnader til kommunale virksomheter. Byrådet foreslår at det settes av 38 mill. fra kap. 192 for å kompensere selvkostetatene.

Dette vil påvirke selvkostfondene og gebyrene, og vil bli korrigert så raskt som mulig.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**-961 614**	**-961 614**	**-961 614**	**-961 614**
Vedtak forrige periode				
3 nye minigjenbruksstasjoner	1 500	1 800	1 800	1 800
Andel av etterdrift deponi Grønmo og Rommen	4 420	4 420	4 420	4 420
Driftsfølgevirkning UBRA-utvidelse av Bekkelaget renseanlegg	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Endring gebyrinntekter VAV	-165 658	-334 823	-460 428	-460 428
Endringer gebyrinntekter	-34 022	-69 222	-84 606	-84 606
Nye driftsutgifter VAV	1 200	1 200	1 200	1 200
Rensing avløpsvann - midlertidig løsning	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Utredningsmidler	-7 000	-12 000	-12 000	-12 000
Økte kostnader VEAS	3 200	5 600	5 600	5 600
Sum Vedtak forrige periode	**-199 560**	**-406 225**	**-547 214**	**-547 214**
Vedtak forrige periode	**-199 560**	**-406 225**	**-547 214**	**-547 214**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**-1 161 174**	**-1 367 839**	**-1 508 828**	**-1 508 828**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**100 835**	**100 835**	**100 835**	**100 835**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**100 835**	**100 835**	**100 835**	**100 835**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Økte kostnader utover forventet prisstigning	28 000	18 500	15 500	13 500
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**28 000**	**18 500**	**15 500**	**13 500**
Justering for engangstiltak				
Beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet 65% gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering	5 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**5 000**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Bemanning og kompetanseutvikling	8 000	7 000	7 000	7 000
Ekstraordinær kostnadsvekst strøm, drivstoff, transport	25 000	25 000	25 000	25 000
Endring i gebyrinntekt i tråd med oppdatert gebyrberegning	-122 088	-333 154	-665 505	-1 209 753
Endring i gebyrinntekter	-89 262	-92 344	-93 676	-98 794
Etablere flere mobile gjenbruksstasjoner	1 700	1 700	1 700	1 700
Justere tilskuddsutbetalingen i tråd med med tilsagn gitt	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Nedlegging Colosseum minigjenbruksstasjon	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Reduserte administrasjonskostnader	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg	5 600	15 000	12 900	20 700
Økning i inntekter fra salg av biogass og fakturering av nabokommuner	-30 371	-30 371	-30 371	-30 371
Økte kostnader VEAS	16 300	19 900	12 700	17 600
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-223 821**	**-425 969**	**-768 952**	**-1 305 618**
Endringer	**-190 821**	**-407 469**	**-753 452**	**-1 292 118**
Ramme 2023-2026	**-1 251 160**	**-1 674 473**	**-2 161 445**	**-2 700 111**

Vedtak forrige periode

Andel av etterdrift deponi Grønmo og Rommen

På Eiendoms- og byutviklingsetatens (EBY) budsjett for 2022 ble det innarbeidet midler til arbeid med sigevann på de nedlagte avfallsdeponiene Grønmo og Rommen. Deler av utgiftene med arbeidet skal dekkes over selvkost kap. 648. REG skal betale 26 % av etterdriftkostnadene på Grønmo og 50 % av etterdriftskostnadene på Rommen.

Endring gebyrinntekter VAV
Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Endringer gebyrinntekter
Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Økte kostnader VEAS
Økningene i kostnadene til Veas er knyttet til investeringer i rehabilitering og oppgradering i vannbehandlingen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Økte kostnader utover forventet prisstigning
I 2022 har VAV budsjettert med en strømpris på ca. 1 kr KWH inkludert nettleie og påslag. Prisene så langt i 2022 har ligget godt over dette nivået og det har derfor vært behov for å øke etatens driftsbudsjett.

VAV har i tillegg økte kostnader ved fornyelse av rammeavtaler, både som følge av nye klimakrav og en prisøkning utover det normale på blant annet strøm, drivstoff, kjemikalier og asfaltering. For eksempel økte prisen på asfaltering med 17 % fra 1. kvartal 2021 til 1. kvartal 2022.

Justering for engangstiltak

Beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet 65% gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering
Byrådet foreslår å øke utgiftene med 5 mill. for å øke etatens kapasitet til å følge opp pågående utredninger for å nå statlige krav og kommunens målsettinger innen klima og miljø.

Spesifiserte rammeendringer

Bemanning og kompetanseutvikling
Vann- og avløpsetaten har behov for å styrke landmålerfunksjonen, anskaffelsesområdet og kildesporere (de som jobber med å avdekke lekkasjer). God kildesporing er en forutsetning for arbeidet med å redusere lekkasjene i vannledningsnettet. Behovet for kompetanseutvikling i 2023 fordeles på tre områder innen HR:

Traineepool: På grunn av et stramt arbeidsmarked må VAV tenke bredt og langsiktig ved rekruttering av nødvendig kompetanse, og traineestillinger er et sentralt tiltak. Det er behov for å øke antall traineer i etaten.

HR-nøkkeltallsdatabase/dashboard: Lederne i VAV har behov for en bedre tilgang til styringsinformasjon på HR-området for å utføre sine lederoppgaver effektivt. Etaten har mange

gode databaser men brukergrensesnittet er uhensiktsmessig - slik at styringsinformasjonen ikke er lett tilgjengelig for lederne. Det er behov for å bruke ressurser på å utvikle grensesnittet.

HR kurs- og kompetansedatabase: Etaten har behov for en mer helhetlig forvaltning av medarbeidernes kompetanse – for å ha nødvendig kompetanse tilgjengelig for etaten og for å være en attraktiv arbeidsplass i et stramt arbeidsmarked.

Ekstraordinær kostnadsvekst strøm, drivstoff, transport
Byrådet foreslår 25 mill. for å dekke kostnadsvekst ut over generell prisvekst for strøm, drivstoff, transport mv.

Endring i gebyrinntekt i tråd med oppdatert gebyrberegning
Det er behov for å øke gebyrinntektene med 102,9 mill. i 2023, i tråd med oppdaterte gebyrberegninger. For en omtale av gebyrutviklingen i kommende økonomiplan, vises det til omtale av beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer. Det vises også til omtale av tilleggsforslag på drift og investering under kap. 620 Vann- og avløpsetaten.

Etablere flere mobile gjenbruksstasjoner
Byrådet foreslår 1,7 mill. til etablering av flere minigjenbruksstasjoner. REG har arbeidet med å etablere flere minigjenbruksstasjoner etter modell av Lindeberg ombruksstasjon. Sammen med Bydel Alna åpnes en minigjenbruksstasjon i Trosterudparken i 2022. Dette blir et pilotanlegg for sirkulær ressursbruk for å teste løsninger for ombruk, reparasjon og redesign og er en videreutvikling av Lindebergmodellen.

Justere tilskuddsutbetalingen i tråd med med tilsagn gitt
I tidligere års budsjetter er det lagt til grunn at årlig tilsagnsramme på 120 mill. nås, og at 2/3 av tilsagn gitt, blir utbetalt i tilskudd etter at tiltak er gjennomført. Tilsagn som er gitt i 2020 og 2021 har ligget på ca 60 mill. årlig, og tilsagnsrammen er således ikke nådd. Dette resulterer i at tilskuddsutbetalingene blir lavere enn budsjettert.

Nedlegging Colosseum minigjenbruksstasjon
Colosseum minigjenbruksstasjon holder til i leide lokaler i et bygg som nå skal rives i 2022. Stenging av minigjenbruksstasjonen gir 1,7 mill. i reduserte kostnader.

Reduserte administrasjonskostnader
Som følge av effektivisering av driften og reduksjon i kostnader til administrasjon reduseres kostnadene med 12 mill.

Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg
Tilleggsforslaget inneholder en rekke større og mindre vedlikeholdstiltak på VAV sine anlegg. VAV overtok driften av Bekkelaget renseanlegg i oktober 2021. Tilleggsforslaget har tatt hensyn til at anlegget er over 20 år og at vedlikeholdsomfanget vil øke.

I tillegg legger VAV til rette for flere utbedringer, utvikling og utprøvinger blant annet med sikte på å bedre renseresultatet. Tiltaket skal bidra til bedre tilstand på vannkvaliteten i Oslofjorden. Det jobbes kontinuerlig med å optimalisere renseanlegget på Bekkelaget. I den foreslåtte rammen for 2023 mener etaten at den har tilstrekkelige ressurser til dette arbeidet. Så vil arbeidet bli

ytterligere intensivert utover i øk. planperioden. Blant annet ligger det 2,5 mill. årlig til utvikling av renseprosessen ved Bekkelaget renseanlegg fra 2024 og ut økonomiplanperioden. Et annet tiltak som ligger inne, er optimalisering av miljøgiftrensing med 1,5 mill.

Tilleggsforslaget omfatter også å trappe opp identifisering og utbedring av lekkasjer. Etablering av målesoner og tilhørende målekummer er viktige tiltak for å identifisere lekkasjer og bidra til en mer målrettet innsats for å redusere vanntapet. Rehabilitering av målekummer er et tiltak som gir en budsjettøkning utover i økonomiplanen.

Arbeidet for å bidra til en god tilstand i Oslofjorden

Vann- og avløpsetaten gjør et betydelig arbeid for å bidra til en god økologisk og kjemisk tilstand i Oslofjorden. Å øke rensegraden ved renseanleggene anses å være det viktigste tiltaket for å redusere utslippet av nitrogen og fosfor til fjorden. Både Bekkelaget renseanlegg og Veas AS arbeider med å øke rensegraden.

En stor del av VAVs investeringsportefølje er viktig for å bedre tilstanden i fjorden. VAV har et kontinuerlig program for å redusere kloakklekkasjer og tilførsel til vassdrag, hvor målsettingen er en årlig fornyelsestakt på 1,6%, tilsvarende 24 km fornyet ledningsnett.

Fjerning av overløp til fjorden har en direkte effekt på kjemisk og økologisk tilstand i vassdrag og fjord. VAV har et kontinuerlig arbeid for å redusere utslipp fra overløp. I 2023 får vi 19 forbedrede overløp og 3 nye pumpestasjoner for avløp. Byrådet fremmer investeringsforslag som medfører redusert utslipp av avløpsvann til Hoffselva, Holmendammen, Makrellbekken og fjorden ved Filipstad.

Statsforvalteren har gitt VAV beskjed om at Oslo kommune må søke Statsforvalteren om ny tillatelse etter forurensningsloven om utslipp av kommunalt avløpsvann. Gjennom Fagrådet for indre Oslofjord arbeider VAV med å etablere et bedre kunnskapsgrunnlag om økosystemets tilstand og tålegrenser, som en forberedelse til søknaden om ny utslippstillatelse.

Økning i inntekter fra salg av biogass og fakturering av nabokommuner
VAV har inntekter fra salg av biogass produsert av avløpsslam. Videre har etaten inntekter fra salg av vann til omkringliggende kommuner. Disse salgsinntektene foreslås økt med 30 mill. i tråd med forventede inntekter i kommende økonomiplan.

Økte kostnader VEAS
Vestfjorden Avløpsselskap (Veas AS) er 70,5 % eid av Oslo kommune, og resten av Bærum og Asker kommune. Kommunene plikter å sikre tilfredsstillende håndtering og rensing av avløpsvann for sine innbyggere. Eierne er enige om å oppfylle disse forpliktelsene i fellesskap gjennom selskapet Veas AS. Kostnadene ved håndtering og rensing av avløpsvannet beregnes etter selvkostregelverket med fradrag av særskilte inntekter, og fordeles mellom kommunene etter andel av tilførsler. Kostnadene dekkes over VAVs budsjett.

Veas melder - på samme måte som VAV - om et unormalt stort prispress på innsatsfaktorer som råvarer, frakt og energi. Veas forventer også økte kostnader til avhending av biorest og slam.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
620	Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	4 404 221	5 414 172	4 998 859	4 118 494
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	231 500	137 800	146 800	74 900
Totalsum		**4 635 721**	**5 551 972**	**5 145 659**	**4 193 394**

Tilskuddsmidler

Tabell. Sektorens samlede tilskuddsmidler (beløp i 1000 kr)

Kap. nr.	Tilskuddet gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådets forslag i Sak1/2023	Sum 2021-Sak 1/2023
648	Tilskudd kjøp av tøybleier	230	230	230	660

Det utbetales i tillegg tilskuddsmidler fra kap. 770 Tilskudd til klima- og energitiltak. Tilskuddene utbetales etter søknad.

Verbalvedtak

S1/2023 Klima- og energifondet
Det kan i 2023 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 150 mill. over ordningen "Tilskudd til klima- og energitiltak".

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)

Ansvarsområde

Vann- og avløpsetatens kjernevirksomhet er å dekke innbyggernes og næringslivets behov for trygt drikkevann og håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for publikum og det ytre miljøet. Vann- og avløpsetaten forvalter samfunnskritisk infrastruktur til en verdi av over 100 mrd. og betjener daglig ca. 700 000 innbyggere. Etatens virksomhet finansieres av vann- og avløpsgebyrene etter prinsippet om selvkostdekning.

Etaten har ansvar for drift og vedlikehold av Oset og Skullerud vannbehandlingsanlegg, Langlia og Alnsjøen beredskapsanlegg, samt 1 550 km vannledningsnett, 15 høydebassenger, 24 pumpestasjoner og 39 damanlegg i Marka. Videre driftes og vedlikeholdes transportsystemet for avløp med ca. 2 350 km avløpsledninger, 11 fordrøyningsbassenger og omlag 70 pumpestasjoner. Bekkelaget renseanlegg tar imot og behandler avløpsvann fra Oslos østlige bydeler og fra deler av Nittedal og Oppegård kommuner. Vestfjorden avløpsselskap (Veas AS) eies i fellesskap av kommunene Asker (8 %), Bærum (21,5 %) og Oslo (70,5 %). Veas tar imot og behandler avløpsvann fra vestlige bydeler. Utgiftene til Oslos andel av Veas dekkes over Vann- og avløpsetatens budsjett.

Vann- og avløpsetaten er en viktig miljøaktør også når det gjelder overvannshåndtering og gjenåpning av bekker og elver. Dette er særlig aktuelt i de store byutviklingsprosjektene. Etaten arbeider i tillegg for økt energiutnyttelse innenfor vann- og avløpssystemet. Ved Bekkelaget renseanlegg produseres biogass som brukes som drivstoff i busser og renovasjonsbiler.

Vann- og avløpstjenester er en lovpålagt oppgave. Lovgrunnlaget for etatens myndighetsutøvelse er vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften, forurensningsloven og dens forskrift, plan- og bygningsloven, damforskriften og lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. I 2014 ble sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter en viktig del av etatens juridiske rammebetingelser da sentrale drikkevannsinstallasjoner ble utpekt som skjermingsverdige objekter av Helse- og omsorgsdepartementet.

Situasjonsbeskrivelse

Vann- og avløpsetaten arbeider kontinuerlig og systematisk for å sikre en tilfredsstillende kvalitet og kapasitet i vannforsyningen og avløpshåndteringen.

De viktigste tiltakene er:

- Etablere en fullgod reservevannforsyning for å sikre tilstrekkelige mengder trygt drikkevann også ved svikt i vitale deler av det ordinære vannforsyningssystemet.
- Øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vannforsyning, slik at den tilfredsstiller de krav myndighetene setter til sikring av nasjonale interesser.
- Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og holde tritt med forfallet av ledningsnettet, slik at Oslo i 2030 har en bærekraftig tilstand på vann- og avløpsnettet.

- Øke innsatsen for å redusere utslipp til vassdragene og fjorden, slik at utslipp av næringsstoffer og miljøgifter er innenfor vassdragenes og fjordens tålegrenser innen 2040.
- Digitalisering, optimalisering og teknologiutvikling for å effektivisere drift og vedlikehold av infrastrukturen.

Etablere en fullgod reservevannforsyning

Sårbarheten i Oslo kommunes vannforsyning er i dag uakseptabel høy. Et bortfall av vann vil være kritisk for liv og helse og utfordre kommunens styringsevne og kontinuitet i tjenesteleveransene. Det eneste tiltaket som kan redusere sårbarheten til et akseptabelt risikonivå, er å etablere en fullgod reservevannforsyning.

Mattilsynet ga i 2017 Oslo kommune pålegg om å etablere en fullgod reservevannforsyning innen 2028. En fullgod redundant vannforsyning omfatter to råvannkilder, to vannbehandlingsanlegg og et oppgradert og sammenbundet ledningsnett som kan levere rent vann fra begge vannbehandlingsanleggene ut til hele befolkningen. Tiltaket fullgod reservevannforsyning besto opprinnelig av to store prosjekter.

Bystyret behandlet det første prosjektet 13.11.2019 og vedtok gjennomføring av prosjektet med en kostnadsramme på 12,538 mrd., ref. byrådssak 293/19 *Investeringsprosjekt Ny vannforsyning til Oslo – fastsettelse av kostnadsramme* av *16.10.2019.* I møte 16.06.2021 behandlet bystyret byrådssak 108/21 *Ny vannforsyning til Oslo – revidert kostnadskalkyle* av 20.05.2021 og vedtok ny kostnadsramme på 17,7 mrd. Dette prosjektet omfatter Holsfjorden som ny råvannkilde, en råvanntunnel frem til Huseby, nytt vannbehandlingsanlegg på Huseby og en rentvanntunnel frem til Sagene for påkobling til hovedledningsnettet (stamnettet).

Bystyret behandlet det andre prosjektet 15.12.2021 og vedtok gjennomføring av prosjektet med en kostnadsramme på 9,150 mrd., ref. byrådssak 229/2021 *Ny vannforsyning til Oslo – Stamnettet – Fastsettelse av kostnadsramme av 28.10.2021*. Dette prosjektet innebærer at stamnettet styrkes med ny overføringstunnel fra Oset til sentrum, ny vannledning mellom Oslo øst og vest og overføringsledning fra Voldsløkka/Sagene til Disen. De to prosjektene er i 2022 slått sammen til ett prosjekt *Ny vannforsyning til Oslo.*

Øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vannforsyning

Vannforsyningen er samfunnskritisk infrastruktur. Det betyr at ledningsnett og vannbehandlingsanlegg må sikres, slik at det tilfredsstiller de krav myndighetene setter til sikring av nasjonale interesser. For å sikre kritiske objekter i vannforsyningen, er det gjennomført et eget objektsikringsprosjekt. I tillegg arbeider etaten kontinuerlig med informasjonssikkerhet, personellsikkerhet, sikkerhetsadministrasjon og sikkerhetsgraderte anskaffelser.

Oset vannbehandlingsanlegg er utvidet med fire nye rentvannbassenger. Andre tiltak som er i sluttfasen, er blant annet utvidet UV-behandlingskapasitet ved Oset, oppgradering av 1920-anlegget ved Oset, ny overføringsledning Skullerud – Enebakk og sikring av det eksisterende distribusjonsnettet. En ny overføringsledning til Holmenkollen og Voksenåsen med tilhørende

høydebasseng ved Tryvannstårnet er ett av de større prosjektene som er under gjennomføring.

Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og holde tritt med forfallet av ledningsnettet

For å opprettholde en forsvarlig leveranse av helsemessig trygt drikkevann til byens befolkning og en forsvarlig håndtering av byens avløpsvann sett i et hundreårsperspektiv, må minst 1 % av ledningsnettets lengde fornyes årlig. Oslo har et av de eldste ledningsnettene for vann og avløp i landet. Ledningsnettet har et stort vedlikeholdsetterslep. For å ta igjen etterslepet og forhindre nytt etterslep, må ledningsnettet fornyes årlig med 1,2 % for vann og 1,6 % for avløp frem til 2030. Etaten arbeider systematisk med å kartlegge vannforbruk og lekkasjer på vannledningsnettet.

Øke innsatsen for å redusere utslipp til vassdragene og fjorden
Vann- og avløpsetaten gjør en betydelig innsats for å redusere utslipp til vassdragene og fjorden. Målet er at utslipp av næringsstoffer og miljøgifter er innenfor vassdragenes og fjordens tålegrenser innen 2040.

Klimaendringer, byutvikling, fortetting av flater og befolkningsvekst gir økte utfordringer for avløpssystemet. Et utvidet Bekkelaget renseanlegg sto ferdig høsten 2021. Anlegget har fått doblet rensekapasiteten. Vann- og avløpsetaten overtok driften av Bekkelaget renseanlegg fra Bekkelaget Vann AS (BEVAS) høsten 2021. Ombygging av silstasjonen, som er første del av renseprosessen, og som fjerner søppel før avløpsvannet tas videre inn i renseanlegget, startet i 2022. Videre er det etablert et optimaliseringsprosjekt for å få bedre bruk av pumpestasjonen, slik at sammenhengen mellom renseanlegget, Midgardsormen og overløpet som slippes ut på dypt vann, kan styres bedre. Etaten vurderer også muligheten for å øke rensegraden for nitrogen og fosfor ytterligere.

Klimaendringer, som innebærer hyppigere episoder med intens nedbør, øker kapasitetsbehovet i rørsystemet som frakter avløpsvannet til rensing, og i renseanleggene. Der avløpssystemet består av fellessystem for spillvann og overvann, kan ekstrem nedbør medføre at kapasiteten i systemet overskrides. Da går avløpsvannet i overløp med utslipp til bekker og vassdrag, eller inn i kjellere. Vann- og avløpsetaten arbeider kontinuerlig for å redusere utslipp av urenset avløpsvann.

I tillegg er etaten en sentral bidragsyter til gjennomføringen av handlingsplanen for overvannshåndtering, blant annet ved å sikre at avløpsnettet legger til rette for åpen og lokal overvannshåndtering ved separering av fellesledninger, og gjenåpning av bekker og vassdrag. Økt lokal overvannshåndtering og gjenåpning av bekker bidrar til at kapasiteten i avløpssystemet og ved renseanleggene ikke opptas av overvann, og er derfor et viktig klimatilpasningstiltak.

Digitalisering, optimalisering og teknologiutvikling
Vann- og avløpsetaten legger vekt på energioptimalisering i form av blant annet fornyelse og rehabilitering av pumper, smart pumpestyring og ordinære enøktiltak som for eksempel modernisering av lyskilder og lysstyring. Prosessanleggene optimaliseres fortløpende for å redusere kjemikalieforbruket.

Digitaliseringen av modeller for overvåkning og drift av ledningsnettet intensiveres, og gir bedre lekkasjesøk og raskere håndtering ved hendelser. Nytt måleutstyr og nye metoder gjør

overvåkningen av vannkvaliteten bedre.

Vann- og avløpsetaten er engasjert FoUI-prosjekter (forskning, utvikling, innovasjon) for effektivisering, om nye miljøgifter i drikke- og avløpsvann, og om forbedrede gravefrie løsninger for ledningsfornyelse (No Dig Development). Pågående utvikling av teknologi for rehabilitering av vannrør er avgjørende for å opprettholde fornyelsen av ledningsnettet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall henvendelser via selvbetjeningsløsninger	1 410	1 295	1 241	1 344
Mengde produsert oppgradert biogass i Nm3	1 758 020	1 815 975	1 939 607	2 189 486
Vannproduksjon målt i mill. m3 per år	92,0	91,5	92,6	97,0
Antall akutte ledningsreparasjoner på drikkevannsnettet	201	207	180	162
Behandlet avløpsvann, mill. m3 per år på renseanleggene	107,6	129,4	130,6	110,9
Antall kjelleroversvømmelser pga. kloakkstopp	19	21	69	38
Antall kjelleroversvømmelser ifm. nedbør	18	122	33	1

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Utslippsfrie anleggsplasser	Andel massetransport på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av totalt kjørte km)				50,0 %
		Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, massetransport (målt som prosent av totalt kjørte km)				50,0 %
		Andel utslippsfri, inkludert biogassbasert, utførelse av anleggsarbeid (målt som prosent av utført arbeid utslippsfritt/biogassbasert)				75,0 %
		Andel utførelse av anleggsarbeid på bærekraftig biodiesel (målt som prosent av utført arbeid på bærekraftig biodiesel)				25,0 %
03. Oslo skal være en grønn og levende by	Utslipp innenfor vassdragene og fjordens tålegrenser	Andel vassdrags- og fjordprøver ved tilrettelagte badeplasser i tørrvær innenfor kravene til god badevannskvalitet (målt som e-coli)	43,5 %	95,0 %	95,0 %	95,0 %
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering	Vann, avløpsvann og slam skal utnyttes optimalt	Mengde vanntap	33,0 %	30,0 %	30,0 %	30,0 %
		Mengde utnyttelse av rågass til biogass	73,0 %	80,0 %	80,0 %	90,0 %
05. Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Vannforsyningen og avløpshåndteringen skal ha en kapasitet og kvalitet som er trygg, og som bidrar positivt til helse og samfunn	Forsyningssikkerhet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**-883 187**	**-883 187**	**-883 187**	**-883 187**
Vedtak forrige periode				
Driftsfølgevirkning UBRA-utvidelse av Bekkelaget renseanlegg	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Endring gebyrinntekter VAV	-165 658	-334 823	-460 428	-460 428
Nye driftsutgifter VAV	1 200	1 200	1 200	1 200
Økte kostnader VEAS	3 200	5 600	5 600	5 600
Sum Vedtak forrige periode	**-162 458**	**-329 223**	**-454 828**	**-454 828**
Vedtak forrige periode	**-162 458**	**-329 223**	**-454 828**	**-454 828**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**-1 045 645**	**-1 212 410**	**-1 338 015**	**-1 338 015**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**56 934**	**56 934**	**56 934**	**56 934**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**56 934**	**56 934**	**56 934**	**56 934**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Økte kostnader utover forventet prisstigning	28 000	18 500	15 500	13 500
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**28 000**	**18 500**	**15 500**	**13 500**
Spesifiserte rammeendringer				
Bemanning og kompetanseutvikling	8 000	7 000	7 000	7 000
Endring i gebyrinntekt i tråd med oppdatert gebyrberegning	-122 088	-333 154	-665 505	-1 209 753
Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg	5 600	15 000	12 900	20 700
Økning i inntekter fra salg av biogass og fakturering av nabokommuner	-30 371	-30 371	-30 371	-30 371
Økte kostnader VEAS	16 300	19 900	12 700	17 600
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-122 559**	**-321 625**	**-663 276**	**-1 194 824**
Endringer	**-94 559**	**-303 125**	**-647 776**	**-1 181 324**
Ramme 2023-2026	**-1 083 270**	**-1 458 601**	**-1 928 857**	**-2 462 405**

Vedtak forrige periode

Endring gebyrinntekter VAV

Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Økte kostnader VEAS

Økningene i kostnadene til Veas er knyttet til investeringer i rehabilitering og oppgradering i vannbehandlingen.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Økte kostnader utover forventet prisstigning

I 2022 har VAV budsjettert med en strømpris på ca. 1 kr KWH inkludert nettleie og påslag. Prisene så langt i 2022 har ligget godt over dette nivået og det har derfor vært behov for å øke etatens driftsbudsjett.

VAV har i tillegg økte kostnader ved fornyelse av rammeavtaler, både som følge av nye klimakrav og en prisøkning utover det normale på blant annet strøm, drivstoff, kjemikalier og asfaltering. For eksempel økte prisen på asfaltering med 17 % fra 1. kvartal 2021 til 1. kvartal 2022.

Spesifiserte rammeendringer

Bemanning og kompetanseutvikling
Vann- og avløpsetaten har behov for å styrke landmålerfunksjonen, anskaffelsesområdet og kildesporere (de som jobber med å avdekke lekkasjer). God kildesporing er en forutsetning for arbeidet med å redusere lekkasjene i vannledningsnettet. Behovet for kompetanseutvikling i 2023 fordeles på tre områder innen HR:

Traineepool: På grunn av et stramt arbeidsmarked må VAV tenke bredt og langsiktig ved rekruttering av nødvendig kompetanse, og traineestillinger er et sentralt tiltak. Det er behov for å øke antall traineer i etaten.

HR-nøkkeltallsdatabase/dashboard: Lederne i VAV har behov for en bedre tilgang til styringsinformasjon på HR-området for å utføre sine lederoppgaver effektivt. Etaten har mange gode databaser men brukergrensesnittet er uhensiktsmessig - slik at styringsinformasjonen ikke er lett tilgjengelig for lederne. Det er behov for å bruke ressurser på å utvikle grensesnittet.

HR kurs- og kompetansedatabase: Etaten har behov for en mer helhetlig forvaltning av medarbeidernes kompetanse – for å ha nødvendig kompetanse tilgjengelig for etaten og for å være en attraktiv arbeidsplass i et stramt arbeidsmarked.

Endring i gebyrinntekt i tråd med oppdatert gebyrberegning
Det er behov for å øke gebyrinntektene med 102,9 mill. i 2023, i tråd med oppdaterte gebyrberegninger. For en omtale av gebyrutviklingen i kommende økonomiplan, vises det til omtale av beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer. Det vises også til omtale av tilleggsforslag på drift og investering under kap. 620 Vann- og avløpsetaten.

Vedlikehold og utvikling av renseprosesser ved Bekkelaget renseanlegg
Tilleggsforslaget inneholder en rekke større og mindre vedlikeholdstiltak på VAV sine anlegg. VAV overtok driften av Bekkelaget renseanlegg i oktober 2021. Tilleggsforslaget har tatt hensyn til at anlegget er over 20 år og at vedlikeholdsomfanget vil øke.

I tillegg legger VAV til rette for flere utbedringer, utvikling og utprøvinger blant annet med sikte på å bedre renseresultatet. Tiltaket skal bidra til bedre tilstand på vannkvaliteten i Oslofjorden. Det jobbes kontinuerlig med å optimalisere renseanlegget på Bekkelaget. I den foreslåtte rammen for 2023 mener etaten at den har tilstrekkelige ressurser til dette arbeidet. Så vil arbeidet bli ytterligere intensivert utover i øk. planperioden. Blant annet ligger det 2,5 mill. årlig til utvikling av renseprosessen ved Bekkelaget renseanlegg fra 2024 og ut økonomiplanperioden. Et annet tiltak som ligger inne, er optimalisering av miljøgiftrensing med 1,5 mill.

Tilleggsforslaget omfatter også å trappe opp identifisering og utbedring av lekkasjer. Etablering av målesoner og tilhørende målekummer er viktige tiltak for å identifisere lekkasjer og bidra til en mer målrettet innsats for å redusere vanntapet. Rehabilitering av målekummer er et tiltak som gir en budsjettøkning utover i økonomiplanen.

Arbeidet for å bidra til en god tilstand i Oslofjorden

Vann- og avløpsetaten gjør et betydelig arbeid for å bidra til en god økologisk og kjemisk tilstand i Oslofjorden. Å øke rensegraden ved renseanleggene anses å være det viktigste tiltaket for å redusere utslippet av nitrogen og fosfor til fjorden. Både Bekkelaget renseanlegg og Veas AS arbeider med å øke rensegraden.

En stor del av VAVs investeringsportefølje er viktig for å bedre tilstanden i fjorden. VAV har et kontinuerlig program for å redusere kloakklekkasjer og tilførsel til vassdrag, hvor målsettingen er en årlig fornyelsestakt på 1,6%, tilsvarende 24 km fornyet ledningsnett.

Fjerning av overløp til fjorden har en direkte effekt på kjemisk og økologisk tilstand i vassdrag og fjord. VAV har et kontinuerlig arbeid for å redusere utslipp fra overløp. I 2023 får vi 19 forbedrede overløp og 3 nye pumpestasjoner for avløp. Byrådet fremmer investeringsforslag som medfører redusert utslipp av avløpsvann til Hoffselva, Holmendammen, Makrellbekken og fjorden ved Filipstad.

Statsforvalteren har gitt VAV beskjed om at Oslo kommune må søke Statsforvalteren om ny tillatelse etter forurensningsloven om utslipp av kommunalt avløpsvann. Gjennom Fagrådet for indre Oslofjord arbeider VAV med å etablere et bedre kunnskapsgrunnlag om økosystemets tilstand og tålegrenser, som en forberedelse til søknaden om ny utslippstillatelse.

Økning i inntekter fra salg av biogass og fakturering av nabokommuner
VAV har inntekter fra salg av biogass produsert av avløpsslam. Videre har etaten inntekter fra salg av vann til omkringliggende kommuner. Disse salgsinntektene foreslås økt med 30 mill. i tråd med forventede inntekter i kommende økonomiplan.

Økte kostnader VEAS
Vestfjorden Avløpsselskap (Veas AS) er 70,5 % eid av Oslo kommune, og resten av Bærum og Asker kommune. Kommunene plikter å sikre tilfredsstillende håndtering og rensing av avløpsvann for sine innbyggere. Eierne er enige om å oppfylle disse forpliktelsene i fellesskap gjennom selskapet Veas AS. Kostnadene ved håndtering og rensing av avløpsvannet beregnes etter selvkostregelverket med fradrag av særskilte inntekter, og fordeles mellom kommunene etter andel av tilførsler. Kostnadene dekkes over VAVs budsjett.

Veas melder - på samme måte som VAV - om et unormalt stort prispress på innsatsfaktorer som råvarer, frakt og energi. Veas forventer også økte kostnader til avhending av biorest og slam.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	411 307	446 071	473 106
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	384 625	303 862	529 385
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	305 718	392 850	262 436
Overføringsutgifter	21 352	4 749	5 057
Finansutgifter	402 135	0	0
Sum Driftsutgifter	**1 525 138**	**1 147 532**	**1 269 984**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 868 170	-2 014 593	-2 336 257
Refusjoner	-16 690	-16 126	-16 997
Overføringsinntekter	-2 144	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-382 747	0	0
Sum Driftsinntekter	**-2 269 751**	**-2 030 719**	**-2 353 254**
Sum	-744 613	-883 187	-1 083 270

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)							
Bjørvika	2030	150 000	5 300	5 000	5 000	5 000	20 300
Ekebergskråningen	2026	168 600	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Holmenkollen Voksenåsen – overføringsledning	2024	268 000	114 200	45 500	8 407	0	168 107
Holmenkollen Voksenåsen – styrking/sikring vann	2026	188 600	51 500	36 500	23 652	0	111 652
Klosterenga (VAV)	2023	70 000	22 494	0	0	0	22 494
Ljanselva-Prinsdalsbekken	2026	150 500	24 000	72 000	15 500	29 994	141 494
Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen	2026	92 000	10 000	20 000	20 000	20 000	70 000
Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien	2026	115 700	10 000	20 000	20 000	20 000	70 000
Ny vannforsyning Oslo	2028	26 850 000	3 161 000	4 152 000	3 943 000	3 136 000	14 392 000
Reduksjon overløp AK52 til Akerselva	2024	97 900	28 000	30 066	0	0	58 066
Sandstuveien - sikre vannforsyning 205	2023	86 700	6 726	19 974	0	0	26 700
Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll	2026	137 000	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Sikre vannforsyning Gulleråsveien	2024	IA	20 000	20 000	5 300	0	45 300
Sikre vannforsyning Melkeveien	2026	IA	10 000	20 000	20 000	20 000	70 000
Sikre vannforsyning og fornye vann- og avløpsledninger - Ankerveien	2026	94 100	1 500	15 000	20 000	20 000	56 500
Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Munkerudveien	2026	143 800	500	1 000	15 000	20 000	36 500
Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Nordseter terrasse	2026	67 700	1 000	15 000	20 000	20 000	56 000
Sikre vannforsyningen, redusere forurensning til vassdrag og fornye VA-ledninger - Dagaliveien	2026	119 600	200	4 000	15 000	20 000	39 200
Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til fjorden og fornye VA-ledninger - Gabels gate	2026	62 800	1 500	15 000	20 000	19 500	56 000
Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til vassdrag, fornye ledninger - Makrellbekken-Hoffse	2026	150 000	1 500	15 000	20 000	20 000	56 500
VAV - Rehabiliteringsplan vann og avløp	2026	IA	426 000	436 032	386 000	386 000	1 634 032
VAV - Ufordelte prosjekter	2026	IA	468 801	432 100	402 000	342 000	1 644 901
Sum Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)		**29 013 000**	**4 404 221**	**5 414 172**	**4 998 859**	**4 118 494**	**18 935 746**
Sum investeringsprosjekter		29 013 000	4 404 221	5 414 172	4 998 859	4 118 494	18 935 746

Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen

I avløpsnettet er det flere vassdrag som fungerer som sikkerhetsventiler når nettet går fullt og forurenser vassdragene ved mye nedbør. I nedre del av Hoffselva er det flere overløp. Overløpet i dette prosjektet er kategorisert med høy risiko. I tillegg er det behov for å rehabilitere og oppdimensjonere vannledninger, og transportkapasiteten nord-sør i området må økes

Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien
Tiltaket omfatter utbedring av vann- og avløpsledninger med totalt 1,1 km grøfteanlegg. Det er flere brudd og tærehull på vannledningen. Dårlig brannvannsdekning medfører behov for å øke forsyningskapasiteten. Avløpsledningene må utbedres fordi de er i ferd med å korrodere bort. Det er mange sprekker og enkelte kollapser. De nye ledningene legges som separatsystem.

Ny vannforsyning Oslo
Mattilsynet har pålagt Oslo kommune å etablere en fullgod reservevannforsyning innen 01.01.2028. Bystyret vedtok 13.11.2019 den mest omfattende delen av tiltaket, investeringsprosjektet *Ny vannforsyning til Oslo.* Prosjekt Ny vannforsyning Oslo skal sikre byens innbyggere en fullgod reservevannforsyning innen 2028. Fra Holsfjorden bygges det en 19 kilometer lang råvannstunnel til Huseby hvor det skal bygges et vannbehandlingsanlegg.

Bystyret vedtok 15.12.2021, den resterende delen av tiltaket, *Stamnettprosjektet.* Prosjektet skal forsterke forbindelsen mellom Oslo øst og vest og mellom Oset og sentrum, og binde sammen rentvanntunnelen fra vannbehandlingsanlegget på Huseby med resten av stamnettet. Stamnettet består av vannforsyningstunneller som distribuerer rentvann til hele byen.

I revidert budsjett 2022 ble det vedtatt å slå de to prosjektene Ny vannforsyning til Oslo og Stamnettprosjektet til ett felles prosjekt for å forenkle kostnadsoppfølging og rapportering, samt redusere grensesnittusikkerhet.

Det sammenslåtte prosjektet har navnet Ny vannforsyning. Samlet styringsramme for de to prosjektene er etter sammenslåingen på 23,2 mrd. Samlet kostnadsramme (P85) for de to prosjektene er etter sammenslåingen på 26,85 mrd.

Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll
Tiltaket skal sikre vannkvaliteten og kapasitet i vannledningsnettet ved å skille vann- og avløpskomponenter i kum. Eksisterende avløpsledninger må oppgraderes grunnet forurensing av vassdrag og kjelleroversvømmelser. Det er flere brudd på vannledningene.

Sikre vannforsyning Gulleråsveien
Eksisterende vannledninger har hatt flere brudd og det er identifisert tærehull. Området har dårlig brannvannsdekning.

Sikre vannforsyning Melkeveien
Tiltaket skal sikre vannforsyningen ved å erstatte vannledninger med små dimensjoner eller som har hatt brudd. Vannkvaliteten skal sikres ved å separere vann- og avløpskomponenter i kum. Avløpsledninger skal fornyes og oppgraderes. Tiltaket omfatter ca. 1 800 meter utblokking og inntrekking av nye vannledninger, 1 400 meter strømperehabilitering av avløpsledninger og 300 meter konvensjonell graving. Det bygges 29 kummer.

Sikre vannforsyning og fornye vann- og avløpsledninger - Ankerveien
Tiltaket gjelder utbedring av vann- og avløpsledninger og anlegging av spillvannsledninger i området. Ledningene har en snittalder på 100 år. Det er begrenset overføringskapasitet på vannledningsnettet i øst-vest retning. Dersom det oppstår svikt i dette området, vil alternative ledninger ikke ha nok kapasitet til å forsyne området med nok vann og nok trykk. Etaten planlegger derfor å anlegge vannledninger med økt kapasitet i tillegg til en ny spillvannsledning. Det skal også etableres en ny vannledning mellom Svenstua pumpestasjon og Dagaliveien,

utskiftning av en vannledning mellom Ankerveien og Dagaliveien, utskifting av vannledningen i Ankerveien og ny spillvannsledning.

P85 er 94,1 mill. , og P50 er 80,7 mill.

Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Munkerudveien
Området har behov for rehabilitering og styrking av kapasiteten på vann og avløpsledningene. Det er dårlig brannvannsdekning og vannledningene er utsatt for hyppige brudd og tærehull. Det er behov for å utbedre og øke kapasiteten på avløpsledningene samt separere ledningene. P85 er 143,8 mill., og P50 er 134,8 mill.

Sikre vannforsyningen, fjerne kjelleroversvømmelser og fornye VA-ledninger - Nordseter terrasse
Vannledningene i området er utsatt for hyppige brudd og eller tærehull. Videre er det dårlig brannvannsdekning. Avløpsledningene har ikke god nok kapasitet og det er nødvendig å separere ledningene. Totalt 1470 meter ledninger skal utbedres. P85 er 67,7 mill. og P50 er 63,3 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensning til vassdrag og fornye VA-ledninger - Dagaliveien
Tiltaket er en del av styrkingen av overføringskapasiteten for vann mellom øst – vest i området. Videre skal avløpsnettet utbedres og separeres. Det skal etableres en ny forbindelse mellom Dagaliveien og Holmenkollveien og mellom Holmenkollveien og Besserud høydebasseng. Videre skal avløpsledningen i Dagaliveien utbedre og separeres. Et overløp med utslipp til Makrellbekken skal flyttes for bedre tilgjengelighet. P85 er 119,6 mill. og P50 er 103,2 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til fjorden og fornye VA-ledninger - Gabels gate
Ledningsnettet mellom Bygdøy allé og Drammensveien er modent for rehabilitering. Det er registrert mange ledningsbrudd på vannledningene og det er kapasitetsproblemer på avløpsledningene som har medført flere kjelleroversvømmelser. Det skal derfor også legges en ny overvannsledning. P85 er 62,8 mill., og P50 er 56,0 mill.

Sikre vannforsyningen, redusere forurensningen til vassdrag, fornye ledninger - Makrellbekken-Hoffse
Makrellbekken og Holmendammen er utsatt for kloakkutslipp. Det er behov for tiltak for å redusere utslipp fra 2 overløp og styrke avløpsledningene. Vannledningene er også utsatt for brudd og har behov for oppdimensjonering. Om lag 5 000 meter med vann- og avløpsledninger skal rehabiliteres. P85 er 150 mill. og P50 er 133 mill.

VAV - Rehabiliteringsplan vann og avløp
Rehabiliteringsplan vann- og avløp består av en portefølje med en lang rekke prosjekter som handler om å rehabilitere vann- og avløpsrør innenfor beløp som etaten har fullmakt til. Rehabiliteringsplanen er en viktig del av forvaltning av kommunens felles verdier av vann og avløpsledninger. VAV planlegger for å redusere forringelsen og fornye så mye at vi unngår at ledningsnettet får en økt snittalder eller at driftshendelsene øker i omfang. VAV har som mål å oppnå en levetid på ledningene på mer enn hundre år.

VAV - Ufordelte prosjekter
Ufordelt prosjekt inkluderer en portefølje av prosjekter som inkluderer rehabilitering av damanlegg, etablering og oppfølging av målekummer, pilotprosjekt vannstrømper, akutte VA-tiltak, Ekebergprogrammet tidligfase, utredninger, verktøyprosjekter, vann i by-prosjekter.

VAV skal i tillegg tilrettelegge for byutvikling og byvekst, og har som mål at alle nødvendige VA-anlegg skal være klare til riktig tid, slik at planlagt byutvikling ikke forsinkes eller hindres. Ufordeltporteføljen inkluderer byutviklingsprosjekter. Aktuelle prosjekter i porteføljen er Bolig og næring, Samferdsel, Transformasjon, og Trikk.

Klimakonsekvenser

Vann- og avløpsetatens budsjettforslag for økonomiplanperioden medfører omfattende bygge- og graveaktivitet. Hele kjøretøy- og maskinparken er fossilfri. Alle kjøretøy i etaten skal være over på el eller biogass innen 2025. Etaten har inngått mellom 50 og 60 rammeavtaler med en varighet på 4-8 år. I snitt fornyer etaten mellom 10 og 15 rammeavtaler årlig. Når rammeavtalene fornyes, legger etaten vekt på at leverandørene benytter utslippsfrie kjøretøy og maskiner. Økende miljøkrav som innebærer investeringer i ny fossilfri teknologi, medfører økte kostnader for etaten.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler på posten.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak på posten.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på posten.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)

Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) har ansvaret for å samle inn og håndtere husholdningsavfall i Oslo på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Dette ansvaret er hjemlet i forurensningsloven.

Etatens tjenester til husholdningene er:

- Innsamling og behandling av kildesortert avfall i poser (matavfall, plastemballasje og restavfall) og papiravfall hjemme hos innbyggerne
- Mottak av kildesortert avfall på gjenbruksstasjoner og minigjenbruksstasjoner
- Mottak av hageavfall
- Mottak av glass- og metallemballasje på egne returpunkter
- Mottak av farlig avfall på egne miljøstasjoner
- Årlig innsamling av juletrær
- Mottak av tekstiler i utplasserte tekstiltårn i samarbeid med eksterne aktører

Situasjonsbeskrivelse

Innsamling av avfall fra Oslos husholdninger utføres i egen regi, og ukentlig hentes avfall fra 111 000 beholdere. Etaten arbeider kontinuerlig med å forbedre innsamlingen. Dette gjøres ved bedre utnyttelse av teknologi på bilene, stabil drift av anleggene, HMS, oppgradering av driftsstasjonene, og tilpasning av bilparken og kjøreruter.

Etaten er en viktig del av Oslo kommunes satsning på sirkulærøkonomi og det grønne skiftet. Avfallshåndtering, kildesortering og ressursutnyttelse står sentralt i sirkulærøkonomien. Et hovedmål i økonomiplanperioden er å få Oslos innbyggere til å redusere restavfallet sitt gjennom mindre forbruk og økt kildesortering.

I Oslo er det obligatorisk for alle å kildesortere. Innbyggerne skal sortere matavfall i grønne poser og plastemballasje i lilla poser. Posene sorteres ut i kommunens optiske utsorteringsanlegg. Utsortert plastemballasje gjenvinnes til nye plastprodukter. Restavfallet brennes og blir til fjernvarme i Oslo, mens utsortert matavfall gjenvinnes til fornybart drivstoff (biogass) og økologisk biogjødsel. Farlig avfall tas forsvarlig hånd om.

Det er lagt til rette for ombruk på alle etatens mottaksanlegg, og etaten arbeider for å forbedre og videreutvikle tilbudet. I forbindelse med ombruksaktiviteten har etaten samarbeid med aktører innen arbeidspraksis og nærmiljøarbeid i enkelte bydeler.

For å få flere til å kildesortere enda bedre, økes bruken av digitale tjenester. Digitaliseringssatsingen videreføres ved å prøve ut ny teknologi i småskalaforsøk, som for eksempel selvbetjente mottak av farlig avfall og minigjenbruksstasjoner. Brukernes interesser og opplevelser legges til grunn, og innbyggernes behov for tjenester er førende for arbeidet.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten er miljøsertifisert, og jobber for å minimere avfallsmengder

gjennom anskaffelser og kommunikasjon. Etaten arbeider for å forbedre gjenvinningsløsninger for plast gjennom behandlingskontakter for innsamlet plastavfall, og gjennom høringsuttalelser og deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale fora. For å redusere plastforbruket, forsøker etaten å finne alternative materialer som kan benyttes til å erstatte plast i de grønne kildesorteringsposene til matavfallet.

Avfallsplan for Oslo kommune 2006–2009 (sak 239/06) er førende for etatens arbeid. En ny avfallsstrategi med perspektiv frem mot 2030 er under arbeid. Strategien omfatter alt avfall som genereres i Oslo, og vil være viktig i Oslos videre arbeid med sirkulærøkonomi.

Oslo kommunes kretsløpsbaserte avfallssystem skal videreutvikles for å fjerne klimagassutslipp og møte kommende krav til materialgjenvinning. Etaten har levert utredninger om utslippsfri avfallshåndtering og 65 % materialgjenvinning i 2030 - og forslag til faggrunnlag for temaplan sirkulær økonomi. Utredning om utslippsfri avfallshåndtering foreslår konkrete tiltak og virkemidler som kommunen kan sette i gang for å nå målene innen 2030. Arbeid med disse vil bli videreført inn i økonomiplanperioden.

En utfordring for etaten er mangel på arealer til permanente anlegg. Gjenbruksstasjonen på Haraldrud er midlertidig, i tillegg til at det pågår et reguleringsplanarbeid. Når det gjelder tomter og infrastruktur er det nødvendig å imøtekomme arealbehovet for å opprettholde dagens tjenesteproduksjon.

Forbrenningsanlegget på Haraldrud er fra 1967, og anlegget trenger vedlikehold og investeringer for fortsatt å kunne ha en stabil og miljømessig god drift. Biogassanlegget i Nes på Romerike har behov for oppgraderinger for å ha en stabil og effektiv drift. Det pågår utredningsarbeid for å se om fremtidig husholdningsavfall skal forbrennes med karbonfangst i egenregi eller i markedet. Det pågår også utredningsarbeid tilknyttet fremtidig organisasjonsform for biogassanlegget.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Andel tonn/husholdningsavfall til ombruk fra egne anlegg	0,7 %	0,9 %	0,5 %	0,5 %
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	1 123 039	1 110 376	1 061 758	898 321
Utsortert plastemballasje (kg per innbygger)	3,5	3,8	3,5	3,9
Utsortert matavfall (kg per innbygger)	24,2	27,2	29,0	27,0
Antall kg farlig avfall per innbygger	6,0	5,5	6,9	5,9
Antall dager med klager på lukt ved Romerike biogassanlegg	70	39	34	17
Antall brudd på utslippstillatelser	10	19	21	13
Antall tonn NOx utslipp fra forbrenningsanlegget	73	92	98	79

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Virksomhetsspesifikt mål 1: Redusere klimagassutslipp fra produksjonsanlegg.	Antall tonn fossile CO2-ekvivalenter utslipp fra Haraldrud forbrenningsanlegg	50 654	49 282	46 500	48 852
	Virksomhetsspesifikt mål 2: Øke antall tonn utsortert plastemballasje.	Antall tonn utsortert plastemballasje til materialgjenvinning	2 453	2 647	2 900	2 900
	Virksomhetsspesifikt mål 3: Omlegging til nullutslipp eller bærekraftig biodrivstoff i egen kjøretøypark og på egne anlegg.	Andel lette kjøretøy på nullutslipp/ bærekraftig biodrivstoff (<3500 kg)	98,0 %	94,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel tunge kjøretøy på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff (fortrinnsvis biogass) i egen anleggspark (over 3 500 tonn)	99,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel anleggsmaskiner på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff	70,0 %	85,0 %	95,0 %	95,0 %
		Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport	75,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
04. Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering	Virksomhetsspesifikt mål 1: Økt materialgjenvinning og redusert restavfall per innbygger.	Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning	39,0 %	39,0 %	40,0 %	42,0 %
		Restavfallsmengde (kg) per innbygger totalt som går til energigjenvinning og deponi	189,0	178,3	180,0	170,0
	Virksomhetsspesifikt mål 2: Utnytte ressursene i avfallet på best mulig måte.	Antall Nm3 solgt biogass	1 162 719	1 247 219	1 800 000	1 300 000
		Antall GWh solgt fjernvarme fra Haraldrud forbrenningsanlegg	200	203	228	203
		Antall tonn solgt kompost	32 059	28 471	29 000	28 000

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	Virksomhetsspesifikt mål 3: Oslos innbyggere er fornøyde med tjenestene og er flinke til å kildesortere.	Antall klager på innsamling i % av antall tømminger	0,1 %	0,1 %	0,2 %	0,1 %

Virkemiddel for å nå mål

Renovasjons- og gjenvinningsetaten har i 2022 levert "Faggrunnlag for sirkulær økonomi i Oslo" og "Utredning for utslippsfri avfallshåndtering". Disse utredningene foreslår tiltak for hvordan Oslo kommune skal nå fastsatt mål om 65 % materialgjenvinning og en avfallshåndtering uten utslipp av klimagasser i 2030. Byrådet vil i 2023 arbeide med oppfølging av utredningene og gjennomføring av tiltak for å øke materialgjenvinningen av avfall, spesielt på plast og plastemballasje. Når tiltak og virkemidler iverksettes, vil måltallene for resultatindikatorene bli tilpasset et høyere ambisjonsnivå.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**-169 346**	**-169 346**	**-169 346**	**-169 346**
Vedtak forrige periode				
3 nye minigjenbruksstasjoner	1 500	1 800	1 800	1 800
Andel av etterdrift deponi Grønmo og Rommen	4 420	4 420	4 420	4 420
Endringer gebyrinntekter	-34 022	-69 222	-84 606	-84 606
Rensing avløpsvann - midlertidig løsning	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Utredningsmidler	-7 000	-12 000	-12 000	-12 000
Sum Vedtak forrige periode	**-37 102**	**-77 002**	**-92 386**	**-92 386**
Vedtak forrige periode	**-37 102**	**-77 002**	**-92 386**	**-92 386**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**-206 448**	**-246 348**	**-261 732**	**-261 732**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**43 144**	**43 144**	**43 144**	**43 144**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**43 144**	**43 144**	**43 144**	**43 144**
Justering for engangstiltak				
Beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet 65% gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering	5 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**5 000**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Ekstraordinær kostnadsvekst strøm, drivstoff, transport	25 000	25 000	25 000	25 000
Endring i gebyrinntekter	-89 262	-92 344	-93 676	-98 794
Etablere flere mobile gjenbruksstasjoner	1 700	1 700	1 700	1 700
Nedlegging Colosseum minigjenbruksstasjon	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Reduserte administrasjonskostnader	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-76 262**	**-79 344**	**-80 676**	**-85 794**
Endringer	**-71 262**	**-79 344**	**-80 676**	**-85 794**
Ramme 2023-2026	**-234 566**	**-282 548**	**-299 264**	**-304 382**

Vedtak forrige periode

Andel av etterdrift deponi Grønmo og Rommen
På Eiendoms- og byutviklingsetatens (EBY) budsjett for 2022 ble det innarbeidet midler til arbeid med sigevann på de nedlagte avfallsdeponiene Grønmo og Rommen. Deler av utgiftene med arbeidet skal dekkes over selvkost kap. 648. REG skal betale 26 % av etterdriftkostnadene på Grønmo og 50 % av etterdriftskostnadene på Rommen.

Endringer gebyrinntekter
Endrede gebyrinntekter i tråd med gebyrberegning for økonomiplan 2022-2025.

Justering for engangstiltak

Beslutningsgrunnlag og utredninger tilknyttet 65% gjenvinningsgrad og utslippsfri avfallshåndtering
Byrådet foreslår å øke utgiftene med 5 mill. for å øke etatens kapasitet til å følge opp pågående utredninger for å nå statlige krav og kommunens målsettinger innen klima og miljø.

Spesifiserte rammeendringer

Ekstraordinær kostnadsvekst strøm, drivstoff, transport
Byrådet foreslår 25 mill. for å dekke kostnadsvekst ut over generell prisvekst for strøm, drivstoff, transport mv.

Etablere flere mobile gjenbruksstasjoner
Byrådet foreslår 1,7 mill. til etablering av flere minigjenbruksstasjoner. REG har arbeidet med å etablere flere minigjenbruksstasjoner etter modell av Lindeberg ombruksstasjon. Sammen med Bydel Alna åpnes en minigjenbruksstasjon i Trosterudparken i 2022. Dette blir et pilotanlegg for sirkulær ressursbruk for å teste løsninger for ombruk, reparasjon og redesign og er en videreutvikling av Lindebergmodellen.

Nedlegging Colosseum minigjenbruksstasjon
Colosseum minigjenbruksstasjon holder til i leide lokaler i et bygg som nå skal rives i 2022. Stenging av minigjenbruksstasjonen gir 1,7 mill. i reduserte kostnader.

Reduserte administrasjonskostnader
Som følge av effektivisering av driften og reduksjon i kostnader til administrasjon reduseres kostnadene med 12 mill.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	495 172	531 919	546 195
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	364 579	378 295	426 977
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	65 562	48 169	50 770
Overføringsutgifter	7 734	7 178	7 643
Finansutgifter	156 339	0	0
Sum Driftsutgifter	**1 089 386**	**965 561**	**1 031 585**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 107 478	-1 131 482	-1 262 540
Refusjoner	-18 650	-3 050	-3 215
Overføringsinntekter	-770	-375	-396
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-156 280	0	0
Sum Driftsinntekter	**-1 283 177**	**-1 134 907**	**-1 266 151**
Sum	-193 792	-169 346	-234 566

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)							
Avfallssug diverse	2024	70 000	55 000	0	0	0	55 000
Produksjonsanleggene	2026	35 200	60 000	30 000	39 500	30 000	159 500
REG diverse	2026	IA	61 500	42 800	47 700	16 000	168 000
Renovasjonsbiler	2026	135 000	55 000	65 000	59 600	28 900	208 500
Sum Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)		**240 200**	**231 500**	**137 800**	**146 800**	**74 900**	**591 000**
Sum investeringsprosjekter		240 200	231 500	137 800	146 800	74 900	591 000

Avfallssug diverse

Prosjektet gjelder etatens aktiviteter knyttet til etablering av avfallssug. Det foreslås å rebevilge midler som ble inndratt i revidert budsjett 2022.

Produksjonsanleggene

Prosjektet gjelder oppgraderinger og utskiftninger ved utsorteringsanleggene, Romerike biogassanlegg og Haraldrud energigjenvinningsanlegg. HMS og brannsikring er prioriterte områder. Investeringsprosjektet skal sikre at anleggene har tilstrekkelig tilgjengelighet og regularitet. 30 mill. i 2026 er videreføring av løpende investeringsmidler. Navnet endres til prosjekt 119044 Produksjonsanleggene.

REG diverse
Byrådet foreslår å slå sammen investeringsprosjektene «113016 Gjenbruk diverse», «113017 Diverse IT-prosjekter» og «113018 Diverse prosjekter» for budsjett 2023. Disse er samlet under prosjekt 113016 og omdøpes til «REG diverse». Prosjektet videreføres i 2026.

Renovasjonsbiler
Prosjektet gjelder anskaffelse av renovasjonsbiler og utbedring av driftsstasjonene for avfallsinnsamlingen. Et tilstrekkelig antall renovasjonsbiler er helt nødvendig for å få gjennomført avfallsinnsamlingen.

Det er i tillegg satt av midler i årene 2023, 2024 og 2025 til utfasing av fossile kjøretøy og maskiner.

Klimakonsekvenser

En reduksjon i restavfallsmengde til forbrenning, gir reduksjon i klimagassutslipp. CO2-utslipp beregnes i dag ut fra mengde, og ikke på sammensetning av avfallstypen. Det er en målsetting å ta ut mest mulig til ombruk og ha en høy utsorteringsgrad. Det er særlig viktig å ha høy utsortering av plastemballasje.

Etaten har lagt planer for å nå kommunens mål om at alle kjøretøy og maskiner enten er nullutslipp, eller går på fossilfri biogass innen 2025. I tillegg settes det krav til nullutslipp eller fossilfri biogass i anskaffelser av varer og tjenester, der det er mulig.

<u>For Renovasjons- og gjenvinningsetaten er satsingsområde 8 særlig viktig:</u>
Oslo skal ha en kretsløpsbasert avfalls- og avløpshåndtering basert på ombruk, materialgjenvinning og energigjenvinning som ikke gir utslipp av klimagasser.

Tiltak er: størst mulig produksjon av flytende biogass fra matavfall ved Romerike biogassanlegg, og tiltak etter utredning om 65 prosent materialgjenvinning i Oslo

<u>Følgende punkter er særskilte føringer innenfor avfallsområdet i klimastrategien:</u>

- Utrede videre tiltak som kan bidra til avfallshåndtering uten klimagassutslipp og økt materialgjenvinning
- Utrede hvordan utslippene fra kommunens anlegg for avfallsforbrenning på Haraldrud kan bli i samsvar med klimamålet for 2030

Tilskuddsmidler

Etter søknad fra foreldre gis tilskudd til kjøp av tøybleier for barn opptil 2 år. Ordningen bidrar til å redusere mengden avfall.

Beløp i tusen kroner

Kap.nr	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023	Sum 2021-2023
648	Tilskudd kjøp av tøybleier	230	230	230	660

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak på posten.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler på posten.

Tilskudd til klima- og energitiltak (MOS)

Ansvarsområde

Tilskudd til klima- og energitiltak er ordninger som utbetales fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Det er Klimaetaten som har ansvar for forvaltning av ordningen, og netto driftsutgifter, inkludert tilskuddsutbetaling og administrative kostnader finansieres over kap. 950 Klima- og energifondet.

Fondets midler skal i henhold til vedtektene, brukes til å stimulere tiltak som reduserer klimagassutslippene i Oslo og tiltak som gir redusert og/eller mer effektiv energibruk. Dersom slike tiltak også har en gunstig virkning på utslipp av lokal luftforurensning, skal dette inngå i vurderingen av tilskuddet. Slike miljøkonsekvenser skal vektlegges høyt.

Situasjonsbeskrivelse

Siden Klima- og energifondet ble opprettet har kommunen utbetalt tilskudd på om lag 840 mill. til innbyggere og næringsliv i Oslo for at de selv gjennomfører tiltak som bidrar til reduserte klimagassutslipp og mer effektiv energibruk. Det er en forutsetning for å nå klimamålene, at innbyggere og næringsliv bidrar med en rask endring i klimavennlig retning. Tilskuddsordningene vil kunne spille en viktig rolle i klimaarbeidet fremover, spesielt fordi utslipp må reduseres på områder hvor kommunen i begrenset grad har myndighet eller eierskap.

Tilskudd til klima- og energitiltak har ikke ordninger med samme innretning som statlige Enova, som også gir støtte til klima- og energiformål. I den grad Enova lanserer tilskuddsordninger som er like kommunens ordninger, avvikles ordningene som finansieres over Klima- og energifondet.

I den spesielt krevende energisituasjonen vi nå står i, ønsker byrådet å øke støtten til energieffektivisering og lokal energiproduksjon i husholdninger og næringsliv. Derfor foreslås en økning av klima- og energifondets tilsagnsramme fra 120 mill. til 150 mill. i 2023. Støttesatsene for energieffektiviseringstiltak og etablering av solceller blir økt for å gi ekstra sterk stimulans til gjennomføring av slike tiltak. Denne økte støtten gjøres i utgangspunktet tidsbegrenset ut 2023, for å stimulere til rask handling. Byrådet vil kontinuerlig vurdere behovet for ytterligere tilpasninger av fondets innretning i denne situasjonen.

Aktive tilskuddsordninger i 2022 som også er aktuelle tilskuddsordninger i 2023:

- Veitrafikk:
    - Tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier
    - Tilskudd til ladeinfrastruktur i bedrifter med el-varebiler

    - Tilskudd til hurtiglader til varebil
    - Tilskudd til ladestasjon for el-drosjer
    - Tilskudd til kjøp av elektrisk lastesykkel i bedrifter
    - Tilskudd til klimasmarte jobbreiser i bedrifter
    - Tilskudd til etablering av trygg sykkelparkering i borettslag og sameier
    - Tilskudd til lading av lastebil og buss
    - Tilskudd til biogasstasjoner
    - Tilskudd til offentlig tilgjengelig hurtiglading for tunge kjøretøy
- Bygg og anlegg:
    - Tilskudd for å kartlegge hvordan en anleggsplass kan bli utslippsfri
    - Tilskudd til elektriske motorredskaper
    - Tilskudd til mobile ladestasjoner til byggeplass
- Energiforbedring:
    - Tilskudd til installasjon av solcellepaneler i borettslag, sameier og yrkesbygg
    - Tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier
    - Tilskudd til energiforbedring i privatboliger
- Alle sektorer:
    - Tilskudd til pilot- og utviklingsprosjekter for klimakutt og energisparing

Klimatilskudd.no
På nettsiden klimatilskudd.no er alle kommunens klimatilskudd samlet på ett sted, i tillegg til enkelte av Enovas tilskuddsordninger som er særlig aktuelle for befolkning og næringsliv i Oslo. Klimatilskudd.no har blitt et viktig verktøy for å gjøre tilskuddsordningene kjent blant innbyggere og næringsliv. Klimaetaten skal sørge for at tilskuddsordningene gjøres kjent blant innbyggere og næringsliv for å sikre at ordningene blir et effektivt verktøy for klimavennlig atferdsendring blant folk flest og i næringslivet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall normalladepunkt muliggjort gjennom tilskudd	7 849	15 572	16 202	10 690
Antall bedrifter, borettslag og sameier som har tilrettelagt for økt bruk av sykkel eller aktiv jobbreise	57	56	97	129
Antall kWp med lokal energiproduksjon som er installert gjennom tilskudd	475	522	1 172	283
Antall borettslag, sameier og privatboliger som har gjennomført energiforbedringstiltak	834	683	572	378
Antall elektriske motorredskaper som har blitt kjøpt inn til bruk i Oslo 1)	0	0	0	3
Antall byggeplasser det blir gjennomført konseptstudie for utslippsfri anleggsplass på 1)	0	0	0	4
Antall hurtigladepunkt muliggjort gjennom tilskudd 1)	0	0	0	3
Antall FoU/pilotprosjekter som har blitt gjennomført	0	1	5	7
Samlet gitt tilsagn for året (mill. kroner)	79,3	62,8	61,5	58,5
Utbetalt tilskudd for året (mill. kroner)	35,6	52,3	69,4	37,3

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009	Tilskuddsordninger under Klima- og energifondet skal legge til rette for å redusere klimagassutslipp i Oslo blant byens innbyggere og næringsliv.	Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret som andel av tilsagnsrammen	51,5 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel av tilsagnsrammen rettet mot bygg- og anlegg	2,0 %	20,0 %	20,0 %	20,0 %
		Andel av tilsagnsrammen rettet mot energibesparende tiltak	12,0 %	10,0 %	10,0 %	30,0 %
02. I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Tilskuddsordninger under Klima- og energifondet skal fremme klima- og miljøvennlige transportløsninger blant byens innbyggere og næringsliv.	Andel av tilsagnsrammen rettet mot transportsektoren	38,0 %	40,0 %	40,0 %	40,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**90 919**	**90 919**	**90 919**	**90 919**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**90 919**	**90 919**	**90 919**	**90 919**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**757**	**757**	**757**	**757**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**757**	**757**	**757**	**757**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Spesifiserte rammeendringer				
Justere tilskuddsutbetalingen i tråd med med tilsagn gitt	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-25 000**	**-25 000**	**-25 000**	**-25 000**
Endringer	**-25 000**	**-25 000**	**-25 000**	**-25 000**
Ramme 2023-2026	**66 676**	**66 676**	**66 676**	**66 676**

Spesifiserte rammeendringer

Justere tilskuddsutbetalingen i tråd med med tilsagn gitt
I tidligere års budsjetter er det lagt til grunn at årlig tilsagnsramme på 120 mill. nås, og at 2/3 av tilsagn gitt, blir utbetalt i tilskudd etter at tiltak er gjennomført. Tilsagn som er gitt i 2020 og 2021 har ligget på ca 60 mill. årlig, og tilsagnsrammen er således ikke nådd. Dette resulterer i at tilskuddsutbetalingene blir lavere enn budsjettert.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	10 130	10 012	10 973
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 308	6 752	7 031
Overføringsutgifter	29 256	81 327	56 180
Finansutgifter	0	0	0
Sum Driftsutgifter	**45 694**	**98 091**	**74 184**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-1 697	-1 006	-1 269
Overføringsinntekter	0	-6 166	-6 239
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 193	0	0
Sum Driftsinntekter	**-4 889**	**-7 172**	**-7 508**
Sum	40 805	90 919	66 676

Klimakonsekvenser
Tilskudd til klima- og energitiltak er et viktig virkemiddel for å tilrettelegge for atferdsendring hos privatpersoner og næringsliv for å nå Oslos klimamål. Det vises for øvrig til omtale under Situasjonsbeskrivelse.

Tilskuddsmidler
Det utbetales tilskuddsmidler fra kap. 770 Tilskudd til klima- og energitiltak. Tilskuddene utbetales etter søknad.

Verbalvedtak

Forslag til nytt verbalt vedtak:
S1/2023 Klima- og energifondet

Det kan i 2023 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 150 mill. over ordningen «Tilskudd til klima- og energitiltak».

Øremerkede midler
Det foreslås ingen øremerkede midler på posten.

Næring og eierskap (NOE)

Sektoransvar

Sektoransvaret omfatter områdene næringsutvikling og profilering, forvaltning av kommunens serverings-, salgs- og skjenkebevillinger i tillegg til kommunens oppfølging av eierskapet i aksjeselskaper og foretak. Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Eiendomsforetakene er ansvarlig for utbygging, drift og vedlikehold av formålsbygg som kulturbygg, idrettsanlegg, skoler, barnehager, brannstasjoner, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, og kommunale boliger. Oslo Havn KF er ansvarlig for havnedrift, oppsyn med trafikken i sjøområdet og forvaltning av havnens eiendommer og innretninger. Sektoren omfatter i 2023 en ordinær etat, tre kommunale foretak og eierskap i 17 aksjeselskap.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	197,8	202,3	180,9	180,8	180,2
Driftsinntekter	-70,4	-77,8	-77,8	-77,8	-77,8
Netto utgifter	**127,4**	**124,5**	**103,1**	**103,0**	**102,5**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		0,2 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

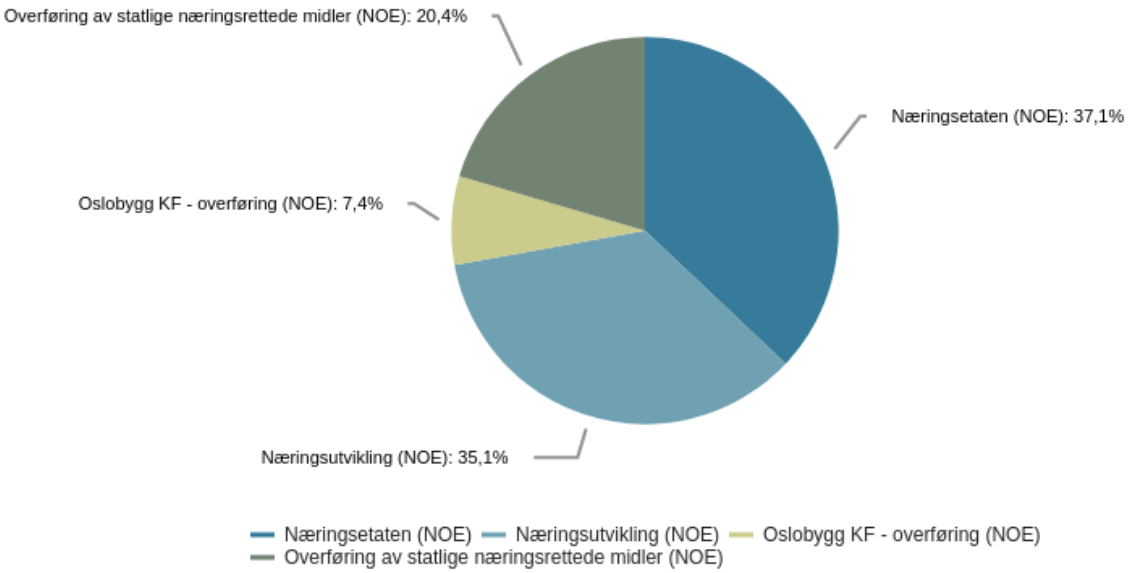

- 29,5 mrd. til investeringer i formålsbygg i økonomiplanperioden.
- Klemetsrudanlegget skal stå ferdig i 2026. Byggeprosjektet har en kostnadsramme (P85) på 5,55 mrd. kroner. Oslo kommune skal finansiere prosjektet gjennom å tilby lån på inntil 2,1 mrd.
- Forventet utbytte på 2,5 mrd. fra Hafslund. Oslo Havn vil for første gang utbetale utbytte med 10 mill. i 2023.
- Økt risikoavsetning for investeringsprosjekter med 500 mill. i 2023 og 200 mill. i 2024 på grunn av økning i priser på byggematerialer og energi.
- 124,6 mill. eks. mva. i 2023 til nye tiltak for universell utforming av uteområder, kollektivtrafikk og kommunale formålsbygg.
- Energieffektivisering i kommunale formålsbygg. Byrådet foreslår samlet 111,6 mill. inkl. mva.
- Styrket driftsramme til Boligbygg med 50 mill. i 2023, 75 mill. i 2024 og med 50 mill. i 2025 og i 2026 for å kompensere for økte kostnader i byggevaremarkedet. Videre foreslår byrådet 50 mill. til økte energikostnader i 2023.
- 10,3 mill. til oppfølging av campusstrategien og 3,9 mill. i økonomiplanperioden til nettsiden Welcome to Oslo.
- 2,3 mill. til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan

Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets viktigste prioriteringer er arbeid til alle, sosial utjevning og kampen mot klimaendringer. Byrådsavdeling for næring og eierskap skal bidra til god nærings- og byutvikling. Oslo skal være en motor for verdiskaping og teknologiutvikling og utvikles til en ledende og attraktiv kunnskaps- og næringsregion i Europa.

Næringspolitikken skal fremme et omstillings- og konkurransedyktig næringsliv i retning av grønn og bærekraftig produksjon. Samfunnsutfordringene skal være styrende for den næringspolitiske innsatsen.

Byrådet skal sørge for fremtidsrettede og gode rammebetingelser for næringslivet og tilrettelegge for sterkere samspill mellom næringsliv, oppstartsselskaper og kommunen. Byrådet vil videreføre en aktiv næringspolitikk for å skape flere jobber og for å få ledige inn i arbeidsmarkedet.

Næringspolitikken skal fremme nullutslippsløsninger i alle næringer, og fremme bærekraftig utvikling innen vekstnæringer, som helse og livsvitenskap, fornybar energi, transport, reiseliv og kunnskapsintensive næringer. Næringsutviklingen skal bidra til økt aktivitet, verdiskaping, og inntekter for kommunen.

Et framtidsrettet og konkurransedyktig næringsliv må bygge på fremragende kunnskap. Derfor er etablering av innovasjonsdistrikter høyt prioritert av byrådet. I innovasjonsdistriktene skal det legges til rette for innovasjon og kunnskapsbasert næringsutvikling tett på kunnskapsmiljøene og i samarbeid med aktørene. Byrådet viderefører satsningen på Etablerertjenesten i Oslo for å gi flere mulighet til å etablere sin egen arbeidsplass. Etablerertjenesten supplerer områdesatsingene og bidrar til sosial utjevning og jobbskaping.

Byrådet viderefører følgende tilskudd og ordninger for å fremme næringsutviklingen:

- Innovasjonsprogram Oslo rettet mot næringsklynger, inkubatorer, bedriftsnettverk, entreprenørskapsmiljøer, vekstprogrammer og arbeidsfellesskap.
- Tilskuddsordningen SmartOslo rettet mot testing, utvikling og innovasjon i kommunal tjenesteyting og vekst i små og mellomstore bedrifter.
- Tilskudd til profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon.

I tillegg forvalter kommunen den statlig finansierte tilskuddsordningen Regionalt forskningsfond Oslo og statlige regionale midler til Innovasjon Norge og Siva.

Oslo Business Region (OBR) er Oslo kommunes førstelinjetjeneste for å stimulere til bærekraftig næringsutvikling og posisjonere Oslo som en relevant by for å starte nye og beholde eksisterende selskaper. OBR skal styrke samhandlingsarenaer for oppstarts- og vekstselskaper, kunnskaps- og utdanningsinstitusjonene, kapital og offentlig sektor. OBR bidrar også til næringsutvikling gjennom strategisk markedsføring og omdømmebygging for å tiltrekke bedrifter, kapital og arbeidskraft til Oslo, styrke Oslos internasjonale omdømme blant annet gjennom strategisk markedsføring. OBRs aktiviteter bidrar til å gi næringslivet og særlig oppstartsselskapene økt kunnskap om vekst, eksport og informasjon om mulighetene i Oslo.

Byrådet vil styrke Oslos posisjon som bærekraftig reisemål nasjonalt og internasjonalt.

Merkevarebygging og profilering skal tiltrekke investeringer, besøkende og talenter. Pandemien har tydeliggjort viktigheten av å styrke det lokale og regionale markedet.

Oslos by- og uteliv skal være trygt, seriøst, attraktivt og inkluderende. Restaurant- og utelivsnæringen er viktig for Oslo, og representerer en stor andel av Oslos hjørnesteinsbedrifter. Serveringssteder, restauranter, barer og utesteder er viktige sosiale møteplasser for byens befolkning og en viktig vekstbransje som skaper mange arbeidsplasser, gir store inntekter og legger til rette for gode og varierte kulturopplevelser. Før pandemien arbeidet drøyt 17 000 i denne næringen. Næringen uttrykker nå at det er utfordringer med å ansette kvalifiserte medarbeidere og at godt drevne serveringssteder med seriøse og kompetente drivere i erstattes av mindre seriøse aktører. Dette kan gi grobunn for dårligere arbeidsforhold og arbeidslivskriminalitet. Satsingsområdene i den nye alkoholpolitiske handlingsplanen speiler i stor grad utfordringene, og vil bidra til å styrke og videreutvikle de positive sidene ved Oslos uteliv.

Arbeidet med tarifflønn og samarbeid med Arbeidstilsynet vil fortsatt være avgjørende, og arbeidet mot diskriminering og trakassering fortsetter. Det er også økt fokus på universell utforming. Videre satsing på digitalisering og forenkling, vil frigi ressurser hos kommunen og gi et bedre tilbud både til næringen og de som bruker byens uteliv. Pandemien traff næringen hardt og kastet lys over hvor viktig disse stedene er for bylivet og som møteplass. Kommunen vil opprettholde et godt samarbeid og dialog med næringen.

Byrådet vil utøve et aktivt og profesjonelt eierskap som både øker kommunens inntekter og sikrer høy kvalitet i kommunens eiendomsportefølje.

Eierskapet i Hafslund er viktig for å skape langsiktige verdier for kommunens innbyggere. Hafslund bidrar i elektrifiseringen av samfunnet, ny teknologi samt nye tjenester til innbyggerne.

Oslo kommune eier 100 % av aksjene i Hafslund AS (tidligere Hafslund E-CO AS). I forbindelse med realiseringen av karbonfangstprosjektet ble også kommunens aksjer i Fortum Oslo Varme AS overført til Hafslund AS. Oslo kommune tar et utbytte på 80 % av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper så lenge dette vurderes som bedriftsøkonomisk forsvarlig av styret. I 2020 mottok Oslo kommune et utbytte på 952 mill. Resultatet var påvirket av stor finansiell uro og historisk lave kraftpriser. 2021 var preget av høye priser på energi. Dette ga Oslo kommune et historisk høyt utbytte på 1,94 mrd.

For 2023 foreslår byrådet utbytte på 2,5 mrd. fra Hafslund AS. Byrådet understreker at dette er basert på egne utbytteprognoser og det forutsettes at styret vurderer det som forsvarlig. Det endelige tallet kan derfor endre seg.

Startskuddet for bygging av karbonfangtsanlegget på Klemetsrud ble markert 9. september 2022. Dette er det viktigste klimatiltaket i Oslo. Anlegget skal stå ferdig i 2026 og vil fange inntil 400 000 tonn CO2. Det tilsvarer 17 % reduksjon av Oslos totale årlige utslipp. Oslo kommune bidrar til finansiering av prosjektet gjennom å tilby et lån på 2,1 mrd. som tilbakebetales med en rente på 6,5 %. Tilbakebetaling skjer tidligst i 2037. Kommunens instrument for finansieringen er et nyetablert selskap, CCS Finansiering AS.

Oslo Havn foreslår å utbetale et utbytte på 10 mill. i 2023. Etter at havne- og farvannsloven åpnet for at det kan utbetales utbytte fra havnekapitalen, har styret i Oslo Havn konkludert med at det kan utbetales utbytte i 2023. Oslo Havn arbeider med en plan som vil danne grunnlag for en

beslutning om et fremtidig utbyttenivå. Inntil videre legges det fortsatt til grunn et forslag om et utbytte på 37,5 mill. i 2024 og i 2025, og 35 mill. i 2026.

Oslo kommune har to eiendomsforetak, Oslobygg KF og Boligbygg Oslo KF. Boligbygg forvalter kommunale boliger. Oslobygg forvalter og bygger formålsbygg som barnehager, skoler, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, kulturbygg, idrettsanlegg og brannstasjoner.

Oslo kommune vil investere 29,5 mrd. i økonomiplanperioden gjennom kommunens eiendomsforetak. Investeringene skal også bidra til innovasjon og utvikling av miljøvennlige løsninger i kommunens eiendomsmasse.

Foretakene har en viktig samfunnsrolle i å tilby gode og brukertilpassede bygg. De fleste av kommunens tjenester ytes i egne bygninger som barnehager, skoler og sykehjem. Drift av skoler og kvaliteten på skoletjenestene er avhengig av at lokalene har gode arbeidsforhold og bidrar til trivsel for ansatte og elever. Kommunens bygninger og anlegg kan bidra til god næringsutvikling, stedsutvikling og et godt lokalmiljø som kan gi en opplevelse av tilhørighet og styrke kommunens omdømme.

Byrådet vil fortsette arbeidet med å redusere vedlikeholdsetterslepet i kommunens eiendomsmasse, oppgradere og rehabilitere bygninger og opprettholde en økonomisk bærekraftig investeringstakt, slik at kommunens bygg har god kvalitet og er egnet til formålene.

Verdibevarende vedlikehold, oppgradering og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for å nå klimamålene. Det er bedre å utnytte eksisterende eiendommer framfor å rive og bygge nytt. Ved rehabiliteringer eller avhending av bygg vil kommunen fremover legge vekt på at materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk og satse på gjenbruk i prosjektene eller i andre bygg. Gjennom økt ombruk av bygningsmaterialer vil Oslo bidra til en mer sirkulær økonomi i byggebransjen. Byrådet satser også på sirkulær økonomi i nybyggprosjekter gjennom blant annet gjennom gjenbruk av masser og materialer.

Russlands invasjon av Ukraina og ettervirkninger av pandemien påvirker både fremdriften og byggekostnadene for investeringsprosjektene. Krigen i Ukraina har ført til prisoppgang på en rekke materialer som stål, aluminium, trevare og sement. Det er videre blitt knapphet på energi, og energikostnadene har steget betydelig. Samtidig stiger rentene som følge av inflasjonspress både i Norge og utlandet. Situasjonen har skapt usikkerhet knyttet til prognosene også på grunn av leveransesvikt på materialer, mangel på kvalifisert personell og uforutsigbare leveranser på sentrale byggematerialer som sement og stål.

Byrådet ønsker at Oslo kommune skal bruke sin innkjøpsposisjon til å sikre anstendige arbeidsforhold og godt læringsmiljø hos entreprenørene som bygger for kommunen. Derfor har byrådet innført Oslomodellen, landets strengeste regler mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping samt krav til bruk av lærlinger. Eiendomsforetakene har en viktig rolle i gjennomføring av Oslomodellen som skal hindre kriminelle og useriøse bedrifter å vinne frem i byggenæringen. Oslobyggs investeringsvolum gir mulighet til å være pådriver for endring i byggenæringen samt økt sysselsetting i Osloregionen.

Oslo kommune skal lede an i utslippskutt og trekke hele byggebransjen i en miljøvennlig retning. Eiendomsforetakene bidrar til Oslo kommunes klimamål gjennom krav om fossilfrie byggeplasser, flere utslippsfrie byggeplasser, flere plusshus og forsterket satsning på energieffektivisering i

eksisterende bygg. Kommunen skal være ledende på ny teknologi som sørger for både smartere bygging og smartere brukerløsninger og bruke anskaffelser til å fremme innovasjon og bærekraft. Gjennom kommunens innkjøp ønsker byrådet å bidra til forutsigbarhet for bransjen. Leverandørene kan dermed gjennomføre større investeringer, f.eks knyttet til innkjøp av miljøvennlige maskiner og kjøretøy.

Det iverksettes også tiltak for at havna skal bli utslippsfri. Det er samfunnsøkonomisk tjenlig å få flere varer inn sjøveien, med kort vei til logistikknavet på Alnabru og nært der mange bor. Hvert skip som ankommer Oslo kan ha med betydelige godsmengder. Ett vanlig containerskip som seiler inn Oslofjorden, erstatter 400 semitrailere på hovedveiene inn til Oslo. Pandemiårene viste sjøveiens viktighet for tilgang på varer i en eventuell beredskapssituasjon.

For å få logistikkjedene til å fungere, må det sikres kaiplass og tilstrekkelig areal på land. Byrådet er opptatt av å balansere dette slik at sjøkanten i Oslo også er tilgjengelig og attraktiv for flere bylivsaktiviteter nær fjorden.

Enkelte former for sjøtransport bringer med seg mer utslipp enn andre. Byrådet vektlegger miljø og kaikapasitet til andre nødvendige formål fremfor økonomiske inntekter fra cruisetrafikk. Når Filipstad er utviklet vil tre av fire cruisekaier forsvinne, og Revierkaia vil være Oslos eneste cruisekai.

Hovedmål

- 01. Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv
- 02. Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet
- 03. Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap
- 04. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv.

Oslo er landets viktigste senter for høyere utdanning, forskning og kunnskapsintensivt næringsliv. For å lykkes med det grønne skiftet, må vi i større grad omsette kunnskap og forskning til innovasjon og nye næringer. Byrådet prioriterer derfor etablering av innovasjonsdistrikter i Oslo, hvor det i særlig grad skal tilrettelegges for økt innovasjon og næringsutvikling tett på viktige kunnskapsmiljøer.

Satsingen på tre innovasjonsdistrikter står sentralt i campusstrategien. Byrådet vil samarbeide

tett med kunnskapsinstitusjoner og næringsliv for å realisere strategiens mål om å videreutvikle Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. Et bedre samspill mellom byutvikling, utdanning, forskning, næringsliv og offentlig sektor skal bidra til økt verdiskaping, innovasjon, omstilling til nullutslippssamfunnet og flere arbeidsplasser. Byrådet vil bruke kommunens næringspolitiske virkemidler for å støtte opp under satsingen, og prioritere innovasjonsdistriktene som test- og demonstrasjonsområder.

Det vil det være viktig å styrke Oslos merkevare og posisjon som reisemål nasjonalt og internasjonalt. Merkevarebyggingen vil sees i sammenheng med utvikling av Oslo som internasjonalt attraktiv kunnskapsby og innsatsen for å tiltrekke talenter, selskapsetableringer, investeringer og besøkende.

Pandemien har tydeliggjort at det lokale og regionale markedet er av stor betydning for lokal verdiskaping innen handels-, service og reiselivsnæringen. For å utnytte dette verdiskapingspotensialet vil kommunen legge til rette for et variert og helårlig reiseliv som er geografisk spredt i byen og bidrar til attraktive lokalmiljø i Oslo.

Mål 2: Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet

Hovedstadens mangfoldige restaurant- og uteliv er en berikelse for innbyggere og tilreisende. I 2021 ble det vedtatt en ny alkoholpolitisk handlingsplan: «*Oslos by- og uteliv – Trygt, seriøst, attraktivt og inkluderende*». Hovedmålet er at Oslo skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende by- og uteliv, og at salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår og med seriøse næringsdrivende. Omsetning av alkohol skal foregå i trygge rammer, både for de som kjøper og serveres alkohol, og for de som jobber i næringen. Kommunens mål er at alkoholbruken til innbyggerne i minst mulig grad skal medføre skader, både på et individnivå og et samfunnsnivå. Forhindre salg og skjenking til mindreårige og overskjenking er en hovedprioritet. Å jobbe for størst mulig overholdelse av regelverket blant bevillingshavere er viktig for å sikre en trygg by.

Utelivsnæringen er dynamisk og en av flere drivende faktorer i by- og samfunnsutviklingen. Dette har blant annet kommet til uttrykk ved ønsker om å skjenke alkohol på steder som ikke er rene serveringssteder. Eksempler på dette er ulike typer butikker og museer som ønsker å tilby alkoholholdig drikke som et tilleggstilbud til sine kunder. Andre eksempler er serveringssteder som ønsker å kombinere skjenking med butikkdrift eller ulike kultur- eller aktivitetstilbud i deler av lokalene, eller serveringssteder som har et konsept på dagtid og et annet konsept på kveldstid. En slik utvikling av flerbruk kan være positivt for publikum, da den har ført til et bredere og mangfoldig tilbud i byen. Samtidig er det viktig at kommunen sørger for å opprettholde alkoholfrie arenaer og soner.

Oslos serverings-, salgs- og skjenkenæring består i stor grad av gode og profesjonelle næringsdrivende som bidrar til stor verdiskaping. Samtidig er denne delen av næringslivet spesielt utsatt for økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. En viktig del av kommunens arbeid med å legge til rette for rettferdig konkurranse på like vilkår i byens serverings-, salgs- og skjenkenæring er å forhindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Denne typen kriminalitet er sterkt konkurransevridende og undergraver både skatte- og avgiftsregelverket og de ansattes rettigheter. Arbeidslivskriminalitet har alvorlige konsekvenser for arbeidstakere, virksomheter og samfunnet som helhet. Målrettet innsats vil bidra til en næring som konkurrer på like vilkår. Fokus på tarifflønn og heltidsstillinger

er viktige elementer for å nå dette målet. Blant annet gjennomføres det vandelskontroller av 250 bevillingshavere i året opp mot Arbeidstilsynet.

Mål 3: Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap

Kommunens verdier i aksjeselskaper er betydelig. Byrådsavdeling for næring og eierskap har ansvaret for kommunens eierskap i Hafslund AS, Fjellinjen AS, Oslobolig AS, Spir Oslo AS, Oslo Produksjon & Tjenester AS, Oslo Kollega AS, Fossheim AS, Nordpolen Industrier AS, Unikum AS, Filmparken AS, Oslo Konserthus AS, Rosenkrantzgt. 10 AS, Oslotech AS, Oslo Business Region AS, CCS Finansiering AS, Nydalsveien 30C AS og Kabelgata 10 AS.

Vi har ambisiøse mål for vårt eierskap. Selskapene skal utvikle seg, bidra til høye og stabile utbytteinntekter, og bidra til å nå kommunens målsetninger med eierskapet innenfor områder som det grønne skiftet, arbeidslivsreformer og inkludering. Eierskapsutøvelsen skal skje i tråd med våre egne prinsipper for godt eierskap og beste praksis etter nasjonale og internasjonale standarder. Byrådet har sikret byggingen av det viktigste klimatiltaket i Oslo gjennom transaksjonen som sikrer gjennomføring av karbonfangstanlegget på Klemetsrud. 9.september 2022 gikk startskuddet for byggingen av anlegget som skal stå ferdig i 2026. Anlegget skal fange inntil 400 000 tonn CO2 som tilsvarer en 17 % reduksjon av Oslos totale utslipp.

Oslo kommune tar et utbytte på 80 % av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper så lenge dette vurderes som bedriftsøkonomisk forsvarlig av styret i Hafslund AS. Det foreslås et samlet utbytte på 2,5 mrd. i 2023.

Mål 4: Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.

Byens offentlige bygg er i bruk hver eneste dag av Oslos befolkning. Kommunen har to eiendomsforetak, Boligbygg og Oslobygg. Oslobygg er etablert etter en sammenslåing av Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg, samt utbyggingsvirksomheten til Boligbygg.

Eiendomsforetakene skal tilby gode og brukertilpassede bygg til kommunal tjenesteproduksjon, til beste for Oslos befolkning. Dette gjøres ved å bygge og forvalte eiendommene, slik at skoler, barnehager, idrettsbygg, kulturbygg, omsorgsboliger, sykehjem, kommunale boliger og brannstasjoner er godt tilpasset formålet og innbyggerne i Oslo. Kommunens eiendomsmasse representerer betydelige verdier for fellesskapet og disse skal ivaretas gjennom verdibevarende vedlikehold og nyinvesteringer. Det legges vekt på at byggene skal være miljøvennlige og kommunen er ledende i å stille miljøkrav i anskaffelsesfasen. Videre legges det vekt på å sørge for universell utforming for å sikre tilgjengelighet for alle grupper.

Oslobyggs og Boligbyggs store eiendomsporteføljer er sammensatt av eiendommer med ulik tilstand, alder og levetid. Den gjennomsnittlige tilstandsgraden på eiendommene er bedret gjennom systematisk arbeid over tid. Flere nye bygg og anlegg, samt omfattende totalrehabiliteringer de siste årene, har bidratt til å redusere vedlikeholdsetterslepet og bedre tilstandsgraden.

Sammenslåingen til Oslobygg ble gjennomført for å gi gevinster på flere områder, blant annet gjennom styrking av kompetansemiljøer, jevnere aktivitetsnivå, effektiv arealbruk, og en mer koordinert byggherrefunksjon. Styrking av kompetansemiljøer, vil kunne ha positive effekter f.eks for arbeidet med bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og internkontroll.

Forventningene til Oslobygg og Boligbygg er at disse skal samhandle og dra veksler på hverandres kompetansemiljøer. I Oslobygg er all kompetanse på utbygging samlet, og Oslobygg har fått sterke fagmiljøer innenfor forvaltning av formålsbygg, teknologi og IKT, miljøfag mv. Den samlede formålskompetansen vil kunne gjøre det enklere å realisere og drifte sambruksprosjekter. Boligbygg vil videreutvikle sin kompetanse på forvaltning av boligeiendommer med private leietakere, og bidra med sin kompetanse i forbindelse med Oslobyggs bygging av eiendom til boligformål.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**127 366**	**127 366**	**127 366**	**127 366**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell ide	-40	-40	-40	-40
Boligbygg: Klimatiltak - Treplanting	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Campusstrategi	400	400	400	400
Digital vertskapstjeneste	1 100	1 100	1 100	1 100
Etablerertjeneste	0	-4 000	-4 000	-4 000
Etablering av innovasjonsdistrikter	-1 500	-200	-200	-200
Generell rammereduksjon kap. 455	-5	-587	-587	-587
Generell rammereduksjon kap. 459	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044
Innovasjonsprogram Oslo	-2 500	-5 500	-5 500	-5 500
Overføring til Næringsetaten	1 000	1 000	1 000	1 000
Rammekutt i 2025 - Næring og eierskap	0	0	-28	-28
Smart Oslo/prosjektledelse	400	400	400	400
Tilskudd til energieffektiviseringstiltak - Boligbygg	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Tilskudd til SIOs prosjekt i sentrum	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	**-29 189**	**-35 471**	**-35 499**	**-35 499**
Vedtak forrige periode	**-29 189**	**-35 471**	**-35 499**	**-35 499**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**98 177**	**91 895**	**91 867**	**91 867**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**7 329**	**7 329**	**7 329**	**7 329**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**7 329**	**7 329**	**7 329**	**7 329**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Justering for engangstiltak				
Alkoholpolitisk handlingsplan	2 300	0	0	0
Energieffektivisering/vedlikehold	15 000	0	0	0
Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.	1 500	660	660	660
Smart Oslo	-2 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**16 800**	**660**	**660**	**660**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversering av rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026	413	538	413	-97
Reversert rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026	11	15	11	-3
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**424**	**553**	**424**	**-100**
Spesifiserte rammeendringer				
Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene	1 800	2 700	2 700	2 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	**1 800**	**2 700**	**2 700**	**2 700**
Endringer	**19 024**	**3 913**	**3 784**	**3 260**
Ramme 2023-2026	**124 530**	**103 137**	**102 980**	**102 456**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell ide

Det er innarbeidet en besparelse som følge av overgang til digitale løsninger for sykemeldinger og spart porto, samt ny visuell identitet på 0,04 mill.

Boligbygg: Klimatiltak - Treplanting
I 2022 ble det avsatt et driftstilskudd på 2 mill. til treplanting som ikke videreføres.

Campusstrategi
Byrådet foreslår å styrke campusstrategi med 0,4 mill.

Digital vertskapstjeneste
Digital vertskapstjeneste videreføres med 1,1 mill.

Etablerertjeneste
For 2023 foreslår byrådet en avsetning på 4 mill. til etablerertjenesten.

Etablering av innovasjonsdistrikter
I 2022 ble det avsatt et driftstilskudd på 1,5 mill. til etablering av innovasjonsdistrikter som ikke videreføres.

Generell rammereduksjon kap. 455
Det er innarbeidet et generell rammereduksjon.

Generell rammereduksjon kap. 459
Det er innarbeidet et generell rammereduksjon på 1,044 mill.

Innovasjonsprogram Oslo
I 2022 ble det tildelt 2,5 mill. til regionalt innovasjonsprogram som ikke videreføres.

Overføring til Næringsetaten
Overføring til Næringsetaten på 1 mill. videreføres.

Smart Oslo/prosjektledelse
Byrådet foreslår å styrke Smart Oslo/prosjektledelse med 0,4 mill.

Tilskudd til energieffektiviseringstiltak - Boligbygg
I 2022 ble det avsatt et driftstilskudd på 20 mill. til energieffektiviseringstiltak som ikke videreføres.

Tilskudd til SIOs prosjekt i sentrum
I 2022 ble det vedtatt tilskudd til SIOs prosjekt i sentrum som ikke videreføres.

Justering for engangstiltak

Alkoholpolitisk handlingsplan
Byrådet foreslår 2,3 mill. til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan. Alkoholpolitisk handlingsplan gir føringer for serverings- og skjenkenæringen for 2021 til 2024, og arbeidet mot økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er blant hovedsatsingene.

Energieffektivisering/vedlikehold
I 2023 foreslås det avsatt et driftstilskudd på 15 mill. til energieffektiviseringstiltak i foretakets eiendomsmasse.

Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.
Det er innarbeidet 1,5 mill. i 2023 deretter 0,66 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden. Midlene skal bl.a. benyttes til fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

Smart Oslo
2 mill. fra Smart Oslo er omdisponert til Næringsetaten. Midlene skal benyttes til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversering av rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026
Byrådet foreslår reversering av rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026 for kap. 459 Næringsetaten.

Reversert rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026
Byrådet foreslår reversert rammekutt i 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026 for kap. 455 Næringsutvikling.

Spesifiserte rammeendringer

Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene
Welcome to Oslo er økt med 0,3 mill. i 2023 og 1,2 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden.

Arbeidet med innovasjonsdistriktene videreføres med 1,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
172	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	198 000	63 000	0	0
179	Oslobygg KF - overføring (NOE)	221 300	109 000	0	0
180	Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	650 000	500 000	300 000	0
185	Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	124 600	24 600	24 600	24 600
Totalsum		**1 193 900**	**696 600**	**324 600**	**24 600**

Tilskuddsmidler

Næringsutvikling

Kap. nr	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådet forslag Sak 1/2023	Sum 2021 - Sak 1/2023
455	Innovasjonsprogram Oslo	12 400	13 800	13 800	40 000
455	Profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon	14 000	15 000	15 000	44 000
455	Oslo Business Region	13 600	14 600	14 600	42 800
455	Etablerertjenesten	3 500	4 000	4 000	11 500
455	Ungt Entreprenørskap Oslo	1 000	1 000	1 000	3 000
455	Tilskuddsordning for innovasjon i kommunale virksomheter - Smart Oslo	8 000	6 000	6 000	20 000
455	Innovasjonsdistrikter/Oslo som kunnskapshovedstad - oppfølging av campusstrategi	10 300	10 300	10 300	30 900
455	FORREGION	2 000	1 800	2 000	5 800
Sum	**Tilskudd Næringsutvikling**	**64 800**	**66 500**	**66 700**	**198 000**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Oppførte beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede kommunale midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1000
2 455 0003	Smart Oslo, adm.	500
2 455 0005	Næringsutviklingsavsetning - “SmartOslo”	6 000
2 455 0008	Campusstrategi/Kunnskapshovedstad	3 800
2 455 0007	Campusstrategi/Innovasjonsdistrikter	6 500
2 455 0010	Etablerertjeneste	4 000

Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**22 000**	**22 000**	**22 000**	**22 000**
Vedtak forrige periode				
Boligbygg: Klimatiltak - Treplanting	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Tilskudd til energieffektiviseringstiltak - Boligbygg	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Sum Vedtak forrige periode	**-22 000**	**-22 000**	**-22 000**	**-22 000**
Vedtak forrige periode	**-22 000**	**-22 000**	**-22 000**	**-22 000**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**0**	**0**	**0**	**0**
Ramme 2023-2026	**0**	**0**	**0**	**0**

Vedtak forrige periode

Boligbygg: Klimatiltak - Treplanting
I 2022 ble det avsatt et driftstilskudd på 2 mill. til treplanting som ikke videreføres.

Tilskudd til energieffektiviseringstiltak - Boligbygg
I 2022 ble det avsatt et driftstilskudd på 20 mill. til energieffektiviseringstiltak som ikke videreføres.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	21 580	22 000	0
Sum Driftsutgifter	**21 580**	**22 000**	**0**
Sum	21 580	22 000	0

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)							
Energieffektivisering og etterisolering	2026	IA	40 000	0	0	0	40 000
Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd	2024	IA	158 000	63 000	0	0	221 000
Sum Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)		**0**	**198 000**	**63 000**	**0**	**0**	**261 000**

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	Økonomiplan 2023	2024	2025	2026	Sum 2023-26
Sum investeringsprosjekter		0	198 000	63 000	0	0	261 000

Energieffektivisering og etterisolering
Det foreslås å bevilge 40 mill. eks. mva. i tilskudd slik at det påbegynte arbeidet med etterisolering av kaldloft i bygårder kan videreføres i 2023. Foretaket vil motta mva-kompensasjon på 25% som kommer i tillegg til avsatt beløp, slik at det totale investeringsbeløpet utgjør 50 mill. Etterisolering av kaldloft er et av de mest effektive og lønnsomme tiltakene som kan foretas med hensyn til energieffektivisering i bygg og vil bidra til lavere strømforbruk for beboerne. For 2023 har foretaket en plan om å kunne prioritere isolering i blant annet eiendommene "Kvartal 8" samt "Store og Lille Sandaker gård". Boligbygg Oslo KF vil også søke Enova om støtte til gjennomføring av energitiltak i eiendomsmassen for prosjekter som kvalifiserer til dette.

Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd
Tabellen viser kommunale tilskudd fra bykassen til kjøp av boliger til vanskeligstilte. Det settes av en andel på 25% av prosjektets investeringskostnad. Byrådet foreslår 221,0 mill. i investeringstilskudd til kjøp av boliger til vanskeligstilte i økonomiplanperioden.

Oslobygg KF - overføring (NOE)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan 2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**0**	**0**	**0**	**0**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**0**	**0**	**0**	**0**
Justering for engangstiltak				
Energieffektivisering/vedlikehold	15 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**15 000**	**0**	**0**	**0**
Endringer	**15 000**	**0**	**0**	**0**
Ramme 2023-2026	**15 000**	**0**	**0**	**0**

Justering for engangstiltak

Energieffektivisering/vedlikehold
I 2023 foreslås det avsatt et driftstilskudd på 15 mill. til energieffektiviseringstiltak i foretakets eiendomsmasse.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	92 700	0	15 000
Sum Driftsutgifter	**92 700**	**0**	**15 000**
Driftsinntekter			
Overføringsinntekter	-25 200	0	0
Sum Driftsinntekter	**-25 200**	**0**	**0**
Sum	67 500	0	15 000

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Oslobygg KF - overføring (NOE)							
Boligtilskudd vanskeligstilte	2024	IA	30 000	20 000	0	0	50 000
Investeringstilskudd - Omsorg+	2024	IA	77 000	79 000	0	0	156 000
Investgeringstilskudd lokale omsorgsboliger	2026	IA	80 000	10 000	0	0	90 000
Klimatiltak Oslobygg	2022	IA	7 300	0	0	0	7 300
Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring	2026	IA	19 500	0	0	0	19 500
Utskifting av varmegjenvinnere og vifter	2026	IA	7 500	0	0	0	7 500
Sum Oslobygg KF - overføring (NOE)		**0**	**221 300**	**109 000**	**0**	**0**	**330 300**
Sum investeringsprosjekter		0	221 300	109 000	0	0	330 300

Boligtilskudd vanskeligstilte
Byrådet foreslår 50 mill. i økonomiplanperioden i investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Midlene er eks. mva.

Investeringstilskudd - Omsorg+
Det foreslås 156 mill. i investeringstilskudd til Omsorg+ prosjekter i økonomiplanperioden. Midlene er eks. mva.

Investgeringstilskudd lokale omsorgsboliger
Det foreslås 90 mill. i investeringstilskudd til lokale omsorgsboliger. Midlene er eks. mva.

Klimatiltak Oslobygg
Det foreslås 7,3 mill. til solceller (videreføring fra 2022). Midlene er eks. mva.

Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring

Det foreslås 19,5 mill. til oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjon. Midlene er eks. mva.

Utskifting av varmegjenvinnere og vifter
Det foreslås 7,5 mill. til utskiftning av varmegjenvinnere og vifter. Midlene er eks. mva.

Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)							
Risikoavsetning P85 - 20%	2026	IA	650 000	500 000	300 000	0	1 450 000
Sum Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)		**0**	**650 000**	**500 000**	**300 000**	**0**	**1 450 000**
Sum investeringsprosjekter		0	650 000	500 000	300 000	0	1 450 000

Risikoavsetning P85 - 20%
Byrådet foreslår 1,4 mrd. i økonomiperioden til sentral risikoavsetning for foretakenes investeringsprosjekter. Avsetningen utgjør normalt 20 % av prosjektenes samlede usikkerhetsavsetning som er definert som differansen mellom kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50). Avsetningen gjelder for nye prosjekter som er innarbeidet fra og med budsjett 2019. Nye prosjekter vil, etter kvalitetssikring (KS2), bli innarbeidet i foretakenes budsjetter på P50 nivå.

Byrådet forslår å øke risikoavsetningen for investeringsprosjektene med 500 mill. i 2023 og 200 mill. i 2024 på grunn av økning i priser på byggematerialer og energi.

Forskjellige utbedringstiltak (NOE)

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Forskjellige utbedringstiltak (NOE)							
Tilgjengelighetsmidler	LØPENDE		64 600	24 600	24 600	24 600	138 400
Tilskudd til oppgradering av t-banestatsjoner til UU	2024	IA	30 000	0	0	0	30 000
UU-midler Skoler	2024	35 200	30 000	0	0	0	30 000
Sum Forskjellige utbedringstiltak (NOE)		**35 200**	**124 600**	**24 600**	**24 600**	**24 600**	**198 400**
Sum investeringsprosjekter		35 200	124 600	24 600	24 600	24 600	198 400

Tilgjengelighetsmidler

Byrådet foreslår å avsette 138 mill. eks. mva. i økonomiplanperioden for å bedre tilgjengelighet for orienterings- og bevegelseshemmede. Midlene er budsjettert under Oslobygg og kan søkes av alle kommunens virksomheter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med brukerne.

Tilskudd til oppgradering av t-banestatsjoner til UU

Byrådet foreslår å avsette 30 mill. eks. mva. i 2023 til oppgradering av T-banestasjoner for å bedre tilgjengelighet for orienterings- og bevegelseshemmede. Midlene er budsjettert under Oslobygg og kan søkes av alle kommunens virksomheter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med brukerne.

UU-midler Skoler

Byrådet foreslår å avsette 30 mill. eks. mva. i 2023 til skoler for å bedre tilgjengelighet for orienterings- og bevegelseshemmede. Midlene er budsjettert under Oslobygg og kan søkes av alle kommunens virksomheter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med brukerne.

Næringsutvikling (NOE)

Ansvarsområde

Kapittelet omfatter det primære ansvaret for Oslo kommunes næringsutvikling, entreprenørskap, samarbeid med kunnskapssektoren og næringsklynger, reiseliv og profilering av Oslo. Innsatsen på næringsutvikling skal bidra til en innovativ og konkurransedyktig økonomi som skaper bærekraftige, trygge og varige arbeidsplasser for hele samfunnet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo står sterkt som internasjonal næringsregion. I henhold til en konkurransekraftindeks utarbeidet av Stockholms Handelskammere i april 2022, scorer Oslo høyest av 27 hovedsteder i Europa. Oslo har høyest rangering innenfor arbeidsmarked, velferd og bærekraft. Oslo kommer en del lenger ned på listen som Global Hub. Det beror på mindre andel internasjonale hovedkontorer, turisme, toppuniversiteter og stillingen som globalt finanssentrum. Den store utfordringen for Oslo framover er å få tilstrekkelig tilgang på kompetanse.

I etterkant av gjenåpning av samfunnet etter pandemien har arbeidsledigheten gått ned, sysselsettingsgraden har økt og etterspørsel etter arbeidskraft økt kraftig.

I august var det registrert til sammen 10 525 helt eller delvis ledige i Oslo. Av de ledige var 8 131 registrert som helt ledige, mens 2 393 var delvis ledige. I alt 2,0 % av arbeidsstyrken i Oslo var helt ledige, og 0,6 % var delvis ledige i august. Tilsvarende tall for landet er 1,6 % og 0,6 %.

Rapporten «State of the City» bestilt av Oslo Business Region måler Oslos konkurranseevne og attraktivitet i forhold til sammenlignbare byer internasjonalt. Årets rapport viser at Oslo blir stadig mer synlig globalt, spesielt som en innovativ region med mange oppstarts- og vekstselskaper. Oslo scorer høyt som bærekraftig region.

God tilgang på rett kompetanse, innovasjon, FoU og entreprenørskap i næringslivet er viktig for å oppnå omstilling, vekst og produktivitet. Som landets tyngdepunkt for høyere utdanning, FoU og kunnskapsintensivt næringsliv, har Oslo et godt utgangspunkt. Oslo har en høyt utdannet befolkning og er Norges største studieby med nesten 90 000 studenter.

Studentene er morgendagens arbeidskraft og en viktig ressurs for byen. Samtidig er prekær mangel på rett kompetanse en økende utfordring for næringslivet. I NHOs kompetansebarometer oppga to av tre bedrifter å ha et udekket kompetansebehov i 2021. Det er særlig et økende behov for IKT-kompetanse, håndverksfag og tekniske- og ingeniørfag.

Campusstrategien ble vedtatt av bystyret i 2019. Målet er å styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. I oppfølgingen av strategien samarbeider byrådet med kunnskapsinstitusjonene og nærings- og arbeidslivet for å styrke tilgang på kompetanse og realisere potensialet for innovasjon og næringsutvikling.

Etablering av innovasjonsdistriktene Oslo Science City, Sentrum og Hovinbyen Sirkulære Oslo er høyt prioritert. Byrådet vil også bidra til samarbeidstiltak som gjør det mer attraktivt å være student i Oslo, bl.a. ved å bidra til å gjøre det nye studenthuset i St. Olavs Gate 23 til en attraktiv

møteplass for byens mange studenter. Til oppfølging av campusstrategien er det i 2023 avsatt 10,3 mill.

Oslo kommune har fått mer innflytelse over statlige regionale midler. Dette har styrket Oslos næringspolitikk. Uttesting, utvikling og innovative offentlige anskaffelser er høyt prioritert. Kommunen tilrettelegger for, og investerer i utviklingen av smarte løsninger som skal bidra til økt verdiskaping for næringslivet og bedre kommunale tjenester til innbyggerne.

Tilskuddsordningen SmartOslo finansierer test- og utviklingsprosjekter i samarbeid mellom kommunale virksomheter og bedrifter. Tilskuddsordningen er i stor grad tilknyttet innovasjonsdistriktene for testing og utvikling i full skala. SmartOslo er et viktig virkemiddel for å skape vekstbedrifter, nye arbeidsplasser og samfunnsnyttige smarte og bærekraftige tjenester og løsninger. I budsjettet for 2023 er det avsatt 6 mill. til tilskuddsordningen.

Innovasjonsprogram Oslo bidrar til å styrke det regionale økosystemet for innovasjon og entreprenørskap gjennom tilskudd til næringsklynger, inkubatorer og entreprenørskapsmiljøer. Programmet er et etterspurt virkemiddel fra næringslivet og innovasjonsmiljøene og har vært viktig for utvikling av nye næringer og oppstartsbedrifter. I budsjett for 2023 er det foreslått avsatt 13,8 mill. til innovasjonsprogrammet. Næringsarbeidet i kommunen skjer i stor grad i samspill med eksterne aktører, nettverks- eller medlemsorganisasjoner, næringsklynger og FoU-organisasjoner.

Byrådet vil gjøre det enklere å etablere nye virksomheter gjennom en etablerertjeneste. Oslo trenger flere gründere med minoritetsbakgrunn, men også å få flere fra utenforskap inn i varig arbeid. Byrådet viderefører derfor tiltaket som er spesielt rettet mot sosialt og grønt entreprenørskap i områder av Oslo med størst sosiale utfordringer. Tjenesten er etablert i bydelene Stover, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand med Grorud og Alna som følgebydeler. For 2023 er det foreslått en avsetning på 4 mill. til etablerertjenesten.

Oslos reiseliv ble hardt rammet gjennom hele pandemien. Restriksjoner i skjenkenæringen og begrensninger i antall deltakere på arrangementer slo hardt ut for byens konsert- og arrangementsaktører. Antall internasjonale tilreisende var sterkt redusert i 2021, men antall gjestedøgn holdt seg stabilt på grunn av økt antall nasjonale tilreisende.

Etter pandemien har Oslo hatt den sterkeste reiselivsveksten i Norge og næringen har opplevd stor pågang. Antall gjestedøgn for juni 2022 viser en økning på 250 % i forhold til samme måned i 2021. Åpning av kulturinstitusjonene Munch og Nasjonalmuseet har bidratt til økt fokus på Oslo som en internasjonalt attraktiv kulturdestinasjon. Munchmuseet hadde i august nådd 636 000 besøkende og andre museer viser i juni 2022 til høyere besøkstall enn for samme periode i 2019. Festivaler og konserter opplevde etter åpningen full tilstrømming og utsolgte arrangementer, eksempelvis 60 000 på Rammstein-konsert. Forretnings- og konferansemarkedet hadde en god oppsving inn mot juni 2022 og kan vise til stor pågang på konferanselokaler ut året. Antall cruiseanløp økte fra 14 til 17 anløp i 2021. I 2022 ble det meldt inn 136 skip med ca. 350 000 passasjerer. En økning som i vesentlig grad skyldes konflikten i Ukraina, med omprioritering av ruter.

Reiselivsnæringen har vært prioritert i lokale og nasjonale kompensasjonsordninger. Utlysingen Restart Oslo 2021 fikk til sammen 254 søknader og 67 aktører fikk tildelt midler. Selv om markedssituasjonen har bedret seg betydelig fra 2021 er det som følge av pandemien fremdeles

knyttet stor usikkerhet til utviklingen i næringen. Markedssituasjonen er usikker og det er utfordringer knyttet til mangel på arbeidskraft. I tillegg til økte strøm og råvareutgifter må tidligere utsettelse av skatter og avgifter innfris. For 2023 er det avsatt 15 mill. til målrettet profilering av Oslo som bærekraftig reisemål.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall bedrifter	88 488	89 324	91 139	95 464
Sysselsatte med arbeidssted i Oslo	482 569	491 194	485 787	507 232
Antall nyetableringer 2)	13 214	14 322	15 362	0
Antall studenter	77 803	80 983	85 777	88 911
Antall gjestedøgn	5 170 157	5 610 934	2 287 452	2 764 501
Cruiseanløp, skip	98	124	11	17
Antall cruisepassasjerer	187 698	229 068	934	14 146
Internasjonale kongresser	73	67	14	33
Besøk ved turistinformasjonene 1)	433 007	443 000	55 000	45 000

Nærmere om nøkkeltallene

1) Besøkende til Oslo Visitor Centre og sykkelverter.
2) Statistikken som skulle publiseres 29.8 av SSB er utsatt på ubestemt tid.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
01. Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv	Tiltak 1: Videreutvikle det regionale partnerskapet i Oslo og Viken.					
	Tiltak 2: Implementere og videreutvikle tilskuddsordningen for næringsutvikling – SmartOslo.					
	Tiltak 3: Implementere tiltak i Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden (campusstrategien).					
	Tiltak 4: Profilere Oslo som et attraktivt og miljøvennlig besøksmål, etableringssted og fortrukket studiested					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**72 962**	**72 962**	**72 962**	**72 962**
Vedtak forrige periode				
Campusstrategi	400	400	400	400
Digital vertskapstjeneste	1 100	1 100	1 100	1 100
Etablerertjeneste	0	-4 000	-4 000	-4 000
Etablering av innovasjonsdistrikter	-1 500	-200	-200	-200
Generell rammereduksjon kap. 455	-5	-587	-587	-587
Innovasjonsprogram Oslo	-2 500	-5 500	-5 500	-5 500
Overføring til Næringsetaten	1 000	1 000	1 000	1 000
Rammekutt i 2025 - Næring og eierskap	0	0	-28	-28
Smart Oslo/prosjektledelse	400	400	400	400
Tilskudd til SIOs prosjekt i sentrum	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Sum Vedtak forrige periode	**-6 105**	**-12 387**	**-12 415**	**-12 415**
Vedtak forrige periode	**-6 105**	**-12 387**	**-12 415**	**-12 415**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**66 857**	**60 575**	**60 547**	**60 547**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 313**	**4 313**	**4 313**	**4 313**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 313**	**4 313**	**4 313**	**4 313**
Justering for engangstiltak				
Smart Oslo	-2 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**-2 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversert rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026	11	15	11	-3
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**11**	**15**	**11**	**-3**
Spesifiserte rammeendringer				
Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene	1 800	2 700	2 700	2 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	**1 800**	**2 700**	**2 700**	**2 700**
Endringer	**-189**	**2 715**	**2 711**	**2 697**
Ramme 2023-2026	**70 981**	**67 603**	**67 571**	**67 557**

Vedtak forrige periode

Campusstrategi
Byrådet foreslår å styrke campusstrategi med 0,4 mill.

Digital vertskapstjeneste
Digital vertskapstjeneste videreføres med 1,1 mill.

Etablerertjeneste
For 2023 foreslår byrådet en avsetning på 4 mill. til etablerertjenesten.

Etablering av innovasjonsdistrikter
I 2022 ble det avsatt et driftstilskudd på 1,5 mill. til etablering av innovasjonsdistrikter som ikke videreføres.

Generell rammereduksjon kap. 455
Det er innarbeidet et generell rammereduksjon.

Innovasjonsprogram Oslo
I 2022 ble det tildelt 2,5 mill. til regionalt innovasjonsprogram som ikke videreføres.

Overføring til Næringsetaten
Overføring til Næringsetaten på 1 mill. videreføres.

Smart Oslo/prosjektledelse
Byrådet foreslår å styrke Smart Oslo/prosjektledelse med 0,4 mill.

Tilskudd til SIOs prosjekt i sentrum
I 2022 ble det vedtatt tilskudd til SIOs prosjekt i sentrum som ikke videreføres.

Justering for engangstiltak

Smart Oslo
2 mill. fra Smart Oslo er omdisponert til Næringsetaten. Midlene skal benyttes til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversert rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026
Byrådet foreslår reversert rammekutt i 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026 for kap. 455 Næringsutvikling.

Spesifiserte rammeendringer

Welcome to Oslo og Innovasjonsdistriktene
Welcome to Oslo er økt med 0,3 mill. i 2023 og 1,2 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden.

Arbeidet med innovasjonsdistriktene videreføres med 1,5 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	1 708	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	13 649	1 598	4 294
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 500	0	0
Overføringsutgifter	329 203	71 377	66 700
Sum Driftsutgifter	**353 060**	**72 975**	**70 994**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-23 875	0	0

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Refusjoner	-57 337	-13	-13
Overføringsinntekter	-457 264	0	0
Sum Driftsinntekter	**-538 476**	**-13**	**-13**
Sum	-185 416	72 962	70 981

Tilskuddsmidler

Næringsutvikling

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådets forslag Sak 1/2023	Sum 2021-Sak 1/2023
455	Innovasjonsprogram Oslo	12 400	13 800	13 800	40 000
455	Profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon	14 000	15 000	15 000	44 000
455	Oslo Business Region	13 600	14 600	14 600	42 800
455	Etablerertjenesten	3 500	4 000	4 000	11 500
455	Ungt Entreprenørskap Oslo	1 000	1 000	1 000	3 000
455	Tilskuddsordning for innovasjon i kommunale virksomheter - Smart Oslo	8 000	6 000	6 000	20 000
455	Innovasjonsdistrikter/Oslo som kunnskapshovedstad - oppfølging av campusstrategi	10 300	10 300	10 300	30 900
455	FORREGION	2 000	1 800	2 000	5 800
Sum	**Tilskudd Næringsutvikling**	**64 800**	**66 500**	**66 700**	**198 000**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Oppførte beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell: Øremerkede kommunale midler

Prosjektnummer	Prosjektnavn	*Beløp i tusen*
2 455 0003	Smart Oslo, adm.	500
2 455 0005	Næringsutviklingsavsetning – «SmartOslo»	6 000

2 455 0008	Campusstrategi/Kunnskapshovedstad	3 800
2 455 0007	Campusstrategi/Innovasjonsdistrikter	6 500
2 455 0010	Etablerertjeneste	4 000

Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)

Ansvarsområde

Oslo kommune har i forbindelse med regionreformen som trådte i kraft fra 2020, fått ansvar for forvaltning og fordeling av flere statlige regionale virkemidler for næringsutvikling. Oslo kommune har ansvar for forvaltning og drift av Regionale forskingsfond, FORREGION og midler til bredbåndsutbygging. Oslo kommune har oppdragsgiver ansvar for midler til Innovasjon Norge og Selskapet for industrivekst (SIVA).

Situasjonsbeskrivelse

Fra 01.01.2020 har Oslo kommune overtatt oppdragsgiveransvaret for enkelte statlige næringsrettede virkemidler (SIVAs inkubasjonsprogram og Innovasjon Norges bedriftsnettverksprogram). Oslo kommune har også fra 01.01.2020 eget forvaltningsansvar for Regionalt forskingsfond Oslo (RFF Oslo), som lyser ut midler til forskning og innovasjon for å mobilisere til økt FoU-innsats i næringsliv og offentlig sektor. Fra 2022 har Oslo kommune også ansvar for FORREGION, midler for å øke forskningsbasert innovasjon i næringsliv og offentlig sektor.

Gjennom kombinasjonen av RFF Oslo og mobiliseringsaktivitetene i FORREGION får kommunen ytterligere virkemidler for å mobilisere næringsliv og offentlig sektor til mer aktiv bruk av forskning og innovasjon.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	0	0	0	0
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	0	0	0	0
Ramme 2023-2026	0	0	0	0

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	1 475	0	0

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 359	1 605	1 605
Overføringsutgifter	59 574	39 747	39 747
Sum Driftsutgifter	**63 408**	**41 352**	**41 352**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 080	0	0
Refusjoner	-663	0	0
Overføringsinntekter	-57 921	-41 352	-41 352
Sum Driftsinntekter	**-59 664**	**-41 352**	**-41 352**
Sum	3 744	0	0

Næringsetaten (NOE)

Ansvarsområde

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Etaten gjennomfører også tilsyn etter tobakksskadeloven, og deler av tilsynet samordnes med kommunens kontroll av salgs- og skjenkebevillinger etter alkoholloven.

Næringsetaten skal utøve profesjonell og brukerorientert forvaltning innenfor sitt myndighetsområde, og skape forutsigbarhet ved at beslutninger og vedtak har god kvalitet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende uteliv, og salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår og med seriøse drivere. Det har de senere årene vært en nedgang i overskjenking, skjenking og salg til mindreårige og utelivsrelatert vold. Næringsetatens årlige trygghetsundersøkelse gjennomført i 2022 viser at 79 % av respondentene opplever Oslo sentrum som trygt i helgen og på kvelds- og nattestid. Det er en betydelig økning på hele 24 prosentpoeng siden første måling ble gjennomført i 2012.

Oslo har utviklet seg til en internasjonalt anerkjent kulturby og reisemål i Europa. Det er attraktivt for både innbyggere og tilreisende å besøke byens serverings- og skjenkesteder. Oslos restaurant- og uteliv er en vekstnæring som er svært viktig for byen. Både med henblikk på musikk- og kulturtilbud, nærings- og byutvikling, sysselsetting og verdiskaping. Før pandemien jobbet det i overkant av 17 000 mennesker i næringen og Oslo har gjennomgående gode og profesjonelle aktører. Gjennom Oslo kommunes alkoholpolitiske handlingsplan har kommunen gitt serverings-, salgs- og skjenkenæringen gode og forutsigbare rammebetingelser frem til 2024. Åpningstidsforskriften og kommunens praktisering av vandelskravet skal i tillegg revideres i denne bystyreperioden.

Koronapandemien samt etterfølgende mangel på kompetent arbeidskraft, rentehevinger og økte strømutgifter, vil påvirke næringen i lang tid fremover. Dette kan resultere i lavere inntekter for Næringsetaten på grunn av inntektssvikt fra bevillingsgebyr for alkoholomsetning. Hvor store konsekvenser dette vil ha i 2023 er vanskelig å forutsi.

Næringsetaten er prioritert i kommunens helhetlige satsning på elektroniske tjenester.

Selvbetjening, presis og rask kommunikasjon og enklere tilgang til informasjon har medført økt brukertilfredshet. Imidlertid har etaten et gammelt fagsystem som innebærer at ansatte daglig blir belastet med mange tidkrevende manuelle operasjoner. I 2023 vil et forprosjekt bli gjennomført for å gjennomgå og vurdere mulighetene for å utvikle allerede eksisterende systemer eller om det eventuelt må bygges opp et nytt fagsystem.

Bredden i restaurant- og utelivsnæringen bidrar til at det er et tilbud for alle deler av Oslos mangfoldige befolkning. Oslo skal være en åpen, inkluderende og tolerant by med likeverd og likestilling som viktige verdier. Tiltak for å bekjempe diskriminering og seksuell trakassering er avgjørende for å nå dette målet. Herunder er tilgjengelighet og universell utforming et viktig fokusområde.

Etaten har gjennomført diskrimineringskontroller siden 2010. Etaten har erfart flere uheldige sider med kontrollpraksisen, både etisk, formelt og praktisk. Byrådet foreslår å endre kontrolltilnærmingen ved å kontrollere om det foregår diskriminering i utelivet gjennom blant annet stedlige visuelle observasjoner og gjennom samtaler med drivere og ansatte. Kontrollene kan også utvides til å gjelde andre diskrimineringsgrunnlag; som religion, funksjonsnedsettelse og seksuell legning. Det foreslås å øke måltallet til 50 diskrimineringskontroller i 2023.

Kommunen erfarer at veiledning og tett dialog med utelivsnæringen gir gode resultater, både i søknadsprosess og i kontroll av bevillinger. Pandemien har ført til at mange arbeidstakere har forlatt serveringsnæringen og mange steder har ansatte med liten eller ingen erfaring. Næringsetaten har i starten av 2022 prioritert utstrakt veiledning som en del av ordinær skjenkekontroll og har god erfaring med dette. Det vil derfor ikke gjennomføres besøk med et eget veiledningsteam i tillegg til skjenkekontroll. Det forslås isteden å øke måltallet for forebyggende veiledning som en del av den ordinære skjenkekontrollen fra 400 til 1000 i året.

Manglende tarifflønn er et moment i kommunens vandelsvurdering for å avslå eller inndra serveringsbevillinger. Praksis for Oslo kommunes vurdering av vandel for serverings-, salgs- og skjenkebevillinger ble vedtatt av bystyret i 2015. Da var verken manglende personallister, brudd på arbeidsmiljøloven eller brudd på reglene om tarifflønn særskilt vurdert. Arbeidet med å revidere vandelskravet er påbegynt i 2022 og skal jobbes videre med i 2023. Denne gjennomgangen skal også gå inn på problematikken rundt svart økonomi og strømannsvirksomhet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Salgsbevillinger	443	444	458	470
Skjenkebevillinger	1 221	1 281	1 286	1 333
Serveringsbevillinger 1)	2 903	2 944	2 988	3 061
Vedtak fattet av Næringsetaten	4 177	3 991	3 928	4 434
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger 3)	4 837	4 828	5 111	3 787
Inndragninger pga skjenkeovertredelser	8	2	0	3
Inndragninger pga vandel	7	20	2	1
Klager på vedtak	28	23	19	4
Tilsyn av registrerte utsalgssteder for tobakk 2)	590	1 487	1 536	1 149

Nærmere om nøkkeltallene

1) Det kreves serveringsbevilling for å ha skjenkebevilling
2) Tilsynsmyndighet delegert til Næringsetaten i 2018
3) Antall kontroller av salgs- og skjenkebevillinger er lavere enn foregående år. Dette skyldes at utelivet har vært helt eller delvis nedstengt i 2021

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
02. Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet	Tiltak 1: Avdekke useriøse aktører i bransjen gjennom samarbeid med andre kontrollinstanser					
	Tiltak 2: Fortsatt fokus på veiledning og dialog med næringen					
	Tiltak 3: Gjennomføre Salutt-kurs for ansatte på skjenkesteder					
	Resultatindikatorer - mål 2	Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser	31	150	150	150
		Antall samarbeids- og koordineringsmøter med andre kontrollinstanser	12	30	30	30
		Forebyggende veiledning i søknadsprosessen, i tillegg til ordinære løpende veiledning	27	100	100	100
		Forebyggende veiledning som en del av skjenkekontrollen	0	400	400	1 000
		Antall veiledningsbesøk ved veiledningsteamet 2)	144	600	600	0
		Antall løpende vandelsvurdering i bevillingsmassen	252	250	250	250
		Andel søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger behandlet innen 90 dager 1)	80,0 %	90,0 %	90,0 %	90,0 %
		Antall diskrimineringskontroller	0	40	40	50

Nærmere om resultatindikatorene

1) Det følger av serveringsloven at søknader om servering skal behandles innen 60 dager, dette kravet ivaretas selv om det samlede måltallet for alle saker er 90 dager.
2) Under pandemien har det ikke vært formålstjenlig å gjennomføre veiledningsbesøk ved veiledningsteamet. Blant ansatte og drivere i utelivet var det var størst fokus på overholdelse av smittevernregler, og driften av et skjenkested var underlagt ulike former for restriksjoner som gjorde at normale utfordringer og problemstillinger i utelivsdrift ikke gjorde seg gjeldende. Det er derfor funnet det mest formålstjenlig å øke antall veiledninger som en del av skjenkekontrollen til 1000 og avskaffet besøkene ved veiledningsteamet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**32 404**	**32 404**	**32 404**	**32 404**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell ide	-40	-40	-40	-40
Generell rammereduksjon kap. 459	-1 044	-1 044	-1 044	-1 044
Sum Vedtak forrige periode	**-1 084**	**-1 084**	**-1 084**	**-1 084**
Vedtak forrige periode	**-1 084**	**-1 084**	**-1 084**	**-1 084**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**31 320**	**31 320**	**31 320**	**31 320**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**3 016**	**3 016**	**3 016**	**3 016**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**3 016**	**3 016**	**3 016**	**3 016**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**0**
Justering for engangstiltak				
Alkoholpolitisk handlingsplan	2 300	0	0	0
Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.	1 500	660	660	660
Sum Justering for engangstiltak	**3 800**	**660**	**660**	**660**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversering av rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026	413	538	413	-97
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**413**	**538**	**413**	**-97**
Endringer	**4 213**	**1 198**	**1 073**	**563**
Ramme 2023-2026	**38 549**	**35 534**	**35 409**	**34 899**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell ide

Det er innarbeidet en besparelse som følge av overgang til digitale løsninger for sykemeldinger og spart porto, samt ny visuell identitet på 0,04 mill.

Generell rammereduksjon kap. 459

Det er innarbeidet et generell rammereduksjon på 1,044 mill.

Justering for engangstiltak

Alkoholpolitisk handlingsplan

Byrådet foreslår 2,3 mill. til oppfølging av alkoholpolitisk handlingsplan. Alkoholpolitisk handlingsplan gir føringer for serverings- og skjenkenæringen for 2021 til 2024, og arbeidet mot økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er blant hovedsatsingene.

Fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

Det er innarbeidet 1,5 mill. i 2023 deretter 0,66 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden. Midlene skal bl.a. benyttes til fast ansettelse av skjenkekontrollører og et forprosjekt for nytt fagsystem.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversering av rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026
Byrådet foreslår reversering av rammekutt 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026 for kap. 459 Næringsetaten.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	49 695	51 096	55 330
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	37 790	7 153	16 444
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	321	474	250
Overføringsutgifter	229 537	2 752	2 931
Finansutgifter	80	0	0
Sum Driftsutgifter	**317 422**	**61 475**	**74 955**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-13 077	-27 370	-32 140
Refusjoner	-155 705	-1 701	-4 266
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-80	0	0
Sum Driftsinntekter	**-168 863**	**-29 071**	**-36 406**
Sum	148 559	32 404	38 549

Kommunale foretak

Sektoransvar

Oslo kommune har tre kommunale foretak: Boligbygg Oslo KF, Oslo Havn KF og Oslobygg KF. Oslobygg ble etablert som operativt foretak 1.9.2021 og viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten i Boligbygg Oslo KF.

Nærmere omtale av de enkelte foretak kan ses i menyen til høyre.

Boligbygg Oslo KF (NOE)

Ansvarsområde

Kommunale boliger skal være et sosialt virkemiddel for å sørge for en trygg bolig for de aller mest vanskeligstilte i Oslo. Boligbygg Oslo KF skal på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune. Foretaket skal ivareta bygningsmassen gjennom forsvarlig drift, forebyggende vedlikehold, kontinuerlig utvikling og god forvaltning. Foretaket har en målrettet satsning på gode driftstjenester og bygg tilpasset beboergruppene.

Situasjonsbeskrivelse

Boligbygg forvalter over 11 500 boliger. 60 % av boligene er i heleide gårder, og nærmere 40 % er borettslag- og sameieleiligheter. Ordinære utleieboliger til vanskeligstilte utgjør ca. 85 % av leilighetene. Øvrige boliger er forbeholdt Omsorg+ boliger, boliger forbeholdt rus og psykiatri, Ungbo, og personer med funksjonsnedsettelse og kognitiv svikt.

Utbyggingsvirksomheten til Boligbygg er overført til Oslobygg KF som forvalter og bygger Oslos formålsbygg. Boligbygg har derfor fått et tydeligere oppdrag rettet mot vedlikehold, rehabilitering og utvikling av boligene. Større rehabiliteringsprosjekter vil kunne gjennomføres av Oslobygg etter bestilling fra Boligbygg.

Rehabilitering og vedlikehold har vært prioritert gjennom flere budsjettprosesser. Foretaket har over tid jobbet med å redusere vedlikeholdsetterslepet og gjennomført vedlikeholdstiltak og utskiftninger i boligporteføljen. Foretakets kartlegging av eiendomsmassen viser likevel et betydelig vedlikeholdsetterslep. Boligbygg har en utfordrende eiendomsportefølje der byggene har en gjennomsnittsalder på 70 år. Rundt 65% av de kommunale heleide eiendommene er underlagt vernerestriksjoner. Det er også avgjørende å sørge for god og trygg beboerhåndtering når rehabiliteringen pågår. Prioriteringen av rehabiliteringsprosjekter følger foretakets tilstandsanalyser og vedlikeholdsplaner.

2022 har vist en sterk kostnadsvekst i byggevaremarkedet med prisoppgang på en rekke materialer som stål, aluminium, trevare og sement. Dette påvirker foretakets drifts- og vedlikeholdsbudsjetter negativt. Blant annet har kostnadene for istandsetting økt betydelig. Foretaket istandsetter årlig rundt 1350 - 1450 boliger for ny utleie og i 2021 utgjorde kostnaden pr enhet i gjennomsnitt 118.000 kr. (eks mva). Økningen skyldes til dels prisøkninger i markedet,

men er også et uttrykk for stadig mer slitasje på boligene i form av hærverk og feil bruk, samt boligenes alder. God og forsvarlig drift er en helt sentral innsatsfaktor for å kunne ivareta eiendommene og fysisk bomiljø for de mest vanskeligstilte i Oslos boligmarked. Byrådet foreslår derfor å styrke Boligbyggs driftsramme i 2023 med 50 mill.

Økte energikostnader medfører en betydelig kostnadsøkning i Boligbyggs driftsbudsjett. Energikostnadene utgjøres i hovedsak av energi til fellesarealer og eiendommer der det ikke er teknisk mulig å innføre forbruksmåling uten større investeringer. Energikostnadene inneholder også energiforbruk i forbindelse med rehabiliterings- og vedlikeholdsprosjekter, og energibruk ved istandsetting av boliger ved leietakerskifte. Byrådet foreslår å kompensere foretaket med 50 mill. i strømstøtte for 2023.

Verdibevarende vedlikehold og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for at foretaket skal kunne utnytte eksisterende eiendommer bedre framfor å måtte rive og bygge nytt. Rehabilitering skal også bidra til betydelige tekniske miljøgevinster gjennom energieffektivisering i byggene. Ved større rehabiliteringer skal materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og det skal så langt som mulig gjenbrukes i prosjektet eller i andre bygg.

Foretakets investeringsrammen for rehab. -/utviklingsprosjekter er 500 mill. i 2023, samlet utgjør rammen 1,74 mrd. i økonomiplanperioden.

Byrådet foreslår å videreføre budsjettrammen på 25 mill. til brannsikring. Sprinkling og detektering har god effekt, og de senere års satsing på dette området har bidratt til færre personskader/dødsfall og lavere materielle ødeleggelser. Brannsikring ivaretas også gjennom Boligbyggs rehabiliteringsbudsjetter.

Fremskaffelse av boliger
Byrådet foreslår å avsette 630 mill. i 2023 til fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte. Kjøpsrammen vil bidra til bedre behovsdekning og anskaffelse av flere boliger tilpasset bydelenes behov. Avhengig av boligprisutviklingen og det til enhver tid gjeldende behovet for tilpassede boliger, vil avsatte budsjettmidler i 2023 kunne gi ca. 100 nye boliger per år. Samtidig søkes det å oppnå en porteføljeforbedring gjennom at ukurante boliger kan selges mens det kan kjøpes nye boliger tilpasset foretakets behov. Det er i budsjettavsetningen ikke tatt hensyn til eventuelle kjøp knyttet til utøvelse av kommunal forkjøpsrett.

Den største andelen fremskaffede boliger i budsjettet for 2023 forventes kjøpt i markedet. I tillegg til kjøp av boliger, vurderes mulighetene for kommunal utbygging av ordinære boliger for vanskeligstilte. Det arbeides med å identifisere egnede tomter i kommunens portefølje som kan benyttes til slik bygging.

Fastsetting av mva-kompensasjon
Oslo kommune v/Boligbygg har de siste to årene krevd årlig mellom 128 - 160 mill. i kompensasjon av merverdiavgift for utgifter til boliger særskilt tilrettelagt for helseformål og sosiale formål. Skatteetaten foretok i 2019 to kontroller av kommunens kompensasjonsmelding, avgrenset til konkrete boliger på adresser i tre av kommunen bydeler. I 2020 fattet Skatteetaten vedtak om endring av fastsetting av kompensasjonen og krav om tilbakebetaling og tilleggsskatt i begge sakene. Oslo kommune har klaget på begge vedtakene, da kommunen ikke er enig i den rettsoppfatningen som vedtakene legger til grunn. Skattedirektoratet har 26.08.2022 fattet endelig vedtak og opprettholdt Skatteetatens vedtak i begge sakene. Byrådet vil i løpet av kort

tid vurdere om saken skal bringes inn for domstolene.

Boligbygg har et årlig tap av mva. kompensasjon grunnet uenigheten mellom Oslo kommune og Skatteetaten om reglene for mva. knyttet til boliger særskilt tilrettelagt for helseformål. Fra 2019 ble Boligbygg kompensert med 20 mill. årlig i redusert overføringskrav som følge manglende mva. kompensasjon. For 2023 er prognosen for tap anslått til 96 mill. Det legges derfor opp til et samarbeid mellom bydelene og foretaket i et forsøk på å redusere omfanget av tap, og en eventuell dekning av foretakets manglende mva. kompensasjon.

Husleieutvikling
Foretaket har budsjettert med leieinntekter i 2023 på samme nivå, men oppjustert med prognoser for utviklingen i inflasjon og rentenivå. Det sentrale makroøkonomiske størrelser som inflasjon og rentenivå, hvor inflasjon (KPI-utvikling) slår direkte inn på leieprisene og ellers er sterke drivere for tilbudssiden i leiemarkedet, er beheftet med usikkerhet.

Leieinntektene er Boligbyggs eneste vesentlige driftsfinansiering, og en forutsetning for langsiktig og forsvarlig eiendomsforvaltning. Modellen ble påvirket av vedtaket om frys av leieprisene som varte fra 1. august 2019 og gjennom hele 2020. I 2023 kompenseres foretaket med 22,5 mill. og dette vil være det siste året med leieinntektsbortfall som følge av frysvedtaket.

Foretaket kompenseres for effektene av bystyrevedtaket om at leietakere i «samlokaliserte boliger med base» skal ha subsidiert leie, fastsatt til 1.995 kr/kvm/år. Satsen skal KPI-reguleres. Inntektsbortfallet som følge av dette er på 18,5 mill. og beløpet kompenseres gjennom redusert overføringskrav til foretaket. I dette tallet er det ikke medtatt effekten av en eventuell porteføljeoverføring fra andre kommunale forvaltere.

Grensedragning for vedlikeholdsprosjekter mellom Oslobygg og Boligbygg
I sak 18/20 om opprettelsen av Oslobygg, ble det besluttet at Boligbyggs utbyggingsvirksomhet skulle overføres til Oslobygg. Oslobygg fikk med dette ansvaret for å bygge nye boligeiendommer som Boligbygg skal være fremtidig forvalter av. I byrådssak 77/21, jf bystyresak 168/21 (Etablering av Oslobygg KF som operativt eiendomsforetak) ble det redegjort for at Oslobygg og Boligbygg vurderte det som hensiktsmessig at Oslobygg også tok ansvaret for større vedlikeholds- og rehabiliteringsprosjekter, med kostnadsramme på 50 mill. eller mer.

Boligbyggs styre har i etterkant gitt uttrykk for at det er ønskelig å kunne gjøre konkrete vurderinger fra prosjekt til prosjekt. Både vedlikeholdsprosjektets kompleksitet og hensynet til beboerne vil da bli tatt i betraktning. Det orienteres derfor om at grensen på 50 mill. som det ble opplyst om i sak 77/21 kun vil være retningsgivende for hvilke prosjekter styret beslutter gjennomføringsmodell for, og at grensen vil kunne økes som følge av prisøkning mv.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
KJØP/SALG	0	0	0	0
Kjøp av boliger	0	0	146	165
Salg av boliger	0	0	29	41
PRODUKSJONSMIDLER	0	0	0	0
Boliger	11 060	11 231	11 355	11 377
Presteboliger	34	29	23	15
Ungbo	123	124	123	121
TOTALT ANTALL BOLIGER	11 217	11 384	11 501	11 513
Næringslokaler/parkering	1 632	1 869	2 180	2 301
TOTALT ANTALL OBJEKTER	12 849	13 253	13 681	13 814
PRODUKSJON (VOLUM)	0	0	0	0
Tildelte boliger etter boligvedtak	1 484	1 533	1 649	1 491
Kontraktsfornyelser	1 446	1 677	1 704	1 744
PRODUKTIVITET	0	0	0	0
Leieinntekt pr m2 bta	1 398	1 468	1 521	1 499
FDV-kostnad pr m2 basert på felles kontoplan	815	908	921	1 054

Nærmere om nøkkeltallene

Antallet kjøp og salg av boliger kan avvike fra totalt antall boliger som følge av at overtagelser av boligene kan skje året etter, eller enda senere i planperioden. Ved kjøp av hele eiendommer/bygårder (AS) vil disse først bli registrert som en økning i “Næringslokaler” før de skilles ut og inngår i boligporteføljen som leies ut.

I 2021 «forstyrrer» Fredensborg-porteføljen rapporteringen ettersom hver eiendom kun ble innrapportert som 5 objekter (næring), mens porteføljen utgjorde 81 boliger.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
4. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Resultatindikatorere mål 4	Operasjonell ledighet	3,6 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %
		Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye bygg som tilfredsstiller passivhustandard	100,0 %		100,0 %	
		Andel fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser	100,0 %		100,0 %	100,0 %
		Andel nullutslipps tjenestebiler under 3500 kg	95,0 %	95,0 %	100,0 %	100,0 %

Nærmere om resultatindikatorene

Operasjonell ledighet. Boligbygg rapporterte fra 2019 operasjonell ledighet.

Driftsbudsjett 2023-2026

Netto driftsresultat

Boligbygg Oslo KF	DOK 3 2022	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	0	0	0	0	0

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Boligbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 241,0 mill. i 2023. Dette er en netto reduksjon fra 2022 på 84,5 mill. og skylder flere forhold. I forbindelse med utredning av ny husleiemodell og i påvente av en ny bostøtteordning, ble det i 2019 vedtatt å fryse husleienivået i de kommunale boligene. Frysvedtaket ble opphevet pr. 1.1.2021, men varslingskravene i forbindelse med husleiereguleringer medfører at det vil ta tid før flere av husleiene vil kunne bli justert som følge av vedtaket. Boligbygg kompenseres for husleietapet som følger av frysvedtaket og overføringskravet er derfor redusert med 22,5 mill. i budsjettet for 2023. Foretaket kompenseres med 50 mill. i 2023, 75 mill. i 2024 og 50 mill. i 2025 og i 2026 som følge av den sterke kostnadsøkningen i byggevaremarkedet. Videre kompenseres foretaket med 50 mill. i

2023 som følge av høye strømpriser. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2023 settes til 0 kroner.

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Boligbygg Oslo KF (NOE)							
Brannsikring kommunale boliger	2024	IA	25 000	25 000	0	0	50 000
Energieffektivisering/etterisolering	2024	IA	50 000	0	0	0	50 000
Kjøp av boliger for vanskeligstilte	2024	IA	630 000	250 000	250 000	0	1 130 000
Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter	2024	IA	500 000	535 000	350 000	350 000	1 735 000
Sum Boligbygg Oslo KF (NOE)		**0**	**1 205 000**	**810 000**	**600 000**	**350 000**	**2 965 000**
Sum investeringsprosjekter		0	1 205 000	810 000	600 000	350 000	2 965 000

Om investeringer

Budsjettet for 2023-26 er utarbeidet med forutsetning om mva.-kompensasjon.

Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter (prosj. nr. 106600)
Byrådet foreslår 500 mill. i 2023 til rehabiliterings-/utviklingsprosjekter. Avsetningen øker videre med 35 mill. til 535 mill. i 2024, og til 350 mill. i 2025 og 2026. Totalt er det foreslått 1,74 mrd. til rehabilitering av boliger som vil bidra til å redusere vedlikeholdsetterslepet. Det vil blant annet foretas oppgradering av enkelte eiendommer som har store skader og betydelig vedlikeholdsetterslep.

Brannsikring (prosj. nr. 114601)
Det foreslås å avsette 25 mill. i 2023, totalt 50 mill. i økonomiplanperioden til brannsikring. Boligbygg har anledning til å benytte rehabiliteringsavsetningen til brannsikring.

Kjøp av boliger (prosj. Nr. 118605)
Byrådet foreslår 630 mill. i 2023 til kjøp av boliger til vanskeligstilte, totalt 1,13 mrd. i økonomiplanperioden.

Energieffektivisering (prosj. Nr. 123023)
Byrådet foreslår 50 mill. i 2023 til energieffektivisering/etterisolering.

Klimakonsekvenser

Verdibevarende vedlikehold og kontinuerlig oppgradering og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for at foretaket skal kunne utnytte eksisterende eiendommer bedre framfor å måtte rive og bygge nytt. Det innebærer vesentlige oppgraderings- og bærekraftstiltak som energieffektivisering, tetting av bygg og andre grep som forlenger byggenes levetid.

Det foreslås i budsjettet å bevilge 50 mill. til Boligbygg i tilskudd slik at arbeidet som ble påbgynt

i 2022 med å etterisolere kaldloft, kan videreføres i 2023. Til sammen vil det da være gitt tilskudd til etterisolering på 75 mill. Etterisolering av kaldloft er av de mest effektive og lønnsomme tiltakene som kan foretas for å bidra til mer energieffektive bygg. Foretaket har en rekke kommunale gårder der det vil være lønnsomt å gjennomføre slike tiltak.

Ved større rehabiliteringer eller avhending av bygg skal materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og det skal så langt som mulig gjenbrukes i prosjektet eller i andre bygg. I fremtidige prosjekter ønsker foretaket å ha et ytterligere fokus på sirkulærøkonomi. Tiltak som gjenbruk av materialer og økt bruk av lokale materialer vil være aktuelle. Foretaket vektlegger samarbeid og dialog med bygg- og anleggsbransjen og med Oslo kommunes øvrige virksomheter.

Oslo Havn KF (NOE)

Ansvarsområde

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift, tilrettelegge for miljøvennlig sjøtransport og havnedrift, føre oppsyn med trafikken i havnedistriktet, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte. Virksomheten i Oslo Havn reguleres av lov om havner og farvann, forskrift om bruk av kommunens sjøområde samt vedtekter fastsatt av Oslo bystyre. Oslo Havn har ansvar for at internasjonale krav til havnesikkerhet for godkjente havner og havneavsnitt overholdes.

De økonomiske forutsetningene for havnevirksomheten er gitt gjennom havne- og farvannsloven, som blant annet fastsetter at havnekapitalen skal holdes regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige midler. Havne- og farvannsloven som trådte i kraft 01.01.2020, åpner for at det kan utbetales utbytte eller utdeling fra havnekapitalen dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift, vedlikehold og investeringer til havnedriften. Styret har for 2023 for første gang foreslått utbytte fra havnekapitalen til bykassen.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo Havn er Norges største offentlige gods- og passasjerhavn. Det er et mål om å øke sjøtrafikken til og fra Oslo, fordi sjøtransport reduserer klimagassutslipp sammenlignet med andre transportformer som veitransport. Hvert skip som ankommer Oslo kan ha med betydelige godsmengder. Ett vanlig containerskip som seiler inn Oslofjorden, erstatter 400 semitrailere på hovedveiene inn til Oslo. Plassert etter hverandre gir 400 semitrailere, 10 km lang kø av semitrailere på veinettet.

Samtidig kan også sjøtransporten bli mer miljøvennlig. Bystyret vedtok i 2018 en handlingsplan for Oslo havn som nullutslippshavn innen 2050 og redusert utslipp med 85 % innen 2030. Flere av tiltakene er allerede implementert, blant annet installeres det stadig nye anlegg for at skipene kan ligge til kai med landstrøm. Byrådet vil foreta en gjennomgang av tiltakene i handlingsplanen i 2023.

Det er en stor miljøfordel å ha en bynær havn. Gods og varer kommer først den miljøvennlige sjøveien og fraktes deretter kortreist frem til vareeierne. Det betyr mindre trafikk og færre

lastebiler på veiene. Færre trailere er positivt for miljø og trafikksikkerhet og gir redusert behov for å bygge nye veier.

Oslo-regionen og områdene rundt er i vekst og vil trenge stadig mer gods og varer i årene som kommer. Oslo Havns fremste konkurransefortrinn er den sentrale beliggenheten. Innen tre timer kan godset rekke frem til halvparten av Norges befolkning. Samtidig er havnen i Oslo i en særskilt posisjon, siden hovedstaden er av stor betydning for hele landet. Oslo havn har en viktig betydning som nasjonal og europeisk stamnetthavn. En stamnetthavn spiller en viktig rolle i transportnettverket og har et betydelig godsomslag. Staten skal ha ansvar for infrastrukturen som knytter havna til det nasjonale stamnettet.

Fra havner i Europa kommer containere til containerterminalen Yilport Oslo. Siden 2015 har europalasten økt med 47%. Oslo Havn har derfor finansiert utvidelse av containerterminalen, med nye kraner og administrasjonsbygg i 2021. Havnas administrasjonsbygg på Vippetangen har vært under rehabilitering og ble innflyttet sommeren 2022.

Gjennomføringen av bystyrets Fjordbyvedtak i år 2000, har resultert i at tidligere havnearealer er transformert til byutvikling. Oslo har blitt en flott fjordby med flere boliger, arbeidsplasser og havnepromenade. Midler fra byutviklingen benyttes til utvikling og effektivisering av Sydhavna som Oslos fremtidige godshavn. Oslo havn tar sikte på å bli verdens mest miljøvennlige og arealeffektive havn på stadig mindre areal. Samtidig skal en voksende by og halve Norges befolkning forsynes med varer. Hensynet til godstransporten er et av flere relevante og vektige hensyn i arbeidet med fergeterminalutredningen, som er utarbeidet før det skal tas stilling til om det skal gjøres endringer i hvor utenriksfergene skal gå til kai i Oslo fremover.

De siste årene har det vært stor import over havna, men lite eksport. Dette kan endre seg i fremtiden. Sterkere næringsutvikling på Østlandet kan gi mer behov for havnearealer til eksport.

Sirkulærøkonomien forventes å få en mye større betydning i fremtiden. Det betyr at avfall vil bli ansett som en ressurs. Produkter lages av materialer som kan gjenvinnes. Slik reduseres klimautslippene. Det vil kreve havnearealer når produkter i sirkulærøkonomien skal inn og ut av Oslo havn. Eksempler på produkter er avfall, stål og overskuddsmasse fra byggeprosjekter.

I tillegg vil karbonfangst på Klemetsrud for fangst og lagring av CO2 kreve areal og investeringer i Oslo Havn. Klimagassen skal mellomlagres og fraktes i flytende form med skip fra Oslo havn til Øygarden på Vestlandet, stipulert til 400 000 tonn per år.

I fremtiden kan energiformer som naturgass (LNG), hydrogen og ammoniakk bli viktige som drivstoff i skipsnæringen. Nye energiformer vil kreve tilpasninger og areal på land.

Det er følgelig behov for tilstrekkelig areal til havnedrift fremover for å tilfredsstille byens behov og gjøre det mulig å realisere miljømålene som er satt.

Det er også behov for betydelige investeringer for å legge til rette for økt sjøtransport og havnerettet næringsutvikling for å sikre god kapasitet og høy effektivitet. Samtidig som veksten og lønnsomheten skal opp, må klimautslippene ned. Det krever store investeringer i infrastruktur som reduserer utslipp fra tunge kjøretøy og skip og tilgjengelig areal.

Om målene

Oslo Havn KF har gjennomført et arbeid med revidering av foretakets strategiplan som ble vedtatt av havnestyret 15.06.2022. Strategiplanen har fire resultatmål.

Det er iverksatt et arbeid med fastsettelse av resultatindikatorer for foretakets resultatmål, resultatindikatorene planlegges ferdigstilt ultimo 2022. Oslo Havn KF har derfor ikke innarbeidet resultatindikatorer i 2023-budsjettet.

Hovedmål

- 1. Mer transport på sjø
- 2. Effektiv og veldrevet havn
- 3. Miljøvennlig havn og sjøtransport
- 4. Bidra til Oslo som en bærekraftig by

Driftsbudsjett 2023-2026

Netto driftsresultat

Oslø Havn KF	DOK 3 2022	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	-116 337	-125 000	-131 250	-137 813	-144 703

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Oslo Havn KF er det innarbeidet et overføringskrav på 16,8 mill. i 2023. Dette er en netto økning fra 2022 på 10,0 mill. og skyldes at Havne- og farvannsloven som trådte i kraft 01.01.2020, åpner for at det kan utbetales utbytte. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2023 settes til 125 mill.

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Oslo Havn KF (NOE)							
Diverse investeringer	2026	IA	336 950	345 450	283 000	383 400	1 348 800
Sum Oslo Havn KF (NOE)		**0**	**336 950**	**345 450**	**283 000**	**383 400**	**1 348 800**
Sum investeringsprosjekter		0	336 950	345 450	283 000	383 400	1 348 800

Om investeringer

Oslo Havn praktiserer budsjettering av P85 i investeringsprosjektene.

Område Hjortnes-Filipstad
Det jobbes med å transformere havnearealer på Filipstad til byområder med bolig, næring, kultur og offentlige bygg/byrom. Områdeplan ble vedtatt av bystyret 24. juni 2020.

Område Pipervika, Revier og Vippetangen
Ved Revierkaia planlegges det landstrømanlegg for cruiseskip, delvis finansiert med støtte fra Enova. Utbedring/tetting av tømmerkister på Vippetangen blir omfattende som følge av behov for fundamentering av kai. Dette foreslås flyttet et år ut i tid med gjennomføring 2025/26. Fendring og katodisk beskyttelse av Revierkaia utføres som periodisk vedlikehold i tidsrommet 2023 – 2025.

Område Sydhavna
I Sydhavna skal taket på Skur 97 rehabiliteres, og det skal etableres en buffersone i Kongshavn Iforbindelse med framtidig arealeffektivisering i Sydhavna er tilpasning for trasé for vei og bane under planlegging. Framdriften tilpasses eksterne (Bane NOR og Oljeselskap).

Det eksisterende kaianlegget på Kneppeskjær øst har overskredet teknisk levetid og det pågår forprosjekt for ny kai. Det er behov for mudring av Bekkelagskaia på Ormsund, i forbindelse med rehabilitering av Kneppeskjær øst og mulig fast anløpskai for bilbåter på Bekkelagskaia.

Det pågår perimetersikring av Sydhavna. Hoveddelen forventes gjennomført innen utgangen av 2023.

Ekeberganlegget har et betydelig vedlikeholds- og brannsikringsetterslep. Rask utbedring er en forutsetning for videre utleie av lagerhaller.

Landstrømløsning til containerskip og tankskip, samt ladeinfrastruktur for containerterminalen inngår i havnas miljømål om Sydhavna som nullutslippshavn. Deler av dette arbeidet er samarbeidsprosjekter med rederier og andre havner i Oslofjorden for felles tekniske løsninger.

Ladeinfrastruktur for tungtransport er et tiltak knyttet til havnas nullutslippsvisjon. På Grønlia tilrettelegges det for et slikt anlegg primært for lastebiler. Anlegget vil også være tilgjengelig for annen trafikk. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Bymiljøetaten og havna. Ved østre Sjursøykai må betongen rehabiliteres. Dette må gjennomføres i forkant av div. planlagte arbeider på tankskiputstikkeren. Arbeidet ønskes prioritert siden dette er sannsynlig lokasjon for landstrømløsning til taubåtrederiet.

Forprosjekt for ny belysning på nordre Sjursøykai er gjennomført 2020-21. På grunn av sanering av flere bygg på kaiavsnittet de siste årene er belysningen her ikke helt i henhold til forskrift. Ny løsning for belysning er utsatt noen ganger grunnet usikkerhet knyttet til arealbruk. Prosjektet vil prioriteres slik at det kan tilrettelegges for havneoperasjoner innenfor gjeldende regelverk.

Finansiering av investeringer

I perioden 2023 – 2026 er følgende plantall lagt til grunn for uttak fra HAV Eiendom AS.

Årstall	2023	2024	2025	2026
Uttak inntil	150 mill.	150 mill.	150 mill.	150 mill.

Klimakonsekvenser

Bystyret vedtok i november 2018 «handlingsplan for nullutslippshavn» med mål om 85 % reduksjon av klimautslipp innen 2030.

Det jobbes med å redusere klimautslippene fra havna. Samtidig er det viktigste Oslo Havn gjør for å oppnå dette målet om å redusere globale klimautslipp, å bidra til at mer gods flyttes fra vei til sjø. Det vil alene kunne halvere det globale klimautslipp knyttet til transport mellom kontinentet og godsnavet Oslo.

I tillegg til å øke sjøtransporten, bygger HAV infrastruktur og tilrettelegger for en innfasing av nullutslippsløsninger i havna. En utredning om strategi for nullutslippsløsninger antyder at investeringsbehovet i Sydhavna vil være omtrent 200 mill. de neste ti årene. Den løpende prioriteringen vil i utgangspunktet basere seg på kost/nyttevurderinger og samarbeid med markedsaktører som skal benytte anleggene. Før den endelige prioriteringen er på plass foreslås det at det settes av 20 mill. i året i hele økonomiplanperioden. Det vil ikke fullfinansiere prosjektene, derfor er det viktig å fortsette å søke støtte fra Enova.

De største klimautslippene i Oslo havn er knyttet til skip og havnedrift som utføres av private aktører i et konkurranseutsatt marked. Havnafortsetter å utarbeide løsninger i samarbeid med brukerne. Når løsningene tas i bruk oppnås miljøgevinster som vil redusere utslipp langt utenfor havnas areal. En framtidig nullutslippshavn kan bidra til transportvekst uten økte utslipp. Det trenger Oslo kommune for å bli en utslippsfri by i 2030.

Oslobygg KF (NOE)

Ansvarsområde

Foretakets formål er å eie, forvalte, utvikle og bygge formålsbygg for kommunen slik at de er tilrettelagt for effektiv tjenesteproduksjon. Foretaket skal forvalte realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene. Foretaket skal være bransjeledende innenfor områder som bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og teknisk kvalitet, sambruk og arealeffektivitet.

Situasjonsbeskrivelse

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 01.09.2021 i henhold til bystyrevedtak i sak 168/21. Oslobygg KF videreører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg er avviklet med virkning fra samme dato, dvs. 01.09.2021.

Det er viktig for den kommunale tjenesteytingen med gode og veltilpassede bygg. Oslobygg har ansvar for forvaltning av ca. 2,7 mill. kvadratmeter eiendom og for bygging av nye formålsbygg.

Oslobyggs primære kunder er bydelene og andre kommunale virksomheter i kommunen som leier bygg og anlegg fra foretaket, mens foretakets brukere er alle Oslos innbyggere. Byens yngste borgere bruker disse byggene gjennom barnehagene og etter hvert i skolegang gjennom flere år. Flerbrukshallene, badene og isflatene benyttes av både store og små, og i livets siste faser gir omsorgsbyggene trygghet. Oslobygg har også ansvar for kommunens brannstasjoner og bygging av ny storbylegevakt. Dette er viktige bidrag til god beredskap for byens innbyggere. Med bygg som Bislett stadion, Holmenkollen Nasjonalanlegg, Vigelandmuseet og Munchmuseet i Bjørvika har foretaket også ansvar for anlegg som har interesse langt utover byens og landets grenser. Foretaket har også ansvar for nye Deichman hovedbibliotek i Bjørvika. Nye Deichman Hovedbibliotek og nye Munchmuseet i Bjørvika har stor publikumsinteresse og en vesentlig økning i antall besøkende etter flyttingen fra Hammersborg og Tøyen.

Foretaket skal sørge for at forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygg og anlegg utføres på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte, og skal hindre at nytt vedlikeholdsetterslep opparbeides. Standardiserte løsninger sammen med felles kravspesifikasjoner, skal bidra til nye kostnadseffektive bygg med god kvalitet til rett tid.

Oslobygg har en viktig rolle i gjennomføring av Oslomodellen og bruker sin innkjøpsposisjon til bl.a. å sikre gode arbeidsforhold og krav til andel lærlinger hos entreprenørene som tildeles kontrakter i Oslo.

Oslobygg er videre en viktig aktør for å bidra til at klimamålene nås. Byrådet ønsker å være en pådriver for stadig mer klima- og miljøvennlige bygg. Nybygg skal ha passivhusstandard, og det arbeides for at flere nybygg skal være plusshus. Andre viktige tiltak er fossilfrie og flere utslippsfrie byggeplasser, samt materialombruk og kildesortering på byggeplassene. Videre legges det vekt på å redusere energiforbruket i byggene. Kommunen vil gjennom sin innkjøpsmakt

bidra til at klimamålene kan nås.

Byrådet ønsker å redusere energibruken i byggene. Flere av Oslobyggs eiendommer har stort potensial for produksjon av lokal elektrisitet via solceller. Lokalprodusert energi kan benyttes i den daglige driften av anleggene, samt redusere etterspørselen etter elektrisitet fra det offentlige strømnettet.

Byrådet har foreslått å sette av totalt 9,1 mill. i 2023, i tillegg til 9,1 mill. som ble bevilget i 2022. Dette er forventet å gi reduksjon i årlig etterspørsel etter energi fra nettet på ca. 815 000 kWh/år.

Byrådet foreslår videre 18,75 mill. til ulike vedlikeholdstiltak i Oslobygg som etterisolering, utskifting av vinduer og liknende. Tiltakene bidrar til lavere energiforbruk.

Byrådet foreslår 9,4 mill. til utskifting av varmegjenvinnere og avtrekksvifter i bygg. Utskifting av varmegjenvinnere og vifter gir gode resultater i form av lavere energiforbruk.

Byrådet foreslår 24,4 mill. til å oppgradere tekniske anlegg. Det er et vedlikeholdsetterslep ved enkelte lokasjoner som medfører overforbruk av energi. Med riktig innsats kan foretaket gjennomføre tiltak som innebærer økonomiske besparelser for kommunen og bedrer inneklimaet for brukerne.

Teknologisk utvikling og brukernes behov fører til krav om mer avanserte bygg. Gjennom etableringen av Oslobygg styrket kommunen satsningen på egen kompetanse. Samling og styrking av kompetansemiljøer vil bidra til innovasjon og til mer effektiv forvaltning og utvikling.

Knapphet på areal og høye tomtepriser, kan tilsi at det i større grad bør tilrettelegges for å bygge for flere formål i samme prosjekt, og for å benytte samme arealer til flere formål. Den samlede formålskompetansen i Oslobygg vil kunne gjøre det enklere å realisere og drifte sambruksprosjekter.

Oslobygg har i 2023 et samlet investeringsbudsjett på 6,6 mrd. og 26,5 mrd. i økonomiplanperioden.

Nøkkeltall for Oslobygg KF

Eiendomstype	Antall Eiendommer	BTA eid	BTA leid	BTA totalt
Administrasjonslokaler	5	18 752	13 162	31 914
Annet	64	62 845	11 949	74 794
Barnehage	405	297 170	17 689	314 859
Brannstasjon	11	27 396		27 396
Idrettsanlegg	77	222 520	2 314	224 834
Kulturbygg	17	91 622	45	91 667
Omsorgsbolig	45	77 874		77 874
Skole	174	1 415 764	59 889	1 475 653
Sykehjem	51	324 212	180	324 392
Totalt	**849**	**2 538 155**	**105 228**	**2 643 383**

2022 er første hele driftsår for Oslobygg.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
4. Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Resultatindikatorer mål 4	Sluttkostnad delt på samlet styringsramme for samlet portefølje av ferdigstilte bygg 1)		1,01	⩽ 1	⩽ 1
		Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid 2)		100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nye bygg som tilfredsstiller passivhusstandard		50,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel ledighet 3)			1,5 %	2,5 %
		Antall fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser, jf. Klimabudsjettet 4)		100,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff under 3500 kg, jf. Klimabudsjettet		91,0 %	100,0 %	100,0 %
		Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3500 kg, jf. Klimabudsjettet		100,0 %	100,0 %	100,0 %

Nærmere om resultatindikatorene

1) Samlet sluttkostnad for prosjektene skal ikke overstige samlet styringsramme for porteføljen, det vil si at samlet sluttkostnad delt på samlet styringsramme er <1 for porteføljen. Prognose for sluttkostnad benyttes dersom sluttrapport ikke er ferdig utarbeidet. Resultatindikatorene gjelder overleverte prosjekter siste tre år.
2) Det er ikke lagt føringer for beregningen av resultatindikatoren. Oslobygg har tatt utgangspunkt i fremdriftsforutsetninger i gjeldende budsjettvedtak og ferdigstilte prosjekter ved beregning av resultat for 2021.
3) Endringen i måltall fra 2022 til 2023 skyldes at man etter kvalitetssikring av porteføljen ser at antall ledige m2 er høyere enn først antatt.
4) Gjelder nybygg, ikke rehabiliteringsprosjekter.

Driftsbudsjett 2023-2026

Netto driftsresultat

Oslobygg KF	DOK 3 2022	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000

I henhold til Oslo kommunens økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Oslobygg KF er det innarbeidet et overføringskrav på 1,383 mrd. i 2023. Overføringskravet er økt med 3,0 mill. for å finansiere behandling av formålsbygg hos Plan- og byggningsetaten og 10 mill. i gevinstrealisering. Videre er overføringskravet redusert med 10,1 mill. som følge av bortfall av husleieinntekter og meråpen skole. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2023 for Oslobygg KF settes til 100 mill.

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Oslobygg KF (NOE)							
Akuttiltak/Generell rehabilitering	2024	IA	500 000	500 000	500 000	500 000	2 000 000
Akuttvedlikehold/rehabilitering sykehjem	2024	IA	70 000	70 000	70 000	70 000	280 000
Biler og maskiner	2024	IA	2 904	2 904	2 904	2 904	11 616
Idrettsanlegg - rehab/nybygg	2024	IA	658 756	488 300	272 200	0	1 419 256
Idrettsanlegg - ufordelt	2024	IA	15 000	197 000	593 600	415 200	1 220 800
Investering avsetn - ikke fordelt	2024	IA	688 700	2 249 500	3 063 200	2 537 600	8 539 000
Investeringer barnehager - ikke fordelt	2024	IA	587 224	773 216	332 300	160 000	1 852 740
Kap.utvidelse/rehab/nybygg - sykehjem	2024	IA	1 023 936	78 600	0	0	1 102 536
Kapasitetsbevarende tiltak - fordelte prosjekter	2024	IA	486 800	458 000	466 400	0	1 411 200
Kapasitetsbevarende tiltak (UBF)	2024	IA	50 000	475 600	785 000	804 000	2 114 600
Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv.	2024	IA	931 000	704 500	80 000	0	1 715 500
Klimatiltak	2026	IA	42 875	0	0	0	42 875
Ny hovedstasjon	2024	IA	58 300	0	0	0	58 300
Ny storbylegevakt	2024	IA	337 600	0	0	0	337 600
Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	2026	IA	622 547	362 632	0	0	985 179
Rehabilitering idrettsanlegg	2024	IA	72 600	72 600	72 600	72 600	290 400
Rehabilitering/akuttiltak - barnehager	2024	IA	100 000	100 000	100 000	100 000	400 000
Ufordelt avsetn. boliger til vanskeligstilte	2024	IA	28 000	0	0	0	28 000
Ufordelt avsetning lokale omsorgsboliger	2024	IA	20 000	100 000	64 000	0	184 000
Ufordelt Omsorg+	2024	IA	280 000	435 000	459 000	119 000	1 293 000
Ufordelt sykehjem	2024	IA	7 100	383 000	411 200	414 500	1 215 800
Sum Oslobygg KF (NOE)		**0**	**6 583 342**	**7 450 852**	**7 272 404**	**5 195 804**	**26 502 402**
Sum investeringsprosjekter		0	6 583 342	7 450 852	7 272 404	5 195 804	26 502 402

Om investeringer

Mortensrud-prosjektet (prosj. nr. 109500, 111710, 116820)
Flerformålsprosjekt - Mortensrud-prosjektet
Byrådet har satt av samlet ca. 4,2 mrd. på ufordelte og fordelte budsjettposter til utbygging på Mortensrud, herunder bygging av skole, flerbrukshall, sykehjem, omsorgsboliger, friidrettshall m.m. Fremdriften er usikker og avhenger av reguleringsprosessen. Forslag om detaljregulering kan etter planen fremmes i 2023. Byrådet kommer tilbake til kostnader i revidert budsjett 2023, alternativt i budsjettet for 2024. Kostnadene vil ligge vesentlig over midler som er avsatt, på grunn av fremdriftsendring, omprosjektering, endringer i byggemarkedet m.m.

Skoler
Investeringer i skoler

Beløp i 1000 kr.

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2023	2024	2025	2026
106500	Rehabilitering skoleanlegg	500 000	500 000	500 000	500 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	931 000	704 500	80 000	-
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	668 700	2 249 500	3 063 200	2 537 600
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	50 000	475 600	785 000	804 000
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	486 800	458 000	466 400	-
	Sum skolebygg	**2 656 500**	**4 387 600**	**4 894 600**	**3 841 600**

Rehabilitering skoleanlegg (prosj.nr. 106500)
Det er innarbeidet 500 mill. årlig i perioden 2023-2026 til generell rehabilitering av skolebygg, dvs. totalt 2,0 mrd. til bl.a. ventilasjon, elektrisk anlegg, m.m. Høyeste prioritet er mangler som innebærer umiddelbar sikkerhets-/helserisiko for elever og lærere/ansatte, dernest forhold som gir følgeskader.

Skoleanlegg kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg. (prosj.nr. 106520)
Prosjektkategorien «Kapasitetsutvidelse/rehabilitering/nybygg mv.» inneholder midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2) og fått vedtatt kostnadsramme. Dette gjelder følgende prosjekter/skoler:

Prosjektnr. 106520 Skoleanlegg – kapasitetsutv./rehab/nybygg fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1000 kr.

Prosjektnr. 106520 Skoleanlegg – kapasitetsutv./rehab/nybygg fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1000 kr.

Kap. 063, prosjektnr. 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/ rehab/nybygg	Nybygg / rehab	Type bygg/ skole	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Refstad skole - nybygg	Nybygg	1-7	3-24	716 000	820 000	270 000	187 000	259 000	-	-
Voldsløkka	bygg + rehab	8-10	3-23	821 090	883 090	573 090	248 000	-	-	-
Bentsebrua (tidl. Treschowsgate)	Nybygg	8-10	2-24	651 000	698 000	197 500	232 000	221 500	-	-
Nordstrand ungdomsskole - utvidelse (med regulering)	-	8-10	3-25	270 000	314 000	60 000	56 000	74 000	80 000	-
Hovseter + utvidelse	bygg + rehab	8-10	3-24	606 000	706 000	248 000	208 000	150 000	-	-
Sum				3 064 090	3 421 090	1 348 590	931 000	704 500	80 000	**-**

Prosjektporteføljen består av skolene Refstad, Voldsløkka, Bentsebrua, Nordstrand og Hovseter. Voldsløkka skole forventes ferdigstilt i 2023, mens Bentsebrua og Hovseter forventes ferdigstilt i 2024 og Nordstrand i 2025. For Refstad skole ble det tidligere lagt til grunn ferdigstillelse til skolestart i 2023, men samtidig varslet om at dette var en stram fremdrift. På grunn av forsinkelser i prosjektet er ferdigstillelse nå satt til skolestart 2024.

Porteføljen har en samlet bevilgning på 931 mill. i 2023, og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 1,7 mrd.

Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg (prosj. nr. 109500)
Prosjektkategorien 109500 angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 8,5 mrd. til dette formålet, hvorav 688,7 mill. i 2023. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som følger av bystyrevedtatt skolebehovsplan for 2022-2031. Blant de største prosjektene kan nevnes utvidelse av Edvard Munch vgs/Kunstindustrimuseet samt nye skoler i Bjørvika, Myntgata, Økern og Hoff. Prosjektene innarbeides med egne kostnadsrammer i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført, og midler til prosjektene flyttes da fra prosjektnr. 109500 til prosjektnr. 106520.

Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak (Kapasitetsbevarende tiltak – fordelte prosjekter) (prosj.nr. 116510)
Prosjektkategorien består av midler til investeringsprosjekter til skoler som har gjennomgått kvalitetssikring (KS2). Skolene har kort gjenstående levetid og må erstattes av nybygg eventuelt totalrehabiliteres.

Prosjektnr. 106510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak fordeles på følgende skoler:

Kap. 063, prosjektnr. 116510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	Nybygg/ rehab	Type bygg/ skole	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Haukåsen	Nybygg	vgs	3-25	750 000	872 000	62 200	182 300	228 000	277 500	-
Hovseter + utvidelse	bygg + rehab	vgs	2-25	954 000	1 110 000	230 600	304 500	230 000	188 900	-
Sum				1 704 000	1 982 000	292 800	486 800	458 000	466 400	**-**

Porteføljen består av skolene Haukåsen og Hartvig Nissen vgs som begge forventes ferdigstilt i 2025. Porteføljen har en samlet bevilgning på 486,8 mill. i 2023, og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 1,4 mrd.

Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak (prosj. nr. 116503)
Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning, for 2023 er det avsatt 50 mill. I økonomiplanperioden settes det av 2,1 mrd. til dette formålet. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført.

Barnehager

Investeringer i barnehager:

Beløp i 1000 kr.

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2023	2024	2025	2026
106730	Rehabilitering barnehager	100 000	100 000	100 000	100 000
114725	Ufordelt barnehager	587 224	773 216	332 300	160 000
	Sum barnehager	**687 224**	**873 216**	**432 300**	**260 000**

Rehabilitering barnehager (prosj. nr. 106730)
Det budsjetteres med 100 mill. årlig i økonomiplanperioden i denne porteføljen. Midlene benyttes til reetableringer, oppgraderinger og rehabiliteringer av barnehagebygg og prioriteres i samarbeid med bestiller.

Ufordelt barnehager (prosj. nr. 114725)
Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 1,9 mrd. til dette formålet, hvorav 587,2 mill. i 2023. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført eller når bystyret vedtar gjennomføring av et barnehagekjøp. Ved nye prosjekter, når foretaket skal bygge, blir midlene flyttet fra prosjektnr. 114725 til prosjektnr. 106720 Barnehager kapasitetutvidelse. Det er planlagt fire kjøp med overtagelse i 2023. Det gjelder Middelthuns gate 17, Gladengveien 7, Malerhaugveien 28 og Ensjøveien 10-12.

Helsebygg

Satsingen på helsebygg utgjør ca. 2,9 mrd. i økonomiplanperioden.

Investeringer i helsebygg

Beløp i 1000 kr.

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2023	2024	2025	2026
111710	Ufordelt sykehjem	7 100	383 000	411 200	414 500
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 023 936	78 600	-	-
109700	Rehabilitering sykehjem og omsorgsboliger	70 000	70 000	70 000	70 000
119771	Ny storbylegevakt	337 600	-	-	-
	Sum helsebygg	**1 438 636**	**531 600**	**481 200**	**484 500**

Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg (prosj. nr. 114705)

Prosjektkategorien inneholder midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2) og vedtatt kostnadsramme. Prosjektporteføljen består av Tåsenhjemmet, Furuset Hageby og Majorstuhjemmene. Investeringen vil medføre bygging av totalt 362 sykehjemsplasser. Tåsenhjemmet og Furuset hageby planlegges ferdigstilt i 2023, mens Majorstuhjemmene planlegges ferdigstilt i 2024. Porteføljen har en samlet bevilgning på 1,0 mrd. i 2023 og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 1,1 mrd.

Dronning Ingrids Hage og Lambertseter sykehjem er forsinket og planlegges ferdigstilt mars 2023. Investeringen medfører bygging av 260 sykehjemsplasser.

Prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg fordeles på følgende sykehjem:

Beløp i 1000 kr.

Kap. 063, prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab /nybygg	Nybygg / rehab	Type bygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Tåsenhjemmet	Nybygg	Sykehjem	4-23	837 000	921 000	486 764	350 236	-	-	-
Furuset Hageby	Nybygg	Sykehjem	2-23	825 000	872 000	637 100	187 900	-	-	-
Majorstuhjemmene	Nybygg	Sykehjem	1-24	1 030 000	1 213 000	465 600	485 800	78 600	-	-
Sum				2 692 000	3 006 000	1 589 464	1 023 936	78 600	-	-

Rehabilitering sykehjem (prosj.nr. 109700)
Det budsjetteres med en videreføring av 70 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 280 mill. til rehabiliteringstiltak ved sykehjem og omsorgsboliger. Rehabiliteringstiltakene har hovedvekt på videreføring av arbeidet med rehabilitering av heiser, oppgradering av postkjøkken, etterisolering og tiltak for oppgradering av lys. For omsorgsboligene planlegges en rekke prosjekter innenfor blant annet ventilasjon og kjøling, oppgradering av uteområder og brannsikkerhet.

Ufordelt sykehjem (prosj.nr. 111710)
Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført. Det er avsatt midler til utbygging på felt 10 på Mortensrud herunder bygging av sykehjem, omsorg+, frivillighetssentral, fritidsklubb og bibliotek.

119771 Ny storbylegevakt

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 119771 Storbylegevakt	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Ny storbylegevakt	Nybygg	Helsebygg	2-23	2 890 000	3 100 000	2 552 400	337 600	-	-	-
Sum				2 890 000	3 100 000	2 552 400	337 600	-	-	-

Bygging av ny storbylegevakt i Oslo på tomten til Aker sykehus ble vedtatt av bystyret i februar 2020 med kostnadsramme på 3,1 mrd. og styringsramme på 2,89 mrd. Prosjektet er i gjennomføringsfase med planlagt ferdigstillelse i 2023.

Omsorgsboliger

Tabell Investeringer i omsorgsboliger

Beløp i 1000 kr

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2023	2024	2025	2026
111711	Ufordelt Omsorg+	280 000	435 000	459 000	119 000
113605	Ufordelt boliger vanskeligstilte	28 000	-	-	-
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	20 000	100 000	64 000	-
	Sum omsorgsboliger	**328 000**	**535 000**	**523 000**	**119 000**

Trondheimsveien 301 og 303 fikk vedtatt kostnadsramme i sak 119/2022 Revidert budsjett 2022 og gjelder bygging av 7 leiligheter og en base beregnet for rus og psykiatri. Oslobygg mottok to tilbud i anbudskonferansen og begge tilbudene lå vesentlig over budsjett. Årsaken er lønns- og prisstigning i byggemarkedet de siste månedene. Dette har medført at det er grunn til å se på andre alternativer og at prosjektet er stoppet.

Ufordelt Omsorg+ (prosj.nr. 111711)
Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 1,3 mrd. til dette formålet, hvorav 280 mill. i 2023. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført. Foreslått avsetning gjelder Kjelsåsveien 114-116 O+ og Aasta Hansteens vei (Stovner) O+.

Ufordelt boliger vanskeligstilte (prosj. nr. 113605)
For prosjektkategorien «Ufordelt boliger vanskeligstilte», er det kun angitt en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Etter hvert som nye prosjekter har gjennomgått KS2 og fått vedtatt kostnadsramme blir prosjektene finansiert av denne avsetningen. Det er innarbeidet totalt 28 mill. i økonomiplanperioden.

Ufordelt lokale omsorgsboliger (prosj. nr. 117700)
Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det å sette av om lag 184 mill. til dette formålet, hvorav 20 mill. i 2023. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført. Foreslått avsetning gjelder Thulstrupsgate 4 og Montebello Terrasse.

Idrettsanlegg
Investeringer i Idrettsanlegg

Beløp i 1000 kr.

Prosjektnr.	Prosjektnavn	2023	2024	2025	2026
115810	Rehabilitering idrettsanlegg og kulturbygg	72 600	72 600	72 600	72 600
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	658 756	488 300	272 200	-
116820	Ufordelt idrettsanlegg	15 000	197 000	593 600	415 200
116830	Biler og maskiner - idrett	2 904	2 904	2 904	2 904
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	622 547	362 632	-	-
	Sum idrettsanlegg	**1 371 807**	**1 123 436**	**941 304**	**490 704**

Ved etablering av Kultur- og idrettsbygg i 2015 ble det lagt til grunn at foretaket ville få fradrag for inngående merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven for alle eiendommer. Kultur- og idrettsbyggs investeringsprosjekter ble derfor budsjettert uten merverdiavgift. Foretaket kunne kreve fradrag for inngående merverdiavgift for de investeringsprosjekter som falt inn under lov om merverdiavgift og merverdiavgiftkompensasjon for de investeringsprosjekter som falt inn under merverdiavgiftskompensasjonsloven.

Fra og med budsjettåret 2022 vil Kultur- og idrettsbyggs investeringsportefølje, i likhet med de øvrige investeringene i Oslobygg, være budsjettert inkl. mva. Dette vil medføre at investeringenes bruttoutgifter øker, men som følge av at investeringskompensasjonen økes tilsvarende, vil netto kostnad være lik null for kommunen.

Rehabilitering idrett og kultur (prosj.nr. 115810)
Byrådet foreslår å videreføre satsingen på rehabilitering med 72,6 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 290,4 mill. Bevilgningen vil bidra til å ta igjen deler av vedlikeholdsetterslepet i foretakets porteføljе av idrettsanlegg. Budsjettposten kan også benyttes til rehabilitering av kulturbygg.

Idrettsanlegg – rehab/nybygg (prosj.tnr. 116810)
Prosjektkategori «Idrettsanlegg rehab/nybygg» består av midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring og fått vedtatt en kostnadsramme. Dette gjelder følgende prosjekter:

Prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg – rehab/nybygg fordeles på følgende anlegg:

Beløp i 1000 kr.

Kap. 063, prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg - rehab/nybygg	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Valle Hovin isbane	bygg + rehab	isbane/ Stadion	4-23	405 000	455 000	240 003	164 997	-	-	-
Dælenenga flerbrukshall	Nybygg	Fler-bruksha ll	1-24	386 000	456 000	166 216	165 084	54 700	-	-
Stovner bad	Nybygg	Bad	3-25	866 311	1 022 561	63 836	260 275	314 000	228 200	-
Løren aktivitetspark og flerbrukshall			2-24	257 000	290 000	25 000	68 400	119 600	44 000	-
Sum				1 914 311	2 223 561	495 055	658 756	488 300	272 200	-

Prosjektporteføljen består av prosjektene Valle Hovin isbane, Dælenenga flerbrukshall, Stovner bad og Løren aktivitetspark og flerbrukshall. Porteføljen har en bevilgning på 658,8 mill. i 2023, og en samlet bevilgning i økonomiplanperioden på 1,4 mrd.

Ufordelt idrettsanlegg (prosj.nr. 116820)
Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. I økonomiplanperioden foreslås det at det settes av om lag 1,2 mrd. til dette formålet. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring er gjennomført. Det er avsatt rund-sum midler til idrettsprosjekter på Mortensrud, ishall på Løren og rehabilitering av Frognerbadet.

Biler og maskiner idrett (prosj. nr. 116830)
Byrådet foreslår å videreføre satsingen på vedlikehold av maskinparken med 2,9 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 11,6 mill. Oslobygg har særskilte driftsoppgaver i Holmenkollen nasjonalanlegg som snøproduksjon, løypekjøring og preparering av hoppbakker. Driften innebærer et stort behov for biler, prepareringsmaskiner og snøkanoner.

Prosjektnr. 122400 Nytt Tøyenbad med flerbrukshall:

Beløp i 1000 kr.

Kap. 063, prosjektnr. 122400 Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	Nybygg / rehab	Type bygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	Nybygg	Bad + flerbruks hall	2-24	2 058 100	2 233 700	1 072 921	622 547	362 632	-	-
Sum				**2 058 100**	**2 233 700**	**1 072 921**	**622 547**	**362 632**	**-**	**-**

Investeringsprosjekter i tidligere Kultur- og idrettsbyggs portefølje, inkludert nye Tøyenbadet med flerbrukshall, er lagt inn i budsjettet inkl. mva. Prosjektet er i gjennomføringsfase med planlagt ferdigstillelse i 2024.

Brannstasjoner

Prosjektnr. 120700 Sentrum brannstasjon

Beløp i 1000 kr.

Kap. 063, prosjektnr. 120700 Sentrum brannstasjon	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Sentrum brannstasjon	Nybygg	Brann-stasjon	2-23	273 000	314 000	214 700	58 300	-	-	-
Sum				**273 000**	**314 000**	**214 700**	**58 300**	**-**	**-**	**-**

Sentrum brannstasjon (prosj. nr. 120715)

Prosjektet fikk vedtatt kostnadsramme på 314 mill. inkl. mva i budsjettet for 2021. Prosjektet er i gjennomføringsfase med planlagt ferdigstillelse i 2023.

Klimatiltak
Prosjektnr. 122401 Klimatiltak

Beløp i 1000 kr.

Kap. 063, prosjektnr. 122401 Klimatiltak	Nybygg/ rehab	Type bygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023	2024	2025	2026
Solceller	-	-	-	18 250	-	9 125	9 125	-	-	-
Oppgradering og etablering av automasjon, romstrying og ventilasjon	-	-	-	24 375	-	-	24 375	-	-	-
Utskiftning av varmegjenvinnere og vifter	-	-	-	9 375	-	-	9 375	-	-	-
Sum				**52 000**	**-**	**9 125**	**42 875**	**-**	**-**	**-**

Klimatiltak (prosj. nr. 122401)
Solceller
Byrådet foreslår å installere solceller ved flere av Oslobyggs eiendommer og foreslår å bevilge 9,1 mill. i 2023. Det er tidligere bevilget 9,1 mill. til tiltaket. Lokalprodusert energi vil benyttes i den daglige driften av anleggene, samt redusere etterspørselen etter elektrisitet fra det offentlige strømnettet. Reduksjon i årlig etterspørsel etter energi fra nettet er forventet å ligge på ca. 815.000 kWh/år.

Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring
Oslobyggs portefølje består av en rekke bygg med utdatert eller manglende byggautomasjon og styring av tekniske anlegg. Byrådet foreslår derfor 24,4 mill. i 2023. Det er et vedlikeholdsetterslep ved enkeltlokasjoner som medfører overforbruk av energi. Med riktig innsats kan foretaket gjennomføre tiltak som innebærer økonomiske besparelser for kommunen og bedrer inneklimaet for brukerne.

Tiltakene omfatter blant annet:

- Utskiftning av utgått automatikk
- Oppgradering av SD-anlegg
- Behovsstyring av ventilasjon ved flere lokasjoner
- Romstyring av varme

Forventet årlig energibesparelse vil ligge et sted mellom 10-15% per lokasjon, med mulighet for større besparelser ved lokasjoner uten eksisterende automatikk. Innsparingstiden er anslått til 16 år.

Utskifting av varmegjenvinnere og vifter
Videre foreslår byrådet 9,4 mill. til utskifting av varmegjenvinnere og vifter på bygg med tilbakebetalingstid på ca. 5-7 år gitt en energipris på 1 kr/kWh. Tilbakebetalingstiden med dagens energipriser vil være enda kortere.

Klimakonsekvenser

Bygg og eiendom har et høyt ressursforbruk og stor klimapåvirkning, noe som gjør det nødvendig å jobbe med å redusere foretakets klimafotavtrykk i størst mulig grad.

Miljø- og bærekraft er et viktig satsningsområder, og fremover vil foretaket jobbe mer systematisk med klimatilpasning av den eksisterende eiendomsmassen.

Fra et klimaperspektiv er det som regel bedre å rehabilitere et eksisterende bygg enn å rive og bygge nytt, forutsatt at rehabiliteringen gir et tilstrekkelig energieffektivt nivå på bygningen. Rehabilitering fører til lavere utslipp knyttet til riving, byggeplass og tilhørende transport, avfallshåndtering og produksjon av nye materialer. I mange investeringsprosjekter vurderes likevel riving og nybygg som det beste alternativet utfra andre hensyn, som f. eks at nybygget blir mer effektivt for formålet, oppnår lavere driftskostnader og også utnytter arealet på tomten bedre.

Å bygge med høy tilpasningsevne, slik at byggene enklere kan bygges om eller utvides dersom behovene endrer seg, kan være aktuelt for å redusere fremtidige klimagassutslipp.

Vedlikehold av eksisterende eiendommer er en forutsetning for å rive mindre. Å ta bedre vare på de eksisterende byggene vil bidra til at rehabilitering vil være attraktivt i langt flere tilfeller.

Potensialet for energieffektivisering i bygningsmassen er fortsatt stort, både i form av mer effektiv drift og gjennomføring av fysiske tiltak. Foretaket jobber systematisk med oppfølging og reduksjon av energibruken i porteføljen.

For byggeprosjektene, utvikler Oslobygg en mal for etablering av bærekraftsprofil. Denne bidrar til en helhetlig tilnærming til ulike bærekraftskriterier, som energi, materialbruk, arealbruk, innovasjon, klimatilpasning, m.m. Målet er at alle prosjekter skal kunne score høyt i noen av kategoriene, og at målene skal være omforente og forankret hos aktørene i prosjektet, samt følge prosjektet gjennom forløpet.

Utslippsfrie byggeplasser har vært et satsningsområde i Oslo kommune, og foretaket har brukt anskaffelsene som virkemiddel for å oppnå en overgang til fossilfrie byggeplasser. Målet er at Oslo kommunes byggeplasser skal være utslippsfrie innen 2025. I tillegg til utslippsreduksjon, gir dette også positiv innvirkning på luftkvaliteten i byen.

Oslobygg samarbeider med flere virksomheter i Oslo kommune for å håndtere målkonflikter som oppstår og for å nå viktige klimamål.

Kultur, idrett og frivillighet (KIF)

Sektoransvar

Sektoren omfatter kultur, idrett, frivillighet, gravferd og tilskudd til Den norske kirke.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	2 738,1	2 994,1	3 059,6	3 143,1	3 167,8
Driftsinntekter	-433,7	-448,0	-448,0	-448,0	-448,0
Netto utgifter	**2 304,4**	**2 546,2**	**2 611,6**	**2 695,2**	**2 719,8**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		3,0 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

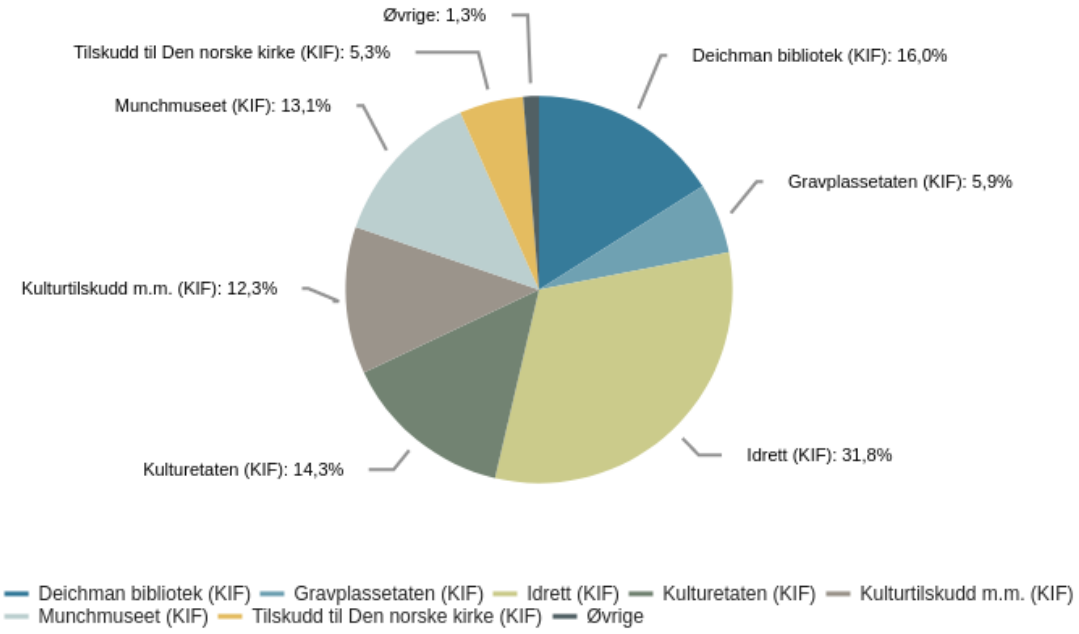

- 10 mill. årlig til nabolagsklubber
- 10 meråpne skoler og etablering av et frivilligkontor
- 4,9 mrd. til investering i idrettsanlegg
- 35 mill. til parkinfrastruktur i Middelalderparken
- Tilskudd på til sammen 367 mill. for å legge til rette for et mangfoldig kulturliv
- Biblo på Holmlia, kulturstasjonen på Voldsløkka og Nye Valle Hovin åpner alle i 2023

Byrådets ambisjoner for sektoren

Gjennom kulturpolitikken skaper vi et varmere samfunn med plass til alle. Byrådets ambisjon er at alle skal ha tilgang til et bredt tilbud innen kultur, idrett og frivillighet i Oslo. Felles opplevelser binder folk sammen og skaper tilhørighet og tillit.

Kulturpolitikk handler blant annet om å sørge for at innbyggere i byen har en mulighet til å oppleve kunst og kultur. Derfor støtter kommunen opp under mange av byens museer og kulturinstitusjoner. I tillegg er Oslos kunstsamlinger en viktig kilde til tilgjengelig kunst i det offentlige rom.

Tilbud skal være tilgjengelig uavhengig av den enkeltes bakgrunn, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller og hindre utenforskap. Det er et mål å engasjere dem som ikke bruker tilbudene i dag. Byrådet vil legge til rette for et kunst- og kulturliv som speiler byen, og der nye stemmer slipper til.

Oslo skal også være en skapende by, og har en viktig rolle som tyngdepunkt for landets kreative næringer. Byen skal være attraktiv for store og bærekraftige kulturarrangementer. Byrådet vil legge til rette for økt aktivitet i filmproduksjon knyttet til Oslo. Byens kunstnere skal ha gode arbeids- og rammevilkår.

Byrådsplattformen sier at det skal legges til rette for at det produseres kunst og kultur i Oslo gjennom kulturstipender og subsidierte arbeidslokaler.

Byrådets ambisjon er å styrke den kulturelle grunnmuren, særlig bibliotek, kulturskole og kulturtilbud til barn og unge. Det må legges til rette for tilbud i lokalmiljøene. Byrådet vil styrke kulturskolen slik at flere barn får lære og utfolde seg kreativt.

Bibliotekene gir kunnskap og leseglede, og er møteplasser som er gratis og for alle. Kommunen skal være en støttespiller og tilrettelegger for frivillig sektor, blant annet fordi frivilligheten er en viktig arena for inkludering og fellesskap. Satsing på meråpne skoler og gode digitale løsninger er sentrale mål i byrådsplattformen.

Selv med byrådets temposkifte i bygging av idrettsanlegg i Oslo, er dekningen ikke god nok. Det gjøres store investeringer i nye anlegg og rehabilitering av eksisterende, i tråd med behovsplan for idrett og friluftsliv. I arbeidet med rehabiliteringer av kommunale kunstgressbaner, faser byrådet ut bruken av gummigranulat, som er av de største landbaserte utslippene av plast i naturen. Samtidig samarbeider byrådet med idretten for å gi et rimeligere og inkluderende tilbud for barn og unge.

Respekt og forståelse for religiøs tilhørighet og praksis, livssyn eller ikke-tro skal prege Oslo. Byrådet ønsker en trospolitikk der det legges vekt på å bygge bro og forene innbyggerne.

Hovedmål

- 1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle
- 2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet
- 3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte
- 4. Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser
- 5. Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge
- 6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo
- 7. Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Oslo skal være en attraktiv og tilgjengelig kunst- og kulturby for alle som bor her, og for alle som kommer på besøk. Nye kulturbygg – som det nye Munchmuseet – og et kulturtilbud i verdensklasse er en berikelse for byens befolkning, og vil bidra til å tiltrekke kunstneriske krefter og internasjonale gjester.

For at kulturlivet skal være tilgjengelig for alle, må vi vite mer om hvem som deltar, og hindringer for deltakelse må identifiseres og motvirkes. Fortsatt er det slik at folks inntekt og utdanning har stor betydning for bruk av enkelte kulturtilbud.

I kommuneplanen vektlegges betydningen av kulturell infrastruktur. Det må tilrettelegges for lokaler og areal for kultur, blant annet gjennom å sette i stand og aktivisere ledigstilte kommunale bygg. For at Oslo skal ha de beste forutsetningene for sine profesjonelle kunstnere, er det behov for økt satsing på utvikling av gode arenaer og tilrettelagte produksjonsrom i form av verksteder, atelier og øvingslokaler, samt tilrettelegging for filmproduksjoner og arbeidsplasser for filmarbeidere. Filmfondet skal stimulere til økt aktivitet og bærekraftige produksjoner, der mangfold og likestilling skal ligge til grunn.

Gjennom strategisk arbeid skal Oslo bli mer arrangementsvennlig. Dette innebærer også å øke bruk av offentlige arealer til grønnere og mer bærekraftige arrangementer. Byrådet adresserer behovet for hensiktsmessige og fleksible areal for megaarrangementer i byen. I tillegg skal det

legges til rette for mangfoldet av mindre scener og visningssteder i byen.

Gjennom kulturtilskuddene bidrar kommunen til kvalitet, mangfold og nyskaping, noe som også skal gi positive ringvirkninger for lokalmiljø og kreative næringer. I 2023 er det satt av 366 mill. til kulturtilskudd.

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Barn og unge i Oslo trenger arenaer for kreativ og kunstnerisk utfoldelse. Det er lettere for barn å delta nær der de bor, med tilbud på lokale arenaer. Den kulturelle grunnmuren bygges gjennom kulturskole, folkebibliotek og lokale kulturhus. Kulturskolen skal utvides med flere plasser, og nye kulturstasjoner åpnes for å styrke det lokale tilbudet. I 2023 åpner den nye kulturskolen på Voldsløkka, og med det 1750 nye plasser. Satsingen på kulturskole i AKS fortsetter, og gir mange barn i Oslo mulighet til å prøve tilbudene kulturskolen har.

Barn bør få oppleve kunst på et høyt nivå. Oslos kulturaktører må oppmuntres til å utvikle bedre tilbud for barn på barns premisser, og innenfor profesjonell kultur for barn. Oslo kommune vil styrke dette arbeidet i egne kulturinstitusjoner og i sin tilskuddsforvaltning, samtidig som det er fokus på å skape mer inkluderende og mangfoldige opplevelser.

Barn og unge er en prioritert målgruppe for bibliotekene. I 2023 åpner et nytt bibliotek for barn og unge fra 10-13 år på Holmlia. Erfaringene fra Biblo Tøyen, som har vært et spesialbibliotek for barn og unge siden 2016, er sentrale i utviklingen av tilbudet, samtidig som biblioteket blir tilpasset nærmiljøets behov.

Mål 3: Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Oslo kommune har betydelige materielle og immaterielle kulturelle verdier, både i institusjoner som Munchmuseet og Vigelandmuseet, kommunens kunstsamling og kulturhistoriske eiendommer, men også i Byarkivet og annet verdifullt kildemateriale. Middelalderbeltet er også en viktig del av Oslos historie.

Oslo kommune skal iht. utbyggingsavtale med Bane Nor opparbeide deler av Middelalderparken etter at arbeidet med Follobanen er avsluttet. Det vil gi innbyggerne grøntarealer tilbake, og gi kommunen en ny mulighet til å formidle byens middelalderhistorie. Det er satt av 17,4 mill. til dette i budsjettet for 2023 og totalt 34,8 mill. de kommende årene. I tillegg vil kommunen igangsette arbeidet med en konseptvalgutredning for Lokomotivverkstedet.

Oslo har kunst i parker og byrom som er lett tilgjengelig for innbyggerne. Vigelandsanlegget er blant byens viktigste turistattraksjoner, og er populær som park. Oslo kommunes kunstordning skal fremme kunst i det offentlige rom, bidra i nye bystrøk og spre kunst over hele byen, og det jobbes aktivt med formidling og tilgjengeliggjøring. Det er en egen satsing på gatekunst.

Kultureiendommene som forvaltes av Kulturetaten, er en viktig del av Oslos kulturelle

infrastruktur. Vedlikeholdsetterslepet er betydelig for deler av bygningsmassen, og byrådet legger stor vekt på å gjennomføre nødvendig rehabilitering av eiendommene.

Mål 4: Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser

Deichman er byens folkebibliotek og er landets best besøkte kulturtilbud. Bibliotekets hovedoppdrag er å fremme kunnskap og oppfordre til kritisk refleksjon. Deichman har en viktig oppgave i å fremme leseglede, øke utlånet og nå nye lånere. Gjennom biblioteket deles kunnskap og bøker mer rettferdig uavhengig av innbyggernes økonomiske og sosiale bakgrunn.

Biblioteket er en lokal møteplass i nærmiljøet. Det er også en kulturinstitusjon som lager åpne arrangementer, en debattarena som utvikler og utvider demokratiet, og en læringsarena. Det nye hovedbiblioteket i Bjørvika og meråpne lokale bibliotek er viktige satsinger for å nå ut til flere med et bedre tilbud.

Byrådet legger fram ny bibliotekplan for 2023-2026. Forståelsen av bibliotekets rolle i samfunnet er utvidet de senere årene. Bibliotekene skal fortsatt bidra til at folk oppdager kraften i litteraturen, sammenhenger og kunnskap, men skal også bygge broer mellom ulike grupper, styrke demokratiet og verne om ytringsfriheten. Bibliotekene skal utvikles videre som sentrale møteplasser i lokalmiljøet, utviklet og tilpasset lokale behov.

Mål 5: Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge

Idretten er den mest populære organiserte fritidsaktiviteten blant barn og unge i Oslo. Det er et mangfoldig organisert aktivitetstilbud i Oslo, og mange driver også trening og fysisk aktivitet på egen hånd. Samtidig har Oslo Norges dårligste dekning av idrettsanlegg. Dette fører til et stort press på byens anlegg, og stort behov for vedlikehold og rehabilitering av eksisterende anlegg. For å legge til rette for at alle som vil kan delta, er det behov for å bygge nye idrettsanlegg over hele byen også de kommende årene, i tråd med behovsplanen for idrett og friluftsliv.

Byrådet legger stor vekt på gjennomføring, og vil prioritere nøkterne og breddetilpassede anlegg. Ikke minst er det en stor satsing på badeanlegg, som vil gi markant økning i badetilbud for byens befolkning. Nytt Tøyenbad og Stovner bad er under gjennomføring, og Manglerud bad ferdigstilles høsten 2022.

Kunstgressbanene våre er primært for barne- og breddeidretten. I tillegg til behovsplanen for idrett, har byrådet vedtatt en handlingsplan for utfasing av gummigranulat. I tråd med handlingsplanen skal våre kunstgressbaner rehabiliteres og bygges med plastfritt innfyll og miljøvennlige løsninger.

Barrierer for deltakelse i idrett må bygges ned. Byrådet samarbeider med Oslo idrettskrets om å legge til rette for et mer inkluderende og rimelig idrettstilbud til barn og unge. Treningstid og tilskudd til idrettslag skal i større grad premiere lag og klubber som jobber aktivt for å inkludere flere.

Samtidig skal kommunen legge til rette for egenorganisert aktivitet rundt om i byen. Nødvendig utstyr skal være lett tilgjengelig for de som har behov for det gjennom utstyrssentralene. I 2023 ferdigstilles KVU for et eget aktivitetshus, med fokus på tilbud for barn og unge som ikke deltar i den organiserte og tradisjonelle idretten. Tilbud med idrett i aktivitetsskolen videreføres, og enda flere barn kan introduseres for nye aktiviteter.

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Det skal være lett å drive med frivillig aktivitet i Oslo, og kommunen skal styrke rollen som støttespiller og tilrettelegger for frivilligheten. Det skal være lett for frivillig sektor å kontakte kommunen for å få god informasjon og veiledning.

Byrådets ambisjon er å bedre utnytte potensialet for frivillighet som ligger i befolkningen. Byrådet vil bidra til en variert og levende frivillig sektor som utvikles på egne premisser, gjennom forenklede kommunale prosesser og bedre samhandling, og og gjennom fokus på lokalmiljø og tilgjengeliggjøring av lokaler.

Byens uterom, dvs. torg, gater, parker og friluftsområder skal i større grad stilles til rådighet for frivillige og frivillige arrangement. Det er også viktig å se på hvordan den kommunale eiendomsmassen og investeringene som gjøres i denne, kan utnyttes. Merbruk, flerbruk og tilgangsløsninger basert på ny teknologi er viktige tiltak for å realisere dette. Meråpne skoler er en viktig satsning her, og ti skoler blir meråpne i 2023.

Mål 7: Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Oslo preges av et stort trosmangfold, og skal være en livssynsåpen by. Livssynsåpenhet er noe annet enn nøytralitet, det er å ta på alvor viktige verdier og fellesskap i innbyggernes liv. Rapporten *Tro det eller ei* fra Tros- og livsynssutvalget tar opp flere punkter der kommunen kan gi et bedre tjenestetilbud basert på økt kunnskap om tro og livssyn i byen vår.

Byens mangfold i kultur, tro og livssyn skal gjenspeiles i gravplassforvaltningen, og byens innbyggere skal gravlegges med respekt for deres tro eller livssyn. Samtidig skal det legges til rette for mer variert bruk, og nye former for gravlegging og utforming av gravplasser. Dette bidrar til merbruk og mer effektiv utnyttelse av plass. Gravlundene i Oslo skal være gode grønne møteplasser i byen, og har en sentral funksjon for klima og miljø. Oslos ambisiøse klimamål skal også ligge til grunn for drift og forvaltning av gravplasser og krematorium.

Oslos gravplasser utgjør en del av vår felles kulturarv, og skal gi en god og verdig ramme rundt gravferdene. De skal være vakkert utformet med respekt for miljø og kulturminner. Det skal føles godt å gå hit både alene og sammen med andre.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**2 304 441**	**2 304 441**	**2 304 441**	**2 304 441**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet	-600	-600	-600	-600
Avsetning til drift av nye idrettsanlegg	83 201	166 891	266 691	266 691
Bibliotek på Mortensrud	1 700	1 700	1 700	1 700
Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner	0	-500	-500	-500
Deichman - bibliotek i bydel St. Hanshaugen	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Deichman - tilbud til barn og unge	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Drift av nye bibliotek	4 000	4 000	4 000	4 000
Drift av nye kulturstasjoner	0	0	16 300	16 300
Drift av Voldsløkka kulturstasjon	4 000	10 000	10 000	10 000
Endret avsetning til husleie bibliotek Holmlia	1 000	1 000	1 000	1 000
Endret åpningstid, Munchmuseet	3 300	3 300	3 300	3 300
Endring i tilskuddsramme: tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	0	4 000	4 000	4 000
Filmfond	0	-4 000	-4 000	-4 000
Generell rammereduksjon Deichman bibliotek	-2 791	-5 084	-5 328	-5 328
Generell rammereduksjon Gravplassetaten	-916	-1 774	-1 855	-1 855
Generell rammereduksjon Idrett	-6 542	-13 466	-13 506	-13 506
Generell rammereduksjon Kulturetaten	-2 173	-4 392	-4 518	-4 518
Generell rammereduksjon Munchmuseet	-2 365	-4 327	-4 525	-4 525
Generell rammereduksjon Tilskudd til Den norske kirke	293	293	293	293
Husleie Munchmuseet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Husleie på Tøyen første kvartal 2022 (Munchmuseet)	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Husleie/drift diverse idrettsanlegg	0	-3 250	-3 250	-3 250
Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet	0	0	22 000	22 000
Høybråten idrettspark – leie av brakker	-220	-220	-220	-220
Ila hybelhus og Myntgata 2 til kulturformål – driftsfølgevirkning	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200
Kirkeristen, strakstiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kunstordning	-154	-503	-3 166	-3 166
KVU/forprosjekt idrett	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter	0	0	7 000	7 000
Manglerud kulturstasjon	10 100	10 100	10 100	10 100
Mediestøtte	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Meråpen skole	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Midlrtidig bad Økern	0	-3 600	-3 600	-3 600
Nordbyen turnhall – leie av ytterligere lokaler	-400	-400	-400	-400
Rehabilitering av Frognerbadet - mellomutredning/skisseprosjekt – 3 mill.	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Statlig investeringstilskudd	2 200	2 200	2 200	2 200
Stilling ved Manglerud kulturstasjon	0	-1 200	-1 200	-1 200
Tilskudd til Oslo idrettkrets	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Tilskuddsmidler KIF	-56 915	-56 915	-56 915	-56 915
Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift	12 900	25 800	25 800	25 800
Sum Vedtak forrige periode	**11 618**	**91 053**	**232 801**	**232 801**
Vedtak forrige periode	**11 618**	**91 053**	**232 801**	**232 801**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**2 316 059**	**2 395 494**	**2 537 242**	**2 537 242**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**127 900**	**127 900**	**127 900**	**127 900**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**127 900**	**127 900**	**127 900**	**127 900**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer	1 500	1 300	1 300	1 300
Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere	1 300	1 400	1 500	1 600
Drift av lokale alpinbakker	900	900	900	900
Driftsfølger Jesperud klubbhus	400	400	400	400
Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgevirkninger	-47 159	10 211	-41 139	-23 659
Kulturtilskudd	74 000	0	0	0
Kunstnerisk utsmykking	-1 300	-200	2 700	-1 000
Utredningsmidler	7 800	0	0	0
Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll	2 000	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**39 441**	**14 011**	**-34 339**	**-20 459**
Justering for engangstiltak				
Byen vår - byjubileet 2024	5 000	5 000	0	0
Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier	2 800	0	0	0
Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier	1 600	0	0	0
Pop-up-bibliotek i bydel St.Hanshaugen	3 000	0	0	0
Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer	3 500	0	0	0
Tilskudd til private idrettsanlegg	-16 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**-100**	**5 000**	**0**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
FDVU-utgifter Hausmania	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**2 500**	**2 500**	**2 500**	**2 500**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Deichman bibliotek	1 106	1 831	1 106	-642
Generell rammeendring Gravplassetaten	364	602	364	-210
Generell rammeendring Idrett	2 593	4 720	2 593	-1 504
Generell rammeendring Kulturetaten	861	1 483	861	-500
Generell rammeendring Munchmuseet	937	1 557	937	-544
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**5 861**	**10 193**	**5 861**	**-3 400**
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsfølger Kalbakken servicebygg	0	2 000	1 500	1 500
Finansiering av felles dokumentsenter bydelene	41 000	41 000	41 000	41 000
Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Kulturstasjon Mortensrud	0	0	0	20 000
Meråpen skole	2 400	2 400	2 400	2 400
Nabolagsklubber	10 000	10 000	10 000	10 000
Redusert inntektskrav Holmlia fjellhall	2 400	2 400	2 400	2 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	**54 500**	**56 500**	**56 000**	**76 000**
Endringer	**102 202**	**88 204**	**30 022**	**54 641**
Ramme 2023-2026	**2 546 161**	**2 611 598**	**2 695 164**	**2 719 783**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet
Det er innarbeidet en forventet besparelse i driftsrammen knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Avsetning til drift av nye idrettsanlegg
Økning i avsetningskapittel for drifts av idrettsanlegg, som følge av flere bygg som er planlagt ferdigstilt i perioden.

Bibliotek på Mortensrud
Driftskostnader til midlertidig bibliotek på Mortensrud.

Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner
Det er satt av 0,5 mill. i 2022 og 2023 til forskning på fremtidens bærekraftige kunstgressbaner.

Deichman - bibliotek i bydel St. Hanshaugen
Det ble lagt inn midler til et Pop-up-bibliotek i bydel St.Hanshaugen i budsjettet for 2022. Midlene er videreført i 2023 og fremkommer under justering for engangstiltak nedenfor.

Deichman - tilbud til barn og unge
Det ble i revidert budsjett for 2022 lagt inn ettårige midler til jobber for ungdom og ferieaktiviteter.

Drift av nye bibliotek
Økning på avsetningskapittel for drift av kulturbygg, satt av til drift av bibliotek.

Drift av nye kulturstasjoner
Økning på avsetningskapittel for kulturbygg, satt av til drift av Mortensrud kulturstasjon

Drift av Voldsløkka kulturstasjon
Det er lagt inn et merbehov til drift av Voldsløkka kulturstasjon, sammenliknet med tidligere planlagt driftsramme.

Endret avsetning til husleie bibliotek Holmlia
Endring i avsetningen til husleie på Deichman Holmlia

Endret åpningstid, Munchmuseet
Det ble i revidert budsjett for 2022 foretatt en midlertidig nedjustering av rammen ettersom museet hadde kortere åpningstid enn forutsatt i budsjettet. Nedjusteringen på 3,3 mill gjelder bare for 2022.

Endring i tilskuddsramme: tilskudd til realisering av private idrettsanlegg
Midlertidig nedjustering av avsetning med fire mill. t.o.m 2023, slik at total tilskuddsramme er 16 mill. Fra 2024 er tilskuddsavsetning på totalt 20 mill.

Filmfond
Det ligger inne driftsmidler til Filmfondet i budsjettet t.o.m 2023.

Generell rammereduksjon Deichman bibliotek
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 505 Deichman bibliotek

Generell rammereduksjon Gravplassetaten
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 590, Gravferdsetaten.

Generell rammereduksjon Idrett
Tidligere vedtatt rammereduksjon, kap 545 (Bymiljøetaten, idrett)

Generell rammereduksjon Kulturetaten
Tidligere vedtatt rammereduksjon kap. 502, Kulturetaten.

Generell rammereduksjon Munchmuseet
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 504, Munchmuseet.

Generell rammereduksjon Tilskudd til Den norske kirke
Redusert rammekutt på kap. 581.

Husleie drift diverse idrettsanlegg
Økning i avsetningskapittel for drifts av idrettsanlegg, som følge av flere bygg som er planlagt ferdigstilt i perioden.

Husleie Munchmuseet
Lavere husleie på Munchmuseet pga. at foretaket har mottatt investeringstilskudd fra staten.

Husleie på Tøyen første kvartal 2022 (Munchmuseet)
På grunn av forsinkelser i byggeprosjektet åpnet det nye Munchmuseet i Bjørvika 22. oktober 2022. Flytteprosjektet fra Tøyen til Bjørvika ble dermed også forsinket. Forsinkelsene medførte at lokalene på Tøyen ble benyttet hele første kvartal 2022. Dette hadde en total kostnad på 3,1 mill og ble lagt på rammen i 2022. Midlene er ikke videreført.

Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet
Det er lagt inn midler til husleie for Løren ishall, som ventes å være i drift fra 2025, samt Frognerbadet.

Høybråten idrettspark – leie av brakker
Det er i tidligere vedtatt budsjett satt midler til leie av brakker på Høybråten idrettspark. Midlene er ikke videreført.

Ila hybelhus og Myntgata 2 til kulturformål – driftsfølgevirkning
Husleie i 2022 for atelierer på Ila hybelhus og i Myntgata 2. Vises som endring da beløpene kun er lagt inn ett år av gangen. Se husleiemidler som er lagt inn for 2023 i budsjett for 2023, justering for engangstiltak.

Kirkeristen, strakstiltak
Det ble i 2022 satt av ekstraordinære midler til strakstiltak i Kirkeristen.

Kunstordning

Endring i investeringsvolumet påvirker størrelsen på kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

KVU/forprosjekt idrett
Midler som tidligere er satt av til utredning og prosjektering av forskjellige idrettsanlegg.

Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter
Driftsmidler til Løren aktivititetspark er lagt inn i budsjettet fra 2025.

Manglerud kulturstasjon
Driftsmidler til Manglerud kulturstasjon.

Mediestøtte
Mediestøtteordningen var midlertidig med midler t.o.m. 2022. Den er midlertidig videreført i 2023, se "justering for andre aktivitetsnøytrale forhold, kulturtilskudd."

Meråpen skole
Midler som t.o.m. 2022 var satt av til pilotprosjektet Meråpen skole, for tilgjengeliggjøring av kommunens lokaler for frivilligheten. Det er lagt inn midler til utrulling av ordningen fra 2023, se spesifiserte rammeendringer nedenfor.

Midlrtidig bad Økern
Driftmidler til midlertidig bad på Økern ligger inne t.o.m 2023.

Nordbyen turnhall – leie av ytterligere lokaler
Det er i tidligere vedtatt budsjett avsatt midler til leie og drift av ytterligere lokaler i Idrettens Hus i Nordbyen (Stovner) for å tilrettelegge for kampidretter og dans. Beløpet i 2022 var 0,4 mill. høyere enn hva som er satt av i 2023 og videre i økonomiplanen.

Rehabilitering av Frognerbadet - mellomutredning/skisseprosjekt – 3 mill.
KS1 av Frognerbadet peker på svakheter i KVUen og anbefaler at det gjøres grundigere utredning/undersøkelser av utendørsanlegget. Det ble i 2022 satt av 3 mill. til en mellomutredning / skisseprosjekt for å ha tilstrekkelig informasjon for å kunne gjennomføre en tilfredsstillende kostnadskalkyle med tilhørende usikkerhetsanalyse før prosjektet tas videre i forprosjektfase.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 KIF
Reversering av tidligere vedtatt rammekutt.

Stilling ved Manglerud kulturstasjon
Det ble i 2022 overført midler fra kap. 508 til kap. 502 til en stilling ved Manglerud kulturstasjon for 2022 og 2023. Midlene ligger på kap. 508 fra 2024.

Tilskudd til Oslo idrettkrets
Oslo idrettskrets arbeider for ulike tiltak i idrettslagene som fremmer inkludering og økt deltakelse i lokalmiljøene. Det ble i revidert budsjett for 2021 bevilget 4 mill. til nabolagklubber gjennom tilskudd til Oslo idrettskrets. F.o.m. 2023 er det bevilget 10 mill. til samme formål. Se "vedtatt økonomiplan, justering for spesifiserte rammeendringer".

Tilskuddsmidler KIF
Ettårige tilskuddsmidler, lagt inn i budsjettet i bystyrebehandlingen, budsjett for 2022.

Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift
Husleie- og driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer
Deler av administrasjonen i Kulturetaten, som har hatt kontorplasser i Tøyenbekken 5, flytter til Storgata 25. Dette frigjør plass til atelierer i Tøyenbekken 5. Midlene dekker økt husleie i Storgata 25, samt ombygging/tilpassing til atelier i Tøyenbekken.

Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere
Midler for å dekke faste ansiennitetsopprykk for kulturskolelærere.

Drift av lokale alpinbakker
Driftsmidler til alpinbakkene Sloreåsen, Leirskallen og Jerikobakken

Driftsfølger Jesperud klubbhus
Oslo kommune overtar driften av klubbhuset ved Jesperud kunstgressbane, som ligger på kommunal tomt. Dette fører til 0,4 mill. i økte driftskostnader på kap. 545. Det er forøvrig også lagt inn 0,5 mill. i investeringsmidler til klubbhuset i 2023-budsjettet.

Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane
Midler avsatt til fjernvarme til nytt undervarmeanlegg, forlenget driftssesong på flomlysanlegget, midler til vinterdrift, samt serviceavtale på det tekniske anlegget på Bjøråsen kunstgressbane.

Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon
Midler som er satt av til økte driftskostnader på Bymiljøetatens driftsstasjon på Ekeberg. Midlene skal gå til økt husleie, renhold, serviceavtaler og behov for inventar.

Driftsfølgevirkning Holmlia ballbinge
Drifts- og vedlikeholdsmidler til Holmlia ballbinge.

Driftsfølgevirkning Hovseter friplass
Driftsmidler til Hovseter friplass med halvtårsvirkning i 2023.

Driftsfølgevirkning Skullerud arenabygg
Midler avsatt til driftsavtale med det lokale idrettslaget om tilsynsoppgaver knyttet til anlegget, samt drifts- vedlikeholds- og administrasjonsutgifter på Skullerud skiarena.

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg
Driftsfølgevirkninger (husleie mm) til bygg som forvaltes av Oslobygg KF.

Jordal kunstgress og betongskateanlegg
Midler avsatt til vinterdrift av Jordal kunstgress og midler til driftsavtale for kunstgressbanen og skateanlegget på Jordal.

Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgevirkninger
Endringene omfatter justering av avsetning til husleie til idrettsprosjekter i tråd med behov de kommende årene.

Kulturtilskudd
Økning av kulturtilskuddene for 2023. Se detaljert fordeling av tilskudd og avsetninger i vedlegg til budsjettet.

Kunstnerisk utsmykking
Endring i investeringsvolumet i kommunen påvirker kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Manglerud kunstgress 7-er
Driftsmidler til Manglerud kunstgress, inkludert vinterdrift og driftsbidrag til Manglerud Star Fotball.

Utredningsmidler
For å opprettholde investeringstakten for nye idrettsanlegg er det i budsjettet for 2023 satt av 7,8 mill. i utredningsmidler som skal gå til konseptvalgutredninger og forprosjekter.

Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll
I forbindelse med utfasingen av plastholdig innfyll på kommunale kunstgressbaner er det behov for at kommunen gjennomfører vinterdrift av en kunstgressbane i 2023.

Justering for engangstiltak

Byen vår - byjubileet 2024
Det er bevilget midler i 2023 og 2024 til markering av Byjubileet i 2024.

Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier
Ila hybelhus brukes som kunstneratelier fram til permanent bruk vedtas. Det er satt av midler til husleie for halve 2023, da det er usikkerhet knyttet til fremtidig bruk av bygget.

Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier
Kulturetaten inngikk i 2018 brukslånsavtale med Eiendoms- og byfornyelsesetaten for Myntgata 2. Det er mer enn 60 midlertidige atelierer i Myntgata 2. Brukslånsavtalen for Myntgata 2 er forlenget til juni 2023. Det forventes forsinkelser i prosjekt med ombygging til skole i regi av Oslobygg KF. Det tas høyde for forlengelse av brukslånsavtalen ut 2023, og det er derfor lagt inn husleiemidler for hele 2023 i budsjettet.

Pop-up-bibliotek i bydel St.Hanshaugen
Midler til å drifte midlertidig bibiliotektilbud i Bydel St.Hanshaugen, 3 mill. i 2023.

Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer
Oslo skal være en attraktiv konsert- og festivalby, og det er nødvendig å få økt tilgjengelighet til store utendørs arenaer med tilrettelagt infrastruktur. 3,5 mill. er satt av i 2023-budsjettet til å utrede slike arenaer.

Tilskudd til private idrettsanlegg
Midlertidig nedjustering av avsetningen til tilskudd til private idrettsanlegg.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

FDVU-utgifter Hausmania
Forvaltningsansvaret for Hausmania overføres fra Eiendoms- og byfornyelsesetaten til Kulturetaten. Kulturetaten er tilført 2,5 mill. årlig til FDVU-kostnader. Det er også lagt inn en årlig sum på 2 mill. til rehabilitering. Disse er ført som investering og ligger på investeringsprosjektet "Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer".

Uspesifiserte rammeendringer

Nytt rammekutt i 2026 - KIF
Rammekutt i 2026.

Reversering av rammekutt i 2023-2025 KIF
Reversering av vedtatt rammekutt, gjelder årene 2023, 2024 og 2025.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsfølger Kalbakken servicebygg
Det er vedtatt investeringsmidler til bygging av Kalbakken servicebygg. Det legges derfor inn driftsmidler til bygget fra 2024. Midlene skal dekke drifts- og vedlikeholdsutgifter, samt midler til driftsavtale med SF Grei.

Finansiering av felles dokumentsenter bydelene
Finansiering av felles dokumentsenter i bydelene, som skal ivaretas av Byarkivet (Kulturetaten), er lagt inn fra 2023. Midlene er overført fra bydelsrammen.

Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga
Reduksjon i budsjettrammen for å finansiere deler av stilling i Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Kulturstasjon Mortensrud
Fremtidige driftmidler til kulturstasjonen på Mortensrud er lagt inn på avsetningskapitlet for kulturbygg fra 2026.

Meråpen skole
Byrådet har satt av tilsammen 6,9 mill. årlig til meråpne skoler. Av disse ligger 2,4 mill. i Kulturetaten. Midlene skal gå til koordinering av tverrsektorielt meråpentteam, samt ressurser til et kontaktpunkt/frivilligkontor i etaten.

Nabolagsklubber
Det er satt av 10 mill. årlig til et samarbeid med Oslo idrettskrets om nabolagsklubber. Midlene skal gi flere muligheten til å delta i den organiserte idretten.

Redusert inntektskrav Holmlia fjellhall
Det er satt av midler til redusert inntektskrav til Holmlia fjellhall, slik at lokalene kan brukes til idretten, fremfor å være utleid til treningssentre.

Tøyen bibliotek – husleie og drift for utvidelse
Deichman Tøyen har utvidet lokalene, med overtakelse fra januar 2022. 1,7 mill. skal dekke den årlige økningen i husleie. Midlene er overført til kap. 505, Deichman bibliotek.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
502	Kulturetaten (KIF)	84 000	78 500	64 600	67 500
545	Idrett (KIF)	174 000	32 500	7 000	7 000
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	20 000	20 000	20 000	20 000
590	Gravplassetaten (KIF)	20 000	13 500	12 000	3 500
Totalsum		**298 000**	**144 500**	**103 600**	**98 000**

Tilskuddsmidler

Tabell: Kulturtilskudd

			Tall i tusen
Avsetningen gjelder	**Dok 3 2021**	**Dok. 3 2022**	**Forslag 2023**
Driftstilskudd kunst og kultur og andre avsetninger	154 425	165 731	177 670
Driftstilskudd Oslo Nye Teater	85 500	79 500	88 885
Løpende kunst- og kulturtiltak	6 750	6 750	7 500
Avsetning støtte byjubileet			3 300
Innovasjon innen kultur og kulturnæring	1 500	2 800	2 800
Kunst- og kulturstipend, kulturpriser	2 500	5 000	5 000
Spillemidler til kulturbygg	6 000	6 325	6 565
Mediestøtte i Oslo	3 000	3 000	3 500
Konsertstøtte frivillige tiltak	1 000	1 000	1 500
Frivilligsentraler			
Filmfond	9 000	4 000	9 000
Kultur til barnehagebarn	3 000	3 000	3 000
Den kulturelle spaserstokken	4 000	4 000	4 000
Frivillighetsmelding, oppfølging	2 000	850	1 000
Besøksgårder/aktivitetshus, byomfattende innhold	10 050	10 050	10 050
Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	10 400	10 400	10 400
Skolekor, korps, orkestre	11 000	11 000	11 500
Ferieleirer frivillige, barn/unge	6 900	6 900	8 400
Musikkråd, råd for ungd.org., Unginfo, mv.	8 650	8 100	9 400
Lokale kulturtiltak via lokale ungdomsråd	2 500	2 500	2 500
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Oslo		1 000	1 000
SUM	**32 8175**	**331 906**	**366 970**

Tabell: Tilskudd til idrettsformål

Avsetningen gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets	47 900	48 900	52 000
Særskilte tiltak OIK	6 000	6 000	6 000
Seniorprosjekt OIK	2 800	2 800	3 050
Nabolagsklubber	-	-	10 000
Big-Air Wyller	1 500	1 500	1 850
Bogstad Vinterparadis	700	700	1 300
Tilskudd til ridesentre	1 000	1 000	1 000
Realisering av idrettanlegg i samarbeid med idrettslag*	5 000	16 000	-
Tilskudd til idrettstiltak	9 661	9 661	9 661
Tilskudd til Furuset IL (leie av treningstid)	2 100	2 100	2 100
Tilskudd til Oslo stupeklubb (anleggsleie)	-	200	-
SUM	**76 661**	**88 861**	**86 961**

* I 2023 vil 16,5 milll. i inndratte midler fra tidligere år være tilgjengelig for fordeling.

Tabell: Tilskudd til Den norske kirke

Avsetningen gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
Den norske kirke, driftstilskudd (iht. trossamfunnsloven)	136 778	141 097	149 115
Den norske kirke, tilskudd for løpende vedlikehold (iht. trossamfunnsloven)	10 500	11 000	11 000
Tilskudd til religionsdialog	1 000	0	0
SUM	**148 278**	**152 097**	**160 115**

Verbalvedtak

Egenbetaling for elevplasser ved Oslo kulturskole
Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole økes med 3,8 % til kr 4 337 per elev per år fra 01.01.2023. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

Administrasjonsgebyr for kommunale gravferder
Sats for administrasjonsgebyr for kommunale gravferder (gravferder uten pårørende) økes med 3,8 % til kr. 2076 fra 01.01.2023.

Leiepris for utenbys brukere for kapell og seremonirom
For utleie av kapell og seremonirom for utenbys brukere økes leieprisen med 3,8 % til kr. 3115 fra 01.01.2023.

Øremerkede midler

Byrådet foreslår øremerking av følgende nye midler i 2023:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
25450010	Prosjekteringsmidler idrettsanlegg	7 800

Kulturtilskudd m.m. (KIF)

Ansvarsområde

Kapitlet omfatter tilskudd og andre overføringer til det profesjonelle og frivillige kulturfeltet. Midlene på kapittelet administreres av Kulturetaten.

Situasjonsbeskrivelse

Koronapandemien har hatt stor innvirkning på kulturfeltet og mange av tilskuddsmottakerne fra kommunens tilskuddsordninger til kunst og kultur. Også etter gjenåpningen melder mange aktører at billettsalget er langt lavere enn før pandemien. Tilskudd som gis over dette kapitlet er avgjørende for at kulturlivet og frivilligheten skal ha gode rammevilkår i årene som kommer.

En detaljert fordeling av byrådets forslag til fordeling av tilskudd vil bli gitt i et notat til bystyrets organer.

Rundt to tredjedeler av midlene gis som driftstilskudd til kunst- og kulturaktivitet i Oslo. Tilskuddene går til hele spekteret av Oslos kulturliv, fra store etablerte kulturinstitusjoner som Oslo Nye Teater, Oslo Museum, Litteraturhuset og Black Box Teater, kulturarrangement og festivaler som Øyafestivalen, Oslo Pix og Film fra Sør, til små og mellomstore organisasjoner og arrangører. I tillegg tildeles tilskudd til konserter, forestillinger, frivilligsentraler, mediestøtte, kor, korps og orkestre. Avsetningene omfatter også kunst- og kulturstipend, kultur i barnehager, den kulturelle spaserstokken, spillemidler til kulturbygg, ferieleirer og ungdomsråd.

Kapitlet omfatter også driftsstøtte til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn. Det forutsettes at driftsstøtten blant annet benyttes til dialogarbeid i Oslo.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall deltakere ferieleiren Camp Hudøy	1 368	1 360	0	888
Antall overnattingsdøgn på Hudøy, totalt	27 127	29 520	760	12 798
Deltakere hos andre leietakere på Hudøy	3 529	4 039	118	1 481
Den kulturelle spaserstokken, antall søknader	140	138	159	117
Den kulturelle spaserstokken, antall tildelinger	38	41	46	52
Driftstilskudd kultur - antall tildelinger	119	132	148	158
Innovasjon kultur og kulturnæringer - antall søkere	40	58	35	35
Innovasjon kultur og kulturnæringer - antall tildelinger	16	20	8	8
Kunst- og kulturstipend - antall søkere	222	363	520	289
Kunst- og kulturstipend - antall tildelinger	45	68	64	59
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall søkere	374	498	596	473
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall tildelinger	234	275	352	197
Tilskudd friv. barne- og ungdomsorg., antall org.	36	37	36	31
Tilskudd kor, korps, orkestre - antall org./kor/korps/ork.	248	245	251	256
Tilskudd kultur i barnehager – antall søknader	0	118	100	47
Tilskudd kultur i barnehager – antall tildelinger	0	22	25	22
Tilskudd til frivilligsentraler – antall søknader	0	33	33	32
Tilskudd til frivilligsentraler – antall tildelinger	32	33	32	31
Tilskudd til kulturbygg (spillemidler), antall prosjekter	6	3	5	5
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier - antall søknader	0	9	7	7
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier – antall tildelinger	0	5	6	6
Driftstilskudd kultur - antall søkere	160	183	191	209

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**325 581**	**325 581**	**325 581**	**325 581**
Vedtak forrige periode				
Filmfond	0	-4 000	-4 000	-4 000
Mediestøtte	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilskuddsmidler KIF	-56 915	-56 915	-56 915	-56 915
Sum Vedtak forrige periode	**-59 915**	**-63 915**	**-63 915**	**-63 915**
Vedtak forrige periode	**-59 915**	**-63 915**	**-63 915**	**-63 915**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**265 666**	**261 666**	**261 666**	**261 666**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**17 439**	**17 439**	**17 439**	**17 439**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**17 439**	**17 439**	**17 439**	**17 439**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Kulturtilskudd	74 000	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**74 000**	**0**	**0**	**0**
Justering for engangstiltak				
Byen vår - byjubileet 2024	3 300	3 300	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**3 300**	**3 300**	**0**	**0**
Endringer	**77 300**	**3 300**	**0**	**0**
Ramme 2023-2026	**360 405**	**282 405**	**279 105**	**279 105**

Vedtak forrige periode

Filmfond
Det ligger inne driftsmidler til Filmfondet i budsjettet t.o.m 2023.

Mediestøtte
Mediestøtteordningen var midlertidig med midler t.o.m. 2022. Den er midlertidig videreført i 2023, se “justering for andre aktivitetsnøytrale forhold, kulturtilskudd."

Tilskuddsmidler KIF
Ettårige tilskuddsmidler, lagt inn i budsjettet i bystyrebehandlingen, budsjett for 2022.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Kulturtilskudd
Økning av kulturtilskuddene for 2023. Se detaljert fordeling av tilskudd og avsetninger i vedlegg til budsjettet.

Justering for engangstiltak

Byen vår - byjubileet 2024
Det er bevilget midler i 2023 og 2024 til markering av Byjubileet i 2024.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	450	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	23 498	0	0
Overføringsutgifter	385 013	331 906	366 970
Finansutgifter	382	0	0
Sum Driftsutgifter	**409 342**	**331 906**	**366 970**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 129	0	0
Refusjoner	0	0	0
Overføringsinntekter	-22 788	-6 325	-6 565
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-382	0	0
Sum Driftsinntekter	**-24 300**	**-6 325**	**-6 565**
Sum	385 043	325 581	360 405

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Tabell: Kulturtilskudd

			Tall i tusen
Avsetningen gjelder	**Dok 3 2021**	**Dok. 3 2022**	**Forslag 2023**
Driftstilskudd kunst og kultur og andre avsetninger	154 425	165 731	177 670
Driftstilskudd Oslo Nye Teater	85 500	79 500	88 885
Løpende kunst- og kulturtiltak	6 750	6 750	7 500
Avsetning støtte byjubileet			3 300
Innovasjon innen kultur og kulturnæring	1 500	2 800	2 800
Kunst- og kulturstipend, kulturpriser	2 500	5 000	5 000
Spillemidler til kulturbygg	6 000	6 325	6 565
Mediestøtte i Oslo	3 000	3 000	3 500
Konsertstøtte frivillige tiltak	1 000	1 000	1 500
Frivilligsentraler			
Filmfond	9 000	4 000	9 000
Kultur til barnehagebarn	3 000	3 000	3 000
Den kulturelle spaserstokken	4 000	4 000	4 000
Frivillighetsmelding, oppfølging	2 000	850	1 000
Besøksgårder/aktivitetshus, byomfattende innhold	10 050	10 050	10 050
Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	10 400	10 400	10 400
Skolekor, korps, orkestre	11 000	11 000	11 500
Ferieleirer frivillige, barn/unge	6 900	6 900	8 400
Musikkråd, råd for ungd.org., Unginfo, mv.	8 650	8 100	9 400
Lokale kulturtiltak via lokale ungdomsråd	2 500	2 500	2 500
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Oslo		1 000	1 000
SUM	**32 8175**	**331 906**	**366 970**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen nye øremerkede midler.

Kulturetaten (KIF)

Ansvarsområde

Kulturetaten omfatter Vigelandmuseet med skulpturene i Vigelandsparken, Oslo kulturskole, Byarkivet, Oslo kommunes kunstsamling og kunstordning, Popsenteret, Øvingshotellet, Rommen Scene og kultursenter og Oslo ladegård. Etaten forvalter kulturbygg, kulturminner og historiske gårdsanlegg og skal skaffe gode lokaler til ulike kunst- og kulturformål. Dette innebærer blant annet tildeling av atelier og produksjonslokaler innen kunst- og kulturfeltet. Til sammen forvalter etaten 43 kultureiendommer med 95 bygninger, Middelalderbeltet med store kulturminneareal og ruiner, samt feriekolonien på Hudøy med 64 bygninger. Kulturetaten følger også opp deler av frivillighetsfeltet. Kommunens veiledningsfunksjon for arrangører i Oslo (arrangementskontoret) er plassert i Kulturetaten. Kulturetaten forvalter tilskuddsordninger på til sammen 367 mill., som beskrevet under kap. 500 Kulturtilskudd m.m.

Etaten skal legge til rette for bedre kulturell infrastruktur, herunder øvingslokaler, atelierer og produksjonslokaler for kunstnere, visningssteder, undervisningslokaler til kulturskolen og kulturelle møteplasser og museumstilbud.

Situasjonsbeskrivelse

Kultureiendommene er en del av Oslos kulturelle infrastruktur, med produksjonslokaler til subsidiert leie til kunstnere, kulturinstitusjoner og organisasjoner. Dette er et viktig kulturpolitisk virkemiddel for kunstnernes arbeidsvilkår, jf. *Kunstbyen – Oslo kommunes kunstplan,* hvor et av målene er at Oslo skal ha gode vilkår for produksjon og visning av kunst.

Vedlikeholdsetterslepet er betydelig for deler av bygningsmassen. Det er store rehabiliteringsbehov på eiendommer som Frogner hovedgård, Kirkeristen, Frysja kunstsenter og Lokomotivverkstedet. Kirkeristen er i en særlig prekær situasjon. Det skal utarbeides en konseptvalgutredning for Lokomotivverkstedet i Middelalderparken og det pågår konservering av middelalderruiner.

Rommen scene og kultursenter er et viktig tilbud i Groruddalen. Scenen benyttes av lokalt frivillig kulturliv og profesjonelle aktører og samarbeider med Det Norske Teatret og Dansens Hus. Aktuelle forestillinger er *Tante Ulrikkes vei, Askepott, Pinocchio* og *100 %*.

Oslo kulturskole er i ferd med å utvides med 5000 elevplasser, som en del av byrådets satsing på kulturskolen. Manglerud kulturstasjon åpnet høsten 2022 og i 2023 åpner kulturstasjonen på Voldsløkka. Det planlegges videre for åpning av ny kulturstasjon på Mortensrud. For å gjøre

kulturskolen mer tilgjengelig for flere er det iverksatt prøveordninger med gratis kulturskole i Aktivitetsskolen og halv pris på flere skoler, i tillegg til at fagtilbudet videreutvikles.

Oslo kommune har en omfattende kunstsamling, og store deler av den er tilgjengelig i det offentlige rom. Kommunens kunstordning gir mulighet for kunst til nybygg og uterom over hele byen. Nye kunstprosjekter er under arbeid på Tøyenbadet, Stovner bad, flere skoler, barnehager og sykehjem samt i uterom på Tøyen og Langøyene.

Vigelandmuseets samling består av en mengde skulpturer, tegninger og andre verk etter Gustav Vigeland. I forbindelse med Skeivt kulturår 2022 har Vigelandmuseet blant annet en utstilling med skeivt blikk på museets samling og historie.

Byarkivet implementerer nytt sak- og arkivsystem i kommunen, herunder dokumentsentertjenester for stadig flere av kommunens virksomheter. Utredning av fremtidige lokaler for Byarkivet pågår. I løpet av 2022 har Byarkivet overtatt drift av dokumentsentertjenester for bydelene. Driftsmidler til dokumentsenteret overføres Kulturetaten som en rammeoverføring fra Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester.

Kulturetaten legger til rette for frivilligheten som kontaktpunkt for informasjon om lån og leie av lokaler, og for de øvrige av kommunens virkemidler. Denne funksjonen styrkes i 2023 og gjennom økonomiplanperioden gjennom opprettelsen av et frivilligkontor. Kulturetaten har også et koordinerende ansvar i arbeidet med meråpen kommune, som skal gi frivillig sektor økt tilgang på lokaler. Egnede lokaler i Kulturetatens portefølje skal også kunne brukes av frivilligheten, særlig har Popsenteret et potensial for økt bruk.

I 2024 er det 400 år siden middelalderbyen Oslo brant og den «moderne» byen Christiania ble etablert, og det er også 100 år siden byen fikk tilbake Oslo-navnet. Byjubileet gir kommunen en anledning til å feire byen vår. Mange frivillige og profesjonelle kulturaktører viser allerede stor interesse og har mange planer for byjubileet. Oslo kommune vil delta og støtte opp under jubileet, både økonomisk og gjennom koordinering og tilrettelegging.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall kultureiendommer	45	43	43	43
Antall bygninger	95	95	95	95
Antall leieobjekt	395	465	465	465
-herav antall atelier	378	378	378	377
- herav antall boliger	7	7	7	7
- herav antall fellesverksted	3	3	3	3
Hudøy leir – kap. ant. ukesbesøkende barn	425	425	425	300
Kultureiendommer bebygd areal m²	80 286	80 478	80 478	80 478
- herav andel kulturlokaler (%)	37,0 %	37,0 %	37,0 %	37,0 %
- herav andel atelier (%)	46,0 %	46,0 %	46,0 %	46,0 %
- herav andel museum (%)	17,0 %	17,0 %	17,0 %	17,0 %
Kulturminneareal, park og ruiner m²	111 244	110 870	110 870	110 870
Byarkivet: Oppbevart arkiv i hyllemeter	22 533	23 053	23 345	23 214
Byarkivet: Tilvekst papirarkiv, i hyllemeter	369	470	290	116
Byarkivet: Antall ansatte i kommunen som benytter Byarkivets dokumentsentertjeneste	0	289	1 014	1 580
Popsenteret: Gj.sn. antall åpningstimer per uke	46	46	41	41
Popsenteret: Antall klassebesøk per år	209	201	89	74
Øvingshotellet: Gjennomsnittlig ant. åpningstimer per uke	72	72	54	46
Øvingshotellet: Antall brukte øvingstimer	52 548	51 606	37 819	32 906
Øvingshotellet: Antall brukere	11 862	12 528	12 500	4 498
Vigelandmuseet: Gjennomsnittlig ant. åpningstimer per uke	30	32	24	24
Vigelandmuseet: Antall utstillinger per år	3	4	2	2
Vigelandmuseet: Arrangement barn og unge	2	11	0	12
Kunstordningen: Størrelse på kunstordninga i 1000 kr.	52 000	58 000	62 700	45 000
Kunstordningen: Antall kunstprosjekt ferdigstilt	10	11	9	27
Kunstordningen: Antall kunstprosjekt under arbeid	43	36	34	29
Kulturskolen: Antall elever totalt	7 395	7 898	7 271	7 832
Kulturskolen: Antall elever i grunnskolealder	6 427	7 102	6 529	7 071
Kulturskolen: Antall brukere på venteliste	2 150	2 638	2 054	2 390
Kulturskolen: Antall elever på venteliste	1 592	2 027	1 542	1 839
Kulturskolen: Ant. elever i gr.skolealder på venteliste	1 302	1 640	1 177	1 642
Antall av etatens lokaler som brukes av frivillige aktører	20	22	22	22
Antall leietakere av kunstneratelier og -verksted i kultureiendommene	445	415	419	419
Antall leietakere av kultureiendommer som ikke benyttes som atelier eller verksted	81	78	81	81

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Arbeide for å etablere nye atelierer og produksjonslokaler					
	Gjennomføre utredning om nye, store konsertarenaer					
	Resultatindikatorer knyttet til mål 1	Popsenteret, antall besøk	23 300	50 000	50 000	40 000
		Rommen Scene, antall publikum		5 500	28 000	28 000
		Øvingshotellet, antall besøk	67 978	49 723	110 000	110 000
	Støtte det frivillige og profesjonelle kulturfeltet i gjenoppbyggingen etter pandemien.					
	Tilrettelegge for nye atelierer i Kulturetatens lokaler i Tøyenbekken 5	Antall nye atelierer i Tøyenbekken 5				15
	Videreføre midlertidig utleie av atelierer og arbeidslokaler i Ila pensjonat og Myntgata 2.	Antall tomme kommunale bygg/eiendommer for øvrig midlertidig utleid til kultur/kulturnæring	5	4	5	3
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Resultatindikatorer knyttet til mål 2	Ladegården, antall deltakere klassebesøk	106	200	500	500
		Popsenteret, antall deltakende barn og unge på arrangement	2 037	2 230	7 000	6 500
		Popsenteret, antall deltakere, klassebesøk	2 170	1 798	5 900	5 000
		Rommen scene: Antall arrangementer for barn og unge		0	20	20
		Vigelandmuseet, antall deltakere, klassebesøk	230	429	1 500	1 500
	Videreføre ordningen med gratis kulturskole i Aktivitetsskolen					
	Videreutvikle kulturskoletilbudet, og bygge ut kapasiteten i tråd med byrådets kulturskolesatsning.	Kulturskolen - antall brukere	8 468	9 002	11 200	12 950
		Kulturskolen - antall elever	7 271	7 832		11 000

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
	Åpne Voldsløkka kulturstasjon					
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Planlegge Oslo byjubileum 2024					
	Resultatindikatorer knyttet til mål 3	Byarkivet, antall besøk	2 225	992	5 000	5 000
		Ladegården, antall deltakere på arrangementer	695	1 500	6 000	6 000
		Vigelandmuseet, antall besøk	8 700	8 778	30 000	30 000
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo	Koordinere arbeidet knyttet til Meråpen kommune og bidra til å meråpne 10 skoler i 2023	Andel av etatens lokaler som benyttes til frivillig aktivitet	0,0 %	0,0 %	42,0 %	42,0 %
		Antall av etatens lokaler som bruker Oslonøkkel	0	2	5	10
		Antall av etatens lokaler som bruker bookingløsning	0	0	5	12
	Opprette et frivilligkontor	Popsenteret, antall arrangement i samarbeid med frivillige aktører			25	25
		Rommen scene: antall arr. i regi av frivillige aktører		22	30	30
	Videreutvikle Schous kulturbryggeri og øke tilgangen for frivillige i Popsenteret					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**260 227**	**260 227**	**260 227**	**260 227**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet	-157	-157	-157	-157
Generell rammereduksjon Kulturetaten	-2 173	-4 392	-4 518	-4 518
Ila hybelhus og Myntgata 2 til kulturformål – driftsfølgevirkning	-7 200	-7 200	-7 200	-7 200
Kirkeristen, strakstiltak	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Kunstordning	-154	-503	-3 166	-3 166
Meråpen skole	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Stilling ved Manglerud kulturstasjon	0	-1 200	-1 200	-1 200
Sum Vedtak forrige periode	**-13 384**	**-17 152**	**-19 941**	**-19 941**
Vedtak forrige periode	**-13 384**	**-17 152**	**-19 941**	**-19 941**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**246 843**	**243 075**	**240 286**	**240 286**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**14 250**	**14 250**	**14 250**	**14 250**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**14 250**	**14 250**	**14 250**	**14 250**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer	1 500	1 300	1 300	1 300
Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere	1 300	1 400	1 500	1 600
Kunstnerisk utsmykking	-1 300	-200	2 700	-1 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**1 500**	**2 500**	**5 500**	**1 900**
Justering for engangstiltak				
Byen vår - byjubileet 2024	1 700	1 700	0	0
Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier	2 800	0	0	0
Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier	1 600	0	0	0
Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer	3 500	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**9 600**	**1 700**	**0**	**0**
Justering for oppgaveendringer mellom sektorer				
FDVU-utgifter Hausmania	2 500	2 500	2 500	2 500
Sum Justering for oppgaveendringer mellom sektorer	**2 500**	**2 500**	**2 500**	**2 500**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Kulturetaten	861	1 483	861	-500
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**861**	**1 483**	**861**	**-500**
Spesifiserte rammeendringer				
Finansiering av felles dokumentsenter bydelene	41 000	41 000	41 000	41 000
Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga	-250	-250	-250	-250
Meråpen skole	2 400	2 400	2 400	2 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	**43 150**	**43 150**	**43 150**	**43 150**
Endringer	**57 611**	**51 333**	**52 011**	**47 050**
Ramme 2023-2026	**318 704**	**308 658**	**306 547**	**301 586**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet
Det er innarbeidet en forventet besparelse i driftsrammen knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Kulturetaten
Tidligere vedtatt rammereduksjon kap. 502, Kulturetaten.

Ila hybelhus og Myntgata 2 til kulturformål – driftsfølgevirkning
Husleie i 2022 for atelierer på Ila hybelhus og i Myntgata 2. Vises som endring da beløpene kun er lagt inn ett år av gangen. Se husleiemidler som er lagt inn for 2023 i budsjett for 2023, justering for engangstiltak.

Kirkeristen, strakstiltak
Det ble i 2022 satt av ekstraordinære midler til strakstiltak i Kirkeristen.

Kunstordning
Endring i investeringsvolumet påvirker størrelsen på kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Meråpen skole
Midler som t.o.m. 2022 var satt av til pilotprosjektet Meråpen skole, for tilgjengeliggjøring av kommunens lokaler for frivilligheten. Det er lagt inn midler til utrulling av ordningen fra 2023, se spesifiserte rammeendringer nedenfor.

Stilling ved Manglerud kulturstasjon
Det ble i 2022 overført midler fra kap. 508 til kap. 502 til en stilling ved Manglerud kulturstasjon for 2022 og 2023. Midlene ligger på kap. 508 fra 2024.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Frigjøre lokaler i Tøyenbekken til nye atelierer
Deler av administrasjonen i Kulturetaten, som har hatt kontorplasser i Tøyenbekken 5, flytter til Storgata 25. Dette frigjør plass til atelierer i Tøyenbekken 5. Midlene dekker økt husleie i Storgata 25, samt ombygging/tilpassing til atelier i Tøyenbekken.

Ansiennitetsopprykk kulturskolelærere
Midler for å dekke faste ansiennitetsopprykk for kulturskolelærere.

Kunstnerisk utsmykking
Endring i investeringsvolumet i kommunen påvirker kommunens kunstordning. Se omtale under investeringer på kap. 502 Kulturetaten.

Justering for engangstiltak

Byen vår - byjubileet 2024
Det er bevilget midler i 2023 og 2024 til markering av Byjubileet i 2024.

Ila hybelhus - bruk som kunstneratelier
Ila hybelhus brukes som kunstneratelier fram til permanent bruk vedtas. Det er satt av midler til husleie for halve 2023, da det er usikkerhet knyttet til fremtidig bruk av bygget.

Myntgata 2 - midlertidig bruk som atelier
Kulturetaten inngikk i 2018 brukslånsavtale med Eiendoms- og byfornyelsesetaten for Myntgata 2. Det er mer enn 60 midlertidige atelierer i Myntgata 2. Brukslånsavtalen for Myntgata 2 er forlenget til juni 2023. Det forventes forsinkelser i prosjekt med ombygging til skole i regi av Oslobygg KF. Det tas høyde for forlengelse av brukslånsavtalen ut 2023, og det er derfor lagt inn husleiemidler for hele 2023 i budsjettet.

Tilgang til lokaler: Utredning store konsertarenaer
Oslo skal være en attraktiv konsert- og festivalby, og det er nødvendig å få økt tilgjengelighet til store utendørs arenaer med tilrettelagt infrastruktur. 3,5 mill. er satt av i 2023-budsjettet til å utrede slike arenaer.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

FDVU-utgifter Hausmania
Forvaltningsansvaret for Hausmania overføres fra Eiendoms- og byfornyelsesetaten til Kulturetaten. Kulturetaten er tilført 2,5 mill. årlig til FDVU-kostnader. Det er også lagt inn en årlig sum på 2 mill. til rehabilitering. Disse er ført som investering og ligger på investeringsprosjektet "Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer".

Spesifiserte rammeendringer

Finansiering av felles dokumentsenter bydelene
Finansiering av felles dokumentsenter i bydelene, som skal ivaretas av Byarkivet (Kulturetaten), er lagt inn fra 2023. Midlene er overført fra bydelsrammen.

Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga
Reduksjon i budsjettrammen for å finansiere deler av stilling i Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Meråpen skole
Byrådet har satt av tilsammen 6,9 mill. årlig til meråpne skoler. Av disse ligger 2,4 mill. i Kulturetaten. Midlene skal gå til koordinering av tverrsektorielt meråpentteam, samt ressurser til et kontaktpunkt/frivilligkontor i etaten.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	232 070	218 231	230 212
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	167 353	122 588	171 668
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	11 113	18 902	19 923
Overføringsutgifter	12 741	6 505	6 928
Finansutgifter	36 352	0	0
Sum Driftsutgifter	**459 629**	**366 226**	**428 731**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-122 485	-73 061	-75 837
Refusjoner	-20 896	-21 974	-22 809
Overføringsinntekter	-2 360	-10 964	-11 381
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-36 338	0	0
Sum Driftsinntekter	**-182 078**	**-105 999**	**-110 027**
Sum	277 551	260 227	318 704

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp			Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Kulturetaten (KIF)							
Hudøy, rehabilitering av bygninger	LØPENDE		4 000	4 000	4 000	4 000	16 000
Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	2024	IA	12 000	7 000	7 000	7 000	33 000
Kunstnerisk utsmykking	2024	IA	41 100	43 600	44 100	50 000	178 800
Middelalderbeltet - utviklingsplan	LØPENDE		6 500	6 500	6 500	6 500	26 000
Mortensrud kulturstasjon - inventar og utstyr	2025	IA	0	0	3 000	0	3 000
Parkinfrastruktur i middelalderbyen	2026	34 800	17 400	17 400	0	0	34 800
Voldsløkka kulturstasjon - inventar og utstyr	2023	IA	3 000	0	0	0	3 000
Sum Kulturetaten (KIF)		**34 800**	**84 000**	**78 500**	**64 600**	**67 500**	**294 600**
Sum investeringsprosjekter		34 800	84 000	78 500	64 600	67 500	294 600

Hudøy, rehabilitering av bygninger
For rehabilitering og utvikling av skjøtselsplan inneholder budsjettet et løpende prosjekt på 4 mill. fra 2022. Tiltakene gjennomføres i samarbeid med Stiftelsen Hudøy.

Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer
Kultureiendommene har regulert leienivå, med en fastsatt subsidiefaktor. Utgifter til rehabilitering utover løpende vedlikehold dekkes derfor i mindre grad inn gjennom husleie. Det er fra 2023 lagt inn en årlig økning på 2 mill. som følge av at Kulturetaten overtar forvaltningen av

Kulturhuset Hausmania, noe som gir en total rehabiliteringspott på 12 mill. i 2023. Fra 2024 reduseres avsetningen med fem mill. Slik at årlig, løpende avsetning blir på 7 mill. Midlene skal brukes på rehabilitering og brannsikring. Prioriterte tiltak er brannsikring, tak-, vindu- og fasaderehabilitering og el-sanering, blant annet for fredede og bevaringsverdige eiendommer som Kirkeristen, Frysja kunstsenter, Kuskeboligen og eiendommer i Kvadraturen; Garmannsgården, Rådmannsgården og Anatomibygget.

Kunstnerisk utsmykking
Ordningen for kunstutsmykking i kommunale bygg og uterom innebærer at 0,4 prosent av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer i VAR-sektoren og Oslo Havn KF, avsettes til kunstprosjekt i 2023. Avsetningen er et løpende prosjekt som skal benyttes til både midlertidige og permanente prosjekter i uterom, skoler, barnehager, sykehjem mv. Ordningen administreres av Kulturetaten etter fastsatt regelverk. Investerings- og driftsvolum for ordningen i 2023 utgjør 54,8 mill., hvorav 41,1 mill. i investeringer og 13,7 mill. i drift.

Middelalderbeltet - utviklingsplan
Dette er et prosjekt for tiltak i utviklingsplanen for Middelalderbeltet på 6,5 mill. årlig. Prosjektet har løpt siden 2014 og er videreført ut økonomiplanperioden.

Mortensrud kulturstasjon - inventar og utstyr
Inventar og utstyr til den nye kulturstasjonen.

Parkinfrastruktur i middelalderbyen
Bystyret vedtok i møte 27.04.2022 sak 112/22 en utbyggingsavtale med Bane Nor (BN) om opparbeidelse av Middelalderparken. Avtalen gjelder finansiering og gjennomføring av opparbeidelse av offentlig park i område P1-P3 i Middelalderparken. Avtalen innebærer en helhetlig opparbeidelse av Middelalderparken, og angir ansvarsfordelingen for opparbeidelsen mellom BN og kommunen. Utbyggingsavtalen sikrer at BN finansierer og opparbeider realytelser beskrevet i utbyggingsavtalen. I tillegg beskriver avtalen kommunens ansvar for å opparbeide de delene av Middelalderparken som ikke omfattes av BNs forpliktelser. Kommunen forplikter seg til å drifte og vedlikeholde tiltakene etter ferdigstillelse. Kommunen er forpliktet til investeringer beregnet til totalt 34,8 mill. fordelt over to år. Det er satt av 17,4 mill. i 2023 og 2024.

Voldsløkka kulturstasjon - inventar og utstyr
Inventar og utstyr til den nye kulturstasjonen.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Munchmuseet (KIF)

Ansvarsområde

Munchmuseet forvalter noen av Norges viktigste kunstsamlinger. Den testamentariske gaven etter Edvard Munch omfatter en av verdens største kunstsamlinger fra en og samme kunstner, og inneholder om lag 27 000 kunstverk av Edvard Munch, fordelt på nær 1 200 malerier, over 7 000 tegninger og skisser, mer enn 18 000 grafiske blad og 14 skulpturer. I tillegg forvalter museet Edvard Munchs originale fotografier, hans trykkplater og litografiske steiner, mange tusen tekster og brev, samt rundt 10 000 personlige eiendeler.

Munchmuseet forvalter også kunst donert av Rolf E. Stenersen, og donerte verk av Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg. Dette utgjør nærmere 900 kunstverk, hvorav cirka 600 malerier.

Etaten har ansvar for å forvalte samlingene i Munchmuseet på en best mulig måte gjennom bevaring, forskning og formidling. Samlingene representerer en stor kunstnerisk, museal og økonomisk verdi for Oslo. Edvard Munchs kunst regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien.

Situasjonsbeskrivelse

Munchmuseet tiltrekker seg stadig et nytt publikum, også blant byens innbyggere. Museet skal være synlig og relevant i samfunnet og kunstlivet gjennom en sterk satsing på utstillinger basert på Munchs kunst, modernisme og samtidskunst.

Det nye Munchmuseet åpnet i Bjørvika høsten 2021 og er allerede en stor publikumssuksess. Museet har nærmere 5 000 kvadratmeter utstillingsarealer hvor det vises vesentlig mer av Edvard Munchs kunst, og Munchs kunst satt inn i nye og mer omfattende kontekster og i relasjon til samtidskunst, andre kunstuttrykk og en større presentasjon av kunstneren og mennesket Edvard Munch.

Utstillingene *Uendelig, Monumental, Inntil* og *Skygger* vil med små justeringer være permanente de første årene. Sistnevnte er en multimedial installasjon av Munchs hjem på Ekely, som ble revet i 1960. Presentasjonen av Stenersensamlingen vil skifte noe oftere. I tillegg vil museet ha flere midlertidige utstillinger. Munchmuseet ønsker også å utvide samlingen med relevante verk fra modernismen i første halvdel av 1900-tallet, for å vise Munchs kunst i en bredere kontekst.

For å utvikle en større kunstinteresse i befolkningen og tiltrekke flere besøkende til museet er det satt i gang et omfattende arbeid med å utvikle aktiviteter som skal være relevante for museets program og besøkende, men som også kan tiltrekke seg nye publikumsgrupper og gjøre museet mer attraktivt i samfunns- og kunstlivet. Dette gjøres i samarbeid med andre og i egen regi. I tillegg gjennomfører museet aktiviteter som omvisninger, foredrag, kuratorsamtaler, debattprogrammer, sponsortreff, medlemsprogram, verkstedtilbud, Den kulturelle spaserstokken og Den kulturelle skolesekken. Pr. 1 september 2022, i underkant av et år etter åpningen, har museet hatt 636 000 besøkende, noe som er svært gledelige tall. Det første driftsåret har imidlertid bestått av mye usikkerhet; en ny og større organisasjon i nytt bygg,

usikkerhet knyttet til langvarige korona-konsekvenser, hvor mange turister som kommer til byen etter pandemien mm. I tillegg har det nye Nasjonalmuseet åpnet i 2022, og det er usikkert hvordan dette vil påvirke Munchmuseets besøkstall.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall følgere på sosiale medier	407 614	417 134	451 516	487 424
Antall unge på omvisninger og verksted (inkl. Den kulturelle skolesekken)	11 981	12 793	7 191	8 881
Antall arrangement	57	36	0	42

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Tiltrekke nye publikumsgrupper	Antall besøkende	44 947	201 765	500 000	750 000
	Sørge for et mangfoldig tilbud					
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Styrke barne- og ungdomssatsingen, herunder videreføre ungdomsprogrammet	Antall barn og unge som besøker museet	9 096	18 460	30 000	60 000
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Formidle Edvard Munchs kunst til Oslos befolkning					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**302 940**	**302 940**	**302 940**	**302 940**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet	-77	-77	-77	-77
Endret åpningstid, Munchmuseet	3 300	3 300	3 300	3 300
Generell rammereduksjon Munchmuseet	-2 365	-4 327	-4 525	-4 525
Husleie Munchmuseet	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Husleie på Tøyen første kvartal 2022 (Munchmuseet)	-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Statlig investeringstilskudd	2 200	2 200	2 200	2 200
Sum Vedtak forrige periode	**-5 042**	**-7 004**	**-7 202**	**-7 202**
Vedtak forrige periode	**-5 042**	**-7 004**	**-7 202**	**-7 202**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**297 898**	**295 936**	**295 738**	**295 738**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**17 539**	**17 539**	**17 539**	**17 539**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**17 539**	**17 539**	**17 539**	**17 539**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Munchmuseet	937	1 557	937	-544
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**937**	**1 557**	**937**	**-544**
Spesifiserte rammeendringer				
Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga	-300	-300	-300	-300
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-300**	**-300**	**-300**	**-300**
Endringer	**637**	**1 257**	**637**	**-844**
Ramme 2023-2026	**316 074**	**314 732**	**313 914**	**312 433**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i driftsrammen knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Endret åpningstid, Munchmuseet

Det ble i revidert budsjett for 2022 foretatt en midlertidig nedjustering av rammen ettersom museet hadde kortere åpningstid enn forutsatt i budsjettet. Nedjusteringen på 3,3 mill gjelder bare for 2022.

Generell rammereduksjon Munchmuseet

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 504, Munchmuseet.

Husleie Munchmuseet

Lavere husleie på Munchmuseet pga. at foretaket har mottatt investeringstilskudd fra staten.

Husleie på Tøyen første kvartal 2022 (Munchmuseet)

På grunn av forsinkelser i byggeprosjektet åpnet det nye Munchmuseet i Bjørvika 22. oktober 2022. Flytteprosjektet fra Tøyen til Bjørvika ble dermed også forsinket. Forsinkelsene medførte at lokalene på Tøyen ble benyttet hele første kvartal 2022. Dette hadde en total kostnad på 3,1 mill og ble lagt på rammen i 2022. Midlene er ikke videreført.

Spesifiserte rammeendringer

Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga
Reduksjon i budsjettrammen for å finansiere deler av stilling i Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	131 762	91 506	99 489
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	162 414	187 206	192 820
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	114 005	97 976	100 316
Overføringsutgifter	-98	0	0
Finansutgifter	11 671	0	0
Sum Driftsutgifter	**419 753**	**376 688**	**392 625**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-44 635	-72 208	-74 952
Refusjoner	-2 365	-1 540	-1 599
Overføringsinntekter	-7 571	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-11 651	0	0
Sum Driftsinntekter	**-66 223**	**-73 748**	**-76 551**
Sum	353 531	302 940	316 074

Klimakonsekvenser
Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler
Det foreslås ingen tilskuddsmidler.

Verbalvedtak
Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler
Det foreslås ingen øremerkede midler.

Deichman bibliotek (KIF)

Ansvarsområde

Deichman bibliotek er Oslo kommunes folkebibliotek, og landets største kulturinstitusjon.

Deichman bibliotek består av et hovedbibliotek, 14 lokalbibliotek, 3 kombinasjonsbibliotek (ligger i tilknytning til skoler) og et eget lokalbibliotek for barn og ungdom, Biblo Tøyen. Deichman bibliotek driver også spesialavdelingene Deichman OUS Rikshospitalet, Deichman Oslo fengsel og Deichman Bredtveit, som alle er statlig finansiert. I tillegg leveres bibliotektjenester til skoler, barnehager og andre offentlige institusjoner.

Folkebiblioteket er en lovpålagt tjeneste som ligger i skjæringspunktet mellom kultur og utdanning, og som er forankret i det demokratiske prinsippet om lik og gratis tilgang på informasjon og kunnskap. Lov om folkebibliotek slår fast at folkebibliotekets oppgave er å «fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling.» Videre skal folkebiblioteket «være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt». Biblioteket skal legge vekt på «kvalitet, allsidighet og aktualitet».

Biblioteket legger til rette for inspirasjon, innsikt og kunnskap gjennom moderne bibliotektjenester og arrangementer, en rikholdig samling, og rom som er gode å være i. Biblioteket skal fylle den tradisjonelle bibliotekrollen som utlånssted for bøker og andre medier, kulturarena og som tilrettelegger for frivillig aktivitet, arena for kunnskapsdeling og demokratibygging og skal være en motvekt mot polarisering. Tilbudet skal være bredt, relevant og kvalitativt godt i form av fysiske og digitale samlinger. Deichman har mange basistjenester som dekker grunnleggende behov i dagens samfunn, for eksempel et sted å være, tilgang til internett eller kurs, språkkafé og boksamlinger. I tillegg skal biblioteket drive aktiv formidling i form av utstillinger, arrangementer og samarbeid med relevante innholdsleverandører. Biblioteket er gratis og for alle.

Gjennom Deichman som landets største folkebibliotek har Oslo kommune en viktig rolle som premissgiver og partner for bibliotekutvikling både nasjonalt og internasjonalt.

Situasjonsbeskrivelse

Bibliotekene har hatt tilnærmet normal drift fra januar 2022 etter pandemien. Deichman var inne i en svært positiv utvikling med økt vekst både i besøk og utlån av medier fra 2013 fram til mars 2020. Selv om bibliotekene under koronaperioden i all hovedsak var åpne fra forsommeren 2020, ble naturlig nok både besøkstall, utlån og andre tilbud påvirket. Lokalbibliotekene ble særlig rammet, ikke minst fordi meråpent-tilbudet var stengt. Besøket her er ikke kommet helt opp på tidligere nivå.

I perioden juni 2020 og ut 2021 besøkte 2,8 millioner det nye hovedbiblioteket i Bjørvika, 55 000 registrerte seg som nye lånere, og 718 000 medier ble lånt ut. Sammenlignet med 1. kvartal 2019, som var et nytt rekordår i Deichman og et naturlig samlingspunkt, økte det med over 400 %. Det er viktig å bygge videre på den svært gode mottakelsen som det nye hovedbiblioteket har fått, og den posisjon som Deichman samlet sett har opparbeidet seg.

Barn og unge er en viktig brukergruppe for biblioteket. Byrådet ønsker at Deichman bibliotek skal kunne ta en enda mer aktiv rolle i barn og unges bruk av fritid. Dette er særlig viktig i levekårsutsatte områder. Bibliotekene er gratis, og kan gi meningsfulle tilbud for alle.

Byrådet vil i 2023 videreføre satsingen på lokalbibliotek. Utvidet og oppgradert lokalbibliotek, og et eget bibliotek for barn og unge, åpner på Holmlia i 2023. På Mortensrud åpnes et midlertidig bibliotektilbud 1. halvår 2023, som vil være i drift fram til et permanent bibliotek er etablert. Bibliotektilbudet i bydel Ullern følges også opp videre gjennom flerformålsprosjektet på Hoff/Skøyen. I bydel St. Hanshaugen vil det være et midlertidig bibliotektilbud, som planlegges videreført inntil et permanent bibliotektilbud kommer på plass. På Tøyen ble biblioteket utvidet i 2022, og er dermed blitt tilgjengelig for enda flere. En helhetlig vurdering av bibliotekdekningen i Groruddalen inngår i bibliotekplanen for 2023-2026.

Deichman viderefører det gode samarbeidet med et omfattende nettverk av samarbeidspartnere som bidrar til aktiviteter og arrangementer, og med bydelene og andre lokale initiativ.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
- Barnehager	448	565	201	96
- Klassebesøk	1 386	1 586	778	580
- Øvrige arrangement	3 621	3 502	1 176	1 151
Andre arrangement barn og unge	0	0	2 333	1 959
Antall arrangement samlet	9 186	10 548	4 488	3 786
Antall barn som omfattes av Lesefrø	6 085	7 151	7 500	7 983
Antall førstegangsutlån (alle medier)	1 588 677	1 678 754	1 488 758	1 641 578
Antall nye registrerte lånere	26 188	25 859	39 265	42 323
Antall utlån til ungdom, 14-18 år [2]	46 217	39 538	39 734	39 275
Førstegangsutlån per innbygger	2,3	2,5	2,1	2,4
Totalt utlån inkl. fornyelser (alle medier)[1]	2 303 854	2 371 355	2 095 094	2 363 235
Antall besøk per innbygger	4,2	4,4	3,5	3,9

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle						
2. Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet						
3. Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte						
4. Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser	Etablere midlertidig bibliotektilbud på Mortensrud					
	Oppgradere, utvide og meråpne Deichman Holmlia, og etablere et eget bibliotek for barn og unge.	Antall meråpne bibliotek	13	13	14	14
	Resultatindikatorer	Antall utlån av bøker samlet	1 365 224	1 527 640	1 800 000	1 715 000
		Digitale arrangement	0		500	50
		Publikumsbesøk	2 441 381	2 693 124	4 500 000	4 700 000
	Styrke aktivitetstilbudet og arrangementsprogrammet for og med barn og unge i bibliotekene.	Andre arrangement barn og unge	48 507	39 867	123 000	115 000
		Antall nye barn omfattet av Lesefrø	349	0	1 000	1 000
		Barnehagebesøk med program	4 299	1 662	14 600	12 800
		Klassebesøk med program	18 439	14 691	60 000	50 000
		Totalt ant. deltakere på arrangement samlet	92 288	69 734	285 000	247 800
		Øvrige arrangement	21 043	13 514	88 000	69 000
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo						

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**424 561**	**424 561**	**424 561**	**424 561**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet	-138	-138	-138	-138
Bibliotek på Mortensrud	1 700	1 700	1 700	1 700
Deichman - bibliotek i bydel St. Hanshaugen	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Deichman - tilbud til barn og unge	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Generell rammereduksjon Deichman bibliotek	-2 791	-5 084	-5 328	-5 328
Sum Vedtak forrige periode	**-6 229**	**-8 522**	**-8 766**	**-8 766**
Vedtak forrige periode	**-6 229**	**-8 522**	**-8 766**	**-8 766**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**418 332**	**416 039**	**415 795**	**415 795**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**22 954**	**22 954**	**22 954**	**22 954**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**22 954**	**22 954**	**22 954**	**22 954**
Justering for engangstiltak				
Pop-up-bibliotek i bydel St.Hanshaugen	3 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**3 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Deichman bibliotek	1 106	1 831	1 106	-642
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 106**	**1 831**	**1 106**	**-642**
Spesifiserte rammeendringer				
Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga	-300	-300	-300	-300
Tøyen bibliotek – husleie og drift for utvidelse	1 700	1 700	1 700	1 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	**1 400**	**1 400**	**1 400**	**1 400**
Endringer	**5 506**	**3 231**	**2 506**	**758**
Ramme 2023-2026	**446 792**	**442 224**	**441 255**	**439 507**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i driftsrammen knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Bibliotek på Mortensrud

Driftskostnader til midlertidig bibliotek på Mortensrud.

Deichman - bibliotek i bydel St. Hanshaugen

Det ble lagt inn midler til et Pop-up-bibliotek i bydel St.Hanshaugen i budsjettet for 2022. Midlene er videreført i 2023 og fremkommer under justering for engangstiltak nedenfor.

Deichman - tilbud til barn og unge

Det ble i revidert budsjett for 2022 lagt inn ettårige midler til jobber for ungdom og ferieaktiviteter.

Generell rammereduksjon Deichman bibliotek

Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 505 Deichman bibliotek

Justering for engangstiltak

Pop-up-bibliotek i bydel St.Hanshaugen
Midler til å drifte midlertidig bibiliotektilbud i Bydel St.Hanshaugen, 3 mill. i 2023.

Spesifiserte rammeendringer

Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga
Reduksjon i budsjettrammen for å finansiere deler av stilling i Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Tøyen bibliotek – husleie og drift for utvidelse
Deichman Tøyen har utvidet lokalene, med overtakelse fra januar 2022. 1,7 mill. skal dekke den årlige økningen i husleie. Midlene er overført til kap. 505, Deichman bibliotek.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	214 122	203 136	213 171
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	131 181	139 563	146 829
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	113 684	113 679	119 818
Overføringsutgifter	20 394	0	0
Finansutgifter	22 537	0	0
Sum Driftsutgifter	**501 918**	**456 378**	**479 818**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-27 239	-31 376	-32 568
Refusjoner	-29 091	-441	-458
Overføringsinntekter	-9 783	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-22 537	0	0
Sum Driftsinntekter	**-88 651**	**-31 817**	**-33 026**
Sum	413 267	424 561	446 792

Klimakonsekvenser
Kapittelet har ingen klimagassutslipp av betydning

Tilskuddsmidler
Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak
Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Avsetning husleier kulturbygg (KIF)

Ansvarsområde

Kapittelet er et rent avsetningskapittel for fremtidig husleie og drift av nye kulturbygg, som nye eller utvidede bibliotek, og kulturstasjonene på Manglerud, Voldsløkka og Mortensrud.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**8 700**	**8 700**	**8 700**	**8 700**
Vedtak forrige periode				
Drift av nye bibliotek	4 000	4 000	4 000	4 000
Drift av nye kulturstasjoner	0	0	16 300	16 300
Drift av Voldsløkka kulturstasjon	4 000	10 000	10 000	10 000
Endret avsetning til husleie bibliotek Holmlia	1 000	1 000	1 000	1 000
Manglerud kulturstasjon	10 100	10 100	10 100	10 100
Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift	12 900	25 800	25 800	25 800
Sum Vedtak forrige periode	**32 000**	**50 900**	**67 200**	**67 200**
Vedtak forrige periode	**32 000**	**50 900**	**67 200**	**67 200**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**40 700**	**59 600**	**75 900**	**75 900**
Spesifiserte rammeendringer				
Kulturstasjon Mortensrud	0	0	0	20 000
Tøyen bibliotek – husleie og drift for utvidelse	-1 700	-1 700	-1 700	-1 700
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-1 700**	**-1 700**	**-1 700**	**18 300**
Endringer	**-1 700**	**-1 700**	**-1 700**	**18 300**
Ramme 2023-2026	**39 000**	**57 900**	**74 200**	**94 200**

Vedtak forrige periode

Drift av nye bibliotek
Økning på avsetningskapittel for drift av kulturbygg, satt av til drift av bibliotek.

Drift av nye kulturstasjoner
Økning på avsetningskapittel for kulturbygg, satt av til drift av Mortensrud kulturstasjon

Drift av Voldsløkka kulturstasjon
Det er lagt inn et merbehov til drift av Voldsløkka kulturstasjon, sammenliknet med tidligere planlagt driftsramme.

Endret avsetning til husleie bibliotek Holmlia
Endring i avsetningen til husleie på Deichman Holmlia

Manglerud kulturstasjon
Driftsmidler til Manglerud kulturstasjon.

Stilling ved Manglerud kulturstasjon

Det ble i 2022 overført midler fra kap. 508 til kap. 502 til en stilling ved Manglerud kulturstasjon for 2022 og 2023. Midlene ligger på kap. 508 fra 2024.

Voldsløkka kulturstasjon - avsetning til husleie/drift
Husleie- og driftsmidler til Voldsløkka kulturstasjon.

Spesifiserte rammeendringer

Kulturstasjon Mortensrud
Fremtidige driftmidler til kulturstasjonen på Mortensrud er lagt inn på avsetningskapitlet for kulturbygg fra 2026.

Tøyen bibliotek – husleie og drift for utvidelse
Deichman Tøyen har utvidet lokalene, med overtakelse fra januar 2022. 1,7 mill. skal dekke den årlige økningen i husleie. Midlene er overført til kap. 505, Deichman bibliotek.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	4 200	30 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	4 500	9 000
Sum Driftsutgifter	**0**	**8 700**	**39 000**
Sum	0	8 700	39 000

Idrett (KIF)

Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for planlegging, utvikling og drift av kommunale idrettsanlegg. Etaten har videre ansvar for bygging og forvaltning av markaanlegg, anlegg for vinteridrett, mindre bygg som klubbhus og garderobeanlegg, samt mindre nærmiljøanlegg til egenorganisert aktivitet. I tillegg har etaten driftsansvaret for idretts- og badeanlegg og skolenære idrettshaller som forvaltes av Oslobygg KF.

Bymiljøetaten skal i samarbeid med idretten skape gode muligheter for barn, ungdom og voksne til å utøve idrett og fysisk aktivitet. Tilbudet innen fysisk aktivitet skal videreutvikles ved å øke kunnskapen om og bruken av de eksisterende tilbudene og arealene, prioritere tilbudet til barn og ungdom og styrke samhandlingen med andre offentlige og private aktører.

Bymiljøetaten utarbeider kommunale planer og foreslår strategier og målsettinger for kommunens arbeid med idrett og fysisk aktivitet. Etaten har et ansvar for forvaltning av tilskudd på idrettsområdet. Dette omfatter både rammetilskuddet til Oslo idrettskrets, tilskudd for å stimulere til bygging av private idrettsanlegg, tilskudd til ridesentre, samt tilskudd til store og små idrettsarrangementer og tiltak.

Situasjonsbeskrivelse

Oslo har et stort mangfold av idrettsanlegg og mange deltar i idrett eller utøver fysisk aktivitet på egenhånd. Likevel har Oslo dårligst anleggsdekning (innbyggere pr. idrettsanlegg) av fylkene i Norge, og dårligere dekning enn andre store kommuner. Det er i tillegg et stort behov for vedlikehold og rehabilitering av eksisterende kommunale idrettsanlegg.

Gjennom nyinvestering har byrådets økte satsing på idrett gitt mange nye anlegg. Bymiljøetaten har de siste årene overtatt driftsansvaret for idrettsanlegg som Jordal Amfi, Sonja Henie ishall og Manglerud bad. Det foregår en stor satsing på offentlige badeanlegg i inneværende økonomiplanperiode, med blant annet nybygging av Tøyenbadet (inkludert flerbrukshall) og Stovner bad. I 2023 er Valle Hovin kunstisbane ferdig rehabilitert og vil gi et løft til isidrettene øst i byen. I tillegg vil nye kunstgressbaner etableres på Bjøråsen og Manglerud og en rekke baner vil rehabiliteres.

Oslo kommunes behovsplan for idrett og friluftsliv 2021-2030 er utgangspunktet for tiltakene som prioriteres på idrettsområdet. Handlingsprogrammet i behovsplanen omtaler idrettsprosjektene med de største kapasitetsutfordringene, som er modne for gjennomføring. Handlingsprogrammet vil rulleres i 2023 og forslag til revidert handlingsprogram er vedlagt byrådets budsjettforslag. I 2023 vil det prioriteres å jobbe med nye forprosjekter for å opprettholde fremdriften i byggingen av nye idrettsanlegg. Det foregår en satsing på rehabilitering av kommunale kunstgressbaner, hvor etaten jobber etter handlingsplanen for utfasing av gummigranulat for å redusere utslippet av mikroplast på kommunale kunstgressbaner. I tillegg satser byrådet på å redusere barrierene for deltakelse i Osloidretten, og styrke samarbeidet med idrettskretsen i arbeidet med prosjektet Nabolagsklubb. Byrådet har tidligere redusert prisene for barn og ungdom ved badene, og de lave prisene videreføres i 2023. Prisene for voksne skal ikke heves utover normal årlig prisjustering.

Følgende idrettsanlegg er ventet å bli ferdigstilt i 2023:

- Rehabilitering av 13 kunstgressbaner
- Valle Hovin kunstis
- Bjøråsen kunstgress med undervarme
- Manglerud kunstgress 7er
- Mortensrud landhockeybane, midlertidig kunstgressbane, klubbhus og fritidsklubb

Følgende idrettsanlegg er vedtatt igangsatt og vil være under bygging/gjennomføring i 2023:

- Nye Tøyenbadet med flerbrukshall
- Løren aktivitetspark og flerbrukshall
- Dælenenga flerbrukshall
- Stovner bad
- Treschowsgate/Bentsebrua flerbrukshall
- Kalbakken servicebygg

Følgende prosjekter er under planlegging/prosjektering og er aktuelle for oppstart i 2023 og 2024:

- Kampen friplass
- Voksentoppen kunstgress
- Rehabilitering Sloreåsen, Jerikobakken og Leirskallen
- Mortensrud friidrettshall, cricketbane, kunstgressbaner, klubbhus
- Løren ishall
- Myntgata 2 flerbrukshall
- Mortensrud flerbrukshall
- Bjørvika flerbrukshall
- Refstad flerbrukshall
- Frognerbadet
- Haugerud/Trosterud idrettspark

Oslobygg KF bygger idrettsanlegg etter bestilling fra Bymiljøetaten i henhold til kommunens bestiller-utfører modell. Unntakene er anlegg i Marka, snøanlegg og mindre anlegg hvor etaten selv har utføreransvaret. Idrettsanlegg i regi av Oslobygg KF er omtalt under kapittel 10.1 Eiendomsforetakene.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
5. Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge	Bygge flere flerbrukshaller	Antall flerbrukshaller (håndballflater)	63	66	68	68
	Følge opp handlingsplan for utfasing av plastholdig innfyll i kunstgressbaner	Antall kunstgressbaner uten plastholdig fyllmateriale	8	12	17	27
	Heve standarden på anleggsmassen	Andel innbyggere som er fornøyd med rekreasjons- og idrettsmulighetene i Oslo	78,0 %	75,0 %	75,0 %	78,0 %
		Antall kunstgressbaner	98	99	100	100
		Antall kunstgressbaner med granulattiltak	17	17	60	40
		Rehabiliterte kunstgressbaner per år	1	6	11	11
	Styrke arbeidet med nabolagsklubber i Oslo idrettskrets					
	Videreføre lav pris for barn og unge ved badene	Antall besøkende ved publikumsbadene	299 922	650 000	850 000	1 100 000
6. Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo						

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**725 072**	**725 072**	**725 072**	**725 072**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet	-148	-148	-148	-148
Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner	0	-500	-500	-500
Endring i tilskuddsramme: tilskudd til realisering av private idrettsanlegg	0	4 000	4 000	4 000
Generell rammereduksjon Idrett	-6 542	-13 466	-13 506	-13 506
Husleie/drift diverse idrettsanlegg	0	-3 250	-3 250	-3 250
Høybråten idrettspark – leie av brakker	-220	-220	-220	-220
KVU/forprosjekt idrett	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Midlrtidig bad Økern	0	-3 600	-3 600	-3 600

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Nordbyen turnhall – leie av ytterligere lokaler	-400	-400	-400	-400
Rehabilitering av Frognerbadet - mellomutredning/skisseprosjekt – 3 mill.	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Tilskudd til Oslo idrettkrets	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Vedtak forrige periode	**-18 310**	**-28 584**	**-28 624**	**-28 624**
Vedtak forrige periode	**-18 310**	**-28 584**	**-28 624**	**-28 624**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**706 762**	**696 488**	**696 448**	**696 448**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**42 737**	**42 737**	**42 737**	**42 737**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**42 737**	**42 737**	**42 737**	**42 737**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Drift av lokale alpinbakker	900	900	900	900
Driftsfølger Jesperud klubbhus	400	400	400	400
Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane	800	1 750	1 750	1 750
Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon	635	770	770	770
Driftsfølgevirkning Holmlia ballbinge	70	70	70	70
Driftsfølgevirkning Hovseter friplass	75	150	150	150
Driftsfølgevirkning Skullerud arenabygg	600	600	600	600
Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg	58 200	74 700	74 700	74 700
Jordal kunstgress og betongskateanlegg	830	1 780	1 780	1 780
Manglerud kunstgress 7-er	900	1 850	1 850	1 850
Utredningsmidler	7 800	0	0	0
Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll	2 000	0	0	0
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**73 210**	**82 970**	**82 970**	**82 970**
Justering for engangstiltak				
Tilskudd til private idrettsanlegg	-16 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**-16 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Idrett	2 593	4 720	2 593	-1 504
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**2 593**	**4 720**	**2 593**	**-1 504**
Spesifiserte rammeendringer				
Driftsfølger Kalbakken servicebygg	0	2 000	1 500	1 500
Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga	-350	-350	-350	-350
Nabolagsklubber	10 000	10 000	10 000	10 000
Redusert inntektskrav Holmlia fjellhall	2 400	2 400	2 400	2 400
Sum Spesifiserte rammeendringer	**12 050**	**14 050**	**13 550**	**13 550**
Endringer	**71 853**	**101 740**	**99 113**	**95 016**
Ramme 2023-2026	**821 352**	**840 965**	**838 298**	**834 201**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet

Det er innarbeidet en forventet besparelse i driftsrammen knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Bidrag til forskning på framtidens bærekraftige kunstgressbaner

Det er satt av 0,5 mill. i 2022 og 2023 til forskning på fremtidens bærekraftige kunstgressbaner.

Endring i tilskuddsramme: tilskudd til realisering av private idrettsanlegg

Midlertidig nedjustering av avsetning med fire mill. t.o.m 2023, slik at total tilskuddsramme er 16 mill. Fra 2024 er tilskuddsavsetning på totalt 20 mill.

Generell rammereduksjon Idrett
Tidligere vedtatt rammereduksjon, kap 545 (Bymiljøetaten, idrett)

Høybråten idrettspark – leie av brakker
Det er i tidligere vedtatt budsjett satt midler til leie av brakker på Høybråten idrettspark. Midlene er ikke videreført.

KVU/forprosjekt idrett
Midler som tidligere er satt av til utredning og prosjektering av forskjellige idrettsanlegg.

Midlrtidig bad Økern
Driftmidler til midlertidig bad på Økern ligger inne t.o.m 2023.

Nordbyen turnhall – leie av ytterligere lokaler
Det er i tidligere vedtatt budsjett avsatt midler til leie og drift av ytterligere lokaler i Idrettens Hus i Nordbyen (Stovner) for å tilrettelegge for kampidretter og dans. Beløpet i 2022 var 0,4 mill. høyere enn hva som er satt av i 2023 og videre i økonomiplanen.

Rehabilitering av Frognerbadet - mellomutredning/skisseprosjekt – 3 mill.
KS1 av Frognerbadet peker på svakheter i KVUen og anbefaler at det gjøres grundigere utredning/undersøkelser av utendørsanlegget. Det ble i 2022 satt av 3 mill. til en mellomutredning / skisseprosjekt for å ha tilstrekkelig informasjon for å kunne gjennomføre en tilfredsstillende kostnadskalkyle med tilhørende usikkerhetsanalyse før prosjektet tas videre i forprosjektfase.

Tilskudd til Oslo idrettkrets
Oslo idrettskrets arbeider for ulike tiltak i idrettslagene som fremmer inkludering og økt deltakelse i lokalmiljøene. Det ble i revidert budsjett for 2021 bevilget 4 mill. til nabolagklubber gjennom tilskudd til Oslo idrettskrets. F.o.m. 2023 er det bevilget 10 mill. til samme formål. Se "vedtatt økonomiplan, justering for spesifiserte rammeendringer".

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Drift av lokale alpinbakker
Driftsmidler til alpinbakkene Sloreåsen, Leirskallen og Jerikobakken

Driftsfølger Jesperud klubbhus
Oslo kommune overtar driften av klubbhuset ved Jesperud kunstgressbane, som ligger på kommunal tomt. Dette fører til 0,4 mill. i økte driftskostnader på kap. 545. Det er forøvrig også lagt inn 0,5 mill. i investeringsmidler til klubbhuset i 2023-budsjettet.

Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane
Midler avsatt til fjernvarme til nytt undervarmeanlegg, forlenget driftssesong på flomlysanlegget, midler til vinterdrift, samt serviceavtale på det tekniske anlegget på Bjøråsen kunstgressbane.

Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon

Midler som er satt av til økte driftskostnader på Bymiljøetatens driftsstasjon på Ekeberg. Midlene skal gå til økt husleie, renhold, serviceavtaler og behov for inventar.

Driftsfølgevirkning Holmlia ballbinge
Drifts- og vedlikeholdsmidler til Holmlia ballbinge.

Driftsfølgevirkning Hovseter friplass
Driftsmidler til Hovseter friplass med halvtårsvirkning i 2023.

Driftsfølgevirkning Skullerud arenabygg
Midler avsatt til driftsavtale med det lokale idrettslaget om tilsynsoppgaver knyttet til anlegget, samt drifts- vedlikeholds- og administrasjonsutgifter på Skullerud skiarena.

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg
Driftsfølgevirkninger (husleie mm) til bygg som forvaltes av Oslobygg KF.

Jordal kunstgress og betongskateanlegg
Midler avsatt til vinterdrift av Jordal kunstgress og midler til driftsavtale for kunstgressbanen og skateanlegget på Jordal.

Manglerud kunstgress 7-er
Driftsmidler til Manglerud kunstgress, inkludert vinterdrift og driftsbidrag til Manglerud Star Fotball.

Utredningsmidler
For å opprettholde investeringstakten for nye idrettsanlegg er det i budsjettet for 2023 satt av 7,8 mill. i utredningsmidler som skal gå til konseptvalgutredninger og forprosjekter.

Vinterdrift av kunstgressbaner uten plastholdig innfyll
I forbindelse med utfasingen av plastholdig innfyll på kommunale kunstgressbaner er det behov for at kommunen gjennomfører vinterdrift av en kunstgressbane i 2023.

Justering for engangstiltak

Tilskudd til private idrettsanlegg
Midlertidig nedjustering av avsetningen til tilskudd til private idrettsanlegg.

Spesifiserte rammeendringer

Driftsfølger Kalbakken servicebygg
Det er vedtatt investeringsmidler til bygging av Kalbakken servicebygg. Det legges derfor inn driftsmidler til bygget fra 2024. Midlene skal dekke drifts- og vedlikeholdsutgifter, samt midler til driftsavtale med SF Grei.

Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga
Reduksjon i budsjettrammen for å finansiere deler av stilling i Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Nabolagsklubber
Det er satt av 10 mill. årlig til et samarbeid med Oslo idrettskrets om nabolagsklubber. Midlene skal gi flere muligheten til å delta i den organiserte idretten.

Redusert inntektskrav Holmlia fjellhall
Det er satt av midler til redusert inntektskrav til Holmlia fjellhall, slik at lokalene kan brukes til idretten, fremfor å være utleid til treningssentre.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	72 720	104 566	109 732
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	213 676	334 905	418 114
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	413 533	258 662	269 468
Overføringsutgifter	169 544	153 862	153 604
Finansutgifter	72 989	0	0
Sum Driftsutgifter	**942 462**	**851 995**	**950 918**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-42 523	-79 591	-80 435
Refusjoner	-39 166	-47 332	-49 131
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-72 145	0	0
Sum Driftsinntekter	**-153 835**	**-126 923**	**-129 566**
Sum	788 628	725 072	821 352

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Idrett (KIF)							
Granulattak eksisterende baner	2026	IA	10 000	0	0	0	10 000
Hovseter friplass/egenorganisert aktivitet	2023	IA	1 700	0	0	0	1 700
IDR Maskiner/biler/utstyr	2026	IA	6 500	2 000	2 000	2 000	12 500
IDR Rehabilitering av idrettsanlegg	2024	500	15 500	5 000	5 000	5 000	30 500
Kalbakken servicesenter	2026	46 000	20 500	25 500	0	0	46 000
Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.	2023	IA	91 800	0	0	0	91 800
Skateanlegg og klubbhus Jordal	2023	IA	28 000	0	0	0	28 000
Sum Idrett (KIF)		**46 500**	**174 000**	**32 500**	**7 000**	**7 000**	**220 500**
Sum investeringsprosjekter		46 500	174 000	32 500	7 000	7 000	220 500

Granulattak eksisterende baner
For å begrense utslippet av plastholdig innfyll fra kommunale kunstgressbaner er det behov for å gjennomføre tiltak for å unngå spredning av gummigranulat. Bruken av gummigranulat skal fases ut på kommunale kunstgressbaner, men det er behov for foreløpige tiltak som reduserer

utslippene. Det planlegges for å gjennomføre tiltak på 13 baner i 2023, og det er bevilget 10 mill. til formålet.

Hovseter friplass/egenorganisert aktivitet
Hovseter friplass vil inneholde funksjoner for friidrett, ballsport og annen aktivitet som skal styrke tilbudet for egenorganisert aktivitet. Det er allerede bevilget 18,7 mill. til prosjektet, men det er i 2023 lagt inn ytterligere 1,7 mill. for å bli fullfinansiert, grunnet ekstraordinær prisøkning i markedet. Total bevilgning til prosjektet er dermed 20,4 mill.

IDR Maskiner/biler/utstyr
Bymiljøetaten er driftsansvarlig for kommunale idrettsanlegg og det er årlig avsatt 2 mill. til maskiner og utstyr knyttet til driften. Midlene skal dekke erstatningskostnader for utgående kapasitet og omlegging til miljøvennlige alternativer i maskinparken. I 2023 ligger det en midlertidig økning på 4,5 mill. som skal finansiere to nye elektriske ismaskiner på Valle Hovin kunstis, som er ferdig rehabilitert i 2023. Ismaskinene er nødvendige for å oppnå tilfredsstillende iskvalitet på anlegget. Totalramme er derfor 6,5 mill. i 2023.

IDR Rehabilitering av idrettsanlegg
Det er et stort behov for rehabilitering av kommunale idrettsanlegg, og det er en årlig investeringsavsetning på 5 mill. til dette formålet. Et av målene i behovsplanen for idrett og friluftsliv er å opprettholde kvaliteten på idrettsanleggene. Det er blant annet behov for å rehabilitere mindre alpinanlegg i byen, som er viktige anlegg både for idrett og egenorganisert aktivitet vinterstid. I 2023 er det lagt inn en økning på 10 mill. til rehabilitering av alpinanlegg. Det er videre lagt inn 0,5 mill. som følge av at kommunen overtar Jesperud klubbhus, som har behov for rehabilitering. Kommunalt eierskap vil forenkle driften for idrettslaget, slik at de kan fokusere på aktivitet, frivillighet og inkludering. Total avsetning i 2023 blir derfor på 15,5 mill.

Kalbakken servicesenter
Det er gjennomført forprosjekt for etablering av servicebygg med sanitær- og garderobefasiliteter i tilknytning til idrettsparken på Kalbakken i 2021, og det er satt av investeringsmidler på totalt 46 mill., hvorav 20,5 mill. er lagt inn for 2023. Servicebygget er omtalt i behovsplanen for idrett og friluftsliv, og skal ivareta driftsfunksjoner for Grei SK.

Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.
Byrådet vedtok 12. november 2020 Byrådssak 1103/20 Handlingsplan for å fase ut bruk av plastholdig løst innfyll på kunstgressbaner i Oslo. Byrådet foreslår økt bevilgning på 36,9 mill. i 2023, slik at det blir totalt 91,8 mill. i 2023 til rehabilitering av kunstgressbaner. Midlene skal bidra til å realisere handlingsplanen ved å legge om til miljøvennlige alternativer til gummigranulat ved rehabilitering. Samtidig skal midlene bidra til å opprettholde god kvalitet på kunstgressbanene, som er en prioritert anleggstype i Oslo.

Skateanlegg og klubbhus Jordal
I 2023 er det lagt inn 28 mill. til ferdigstillelse av Jordal idrettspark, hvor klubbhuset går gjennom omfattende rehabiliteringsarbeid. Prosjektet gjennomføres i sammenheng med etablering av betongskateanlegget, samt undervarme og rehabilitering av kunstgressbanen på Jordal.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Tabell: Tilskudd til idrettsformål

Avsetningen gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets	47 900	48 900	52 000
Særskilte tiltak OIK	6 000	6 000	6 000
Seniorprosjekt OIK	2 800	2 800	3 050
Nabolagsklubber	-	-	10 000
Big-Air Wyller	1 500	1 500	1 850
Bogstad Vinterparadis	700	700	1 300
Tilskudd til ridesentre	1 000	1 000	1 000
Realisering av idrettanlegg i samarbeid med idrettslag*	5 000	16 000	-
Tilskudd til idrettstiltak	9 661	9 661	9 661
Tilskudd til Furuset IL (leie av treningstid)	2 100	2 100	2 100
Tilskudd til Oslo stupeklubb (anleggsleie)	-	200	-
SUM	**76 661**	**88 861**	**86 961**

* I 2023 vil 16,5 milll. i inndratte midler fra tidligere år være tilgjengelig for fordeling.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Byrådet foreslår øremerking av følgende nye midler i 2023:

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1 000
25450010	Prosjekteringsmidler idrettsanlegg	7 800

Avsetning til husleier idrettsprosjekter (KIF)

Ansvarsområde

Kapittelet er et rent avsetningskapittel for fremtidig husleie og drift av nye idrettsanlegg. Eksempel er Tøyenbadet og Stovnerbadet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**26 218**	**26 218**	**26 218**	**26 218**
Vedtak forrige periode				
Avsetning til drift av nye idrettsanlegg	83 201	166 891	266 691	266 691
Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet	0	0	22 000	22 000
Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter	0	0	7 000	7 000
Sum Vedtak forrige periode	**83 201**	**166 891**	**295 691**	**295 691**
Vedtak forrige periode	**83 201**	**166 891**	**295 691**	**295 691**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**109 419**	**193 109**	**321 909**	**321 909**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane	-800	-1 750	-1 750	-1 750
Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon	-635	-770	-770	-770
Driftsfølgevirkning Holmlia ballbinge	-70	-70	-70	-70
Driftsfølgevirkning Hovseter friplass	-75	-150	-150	-150
Driftsfølgevirkning Skullerud arenabygg	-600	-600	-600	-600
Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg	-58 200	-74 700	-74 700	-74 700
Jordal kunstgress og betongskateanlegg	-830	-1 780	-1 780	-1 780
Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgevirkninger	-47 159	10 211	-41 139	-23 659
Manglerud kunstgress 7-er	-900	-1 850	-1 850	-1 850
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-109 269**	**-71 459**	**-122 809**	**-105 329**
Endringer	**-109 269**	**-71 459**	**-122 809**	**-105 329**
Ramme 2023-2026	**150**	**121 650**	**199 100**	**216 580**

Vedtak forrige periode

Avsetning til drift av nye idrettsanlegg

Økning i avsetningskapittel for drifts av idrettsanlegg, som følge av flere bygg som er planlagt ferdigstilt i perioden.

Husleie drift diverse idrettsanlegg

Økning i avsetningskapittel for drifts av idrettsanlegg, som følge av flere bygg som er planlagt ferdigstilt i perioden.

Husleiekostnader - Løren ishall, Frognerbadet

Det er lagt inn midler til husleie for Løren ishall, som ventes å være i drift fra 2025, samt Frognerbadet.

Løren aktivitetspark og flerbrukshall - driftsutgifter
Driftsmidler til Løren aktivititetspark er lagt inn i budsjettet fra 2025.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Driftsfølgevirkning Bjøråsen kunstgressbane
Midler avsatt til fjernvarme til nytt undervarmeanlegg, forlenget driftssesong på flomlysanlegget, midler til vinterdrift, samt serviceavtale på det tekniske anlegget på Bjøråsen kunstgressbane.

Driftsfølgevirkning Ekeberg driftsstasjon
Midler som er satt av til økte driftskostnader på Bymiljøetatens driftsstasjon på Ekeberg. Midlene skal gå til økt husleie, renhold, serviceavtaler og behov for inventar.

Driftsfølgevirkning Holmlia ballbinge
Drifts- og vedlikeholdsmidler til Holmlia ballbinge.

Driftsfølgevirkning Hovseter friplass
Driftsmidler til Hovseter friplass med halvtårsvirkning i 2023.

Driftsfølgevirkning Skullerud arenabygg
Midler avsatt til driftsavtale med det lokale idrettslaget om tilsynsoppgaver knyttet til anlegget, samt drifts- vedlikeholds- og administrasjonsutgifter på Skullerud skiarena.

Driftsfølgevirkninger for nye Oslobygg-anlegg
Driftsfølgevirkninger (husleie mm) til bygg som forvaltes av Oslobygg KF.

Jordal kunstgress og betongskateanlegg
Midler avsatt til vinterdrift av Jordal kunstgress og midler til driftsavtale for kunstgressbanen og skateanlegget på Jordal.

Justering av avsetningskapittel for fremtidige driftsfølgevirkninger
Endringene omfatter justering av avsetning til husleie til idrettsprosjekter i tråd med behov de kommende årene.

Manglerud kunstgress 7-er
Driftsmidler til Manglerud kunstgress, inkludert vinterdrift og driftsbidrag til Manglerud Star Fotball.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	-9 000	-109 269
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	35 218	109 419
Sum Driftsutgifter	**0**	**26 218**	**150**
Sum	0	26 218	150

Tilskudd til Den norske kirke (KIF)

Ansvarsområde

Oslo kommune utbetaler tilskudd til Den norske kirke iht. trossamfunnsloven § 14, annet ledd. Tilskuddet skal finansiere utgifter til blant annet bygging, drift og vedlikehold av kirker, og fellesrådets og menighetsrådenes administrasjon.

Overføring av tilskuddet til Den norske kirke administreres av Gravplassetaten.

Situasjonsbeskrivelse

Ved inngangen til 2022 hadde Den norske kirke 303 264 medlemmer i Oslo. Dette tilsvarer om lag 43 % av Oslos befolkning.

Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) ivaretar administrative og økonomiske oppgaver på vegne av menighetene i Oslo, og har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av totalt 64 kirker og kapell.

Kirkebyggene er viktig for manges trosutøvelse og er samtidig en sentral del av vår kulturarv. Oslo er en livssynsåpen by, og kirkene er åpne for alle. Kirkene er for mange et naturlig samlingspunkt i lokalmiljøet, og brukes også til kulturarrangement og andre aktiviteter. Kirkelig fellesråd i Oslo viser til et stort vedlikeholdsetterslep i kirkene. Prioritering og valg av rehabiliteringsprosjekter foretas av Kirkelig fellesråd etter føringer gitt i bystyrets vedtak om budsjettramme for kirkeinvesteringer. En del av bygningsmassen som fellesrådet har ansvaret for, er gravkapell.

Byrådet nedsatte i april 2019 et kommunalt offentlig utvalg som skulle gjennomgå kommunens tros- og livssynspolitikk og gi anbefalinger til fremtidens politikk på dette området. Tros- og livssynsutvalget overleverte rapporten *Tro det eller ei. Fremtidens tros- og livssynspolitikk i Oslo* til byrådet i mai 2020, rapporten var på høring høsten 2020. Byrådet vil legge frem en sak om kommunens tros- og livssynspolitikk for bystyret.

Iht til bystyrets vedtak i sak 187/2022 og at det nå åpnes for dette i gravplassloven, skal

kommunen søke statsforvalteren om å få overført det fullstendige ansvaret for gravplassforvaltningen fra Kirkelig fellesråd i Oslo.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**152 097**	**152 097**	**152 097**	**152 097**
Vedtak forrige periode				
Generell rammereduksjon Tilskudd til Den norske kirke	293	293	293	293
Sum Vedtak forrige periode	**293**	**293**	**293**	**293**
Vedtak forrige periode	**293**	**293**	**293**	**293**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**152 390**	**152 390**	**152 390**	**152 390**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**7 725**	**7 725**	**7 725**	**7 725**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**7 725**	**7 725**	**7 725**	**7 725**
Ramme 2023-2026	**160 115**	**160 115**	**160 115**	**160 115**

Vedtak forrige periode

Generell rammereduksjon Tilskudd til Den norske kirke
Redusert rammekutt på kap. 581.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Overføringsutgifter	144 074	152 097	160 115
Sum Driftsutgifter	**144 074**	**152 097**	**160 115**
Sum	144 074	152 097	160 115

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan			Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Tilskudd til Den norske kirke (KIF)							
Rehabilitering kirker	LØPENDE		20 000	20 000	20 000	20 000	80 000
Sum Tilskudd til Den norske kirke (KIF)		**0**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**20 000**	**80 000**
Sum investeringsprosjekter		0	20 000	20 000	20 000	20 000	80 000

Rehabilitering kirker
Det budsjetteres med 20 mill. i 2023 til rehabilitering av kirker og kapell. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva.-refusjon, slik at den foreslåtte bevilgningen er på totalt på 25 mill. i 2023 til

kirkerehabilitering. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar med en årlig rullert plan for rehabilitering, som Kirkelig fellesråd har ansvar for.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Tabell: Tilskudd til Den norske kirke

Avsetningen gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag 2023
Den norske kirke, driftstilskudd (iht. trossamfunnsloven)	136 778	140 823	149 115
Den norske kirke, tilskudd for løpende vedlikehold (iht. trossamfunnsloven)	10 500	11 000	11 000
Tilskudd til religionsdialog	1 000	0	0
SUM	**148 278**	**152 097**	**160 115**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Gravplassetaten (KIF)

Ansvarsområde

Gravferdsetaten bytter navn til Gravplassetaten (GPE) fra 01.01.2023.

Anlegg, drift og forvaltning av gravplasser, begravelser og kremasjoner er regulert i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd, gravferdsforskriften og vedtekter for kirkegårder og gravlunder i Oslo. Gravplassetaten skal gravlegge byens innbyggere med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn. Gravplassetaten skal ivareta kommunens lovpålagte ansvar for begravelser ved dødsfall hvor ingen andre sørger for gravferden.

Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) og Oslo kommunes avtale om kommunal gravferdsdrift ble i 2017 fornyet for nye ti år (jf. byrådssak 1128/17).

Iht til bystyrets vedtak i sak 187/2022 og at det nå åpnes for dette i gravplassloven, skal kommunen søke statsforvalteren om å få overført det fullstendige ansvaret for gravplassforvaltningen fra Kirkelig fellesråd i Oslo. I myndigheten ligger et forvaltningsansvar for areal og bygninger knyttet til gravplasser. En endring av navn på tidligere Gravferdsetaten til *Gravplassetaten* i forbindelse med overføring av gravplassmyndighet er naturlig. Dette er fordi

etaten ikke primært driver med gravferd men forvalter føringene i Gravplassloven, og navneendring vil tydelig kommunisere hva som ligger til gravplassmyndigheten.

Gravplassetaten har administrative oppgaver for tilskudd til Den norske kirke.

Situasjonsbeskrivelse

Gravplassdriften i Oslo omfatter 20 kirkegårder og gravlunder samt Alfaset krematorium. Museumskirkegården Krist kirkegård er ikke i ordinær bruk.

Den strategiske planen Fremtidens gravplass – gode, grønne byrom fra 2018 ligger til grunn for utviklingen av gravferdstjenesten i Oslo. Oslos gravlunder fungerer på flere måter som en del av byens overordnede grøntstruktur, med gode urbane grønne byrom som også brukes til gjennomgang, rekreasjon og har en viktig funksjon for klima og miljø. Alle kremasjoner i Oslo foregår i Alfaset krematorium, og er avgiftsfri for Oslos innbyggere. Krematoriet på Alfaset har hatt utslipp av forurensing, og behov for et styringssystem og antall renselinjer for mer effektiv drift. Derfor gjennomføres en ombygging for å redusere utslippene og effektivisere drift og kapasitet. Ombyggingen sluttføres i løpet av 2022.

Gravplasskapasiteten er totalt sett god, men ujevnt fordelt. Gravplassetaten har i flere år arbeidet med å utvide gravkapasiteten flere steder i byen, og særlig for retningsbestemte graver.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Antall nedsatte urner i minnelund	319	388	402	420
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 861	1 861	1 861	1 861
Antall kremasjoner	3 593	4 178	3 721	3 303
Antall graver med sommerstell	48 150	46 782	45 778	44 385
Antall graver med høstpynt	44 227	42 469	42 510	40 916
Antall nedsatte kister	818	746	693	741
Antall nedsatte urner	2 894	2 827	2 079	2 319
Ant. nedsatte barnekister i minnelunder	168	163	78	74

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
7. Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn	Bidra til å redusere miljøskadelige utslipp gjennom sikrere og mer effektiv drift av krematoriet på Alfaset	Kremasjonsprosent	80,0 %	82,0 %	82,0 %	82,0 %
	Overta gravferdsansvar fra Kirkelig fellesråd i Oslo					
	Oppnå effektiv gravplasskapasitet og raskere etablering av retningsbestemte graver.					

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**79 045**	**79 045**	**79 045**	**79 045**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet	-80	-80	-80	-80
Generell rammereduksjon Gravplassetaten	-916	-1 774	-1 855	-1 855
Sum Vedtak forrige periode	**-996**	**-1 854**	**-1 935**	**-1 935**
Vedtak forrige periode	**-996**	**-1 854**	**-1 935**	**-1 935**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**78 049**	**77 191**	**77 110**	**77 110**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**5 256**	**5 256**	**5 256**	**5 256**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**5 256**	**5 256**	**5 256**	**5 256**
Uspesifiserte rammeendringer				
Generell rammeendring Gravplassetaten	364	602	364	-210
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**364**	**602**	**364**	**-210**
Spesifiserte rammeendringer				
Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga	-100	-100	-100	-100
Sum Spesifiserte rammeendringer	**-100**	**-100**	**-100**	**-100**
Endringer	**264**	**502**	**264**	**-310**
Ramme 2023-2026	**83 569**	**82 949**	**82 630**	**82 056**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykem., dig.sykem. og ny visuell identitet
Det er innarbeidet en forventet besparelse i driftsrammen knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Gravplassetaten
Tidligere vedtatt rammereduksjon på kap. 590, Gravferdsetaten.

Spesifiserte rammeendringer

Finansiering av overført stilling i byrådsavdelinga
Reduksjon i budsjettrammen for å finansiere deler av stilling i Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	122 704	123 516	129 618
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	48 385	41 697	43 320
Overføringsutgifter	5 634	2 704	2 880
Finansutgifter	4 375	0	0
Sum Driftsutgifter	**181 098**	**167 917**	**175 818**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-83 566	-79 863	-82 898
Refusjoner	-10 908	-8 605	-8 932
Overføringsinntekter	-797	-404	-419
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 224	0	0
Sum Driftsinntekter	**-99 496**	**-88 872**	**-92 249**
Sum	81 602	79 045	83 569

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Gravplassetaten (KIF)							
Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy	2025	IA	10 000	10 000	8 500	0	28 500
Nye graver på eksisterende gravlunder	LØPENDE		5 500	3 500	3 500	3 500	16 000
Økt gravplasskapasitet	2023	19 500	4 500	0	0	0	4 500
Sum Gravplassetaten (KIF)		**19 500**	**20 000**	**13 500**	**12 000**	**3 500**	**49 000**
Sum investeringsprosjekter		19 500	20 000	13 500	12 000	3 500	49 000

Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy
For å oppnå kommunens mål om ha 100% nullutslipp for maskiner og tunge kjøretøy skal Gravplasssetaten skifte ut sitt utstyr. Dette gjelder mindre og mellomstore arbeidsmaskiner, traktorer, anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. Tilgang på denne typer maskiner er fortsatt begrenset og forutsetter en innovativ utvikling i markedet. I tillegg til et eksisterende prosjekt for utslippsfrie maskiner, er det avsatt 38,5 mill. fordelt over årene 2022-2025. Anskaffelsene forutsettes å tilpasses hva markedet kan levere, og for å skape etterspørsel for markedsutvikling og leveranse i økonomiplanperioden.

Nye graver på eksisterende gravlunder
Midlene benyttes til klargjøring og ferdigstillelse av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder i hele Oslo hvor nye graver kan tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord mv. Avsetningen er på 5,5 mill. i 2023 og 3,5 mill. årlig fra 2024 og ut økonomiplanperioden.

Økt gravplasskapasitet
Til sammen 27,5 mill. fra tidligere prosjekt *119 019 Klemetsrud kirkegård* ble i 2020 omdisponert til prosjekt *106028 Nye graver på eksisterende gravlunder*, og til prosjektet *Økt gravplasskapasitet ()*. Midlene benyttes til strategisk kapasitetsutvidelse på både Klemetsrud, Nordstrand, Ris, Voksen og andre steder der det raskere kan oppnås mer effektiv kapasitetsutnyttelse og økning av retningsbestemte graver. Prosjektet omfatter også utprøving av nye gravferdsformer og etablering av digitale kart. Ramme for prosjekt *119019 Økt gravplasskapasitet* er 19,5 mill., fordelt med 5 mill. i årlig 2020-2022, og 4,5 mill. i 2023.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Byrådsleders kontor (BLK)

Sektoransvar

Sektoransvaret for Byrådslederens kontor (BLK) omfatter drift av byrådet og byrådsavdelingene, Rådhusets forvaltningstjeneste, Kommuneadvokaten og Beredskapsetaten.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	786,5	832,6	830,9	826,4	824,2
Driftsinntekter	-54,5	-57,0	-57,2	-57,0	-57,2
Netto utgifter	**732,1**	**775,7**	**773,7**	**769,5**	**767,0**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		0,8 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

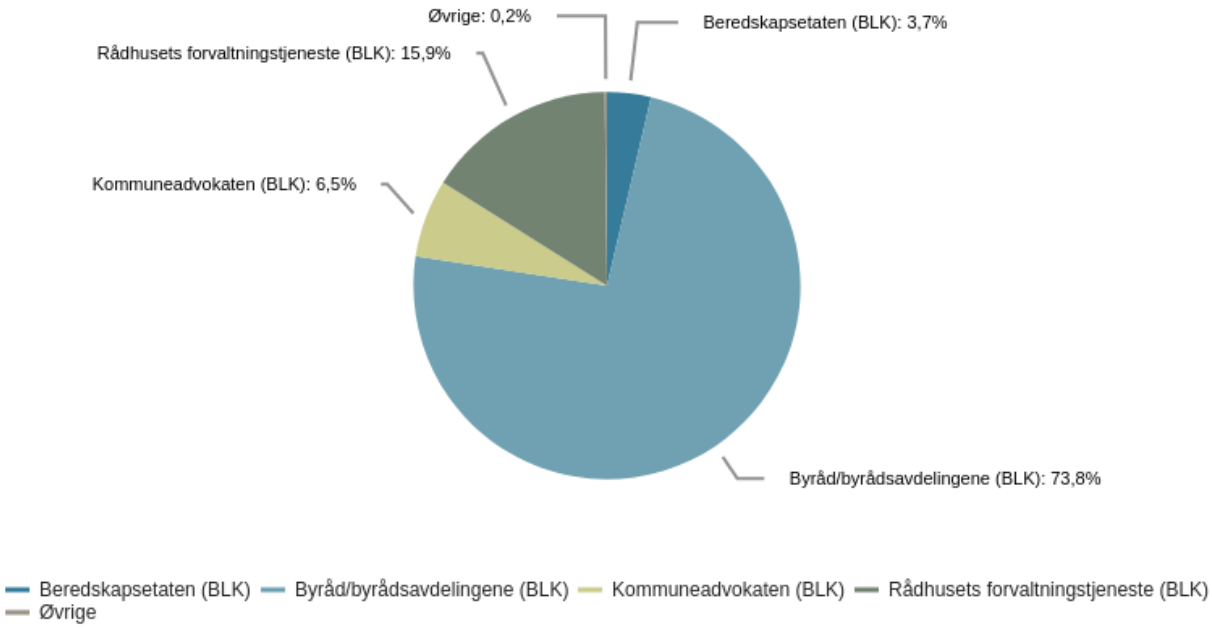

Byrådets ambisjoner for sektoren

Oslo kommune skal være en god kommune å leve og bo i. BLK har det øverste administrative og politiske ansvaret for at styringssystemene fungerer best mulig for å nå dette målet. Dette innebærer utvikling av kommunens politiske og administrative styringssystem, virksomhetsstyring, ledelses- og kompetanseutvikling, topplederrekruttering, koordinering og utvikling av kommunens deltakelse i internasjonalt og regionalt samarbeid, beredskap, kommunikasjon, innsyn og offentlighet samt internrevisjon.

Målene nedenfor er sektorovergripende. BLK har en særlig rolle som tilrettelegger og pådriver for gjennomføring av byrådets politikk til det beste for byens innbyggere, og for å samordne byrådets arbeid og aktiviteter.

Mål 1 En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne

Styring og ledelse i Oslo kommune skal være preget av tillit. Dette skal reflekteres i styringsdialogen mellom byrådsavdeling og virksomhet, på den enkelte arbeidsplass og i samhandling med de tillitsvalgte. Med tillit som strategi og arbeidsform skal tjenestene utvikles sammen med innbyggerne. De skal involveres i idé-, plan- og utviklingsfasen av for eksempel omsorgstjenester, byplanlegging, demokratiutvikling og digitalisering.

Bystyret har vedtatt at Oslo skal være en foregangskommune for medvirkning fra innbyggerne. Byrådet vil prioritere tiltak som kan øke medvirkning der andelen av befolkningen som deltar i medvirkningsprosesser er lavest.

Byrådet vil styrke demokrati, åpenhet og tilgjengelighet i kommunen. Dette forutsetter at informasjonen er helhetlig og profesjonell. Kommunens “Vær åpen-plakat” brukes i arbeidet med å bygge en åpenhets- og tillitskultur i kommunen. Det er etablert systemer for opplæring og lett tilgjengelig informasjon for ansatte om relevant regelverk for praktisering av åpenhet.

På oppdrag fra, og i samarbeid med BLK leder Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) klarspråkarbeidet i kommunen. I 2022 og videre i 2023 prioriteres arbeidet med å innarbeide et inkluderende språk i kommunens språkprofil. Forankring av klarspråkarbeidet hos ledere, oppfølging av språkkoordinatorer i virksomhetene og utvikling av metoder og verktøy er viktige grep i dette arbeidet.

I 2019 fikk kommunen ny visuell profil. Kommunen skal fremstå med én felles visuell identitet i alle digitale og trykte flater. Virksomhetene skal ta i bruk designmanualen og sørge for at digitale og trykte flater omprofileres i kommunens visuelle identitet innen utgangen av 2022. For noen virksomheter vil dette arbeidet også fortsette inn i 2023.

Designmanualen gjør ansatte i stand til å produsere kommunikasjonsmateriell uten å benytte eksterne leverandører. Statistikken viser at rundt 13 000 ulike produksjoner, dvs. plakater, brosjyrer, rapporter og liknende, er lastet ned fra verktøyene siste år. Dette er materiell som ansatte nå selv produserer.

Den visuelle identiteten har gjennom håndteringen av koronapandemien vært avgjørende for å

lykkes med kommunikasjonsarbeidet. Gjennom samarbeid med aktuelle virksomheter har kommunen selv utarbeidet det meste av informasjonsmateriellet til alle deler av befolkningen. I perioder har informasjonsmateriellet vært særlig rettet mot ulike målgrupper, f.eks. innbyggere med minoritetsbakgrunn og unge voksne. Oslo kommune har blitt oppfattet som én aktør og kommunisert helhetlig, i tråd med kommunens kommunikasjonsstrategi. I Kantars innbyggerundersøkelse fra august 2021 "Oslo kommune_visuell profil_rapport Kantar 0821" ble visuell korona-kommunikasjon fra kommunen testet. 88 % av de spurte svarte at det var tydelig at det var Oslo kommune som var avsender. I tillegg til at den visuelle identiteten gjør kommunen godt gjenkjennelig har den vært kostnadsbesparende i en langvarig situasjon der det har vært behov for omfattende informasjonsmateriell på kort tid. At den visuelle identiteten har blitt godt kjent blant innbyggerne vil også lette framtidig kommunikasjon.

BLK har tatt initiativ til å få på plass samkjøpsavtaler på trykkeritjenester og produksjon av skilt. Dette sparer kommunens virksomheter for tids- og kostnadskrevende anskaffelser og sikrer kvalitet i alle ledd. I samarbeid med UKE videreutvikles et skiltprogram med fokus på universell utforming.

Byrådet arbeider for bedre innbyggerdialog og vil være tilstede i de kanalene der folk er. Oslo kommune har profiler på Facebook, Instagram, Twitter og LinkedIn samt på videotjenestene YouTube og Vimeo. Profilene eies og administreres av BLK.

I oppfølgingen av *Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger 2020-2023* har BLK ansvaret for en prosess for å utarbeide retningslinjer for moderering på sosiale plattformer, som skal gjelde for hele kommunen. Dette arbeidet skjer i nært samarbeid med andre virksomheter i kommunen.

Tiltakene i planen er samlet i tre innsatsområder:
1. Reagere på hatefulle ytringer og holdninger
2. Motvirke konsekvensene av hatefulle ytringer og holdninger
3. Forbygge hatefulle ytringer og holdninger

Kommunens innbyggere skal enkelt ha tilgang på informasjon om beslutningsprosesser og aktiviteter som er relevant for deres hverdag og behov. BLK leder arbeidet med en kampanje som skal øke kjennskapen til mulighetene innbyggerne har for å medvirke i utviklingen av egen by og eget nabolag. I 2023 vil det bli gjennomført et medvirkningsarbeid i regi av BLK.

Byrådet vil også gi enklere tilgang til politiske prosesser og beslutninger. Blant annet ble det i 2022 etablert "Nytt fra byrådet" på kommunens nettsider for å gi bedre oversikt over saker vedtatt av byrådet. Det jobbes med å utvikle en abonnementsløsning slik at innbyggerne kan skreddersy innhold de er interessert i.

Byrådet ønsker å styrke innsynsmulighetene for innbyggere, media, foreninger og næringsliv. Et sentralt element i dette er fulltekstpublisering. Det pågående arbeidet med innføring av nytt arkivsystem reduserer tekniske barrierer for fulltekstpublisering. Oppdatert veiledningsmateriell skal i tillegg gi kommunens virksomheter støtte til utstrakt publisering av fulltekstdokumenter samtidig som informasjonssikkerhet, personvern og innbyggernes tillit til kommunen ivaretas på en god måte.

Mål 2 En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune

Byrådet er opptatt av at styring, organisering og ledelse av kommunen bidrar til bedre tjenester til innbyggerne. Utvikling av virksomhetsstyringen og styringsdialogen mellom byrådsavdeling og virksomhet, men også koordinering og samhandling mellom byrådsavdelinger, har høy prioritet. Sentrale tiltak bidrar til å sette dagsorden, bevisstgjøre og motivere til endring, erfaringsutveksling og samarbeid. I 2023 skal medarbeiderundersøkelsen 10-faktor igjen gjennomføres i kommunens virksomheter. Undersøkelsen er medarbeider- og ledelsesorientert og vektlegger ansattes mestring, motivasjon og kompetanse i jobbutførelsen.

Mål- og resultatstyring ligger til grunn for styring og oppfølging av byrådets overordnede mål. Tillit som strategi og arbeidsform har betydning for praktiseringen av mål- og resultatstyringen. Det skal legges mer vekt på tydelige mål og forventninger til resultater og effekter enn på detaljrapportering og måling av aktiviteter, tiltak og virkemidler. Tillitsbasert styring og ledelse innebærer å finne en god balanse mellom tillit og kontroll.

Byrådets tilbud til toppledere består av «Sammen for Oslo – økt strategisk samhandling», temasamlinger og refleksjonsgrupper. «Sammen for Oslo» er en oppfølging av tidligere tilbud om ledergruppeutvikling og startet opp høsten 2021. Formålet er økt strategisk samhandling for effektive innbyggerrettede tjenester, i tråd med mål og prinsipper for utvikling av tillitsbasert styring og ledelse. Tilbudet skal bidra til økt felles forståelse av sammensatte samfunnsutfordringer, både i og mellom virksomheter og byrådsavdelinger. Videre skal det bidra til styrket kompetanse i håndteringen av sammensatte utfordringer. I tillegg vil BLK prioritere tiltak som støtter opp om de styringsmessige kjennetegnene ved tillitsbasert styring og ledelse.

Oslo kommune skal utøve god virksomhetsstyring og arbeide kontinuerlig med kvalitetsforbedringer. Rapporteringskrav skal gjennomgås med sikte på forenkling. Styrings- og kontrollsystemer på prioriterte risikoområder skal vurderes. Erfaringer fra pandemihåndteringen skal tas med inn i videreutviklingen av styring, ledelse og organisering. Sammen skal dette bidra til forbedring og videreutvikling av kommunens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. Arbeidet med forebygging av korrupsjon står på dagsorden i hele kommunens organisasjon. Byrådet vil prioritere nettverksmøter for kommunens virksomheter og følge opp varsler om korrupsjon, misligheter og andre kritikkverdige forhold.

Virksomhetene skal utføre oppgaver på en måte som bidrar positivt til kommunens tillit i befolkningen. Kommunens etiske regler skal sikre en god etisk praksis og bidra til å definere felles standarder for ansatte i Oslo kommune. For å stimulere det kontinuerlige arbeidet med etikk og verdier utarbeides det sentralt relevante tiltak og materiell som er tilgjengelige på KS-læring og på kommunens intranett.

Mål 3 En trygg by med god beredskap

Oslo er en trygg by å bo og ferdes i. Kommunen skal jobbe helhetlig på tvers av sektorer og virksomheter og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap.

Beredskapsarbeidet i Oslo kommune skal være en integrert del av den daglige virksomheten i kommunen og bygge på de nasjonale beredskapsprinsippene om ansvar, nærhet, likhet og samvirke. Byrådet er opptatt av at alle kommunale virksomheter skal ha god grunnberedskap og

være rustet til å ivareta sine oppgaver dersom en uønsket hendelse skulle inntreffe. Oslo kommune skal jobbe systematisk for å avdekke risikoer og sårbarheter, og skal jobbe forebyggende for å hindre at uønskede hendelser inntreffer. Samtidig skal kommunen planlegge for å håndtere hendelser og situasjoner som likevel oppstår, og kunne iverksette konsekvensreduserende tiltak.

Alle virksomheter skal ha oppdaterte beredskapsplaner og jevnlig gjennomføre beredskapsøvelser tilpasset virksomhetens risikobilde, egenart og portefølje. Beredskapsplaner skal være samordnet med andre relevante aktører og overordnet planverk for Oslo kommune.

Byrådet er opptatt av at kommunen skal høste erfaringer fra håndtering av pandemien slik at den er bedre rustet neste gang en krise inntreffer. Arbeidet med å evaluere kommunens håndtering av pandemien fortsetter i 2023. Evalueringen skal bidra til at kunnskap og innsikt implementeres i det løpende beredskapsarbeidet og i den videre utviklingen av kommunen.

I 2022 har kommunen håndtert kriser utover pandemi-håndteringen, som terrorangrepet under pride-markeringen 25. juni og flyktningsituasjonen på grunn av krigen i Ukraina. Erfaringer fra å stå i parallelle kriser og akutte krevende situasjoner, utgjør også et viktig bakteppe for videreutviklingen av beredskapsarbeidet i kommunen.

Byrådet vil videreutvikle TRiO-samarbeidet (Trygg i Oslo). Målrettet og kunnskapsbasert forebyggende arbeid gir resultater, slik eksempelvis samarbeidet mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt i SaLTo-samarbeidet (Sammen lager vi et trygt Oslo) har vist.

Mål 4 Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen

Byrådet ønsker å styrke Oslo som en attraktiv by å bo og drive næringsvirksomhet i. I dette arbeidet er vi avhengige av et nært og godt samarbeid med kommuner og fylker rundt oss. Regionalt samarbeid er derfor viktig f.eks når det gjelder arealbruk, transport, klima og miljø. At regionen er attraktiv bidrar til å tiltrekke investeringer, talenter og besøkende. Det regionale samarbeidet skal bidra til gode felles løsninger og til at Osloregionen fremstår med større tyngde i dialogen med nasjonale myndigheter. Oslo har et omfattende samarbeid med Viken fylkeskommune. Dette gjelder f.eks det felles eierskapet til Ruter AS, regional plan for areal og transport og Oslopakke 3. Oslo kommune deltar i 2022 i de regionale organisasjonene Østlandssamarbeidet, Osloregionen og Osloregionens Europakontor.

Byrådet er opptatt av at kommunens internasjonale arbeid skal bidra til å bedre det kommunale tjenestetilbudet. Internasjonalt arbeid er et virkemiddel til å nå byrådets mål og skal bidra til å fremme Oslos interesser internasjonalt. Det internasjonale arbeidet er sektorovergripende og en integrert del av kommunens virksomhet. Det internasjonale arbeidet foregår gjennom bilateralt samarbeid med andre byer, deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner og deltakelse i EU/EØS-prosjekter og profileringsaktiviteter.

Hovedmål

- 1. En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne
- 2. En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune
- 3. En trygg by med god beredskap
- 4. Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**732 073**	**732 073**	**732 073**	**732 073**
Vedtak forrige periode				
Analysekapasitet TRiO	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-320	-320	-320	-320
Evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Generell rammereduksjon kap. 120	-2 654	-7 048	-7 284	-7 284
Generell rammereduksjon kap. 126	-597	-901	-901	-901
Generell rammereduksjon kap. 140	-374	-840	-858	-858
Generell rammereduksjon kap. 150	-571	-1 439	-1 482	-1 482
Generell rammereduksjon kap. 184	-139	-371	-383	-383
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Inntektsbortfall i valgår	250	0	250	250
Internasjonal aktivitet byrådsavdelingene	1 000	1 000	1 000	1 000
Støtte til C40-kontoret i Oslo	0	-2 000	-2 000	-2 000
Økte husleiekostnader	-685	-685	-685	-685
Sum Vedtak forrige periode	**-10 290**	**-18 804**	**-18 863**	**-18 863**
Vedtak forrige periode	**-10 290**	**-18 804**	**-18 863**	**-18 863**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**721 783**	**713 269**	**713 210**	**713 210**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**36 979**	**36 979**	**36 979**	**36 979**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**36 979**	**36 979**	**36 979**	**36 979**
Politisk vedtak				
Driftstøtte Nobelinstituttet	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Politisk vedtak	**2 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår	0	1 000	0	1 000
Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026	0	0	0	-250
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**1 000**	**0**	**750**
Justering for engangstiltak				
Pusteromsby	500	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**500**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	0	-240	0	0
Rammeendring 2023-2026 kap. 120	1 333	2 966	1 333	-1 140
Rammeendring 2023-2026 kap. 140	105	234	105	-90
Rammeendring 2023-2026 kap. 150	245	546	245	-210
Rammeendring 2023-2026 kap. 184	70	156	70	-60
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 753**	**3 662**	**1 753**	**-1 500**
Spesifiserte rammeendringer				
Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	750	1 500	1 500	1 500
Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika	1 300	1 300	0	0
Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid	1 800	1 800	1 800	1 800
Overføring av forvalteransvaret for Heftyevillaen	400	400	400	400
Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten	1 000	0	0	0
Stilling i KIF - finansiert fra sektor	1 300	1 300	1 300	1 300
Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS	1 300	1 300	1 300	1 300
Styrking av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, Byrådslederens kontor	1 300	1 300	1 300	1 300
Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans	2 400	4 800	4 800	4 800
Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden	0	2 000	2 000	2 000
Økt ramme for brukerrådene	1 125	1 125	1 125	1 125
Sum Spesifiserte rammeendringer	**12 675**	**16 825**	**15 525**	**15 525**
Reelle endringer	**16 928**	**23 487**	**19 278**	**16 775**
Ramme 2023-2026	**775 690**	**773 735**	**769 467**	**766 964**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet
Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien
Det ble i budsjettet for 2022 lagt inn 4 mill. til evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien. Bevilgningen ble gjort overførbar. Engangsbevilgningen i 2022 er ikke videreført.

Generell rammereduksjon kap. 120
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 2,654 mill. i 2023 økende til 7,284 mill. i 2026.

Generell rammereduksjon kap. 126
Tidligere vedtattet rammereduksjon er på 597 000 kr. i 2023, økende til 901 000 kr. i 2026. Kap. 126 er med virkning fra budsjettåret 2022 slått sammen med kap. 120, slik at rammekuttet tas av kap. 120.

Generell rammereduksjon kap. 140
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,374 mill. i 2023, økende til 0,858 mill. i 2026.

Generell rammereduksjon kap. 150
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,571 mill. i 2023, økende til 1,482 mill. i 2026.

Generell rammereduksjon kap. 184
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 139 000 kr. økende til 383 000 kr. i 2026.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår. 1 mill. trekkes ut av rammen på kap. 120 i 2023.

Inntektsbortfall i valgår
Etaten kompenseres for inntektsbortfall i valgår.

Internasjonal aktivitet byrådsavdelingene
I budsjettet for 2022 ble rammen for internasjonal aktivitet i byrådsavdelingene redusert med 1 mill. Reiserestriksjonene som har vært innført på grunn av koronapandemien er nå opphevet, og midlene tilbakeføres.

Støtte til C40-kontoret i Oslo
Støtten til C40-kontoret i Oslo er lagt inn for inneværende valgperiode.

Økte husleiekostnader
Beredskapsetatens aktiviteter og oppgaveportefølje er betydelig endret de senere årene, og kontorlokalene som etaten har disponert siden 2014 dekker ikke behovene for arbeidsplasser, møterom og øvrige lokaler som følger av etatens virksomhet. Etaten har i 2022 flyttet inn i mer hensiktsmessige lokaler i Olav Vs gate 4. I forbindelse med flyttingen ble etatens ramme styrket med 685 000 kr til dekking av flyttekostnader og ombyggingskostnader for å kunne bli operative på ny lokasjon. Ettersom flyttingen er gjennomført, trekkes midlene ut.

Politisk vedtak

Driftstøtte Nobelinstituttet
Bystyret har fattet følgende verbalvedtak:
Bystyret ber byrådet gå i dialog med Stortingets presidentskap for å kartlegge behov for økonomiske bidrag fra Stortinget, staten og Oslo kommune for å sikre driften av bygget til Nobelinstituttet. Det er ønskelig at Nobelinstituttet kan bli værende i dagens bygg på Drammensveien, og Oslo bystyre ønsker å bidra til at dette kan gjøres mulig, forutsatt at sentrale myndigheter står for den største bevilgningen.

Saken har blitt fulgt opp ved at det har vært samtaler med Nobelinstituttet og Stortinget om saken. Nobelinstituttet opplyser at de vil ha et årlig behov for 8-10 millioner til drift av bygget til Nobelinstituttet. Fra Stortinget opplyses det at en vurderer å bevilge et engangsbeløp til Nobelinstituttet til etablering av et fond der den årlige avkastningen går til drift av bygget. Dette vil eventuelt bli fremmet i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen i Stortinget.

Årlige tilskudd fra Oslo kommune vil ikke være problematisk i forhold til Nobelinstituttets uavhengighet. Dette er også bekreftet fra Nobelinstituttet.

Det foreslås å bevilge 2 millioner kroner i årlig driftsstøtte.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår
Det foreslås at støtten til Globaliseringskonferansen innarbeides i økonomiplanen.

Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026
Kap. 150 reduseres med 0,250 mill. i 2026 da dette ikke er valgår.

Justering for engangstiltak

Pusteromsby
I tråd med byrådsplattformen har BLK siden 2020 hatt dialog med fire menneskerettighetsorganisasjoner som ønsker samarbeid med kommunen om å opprette en ny fribyordning for menneskerettighetsforkjempere. Organisasjonene har søkt om støtte til et treårig pilotprosjekt. Det legges i denne omgang inn midler til tiltaket i 2023.

Uspesifiserte rammeendringer

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024
Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen på kap. 120 BLK utgjør 180 000 kr.

Rammeendring 2023-2026 kap. 120
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 1,9 mill. økende til 9,3 mill. i 2026, inkludert rammekutt som tidligere lå på kap. 126.

Rammeendring 2023-2026 kap. 140
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 0,2 mill. økende til 0,9 mill. i 2026.

Rammeendring 2023-2026 kap. 150
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 0,3 mill. økende til 1,7 mill. i 2026.

Rammeendring 2023-2026 kap. 184
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 0,06 mill. økende til 0,4 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Byrådsavdelingens ansvarsområder krever mye strategisk oppmerksomhet: Oslopakke 3, Ruter-økonomien og nye reisevaner, sirkulærøkonomi, effektivisering av renovasjon og energigjenvinning, trafikksikkerhet og miljø, oppfølging av store investeringsprosjekter m.m. I tillegg til dette er det behov for å styrke avdelingens arbeid med å dokumentere rutiner,

kvalitetssystemer og sektor-strategier, noe som har blitt påpekt i flere rapporter fra kommunerevisjonen.

Det foreslås å opprette en administrativ stilling i byrådsavdelingen.

Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika
Byrådet arbeider for at det skal igangsettes et pilotprosjekt mellom kommunen og politiet om alternative reaksjonsformer og lett tilgang til hjelp ved pågripelse for bruk eller besittelse av narkotika til eget bruk. Hovedmålet er å bidra med erfaringer og kunnskap med gjennomføring av helsehjelp i stedet for straff ved denne typen lovbrudd i en storby i Norge. Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) er prosjekteier. Det faglige arbeidet skjer i bydelene, med bydelsdirektør som ansvarlig.

Pilotprosjektet varer til 31.12.2024. Det er behov for 1,3 mill. i hvert av årene 2023 og 2024.

Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid
Beløpet gjelder opprettelse av stilling med medisinsk fagkompetanse i byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester. Hovedoppgavene som legges til stillingen vil være strategisk arbeid knyttet til utvikling av helsetjenestene, beredskap, akuttilbudet innen helsetjenester i Oslo, samt støtte i arbeidet med ny sykehusstruktur i Oslo. Stillingen finansieres ved å omfordele budsjettmidler fra HEI sektor.

Overføring av forvalteransvaret for Heftyevillaen
Forvalteransvaret for Heftyevillaen overføres fra Bystyrets sekretariat til byrådet med virkning fra 01.01.2023. Budsjettmidlene overføres til byrådet ved overdragelse av forvalteransvaret. I tillegg til dette foreslås det en varig økning av driftsbudsjettet for Heftye-bygningene på 400 000 kr.

Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten
Beredskapsetaten er i gang med flytting til nye lokaler i Olav V gate 4.

Etaten skal i en større krise ivareta den administrative driften av kommunens sentrale krisestab, og er kommunens kontaktpunkt for interaksjon med Oslo politidistrikt, forsvaret og Statsforvalteren både i krise og under normal drift. Etaten forvalter også gradert materiale iht. sikkerhetsloven og er i prosess for å anskaffe Nasjonalt Begrenset Nett (NBN) for behandling av gradert informasjon elektronisk.

Det er behov for å etablere gode sikringstiltak i etatens nye lokaler for å etterleve sikkerhetslovens krav til forvaltning av gradert materiale og IKT-systemer, samt redusere risiko. Sikkerhetslovens § 14 ff beskriver generelle tiltak for etablering av fysiske og elektroniske barrierer, samt systemer som skal oppdage og varsle om uønskede aktiviteter eller hendelser.

Det foreslås avsatt midler til:

sikring av tilgang til etatens nye lokaler, primært innbruddssikring (skallsikring).

sikring av lagringsrom for gradert materiale og IKT-utstyr (også kalt strongrom), stabsrom, møterom og rom for støttefunksjoner til Sentral kriseledelse.

tiltak for sikring av fysisk utstyr (eksempelvis nødnett, gradert nett (NBN), kommunikasjonsutstyr og utvendige installasjoner).

Stilling i KIF - finansiert fra sektor
Det opprettes en stilling i byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet. Stillingen foreslås finansiert ved å omfordele budsjettmidler fra KIF sektor.

Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS
Det foreslås opprettet en stilling i byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester for å styrke arbeidet overfor bydelene med forebyggende tiltak overfor barn og unge samt satsingen på sommerjobber. Stillingen finansieres ved å omfordele budsjettmidler fra AIS sektor.

Styrking av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, Byrådslederens kontor
Oppgaver knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap er økende. Det internasjonale samfunnsbildet tilsier at dette blir vedvarende.
Håndtering av koronapandemien har vist hvor viktig det er at kommunen jobber helhetlig, systematisk og tverrsektorielt med samfunnssikkerhet og beredskap.
For å ivareta disse viktige oppgavene og redusere beredskapsfeltets sårbarhet er det nødvendig med en bemanningsmessig styrking.

Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans
Flere store investeringsprosjekter de siste årene er utsatt for en betydelig kostnadsvekst både i tidligfase og gjennomføringsfase. Det generelle bildet er at dess større og mer tidkrevende prosjektet er, jo mer utsatt er det for uforutsett kostnadsøkning.

Ved den eksterne evalueringen av kommunens investeringsregime ble det foreslått flere forbedringstiltak, blant annet tettere oppfølging fra FINs side, regelmessig oppdatering av maler og veiledere og oppfølging av kvalitetssikringen i enkeltoppdrag. Av andre forbedringspunkter nevnes at FIN bør gi spesifikk veiledning ved behov, og følge opp utvalgte prosjekter i samarbeid med aktuell byrådsavdeling.
Det opprettes tre nye årsverk for å styrke arbeidet med investeringsprosjekter.

Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden
Støtten til C40-kontoret er så langt lagt inn ut inneværende valgperiode. Det er ønskelig å signalisere at støtten videreføres i økonomiplanperioden.

Økt ramme for brukerrådene
Alle brukerrådene ber om at rammen økes fra 660 000 kr til 860 000 kr. Dette begrunnes med økte kostnader til møtegodtgjørelse pga. økt antall medlemmer i rådene og at arbeidsutvalg er erstattet med høringsgrupper. I tillegg er det ønske om å ha mer utadrettede aktiviteter i form av møter med bydelene, deltakelse i fylkeskommunale, nasjonale og internasjonale nettverk, rullering av planer med dertil hørende «lytteposter» m.m.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	69 566	15 785	3 858	4 085
Totalsum		**69 566**	**15 785**	**3 858**	**4 085**

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak.

Øremerkede midler

Det oppførte beløpet er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2023 i samsvar med planlagt framdrift. Dersom det skjer forskyvninger i framdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår. Følgende prosjektmidler anses som kommunalt øremerket for 2023:

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	**Beløp**
2.120.32	Regionale utviklingsprogrammer under EU/EØS	3 000

Byråd/byrådsavdelingene (BLK)

Ansvarsområde

Oslo skal være en foregangskommune for god brukerservice og effektiv oppgaveløsing. Det skal arbeides for tillit og godt samspill mellom byens befolkning, kommunale virksomheter, ansatte og folkevalgte organer. Gjennom aktivt kommunikasjonsarbeid skal kommunens omdømme som tjenesteyter og arbeidsplass styrkes.

Oslo kommunes parlamentariske styringssystem er hjemlet i kommuneloven. Byrådet er kommunens utøvende organ og øverste ledelse for kommunens administrasjon. Den enkelte byråd har direkte instruksjonsmyndighet og parlamentarisk ansvar på sitt område, og er den øverste leder av sin byrådsavdeling.

Byrådsavdelingene utgjør kommunens sentrale administrative apparat og har tre hovedfunksjoner:

- Å være faglig sekretariat for politisk ledelse
- Å føre tilsyn, utøve styring og kontrollere underliggende virksomheter
- Å være forvaltningsorgan innenfor definerte ansvarsområder

Kapitlet skal dekke utgifter til utrednings- og evalueringsoppgaver i forbindelse med byrådsavdelingenes arbeid med å gjennomføre byrådets og bystyrets vedtak, herunder utgifter til ekstraordinære og tidsbegrensede tiltak. Videre dekkes visse formål og fellesfunksjoner som gjelder hele kommunen og som ikke naturlig hører hjemme på andre kapitler. I tillegg kommer midler til ulike formål som påløper ved avvikling eller omstilling i kommunale virksomheter, og hvor ansvaret blir overført til den sentrale administrasjonen. Utgifter til leie av lokaler til byrådsavdelingene utenfor Rådhuset, kontingenter og tiltak i forbindelse med kommunens internasjonale engasjement ligger også her. Erstatninger ved saksanlegg og andre forhold hvor Oslo kommune ved byrådsavdelingene er partsrepresentant dekkes på dette kapitlet.

Situasjonsbeskrivelse

På kapitlet er det midler til lønn og drift av byrådsavdelingene. Det er også midler til enkelte lønns- og driftstiltak som gjelder hele kommunen, tiltak på kommunekonsernnivå som kommunikasjon, etatssjefssamlinger, internrevisjon og kommunens administrative fellessystemer. Drifts- og tilskuddsmidler vedrørende kommunens fem sentrale brukerråd er lagt til kap. 120. Det er lagt inn 860 000 kr til hvert av brukerrådene.

Kapitlet dekker kontingenter for medlemskap i Osloregionen og Østlandssamarbeidet. Oslo kommune har tatt på seg ansvaret for å drifte sekretariatet for Osloregionen, og disse utgiftene fordeles mellom medlemmene.

På kapitlet er det også midler til kommunens internasjonale engasjement, delegasjonsbesøk og deltakelse i internasjonale fora.

Det er satt av midler til utvikling av nye kanaler for innbyggerkontakt og til Tryggere by-arbeidet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**559 079**	**559 079**	**559 079**	**559 079**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-236	-236	-236	-236
Evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Generell rammereduksjon kap. 120	-2 654	-7 048	-7 284	-7 284
Generell rammereduksjon kap. 126	-597	-901	-901	-901
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Internasjonal aktivitet byrådsavdelingene	1 000	1 000	1 000	1 000
Støtte til C40-kontoret i Oslo	0	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Vedtak forrige periode	**-7 487**	**-14 185**	**-14 421**	**-14 421**
Vedtak forrige periode	**-7 487**	**-14 185**	**-14 421**	**-14 421**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**551 592**	**544 894**	**544 658**	**544 658**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**28 557**	**28 557**	**28 557**	**28 557**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**28 557**	**28 557**	**28 557**	**28 557**
Politisk vedtak				
Driftstøtte Nobelinstituttet	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Politisk vedtak	**2 000**	**2 000**	**2 000**	**2 000**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår	0	1 000	0	1 000
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**1 000**	**0**	**1 000**
Justering for engangstiltak				
Pusteromsby	500	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**500**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	0	-180	0	0
Rammeendring 2023-2026 kap. 120	1 333	2 966	1 333	-1 140
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**1 333**	**2 786**	**1 333**	**-1 140**
Spesifiserte rammeendringer				
Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	750	1 500	1 500	1 500
Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika	1 300	1 300	0	0
Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid	1 800	1 800	1 800	1 800
Stilling i KIF - finansiert fra sektor	1 300	1 300	1 300	1 300
Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS	1 300	1 300	1 300	1 300
Styrking av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, Byrådslederens kontor	1 300	1 300	1 300	1 300
Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans	2 400	4 800	4 800	4 800
Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden	0	2 000	2 000	2 000
Økt ramme for brukerrådene	1 125	1 125	1 125	1 125
Sum Spesifiserte rammeendringer	**11 275**	**16 425**	**15 125**	**15 125**
Reelle endringer	**15 108**	**22 211**	**18 458**	**16 985**
Ramme 2023-2026	**595 257**	**595 662**	**591 673**	**590 200**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet
Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien
Det ble i budsjettet for 2022 lagt inn 4 mill. til evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien. Bevilgningen ble gjort overførbar. Engangsbevilgningen i 2022 er ikke videreført.

Generell rammereduksjon kap. 120
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 2,654 mill. i 2023 økende til 7,284 mill. i 2026.

Generell rammereduksjon kap. 126
Tidligere vedtattet rammereduksjon er på 597 000 kr. i 2023, økende til 901 000 kr. i 2026. Kap. 126 er med virkning fra budsjettåret 2022 slått sammen med kap. 120, slik at rammekuttet tas av kap. 120.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår
Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår. 1 mill. trekkes ut av rammen på kap. 120 i 2023.

Internasjonal aktivitet byrådsavdelingene
I budsjettet for 2022 ble rammen for internasjonal aktivitet i byrådsavdelingene redusert med 1 mill. Reiserestriksjonene som har vært innført på grunn av koronapandemien er nå opphevet, og midlene tilbakeføres.

Støtte til C40-kontoret i Oslo
Støtten til C40-kontoret i Oslo er lagt inn for inneværende valgperiode.

Politisk vedtak

Driftstøtte Nobelinstituttet
Bystyret har fattet følgende verbalvedtak:
Bystyret ber byrådet gå i dialog med Stortingets presidentskap for å kartlegge behov for økonomiske bidrag fra Stortinget, staten og Oslo kommune for å sikre driften av bygget til Nobelinstituttet. Det er ønskelig at Nobelinstituttet kan bli værende i dagens bygg på Drammensveien, og Oslo bystyre ønsker å bidra til at dette kan gjøres mulig, forutsatt at sentrale myndigheter står for den største bevilgningen.

Saken har blitt fulgt opp ved at det har vært samtaler med Nobelinstituttet og Stortinget om saken. Nobelinstituttet opplyser at de vil ha et årlig behov for 8-10 millioner til drift av bygget til Nobelinstituttet. Fra Stortinget opplyses det at en vurderer å bevilge et engangsbeløp til Nobelinstituttet til etablering av et fond der den årlige avkastningen går til drift av bygget. Dette vil eventuelt bli fremmet i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen i Stortinget.

Årlige tilskudd fra Oslo kommune vil ikke være problematisk i forhold til Nobelinstituttets uavhengighet. Dette er også bekreftet fra Nobelinstituttet.

Det foreslås å bevilge 2 millioner kroner i årlig driftsstøtte.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår
Det foreslås at støtten til Globaliseringskonferansen innarbeides i økonomiplanen.

Justering for engangstiltak

Pusteromsby
I tråd med byrådsplattformen har BLK siden 2020 hatt dialog med fire menneskerettighetsorganisasjoner som ønsker samarbeid med kommunen om å opprette en ny fribyordning for menneskerettighetsforkjempere. Organisasjonene har søkt om støtte til et treårig pilotprosjekt. Det legges i denne omgang inn midler til tiltaket i 2023.

Uspesifiserte rammeendringer

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024
Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen på kap. 120 BLK utgjør 180 000 kr.

Rammeendring 2023-2026 kap. 120
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 1,9 mill. økende til 9,3 mill. i 2026, inkludert rammekutt som tidligere lå på kap. 126.

Spesifiserte rammeendringer

Administrativ styrking av Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Byrådsavdelingens ansvarsområder krever mye strategisk oppmerksomhet: Oslopakke 3, Ruter-økonomien og nye reisevaner, sirkulærøkonomi, effektivisering av renovasjon og energigjenvinning, trafikksikkerhet og miljø, oppfølging av store investeringsprosjekter m.m. I tillegg til dette er det behov for å styrke avdelingens arbeid med å dokumentere rutiner, kvalitetssystemer og sektor-strategier, noe som har blitt påpekt i flere rapporter fra kommunerevisjonen.

Det foreslås å opprette en administrativ stilling i byrådsavdelingen.

Alternative reaksjoner ved bruk/besittelse av narkotika
Byrådet arbeider for at det skal igangsettes et pilotprosjekt mellom kommunen og politiet om alternative reaksjonsformer og lett tilgang til hjelp ved pågripelse for bruk eller besittelse av narkotika til eget bruk. Hovedmålet er å bidra med erfaringer og kunnskap med gjennomføring av helsehjelp i stedet for straff ved denne typen lovbrudd i en storby i Norge. Byrådsavdeling for

arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) er prosjekteier. Det faglige arbeidet skjer i bydelene, med bydelsdirektør som ansvarlig.

Pilotprosjektet varer til 31.12.2024. Det er behov for 1,3 mill. i hvert av årene 2023 og 2024.

Opprettelse av stilling for akutt og strategisk medisinskfaglig arbeid
Beløpet gjelder opprettelse av stilling med medisinsk fagkompetanse i byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester. Hovedoppgavene som legges til stillingen vil være strategisk arbeid knyttet til utvikling av helsetjenestene, beredskap, akuttilbudet innen helsetjenester i Oslo, samt støtte i arbeidet med ny sykehusstruktur i Oslo. Stillingen finansieres ved å omfordele budsjettmidler fra HEI sektor.

Stilling i KIF - finansiert fra sektor
Det opprettes en stilling i byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet. Stillingen foreslås finansiert ved å omfordele budsjettmidler fra KIF sektor.

Styrket innsats barn og unge, ungdom AIS
Det foreslås opprettet en stilling i byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester for å styrke arbeidet overfor bydelene med forebyggende tiltak overfor barn og unge samt satsingen på sommerjobber. Stillingen finansieres ved å omfordele budsjettmidler fra AIS sektor.

Styrking av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, Byrådslederens kontor
Oppgaver knyttet til samfunnssikkerhet og beredskap er økende. Det internasjonale samfunnsbildet tilsier at dette blir vedvarende.
Håndtering av koronapandemien har vist hvor viktig det er at kommunen jobber helhetlig, systematisk og tverrsektorielt med samfunnssikkerhet og beredskap.
For å ivareta disse viktige oppgavene og redusere beredskapsfeltets sårbarhet er det nødvendig med en bemanningsmessig styrking.

Team for oppfølging av byrådsavdelingenes investeringsprosjekter, Byrådsavdeling for finans
Flere store investeringsprosjekter de siste årene er utsatt for en betydelig kostnadsvekst både i tidligfase og gjennomføringsfase. Det generelle bildet er at dess større og mer tidkrevende prosjektet er, jo mer utsatt er det for uforutsett kostnadsøkning.

Ved den eksterne evalueringen av kommunens investeringsregime ble det foreslått flere forbedringstiltak, blant annet tettere oppfølging fra FINs side, regelmessig oppdatering av maler og veiledere og oppfølging av kvalitetssikringen i enkeltoppdrag. Av andre forbedringspunkter nevnes at FIN bør gi spesifikk veiledning ved behov, og følge opp utvalgte prosjekter i samarbeid med aktuell byrådsavdeling.
Det opprettes tre nye årsverk for å styrke arbeidet med investeringsprosjekter.

Videreføring av støtten til C40-kontoret ut over valgperioden
Støtten til C40-kontoret er så langt lagt inn ut inneværende valgperiode. Det er ønskelig å signalisere at støtten videreføres i økonomiplanperioden.

Økt ramme for brukerrådene
Alle brukerrådene ber om at rammen økes fra 660 000 kr til 860 000 kr. Dette begrunnes med økte kostnader til møtegodtgjørelse pga. økt antall medlemmer i rådene og at arbeidsutvalg er erstattet med høringsgrupper. I tillegg er det ønske om å ha mer utadrettede aktiviteter i form av

møter med bydelene, deltakelse i fylkeskommunale, nasjonale og internasjonale nettverk, rullering av planer med dertil hørende «lytteposter» m.m.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	443 375	482 296	512 867
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	44 196	71 339	74 703
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	279	15 475	16 311
Overføringsutgifter	6 142	8 242	10 343
Finansutgifter	8	0	0
Sum Driftsutgifter	**494 000**	**577 352**	**614 224**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-5 897	-1 799	-1 867
Refusjoner	-13 970	-16 474	-17 100
Overføringsinntekter	0	0	0
Sum Driftsinntekter	**-19 868**	**-18 273**	**-18 967**
Sum	474 132	559 079	595 257

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Over kapittelet fordeles det tilskudd til Oslo Freedom Forum, Oslo Business for Peace, Xynteo, Nobelinstituttet, Globaliseringskonferansen og Oslo Peace Week, internasjonale tiltak, samarbeidsbyer og –avtaler. Dette anses ikke som tilskudd som omfattes av *Regler for tilskuddsforvaltningen.*

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Kommuneadvokaten (BLK)

Ansvarsområde

Kommuneadvokatens oppgaver og organisering framgår av Oslo kommunes rettsinstruks. Kommunale virksomheter som i eller utenfor rettssak trenger advokatbistand, har etter rettsinstruksen som utgangspunkt rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Etaten står i en særstilling i kommunen, idet den organisatorisk både hører inn under bystyret og under byrådet/Byrådslederens kontor, som etaten rapporterer til i administrative spørsmål. I faglige spørsmål har etaten en uavhengig stilling, og er i denne sammenheng ikke underlagt instruksjonsmyndighet.

Det fremgår av rettsinstruksen at kommunens brukere og ansatte skal sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- eller konvensjonsfestede rettigheter ikke krenkes, samt at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig.

Rettsinstruksen er videre basert på at utredning av rettslige problemstillinger skal inngå som ledd i kommunens saksforberedelse, og at juridisk rådgivning og prosedyre skal sikres på en profesjonell måte.

Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker samt skatte- og innkrevingssaker for staten (etter rammeavtale). Etter anmodning gir Kommuneadvokaten råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler, kommunale foretak og kommunalt eide aksjeselskaper. Kommuneadvokaten bidrar også til opplæring innenfor det juridiske fagområdet internt i kommunen og engasjeres også tidvis som foredragsholdere på juridiske kurs utenfor kommunen.

Kommuneadvokatens virksomhet reguleres for øvrig av den generelle advokatlovgivningen.

Situasjonsbeskrivelse

Kommuneadvokaten legger stor vekt på å ha høy kompetanse blant de ansatte for å kunne dekke det behov for bredde og kvalitet innen juridisk bistand som en stor kommune som Oslo har. Blant annet er advokatenes faglige utvikling og deltakelse på juridiske kurs høyt prioritert i etaten.

Kommuneadvokaten hadde i 2022 i snitt 26 advokater (årsverk) i arbeid. I tillegg er det åtte ansatte i administrasjonen. Av disse er fire jusstudenter som arbeider som kveldssekretærer fem dager i uken. Som et ledd i profilering og rekruttering til Kommuneadvokaten er målet å ha totalt fire juridiske studenter på 4-5 ukers traineeopphold i året. På grunn av koronapandemien har det vært lavere aktivitet enn planlagt på dette området de siste årene, men etaten er nå tilbake til normalen. Etaten har også en ordning med hospitering av jurist fra annen virksomhet.

Det vil over tid være noe variasjon i saksmengde og sakstyper. Antall innkomne rettssaker har årlig økt fra 150-170 på midten av 2000-tallet til hhv. 192 og 191 i 2019 og 2020, men i 2021 var det 168 rettssaker. Årsaken til variasjonen og nedgangen er ukjent. Enkelte av kommunens rettssaker de senere årene har vist seg å være såpass omfattende at det er behov for å sette

flere advokater på samme sak. Det er også økt etterspørsel etter mer løpende rådgivning i en del av kommunens forskjellige prosjekter, noe som i perioder legger beslag på store ressurser i etaten.

Av de 233 avsluttede rettssakene i 2021 vant kommunen 43 %, 7 % ble dels vunnet/dels tapt, mens 9 % ble tapt. I tillegg ble 29 saker trukket (12 %), 48 saker forlikt (21 %) og 19 saker fikk annet utfall (8 %). Annet utfall inkluderer blant annet saker som blir innstilt i forliksrådet.

Aktivitet (Nøkkeltall)

Indikatornavn	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Resultat 2021
Innkomne rettssaker	232	192	191	0
Avsluttede rettssaker	211	228	163	0
Samlet tvistesum innkomne rettssaker	655 800 000	587 000 000	19 900 000 000	0
Innkomne rådgivningssaker	430	397	418	0
Avsluttede rådgivningssaker	397	473	435	0
Andel rådgivningssaker besvart innen 3 dager i %	29,0 %	35,0 %	20,0 %	0,0 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 14 dager i %	29,0 %	35,0 %	26,0 %	0,0 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 6 uker i %	28,0 %	21,0 %	21,0 %	0,0 %
Andel rådgivningssaker besvart etter 6 uker i %	8,0 %	7,0 %	10,0 %	0,0 %
Andel besvart rådgivningssaker	1,0 %	3,0 %	12,0 %	0,0 %
Andel rådgivningssaker som venter på klient (fortsatt ubesvart)	2,0 %	3,0 %	1,0 %	0,0 %
Andel rådgivningssaker hvor besvart ikke er relevant	12,0 %	13,0 %	10,0 %	0,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**41 539**	**41 539**	**41 539**	**41 539**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-22	-22	-22	-22
Generell rammereduksjon kap. 140	-374	-840	-858	-858
Sum Vedtak forrige periode	**-396**	**-862**	**-880**	**-880**
Vedtak forrige periode	**-396**	**-862**	**-880**	**-880**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**41 143**	**40 677**	**40 659**	**40 659**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 183**	**2 183**	**2 183**	**2 183**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 183**	**2 183**	**2 183**	**2 183**
Uspesifiserte rammeendringer				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	0	-15	0	0
Rammeendring 2023-2026 kap. 140	105	234	105	-90
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**105**	**219**	**105**	**-90**
Endringer	**105**	**219**	**105**	**-90**
Ramme 2023-2026	**43 431**	**43 079**	**42 947**	**42 752**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet
Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon kap. 140
Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,374 mill. i 2023, økende til 0,858 mill. i 2026.

Uspesifiserte rammeendringer

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024
Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen på kap. 120 BLK utgjør 180 000 kr.

Rammeendring 2023-2026 kap. 140
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 0,2 mill. økende til 0,9 mill. i 2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	44 237	47 366	49 706
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 544	3 516	3 393
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 728	0	0
Overføringsutgifter	607	1 128	1 201
Sum Driftsutgifter	**53 116**	**52 010**	**54 300**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-9 524	-5 688	-5 904
Refusjoner	-5 682	-4 783	-4 965
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-194	0	0
Sum Driftsinntekter	**-15 400**	**-10 471**	**-10 869**
Sum	37 716	41 539	43 431

Klimakonsekvenser
Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler
Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak
Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)

Ansvarsområde

Rådhusets forvaltningstjeneste har ansvaret for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Oslo Rådhus (heretter kalt Rådhuset) som bygning, herunder sikkerhetsoppgaver, servicefunksjoner i rådhuset og innleide lokaler for byrådsavdelingene og bystyrets sekretariat.

Rådhusets forvaltningstjeneste skal innenfor sitt ansvarsområde yte profesjonell rådgivning, god service og effektive tjenester overfor publikum, rådhusets ansatte og politikere, samt kommunens virksomheter.

Etaten bistår med saksforberedelser og har ansvar for gjennomføring av representasjonsarrangementer og øvrige arrangementer i rådhuset og Heftyevillaen. Etaten har videre ansvar for borgerlige vielser for Oslo kommune.

Etaten har oppgaver knyttet til flagging, banneroppheng og utsmykking av byen etter oppdrag fra Bystyrets sekretariat. Etaten har også ansvaret for omvisninger i rådhuset.

Etaten administrerer den vedtatte transportordning for politisk ledelse i rådhuset.

Situasjonsbeskrivelse

Rådhuset er et demokratisk symbol for byens befolkning, en viktig kultur- og museal arena, og et administrativt senter som bygningsmessig må ivaretas med et forsvarlig og bevarende vedlikehold. Dette innebærer at rådhusforvalter skal holde bygget i god stand og samtidig utvikle vedlikehold i takt med endrede behov enten det er i forhold til sikkerhet, universell utforming, energi eller miljø.

Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) har ansvaret for borgerlige vielser i Oslo kommune. Vigselstjenesten skal oppleves som en god tjeneste av brukerne. RFT jobber systematisk med å digitalisere deler av tjenesten.

Videre skal RFT ivareta sikkerheten for personer, bygg, kunst og eiendeler, samtidig som Oslo rådhus skal oppleves som åpent og tilgjengelig. Det vil i løpet av 2023 bli innført nye rutiner for adgangskontroll for å øke sikkerheten for ansatte, politikere og besøkende i rådhuset.

Det ble gjennomført 1 617 vielser i rådhuset i 2021, og 98 arrangementer i rådhuset og Heftyevillaen. Antallet gjester var ca. 34 500. RFT skal levere kvalitetstjenester til gjester og besøkende.

Rådhuset i Oslo er også et politisk hus der RFT skal drive profesjonell og effektiv forvaltning, drift og vedlikehold av bygget, samt av Heftyevillaen.

Videre skal RFT utvikle og tilby digitale tjenester, som strømmetjenester til brukere og kunder i Oslo rådhus. Dette er ment til møter, seminarer, prisutdelinger og pressekonferanser.

Rådhuset har et stort vedlikeholdsbehov. Det skal gjennomføres flere reparasjoner og vedlikeholdsarbeider knyttet til bygning og installasjoner. Dette krever vedlikeholdsmidler og godt kvalifisert personell. Det arbeides målrettet med utviklings- og vedlikeholdsplaner i etaten.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**100 047**	**100 047**	**100 047**	**100 047**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-47	-47	-47	-47
Generell rammereduksjon kap. 150	-571	-1 439	-1 482	-1 482
Inntektsbortfall i valgår	250	0	250	250
Sum Vedtak forrige periode	**-368**	**-1 486**	**-1 279**	**-1 279**
Vedtak forrige periode	**-368**	**-1 486**	**-1 279**	**-1 279**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**99 679**	**98 561**	**98 768**	**98 768**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 755**	**4 755**	**4 755**	**4 755**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 755**	**4 755**	**4 755**	**4 755**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026	0	0	0	-250
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**0**	**0**	**0**	**-250**
Uspesifiserte rammeendringer				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	0	-35	0	0
Rammeendring 2023-2026 kap. 150	245	546	245	-210
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**245**	**511**	**245**	**-210**
Spesifiserte rammeendringer				
Overføring av forvalteransvaret for Heftyevillaen	400	400	400	400
Sum Spesifiserte rammeendringer	**400**	**400**	**400**	**400**
Endringer	**645**	**911**	**645**	**-60**
Ramme 2023-2026	**105 079**	**104 227**	**104 168**	**103 463**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet

Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon kap. 150

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 0,571 mill. i 2023, økende til 1,482 mill. i 2026.

Inntektsbortfall i valgår

Etaten kompenseres for inntektsbortfall i valgår.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Kompensasjons for inntektsbortfall i valgår - korreksjon 2026

Kap. 150 reduseres med 0,250 mill. i 2026 da dette ikke er valgår.

Uspesifiserte rammeendringer

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024
Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen på kap. 120 BLK utgjør 180 000 kr.

Rammeendring 2023-2026 kap. 150
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 0,3 mill. økende til 1,7 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Overføring av forvalteransvaret for Heftyevillaen
Forvalteransvaret for Heftyevillaen overføres fra Bystyrets sekretariat til byrådet med virkning fra 01.01.2023. Budsjettmidlene overføres til byrådet ved overdragelse av forvalteransvaret. I tillegg til dette foreslås det en varig økning av driftsbudsjettet for Heftye-bygningene på 400 000 kr.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	60 751	77 783	81 625
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	38 236	43 663	45 977
Overføringsutgifter	8 583	4 319	4 600
Finansutgifter	8 935	0	0
Sum Driftsutgifter	**116 505**	**125 765**	**132 202**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-8 483	-18 072	-18 980
Refusjoner	-11 818	-7 646	-8 143
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-7 124	0	0
Sum Driftsinntekter	**-27 426**	**-25 718**	**-27 123**
Sum	89 079	100 047	105 079

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)							
Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade	2023	148 421	65 950	12 050	0	0	78 000
Rådhuset - diverse rehabilitering	2024	1 294	3 616	3 735	3 858	4 085	15 294
Sum Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)		**149 715**	**69 566**	**15 785**	**3 858**	**4 085**	**93 294**
Sum investeringsprosjekter		149 715	69 566	15 785	3 858	4 085	93 294

Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade
Det er behov for å endre periodiseringen av prosjektet *Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade.* Det vil bli inngått kontrakt med entreprenør i månedsskiftet august/september. Arbeidet starter høsten 2022 og varer til 2024. Ved inngåelse av kontrakt vil det også bli klart om kostnadsanslaget er riktig, gitt prisstigningen som vi nå ser. Det knyttes stor usikkerhet til prisstigning og usikkerhetsavsetning i dagens markedssituasjon. I samråd med FIN vil BLK spille inn korrigert kostnadsramme til tilleggsinnstillingen for budsjett 2023.

Rådhuset - diverse rehabilitering
Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) hadde i 2022 3,5 mill. kroner i investeringsramme til vedlikehold av Rådhuset. Denne rammet har ikke vært endret siden 2015. Det foreslås å øke investeringsrammen i økonomiplanperioden.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Beredskapsetaten (BLK)

Ansvarsområde

Beredskap er et linjeansvar i Oslo kommune. Beredskapsetaten (BER) skal være en aktiv pådriver i det helhetlige og kunnskapsbaserte beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen. Etaten skal bidra til å sikre samvirke internt og mot eksterne aktører.

BERs aktivitet og kompetanse skal bidra til at kommunen er forberedt på å håndtere situasjoner som kan påvirke tjenesteproduksjonen og skade liv, helse og verdier. BER skal bidra til at kommunen har god beredskap, med omfattende fagkunnskap, erfaring og risikoforståelse, godt planverk og jevnlige øvelser.

BER skal være en strategisk rådgiver, pådriver og premissgiver for øvrige kommunale virksomheter på beredskaps- og samfunnssikkerhetsområdet. Etaten skal benytte funn etter kravene om tilsyn i sivilbeskyttelsesloven som kunnskapsgrunnlag inn i det øvrige arbeidet i etaten.

BERs ansvarsområde fremgår av Reglement for Oslo kommunes arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og sikkerhet, jf. Bystyresak 182 av 22.06.2016, og av instruks: Overordnet beredskapsplan Oslo kommune (Byrådssak 1116/16).

Situasjonsbeskrivelse

Kommunalt risikobilde 2021, kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse, peker på at utfordrings- og risikobildet i Oslo er i stadig utvikling. BERs oppgaver innenfor øvelser, tilsyn, veiledning og annen bistand til kommunens øvrige virksomheter prioriteres ut i fra risiko og sårbarhet.

Kommunens beredskapssystem har blitt utviklet i samvirke med nødetatene, og vektlegger en kunnskapsbasert tilnærming i arbeidet med trygghet og samfunnssikkerhet.

Etaten videreutvikler digitale verktøy i TRiO, og det tverrsektorielle samarbeidet i KOSS. Dette utgjør viktige kunnskapsgrunnlag i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsarbeid.

Ved behov for koordinering av større uønskede hendelser som berører kommunen vil BER kunne få en sentral rolle gjennom sin stabsfunksjon for Sentral kriseledelse. I den forbindelse vil etaten kunne være avhengig av å skalere opp med egne ressurser og samtidig benytte ressurser fra andre kommunale virksomheter for å opprettholde nødvendige funksjoner.

Det har vært flere pågående krisehåndteringer i Oslo kommune de siste årene, blant annet knyttet til pandemi og terrorangrepet 25. juni 2022. Erfaringene, kunnskapen og innsikten disse hendelsene implementeres i det løpende beredskapsarbeidet og i den videre utviklingen av styring, ledelse og organisering av kommunen. BER skal i forlengelsen av evalueringen av Oslo kommunes pandemihåndtering blant annet gjennomgå kommunens bruk av digitale verktøy for krisehåndtering.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**29 908**	**29 908**	**29 908**	**29 908**
Vedtak forrige periode				
Analysekapasitet TRiO	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-15	-15	-15	-15
Generell rammereduksjon kap. 184	-139	-371	-383	-383
Økte husleiekostnader	-685	-685	-685	-685
Sum Vedtak forrige periode	**-2 039**	**-2 271**	**-2 283**	**-2 283**
Vedtak forrige periode	**-2 039**	**-2 271**	**-2 283**	**-2 283**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**27 869**	**27 637**	**27 625**	**27 625**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 484**	**1 484**	**1 484**	**1 484**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 484**	**1 484**	**1 484**	**1 484**
Uspesifiserte rammeendringer				
Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024	0	-10	0	0
Rammeendring 2023-2026 kap. 184	70	156	70	-60
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**70**	**146**	**70**	**-60**
Spesifiserte rammeendringer				
Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten	1 000	0	0	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**1 000**	**0**	**0**	**0**
Endringer	**1 070**	**146**	**70**	**-60**
Ramme 2023-2026	**30 423**	**29 267**	**29 179**	**29 049**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet

Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon kap. 184

Tidligere vedtatt rammereduksjon er på 139 000 kr. økende til 383 000 kr. i 2026.

Økte husleiekostnader

Beredskapsetatens aktiviteter og oppgaveportefølje er betydelig endret de senere årene, og kontorlokalene som etaten har disponert siden 2014 dekker ikke behovene for arbeidsplasser, møterom og øvrige lokaler som følger av etatens virksomhet. Etaten har i 2022 flyttet inn i mer hensiktsmessige lokaler i Olav Vs gate 4. I forbindelse med flyttingen ble etatens ramme styrket med 685 000 kr til dekking av flyttekostnader og ombyggingskostnader for å kunne bli operative på ny lokasjon. Ettersom flyttingen er gjennomført, trekkes midlene ut.

Uspesifiserte rammeendringer

Engangskutt - ramme alle virksomheter BLK i 2024

Bystyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2022 og økonomiplan 2022 - 2025 et uspesifisert rammekutt, der andelen på kap. 120 BLK utgjør 180 000 kr.

Rammeendring 2023-2026 kap. 184
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025, og nytt rammekutt i 2026. Samlet rammekutt i 2023 er 0,06 mill. økende til 0,4 mill. i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Sikring av lokaler i OV4, Beredskapsetaten
Beredskapsetaten er i gang med flytting til nye lokaler i Olav V gate 4.

Etaten skal i en større krise ivareta den administrative driften av kommunens sentrale krisestab, og er kommunens kontaktpunkt for interaksjon med Oslo politidistrikt, forsvaret og Statsforvalteren både i krise og under normal drift. Etaten forvalter også gradert materiale iht. sikkerhetsloven og er i prosess for å anskaffe Nasjonalt Begrenset Nett (NBN) for behandling av gradert informasjon elektronisk.

Det er behov for å etablere gode sikringstiltak i etatens nye lokaler for å etterleve sikkerhetslovens krav til forvaltning av gradert materiale og IKT-systemer, samt redusere risiko. Sikkerhetslovens § 14 ff beskriver generelle tiltak for etablering av fysiske og elektroniske barrierer, samt systemer som skal oppdage og varsle om uønskede aktiviteter eller hendelser.

Det foreslås avsatt midler til:

sikring av tilgang til etatens nye lokaler, primært innbruddssikring (skallsikring).

sikring av lagringsrom for gradert materiale og IKT-utstyr (også kalt strongrom), stabsrom, møterom og rom for støttefunksjoner til Sentral kriseledelse.

tiltak for sikring av fysisk utstyr (eksempelvis nødnett, gradert nett (NBN), kommunikasjonsutstyr og utvendige installasjoner).

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	15 738	16 623	16 185
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 267	13 285	14 238
Overføringsutgifter	4 064	0	0
Finansutgifter	265	0	0
Sum Driftsutgifter	**34 334**	**29 908**	**30 423**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-1 746	0	0
Refusjoner	-4 635	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-265	0	0
Sum Driftsinntekter	**-6 647**	**0**	**0**
Sum	27 688	29 908	30 423

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)

Situasjonsbeskrivelse

Avsetningen er uspesifisert og kan benyttes til ulike formål der det oppstår et finansieringsbehov for mindre tiltak i løpet av året. Det er i utgangspunktet ingen begrensninger for hva som kan dekkes av avsetningen, og det er også praksis for at den benyttes til å yte mindre tilskudd til ulike formål og organisasjoner. Sakene behandles enkeltvis og fortløpende gjennom året. Avsetningen anses ikke som en tilskuddsordning som er omfattet av "Regler for tilskuddsforvaltningen."

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**1 500**	**1 500**	**1 500**	**1 500**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**1 500**	**1 500**	**1 500**	**1 500**
Ramme 2023-2026	**1 500**	**1 500**	**1 500**	**1 500**

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	240	0	0
Overføringsutgifter	1 170	1 500	1 500
Sum Driftsutgifter	**1 410**	**1 500**	**1 500**
Sum	1 410	1 500	1 500

Tilskuddsmidler

Tabell 13.14 Tilskuddsmidler – byrådslederens kontor Beløp i 1000 kr

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Forslag Sak 1/2023	Sum 2021 -Sak 1/2023
120	Internasjonale tiltak, samarbeidsbyer og avtaler	2 550	3 550	2 550	8 650
191	Tilskudd etter byrådets bestemmelse	1 500	1 500	1 500	4 500
Sum		**4 050**	**5 050**	**4 050**	**13 150**

Finans (FIN)

Sektoransvar

Byrådsavdeling for finans (FIN) er ansvarlig for kommunens overordnede økonomistyring og finansforvaltning, samt sentrale regler og retningslinjer på arbeidsgiverområdet. Avdelingen koordinerer arbeidet med kommuneplan, økonomiplan og årsbudsjett inkludert klimabudsjett, og har ansvar for koordinering av avleggelse av kommuneregnskapet og konsolidert regnskap. Avdelingen har ansvar for kommunens anskaffelsesstrategi, Oslomodellen og metodikk for gode investeringsprosesser. Videre har FIN ansvar for strategisk IKT-styring og oppfølging knyttet til bruk av sektorovergripende IKT. FIN har også et overordnet ansvar for kommunens informasjonssikkerhet og personvern. Forvaltning av eiendomsskatteområdet inngår også i avdelingens ansvarsområde. FIN drifter bydelenes fordelingssystem, kommunens statistikkbank og utarbeider befolkningsframskrivinger til bruk i kommunal planlegging.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) og Innkrevingsetaten (INE) utfører oppgaver som ligger under FINs ansvarsområde. FIN har i tillegg ansvaret for eierstyringen av Oslo Pensjonsforsikring AS.

Satsinger og hovedtall for sektoren

Beløp i mill.		Budsjett - økonomiplan			
Driftsbudsjettet	**DOK 3 - 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Driftsutgifter	1 616,1	1 816,7	1 802,5	1 788,6	1 785,4
Driftsinntekter	-762,2	-790,3	-790,3	-790,3	-790,3
Netto utgifter	**853,9**	**1 026,3**	**1 012,2**	**998,3**	**995,0**
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		1,8 %			

Brutto driftsutgifter pr. kapittel

Prosentvis fordeling

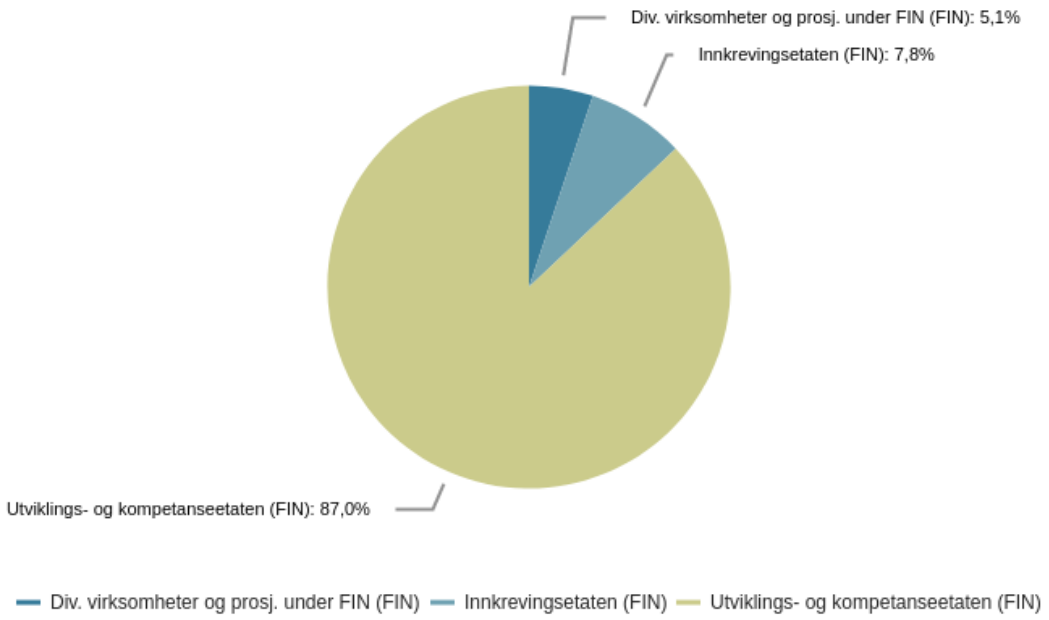

Utvalgte satsninger i FIN-sektor i 2023:

- Flere lisenser til, og sikrere, kontorstøtteløsning
- Automatisk overvåkning og raskere oppdagelse av trusler, sårbarheter og angrep innenfor kommunens IKT-systemer
- Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring for IKT-fellesløsninger
- Ytterligere satsning på bærekraftig mat i kommunen
- Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter
- Forvaltning av behandlingsoversikt for personopplysninger
- Forprosjekt for å konsolidere flere av kommunens IKT-driftsmiljøer for økt sikkerhet for digitale prosesser
- Varslingssystem for kommunen

Byrådets ambisjoner for sektoren

Oslo skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Dette danner grunnlaget for de viktigste styringsdokumentene, som kommuneplanens samfunnsdel, budsjett med økonomiplan og rapporteringsarbeidet. Alt planarbeid skal være i tråd med og bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

Byrådet vil gjennom en bærekraftig, omfordelende og ansvarlig økonomisk politikk skape gode tjenester for dagens- og framtidens innbyggere, utjevne økonomiske forskjeller, og sørge for at vårt fotavtrykk er innenfor planetens bæreevne. Byrådet styrer byen etter et klimabudsjett med

konkrete og forpliktende tiltak for å nå målet om 95 prosent kutt i klimagassutslippene i 2030. Kommunens finansielle plasseringer gjennom Oslo pensjonsforsikring skal holde høy etisk standard. Selskapets investeringsstrategi skal aktivt redusere karbonintensiteten i investeringene. Byrådet skal drive ansvarlig politikk som bidrar til å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen ivaretas over tid.

Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å sikre gode, effektive og samfunnsansvarlige løsninger for byens innbyggere og næringsliv, samt skape tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør. Aktiv bruk av anskaffelseskriterier i kommunens anbud skal bidra til å sikre et seriøst arbeidsliv og nå byrådets ambisiøse klimamål, samt tilrettelegge for et bærekraftig og sunt matforbruk med mindre kjøtt og mer plantebasert kost.

Kommunen skal være en seriøs og attraktiv arbeidsgiver. De ansatte skal ha ryddige og gode arbeidsforhold i tråd med kravene i arbeidsmiljøloven og kommunens overenskomster. Kommunen skal ha gode systemer for oppfølging av arbeidstid i den enkelte virksomhet og ha en systematisk dialog med ansattes organisasjoner. Byrådet jobber aktivt for å etablere en heltidskultur i Oslo kommune. Gjennom pandemien er nye arbeidsformer etablert og digitale verktøy har fått en mer sentral rolle i mange ansattes arbeidshverdag. Det er tilrettelagt for å kunne jobbe hjemmefra. Som ledd i dette skal informasjonssikkerheten og personvernet ivaretas og forsterkes.

Byrådet vil styrke den strategiske IKT-styringen. For å kunne ta ut gevinstene av IKT-investeringene må det være en god kobling mellom de politiske ambisjonene, virksomhetsutviklingen og IKT-utviklingen. Helhetlige teknologivalg og utstrakt bruk av felles IKT-løsninger skal understøtte utviklingsarbeidet og tjenesteproduksjonen i kommunen. Et ledd i dette er å konsolidere og modernisere Felles IKT-plattform og andre fellesløsninger i kommunen, og at alle virksomhetene tar disse i bruk, i samspill med fagsystemer og andre sektorspesifikke løsninger. En viktig brikke er på plass gjennom implementeringen av Office 365 som verktøy for samhandling og kontorstøtte i kommunen.

Målene til byrådsavdeling for finans viser avdelingens rolle som konsernovergripende tilrettelegger og pådriver for effektiv og korrekt oppgaveløsning i virksomhetene. Således bidrar alle virksomheter i Oslo kommune til måloppnåelse selv om dette ikke gjenspeiles i konkrete tiltak og resultatindikatorer.

Hovedmål

- 1. Effektive og sikre fellestjenester
- 2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver
- 3. Kunnskapsbasert styring og planlegging
- 4. Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet
- 5. Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Målene og de viktigste tiltakene

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

Strategisk bruk av IKT bidrar til at kommunen når sine ambisjoner knyttet til virksomhets- og tjenesteutvikling. Dette bidrar også til bedre måloppnåelse i alle sektorer, og optimaliserer ressursbruken i kommunen. Kommunens sikkerhet blir utfordret som følge av teknologiutviklingen. Vi benytter flere digitale tjenester, og nye sårbarheter har oppstått som følge av dette. Vi må derfor kontinuerlig utvikle sikkerheten i fellestjenestene i takt med teknologiutviklingen. Tiltak må iverksettes fortløpende basert på oppdaterte risikovurderinger.

Kommunen inngår i flere digitale økosystemer i kommunal forvaltning, i statsforvaltningen og privat sektor. Byrådet vil derfor at kommunens prinsipper, løsninger og tiltak skal samspille med nasjonale standarder og nasjonale fellesløsninger. Dette forenkler den kommunale tjenesteutviklingen, bedrer samhandlingsevnen på tvers av forvaltningsnivåene, og optimaliserer ressursbruken i kommunen. All samordning og koordinering på IKT-området skjer i tett samarbeid med BLK, HEI, og øvrige byrådsavdelinger.

Digital transformasjon og modernisering forutsetter god forvaltning av kommunens data og informasjon. Dette er også en viktig forutsetning for å kunne styrke personvernet og informasjonssikkerheten. I 2022 startet arbeidet med å etablere felles prinsipper og løsninger for informasjonsforvaltning i kommunen, og dette skal styrkes betydelig framover.

Alle sektorer og virksomheter i kommunen trenger sikre og kostnadseffektive IKT-tjenester og -løsninger. Et viktig innsatsområde er å modernisere Felles IKT-plattform og andre fellesløsninger i kommunen, slik at de møter kommunens framtidige behov. Koronasituasjonen og utstrakt bruk av hjemmekontor har tydeliggjort viktigheten av arbeidet med å tilby IKT-løsninger på en sikker måte.

IKT-utstyr i Oslo kommune skal forvaltes i et livssyklusperspektiv for å sikre sikker og stabil drift. Dette gjelder alle kommunens fellesløsninger. I 2023, og noen år fremover, er det planlagt et betydelig løft for å tette et tilsvarende vedlikeholdsetterslep på felles IKT plattform. Teknologioppdateringen er også en viktig forutsetning for å kunne ivareta informasjonssikkerheten i kommunen.

Flyttingen av systemer og applikasjoner fra egne datasentre til kommunens systemdriftsleverandørs driftsplattform ble fullført i 2022. I 2023 vil fokus være rettet mot å få realisert de kvantitative og kvalitative gevinster av flyttingen. Dette omfatter bl.a. å styrke drifts- og informasjonssikkerheten, og få utnyttet effekten av et større fag- og driftsmiljø. I 2023 fortsetter også arbeidet med flere viktige utviklingstiltak, bl.a. ny løsning for tilgangsstyring, implementering av ny sikkerhetsmodell i kommunen, og utskiftning av alle tynnklienter i kommunen.

Mål 2: Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver

Finans har ansvar for sentrale retningslinjer og regelverk på arbeidsgiverområdet og har en overordnet koordinerende rolle. Arbeidsgivermyndigheten er i stor grad delegert fra byrådet på vegne av den enkelte byråd til virksomhetene.

Oslo kommune må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser til å kunne utvikle og levere tjenester hvor innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Dette krever samhandling på tvers mellom virksomheter, og det skal tilrettelegges for innovasjon og nytenkning.

Oslo er, som eneste norske kommune, eget tariffområde. Tariffoppgjørene skal bidra til at kommunen kan tiltrekke og beholde den beste kompetansen på alle nivåer og være en god og ansvarlig arbeidsgiver. I tariffrevisjonen 2022 kom partene i Oslo kommune til enighet etter mekling.

Virksomhetene i Oslo kommune skal blant annet arbeide systematisk for å:

- være en motiverende og forutsigbar arbeidsgiver
- etablere en heltidskultur med flest mulig faste og hele stillinger
- videreutvikle en mangfolds- og inkluderingskultur som vektlegger åpenhet og tillit
- sikre bedre representativitet med tanke på kjønn, funksjonsevne og etnisitet ved rekruttering av lederstillinger
- sikre et godt og ansvarlig arbeidsmiljø herunder tilrettelegge for at virksomhetene kan redusere brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser jf. Rundskriv 31/2020.
- redusere andelen midlertidige stillinger. Hver enkelt virksomhet skal ha en handlingsplan for å unngå ulovlige midlertidige ansettelser (jf. bystyrets vedtak i sak 8/2020)
- videreutvikle tillit som bærende prinsipp for styring og ledelse i kommunen, herunder et godt og tillitsfullt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene

Byrådet har en uttalt policy på at varsling i Oslo kommune er ønsket, både fra arbeidstakere, innbyggere, leverandører og andre med kunnskap om mulig kritikkverdige forhold i kommunen. Varslingsordningen ble innført i kommunen i 2007 som en sentral ordning for hele kommunen, og det ble stilt krav om etablering av varslingsordning i den enkelte virksomhet. Byrådet har en målsetting om at varslingssakene skal håndteres på lavest mulig nivå. Et flertall av varslene blir imidlertid meldt i den sentrale varslingsordningen. Dette medfører bl.a. unødvendig eskalering av saker og lang saksbehandlingstid. Byrådet vil anskaffe et felles varslingssystem til bruk for den sentrale og de lokale varslingsordningene i løpet av 2023. Systemet kan tas i bruk i 2024.

Det nye systemet skal:

- Tilrettelegge slik at ansatte, innbyggere og andre enkelt kan varsle navngitt eller anonymt til kommunen
- Legge til rette for mulighet til dialog med anonyme varslere
- Sikre at varsler i størst mulig grad sendes til de lokale varslingsmottakene
- Legge til rette for en enklere overføring av varslingssaker fra sentralt varslingsmottak til de lokale varslingsordningene

- Gi en reduksjon av saksbehandlingstiden av varslingssaker
- Bidra til mer enhetlig behandling av varslingssakene

Bystyret besluttet i budsjettet for 2022 å etablere en sentral felles lønnstjeneste. I begynnelsen av 2022 ble et prosjekt for etablering av tjenesten startet opp. I løpet av 2023 skal lokal lønnsproduksjon i virksomhetene avvikles og lønnsmedarbeidere samles i en felles tjeneste i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE). Gjennom standardisering og digitalisering vil prosjektet legge grunnlaget for å etablere en effektiv lønnstjeneste som understøtter kommunens behov.

Felles lønnstjeneste vil i løpet av 2023 bli rammefinansiert. Det vil tidlig i 2023 bli utarbeidet en budsjettjusteringssak som omfordeler kostnader til felles lønnstjeneste etter en fastsatt modell. Omfordelingen vil ikke føre til økte kostnader for Oslo kommune.

Oppfølging av verbalvedtak F23 – pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid

I verbalvedtak F23 bes byrådet om å forberede pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon, fulgt opp med følgeforskning. Byrådet bes legge frem en beskrivelse av pilotprosjektet i tilknytning til budsjett 2023 med forslag til virksomhet, suksessmål, evalueringsmetode og beregning av finansieringsbehov.

Byrådet har fulgt opp verbalforslaget med å invitere kommunens virksomheter til å søke om midler til detaljplanlegging. Innen fristen var det innkommet 7 søknader. Byrådet vil gjennomføre pilotprosjektet i bydel Sagene, enhet for barnehager, hvor det er et politisk ønske i bydelsutvalget om å delta. Det er videre vektlagt at pilotprosjektet kan gi læringserfaring til større deler av kommunens virksomheter.

Bydel Sagene har oppgitt følgende suksessmål for pilotprosjektet: psykososialt arbeidsmiljø/trivsel, jobbmotivasjon og arbeidsglede, seniorpolitikk og inkluderende arbeidsplass som mulige suksessmål.

Styret i OU-fondet har innvilget 1,5 mill. til følgeforskning av pilotprosjektet. I tillegg til de suksessmål bydel Sagene har satt, skal følgeforskningen også vurdere konsekvenser knyttet til sykefravær og en kost/nyttevurdering av pilotprosjektet samlet.

Oppfølging av vedtak i bystyret - utvidet erstatning til ansatte som blir skadet som følge av vold fra bruker

I bystyrets sak 106/22 ble det det truffet følgende vedtak (vedtakspunkt 4):

«Bystyret ber byrådet opprette en ordning med økonomisk kompensasjon ut over dagens ordninger for ansatte i Oslo kommune som under arbeid blir utsatt for vold fra bruker. En ny ordning skal utformes med sikte på likebehandling og enkel administrasjon. Ordningen skal ha tilbakevirkende kraft fra 01.01.2013. Ordningen skal utredes før den opprettes, og byrådet skal orientere bystyret om mandatet for denne utredningen. Ordningen skal være operativ fra starten

av 2023 og vurdering av økonomiske konsekvenser som følge av ordningen legges frem for bystyret i forbindelse med budsjett 2023».

I notat 163/22 av 22.03.2022 til finansutvalget ble det redegjort for alternative generelle ordninger for utvidet erstatning. Her konkluderes det med at kun økt menerstatning (som ytes ved yrkesskade) er gjennomførbar som en generell ordning. Ordinære bestemmelser om menerstatning ved yrkesskade er fastsatt både i yrkesskadeerstatningsloven (YSKL) og kommunens tariffavtale. Annen utvidet erstatning enn menerstatning vil måtte påregnes å bli kategorisert som oppreisningserstatning, noe som også vil gi skadelidte rettigheter etter statens ordning med voldsoffererstatning – som vanskelig lar seg kombinere med en generell utvidet oppreisningserstatning fra Oslo kommune.

For kommunens ansvar iht. ordinære personalforsikringer, er det tegnet forsikringsavtale med Oslo pensjonsforsikring (OPF). Menerstatning er en del av de ordinære personalforsikringer, og rett til utvidet menerstatning kan også forsikres i OPF.

Når det gjelder premieøkning ved utvidet erstatning opplyser OPF at lønnsomheten i yrkesskadeproduktet er god, og det er derfor rom for å utvide dekningsomfanget med gjeldende priser, slik at menerstatninger som følge av voldshendelser blir økt med 50 prosent, uten at det blir nødvendig med prisendringer i produktet.

Ifølge vedtaket i bystyret skal generell ordning ha tilbakevirkende kraft for hendelser opp til 10 år tilbake i tid. Dersom utvidelsen settes til 50 prosent vil det medføre en engangskostnad på kr 330 283.

Som nevnt ovenfor er det kun tidligere saker - på grunn av at ordning med utvidet erstatning skal ha tilbakevirkende kraft - som medfører økte kostnader for kommunen, og dermed budsjettkonsekvens. Utvidet menerstatning (iht. både YSKL og kommunens tariffavtale) med 50 % til ansatte som blir skadet som følge av vold fra bruker blir en administrativ ordning med virkning fra 01.01.2023, og medfører en engangskostnad for tidligere saker (tilbake fra 01.01.2013) på kr 330 283.

Mål 3: Kunnskapsbasert styring og planlegging

Byrådet ønsker at alle beslutninger og planer skal baseres på oppdatert og korrekt informasjon og at økonomiske konsekvenser skal være godt belyst i alle saker.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for å koordinere kommuneplanarbeidet og legge frem kommuneplanens samfunnsdel. Dette er kommunens øverste styringsdokument og angir de langsiktige visjonene for byens utvikling.

I de årlige årsbudsjettene (inkludert klimabudsjett) og økonomiplanene konkretiseres hvordan byrådet følger opp sin plan for byens utvikling og hvordan kommunens økonomiske handlingsrom benyttes for å gi tjenester til befolkningen.

Kommunens sentrale rapporteringsdokumenter som byrådets årsberetning, årsregnskapet, kvartals- og tertialrapport beskriver utviklingen og tilstanden i kommunen og er viktige dokumenter for styringen av byen. Byrådsavdeling for finans lager retningslinjer for virksomhetenes årsberetninger, har ansvar for kommuneregnskapet og fungerer som

regnskapsfaglig instans i Oslo kommune. FIN har også ansvaret for å kommentere de økonomiske elementene i alle byrådssaker/-notater med økonomiske konsekvenser.

Byrådsavdeling for finans koordinerer, drifter og vedlikeholder kommunens statistikkbank og årlige befolkningsframskrivinger sikrer at planleggingen av kommunens tjenestetilbud og drift og forvaltning av bydelenes fordelingssystem skjer på et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Deltakelse i ulike forskningssamarbeid bidrar til at relevant og nyttig forskning formidles og tas i bruk.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for sentral finans- og gjeldsforvaltning på vegne av hele Oslo kommune og sørger for effektiv håndtering av pengestrømmer inn og ut av kommunen. Arbeidet inkluderer å sørge for kredittvurdering av Oslo kommune, som for tiden gjennomføres av Standard & Poor's og skal legge til rette for at kommunen også i fremtiden vurderes som like kredittverdig som staten, gjennom høyeste kredittkarakter AAA, Stable Outlook.

Oslo kommunes tjenestepensjonsordning forvaltes i det heleide livsforsikringsselskapet Oslo Pensjonsforsikring AS. FIN utøver det overordnede eieransvaret for selskapet og representerer også kommunen som kunde. Utgifter til pensjonsordningen legger beslag på store andeler av kommunens tilgjengelige frie midler. Effektiv drift av selskapet og god dialog om prognoser for fremtidige utgifter til pensjon, er viktig slik at det ikke bindes opp mer midler enn nødvendig for å dekke kommunens pensjonsforpliktelser. Samtidig har selskapet et viktig samfunnsansvar. Klimahensyn og bærekraft er en viktig del av forvaltningsstrategien for pensjonsmidlene.

På forsikringsområdet har Oslo kommune som hovedprinsipp å være selvassurandør for forsikringsrisiko. Det tegnes kun forsikring med tredjepart der dette følger av lovverk, eller der risikoen for økonomisk tap anses som uforholdsmessig større enn økonomisk bæreevne. Kommunens forsikringsgiver er Oslo Pensjonsforsikring AS og datterselskapet Oslo Forsikring AS. Byrådsavdeling for finans skal være en aktiv pådriver for å holde skadeomfanget lavt i kommunens virksomheter slik at utgifter til forsikringer ikke blir større enn nødvendig.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for kommunens investeringsregime, med prosjektmodell og –metodikk som skal anvendes for større investeringsprosjekter. Formålet med prosjektmodellen er å sikre gode prosesser og styringsgrunnlag i prosjektene, gjennom en helhetlig metodikk og en definert beslutningsprosess hvor det stilles krav til beslutningsunderlaget og til en gjennomført og dokumentert utredningsprosess. Byrådet vil styrke byrådsavdelingens arbeid med utvikling og oppfølging av kommunens investeringsmetodikk.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

Kommunens innbyggere, næringsliv og ansatte skal ha tillit til at behandling av informasjon og personopplysninger skjer på en god måte, og i tråd med lovpålagte krav. De store endringene i det digitale trusselbildet de siste årene har gjort det nødvendig å få identifisert hvor det er behov for å styrke eksisterende tiltak eller iverksette nye tiltak for å forsvare seg mot truslene, eller for å håndtere uønskede hendelser dersom de skulle oppstå. Etter det nye personvernregelverket trådte i kraft er det fortsatt et behov for å forbedre etterlevelsen i kommunen, særlig med tanke på personvernkonsekvensvurderinger og avvikshåndtering. Byrådet forventer i denne sammenheng at det fortsatt er behov for styrke kompetanse- og ressursbehovet innen personvern og informasjonssikkerhet i alle ledd.

En forutsetning for sikker og tillitsvekkende digitalisering er at kommunen har en harmonisert tilnærming til arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, og at lovpålagte krav til personvern og informasjonssikkerhet etterleves. Videreutvikling og digitalisering av eksisterende maler for personvernvurderinger og personvernerklæringer til bruk i alle kommunes virksomheter vil bidra til dette.

Alle som behandler personopplysninger skal ha en dokumentert oversikt over all slik behandling. Et felles system for dette formålet ble etablert i 2022. Opplæring i, og videre forvaltning av, dette felles systemet fortsetter i 2023. Virksomhetene skal ta i bruk dette systemet for å bidra til effektiv etterlevelse av personvernregelverket.

Plasseringen av behandlingsansvar er utfordrende i en så kompleks kommune som Oslo kommune. Ansvarsplasseringen er viktig fordi dette vil ha en innvirkning på ansvar for gjennomføring av lovpålagte aktiviteter som f.eks. personvernkonsekvensvurderinger, beslutningsmyndighet knyttet til gjenbruk av personopplysninger og ivaretakelse av innbyggers rettigheter. I 2023 vil det sentrale fagmiljøet i FIN fortsette arbeidet med å tydeliggjøre plasseringen av behandlingsansvaret.

Det arbeides strukturert med å kartlegge og følge opp de viktigste tiltakene innenfor informasjonssikkerhet. Et sentralt punkt er å tydeliggjøre behovet for gjennomgående risikostyring innenfor informasjonssikkerhet i alle styringsledd, og å ha et styringssystem for informasjonssikkerhet i kommunen og i den enkelte virksomhet for å understøtte dette. Første versjon av kommunens overordnede styringssystem for informasjonssikkerhet, herunder personopplysningssikkerhet, ferdigstilles i 2022. Arbeidet med å implementere det overordnede styringssystemet vil foregå i 2023 og videre utover i økonomiperioden. Byrådsavdelingene og deres virksomheter vil selv ha ansvar for egen implementasjon, men det sentrale fagmiljøet i FIN vil tilrettelegge for en smidig innføring med utvikling av generelle veiledere, maler og verktøy.

Sentralt i arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet er ordningen med informasjonssikkerhets- og personvernskoordinatorer i virksomhetene. Det sentrale fagmiljøet i FIN vil i 2023 fortsette utviklingen av et læringsprogram for disse koordinatorene. Det er også behov for å styrke innsatsen mht. å opprettholde, og øke bevissthet og kompetanse hos alle ledere i kommunen når det gjelder informasjonssikkerhet og personvern.

Mål 5: Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Oslo kommune er en av Norges største innkjøpere og anskaffer årlig for rundt 30 mrd. kroner (inkludert investeringer). Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å sikre gode, effektive og samfunnsansvarlige løsninger for byens innbyggere og næringsliv, og skape tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for Oslo kommunes overordnede anskaffelsesstrategi. Strategiens hovedmål er at Oslo kommune skal gjennomføre formålstjenlige og kostnadseffektive anskaffelsesprosesser - som gir gode og samfunnsansvarlige løsninger både på kortere og lengre sikt. Strategien inneholder felles målsettinger og overordnede føringer som skal sørge for at anskaffelser blir et godt virkemiddel for å realisere byrådets ambisjoner og mål om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

Anskaffelser er et viktig verktøy for å nå klimamålene, blant annet stilles krav om nullutslipp i transport, og nullutslipp eller fossilfritt i byggeprosjekter. Byrådsavdeling for finans vil videreutvikle bruken av Oslo kommunes innkjøpsmakt for å nå målene om å bli en utslippsfri by med et sunt og bærekraftig matforbruk.

Byrådet har gjennom Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv etablert noen av landets strengeste seriøsitetskrav og etiske krav, for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet, sosial dumping og brudd på grunnleggende menneskerettigheter i kommunens leverandørkjeder. Oslomodellen blir revidert i 2022. Byrådsavdeling for finans vil i 2023 arbeide videre for at Oslo kommune skal være en pådriver og foregangskommune for et anstendig arbeidsliv.

Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg revideres under ledelse av Byrådsavdeling for finans, for å legge til rette for effektive investerings- og anskaffelsesprosesser som ivaretar byrådets ambisjoner om nøktern behovsdekning og grønn omstilling. I 2023 skal det etableres bedre systemstøtte for kravene, slik at de kan forvaltes og videreutvikles på en effektiv måte.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**853 877**	**853 877**	**853 877**	**853 877**
Vedtak forrige periode				
Red. ramme - digital sykemelding	-156	-156	-156	-156
Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet	-1 000	-6 000	-6 000	-6 000
Digital vertskapstjeneste	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester	0	-3 000	-5 000	-5 000
Etablering av felles lønnstjenester i kommunen	1 300	-7 000	-7 000	-7 000
Felles kontorstøtteløsning	500	500	500	500
Forvaltning av tids- og timeregistreringssystem	260	260	260	260
Forvaltningsorganisasjon IKT tjenester	4 200	4 200	4 200	4 200
Generell rammereduksjon kap. 122	-626	-1 628	-1 628	-1 628
Generell rammereduksjon kap. 125	-9 457	-15 973	-15 973	-15 973
Generelle rammekutt kap. 130	-2 962	-4 096	-4 096	-4 096
HR-systemet - Refusjonsmodul og HMS modul	-1 760	-1 760	-1 760	-1 760
Innkrevningsetaten korr. Artsgruppe	4 505	4 505	4 505	4 505
Mobilitesansvarlig	500	500	500	500
Oppgradering av Oracle database	-600	-600	-600	-600
Rammekutt i 2025 - Finans	0	0	-436	-436
Red. ramme - digitale sykemeldinger/red. portutg.	-244	-244	-244	-244
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN	4 750	4 750	4 750	4 750
Satsning på bærekraftig mat - internt i Oslo kommune	2 500	2 500	2 500	2 500
Styrket informasjonssikkerhet og personvern	2 200	2 200	2 200	2 200
Økonomisystemet - diverse tiltak	-1 400	-2 100	-2 100	-2 100

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Økonomisystemet - utvidelse av antall lisenser	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Andre tiltak	-2 650	-2 650	-2 650	-2 650
Sum Vedtak forrige periode	**-5 240**	**-30 892**	**-33 328**	**-33 328**
Vedtak forrige periode	**-5 240**	**-30 892**	**-33 328**	**-33 328**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**848 637**	**822 985**	**820 549**	**820 549**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**62 425**	**62 425**	**62 425**	**62 425**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**62 425**	**62 425**	**62 425**	**62 425**
Driftskonsekvens				
Etablering av SKOK-database	0	500	500	500
Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter	0	500	500	500
Sum Driftskonsekvens	**0**	**1 000**	**1 000**	**1 000**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	3 355	6 164	3 355	-2 200
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**3 355**	**6 164**	**3 355**	**-2 200**
Spesifiserte rammeendringer				
Anskaffelse av varslingssystem	0	700	700	700
Automatisk overvåkning og raskere oppdagelse av trusler, sårbarheter og angrep	5 600	5 600	5 600	5 600
Forvaltning av behandlingsoversikt (revidert)	1 200	1 200	1 200	1 200
Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)	5 000	11 000	11 000	11 000
Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer	7 000	0	0	0
Oppgradere felles arkivsystem - driftskostnader	500	500	500	500
Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen	77 384	84 923	80 123	83 823
Oppjustering av avsetning - Lønn til tillitsvalgte (revidert)	4 000	4 000	4 000	4 000
Oppjustering av husleie tillitsvalgte (revidert)	600	600	600	600
Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter	1 000	1 000	0	0
Pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid	2 840	4 260	1 420	0
Tilskudd til Fair Play bygg	650	0	0	0
Utvidet erstatning til ansatte som blir skadet som følge av vold fra bruker	330	0	0	0
Økning i avsetning fra arbeidsgiver til Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet)	820	820	820	820
Økte driftskostnader som følge av overgang fra tynnklienter til tykklienter (revidert)	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**111 924**	**119 603**	**110 963**	**113 243**
Reelle endringer	**115 279**	**126 767**	**115 318**	**112 043**
Ramme 2023-2026	**1 026 341**	**1 012 177**	**998 292**	**995 017**

Vedtak forrige periode

Red. ramme - digital sykemelding
Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme knyttet til omlegging til digital sykmelding og ny visuell identitet.

Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet
Bevilgningen som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2022-2025 er redusert med 1 mill. i 2023 og avvikles fra 2024.

Digital vertskapstjeneste
Digital vertskapstjeneste videreføres med 1,1 mill.

Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester
Effektiviseringskrav knyttet til etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Etablering av felles lønnstjenester i kommunen
Midler til etablering av felles lønnstjenester økes med 1,3 mill. i 2023 og er ikke videreført fra 2024.

Felles kontorstøtteløsning
Det er innarbeidet ytterligere 0,5 mill. til kontorstøtteløsning fra 2023.

Forvaltning av tids- og timeregistreringssystem
Det ble innarbeidet ytterligere 0,26 mill. fra 2023, totalt 6,36 mill. årlig.

Forvaltningsorganisasjon IKT tjenester
Det innarbeidet ytterligere 4,2 mill. i 2023 til forvaltningsorganisasjon IKT tjenester. Dette innebærer 8,4 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Generell rammereduksjon kap. 122
Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Generell rammereduksjon kap. 125
Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Generelle rammekutt kap. 130
Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

HR-systemet - Refusjonsmodul og HMS modul
Det ble innarbeidet 2 mill. i 2022, som er redusert til 0,24 mill. årlig fra 2023.

Mobilitesansvarlig
Det er innarbeidet en økning på 0,5 mill. fra 2023 til mobilitetsansvarlig, totalt 1 mill. årlig.

Oppgradering av Oracle database
Midler til oppgradering av Oracle database er ikke videreført fra 2023.

Rammekutt i 2025 - Finans

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Red. ramme - digitale sykemeldinger/red. portutg.
Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme knyttet til omlegging til digital sykmelding.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN
Reversering av rammekutt ble innarbeidet i vedtatt budsjett for 2022.

Satsning på bærekraftig mat - internt i Oslo kommune
Tiltaket ble innarbeidet i budsjett 2022, med en økning fra 2023 til 4 mill.

Styrket informasjonssikkerhet og personvern
Det er innarbeidet en økning på 2,2 mill til styrking av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, til totalt 6,3 mill. fra 2023.

Økonomisystemet - diverse tiltak
Tiltak innarbeidet er ikke videreført i 2023.

Økonomisystemet - utvidelse av antall lisenser
Det ble innarbeidet en økning på 4 mill. i 2022 som ikke er videreført i planperioden.

Driftskonsekvens

Etablering av SKOK-database
Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg (SKOK) har gjennomgått en helhetlig revisjon i 2021-2022, og det er tidligere vedtatt at SKOK skal revideres regelmessig. Det er avdekket et stort behov for systemstøtte for å sikre tilstrekkelig forvaltning og regelmessig revisjon av kravene. Beløpet skal dekke vedlikehold og forvaltning av systemet etter anskaffelse og må ses i sammenheng med posten på investeringsbudsjettet til å anskaffe en database. Behov for vedlikehold og forvaltning av systemet oppstår først etter implementeringen, det vil si i 2024. Det er UKE som skal gjennomføre anskaffelsen av systemet og vil dermed ha behov for driftsmidler. Det estimeres behov for et halvt årsverk til vedlikehold og forvaltning av systemet.

Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter
Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter. Driftsmidlene skal dekke lønnskostnader knyttet til å følge opp leverandørene av systemet som anskaffes. Det er først behov for driftsmidler fra 2024, etter at systemet er anskaffet.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Anskaffelse av varslingssystem
Varslingsordningen som ble innført i kommunen i 2007, innebar en todeling av ansvaret: BLK ivaretar den sentrale ordningen, mens FIN har ansvar for retningslinjer for de lokale ordningene som skal etableres i den enkelte virksomhet. Målsettingen er at sakene skal håndteres på lavest mulig nivå. Derimot har et flertall av varslene (om lag 80%) hittil kommet inn i den sentrale varslingsordningen. Dette medfører blant annet unødvendig eskalering av saker og lang saksbehandlingstid. Det er derfor behov for anskaffelse av et felles varslingssystem for den sentrale og de lokale varslingsordningene. Det er utarbeidet en tidsplan for anskaffelsesprosessen og implementering av system. Ferdig implementert system kan beregnes klart til bruk innen 01.01.24

Automatisk overvåkning og raskere oppdagelse av trusler, sårbarheter og angrep
Som følge av det skjerpede digitale trusselbildet har antall angrep på kommunen økt. Det er nødvendig at Oslo kommune øker innsatsen på flere områder for å holde følge med denne utviklingen. Det er behov for automatisk overvåkning, raskere oppdagelser og håndtering av trusler, sårbarheter og angrep - tekniske løsninger og fagressurser (3 årsverk) til UKEs CSIRT (Computer Security Incident Response Team). Samlet utgjør dette 5,6mill. i 2023, og deretter 5,6 mill. årlig.

Forvaltning av behandlingsoversikt (revidert)
Som det fremgår av SAK1 2021 skulle kommunen utvikle og innføre en obligatorisk elektronisk løsning for å ivareta oversikt over systemer og dokumentere behandling av personopplysninger. Løsningen blir ferdigstilt og innført i løpet av 2022, og overføres til forvaltning i 2023. Tiltaket er innarbeidet i revidert budsjett 2022, med driftsmidler fra og med 2023 til drift og forvaltning av denne løsningen, både til ny tjenesteforvalter og applikasjonsforvaltning for nyutviklet løsning.

Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)
Som det fremgår av SAK1 2021 og 2022 fortsetter kommunen arbeidet med å modernisere løsningene for identitets- og tilgangstyring for fellesløsningene i kommunen. Dette vil gi enklere, mer automatisert bestilling av tilganger til ansatte, som igjen vil gi økt sikkerhet, samt forenkling og effektivisering av de ansattes hverdag. Anskaffelsen av løsningen for sikker tilgangstyring er gjennomført og innføring for hele kommunen er i gang. Midler til drift og forvaltning av løsningen som skal sikre riktige tilganger til riktig person er innarbeidet fra 2023 og utover i planperioden og endelig behov avklares når løsningen er fullt tatt i bruk.

Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer
Det fremgår av SAK1 B2021 og B2022 at kommunen fortsetter arbeidet med å sikre et godt grunnlag for gode fellesløsninger og nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer, noe som igjen forutsetter at de ulike IKT-driftsmiljøene i kommunen konsolideres. I 2023 vil det etableres et forprosjekt (analyse og planlegging) som følge av at flere virksomheter med eget IKT-

driftsmiljø skal flyttes over til felles IKT-plattform. Dette gjøres for å øke sikkerheten og effektivisere drift, samt for å tilrettelegge for nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer.

Oppgradere felles arkivsystem - driftskostnader
Oslo bystyre vedtok 21. oktober 2020, sak 285, at Oslo kommune skal offentliggjøre aggregert statistikk over innsyn/avslag, samt saksbehandlingstid for innsynsbegjæringer. For å levere statistikk per virksomhet er det nødvendig å gjøre endringer i kommunens felles arkivsystem. Det må blant annet etableres automatisk flyt av innsynsbegjæringer fra eInnsyn til den nye innsynsmodulen. 2,5 mill. til disse tiltakene på kap. 120 i ble innarbeidet i revidert budsjett 2022. Driftskostnader knyttet til innsynsmodul i arkivsystemet er 0,5 mill. per år og systemet driftes av UKE.

Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen
Lisensmodellen for kommunens viktigste kontor- og samhandlingsplattform for alle ansatte (Office 365) er endret. Endringen skjer som en følge av en nødvendig modernisering av plattformen samt behovet for økt sikkerhet. Økningen i driftsmidler knytter seg også til et større behov for brukerlisenser.

Oppjustering av avsetning - Lønn til tillitsvalgte (revidert)
Budsjettposten i 2021 var på 23,3 mill., mot et faktisk forbruk på 25,9 mill. som følge av at sammensetningen av tillitsvalgte har endret seg og gjennomsnittlig lønnsnivå har blitt høyere. Budsjettert kostnad 2022 (dok 3) viser 22 mill.som oppjusteres med 4 mill. fra revidert budsjett 2022, til 26 mill. med konsekvens i økonomiplanperioden.

Oppjustering av husleie tillitsvalgte (revidert)
Posten har stått uendret i flere år, men i 2021 er kostnadsnivået høyere enn budsjettposten på 4 mill. 0,6 mill. er innarbeidet fra revidert budsjett 2022 for å dekke reelle kostnader.

Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter
Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy. En stor andel av disse benyttes svært lite gjennom året, noe som både er dyrt for kommunen i tillegg til at det legger beslag på mye parkeringsareal. Mange av kjøretøyene brukes kun på hverdager i kontortid. Dette gir gode forutsetninger for deling. I enkelte virksomheter kan det være kostnadseffektivt å benytte seg av bildelingstjenester i markedet framfor å eie egne kjøretøy. Bildelingstjenester piloteres i to utvalgte bydeler i to år, før det eventuelt kan etableres for flere virksomheter. Midlene skal brukes til å kjøpe bildelingstjenester i markedet for disse pilotbydelene. Minimumskrav om 100 % nullutslipp vil gjelde for alle avtaler som kommunen inngår med bildelingsaktører. Ved å etterspørre bildelingstjenester bidrar kommunen til å bygge opp markedet slik at flere av byens innbyggere kan få tilgang til delingsbiler.

Pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid
I verbalforslag F23 bes byrådet om å forberede pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon, fulgt opp med følgeforskning. Byrådet har innarbeidet midler til pilotering i planperioden.

Tilskudd til Fair Play bygg
Siden 2019 har Oslo kommune samarbeidet med Fair Play Bygg Oslo og omegn for å motvirke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Fair Play Bygg er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og

arbeidstakersiden som arbeider for å fremme en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår, avsløre og fjerne useriøse aktører og bidra til at det skal bli attraktivt å drive seriøst med faste ansatte, faglærte og lærlinger. Oslo kommune har støttet Fair Play Bygg Oslo og omegn årlig siden 2019 og tilskuddet videreføres med 0,65 mill. i 2023.

Økning i avsetning fra arbeidsgiver til Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet)
I budsjett 2016 ble det kompensert for økte satser til OU-fondet. Kapitlet har ikke etter dette blir kompensert for økninger i avsetningen til OU-fondet utover ordinær priskompensasjon. Kommunens avsetning til OU-fondet har økt reelt (utover ordinær prisvekst) med 0,8 mill. i perioden 2016-2022. Årsaken til kostnadsøkningen skyldes økning i antall ansatte i perioden.

Økte driftskostnader som følge av overgang fra tynnklienter til tykklienter (revidert)
Av sikkerhetsmessige årsaker er det nødvendig å fremskynde utskiftingen av aldrende stasjonære datamaskiner (tynnklienter). En overgang fra 9000 tynnklienter til 9000 tykk-klienter vil medføre en høyere årlig driftskostnad, estimert til 5 mill. i helårseffekt fra og med B2023.

Investeringsbudsjett

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i 1000 kr

Kapittel (kode)	Kapittel	Beløp 2023	Beløp 2024	Beløp 2025	Beløp 2026
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	2 650	2 650	2 650	2 650
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	181 300	86 500	51 500	50 000
Totalsum		**183 950**	**89 150**	**54 150**	**52 650**

Tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2021	Vedtak 2022	Byrådets forslag i Sak1/2023	Sum 2021–Sak 1/2023
122	Fair Play Bygg	650	650	650	1 950
Sum		650	650	650	1 950

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)

Ansvarsområde

Det er på dette kapitlet avsatt midler til utgifter til fastlønte tillitsvalgte, Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet) og Tono/Kopinor avgift. Utgifter til diverse tiltak på IKT-området dekkes også av dette kapitlet.

Situasjonsbeskrivelse

På kapitlet er det avsatt midler til lønns- og kontorholdsutgifter for fastlønte tillitsvalgte. Disse gjenspeiler den enkelte forhandlingssammenslutnings størrelse og mangfold. Den enkelte sammenslutning utpeker selv sine tillitsvalgte. De fastlønte tillitsvalgte skal være et koordinerende ledd for samtlige tillitsvalgte i kommunen, og skal ivareta den direkte kontakten mellom kommunen sentralt og den enkelte organisasjon.

Det vil bli etablert felles lønnstjeneste i 2023.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver	Det vises til omtale nedenfor.	Andel heltid (fast ansatte)	72,7 %	73,1 %	74,0 %	75,0 %
		Sykefravær i Oslo kommune	8,3 %	8,8 %	7,8 %	8,2 %

Omtale av tiltakene

Sykefraværet i Oslo kommune har de seneste år hatt en nedadgående trend med et historisk lavt sykefravær i 2017, 2018 og 2019 på 8,0 %. I pandemiårene 2020 og 2021 var sykefraværet på henholdsvis 8,3% og 8,8%. Et mål for sykefraværet på 8,2% i 2023 vurderes å være realistisk. Hver enkelt virksomhet skal sette egne ambisiøse mål og utarbeide aktivitetsplaner for å nå målene. I dette arbeidet står samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten sentralt.

Hovedregelen i Oslo kommune er at man skal ansette personer i hele og faste stillinger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**79 853**	**79 853**	**79 853**	**79 853**
Vedtak forrige periode				
Felles kontorstøtteløsning	500	500	500	500
Generell rammereduksjon kap. 122	-626	-1 628	-1 628	-1 628
Red. ramme - digitale sykemeldinger/red. portutg.	-75	-75	-75	-75
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN	440	440	440	440
Andre tiltak	-2 650	-2 650	-2 650	-2 650
Sum Vedtak forrige periode	**-2 411**	**-3 413**	**-3 413**	**-3 413**
Vedtak forrige periode	**-2 411**	**-3 413**	**-3 413**	**-3 413**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**77 442**	**76 440**	**76 440**	**76 440**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 668**	**4 668**	**4 668**	**4 668**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 668**	**4 668**	**4 668**	**4 668**
Driftskonsekvens				
Sum Driftskonsekvens	**0**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	314	577	314	-206
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**314**	**577**	**314**	**-206**
Spesifiserte rammeendringer				
Oppjustering av avsetning - Lønn til tillitsvalgte (revidert)	4 000	4 000	4 000	4 000
Oppjustering av husleie tillitsvalgte (revidert)	600	600	600	600
Pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid	2 840	4 260	1 420	0
Tilskudd til Fair Play bygg	650	0	0	0
Utvidet erstatning til ansatte som blir skadet som følge av vold fra bruker	330	0	0	0
Økning i avsetning fra arbeidsgiver til Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet)	820	820	820	820
Sum Spesifiserte rammeendringer	**9 240**	**9 680**	**6 840**	**5 420**
Reelle endringer	**9 554**	**10 257**	**7 154**	**5 214**
Ramme 2023-2026	**91 664**	**91 365**	**88 262**	**86 322**

Vedtak forrige periode

Felles kontorstøtteløsning
Det er innarbeidet ytterligere 0,5 mill. til kontorstøtteløsning fra 2023.

Generell rammereduksjon kap. 122
Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Red. ramme - digitale sykemeldinger/red. portutg.
Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme knyttet til omlegging til digital sykmelding.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN
Reversering av rammekutt ble innarbeidet i vedtatt budsjett for 2022.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Oppjustering av avsetning - Lønn til tillitsvalgte (revidert)
Budsjettposten i 2021 var på 23,3 mill., mot et faktisk forbruk på 25,9 mill. som følge av at sammensetningen av tillitsvalgte har endret seg og gjennomsnittlig lønnsnivå har blitt høyere. Budsjettert kostnad 2022 (dok 3) viser 22 mill.som oppjusteres med 4 mill. fra revidert budsjett 2022, til 26 mill. med konsekvens i økonomiplanperioden.

Oppjustering av husleie tillitsvalgte (revidert)
Posten har stått uendret i flere år, men i 2021 er kostnadsnivået høyere enn budsjettposten på 4 mill. 0,6 mill. er innarbeidet fra revidert budsjett 2022 for å dekke reelle kostnader.

Pilotprosjekt sekstimersdag/redusert arbeidstid
I verbalforslag F23 bes byrådet om å forberede pilotprosjekt med sekstimers arbeidsdag/redusert arbeidstid med full lønnskompensasjon, fulgt opp med følgeforskning. Byrådet har innarbeidet midler til pilotering i planperioden.

Tilskudd til Fair Play bygg
Siden 2019 har Oslo kommune samarbeidet med Fair Play Bygg Oslo og omegn for å motvirke arbeidslivskriminalitet i byggebransjen. Fair Play Bygg er et samarbeid mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden som arbeider for å fremme en seriøs byggenæring med like konkurransevilkår, avsløre og fjerne useriøse aktører og bidra til at det skal bli attraktivt å drive seriøst med faste ansatte, faglærte og lærlinger. Oslo kommune har støttet Fair Play Bygg Oslo og omegn årlig siden 2019 og tilskuddet videreføres med 0,65 mill. i 2023.

Økning i avsetning fra arbeidsgiver til Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet)
I budsjett 2016 ble det kompensert for økte satser til OU-fondet. Kapitlet har ikke etter dette blir kompensert for økninger i avsetningen til OU-fondet utover ordinær priskompensasjon. Kommunens avsetning til OU-fondet har økt reelt (utover ordinær prisvekst) med 0,8 mill. i perioden 2016-2022. Årsaken til kostnadsøkningen skyldes økning i antall ansatte i perioden.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	570	28 381	36 821
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	66 891	36 888	39 961
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	19 978	0	0
Overføringsutgifter	13 613	16 147	16 504
Finansutgifter	103 403	0	0
Sum Driftsutgifter	**204 455**	**81 416**	**93 286**
Driftsinntekter			
Refusjoner	-10 413	-1 563	-1 622
Overføringsinntekter	-14 434	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-103 403	0	0
Sum Driftsinntekter	**-128 250**	**-1 563**	**-1 622**
Sum	76 205	79 853	91 664

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)							
Etablering av SKOK-database	2026	IA	3 500	0	0	0	3 500
Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur	LØPENDE		2 650	2 650	2 650	2 650	10 600
Sum Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)		**40 600**	**6 150**	**2 650**	**2 650**	**2 650**	**14 100**
Sum investeringsprosjekter		40 600	6 150	2 650	2 650	2 650	14 100

Etablering av SKOK-database
Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg (SKOK) har gjennomgått en helhetlig revisjon i 2021-2022, og det er tidligere vedtatt at SKOK skal revideres regelmessig. Det er avdekket et stort behov for systemstøtte for å sikre tilstrekkelig forvaltning og regelmessig revisjon av kravene. Det er derfor behov for å anskaffe/utvikle et system.

Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur
Det er avsatt 2,65 mill. årlig i økonomiplanperioden til oppgradering av sentral IKT-infrastruktur.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Tabell 14.9 - Tilskuddsmidler

				Beløp i 1000
Kap. nr.	**Avsetningen gjelder**	**Vedtak 2022**	**Vedtak 2022**	**Forslag 2023**
122	Fair Play Bygg	650	650	650
SUM		650	650	650

Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak under kapitlet.

Øremerkede midler

Det foreslås ingen øremerkede midler.

Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)

Ansvarsområde

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er kommunens interne tjenesteleverandør. Etaten ivaretar konsernovergripende utviklings-, forvaltnings- og driftsoppgaver, som skal støtte Oslo kommunes serviceytelser til virksomheter, innbyggere og næringsliv. Etaten skal også bidra til modernisering av kommunen ved proaktivt understøtte FIN i den strategiske IKT-styringen.

UKE skal legge til rette for at alle kan ta i bruk kommunens fellestjenester. Fellestjenestene inkluderer webportaler for innbyggere og ansatte, e-post, HR- og økonomisystemstøtte, fakturabehandling og oppgjør, kontroll og avstemming av utbetalinger knyttet opp mot HR- og økonomisystemet, samt kontaktsentertjenester mot innbyggerne.

UKE ivaretar det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige i kommunen, og gir støtte til omstillings- og endringsprosesser. Etaten drifter også basiskomponenter til kommunens felles IKT-plattform samt applikasjons- og integrasjons-plattformen som blant annet understøtter kommunens digitaliseringsetat, Oslo Origo.

UKE er kommunens kompetansesenter innen offentlige anskaffelser og statsstøtte, og inngår og forvalter kommunens samkjøpsavtaler. Etaten er operativt nav for kommunens tiltak for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Etaten leder et “lovlighetsteam”, et tverrfaglig samarbeid mellom kommunale og statlig organer som skal bidra i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.

Etaten har spesialkompetanse på Oslomodellen, og hvordan kommunen kan bruke anskaffelser som et effektivt virkemiddel for å forebygge arbeidslivskriminalitet, fremme etisk og rettferdig

handel samt klima og miljøhensyn, herunder sirkulærøkonomi og sunn og bærekraftig mat.

UKE leverer tjenester på bestilling som lønns- og regnskapstjenester, samt ulike typer konsulentbistand til systemnære tjenester som sak- og arkiv, virksomhetsmobilitet (EMM), kontorstøtteplattform og prosessautomatisering.

Etaten leverer applikasjonsdrift og IKT-infrastruktur til kommunens virksomheter, i henhold til inngåtte tjenesteavtaler. UKE tilbyr bistand og kompetanseutvikling innen bl.a. HR, kommunikasjon, rekruttering, anskaffelser, organisasjonsutvikling, lederutvikling og lederstøtte.

UKE har spesialkompetanse innenfor prosjektgjennomføring, interaksjonsdesign og brukertesting, IKT-arkitektur, systemutvikling, testing, analyse og tjenesteforvaltning.

Situasjonsbeskrivelse

UKE leverer effektive og sikre fellestjenester til kommunenes virksomheter. Tjenestene skaper verdi for virksomhetene og understøtter deres driftsbehov, og i tillegg bidrar disse tjenestene til å styrke måloppnåelsen i byrådets politiske plattform.

Kommunens egne datahaller er avviklet. Utrullingen av ny kontorstøtteløsning er gjennomført. UKE skal hente ut gevinster av denne endringen i egen drift samt bistå til at de øvrige virksomhetene i kommunen får til dette. Overgangen til felles sak/arkivsystem ble gjennomført våren 2022. Utrulling av ny sikkerhetsmodell og løsning for tilgangsstyring vil stå sentralt i 2023. UKE har i 2022 arbeidet med en plan for avvikling av virksomhetenes lokale IKT-plattformer. Arbeidet med å planlegge og migrere lokale løsninger til felles IKT-plattform vil være en prioritert oppgave i 2023. I dette arbeidet er det viktig at UKE har oversikt over alle kommunens systemer og tilrettelegger for at alle virksomheter kan benytte disse løsningene.

Etaten har styrket sin innsats knyttet til personvern- og informasjonssikkerhetsområdet i 2022. Ressursene skal bidra på alle UKEs tjenesteområder. Et felles system for å dokumentere behandlinger av etablert og innføres i 2022. Forvaltning av systemet vil fra 2023 ivaretas av UKE. Dette fellessystemet skal bidra til å gi kommunen god kontroll over all sin behandling av personopplysninger.

UKE utvikler og fasiliterer «Sammen for Oslo – gjennom strategisk samhandling». Dette er kommunens tilbud til toppledergrupper med bred deltakelse fra de fleste virksomhetene i kommunen. Arbeidet er et viktig tiltak for å øke samhandling på tvers i Oslo kommune.

UKE er Oslo kommunes sentrale innkjøpsenhet og kompetansesenter innen anskaffelser, samt inngår og forvalter kommunens samkjøpsportefølje. Anskaffelser er et sentralt virkemiddel for å realisere byrådets visjon om en grønnere, varmere og skapende by. UKEs oppgaver omfatter utvikling av overordnede seriøsitets- , etiske, klima- og miljøkrav, samt tiltak for en effektiv oppfølging av kravene. UKE er tildelt oppgaven som tilrettelegger, koordinator og pådriver for kommunens arbeid med å fremme sunn og bærekraftig mat.

UKE er finansiert etter en tredelt modell bestående av grunnfinansiering, prosjektfinansiering og aktivitetsbasert finansiering. Grunnfinansieringen fra bykassen omfatter de midlene som tildeles etaten og skal dekke basisoppgaver etaten skal ivareta. Den aktivitetsbaserte finansieringen er basert på de tjenester virksomhetene kjøper, for eksempel kompetanseutviklingstiltak som tilbys

ansatte og ledere i kommunen, faktura-, lønn- og regnskapstjenester samt viderefordeling av kostnader knyttet til drift og forvaltning av fellessystemer. UKE fordeler utgifter til virksomhetene etter de debiteringsmodeller som er vedtatt i Oslo kommune. Utgiftene på de ulike områder synliggjøres slik at kostnadene kan dokumenteres overfor virksomhetene. Den tredje finansieringsformen er knyttet til prosjektfinansiering og brukes i første rekke ved sentralt fastsatte prosjekter.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Effektive og sikre fellestjenester	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor	Andel som svarer "godt fornøyd" i årlige kundeundersøkelser knyttet til: Fellestjenester, systemdrifttjenester og konsulenttjenester		80,0 %	80,0 %	80,0 %
		Antall virksomheter med egne IKT-driftsmiljøer	11	9	4	4
		Andel leverandørfakturaer i EHF-format	92,9 %	94,0 %	95,0 %	95,0 %
		Andel utgående e-fakturaer *	61,0 %	82,0 %	85,0 %	85,0 %
		Andel som svarer at de fant det de lette etter på oslo.kommune.no	75,0 %	74,0 %	85,0 %	85,0 %
2. Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor					
4. Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor.					
5. Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser	Det vises til omtale av tiltakene nedenfor.	Andel fagarbeidere innen håndverksfagene registrert i HMSREG	31,0 %	43,0 %	50,0 %	50,0 %
		Andel timer i relevante fag utført av lærlinger iht. HMSREG	7,0 %	7,0 %	10,0 %	10,0 %
		Andel nye, relevante vare- og tjenesteanskaffelser der det er stilt krav til klimanøytral transport.	100,0 %	89,0 %	100,0 %	100,0 %

Omtale av tiltakene

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

UKE skal understøtte FIN i den strategiske IKT-styringen gjennom å framskaffe nødvendig beslutningsunderlag, både etter bestilling fra FIN og ut fra egne initiativ. Informasjonssikkerhet og personvern skal være en del av ethvert digitaliseringsprosjekt i kommunen fra starten, og gjennom hele systemets livssyklus. Målet er å redusere antall sårbarheter og å sikre at de digitale tjenestene blir pålitelige og robuste. Ved å ta hensyn til dette allerede ved utvikling og anskaffelse, kan informasjonssikkerhet kostnadseffektivt bygges inn i løsningene. UKE skal i denne sammenheng sørge for at dette skjer ifm. drift og utvikling av alle kommunale IKT-fellestjenester.

Oslo kommunes egne datahaller ble avviklet mars 2022, og alle systemer og applikasjoner er migrert til driftsleverandørens plattform. Kommunen fullførte i 2021 innføring av skybasert kontorstøttetjeneste som samhandlingsløsning. Disse digitaliseringsprosessene har bidratt til økt behov for nye typer digitale arbeidsverktøy for kommunens ansatte.

UKE skal vektlegge effektivisering av fellestjenester blant annet gjennom brukerinnsikt og gode brukeropplevelser for ansatte ved bruk av fellessystemene. Dette vil kreve at alle ansatte har lik tilgang til fellessystemene. Etaten bidrar til økt bruk av elektroniske lønnsslipper i kommunen, reduksjon av utgående papirfakturaer, og økt andel EHF-fakturaer (EHF (elektroniskhandelsformat) er en elektronisk regning som styres av organisasjonsnummeret til bestiller. EHF går direkte fra leverandør til mottaker sitt økonomisystem , og er et standard format som benyttes i europeiske land. Rundskriv 16/2013 pålegger virksomheter i Oslo kommune å kreve elektronisk faktura når de inngår avtaler etter 01.10.13) fra leverandører.

Kommunens nettsider - http://www.oslo.kommune.no/ - skal gi god informasjon fra kommunen, og gi innbyggerne og andre brukere enkel tilgang til kommunens tjenester. Nettsidene ble evaluert i 2021, og flere av de anbefalte tiltakene er påbegynt. Videre oppfølging av rapportens anbefalinger vil bli vurdert i lys av kommunens målbilder for portalene og tjenester til innbyggere og ansatte, og relevante strategier for å nå disse.

Oslo kommunes kontaktsenter er et felles kontaktsenter for alle virksomheter i Oslo kommune. Dagens kontaktsenterløsning benyttes også av BYM og VEL. Løsningen er også viktig i en beredskapskontekst. Løsningen er ustabil, mangler ønsket funksjonalitet. og det er en risiko for driftsavbrudd og kvalitetsfeil. UKE vurderer derfor å anskaffe en ny kontaktsenterløsning innenfor eksisterende budsjettrammer.

Oslo kommunes kontaktsenter vil i 2023 fortsette sin utvikling mot å løse flere saker ved første henvendelse. Dette gir innbyggerne en raskere og bedre service og sparer ressurser ute i virksomhetene. Virkemidler for å oppnå dette er økt kompetanse, økt veiledning på nettstedet og at UKE overtar flere førstelinjetjenester fra virksomhetene.

Tiltak 1: UKE skal på IKT-området bygge opp nødvendig intern kompetanse og kapasitet på fagområdet, innenfor eksisterende rammer, slik at etaten kan understøtte FIN ifm. den strategiske IKT-styringen og bruk av sektorovergripende IKT i kommunen.

Tiltak 2: UKE skal bidra til å utrede og avklare framtidige målbilder for kommunens portaler og nettløsninger. Målbildene skal ta utgangspunkt i innbyggernes behov for en enkel vei inn til

kommunens digitale tjenester, og kommunens - sentralt og på bydelsnivå - behov for å kunne kommunisere og samhandle med sine innbyggere. Brukerne skal oppleve de ulike digitale tjenestene fra kommunen som sammenhengende og helhetlige. Det skal også være et godt samspill mellom disse tjenestene og de verktøy og systemer som brukes av kommunens ansatte. Dette skal skje i samarbeid med andre relevante fagmiljøer i kommunen.

Tiltak 3: UKE skal fortsette arbeidet med å øke kundetilfredsheten. Gode fellestjenester, levert av UKE, forutsetter at etaten forstår virksomhetenes behov. UKE skal etablere, eller videreutvikle, egnede arenaer for å sikre dette.

Mål 2: Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver

UKE igangsatte i 2022 et prosjekt for etablering av en sentral felles lønnstjeneste i kommunen. I 2023 vil UKE tilrettelegge HR-systemet med fokus på brukere og automatisering av lønnsprosessene. I løpet av 2023 skal all lokal lønnsproduksjon i virksomhetene avvikles og lønnsmedarbeidere samles i en felles lønnstjeneste i UKE. Gjennom standardisering og digitalisering vil UKE legge grunnlaget for å etablere en effektiv lønnstjeneste som understøtter kommunens behov. UKE vil prioritere digitalisering av prosesser i HR-systemet som er viktig for en standardisert og effektiv lønnstjeneste.

Etaten skal være en aktiv pådriver for utvikling av ledere og medarbeidere gjennom målrettede tilbud innen relevante, strategiske kompetanseområder som stimulerer kommunens virksomheter til å videreutvikle en mangfolds- og inkluderingskultur. Det langsiktige målet med arbeidet er at mangfoldet i Oslo kommunes arbeidsstokk skal gjenspeile sammensetningen av befolkningen i Oslo kommune.

UKE skal i 2023 fortsette arbeidet med å fornye og utvikle porteføljen av kompetansetiltak for å understøtte sentrale politiske føringer og virksomhetenes behov. UKE vil utarbeide moderne kompetansetiltak og innarbeide sentrale politiske føringer i tilbud til ledere og medarbeidere som understøtter kommunens overordnede mål.

Tiltak 1: UKE skal i 2023 puljevis motta lønnspersonell fra virksomhetene som ikke allerede er lønnskunder hos UKE. Sentral og lokal medvirkning vil bli vektlagt i gjennomføringen for å sikre trygge og forutsigbare prosesser for alle berørte.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

UKE har utviklet et konsept for modernisering av kommunens sikkerhetsmodell. Konseptet inneholder et sett med sikkerhetsprinsipper, arkitekturprinsipper og aktiviteter som skal implementeres på felles IKT-plattform for å kunne realisere modernisert sikkerhetsmodell. UKE startet i 2022 implementeringen av den nye sikkerhetsmodellen som et prosjekt. Implementeringen skal fortsette i 2023.

Etablering av et nytt identitets- og tilgangssystem (IGA) til erstatning for dagens person- og ressurskatalog (PRK) gjennomføres i 2022 og 2023. Løsningen vil effektivisere tilgangsstyring og identitetshåndtering på tvers av systemer, og gi en sikrere og til enhver tid oppdatert håndtering av korrekt brukerrettigheter og tilganger til systemer.

Effektiv digitalisering gir større behov for tekniske integrasjoner på tvers av kommunens

virksomheter. Det krever igjen samordning på tvers, og modernisering av både sikkerhetsarkitektur og sentrale basiskomponenter i kommunens ulike driftsmiljøer. UKE skal bidra til harmonisering av målbilder og løsninger for sikkerhet, pålogging og tilgangsstyring på tvers av kommunens virksomheter.

God ivaretakelse av sikkerhet og personvern i Oslo kommunes IKT-systemer og digitale tjenester er en forutsetning for at innbyggerne og næringslivet skal opprettholde sin tillit til kommunen. Det digitale trusselbildet er i stadig endring, og alle kommunale virksomheter må være tilstrekkelig rustet til å kunne motstå IKT-sikkerhetshendelser og ev. kunne redusere skadeomfanget som følge av slike.

Tiltak 1: Alle kommunale løsninger og systemer må kunne oppfylle kravene til innebygd informasjonssikkerhet og personvern i personvernregelverket

Tiltak 2: UKEs evne til å håndtere IKT-sikkerhetshendelser og driftsavvik skal styrkes ytterligere. UKEs Computer Security Incident Response Team (CSIRT) skal i 2023 øke sin kapasitet mht. det å kunne bistå virksomhetene i kommunen med varsling og rådgivning ifm. uønskede IKT-hendelser.

Tiltak 3: Forebygge, ev. ettergå, urettmessig tilgang til personopplysninger i Oslo kommune ved hjelp av identitets og tilgangssystemet (IGA) og andre funksjoner i modernisert sikkerhetsmodell.

Mål 5: Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

UKE er en viktig bidragsyter i kommunens arbeid med samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser. Gjennom utvikling og forvaltning av kommunens samkjøpsportefølje skal UKE legge til rette for kvalitativt gode, kostnadseffektive og samfunnsansvarlige innkjøp i kommunens virksomheter. UKE skal også bidra til at kommunen når sine målsetninger innenfor sirkulær økonomi og bærekraftig forbruk. Gjennom kommunens samkjøpsavtaler skal UKE dessuten legge til rette for at dyrevelferdshensyn tillegges vekt ved kommunale virksomheters kjøp av animalske produkter.

I 2023 vil UKE prioritere tiltak som tilrettelegger for bedre utnyttelse av kommunens eiendeler, herunder større grad av sambruk, deling, ombruk, reparasjon og redesign. Det er utarbeidet et faggrunnlag som har identifisert tverrsektorielle behov og mulige løsninger, og det er behov for å samarbeide både på tvers internt i Oslo kommune og med næringsliv, organisasjoner og frivillige.

Det er innført standard klima- og miljøkrav til Oslo kommunes bygge- og anleggsplasser og til transporten knyttet til kommunens vare- og tjenesteanskaffelser, med mål om å gjøre disse utslippsfrie innen 2025. UKE kartlegger miljøbelastningen fra transporten knyttet til kommunens anskaffelser og CO2-utslippet fra kommunens egen bilpark.

UKE skal være en pådriver, tilrettelegger og koordinator i byrådets arbeid med å fremme sunn og bærekraftig mat i kommunens virksomheter og blant innbyggerne. Byrådets mål omfatter en halvering av matsvinn og kjøttforbruk, samt en økning i bruk av plantebasert mat.

UKE jobber målrettet for å sikre at Oslomodellens krav og bruk av HMSREG (kommunens digitale leverandør- og kontraktsoppfølgingssystem) er hensiktsmessige tiltak i arbeidet for å forebygge arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, og bidrar aktivt for at tilsvarende systemer skal tas i bruk i hele Norge. I 2023 vil det ikke bare være fokus på at kommunens virksomheter videreføre bruken av HMSREG, men også at de tar i bruk et større spekter av de funksjonaliteter for

leverandør- og kontraktsoppfølging som ligger i systemet.

For å sikre at krav som stilles i kommunens kontrakter etterleves, er det viktig med god kontraktsoppfølging. Stedlig kontroll skal bidra til å styrke oppfølgingen av kommunens seriøsitetskrav for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Som et supplement til virksomhetenes egen oppfølging, vil UKE fortsette med å gjennomføre jevnlige stedlige kontroller på kommunens oppdragslokasjoner.

Tiltak 1: UKE skal utvikle Oslo kommunes samkjøpsportefølje slik at kommunens behov dekkes mest mulig kostnadseffektivt og samfunnsansvarlig.

Tiltak 2: UKE skal bidra til utvikling og oppfølging av Oslomodellen, inkl. HMSREG, slik at Oslo kommunes anskaffelser er et effektivt verktøy for å fremme respekt for menneskerettigheter og et seriøst og anstendig arbeidsliv.

Tiltak 3: UKE skal videreutvikle anskaffelseskriterier, -veiledning og -maler for å legge til rette for at Oslo kommunes anskaffelser effektivt bidrar til å akselerere det grønne skiftet.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**704 551**	**704 551**	**704 551**	**704 551**
Vedtak forrige periode				
Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet	-1 000	-6 000	-6 000	-6 000
Digital vertskapstjeneste	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester	0	-3 000	-5 000	-5 000
Etablering av felles lønnstjenester i kommunen	1 300	-7 000	-7 000	-7 000
Forvaltning av tids- og timeregistreringssystem	260	260	260	260
Forvaltningsorganisasjon IKT tjenester	4 200	4 200	4 200	4 200
Generell rammereduksjon kap. 125	-9 457	-15 973	-15 973	-15 973
HR-systemet - Refusjonsmodul og HMS modul	-1 760	-1 760	-1 760	-1 760
Mobilitesansvarlig	500	500	500	500
Oppgradering av Oracle database	-600	-600	-600	-600
Rammekutt i 2025 - Finans	0	0	-380	-380
Red. ramme - digitale sykemeldinger/red. portutg.	-169	-169	-169	-169
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN	3 920	3 920	3 920	3 920
Satsning på bærekraftig mat - internt i Oslo kommune	2 500	2 500	2 500	2 500
Styrket informasjonssikkerhet og personvern	2 200	2 200	2 200	2 200
Økonomisystemet - diverse tiltak	-1 400	-2 100	-2 100	-2 100
Økonomisystemet - utvidelse av antall lisenser	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Vedtak forrige periode	**-4 606**	**-28 122**	**-30 502**	**-30 502**
Vedtak forrige periode	**-4 606**	**-28 122**	**-30 502**	**-30 502**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**699 945**	**676 429**	**674 049**	**674 049**

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**52 853**	**52 853**	**52 853**	**52 853**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**52 853**	**52 853**	**52 853**	**52 853**
Driftskonsekvens				
Etablering av SKOK-database	0	500	500	500
Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter	0	500	500	500
Sum Driftskonsekvens	**0**	**1 000**	**1 000**	**1 000**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	2 768	5 086	2 768	-1 815
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**2 768**	**5 086**	**2 768**	**-1 815**
Spesifiserte rammeendringer				
Anskaffelse av varslingssystem	0	700	700	700
Automatisk overvåkning og raskere oppdagelse av trusler, sårbarheter og angrep	5 600	5 600	5 600	5 600
Forvaltning av behandlingsoversikt (revidert)	1 200	1 200	1 200	1 200
Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)	5 000	11 000	11 000	11 000
Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer	7 000	0	0	0
Oppgradere felles arkivsystem - driftskostnader	500	500	500	500
Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen	77 384	84 923	80 123	83 823
Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter	1 000	1 000	0	0
Økte driftskostnader som følge av overgang fra tynnklienter til tykklienter (revidert)	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum Spesifiserte rammeendringer	**102 684**	**109 923**	**104 123**	**107 823**
Reelle endringer	**105 452**	**116 009**	**107 891**	**107 008**
Ramme 2023-2026	**858 250**	**845 291**	**834 793**	**833 910**

Vedtak forrige periode

Anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet

Bevilgningen som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2022-2025 er redusert med 1 mill. i 2023 og avvikles fra 2024.

Digital vertskapstjeneste

Digital vertskapstjeneste videreføres med 1,1 mill.

Effektiviseringsgevinst sentrale lønnstjenester

Effektiviseringskrav knyttet til etablering av felles lønnstjeneste i Oslo kommune.

Etablering av felles lønnstjenester i kommunen

Midler til etablering av felles lønnstjenester økes med 1,3 mill. i 2023 og er ikke videreført fra 2024.

Forvaltning av tids- og timeregistreringssystem
Det ble innarbeidet ytterligere 0,26 mill. fra 2023, totalt 6,36 mill. årlig.

Forvaltningsorganisasjon IKT tjenester
Det innarbeidet ytterligere 4,2 mill. i 2023 til forvaltningsorganisasjon IKT tjenester. Dette innebærer 8,4 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Generell rammereduksjon kap. 125
Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

HR-systemet - Refusjonsmodul og HMS modul
Det ble innarbeidet 2 mill. i 2022, som er redusert til 0,24 mill. årlig fra 2023.

Mobilitesansvarlig
Det er innarbeidet en økning på 0,5 mill. fra 2023 til mobilitetsansvarlig, totalt 1 mill. årlig.

Oppgradering av Oracle database
Midler til oppgradering av Oracle database er ikke videreført fra 2023.

Rammekutt i 2025 - Finans
Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Red. ramme - digitale sykemeldinger/red. portutg.
Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme knyttet til omlegging til digital sykmelding.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN
Reversering av rammekutt ble innarbeidet i vedtatt budsjett for 2022.

Satsning på bærekraftig mat - internt i Oslo kommune
Tiltaket ble innarbeidet i budsjett 2022, med en økning fra 2023 til 4 mill.

Styrket informasjonssikkerhet og personvern
Det er innarbeidet en økning på 2,2 mill til styrking av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern, til totalt 6,3 mill. fra 2023.

Økonomisystemet - diverse tiltak
Tiltak innarbeidet er ikke videreført i 2023.

Økonomisystemet - utvidelse av antall lisenser
Det ble innarbeidet en økning på 4 mill. i 2022 som ikke er videreført i planperioden.

Driftskonsekvens

Etablering av SKOK-database
Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg (SKOK) har gjennomgått en helhetlig revisjon i 2021-2022, og det er tidligere vedtatt at SKOK skal revideres regelmessig. Det er avdekket et stort behov for systemstøtte for å sikre tilstrekkelig forvaltning og regelmessig revisjon av kravene. Beløpet skal dekke vedlikehold og forvaltning av systemet etter anskaffelse og må ses i

sammenheng med posten på investeringsbudsjettet til å anskaffe en database. Behov for vedlikehold og forvaltning av systemet oppstår først etter implementeringen, det vil si i 2024. Det er UKE som skal gjennomføre anskaffelsen av systemet og vil dermed ha behov for driftsmidler. Det estimeres behov for et halvt årsverk til vedlikehold og forvaltning av systemet.

Felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter
Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter. Driftsmidlene skal dekke lønnskostnader knyttet til å følge opp leverandørene av systemet som anskaffes. Det er først behov for driftsmidler fra 2024, etter at systemet er anskaffet.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Spesifiserte rammeendringer

Anskaffelse av varslingssystem
Varslingsordningen som ble innført i kommunen i 2007, innebar en todeling av ansvaret: BLK ivaretar den sentrale ordningen, mens FIN har ansvar for retningslinjer for de lokale ordningene som skal etableres i den enkelte virksomhet. Målsettingen er at sakene skal håndteres på lavest mulig nivå. Derimot har et flertall av varslene (om lag 80%) hittil kommet inn i den sentrale varslingsordningen. Dette medfører blant annet unødvendig eskalering av saker og lang saksbehandlingstid. Det er derfor behov for anskaffelse av et felles varslingssystem for den sentrale og de lokale varslingsordningene. Det er utarbeidet en tidsplan for anskaffelsesprosessen og implementering av system. Ferdig implementert system kan beregnes klart til bruk innen 01.01.24

Automatisk overvåkning og raskere oppdagelse av trusler, sårbarheter og angrep
Som følge av det skjerpede digitale trusselbildet har antall angrep på kommunen økt. Det er nødvendig at Oslo kommune øker innsatsen på flere områder for å holde følge med denne utviklingen. Det er behov for automatisk overvåkning, raskere oppdagelser og håndtering av trusler, sårbarheter og angrep - tekniske løsninger og fagressurser (3 årsverk) til UKEs CSIRT (Computer Security Incident Response Team). Samlet utgjør dette 5,6mill. i 2023, og deretter 5,6 mill. årlig.

Forvaltning av behandlingsoversikt (revidert)
Som det fremgår av SAK1 2021 skulle kommunen utvikle og innføre en obligatorisk elektronisk løsning for å ivareta oversikt over systemer og dokumentere behandling av personopplysninger. Løsningen blir ferdigstilt og innført i løpet av 2022, og overføres til forvaltning i 2023. Tiltaket er

innarbeidet i revidert budsjett 2022, med driftsmidler fra og med 2023 til drift og forvaltning av denne løsningen, både til ny tjenesteforvalter og applikasjonsforvaltning for nyutviklet løsning.

Forvaltning av løsning for sikker tilgangsstyring (IGA)
Som det fremgår av SAK1 2021 og 2022 fortsetter kommunen arbeidet med å modernisere løsningene for identitets- og tilgangstyring for fellesløsningene i kommunen. Dette vil gi enklere, mer automatisert bestilling av tilganger til ansatte, som igjen vil gi økt sikkerhet, samt forenkling og effektivisering av de ansattes hverdag. Anskaffelsen av løsningen for sikker tilgangstyring er gjennomført og innføring for hele kommunen er i gang. Midler til drift og forvaltning av løsningen som skal sikre riktige tilganger til riktig person er innarbeidet fra 2023 og utover i planperioden og endelig behov avklares når løsningen er fullt tatt i bruk.

Konsolidering av IKT-driftsmiljøer i kommunen for økt sikkerhet, samt tilrettelegging for digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer
Det fremgår av SAK1 B2021 og B2022 at kommunen fortsetter arbeidet med å sikre et godt grunnlag for gode fellesløsninger og nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer, noe som igjen forutsetter at de ulike IKT-driftsmiljøene i kommunen konsolideres. I 2023 vil det etableres et forprosjekt (analyse og planlegging) som følge av at flere virksomheter med eget IKT-driftsmiljø skal flyttes over til felles IKT-plattform. Dette gjøres for å øke sikkerheten og effektivisere drift, samt for å tilrettelegge for nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer.

Oppgradere felles arkivsystem - driftskostnader
Oslo bystyre vedtok 21. oktober 2020, sak 285, at Oslo kommune skal offentliggjøre aggregert statistikk over innsyn/avslag, samt saksbehandlingstid for innsynsbegjæringer. For å levere statistikk per virksomhet er det nødvendig å gjøre endringer i kommunens felles arkivsystem. Det må blant annet etableres automatisk flyt av innsynsbegjæringer fra eInnsyn til den nye innsynsmodulen. 2,5 mill. til disse tiltakene på kap. 120 i ble innarbeidet i revidert budsjett 2022. Driftskostnader knyttet til innsynsmodul i arkivsystemet er 0,5 mill. per år og systemet driftes av UKE.

Oppgradert kontor- og samhandlingsløsningen i kommunen
Lisensmodellen for kommunens viktigste kontor- og samhandlingsplattform for alle ansatte (Office 365) er endret. Endringen skjer som en følge av en nødvendig modernisering av plattformen samt behovet for økt sikkerhet. Økningen i driftsmidler knytter seg også til et større behov for brukerlisenser.

Pilotering av bildeling som tjeneste for kommunens virksomheter
Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy. En stor andel av disse benyttes svært lite gjennom året, noe som både er dyrt for kommunen i tillegg til at det legger beslag på mye parkeringsareal. Mange av kjøretøyene brukes kun på hverdager i kontortid. Dette gir gode forutsetninger for deling. I enkelte virksomheter kan det være kostnadseffektivt å benytte seg av bildelingstjenester i markedet framfor å eie egne kjøretøy. Bildelingstjenester piloteres i to utvalgte bydeler i to år, før det eventuelt kan etableres for flere virksomheter. Midlene skal brukes til å kjøpe bildelingstjenester i markedet for disse pilotbydelene. Minimumskrav om 100 % nullutslipp vil gjelde for alle avtaler som kommunen inngår med bildelingsaktører. Ved å etterspørre bildelingstjenester bidrar kommunen til å bygge opp markedet slik at flere av byens innbyggere kan få tilgang til delingsbiler.

Økte driftskostnader som følge av overgang fra tynnklienter til tykklienter (revidert)
Av sikkerhetsmessige årsaker er det nødvendig å fremskynde utskiftingen av aldrende stasjonære datamaskiner (tynnklienter). En overgang fra 9000 tynnklienter til 9000 tykk-klienter vil medføre en høyere årlig driftskostnad, estimert til 5 mill. i helårseffekt fra og med B2023.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	356 030	338 815	362 855
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	792 612	918 547	1 066 094
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	3 866	4 075
Overføringsutgifter	199 589	138 748	147 767
Finansutgifter	26 492	0	0
Sum Driftsutgifter	**1 374 722**	**1 399 976**	**1 580 791**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-651 711	-530 427	-551 273
Refusjoner	-238 891	-164 998	-171 268
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-26 492	0	0
Sum Driftsinntekter	**-917 094**	**-695 425**	**-722 541**
Sum	457 629	704 551	858 250

Investeringsbudsjett

	Samlede prosjektbeløp		Økonomiplan				Sum
Investeringsprosjekter	Ferdig år	Kostnadsramme (P85)	2023	2024	2025	2026	2023-26
Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)							
Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur	LØPENDE		50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	2024	IA	65 000	35 000	0	0	100 000
Etablering av felles lønnstjenester i kommunen	2023	IA	6 300	0	0	0	6 300
Felles flåtestyringssystem	2026	IA	1 500	1 500	1 500	0	4 500
Nytt varslingssystem	2026	IA	5 000	0	0	0	5 000
Utskifting av stasjonære datamaskiner	2023	IA	50 000	0	0	0	50 000
Sum Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)		**0**	**177 800**	**86 500**	**51 500**	**50 000**	**365 800**
Sum investeringsprosjekter		0	177 800	86 500	51 500	50 000	365 800

Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur
Det er avsatt 50 mill. årlig i økonomiplanperioden til forvaltning av fellessystemene og felles IKT-infrastruktur.

Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform
Avsetning til felles IKT-plattform var 35 mill. i 2022 , er 65 mill. i 2023 og 35 mill. i 2024.

Etablering av felles lønnstjenester i kommunen
Det er avsatt 6,3 mill. i 2023 til prosjekt for etablering av felles lønnstjenester i kommunen.

Felles flåtestyringssystem
Oslo kommune eier omtrent 1500 kjøretøy og 2000 maskiner. En stor andel av disse brukes lite og det er et stort potensiale for å redusere antall kjøretøy og maskiner dersom det blir enklere å dele på kjøretøyene og maskinene. Dette forutsetter god oversikt over hvilke kjøretøy og maskiner som er i bruk, hvor de befinner seg, mulighet for å booke og tilgang til kjøretøyene og maskinene uten at man må få overlevert fysisk nøkkel. Et felles flåtestyringssystem for kommunens virksomheter vil tilrettelegge for slik deling. Det er forventet at slik deling vil gi kostnadsbesparelser for kommunen som helhet, da det vil være behov for færre kjøretøy og maskiner, noe som reduserer både innkjøpskostnader og driftsutgifter.

Nytt varslingssystem
Varslingsordningen som ble innført i kommunen i 2007, innebar en todeling av ansvaret: BLK ivaretar den sentrale ordningen, mens FIN har ansvar for retningslinjer for de lokale ordningene som skal etableres i den enkelte virksomhet.

Målsettingen er at sakene skal håndteres på lavest mulig nivå. Derimot har et flertall av varslene (om lag 80%) hittil kommet inn i den sentrale varslingsordningen. Dette medfører bl.a. unødvendig eskalering av saker, lang saksbehandlingstid og dårlig ivaretakelse av personvern. Det er derfor behov for anskaffelse av et felles varslingssystem for den sentrale og de lokale varslingsordningene.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Innkrevingsetaten (FIN)

Ansvarsområde

Hovedoppgavene til Innkrevingsetaten (INE) er innkreving av ulike krav som kommunen har overfor innbyggere og næringsliv i Oslo. De største kravene omfatter eiendomsskatt, kommunale avgifter og parkeringsgebyrer. Kontantstrømmen som gjelder ansvarsområdene til Innkrevingsetaten var 5,5 mrd. kroner i 2021. De største brukergruppene er eiere/forvaltere av fast eiendom, personlige skyldnere og legatsøkere.

INE ivaretar forvaltning og drift av eiendomsskatt i Oslo, herunder utskriving, innkreving og regnskapsføring samt saks- og klagebehandling.

INE innkrever og regnskapsfører kommunale avgifter og parkeringsgebyrer. Dette omfatter ajourføring og vedlikehold av kunde- og eiendomsdata som er grunnlag for fagetatene/eiendomsskattekontoret. Innkrevingsetaten har inkassofunksjonen for Oslo kommune og krever inn ubetalte krav for bydeler, etater, kommunale foretak og byrådsavdelinger.

INE har også forvaltningsoppgaver knyttet til kommunens 15 legater. Det innebærer behandling av søknader på ulike legater, utdeling av midler og regnskapsføring. Legatenes kapital forvaltes hos en aktør utenfor kommunen og følges opp av INE. Legatene er organisert som selvstendige stiftelser, og en vesentlig oppgave er administrasjon av styrets arbeid.

Situasjonsbeskrivelse

FIN har en klar målsetning om at INE skal bli én innkrevingsetat for Oslo kommune, og vil i 2023 jobbe for økt oppdragsmengde fra bydeler og etater. Det er viktig å sikre et sterkt fagmiljø i Oslo kommune som bidrar til økt kvalitet og profesjonelle fakturerings- og innkrevingstjenester. INE utfører inkasso for alle bydeler og fakturering og purring for ca. halvparten. INE har dialog med etater hvor det kan være aktuelt å overta innkrevingen.

INEs hovedstrategi er at kundene skal være selvhjulpne. Informasjon, samt betalings- og selvbetjeningsløsninger skal være godt tilpasset kundens behov. Kunder som tar direkte kontakt med INE, skal bli møtt med god fag- og prosesskompetanse og likebehandling, primært ved første kontaktpunkt. INE har flere tjenester på Oslo kommunes Min side, blant annet visning av eiendomsskatt med en tilknyttet klageveileder. Når Min side avvikles, må det avklares hvor og hvordan tjenestene skal tilrettelegges og forvaltes.

INE skal over på en moderne systemarkitektur i tråd med UKE sin sikkerhetsmodell. En overordnet plan for overføring er utarbeidet i samarbeid med UKE i 2022 og vil gjennomføres gradvis over de neste 4-5 årene. Første fase av overføring av basistjenester til UKE vil skje i 2022/2023. For fagsystemene vil overgangen til en moderne arkitektur etter all sannsynlighet medføre konkurranseutsetting. Fornyelse av fagsystemene vil innebære investeringer de nærmeste årene. I 2022/2023 vil prosessen for anskaffelse av ny løsning for innkreving av parkeringsavgifter og for rettslig inkasso igangsettes.

Som følge av et skjerpet risikobilde for informasjonssikkerhet, vil INE også i 2023 foreta

sikkerhetstesting av sine systemer, revidere forvaltnings- og sikkerhetsavtaler og ha stor oppmerksomhet på sikkerhet i organisasjonen.

Husleiekontrakten, som Oslo Kemnerkontor (nå INE) inngikk i Nydalsveien 24, er videreført i INE. Leieavtalen løper frem til mars 2028 uten mulighet for oppsigelse. For å fylle de ledige lokalene, som oppsto på grunn av statliggjøringen av skatteoppkrevingen, er det inngått flere framleieavtaler av ulik varighet. Omfanget av fremleie vil i stor grad påvirke INEs økonomi. Fremleiekontrakten i de to øverste etasjene opphører 28.02.2023. Fremleieprosessen er godt i gang, men bortfall av leieinntekter og ombyggingskostnader for dette arealet må forventes i 2023. Basert på gjennomgang med megler, er det i 2023 forutsatt et halvt års bortfall av leieinntekter og ombyggingskostnad på til sammen 7,5 mill. kr knyttet til skifte av fremleietaker. Det er forutsatt inndekning av husleien i 2024 og 2025.

Måltabell

Hovedmål	Tiltak	Resultatindikator	2020	Siste måling 2021	Mål 2022	Mål 2023
1. Effektive og sikre fellestjenester	Videreutvikling av digitale tjenester og effektivisering av arbeidsprosesser	Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, klagenemd		60,0 %		90,0 %
		Andel telefonsamtaler som besvares innen 20 sekunder	74,0 %	72,4 %	70,0 %	70,0 %
		Andel ferdigbehandlede henvendelser i førstelinje		67,2 %	70,0 %	70,0 %
		Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, første instans	99,0 %	99,5 %	99,5 %	99,5 %
3. Kunnskapsbasert styring og planlegging	Effektiv innkreving av kommunale krav	Kommunale avgifter og eiendomsskatt, andel innbetalt per årsskifte	99,3 %	99,4 %	99,1 %	99,3 %
		Parkeringsgebyr inkl. miljøgebyr, andel innbetalt per årsskifte	88,1 %	95,9 %	90,0 %	90,0 %
		Vilkårsparkering, andel innbetalt per årsskifte	89,9 %	89,2 %	85,0 %	90,0 %
		Foreldrebetaling barnehage, andel betalt av det som er overført til INE for innfordring per årsskifte	64,4 %	70,0 %	67,0 %	67,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**69 473**	**69 473**	**69 473**	**69 473**
Vedtak forrige periode				
Red. ramme - digital sykemelding	-156	-156	-156	-156
Generelle rammekutt kap. 130	-2 962	-4 096	-4 096	-4 096
Innkrevningsetaten korr. Artsgruppe	4 505	4 505	4 505	4 505
Rammekutt i 2025 - Finans	0	0	-56	-56
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN	390	390	390	390
Sum Vedtak forrige periode	**1 777**	**643**	**587**	**587**
Vedtak forrige periode	**1 777**	**643**	**587**	**587**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**71 250**	**70 116**	**70 060**	**70 060**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 904**	**4 904**	**4 904**	**4 904**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**4 904**	**4 904**	**4 904**	**4 904**
Uspesifiserte rammeendringer				
Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026	273	501	273	-179
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**273**	**501**	**273**	**-179**
Endringer	**273**	**501**	**273**	**-179**
Ramme 2023-2026	**76 427**	**75 521**	**75 237**	**74 785**

Vedtak forrige periode

Red. ramme - digital sykemelding

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettramme knyttet til omlegging til digital sykmelding og ny visuell identitet.

Generelle rammekutt kap. 130

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Rammekutt i 2025 - Finans

Tidligere innarbeidet rammereduksjon.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 FIN

Reversering av rammekutt ble innarbeidet i vedtatt budsjett for 2022.

Uspesifiserte rammeendringer

Reversering av rammekutt i 2023-2025 FIN og rammekutt 2026

Det er innarbeidet reversering av rammekutt i perioden 2023-2025 og nytt rammekutt i 2026.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	60 445	66 572	69 861
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	42 907	58 382	62 383
Overføringsutgifter	3 366	9 728	10 360
Finansutgifter	3 045	0	0
Sum Driftsutgifter	**109 763**	**134 682**	**142 604**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-40 737	-53 936	-54 476
Refusjoner	-4 582	-11 273	-11 701
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 045	0	0
Sum Driftsinntekter	**-48 363**	**-65 209**	**-66 177**
Sum	61 400	69 473	76 427

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

Bystyrets organer (BYS)

Sektoransvar

Sektorområdet omfatter følgende sentrale folkevalgte styringsorganer og kontrollorganer:

Bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester. I tillegg kommer gjennomføring av stortingsvalg og kommunevalg.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**221 919**	**221 919**	**221 919**	**221 919**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-100	-100	-100	-100
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-2 226	-4 170	-4 265	-4 265
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS	875	875	875	875
Tilpasse rammen til valgår	55 194	-6	55 194	55 194
Valg av meddommere, året etter kommunevalg	0	4 800	0	0
Sum Vedtak forrige periode	**53 743**	**1 399**	**51 704**	**51 704**
Vedtak forrige periode	**53 743**	**1 399**	**51 704**	**51 704**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**275 662**	**223 318**	**273 623**	**273 623**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**11 958**	**11 958**	**11 958**	**11 958**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**11 958**	**11 958**	**11 958**	**11 958**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Korrigering av ramme budsjett 2023 jf. vedtak FOUV	-143	-143	-143	-143
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-143**	**-143**	**-143**	**-143**
Justering for engangstiltak				
Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027	6 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**6 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendring 2023-2026	546	1 179	546	-500
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**546**	**1 179**	**546**	**-500**
Spesifiserte rammeendringer				
Tilpasse rammen til valgår	0	0	0	-55 200
Utgifter til todagersvalg	6 000	0	6 000	0
Økte kostnader Stortings- og kommunevalg	5 400	0	5 400	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**11 400**	**0**	**11 400**	**-55 200**
Endringer	**17 803**	**1 036**	**11 803**	**-55 843**
Ramme 2023-2026	**305 423**	**236 312**	**297 384**	**229 738**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet
Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer
Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 2,2 mill. i 2023 økende til 4,2 mill i 2026. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS
Tidligere vedtatt reversering av rammekutt. Fordelt på bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Helse-, sosial- og eldreombudet.

Tilpasse rammen til valgår
Rammen økes i valgårene 2023 og 2025.

Valg av meddommere, året etter kommunevalg
I 2024, som er året etter valgåret, ligger det 4,8 mill. til valg av meddommere

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Korrigering av ramme budsjett 2023 jf. vedtak FOUV
Rammen er justert i henhold til vedtak fra Forretningsutvalget 13.06.2022

Justering for engangstiltak

Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027
Det legges opp til en dataløsning med personlig datautstyr for alle bystyrerepresentanter. Alle vil få utlånt nettbrett med tilhørende abonnementer og programvarelisenser. I tillegg er det lagt inn nødvendig oppgradering av servere og noe utvikling og forbedring av tjenester knyttet til politikernes verktøy gjennom fireårsperioden. Dette innebærer en engangsøkning av driftsbudsjettet i 2023 i form av øremerkede midler på 6 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendring 2023-2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025. I 2026 er det innarbeidet et nytt rammekutt. Samlet et det innarbeidet rammekutt på 0,8 mill. i 2023 økende til 3,9 mill. i 2026. Rammekuttene er fordelt på Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Spesifiserte rammeendringer

Tilpasse rammen til valgår
Teknisk korrigering av tidligere vedtatt budsjett. Midler til valgår trekkes ut av 2026.

Utgifter til todagersvalg
Økte lønnsutgifter i forbindelse med 2-dagers valg

Økte kostnader Stortings- og kommunevalg
Økningen i kostnader er knyttet til nye pensjonsvedtekter, utvidelse av antall stemmesteder og utvidelse av åpningstider. Pensjonskostnader utgjør 4 mill, ekstra stemmested utgjør 0,7 mill. og utvidet åpningstid utgjør 0,7 mill.

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler Bystyrets sekretariat		
		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	**Beløp**
21000008	Dataløsninger politikere 2023 - 2027	6 000

Bystyret m.v. (BYS)

Ansvarsområde

Bystyret er den øverste myndighet i Oslo kommune. Bystyrets sekretariat (BYS) er bystyrets administrasjon og skal legge forholdene best mulig til rette for saksbehandling, møter og andre aktiviteter i bystyret og bystyrets organer, legge til rette for hovedstadens ordfører og gjennomføre offentlige valg i Oslo.

Bystyrets sekretariat har ansvar for å gi informasjon til offentligheten om virksomheten i bystyret og vedtak i dets organer. Sekretariatet skal legge til rette slik at ordføreren eller den som opptrer på ordførerens vegne, kan utøve representasjonsoppdrag og profilering av byen på en best mulig måte.

Samfunnsoppdraget til Bystyrets sekretariat er å bidra til tillit til og oppslutning om lokaldemokratiet i Oslo.

Situasjonsbeskrivelse

Forslaget til budsjett for Bystyrets sekretariat tar utgangspunkt i oppgavene som Bystyrets sekretariat gjennomfører for de folkevalgte. Dette er i hovedsak faste oppgaver og det meste av budsjettmidlene knytter seg derfor til driftsoppgaver som sekretariatet skal gjennomføre. Bystyrets sekretariat har en strategisk plan for virksomheten, som gjelder perioden 2020-24 og som danner grunnlaget for prioritering av utviklingsoppgaver i budsjettåret 2023.

I 2023 er det kommunestyrevalg og valg til bydelsutvalg, og sekretariatet har ansvar for valggjennomføring. Dette krever en betydelig innsats fra et stort antall medarbeidere. I tillegg skal vi forberede mottak av et nytt bystyre noe som krever mange ekstra aktiviteter for sekretariatet.

Sekretariatet har en stabil bemanning på i underkant av 50 årsverk. De fleste stillingene er heltidsstillinger.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**147 773**	**147 773**	**147 773**	**147 773**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-57	-57	-57	-57
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-1 271	-2 347	-2 399	-2 399
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS	483	483	483	483
Sum Vedtak forrige periode	**-845**	**-1 921**	**-1 973**	**-1 973**
Vedtak forrige periode	**-845**	**-1 921**	**-1 973**	**-1 973**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**146 928**	**145 852**	**145 800**	**145 800**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**7 717**	**7 717**	**7 717**	**7 717**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**7 717**	**7 717**	**7 717**	**7 717**
Justering for engangstiltak				
Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027	6 000	0	0	0
Sum Justering for engangstiltak	**6 000**	**0**	**0**	**0**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendring 2023-2026	296	640	296	-271
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**296**	**640**	**296**	**-271**
Endringer	**6 296**	**640**	**296**	**-271**
Ramme 2023-2026	**160 941**	**154 209**	**153 813**	**153 246**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet

Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 2,2 mill. i 2023 økende til 4,2 mill i 2026. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS

Tidligere vedtatt reversering av rammekutt. Fordelt på bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Helse-, sosial- og eldreombudet.

Justering for engangstiltak

Dataløsninger politikere i bystyreperioden 2023-2027
Det legges opp til en dataløsning med personlig datautstyr for alle bystyrerepresentanter. Alle vil få utlånt nettbrett med tilhørende abonnementer og programvarelisenser. I tillegg er det lagt inn nødvendig oppgradering av servere og noe utvikling og forbedring av tjenester knyttet til politikernes verktøy gjennom fireårsperioden. Dette innebærer en engangsøkning av driftsbudsjettet i 2023 i form av øremerkede midler på 6 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendring 2023-2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025. I 2026 er det innarbeidet et nytt rammekutt. Samlet et det innarbeidet rammekutt på 0,8 mill. i 2023 økende til 3,9 mill. i 2026. Rammekuttene er fordelt på Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	77 578	89 671	94 101
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	25 012	26 957	33 922
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	229	333	351
Overføringsutgifter	37 051	35 387	37 315
Sum Driftsutgifter	**139 870**	**152 348**	**165 689**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-613	-404	-419
Refusjoner	-4 560	-3 902	-4 050
Overføringsinntekter	-500	-269	-279
Sum Driftsinntekter	**-5 673**	**-4 575**	**-4 748**
Sum	134 197	147 773	160 941

Øremerkede midler

Tabell: Øremerkede kommunale midler Bystyrets sekretariat		
		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	**Prosjektnavn**	**Beløp**
21000008	Dataløsninger politikere 2023 - 2027	6 000

Kontrollutvalget (BYS)

Ansvarsområde

Kontrollutvalgets ansvar og oppgaver er bestemt i kommuneloven § 23 og er nærmere regulert i forskrift om kontrollutvalg og revisjon fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17.06.2019.

Kontrollutvalget skal påse at:
- kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon)
- det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget har ansvar for å føre tilsyn med Kommunerevisjonen.

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 er det bestemt at kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontrollutvalget og Kommunerevisjonen skal følge byrådets innstilling til bystyret. Kontrollutvalgets og Kommunerevisjonens budsjettforslag fremmes som separate saker til kontrollutvalget.

Situasjonsbeskrivelse

Det er lagt til grunn at kontrollutvalget i 2023 avholder 12 møter og behandler ca. 100 saker, herunder:

- planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller
- ca. 20 forvaltningsrevisjonsrapporter/eierskapskontroller
- oppfølginger av tidligere forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller
- regnskaper, beretninger og revisjonsberetninger for bykassa og foretakene
- andre undersøkelser av Kommunerevisjonen
- innberetninger av mislighetssaker

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**4 673**	**4 673**	**4 673**	**4 673**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-2	-2	-2	-2
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-42	-84	-86	-86
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS	19	19	19	19
Sum Vedtak forrige periode	**-25**	**-67**	**-69**	**-69**
Vedtak forrige periode	**-25**	**-67**	**-69**	**-69**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**4 648**	**4 606**	**4 604**	**4 604**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**238**	**238**	**238**	**238**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**238**	**238**	**238**	**238**
Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold				
Korrigering av ramme budsjett 2023 jf. vedtak FOUV	-143	-143	-143	-143
Sum Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	**-143**	**-143**	**-143**	**-143**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendring 2023-2026	12	25	12	-11
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**12**	**25**	**12**	**-11**
Endringer	**-131**	**-118**	**-131**	**-154**
Ramme 2023-2026	**4 755**	**4 726**	**4 711**	**4 688**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet

Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 2,2 mill. i 2023 økende til 4,2 mill i 2026. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS

Tidligere vedtatt reversering av rammekutt. Fordelt på bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Helse-, sosial- og eldreombudet.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Korrigering av ramme budsjett 2023 jf. vedtak FOUV

Rammen er justert i henhold til vedtak fra Forretningsutvalget 13.06.2022

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendring 2023-2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025. I 2026 er det innarbeidet et nytt rammekutt. Samlet et det innarbeidet rammekutt på 0,8 mill. i 2023 økende til 3,9 mill. i 2026. Rammekuttene er fordelt på Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	3 644	3 863	3 874
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	690	812	880
Overføringsutgifter	21	10	11
Sum Driftsutgifter	**4 355**	**4 685**	**4 765**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-5	-2	0
Refusjoner	-21	-10	-10
Sum Driftsinntekter	**-26**	**-12**	**-10**
Sum	4 329	4 673	4 755

Kommunerevisjonen (BYS)

Ansvarsområde

Kommunerevisjonen rapporterer til kontrollutvalget og bystyret. Kommunerevisjonen og/eller kontrollutvalget har etter kommuneloven følgende oppgaver: Regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Formålet med regnskapsrevisjonen er å gi en bekreftelse i form av revisjonsberetning på at regnskapene ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Angrepsvinkel og omfang av revisjonsarbeid baseres, som de internasjonale revisjonsstandardene angir, på revisors skjønn som har sin basis i kunnskap om virksomhetene og god kommunal revisjonsskikk. Som en del av regnskapsrevisjonen definerer kommuneloven kontroll av at årsberetningen gir dekkende forklaring av vesentlige avvik i bruker av midler, samt en forenklet kontroll av etterlevelse på enkelte områder i økonomiforvaltningen.

Kommunerevisjonen skal også vurdere risiko for misligheter, herunder forebygge, søke å avdekke og deretter rapportere konstaterte forhold, jf. blant annet kommuneloven § 24-7, revisjonsstandardene og kommunens rundskriv 20/2010 (*mislighetsrettede undersøkelser*).

Forvaltningsrevisjonen er i kommuneloven definert som systematiske vurderinger av økonomi,

produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra bystyrets vedtak og gjennomføres i tråd med etablerte standarder og god kommunal revisjonsskikk. Forvaltningsrevisjon kan også gjennomføres i selskap heleid av Oslo kommune eller sammen med andre fylkeskommuner eller kommuner. Kommuneloven åpner også på visse vilkår for forvaltningsrevisjon av private leverandører til kommunen.

Oppgaven eierskapskontroll, jf. kommuneloven § 24-2 innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4. Oppgaven vil ytterligere konkretiseres gjennom god kommunal revisjonsskikk.

IT-revisjon er en viktig del både av regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Situasjonsbeskrivelse

Omfang av regnskapsrevisjonen settes ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering på den enkelte virksomhet og for kommuneregnskapet, konsolidert årsregnskap og regnskapene for foretakene totalt. Det avgis en samlet revisjonsberetning for bykassen og lånefondets regnskap inklusive konsolidert årsregnskap og en revisjonsberetning for hver av de kommunale foretakene. Regnskapsrevisjonen utfører også attestasjonsoppgaver, der Kommunerevisjonen bekrefter bruk av statlige tilskudd.

For forvaltningsrevisjon, eierskapskontroller og oppfølgingsundersøkelser vedtar kontrollutvalget plan for gjennomføring av undersøkelser to ganger i året – januar og august. Planen er basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger. Forslag til plan utarbeides i dialog med kontrollutvalget og sekretariatet. Kommunerevisjonen planlegger og gjennomfører det enkelte prosjekt og dokumenterer resultatene i en skriftlig rapport. Den enkelte rapport/sak legges fram for kontrollutvalget for behandling. Sammen med kontrollutvalgets vedtak, sendes rapportene/sakene til videre behandling i komiteer og/eller bystyret.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**47 681**	**47 681**	**47 681**	**47 681**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-29	-29	-29	-29
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-649	-1 237	-1 266	-1 266
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS	266	266	266	266
Sum Vedtak forrige periode	**-412**	**-1 000**	**-1 029**	**-1 029**
Vedtak forrige periode	**-412**	**-1 000**	**-1 029**	**-1 029**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**47 269**	**46 681**	**46 652**	**46 652**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 687**	**2 687**	**2 687**	**2 687**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**2 687**	**2 687**	**2 687**	**2 687**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendring 2023-2026	170	368	170	-156
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**170**	**368**	**170**	**-156**
Endringer	**170**	**368**	**170**	**-156**
Ramme 2023-2026	**50 126**	**49 736**	**49 509**	**49 183**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet
Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer
Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 2,2 mill. i 2023 økende til 4,2 mill i 2026. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS
Tidligere vedtatt reversering av rammekutt. Fordelt på bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Helse-, sosial- og eldreombudet.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendring 2023-2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025. I 2026 er det innarbeidet et nytt rammekutt. Samlet et det innarbeidet rammekutt på 0,8 mill. i 2023 økende til 3,9 mill. i 2026. Rammekuttene er fordelt på Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	51 649	54 054	56 724
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 947	10 240	10 568
Overføringsutgifter	2 324	2 887	3 075
Sum Driftsutgifter	**65 920**	**67 181**	**70 367**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	-14 058	-14 448	-14 997
Refusjoner	-5 626	-5 052	-5 244
Sum Driftsinntekter	**-19 684**	**-19 500**	**-20 241**
Sum	46 236	47 681	50 126

Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)

Ansvarsområde

Pasient- og brukerombudet i Oslo og Viken, kontor Oslo/Sosial- og eldreombudet i Oslo skal arbeide for å ivareta pasienter, brukeres og pårørendes behov, interesser og rettsikkerhet overfor den statlige spesialisthelsetjenesten, Fylkeskommunal tannhelsetjeneste og den kommunale helse-, sosial- og barnevernstjenesten, og for å bedre kvaliteten i disse tjenestene. Samt andre offentlige og private helse- og omsorgsinstitusjoner hvor det offentlige dekker driftsutgifter eller kjøper tjenester. For innbyggerne utenfor Oslo omfattes ikke tjenester fra NAV sosialtjenesten eller barnevernet, slik det gjør for Oslos innbyggere. Ombudet tar imot henvendelser og klager fra pasienter, brukere og pårørende og gir veiledning i deres rettigheter, orienterer om eksisterende klageordninger, bistår i klageprosesser, uttaler sin mening om saksforhold og tar opp problemer av prinsipiell art med riktig instans, og med kommunenes og helseforetakenes administrative og politiske ledelse.

Ombudets mandat er todelt. Vi jobber både på individnivå ved å hjelpe den enkelte som henvender seg til vårt kontor, og på systemnivå. Vi jobber med systemsaker på ulike måter, blant annet ved å løfte erfaringer fra enkeltsaker til administrativ og politisk ledelse. Vi jobber også systematisk og grundig med utvalgte problemstillinger. Ombudet avgir høringsuttalelser både på egne vegne og på vegne av alle Pasient- og brukerombudene i landet i saker som berører våre saksområder. Dette er arbeid vi gjør for å påvirke til ønskede endringer basert på våre erfaringer. I tillegg bidrar vi i den offentlige debatten gjennom avisinnlegg og intervjuer.

Kunnskapen om ulike pasient- og brukerrettigheter, og om Ombudets virksomhet varierer i befolkningen og blant ansatte på tjenestestedene. Informasjonsarbeid som når flere enn de som selv henvender seg til Ombudet er derfor avgjørende for å oppfylle en av våre viktigste oppgaver som er å være en stemme for de som ikke selv klarer å ivareta sine pasientrettigheter.

Arbeidet utføres i tråd med den instruks som er gitt om Ombudets virksomhet av Oslo bystyre 23.9.2015 og Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 8.

Situasjonsbeskrivelse

Bemanning og arbeidsoppgaver

Ombudet er organisert i fire team med ansvar for henholdsvis administrasjon, spesialisthelsetjenesten, kommunale helse- og omsorgstjenester og NAV sosialtjenesten, barnevern og tilbud til rusavhengige. De tre fagteamene saksbehandler saker innen sitt fagfelt og har ansvar for å holde seg faglig oppdatert, delta i nettverk innen sine fagområder og arbeide for forbedringer på systemnivå på sine områder. Ordinær saksbehandling og oppsøkende virksomhet er de prioriterte oppgavene ved 4 kontoret. Henvendelsene varierer i forhold til hva saken gjelder og hvor omfattende det jobbes i den enkelte sak. Ledergruppen består av Ombudet og tre teamledere, ettersom en teamleder har ansvaret for to team. På grunn av reduksjon i overføringsinntekter fra Helsedirektoratet og rammekutt er antall årsverk redusert fra 23 til 21,5 i 2022. Det kan være nødvendig med ytterligere reduksjon i årsverk i 2023. Dette er gjennomført ved at stillinger ved vakanser holdes ledig.

Økonomisk situasjon

Kontoret er finansiert gjennom overføringer fra Helsedirektoratet og fra Oslo kommune. Avtalen

som er inngått med Helsedirektoratet om drift av kontoret ble reforhandlet i 2015, da Akershus ble innlemmet i avtalen. Fra 2017 til 2019 mottok kontoret en tilleggsbevilgning på 400 000,- i året for Akershuskommunene. Dette beløpet ble trukket tilbake uten forvarsel i 2020. Kontoret mottar om lag 8,5 millioner fra Helsedirektoratet for å administrere kontoret for Staten. Totalbudsjett for Pasient og brukerordningen er på om lag 73 millioner kroner og Oslokontoret mottar i dag 28% av sakene som ligger til ordningen, og er klart underfinansiert i fra Statens side. Dette er tatt opp i gjentatte forhandlinger med Helsedirektoratet og det vil bli jobbet videre med dette i 2022/23.

Endringer i den økonomiske situasjonen de siste årene skyldes både inntektsreduksjon, men også et økende utgiftsnivå. Spesielt utgifter til strøm og digitale løsninger fra Norsk Helsenett øker mye. Reduksjon i antall stillinger har vært nødvendig for å sikre god økonomisk styring. Ytterligere tiltak vil bli vurdert hvis det blir nødvendig. Regnskapet 2021 viser et mindre forbruk på kr 199 000,- Dette er i hovedsak knyttet til koronapandemien med reduksjon i reisevirksomhet, møtevirksomhet og annen utadrettet virksomhet. Det har også vært refusjoner fra omsorgspermisjoner samt refusjon fra langtidssykemeldinger. I tillegg har en teamlederstilling fortsatt vært holdt ledig.

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**16 605**	**16 605**	**16 605**	**16 605**
Vedtak forrige periode				
Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet	-12	-12	-12	-12
Generell rammereduksjon Bystyrets organer	-264	-502	-514	-514
Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS	107	107	107	107
Sum Vedtak forrige periode	**-169**	**-407**	**-419**	**-419**
Vedtak forrige periode	**-169**	**-407**	**-419**	**-419**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**16 436**	**16 198**	**16 186**	**16 186**
Sum Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 316**	**1 316**	**1 316**	**1 316**
Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	**1 316**	**1 316**	**1 316**	**1 316**
Uspesifiserte rammeendringer				
Rammeendring 2023-2026	68	146	68	-62
Sum Uspesifiserte rammeendringer	**68**	**146**	**68**	**-62**
Endringer	**68**	**146**	**68**	**-62**
Ramme 2023-2026	**17 820**	**17 660**	**17 570**	**17 440**

Vedtak forrige periode

Andel porto sykemelding, digital sykemelding og visuell identitet

Rammen er redusert med kapittelets forutsatte andel av den totale besparelsen på porto, digital sykemelding og ny visuell identitet.

Generell rammereduksjon Bystyrets organer

Tidligere innarbeidet rammekutt på sektoren er på 2,2 mill. i 2023 økende til 4,2 mill i 2026. Rammekuttet er fordelt på kapitlene Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Reversering av rammekutt 2023 - 2025 BYS
Tidligere vedtatt reversering av rammekutt. Fordelt på bystyrets sekretariat, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Helse-, sosial- og eldreombudet.

Uspesifiserte rammeendringer

Rammeendring 2023-2026
Det er innarbeidet reversering av rammekutt i 2023-2025. I 2026 er det innarbeidet et nytt rammekutt. Samlet et det innarbeidet rammekutt på 0,8 mill. i 2023 økende til 3,9 mill. i 2026. Rammekuttene er fordelt på Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	19 837	19 690	20 663
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 867	5 826	6 053
Overføringsutgifter	978	1 135	1 209
Sum Driftsutgifter	**26 683**	**26 651**	**27 925**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	0	0	0
Refusjoner	-1 913	-1 550	-1 609
Overføringsinntekter	-8 497	-8 496	-8 496
Sum Driftsinntekter	**-10 410**	**-10 046**	**-10 105**
Sum	16 272	16 605	17 820

Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026
Vedtatt budsjett 2022 videreført	**5 187**	**5 187**	**5 187**	**5 187**
Vedtak forrige periode				
Tilpasse rammen til valgår	55 194	-6	55 194	55 194
Valg av meddommere, året etter kommunevalg	0	4 800	0	0
Sum Vedtak forrige periode	**55 194**	**4 794**	**55 194**	**55 194**
Vedtak forrige periode	**55 194**	**4 794**	**55 194**	**55 194**
Vedtatt økonomiplan 2022-2025	**60 381**	**9 981**	**60 381**	**60 381**
Spesifiserte rammeendringer				
Tilpasse rammen til valgår	0	0	0	-55 200
Utgifter til todagersvalg	6 000	0	6 000	0
Økte kostnader Stortings- og kommunevalg	5 400	0	5 400	0
Sum Spesifiserte rammeendringer	**11 400**	**0**	**11 400**	**-55 200**
Endringer	**11 400**	**0**	**11 400**	**-55 200**
Ramme 2023-2026	**71 781**	**9 981**	**71 781**	**5 181**

Vedtak forrige periode

Tilpasse rammen til valgår
Rammen økes i valgårene 2023 og 2025.

Valg av meddommere, året etter kommunevalg
I 2024, som er året etter valgåret, ligger det 4,8 mill. til valg av meddommere

Spesifiserte rammeendringer

Tilpasse rammen til valgår
Teknisk korrigering av tidligere vedtatt budsjett. Midler til valgår trekkes ut av 2026.

Utgifter til todagersvalg
Økte lønnsutgifter i forbindelse med 2-dagers valg

Økte kostnader Stortings- og kommunevalg
Økningen i kostnader er knyttet til nye pensjonsvedtekter, utvidelse av antall stemmesteder og utvidelse av åpningstider. Pensjonskostnader utgjør 4 mill, ekstra stemmested utgjør 0,7 mill. og utvidet åpningstid utgjør 0,7 mill.

Driftsbudsjett etter hovedart

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Driftsutgifter			
Lønn	25 008	128	35 828
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	45 108	5 606	35 853
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	170	0	0
Overføringsutgifter	4 554	217	8 217
Sum Driftsutgifter	**74 840**	**5 951**	**79 898**
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	0	0	0
Refusjoner	-4 554	-764	-8 117
Overføringsinntekter	-154	0	0
Sum Driftsinntekter	**-4 708**	**-764**	**-8 117**
Sum	70 132	5 187	71 781

Hovedoversikter

Årsbudsjett 2023

Årsbudsjett drift – bykassen

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Dok 3 2022**	**Budsjett 2023**
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	32 254 088	30 743 928	32 347 125
	Inntekt	-5 624 414	-4 497 065	-4 402 990
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	8 493 312	7 302 189	8 096 028
	Inntekt	-4 941 232	-4 533 824	-4 770 750
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	3 438 444	3 554 396	3 724 857
	Inntekt	-1 361 478	-1 529 279	-1 593 800
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	17 864 549	17 328 056	18 590 176
	Inntekt	-2 724 190	-1 782 425	-1 774 582
Byutvikling (BYU)	Utgift	960 611	948 554	1 124 307
	Inntekt	-714 158	-381 870	-488 777
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	6 903 653	5 316 829	5 938 197
	Inntekt	-2 229 126	-1 543 534	-1 497 184
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	2 101 744	2 211 184	2 375 753
	Inntekt	-3 015 600	-3 172 798	-3 626 913
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	848 090	197 802	202 301
	Inntekt	-792 122	-70 436	-77 771
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	2 916 062	2 738 125	2 994 145
	Inntekt	-462 488	-433 684	-447 984
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	780 976	786 535	832 649
	Inntekt	-125 745	-54 462	-56 959
Finans (FIN)	Utgift	1 556 001	1 616 074	1 816 681
	Inntekt	-960 767	-762 197	-790 340
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	311 667	256 816	348 644

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Dok 3 2022**	**Budsjett 2023**
	Inntekt	-40 501	-34 897	-43 221
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	-190 645	1 133 479	846 070
	Inntekt	-539 688	-634 814	-184 814
Finansposter (FIN)	Utgift	93 690	1 530	1 530
	Inntekt	-1 810 510	-1 742 196	-1 659 096
Sum sektorene	**Utgift**	**78 332 241**	**74 135 497**	**79 238 463**
Sum sektorene	**Inntekt**	**-25 342 020**	**-21 173 481**	**-21 415 181**
Sum sektorene	**Nettoutgift**	**52 990 221**	**52 962 016**	**57 823 282**

			Beløp i 1000 kr
	Regnskap 2021	**Dok 3 2022**	**Budsjett 2023**
Rammetilskudd	-13 165 906	-11 010 000	-12 036 429
Inntekts- og formueskatt	-41 694 904	-40 100 000	-42 600 000
Eiendomsskatt	-1 670 418	-1 750 000	-1 990 000
Andre generelle driftsinntekter	-477 828	-261 342	-772 730
Sum generelle driftsinntekter	**-57 009 054**	**-53 121 342**	**-57 399 159**
Sum bevilgninger drift, netto	52 990 221	52 962 015	57 823 282
Avskrivninger	1 889 220	0	0
Sum netto driftsutgifter	**54 879 441**	**52 962 015**	**57 823 282**
Brutto driftsresultat	**-2 129 613**	**-159 326**	**424 123**
Eksterne renteinntekter	-624 340	-767 500	-770 925
Konserninterne renteinntekter	-106 507	0	0
Utbytter	-952 478	-1 629 000	-2 500 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Eksterne renteutgifter	172 757	153 000	162 800
Konserninterne renteutgifter	260 634	401 000	472 600
Eksterne avdrag på lån	28 211	0	0
Konserninterne avdrag på lån	2 387 785	1 531 710	1 843 500

			Beløp i 1000 kr
	Regnskap 2021	**Dok 3 2022**	**Budsjett 2023**
Netto finansutgifter	**1 166 062**	**-310 790**	**-792 025**
Motpost avskrivninger	-1 889 220	0	0
Netto driftsresultat	**-2 852 771**	**-470 116**	**-367 902**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering - generell	290 563	82 993	135 178
Overføring til investering - fond	649 692	468 720	339 566
Overføring til investering - virksomhetene samlet	59 650	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-1 483 236	-483 047	-188 651
Avsetning til bundne driftsfond	1 715 785	283 300	155 300
Bruk av disposisjonsfond	-1 100 769	-394 650	-378 996
Avsetning til disposisjonsfond	2 721 087	512 800	305 505
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**2 852 771**	**470 116**	**367 902**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**0**	**0**	**0**

Årsbudsjett investering – bykassen

				Beløp i 1000 kr
		Regnskap 2021	**Dok 3 2022**	**Budsjett 2023**
Bykasse virksomheter:				
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	74 053	64 000	64 950
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	177 981	256 950	307 450
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	6 532	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	261 615	169 620	121 250
Byutvikling (BYU)	Utgift	335 832	409 000	392 375
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	2 826 293	3 864 627	4 192 162
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	2 673 408	4 827 695	4 635 721
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	0	292 600	774 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	261 387	386 453	278 000

Beløp i 1000 kr

		Regnskap 2021	Dok 3 2022	Budsjett 2023
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	9 648	81 450	69 566
Finans (FIN)	Utgift	61 111	210 240	183 950
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	68 243	50 000	50 000
Overføringsposter	Utgift	0	0	0
Investering i varige driftsmidler - bykasse	**Utgift**	**6 756 102**	**10 619 225**	**11 076 614**
Tilskudd til andres investeringer		339 988	234 400	443 300
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		25	0	0
Utlån av egne midler		1 161 900	961 000	1 101 000
Investeringsutgifter sektorene - bykasse		**8 258 015**	**11 814 625**	**12 620 914**

Beløp i 1000 kr

	Regnskap 2021	Dok 3 2022	Budsjett 2023
Investeringer i varige driftsmidler	6 756 102	10 619 225	11 076 614
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	339 988	234 400	443 300
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	25	0	0
Eksterne utlån av egne midler	1 161 900	961 000	1 101 000
Interne utlån av egne midler	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**8 258 015**	**11 814 625**	**12 620 914**
Kompensasjon for merverdiavgift	-491 819	-463 547	-412 655
Tilskudd fra andre	-1 729 693	-2 911 861	-3 230 833
Salg av varige driftsmidler	-606 959	-85 000	-85 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-1 187 875	-203 300	-1 443 300

			Beløp i 1000 kr
	Regnskap 2021	**Dok 3 2022**	**Budsjett 2023**
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0
Bruk av interne lån	-3 581 060	-7 722 084	-7 099 762
Sum investeringsinntekter	**-7 597 406**	**-11 385 792**	**-12 271 550**
Videreutlån	1 513 352	1 806 000	1 806 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 511 941	-1 800 000	-1 800 000
Avdrag på lån til videreutlån	1 331 875	916 500	984 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-788 374	-800 000	-865 000
Netto utgifter videreutlån	**544 912**	**122 500**	**125 000**
Overføring fra drift - generell	-350 214	-82 993	-135 178
Overføring fra drift - fond	-649 691	-468 720	-339 566
Bruk av bundne investeringsfond	-1 008 522	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	535 721	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	5 820 974	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**4 348 268**	**-551 333**	**-474 364**
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	**5 553 789**	**0**	**0**

Økonomiplan 2023-2026

Drift - Bykassen

Økonomiplan drift – bykassen

Beløp i 1000 kr

		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Nettoutgift	26 246 863	27 944 135	27 762 727	27 662 892	27 813 533
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Nettoutgift	2 768 365	3 325 278	3 343 938	3 341 257	3 331 692
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Nettoutgift	2 025 117	2 131 057	2 083 521	2 027 329	2 014 150
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Nettoutgift	15 545 631	16 815 594	16 987 240	16 812 811	16 812 969
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	566 684	635 530	608 556	599 194	595 704
Miljø og samferdsel (MOS)	Nettoutgift	3 773 295	4 441 013	4 220 670	4 242 377	4 231 452
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Nettoutgift	-961 614	-1 251 160	-1 674 473	-2 161 445	-2 700 111
Næring og eierskap (NOE)	Nettoutgift	127 366	124 530	103 137	102 980	102 456
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Nettoutgift	2 304 441	2 546 161	2 611 598	2 695 164	2 719 783
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	732 073	775 690	773 735	769 467	766 964
Finans (FIN)	Nettoutgift	853 877	1 026 341	1 012 177	998 292	995 017
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	221 919	305 423	236 312	297 384	229 738
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	498 665	661 256	473 756	322 356	443 956
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-1 740 666	-1 657 566	-1 689 141	-1 676 091	-1 632 191
Sum sektorene - bykasse	**Nettoutgift**	**52 962 016**	**57 823 282**	**56 853 753**	**56 033 967**	**55 725 112**
Rammetilskudd		-11 010 000	-12 036 429	-12 076 429	-12 116 429	-12 156 429
Inntekts- og formueskatt		-40 100 000	-42 600 000	-42 650 000	-42 700 000	-42 750 000
Eiendomsskatt		-1 750 000	-1 990 000	-2 130 000	-2 130 000	-2 140 000
Andre generelle driftsinntekter		-261 342	-772 730	-689 730	-564 930	-553 630
Sum generelle driftsinntekter		**-53 121 342**	**-57 399 159**	**-57 546 159**	**-57 511 359**	**-57 600 059**
Sum bevilgninger drift, netto		52 962 016	57 823 282	56 853 753	56 033 967	55 725 112
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter		**52 962 016**	**57 823 282**	**56 853 753**	**56 033 967**	**55 725 112**
Brutto driftsresultat		**-159 326**	**424 123**	**-692 406**	**-1 477 392**	**-1 874 947**
Eksterne renteinntekter		-767 500	-685 925	-695 495	-724 732	-723 734
Konserninterne renteinntekter		0	-85 000	-58 000	-31 000	-5 000
Utbytter		-1 629 000	-2 500 000	-2 000 000	-1 500 000	-1 500 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter		153 000	162 800	171 500	178 900	178 900
Konserninterne renteutgifter		401 000	472 600	723 918	998 197	1 128 147

Beløp i 1000 kr

		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Eksterne avdrag på lån		0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån		1 531 710	1 843 500	2 000 440	2 161 688	2 180 661
Netto finansutgifter		**-310 790**	**-792 025**	**142 363**	**1 083 053**	**1 258 974**
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		**-470 116**	**-367 902**	**-550 043**	**-394 339**	**-615 973**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering - generell		82 993	135 178	183 099	298 005	249 464
Overføring til investering - fond		468 720	339 566	471 216	393 516	378 716
Bruk av bundne driftsfond		-483 047	-188 651	-292 971	-218 971	-219 018
Avsetning til bundne driftsfond		283 300	155 300	270 330	196 317	197 811
Bruk av disposisjonsfond		-394 650	-378 996	-332 277	-525 174	-241 646
Avsetning til disposisjonsfond		512 800	305 505	250 646	250 646	250 646
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**470 116**	**367 902**	**550 043**	**394 339**	**615 973**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Drift - Kommunale foretak

Økonomiplan drift – kommunale foretak

Beløp i 1000 kr

		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Kommunale foretak:						
060 Oslo Havn KF (NOE)	Netto driftsresultat	-116 377	-125 000	-131 250	-137 813	-144 703
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
063 Oslobygg KF (NOE)	Netto driftsresultat	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum kommunale foretak - netto driftsresultat		**-216 377**	**-225 000**	**-231 250**	**-237 813**	**-244 703**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering - generell		216 377	225 000	231 250	223 000	244 703
Overføring til investering - fond		78 923	51 950	54 200	0	88 697
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Avsetning til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		-78 923	-51 950	-54 200	0	-88 697
Avsetning til disposisjonsfond		0	0	0	14 813	0
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**216 377**	**225 000**	**231 250**	**237 813**	**244 703**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Drift - Samlet (Bykasse og KF)

Økonomiplan drift – samlet (bykasse og KF)

Beløp i 1000 kr

		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Netto utgift	26 246 863	27 944 135	27 762 727	27 662 892	27 813 533
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Netto utgift	2 768 365	3 325 278	3 343 938	3 341 257	3 331 692
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Netto utgift	2 025 117	2 131 057	2 083 521	2 027 329	2 014 150
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Netto utgift	15 545 631	16 815 594	16 987 240	16 812 811	16 812 969
Byutvikling (BYU)	Netto utgift	566 684	635 530	608 556	599 194	595 704
Miljø og samferdsel (MOS)	Netto utgift	3 773 295	4 441 013	4 220 670	4 242 377	4 231 452
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Netto utgift	-961 614	-1 251 160	-1 674 473	-2 161 445	-2 700 111
Næring og eierskap (NOE)	Netto utgift	127 366	124 530	103 137	102 980	102 456
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Netto utgift	2 304 441	2 546 161	2 611 598	2 695 164	2 719 783
Byrådslederens kontor (BLK)	Netto utgift	732 073	775 690	773 735	769 467	766 964
Finans (FIN)	Netto utgift	853 877	1 026 341	1 012 177	998 292	995 017
Bystyrets organer (BYS)	Netto utgift	221 919	305 423	236 312	297 384	229 738
Avsetningskapitler (FIN)	Netto utgift	498 665	661 256	473 756	322 356	443 956
Finansposter (FIN)	Netto utgift	-1 740 666	-1 657 566	-1 689 141	-1 676 091	-1 632 191
Sum sektorene - bykasse	**Netto utgift**	**52 962 016**	**57 823 282**	**56 853 753**	**56 033 967**	**55 725 112**
Sum kommunale foretak - netto utgift ekskl. finanstransaksjoner		**-1 980 617**	**-2 228 272**	**-2 613 714**	**-3 036 377**	**-3 433 267**

		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum konsern - bykasse og KF		**50 981 399**	**55 595 010**	**54 240 039**	**52 997 590**	**52 291 845**
Rammetilskudd		-11 010 000	-12 036 429	-12 076 429	-12 116 429	-12 156 429
Inntekts- og formueskatt		-40 100 000	-42 600 000	-42 650 000	-42 700 000	-42 750 000
Eiendomsskatt		-1 750 000	-1 990 000	-2 130 000	-2 130 000	-2 140 000
Andre generelle driftsinntekter		-261 342	-772 730	-689 730	-564 930	-553 630
Sum generelle driftsinntekter		**-53 121 342**	**-57 399 159**	**-57 546 159**	**-57 511 359**	**-57 600 059**
Sum bevilgninger drift, netto		50 981 399	55 595 010	54 240 039	52 997 590	52 291 845
Avskrivninger		2 185 062	2 280 262	2 409 562	2 409 562	2 409 562
Sum netto driftsutgifter		**53 166 461**	**57 875 272**	**56 649 601**	**55 407 152**	**54 701 407**
Brutto driftsresultat		**45 119**	**476 113**	**-896 558**	**-2 104 207**	**-2 898 652**
Eksterne renteinntekter		-775 500	-784 886	-767 039	-769 276	-742 278
Konserninterne renteinntekter		0	0	0	0	0
Utbytter		-1 629 000	-2 500 000	-2 000 000	-1 500 000	-1 500 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter		254 595	218 033	212 508	219 908	219 908
Konserninterne renteutgifter		1 260 545	1 494 000	1 998 718	2 534 197	2 897 147
Eksterne avdrag på lån		0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån		2 342 810	2 784 100	3 080 640	3 396 788	3 572 761
Netto finansutgifter		**1 453 450**	**1 211 247**	**2 524 827**	**3 881 617**	**4 447 538**
Motpost avskrivninger		-2 185 062	-2 280 262	-2 409 562	-2 409 562	-2 409 562
Netto driftsresultat		**-686 493**	**-592 902**	**-781 293**	**-632 152**	**-860 676**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering - generell		299 370	360 178	414 349	521 005	494 167
Overføring til investering - fond		547 643	391 516	525 416	393 516	467 413

		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bruk av bundne driftsfond		-483 047	-188 651	-292 971	-218 971	-219 018
Avsetning til bundne driftsfond		283 300	155 300	270 330	196 317	197 811
Bruk av disposisjonsfond		-473 573	-430 946	-386 477	-525 174	-330 343
Avsetning til disposisjonsfond		512 800	305 505	250 646	265 459	250 646
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		**686 493**	**592 902**	**781 293**	**632 152**	**860 676**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investering - Bykassen

Økonomiplan investering – bykassen

Beløp i 1000 kr

		Dok 3 - 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	64 000	64 950	58 000	58 000	58 000
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	256 950	307 450	208 200	224 841	191 734
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	169 620	121 250	175 100	157 500	223 810
Byutvikling (BYU)	Utgift	409 000	392 375	138 000	138 000	138 000
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	3 864 627	4 192 162	5 285 453	5 880 300	4 950 396
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	4 827 695	4 635 721	5 551 972	5 145 659	4 193 394
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	292 600	774 600	524 600	324 600	24 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	386 453	278 000	124 500	83 600	78 000
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	81 450	69 566	15 785	3 858	4 085
Finans (FIN)	Utgift	210 240	183 950	89 150	54 150	52 650
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	50 000	50 000	0	0	0

						Beløp i 1000 kr
		Dok 3 - 2022	**Budsjett 2023**	**Budsjett 2024**	**Budsjett 2025**	**Budsjett 2026**
Overføringsposter	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler - bykasse	**Utgift**	**10 619 225**	**11 076 614**	**12 177 350**	**12 077 098**	**9 921 259**
Tilskudd til andres investeringer		234 400	443 300	196 000	24 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0	0	0
Utlån av egne midler		961 000	1 101 000	943 000	0	0
Sum bevilgning investeringer - bykasse		**11 814 625**	**12 620 914**	**13 316 350**	**12 101 098**	**9 945 259**

	Dok 3 - 2022	**Budsjett 2023**	**Budsjett 2024**	**Budsjett 2025**	**Budsjett 2026**
Investeringer i varige driftsmidler	10 619 225	11 076 614	12 177 350	12 077 098	9 921 259
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	234 400	443 300	196 000	24 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	961 000	1 101 000	943 000	0	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**11 814 625**	**12 620 914**	**13 316 350**	**12 101 098**	**9 945 259**
Kompensasjon for merverdiavgift	-461 547	-412 655	-300 267	-287 427	-253 910
Tilskudd fra andre	-2 911 861	-3 230 833	-4 414 942	-4 885 222	-4 153 226
Salg av varige driftsmidler	-85 000	-85 000	-85 000	-75 000	-75 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-203 300	-1 443 300	-203 300	-203 300	-202 000
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-7 724 084	-7 099 762	-7 826 066	-6 102 648	-4 792 323
Sum investeringsinntekter	**-11 385 792**	**-12 271 550**	**-12 829 575**	**-11 553 597**	**-9 476 459**
Videreutlån	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000

	Dok 3 - 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bruk av lån til videreutlån	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
Avdrag på lån til videreutlån	916 500	984 000	1 060 800	1 114 000	1 114 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-800 000	-865 000	-915 000	-961 000	-961 000
Netto utgifter videreutlån	**122 500**	**125 000**	**151 800**	**159 000**	**159 000**
Overføring fra drift - generell	-82 993	-135 178	-183 099	-298 005	-249 464
Overføring fra drift - fond	-468 720	-339 566	-471 216	-393 516	-378 716
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	-15360	0
Avsetning til bundne investeringsfond	380	380	15740	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-551 333**	**-474 364**	**-638 575**	**-706 501**	**-627 800**
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringer - Kommunale foretak

Økonomiplan investering – Kommunale foretak

Beløp i 1000 kr

	Dok 3 - 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Kommunale foretak:					
060 Oslo Havn KF (NOE)	314 300	336 950	345 450	283 000	383 400
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	1 102 320	1 205 000	810 000	600 000	350 000
063 Oslobygg KF (NOE)	7 803 791	6 583 342	7 450 852	7 272 404	5 195 804
Investeringer i varige driftsmidler - KF	**9 220 411**	**8 125 292**	**8 606 302**	**8 155 404**	**5 929 204**
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Investeringsutgifter KF	**9 220 411**	**8 125 292**	**8 606 302**	**8 155 404**	**5 929 204**
Investeringer i varige driftsmidler	9 220 411	8 125 292	8 606 302	8 155 404	5 929 204
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**9 220 411**	**8 125 292**	**8 606 302**	**8 155 404**	**5 929 204**
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 452 050	-1 238 250	-1 388 000	-1 325 500	-961 500
Tilskudd fra andre	-334 100	-1 093 300	-732 000	-303 000	-191 000
Salg av varige driftsmidler	-205 000	-176 000	-76 000	-76 000	-66 000

					Beløp i 1000 kr
	Dok 3 - 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-111 500	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-6 822 461	-5 190 792	-5 974 852	-6 077 904	-4 227 304
Sum investeringsinntekter	**-8 925 111**	**-7 848 342**	**-8 320 852**	**-7 932 404**	**-5 595 804**
Videreutlån	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overføring fra drift - generell	-216 377	-225 000	-231 250	-223 000	-244 703
Overføring fra drift - fond	-78 923	-51 950	-54 200	0	-88 697
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-295 300**	**-276 950**	**-285 450**	**-223 000**	**-333 400**
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringer - Samlet (Bykasse og KF)

Økonomiplan investering – samlet (bykasse og KF)

						Beløp i 1000 kr
		Dok 3 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	64 000	64 950	58 000	58 000	58 000
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	256 950	307 450	208 200	224 841	191 734
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	169 620	121 250	175 100	157 500	223 810
Byutvikling (BYU)	Utgift	409 000	392 375	138 000	138 000	138 000
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	3 864 627	4 192 162	5 285 453	5 880 300	4 950 396
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	4 827 695	4 635 721	5 551 972	5 145 659	4 193 394
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	292 600	774 600	524 600	324 600	24 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	386 453	278 000	124 500	83 600	78 000
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	81 450	69 566	15 785	3 858	4 085
Finans (FIN)	Utgift	210 240	183 950	89 150	54 150	52 650

						Beløp i 1000 kr
		Dok 3 2022	**Budsjett 2023**	**Budsjett 2024**	**Budsjett 2025**	**Budsjett 2026**
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	50 000	50 000	0	0	0
Overføringsposter	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler - bykasse	**Utgift**	**10 619 225**	**11 076 614**	**12 177 350**	**12 077 098**	**9 921 259**
Tilskudd til andres investeringer		234 400	443 300	196 000	24 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0	0	0
Utlån av egne midler		961 000	1 101 000	943 000	0	0
Tilskudd til KF fra bykasse		**-209 100**	**-419 300**	**-172 000**	**0**	**0**
Sum bevilgning investeringer - bykasse		**11 605 525**	**12 201 614**	**13 144 350**	**12 101 098**	**9 945 259**
Kommunale foretak:						
Oslo Havn KF (NOE)		314 300	336 950	345 450	283 000	383 400
Boligbygg Oslo KF (NOE)		1 102 320	1 205 000	810 000	600 000	350 000
Oslobygg KF (NOE)		7 803 791	6 583 342	7 450 852	7 272 404	5 195 804
Investeringer i varige driftsmidler - KF		**9 220 411**	**8 125 292**	**8 606 302**	**8 155 404**	**5 929 204**
Tilskudd til andres investeringer		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Utlån av egne midler		*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Tilskudd til bykasse fra KF		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Sum bevilgning investeringer - KF		**9 220 411**	**8 125 292**	**8 606 302**	**8 155 404**	**5 929 204**
Bevilgning investeringer - Oslo kommune		**20 825 936**	**20 326 906**	**21 750 652**	**20 256 502**	**15 874 463**

					Beløp i 1000 kr
	Dok 3 - 2022	**Budsjett 2023**	**Budsjett 2024**	**Budsjett 2025**	**Budsjett 2026**
Investeringer i varige driftsmidler	19 839 636	19 201 906	20 783 652	20 232 502	15 850 463
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	25 300	24 000	24 000	24 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	961 000	1 101 000	943 000	0	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	**20 825 936**	**20 326 906**	**21 750 652**	**20 256 502**	**15 874 463**
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 915 597	-1 650 905	-1 688 267	-1 612 927	-1 215 410
Tilskudd fra andre	-3 036 861	-3 904 833	-4 974 942	-5 188 222	-4 344 226
Salg av varige driftsmidler	-290 000	-261 000	-161 000	-151 000	-141 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-111 500	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-203 300	-1 443 300	-203 300	-203 300	-202 000
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-14 544 545	-12 290 554	-13 800 918	-12 180 552	-9 019 627
Sum investeringsinntekter	**-20 101 803**	**-19 700 592**	**-20 978 427**	**-19 486 001**	**-15 072 263**

					Beløp i 1000 kr
	Dok 3 - 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Videreutlån	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000	1 806 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
Avdrag på lån til videreutlån	915 500	984 000	1 060 800	1 114 000	1 114 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-800 000	-865 000	-915 000	-961 000	-961 000
Netto utgifter videreutlån	**122 500**	**125 000**	**151 800**	**159 000**	**159 000**
Overføring fra drift - generell	-299 370	-360 178	-414 349	-521 005	-494 167
Overføring fra drift - fond	-547 643	-391 516	-525 416	-393 516	-467 413
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	-15 360	0
Avsetning til bundne investeringsfond	380	380	15 740	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-846 633**	**-751 314**	**-924 025**	**-929 501**	**-961 200**
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Fondsutvikling - Bykassen

Fondsutvikling – bykassen

							Beløp i 1000 kr
DRIFTSBUDSJETTET		**Kap**	**Dok 3 2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Avsetning til fond							
15400	Avsetning til disposisjonsfond	940	271 000	54 859	0	0	0
15419	Avsetning til fond for samferdselsformål	940	232 800	241 646	241 646	241 646	241 646
15421	Avsetning til energigjenvinningsfond husholdninger	940	0	0	0	0	0
15425	Avsetning til fond for tap på lånegarantier	940	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Til ubundne avsetninger			512 800	302 505	250 646	250 646	250 646
15502	Avsetning til skogavgiftsfondet	950	300	300	300	300	300
15507	Avsetning til Klima- og energifondet	950	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
15506	Avsetning til selvkostfond feiervesenet	950	0	0	30	17	0
15508	Avsetning til tapsfond	950	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000
15510	Avsetning til selvkostfondet Vann	950	0	0	0	0	1 511
15509	Avsetning til selvkostfondet Renovasjon	950	0	0	0	0	0
15512	Avsetning til fond Oslopakke 3 Bompenger	950	1237 000	109 000	224 000	150 000	150 000
Til bundne avsetninger			283 300	155 300	270 330	196 317	197 811
Sum avsetning til driftsfond			**796 100**	**460 805**	**520 976**	**446 963**	**448 457**
Bruk av driftsfond							
19400	Bruk av disposisjonsfond	940	0	0	-57 131	-268 728	0
19416	Bruk av fond for investeringer MOS	940	-1 850	-1 850	-18 500	-14 800	0
19419	Bruk av samferdselsformål	940	-232 800	-241 646	-241 646	-241 646	-241 646
19421	Bruk av EGE-fond husholdninger	940	-10 000	0	0	0	0
19424	Bruk av fond for dekning av premieavvik	940	-50 000	0	0	0	0
19425	Bruk av fond for tap på lånegarantier	940	-9 000	-9 000	0	0	0
19427	Bruk av fond for koronareparasjon	940	-91 000	-126 500	-15 000	0	0
Bruk av ubundne avsetninger			-394 650	-378 996	-332 277	-525 174	-241 646
19507	Bruk av Klima- og energifondet	950	-92 894	-68 651	-68 651	-68 651	-68 651
19502	Bruk av skogavgiftsfondet	950	-320	-320	-320	-320	-320

Beløp i 1000 kr

DRIFTSBUDSJETTET		Kap	Dok 3 2022	2023	2024	2025	2026
19506	Bruk av Selvkostfond Feiervesenet	950	-10 156	-10 680	0	0	0
19509	Bruk av selvkostfond renovasjon	950	-47 105	0	0	0	0
19510	Bruk av selvkostfond vann	950	-95 572	0	0	0	0
19512	Bruk av fond Oslopakke 3 bompenger	950	-237 000	-109 000	-224 000	-150 000	-150 000
Bruk av bundne avsetninger			-483 047	-188 651	-292 971	-218 971	-219 018
Sum bruk av driftsfond			**-877 697**	**-567 647**	**-625 248**	**-744 145**	**-460 664**
Netto avsetninger i driftsbudsjettet			**-81 597**	**-106 842**	**-104 272**	**-297 182**	**-12 207**
INVESTERINGSBUDSJETTET							
Avsetning til fond							
05581	Avsetning til fond for offentlig tilfluktsrom	959	380	380	380	380	380
05583	Avsetninger til bundet investeringsfond - grunneierbidrag	959	0	0	15 360	0	0
Sum avsetning til fond			**380**	**380**	**15 740**	**380**	**380**
Bruk av fond							
09583	Bruk av bundet investeringsfond - grunneierbidrag	959	0	0	0	-15 360	0
Sum bruk av fond			**0**	**0**	**0**	**-15 360**	**0**
Netto avsetninger i investeringsbudsjettet			**380**	**380**	**15 740**	**-14 980**	**380**
SUM DRIFT OG INVESTERING							
Sum avsetninger			796 480	461 185	536 716	447 343	448 837
Sum bruk av fond			-877 697	-567 267	-609 508	-759 125	-460 284
NETTO DRIFT OG INVESTERING			**-81 217**	**-106 082**	**-72 792**	**-311 782**	**-11 447**
Overføring av driftsfond til bruk i investering							
15711	Overføring til investering, Fond for samferdselsformål	980	232 800	241 646	241 646	241 646	241 646
15712	Overføring til investering, Energigjenvinningsfond husholdning	980	10 000	0	0	0	0
15714	Overføring til investering, Fond for investeringer MOS	980	1 850	1 850	18 500	14 800	0
Bruk av ubundne driftsfond			244 650	243 496	260 146	256 446	241 646
15730	Overføring til investering, Fond for Oslopakke 3	950	223 750	95 750	210 750	136 750	136 750
15731	Overføring til investering, Skogavgiftsfondet	950	320	320	320	320	320
Bruk av bundne driftsfond			224 070	96 070	211 070	137 070	137 070
Sum overføring av driftsfond til bruk i investering			**468 720**	**339 566**	**471 216**	**393 516**	**378 716**

Felles inntekter og utgifter

Frie inntekter

Frie inntekter består av skatt og rammetilskudd og utgjør i overkant av to tredjedel av kommunens driftsinntekter.

Regjeringen gir i mai signaler om inntektsutviklingen for kommende budsjettår i kommuneproposisjonen. Regjeringen varslet i år en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 1,8 og 2,3 mrd.

Vanligvis tar regjeringen utgangspunkt i inntektsnivået slik det er anslått i revidert nasjonalbudsjett inneværende år når de skal fastsette rammene for kommunesektoren påfølgende år. Det betyr at endringer som skjer etter revidert nasjonalbudsjett ikke skal påvirke rammene for påfølgende år (skatteutvikling osv.). Kommunesektoren har dermed et fast nivå å beregne veksten for neste budsjettår ut fra. I revidert nasjonalbudsjett ble anslaget for skatteinntekter i 2022 kraftig oppjustert. Deler av disse skatteinntektene (om lag 14 milliarder), og midlertidige tiltak som koronatiltakene i 2022 vil holdes utenfor når veksten til 2023 skal beregnes.

Regjeringen legger 6. oktober 2022 fram statsbudsjettet for 2023, der vil størrelsen på rammetilskuddet og den kommunale skattøren for 2023 justeres for å oppnå regjeringens ønskede inntektsnivå for kommunesektoren for 2023. Regjeringens forslag til skatteopplegg for 2023, samt fordelingen av rammetilskudd for 2023 vil kunne påvirke kommunens frie inntekter på måter som ikke er innarbeidet i Oslo kommunes budsjettforslag. I statsbudsjettet kan det også komme bindinger eller føringer på veksten i frie inntekter. Konsekvenser for Oslo kommune av regjeringens forslag til statsbudsjett vil bli innarbeidet i Tilleggsinnstillingen.

Veksten i frie inntekter fra et år til det neste har vanligvis kompensert for kommunesektorens kostnader ved den demografiske utviklingen. Til tross for at regjeringen ikke har gitt direkte signaler for årene framover, er en kompensasjon for demografisk utvikling sjablongmessig lagt inn på inntektssiden de tre siste årene i økonomiplanperioden for Oslo, med henholdsvis 90 mill., 180 mill. og 270 mill. i årene 2024-2026.

Basert på signalene fra regjeringen i kommuneproposisjonen om vekst fra 2022 til 2023 er det lagt inn 300 mill. i økning i frie inntekter i 2022, og framover. 90 mill. av dette er demografivekst som allerede er lagt inn, og samlet blir det da 210 mill. høyere enn i vedtatt økonomiplan.

Skatteinntekter fra revidert nasjonalbudsjett
I revidert nasjonalbudsjett (RNB) ble skatteanslaget for kommunesektoren for 2022 oppjustert med 21 mrd. sammenlignet med statsbudsjettet for 2022. Oppjusteringen skyldes dels en oppjustering av anslagene for lønns- og sysselsettingsvekst og dels økte utbytter til personlige skattytere i 2021 som innebærer økte skatteinntekter i 2022 på 14-16 mrd. kroner. Skatteinntektene fra økt utbytte betraktes som ekstraordinære og trekkes ut av 2022-nivået før veksten beregnes. Resten av merinntektene (7 mrd.) fra RNB videreføres til 2023. Kostnaden for kommunesektoren av lønns- og prisveksten i 2022 ble i RNB oppjustert med 5,4 mrd. som også får effekt i 2023. Signalene i RNB om videreføring av merskatt samt vurdering av løpende skatteinngang i Oslo gir grunnlag for å justere opp frie inntekter med 1 050 mill. i 2023 og årene framover.

I tillegg vil følgende endringer i kommunenes oppgaver påvirke inntektsrammene framover:

Tannhelse (fra forliket i Stortinget)
Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det bevilget midler til å styrke den offentlige tannhelsetjenesten, samt midler til en ny ordning hvor 21- og 22-åringer får 50 % prisrabatt i tannhelsetjenesten. Dette utgjør 33 mill. til Oslo og det legges inn i ny økonomiplanperiode.

Barnevern (fra forliket i Stortinget)
Ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022 ble det bevilget 18 mill. til Oslo kommune for å styrke barnevernet. Det antas at bevilgningen videreføres, og dette legges inn på inntektssiden i ny økonomiplanperiode.

Helårsvirkning av gratis SFO, 1. klasse
Stortinget har vedtatt å innføre ordning med 12 timer gratis kjernetid i SFO for alle førsteklassinger fra høsten 2022. Oslo har allerede innført gratis kjernetid i AKS og finansiert dette av egne midler. Det anslås at helårsvirkningen for Oslo vil utgjøre 154 mill., og inntektene i ny økonomiplanperiode økes med dette beløpet.

Helårsvirkning av at sosialhjelpen ikke lenger kan avkortes med barnetrygden
Stortinget har bestemt at avkortning av barnetrygd i sosialhjelpen fjernes fra 1. september 2022, og at kommunene kompenseres for merutgiftene . Kompensasjonen er anslått til 101 mill. for Oslo i 2023 . I Oslo holdes barnetrygden utenfor ved utmåling av sosialhjelp, men bystyret vedtok i revidert budsjett for 2022 å øke sosialhjelpa for barnefamilier. Kompensasjonen er anslått til 101 mill. for Oslo. I Oslo holdes allerede barnetrygden utenfor ved utmåling av sosialhjelp.

Prisjustering

For å ta høyde for lønns- og prisveksten i kommunesektoren blir kommunenes frie inntekter (utenom eiendomsskatt) hvert år justert med forventet vekst i lønns- og prisvekst i varer og tjenester kommende år. Denne sammenvektingen av lønnsvekst og prisvekst i kommunesektoren kalles kommunal deflator.

I vedtatt budsjett for 2022 (dok. 3) ble det lagt til grunn en deflator på 2,5 % fra 2021 til 2022. Oppdaterte prognoser tilsier at prisstigningen blir noe høyere. På utgiftssiden er deflatoren fra 2021 til 2022 oppjustert fra 2,5 % til 4,1 %.

Byrådet har i Sak 1 for 2023 lagt til grunn en deflator på 3,8 % fra 2022 til 2023 for å prisjustere rammetilskuddet og inntekts- og formuesskatten.

Prisjusteringsfaktoren (deflator) kunngjøres i statsbudsjettet 6. oktober. Ved større avvik mellom innarbeidet deflator i Sak 1 og det som ligger til grunn i statsbudsjettet vil det bli vurdert å justere inntektene og utgiftene frem til Tilleggsinnstillingen. I utgangspunktet skal prisjusteringen være en nøytral øvelse som gir små effekter.

Som følge av prisjustering på 3,8 % økes inntektene med 2 000 mill. hvert år i økonomiplanperioden.

Tabell: Skatt og rammetilskudd 2023 – 2026. Tall i mill.

	2023	2024	2025	2026
Dok 3/2022 - Vedtatt økonomiplan	51 070	51 160	51 250	
Videreføring av 2025-nivå til 2026				51 250
Demografi fra 2025 til 2026				90
Realvekst 2023	210	210	210	210
Videreføring av merskattevekst i 2022 m.v.	1 050	1 050	1 050	1 050
Tannhelse (fra forliket i Stortinget)	33	33	33	33
Barnevern (fra forliket i Stortinget)	18	18	18	18
Helårsvirkning av gratis SFO, 1. kl.	154	154	154	154
Ingen avkortning av barnetrygd i sosialhjelp	101	101	101	101
Prisjustering	2 000	2 000	2 000	2 000
Skatt på inntekt og formue og rammetilskudd	**54 636**	**54 726**	**54 816**	**54 906**
Endring fra vedtatt økonomiplan	3 566	3 566	3 566	

Skatt på inntekt og formue

Driftsbudsjett - kap. 800 Skatt på inntekt og formue (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok 3. 2022	Forslag 2023
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-40 100 000	-42 600 000
Sum 2 - Driftsinntekter			**-40 100 000**	**-42 600 000**
Totalsum			**-40 100 000**	**-42 600 000**

Maksimalsatsen for kommunesektorens skattører i 2023 vil bli fastsatt ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2023. I byrådets forslag til skattevedtak er det foreslått å benytte maksimalsatsen for skatt på inntekt og formue fra 2022. Siden 1979 har alle kommuner og fylkeskommuner i Norge benyttet den høyeste tillatte satsen når det gjelder skatt på inntekt, fra 2020 har én kommune redusert satsen på formuesskatten.

Anslaget for inntekts- og formuesskatt for 2023 og resten av økonomiplanperioden bygger på en

vurdering av skatteinngangen så langt i 2022 og andre forhold som kan påvirke skatteinngangen i Oslo i årene framover. Signaler gitt i revidert nasjonalbudsjett for 2022 og i Kommuneproposisjonen 2023 er innarbeidet. I tillegg vurderes spesielle forhold for Oslo. Analyser av konjunktursituasjonen fra Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet benyttes som bakgrunnsinformasjon.

For 2023 – 2026 foreslås følgende inntekts- og formuesskatt:

Tabell: Inntekts- og formuesskatt. Tall i mill.

	2023	2024	2025	2026
800 Skatt på inntekt og formue	42 600	42 650	42 700	42 750

Rammetilskudd fra staten

Driftsbudsjett - kap. 840 Rammetilskudd fra staten (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-11 010 000	-12 036 429
Sum 2 - Driftsinntekter			**-11 010 000**	**-12 036 429**
Totalsum			**-11 010 000**	**-12 036 429**

Rammetilskuddet til Oslo består av midler som fordeles etter inntektssystemets kriterier, storbytilskudd og midler med særskilt fordeling. I tillegg er det i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner en delvis utjevning av skatteinntektene mellom kommunene og mellom fylkeskommunene, og omfordelingen gjøres gjennom trekk eller tillegg i rammetilskuddet.

Oslo og andre kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet trekkes 60 % av skatteinntektene som ligger over landsgjennomsnittet. Kommuner under gjennomsnittet får et tilsvarende tillegg. Kommuner under 90 % får i tillegg kompensert 35 % av differansen opp til 90 % som finansieres ved et likt trekk per innbygger for alle kommuner.

For fylkeskommunene omfordeles 87,5 % av skatteinntekter over og under landsgjennomsnittet mellom fylkeskommunene.

Skatteutjevningen foretas på grunnlag av løpende skatteinngang og endelig trekk i rammetilskuddet blir først kjent etter årets slutt. Ved budsjetteringen benyttes anslag på rammetilskuddet etter skatteutjevning. For Oslo gir skatteutjevningen en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. I 2021 ble Oslos rammetilskudd redusert med 7,4 mrd. for å finansiere skattesvake kommuner og fylkeskommuner.

For 2023 – 2026 foreslås det å budsjettere med følgende rammetilskudd fra staten:

Tabell: Rammetilskudd. Tall i mill.

	2023	2024	2025	2026
840 Rammetilskudd	12 036	12 076	12 116	12 156

Eiendomsskatt

Driftsbudsjett - kap. 810 Eiendomsskatt (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-1 750 000	-1 990 000
Sum 2 - Driftsinntekter			**-1 750 000**	**-1 990 000**
Totalsum			**-1 750 000**	**-1 990 000**

Eiendomsskatt bidrar til å øke kommunens inntekter og muliggjør et bedre tjenestetilbud til byens befolkning. Eiendomsskatten er unntatt fra skatteutjevningen, noe som betyr at eiendomsskatt som betales i Oslo tilfaller kommunen i sin helhet.

I henhold til eiendomsskatteloven må bystyret hvert år i forbindelse med budsjettet fastsette hvilke satser og regler som skal benyttes ved utskriving av eiendomsskatt for det kommende året. Byrådet foreslår at den generelle skattesatsen for 2023 holdes uendret på 3 promille og at bunnfradraget holdes uendret på inntil 4 mill. per selvstendige boenhet. Byrådet foreslår at bystyret i 2023 viderefører etablert praksis med fritak for eiendomsskatt for enkelte eiendommer som er eid av stiftelser eller institusjoner, samt fritak for fredede bygg. For nærmere informasjon, se forslag til forskrift i innstilling til vedtak.

Bystyret i Oslo har valgt å benytte boligverdier fra Skatteetaten som grunnlaget for utskriving av eiendomsskatt. Boligverdien fra Skatteetaten følger prisutviklingen i boligmarkedet med to års etterslep. Der Skatteetaten har fastsatt en boligverdi for inntektsåret 2021 blir denne lagt til grunn ved utskriving av eiendomsskatt i 2023. For den øvrige eiendomsmassen vil eiendomsskatten baseres på den eiendomsskattetakst som er vedtatt av de sakkyndige takstnemndene.

I arbeidet med økonomiplan 2022-2025 var ikke prisstigning på brukte boliger fra 2020 til 2021 kjent. SSBs prisindeks for bruktboliger i 1. halvår 2021 ble lagt til grunn for anslag på eiendomsskatteinntekter fra bolig for 2023. Basert på utskrivinga av eiendomsskatt i 2022 og SSBs prisindeks for hele 2021 økes eiendomsskatten på bolig med 40 mill. i 2023 sammenlignet med det som lå i vedtatt økonomiplan 2022-2025.

Prisnivået på bruktboliger gjennom 2022 vil påvirke inntektene fra eiendomsskatt på boliger fra 2024. Statistisk sentralbyrå har publisert veksten for de to første kvartalene i 2022. Det er forutsatt at boligprisene i de to siste kvartalene i 2022 blir påvirket av økte renteutgifter for boligeierne. Anslåtte inntekter fra eiendomsskatt på bolig i 2024 økes med 180 mill., hvorav 40

mill. er en videreføring av oppjusteringen i 2023. Prisveksten som gir grunnlag for eiendomsskatten i 2025 og 2026 er ukjent, og det budsjetteres derfor med samme eiendomsskatt som i 2024.

Fra 2019 takseres verk og bruk som næringseiendom. Reglene innebærer en nedtrapping av inntektene fra disse eiendommene over en 7 års periode. I vedtatt økonomiplan er dette sett i sammenheng med netto tilgang av nye næringseiendommer, og eiendomsskatt fra næringseiendommer er holdt uendret. 2025 er siste år i overgangsperioden, og fra 2026 tas det hensyn til netto tilgang av næringseiendommer og eiendomsskatt på næring økes med 10 mill.

Tabell: Eiendomsskatt fra forrige økonomiplanperiode. Mill. kr.

	2023	2024	2025	2026
Bolig og fritidsbolig	*920*	*920*	*920*	
Næring mv	*1 030*	*1 030*	*1 030*	
Eiendomsskatt i dok. 3/2022	**1 950**	**1 950**	**1 950**	
Videreføring av 2025-nivå til 2026				1950
Eiendomsskatt til ny økonomiplanperiode	1950	1950	1950	1950

Tabell: Endringer i eiendomsskatt. Mill.

	2023	2024	2025	2026
Anslag merinntekt grunnet prisvekst boliger	40	180	180	180
Slutt på overgangsordning - næringseiendommer				10
Sum endring	**40**	**180**	**180**	**190**

Tabell: Eiendomsskatt til sak 1/2023

	2023	2024	2025	2026
Bolig og fritidsbolig	*960*	*1 100*	*1 100*	*1 100*
Næring mv	*1 030*	*1 030*	*1 030*	*1 040*
Eiendomsskatt til Sak 1/2023	**1 990**	**2 130**	**2 130**	**2 140**
Endring fra vedtatt økonomiplan	40	180	180	

Vedtekter/regler for saksbehandling for eiendomskattetakst og klagesaksbehandling ble vedtatt i 2020 ved behandlingen av Sak 1 /2021.

Frie inntekter samlet

Tabell: De frie inntektene i økonomiplanperioden 2023-2026. Tall i mill.

	2023	2024	2025	2026
800 Skatt på inntekt og formue	42 600	42 650	42 700	42 750
840 Rammetilskudd	12 036	12 076	12 116	12 156
810 Eiendomsskatt	1 990	2 130	2 130	2 140
herav: på bolig	*960*	*1 100*	*1 100*	*1 100*
herav: på næring mv	*1 030*	*1 030*	*1 030*	*1 040*
I alt	**56 626**	**56 856**	**56 946**	**57 046**

Øvrige generelle statstilskudd

Tabell: Driftsbudsjett – Øvrige generelle statstilskudd

Driftsbudsjett - kap. 845 Øvrige generelle statstilskudd (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	14	Overføringsutgifter	1 530	1 530
Sum 1 - Driftsutgifter			**1 530**	**1 530**
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-25 342	-49 730
Sum 2 - Driftsinntekter			**-25 342**	**-49 730**
Totalsum			**-23 812**	**-48 200**

På dette kapitlet inntektsføres statlige kompensasjonstilskudd for investeringer under ulike statlige ordninger. Kompensasjonen blir beregnet med basis i et serielån med avdragstid på 20 år med 5 års avdragsfrihet.

For de fleste ordningene følger rentesatsen Husbankens flytende rente, og vil derfor variere i tråd med renteutviklingen. Rentesatsen fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet.

Samlet statlig kompensasjonstilskudd til skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg

forventes å utgjøre 49,7 mill. i 2023. På kapitlet er det også innarbeidet rentekompensasjon på 1,5 mill. til Sunniva skole for en investering på 60 mill. For å redusere private skolers finanskostnader til investeringer, er det også åpnet for at skolene kan søke kommunal garanti.

Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v

Tabell: Driftsbudsjett – Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.

Driftsbudsjett - kap. 850 Generelt statstilskudd vedr. flyktn. mv. (AIS)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-236 000	-723 000
Sum 2 - Driftsinntekter			**-236 000**	**-723 000**
Totalsum			**-236 000**	**-723 000**

Statlig integreringstilskudd for å dekke utgifter relatert til flyktninger

Oslo kommune tar imot og bosetter flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

Det foreslås budsjettert med 723 mill. i statlig integreringstilskudd for 2023. Dette er basert på en forutsetning om at Oslo skal bosette 350 nye flyktninger i 2023 og at de 2 000 flyktningene Oslo er anmodet om å ta imot i 2022, bosettes i 2022 og blir værende i tilskuddsperioden. I tillegg skjer bosetting ved familiegjenforening og ved selvbosetting.

Tilskudd til bosetting av flyktninger

Kommunene mottar et statlig integreringstilskudd de fem første årene etter bosetting som er ment å dekke kommunens utgifter til bosetting av flyktninger. I Oslo fordeles tilskudd for førsteårsbosatte flyktninger med kr 140 000 til bydelene og kr 20 000 til Utdanningsetaten per person. Det er avsatt midler i bydelsrammen og på kap. 307 for å kompensere bydelene. De øvrige fire årene fordeles integreringstilskuddet i tråd med kriteriesystemet.

For nærmere omtale av kommunens arbeid med å motta og integrere flyktninger vises det til Arbeid, integrering og sosiale tjenester under headingen «Mottak og integrering av flyktninger».

Renter og avdrag

Tabell: Driftsbudsjett – Renter og avdrag

Driftsbudsjett - kap. 900 Renter (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	401 000	472 600
Sum 1 - Driftsutgifter			**401 000**	**472 600**
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-537 500	-520 925
Sum 2 - Driftsinntekter			**-537 500**	**-520 925**
Totalsum			**-136 500**	**-48 325**

Kap. 900 omfatter bykassens renteutgifter og renteinntekter eksklusiv renter knyttet til videreutlånsordningen av Husbankmidler som budsjetteres på kap. 927 Betjening av videreutlån.

Kommunens finansieringsutgifter/-inntekter er på sikt følsom for renteendringer. Renteendringer vil få virkninger for store deler av kommunens balanse (aktiva og passiva). Selv om prognosene for renteutviklingen er usikker, vil endringer her i liten grad påvirke kapitlet i 2023 på grunn av de rentebindingstider som er valgt på aktiva og passiva. Uforutsette endringer i gjelds- og likviditetsnivået vil imidlertid kunne lede til budsjettavvik. Etterslep i investeringer og avvik i driftsfinansieringsgrad påvirker tilgjengelig likviditet og bruk av lån.

Graf: Historisk utvikling lang og kort rente

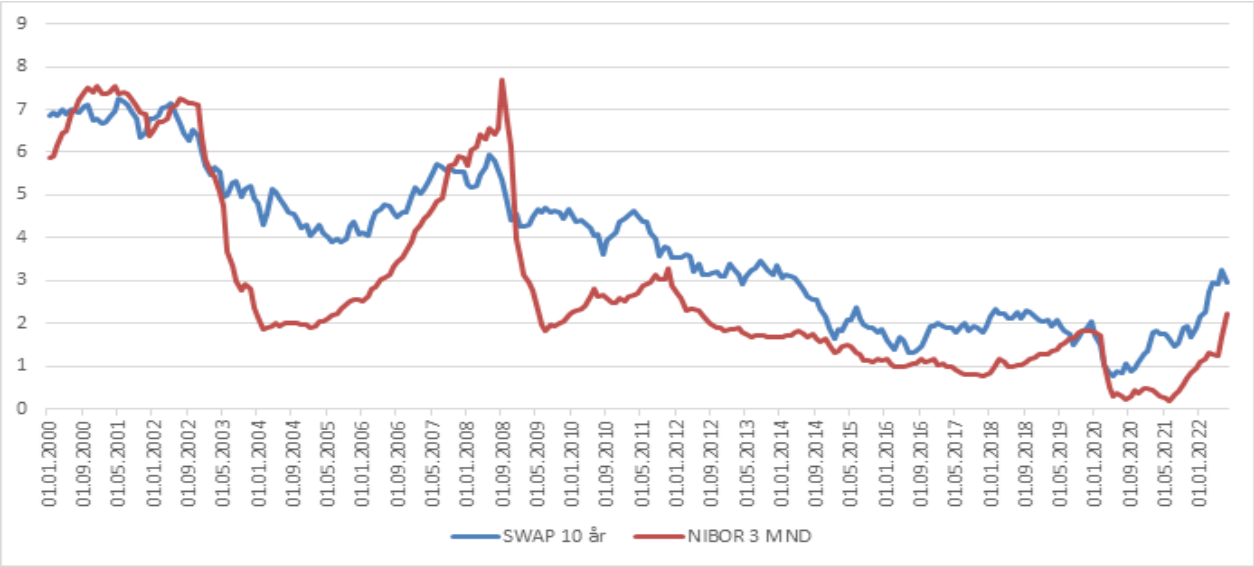

Tabell: Rentenivå

Innskudd/ trekk	3 mnd. NIBOR	Lånefondets innlån	10 år SWAP
2,90/3,15	2,9	3,4	3,1

Refinansiering
Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 3,4 %.

Rentegrunnlaget
Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2021 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år).

Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at prognostisert etterslep i investeringer og udekket finansiering fra 2022 er avviklet innen utgangen av 2026.

Renteberegning
Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Nærmere om renteutgiftene og renteinntektene
På kapitlets utgiftsside føres bykassens andel av låneomkostninger i lånefondet og ordinære renteutgifter på lang- og kortsiktig ekstern gjeld, rente på mellomregningskonti med kommunale foretak og renter til fond. Totalt foreslås det ført opp 472,6mill. som er 71,6 mill. høyere enn budsjettet (Dok. 3) i 2022. Økningen skyldes i hovedsak Bykassens forventede opptak av lån i Lånefondet i 2022 samt høyere rentenivå.

Bykassens renteinntekter foreslås ført opp med 520,9 mill. Beløpet er 16,5 mill. lavere enn budsjettert for 2022 (Dok 3). Av dette utgjør 393 mill. renteinntekter av utlån til aksjeselskaper. Nedgangen skyldes i hovedsak lavere utlån til aksjeselskaper og reduksjon i bykassens renteinntekter som følge av den forutsatte finansieringsmodellen for karbonfangstprosjektet på Klemetsrud.

Av renteinntektene i 2023 utgjør renter av langsiktige utlån til aksjeselskaper 393 mill.

Tabell: Fordeling mellom låntakerne pr 31.12.2022, med budsjetterte renteinntekter i 2023

Beløp i mill.

Låntaker	Lånebeløp	Renter
Hafslund AS	5 421,4	142,5
Oslo Konserthuset AS	16,9	0,7
Oslo Pensjonsforsikring AS	1 240,0	75,2
Sporveien Vognmatriell AS	2 550,3	67,5
Sporveien AS	2 756,1	107,1
	11 984,7	**393,0**

Avdrag på lån

Tabell: Driftsbudsjett – Lån

Driftsbudsjett - kap. 910 Lån (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	1 531 710	1 843 500
Sum 1 - Driftsutgifter			**1 531 710**	**1 843 500**
Totalsum			**1 531 710**	**1 843 500**

Her budsjetteres bykassens avdragsutgifter på langsiktig investeringsgjeld. Det foreslås avsatt 1 843,5 mill. i avdragsutgifter for 2023.

Utbytte på aksjeselskap

Tabell: Driftsbudsjett – Utbytte fra aksjeselskaper

Driftsbudsjett - kap. 901 Utbytte fra aksjeselskaper (NOE)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 629 000	-2 500 000
Sum 2 - Driftsinntekter			**-1 629 000**	**-2 500 000**
Totalsum			**-1 629 000**	**-2 500 000**

Hafslund ECO AS

Hafslund Eco AS vedtok den 14.06.2022 navneendring til Hafslund AS og har også overtatt aksjemajoriteten (60 prosent) i Fortum Oslo Varme AS med virkning fra den 19.05.2022. Sistnevnte har endret navn til Hafslund Oslo Celsio AS. Oslo kommunes fremtidige utbytteuttak vil dermed skje i Hafslund AS med virkning fra og med 2023.

				Tall i mill.
Aksjeutbytte (901)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Vedtatt øk.plan 2022-2025	1 434	1 256	1 255	1 255
Endring øk.plan 2023-2026	1 066	744	245	245
Forslag til utbytt øk.plan 2023-2026	**2 500**	**2 000**	**1 500**	**1 500**
Terminspris strøm (øre pr. kwh) som er lagt til grunn	81	52	44	42

Utbytteuttaket i perioden 2011 til 2022 fra energiselskapene var i gjennomsnitt 1,088 mrd., noe som er vesentlig lavere enn forutsatt nivå fremover. Byrådets aktive eierskap i energisektoren, som startet med Hafslund transaksjonen i 2017, har hevet utbyttenivået fra selskapene, selv om ekstraordinært lave kraftpriser i 2020 dro utbyttet ned i 2020 og 2021. For Hafslund AS er det lagt til grunn en fremtidig utdelingsgrad på 80 prosent av årsresultatet etter skatt justert for minoritetsinteresser. Gjennomsnitt i perioden 2014 til 2022 var til sammenligning 61 prosent.

Utbytte i 2022 og 2023:
Samlet utbytte i 2022 på 1.942 mill., etter oppjustering med ca 300 mill. i revidert budsjett 2022, fordelte seg med 1.750 mill. fra Hafslund AS og 192 mill kr fra Hafslund Oslo Celsio AS, begge historisk høyt.

Produksjonen i 2022 kan bli lavere enn normalt på grunn av mindre nedbør og lavere vannmagasiner, men forventes kompensert av høye strømpriser.

For 2022 som helhet forventes et prisnivå på i overkant av 100 øre/kWh som er på nivå med oppnådde priser i første halvår. Strømprisene har økt i andre halvår, men negative effekter fra finansielle sikringskontrakter vil kunne trekke ned oppnådd snittpris for året som helhet. Hafslund kan derfor forvente høyere årsresultat i 2022, noe som tilsier at utbyttet økes fra 1.942 mill. kr i 2022 til 2.500 mill. kr i 2023. Dette inkluderer også utbytte fra Hafslunds eierandel på 60 prosent i Hafslund Oslo Celsio.

Utbytteforventningen for 2023 er forbundet med noe risiko, både på produksjon og pris. Usikkerheten knytter seg særlig til hvor store produksjonsvolumer selskapet vil ha i fjerde kvartal og hvordan prisen vil utvikle seg, samt effekten av finansielle sikringskontrakter.

Utbytte i 2024-2026:
For perioden 2023 til 2026 legges det til grunn at strømprisene fortsatt vil ligge vesentlig høyere enn historisk nivå (snitt på 30 øre/kWh i perioden 2001-2021), men lavere enn rekordnivået i 2021 og 2022. Det forventes at utbyttet vil reduseres utover i perioden.

Risiko
Utbytteforventninger for 2024-2026 er forbundet med høyere risiko enn 2023. På et overordnet nivå forventer markedet en varig trend med høyere strømpriser, men med store sesongmessige variasjoner.

Videre vil geopolitikk utgjøre en risiko som slår rett inn på strømprisene. Energimarkedet er veldig urolig og lite forutsigbart som følge av Russlands invasjon av Ukraina med russisk kutt i leveranser av gass til Europa samt russisk stans av leveranser av strøm til Finland. Relativt lave magasinreserver sør i Norge og vedvarende høye priser på CO2-kvoter gir høyere priser.

Nye mellomlandsforbindelser til Tyskland og Storbritannia, i tillegg til de eksisterende til Danmark, Nederland, Sverige og Finland har koblet Norge tettere til nabolandenes kraftsystem.

EU har vedtatt en forsterket satsing på energieffektivisering og utbygging av fornybar energi i EU-landene gjennom EUs gjennomføring av *FIT for 55-klimapakken* og forsterking av energieffektiviserings- og fornybardirektivet. Den nylig vedtatte *REPowerEU-planen* for rask reduksjon av avhengigheten av russisk gass og rask grønn transformasjon vil bidra ytterligere til forsért utbygging av mer utslippsfri energi, samt reduksjon av forbruket. Dette trekker i retning

av lavere priser.

Ut fra forventningene om økt etterspørsel etter norsk vannkraft, som ikke uten videre kan kompenseres av økt tilbud, må vi innenfor tidshorisonten frem til 2026 kunne forvente strømpriser som forsvarer utbytteforventninger på forutsatt nivå. Et varig utbyttenivå på rundt 1.500 mill. er også i tråd med det Hafslund AS har kommunisert til Oslo kommune.

Felles utgifter

Pensjonskostnader

Tabell: Driftsbudsjett – avsetning pensjon

Driftsbudsjett - kap. 193 Avsetning pensjon (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	10	Lønn	133 579	166 379
Sum 1 - Driftsutgifter			**133 579**	**166 379**
Totalsum			**133 579**	**166 379**

Forutsetninger for utviklingen i pensjonsutgiftene
For å beregne fremtidige pensjonskostnader til ordningen i Oslo Pensjonsforsikring (OPF) gjøres det en rekke generelle forutsetninger:

- Det foretas ingen vesentlige endringer i offentlig tjenestepensjon eller i Folketrygden.
- KDDs beregningsparametere benyttes for å estimere avkastning, diskonteringsrate, lønns- og G-regulering.
- Det benyttes faste tariffer for frivillig avgang og AFP-uttak
- Premieavvik skal amortiseres over de etterfølgende 7 årene.
- Nyansatte genererer gjennomsnittlig like høye pensjonskostnader som de som slutter, dvs. at nyansatte og personer som slutter har en pensjonskostnad lik gjennomsnittet av ansatte
- Det ligger ikke inne forutsetninger om vekst i antall medlemmer i modellen.

Virksomhetenes driftsbudsjett til Sak 1 inkluderer forventede pensjonskostnader til tjenestepensjonsordningen i OPF. Gjenstående avsetninger skal dekke avsluttede avtaler i KLP og pensjonsordningen for enkelte sykehjem som har driftsavtale med SYE.

Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjonsgivende lønn genererer pensjonskostnadsbelastning etter en fastsatt prosentsats. Kostnadssatsen for 2023 holdes uendret fra 2022 på 21,9 % av pensjonsgivende lønn.

Tabell Avsetning pensjon

	2023
Avsetning reguleringspremie KLP + AFP 62-64	15
Avsetning SYE-pensjon inkl. prisvekst	30
Avsetning diverse pensjon (OPF)	121
Sum kapittel 193	**166**

Budsjettforslaget for 2023

Tabell Pensjon OPF

Pensjon OPF	Regnskap 2021	Dok3 2022	Forslag 2023
Årets kostnad inkl. arbeidsgiveravgift	3 930	4 312	4 692
Herav amortisering inkl. arbeidsgiveravgift	1 239	1 538	1 737

Det er i budsjettet for 2023 forutsatt en vekst i pensjonskostnaden på 380 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett for 2022, dette inkluderer lønnsvekst mellom 2022 og 2023.

Amortiseringen er den delen av tidligere års premieavvik som kostnadsføres i respektive år.

Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjonsgivende lønn genererer 21,9 % pensjonskostnadsbelastning. Byrådet vil til Tilleggsinnstillingen komme tilbake med korrigert kostnadssats for de virksomhetene som skal belastes egenandel for AFP 62-64.

Betjening av videreutlån

Tabell: Driftsbudsjett – Betjening av videreutlån

Driftsbudsjett - kap. 927 Betjening av videreutlån (AIS)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	153 000	162 800
Sum 1 - Driftsutgifter			**153 000**	**162 800**
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-230 000	-250 000
Sum 2 - Driftsinntekter			**-230 000**	**-250 000**
Totalsum			**-77 000**	**-87 200**

Det foreslås avsatt 162,8 mill. i 2023 til å betale renter på kommunens lån i Husbanken. Renteinntekter fra videreutlån av husbankmidler foreslås budsjettert med 250 mill. i 2023. I henhold til regnskapsforskriften skal renter og gebyrer for videreutlånsordningen føres i driftsregnskapet mens avdrag skal føres i investeringsregnskapet. Det vises til investeringsbudsjettet kap. 927 for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter for

videreutlånsordningen, samt kap. 926 hvor innlån fra Husbanken og utlån av Husbankmidler føres.

Tap på utlån (avsatt beløp i driftsbudsjettet gjelder rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlån av husbankmidler mens avsatt beløp i investeringsbudsjettet gjelder avdragsfordringer eldre enn 90 dager) budsjetteres på kap. 427 under sektor Byrådsavdeling for Arbeid, integrering og sosiale tjenester. Bruk- og avsetning til Tapsfondet, som skal dekke reelle tap på videreutlån av husbankmidler, budsjetteres på kap. 950 Bundne driftsfond under Felles inntekter og utgifter.

Forsikringer

Tabell: Driftsbudsjett – Forsikringer

Driftsbudsjett - kap. 124 Forsikringer (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	10	Lønn	0	491
1 - Driftsutgifter	11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	196 200	196 200
Sum 1 - Driftsutgifter			**196 200**	**196 691**
2 - Driftsinntekter	17	Refusjoner	-180 800	-180 800
Sum 2 - Driftsinntekter			**-180 800**	**-180 800**
Totalsum			**15 400**	**15 891**

1 Hovedmål

Kommunens hovedmålsetning er å sikre en optimal risikostyring ved blant annet å anskaffe kvalitativt dekkende forsikringsordninger til en lavest mulig kostnad.

2 Ansvarsområde

Oslo kommunes forsikringer omfatter personalforsikring, barne- og elevulykkesforsikring, tingskadeforsikring (brann- og katastrofeforsikring på eiendommer), kriminalitetsforsikring, motorvognforsikring og ansvarsforsikring.

3 Situasjonsbeskrivelse og aktivitetsplan

I medhold av vedtatt forsikringsstrategi er Oslo kommune selvassurandør, med mindre man er pålagt forsikring som følge av lov eller avtale. Operativt er det Oslo Pensjonsforsikring AS og datterselskapet Oslo Forsikring AS som ivaretar forsikringsansvaret. Dette ved at alle erstatninger på kommunens forsikringer, som selskapene ikke har reassurert, vil måtte belastes dem. Som 100 % eier av Oslo Pensjonsforsikring AS vil Oslo kommune være indirekte selvassurandør.

En viktig del av selskapenes virksomhet er skadeforebyggende arbeid og risikostyring overfor kommunens virksomheter. Dette arbeidet bidrar i stor grad til å holde skadefrekvensen og forsikringspremiene nede.

I tråd med bystyrets vedtak i sak 335/94 er det innført lokale egenandeler for kommunens virksomheter. Den lokale egenandelen for skader under brann- og katastrofeforsikringen og kriminalitetsforsikringen er kr. 300 000,- pr. skadetilfelle. For skader meldt under ansvarsdelen av motorvognforsikringen er egenandelen kr. 15 000,- pr. skadetilfelle med mulighet for virksomhetsspesifikke avvik.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er i 2023 lagt til grunn tilsvarende forsikringsordninger og egenandeler som i 2022. Utgiftene dekker personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer og ansvarsforsikringer. Premie for motorvognforsikring belastes virksomhetene direkte.

Forsikringspremiene, unntatt tingskadepremien på eiendom fordeles fullt ut på foretak, etater og bydeler. Premien for tingskade fordeles på foretakene, bykassen sentralt og selvfinansierende miljøetater. Det enkelte foretaks premie beregnes på grunnlag av skadehistorikk, samt opplysninger om bygningstekniske forhold, sikringstiltak mv. i henhold til Oslo Forsikring AS' database for kommunens eiendommer.

I 2023 er premieandelen som dekkes av bykassen sentralt beregnet til 15,9 mill. Samme nivå foreslås videreført i økonomiplanperioden.

Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter

Tabell: Driftsbudsjett – Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter

Driftsbudsjett - kap. 192 Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	10	Lønn	0	0
1 - Driftsutgifter	11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	792 700	2 909 181
1 - Driftsutgifter	13	Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0
1 - Driftsutgifter	14	Overføringsutgifter	2 000	-2 000
Sum 1 - Driftsutgifter			**794 700**	**2 907 181**
2 - Driftsinntekter	16	Salgsinntekter	-4 014	-4 014
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-450 000	450 000
Sum 2 - Driftsinntekter			**-454 014**	**445 986**
Totalsum			**340 686**	**3 353 167**

Tabell: Spesifisering av avsetninger på kapittel 192

Spesifisering av avsetninger på kap. 192 - mill. kr	2023
Demografiendring	3,0
Bufferavsetning fastlegetilskudd	7,3
Avsetning rentekostnader ved strategisk eiendomskjøp	126,6
Avsetning rentekostnader - mellomregning Oslobygg KF Nye Tøyenbadet	5,0
Fornyelse av kontrakter ideelle sykehjem - merkostnader jf bemanningsfaktor	20,6
Bufferavsetning - kompensere høye strømutgifter	150,0
Avsetning - Selvkostleie istedenfor markedsleie (VAR-sektor)	38,0
Avsetning - adm. av beredskapslager smittevernutstyr (normalsituasjon)	1,7
Bufferavsetning - redusert mva-refusjon Boligbygg	50,0
Avsetning - gjengs leie	76,5
Avsetning - øke Oslostøtta fra 8 til 11 % (bostøtte)	4,0
Støtte til bedriftsidrettslaget Oslo kommune	0,3
Intern låneordning sak/arkiv - forskuttering av avdrag	-9,0
Diverse tilfeldige inntekter	-4,0
Sum netto utgifter kap. 192	**470,0**

Tabell: Investeringsbudsjettet – Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter

192	Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	50 000	50 000
	Sum utgifter	**50 000**	**50 000**
07	Refusjoner	-10 000	0
	Sum inntekter	**-10 000**	**0**
	Netto utgifter	**40 000**	**50 000**

Det foreslås en avsetning i investeringsbudsjettet på kap. 192 med 50 mill. i 2023. Avsetningen skal benyttes til enøk-tiltak i kommunale bygg. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen komme tilbake til fordeling av avsetningen.

Tap på lånegarantier

Tabell: Driftsbudsjett – Tap på lånegarantier

Driftsbudsjett - kap. 426 Tap på lånegarantier (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	14	Overføringsutgifter	9 000	9 000
Sum 1 - Driftsutgifter			**9 000**	**9 000**
Totalsum			**9 000**	**9 000**

Kommunenes og fylkeskommunenes adgang til å stille garanti for lån er regulert i kommuneloven av 07.06.2018 § 14-19, samt forskrift gitt med hjemmel i denne. Bystyret vedtok i 1993 (sakene 755 og 1141) prinsipper for kommunale garantistillelser, som gir ytterligere innskrenkninger i forhold til lovverket. Bystyret vedtok i sak 190/15 Realisering av idrettsanlegg gjennom samarbeid med idrettslag å kunne stille kommunal garanti til idrettsanlegg.

Det er ikke registrert noen tap de siste årene. Dette viser at virksomhetene kommunen garanterer for har klart å betjene sine forpliktelser. Det foreslås at det budsjetteres med 9 mill. 2023 til tap på lånegarantier som finansieres med tilsvarende bruk av fondet for tap på lånegarantier på kap. 940, jf. nærmere omtale av fond nedenfor.

Oslo kommunens garantiansvar pr. 31.12.21 utgjorde 616 mill. I tillegg foreligger det garantivedtak for ytterligere 1 031 mill. som var ubenyttet ved utgangen av året. 705 mill. av de ubenyttede garantivedtakene er i 2022 blitt benyttet til VEAS Selvkost AS.

Fond for tap på lånegarantier var pr 31.12.21 på 126 mill., som utgjør 7,5 % av totalt garantiansvar (inklusiv ubenyttede garantier). Fylkesmannen anbefaler at Fond for lånegarantier bør utgjøre mellom 5 % og 10 % av totalt garantiansvar. Det betyr at størrelsen på Fond for tap på lånegarantier pr i dag er tilfredsstillende.

Mottatte overføringer fra KF

Tabell: Driftsbudsjett – Mottatte overføringer fra KF

Driftsbudsjett - kap. 898 Overføringer fra KF mv. (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0
1 - Driftsutgifter	14	Overføringsutgifter	0	41 000
Sum 1 - Driftsutgifter			**0**	**41 000**
2 - Driftsinntekter	18	Overføringsinntekter	-1 742 196	-1 700 096
Sum 2 - Driftsinntekter			**-1 742 196**	**-1 700 096**
Totalsum			**-1 742 196**	**-1 659 096**

Tabell: Overføringer fra foretak

				Beløp i 1 000 kr
	2023	2024	2025	2026
Oslobygg KF				
Overføringer til bykassa	-1 382 813	-1 339 388	-1 301 338	-1 259 938
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-600	-600	-600	-600
Sum overføringer til bykassa	**-1 383 413**	**-1 339 988**	**-1 301 938**	**-1 260 538**
Boligbygg Oslo KF				
Overføringer	-239 944	-287 444	-312 444	-312 444
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Sum overføringer til bykassa	**-241 044**	**-288 544**	**-313 544**	**-313 544**
Oslo Havn KF				
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Overføringer	-12 232	-39 732	-39 732	-37 232
Sum overføringer til bykassa	**-16 832**	**-44 332**	**-44 332**	**-41 832**
Bymiljøetaten				
Overføring - økt leieinntekt haller	**-17 807**	**-17 807**	**-17 807**	**-17 807**
Sum overføringer	**-1 659 096**	**-1 690 671**	**-1 677 621**	**-1 633 721**

Oslobygg KF har fått redusert overføringskravet i 2026 pga. at løpende bevilgninger til rehabilitering av diverse formålsbygg er videreført i 2026. Dette gjelder følgende formålsbygg:

14. Rehabilitering av skoler er videreført med 500 mill. i 2026, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 27,9 mill.
15. Rehabilitering av barnehager er videreført med 100 mill. i 2026, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 5,6 mill.
16. Rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger er videreført med 70 mill. i 2026, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 3,9 mill.
17. Rehabilitering av idretts- og kulturanlegg er videreført med 72,6 mill. i 2026, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 4,0 mill.

Foretaket har fått redusert overføringskravet med 1 mill. årlig i økonomiplanperioden grunnet kostnader knyttet til meråpen skole. Overføringskravet er redusert med 9,6 mill. i 2023 og 14,4 mill. i perioden 2024-2026 grunnet bortfall av husleieinntekt for deler av Silurveien sykehjem.

Oslobyggs overføringskrav er økt med 10 mill. årlig i økonomiplanperioden knyttet til forventet effektiviseringsgevinst ved sammenslåing av foretakene/opprettelsen av Oslobygg. Videre er foretakets overføringskrav økt med 3 mill. årlig i perioden som følge av overføring av midler til Plan- og bygningsetaten, samt 0,5 mill. i 2023 grunnet korreksjon av tidligere kompensasjon for tapte husleieinntekter for Manglerudhjemmet.

Boligbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 22,5 mill. i 2023 som kompensasjon for bortfall av husleieinntekter frem til at alle leieavtaler er regulert tilbake til gjengs leie. Foretakets overføringskrav er redusert med 50 mill. i 2023 grunnet kompensasjon for økte strømutgifter. Videre er foretakets overføringskrav redusert med 50 mill. i 2023, 75 mill. i 2025 og 50 mill. årlig i 2025 og 2025 for å redusere vedlikeholdsetterslepet i foretakets eiendomsmasse.

Oslo Havn KF har fått et redusert overføringskrav med 60 mill. i 2023, 32,5 mill. årlig i 2024 og 2025 samt 35 mill. i 2026 på grunn av lavere forventet utbytte enn tidligere forutsatt.

Fond i driftsbudsjettet

I driftsbudsjettet benyttes disposisjonsfond (ubundne driftsfond) og bundne driftsfond.

Etter ny budsjett- og regnskapsforskrift gjeldende fra 2020 skal midler fra driftsfond som skal benyttes til investeringer gå via posten for overføring fra drift til investering, jf omtale av kap. 980 Overføring mellom drifts og investering nedenfor. Før 2020 ble midler fra driftsfond til investeringer benyttet direkte i investeringsbudsjettet.

Ubundne og bundne investeringsfond benyttes bare i investeringsbudsjettet.

For samlet oversikt over avsetning til og bruk av samtlige bykassefond i økonomiplanperioden 2023-2026 vises det til egen oppstilling under Hovedoversikter.

Disposisjonsfond (ubundne driftsfond)

Tabell: Driftsbudsjett – Disposisjonsfond

Driftsbudsjett - kap. 940 Disposisjonsfond (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	512 800	305 505
Sum 1 - Driftsutgifter			**512 800**	**305 505**
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-394 650	-378 996
Sum 2 - Driftsinntekter			**-394 650**	**-378 996**
Totalsum			**118 150**	**-73 491**

Det foreslås avsatt til sammen 305,5 mill. til disposisjonsfond (ubundne driftsfond) i 2023. Det foreslås bruk av disposisjonsfond for til sammen 379 mill. i 2023 hvorav 135,5 mill. på drift og 243,5 mill. til investeringer. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike disposisjonsfondene dette gjelder i budsjettet for 2023.

Avsetning til og bruk av fond for samferdselsformål
Det foreslås avsatt 241,6 mill. til fondet i 2023. Det foreslås å bruke 241,6 mill. av fondet i 2023 for å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til og bruk av fond for tap på lånegarantier
Det foreslås avsatt 9 mill. til fondet i 2023. Det foreslås å bruke 9 mill. av fondet i 2023 i driftsbudsjettet for å finansiere utgiftene på kap. 426 Tap på lånegarantier. Det vises til nærmere omtale under kap. 426 Tap på lånegarantier.

Avsetning til og bruk av generelt disposisjonsfond
Det foreslås avsatt 54,9 mill. i 2023. Fondsmidlene benyttes for å finansiere driftsutgifter i 2024 og 2025.

Bruk av fond for koronareparasjon
Det foreslås å bruke 126,5 mill. i 2023 og 15 mill. i 2024 for å finansiere koronareparasjonstiltak.

Bundne driftsfond

Tabell 16.28 Driftsbudsjett – Bundne driftsfond

Driftsbudsjett - kap. 950 Bundne driftsfond (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	283 300	155 300
Sum 1 - Driftsutgifter			**283 300**	**155 300**
2 - Driftsinntekter	19	Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-483 047	-188 651
Sum 2 - Driftsinntekter			**-483 047**	**-188 651**
Totalsum			**-199 747**	**-33 351**

Det foreslås avsatt til sammen 155,3 mill. til bundne driftsfond i 2023. Det foreslås bruk av bundne driftsfond med til sammen 188,6 mill. hvorav 96,1 mill. på drift og 92,5 mill. til investeringer i 2023. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike bundne driftsfondene dette gjelder i driftsbudsjettet i 2023.

Avsetning til og bruk av Skogavgiftsfondet
Avsetning til og forbruk av skogavgiftsfondet skjer i henhold til Lov av 21.5.1965 om skogproduksjon og skogsvern. Avsetningen er på 20 % av fakturabeløpet ved tømmersalg og belastes tømmerkjøperne. Skogplanting og utbedring av driftsveier finansieres av fondet. Det foreslås en avsetning i 2023 med 0,30 mill. Det foreslås å bruke 0,32 mill. av fondet til skog-planting og utbedring av driftsveier på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til og bruk av klima- og energifondet
Det foreslås avsatt 13 mill. til fondet i 2023. Det foreslås å bruke 68,7 mill. av fondet i driftsbudsjettet i 2023 for å finansiere netto driftsutgifter på kap. 770 Tilskudd til klima- og energitiltak med 66,7 mill. og 2 mill. til Futurebuilt på kap. 609 Plan- og bygningsetaten.

Bruk av selvkostfond for feiing
Kommunens feiervirksomhet, som inngår som en del av aktiviteten på kap. 650 Brann- og redningsetaten, avregnes mot selvkostfondet for feiing. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal feieavgiftsinntektene justeres slik at det innenfor en 5 årsperiode skal gå i balanse. For 2023 foreslås det bruk av fondet med 10,7 mill. Det vises til kapittel om Beregningsgrunnlag for gebyrer.

Avsetning til Tapsfondet
Tapsfondet skal dekke reelle tap knyttet til videreutlån av husbankmidler. Det foreslås avsatt 33 mill. til fondet i 2023. Det er ikke budsjettert med bruk av fondet i 2023. Fondsbeholdning pr. 31.12.2021 var 519 mill. mens saldo for samlede utlån på samme tidspunkt var ca. 9,1 mrd. Tapsfondet utgjør således ca. 5,7 % av samlede utlån i videreutlånsordningen. I økonomiplanperioden foreslås det videreutlån av husbankmidler (startlån) med 1,8 mrd. årlig. Det

vises til budsjettering av videreutlånsordningen på kapitlene 926 og 927 i drifts- og investeringsbudsjettet.

Avsetning til selvkostfond for vann og avløp
Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 620 Vann- og avløpsetaten-selvkost avregnes mot selvkostfondet for vann- og avløp. Etter de statlige retningslinjer for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 5-årsperiode skal gå i balanse. For 2023 foreslås det ingen bruk eller avsetning til fondet. Det vises til kapittelet om Beregningsgrunnlag for gebyrer.

Avsetning til selvkostfond for renovasjon
Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvkost avregnes mot selvkostfondet for renovasjon. Etter de statlige retningslinjer for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 5-årsperiode skal gå i balanse. For 2023 foreslås det ingen bruk eller avsetning til fondet.

Avsetning til og bruk av fond for Oslopakke 3
Bompenger fra Oslopakke 3 budsjetteres som inntekt på kap. 542 Bymiljøetaten og avsettes til fondet for Oslopakke 3. For 2023 foreslås det avsatt 109 mill. til fondet. Det foreslås å bruke 109 mill. av fondet i 2023 hvorav 13,3 mill. for å finansiere utgifter i driftsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet. Resterende 95,8 mill. foreslås brukt til å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet.

Overføring til investeringsbudsjettet

Tabell: Driftsbudsjett – Overføring til investeringsbudsjettet

Driftsbudsjett - kap. 980 Overføring mellom drift og investering (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kontotype	Kontogruppe		Dok. 3 2022	Forslag 2023
1 - Driftsutgifter	15	Finansutgifter	551 713	474 744
Sum 1 - Driftsutgifter			**551 713**	**474 744**
Totalsum			**551 713**	**474 744**

For bykassen foreslås det i 2023 å overføre 135,2 mill. fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet. I tillegg foreslås det å overføre fondsmidler til å finansiere investeringer med 339,6 mill. Etter ny budsjett- og regnskapsforskrift gjeldende fra 2020 skal midler fra driftsfond som skal benyttes til investeringer gå via posten for overføring fra drift til investering. Før 2020 ble midler fra driftsfond til investeringer benyttet direkte i investeringsbudsjettet. Overføring av midler fra driftsfond under bykassen gjelder følgende fond i 2023:

Tabell: Overførte midler fra driftsfond til investeringsbudsjettet-bykassen

	Tall i tusen
Bykassen	**2023**
Ubundne driftsfond	
Fond investering MOS	1 850
Fond for samferdselsformål	241 646
Bundne driftsfond	
Skogavgiftsfondet	320
Fond for Oslopakke 3	95 750
Sum overførte fondsmidler til investering	**339 566**

Samlet overføring fra drift til investering for bykassen i 2023, inklusiv fondsmidler, blir etter dette 474,7 mill.

For KF-ene foreslås det i 2023 å overføre 225 mill. fra foretakenes drift for å finansiere investeringer (Oslobygg KF med 100 mill. og 125 mill. for Oslo Havn KF).

I tillegg foreslås det å overføre midler fra driftsfond med 51,95 mill.

Tabell: Overførte midler fra driftsfond til investeringsbudsjettet - KF

	Tall i tusen
KF	**2023**
Oslo Havn KF	
Ubundet driftsfond	51 950
Sum overførte fondsmidler til investering	**51 950**

Samlet overføring fra drift til investering for KF-ene i 2023, inklusiv fondsmidler, blir etter dette 276,95 mill.

Finansiering av investeringer og avsetninger - Bruk av lån

Tabell: Investeringsbudsjett – Bruk av lån

910	Lån (FIN)	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
	Sum utgifter	**0**	**0**
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 722 084	-7 099 762
	Sum inntekter	**-7 722 084**	**-7 099 762**
	Netto utgifter	**-7 722 084**	**-7 099 762**

Bruk av lån

Byrådet foreslår bruk av lån i 2023 på kap. 910 med 7 099,7 mill. Dette gjelder lån fra Lånefondet for å finansiere investeringer.

I tillegg kommer bruk av lån med 1 800 mill. (fra Husbanken) på kap. 926 til videreutlån. Bykassens samlede bruk av lån i 2023 blir dermed 8 899,7 mill.

For KF-ene foreslår byrådet et samlet låneopptak på 5 191 mill. i 2023, det vises til nærmere detaljer om foretakenes investeringsbudsjett med finansiering under sektoromtalen.

Samlet bruk av lån for Oslo kommune i 2023 blir etter dette 14 091 mill., jf. nærmere omtale av gjeldsutvikling under kapittelet Økonomiplan 2023-2026.

Utlån egne midler

Tabell: Investeringsbudsjett – Utlån egne midler

920	Utlån egne midler (FIN)	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	961 000	1 101 000
	Sum utgifter	**961 000**	**0**
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-201 300	-1 441 300
	Sum inntekter	**-201 300**	**-1 441 300**
	Netto utgifter	**759 700**	**-340 300**

Det foreslås budsjettert med 1 101 mill. i utlån av egne midler på kap. 920 til Sporveien Oslo AS i 2023. Utlån gjelder anskaffelse av nye trikker.

Det foreslås budsjettert med avdragsinntekter fra utlån av egne midler med til sammen 1 441,3 mill. i 2022. Dette gjelder avdrag på tidligere utlån til Sporveien Oslo AS.

Videreutlån

Tabell: Investeringsbudsjett – Videreutlån

926	Videreutlån (AIS)	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 806 000	1 806 000
	Sum utgifter	**1 806 000**	**1 806 000**
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 800 000	-1 800 000
	Sum inntekter	**-1 800 000**	**-1 800 000**
	Netto utgifter	**6 000**	**6 000**

Videreutlånsordningen består av innlån fra Husbanken for videre utlån til privatpersoner for boligformål. Pr 31.08.2022 hadde Oslo kommune en låneportefølje på ca. 9,7 mrd. Den eksisterende låneordningen heter Startlån. Lån kan gis som full finansiering eller i kombinasjon med boligtilskudd. Lån kan også gis som toppfinansiering. Videreutlånene til privatpersoner administreres av Velferdsetaten. Bydelene saksbehandler søknader om lån.

Byrådet foreslår innlån fra Husbanken med 1 800 mill. i 2023. Videreutlån av husbankmidlene foreslås budsjettert med 1 806 mill. inkl. 6 mill. i tillagte renterestanser.

I driftsbudsjettet foreslås det budsjettert med 33 mill. i avsetning til Tapsfondet i 2023 på kap. 950 Bundne driftsfond.

Betjening av videreutlån

Tabell: Investeringsbudsjett - Betjening av videreutlån

927	Betjening av videreutlån (AIS)	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	916 500	984 000
	Sum utgifter	**916 500**	**984 000**
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-800 000	-865 000
	Sum inntekter	**-800 000**	**-865 000**
	Netto utgifter	**116 500**	**119 000**

Det foreslås avsatt 984 mill. i 2023 til nedbetaling av kommunens lån i Husbanken. Mottatte avdrag fra låntakerne i videreutlånsordningen utgjør 865 mill. i 2023.

Utgifter videreutlånsordningen

	Tall i tusen
Tillagte renterestanser på Videreutlån - investering	6 000
Renteutgifter på Betjening av videreutlån - drift	162 800
Ordinære avdragsutgifter på Betjening av videreutlån - investering	484 000
Ekstraordinære avdragsutgifter på Betjening av videreutlån - investering	500 000

Inntekter videreutlånsordningen

	Tall i tusen
Renteinntekter på Betjening av videreutlån - drift	246 000
0,25 % tilleggsrente på Betjening av videreutlån - drift	4 000
Ordinære avdragsinntekter på Betjening av videreutlån - investering	365 000
Ekstraordinære avdragsinntekter på Betjening av videreutlån - investering	500 000

I henhold til retningslinjene for Startlån fra Husbanken har kommunene adgang til å påplusse husbankrenten med inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader.

Fond i investeringsbudsjettet

For samlet oversikt over all avsetning til og bruk av fond vises til egen oppstilling under Hovedoversikter.

Bundne investeringsfond

Tabell: Investeringsbudsjett – Bundne investeringsfond

959	Bundne investeringsfond (FIN)	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	380	380
	Sum utgifter	**380**	**380**
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	0
	Sum inntekter	**0**	**0**
	Netto utgifter	**380**	**380**

Avsetning til Fond for offentlig tilfluktsrom
Det foreslås avsatt 0,38 mill. til fondet i 2023.

Overføringer fra driftsbudsjettet

Tabell: Investeringsbudsjett – Overføring fra driftsbudsjett

980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	Dok 3 - 2022	Forslag 2023
	Sum utgifter	**0**	**0**
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-551 713	-474 744
	Sum inntekter	**-551 713**	**-474 744**
	Netto utgifter	**-551 713**	**-474 744**

For bykassen foreslås det på kap. 980 i investeringsbudsjettet 474,7 mill. i overføring fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet hvorav 339,6 mill. er overføring av midler fra driftsfond. Det vises til omtale av kap. 980 i driftsbudsjettet ovenfor.

Lånefondet

Lånefondet er kommunens egen «interne bank». Det tas hovedsakelig opp obligasjonslån. Disse midlene lånes ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån. Lån som tas opp, inntektsføres ved opplåningstidspunktet og utgiftsføres ved utlånstidspunktet.

Kommunen oppnår en rekke fordeler ved å ha et lånefond. Siden innlånene og utlånene delvis er uavhengig av hverandre, står man friere til å velge tidspunkt for låneopptak, lånestruktur, rentebindings-tid, avdragstid osv. Dette innebærer at man lettere kan styre Lånefondets, og derved Oslo kommunes, rente- og refinansieringsrisiko. Det gir også forhandlingsstyrke og stordriftsfordeler å ta opp større lån.

Lånefondets eksterne gjeld pr 31.12.2021 var på 52 235 mrd. og var lånt ut slik:

Tabell: Utlån fra Lånefondet

Utlån til:	Tall i mill.
Bykassen	12 513
Oslo Havn KF	6
Oslobygg KF	36 973
Boligbygg Oslo KF	2 743
Sum utlån	**52 235**

Budsjettforslag for kap. 080 Lånefondet i 2023:

Driftsbudsjettet

Tabell: Budsjettforslag drift Lånefondet

Tall i mill.

Artsgruppe		DOK3 2022	SAK1 2023
100-509	Omkostninger og renteutgifter	1 247,00	1 494,0
510-519	Avdrag på eksterne lån	2 342,70	2 784,1
	Sum eksterne finansutgifter	**3 589,70**	**4 278,1**
690-909	Refunderte omkostninger og renter	1 247,00	1 494,0
692	Mottatte avdrag på utlån	2 342,70	2 784,1
	Sum interne finansinntekter	**3 589,70**	**4 278,1**

100-509 Renteutgifter og låneomkostninger
Lånefondets stipulerte forbruk i 2023 hva gjelder renter på innlån samt diverse låne- og administrasjonskostnader foreslås budsjettert med 1 494 mill. Lånefondet låner hovedsakelig opp lån med årlig, etterskuddsvis renteforfall.

510-519 Avdrag på eksterne lån
Lånefondets ordinære avdrag i 2023 foreslås budsjettert med 2 784,1 mill.

690-909 refunderte omkostninger og renter
Lånefondets nettokostnader vedrørende renter og øvrige lånekostnader fordeles hvert år etter låntakernes andel av Lånefondet og fremgår av tabellen nedenfor, under beskrivelsen av artsgruppe 690-909.

692 Mottatte avdrag på utlån
Interne avdrag på lån består av låntakernes avdragsbetjening av respektives lån i Lånefondet og fordeles i henhold til fastsatt nedbetalingsplan.

Økonomiplan 2023 – 2026 drift

Tabell: Økonomiplan 2023-2026 - drift

Tall i mill.

	2023	2024	2025	2026
100-509 Omkostninger og renteutgifter	1 494,0	1 998,7	2 534,2	2 897,1
510-519 Avdrag på eksterne lån	2 784,1	3 080,6	3 396,8	3 572,7
Sum eksterne finansutgifter	**4 278,1**	**5 079,3**	**5 931,0**	**6 469,8**
780-909 Refunderte omkostninger og renter				
Bykassen	472,6	723,9	998,2	1 128,1
Oslo Havn KF	0,1	0,1	0,1	0,0
Boligbygg Oslo KF	78,2	98,2	114,8	130,4
Oslobygg KF	943,1	1 176,5	1 421,1	1 638,6
692 Mottatte avdrag på utlån				
Bykassen	1 843,5	2 000,4	2 161,7	2 180,6
Oslo Havn KF	1,0	1,0	1,0	1,0
Boligbygg Oslo KF	135,3	161,0	184,0	203,2
Oslobygg KF	804,3	918,2	1 050,1	1 187,9
Sum interne finansinntekter	**4 278,1**	**5 079,3**	**5 931,0**	**6 469,8**

Investeringsbudsjettet

Tabell: Budsjettforslag investering

Tall i mill.

Gruppe		DOK3 2022	SAK1 2023
520-529	Utlån	14 544,4	12 290,5
	Sum interne utlån	**14 544,4**	**12 290,5**
910-919	Bruk av lån	14 544,4	12 290,5
	Sum bruk av lån	**14 544,4**	**12 290,5**

791 Interne utlån
Samlet foreslås at det lånes ut 12,3 mrd. i interne utlån i 2023 og utlånene er fordelt i henhold til nedenstående økonomiplanoversikt:

910-919 Bruk av lån
Nye låneopptak anslås i 2023 til 12,3 mrd.

Økonomiplan 2023-2026 investering

Tabell: Økonomiplan 2023-2026 - investering

Tall i mill.

520-529 Utlån	2023	2024	2025	2026
Utlån Bykassen	7 099,8	7 826,0	6 102,6	4 792,3
Utlån Boligbygg Oslo KF	628,7	547,0	413,5	231,5
Utlån Oslobygg KF	4 562,0	5 427,9	5 646,4	3 995,8
Sum interne utlån	**12 290,5**	**13 800,9**	**12 180,5**	**9 019,6**
910-919 Bruk av lån	12 290,5	13 800,9	12 180,5	9 019,6
Sum bruk av lån	**12 290,5**	**13 800,9**	**12 180,5**	**9 019,6**

Lånevedtak for budsjett 2023:

Bruk av lån 12 290,5 mill. + konverteringsgap (refinansiering av eldre lån) 2 131,3 mill. = 14 421,8 mill.

Økonomireglementet 2023

Endringer fra tidligere år:

Nytt punkt 2.6.9:

2.6.9 Inngå leiekontrakter
Byrådet gis fullmakt til å inngå leiekontrakter for lokaler med en leietid på til og med 20 år og som har en verdi på til og med 50 mill. eks. felleskostnader, energiutgifter o.l. som avregnes hvert år etter regnskap.

Endringer punkt 2.2, bokstav c, d, e og f:
Fullmaktsgrensen for virksomheter under VAR-sektor har økt fra 50 mill. til 70 mill.

1. Budsjettfullmakter

1.1 Definisjoner og avgrensninger

a) Med bevilgning (i årsbudsjettet) menes den økonomiske ramme som bystyret har gitt underordnet organ til disponering i budsjettåret.

b) Driftsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter

c) Investeringsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter

d) Bystyret vil innskjerpe bestemmelsen om at tilleggsbevilgning bare må gis når det er nødvendig, og at det ikke må gis tilleggsbevilgning det ikke er dekning for. Inntil vedtak er fattet, må det disponeres som om tilleggsbevilgning ikke er gitt

e) Med budsjettjustering forstås disponering/ omdisponering innenfor bystyrets vedtatte budsjett

f) Med «øremerkede budsjettmidler» menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale reservert til særskilte formål.

g) Med «kommunalt øremerkede midler» menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste budsjettår.

h) Kostnadsramme må vedtas spesifikt for:

10. Alle investeringsprosjekter over 5 mill. som er fullfinansiert i årsbudsjettet
11. Alle investeringsprosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår, og som derfor ikke er fullfinansiert i årsbudsjettet.

i) Med «kommunalt foretak» forstås virksomhet med eget styre, som er etablert i medhold av kapittel 9 i kommuneloven. Bystyret vedtar i økonomireglementet budsjettfullmakter og instruks

for økonomiforvaltningen som gjelder for foretakets styre.

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.2 Prinsipper for delegering

Bystyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsipper og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret og hovedtrekkene i bruk av ressursene. Bystyret delegerer myndighet til henholdsvis byrådet og bydelsutvalgene å fatte vedtak i saker slik det følger av økonomireglementet. Vedtak i saker som ikke er nevnt særskilt, må fattes av bystyret.

Bystyret fastsetter budsjettfullmakter for kommunale foretak i økonomireglementet. Økonomibestemmelsene utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Prinsippene for delegering er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og styreinstruks.

Bystyret forutsetter at den instruks som byrådet utarbeider for økonomiforvaltningen i etater også gjøres gjeldende for bystyrets organer med mindre annet fremkommer av lov, tidligere bystyrevedtak mv.

De budsjettfullmakter byrådet videredelegerer til sine underordnede virksomheter, gjøres også gjeldende for virksomheter underlagt bystyret.

1.3 Budsjettstruktur og avgrensinger i budsjettfullmakter

Bystyret vedtar budsjettet i henhold til kommunens interne kapittelgruppering.
Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i driftsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- Fellesutgifter og finansposter: 800, 810 og 901
- Bystyrets organer: 100, 109, 110, 111 og 112.

Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i investeringsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- 425 - Øke inntektsanslag for salg av fast eiendom utover 50 mill. på årsbasis
- Fellesutgifter og finansposter: 910, 926 og 929

Forretningsutvalget gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer mellom kapitlene 100, 109, 110, 111 og 112.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette det nærmere innhold i de obligatoriske hovedoversikter som

skal benyttes i budsjett og regnskapsoppstillinger innenfor rammene av forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019.

2. Budsjettfullmakter delegert til byrådet

2.1 Justering av vedtatt driftsbudsjett

Bystyrets budsjettvedtak for et kapittel i driftsbudsjettet vedtas som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter.

a) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor et budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 300 mill.

b) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele avsetninger på kapitlene 303, 305, 306, 307 og 308 i tråd med de spesifikasjoner og konkrete formålsbeskrivelser bystyret knytter til avsetningene

c) Byrådet gis fullmakt til å fordele de sentralt avsatte midlene på kap. 481 Oslo sør-satsingen, kap. 482 Groruddalsatsingen, kap. 483 Oslo indre øst-satsingen og kap. 490 Bilfritt byliv, i tråd med de spesifikasjoner og formålsbeskrivelser som er knyttet til avsetningene.

d) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele statlige øremerkede tilskudd til kapitler og tiltak i tråd med de forutsetninger som ligger til grunn for den enkelte bevilgning

e) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–e:

- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak - herunder måltall og aktivitetsplaner for de enkelte virksomheter
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2021.

2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett

a) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor hvert budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 200 mill.

b) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet og som planlegges gjennomført i løpet av budsjettåret.

c) Byrådet gis fullmakt til å vedta og senere justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter med en brutto kostnadsramme på inntil 30 mill. pr. prosjekt, og som er fullfinansiert i årsbudsjettet For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill.

d) Byrådet gis fullmakt til å justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter vedtatt i bystyret, med inntil 15 % og maksimalt 30 mill. pr. prosjekt i forhold til bystyrets vedtatte kostnadsramme For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill. Byrådet kan justere kostnadsramme uten nærmere prosentvis avgrensning når justeringen er under 2,0 mill. pr. prosjekt. Justeringene må være fullfinansiert i årsbudsjettet.

e) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å overføre bevilgninger fra ett investeringsprosjekt til bruk for planlegging, prosjektering eller gjennomføring av andre investeringsprosjekter, når beløpet som overføres til og fra hvert enkelt prosjekt ikke overstiger 30 mill. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill.

f) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å fordele uspesifiserte avsetninger til inventar og utstyr, og til investeringer i fast eiendom på budsjettkapitler, prosjekter og konkrete anskaffelser. Fullmakt gjelder fordeling av midler til enkeltprosjekter/-tiltak med brutto kostnadsramme opp til 30 mill. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 70 mill.

g) Byrådet gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av det av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

h) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–h:

- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte kostnadsrammer overskrides
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte prosjekter ikke blir gjennomført eller vesentlig utsatt.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2023.

2.3 Fordeling av budsjettrammer for byomfattende tiltak

Byrådet gis fullmakt til å fordele budsjettrammene for kapitlene for de byomfattende oppgaver på enkelttiltak med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak.

2.4 Fordeling av tilskuddsbevilgninger og fordeling av rammen for videreutlån til bydelene

Byrådet gis med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak fullmakt til å fordele bevilgninger på budsjettkapitler som omfatter tilskudd til organisasjoner og enkelttiltak. Fullmakten omfatter

også fordeling av midler til private og offentlige aktører som følge av statlige tilskudd, herunder også fordeling av spillemidler.

Byrådets fullmakt betinger at det som vilkår for kommunalt tilskudd under dette punktet skal stilles krav om fremleggelse av skatteattest for merverdiavgift og skatt som ikke er eldre enn seks måneder på søknadstidspunktet. Det gjøres unntak fra dette vilkåret for tilskuddsmottakere, herunder idrettslag m.v. og nyetablerere, som dokumenterer at de ikke er skatte- og merverdiavgiftspliktige.

Byrådet gis fullmakt til å fordele avsetningen på kapittel 926 Videreutlån, til bydelene og til Velferdsetaten. Midlene som fordeles Velferdsetaten forbeholdes startlån i refinansieringssaker.

2.5 Budsjettekniske korreksjoner

Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettekniske korreksjoner.

2.6 Øvrige fullmakter delegert til byrådet

2.6.1 Priser for kommunale ytelser

Byrådet gis fullmakt til å vedta nye priser på kommunale ytelser som ikke er hjemlet i lov. De retningslinjer for prisjusteringer bystyret vedtar som en del av budsjettbehandlingen skal legges til grunn for den konkrete prisfastsetting.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser på interne leveranser/tjenester i Oslo kommune når slike ikke er fastsatt av bystyret.

Styret for Oslo Havn KF fastsetter de kommunale forskrifter etter Havne- og farvannsloven, herunder avgifter, med unntak av Havne- og farvannslovens § 14, siste ledd og § 15.

2.6.2 Økonomifullmakter overfor private institusjoner

Byrådet gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private institusjoner som får driftstilskudd fra Oslo kommune. Dette gjelder dog ikke for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd som følge av vedtak fattet av de enkelte bydelsutvalg.

2.6.3 Oppretting og inndragning av stillinger

Byrådet gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

2.6.4 Instrukser for økonomiforvaltningen

Byrådet gis fullmakt til å utarbeide instrukser for økonomiforvaltningen i etater innenfor de retningslinjer som ligger i fullmaktene vedtatt av bystyret.

2.6.5 Videredelegering av fullmakter

Byrådet gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet i saker som byrådet i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i.

2.6.6 Udekket i investeringsregnskapet

Byrådet gis fullmakt til å belaste foretakene med den til enhver tid gjeldende innlånsrente i lånefondet inneværende regnskapsår for det udekkede beløpet.

2.6.7 Endringskostnader ved kjøp av barnehager fra private utbyggere
Byrådet gis fullmakt til å binde Oslo kommune økonomisk for endringskostnader ved kjøp av barnehage-seksjoner fra private utbyggere før kjøpekontrakt godkjennes av bystyret.

2.6.8 Rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner
Byrådet gis fullmakt til å bestemme rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner etter bestemmelsene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner kapittel 4.

2.6.9 Inngå leiekontrakter
Byrådet gis fullmakt til å inngå leiekontrakter for lokaler med en leietid på til og med 20 år og som har en verdi på til og med 50 mill. eks. felleskostnader, energiutgifter o.l. som avregnes hvert år etter regnskap.

3. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

3.1 Budsjettfordeling

Bydelsutvalget skal innen 31.12.2021 vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde, definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

- Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Barnevern
- Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
    - FO4A: Sosiale tjenester
    - FO4B: Kvalifiseringsprogram
    - FO4C: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenhet skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr. 100 000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

3.2 Budsjettforutsetninger/-regler

a) Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettert statstilskudd som kompenserer for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet

b) Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Omdisponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik omdisponering. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternbudsjett på artsgruppe 14. Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret

c) Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet

d) Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.

e) Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet. Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjett-ramme.

f) Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra

Oslo kommune

g) Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 2.3.

3.3 Rammer for videredelegering

Adgangen til videredelegering til bydelsdirektøren er begrenset til:

a) Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak (jf. punkt 2.1)

b) Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Barnevern
- Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
- Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
    - FO4A: Sosiale tjenester
    - FO4B: Kvalifiseringsprogram
    - FO4C: Økonomisk sosialhjelp

c) Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål

4. Budsjettfullmakter for kommunale foretak

4.1 Generelt

Budsjettfullmaktene omfatter kommunale foretak etablert etter kapittel 9 i Kommuneloven, og utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Prinsippene for delegering er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for

styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og instrukser.

De kommunale foretakene har i all hovedsak bykassen som kunde, og defineres dermed ikke som foretak som driver næringsvirksomhet ut fra forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 Det innebærer at alle foretakene skal følge budsjett- og regnskapsregler etter kommunelovens bestemmelser.

I medhold av kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 gjelder følgende prinsipper for årsbudsjettet:

a) Bystyret selv må innen årets utgang fastsette bindende økonomiske rammer for foretakets drift og investering for kommende kalenderår. Bystyret vedtar også økonomiplan for foretaket, jf. kommunelovens § 14-2. Styret foretar den nærmere fordeling av årsbudsjettet og basert på prinsipper i kommuneloven med forskrifter. Det fullstendige årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og investeringsbudsjett slik de framkommer for bykassen.

b) Driftsbudsjettet kan vedtas som en nettoramme, men det er krav til budsjettbalanse. Styret kan foreta endringer i driftsbudsjettet innenfor bystyrets bindende rammer. Styret kan også omdisponere fra drift til gjennomføring av investeringer i budsjettåret.

c) Med unntak av øremerkede midler skal det ikke legges opp fond fra driftsrammen. Ubrukte øremerkede midler skal anvendes i det påfølgende års budsjett.

d) Mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk som fremkommer etter kapittel 4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 714 skal disponeres året etter regnskapsåret.

e) Bystyrets budsjettvedtak for investeringsbudsjettet må som et minimum spesifiseres på sum investering og sum finansiering, herav lån. Styret for foretaket kan ikke selv vedta låneopptak. Bystyret kan vedta en kostnadsramme for et enkeltprosjekt eller som en sum for en gruppe av enkeltprosjekter. Oppjustering av kostnadsrammen for slike investeringsprosjekter kan ikke skje uten fullfinansiering i årsbudsjettet. For investeringer som er fullfinansiert i budsjettåret er det tilstrekkelig for bystyret å angi rammebevilgninger.

f) Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor tilhørende styringsramme av den av bystyrets godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

4.2 Bystyrets budsjettvedtak

I det følgende foretas ytterligere presiseringer og innskrenkinger i budsjettfullmaktene for kommunale foretak. Bystyret vedtar bindende rammer for foretakets økonomiske drift og investering i budsjettåret og med følgende detaljering:

- Driftsbudsjettet fastsettes som en nettoramme (netto driftsresultat)
- Investeringene fastsettes som en bruttoramme med sum investering og sum finansiering.

- Budsjettfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Dersom bystyret vedtar samlet kostnadsramme for en gruppe prosjekter, må styret vedta kostnadsramme pr. prosjekt etter samme regler som gjelder for bykasseinvesteringer. Styret må også fordele de fastsatte investeringsrammene i årsbudsjettet og økonomiplanen på investeringsprosjektene. Eventuell særskilt finansiering skal knyttes til vedkommende prosjekt.

4.3 Budsjettfordeling

Styret for foretaket skal innen 31.12.2022 vedta et fullstendig årsbudsjett, og i samsvar med kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019 nr. 714. Foretakene skal benytte kommunens felles valgte økonomisystem, herunder bruken av konto- og kodeplaner samt konteringsdimensjoner.

Investeringsbudsjettet
Styret skal foreta en ytterligere fordeling med tilhørende finansiering på de enkelte investeringsprosjektene.

Byrådet gis fullmakt til å gi nærmere retningslinjer.

4.4 Budsjettjustering

a) Foretakets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret

b) For salg av aksjer/andeler/fast eiendom gis styret for eiendomsforetaket fullmakt til å øke beløpet med inntil 50 mill. i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak. Salg av aksjer/andeler/fast eiendom utover 50 mill. årlig i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak vedtas av bystyret.

c) Inntekter i investeringsbudsjettet som ikke omfattes av b, vedtas av bystyret

d) Styret kan ikke foreta budsjettjustering mellom de enkelte prosjektporteføljer slik de fremkommer av bystyrets vedtak. Hvis bystyret har vedtatt en kostnadsramme for enkeltprosjekter, kan ikke styret foreta endringer av denne

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-d:

- Justeringsfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.

Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett

2023.

Foretaket skal meddele byrådsavdelingen som foretaket sorterer inn under og Byrådsavdeling for finans fortløpende og senest innen en uke etter at vedtaket er fattet i følgende tilfeller:

- Justering i netto driftsutgift på et kapittel som ikke skyldes økt bevilgning sentralt, inkludert overføring mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet.
- Justering av kostnadsramme eller justering av årets bevilgning til et investeringsprosjekt.
- Justering for salg av aksjer/andeler/fast eiendom jf. punkt 4.4 b).

5. Instruks for økonomiforvaltningen

5.1 Instruks for økonomiforvaltningen i byrådet

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

5.2 Årsbudsjett

Byrådet skal legge frem et forslag til årsbudsjett og skattevedtak for kommunen. Årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over inntekter og utgifter for kommunens virksomheter kommende år.

Det skal utarbeides konkrete måltall for den enkelte virksomhets aktivitet. Aktivitetsplanene skal gjøre det lettere å se sammenhengen mellom ressursinnsats og forventet resultat, samtidig som de skal bidra til å legge forholdene til rette for å vurdere graden av måloppnåelse i kommunen.

Bystyret presiserer at tallbudsjettet er det overordnede styringselement i budsjettet, og understreker at vedtatt tallbudsjett skal overholdes. Uventede merutgifter og/eller inntektsbortfall må dekkes innenfor virksomhetenes ansvarsområder.

Byrådets forslag til tallbudsjett skal bygge på aktivitetsplaner for det kommende år. Planene skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres og omfanget av tiltakene.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal nødvendige tiltak iverksettes straks. Dersom avvikene er av en slik karakter at premissene for bystyrets budsjettvedtak må anses å være endret, skal dette legges frem for bystyret snarest mulig. Som hovedregel skal varsling skje i forbindelse med kvartals- og tertialrapporteringen. Inntil et eventuelt nytt vedtak er fattet, skal tallbudsjettet overholdes.

Bystyret understreker at de bevilgninger som gis til organisasjoner o.l., er ment som et driftstilskudd for hele året. Driften må tilpasses etter tilskuddets størrelse.

5.3 Ansvar

Byrådet har ansvar for å føre tilsyn med kommunens økonomiforvaltning, herunder:

- Holde seg løpende orientert om utviklingen i de enkelte virksomheter
- Påse at bystyrets vedtak blir iverksatt
- Påse at det ikke skjer overskridelser i forhold til vedtatt budsjett
- Sørge for at ressursene anvendes optimalt og i tråd med kommunens overordnede mål og aktivitetsplaner.

5.4 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal byrådet utarbeide rapporter med regnskapsoversikter og års-prognoser for den enkelte etat, bydel, foretak og for bykassen samlet. Kvartals- og tertialrapportene skal beskrive den økonomiske utvikling og utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Rapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året.

Dersom det ligger an til avvik skal dette forklares, og forslag til nødvendige mottiltak skal fremkomme.

Kvartals- og tertialrapportene skal også gi en oversikt over regnskap, budsjett og prognose for investeringene.

Kvartalsrapportene fremmes for bystyrebehandling i juni, og tertialrapportene i oktober hvert år.

5.5 Beregning av fremført mer-/mindreforbruk

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppene 10-14 som lå til grunn for bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). For praktisering av denne bestemmelse, tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen viser et resultat som gir adgang til å overføre midler.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slik adgang til styrking av neste års budsjett.

Merforbruk i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte brutto driftsutgifter i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slikt krav om inndekking på neste års budsjett.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne

saker og vedtatt overførbare til neste år.

Beregningene foretas for hvert enkelt budsjettkapittel.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

Byrådet gis som et ledd i gjennomføring av årsavslutningen fullmakt til å foreta delvise strykninger i driftsregnskapet.

5.6 Årsregnskap og årsberetning

Byrådet skal ved regnskapsårets slutt avgi et årsregnskap i henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. som viser årets regnskapstall i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak (Dok. 3), justert årsbudsjett og foregående års regnskapstall.

Årsberetningen skal redegjøre for kommunens virksomhet og resultater i året i forhold til overordnede mål og aktivitetsplaner. Det skal videre gis en vurdering av den økonomiske situasjonen ved årets slutt. Beretningen skal vise hvordan tjenester og tiltak er tilpasset behovene blant kommunens innbyggere. Årsberetningen skal utformes slik at den gir et dekkende bilde av kommunens utvikling, resultat og stilling.

6. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

6.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fast-setter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelenes virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetsendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/ bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

6.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjettramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Byrådet plikter å legge frem sak for bystyret innen tre uker etter mottatt anke.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for å holde vedtatt budsjettramme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

6.3 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Kvartals- og tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Rapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for kvartals- og tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjeneste-produksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenhet.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenhet.

Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

6.4 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). Hvis bydelsutvalget har vedtatt å omdisponere midler fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet som ikke fullt ut er blitt benyttet til å finansiere årets investeringer, skal ikke denne besparelsen og besparelsen i drift samlet sett utgjøre mer enn 4%-grensen. Fremføringsbeløpet i drift skal i så fall reduseres med det overskytende.

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

6.5 Årsregnskap og årsberetning

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifikasjon som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en årsberetning. Årsberetningen skal, etter byrådets nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjettrammen skal forklares. Årsberetningen skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

6.6 Inngrep ved brudd på forutsetninger

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

7. Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

7.1 Foretakets ansvar for årsbudsjettet

Styret for foretaket skal vedta et årsbudsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Styret har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i kvartals- og tertialrapporteringen.

7.2 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i investeringsaktivitet og i tjenesteproduksjon i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner, samt sykefravær og HMS-arbeid. Foretakene har plikt til å levere informasjon i samsvar med det opplegg byrådet har for utforming av byrådets kvartals- og tertialrapport til bystyret.

Byrådet kan i tillegg fastlegge særskilt rapporteringer for å følge utviklingen for tjenesteproduksjon og/eller den økonomiske utviklingen.

7.3 Årsavslutning

Avsetning til disposisjonsfond som følge av et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) etter strykninger og eventuell inndekking av tidligere års merforbruk i årsregnskapet for foretaket, disponeres av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) i årsregnskapet for foretaket inndekkes av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

For Oslo Havn KF bestemmer havnestyret i hvilken utstrekning ubenyttede bevilgninger kan overføres fra et år til et annet, jfr. Fiskeridepartementets forskrift av 31.10.95, II.

7.4 Budsjett, årsregnskap og årsberetning

Bystyret presiserer at utover krav til særbudsjett, særregnskap og årsberetning i statlige forskrifter og standarder fra foreningen for god kommunal regnskapsskikk, fastsetter byrådet nærmere retningslinjer for innhold, form og frister for årsbudsjett og økonomiplan, årsregnskap og årsberetning.

7.5 Udekket i investeringsregnskapet

Dersom foretakets investeringsregnskap forrige år ble avsluttet med udekket, vil det medføre at inneværende års avdragsutgifter i driftsregnskapet blir lavere enn budsjettert. Den besparelsen foretaket får i forhold til budsjetterte avdragsutgifter skal brukes til å øke budsjettert overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Økningen i overføring fra driftsregnskapet skal brukes til å redusere årets bruk av lån.

8. Instruks for investeringer

8.1 Kvalitetssikring av investeringsprosjekter

For alle investeringsprosjekter, både bykasseinvesteringer og investeringer i regi av et kommunalt foretak, skal det foreligge et beslutningsgrunnlag som er tilstrekkelig kvalitetssikret før prosjektet vedtas. Kravet til beslutningsgrunnlag vil kunne variere ut fra type investering, kompleksitet/usikkerhet og økonomisk omfang.

Alle investeringsprosjekter skal kvalitetssikres. Når det utarbeides standardkonsepter for formålsbygg (skoler, barnehager og sykehjem), skal disse konseptene også kvalitetssikres. Byrådet skal pre-kvalifisere og inngå rammeavtaler med noen eksterne fagmiljøer som kan engasjeres til å forestå kvalitetssikringen.

Byrådet skal tilpasse kravene til ekstern eller intern kvalitetssikring for et investeringsprosjekt til et nivå hvor man anser at beslutningsgrunnlaget vil være kvalitetsmessig tilfredsstillende.

8.2 Generell prosessbeskrivelse for større investeringsprosjekter

Det skal først utarbeides en behovsanalyse. Hovedkravene til prosjektet skal defineres, og alternative løsninger utredes. Kostnadsanslag for investeringen og forventede kostnader gjennom investeringens levetid for aktuelle alternativer og gjennomføringmodeller skal beregnes. Dette beslutningsunderlaget skal kvalitetssikres.

Dersom kvalitetssikringen konkluderer med at beslutningsgrunnlaget er kvalitetsmessig godt nok til at Oslo kommune kan vurdere å gå videre med prosjektet, avgjør byrådet hvilket alternativ som skal planlegges for gjennomføring.

Deretter gjennomføres et forprosjekt for å fremskaffe gjennomarbeidede kostnadsanslag og plan for fremdrift, organisering mv. Dette materialet skal kvalitetssikres før det avgjøres om prosjektet skal foreslås gjennomført. Det skal legges en styringsramme (P50) til grunn ved budsjettering av nye investeringsprosjekter. 20 % av prosjektenes usikkerhetsavsetning som er differansen mellom kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) avsettes sentralt.

Byrådet gis fullmakt til å definere nærmere kravene til den dokumentasjonen som skal foreligge, også kravene til beslutningsgrunnlag og kvalitetssikring for mindre investeringsprosjekter.

Investeringsprosjektene forutsettes gjennomført innenfor den styringsrammen virksomheten får seg tildelt. Byrådet gis fullmakt til, etter anmodning fra etatsledelsen eller fra styret i et foretak, å frigi hele eller deler av den sentralt avsatte usikkerhetsavsetningen som inngår i den kostnadsrammen bystyret har satt for prosjektet.

For prosjekter gjennomført i regi av et kommunalt foretak, utarbeides det en bindende husleieavtale mellom bestiller og utfører før prosjektet igangsettes. Ansvaret og risikoen for at prosjektet holder seg innenfor vedtatte rammebetingelser, vil deretter ligge hos foretaket.

Når det er gitt bevilgning til et prosjekt må det sikres at den etterfølgende detaljplanleggingen er kvalitetsmessig tilfredsstillende før prosjektet igangsettes. Ved gjennomføringen må det sikres tilfredsstillende rutiner for å ha løpende oversikt over utviklingen i kostnader og i fremdrift samt rutiner for rapportering.

8.3 Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekter

a) Bystyret forutsetter at kommunen ikke engasjerer seg i byggeprosjekter der finansieringsplanene er urealistiske. Prosjekteringskostnader som måtte påløpe for ikke-finansierte prosjekter i privat regi, er kommunen uvedkommende

b) Private investeringsprosjekter hvor det er forutsatt lån fra kommunen og/eller kommunal lånegaranti, og/eller hvor kommunen skal betale renter, avdrag og/eller driftsutgifter, kan ikke settes i gang før finansieringsforutsetningene er oppfylt

c) Kommunalt investeringstilskudd til private investeringsprosjekter utbetales ikke før prosjektet er dokumentert fullfinansiert.

8.4 Finansforvaltning

I henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning av 09.06.2009 nr. 635 skal bystyrets selv gi regler for kommunen eller fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning. Regler for finansforvaltningen i Oslo kommune er gitt i byrådssak 197/16.

Budsjettekniske merknader

Dette kapitlet omhandler budsjettmessige premisser som er lagt til grunn for lønns- og pris-kompensasjon, pensjonsberegning mv.

Pris- og lønnskompensasjon i 2023-budsjettet

For bydelene benyttes det 85 % lønnsandel i deflator og 15 % forventet utvikling i kommunale driftsutgifter. Denne deflatoren benyttes også for Sykehjemsetaten og Tilskudd til Den norske kirke.

For artsgruppe 13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon, er deflator benyttet. Sosialhjelpsrammen kompenseres 60 % med ordinær deflator og 40 % med KPI. For artsgruppe 14 Overføringer er det som tidligere brukt KPI.

Korrigering pga. høyere lønns- og prisvekst enn forutsatt i 2022 (Dok. 3)

Ved beregning av lønns- og prisvekst i budsjettet for 2023 korrigeres det for avvik mellom det som var forutsatt av lønnsvekst i inneværende år og hva som ble resultatet av årets lønnsoppgjør.

I tabellen nedenfor sammenstilles forventet lønns- og prisvekst for 2022 med forutsetningene for lønns- og prisvekst i vedtatt budsjettet for 2022 (Dok. 3).

Forventet lønns- og prisvekst for 2022	Ny forventet vekst i 2022	Forutsatt vekst i vedtatt budsjett 2022	Avvik 2022
Kommunale lønnsutgifter	3,84 %	3,20 %	0,64 %
Kommunale driftsutgifter for øvrig	4,30 %	1,60 %	2,70 %
Kommunal deflator	4,10 %	2,50 %	1,60 %
Konsumprisindeks (KPI)	4,70 %	1,30 %	3,40 %
Kommunale brukerbetalinger	4,10 %	2,50 %	1,60 %
Inntekts- og formuesskatt		2,50 %	-
Statlige rammetilskudd		2,50 %	-
Tjenester med 85 % lønnsandel	3,909 %	2,960 %	0,949 %

I vedtatt budsjettet for 2022 (Dok. 3) er det forutsatt en lønnsvekst på 3,2 %. Resultatet fra årets lønnsoppgjør ga en lønnsvekst på 3,84 % i 2022, dvs. 0,64 p.p. høyere enn forutsatt i budsjettet. Endelig prisvekst for 2022 er ikke kjent, men det forventes at veksten på kommunale driftsutgifter blir på 4,3 % i 2022, mens det i vedtatt budsjett er forutsatt en vekst på 1,6 %.

Den økte lønnsveksten i 2022 gir også økte utgifter i kommende økonomiplanperiode, som det korrigeres for. Samtidig korrigeres det for den høyere prisveksten i 2022 som gir høyere utgifter i kommende økonomiplanperiode.

I tabellen nedenfor fremkommer forventet lønns- og prisvekst for 2023 og forutsatt lønns- og prisvekst i budsjettet for 2023, justert for endringen i kompensasjonen i 2022.

Forventet vekst i budsjett 2023 korrigert for forventet vekst i 2022	Forventet vekst i 2023	Justert kompensert i 2022 fra vedtatt økonomiplan	Forutsatt vekst i budsjett 2023
Kommunale lønnsutgifter	4,30 %	*0,64 %*	**4,94 %**
Kommunale driftsutgifter for øvrig	3,10 %	*2,70 %*	**5,80 %**
Kommunal deflator	3,80 %	*1,60 %*	**5,40 %**
Konsumprisindeks (KPI)	3,10 %	*3,40 %*	**6,50 %**
Kommunale brukerbetalinger	3,80 %	-	**3,80 %**
Inntekts- og formuesskatt	3,80 %		**3,80 %**
Statlige rammetilskudd	3,80 %		**3,80 %**
Tjenester med 85 % lønnsandel	4,120 %	*0,949 %*	**5,069 %**

Resultatet av tariffoppgjøret i 2022

Tabell: Resultat av tariffoppgjøret i % for 2022

Elementer	Helår	Ramme	Overheng 2023
Overheng*	1,12	1,12	
Glidning*	0,20	0,20	
Tabelltillegg pr 01.05	3,63	2,42	1,21
Fellesbestemmelser	0,15	0,10	0,05
Resultat	**5,10**	**3,84**	**1,26**

*Overheng er konsekvensen av fjorårets lønnsoppgjør som får full virkning året etter. Glidning er effekten av ulike lokale lønnsendringer.

Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OFP)

Pensjonskostnaden til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) er høyere i 2023 enn i 2022. Samtidig er det pensjonsgivende lønnsgrunnlaget som pensjonskostnaden fordeles ut over vesentlig økt som følge av forsterket bemanning gjennom koronapandemien. Det fremtidige nivået på det pensjonsgivende lønnsgrunnlaget vil avhenge av den videre utviklingen i bemanningssituasjonen i kommunen. Pensjonskostnadssatsen holdes derfor uendret på 21,9 % i 2023. I Sak 1 er kommunens virksomheter kompensert for å svare denne pensjonskostnadssatsen gjennom den lønns- og prisomregnede budsjettrammen i 2023.

Når det betales ut pensjonsgivende lønn til en ansatt vil kostnadsstedet vedkommende tilhører automatisk bli belastet i regnskapet med et påslag for pensjonskostnad i OPF på 21,9 %. Er arbeidstakeren innmeldt i annen pensjonskasse som f.eks. Statens pensjonskasse, vil den prosentsats som gjelder for denne ordningen bli benyttet.

Fra og med 2020 ble ordningen med egenandeler for uføretilfeller avviklet. Det vil fortsatt være

egenandelsbelastning for førtidspensjonister (AFP) for virksomheter med mer enn 50 ansatte. Virksomheter som omfattes av ordningen får en kompensasjon gjennom lavere beregnet pensjonskostnad. Dette vil bli innarbeidet til Tilleggsinnstillingen.

Kompensasjon for befolkningsutvikling

For bydelene er det innarbeidet kompensasjon i kommende økonomiplanperiode tilsvarende 80 % av gjennomsnittskostnaden for økt befolkningsvekst. For skolekapitlene er demografikompensasjonen 100 %.

Merverdiavgift og investeringer

Alle investeringer som faller inn under moms-kompensasjonsordningen budsjetteres inklusiv moms. Det budsjetteres med tilsvarende moms-kompensasjon i finansieringen av disse investeringene.

Kommunens investeringstilskudd til rehabilitering av kirker er budsjettert eksklusiv moms da det er Kirkelig fellesråd selv som krever inn moms-refusjonen. Alle investeringsavsetninger til kjøp av tomter faller utenom momskompensasjonsordningen.

Alle investeringer som faller inn under den ordinære merverdiavgiftsordningen budsjetteres eksklusiv moms. Dette gjelder primært for investeringer i regi av Oslo Havn KF, Vann- og avløpsetaten og Renovasjons- og gjenvinningsetaten.

Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investerings¬prosjekter for formålsbygg o.l.

For prosjekter som er i planleggingsfasen og hvor det ikke er vedtatt noen kostnadsramme skal det i økonomiplanperioden legges til grunn en årlig prisjustering på 1,6 % av prosjektkostnaden for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende. Prisjusteringen er i basert på Prognosesenteret AS sine analyser av forventede byggekostnadsutvikling frem til og med 2024 (datert 17.08.2022). Den unormale prisveksten som har funnet sted i 2022 har resultert i mye usikkerhet i markedet., og det vil fortsatt være stor usikkerhet med hvordan prisutviklingen vil være i tiden fremover.

I gjeldende budsjettrutine for investeringer i Oslo kommune skal forventet prisstigning i hele investeringsperioden inngå i forslag til styrings-/kostnadsramme for et investeringsprosjekt. I Sak 1 fremgår det hvilke årlige prisvektforutsetninger som skal legges til grunn for investeringer i formålsbygg og lignende bygg. Denne prisvekstforutsetningen er basert på Prognosesenteret AS sine analyser av utvikling av byggekostnader.

Gjeldende budsjettrutine er utfordrende når det gjelder store investeringsprosjekter som strekker seg over en lang gjennomføringsperiode, i situasjoner der kostnadsutviklingen avviker vesentlig fra forutsetningene.

Eksterne kvalitetssikrere av kostnadsrammene for prosjektene Ny vannforsyning til Oslo, Stamnett og Fornebubanen har anbefalt at lønns- og prisvekst kompenseres etterskuddsvis

basert på faktisk utvikling, heller enn en kompensasjon basert på en forhåndsdefinert sats. En slik innretning vil ha likhetspunkter med den modellen staten bruker i sine investeringsprosjekter.

Byrådet tar på bakgrunn av dette sikte på i Tilleggsinnstillingen å justere rutinen for prisjustering av de største investeringsprosjekter som har en lang gjennomføringsperiode.

KOSTRA (rapportering for kommunesektoren til staten)

KOSTRA-indikatorer gir mulighet til å kunne sammenligne Oslo kommunes resultater med andre (øvrige storbyer/landsgjennomsnitt). I tillegg betyr økt bruk av KOSTRA-indikatorer at man reduserer/fjerner dobbeltrapportering.

For lettere å kunne sammenligne bydelenes budsjetter/ressursbruk skal bydelsbudsjettene spesifiseres på KOSTRA-funksjoner. Bydelene vedtar sine budsjetter i etterkant av bystyrets budsjettvedtak. Bydelenes budsjett for 2023 fordelt på KOSTRA-funksjoner vil bli innarbeidet i Dok. 3 for 2023.

Hele kommunens budsjett blir fordelt pr. KOSTRA-funksjon i eget vedlegg til Dok. 3 for 2023.

Tallene som var innarbeidet i byrådets årsberetning for 2021 var foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB oppdaterer alle tidligere offentliggjorte tall ved hver ny publisering. Dette gjør at det kan være avvik mellom de resultattallene som presenteres i Sak 1 og de tall som tidligere har vært presentert i byrådets årsberetninger og SSBs KOSTRA-publiseringer.

Endringer i kapittelinndelingen

Sektortilhørighet

I byrådets forslag til budsjett for 2023 anvendes følgende forkortelser for å angi hvor det enkelte budsjettkapittel hører til:

AIS	Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
B	Bydelene (HEI, AIS og OVK)
BLK	Byrådslederens kontor
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
HEI	Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester
FIN	Byrådsavdeling for finans
FIN	Felles inntekter og utgifter
KIF	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
MOSM	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - miljø
MOSS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel – selvfinansierende
NOE	Byrådsavdeling for næring og eierskap
OVK	Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Diverse endringer

Budsjettkapitler som har fått nye benevnelser/ny tilhørighet

Gammel betegnelse	Ny betegnelse
590 Gravferdsetaten (KIF)	590 Gravplassetaten (KIF)

Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing - selvkostprinsippet

I enkelte særlover står det at bystyret skal fastsette kommunale avgifter og takster. I de senere år har bystyret delegert til byrådet å fastsette takster, herunder å gjennomføre detaljutleggingen av takstene på undertakstgrupper mv. for takster som ikke er fastsatt direkte av bystyret. Slik delegering ble senest vedtatt i bystyresak 37/08 (generelt verbalvedtak). Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing er regulert i egne lover og forskrifter, basert på en forutsetning om at disse skal beregnes etter selvkostprinsippet.

Nærmere om selvkostberegning og vann, renovasjon og feiing

Generelt

Vann- og avløpsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Brann- og redningsetatens feievirksomhet må følge forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). Dette betyr at gebyret som Oslos innbyggere betaler, ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader. Selvkost er den totale kostnaden en kommune eller selskap påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.

Gebyrberegningsgrunnlaget er kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader for de nærmeste tre til fem årene. Før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over gebyrberegningsgrunnlaget. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe.

Selvkostforskriften legger nærmere føringer for hvordan selvkosten/gebyret skal beregnes:

Kapitalkostnadene skal beregnes ut fra beregnete rentekostnader og avskrivningene på investeringene. Kapitalkostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.

Rentekostnadene beregnes ut fra renteberegningsgrunnlaget, som er den gjennomsnittlige restverdien på de varige driftsmidlene. Det skal benyttes en kalkylerente som er 5-årig swaprente tillagt 0,5 prosentpoeng når en beregner rentekostnadene. I vedtatt økonomiplan 2022-2025 er det brukt en rente på 2,3 %. Når vi nå skal beregne den kalkulatoriske rentekostnaden for økonomiplanen 2023-2026, er den 5-årige swap-renten satt til 3,15 %, tillagt 0,5 prosentpoeng. Da utgjør renten 3,65 %.

Etter selvkostmetoden skal det legges til grunn en beregnet kapitalkostnad (kalkulatoriske avskrivninger og kalkulatoriske renter) på all den kapital som anvendes, uavhengig av hvordan den er finansiert (gjeld eller egenkapital). Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene for henholdsvis vann og avløp, renovasjon og feiing. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at et positivt selvkostresultat (overskudd) som hovedregel tilbakeføres til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år. Tilsvarende dekkes et underskudd som hovedregel inn senest innen fem år. Selvkostfondene skal således ikke brukes for å finansiere investeringer. Nye investeringer tas med i avskrivningsgrunnlaget fra og med året etter at anlegget er ferdigstilt. Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at selvkostprinsippet tar hensyn til tidsriktighet – dvs. at

brukerne skal kun betale for tjenester de selv har nytte av, og dagens brukere skal ikke subsidiere bruken til andre generasjoner.

Alle beløp i oversiktene over beregningsgrunnlag er angitt i faste 2023-kroner.

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer

Økonomiplan 2023-2026

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
A) Direkte driftsutgifter*	1 012 484	1 017 842	1 010 101	1 015 601
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	189 260	189 142	179 483	179 483
C) Kalkulatoriske rentekostnader	885 628	1 043 924	1 213 216	1 357 744
D) Kalkulatoriske avskrivninger	623 460	644 493	664 073	686 448
E) Andre inntekter	114 418	114 418	114 418	114 418
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	**2 596 414**	**2 780 983**	**2 952 455**	**3 124 858**
G) Gebyrinntekter	2 236 658	2 616 890	3 074 846	3 619 094
H) Årets finansielle resultat (G-F)	**-359 756**	**-164 093**	**122 391**	**494 236**
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	-359 756	-164 093	122 391	494 236
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd				
K) Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J)	**0**	**0**	**0**	**0**
L) Saldo selvkostfond per 1.1	-37 831	-405 533	-587 422	-484 238
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-7 946	-17 797	-19 207	-8 487
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	**-405 533**	**-587 422**	**-484 238**	**1 511**
O) Nøkkeltall:				
P) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	86	94	104	116
Q) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100

Forslaget til økonomiplan 2023-2026 innebærer at gebyrsatsene økes med 16,5 % i 2023, økes med 16,5 % i 2024, økes med 17 % i 2025 og økes med 17,2 % i 2026. Hovedårsaken til disse økningene ligger i at Vann- og avløpsetaten er en investeringstung virksomhet. For å nå overordnete målsetninger som å redusere utslippet av urenset avløpsvann til vassdrag og Oslofjorden, og sikre en robust forsyning av rent drikkevann, har det vært nødvendig å gjøre

betydelige investeringer i byens vann- og avløpsnett de senere årene.

I et investeringstungt budsjett gir renteendringer spesielt stort utslag på gebyret. Flere store og kritisk viktige investeringsprosjekter er nylig sluttført. Dette gjelder blant annet utvidelsen av Bekkelaget renseanlegg, som er vårt viktigste bidrag til en renere og rikere Oslofjord. Det gjelder også de nye rentvanns-bassengene på Oset, som gir en viktig økt sikkerhet i vannforsyningen. Begge prosjektene ble ferdigstilt til tid og innenfor budsjett. Men når prosjektene står ferdig og anleggene går i drift, starter avskrivning som belastes gebyret. Prosjektet Ny vannforsyning bidrar også sterkt med å øke beregningsgrunnlaget for de kalkulatoriske rentene.

Økt rentesats står alene for ca. 75 % av differansen mellom gebyrøkningen i gjeldende økonomiplan sett opp mot forslaget for 2023, og den generelle prisstigningen bidrar til ca. 14 %. Både økt rentesats og generell prisstigning er forhold som i utgangspunktet ligger utenfor Vann- og avløpsetatens kontroll.

Vann- og avløpsgebyret vil for en bolig på 120 m2 ha følgende utvikling eks. mva i faste 2023 kroner:

År	kr totalt	% økning	kr økning
2021	5 311	1,50 %	
2022	5 656	6,50 %	345
2023	6 589	16,50 %	933
2024	7 677	16,50 %	1 087
2025	8 982	17,00 %	1 305
2026	10 527	17,20 %	1 545

Vann- og avløpsgebyr for en gjennomsnittsbolig på 87m2:
I tidligere budsjettforslag er det kun vist til gebyret for en bolig på 120 m2. Dette er ikke representativt for en gjennomsnittlig oslobeboer. De fleste i Oslo bor i sameier eller borettslag. I år presenteres også gebyret for en gjennomsnittsbolig i Oslo, 87 m2. Gebyret for en gjennomsnittsbolig er beregnet for å gi et bedre bilde på gebyrnivået og effekten av endringene i økonomiplanperioden.

År	kr totalt	% økning	kr økning
2021	3 850	1,50 %	
2022	4 101	6,50 %	250
2023	4 777	16,50 %	677
2024	5 566	16,50 %	788
2025	6 512	17,00 %	946
2026	7 632	17,20 %	1 120

Selvkostfond vann og avløp

År	IB selvkostfond	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond
2 023	-37 831	-367 702	-405 533
2 024	-405 533	-181 889	-587 422
2 025	-587 422	103 184	-484 238
2 025	-484 238	485 749	1 511

Selvkostfondet ventes å ha en negativ beholdning på ca. 37,8 mill. ved inngangen til 2023 og en positiv beholdning på ca. 1,5 mill. ved utgangen av 2026.

Basert på ovenstående vil gebyr for vann- og avløp økes med 16,5 % i 2023, tilknytningsgebyret økes 16,5 % i 2023, mens abonnementsgebyret økes med 0 % i 2023. Vannmålergebyret ble redusert i 2022 og beholdes uendret i 2023.

Gebyroversikt ulike vann- og avløpsgebyrer i 2023 eks. mva.:

Gebyr i kr	2023	2022
Vanngebyr - m³	19,54	16,77
Avløpsgebyr - m³	19,54	16,77
Sum	**39,08**	**33,55**
Abonnementsgebyr - pr år	423	423
Vannmålergebyr - pr. år i kr		
Vannmålerdimensjon i mm		
Vannmålergebyr 13 mm - pr. år	1 415,00	1 415,00
Vannmålergebyr 20 mm - pr. år	2 176,00	2 176,00
Vannmålergebyr 25 mm - pr. år	2 717,00	2 717,00
Vannmålergebyr 30 mm - pr. år	3 262,00	3 262,00
Vannmålergebyr 40 mm - pr. år	4 352,00	4 352,00
Vannmålergebyr 50 mm - pr. år	5 441,00	5 441,00
Vannmålergebyr 65 mm - pr. år	7 078,00	7 078,00
Vannmålergebyr 75 mm - pr. år	8 167,00	8 167,00
Vannmålergebyr 80 mm - pr. år	8 708,00	8 708,00
Vannmålergebyr 100 mm - pr. år	10 891,00	10 891,00
Vannmålergebyr 150 mm - pr. år	16 334,00	16 334,00
Vannmålergebyr 200 mm - pr. år	21 778,00	21 778,00
Vannmålergebyr 250 mm - pr. år	27 221,00	27 221,00
Tilknytningsgebyr		
Tilknytningsgebyr - vann - m²	86,51	74,26
Tilknytningsgebyr - avløp - m²	86,51	74,26

Gebyr for tømming av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg

Bystyret har vedtatt forskrift om tømming av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg i Oslo kommune. Bystyret behandlet saken i møte 05.09.2018, sak 249. Vedtaket betyr at Oslo kommune innførte kommunal tømmeordning av avløpsslam fra og med 01.01.2020. Anleggseierne skal betale et tømmegebyr som finansierer tjenesten (selvkost). Satsene for tømmegebyret skal fastsettes årlig av bystyret.

Satsene for tømmegebyret for 2023 prisjusteres fra 2022-nivå med satsen for kommunal deflator for 2023, som er på 2 %. Tømmegebyret for 2022 er 570 kroner per m3 . Sats per m3 2023: 570 (+ deflator) kroner.

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyr

Økonomiplan 2023-2026

	Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer (Beløp i 1000 kr)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
A	Direkte driftsutgifter	1 029 391	1 019 691	1 019 691	1 019 691
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	2 194	2 194	2 194	2 194
C	Kalkulatoriske rentekostnader	51 988	52 895	51 766	49 145
D	Kalkulatoriske avskrivninger	161 633	176 453	184 039	188 287
E	Andre inntekter	155 332	155 332	155 332	155 332
F	**Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)**	**1 089 874**	**1 095 902**	**1 102 358**	**1 103 985**
G	Gebyrinntekter	1 110 819	1 149 166	1 165 752	1 170 870
H	**Årets finansielle resultat (G-F)**	**20 945**	**53 264**	**63 395**	**66 885**
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	20 945	53 264	63 395	66 885
J	Bruk av sevlkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0
K	**Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J)**	**0**	**0**	**0**	**0**
L	Saldo selvkostfond per 1.1	-215 408	-201 943	-155 077	-96 186
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	-7 480	-6 399	-4 503	-2 290
N	**Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)**	**-201 943**	**-155 077**	**-96 186**	**-31 591**
O	Nøkkeltall:	0	0	0	0
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	102 %	105 %	106 %	106 %
Q	Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Gebyrendring	2023	2024	2025	2026
Gebyrgrunnlag pr innbygger	1 544	1 542	1 539	1 529
Gebyrsatsendring (Deler av G)	12,0 %	3,0 %	1,0 %	0,0 %
Endring i tømmevolum (Inngår i G)	0,4 %	0,4 %	0,4 %	0,4 %

Forslaget til økonomiplan 2023-2026 innebærer at gebyrsatsene øker med 12 % i 2023, 3 % i 2024, 1 % i 2025 og 0 % i 2026. Økningen i 2023 kommer på grunn av økt rentesats, nedskriving av Romerike biogassanlegg og ekstraordinære kostnader til strøm, drivstoff og transport.

Forslaget til nye gebyrsatser innebærer følgende gebyr (eks. mva):

	2023	2024	2025	2026
"Gjennomsnittsinnbyggeren"	1 574 (+166 kr)	1 617 (+43 kr)	1 628 (+11 kr)	1 628 (+0 kr)
Enebolig med minst beholder (140 l)	4 686 (+502kr)	4 827 (+141 kr)	4 875 (+48 kr)	4 875 (+0 kr)

I tidligere budsjettforslag er det kun vist til gebyret for en enebolig med 140 liters avfallsbeholder. Dette er ikke representativt for en gjennomsnittlig Osloboer. De fleste i Oslo bor i sameier og borettslag, med fellesløsninger for avfallsinnhentingen (beholdere, brønner eller avfallssug). Disse fellesløsningene har ulike priser avhengig av borettslaget/sameiets størrelse og fordeles videre på boenhetene. I år presenteres også gjennomsnittsgebyret for en innbygger i Oslo. Dette er beregnet ut fra de samlete gebyrinntektene delt på antall innbyggere i Oslo. Gjennomsnittsgebyret for en innbygger i Oslo er beregnet for å gi et bedre bilde på gebyrnivået og effekten av endringene i økonomiplanperioden.

Selvkostfond renovasjon

År	IB selvkostfond	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond
2023	-215 408	13 465	-201 943
2024	-201 943	46 865	-155 078
2025	-155 078	58 892	-96 186
2026	-96 186	64 595	-31 591

Selvkostfondet forventes å ha en negativ beholdning på ca. 215 mill. ved inngangen til 2023. Dette skyldes nedskrivning av anleggsverdien på Romerike biogassanlegg. Selvkostfondet forventes å ha en negativ beholdning på ca. 32 mill. ved utgangen av 2026.

Beregningsgrunnlag for tilsynsgebyr for ildsted

Økonomiplan 2023-2026

Tilsyn- og feiing av fyringsanlegg fullfinansieres gjennom innkreving av tilsyns- og feiegebyr. Det føres selvkostregnskap for denne virksomheten; boligtilsyn. Lokal forskrift for innkreving av tilsyn- og feiegebyr trådte i kraft 1. januar 2021. Det utføres risikobasert boligtilsyn. Behov for feiing avdekkes ved tilsynet. Årsbeløpet for tilsyn beregnes kun for de boenheter som har ildsted for fast brensel. Feiegebyret dekker feiing av røykkanalen og fjerning av sot. Dette gebyret tilkommer i etterkant kun dersom feiing er utført. Dette forventes å motivere innbyggerne til å fyre korrekt, bruke tørt brensel og sørge for god trekk ved fyring. Ved korrekt fyring vil behovet for feiing reduseres vesentlig. Mange faktorer som blant annet rentbrennende ovner, bedre isolerte boliger, endret fyringsmønster, endringer i klimaet mv. gjør at behovet for feiing har blitt vesentlig redusert de senere årene. Antall skorsteinsbranner ligger på et lavt nivå med omkring 50-60 per år. Det er meget sjeldent at disse utvikler seg til boligbrann.

Beregningsgrunnlaget for gebyrene består av drifts- og kapitalkostnader. Driftskostnadene er de løpende utgiftene til normal drift, mens kapitalkostnadene er basert på kommunens investeringer i sektoren. Kapitalkostnadene består igjen av årlige avskrivninger samt en kalkulatorisk rente på de investeringene som ikke er avskrevet.

Det er lagt til grunn en selvkostrente på 3,65 prosent ved beregning av kapitalkostnadene.

	Beregningsgrunnlag for tilsynsgebyr for ildsted	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
A	Direkte driftsutgifter	24 883	22 690	21 411	21 411
B	Henførbar indirekte driftsutgifter	2 215	1 978	1 839	1 839
C	Kalkulatorisk rentekostnader	111	123	125	116
D	Kalkulatorisk avskrivninger	530	556	584	614
E	Andreinntekter og kostnader	-2 575	-2 575	-2 575	-2 575
F	**Gebyrgrunnlag (A+B+C+D+E)**	**25 164**	**22 772**	**21 384**	**21 405**
G	Gebyrinntekter	14 000	22 900	21 400	21 356
H	**Årets finansielle resultat (G-F)**	**-11 164**	**128**	**16**	**-49**
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	-	128	16	-
J	Bruk av selvkostfond og fremføring underskudd	11 164	-	-	49
K	Kontrollsum (subsidiering) (H-I+J)	-	-	-	-
L	**Saldo selvkostfond pr. 1.1. i rapporteringsår**	**10 680**	**-94**	**30**	**47**

M	Alternativ kostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	390	-3	1	2
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/f)*100	56 %	101 %	100 %	100 %
Q	Årets selvkostgraG/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 10 680 mill. ved inngangen til 2023. Dette påvirker gebyrberegningen i økonomiplanperioden ved at det er en forutsetning at fondet skal gå i 0 i løpet av en 5 årsperiode. Det er derfor nødvendig å ta ned saldoen i fondet ved å redusere gebyret i 2023, før det justeres opp til mer ordinært nivå fra 2024. Fondet forventes å ha en saldo på 0 ved utgangen av 2026.

Basert på tabellen over blir tilsynsgebyret som følger:

	2023	2024	2025	2026
Estimert antall gebyr per år	136 000	131 000	126 000	121 000
Tilsynsgebyr, per ildsted (rundet ned til hel krone)	102	174	169	176

Innstilling til vedtak

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Skattevedtak

1. Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere for inntektsåret 2023 skrives ut med:

a) 7 promille på formue
b) 13,35 prosent på inntekt

Dersom Stortinget vedtar andre maksimumssatser, brukes disse.

2. Forskrift for eiendomsskatt

Forskrift for eiendomsskatt 2023 Oslo kommune

Fastsatt av Oslo bystyre xx.12.2022 med hjemmel i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane (eigedomsskattelova):

§ 1. For eiendomsskatteåret 2023 skrives eiendomsskatt ut på faste eiendommer i Oslo kommune, jf. eiendomsskatteloven § 3 bokstav a. Det skrives ut eiendomsskatt på næringsdelen, bygning og grunn, i tidligere skattlagt verk og bruk i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4. Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fem syvendedeler i 2023.

§ 2. Alminnelig skattesats settes til 3 promille, jf. eiendomsskatteloven § 10 og § 11 første ledd.

§ 3. Eiendomsskattegrunnlaget for boliger fastsettes på grunnlag av skattemessige formuesverdier der slike er tilgjengelige, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1. Eiendomsskattegrunnlag for øvrige eiendommer fastsettes etter bestemmelsene i eiendomsskatteloven § 8 A og § 8 B.

§ 4. Bystyret fastsetter et bunnfradrag på inntil kr 4 000 000 for alle selvstendige boenheter i faste eiendommer som ikke benyttes i næringsvirksomhet, jf. eiendomsskatteloven § 11 annet ledd. Som selvstendig boenhet som har krav på bunnfradrag anses:

1) Bolig som er godkjent av plan- og bygningsmyndighetene som selvstendig boenhet etter gjeldende regelverk på godkjenningstidspunktet.
2) Alle fritidsboliger.
3) Hver enkelt leilighet/boenhet i boligsammenslutninger som boligsameier, boligselskap, borettslag, eierseksjonssameier mv.
4) Andre boenheter som:
a) er fysisk adskilt fra øvrig boareal i eksisterende bolig,
b) er godkjent til varig opphold,

c) har egen separat inngang fra ytre rom og
d) har alle hovedfunksjoner (stue, kjøkken, soverom (soveplass), bad og wc) for en bolig.

§ 5. Bystyret vedtar følgende fritak for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7:
i. Nærmere angitte eiendommer eller del av eiendommer eid av stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten jf. eiendomsskatteloven § 7 bokstav a. Bystyret vil angi de enkelte eiendommene som fritas i eget vedtak. Fritak er særlig aktuelt for eiendommer som benyttes til
- helsetjenester,
- sosialt arbeid,
- utdanning,
- idrett,
- kultur,
- samfunns- og bydelshus,
- studentboliger,
- arbeid for interessene til personer med psykiske og fysiske helseutfordringer,

så langt eiendommene ikke benyttes til kommersiell aktivitet.

ii. Nærmere angitte eiendommer eller del av eiendommer med bygninger av historisk verdi fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 bokstav b. Med bygning av historisk verdi menes bygninger som etter kulturminneloven er fredet (enten automatisk, ved forskrift eller ved enkeltvedtak), midlertidig fredet eller hvor fredning pågår. Bystyret vil angi de enkelte eiendommene som fritas i eget vedtak.

§ 6. Eiendomsskattekrav forfaller til betaling i fire like store terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25.

§ 7. Bystyrets kompetanse i alle saker hvor eiendomsskatteloven har lagt kompetansen til formannskapet, delegeres til byrådet.

Lånevedtaket

3. Oslo kommune tar opp lån i 2023 i henhold til punktene a, b, c, d og e nedenfor:

a) Bykassens bruk av lån i 2023 fastsettes til 8 899,7 mill.

Lånebeløpet fordeler seg på følgende elementer:

- Lån i lånefondet med 7 099,7 mill. (budsjettkapittel 910).
- Lån i Husbanken til videreutlånsordningen med 1 800 mill. (budsjettkapittel 926).

Gjennomsnittlig finansierings- /avdragstid kan være inntil 20 år med jevne årlige avsetninger/avdrag for låneopptak til investeringer til bykassen. For investeringer i VAR-sektor kan gjennomsnittlig finansiering-/avdragstid være inntil 40 år med jevne årlige avsetninger/avdrag.

b) Kommunale foretak får fullmakt til å ta opp lån i Lånefondet for inntil:

18. Oslobygg KF: 4 562 mill.
19. Boligbygg Oslo KF: 628,7 mill.

c) Innlån til lånefondet, 14 421,8 mill., jf. kapittel 16 Felles inntekter og utgifter (budsjettkapittel 080 Lånefondet) til nye låneopptak med 12 290,5 mill. og til refinansiering av eldre lån med 2 131,3 mill.

d) Lån til likviditetsformål inntil 3 000 mill.

e) Der hvor kommunen kan oppnå bedre lånebetingelser i Husbanken enn ved eget innlån til Lånefondet, benyttes Husbanken. Alle låneopptak i Husbanken til kommunale foretak utføres av bykassens sentrale enhet for finansforvaltning

Klimabudsjettet

4. Rammer for klimagassutslipp i Oslo kommune 2023-2026:

	2009 (referanseår)	2020 (regnskap)	2023	2026
Historiske utslippskutt og referansebane	0 %	-25 %	-28 %	- 32 %
Vedtatte virkemidler (inkl. ref.banen)	-	-	-33 %	-49 %
Utslippsnivå (tonn CO2ekv.)	1 442 878	1 084 233	962 000	736 600
Utslippsramme	-	- 25 %	- 52 %	- 73 %
Differanse vedtatte virkemidler og utslippsramme			19 pp	24 pp

Tallbudsjettet

5. Drifts- og investeringsbudsjett for bykassen i 2023 vedtas slik:

5.1 Driftsbudsjettet – bykassen

	Bydelene (HEI, AIS og OVK)			*Beløp i 1000 kr*
Kap.	**Driftsbudsjettet:**	**Driftsramme**	**Økonomisk sosialhjelp**	**Sum**
001	Gamle Oslo	2 108 309	204 191	2 312 500
002	Grünerløkka	1 863 893	185 745	2 049 638
003	Sagene	1 535 992	123 337	1 659 329
004	St. Hanshaugen	1 137 687	94 696	1 232 383
005	Frogner	1 690 794	96 760	1 787 554
006	Ullern	1 306 265	28 575	1 334 840
007	Vestre Aker	1 766 015	34 462	1 800 477
008	Nordre Aker	1 913 985	50 593	1 964 578
009	Bjerke	1 379 348	92 487	1 471 835
010	Grorud	1 284 929	81 235	1 366 164
011	Stovner	1 566 083	117 668	1 683 751
012	Alna	2 251 174	144 048	2 395 222
013	Østensjø	2 114 611	67 668	2 182 279
014	Nordstrand	1 970 332	43 128	2 013 460
015	Søndre Nordstrand	729 901	136 600	1 866 501
	Sum bydelsfordelt ramme	**25 619 318**	**1 501 193**	**27 120 511**

Driftsbudsjettet Bydelene (HEI, AIS og OVK)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
303	Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	80 172	0	80 172
305	Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)	46 796	0	46 796
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)	243 045	-29 000	214 045

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	399 448	0	399 448
308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	83 163	0	83 163
Totalsum		**852 624**	**-29 000**	**823 624**

Driftsbudsjettet Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
121	Oslo Origo (HEI)	123 881	0	123 881
313	Sykehjemsetaten (HEI)	5 710 747	-4 364 587	1 346 160
314	Helseetaten (HEI)	1 533 875	-356 339	1 177 536
316	Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)	26 264	-22 251	4 013
317	Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)	543 337	-27 573	515 764
328	Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)	37 844	0	37 844
372	Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	118 987	0	118 987
374	Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	1 093	0	1 093
Totalsum		**8 096 028**	**-4 770 750**	**3 325 278**

Driftsbudsjettet Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
250	Fagskoleopplæring (AIS)	85 835	-84 532	1 303
294	Voksenopplæring (AIS)	881 610	-385 025	496 585
315	Velferdsetaten (AIS)	1 746 371	-930 809	815 562
319	Tilskudd innen helse-, sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid	172 711	0	172 711
319	Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)	172 711	0	172 711
350	350 Trygdeordninger (AIS)	6 624	0	6 624
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)	10 720	0	10 720
371	Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	45 059	436	45 495
375	Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	862	0	862
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	41 864	-2 099	39 765
427	Tap på utlån (AIS)	4 000	0	4 000
428	Bostøtte og boligtilskudd (AIS)	729 201	-191 771	537 430
Totalsum		**3 897 568**	**-1 593 800**	**2 303 768**

Driftsbudsjettet Oppvekst og kunnskap (OVK)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
200	Utdanningsetaten (OVK)	528 091	-47 253	480 838

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)	270 165	-16 271	253 894
208	Avsetning husleier skoler (OVK)	122 670	0	122 670
210	Grunnskolen (OVK)	11 640 547	-712 728	10 927 819
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)	990 981	-160 097	830 884
230	Videregående skoler (OVK)	3 880 944	-213 470	3 667 474
231	Fagopplæring (OVK)	334 295	-102 883	231 412
360	Barne- og familieetaten (OVK)	822 483	-521 880	300 603
Totalsum		**18 590 176**	**-1 774 582**	**16 815 594**

Driftsbudsjettet Byutvikling (BYU)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	265 653	-189 873	75 780
481	Oslo sør-satsingen (BYU)	28 500	0	28 500
482	Groruddalsatsingen (BYU)	57 000	0	57 000
483	Oslo indre øst-satsingen (BYU)	33 300	0	33 300
490	Bilfritt byliv (BYU)	52 076	0	52 076
520	Byantikvaren (BYU)	41 059	-2 640	38 419
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	646 719	-296 264	350 455
Totalsum		**1 124 307**	**-488 777**	**635 530**

Driftsbudsjettet Miljø og samferdsel (MOS)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
542	Bymiljøetaten (MOS)	1 571 936	-637 835	934 101
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	284 618	-572 859	-288 241
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS)	78 856	-106 026	-27 170
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	695 488	-155 995	539 493
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	3 134 149	0	3 134 149
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	3 414	0	3 414
761	Sykkelprosjektet (MOS)	109 624	-18 639	90 985
771	Klimaetaten (MOS)	60 112	-5 830	54 282
Totalsum		**5 938 197**	**-1 497 184**	**4 441 013**

Driftsbudsjettet Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
620	Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 269 984	-2 353 254	-1 083 270
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	1 031 585	-1 266 151	-234 566
770	Tilskudd til klima- og energitiltak (MOS)	74 184	-7 508	66 676
Totalsum		**2 375 753**	**-3 626 913**	**-1 251 160**

Driftsbudsjettet Næring og eierskap (NOE)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
179	Oslobygg KF - overføring (NOE)	15 000	0	15 000
455	Næringsutvikling (NOE)	70 994	-13	70 981
456	Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)	41 352	-41 352	0
459	Næringsetaten (NOE)	74 955	-36 406	38 549
Totalsum		**202 301**	**-77 771**	**124 530**

Driftsbudsjettet Kultur, idrett og frivillighet (KIF)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
500	Kulturtilskudd m.m. (KIF)	366 970	-6 565	360 405
502	Kulturetaten (KIF)	428 731	-110 027	318 704
504	Munchmuseet (KIF)	392 625	-76 551	316 074
505	Deichman bibliotek (KIF)	479 818	-33 026	446 792
508	Avsetning husleier kulturbygg (KIF)	39 000	0	39 000
545	Idrett (KIF)	950 918	-129 566	821 352
548	Avsetning husleier idrettsprosjekter (KIF)	150	0	150
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	160 115	0	160 115
590	Gravplassetaten (KIF)	175 818	-92 249	83 569
Totalsum		**2 994 145**	**-447 984**	**2 546 161**

Driftsbudsjettet Byrådsleders kontor (BLK)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
120	Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	614 224	-18 967	595 257
140	Kommuneadvokaten (BLK)	54 300	-10 869	43 431
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	132 202	-27 123	105 079
184	Beredskapsetaten (BLK)	30 423	0	30 423
191	Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1 500	0	1 500
Totalsum		**832 649**	**-56 959**	**775 690**

Driftsbudsjettet Finans (FIN)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	93 286	-1 622	91 664
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	1 580 791	-722 541	858 250
130	Innkrevingsetaten (FIN)	142 604	-66 177	76 427
Totalsum		**1 816 681**	**-790 340**	**1 026 341**

Driftsbudsjettet Bystyrets organer (BYS)

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
100	Bystyret m.v. (BYS)	165 689	-4 748	160 941
109	Kontrollutvalget (BYS)	4 765	-10	4 755
110	Kommunerevisjonen (BYS)	70 367	-20 241	50 126
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	27 925	-10 105	17 820
112	Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	79 898	-8 117	71 781
Totalsum		**348 644**	**-43 221**	**305 423**

Driftsbudsjettet Felles inntekter og utgifter

Beløp i 1000 kr

Kapittel nr.	Kapittel	Utgift	Inntekt	Netto
124	Forsikringer (FIN)	196 691	-180 800	15 891
192	Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	474 000	-4 014	469 986
193	Avsetning pensjon (FIN)	166 379	0	166 379
426	Tap på lånegarantier (FIN)	9 000	0	9 000
800	Skatt på inntekt og formue (FIN)	0	-42 600 000	-42 600 000
810	Eiendomsskatt (FIN)	0	-1 990 000	-1 990 000
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)	0	-12 036 429	-12 036 429
845	Øvrige generelle statstilskudd (FIN)	1 530	-49 730	-48 200
850	Generelt statstilsk. vedr. flyktn. mv. (AIS)	0	-723 000	-723 000
898	Overføringer fra KF mv. (FIN)	41 000	-1 700 096	-1 659 096
900	Renter (FIN)	472 600	-520 925	-48 325
901	Utbytte fra aksjeselskaper (NOE)	0	-2 500 000	-2 500 000
910	Lån (FIN)	1 843 500	0	1 843 500
927	Betjening av videreutlån (AIS)	162 800	-250 000	-87 200
940	Disposisjonsfond (FIN)	305 505	-378 996	-73 491
950	Bundne driftsfond (FIN)	155 300	-188 651	-33 351
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)	474 744	0	474 744
Totalsum		**4 303 049**	**-63 122 641**	**-58 819 592**

5.2 Investeringsbudsjettet – bykassen

Beløp i 1000 kr

Kap./sektor	Bydelene (HEI, AIS og OVK	Utgift	Inntekt	Netto
002	Bydel Grünerløkka	2 750	-550	2 200
003	Bydel Sagene	2 200	-440	1 760
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	13 400	-2 680	10 720

308	Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)	46 600	-5 320	41 280
	Sum Bydelene (HEI, AIS og OVK)	**64 950**	**-8 990**	**55 960**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
121	Oslo Origo (HEI)	118 900	0	118 900
313	Sykehjemsetaten (HEI)	32 500	-6 500	26 000
314	Helseetaten (HEI)	74 250	-14 850	59 400
372	Byomf. - avsetn. Helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	81 800	-16 360	65 440
	Sum Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	**307 450**	**-37 710**	**269 740**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Arbeid , integrering og sosiale tjenester (AIS)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
315	Velferdsetaten (AIS)	5 190	-1 038	4 152
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1 400	-280	1 120
427	Tap på utlån (AIS)	4 000	-2 000	2 000
	Sum Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	**10 590**	**-3 318**	**7 272**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Oppvekst og kunnskap (OVK)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
200	Utdanningsetaten (OVK)	87 400	-17 480	69 920
271	Bydelsoppgaver (OVK)	30 450	-6 090	24 360
360	Barne- og familieetaten (OVK)	3 400	-680	2 720
	Sum Oppvekst og kunnskap (OVK)	**121 250**	**-24 250**	**97 000**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Byutvikling (BYU)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
416	Fornebu-utbyggingen (BYU)	0	-10 000	-10 000
425	Andre utbyggingsformål (BYU)	367 000	-84 400	282 600
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	25 375	-4 875	20 500
	Sum Byutvikling (BYU)	**392 375**	**-99 275**	**293 100**

				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Miljø og samferdsel (MOS)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
542	Bymiljøetaten (MOS)	523 470	-220 217	303 253
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	65 476	-667	64 809
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	42 413	-8 483	33 930
712	Fornebubanen (MOS)	2 954 053	-2 954 053	0
761	Sykkelprosjektet (MOS)	606 750	-280 583	326 167
	Sum Miljø og samferdsel (MOS)	**4 192 162**	**-3 464 002**	**728 160**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
620	Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	4 404 221	0	4 404 221
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - selvkost (MOS)	231 500	0	231 500
	Sum Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	**4 635 721**	**0**	**4 635 721**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Næring og eierskap (NOE)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
172	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	198 000	0	198 000
179	Oslobygg KF - overføring (NOE)	221 300	0	221 300
180	Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	650 000	0	650 000
185	Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	124 600	0	124 600
	Sum Næring og eierskap (NOE)	**1 193 900**	**0**	**1 193 900**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Kultur, idrett og frivillighet (KIF)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
502	Kulturetaten (KIF)	84 000	-8 580	75 420
545	Idrett (KIF)	174 000	-29 660	144 340
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	20 000	0	20 000
590	Gravplassetaten (KIF)	20 000	-4 000	16 000
	Sum Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	**298 000**	**-42 240**	**255 760**
				Beløp i 1000 kr

Kap./sektor	Byrådsleders kontor (BLK)	Utgift	Inntekt	Netto
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	69 566	-13 913	55 653
	Sum Byrådsleders kontor (BLK)	**69 566**	**-13 913**	**55 653**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Finans (FIN)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	2 650	-530	2 120
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	181 300	-36 260	145 040
	Sum Finans (FIN)	**183 950**	**-36 790**	**147 160**
				Beløp i 1000 kr
Kap./sektor	**Felles inntekter og utgifter (FIN)**	**Utgift**	**Inntekt**	**Netto**
192	Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	50 000	0	50 000
910	Lån (FIN)	0	-7 099 762	-7 099 762
920	Utlån egne midler (FIN)	1 101 000	-1 441 300	-340 300
926	Videreutlån (AIS)	1 806 000	-1 800 000	6 000
927	Betjening av videreutlån (AIS)	984 000	-865 000	119 000
959	Bundne investeringsfond (FIN)	380	0	380
980	Overføring mellom drift og investering	0	-474 744	-474 744
	Sum Felles inntekter og utgifter (FIN)	**3 941 380**	**-11 680 806**	**-7 739 426**

6. Krav til netto driftsresultat samt investeringsbudsjett med finansiering for 2023 for kommunale foretak vedtas slik:

6.1 Kapittel 055 Boligbygg Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF settes til 0 mill. i 2023. Investeringrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjektnr/art		Budsjett 2023
106600	Rehabiliterings- og utvklingsprosjekter	500 000
114601	Brannsikring kommunale boliger	25 000
118605	Kjøp av boliger til vanskeligstilte	630 000
123023	Energieffektivisering/etterisolering	50 000
	Sum investeringsutgifter	**1 205 000**
78820	Tilskudd fra bykassa	-198 000
08199	Tilskudd fra staten	-126 000
79110	Lån i Lånefondet	-628 750
06700	Salg av eiendom	-166 000
07290	Refundert investeringsmva.	-86 250
	Sum finansiering	**-1 205 000**

6.2 Kapittel 060 Oslo Havn KF

Krav til netto driftsresultat for Oslo Havn KF settes til 125 mill. i 2023. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjektnr/art		Budsjett 2023
123900	Diverse investeringer	336 950
	Sum Investeringsutgifter	**336 950**
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-125 000
09050	Utbytte fra HAV eiendom AS	-150 000
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-51 950

Prosjektnr/art		Budsjett 2023
06700	Salg av eiendom	-10 000
	Sum finansiering	**-336 950**

6.3 Kapittel 063 Oslobygg KF

Krav til netto driftsresultat for Oslobygg KF settes til 100 mill. i 2023. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjekt/art		Budsjett 2023
106500	Rehabilitering skoleanlegg	500 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	931 000
106730	Rehabilitering barnehager	100 000
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	688 700
109700	Rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger	70 000
111710	Ufordelt sykehjem	7 100
111711	Ufordelt Omsorg+	280 000
113605	Ufordelt boliger vanskeligstilte	28 000
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 023 936
114725	Ufordelt barnehager	587 224
115810	Rehabilitering idrettsanlegg	72 600
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	50 000
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	486 800
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	658 756
116820	Idrettsanlegg - ufordelt avsetning	15 000
116830	Biler og maskiner	2 904
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	20 000
119771	Ny storbylegevakt	337 600
120700	Sentrum brannstasjon	58 300
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	622 547
122401	Klimatiltak	9 125
122401	Utskifting av varmegjenvinnere og vifter	9 375

Prosjekt/art		Budsjett 2023
122401	Oppgr./etabl av automasjon, rom- og ventilassjonsstyring	24 375
	Sum investeringsutgifter	**6 583 342**
78820	Tilskudd fra bykassen	-221 300
08199	Tilskudd fra staten	-548 000
79110	Lån i Lånefondet	-4 562 042
06700	Salg av eiendom	0
07710	Tilskudd fra andre	0
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	0
07290	Refundert investeringsmva.	-1 152 000
	Sum finansiering	**-6 583 342**

Prosjektnr. 106520 fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023
Refstad skole - nybygg	3-24	716 000	820 000	270 000	187 000
Voldsløkka	3-23	821 090	883 090	573 090	248 000
Bentsebrua (tidl. Treschowsgate)	2-24	651 000	698 000	197 500	232 000
Nordstrand ungdomsskole - utvidelse (med regulering)	3-25	270 000	314 000	60 000	56 000
Hovseter + utvidelse	3-24	606 000	706 000	248 000	208 000
Sum		**3 064 090**	**3 421 090**	**1 348 590**	**931 000**

Prosjektnr. 116510 fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 116510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023
Haukåsen	3-25	750 000	872 000	62 200	182 300
Hartvig Nissen	2-25	954 000	1 110 000	230 600	304 500
Sum		**1 704 000**	**1 982 000**	**292 800**	**486 800**

Prosjektnr. 114705 på følgende sykehjem:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	Ferdig-stillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023
Tåsenhjemmet	4-23	837 000	921 000	486 764	350 236
Furuset Hageby	2-23	825 000	872 000	637 100	187 900
Majorstuhjemmene	1-24	1 030 000	1 213 000	465 600	485 800
Sum		**2 692 000**	**3 006 000**	**1 589 464**	**1 023 936**

Prosjektnr. 116810 fordeles på følgende idrettsanlegg:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg – rehab/nybygg	Ferdigstillelse	Styrings-ramme P50	Kostnads-ramme P85	Bevilget tom 2022	2023
Valle Hovin isbane	4-23	405 000	455 000	240 003	164 997
Dælenenga flerbrukshall	1-24	386 000	456 000	166 216	165 084
Stovner bad	3-25	866 311	1 022 561	63 836	260 275
Løren aktivitetspark og flerbrukshall	2-24	257 000	290 000	25 000	68 400
Sum		**1 914 311**	**2 223 561**	**495 055**	**658 756**

Prosjektnr. 122401 fordeles på følgende tiltak:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 122401 Klimatiltak	Bevilget tom 2022	2023
Solceller	9 125	9 125
Oppgradering og etablering av automasjon, romstyring og ventilasjonsstyring	-	24 375
Utskiftning av varmegjenvinnere og vifter	-	9 375
Sum	**9 125**	**42 875**

7. Lånefondets budsjett for 2023 vedtas slik:

Lånefondet - drift (mill. kr):

Artsgruppe		DOK3 2022	SAK1 2023
100-509	Omkostninger og renteutgifter	1 247,00	1 494,0
510-519	Avdrag på eksterne lån	2 342,70	2 784,1
	Sum eksterne finansutgifter	**3 589,70**	**4 278,1**
690-909	Refunderte omkostninger og renter	1 247,00	1 494,0
692	Mottatte avdrag på utlån	2 342,70	2 784,1
	Sum interne finansinntekter	**3 589,70**	**4 278,1**

Lånefondet - investering (mill. kr):

Gruppe		DOK3 2022	SAK1 2023
520-529	Utlån	14 544,4	12 290,5
	Sum interne utlån	**14 544,4**	**12 290,5**
910-919	Bruk av lån	14 544,4	12 290,5
	Sum bruk av lån	**14 544,4**	**12 290,5**

8. Finansielle måltall for Oslo kommune vedtas slik:

Måltall for resultatgrad (netto driftsresultat som andel av driftsinntektene) settes til 1,5 %.

9. Forslag til økonomiplan 2023-2026 vedtas

Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige oversikter til økonomiplan 2023-2026 i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2023.

10. Måltall og oversikter over drifts- og investeringsprosjekter

Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige tabeller om måltall og oversikter over drifts- og investeringsprosjekter i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2023.

Verbalforslag

11. Følgende verbalforslag vedtas

11.1 Arbeid, integrering og sosiale tjenester

11.1.1 Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

11.2 Miljø og samferdsel

11.2.1 Klima- og energifondet

Det kan i 2023 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 150 mill. over ordningen "Tilskudd til klima- og energitiltak".

11.2.2 Om klimamålet for 2023

Bystyret ber byrådet arbeide for en reduksjon i klimagassutslippene som følger utslippsrammen mot 95 % reduksjon i 2030. Dette innebærer en utslippsramme på -52 % i 2023 og -73 % i 2026, sammenlignet med utslippsnivået i 2009. Bystyret slutter seg til virkemidlene i tabell "Tiltak og virkemidler i klimabudsjettet" i Sak 1. Byrådet rapporterer, som en del av den ordinære rapporteringen til bystyret, om status i oppfølgingen av virkemidlene og oppnåelse av utslippsrammen i 2023 og 2026. Rapporteringen baseres på status for gjennomføring av virkemidlene, samt indikatorene for klimagassutslipp i Oslo, «Klimabarometeret».

11.3 Følgende tidligere vedtak foreslås opphevet:

Oppvekst og kunnskap

11.3.1 Måltall for etablering av læreplasser i Oslo kommune

Oslo kommune skal bidra til å etablere 355 læreplasser årlig fra 2015, dels gjennom økning av antallet plasser i kommunens virksomheter og dels gjennom å kreve at leverandører av tjenester til kommunen øker sitt inntak av lærlinger.

11.3.2 Innføre rapportering av antall klasser og elever ved alle grunnskoler (K30/2018)

Bystyret ber byrådet innføre en rapportering av antall klasser og antall elever i hver klasse på hver enkelt grunnskole i Oslo.

11.3.3.Rapportering av antall klasser og elever (K35/2018)

Bystyret ber byrådet innføre en rapportering av antall klasser og antall elever i hver klasse på hver enkelt videregående skole i Oslo.

11.3.4 Prøveprosjekt med helsesykepleiere

Bystyret ber byrådet søke om å få gjennomføre et prøveprosjekt der helsesykepleiere i Oslo

kommune kan skrive erklæringer som gir elever gyldig fravær.

Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser

12. Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser for 2022 fastsettes slik:

12.1 Månedlig oppholdsbetaling i barnehage

Månedlig oppholdsbetaling i barnehage 01.01.2023 – 31.12.2023

For foresatte med årlig inntekt lik eller over kr 559 167 gjelder følgende satser:

	Beløp i kroner
1. barn	3 240
2. barn (70 %)	2 325
3. barn (50 %)	1 715

Kost i barnehage tilsvarer kr 190 per barn per måned og er inkludert i satsene.

Foresatte med årlig inntekt under kr 559 167 skal etter søknad betale en månedlig sats som på årsbasis tilsvarer 6 % av årlig inntekt. Kostpenger kommer i tillegg. Søskenmoderasjon gjelder også for denne gruppen.

Satsene gjelder fulltidsplass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer pr. uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Det gis fritak for foreldrebetaling for 20 timer per uke (gratis kjernetid) til alle barn i alderen 2 til 5 år i husholdninger med en samlet inntekt under kr 598 825. Tilsvarende gjelder for barn med utsatt skolestart. For fire- og femåringer i bydelene Alna, Stovner, Bjerke, Grorud og Søndre Nordstrand er inntektsgrensen for gratis kjernetid for barnehageåret 2022/2023 kr 693 200.

Oppholdsbetalingen for fulltidsplass i bydeler med gratis kjernetid utover nasjonal ordning, reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

Maksimalprisen for en barnehageplass og inntektsgrensen for den nasjonale ordningen med gratis kjernetid for barn i alderen 2 til 5 år vil bli fastsatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023. Oppholdsbetalingen i Oslo kommune må justeres i henhold til Stortingets vedtak.

12.2 Oppholdsbetaling i aktivitetsskolen

Månedlig oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) 01.01.2023 – 31.12.2023:

	Inntekt til og med kr 250 830 (2,25G)	Inntekt fra kr 250 830 (2,25 G) til kr 445 920 (4G)	Inntekt over kr 445 920 (4G)
Fulltidsplass	731	1 343	3 424
Deltidsplass	469	864	2 315
Fulltidsplass for barn med tilbud om gratis deltidsplass	262	480	1 110

Det er også innført et nasjonalt krav til inntektsgradert oppholdsbetaling i AKS. Kommunen skal etter søknad gi reduksjon i oppholdsbetalingen slik at oppholdsbetalingen per elev maksimalt utgjør seks prosent av husholdningens inntekt. Oslo kommunes inntektsgrenser kommer i tillegg til denne ordningen. Foresatte får den mest gunstige oppholdsbetalingen av de to.

Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn med særskilte behov fra 5.-7. trinn. Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn av flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet.

For elever med plass i byomfattende spesialavdeling, gis det tilbud om gratis deltidsplass i aktivitetsskolen hvis skolene i bydelen de bor tilbyr gratis oppholdstid i aktivitetsskolen for trinnet de går på.

12.3 Tilbud til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole.

12.4 Fastsettelse av kurspriser og avgifter for opplæring i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette følgende satser innenfor rammen av vedtatt budsjett:

12. Kurspriser for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for betalingselever.
13. Prøveavgifter for avsluttende prøve i norsk og avsluttende prøver i samfunnskunnskap for betalingselever og personer med rett, som må gå opp til ny prøve.
14. Prøveavgifter for å gjennomføre statsborgerskapsprøve.

12.5 Fastsetting av timepris ved salg av fysioterapitjenester

Pris for kjøp og salg av fysioterapitjenester mellom bydelene justeres i samsvar med kommunal deflator, 5,4 % og settes i 2023 til kr. 485 for 60 minutters behandling og kr. 366 for 45 minutters behandling.

12.6 Pris pr vektet sykehjemsplass 2023

Prisen pr vektet sykehjemsplass i 2023 fastsettes til kr 1 026 710.

12.7 Pris på helsehusplasser med varighet på mer enn 40 døgn

For opphold i helsehus som sammenhengende varer mer enn 40 døgn økes prisen pr døgn for bydelene med 10 prosent fra og med dette tidspunkt.

12.8 Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene.

12.9 Salgspris for nevrologiske plasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter og ved Østensjø bo og rehabiliteringssenter

Salgspris for nevrologiske plasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter og ved Østensjø bo- og rehabiliteringssenter skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

12.10 Kostøre i sykehjem

Kostøret i sykehjem fastsettes til kr 128 pr. dag.

12.11 Egenbetaling for trygghetsalarm

Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Månedssats i kroner
Fra kr 334 431 (over 3G)	286

1) Alminnelig inntekt 2021 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

Egenbetaling på kr 286 pr mnd. Omfatter både analoge og digitale alarmer (inklusiv SIM-kort).

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer eller dekke dette selv.

12.12 Behovsprøving ved vedtak om utvidede trygghetspakker

Personer over 75 år skal ha rett på å få trygghetsalarm til innendørs bruk når de selv ønsker dette, dvs. uten at bydelen gjør en behovsvurdering. Søknader om tildeling av alarmer og utstyr utover digital trygghetsalarm til innebruk skal behovsprøves før vedtak om slike utvidede trygghetspakker fattes. Dette skal gjelde for alle aldersgrupper.

12.13 Egenandel på anskaffelse av utstyr når brukerens husholdsinntekt er over 2G

Innkjøp av trygghetsalarmer for innendørs bruk finansieres 100 % av Oslo kommune. For bærbare digitale trygghetsalarmer til utendørs bruk og tilleggsutstyr utover dette betales 50 % av innkjøpspris som egenandel av brukeren som får vedtak om dette utstyret når brukerens husholdsinntekt er over 2G. Brukere med husholdsinntekt under 2G fritas for egenandel.

12.14 Egenandel på installasjon av utstyr når brukerens husholdsinntekt er over 2G

Engangskostnaden for installasjon av alle typer trygghetsalarmer og tilleggsutstyr skal betales av brukeren når brukerens husholdsinntekt er over 2 G. Brukere med husholdsinntekt under 2G fritas for egenandel. Bydelene gis anledning til å frita personer som allerede har analog trygghetsalarm for ny installasjonskostnad knyttet til digital alarm.

12.15 Egenbetaling for praktisk bistand og opplæring

Maksimal egenandel per måned for hjemmetjenester i husholdninger med inntekt under 2G vedtas hvert år i statsbudsjettet. Egenandeler som foreslås i tilleggsinnstillingen:

Egenbetaling for praktisk bistand og opplæring.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr. mnd./pr år (timer)
Under kr 222 954 (under 2 G) 2)	36	kr 215 pr. mnd. (6 timer)
Fra kr 222 954 (2-3 G)	85	kr 8 500 pr. år (100 timer)
Fra kr 334 431 (3-4 G)	218	kr 21 800 pr. år (100 timer)
Fra kr 445 908 (over 4 G)	358	kr 35 800 pr. år (100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2021 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.
2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 215 pr. måned i 2022. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober og vedtas i desember. Revidert sats for inntekter under 2 G legges derfor fram i tilleggsinnstillingen for budsjett 2023.

12.16 Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende norm for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd. justeres med 6,5 % og fastsettes slik for 2023:

Enslig aleneboende	8 214
Ektepar/samboere	12 889
Enslige forsørgere	9 585
Barnetillegg 0-10 år	3 519
Barnetillegg 11-18 år	4 660
Unge hjemmeboende 18-23 år	4 660
Personer i bofellesskap	5 804

12.17 Bydelsbetaling for opphold i rusinstitusjoner/botiltak i rusomsorgen under Velferdsetaten:

a) Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner/botiltak under Velferdsetaten prisjusteres 5,1 % og utgjør kr 1 104 pr. døgn pr. beboer.
b) For Svingen og i forsterket bolig utgjør bydelsbetalingen kr 1 915 pr. døgn pr. beboer
c) Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for beboere med særlige utfordringer

12.18 Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten

Bydelsbetalingen justeres med 5,1 %.

12.19 Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

a) For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr 9 497 pr. måned. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen.

b) For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene.

Egenbetalingen ved den enkelte institusjoner er prisjustert med 3,8 % kan maksimalt utgjøre:

Institusjon	Maks egenbetaling
Bjørnerud	6 552
Bygdøy	5 486
Karlsborg	6 836
Lassonløkken	6 978
Liakollen	6 552
Liakollen Dyretråkket leiligheter	5 486
Østensjøveien hus 1. og 2.etasje	6 409
Østensjøveien hus leiligheter 3.etasje	5 486
Østensjøveien Svingen (5)	7 619
BoSatt H25	5 486
Fredheim	8 686
Haugenstua ressurssenter	6 978
Stensløkka ressurssenter	5 486
Exit	8 686

Institusjon	Maks egenbetaling
Gjennomgangsleilighetene	5 486
Vestli rehabiliteringssenter	5 486

c) Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten.

12.20 TT – tjenesten

Egenandelene prisjusteres med 3,8 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Gjennom de siste årene er denne satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

12.21 Tilrettelagt transport: Egenandel for TT-reiser i Oslo

Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser settes til kr 66 for voksne og kr 33 for barn under 18 år.

12.22 Tilrettelagt transport: Egenandelstak for faste reiser

Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke.

12.23 Egenandel for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen

Månedlig egenandel for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

12.24 Transporttjenesten for forflytningshemmede - fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede fra og med 6 år settes kvoten til 150 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

12.25 Tilrettelagt transport: Egenandel for turer til Vikenkommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppgård kommune

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune.

I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune.

Egenandel for fritidsreise til Viken kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr 133 for voksne og kr 66 for barn under 18 år.

12.26 Tilrettelagt transport: Faste reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke

Egenandel for faste TT-reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke, settes til kr 66 for voksne og kr 33 for barn under 18 år.

12.27 Tilrettelagt transport: Fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise. Egenandelen for TT-reiser til Oslo lufthavn Gardermoen settes til kr 251 for voksne og kr 126 for barn under 18 år.

12.28 Administrasjonsgebyr for kommunale gravferder

Sats for administrasjonsgebyr for kommunale gravferder (gravferder uten pårørende) økes med 3,8 % til kr 2 076 fra 01.01.2023.

12.29 Leiepris for utenbys-brukere for kapell og seremonirom

For utleie av kapell og seremonirom for utenbys-brukere økes leieprisen med 3,8 % til kr 3 115 fra 01.01.2023.

12.30 Egenbetaling for elevplasser ved Oslo kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole økes med 3,8 % til kr 4 337 per elev per år fra 01.01.2023. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

12.31 Gebyr for vann og avløp

Gebyr for vann- og avløp økes med 16,5 % i 2023.

Tilknytningsgebyret økes 16,5 % i 2023.

Abonnementsgebyret holdes uendret fra 2022.

Vannmålergebyret ble redusert i 2022 og beholdes uendret i 2023.

12.32 Gebyr for tømming av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg

Satsene for tømmegebyr prisjusteres med kommunal deflator på 3,8 %. Sats pr kubikkmeter i 2023 settes til kr 592.

12.33 Gebyr for husholdningsrenovasjon

Gebyr for renovasjon økes med 12 % i 2023.

12.34 Tilsynsgebyr for ildsted (tidligere feiegebyret)

Tilsynsgebyret settes til 102 kr eks. mva.

Gebyr for utført feiing ved behov kr 1 000 eks. mva. for den første skorsteinen, og kr 750 eks. mva. for de påfølgende.

12.35 Parkeringsavgift

Taksten for beboerparkeringstillatelse og takstene for fremmedparkering endres som skissert under.

12.35.1 Beboerparkeringstillatelse privatbil ytre by helårs:
a) Takst for fossilbil reduseres fra 5400 kr til 3200 kr i 2023.
b) Takst for elbil reduseres fra 1620 kr til 1360 i 2023.

12.35.2 Beboerparkeringstillatelse privatbil indre by helårs:
a) Takst for fossilbil økes fra 5400 kr til 5700 kr i 2023.
b) Takst for elbil økes fra 1620 kr til 1920 kr i 2023.

12.35.3 Timespris i beboerparkeringssonen i ytre by
a) Takst for fossilbil reduseres fra 50 kr til 36 kr i 2023 .
b)Ingen endring for elbil, som vil koste 15 kr.

12.35.4 Timespris i beboerparkeringssonen indre by
a) Fossiltakst økes fra 50 kr til 54 kr i 2023, videre til 58 kr i 2024, deretter 64 kr i 2025
b) Elbiltakst økes fra 15 kr til 19 kr i 2023, videre til 23 kr i 2024, deretter 29 kr i 2026

12.36 Betaling for vigsler

Betaling for vigsler ut over vanlig tilbud og for innbyggere i ande kommuner justeres i samsvar med kommunal deflator på 3,8 %.

År	Betaling for vigsel for innbyggere i andre kommuner, innen vanlig tid og sted	Betaling for vigsel på lørdager i kommunens tilbudte lokale	Betaling for vigsel etter brudeparets ønske utenfor kommunens vanlige tilbud om tid og sted for vigsel
2022	1 005	1 896	4 905

2023	1 043	1 968	5 091

Økonomireglementet

13. Byrådets forslag til økonomireglement for 2023 vedtas.

Prosedyre for bemanningsreduksjon

14. Byrådets forslag til prosedyre for bemanningsreduksjon vedtas.

Vedlegg

Vedlegg - Prosedyre for bemanningsreduksjon

Følgende prosedyre for bemanningsreduksjon gjøres gjeldende for perioden 01.01 til 31.12.2023:

Stillinger som ikke kan forsvares opprettholdt med basis i vedtatt budsjett inndras og de ansatte registreres som overtallige. Ansatte som innehar stillinger som bortfaller, søkes omplassert. Når overtallige er identifisert, registreres overtallige i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsgiveransvaret for den overtallige ligger fortsatt hos virksomhetene. Overtallige kan benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomhetsapparatet inntil ordinær omplassering kan skje. Det påligger således virksomhetslederne (etatsjefene/ bydelsdirektørene), med bakgrunn i budsjettforslaget å utarbeide en oversikt over hvilket personell som er overtallig og som skal registreres i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsmiljøloven, avtale om omplassering av overtallige og øvrige avtaler med de ansattes organisasjoner samt sentrale retningslinjer skal følges i forbindelse med behandling av disse sakene.

Følgende prosedyre følges for behandling av overtallige i virksomhetene:

- Med bakgrunn i vedtatt budsjett avklarer virksomhetene hvem som skal erklæres som overtallige. Disse registreres i kommunens lønns- og personalsystem og søkes omplassert lokalt.

- Det påligger virksomheten å melde overtallige ansatte inn til Utviklings- og kompetanseetaten. Inntil fast omplassering kan foretas, skal den enkelte overtallige som er meldt inn i Utviklings- og kompetanseetaten kunne benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomheten eller kommunen for øvrig der slikt behov er til stede.

- Ved omstillingsprosesser og etter beslutning om overtallighet kan virksomheten selv vurdere å gi overtallige tilbud om inntil 12 måneders etterlønn dersom de selv sier opp sin stilling med øyeblikkelig virkning. Den enkelte overtallige kan også selv søke sin virksomhet om etterlønn. De ansatte som benytter seg av denne ordningen kan ikke de 12 etterfølgende måneder gis ny ansettelse i kommunen eller i kommunens selskaper uten at det foretas reduksjon av lønnsutbetalingene i ny stilling i forhold til utbetalt etterlønn. Ved eventuell ny tilsetting i Oslo kommune, gjøres det forholdsmessig avkorting av tidligere etterlønn. "Modervirksomheten" bærer det økonomiske ansvar ved tilståelse av etterlønn.

- Ledige stillinger i Oslo kommune kunngjøres samtidig internt og eksternt. Det understrekes at virksomhetene har en ufravikelig plikt til å registrere ledige stillinger i kommunens lønns- og personalsystem. Dette må gjøres for å kunne ivareta kommunens arbeidsgiveransvar for omplassering av overtallige arbeidstakere på en forsvarlig måte.

- For at nødvendig og forutsatt besparelse i forhold til budsjettet skal oppnås, må overtallige arbeidstakere gis tilbud om eller skaffes nytt arbeid snarest mulig. Dersom dette ikke er mulig, må det kunne dokumenteres at det er foretatt det som med rimelighet må kunne forventes for å tilby vedkommende annet passende arbeid i kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 (2). Både av hensyn til den overtallige og til kommunen skal behandlingstiden i forbindelse med en enkelt sak skje raskest mulig. Dersom en

arbeidstaker anses som kvalifisert til en stilling (ikke nødvendigvis best kvalifisert), skal vedkommende gis et skriftlig tilbud om stillingen. Den overtallige må deretter enten takke ja eller nei til stillingen, jf. omplasseringsavtalens § 4.2.1. Byrådet vil aktivt bruke sin rett etter omplasseringsavtalen til å kunne tilsette en søker som skal omplasseres fra en annen stilling i kommunen i de tilfeller hvor den ordinære ansettelsesmyndighet ikke finner å kunne gjøre dette. Arbeidstaker som ikke godtar tilbud om passende arbeid, vil bli sagt opp fra kommunen, jf. Arbeidsmiljølovens § 15-7 og omplasseringsavtalens § 4.2.1.

- Byrådet gis fullmakt til å foreta beordringer av personell (grupper) på tvers av etats- eller bydelsgrenser dersom dette anses nødvendig for å kunne sysselsette overtallige arbeidstakere på en for kommunen formålstjenlig måte.

- Virksomhetene står ansvarlig for å dekke lønnskostnadene for overtallig personell inntil vedkommende ansatte enten er omplassert i fast stilling, er benyttet i midlertidig stilling i annen virksomhet eller vedkommendes ansettelsesforhold opphører. Dersom vedkommende ikke er skaffet annet passende arbeid etter endt midlertidig ansettelsesforhold, tilbakeføres vedkommende til "modervirksomheten".

- Byrådet gis fullmakt innenfor en ramme på 5 millioner av kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten til å innvilge søknad om hel eller delvis refusjon av lønnsgap og etterlønnskostnader ved bemanningsreduksjoner i henhold til disse retningslinjene i forbindelse med omstruktureringsprosesser i virksomhetene. Midlene kan også benyttes til å dekke andre utgifter i forbindelse med overtallighet og til kompetanse- og omstillingstiltak for overtallige.

- Byrådet gis fullmakt til å gi utfyllende retningslinjer for bruk av bevilgningen i punkt 8 foran. Byrådet gis fullmakt til å overføre arbeidsgiveransvaret for den enkelte overtallige til Utviklings- og kompetanseetaten.

Forkortelser brukt i budsjettforslaget

AAN	Amathea, tidligere Alternativ til abort Norge
AAP	Arbeidsavklaringspenger
AB	Arbeid med bistand
ABLU	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning
AFP	Avtalefestet pensjon
AKS	Aktivitetsskolen
AMU	Arbeidsmiljøutvalg
AIS	Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
A-ordning	A-ordningen er rapporteringsordningen til Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statistisk sentralbyrå (SSB)
APS	Arbeidspraksis i skjermet virksomhet
AS	Aksjeselskap
ASA	Allmennaksjeselskap
ASSS	ASSS-kommunene er de 10 største kommunene i Norge som samarbeider om å sammenligne aggregerte styringsdata
B	Bydel
BBY	Boligbygg Oslo KF
BER	Beredskapsetaten
BFE	Barne- og familieetaten
BKB	Boligkommunal bostøtte
BLK	Byrådslederens kontor
BOB	Behovsbasert bemanning (kompetansestyringssystem)
Bufdir	Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
Bufetat	Barne-, ungdoms- og familieetaten
BUFF	Barne- og ungdomsfaglig forum
BYD	Bydelene
BYM	Bymiljøetaten
BYMIF	Byomfattende senter for mindreårige enslige flyktninger
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
C40	Cities Climate Leadership Group
DIXI	Ressurssenter for voldtatte kvinner
Dok.3	Bystyrets vedtatte budsjett
DSB	Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap
EBITDA	Earnings before interests, taxes, depreciations and amortizations
EBY	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
ECAD	European cities against drugs
EGC	European Green Capital
EGE	Energigjenvinningsetaten
EHF	Elektronisk handelsformat

EMI	Enhet for mangfold og integrering
EMM	Enterprise mobility
ENØK	Energiøkonomisering
Esktl	Lov om eigedomsskatt til kommunane
EU	Den europeiske union
EØS	Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
FACT	Fleksibel aktiv oppsøkende behandling – rus
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold
FDVU	Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling
FIN	Byrådsavdeling for finans
FN	Forente Nasjoner
FO	Funksjonsområde
FoU	Forsknings- og utviklingsarbeid
FRA	Forsterket rehabilitering
FRIGO	Friluftssenter i Bydel gamle Oslo
G	Grunnbeløpet i folketrygden
GERICA	IKT-system for pleie- og omsorgstjenesten
GFE	Gravplassetaten
GPS	Global Positioning System (sporingsteknologi)
GWh	Gigawatt-timer
HEI	Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester
HEL	Helseetaten
HF	Helseforetak
HFU	Helsestasjon for ungdom
HMS	Helse, miljø og sikkerhet
HR	Human Resource
HKS	Helsestasjon for kjønn og seksualitet
IA	Inkluderende arbeidsliv
ICLEI	International Council for Local Environmental Initiatives
IGA	Identity Governance and Administration
IKM	Internasjonalt Kultursenter og Museum
IKT	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
IMDi	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
INE	Innkrevingsetaten
IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk
IPS	Individual Placement and Support – metodikk for sysselsetting
ISO	International Organization for Standardization
IT	Informasjonsteknologi
JURK	Juridisk Rådgivningskontor for kvinner

KAD	Kommunal akutt døgnenhet
KEF	Tilskudd til klima- og energitiltak
KF	Kommunalt foretak
KfiO	Kirkelig fellesråd i Oslo
Kgl.res.	Kongelig resolusjon
KID	Kultur- og idrettsbygg Oslo KF
KIF	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
KIFT	Kunnskapsmessig forretningsmessig tjenesteyting
KLI	Klimaetaten
KLP	Kommunal Landspensjonskasse
KMD	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KOFA	Klagenemnda for offentlige anskaffelser
Kom.prp.	Kommuneproposisjon
KommIT	Program for samordning av IKT i kommunesektoren
KoRus	Oslo Kompetansesenter – rus
KOSS	Kommunenes koordineringssentral
KOSTRA	Kommune-Stat-Rapportering
Kpi	Konsumprisindeks
KRV	Kommunerevisjonen
KS	Kommunesektorens organisasjon
KS1	Ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredning for investeringsprosjekter
KS2	Ekstern kvalitetssikring av forprosjekter og styringsdokument for investeringsprosjekter
KSS	Kvalitetssikringssystem
KTP AS	Kollektivtransportproduksjon AS
Kv	Kvartal
KVP	Kvalifiseringsprogram
KVU	Konseptvalgutredning
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
LCC	Livssykluskostnader
LEAN	Metodikk for forbedringsprosesser
LHBT	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner
LUR	Lokale ungdomsråd
MAR	Medikamentassistert rehabilitering
Metrex	The network of European Metropolitan Regions and Areas
Mill.	Million
MIPIM	Marché international des professionnels d'immobilier
MMR	Meslinger, kusma og røde hunder
Mnd.	Måneder
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
MOSM	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel etater
MOSS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel selvfinansierende etater

Mrd.	Milliard
MRSA	Meticillinresistente staphylococcus aureus (multiresistente gule stafylokokker)
MUN	Munchmuseet
Mva	Merverdiavgift
NAE	Næringsetaten
NAV	Arbeids- og velferdsetaten
NFP	Nurse-Family Partnership
NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
NIBOR	Norwegian interbank offered rate
NKI	Fornøyd kunde indeks
NOE	Byrådsavdeling for næring og eierskap
NOU	Norges Offentlige Utredninger
NPE	Norsk pasientskadeerstatning
NTP	Nasjonal transportplan
OBR	Oslo Business Region
OBF	Oslobygg
OBY	Omsorgsbygg Oslo KF
OftP	Offentlig tjenestepensjon
OHO	Opplysningskontoret for helse- og oppvekstfag
OIK	Oslo Idrettskrets
OKER	Oslo kommunes eiendomsregister
OPF	Oslo Pensjonsforsikring AS
OPS	Offentlig privat samarbeid
OPSAM	Operasjonssenter for samvirke og beredskap
Oslo VO	Oslo Voksenopplæring
OU-fondet	Opplærings- og utviklingsfondet
OVK	Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap
OXLO	Oslo Extra Large, en kampanje for en romsligere by
P50	Forventet kostnadsramme for investeringsprosjekter
P85	Budsjettert kostnadsramme for investeringsprosjekter, inklusive usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %
PBE	Plan- og bygningsetaten
PCAM	Prinds Christian Augusts Minde
PCB	Polyklorerte bifenyler
PDA	Personlig digital assistent (håndholdt PC)
Planlegger	Oslo kommunes budsjettsystem
PLIS	Psykisk helse, lavterskel, i skolehelsetjensten
PPT	Pedagogisk – psykologisk tjeneste
PRO-base	Pleie-, rehabiliterings- og omsorgsbase
REN	Renovasjonsetaten
RFT	Rådhusets forvaltningstjeneste

RHF	Regionalt helseforetak
RNB	Revidert nasjonalbudsjett
ROS-analyse	Risiko- og sårbarhetsanalyse
RPA	Robotic Process Automation
RUP	Regionalt utviklingsprogram
RVTS	Regionalt ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
RVTS	Regionalt ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
SAA	Sosial og ambulant akuttjeneste
SAFH	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Sak 1	Byrådets forslag til budsjett
SaLTo	Sammen lager vi et trygt Oslo
SALUTT	Sammen lager vi utelivet tryggere
Seif	Selvhjelp for innvandrere og flyktninger
SERAF	Senter for rus og avhengighetsforskning
SFO	Skolefritidsordning
SFT	Statens forurensingstilsyn
SIRUS	Statens institutt for rusmiddelforskning
SKATE	Styring og koordinering av tjenester i e-forvaltning
SKOK	Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg
SPK	Statens Pensjonskasse
SSB	Statistisk Sentralbyrå
Meld. St.	Stortingsmelding
SUR	Sentralt ungdomsråd
SYE	Sykehjemsetaten
TRiO	Trygg i Oslo
TSB	Tverrfaglig spesialisert rusbehandling
TT	Transporttjenesten for funksjonshemmede
UBF	Undervisningsbygg Oslo KF
UBM	Ungdommens bystyremøte
UBW	Unit 4 Business World (Oslo kommunes økonomi- og budsjettsystem)
UDE	Utdanningsetaten
UDI	Utlendingsdirektoratet
UKE	Utviklings- og kompetanseetaten
VAR-sektoren	Vann-, avløp og renovasjonssektoren
VEAS	Vestfjordens avløpsselskap
VEL	Velferdsetaten
VGS	Videregående skole
VIS	Velferdsteknologi i sentrum
VTA	Varig tilrettelagt arbeid

WHO	World Health Organization
YNO	Yrkesrettet norskopplæring
YSI	Young sustainable impact